

Ja jembyu kajxy'átypyu
mudə Jesukristukyuɣxm

Juquila Mixe New Testament

Contents

MATEWÛ	1
MARKÛS	56
LUKÛS	90
FWANK	146
APOSTÛLÛTY	190
ROMANÛS	242
1 KORINTÛ	267
2 KORINTÛ	291
GALASYÛ	307
ÉFESÛ	316
FILIPÛS	324
KOLOSÛ	330
1 TESALÓNÍKÛ	336
2 TESALÓNÍKÛ	341
1 TIMOTEE	344
2 TIMOTEE	351
TITÛ	356
FILEMÓN	359
EBREEÛSÛTY	361
Santya'agü	378
1 PEEDRÛ	384
2 PEEDRÛ	391
1 FWANK	395
2 FWANK	401
3 FWANK	402
JUUDÛS	403
DI'IBÛ JATANÛP	405

**Ja jembyu kajxy'átypyu mudu Jesukristukyujxm: El Nuevo
Testamento de nuestro Señor Jesucristo en el mixe de Juquila**

New Testament in Mixe, Juquila (MX:mxq:Mixe, Juquila)

Language: Mixe, Juquila

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

b71687e4-b6d4-5334-a529-59139671581e

ISBN: 978-1-5313-0456-0

Oybyu Ayuk Di'ibu Matewu Jyaay

Jesukristu 'yaptujkuty

1 Tyaadu du'un tu'ugu listu ma 'y-ity kuxjaay yu xyujuty ja 'yaptujkudyu Jesukristu, di'ibu tuump'ajt aats'ajtu rey Davit, di'ibu tuump'ajt aat-s'ajtu Abraan.

² Abraan yu'u teety'ajtu Isaa, di'ibu teety'ajtu Jakoob, di'ibu teety'ajtudu Judaa esu myuga'axuty. ³ Judaa yu'u teety'ajtu Fares esu Zeru, di'ibu tyaak'ajtu Tamar. Fares yu'u teety'ajtu Esrom, di'ibu teety'ajtu Aram, ⁴ di'ibu teety'ajtu Aminadap, di'ibu teety'ajtu Naasón, di'ibu teety'ajtu Salmón. ⁵ Salmón yu'u teety'ajtu Booz, di'ibu tyaak'ajtu Raap. Booz yu'u teety'ajtu Obeed, di'ibu tyaak'ajtu Rut. Obeed yu'u teety'ajtu Isa'ii, ⁶ di'ibu teety'ajtu rey Davit.

Davit yu'u teety'ajtu Salomonk, di'ibu tyaak'ajtu ku'ekytyo'oxy di'ibu nudo'oxy'ajtu Urius. ⁷ Salomonk yu'u teety'ajtu Robwam, di'ibu teety'ajtu Abiius, di'ibu teety'ajtu Asaa, ⁸ di'ibu teety'ajtu Josafat, di'ibu teety'ajtu Joram, di'ibu teety'ajtu Uziius, ⁹ di'ibu teety'ajtu Jotam, di'ibu teety'ajtu Akaz, di'ibu teety'ajtu Ezekiius, ¹⁰ di'ibu teety'ajtu Manasés, di'ibu teety'ajtu Amón, di'ibu teety'ajtu Josiius, ¹¹ di'ibu teety'ajtudu Jekoniis esu myuga'axuty ma ja tiempu ko ja babilónudu rey tmunejxy ja israelitu ja'ayuty tsimy jap Babilónu ñaaxóty.

¹² Ko tyaadu du'un ñajxy, Jekoniis yu'u teety'ajtu Salatyel, di'ibu teety'ajtu Zorobabel, ¹³ di'ibu teety'ajtu Abyut, di'ibu teety'ajtu Elyakim, di'ibu teety'ajtu Azoor, ¹⁴ di'ibu teety'ajtu Sadok, di'ibu teety'ajtu Akim, di'ibu teety'ajtu Elyut, ¹⁵ di'ibu teety'ajtu

Elyazaar, di'ibu teety'ajtu Matán, di'ibu teety'ajtu Jakoob. ¹⁶ Jakoob yu'u teety'ajtu Josee, di'ibu Mariiu muut pyejky. Esu Mariiu yu'u taak'ajtu ja Kristu, ja'a njuna'anum ja Nindsun'ajtum Jesukristu.

¹⁷ Pes du'un oj kya'pxy majmajkts naska'axu Abraanu tyuump 'yaadsuty extu jabaat ma rey Davit, es nan jamajmajkts naska'axu Davitu tyuump 'yaadsuty extu jabaat ma yu Babilónu ryey dyajnejxy tsimy ja ja'ayuty jap ñaaxóty, es nan jamajmajkts naska'axu extu jabaat ma myiín jyajty ja Kristu.

Jesús myiín jya'ty

¹⁸ Du'un myiín jyajty ja Jesukristu. Yu Mariiu, Jesukristu tyaak, yu'u naty pukánup ja Josee. Es maanumu naty kyapuktú, Mariiu oj wye'emy u'unkmuut mut ja Espiritu Santu myuk'ajtum. ¹⁹ Josee jyiky'ajty tyy'ajtum muut es kyaj jyanayajnidu'xanu ma Mariiu, jyadimmastu'udán wi'ix kyaju ja'ayuty tnijáwudut.

²⁰ Ko du'un twinmaay, tu'ugu Diosu 'yanklus t'ijxy tsyuujóty mya'ayóty es 'yanmaayy:

—Josee, Davitu tyuump 'yaats, katu xyjawa es xy'axájut yu Mariiu éxtumu mnudo'oxy, mut ko ja u'unk di'ibu ya-jminaampy yajja'taampy, yu'u Espiritu Santu jya'a. ²¹ Yu Mariiu tpaada'añ tu'ugu u'ungu'unk, es xypyajtákut ja xyuu Jesús. Du'un txu'átut mut ko ya-jnitso'ogaampy ja jya'ayuty ko dyajtu-goyánnu pyojputy.

²² Tugekyu tyaadu du'un tyuun jyajty es yajkuydyúnut di'ibu naty ja Diosu kyugajxpu tu tnigajxy:

²³ Yu kixyudo'oxy wu'umaamp u'unkmuut es tpaada'añ tu'ugu myaangu'unk

di'ibu yajtukxu'ataamp Emanwel, di'ibu ayuk wimbudsuump Dios ijtp mut udsajtum.

²⁴Ko ja Josee dyajwijy ja tsyuu mya'ay, du'un ttuun éxtum ja Nindsun'ajtum 'yáanklus naty tu tyuknipékuty. Ta t'axaju ja Marii éxtumu nudo'oxy es oj tmunujxnu ma tsyuum. ²⁵Per kyaj tsyunaaydyu éxtum tsyuumudu kasaadu ja'ayuty extu ko ja Marii dyajmiin dyajjajty ja myaangu'unk. Es ja Josee tpajtaku ja xyuu Jesús.

Di'ibu tni'expákuu wi'ixu du'un yu mudsa'a tni'ixtu ja mixyu'unk Jesús

2 Ko Jesús myiin jyajty ma yu Belén kajpn, Judeeu naaxóty, ma naty Eroodus ryey'aty ma tadu naxwínudu, ta jyajttu Jerusalén naagudyu ja'ay di'ibu miindu ma xuu pyudsemy, es jap tni'expákuu wi'ixu du'un yu mudsa'a. ²Es dyajtuudu:

—¿Maa net ja israelítudyu ryey di'ibu tu myiñ tu jya'ty? Pes ndsooñ ma xuu pyudsemy. Tu n'ixtats ja myuds'a es paadyuts nnimindu es n'awdata'anduts.

³Ko ja rey Eroodus tmudooyu tyaadu, ta wye'emy amoon, es nidugekyu nandu'un ja Jerusalén ja'ayuty.

⁴Netu rey dyajwooja nidugekyu ja teedywyindsánuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'expujktap, es dyajtuuy:

—¿Maa net myina'añ jya'ta'añ ja Kristu?

⁵Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Jam Belén, Judeeu naaxóty; mut ko ja Diosu kyugajxpu tkuxjaay du'un:

⁶Es mij Belén, Judeeu naaxóty, kyaj mnugoogajpnuty ma tadu nax, mut ko ma mij pyudsuma'añ tu'ugu yajkutujkpu

di'ibu kywentu'ataambyuts ja nja'ayuty, ja israelítuty.

⁷Netu Eroodus tnigajxu ayu'udsyu ja di'ibu naty tu jya'ttu, es dyajtuuy na'a du'un meeru naty tu kyuxe'eky ja mudsa'a. ⁸Net yajkajxtu Belén, es ya'anmaaydyu:

—Nujxtu jam, es uxta'aydyu tadu mixyu'unk; es ko xypyaattut, awa'anuguts esuts uj nandu'un nujx n'awdátutyts.

⁹Mudu tyadu reyu 'yayuk ñujxtu ja ja'ayuty. Net ja mudsa'a di'ibu naty tu t'ixtu ma ja náxuty, kyuxe'ky jatugok, es yu'ujuty tpanujxtu extu ko jyajttu ma naty ja mudsa'a tu wyu'umu tujk nikujxm ma naty ja mixyu'unk. ¹⁰Es yu'ujuty xyondaktu ko t'ijxtu ja mudsa'a. ¹¹Ta tyujkudu tugoty, es tpattu ja mixyu'unk mudu tyaak Marii. Net ñaygyoxtonaaydyákudu es t'awdajttu ja mixyu'unk. Ta t'agajtu ja myay'átyuty es tmoodyu oorú, ja oybyu pa'ak xu'kpu es jatu'ugu pa'ak xu'kpu di'ibu xyu'ajtypy mirru.

¹²Dios anmaayudu tsyujóty mya'ayóty es kadiibu jyumbíttut ma Eroodus, paaty tpajktu wiink tu'u es jyumbijttu ma ja náxuty.

Jesús yajmuge'eky

¹³Ko tyaadu jyumbijttu, ta ja Josee t'ijxy tsyujóty mya'ayóty tu'ugu Diosu 'yanklus. Ta 'yanmaayu:

—Pudu'uk. Munujx ja mudo'oxy esu 'yu'unk, es nujxtu tsojk Ejiptu es wu'umdu jap extu kots uj mij n'awánudut es mjumbíttut, mut ko Eroodus 'yuxta'ayaampy yu mixyu'unk es dya'ooga'añ.

¹⁴Netu Josee pyude'ky es tmunejxy ja mixyu'unk esu tyaak. Ta tsoy'ondú koots, ñujxnuu Ejiptu. ¹⁵Jap wye'emy extu koonum 'ye'ky ja Eroodus.

Tyaadu du'un tyuun jyajtu es yajkuydyúnut di'ibu naty ja Nindsun'ajtum tu ttukkajxwa'xy ja kyugajxpu: “Jap Ejíptuts nnigaxu n'U'unguts.”

Eroodus tni'ana'amu es 'yooktat ja mixyu'unguty

¹⁶Ko ja Eroodus tnija'aju ko ja di'ibu naty tu kyu'ixudu tu tyukxi'igudu,

yü'u ko oj kyaj 'yokjumbijnadu, ta jyantsyugoyjyot'ambejky. Net tni'ana'amü nidugekyu ja yedyujku'unguty 'yooktut, yu majtsk jumajtpu es waanu mütskputy, jam Belén es tugekyu myugajpnba'ajuty. Du'un ttuun ma ja tiempu ma naty tim jawyiin tu kyuxe'eky ja mudsa'a, éxtamu naty tu tyukmumadya'agudu yajxón di'ibu oj kyu'ixadu. ¹⁷ Es mut ko du'un dya'o'ktaaydyu ja una'ku'unk, net yajkuydyuun di'ibu naty ja Diosu kyugajxpu Jeremias tu dyajwe'emy kuxja'ay:

¹⁸ Yajmudooy ma Ramaa kajpn ko pún jy'u'y ya'axy ya''ayow ya''ama'at.

Rakéldumu du'unu naty nijiipy ja 'yu'unguty es kyaj ttseky es pún pyumay pyutájudut mut ko tu naty 'yo'ktaayñudu.

¹⁹ Es ko 'ye'ky ja Eroodus, ta ja Josee tsyuujóty mya'ayóty t'ijxy ja Diosu 'yan-klus jam Ejiptu, es 'yanmaayü:

²⁰ —Pudu'uk. Tsoon yaa mudu mixyu'unk esu tyaak, es jumbittu ma ja israelítadyu ñax, mut ko tu 'yooktu di'ibu naty ya'oogaampy yu mixyu'unk.

²¹ Netu Josee ñejxy mudu mixyu'unk esu tyaak ma israelitu ñaxuty. ²² Es ko Josee tmudooy ko Arkelawu naty ana'amp jam Judeeu ko tkuwe'emy ja ty-eety Eroodus, ta tsyu'ku ko ñujxán jam. Es kom tu naty Dios 'yanu'amxuty tsy-ujóty mya'ayóty kudiibu ñujxut Judeeu, ta oj ñejxy Galileeu ñaaxóty. ²³ Ko oj jya'ty jam, ta oj tsyunaaydyaknbéky ma ja Nazaret kajpn. Tyaadu du'un tyuun jyajtü es yajkuydyúnut éxtum jyunandu ja Diosu kyugajxputy: “Ya'anuumup ja Kristu: Nazarenu ja'ay mij.”

Fwank Yajnubajtpu tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk ma muj it

3 Es ma tadu tiempu ja Fwank Yajnubajtpu myiin ma muj it Judeeu, tkajxwa'xy, ² es jyana'añ:

—Yajjumbittu mjot mwinma'añuty, mut ko ja tsajpótmudu kutujkan tu wyingón.

³ Tyadu Fwank yu'u naty di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiu tu tkuxja'ay du'un:

Yajmudóy tu'ugu ja'ay ya'axy jyeky ma tu'ugu muj it:

“Üxkúkudu ja Nindsun'ajtumu ñu'u tyu'u.

Yajtuujudu tyu'aa.”

⁴ Yu Fwank yu'u wyit'ajtypy ijty ja kameyu jumk es po'o twuun'áty, es yu'u ijty jye'xy'ajtypy ja mu'u esu tsimba'ak. ⁵ Es ma ja Fwank ñimiinudu Jerusalén ja'ayuty es nidugekyu di'ibu tsunaaydyup ma ja Jordán mujnuba'a, es tugekyu di'ibu Judeeu ñaaxóty, ⁶ es tmayatstu ja pyojpu. Esu Fwank dya-jnubéty ma ja Jordán mujnuu.

⁷ Es ko ja Fwank t'ijxy ko mayu fariseeuty esu saduseeuty ñimínudu ma yajnubéty, ta t'anmaay:

—Miidsuty du'un éxtumu awa'andsa'añu. Es éxtumu tsa'añuty tkuga'aktu ja juun kudiibu tyóyt, miits mjanándup xytyijy ko mnitso'oktut mudu mnubajtun es ko du'un ja Dios kyaj mdudyúnudut éxtumu pojpu ja'ayuty. ⁸ Kyaj tyu'ajtunuty! Jawyiin xytyuk'ixtat mut ja mjiky'ajtun ko t'ajtun tu mjodumbittu, ⁹ es katu mnayjyuna'anudu: “Üdsajtun yu'u tyuump 'yaats ja Abraan.” T'ajtun n'anuumu ko yu Dios mbaat dyajtugátsyu tyadu tsaa éxtum ja Abraanu tyuump 'yaadsuty. ¹⁰ Es ja Diosu tyudyu'unu tim wingoomp mudu pojpu ja'ayuty, éxtum ko mudu jatsyu ndukpo'tu'kum ja kepy di'ibu

kyaj 'yóyuty. Paaty tugekyu kepy di'ibu kyaj tyuump'áty oyaty, yajpo'tu'ugup es yajpujta'agut juunóty. ¹¹ Uj tyámuts miidsuty nyajnobéty mut ja nuu es ya'ixut ma nidugekyu ja'ayuty ko miidsuty tu mjudumbittu ma mbojputy. Per miimp ja di'ibu myudajtypy ni'igu ja muk'ajtun es kyajts uj ndu'unuty. Es kyajts xynituku esuts yu'u nmudúnut éxtum tu'ugu ja'ay ja tyuumbu di'ibu yajnujxup ja kyu'uk. Yu'u myajnobátudup mut ja Espíritu Santu esu juun. ¹² Es yu'u kyujóty tmdaty ja tyuumbajn es dyajwa'adsa'añ ja triigu, es yajpujku'ugut ja triigu ma ja tsya'x, es ja triigu pyosta'ak yajno'ogut mut ja juun di'ibu ni na'a kya'eeky.

Jesús ñubety

¹³ Net ja Jesús tsoyo'ón Galileeu, es tnimiiñ ja Fwank ma Jordán mujnuu esu Fwank yajnobátudut. ¹⁴ Tim jawyiin kyaj tjakupukán ja Fwank, es t'anmaay ja Jesús:

—Mijtsu du'un mja'pátup xyajnobátuduts, zes wi'ixuts uj mij nyajnobátut?

¹⁵ Jesús 'yadsooy:

—Tyam wa'an du'unuty, mut ko oyu du'un es ndu'unum di'ibu Dios tsyejpy.

Net ja Fwank tkupejky.

¹⁶ Ko naty ja Jesús tu ñubajtta'ay, netyu pyadseemy najoty. Ta pójunu tsajp 'yawatsy esu Fwank t'ijxy ko ja Diosu Jya'ajun kyada'aky éxtum tu'ugu paku'unk, es ñiguda'agyuty kyubajkkujxyu Jesús. ¹⁷ Es net yajmudooy jyuna'añ tsajpótm:

—Tyaadudsu du'un ja n'U'unguts di'ibuts njantsytsyejpy, di'ibuts muut njotkujk'áty.

Mujku'ugópk tja'ixy esu

Jesús pyektyyúnut

4 Netu Espíritu Santu yajnujxu Jesús ma muj it es ja mujku'ugópk

t'ixut wi'ix ja Jesús dyajpekytúñ. ² Justyikxyxyu justyikxy ux 'yijty ni nu'un kyakaay. Ta pyatu ja yuu. ³ Ta ja mujku'ugópk tmuwingooñ ja Jesús, es t'anmaay:

—Pun mijtsu du'un ja Dios m'U'unk'ajtup, anuumu tyadu tsaa es jyumbítut tsajkaaky.

⁴ Es ja Jesús t'adsooy:

—Ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Kyaj jyatyim'yu'uyudyu tsajkaaky muut jyiky'aty ja ja'ay, tyukjiky'átup mut tugekyu Diosu 'yayuk.”

⁵ Net ja mujku'ugópk dyajnejxy ja Jesús ma Jerusalén kajpn, es dyajpejty ma muj tsajptajk kopk. ⁶ Ta t'anmaay:

—Pun mijtsu du'un ja Dios m'U'unk'ajtup, naygyujubijpnáxudu, mut ko ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: Ja Dios tyuk'ana'amdup ja 'yánkklusuty es mgwentu'átudut.

Myajpudu'ugudup mudu ky'u kudiibu tsaa dyajtsayútut ja mdeky.

⁷ Netu Jesús t'adsooy:

—Nandu'un ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Katu xy'ijxmátsy yu mWindsún Dios.”

⁸ Ta jatugok ja mujku'ugópk dyajnejxy ja Jesús ma tu'ugu kopku kujxmbu, es ttuk'ijxy nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty es ja myuj'ajtun. ⁹ Ta t'anmaay:

—Ujtsats mij nmo'oyup tugekyu tyadu pun xywyngoxtonaabyuts es xy'awdátuduts.

¹⁰ Net ja Jesús t'anmaay:

—Nujx, Satanás. Mut ko ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “M'awdátup ja mWindsún Dios, es xymyadúnut yu'uy je'eyu.”

¹¹ Net ja mujku'ugópk tmastuty ja Jesús, esu anklus ñimiinudu yajkaay ya'úkudu, es myaduunudu.

Jesús tkajxwa'xtso'ón ja Diosu 'yayuk

¹² Es ko Jesús dumudooy ko Fwangu naty 'yity pujxndugóty, ta oj ñejxy

Galileeu ñaaxóty. ¹³ Per kyaj oj wye'emy Nazaret, nik jap oj ñejxy tsunaabyu Kafarnaúm, mejyñbyu'aay ma Zabulongu ñax esu Neftalii ñax. ¹⁴ Tyaaðu du'un tyuun jyajtu es yajkuydyúnat di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiiu naty tu tkuxja'ay: ¹⁵ Ja Zabulongu ñax esu Neftalii ñax esu nax di'ibu jadsuu ma mejyñun, ma xuu tsyi'ity es ma xuu pyudsemy, ja ñax ma Jordán mujnuu mut ja Galileeu ñax, ma jyiky'attu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ¹⁶ ja ja'ay di'ibu jiky'ajttu kubi'its ku'ook tu t'ixtu ja mujpu jaj tu'xun. Es ma yu di'ibu naty jiky'ajttup ma éxtum mbaat njuna'anum 'yawaxu o'kun, tu kyuxuuñu mut ja jajun.

¹⁷ Net ja Jesús tkajxwa'xtsondáky es jyunáñ:

—Yajtugátstu mwinma'añuty es jodumbittu, mut ko ja tsajpótmudu kutujkun tu wyingón.

Jesús twoy nimajtaxku ajkxmajtsputy

¹⁸ Tu'uye'ebyu naty Jesús ma yu Galileeu Myejyñbya'a, ko t'ijxy nima-jtsk tukka'axu una'k. Yu'u naty Simonk di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Peedru, es jatu'uk ja'adum ja Andrés. Ajkxmajtstubu naty, yu'u naty kyujubijpnajxtup ja 'yajkxmajtsn nujoty. ¹⁹ Netu Jesús t'anmaay:

—Pamiinduguts, es ujts miits n'ux-pujkpu'áttup es nmo'oydyat jatu'ugu tu-un. Tyamyu xyajtsonga'aktut es xy'ux-ta'ayut may ja ja'ayuty es xytyukniminduduts esuts nandu'un yu'ujuty n'uxpujku'áttut.

²⁰ Netyu tnikaktu ja 'yajkxmajtsn es tpanujxtu Jesús.

²¹ Ko waanu 'yaknuxtu, ta Jesús t'ijxy nimajtsk tukka'axu una'k, Santya'agu esu Fwank, 'yu'ungadyu Zebedeu. Tamu naty ma tu'ugu barku mudu tyeety t'axuyu ja 'yajkxmajtsnuty.

Netu Jesús oj yáxudu, ²² es nan jamyu tnikaktu ja byarku es ja tyeety. Ta tpanujxtu ja Jesús.

Jesusu mayjya'ay dya'uxpeky

²³ Jesús tyuk'yo'oydyaabyu naty ja Galileeu it, ya'uxpeky majaty ja tsyajptujk, nidu'uk nidu'ugu kajpn tkajxwa'xy ja oybyu ayuk di'ibu ñigajxypy ja tsajpótmudu kutujkun, es dya'aguda'aky ja ja'ayuty di'ibáty pujkudup. ²⁴ Ko oj tnijáwudu Jesús ma tugekyu Siryu naxwíñudu, ta ttuknimiindu nidugekyu di'ibu ayoodup mut kanak nax ja pujk ado'onun, di'ibu pujkudup ja ka'oybyu pa'am, mo'tputy esu xuxuty, esu Jesús dya'aguda'aky. ²⁵ Pyanujxudu mayu Galileeu ja'ayuty es ja ja'ay di'ibu tsunaaydyup ma ja Dekápolus kajpnuty esu Jerusalén, nu'un di'ibuty tsunaaydyup wiink too Judeeu ñaaxóty es ma Jordán mujnuu ma xuu pyudsemy.

Jesusu mayjya'ay dya'uxpeky

5 Ko Jesús t'ijxy ja mayjya'ay, ta pye-jty ma ja kopkun, es ñaxwe'tsy jam. Net tyuknabikudu ja 'yuxpujkupty, ² esu Jesús ya'uxpujktsondáku du'un:

Púnuty kuni'xyuty

³—Kuni'xy ja di'ibuty nay'uxkajpuðup ko pyojpuja'ay'áttu, pes yu'u íttup ma tsajpótmudu kutujkun.

⁴ Kuni'xy ja di'ibuty juuygyujk yaxku-jkudup, pesu Dios pa'ayowánudup.

⁵ Kuni'xy ja di'ibuty kyaj myuj pyaadudu, ja'a ko Dios mo'oyánudup ja naxwíñudu éxtumu kyuma'añ.

⁶ Kuni'xy ja di'ibuty jyantsysoyoktup es ttúnut di'ibu Dios tsyejpy, ja'a ko du'un jajpujta'aga'andu.

⁷ Kuni'xy ja di'ibuty naymyuma'xtu-jkudup, pes nandu'un muma'xtúkudup ja Dios.

⁸ 'Kuni'xy ja di'ibuty wa'ats ja 'yanma-ja'anuty, pes yu'adyu du'un ítup mudu Dios.

⁹ 'Kuni'xy ja di'ibuty yajtsipwa'xtup, pesu Dios pujta'agudup éxtamu 'yu'unguty.

¹⁰ 'Kuni'xy ja di'ibuty ijttup witsy po'oty mut ko jyiky'aty éxtamu Dios tteky, pes yu'u ítup ma tsajpótmudu kutujkun.

¹¹ 'Kuni'xy miidsuty ko ja ja'ayuty m'o'ojadu es mnixi'lik mdukxi'igadu, es m'adu'uts mgajxtu'udsudu miidsuty mut kots miits nmuduumbu'áttu. ¹² Xonda'aktu es jotkujk'áttu, mut ko ja Dios mmudajtxudup pujke'eky tsajpótm muj may'aty di'ibu mmo'oyánudup, pes nandu'un tpajudijttu ja Diosu kyugajx-puty di'ibu jiky'ajttu maanumu naty miits mgajaa'áttu.

Kaan esu jajun

¹³ 'Extum ja kaan dyajta'amsu ja tsu'utsy kudiibu mya'adut, miidsuty mbaat xyjupkuwa'agudu ja axuk'ajttun ya naxwiiñ kudiibu ja'ayuty mya'attut. Pün ja kaan tugeepy ja ty'a'ams'át, ¿ti muut mbaat nbujtákm ja ty'a'ams'át jatugok? Ni wi'ix tsoo mbaat kyanakytyúñ, ¿kudii? Je'eyu ya'uxko'ot esu ja'ayuty ttuktaandut.

¹⁴ 'Extum ja xuu xykyudu'xum ma njudijttum kudiibu ngunajp nguja'pxum, miidsadyu du'un éxtum ja jajun es xytyukni'ixadut ja ja'ay di'ibu du'un pojpu es wi'ixu du'un ja Dios tteky es njiky'ajttum. Du'un miidsuty éxtum tu'ugu kajpn di'ibu ijtp kopkkujxm, 'yíxtup miidsuty mjiky'ajttun. ¹⁵ Ni pün tkayajtoye'eky tu'ugu seeru juun es ne-tyu tkuiidsut mudu armuun; nik ni'igu tpujta'aky kujxm ma ttukjajudya'ayut tugekyu ja tugot. ¹⁶ Nandu'un jajtpu du'unuty, wa'an yu mjájunuty tjajy muk éxtum mbaat ja ja'ay t'ixtu ja oybyu

mduunguty es t'awdáttut ja mDeedyu tsajpótmudu.

Wi'ix ja Moisés ja 'yana'amun tyuñ

¹⁷ 'Kyaj xywyinmádyut ko uj nyajtu-goya'añ ja Moisesu 'yana'amun o ja 'yux-pujkunu Diosu kyugajxputy. ¡Ni wi'ix tsoo! Ja'ats tu nnimíñ esats nguydyuna'añuts. ¹⁸ Pes uj n'anmaaydyupts miits ja tui'ajttun, ja tsajp esu nax tugóyup jawyiin maanumu naty kyatugoy tu'ugu letru kyukón di'ibu ja ana'amun jya'a'aj-tyty. Tugekyu yajkuydyuunda'aya'añ. ¹⁹ Paaty di'ibu kyaj tkuydyúñ tu'ugu tyadu ana'amun, oy yu'ujuty ja yi'inum waanubu, es ttukni'ixut ja wiinkputy es kyaj tkuydyúndut tadu ana'amun, tyadu ja'ayu du'un 'yítut pi'ixy jupj amu'unk jam tsajpótm. Per di'ibu kyuydyiimpy es ttukni'ixu ja wiinkputy tkuydyúndut, tyaadu du'un ítup muj jam tsajpótm. ²⁰ Tui'ajttun n'anuumudu, pün kyaj miits mjiky'ajttup tui'ajttun muut kudiinun ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup, kyaj mdúkudut tsajpótm.

Win'ak'ajttun

²¹ 'Miidsuty tu xymyudowdu ko ja n'aptujk'ajttum ya'anmaaydyu: "Katu myajja'ay'leeky. Di'ibu ya'e'kypy tu'uk pün, yu'u yajmunujxup ma tkumadówwt." ²² Per uj n'anmaaydyupts miits ko di'ibu tyukjot'ambejkypy yu myugu'uk, yu'u du'un yajpayo'oyup ja pyeky; di'ibu 'yoo yaxypy ja myugu'uk, páttup es tyukkumadówwdut di'ibu ana'amudup muj tsajptugóty; es di'ibu pyejty kyudakypy ja myugu'uk, kudsu'ugu ko ñujxut ayoodaknóty ma junya'ank.

²³ 'Es pün mmunejxypy ja mwind-su'kun ma artal es jam xyjamyetsy ko ja mmugu'uk tu mij xymyudogoy, ²⁴ nika'ak yu mwindsu'kun jam artal windum es ñujx jawyiin mnayyaji'i-gyudu mudu mmugu'uk. Net mjam-

bítut ma artal es xypyujta'agut ja mwindsu'kun.

²⁵ Pún ja pún mni'uunudu es mmunejxyuty kumdaat, kajx'oyudu tu'aay kudiibu mguyákudut ma justisun, ja'a ko yu justisu mguyákudup ma ja polasiu, es mbujta'agudup pujxndugóty. ²⁶ Tuy'ajtun n'anuumudu ko kyaj mbudsúmut jap extu ko xkyubajtta'ayut tugekyu ja mbeky.

Ja'ay dyajtugóy ja pujk ukunu wyindsu'kun

²⁷ Miidsuty tu xymyadowdu ko yajni-gajxy jékyp: "Katu xyajtugóy ja pujk ukunu wyindsu'kun." ²⁸ Per uj n'anmaaydyup miits ko oytyim púnuty di'ibu 'yadsejpy tu'ugu toxytyujk es tmudu-goya'añ, ñapatypy éxtum muut tu tyugoy, oy je'eyu tu jyuna'añ jyodoty wyinma'añóty.

²⁹ Pún m'aga'añ wiin myajpekytyu-unup, juut es naska'adsu jagam.* Waanu oy ko xyajtugóyut tuk pedazu mnini'x es kudiinun ko mwu'umut mut amuumu mnini'x es myajpujta'agut ayoodaknóty. ³⁰ Es pún m'aga'añgyu'u myajpekytyu-unup, niboot es uxjawip jagam. Waanu oy ko xyajtugóyut tuk pedazu mnini'x es kudiinun ko mwu'umut mut amuumu mnini'x es myajpujta'agut ayoodaknóty.

Kasaadu ja'ay ñaymyastu'ududu

³¹ Nandu'un yajni-gajxy jékyp: "Di'ibu myastu'udaampy ja ñudo'oxy, jawyiin tsyékyuty tmo'oyut tu'ugu neky ma jyuna'añ ko tmastu'uty ja ñudo'oxy." ³² Per uj n'anmaaydyup miits ko pún ja toxytyujk t'uxwejpy, pún kyaj ja'aguyxmuty ko dyajtugóy ja pujk ukunu wyindsu'kun, ña'aygyuxm ja toxytyujk dyajtugóy ja pujk ukunu wyindsu'kun ko wiink yedyujk tpeky.

Es ja di'ibu pyeikypy ja toxytyujk di'ibu dyajmatstu'uty, nandu'un dyajtugóy ja pujk ukunu wyindsu'kun.

Ja'ay wyanda'aky

³³ Nandu'un miidsuty tu xymyadowdu ko ya'anmaaydyu ja n'aptujk'ajtum: "Katu xywyanda'aky tii andakunguyxm. Mguydyúnubu du'un di'ibu mwandakypy ma Nindsun'ajtum." ³⁴ Per uj miits n'anmaaydyup: Ni na'a mgajuna'andut "por tsyos" ko ti xywyanda'aktut; es ni mudu tsajp, mut ko yu'u ja Diosu 'yuñaaybyajn ma yajkutíky; ³⁵ es ni na'a xkyawanda'aktut mudu naxwínudu, mut ko yu'u du'un éxtum ma tkuxkapy ja tyeky; es ni mudu Jerusalén, mut ko yu'u du'un ja kyajpnu Dios, ja muj Rey; ³⁶ es ni mudu mgubajk, mut ko kyaj mbaat xypyujta'aky poop o yuk tu'uk je'eyu mwaay. ³⁷ Du'uñu mjuna'andut "oy" o "kyaj", ja'a ko di'ibu ñikeempy yu ayuk, tyaadu du'un miimp ma yu ka'oybyu.

Katu ja'ay naydyukmujumbítudu axuuk

³⁸ Miidsuty tu xymyadowdu ko yajni-gajxy jékyp: "Mdukkabátup ja wiin ak wiin esu tats ak tats." ³⁹ Per uj n'anmaaydyup miits ko ja ja'ayuty mduna'anudut axuuk, katu miits xyñi-wa'k'oyudu. Pún mgojxup ma m'aga'añdsyoobu m'ama'atsy, koojumbít jatuk adu'um. ⁴⁰ Pún ja pún tsyiptuna'añ mut mij es mbujkuya'añuty ja mnixuy, mo'oy nandu'un ja mdsyamarra. ⁴¹ Pún jaa tu'ugu soldaadu o justisu agwanu mdukmunujxa'añuty ja tsyemy tuk mil metru, munujx majtsku du'unun jyagámuty. ⁴² Ko pún ti

*5:29 Xytyuk'ixxumu Jesús ko di'ibu xyajpekytyu'unun, yu'u jot winma'añ, es kyaj yu'udyu wiin, es ni yu'u ja ka'u. Ix Matewu 15:17-20

m'amdówadut, mo'oy; es pæn ja ti pún m'amdóyuty ani'xy, tuk'anu'x.

Wi'ixu mudsip yajtsókut

⁴³ 'Nan tu xymyadoodu ko yajnigajxy jékyup: "Mdsókup ja mmudujkpa'a, es mduk'ak'átup ja mmudsip." ⁴⁴ Per uj n'anmaaydyup miits ko mdsóktup ja mmudsíputy, es mninu'xta'aktup ma Dios di'ibáty axuuk mduunadup. ⁴⁵ Du'unu dun xya'ixadut ko m'u'unk'átadu mDeedyu tsajpótmadu. Pes yu'u tyukni'aampy yu xuu ti'igyu ja oyja'ayuty es di'ibuty kyaju Dios tmadundu, es yajtiipy ma ja ja'ayuty di'ibu jiky'ajttup tøy'ajtun muut es nandu'un di'ibuty kyaj jyiky'attu tøy'ajtun muut. ⁴⁶ Pæn miits mdsojktup yu'uyu di'ibu miits mdsojkadup, ¿wi'ix xymyubujkpada ko Dios miits mgumaya'anadu? ¡Pes extu yu pojpu ja'ayudyu du'un tyuundup! ⁴⁷ Pæn mgajxpo'xtup miidsuty yu'uyu mmugu'uguty, ¿ti oy'ajtunu dunu taadu? Pes extu di'ibuty kyaj t'uxkaptu Dios tyuundubu du'un. ⁴⁸ Du'un éxtumu mDeedyu tsajpótmadu wyá'adsuty, ittu miits wa'ats nandu'un.

Oybyu tu'unun

6 'Ko xytyundu ja oybyu, éxkam es xykyatúndut mayja'ayóty es yu'u je'eyu t'íxtut ti mduundup. Pæn mdiimbyu du'un, yu ja mDeedyu tsajpótmadu kyaj mmay'átadut. ² Paaty ko xypyudákat mut tii di'ibu tugoy'ajtxadup, katu ja'ay xytyuknijáwtu éxtum 'yadu'utstu di'ibu nay'andíjadup jyiky'attu tøy'ajtun muut, mut ko du'un yu'ujuty 'yadu'utstu esu ja'ayuty 'yíxadut ko dyaktu ja naybyuduku ma ja tsajptajk, o ma ja muj tu'u di'ibu kajpnóty, es du'un myujpudsámdu ko jyiky'attu tøy'ajtun muut. Pes uj n'anmaaydyupts miidsuty ko mut

yu'uyu taadu, tu t'axájudu ja myay'aty. ³ Per mij ko xypyudakuya'anut di'ibu tugoy'ajtxup, mo'oy ayu'udsyu, éxtum mbaat njana'anum katu m'anajngyu'u xytyuknijawu di'ibu tyiimpy ja a'oybyu. ⁴ Ko du'un xymyo'oy ayu'udsyu, net ja mDeedyu tsajpótmadu t'íxtut di'ibu mdiimpy ayu'udsyu, es yu'u mmay'átadup.

Kajxtákun

⁵ 'Ko mgajxta'aktut, katu du'un xytyundu éxtum di'ibu nay'andíjadup jyiky'attu tøy'ajtun muut. Yu'ujuty kyajxta'aktu tanu ma ja tsajptajk o ma ja muj tu'u di'ibu kajpnóty es du'un ja ja'ayuty 'yíxadut. N'anmaaydyup miidsuty ko yu'ujuty tu t'axájudu ja myay'aty. ⁶ Per mij ko mgajxta'agut, tuku mgwartu tugoty es nayni'agájudu, es jap ayu'udsyu xymyugajxta'agut, es du'un mDeedyu tsajpótmadu di'ibu 'yijxypy ti ja'ay tyuundup ayu'udsyu, yu'u mmo'oyudup ja mmay'aty.

⁷ 'Ko mgajxta'agut mij, katu je'eyu xyñikajxpéty ja m'ayuk, éxtum 'yadu'utstu di'ibu kyaj t'ixy'attu Dios es jyuna'andu ko mut ko kyajxut ni'igu, jantsy tmadaty ko Dios myadool'itadut. ⁸ Katu miju du'un xytyuñ, ja'a ko mDeety wa'ats tnijawu di'ibu miits mdugoy'ajtxup maanumu naty xykya'amdoy. ⁹ Paaty ko miits mgajxta'aktut, du'un mgajxta'aktut:

Tatitu'unk di'ibu ijtp tsajpótm, wa'an nidagekyu ja'ayuty mwindsu'ugudu es m'awdátadu.

¹⁰ Min mij es myajkutúkat ja ya naxwiin, es yajtúnup ja mdsojken yaa éxtum jam tsajpótm.

¹¹ Meegyuts tyam di'ibuts xtyugoy'ajtxup esuts ngay n'uugut.

¹² Es xymya'xut uudsuty ja nbojpudyuts, éxtumts uudsuty tu nma'xtu di'ibuts axuuk tu xytyundu.

¹³ Es kudii xyajkutíky es ja ka'oybyu xyajpekytyúnut.

¹⁴ Paaty ndukjaygyujukdu, pun miits mma'xtup ja di'ibáty mduunudup axuuk, yu mDeedyu tsajpótmadu mma'xudup miidsuty nandu'un. ¹⁵ Per pun kyaj xymya'xtu di'ibu mduunudup axuuk, yu mDeedyu tsajpótmadu nan kyaj mma'xudut ja mbojpu.

Ja'ay 'yayu'aty

¹⁶ Ko miits m'ayu'áttut, katu xypyajta'aktu mwiin mjajpúty ya"ayow ya"ama'at, éxtum 'yadu'utstu di'ibu nay'andíjudup jyiky'attu táy'ajtun muut. Yu'ujuty tyuundubu du'un esu ja'ayuty 'yíxudut ko 'yayu'attu. Táy'ajtun n'anuumu ko mudu taadu tu dun tpuktu yu myay'aty. ¹⁷ Per ko miits m'ayu'áttut, wimbuj kupuj es naywoogudu yajxón, ¹⁸ kudiibu ja ja'ayuty tjaygyúkudut ko m'ayu'attu. Yu'uyu du'un ja mDeedyu tsajpótmadu di'ibu ñija'ap ti ja'ay tyuundup ayu'utsy, es yu'u mmo'oyudup ja mmay'aty.

Pajku'uktu ja m'oy'ajtun tsajpótm

¹⁹ Katu mjiky'aty xywyindsimy xywyinwuuñ ja meen ya naxwiiñ, ma yu juyujk añimal dyajwindugóy oytyi-ity, ma tyowu ja meen es ma ja ma't-spu tniúkadu. ²⁰ Nik oy pajku'uktu ja m'oy'ajtun jam tsajpótm, ma ni ti tkayajwindugóyut es ma kyajpu ma't-spu. ²¹ Ja'a ko ma xymyudaty pajke'eky yu m'oy'ajtun, jamu du'un nandu'un 'y-ity yu mjet mwinma'añuty.

Du'un ja wiin éxtumu kudu'xn

²² Yu mwiinu du'un éxtum tu'ugu kudu'xn es tkudu'xut ja mdu'u. Pun oy yu mwiin, mdu'uyo'oyup yajxón kude'xy. ²³ Per pun yu mwiin ma'at, mjudítup kubi'its. Es pun kyaj xy-

tyuk'ixy ja mwiin, ñugoo jyantsyyúkaty ja koots'át ma mjúidity!

Dios esu meen

²⁴ Ni pún mbaat tkamudúñ majtsku wyindsún, ja'a ko pun tuump yajxón ma ja jawyiimbu wyindsún, kyaj mbaat ñakytyúñ yajxón ma ja myumajtskpu. Es pun ja myumajtskpu wyindsún tsye-jpy ni'igu es tyuñ yajxón mut yu'u, kyaj mbaat ja jawyiimbu tnakymyudúñ. Kyaj mbaat xymyudúñ yu Dios pun mbujtáky py ja mwinma'añ es ja mma-jaa ma ja meen. ²⁵ N'anmaaydyap ko katu mnaydyukjotmaydyúnudu di'ibu m'okkay m'ok'uuktup es mjiky'áttut, es ti wit m'oktuktákudup. Pes mut yu'uyu yu mjiky'ajtun es yu mnini'x di'ibu Dios tu mdukmay'átyuty, yu'u du'un ni'igu oy kudiinum ja mje'xy mbeky esu mwit mnijam. ²⁶ Ixtu yu joon juyujkuty. Kyaj ñi'iptu es ni kyatsiktu, es ni tkapujku'uktu ja pyujta'aky ma yu mok tujk. Pes yu mDeedyu tsajpótmadu mooyudup yu jye'xy pyeky. Dios md-sojkudup miidsuty ni'igu kudiinum ja joon juyujkuty. ²⁷ ¿Pánu du'un mbaat dyaj'yón ja jyiky'ajtun mut ko myay tyajy? ²⁸ ¿Ti ko mmay mdajtu mudu mwit mnijámuty? Ixtu wi'ix aamyóty yondu ja pujy, es ni kyatundu es ni kyata'aktu. ²⁹ Es n'anuumu ko ni ja rey Salomonk, mut tugekyu tsyuj'ajtunu wyit, kyaj oj tyi'igy tsyuj'ajtun mut yu'u. ³⁰ Es pun ja Dios jajpijpy ja pujy di'ibu pi'tsp pojun es jakumbom ya-jno'knu, ¿ti ko kyaj xymyubuktu es udsajtum yu'u xywyítxum? ¿Es ti ko miidsuty je'eyu waanu xymyubuktu? ³¹ Paaty katu mmay mdajtu: "¿Tii net n'okka'ay n'ok'úkum?", es "¿Tii net nwit'ajt nnijam'ajtum?" ³² Mut ko ja ja'ayuty di'ibu kyaj tmudundu Dios maay tajtup mut tugekyu tyaadu. Pes ja mDeedyu tsajpótmadu ñija'ap ko mdugoy'ajtxudup tugekyu tyaadu. ³³ Es

du'un jotmo'oydyu ja Dios es jyiky'át-tut éxtum yu'u yajkutíky, es m'axájudap nandu'un tugekyu tyaaduty. ³⁴ Pes kyaj xymyymay xymyudajtat pún ti bom ɁtɁjm miimp kudakp, ja'a ko bom bom miits xymyudattu di'ibu mmumay mmudájap. Tu'uk tu'ugu xuu di'ibu mmumay mmudájap.

Kyaj wiinkputy nugoo nbayo'oyum

7 ¹ Katu miits xypyayo'oydyu nugoo yu wiinkputy, kudiiibu Dios mbekymy-o'oyudut. ² Mut ko éxtum miits xypyayo'oydyu ja wiinkputy, Dios nandu'un mbayo'oyudap miidsuty. Extum mbaat njuna'anum, mut ja armuun di'ibu muut xykyijxy ja wiinkputy, nan yu'u muut Dios mgijxudut ja mja'ajuty. ³ ¿Ti ko xy'ixy tu'uk ja kepywyayu'unk di'ibu jap mmugu'uk wyiinóty es kyaj mij xytyuñu kwentu ja muj kepy di'ibu jap mwiinóty? ⁴ ¿Es wi'ix mjuna'añ: “Mugu'uk, n'okju'tumu tadu kepywyayu'unk di'ibu jap mmudajtypy mwiinóty”, es kyaj mnayjyáwuty ko mij xymyudaty ja muj kepy jap mwiinóty? ⁵ Mnay'andijyuty éxtumu ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtun muut. Yajpudsám jawyiinu tadu muj kepy di'ibu jap mwiinóty, es du'un mbaat xy'ixy yajxon es xyjuudut tadu kepywyayu'unk di'ibu jap mmugu'uk wyiinóty.

⁶ Katu xymyo'oy ja úkuty yu tsu'utsy di'ibu tu ñejxy windsu'kun es nan katu xywyujy ja perlú ma yu udsam, ja'a ko ttuktaandut, ta mnijambítudut es mduktu'uts mduknúkudut.

Amdowdu, Ɂxta'aydyu es koxtu jun'aa tujk aa

⁷ Amdowdu, es m'axájudap; Ɂxta'aydyu, es mbaattap; koxtu jun'aa tujk aa, es m'awátsxudap. ⁸ Mut ko di'ibu 'yamdeepy, 'yaxájap; es di'ibu 'yux-taapy, pyatypy; es di'ibu kyojxypy ja jun'aa tujk aa, awátsxup ja tyujk aa.

⁹ ¿Pún nidu'uk miidsuty myo'oyup ja 'yu'unk tu'ugu tsaa ko 'yamdówdut ja tsajkaaky, ¹⁰ o tu'ugu awa'andsa'añ ko 'yamdówdut ja ajkx? Kyaj pún, ¿kadii? ¹¹ Es miidsuty pojpu ja'ayuty, mmooydyup ja oyatypyu ja m'u'unk m'una'kuty, waanu ni'igu ja mDeedyu tsajpótmudu tmo'oyut ja oyatypyu pánuty amdoojudap.

¹² Pes du'un di'ibu miits mdsojktup es ja wiinkputy mdukmadúnudut, miits mdukmadúndubu taadu. Tyaadu du'un tu ya'awijtsmíky tugekyu ja Moisesu 'yuxpajkun esu Diosu kyugajxputy.

Tujk aa xu'utspu

¹³ Tákudu ma ja tujk aa xu'utspu. Ja'a ko wyooñuty ja kemy'aa es ja tu'u di'ibu nujxp ma ja kutugo'oyun, es may ja ja'ayuty di'ibu nujxtup jap. ¹⁴ Per xyu'udsuty ja kemy'aa es ja tu'u di'ibu nujxp ma ja jiky'ajtunu winu xuu winu tiempu, es niwaanuty yu'u di'ibu pyáttap.

Ya'uxkajptup ja ja'ay éxtumu du'un 'yadu'utstu

¹⁵ Naygywentu'átudu ma yu andákpudy di'ibu junándap ko yu'ujuty ja Diosu kyugajxpu. Naybyujtákuðap tuda'agyuty éxtumu borreegu, per du'unu ðan yu'ujuty éxtumu waxka'uk awa'anun. ¹⁶ Miidsuty mbaat xy'uxkaptu mut éxtumu du'un 'yadu'utstu. Kyaj yajtky yu uuvu ma yu apyñgyepy, es ni yu iigu ma yu botonus pujy. ¹⁷ Tugekyu oykyepy yajkypy ja tyuump oy, es tugekyu axuk kepy yajkypy ja tyuump axuuk. ¹⁸ Yu oybyu kepy ni na'a kyatuump'áty axuuk, es ni yu kepyu axuukpu kyatuump'áty oy. ¹⁹ Tugekyu yu kepy di'ibu kyaj tyuump'áty oy, ya'uxpo'tu'kp es yajkujubípu juunóty. ²⁰ Paaty n'anuumudu ko miits m'uxkáptup pún

oyjya'ay es pún kyaj 'yoyjya'ayuty mut yu di'ibu tyuundup.

Kyaj nidugekyu tyúkudu tsajpótm

²¹ Kyaj nidugekyuty di'ibuts xy'anmaaydyup: “Windsún, Windsún”, tyúkudut tsajpótm, yu'uyu tákudup di'ibu tyuundup ja tsyojkun nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm. ²² Ko ja'ay yajpayo'oydyut, máyuts xy'anuumadut: “Windsún, Windsún, mut ja mxuugyujxmuts tu ngajxwa'xyuts ja m'ayuk, es tuts nyajpudsúmda ja ka'óbyuty, es tuts may nduñ ja muj'ajtun.” ²³ Nétuts uj n'anuumut: “Ni na'ats miits tu ngaja'ay'áttu. ¡Mastúttuguts miidsuty ka'oybyu muduumbuty!”

²⁴ Pes du'un di'ibuts xymyudoo'ijtp es ttuñ éxtumts uj n'anuumu, du'un éxtum tu'ugu ja'ay kuwiy di'ibu kyoj ja tyujk ma tu'ugu muj tsaade'eky. ²⁵ Myiñ ja nuu tuu, kyeemy ja mujnuu es myiñ ja muk poj ma tadu tujk. Per kyaj kyudaay, mut ko yu'u pyot-sy'ujx'ajtypy ja muj tsaade'eky. ²⁶ Per ja di'ibuts xymyudoo'ijtp es kyaj tkuy-dyúñ di'ibuts nja'anmaapy, du'un éxtum tu'ugu ja'ayu kjuumbu di'ibu kyuxkoj ja tyujk ma yu pu'ujan. ²⁷ Myiñ ja nuu tuu, ja mujnuu kyeemy es myiñ ja muk poj ma tadu tujk. Ta kyudaadaay ja tujk.

²⁸ Ko ja Jesús du'un jyunaandaay, ta ja ja'ayuty du'uñ wu'umudyaadyu ja'agyujxm ja Jesusu 'yuxpukun, ²⁹ mut ko ya'uxpúku éxtum tu'uk di'ibu myudajtypy ja kutujkun, es kyaj éxtumu di'ibu ya'uxpuktp ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktp.

8 Ko ja Jesús jyunaiky jam kopkkujxm, may ja ja'ayuty oj pyanuxxudu. ² Ta ñimwingoonu tu'ugu ja'ay di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am. Ta ñaygyoxta-naaydyáku Jesús wyindum, es t'anmaay:

—Windsún, mij pún mdsejpy, mbaaduts xya'aguda'aky.

³ Net ja Jesús tku'unikooñ, es t'anuumu:

—Ndsejpyuts es m'aguda'agut.

Es ko t'anmaaydyaay du'un, netya ja lepru puma'ay 'yagudaky. ⁴ Esu Jesús t'anmaay:

—Ix jaygyuku. Katu pún xy'anuumu. Nujx winguwa'agu ja teety, es yak ja mwindsu'kun éxtumu Moisés dya-jnigutujku, es du'un nidugekyu ja'ayuty tñjáwadut ko tu m'aguda'aky.

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu soldadu windsunu tyuumbu

⁵ Ko Jesús jyajty ma ja Kafarnaúm kajpn, tu'ugu soldadu windsún ñimi-inu, es myunu'xtáku, ⁶ yanu'umxuty du'un:

—Windsún, yu nduumbuts maba-jngujxy 'yity madsu ndujk, tu xyujxnu es jyantsy'ayoy muk.

⁷ Jesús 'yanmaay:

—Ujtsuts nujx nya'aguda'aky.

⁸ Ja soldadu windsún 'yadsooy:

—Windsún, kyajts uj xyñituku es mij mdúkut madsu ndujkun. Je'eyu ko mjuna'anut, es aguda'agup ja nduumbuts. ⁹ Uj ku'am nmudajtypyuts ja nwindsún di'ibuts xy'ana'amp, es nandu'un nmudátyuts ja soldaduty di'ibuts n'ane'empty. Kots n'anuumu ya'ujuty nidu'uk: “Nujx”, nujxp, es kots n'anuumu jatu'uk: “Min”, miimp, es kots nduk'ane'emy yu nduumbuts ti ttúnut, tyiimpy.

¹⁰ Ko ja Jesús tmudooyu tyaadu, du'uñ oj wu'umu es t'anmaaydyu di'ibu naty panuxxudup:

—Tuy'ajtun n'anuumadu ko ma nidugekyu israelitu ja'ayuty, kyajts nbaaty ni pún mut kajaa myubujkun éxtumu tyadu ja'ay. ¹¹ Ujts miits n'anmaaydyup ko may myíndut ja ja'ayuty di'ibu tso'ondup ma xu

pyudsemy es ma xuu kyunaxy, es ñaxwaatstat kyádyut mudu Abraan, Isaa esu Jakoob ma ja tsajpótmudu kutujkun. ¹²Per ja di'ibu du'un tu jyapaadudu es 'yítut ma yu tsajpótmudu kutujkun, yu'ujuty yajjubijppudsúmdup awa'atstuuy ma ja koots'át, ma ja'ayuty jy'uuy ya'axtat es ñaydyutskaadudut mudu ayo'on.

¹³Net ja Jesús t'anmaay ja soldaadu windsún:

—Nujj ma mdujk, es yajtúnudu du'un éxtam tu xymyubekyuu.

Ta ja tyuumbu netyu oj 'yagudaknu.

Jesús dya''aguda'aky ja Peedru myu't toxytyujk

¹⁴Jesús oj ñejxy ma tyujku Peedru, es t'ijxy ja Peedru myu't toxytyujk maba-jngujxy pya'amgo'knu mudu muk juun.

¹⁵Ta ja kyu'u ttoonu. Net ñiwatsu ja juun. Ta pyudu'knu es tmooy ja kya'ay 'yukun.

Jesús dya''aguda'aky may ja puma'ayuty

¹⁶Es ko oj tsyi'tnu ja xuu, net tmu-mindu ma Jesús may ja ja'ayuty di'ibu myudajttup ja ka'oybyu. Es mut tuk aagajxyu dyajpudseemy ja ka'oybyu, es nandu'un dya''agudaky nidugekyu ja puma'ayuty. ¹⁷Tyaadu du'un jyajty es yajkuydyúnat di'ibu ñigajx ja Diosu kyugajxpu Isaiiu ko jyunán: “Yu'u yajpuduk ja nbagi'ix'ajtam es dyajnejxy ja nba'am'ajtam.”

Púnuty pyatsoonándup ja Jesús

¹⁸Jakumbom mejiñbyu'aay ko ja Jesús t'ijxy tyukmíkyuty ja mayjya'ay, ta t'anmaay ja 'yuxpajkputy es 'yawinnáxtut ma ja mejiñ. ¹⁹Tu'ugu di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp ja 'yana'amun tmuwingoon ja Jesús, es t'anmaay:

—Windsún, nbanujxaambyuts mij oy-tyim maaty mnejxy.

²⁰Jesús 'yadsooy:

—Yu wax myudajtypy ja 'yaank esu joon juyujkuty myudajttup ja pya'an, per uj ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudu-naabyu, kyajts nmudaty ja ngukóyuts madsu ngubajk nyajpo'xut.

²¹Jatu'uk ja 'yuxpajkp ja 'yanmaay:

—Windsún, nbanujxupts mij, per extu koonumdsu ndeedyuts 'yoogut esuts n'okku'uy n'oktájudats, net nbanujxut.

²²Netu Jesús t'adsooy:

—Pamiinguts tyam es nika'ak yu o'kputy, wa'anu wiink ja'ayuty dyajnax-tákudu. Ja'ats n'andijpy di'ibu kyaj jyot-maydyúñuty esu Dios tmuúnut.

Jesús dyajmo'oty ja poj es dyajtumijtku ja mejiñ

²³Net ja Jesús es ja 'yuxpajkputy tyujkudu ma tu'ugu barku, es 'yawin-naxánudu ma ja mejiñ. ²⁴Ti'in myiñ tu'ugu muk poj. Ta ja mejiñ ñikapy extu tyujkunu nuu barkoty. Maabu natyu Jesús. ²⁵Ta ja 'yuxpajkputy oj ñinujxudu es oj yúxudu. Ta t'anmaaydyu:

—¡Yajtsóktuguts, Windsún! ¡Tyap ngupa'tsunu!

²⁶Ta ja Jesús 'yanmaayudu:

—¿Ti ko nugoo m'oktsu'kudu? Miits mmudajttup je'eyu waanu ja mmubujkunuty.

Ta pyude'ky ja Jesús, es t'oooy ja poj es ja mejiñ. Ta oj wyu'amudya'ay amoñu es tumijtku. ²⁷Es ja 'yuxpajkputy ak du'uñu wyu'amudyaadyu, es ñayjyunánudu:

—¿Pánu da dunu tyaadu?, ko extu yu poj es yu mejiñ tu myumudóyuty.

Gadaru ja'ayuty di'ibu myudajttup ja ka'óybyuty

²⁸Ko Jesús jyajty mejiññináxy ma Gadaru ñax, majtsku yedyujk pyud-seemy kampyoonóty. Ta ñimiinudu. Ni-

majtsk tmudattu ja ka'óbyuty es nūgoo jyantsy'awa'an'áttu, ko ni pún mbaat kyanaxy mā tadu tu'aa. ²⁹Ta oj yaxka'aktu:

—Diosu 'yU'unk, ¿ti mdunaampy mut udsuty? ¿Tii ja'a mnūmiimpy es xytyudyuna'anduts maanum tkapaaty ja tiempu?

³⁰Natuknas'ixu jamu naty nimayu udsu jyu'xu'uktu, ³¹es ja ka'óbyuty yajjunánudu ja ja'ayuty, es ja Jesús t'anmaay:

—Pun xyajpudsumándupts mā tyadu ja'ay, na'ijxtuguts esuts ndákut mā tadu udsúmuty.

³²Netu Jesús 'yadsooju:

—Oy. Tákudu.

Ja ka'óbyuty pyudsuumdu mā ja ja'ayuty, es tyujkudu mā ja udsúmuty. Net nidugekyu ja udsúmuty ñujxtu jantsy puye'egyū nax jujp'ám es kyupuy'knajxtu mejyñóty, es jap oj jyi'xta'aydyu.

³³Di'ibu kywentu'ajttup ja udsu ñay'adsu'kudu, es kyaktu. Ko jyajty mā ja kajpn, ta tmadyaktu tugekyu tyaadu éxtamu naty tu tyuñ tu jyátyuty mut ja ja'ayuty di'ibu myudajttu ja ka'óbyuty. ³⁴Net nidugekyu ja kugajpnuty tso'ondū es tñinujxtu ja Jesús, es tmunu'xtáktu es pyudsúmut jam es ñujxt wiinktuuy.

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu xux ja'ay

9 Net ja Jesús jyumbijnu mut nan ja'ayu barku, es ñujxnu mā yu'u ja Kafarnaúm kajpn. ²Ko jam jyajty, ta tyuknimiinudu tu'ugu ja'ay di'ibu tu xyujxnu, kyo'knu mā tu'ugu mabajnu'unk. Ko Jesús t'ijxy ja myubujkunuty, ta t'anmaay ja puma'ay:

—Jotkujku. Yu mbojpu yajma'xp.

³Net nidu'uguty ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpukttup twinmaaydyu: “Tyadu ja'ay myudageepy ja Dios éxtum jyuna'añ.”

⁴Komu Jesús ñija'abu naty di'ibu wyinmaaydyu, ta t'anmaaydyu:

—¿Ti ko xymyudattu axuugu winma'añuty? ⁵Kyaj ñimujjaaty njuna'anum: “Yu mbojpu yajma'xp”, mut ko kyaj ya'ixy pun tui'ajtn. ¿Tii kyaj dyu'anuty? Es mjuna'andup miidsuty ko ni pún tka'anuumut yu tyadu xux: “Pudu'uk, es ñujx”, mut ko netyu mbaat ya'ixy ko kyaj tmudaty ni ti muk'ajtn. ¿Tii kyaj dyu'anuty?

⁶Pes oy. Min n'oktuk'ixtu ko uj, ja Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, ujtsu du'an nmudajtypyuts ja muk'ajtn ya naxwíñ es nma'xuduts ja pojpu.

Net t'anmaay ja xux ja'ay:

—Pudu'uk. Yajmúk ja mmabajn es ñujx mā mdujk.

⁷Net ja xux ja'ay pyude'ky es oj ñujxnu mā ja tyujk. ⁸Ko ja mayjya'ay t'ijxtu tyaadu, ta tsyu'kudu es t'awdajttu Dios mut ko tu tmo'oy ja myuk'ajtnu Jesús.

Jesús twoy ja Matewu

⁹Ta Jesús jam tso'oñ es t'ijxy tu'ugu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Matewu, ja 'yu'uñ mā yaj'yáky ja kugubety. Ta t'anmaay:

—Pamiinguts es n'uxpukpu'átut.

Ta Matewu pyude'ky, es tpadso'oñ ja Jesús.

¹⁰Mā tadu xuu 'ya'ux'ajty ja Jesús mā yu Matewu tyujk, mut mayu yajkugubajtputy es nan niganaaguty di'ibu 'yandijttup pojpu ja'ayuty, es ti'igyū mut ja 'yuxpukpudyu Jesús. ¹¹Es ko ja fariseeuty t'ijxtu tyaadu, ta dyajttudu ja Jesusu 'yuxpukpudyu:

—¿Wi'ixu du'an ko yu mwindsún kyay 'yiiky mudu yajkugubajtputy es mudu pojpu ja'ayuty?

¹²Jesús myudoo tyaadu, es t'anmaay:

—Kyaj tsyékyuty ja kudsooy mā yu di'ibu oy'ajt muk'ajttup, jaayu du'an mā yu puma'ayjya'ayuty. ¹³Ñujx jattu

di'ibu 'yandijpy ja Diosu jyaabyajtun ma jyuna'añ: "Uj ndsejpyuts es xymyadattut ja pa'ayo'on, es kyajts xytyukwindsu'uguduts ja juyujk aнімálutý."

Jesús dyajtáwdu ti ko kya''ayu'aty

'Pes kyajts uj nwoy ja ja'ay di'ibu jiky'ajttup tui'ajtun muut, yu'u du'unu pojpu ja'ayuty es jyodumbittut.

¹⁴ Net nija'ajuty ja 'yuxpukpudyu Fwank Yajnubajtpu tnimiindu ja Jesús, es dyajtuudu:

—¿Ti ko kya''ayu'attu yu m'ux-pukpúty éxtum 'yayu'attu fariseeuty es uudsuty, yu 'yuxpukpudyu Fwank?

¹⁵ Netu Jesús t'adsooy:

—¿Tii mbaat 'yittu jotmaymyuut yu di'ibu tu yajwówdu ma tu'ugu ja'ay pyekey maanum ja pukpu yedyujk 'yak'ity mut yu'ujuty? Miimp ja tiempu ma yajpukudut ja pukpu yedyujk, taanumu du'un 'yayu'áttut.

¹⁶ Ni pún tka''abatsu tu'ugu tyuk wit mudu jemywyit, mut ko ja jemywyit ñuumúkut, ta kyudsut ja tuk wit waanu kajaa. ¹⁷ Ni yu vinu jembyu kyaya''adamu ma yu tukpu nuu'abut-sunbyo'o, mut ko pún yajtuumbu du'un, ja po'o kuudsup, es du'un ja vinu es ja po'o tyugóyut. Paaty n'ada'amum ja jembyu vinu ma yu jembyu nuu'abut-sunbyo'o es du'un yajmudáttut yajxón ni-majtsku tyaaduty.

Jayru ñuux es ja toxytyujk di'ibu Jesusu wyit tyoon

¹⁸ Ma ja Jesús t'anuumudu tyaadu, tu'ugu israelítudyu wyindsún jyajty ma ja Jesús, ñaygyoxtonaaydyáku es t'anmaay:

—Yu nuuxuts tu 'yeeky. Pún mnuxp mij es mgu'unikeempy, jiky'átup jatugok.

¹⁹ Netu Jesús pyude'ky es ñejxy mut yu'u, ti'igyu mudu 'yuxpukpúty. ²⁰ Net

tu'ugu toxytyujk puma'ay di'ibu majma-jtsk jamujtu naty tmudajnu windaxyu, tmawingoon ja Jesús uxku'p tsoo, es ñaydyukpatu ja wyit pa'a, ²¹ mut ko du'un ñayjyuna'añuty: "Mut yu'uyu kots nnaydyukpaadudut yu wyitu Jesús, aguda'agupts." ²² Per ja Jesús wa'kumbijt, ti'ijxy ja toxytyujk es t'anmaay:

—Jotkujk, tu m'aguda'aky mut ko tu xymyubeky.

Ta netyu 'yagudaknu.

²³ Ko Jesús jyajty ma ja windsunu tyujk, ta ti'ijxy ko ja xúxputy t'uxku-jkunudu es nuix dyajnaxtukayánudu ja o'kpu, es ja ja'ayuty jyantsyjuu'uy jyantsyya'axtu. Ta t'anmaaydyu:

²⁴ —Pudsumdu yaa. Yu kixyu'unk kyaj tu 'yeeky. Maabu dun jam.

Ja ja'ayuty je'eyu ttukxi'iktu. ²⁵ Ko ja Jesús dyajpudsumdaay ja ja'ayuty, net tyujku ma ja o'kpu es tku'amumajtsu. Ta ja kixyu'unk pyude'ky. ²⁶ Ta yajmadyak-wa'xtaay oymyaaty yu tyadu muj'ajtun.

Jesús dya'ijxpéky majtsku wiints

²⁷ Ko pyudseemy jamu Jesús, majtsku wiints pyanujxudu es myuyaxkákudu:

—¿Pa''ayooduguts uudsuty, Davitu tyuump 'yaats!

²⁸ Es ko Jesús jyajty ma ja tujk, net ja wiindsuty ñimiinudu, es yu'u dyajtuuy:

—¿Mmubujktup miidsuty ko uj mbaadadsu tyaadu nduñ?

Net ja'ajuty jyunandu:

—Ti ko kadii, Windsún.

²⁹ Net ja Jesús ttoonu ja wyiin, es t'anmaay:

—Wa'an dyajtúñ éxtum ja mmubujkunuty.

³⁰ Ta ja wyiinuty oj wyu'umdaaydyu yajxón. Jesús tyuknipukadu jantsy yajxón, 'yanu'umxudu:

—Katu pún xytyuknijáwudu.

³¹ Per je'eyu yu'ujuty pyudsumdu ma ja Jesús, ta tmadyakwa'xtu ma tugekyu ja kajpn di'ibu naty ja Jesús tu ttuñ.

Jesús dya''aguda'aky tu'ugu uum

³² Ko yu'adyu naty jam pyudsumdu, naagudyu ja'ay dyajmiindu ma Jesús tu'ugu yedyujk uum, di'ibu naty myudajtypy ja ka'oybyu. ³³ Ko ja Jesús dya-jpudseemy ja ka'oybyu ma tadu uum, ta ja uum oga'an oj kyajxy. Du'unu ja ja'ayuty oj wu'umudyadyu, es jyunandu:

—Ni na'anum kyaya'ixy du'un éxtamu tyaadu ma yu israelítuty!

³⁴ Per nik ni'igu ja fariseuty ñayjyuna'anudu:

—Tyaadu yajpudseemy ja ka'oybyu mut ko pyudákuty ja mujku'ugópk.

Jesús tpa''ayooy ja ja'ayuty

³⁵ Jesús dya''abudseemy tugekyu nax kajpn, es ya'uxpejky majaty tsajptujk nidu'uk nidu'ugu kajpn, es tkajxwa'xy ja oybyu ayuk di'ibu ñigajxypy ja tsajpót-mudu kutujkun, es dya''aguda'aky oytyim di'ibudyu pujk ado'onun. ³⁶ Ko ja Jesús t'ijxy ja mayja'ayuty ñimínudu, ta tpa''ayoodu, mut ko moon tujktubu naty éxtamu borreegu di'ibu kyajpu 'y-ijx'ijt kywentu'ajtpu. ³⁷ Ta t'anmaadyu ja 'yuxpujktoputy:

—Tuy'ajtun ko ja pujta'aky oy myáuty, per ja tuumbuty oytyim waanuty. ³⁸ Paaty amdowdu es munu'xta'aktu ja Dios, ja ñiWindsunu tyadu pujta'aky, es t'akkáxut ja tuumbuty es min dyajpada'aktu ja pujta'aky.

Jesús twin'ixy nimajmajtsk ja 'yapóstaluty

10 Net ja Jesús dyaxu ja nimajmajtskpu 'yuxpujktoputy, es tkutu-jkunmooy es dyajpudsúmdut ja ka'oybyu es dya''aguda'aktut tugekyu oytyim di'ibudyu pujk ado'onun. ² Tyaadudyu du'un ja xuyujuty ja nimajmajtskpu apóstaluty: Tim jawyiin Simonk di'ibu

nandu'un xuy'ajtypy Peedru, es ja myuga'ax Andrés; Santya'agu esu myuga'ax Fwank, 'yuna'kudyu Zebedeu; ³ Felipu; Bartolomee; Tomás; Matewu ja yajkugubajtpu; Santya'agu ja Alfeeu myaank; Tadeu; ⁴ Simonk ja kananeu ja'ay; esu Juudas Iskaryotu di'ibu óknun kyuyajk ja Jesús.

Jesús tkexy ja 'yuxpujktoputy Diosu 'yayuk kajxwa'xpu

⁵ Jesús ttuk'ane'emy tyadu nimajmajtskpu es nux 'yayuk kajxwa'xtu mudu tyadu kajxwíjün:

—Katu mnejxy majaty tsyunnudu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es ni mgatákut majaty samaritanu kajpn. ⁶ Nujxtu jamyu ma ja borreegu tugoybyu ma yu ñaxwínudu Israel. ⁷ Nujx kajxwa'xtu ko ja tsajpót-mudu kutujkun tu wyingón. ⁸ Ya''aguda'aktu ja puma'ayuty, yajjikypyáktu ja o'kputy, tukniwa'atstu di'ibu myudajttup ja lepru pa'am, es yajpudsúmdu ja ka'oybyuty. Miits m'axájadu tyadu muk'ajtun nade'unu, nan katu myajmujúdyu ko du'un xytyúndut. ⁹ Katu xyajnujxtu ni di'ibu meeñ, ¹⁰ ni yu mdu'amgyujxmudu. Yu'u je'eyu myajnujxtup ja mnixuy tu'uk. Katu xymyujxtu wiinkpu mgu'uk es ni mdajk, mut ko di'ibu tuump, páttup kya'ay 'yuuget.

¹¹ 'Ko mja'ttut miidsuty ma tu'ugu kajpn o rantsyu, xta'aydyu jap tu'ugu ja'ay di'ibu ijt windsu'ugu, es wu'umdu ma yu'u tyujk extu koonum mdsoona'andut. ¹² Ko mdujktákudut, kajxpo'xtu es amdow ja Dios es kyunu'xudut yu'ujuty. ¹³ Punu tadu ja'ay di'ibu ma tadu tujk nitujkup ja Diosu kyunu'xun, yajkuydyúnup; es pun kyaj ñitákuty, miidsuty ni tii mgatugo'oyxudut. ¹⁴ Es pun jam ma kyaj m'axájadu es ni je'eyu mgamudoo'ita'anudu, pudsumdu ma tadu tujk o tadu kajpn es

winxittu yu naxjok mā yu mdékyuty.
¹⁵N'anuumadu tuy'ajtun ko ja'ay
 yajpayo'oydyut, ja tyaydyu'ununu
 tyadu kajpn waanu o'ktúy kudiinun ja
 ja'ayuty majatyu Sodoma kajpn esu
 Gomorra kajpn.

Jesús tnigajxy ko ja 'yuxpajkputy yajpajudijtta'aktut

¹⁶'Ixtu! Ujts miits ngajxtup éxtum ja
 borreegu waxka'uk agijky. Du'un m'ittut
 pe'typy éxtumu tsá'añun, per kyaj
 m'awa'an'áttut. Ittu éxtumu paku'unk.

¹⁷Nay'ix'it naygywentu'átadu, mut
 ko ja'ayuty mguyakánudup mā
 yu justisu, myajwopánudup mā
 tsajptujkuty, ¹⁸es extu myajnujxudup
 gobernador windum es mā réyuty
 mut ko n'apostulu'attu, es du'un
 xymyadya'aktuduts uj miidsuty mā
 yu'ujuty es mā di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

¹⁹Ko mguyákudut mā yu justísuty, katu
 mjotmay'ooktu wi'ix m'okjuna'andut
 o wi'ix xy'ok'anuumadut, ja'a ko
 mbaadudut mā mgajxa'andut, Dios
 myajmi'inxudup ja m'ayúkuty, ²⁰ja'a
 ko kyaj miidsuty di'ibu dun kajxándup,
 yu'u du'unu mDeedyu Jya'ajun di'ibu
 mgugajxánudup.

²¹'Yu ja'ayuty kyuyáktup ja myu-
 ga'axuty es 'yoogut, esu u'unkteedyuty
 kyuyáktup ja 'yu'unguty; ja u'unk
 una'kuty myudsiptsoondup ja tyaaak
 tyeeduty es 'yooktat. ²²Nidugekyu
 naxwiñadu ja'ayuty mduk'ak'ata'añuty
 miits mut ujtskyujxm. Es di'ibu
 'yakmubejkypyum du'uñum, yu'u
 nitso'ogup. ²³Ko mbajudítadut

mā tu'ugu kajpn, nujx wiink tsoo.
 Tuy'ajtun n'anuumadu ko uj, ja
 Naxwiñadu Ja'ayudyu Kyudunaabyu,
 minaambuts maanumu naty miits
 xykyatuk'yo'oydya'aydyunum
 nidugekyu yu israelitu kajpnuty.

²⁴'Ni tu'ugu xupajkpā kya'ity
 windsu'ugu ni'igu kudiinun ja di'ibu

ya'xupajkup, es ni tu'ugu po'oduumbu
 kya'ity windsu'ugu ni'igu kudiinun
 ja wyindsun. ²⁵Ja xupajkpā mut
 yu'uyu ko du'un yajwindsu'ugut éxtum
 di'ibu ya'xupajkup, es ja po'oduumbu
 mut yu'uyu ko du'un yajwindsu'ugut
 éxtumu wyindsunun. Ujtsu du'un
 éxtum tu'ugu kudujk, es miidsuty,
 du'un éxtumdsu njiiky nmagu'uk. Pūn
 ja kudujk ya'anuumu majku'ugópk
 Belzebuu, ¿tii kyaj waanu axuuk
 ya'anuumadut ja di'ibu tsyunaaydyup
 mā ja jyuan tyujk?

Pún yajtsu'ugup

²⁶'Paaty katu xytsyu'ugadu ja'ayuty.
 Ni ti kya'ity ayu'udsyu di'ibu kyaj
 ñide'xyuty, es kyaj ni ti ayu'udsyubu
 di'ibu kyaj yajnijáwut. ²⁷Di'ibu n'an-
 maaydyup mā ja koots'át, kajxwa'xtu
 miits mā ja xuñ'át; es di'ibu n'an-
 maaydyup ayu'udsyu, nigajxtu miid-
 suty muk extu tujkkujxm. ²⁸Katu xyt-
 syu'ugadu di'ibu ya'e'kypy yu'uyu nini'x
 es kyaj mbaat dya'eeky ja anmujá'an;
 ja'a du'un mjaw mdsu'ugup di'ibu mbaat
 dyajkutugóy mā ayoodákn ja nini'x es
 nandu'un ja anmujá'an.

²⁹'¿Tii kyaj yajteeky majtsku
 joonu'unk mut tu'ugu meeñu'ungu?
 Es ni tu'ugu tadu joonu'unk kyaka'ay
 naxwiiñ pūn kyajpā mDeedyuty
 dyajkutíky. ³⁰Es extu yu mwaay
 myudajtypy ja Dios madsyoy tu'uk
 tu'uk. ³¹Katu mdsu'ugadu. Miidsadyu
 du'un ja Dios mmudajtudup kumay
 waanu ni'igu kudiinun may ja
 joonu'unguty.

Púnuty ja Jesús

'yuxkajptup mayjya'ayóty

³²'Nidugekyu ja'ayuty di'ibuts
 xy'axájup éxtumu wyindsunun ya
 mayjya'ayóty, ujtsuts nandu'un
 n'axájup éxtumdsu nja'ayuty madsu
 nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm.

³³ Di'ibuts xy'uxtijp mayjya'ayóty ya naxwiiñ, nan n'uxtíjupts uj madsu nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm.

Jesuskyujxm ja'ay yajtsiptúkudu

³⁴ Katu mjuna'andu miidsuty kots uj tu nmamíñ yu jotkujk'ajtn ya naxwiiñ. Kyaj yu'ujuty; yu'u du'unu jotmay je'eyu. ³⁵ Tyam tu nmíñuts yajtsiptújkubu mut ja ja'ayuty. Ja u'unk ana'k tsyiptúnut mudu tyeety, ja u'unktaak mudu ñuux esu xekxy ttuk'ak'átut ja xyekx. ³⁶ Extu nidu'uk nidu'uk ñaymyudsip'átudut di'ibu tsunaaydyup ma ti'igyu tujk.

³⁷ Di'ibu tsyejpy ja tyeety o ja tyaak ni'igu kudiinun uj, kyaj ñitúkuty nja'ay'átuduts; es di'ibu tsyejpy ja myaank o ja ñuux ni'igu kudiinun uj, kyaj ñitúkuty nja'ay'átuduts; ³⁸ es di'ibuts kyaj xypyanejxy es kyaj jyiky'aty éxtum tu'ugu ja'ay di'ibu pyagiipy ja kyruuz ko 'yo'kun tninejxy, kyaj ñitúkuty yu'u nja'ay'átuduts. ³⁹ Di'ibu yajtsologaampy ja jyiky'ajtn, yajtgóyup; per di'ibu yajtugeepy ja jyiky'ajtn mut ujtskyujxm, nitso'ogup.

Wi'ixu Dios ti ttuunambíty

⁴⁰ Di'ibu miits m'axájudup, xy'axájupts uj nandu'un; es di'ibuts uj xy'axájup, 'yaxájup nandu'un di'ibuts xykyajx. ⁴¹ Di'ibu 'yaxájup ja Diosu kyugajxpu mut ko Dios kyugajxy'átyuty, 'yaxájup nan ja du'ambu may'aty éxtum di'ibu yajmeepy ja Diosu kyugajxpu; es di'ibu 'yaxájup tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuj'ajtn muut ja'agyujxm ko jyiky'ajty tuj'ajtn muut, 'yaxájup nan ja du'ambu may'aty éxtum di'ibu yajmeepy ja ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuj'ajtn muut. ⁴² Es di'ibu myeepy tuk vasu wa'ats nuu tu'ugu u'unk ana'k ja'agyujxm kots uj nja'ay'áty, tuj'ajtn ko kyaj wyu'umut uxkumay.

Fwank Yajnaubajtpu kyexyye'ebyuty

11 Ko Jesús t'anmaaydyaadyu du'un ja nimajmajtskpu 'yuxpújkpu, ta jap tso'oñ es ñejxy ya'uxpújkpu es ayuk kajxwa'xpu ma tadu israelítudyu kyajpn wingónuty.

² Ko Fwank di'ibu naty ijtp pujndugóty, tmudooy di'ibu natyu Kristu tyiimpy, net tkejxy ma Jesús naaguty di'ibu yu'u panujxadup, ³ es dyajtauy:

—¿Tii mijtsu du'un ja Kristu di'ibu mi-naamp, o n'awíxtupts ja wiinkpu?

⁴ Netu Jesús 'yadsoojudu:

—Nujxtu es tukmumadya'aktu ja Fwank di'ibu miits tu xy'ixtu tu xymyadowdu. ⁵ Tukmumadya'aktu wi'ix tyam ja wiints 'yixtu, ja uxneybyu tu yo'oybyéky yajxón, di'ibu ja lepru pa'am myudajtypy tu 'yaguda'aktu, ja nátuty mudoonadup, ja o'kputy jikyipyujktup, es ja ayoobu ja'ayuty ya'awa'anadup ja oybyu ayuk. ⁶ Kuni'xy ja di'ibu kyaj dyajtgóy ja myubujkun ma uj.

⁷ Ko tyaaduty oj ñujxnudu, ta ja Jesús tmadyaktso'oñ ma ja ja'ayuty éxtumu du'un ja Fwank, es t'anuumadu:

—¿Tii dun miidsuty oj xyñinujxtu es xy'ixa'andu ma muj itun? ¿Tu'ugu tsajkápyñ di'ibu tu wyinxijtta'ayuty ja poj? ⁸ Es pun kyaj, ¿tii dun oj xy'ixtu? ¿Tu'ugu yedyujk oy xyoxypyu? Miits mnija'adup ko di'ibu dun nayxyojxadup jam 'yittu ma tyujkudyu réyuty. ⁹ ¿Per tii dun oj tu xy'ixtu? ¿Tu'ugu Diosu kyugajxpu? Yu'u du'un. Yu'u tu'uk di'ibu waanu ni'igu tmudaty ja muj'ajtn kudiinumu wiinkputy ja Diosu kyugajxpu. ¹⁰ Fwank yu'u du'un di'ibu ja Diosu jyaaybyajtn myadyakypy ma jyuna'an: Ngejxypyuts jawyiin ja n'ayuk kajxwa'xputs

es mya'awátsxadut yu mnu'u mdu'u.

¹¹ Tuj'ajtnuts njuna'an: Kyaj pún ja Diosu kyugajxputy ja jékyup waanu

tmədattu ja muj'ajtun kudiinun ja Fwank Yajnubajtpu; per waanu tmədaty ja muj'ajtun oytyim púnuty ijtup ma ja tsajpótmədu kutujkun.

¹²Es ma yu Fwank Yajnubajtpu dyajtsondáky tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk es extu tyambaat, ta ja ja'ayuty di'ibu tujkudup ma tsajpótmədu kutujkun. Da'un ja'ajuty éxtumu mayjya'ay di'ibu ti'igyu tuktoñu tukuyándup ma tu'u xu'utspu. ¹³Di'ibu ja Moisés es nidugékyudyu Diosu kyugajxputy ñikaktu kuxja'ay ma ja Diosu jyaaybyajtun maanumu naty kyamín ja Fwank, tugekyu tnigajxy ko myina'añ jya'ta'añ ma ja Dios yajkutuka'añ. ¹⁴Es pun miits mməbukándup, Fwank yu'u da'un éxtum ja Diosu kyugajxpu Eliius di'ibu jaminán. ¹⁵Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu.

¹⁶¿Tits muut mbaat n'ijxkijxyu ja ja'ay di'ibáty tyam jiky'ajttup? Kuxu'k-tup éxtum ja una'ku'ungun di'ibu uñaaydyup es kyuyattu maayóty, es ya'ax jyoktu mudu myutkuyajtputy: ¹⁷“Tuts njaxu'uxy di'ibu ya'ajtsp, es kyaj tu m'atstu; es tu n'áyuts di'ibu muut ja o'kpə ñaxtuku, es kyaj tu xykyoxtu mguj mgaadsyuty es ni tu mgaju'uydyu.”

¹⁸Pes kyaj ja Fwank Yajnubajtpu tkay éxtumu ja'ay ti ttsoktu, es kyaj t'iiky ja vinu, es miits mjuna'andu ko yu'u myujku'umudúñ. ¹⁹Es uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kaabyuts es n'i'ikypyuts ja vinu, es miits mjuna'andu: “Kax es amə'uuk, es myutnaymyaayup ja pekyjya'ayuty esu yajkugubajtputy.” Per di'ibu tu t'axájudu yu oybyu ux-pujkun es jyiky'attu éxtumu Dios tseky, tadu ja'ay dya'ixudu ko 'yóyuty di'ibu Dios tyiimpy.

Kajpn di'ibu kyaj jyodumbittu

²⁰Net ja Jesús dyajtsondáky t'ooy ja kajpnuty ma naty tu ttuñ may ja

muj'ajtun, ja'a ko yu ja'ayuty jap kyaj jyodumbittu. Es da'un t'anmaaydyu:

²¹—¡Puroobu mijts Korazín kajpn, es puroobu mijts Betsaydu kajpn! Ja'a ko pun kooxyup yajtuuñ ma Tiru kajpn esu Sidón kajpn yu muj'ajtun éxtumts nbujta'aky ma miidsuty, tadu kajpn jékyupxyup dya'ixyuty yu jyotmay mudu pyojpukyujxm, es jyodumbi-jtxyup mudu Dios. ²²Per uj n'anmaaydyup miits ko ja'ay yajpayo'oydyut, miits m'axájudup tu'ugu taydyu'unun muk es kyaj dyu'unuty ma Tiru es ma Sidón. ²³Es mij Kafarnaúm kajpn, di'ibu naybyujta'agánup muj kujxm extu ma tsajpun, ja Dios yu'u mbujta'agudup ma ayoodákn! Ja'a ko pun uxyupts nbujtákn ma Sodomu kajpn yu muj'ajtun éxtum ma mijun, tadu kajpn taaxyup tyambaat. ²⁴Per uj n'anmaaydyup miits, ko ja'ay yajpayo'oydyut, miidsuty myajnáxup waanu ni'igu muk ja tudyu'unun es kyaj dyu'unuty ma Sodomu ja'ayuty.

Nimiinduguts es mbo'xtut

²⁵Ma tadu tiempu ja Jesús kyajxtáky, es jyunán:

—Tatitu'unk, n'awdajtpyuts mij di'ibu Windsun'ajtp tsajpótm es ya naxwiñ, ja'a ko mij tu xyu'utsy ja m'ayuk mut ja ja'ayuty di'ibu yajtijtup xpekyuty es wijyja'ayuty, per mij tu xytyuk'ixy ja ja'ay di'ibu da'un éxtum una'ku'unguty. ²⁶Es oy, Tatitu'unk, ko da'un tu xytyuñ éxtum mij xytsyekyun.

²⁷Ta ja Jesús t'anmaaydyu ja ja'ayuty di'ibu naty mudoo'ijtudup:

—Yu nDeedyuts tuts xytyukkuduku oytyim tiity tugekyu. Ni púnuts xykya'ixy'aty yajxón, ja Diosu 'yU'unk, yu'uyu da'un ja nDeedyuts; es nan ni púnumts tka'ixy'aty ja nDeedyuts, ujtsu dun je'eyu es di'ibátyuts uj ndsejpy es nduk'ixy'átuduts. ²⁸Nimiinduguts miits nidugékyuty di'ibu tu ya'anuxudu

ja tyuunk es ja tsyemy kyu'uyuty, es ujsuts miits nmo'oydyup ja mbo'xtákn. ²⁹Kupuktu tyadu kukap di'ibuts uj nbujtáky py ma miidsuty, es xpuuktu ma ujs ja ndu'ununuts, mut ko uj nmudajtypyuts ja ma'xtujkan es uyjy tuda'agyuts, es pyaadup ja po'xtákn yu m'anmaja'anuty. ³⁰Ja ngukap di'ibuts uj nbujta'agaampy ma miidsuty, kyaj tsyipyty xyajnujxtut, es ja tsemy di'ibu muut xykyu'uyut, to'tsyky yu'u.

Jesusa 'yuxpukputy tkutajtu ja triigu saabudu xuu

12 Ma tu'ugu saabudu xuu Jesús mut ja 'yuxpukpu najxtu triigu kamoty, es ja 'yuxpukputy tkutajtu ja triigu, es twinxatstu, es tju'xtu ja pyajk, mut ko yu'oogudu. ²Ko ja fariseeuty t'i-jxtu taadu, ta t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ix yu m'uxpukputy, ja'a tyuundup di'ibu kyaj nigutikuty ma ja po'xunxuu.

³Ta ja Jesús 'yadsooju:

—¿Tii kyajnum miits xy'uxpuktu di'ibu tyuun ja Davit ko yu'u es ja jyamyuuduty tmudajtu ja yuu? ⁴Net tyujku Davit ma ja Diosu tyujk, es tju'ty ja tsajkaaky di'ibu kuni'xy, es tkaay yu'u es nandu'un tmoodyu jyamyuuduty. Es kyaj jyanigutikuty es yu'ujuty tkádyut, yu'u je'eyu ja teety kyádyup. ⁵¿O kyajnum xy'uxpuktu ja Moisesu 'yana'amun ko ja teety ma ja muj tsajptujk kyaj pyo'xtu ma ja po'xunxuu?, es nan ni tyaadu tu kyapekytyundu. ⁶N'anmaaydyup ko taa ja yaa tu'uk di'ibu ni'igu myájuty kudiinum ja muj tsajptujk. ⁷Miidsuty kyajnum xyjaygyúkuu di'ibu dun 'yandijpy ja Dios ma yu jyaabyajtun ma jyuna'añ: “Uj ndsejpyuts es xymudáttut ja pa'ayo'on, es kyajts ndseky es xytyukwindsu'uguduts ja juyukuty.” Kooxyup xyjaygyúkuu, kyajxyup xpyekymyo'oy ja ja'ayuty di'ibu tu kyapekytyuñ. ⁸Ja'a ko uj, ja

Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmudajtypyuts ja kutujkan ma yu tadu po'xunxuu.

Yedyujk di'ibu myudajtypy ja kyu'u tuk adu'um tu'uts

⁹Ta ja Jesús tso'oñ jam es tyujku ma tu'ugu tsajptujk. ¹⁰Japu naty tu'ugu yedyujk di'ibu myudajtypy ja kyu'u tuk adu'um tu'uts. Es kom ja fariseeuty 'yux-taaydyup wi'ix t'okpajtákuu pyojpu ja Jesús, ta dyajtuudu:

—¿Tii mbaat 'yaguda'aky tu'ugu puma'ay ma po'xunxuu?

¹¹Ta ja Jesús 'yadsooju:

—Pún miidsuty nidu'uk myudajtypy tu'ugu byorreegu es kyunáxut ma tu'ugu jut ma yu po'xunxuu, ¿ti kyaj najx xyju-udyu? ¹²Pes, iwaanu oy es tu'ugu ja'ay nbudujkam es kudiinum tu'ugu bor-reegu! Paaty mbaat ndu'unum ja oybyu ma po'xunxuu.

¹³Ta ja Jesús t'anmaay ja yedyujk:

—Xajtúw.

Es ko xyajtúw, ta oj 'yaguda'aky éx-tum jatuk adu'umbu. ¹⁴Ta pyudsuumdu ja fariseeuty, es ñaymyujkudu es jyuntu-tuundu wi'ix mbaat ja Jesús 'yeeky.

Wi'ix ja Diosu kyugajxpu Isaiiu tngajxy ja Jesús

¹⁵Ko Jesús tnija'aju tyaadu, ta jap tso-o'ñ, es may ja ja'ay oj pyanujxudu. Jesús ya'agudak ja puma'ayuty, ¹⁶es ttuknipuktu es kyaj tkajx tmadya'aktut mayja'ayóty. ¹⁷Tyaadudsu du'un jyajtu es yajkuydyúnut di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiiu kyuxjaay ma Dios jyunañ:

¹⁸Tyaadu du'un ja nmuduumbuts

di'ibuts uj tu nwin'ixy,

di'ibuts uj ni'igu ndsejpy

es di'ibuts uj muut njotkujkuty.

Nbujta'agupts ja nJa'ajunuts ma yu'u

es tkajxwa'xut ma yu naxwíndu ja'ayuty kots nbayo'oy mut ja tuy'ajtun.

¹⁹ Kyaj tsiptúnut es ni kyaya'ax kyajókut, es ni kyayajmudódwu kyajxy tu'ujóty.

²⁰ Kyaj ttájut ni tu'ugu tsajkápyñ ja neybyu, ni tkaya'oogut ja kudu'xnu myetsyu di'ibu oogánup, extu koonum dyajpujta'agut ja tui'ajtn.

²¹ Es ma yu'un ja naxwínudu ja'ayuty t'awix tjujp'ixtu yu nitsokun.

Jesús yajnegajxy ko dyajtún ja mujku'ugópk ja kyutujkun

²² Ta ma ja Jesús dyajnuxtu tu'ugu ja'ay wiints es uum, di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu. Jesús ya'agudak éxtum mbaat ja ja'ay 'yixy es kyajxy. ²³ Nidugekyu ja ja'ayuty du'unu wu'umudyaadyu es jyunandu:

—¿Tii ja'a da dunu tyaadu ja Davitu tyuump 'yaats?

²⁴ Es ko ja fariseeuty tmudoodu tyaadu, net ñayjyunánudu du'un:

—Tyaadu yajjugékypy ja ka'oybyu yu'uyu mut ja mujku'ugópk Belzebuu kyutujkun.

²⁵ Jesús ñija'abu naty di'ibu wyinmaadyu, es t'anmaadyu:

—Oytyim di'ibuty ja kutujkun ma ja ja'ayuty ñaywya'xudu es ñayñitsip-túnudu, du'un ñayyajkutugóyudu; es pun tu'ugu kajpn o di'ibu tsunaadyu ja ja'ay tuk juun tuk tujk ñaywya'xudu, kyaj mbaat jyeky. ²⁶ Es nandu'un pun ja mujku'ugópk Satanás yajpudseempy ja myuga'oybyu, ta ñaywya'xudu. Pes ¿wi'ix mbaat jyeky ja kyutujkun? ²⁷ Es pun tui'ajtn éxtum mjuna'andu kots uj nyajpudsémy ja ka'oybyu mut ja mujku'ugópk Belzebuu kyutujkun, ¿ti kutujkun myudajtypy miidsu m'uxpukputy es dyajpudsémy ja ka'oybyu? Paaty ku'umu m'uxpukputy dya'ixudu ko miits mgajxtugóydyu. ²⁸ Per pun ujts mut ja Diosu Jya'ajun

nyajpudsémyuts ja ka'oybyu, tu naty ya'ixy ko tu wyingón ja tsajpótmadu kutujkun ma miidsuty. ²⁹ ¿Wi'ix mbaat pún tu'uk tyuku ma yu kudsu'ugubu ja'ayu tujk es tpujkadu di'ibu myudajtypy pun kyaj jawyiin t'awuunmíky? Du'unu dun mbaat tjuuty di'ibu jap tugoty.

³⁰ 'Di'ibu kyaj 'yity mut uj, yu'u du'un xymyudsip'ajtpats; es di'ibu kyaj dya-jmíky mut uj, yu'u du'un 'yuxka'tsypy.

³¹ 'Es n'anuumadu ko yu ja'ayuty mbaat yajme'xy tugekyu oytyim di'ibudyu pyojputy esu 'yaxuk kajxy, per pun myugajxtugeepy ja Espíritu Santu, taadu kyaj mbaat yajme'xy. ³² Oytyim púnuty di'ibuts uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, xykyajxpátp axuuk, mbaadu taadu yajme'xy, per di'ibu tkajxpátp axuuk ja Espíritu Santu, yu'u muut ñaybyektyúkudut es ni na'a Dios kyapojpuma'xudut, ni ma tyadu naxwínudu es ni ma ja di'ibu miimp.

Jya'ay'ajtn ja ja'ay yajtuk'uxkajp

³³ Pún oy ja kepy, tuump'ajtp oy; es pun ja kepy kyaj 'yóuty, nan axuuk ja tyuump. Ja kepy ya'uxkapy ma ja tyuumbun. ³⁴ ¡Miidsuty du'un éxtumu awa'andsa'añun! ¿Wi'ix mbaat xymyadya'aktu ja oybyu es miidsuty ku'um m'axukja'ay'ajttap? Ja'a ko ja aa kyajxypy ja di'ibu yajpi'ipy yajke-jpy jodoty. ³⁵ Paaty ja ja'ayu oyja'ay-byu tsuj kyajxy myadya'aky mut ko ijtp jyodoty ja oybyu; per ja axuk ja'ay-byu myadyakypy ja tsaatskyubétypy mut ko ijtp jyodoty ja axuk'ajtn. ³⁶ Per uj n'anmaadyu miits ko ja'ay yajpayo'oydyut, nidugekyu tkuyáktadu kywentu di'ibáty tu tkajxtu di'ibu tu tka-pawinmay. ³⁷ Ja'a ko mut ja mgu'um-gajxy ja Dios mbayo'oyudut. Es pun oy mgajxy, ta mnajxtut ma ja jiky'ajtnu winu xuu winu tiempu; per pun axuuk tu

mgajxy, ta mnajxtut ma ja tadydu'ununu winu xuu winu tiempu.

Jesús ya'amdoy es dya'ixadut tu'ugu muj'ajtn

³⁸ Net t'anmaaydyu ja Jesús naagudyu fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup:

—Windsún, nja'ixándupts es mij xytyúnut tu'ugu ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtn, es uudsuty nni-jáwut ko t'ajtn di'ibu mgajxypy.

³⁹ Jesús t'adsooy:

—Ja pojpu ja'ayuty di'ibuty myastúttup ja Dios 'yamdoodup tu'ugu ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtn, per kyaj yajmo'oya'añ yu wiinkpu ijsxw'umun, yu'u yu du'un ja jya'aju yu Diosu kyugajxpu Jonás.

⁴⁰ Mut ko du'un éxtum ja Jonás 'yijty muj ajkx jodoty tuguk xuu es tuguk ux, nandu'un uj, ja Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, n'ita'añ tuguk xuu es tuguk ux naaxóty. ⁴¹ Ko ja'ay yajpayo'oydyut, ja ja'ayuty di'ibu jékyup ijttu ma Nínive kajpn jyikypyúktut ti'igyu mut di'ibu tyam jiky'ajttup. Es yu'ujuty niguxu'uktut ko pekyjya'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup, ja'a ko yu Nínive ja'ayuty myudoo'ijttu ja Jonasu 'yayuk es jyodumbijttu, es taa ja yaa tu'uk di'ibu myudajtypy ni'igu ja muj'ajtn kudiibum ja Jonás. ⁴² Es ko ja'ay yajpayo'oydyut, yu toxytyujk di'ibu ijt reynu jékyup ma nax ma jumboj myiñ, jyikypyuka'añ ti'igyu mut ja ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup, es yu'u niguxu'ugup ko pekyjya'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup, ja'a ko yu'u jagam tsyooñ es tmudowa'añ ja rey Salomongu kyajxwíjun, es taa ja yaa tu'uk di'ibu myudajtypy ni'igu ja muj'ajtn kudiibum ja rey Salomonk.

Ka'oybyu di'ibu jatugok jumbijtp

⁴³ 'Ko tu'ugu ka'oybyu pyudsemy ma tu'ugu ja'ay, net jyudity t'uts ittum es t'uxta'ay ma 'yokpo'xut. Es ko tka-paaty, ⁴⁴ net ñajjyuna'añuty: “N'okjum-bítyuts jatugok ma tadu ja'ay.” Es ko jyumbity, net t'ijxy ja ja'ay éxtum tu'ugu tujk pade'eky ja'xe'ekypyu es tukwa'ats.

⁴⁵ Net nujx dyajmín janijxutujkpu myuga'oybyu di'ibu waanu axuukpu, es mut yu'u tyukuya'añ tsunaabyu ma tadu ja'ay, es du'unu tadu ja'ay wye'emy waanu axuuk kudiinum jawyíñup. Es du'un nandu'un jyata'añ ja axuk ja'ay di'ibu tyam jiky'ajttup.

Jesús tyaaq es myuga'axuty

⁴⁶ Támnumu natyu Jesús t'akmugajxy ja ja'ayuty ko jyajttu ja tyagu'unuk es ja myuga'axuty. Japyu taja'p oj wyu'umdu es tmugajxa'andu ja Jesús. ⁴⁷ Nidu'ugu ja'ayuty t'awa'anu ja Jesús:

—Yu mdaagu'unuk esu mmuga'axuty tyap taja'p, es yu'ujuty mij mmugajxánudup.

⁴⁸ Es ja Jesús t'adsooy di'ibu naty awa'anup:

—¿Pándsú du'un ndaak'ajtypy, es pándsú du'un nmuga'ax'ajtypyuts?

⁴⁹ Ta ttukni'ijxu ja 'yuxpajkputy, es t'anmaay:

—Tyaaadusú du'un éxtum ja ndaaguts es éxtum ja nmuga'axadyuts. ⁵⁰ Mut ko oytyim pánty di'ibu tyiimpy ja tsyokundsú nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm, yu'udsú du'un éxtum ja nmuga'axuts yedyujk toxytyujkuty es éxtumdsú ndaagun.

Triiguwujpu éxtumu ixpajtn

13 Ma tadu xuu Jesús tso'o'ñ ma ja tujk es oj ñejxy mejyñbyu'aay, es ñaxwe'tsy jam. ² Ta ja ja'ay may jyantsyñaymyujku ma yu'u. Ta Jesús tyujku ma tu'ugu barku es ñaxwe'tsy

jam, es nidugekyu ja ja'ayuty wyu'umdu japyu ma pu'u jot. ³Net tyujku ya'ux-pujkpu mut kanak nax ixpajtun, es jyunañ:

—Tu'ugu triigawujpu 'yojtsy wujpu. ⁴Es ma oj twujy, oj nandu'un kya'ay ja tyuunt ma padu'u, es ja joon tpiidu. ⁵Es nandu'un kya'ay ja tyuunt ma ja tsaade'eky patku'p es wingujxy kyaj kyukuty ja nax. Paadyu tadu tuunt po-jun myujxy mut ko wingujxy je'eyu ja nax. ⁶Es ko ja xu'an myiin, net tyutsy, mut ko kyaj 'yaatske'eky. ⁷Jatuk peky ja tuunt kya'ay ma ja apyñ jawyiin myujxy, ta dyajji'xy ja triigu. ⁸Es jatuk peky ja tuunt kya'ay oyñaaxóty. Ta byeen oy tyuump'ajty. Naaguty wyinjunaiky mugo'pxu triigu tu'uk tu'ukpu tuunt, naaguty tugu'px es naaguty i'px majk. ⁹Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyukudu.

Ti ko ja Jesús ya'uxpeky mudu ixpajtun

¹⁰Ta ja uxpujkruty tmewingoonda ja Jesús, es dyajtuudu:

—¿Ti ko xymyamadya'aky ja ja'ay mudu ixpajtun?

¹¹Ta Jesús 'yadsoojudu:

—Ja Dios mduknija'adup miidsuty di'ibu kyaj yajnijawu ijty wi'ix yu'u yajkutíky, per ja wiinkpu ja'ayuty kyaj tnijawudu. ¹²Ja'a ko di'ibu myudajty jyaygyejpy, ak'yajmo'oyup waanu ni'igu; es t'aktimmudátut waanu may; es di'ibu myudajtypy waandi'knu, aktim'yajpujkudya'ayup di'ibu myudajtypy. ¹³Paaty ndukmumadya'aktu mudu ixpajtun, mut ko yu'ujuty ixtup, per du'un yu'ujuty éxtum kyadim'ixtu; es mudoodup, per kyaj tjaygyukudu éxtum tkadimmudowdu. ¹⁴Es du'un éxtum yu'ujuty yajkuydyñ éxtum ja Diosu kyugajxpu Isaiiu jyunañ: Oy miidsuty xyjamudowdu, ni na'a xykyajaygyukudut; oy xyja'ijxpuu,

ni na'a xykyamawinma'añbyaattut, ¹⁵mut ko tyadu ja'ayudyu jyot tu jyumbittu juun, kyaj myudowdu es ta ja wyiin dyajpi'itstu, du'un tka'ixtut mut ja wyiin es tkamudówtut mut ja tyatsk, es kyaj tjaygyukudut mut ja jyot, es kyajts uj xyñimíndut esuts nyajnitso'ogut.

¹⁶'Per kuni'xy miidsuty, mut ko m'ijxtup es mmudoodup. ¹⁷Tuy'ajtunuts miits n'anuumudu ko may ja Diosu kyugajxputy esu ja'ayuty di'ibu jiky'ajttu tuy'ajtun muut tja'ixandu tyaadu di'ibu miits m'ijxtup, per kyaj oj t'ixtu; jyamudowandu di'ibu miits yu tyaadu mmudoodup, per kyaj oj tmudowdu.

Jesús tkajxte'xy ja triigawujpu éxtumu ixpajtun

¹⁸Mudowdu di'ibu myadyakypy ja ixpajtun ma ja ja'ay oj twujy ja triigu. ¹⁹Di'ibu myudoodup wi'ix ja tsajpót-mudu kutujkun es kyaj tjaygyukudu, du'un yu'u éxtum ma ja tuunt kya'ay tu'aay. Myiin ja mujku'ugópk es pyujkxu ja Diosu 'yayuk di'ibu du'un ni'ipyun jyodoty. ²⁰Ma ja tuunt kya'ay ma ja tsaade'eky patku'p, ja'a 'yandijpy ja ja'ayuty di'ibu myudoodup ja Diosu 'yayuk es t'axájudu xonda'aky 'yaa xonda'aky jyot. ²¹Du'un yu'u éxtum ja triigu di'ibu kyaj kyukuty ja 'yaats, kyaj jyaktu. Ko tyukmín tyukja'tadu ayo'on jotmay mut ja'agyujxm ja Diosu 'yayuk, net tmastu'uty ja myubujkun. ²²Ma ja tuunt kya'ay ma ja apyñ myuxy, ja'a 'yandijpy ja di'ibu myudoodup ja Diosu 'yayuk; per ja'ayu wyinma'añ'ajttup di'ibu tyukjiky'áttup ya naxwiin es ja jotkujka'ay'ajtun win'u'un winxájudup, es tkajamyetsy Diosu 'yayuk, es kyaj dyajmuj dyajmáyuu ja Diosu 'yayuk ma tyadu ja'ayuty. ²³Es ma ja tuunt kya'ay oyñaaxóty, ja'a 'yandijpy ja

di'ibu myadoodup ja Diosu 'yayuk es tjaygyúkudu, es dyajmuj dyajmáyuđu. Naagudyu du'un éxtum ma di'ibu ja tuumt du'un tuump'ajt mugu'px, esu wi-inkpu du'un éxtum ma di'ibu tuump'ajt tugu'px, o éxtum ma di'ibu tuump'ajt i'px majk.

Axuukpu ujts éxtumu iixpajtun

²⁴ Jesús tpujtákyu tyadu jatu'ugu iixpajtun:

—Ja tsajpótmudu kutujkun du'un éxtum tu'ugu ja'ay ko twujy ja oybyu triigu ma yu ñax. ²⁵ Es ko myanajxta'aydyu, ta tyuku tu'ugu myudsip ma naty tu twujy. Ta twujy ja axuukpu ujts tuumt. ²⁶ Ko naty ja triigu yon es tyuump'atánu, ta kyuxe'ky es tap tmut'yón ja axuukpu ujts di'ibu ja myudsip oj ttukwuj. ²⁷ Ta ja muduumbutujkuty oj t'anuumu ja wyindsún: “Windsún, pun ja tuumt oy naty di'ibu yajwuj ma yu mnax, ¿maa ðun tsyoonu tadu axuukpu ujts?” ²⁸ Net ja wyindsún 'yadsoojudu: “Nidu'uguty ja nmudsípudsu du'un tu 'yadu'utsy.” Ta ja myuduumbuty dyajtuudu ja wyindsún: “¿Ti mdsejpy esuts nuix n'axwi-jxu'uktu tadu axuukpu ujts?” ²⁹ Es ja wyindsún 'yadsoojudu: “Kyaj, mut ko nuix yajwijxe'egy tadu axuukpu ujts, pudu'ugup nandu'un tadu triigu. ³⁰ Nik mastu'uttu. Wa'an dyon ti'igy extu koonum myúkut ja triigu. Taanum ngáxtut es xyajpudu'uktut jawyiin ja axuukpu ujts es xy'awuundut adsim'yam es yajno'kta'ayut. Es ok xypyujku'uktut ja triigu ma ja ndriigu tujkuts.”

Mortás tuumt éxtumu iixpajtun

³¹ Jesús nandu'un tpujtákyu jatu'ugu tyadu iixpajtun:

—Ja tsajpótmudu kutujkun du'un éxtum tu'ugu mortás pajk ko tu'ugu ja'ay twujy kyamoty es tnaxniiepy. ³² Tyadu tuumt byeen jyantsymyutsk'átyuty; per ko yeeky, waanu muj yoombéty éxtum

mbaat ja joon juyujk ñaybye'eñuty ma yu xye'endsyun.

Levaduuru éxtumu iixpajtun

³³ Nandu'un tpujtákyu tyadu jatu'ugu iixpajtun:

—Yu tsajpótmudu kutujkun du'un éxtum ja levaduuru di'ibu tu'ugu toxytyujk pyujtákyu ma mayu arinu es ttuktij-y-o'oy koonum ñaydyuktujkudya'ayuty.

Ti ko ja Jesús ya'uxpeky mudu iixpajtun

³⁴ Jesús t'anmaay tugekyu tyadu ja ja'ayuty mudu iixpajt, es ni tii tkatukmu-madyaky pun kyaj dyajtún ja iixpajtun. ³⁵ Tyadu du'un jyajty es yajkuydyúnut éxtum ja Diosu kyugajxpu jywnán ma tkuxjaay:

Nmugajxupts mudu iixpajtun, n'anuumupts di'ibu tu 'yity ayu'udsyu extu ma Dios ja naxwíñudu dyajkojy.

Jesús tkajxte'xy ja axuukpu ujts éxtumu iixpajtun

³⁶ Ko ja ja'ayuty oj ñujxtaayñudu, ta ja Jesús tyujku tyugoty. Ta ñimiinudu ja 'yuxpujkiputy es 'yanmaayudu:

—Tukjaygyujkuduguts ja 'yijxpajtunu tadu axuk ujts ja'aygyamóty.

³⁷ Ta ja Jesús 'yanmaayudu:

—Di'ibu wyijpy ja oybyu triigu tuumt, yu'u du'un ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, ³⁸ es ja naxwíñudu ja'ayuty yu'u du'un ja kam. Ja oybyu tuumt ja'a du'un ja Diosu myuduumbuty, es ja axuk ujts ja'a du'un ja ka'oybyu myuduumbuty, ³⁹ es ja di'ibu wyijpy ja axuk ujts tuumt, yu'u du'un ja mujku'ugópk. Ja pujta'aky ja'a 'yandijpy ko ja'ay yajpayo'oydyut, es di'ibu yajpudu'ktup ja pujta'aky, ja'a du'un ja Diosu 'yánklusuty. ⁴⁰ Es du'un éxtum ja axuk ujts yajwijxmíky es yajpujta'aky juunóty es tyóyut,

du'un nandu'un jyata'añ ja xuu ko ja naxwíñadu ja'ay yajpayo'oydyut. ⁴¹ Es uj ja Naxwíñadu Ja'ayadyu Kyudunaabyu, ngajxupts ja n'ánklusuts es dyajjuga'aktut madsu ngutujkun tugekyu di'ibu adútstup axuuk es di'ibu wiinkputy yajpekytyuundap. ⁴² Yajpajta'aga'andu ma ja juun jorna ma ja'ay jyu'uy ya'axtut es ñaydyutskaadudut mut ja ayo'on. ⁴³ Es net di'ibáty jiky'ajttap éxtumu Dios tteky, du'un nuix jyaj tyu'xtu éxtum ja xuu ma yu Dios Teedyu kyutujkun. Di'ibu mudoodap, wa'an tjaigyúkadu.

Ni'igu tsyooxuty di'ibu yu'utsy éxtumu ixpajtun

⁴⁴ Yu tsajpótmudu kutujkun du'un éxtum ja meenu tájubu. Ko tu'ugu ja'ay tpaaty, ta dyu'utsy nan jamyu jatugok, es jyantsyxyón nuix tteky tugekyu di'ibu myudajty jyagyeypy, es tjuyu tadu nax.

⁴⁵ O nandu'unu du'un ja tsajpótmudu kutujkun du'un éxtum tu'ugu ajuuy ado'kpu di'ibu 'yuxtaapy ja oyatypyu perlu; ⁴⁶ es ko tpaaty tu'uk di'ibu oydsyooxuty, ta nuix tteky tugekyu di'ibu myudajty jyagyeypy, es tjuyu tadu perlu.

Ajxmajtsn éxtumu ixpajtun

⁴⁷ Nandu'unu du'un ja tsajpótmudu kutujkun éxtum tu'ugu ajxmajtsn. Ko yajkujubípu mejyñóty, ta tmatsy kanak naxu ajkx. ⁴⁸ Ko 'yútsut ja ajxmajtsn, ta ja ajxmajtsputy dyajpadsúmdut pu'ujótm. Ta ñaxwaatstat es twimbíwdut ja ajkx, es tpjuk'u'ugut ja oyatypyu katsyoty es t'uxwájut di'ibu kyaj 'yóyuty. ⁴⁹ Du'un myina'añ ko ja'ay yajpayo'oydyut. Es myíndut ja ánkusuty es dya"abekyuya'añ di'ibu kyaj 'yoyjya'ayuty, es kyaj 'yok'ijnudut mut ja oyjya'ayuty. ⁵⁰ Ta tpajta'agut ja axuk ja'aydyujk ma ja

jorna yeeñ, ma ja'ay jyu'uy ya'axtut es ñaydyutskaadudut mut ja ayo'on.

Oyatypyu esu jembyu di'ibu tpjke'eky ijt

⁵¹ Net ja Jesús dyajtaudu:

—¿Mjagyujkudap miidsuty tugekyu tyaadu?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Njagyujkudupts Windsún.

⁵² Es ja Jesús 'yak'anmaayudu:

—Nidugekyu ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajkpu di'ibuts tu xyñimindu éxtumdsu n'uxpajkpu esuts ndukni'ixut ja tsajpótmudu kutujkun, yu'u du'un éxtumu kuduik di'ibu jyu'typy ma tu tpjke'eky ja oyatypyu jembyu esu di'ibu tuiyup.

Jesús jam Nazaret

⁵³ Ko Jesús tpjaktayyu tyadu ixpajtun, ta oj jap tsyoon ⁵⁴ es jyajty ma ja kyu'umgajpn, es jap tyujku ya'uxpajkpu tsajptugóty ma tadu kajpn. Es ja ja'ayuty du'añu wyu'umudyaadyu, es jyuna'andu:

—¿Maa dunu tyaadu tu tjaty nugoo yu wijy'ajtun, es wi'ixu du'un ko ttuñ ja muj'ajtun? ⁵⁵ Yu'udsu tyadu tsajtspu myaank es ttaak'áty ja Mariu, es tmuga'ax'áty ja Santya'agu, Josee, Simonk esu Juudas, ⁵⁶ esu myuga'axtoxytyujkuty nan yaa tsyuanudu ma udsajtum. ¿Maa dunu tyaadu tugekyu tu tjaty?

⁵⁷ Paaty kyaj tjatunandu kwentu. Esu Jesús 'yanmaayudu:

—Nidugekyu ja ja'ay twindsu'ugudu ja Diosu kyugajxpu, jamyu kyaj yajwindsu'ugu ma ñax kyajpn es ma kyu'umdujk.

⁵⁸ Es kyaj nugoo ttuñ ja muj'ajtun jap, mut ko ja ja'ayuty kyaj myubujkudu.

Fwank Yajñubajtpu 'yeeky

14 Ma tadu tiempu Eroodusu naty gobernadoor'ajtp Galileeu. Ta tmudoy wi'ixu naty yajmadya'aky ja Jesús. ²Ta t'anmaaydyu di'ibu naty jap muut:

—Taadu yu'u ja Fwank Yajñubajtpu. Tu jyikypyeky ma tu 'yeeky, paaty tmudaty ja muk'ajtun es ttuñu tyadu muj'ajtun.

³Pesu Eroodus tu naty t'ok'yajmajtsubu Fwank es tu t'ok'yajkawu'unubu pujñndugóty ja'agyujxm ja myuga'ax Felipe ñudo'oxy, di'ibu xyu'ajtp Erodius. ⁴Tu naty Fwank t'ok'anmaapy ja Eroodus:

—Kyaj ñigutíkyuty es xymyudátut éxtumu mnudo'oxyun.

⁵Eroodus jyaya'oogán ja Fwank, per tsyu'ku ja ja'ayuty mut ko jyuna'andu ko Fwank yu'ujuty ja Diosu kyugajxpü.

⁶Es ma naty ja Eroodus yajmajtún ma dya"abety ja jyumajt, ja Erodiiusu ñuux oj tyuku ajtpu mayjya'aywyindúm. Es nugoo oj t'oktsojknü ja Eroodus, ⁷extu wyandak tmo'oya'añ oytyim tiity di'ibu amdoop. ⁸Net ja kiixy oj wyinma'añ myo'oyuty jawyiin ja tyaak. Ta t'anmaay ja Eroodus:

—Meegyuts palanganoty yu Fwank Yajñubajtpu kyubajk.

⁹Mudu tyaadu oj ja rey Eroodus myay tyajy. Es kom tu naty twanda'aky es tu tmudowdu ja jabye'xyuty, ta jyunañ es yajmo'oyut. ¹⁰Net tni'ana'amu es yajñiboodut ja kyubajku Fwank jap pujñndugóty. ¹¹Net tmuimiindu ma tu'ugu palanganu. Ta tmooydyu ja kiixy, es ja kiixy ttukkudujku ja tyaak.

¹²Net jyajttu di'ibáty ya'uxpujktup ja Fwank. Ta dyajñuxudu ñini'x es oj dyajñaxtukudu, es óknüm oj t'awánudu ja Jesús.

Jesús dyajkáy nimugoxk mil naxy ja ja'ay

¹³Ko Jesús tmudooyu tyaadu, ta jap tso'oñ yu'uyu mudu 'yuxpujkruty ma tu'ugu barku es ñujxnu muj ittum. Per ja ja'ayuty ñija'adu. Ta majatyu kajpn tpadso'ondü tekykyu'am. ¹⁴Ko Jesús ttukpudseemy ja barku, ta t'i-jxy ja mayjya'ay es tmudajty ja pa"ay-o'on mut yu'ujuty, es dya"agudaky ja pa'am ja'ayuty di'ibu naty ja'ajuty myumiindup. ¹⁵Es ko tsyu'ujunü, ta ja Jesusu 'yuxpujkruty ñimiinudu es 'yanmaayudu:

—Tu tsyu'unu, es ni pün yaa kyat-suunu ma tyadu it. Wa'an tñujñudu tyadu ja'ayuty, es ñujx tjuudyu kya'ay 'yukun ma wingombu kajpn.

¹⁶Jesús t'anmaay:

—Oy kyanujxtut. Mo'oydyu miidsu kya'ay 'yukun.

¹⁷Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Kyajts ti may nmudattu, je'eyu mugoxku tsajkaagyu'unk es majtsku ajkxu'unk.

¹⁸Ta Jesús t'anmaaydyu:

—Yajmíndu yaa.

¹⁹Ta tni'ana'amu es ja ja'ayuty ñaxwaatstut muuyóty. Net tkone'ky ja mugoxkpü tsajkaagyu'unk es ja majtskpü ajkxu'unk, es pyat'ijxy tsajpótm. Ta jyunañ:

—Nja'aygyudáky pyuts mij Tatitu'unk.

Ta ttujkwa'xy ja tsajkaaky es tmooydyu ja 'yuxpujkruty, es ja'ajuty dyajwa'xtu ma ja mayjya'ayun.

²⁰Nidugekyu kyaaydyaaydyu jotkuda'aky. Es óknüm dyajmujktu majmajtsk katsy ja tsajkaaky tyuktuku di'ibu nadujku. ²¹Ja'a du'un kyaaydyu mugoxk milu yedyujk, es kyaj ndukpuwijtsüm ja toxytyujk esu una'ku'unguty.

Jesús yo'oy nuu wingujxy

²² Net Jesús dyajtukadu ja 'yux-pujkputy barkoty es 'yawinnáxtut ma ja mejyñ, es ja Jesús 'yakwe'emy mut ja mayjya'ay, ñayjyugajxanu. ²³ Ko Jesús ñayjyugajxtaayu, ta pyatjuk naydyi'igyu ma tu'ugu kopk es tkajxta'aga'añ. Ko oj kyoodsunu, nadyi'igyu naty jam.

²⁴ Ko naty ja barku ñujxnu mejyñ-gyujk'ám, ja barku jyantsywyépyuty ja mejyñ ko ñikapy, mut ko ja poj xidsoo yadsoo jyantsymyñ ma yu'ujuty.

²⁵ Mõñumu Jesús myuwingoonudu yu'ujuty, tyu'uyo'oy nuu wingujxy.

²⁶ Ko ja 'yuxpujkputy 'yijxudu tyu'uyo'oy nuu wingujxy, ta tsyu'kudu, es yaxkaktu mudu tsu'ugu:

—¡Yu'u du'un tu'ugu ixxma'tun!

²⁷ Esu Jesús myugajxu, es 'yanmaayu:

—¡Jotmukta'aktu! Ujtsu du'un. Katu mdsu'ugudu.

²⁸ Ta ja Peedru myugajxu es 'yanmaayu:

—Windsún, pun mijtsu du'un, ya-ñujxkuts nuu wingujxy extu ma mijun.

²⁹ Esu Jesús 'yanmaayu:

—Pes min.

Ta ja Peedru ttukjunajky ja barku es ñejxy ye'epy nuu wingujxy jadsoo ma naty Jesús. ³⁰ Es ko ñaygyujamyajtsu mut ja myuk'ajtunu poj, ta tsyu'ku es oga'an kyinannu. Ta yaxkeky:

—Yajtsókuts, Windsún.

³¹ Netyu Jesús tku'amumajtsu, es t'anmaay:

—¡Tim waanu je'eyu xymyudaty ja mubukun! ¿Ti ko tu xykyamubeky?

³² Ko yu'ujuty tyujkudu ma ja barku, ta myo'ty ja poj. ³³ Net ja di'ibu naty jáputy barkoty t'awdajttu ja Jesús, es t'anmaaydyu:

—¡Jantsy tuj'ajtundumu du'un ko mij ja Dios m'U'unk'átyuty!

Jesús dya''aguda'aky ja puma'ayuty jap Jenesaret

³⁴ Tninajxtu ja mejyñ es jyajttu ma Jenesaret ñaaxóty. ³⁵ Ko ja ja'ayuty di'ibu jap tsunaaydyup t'uxkajptu ja Jesús, ta tjantsymyadyaagudijttu ma tugekyu tadu naxwínudu. Ta dyajmi-indu ja puma'ayuty ma naty Jesús, ³⁶ es tmunu'xta'aktu es tna'ixut es oyjye'eyu pyáxtudu wyit pa'a; es nidugekyu di'ibu oj tyónudu, agudaktu.

Di'ibu ja'ay ya''adútsup axuuk

15 Net tmawingoonda ja Jesús naagudyu fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup. Jamu naty tu tsooonda ma yu Jerusalén kajpn. Ta dyajtuudu:

²—¿Ti ko yu m'uxpujkputy tkakuydyundu ja kyostúmbradyu n'aptujk'ajtm?, ja'a ko kyaj yajxón tpujtu ky'u jawyiin ma kyaya'andu.

³ Es ja Jesús 'yadsoojumbijtu:

—¿Es ti ko nandu'un miits xykyakuydyundu ja Diosu 'yana'amun es xypyadúndut ja mgu'umgostúmbraty?

⁴ Mut ko Dios jyunañ: “Mwindsu'ugup ja mdaak mdeety”, es “ja di'ibu kyajxpejkypy yu tyeety o yu tyaak, oogup yu'u.” ⁵ Es miits mjunándup ko tu'ugu ja'ay mbaat t'anuumu yu tyaak tyeety: “Kyaj mbaat nbudaku, mut ko tuts ndukwindsu'ugu Dios tugekyu di'ibuts nmudajtypy es mbudákuxyup.”

⁶ Es oytyim púnuty di'ibu du'un junaamp, kyaj ñakysyékyuty ja tyaak tyeety tpudákt. Du'un miidsuty tu xymyastu'uttu éxtum ni ti tkatsooty ja Diosu 'yana'amun es xy'akpaduna'andu ja mgu'umgostúmbraty. ⁷ Miidsuty di'ibu nay'andijudup es jyiky'attu tuj'ajtan muut, yajxon tjamadyaky ja Diosu kyugajxpu Isaiiu éxtumu du'un miidsuty ko tkuxjaay:

⁸ Tyadu ja'ay xywyindsu'kupts wingu'uy agu'uy, per ja jyot wyinma'añ jagam 'yity ma ujun.

⁹ Ni ti tkatsooty ko ñaybyujta'agudu es xyja'awdattuts.

Ja 'yuxpukunuty yu'uyu du'un ja ja'ayu 'yana'amun.

¹⁰ Es ta ja ja'ay dyaxudu es t'anmaaydu:

—Mudowdu es jaygyukudu. ¹¹ Di'ibu tujkup aajoty, kyaj yu'udyu ja'ay ya'adu'udsyuty axuuk. Ja'a du'un ja ja'ay ya'adutsup axuuk di'ibu pudsuum aajoty.

¹² Net ja 'yuxpukputy ñimiinudu es 'yanmaaydu:

—¿Mnija'ap ko yu fariseeuty tu 'yákuu ko tu tmudoy ko du'un tu mjun'añ?

¹³ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Oytyim di'ibudyu kepy di'ibuts ja nDeedyuts di'ibu jam tsajpótm kyaj tu tkojy, ya'uxwijxu'kp 'yaadsoty. ¹⁴ Mas-tu'uttu. Wiindsudyu'u. Wa'an twijts'y-o'oyudu jatu'ugu wiints. Es pun tu'ugu wiints wyijts'ye'epy ja myuwiints, nima-jtsk kyunáxtut ma tu'ugu jut.

¹⁵ Ta yu Peedru t'anmaay ja Jesús:

—Tukjaygyukuduguts yu tyadu ijpajtun.

¹⁶ Ta Jesús 'yanmaaydu:

—¿Nan kyajpu miits xyjaygyukudu?

¹⁷ ¿Tii kyaj xyjaygyukudu ko di'ibu najxp aajoty, jap kyada'aky jodoty es óknum ñaxy? ¹⁸ Per di'ibu pudsuum aajoty, yu'u dun miimp jodoty winma'añoty, esu tyaadu du'un di'ibu axuuk ya'adutsypy ja ja'ay. ¹⁹ Mut ko jodoty winma'añoty du'un pyudsemy yu axuk winma'añ, yu yajja'ay'o'k, ko yu ja'ay dyajtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun, yu mu'induunk, yu ma'tsk, yu andakun es yu ni'o'o niyáxuk. ²⁰ Tyaadudyu du'un ya'adutsypy axuuk ja ja'ayuty,

per ko nga'ayum, oy ngakubújumbu, kyaj ja'ay dya'axuugu.

Toxytyujk kyaj 'yisraelítuty tmubeky ja Jesús

²¹ Ta tsoyo'ón ja Jesús jap es oj ñejxy wingón ma Tiru kajpn esu Sidón kajpn. ²² Es tu'ugu kananeeu toxytyujk di'ibu tsunaapy ma tadu naxwíñudu, tnimiin ja Jesús, es tmugajxy jantsy muk:

—¿Windsún, tyuum 'yaats ja Davit, pa'ayooguts uj mij! Yu nnuuxuts myudajtypy ja ka'oybyu es nugoo 'yoktsaatsyjajnu.

²³ Esu Jesús kyaj ni wi'ix kya''ad-sooju. Net ja 'yuxpukputy ñimiinudu, es myunu'xtákudu:

—Anuumu tadu toxytyujk wa'an tne-jxy, ja'a ko yax jojkp xypyami'inum.

²⁴ Jesús t'adsooy ja 'yuxpukputy:

—Ja Diósuts tu xykyexy jaay ma yu tugoybyu borreeguty ma yu naxwíñudu Israel.

²⁵ Es ja toxytyujk myuwingoonu es ñaygyoxunaaydyáku Jesús wyindum, es t'anuumu:

—¿Windsún, pudujkuguts!

²⁶ Esu Jesús 'yadsooju:

—Kyaj 'yóyuty esu u'unk uná'k nbujkam ja tsajkaaky es nmo'oyum ja úkuty.

²⁷ Ta ja toxytyujk 'yadsooy:

—Tuy'ajtuna'u, Windsún. Per ja uk kyaaydyup ja tsajkaakywyáy di'ibu ka'ap ma ja wyindsunu myeesu.

²⁸ Net ja Jesús jyunañ:

—¿Byeen jyantsymyújuty ja mmubujkun! Wa'an dyajkyudyún di'ibu mij mdsejpy.

Netyu ja ñuux 'yagudaky.

Jesús dya'aguda'aky may ja puma'ayuty

²⁹ Ta Jesús tsoyo'ón jap es ñajxy ma yu Galileeu Myejyñbya'a. Ta pyatujku ma tu'ugu kopk. Jam ñaxwe'tsy. ³⁰ May

ja ja'ayuty oj ñejxy ma yu'u naty, es oj tmunujxtu uxneybyu, wiints, uumuty, kutúkpúty, es mayu wiinkpúty ja pa'am ja'ayuty. Jap tpujtáktu Jesús tyeky'ujxy es yu'u dya'agudaky. ³¹ Es du'uñu ja ja'ayuty wyu'umudyaydyu ko t'ijxtu ko ja uumuty kajxtap, ja uxneybyu ye'epy, ja kutukpu wye'emy jatugoku kyu'u ya-jxón, es ja wiindsuty ijxtap. Ta t'awdattu Dios.

Jesús dyajkáy nimajtáxk mil naxy ja ja'ayuty

³² Net ja Jesús dyáxudu ja 'yux-pujkpúty, es t'anmaaydyu:

—Nmudajtypyuts ja pa'ayo'on mudu tyadu ja'ayuty, mut ko tu 'yijnudu tuguk xuu ja yaa mut uj es kyaj tmudattu ti 'yokju'x 'yokpúktap. Kyajts ngaxa'añ ayuu ma yu tyujkuty, éxkum muum du'uñu 'yokkudaanudu tu'aay.

³³ Net ja 'yuxpujkpúty 'yanmaayudu:

—¿Per wi'ix mbaat nbátum ja kya'ay 'yúkunu tyadu mayja'ay? Ma tyadu it kyaj pún tsyuuu.

³⁴ Ta Jesús 'yadsooy:

—¿Naak xymyudattu tsajkaaky?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Juxtujk, es naagudyu ajkxu'unk.

³⁵ Ta tni'ana'amú es ja ja'ayuty ñaxwaatstat naxkujxy. ³⁶ Ta tkone'ky ja juxtujkpu tsajkaaky es ja ajkxu'unk. Ta tja'aygyudáky ja Dios. Net ttujkwa'xy ja tsajkaaky es ttuknuku ja ajkx, es tmooy ja 'yuxpujkpúty es dyajwa'xut ma ja mayja'ayuty. ³⁷ Nidugekyu kyaay 'yuktú jotkuda'aky, es dyajmujktú juxtujk katsy ja naduku. ³⁸ Di'ibu kaay uktú ja'a wyínuty nimajtáxk milu yedyujk, es kyaj yajmadsyóy ja una'ku'unk es ja toxytyujkuty. ³⁹ Ta ja Jesús ñayjyugajxunu, es tyujkunu ma ja barku es oj ñujxnu ma yu Magdalú it.

Fariseeuty es saduseeuty t'amdowdu tu'ugu muj'ajtun

16 Ja fariseeuty es ja saduseeuty oj tniunujxtu Jesús es t'ixa'andu wi'ix t'ok'yajka'adut. Ta t'amdoodu es tyuk'ixudat tu'ugu ijsxw'umunu mujpu di'ibu tsajpótm. ² Es ja Jesús 'yadsooy:

—Ko tsyu'uju miits mjuna'andu: “Poju'ugaamp bom. Ix tsaptsu tsajp.” ³ Es jépyup mjuna'andu: “Tyam kyaj pyoju'uga'añ. Ix tsaptsu tsajp es mudu yoots.” Mnija'adup xyajnikajtat ja tiempu tsajpótmudu, ¿wi'ix xykanyijáwudu xyajnikajtat di'ibu tuun jajtup ma tyadu tiempu? ⁴ Ja pojpu ja'ayuty di'ibuty myastúttup ja Dios, 'yamdoodup tu'ugu ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, per kyaj yajtuk'ixa'andu wiinkpu ijsxw'umun, yu'uyu du'un ja jya'aju Jonás.

Ta Jesús tmastuty, es oj ñejxy.

Fariseeudyu 'yuxpujkun

⁵ Ko ja Jesús mut ja 'yuxpujkpúty tyujkudu barkoty es 'yawinnaxa'andu ma ja mejyñ, jya'aydyugooodyu 'yux-pujkpúty dyajnujxtut ja tsajkaaky. ⁶ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujkpúty:

—Jaygyúkudu, mnaygywentu'átudup mut ja lyevaduuru fariseeuty esu saduseeuty.

⁷ Net ja 'yuxpujkpúty ñayjyunánudu ak yu'ujuty:

—Ja'a du'un mut ko kyaj tu njamyajtsum nyajmi'inum ja tsajkaaky.

⁸ Jesús ñija'ap wi'ix ja'a ñayjyuna'anudu, ta t'anmaaydyu:

—¿Ti ko mjuna'andu ko kyaj xymyudattu tsajkaaky? ¿Waandi'knu mubujkun xymyudattu miidsuty! ⁹ ¿Kyajnum xyjaygyúkudu, ni xykajamyátstunum ja mugoxkpu tsajkaaky di'ibuts nyajwa'x ma nimugoxk milu ja'ayuty, es naak katsy xy'ak'yajmujktu? ¹⁰ ¿Ni xykajamyatstat

ja juxtujkpu tsajkaaky di'ibuts nyajwa'x ma yu nimajtaxk milbu ja'ayuty, es naak katsy xy'ak'yajmujktu? ¹¹ ¿Wi'ixu du'un ko miidsuty kyaj xymywinma'añbyaattu ko uj kyajts yu'ujuty nmadya'aky ja tsajkaaky ko n'anmaaydyu es mnaygywentu'átudut mut ja lyevaduuru ja fariseeuty es ja saduseeuty?

¹² Net tjagyujkudu ko Jesús yu'u naty myadyakypy ja fariseeudyu 'yuxpujku esu saduseeudyu 'yuxpujku.

Peedru tnigajxy ko Jesús ja'a ja Kristu

¹³ Ko jap tsoyo'ón ja Jesús, es jyajty Sesareeu Filipu ñaaxóty. Ko jap jyajttu, ta ja Jesús dyajtuudu ja 'yuxpujku:

—¿Wi'ix ja ja'ayuty jyuna'andu mut uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu?

¹⁴ Ja 'yuxpujku 'yadsoojudu:

—Naaguty jyuna'andu ko mij mja'a-juty ja Fwank Yajnubajtpu. Naaguty jyuna'andu ko m'Eliiutsy, es junándup ja wiinkputy ko mijtsu du'un ja Jeremiius o jatu'ugu wiinkpu Diosu kyugajxpu.

¹⁵ Ta ja Jesús dyajtuudu ja 'yuxpujku:

—Es miidsuty, ¿wi'ix mjuna'andu, pándsu dun uj?

¹⁶ Netu Simonk Peedru 'yanmaayu:

—Mijtsu du'un ja Kristu, ja Diosu 'yU'unk.

¹⁷ Net ja Jesús 'yadsooy:

—Kuni'xy mij, Simonk, Jonasu 'yu'unk, mut ko ni pún tu mgatuk'ixyudyu tyaadu, yu'ayu du'unu nDeedyuts di'ibu ijtp tsajpótm. ¹⁸ Mijtsu du'un Peedru (di'ibu 'yandijpy tsaa). Du'un mijts éxtum ja tsaa ma tu'ugu tujk tsyonda'aky. Mijtskyujxm may ja ja'ay xymyubúktuduts, es ni ja o'kun tkamumada'agut ja ja'ayuty di'ibuts xymyubúktup. ¹⁹ Ujtsuts mij nmo'oyup ja tsajpótmudu 'yawatsn ma Dios yajkutíky. Di'ibu mij m'awi'imp

ya naxwiiñ, nandu'un ya'awuunup tsajpótm; es di'ibu mij m'agejpy ya naxwiiñ, nan ya'agájup tsajpótm.

²⁰ Net ja Jesús ttuknipujktu ja 'yuxpujku es kudiibu pún t'anuumut ko yu'u du'un ja Kristu.

Jesús tnigajxy ja 'yo'kun

²¹ Es net oga'an ja Jesús t'awa'anudu ja 'yuxpujku ko tsojkup yu'u ñujxut Jerusalén, es ko kanak peky ya'ayowa'anudu ya mujja'aydyujku esu teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup. Ya'anmaaydyu extu ko ja'ay ya'ooga'anudu, per ko tyugukxubátut jyiky'puka'añ. ²² Net ja Peedru dyajnejxy wiink tsoo ja Jesús, es t'ooy. Ta t'anmaay:

—Nindsun'ajtm, ¡ni tkatsókut ja Dios, es ni na'a du'un mgajátut!

²³ Es ja Jesús wya'kumbijty es t'anmaay ja Peedru:

—¡Nikákuts mij, mujku'ugópk Satanás! Je'eyuts mij xy'adsipy. Mij kyaj mwinmay éxtumu Dios, je'eyu du'un éxtumu ja'ayuty.

²⁴ Net ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpujku:

—Pún jaats pún xypyanyuxa'añ, tsojkup tmastu'udut ja kyu'um winma'añ es jyiky'átut éxtum tu'ugu ja'ay di'ibu pyagiipy ja kyruuz ko 'yo'kun tninejxy, esuts xypyatsoonut. ²⁵ Mut ko di'ibu jiky'ataamp mudu

kyu'um winma'añ, du'umbu ja'ay yajtugeepy ja jyiky'ajtm, per di'ibu jiky'ataamp éxtumts uj ndukni'ixu, du'umbu ja'ay kyaj dyajtugóy ja jyiky'ajtm. ²⁶ ¿Ti tyimpatypyu

tadu ja'ay, oy tjaniwindsun'ajtpu tugekyu naxwíñudu, pún yajtugeepy ja jyiky'ajtm ma Dios? ¿O ti mbaat ja ja'ay dyaky es kya'ayówut winu xuu winu tiempu? ²⁷ Mut ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmina'añuts mut ja myuj'ajtmudsu

nDeety es mudu 'yánklusuty, es nétuts nmo'oydyut éxtum nidu'uk nidu'uk tu 'yadu'utstu. ²⁸ Tuy'ajtun n'anuumudu ko ta yaa naaguty di'ibu kyaj 'yooktut maanum tka'ixy uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kots nmínut yajkutujkpu.

Jesús tyugatsy

17 Ko tudujk xuu ñajxy, ta ja Jesús dyajnejxy ja Peedru, Santya'agu esu Fwank, myuga'axu Santya'agu, es pyatákudu ma tu'ugu kopku kujxmbu. ² Es jam ja Jesús tyugajtsy éxtumu du'un yu'u. Yu wyiin jyujp jyantsytye'xy éxtum ja xuu, es ja wyit tyugajtsy poop éxtum ja jajun. ³ Es ti'in yu'ujuty t'ijxtu ja Moisés esu Eliius myadya'aktu mudu Jesús. ⁴ Net ja Peedru t'anmaay ja Jesús:

—Windsún, joy ko udsajtum nyaa'ajtum! Pún mdsejpy, n'ok'ya'óyuduts tugugu xkuda'ak tujk, tu'uk mij mja'a, tu'ugu Moisés jya'a es jatu'uk tja'a'átut ja Eliius.

⁵ Maanumu naty ja Peedru 'yakkajxy, tu'ugu yoots jantsy tu'xp 'yabijttu, es ma ja yoots yajmudooy ko jyuna'an:

—Tyaadudsu du'un ja n'U'unguts di'ibuts uj njantsysyejpy es di'ibuts uj muut njotkujku. ¡Mumadowdu yu'u!

⁶ Ko tyaadu tmudoodu ja xpujkruty, ta ñayjyupudu naxkujxy es jyantsyt-syu'kudu. ⁷ Net ja Jesús ñimiinudu ja'ajuty, ñinaxkuxájudu, es 'yanmaayu:

—¡Pudu'uktu! ¡Katu mdsu'ugudu!

⁸ Es ko 'yijxu'ktu, kyaj tnaky'ijxtu ni pún, yu'uyu ja Jesús naydyi'igyu.

⁹ Ko naty jam wyinjunaktu ma ja kopk, ta ja Jesús tyuknipjukudu:

—¡Katu pún xytyukmumadya'agyu tyaadu di'ibu tu xy'ixtu extu koonum uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, naty tu njikypyeky madsu naty tu n'eekey!

¹⁰ Net ja xpujkruty dyajtuudu ja Jesús:

—¿Es ti ko jyuna'andu di'ibuty tsajp-tugóty ya'xpujktup ko koonum Eliius myina'an jawyiin?

¹¹ Jesús 'yadsooy:

—Tuy'ajtunu'u ko Eliius miimp jawyiin es dya'oyuya'an tugekyu. ¹² Per uj n'anmaaydyup miits ko Eliius tu myiñ, es ja ja'ayuty kyaj 'yuxkajpudu. Yu'uyu tyuundu mut yu'u di'ibu yu'u tsyojktu. Du'un nandu'un uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, xya'ayowa'anduts yu'ujuty.

¹³ Net ja 'yuxpujkruty tmuwín-ma'añbyáttu ko Jesús yu'u naty myadyakypy ko ja Fwank Yajnubajtpu yu'u du'un ja Eliius.

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu mixy di'ibu ka'oybyu myudajtypy

¹⁴ Ko jyajttu ma naty ja ja'ayuty, ta ja Jesús ñimujwa'ku tu'ugu yedyujk, es ñaygyoxtonaaydyáku wyindum, es 'yanmaayu:

¹⁵ —Windsún, pa'ayówuts ja n'u'unk, éxtum dyajnaxy ja ayo'on ko myo'oty. Kanak ok jyungujubipy es kanak ok ñugujubipy. ¹⁶ Tyaats tu njayajmín ma yu m'xpujkruty, per kyaj tu tmumada'aktu dya'aguda'agut.

¹⁷ Ta ja Jesús 'yadsooy:

—¿Extu mabaatnumts n'akmu-mada'aguduts yu ja'ayuty di'ibu kyaj jyiky'attu éxtum jyatsékyuty es kyaj Dios tmubuktu? Yajmín ja yaa ja mixyu'unk.

¹⁸ Net ja Jesús t'oobudseemy ja ka'oybyu ma ja mixy. Ta netyu 'yagudaky.

¹⁹ Oknum ja xpujkruty myadyaktu mut ja Jesús wiink tsoo, es dyajtuudu:

—¿Ti kots udsuty tu ngamu-mada'aktu nyajpudsámuduts ja ka'oybyu?

²⁰ Jesús oj 'yadsówudu:

—Mut kooxyup miits xymyadattu waandi'knu yu mmubajkanuty. Tuy'ajtun n'anuumudu kooxyup

xymyadattu ja mubujkun, oy du'unun je'eyu éxtumu mortás pajk, m'anmaapxyup miidsuty tyadu kopk: "Juga'ak yaa es nujx wiink tsoo", es jugápxyup. Ni ti di'ibu kyaj m'o'oyxyudat ko xymyadattu ja mubujkun. ²¹ Tyaadu du'umbu ka'oybyu, yu'ayu muut pyudsemy ko n'ayu'ajtum es ko ngajxtákum.

Jesús tnigajxy myumajtsk ok ja 'yo'kun

²² Maanumu naty 'yakjudittu ti'igyu ma yu ñaxwíñudu Galileeu, Jesús t'anmaaydyu:

—Yu Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu yajtukkadukuya'añ ja ja'ayuty di'ibu kyaj kyupúkudu, ²³ es dya'ooga'andu, es ko tyugukxubátut, jyikyppyuka'añ.

Ko du'un oj ya'anuumudu, ta oj jyantsyjoyotmaybyuktu.

Tsajptujk kugubajtum

²⁴ Es ko Jesús es ja 'yuxpajkpty jyajttu Kafarnaúm, ja di'ibu yajkugubajttup ma ja muj tsajptujk oj tninujxtu ja Peedru, es dyajtuudu:

—¿Ti kyaj t'ayákut miidsadyu mwind-sún ja tsajptujk meen?

²⁵ Peedru 'yadsooy:

—¿Ti ko kudii!

Es ko Peedru tyujku tugoty, ta Jesús oj jawyiin jyuna'añ:

—¿Wi'ix mjuna'añ, Simonk? ¿Pún yajtukkabajtp ja ayaku ja réyuty, ja jya'ayuty, o yu wiink ja'ayuty?

²⁶ Peedru 'yadsooy:

—Yu wiink ja'ayuty.

Jesús 'yadsooy:

—Punu du'un, ja jya'ayuty kyaj kyubety. ²⁷ Per kudiibu nmudugo'oyum ni pún, nujx ma yu mejyñ es xyúyt ja ajkx. Es di'ibu jawyiin mxiipy, 'yaajóty xpyaadat tu'ugu meen di'ibu mbaat

muut xykyubajtta'ay ja mgugubety es ja nja'ats. Es nujx xykyubety.

Pun ni'igu muj

18 Ma tyaadu du'un jyajty, ja 'yuxpajkptyu Jesús ñimiinudu es yajtuujdu:

—¿Pún ma uudsuty waanu muj tsajpótm?

² Net ja Jesús dyaxu tu'ugu una'ku'unk, es tpajtáky kujk'am ma ja 'yuxpajkpty, ³ es t'anmaaydyu:

—Tuy'ajtan n'anuumudu, pun miidsuty kyaj mdugatsta es mjumbítut éxtumu tyadu una'ku'unk, kyaj mdákut ma ja tsajpótmudu kutujkun. ⁴ Es du'un di'ibu ni'igu myudajtypy ja muj'ajtanu tsajpótmudu, yu'ayu du'un di'ibu yuunk náxyup es jyumbity éxtumu tyadu una'ku'unk. ⁵ Es ja ja'ay di'ibu 'yaxájup mududsu nxuugyujxm tu'ugu una'ku'unk éxtumu tyaadu, nan xy'axájupts uj.

Puroobuty ko pekyoty nyajka'am ja wiink ja'ay

⁶ Es pun ja pún dyajpekykya'ay nidu'ugu tyadu una'ku'unk di'ibuts uj xymyubajkp, waanu oy pyudsu'umxuty yu'u kooxyup yajtuk'yo'kmawuunu tu'ugu muj paan es yajkujabijpnáxut mejyñóty. ⁷ ¿Puroobu naxwíñudu ja'ay, ja'a ko may di'ibu yajpekytyuump! Du'ñum jyata'añ, per ¿puroobu tadu ja'ay di'ibu wiinkpu yajpekytyiimpy! ⁸ Paaty pun myajpekytyuunup tu'ugu mgu'u o tu'ugu mdeky, niboot es uxjwip jagam. Waanu oy ko mnujxut tsajpótm ma ja jiky'ajtanu winu xu winu tiempu, éxtum mbaat njuna'anum kutuk o tekytyuk, es kudiinum ko myajpajta'agut ma ayoodákn mut majtsk adu'umadyu mgu'u mdeky. ⁹ Es pun myajpekytyuunup tu'ugu

mwiin, juut es uxka'ats.[†] Waanu oy ko mnuxut tsajpótm ma ja jiky'ajtunu winu xuu winu tiempu, éxtum mbaat njuna'anum mut tuk adu'um je'eyu mwiin es kudiinam ko myajpujta'agut ma ayoodákn mut majtsk adu'umudyu mwiin.

Borreegu di'ibu tugoy ijpajtun

¹⁰ Katu xy'uxtijy ni tu'ugu tyadu una'ku'unk. Pes n'anuumadu ko jam tsajpótm ja ánkusuty wyin'ijxtuadup ja nDeedyats tsajpótmadu. ¹¹ Mut ko uj, ja Naxwíñadu Ja'ayadyu Kyudunaabyu, tu nmíñuts esuts nyajnitso'oga'añ di'ibu naty tu tyugoy.

¹² 'N'okpujtákum pun ja pún tmudaty mugo'pxu byorreegu es 'yux'yo'oy tu'uk, ¿ti kyaj dyajwu'umut yu tadu majta'px majmóxx majtáxkpu jamyu ujsóty, es nuxj t'uxta'ay tadu tu'ukpu? ¹³ Es pun pyatypy, tuy'ajtunuts nmudaty ko xonda'agup ni'igu madu tadu tu'ukpu kudiinam madu tadu majta'px majmóxx majtáxkpu di'ibu kyaj tu 'yux'yo'oy. ¹⁴ Es nandu'anu du'an yu mDeedyaty di'ibu ijtp tsajpótm, kyaj tseky tyugóyut ni tu'ugu tyadu una'ku'unguty.

Wi'ix nmugu'ugu pyeky mye'xyuty

¹⁵ Pún yu mmugu'uk mmudugooyup, madya'ak muut nimajtskyu, es tukmumadya'ak di'ibu tu mdukmadu-undugóyaty. Pún mjaygyujxup, tu dun oy mwe'emy mut ja mmugu'uk. ¹⁶ Pún kyaj mjaygyúkuty, munuxj tu'uk o majtsk di'ibu myadówdup, es du'an tugekyu ja u'anun yajtukmadya'agut wi'ix jyuna'andu ja majtskpu o tugukpu di'ibu naty tu tmudoo'ittu. ¹⁷ Es pun nan ni yu'u tkamumadoy es tjaygyúkut, anuumadu ja mumubjkputujk ma ñaymyúkudu.

Es pun kyaj tjaygyuku, wa'an du'an ñáxut éxtum tu'uk di'ibu kyaj tmubeky ja Dios o éxtumu yajkugubajtpu. ¹⁸ Tuy'ajtun n'anuumadu ko di'ibu miits m'awu'undup ya naxwíñ, ya'awuunup nandu'an tsajpótm, es di'ibu miits m'agajtup ya naxwíñ, ya'agájup nandu'an tsajpótm.

¹⁹ Nandu'anu du'an pun ya naxwíñ nimajtsk miits xyajti'igyadu m'ayuk es xy'amdowa'añ oytyiity, mmo'oyudubu'u ja nDeedyats di'ibu jam tsajpótm. ²⁰ Mut ko ma nimajtsk o niduguk mnaymyúkudu es xy'awdátuts, jámuts uj n'ity kujk'ám ma miidsuty.

²¹ Net ja Peedru oj dyajtáy ja Jesús:

—Windsún, ¿extu naak ókuts nma'xut ja pyojpu yu nmugu'uguts kots uj xymyaduundugóy xymyugajxtugóy? ¿Extu juxtujk oku?

²² Jesús oj 'yadsóyaty:

—Kyajts njuna'añ ko extu juxtujk ok, ja'a du'an extu juxtujk ok tugup'px majkpu.

Tuumbu di'ibu kyaj ja myumaduumbu mye'xyuty

²³ Es mut yu'ugyujxm tadu naymya'xu n'okpujtákum tu'ugu ijpajtun. Ja tsajpótmadu kutujkun ja'a du'an éxtum tu'ugu rey di'ibu jyaya'oyayán yu kywentu madu tyuumbuty. ²⁴ Ko naty ttuundsonda'aky ja kwentu, net yajtuknimiñ tu'uk di'ibu myuni'xy'ajtypy majtsk mil jumajt naxy niduunk. ²⁵ Ja'a ko ja tyuumbu kyaj tmudaty ti muut dya'adúkut ja ñi'xy, ta ja wyindsún oj ñi'ana'amuty es yajtoogut, ti'igyu mut ja ñudo'oxy, ja 'yu'unguty es tugekyu tijaty myudajtypy, es du'an 'yadúkut ja ni'xy. ²⁶ Net ja maduumbu

[†]18:9 Xytyuk'ijxumu Jesús ko di'ibu xyajpekytyu'unum, yu'u jot winma'añ, es kyaj yu'adyu ku'u, teky, es ni yu'u wiin. Ix Matewu 15:17-20

ñaygyoxtonaaydyáku wyindsún winduuy, es tmunu'xtáky: “Windsún, mudat ja ma'xtujkun mut uj es nmugubátup tugekyu.” ²⁷ Ja wyindsún pya'ayooju es mya'xu ko tkamugubejty. Ta oj yajnasma'tsu.

²⁸ Per ko pyudseemy ja muduumbu, net tpaty jatu'ugu myumuduumbu di'ibu naty yu'u kamugubajtup mugo'px xuu niduunk. Ta dyo'kmumajtsu es dyo'kpén, es t'anuumu: “iKubat di'ibats xykyameepy!” ²⁹ Net ja myumuduumbu wyingoxtonaaydyáku, es myunu'xtáku: “Mudat ja pa'ayo'on mut uj es nmugubátup tugekyu.” ³⁰ Es ja myuni'xy kyaj oj myuma'xtíkyuty, nik ni'igu oj dyajtsímyuty extu ko tkubátut ja ñi'xy.

³¹ Ko ja wiinkpadyu myumuduumbu t'ijxtu tyaadu, net byeen oj tjáwadu es oj ttukmumadya'aktu ja wyindsún tugekyu éxtamu naty tu jyaty. ³² Net ja windsún oj dyajwóyuty ja tyuumbu, es t'anmaay: “iAxuk muduumbu, kyaj oy tu mduñ! Uj tats mij nme'xy tugekyu yu mni'xy mut ko tu xymyenu'xta'agyats. ³³ Mij nan mbaatxyup tu xymyuma'xtíky ja mmumuduumbu, éxtamts uj mij tu nba'ayoy.” ³⁴ Ta ja windsún jyantsyjyot'ambejky, es tni'ana'amu es yajtydyúnut extu ko tkubajtta'ayut tugekyu di'ibu kyayajkypy.

³⁵ Esu Jesús 'yajakunáñ:

—Du'un nandu'unats ja nDeedyats ttuna'añ mut miidsuty pán kyaj nidu'uk nidu'uk mnaymya'xadu mut winu mjet.

Kasaadu ja'ayuty ñaymyastu'udadu

19 Ko Jesús yu tyaadu tmadyaktaay, ta oj tsyoon Galileeu es jajty Judeeu ñaaxóty di'ibu ijtp jadsoo ma yu xuu pyudseemy, ma yu Jordán mujnuuba'a. ² May ja ja'ayuty oj pyanuxadu, es jap dya'agadaky ja puma'ayuty.

³ Net naagadyu fariseeuty tniimiindu ja Jesús es t'ixa'andu wi'ix t'ok'yajka'adut. Ta dyajtuadu:

—iTi mbaat ñaywya'xyuty tu'ugu yedyujk mudu ñudo'oxy mut oytyi winma'añuty?

⁴ Yu'u 'yadsoojadu:

—iKyajnum miits xykyajxtu ja Diosu jyaabyajtun ma tmadya'aky ko jawyíñup ja Dios tkojy ja ja'ayuty, ja yedyujk esu toxytyujk?, ⁵ esu Dios jyunañ: “Paaty ja yedyujk myastu'udup ja tyaak tyeety es ñaybyuwa'agadut mudu ñudo'oxy, es du'un nimajtsk 'yíttut ti'igyu.” ⁶ Es du'un kyaj ñakyñimajtskuty, je'eyu du'un tu'uk. Es paaty ja yedyujk kyaj tmastu'udut ja ñudo'oxy, mut ko ja Dios tu yajnaymyíkyuty.

⁷ Net yajtuujadu:

—iEs ti ko yu Moisés tni'ana'amu es ko tu'ugu yedyujk tmastu'uta'añ ja ñudo'oxy, jawyiin tu'ugu neky yajmo'ot ma jyuna'añ ko tu tmastu'uty ja toxytyujk?

⁸ Jesús 'yanmaayadu:

—Ja'a du'un mut ko jyuunadyu mjótuty ja Moisés dyajkutijky es ja yedyujk tmastu'udut ja ñudo'oxy, per tim jayujp kyaj dyu'unuty. ⁹ Es n'anmaaydyup ko di'ibu myastutypy ja ñudo'oxy, es kyaj mut ko dyajtugooy ja pujk úkunu wyindsu'kun, es pyákut mut ja wiinkpu toxytyujk, yajtugeebyu du'un ja pujk úkunu wyindsu'kun.

¹⁰ Net ja 'yaxpujkruty 'yanmaayadu:

—Punu du'unu du'unu taadu, nik oy ko kyaj pán tyimpákut.

¹¹ Jesús jyunañ:

—Kyaj nidugekyu mbaat tkupákut yu ayuk, yu'uyu du'un mbaat di'ibadyu Dios tu myo'oyuty ja myadakun. ¹² Ta di'ibu kyaj pyuktu. Naaguty du'unu dun tyimmin tyimja'ttu kyaj kya'px'áttu, naaguty kyaj pyuktu mut ko ja'ay yajma'adadu, es naaguty kyaj pyuktu mut ko ni'igu oy tmuduna'andu Dios. Pán

mbaat tkupeky yu ayuk di'ibuts tu nga-jxy, wa'an tkupeky.

Jesús tkuni'xy ja ʉna'ku'unguty

¹³ Net naaguty ja ja'ayuty dyajmi-indu ja 'yana'ku'unguty ma ja Jesús es tñigajxta'aktut; es ja 'yuxpajkputy 'yoodu ja di'ibu myumiindup ja 'yana'ku'unguty. ¹⁴ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpajkputy:

—Mastu'uttu, wa'andsu ʉna'ku'unguty xyñimínduts, es katu xyajjumbíty, mut ko ja tsajpótmudu kutujkun yu'u jya'a'ajtypy di'ibu d'ʉn éxtam yu'ujuty.

¹⁵ Es ko ja Jesús tku'unikooñ ja ʉna'ku'unguty, ta jap oj tsoy'onnu.

Mukja'ay tmamadya'aky ja Jesús

¹⁶ Tu'ugu mixy oj tñinejxy ja Jesús, es dyajtʉy:

—Windsún, ¿di'ibu óybyuts ndúnup esuts nmudátut ja jiky'ajtunu winu xʉu winu tiempu?

¹⁷ Netu Jesús 'yadsooju:

—¿Ti kots xyajtáy di'ibu dʉn oy? Ti'igyu d'ʉn di'ibu dʉn oy, yu Dios. Pʉn mmudataampy yu jiky'ajtunu winu xʉu winu tiempu, kuydyún ja Diosu 'yana'amun.

¹⁸ Ta yajtʉuju ja mixy:

—¿Di'ibuty?

Jesús 'yanmaayʉ:

—Katu myajja'ay'eeky, katu xya-jtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun, katu mmeetsy, katu pún xywyngajxpéty, ¹⁹ mwindsu'ugup ja mdaak mdeety es mdsókup ja mmudujkpa'a éxtam mij ku'ʉm mnaydsyékyuty.

²⁰ Ta ja mixy jyunáñ:

—Tugekyu tyaadu tats nguydyún extu tu ndimmutsk'átyuts. ¿Tits xy'aktugoy'ajtxup?

²¹ Jesús 'yanmaayʉ:

—Pʉn m'itaamp wa'ats, to'kta'ay di'ibu mmudajtypy es mo'oy ja ayooobu

ja'ayuty, es xymyudátut pujke'eky ja m'oy'ajtunu tsajpótmudu. Es net mjumbítut es xypyamínuduts.

²² Es ko ja mixy tmudooyu tyaadu, ta oj ñejxy jotmaymyuut, mut ko jyantsymyukja'ayudyu naty.

²³ Ta ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpajkputy:

—Tuy'ajtun n'anʉumudu ko ni'igu ñimujáaty es tu'ugu mukja'ay tyákat ma ja tsajpótmudu kutujkun. ²⁴ Waanu pojʉn es tu'ugu kameyu ñaxut xu'uñ jutoty, es ñimujáaty es tu'ugu mukja'ay tyákat ma yu tsajpótmudu kutujkun.

²⁵ Ko tyaadu tmudoodu ja xpxajkputy, d'ʉuñ wyy'ʉmudyaaydyu es ñayya-jtʉujudu ak yu'ujuty:

—¿Es pʉnu dʉn mbaat ñitse'eky?

²⁶ Jesús wyin'ijxpajtudu es 'yanmaayudu:

—Yu ja'ayuty kyaj mbaat ttuñ tyaadu, peru Dios mbaat ttuñ tugekyu.

²⁷ Ta ja Peedru 'yanmaayʉ:

—Windsún, ʉdsuty tats nmastu'uttu di'ibudsu naty nmudajttup tugekyu es nbanujxtupts mij, ¿es tiidsu net nmudáttup?

²⁸ Netu Jesús 'yadsooju:

—Tuy'ajtun n'anʉumudu ko ma tadu tiempu ma tugekyu 'yóyut jemy, ko yu Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu 'yu'uñut mut ni'igu muj'ajtun ma yajkutuka'añ, miidsuty éxtam xypyanyjxtu m'u'uñudup nandu'ʉn ma majmajtsku uñaaybyajn es xypyayo'oydyut ja nimajmajtsku kajpnbu Israel ja'ayuty. ²⁹ Es nidugekyu di'ibu tu tmastu'uttu tyujk, o myuga'ax, o tyeety, o tyaak, o 'yu'unk, o ñax, mut ujtskyujxm, 'yaxájudup mugopx d'ʉuñn éxtam di'ibu tu tmas-tu'uty, es nan 'yaxájudup ja jiky'ajtunu winu xʉu winu tiempu. ³⁰ Per may di'ibu tyam ijttup muj windum, yu'u dʉn najxtup ʉx'am; es di'ibu tyam ʉx'am najxtup, yu'u d'ʉn íttup muj windum.

Tuumbatujk éxtum ijxpajtun

20¹Ja tsajpótmudu kutujkunu du'un éxtum tu'ugu ja'ay di'ibu myudajtypy ja 'yuuvu kam, es ñejxy tsejkyu maduumbu uxtaabyu es ttúnut ma 'yuuvu kam. ²Ja tuumbatujk tkupujktu éxtum ja kugam myujuya'anudu mat tu'ugu denaryu meen. Ta kyajxudu ma ja kyam. ³Oknum ja kugam tso'o'ón wambetyxyu, es t'ijxy ja wiinkputy jap maayóty di'ibu awaadsuty. ⁴Ta t'anmaay: "Nujxtu miidsuty nandu'un mdundu madsu n'uuvu kam, es nmujúyup éxtum pyaadyuty." Ta ja'ajuty oj ñujxtu.

⁵Ja kugam tso'o'ón jatugok kijkyxyu, es nandu'un tuguk yaxp xyu, es nandu'un ttuun jatugok. ⁶Es ta natyñu éxtum jawaanxuu, ta ñejxy jatugok jap maayóty, es tpaty ja wiinkputy di'ibu naty awaadsuty. Ta t'anmaay: "¿Ti ko miits xyajtagódyu ja mxuu es ni mgatundu?" ⁷Ta 'yadsoojadu: "Mut ko ni púnuts tu xykya'anuxtú." Net ja kugam 'yanmaayadu: "Nujxtu nandu'un miits mdundu madsu ngam es nmujúyup éxtum pyaadyuty."

⁸Es ko oj tsyu'ujanu, ta ja kugam t'anmaay ja di'ibu yajtuump: "Yáxudu ja tuumbuty es mujuydyu, mdsonda'agut mudu di'ibu ok tujkudu tuumbu es xytyukkugúxat mudu di'ibu jawyiin tujkudu tuumbu." ⁹Net myiindu di'ibu naty tu tyuundákudu tim tsuu, es nidu'uk nidu'uk t'axájadu ja myuju'uñ tuk xuu nidún. ¹⁰Oknum ko pyátudu yajmujúdyut di'ibu naty jawyiin tu tyúkudu tuumbu, ja'ajuty junandu ko waanu ni'igu da yajmujuya'andu. Per nandu'un t'axaju tuk xuu nidún ja myuju'uñ. ¹¹Ko t'axajadyaadyu, ta ttukjot'ambujktu ja wyindsún, ¹²es t'anuumadu: "Tyaadu di'ibu tu jya'ttu ok es je'eyu tuk ooru tu

tyundu, tu xymyujuy nandu'un éxtum uadsuty di'ibátyuts tu nyajnáxtu ja ambu mats tu ndundu tuk xuu."

¹³Es ja windsún t'adsooy nidu'uguty ja'ajuty: "Ix mugu'uk, kyajts jayam ti nbuwítsyuts di'ibu mbátap. ¿Tii kyaj tu nnay'anma'ayam es nmujúyut éxtum jayam nmo'oyu?" ¹⁴Jawa'ak. Nujx mudu tyadu mmaju'uñ. Uj nmo'oyaambyudsu tyaadu di'ibu tim ok tu tyuku tuumbu du'un éxtum mij jayam nmo'oy. ¹⁵¿Tii kyajts uj mbaat nduñ di'ibuts uj ndsejpy madudsu nmeenu? ¿O nnaywyinnaxaja'ap kots uj n'oyjya'ayuty?"

¹⁶Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpukputy:

—Es du'un jyata'añ di'ibu ijtup ok, yu'u du'un nujxup jawyiin; es di'ibu dun jawyiin ijtup, yu'u dun ittup ok. Ja'a ko may yajwowa'andu, per waanu di'ibu yajtukwijtstu'udaamp.

Jesús tnigajxy myuduguk ok ja 'yo'kun

¹⁷Ko ja Jesús tso'onnu es ñujxnu Jerusalén, ta twoonejxy wiink tsoo ja nimajmajtskpu 'yuxpukpu, es t'anmaaydyu:

¹⁸—Extum xy'ixtu, tyam nbatujkum Jerusalén, ma uj, ja Naxwínudu Ja'ayadyu Kyudanaabyu, nyajkuyaka'añuts ma ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptagóty ya'uxpukput, es xytyuknikajxpata'anduts ja o'kun ¹⁹es nyajkuyaka'añuts ma yu romanu ja'ayuty esuts xyñixi'ik xytyukxi'iktuduts, xywyóptuduts es xyajkruuzpátuduts, per ja kumduguk xuu njikypyékuduts.

Toxytyujk pyujktso'ojun

²⁰Santya'agu esu Fwank, Zebedeeu myaanguty, ñujxtu mudu tyaaguty es tnmujwa'ktu Jesús. Net ja tyaak ñaygy-oxtunaaydyáku Jesús wyindum es t'am-

dowa'añ ja may'ajtun. ²¹ Ta ja Jesús yajtuuj:

—¿Tii dun mdsejpy?

Ta ja'a 'yadsooy:

—Tyaats majtsku n'u'unk. Tunu may'ajtun es xya'u'uñt tu'uk aga'añdsyoo es jatu'uk anajñdsyoo ma mij myajkutúkut.

²² Jesús t'adsoodu ja tukka'axpu xpxujkputy:

—Kyaj xyñijáwudu di'ibu m'amdoodup. ¿Mbaat miits xy'uuktu ma ja káluz mats uj n'uuga'añ?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Ti ko kudii, mbaat.

²³ Netu Jesús 'yadsoojudu:

—Tuy'ajtun ko miits m'uuktup mats ja ngáluz, per kyajts uj xypyaaty es-uts njuna'anut púnuty u'uñup mats n'aga'añdsyoo es mats n'anajñdsyoo. Taadu yu'u du'un ítup di'ibuts ja nDeety tu ttuknibujtaagu.

²⁴ Ko ja nimajkpu xpxujkputy tmūdoodu, ta ttukjot'ambujktu ja nima-jtskpu xpxujkpu. ²⁵ Esu Jesús dyaj-naymyujkudu, es t'anmaaydyu:

—Miits mnija'adup ko yu di'ibu yu naxwíñudu ñiwindsun'ajtypy es di'ibu 'yane'empy yu'ujuty, tyuktiimpy di'ibu yu'u ku'am tsyejpy. ²⁶ Per kyaj dyu'un'átut ma miidsudyun. Ja'a du'un di'ibu situy mājpuḍsumaamp ma miidsudyun, yu'u du'un mmūdúnadup. ²⁷ Es di'ibu naybyujta'agánup nidu'uk ma miidsuty éxtamu jawyiimbu, yu'u du'un mduumbu'áttup. ²⁸ Du'un éxtam uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kyajts tu nmiñ esuts pún xymyudúndut, ja'a du'un esuts uj nmūdúndut es nyákuduts ja njiky'ajtun es nimayja'ay ñitso'oktut.

Jesús dya'ijxpéky nimajtsk ja wiints

²⁹ Ko naty ja Jesús es ja 'yuxpxujkputy tsooondú Jerikoo, may ja ja'ayuty oj tpanujxtu ja Jesús. ³⁰ Nimajtsku naty ja wiints 'yu'uñudu tu'ubu'aay. Es ko tmūdoodu ko Jesús naty ñaxy, ta yaxkaktu: —¿Windsún, tyuump 'yaats ja Davit, pa''ayooduguts uudsuty!

³¹ May ja ja'ayuty 'yoojudu es 'yamóndut, per ja'ajuty ni'igu 'yaktim'yaxka'aktu jantsy muk:

—¿Windsún, Davitu tyuump 'yaats, pa''ayooduguts uudsuty!

³² Ta Jesús oj waanu wyu'umu es dyaxu ja wiindsuty, es dyajtuudu:

—¿Wi'ix xytsyoktu es ndúndut?

³³ Net ja'ajuty 'yadsoodu:

—Windsún, yu'u esudsu nwiinuty 'yijxpúkut.

³⁴ Ta ja Jesús tpa''ayooy ja wiindsuty, es ttoonu ja wyiin es netyu oj 'yijxpéky. Ta oj tpanujxtu ja Jesús.

Jesús tyuku Jerusalén éxtam tu'ugu rey

21 Ko naty jya'tánnu Jerusalén, ko jyajttu Betfajee, jamyu ma ja Olivus Kopk, netu Jesús tkejxy nimajtsku 'yuxpxujkpu, ² es t'anmaay:

—Nujx ma yu mutsk kajpnu'unk di'ibu yajwingu'ijxup, es jap xypyaadut kuwaañ tu'ugu burru to'oxy mudu 'yu'unk di'ibu ni púnnum tkatuk'u'uñu, es mugaju es xyajmínut. ³ Es pun jap pún wi'ix m'anu'umxuty, anuumu ko yu mwindsún dyajtuna'añ es pójunuk tka-jxumbítut jatugok.

⁴ Tyaadu du'un jyajty es yajkuydyúnut di'ibu ja Diosu kyugajxpu myadyak ma tkuxjaay:

⁵ Anuumu Syon kajpn:*

“Ixtu yu mrey mnimínudu, tuda'aky,

*21:5 Syon yu'u nandu'un ya''andijp Jerusalén.

es ttuk'u'uñu tu'ugu burru to'oxyu 'yu'unk."

⁶Net ja 'yuxpukputy oj ñuxtu es ttuundu éxtumu naty ja Jesús tu tyuknipúkudu, ⁷dyajmiindu ja burru to'oxy es ja 'yu'unk, es tpujáktu ja ñikujxyudu wit éxtumu jyuba'an. Ta ja Jesús ttukpejty. ⁸Es ja mayjya'ayuty dwinya'pudu ja ñikujxyudu wit ja tu'aa, es wiinkputy ttujtu ja kepyu 'yaay xye'entsy es ttukwin'o'oxudu ja tu'aa. ⁹Ja ja'ayuty di'ibu nujxtup jawyiin es nandu'un ja di'ibu miindup ux'ok ya'ax jyoktu:

—¡Muj 'yítut ja rey Davitu tyuump 'yaats! ¡Kuni'xy di'ibu miimp éxtumu Kyudunaabyu Nindsun'ajtum Dios! ¡Aw-dattu Dios!

¹⁰Ko kyajpndujkudu Jerusalén, nidugekyu ja ja'ay tmuj'ix dmujjáwudu, es dyajtáwdu:

—¿Tii dunu tyaadu?

¹¹Ja ja'ayuty jyuna'andu:

—Yu'u du'un ja Diosu kyugajxpü, Jesús di'ibu kugajpn Nazaret, Galileeu ñaaxóty.

Jesús dyajpudsémy di'ibu juuy to'ktup ma ja muj tsajptujk

¹²Oknum ja Jesús tyujku muj tsajptujk ñabotsoty es dyajpudseemy nidugekyu di'ibu naty jap juuy to'ktup, es dyajjum-bijty ja myeesuty di'ibu naty jap wyin-gugoondup ja meen di'ibu kyaj ja tsajp-tujk tja'a'áty, es nandu'un dyajjumbijty ja syíuty di'ibu tyo'ktup ja pak. ¹³Ta ja Jesús jyunañ:

—Du'un ja Diosu jyaaybyajtnu jyu-na'añ: “Yu ndujkats yu'u du'un ma ja'ay kyajxta'aky”, per miidsuty tu xya-jwa'andu ma'tspu aank.

¹⁴Jap ma muj tsajptujk ñimiinudu ja Jesús naagudyu wiints esu uxneybyu, es yu'u dya"agudaky. ¹⁵Es ko ja teedy-wyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpukput t'ijxtu ja muj'ajtnu di'ibu

Jesús tyiimpy, es ko tmūdoodu ko ja una'ku'unguty jyuna'andu muk ma ja muj tsajptujk: “¡Muj 'yítut ja rey Davitu tyuump 'yaats!”, ta jyot'ambujktu. ¹⁶Ta t'anmaaydyu ja Jesús:

—¿Mmudeepy éxtum jyuna'andu?

Ta Jesús 'yadsooy:

—Nmudeebyuts. ¿Per tii, kyajnum xyajmadya'aktu miidsuty ja Diosu jyaay-byajtnu ko tyaadu tmadya'agyu? Du'un jyuna'añ:

Tu xypyujta'aky es ja una'ku'unguty, es extu di'ibu tsi'tspnum, m'awdátudut amumdu'uk jot.

¹⁷Ta ja Jesús japyu tnikaktu, es oj ñe-jxy ma Betañu kajpn. Jap myaay.

Jesús tkajxpéky ja iigu kepy

¹⁸Jakumbom jepy ko Jesús jyumbijty es jatugok ñejxy Jerusalén, ta yu'o'ku.

¹⁹Ta t'ijxy tu'ugu iigu kepy tu'ubu'aay. Ta tnimujwa'ky, es kyaj tpaty ni ti tyuump ja kepy, je'eyu 'yaay. Ta ja Jesús t'anmaay ja iigu kepy:

—Ni na'a mganakytyuump'átut.

Netyu ja iigu kepy oj tyutsnu.

²⁰Ko t'ijxtu tyaadu ja xupujkputy, du'uñu wyu'amudyaydyu es dyajtuudu ja Jesús:

—¿Es wi'ixu du'un ko tyadu iigu kepy tu tyu'utsy tim pójunu?

²¹Jesús 'yadsooy:

—Tuy'ajtnu n'anuumudu ko pun mmudajttup ja mubujkun es kyaj xyujpjawudu, kyaj yu'uyadyu tyaadu mbaat xytyundu éxtumts tu nduñ ja iigu kepy, extu m'anuumudubu tyadu kopk: “Jawa'ak ja yaa es ñux mejyñóty.” Es du'un jyátut. ²²Es tugekyu di'ibu miits m'amdoodup ma mgajxta'aktu, pun mmubujktup, m'axájudup.

Jesusu kyutujkan

²³Ta ja Jesús tyujku muj tsajp-tujk ñabotsoty. Es ma naty ya'ux-peky ñimiinudu ja teedywyindsúnuty

es ja israelítadyu myujja'aydyujk, es yajtuujadu:

—¿Pán kyutujkun muut xytyuñu tyaadu? ¿Pán tu mgutujkunmo'oyuty?

²⁴ Ta Jesús t'adsoodu:

—Ej nandu'un nyajtuwaambyuts tu'ugu ayuk miidsuty. Pün xy'adsoojumbijtputs, net n'anuumut ti kutujkunuts ej muut nduñu tyaadu.

²⁵ ¿Pán kutujkunmooyu ja Fwank es yajnubátut, Dios o yu ja'ayuty?

Ta ak yu'ujuty ñay'uu ñaygyajxudu es ñayjyuna'anudu:

—Pün n'okjuna'anum ko Dios tuk'ana'amu, ta yu xy'adso'om: “¿Es ti ko xykyamubuktu?” ²⁶ Es pün njuna'anum ko ja'ayuty, ta yu ja'ayuty xytyu'unum axuuk, mut ko nidugekyu yu'ujuty tmubuktu ko Fwank yu'ujuty ja Diosu kyugajxpü.

²⁷ Ta t'anmaaydyu ja Jesús:

—Kyajts nnijáwudu.

Ta ja Jesús 'yadsoojudu:

—Es ej nan kyajts miits n'awánadut ko ti kutujkunuts ej muut ndúñadsu tyaadu.

Nimajtsku ja'ay tukka'ax éxtumu ijpajtün

²⁸ Min n'oktukmumadya'aktu tu'ugu ijpajtün:

—Tu'ugu ja'ay tmudaty majtsku myaank. Ta t'anmaay nidu'uk: “Nitu, nujx mduñ madsu n'uuvu kam.” ²⁹ Ta ja 'yu'unk 'yadsooju: “Kyajts nnujxa'añ.” Oknum dyajtugajtsy ja wyinma'añ, es oj ñejxy tuumbü. ³⁰ Ta ja u'unkteety oj tninejxy jatu'uk, es nandu'un t'anmaay. Es 'yadsooju: “Oy, tatu, nnejxyuts.” Es kyaj oj ñejxy. ³¹ ¿Di'ibu nidu'ugu tyadu majtskpu tyuun éxtum ja tyeety ttsejky?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Ja jawyiimbü.

Ta ja Jesús 'yanmaayudu:

—Tuy'ajtün n'anuumadu ko yu yajkugubajtputy esu kujeñdyo'oxyuty

tákudup ma yu tsajpótmodu kutujkun oy miits mgadimtákudut. ³² Mut ko yu Fwank Yajnubajtpü myiñ tuk'ijxpü wi'ixu Dios ttseky mjiky'áttut, es miidsuty kyaj xymyubujktu, es nik ja yajkugubajtputy es ja kujeñdyo'oxyuty mubujkudu. Es miidsuty, oy oj xyja'ixtu tyaadu, kyaj xyajtugajtstü mjet mwinma'añ esxyup xymyubujktu.

Axuk kamgwentu'ajtputy éxtumu ijpajtün

³³ Mudowdu tyadu jatu'ugu ijpajtün. Tu'ugu ja'ay oj tkojy ja uuvu kam. Ta tnageemy es dya'uyuy ma dyajnipátut ja uuvu ko yajwinma'adsa'anut, es tkojy tu'ugu potsy kujxm ma mbaat jam n'i-jxkákum es ngwentu'ajtm tugekyu.

'Oknum tmooy ani'xy ja uuvu kam mut wiink ja'ayuty, es tsyo'onnu. Jagam nax jagamgajpn oj ñejxy. ³⁴ Ko tpaty ja tiempü ma ja uuvu yajtujkmukánnu, ta tkejxy naagudyu tyuumbü es t'amdówtut ja muduumbuty ja uuvu di'ibu pátup ja kugam. ³⁵ Es ja uuvu kamgwentu'ajtpü tmajtstü ja di'ibu ja windsún kyajx. Ta twojptü es dya'o'ktu naaguty, es naaguty tka'tstü. ³⁶ Net ja kugam tkejxy ja wiinkpu tyuumbuty waanu ni'igu, es ja uuvu kamgwentu'ajtpü nandu'un ttuundu jatugok.

³⁷ Es tim ok tkejxy ja kyuum u'unk, es wyinmaay: “Wyindsu'ugubu daa yu n'u'unk.” ³⁸ Es ko t'ijxtü ja uuvu kamgwentu'ajtpü ko myiñ ja wyindsunu 'yu'unk, ta ñayjyunánadu ak yu'ujuty: “Tyaadu du'un di'ibu 'yaxajyaaampy ja kyuma'añ. Min n'ok'ya'o'kum es du'un nmuwu'umum yu uuvu kam.” ³⁹ Es ta tmajtstü, es dyajpudsuumdu uuvu kamoty es dya'o'ktu.

⁴⁰ Ta Jesús dyajtuuy:

—Es ko myínut ja kugam, ¿ti tyúnup mudu tadu kamgwentu'ajtputy?

⁴¹ Ta t'anmaaydyu:

—Ya'ooktup es ni tkapa''ayówut, es ttuk'anu'xut yu tadu ñax ja wiinkputy mduumbuty di'ibu tukkadákudup ma ja tiempu tpaadut ja pyujta'aky di'ibu pákup.

⁴²Net ja Jesús t'anmaay:

—Ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ:

Ja tsaa di'ibu ja pojtspu 'yuxtijtu, tu tpaaty ja lyugaar ma ja tujk t'ujx'áty. Tyaadu du'un ja tyu'ununu Nindsun'ajtam Dios,

es n'okwu'umadya'ayam du'añu.

¿Tii ni na'anum miits xykya'uxpuktu yu tyaadu? ⁴³Mudu tyaadu, ja'ats n'andijpy ko myajpujkaya'anudu ja tsajpótmudu kutujkun, es yajmo'oya'añ ja ja'ayuty di'ibu myeepy ja Dios di'ibu pákup. ⁴⁴Es oytyim pánuty ko kyudáwut ma tyadu tsaa, jo'pts tyúnudut; es di'ibu nikuu'ybyajtubu tyadu tsaa, tukwa'ayudya'ayudup.

⁴⁵Ko ja teedywyindsúnuty es ja fariseeuty tmudoodu ja ijxpajtun di'ibu Jesús pyujtáky, ta tmuwimma'añbyáttu ko yu'u naty yajmadyákp. ⁴⁶Ta tjamatsandu, per tsyu'kudu ja mayjya'ay, mut ko ja ja'ayuty jyuna'andu nidugekyu ko Jesús yu'ujuty ja Diosu kyugajxpu.

Di'ibu rey tyuun ko 'yu'unk pyejky

22 Jesús t'akpujtáky ja wiinkpu ijpajtun, es t'anmaaydyu:

²—Yu tsajpótmudu kutujkunu du'un éxtum tu'ugu rey di'ibu tyuun ja xuu ma ja 'yu'unk pyejky. ³Ta tkejxy ja pyo'oduumbuty woobu di'ibu naty jawyiin tu t'anuumudu, peru taaduty kyaj myinandu. ⁴Ta jatugok ja rey tkejxy ja pyo'oduumbuty, es t'anuumu: “Anuumudu taaduty ko tyam tu 'yabatudya'ay ja ka'ay ukun. Tats nya'eegyuty ja nd-sajkaatsu ni'xyátyutypyu es tugekyu 'yity abaadu. Wa'an tmindu.” ⁵Per ja di'ibu oj yajwówdu kyaj ttuundu kwentu, nidu'uk oj ñejxy kyamoty,

jatu'uk oj ñejxy to'kpü, ⁶es ja wiinkputy tmajstü ja rey pyo'oduumbu es ttuundu axuuk, extu ko dya'o'ktu.

⁷Es ta ja rey jyantsyiyot'ambejky, es tkejxy ja syoldaaduty es dya'o'ktu taadu di'ibu tu ya'o'kxuty ja pyo'oduumbu, es dyajno'ktu yu kyajpn. ⁸Net t'anmaay ja tyuumbuty: “Tugekyu 'yity abaadu ma tyadu xuu, peru taaduty di'ibu tu yajwówdu, kyaj ñitúkaty myíndut. ⁹Nujxta ma yu kajpngijkyadu muj tu'u, es wowdu ma tyadu xuu nidugekyu di'ibu mbatypy.” ¹⁰Ja po'oduumbuty tsoy'ondü es dyajmiindü nidugekyu di'ibu pyattu, oyjya'aybyu esu kyaj 'yoyjya'aybyuty; es du'un 'yujtspejty ja tujk mut ja ja'ayuty.

¹¹Net ja rey tyujku tugoty es t'ix-a'añ di'ibu naty tu yajwówdu. Net t'ijxy tu'ugu ja'ay jap ko kyaj tmudaty ja wyit éxtum pyaadyuty ttuktuku tadu xuu.

¹²Es ja rey t'anmaay: “Mugu'uk, ¿wi'ixu du'un mij tu mduku ja yaa es ni tu xykyatuktuku yu mwit éxtum pyaadyuty xytyuktuku tyadu xuu?” Es amonu oj wye'emy ja yedyujk. ¹³Net ja rey t'anmaaydyu ja wingiibyuty: “Kuwuun tekywyuundu es jubijppudsúmdu awa'at-stúm ma ja koots'át, ma ja'ay jyuhy ya'axtut es ñaydyutskaadudut mut ja ayo'on.”

¹⁴Ta ja Jesús 'yakjanán:

—Pes may di'ibu yajwoodup, per waanu di'ibu yajtukwijstútp.

Jesús tmadya'aky ja kugubajtn

¹⁵Ta oj ñujxnudu ja fariseeuty es dya-jti'igyadu ja wyinma'añuty wi'ix mbaat dya''anuguga'adu ja Jesús. ¹⁶Es ta tka-jxtu naaguty ja jya'ayuty ti'igyu mut ja Eroodusu jya'ayuty, es t'anmaaydyu Jesús:

—Windsún, nnija'adapts ko mgajxy mut ja tui'ajtn es ko mya'uxpeky mut ja tui'ajtnu Diosu ñu'u tyu'u, es ni xykyatuñu kwentu di'ibu ja'ayuty

myadyáktup, mut ko kyaj mmujpad-sémy mut ni pún. ¹⁷ Winma'añmyoodyuguts. ¿Oyu daa kots ngugubáttut ma yu yajkutujkpu kopk, o kyaju?

¹⁸ Nija'abu naty ja Jesús ja tyaadudyu 'yaxuk winma'añuty. Ta t'anmaaydyu:

—Miidsuty di'ibu nay'andíjudup es jyiky'attu táy'ajtan muut, ¿ti kots mi-its xyajka'aja'andu? ¹⁹ Tuk'ijxtuguts ja meen di'ibu muut mgugubety.

Net dyajmiindu tu'ugu platu meen.

²⁰ Ko tyaadu t'ijxy ja Jesús, net dyajtauy:

—¿Pún tyaadu wyiin jyujp esu xyuu di'ibu yam kuxja'ay?

²¹ Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Yu yajkutujkpu kopku wyiin jyujp.

Net ja Jesús 'yanmaayudu:

—Pes mo'oydyu ja yajkutujkpu kopk ja di'ibu yu'u jya'a'ajtypy, es mo'oy ja Dios di'ibu Dios jya'a'ajtypy.

²² Ko tmudoodu tyaadu, ta du'uñu wyu'umudyaaydyu. Ta tmastutta es oj ñajxnudu.

Ja'ay dyajtáwdu pun jikypyúktup ja o'kputy

²³ Nan ja xuu naagudyu saduseenty oj tniñajxtu Jesús. Ja saduseenty jyuna'andu ko kyajp jyikypyuka'añ ja o'kputy. Du'unu tyaadu ttuknibujtákuu:

²⁴ —Ya'uxpajkpu, Moisés ja 'yana'amun junaamp ko tu'ugu yedyujk 'yeeky es kyaj tu tpaattu 'yu'unk, ja myuga'ax pyúkup ja ku'ekyto'oxy es tmudáttut ja 'yu'unk, es ja'a tyuknikujxm'átup ja jamyii. ²⁵ Du'un jyajty ma uedsuty. Tamu naty juxtujk tukka'axu yedyujkuty. Ja ka'axkópk pyejky, es 'ye'ky, es kyaj tpattu ja 'yu'unk. Ta ja myumajtskpu tpejky ja ku'ekyto'oxy. ²⁶ Es nandu'un jyajty, es ja myuduguukpu nandu'un jyajty, extu ko 'yabadsuumdaay nijuxtujk. ²⁷ Es ko tyaadu du'un tugekyu ñajxy, ta 'ye'ky nandu'un ja toxytyujk. ²⁸ Es

ma jyikypyuka'andu ja o'kputy, ¿púnuk nidu'ugu tadu juxtujkpu una'kuty ñudo'oxy'átup, ja'a ko tu pyujkta'aydyu mut yu'u?

²⁹ Jesús 'yadsoojudu:

—Miidsuty nugoo m'okkajxtu gooyñudu mut ko kyaj xyñijáwudu ja Diosu jyaabyajtan es ni ja myuk'ajtanu Dios. ³⁰ Es ko ja o'kputy jyikypyúktut, ni kyapáktut ni pún, pes du'un 'yíttut éxtumu Diosu 'yánklusu tsajpótmuu. ³¹ Yu o'kputy situy jikypyúktup. ¿Tii kyajnum miits xykyajxtu di'ibu Dios ku'am junaamp ma ja jyaabyajtan?, ma t'anmaay ja Moisés: ³² “Ujtsu du'un ja Abraanu Dyios, Isaa esu Jakoob.” Yu Dios kyaj yu'u Dyios'átyuty ja o'kputy, yu'u du'unu jikypyuty.

³³ Ko ja ja'ayuty tmudoodu tyaadu, du'uñu wyu'umudyaaydyu mut ja 'yuxpajkunuty.

Ana'amunu waanu mujpu

³⁴ Ko ja fariseenty tnija'adu ko Jesús tu dya'amundu ja saduseenty, ta ñaymyujkudu, ³⁵ es nidu'uk yu'ujuty di'ibu tsajp-tugóty ya'uxpajkpu tjakajxywyitsa'añ ja Jesús. Ta dyajtauy:

³⁶ —Ya'uxpajkpu, ¿di'ibu du'un ja ana'amun ni'igu myújuty?

³⁷ Jesús jynáñ:

—“Mdsókup ja mWindsún Dios mut winu mjot, mut winu m'anmujja'an es mut winu mjot mwinma'añ.” ³⁸ Tyaadu du'un ja jawyiimbu ana'amun di'ibu ni'igu myújuty. ³⁹ Ja myumajtskpu nandu'un éxtumu tyaadu: “Mdsókup ja mmudujkpa'a éxtum mij ku'am mnaydsyékyuty.” ⁴⁰ Tyadu majtskpu ana'amun yu'u tyukwa'kpejtypy tugekyu ja Moisesu 'yana'amun es ja 'yuxpajkunuty ja Diosu kyugajxputy.

¿Púnu tyuump 'yaats ja Kristu?

⁴¹ Maanumu naty ja fariseenty 'yak'ít-tunum ni'amuku, ⁴² Jesús oj yajtáwudu:

—¿Ti mwinmaaydyup miidsuty mut ja Kristu? ¿Pánu du'unu tyuump 'yaats?

Ta 'yadsooda:

—Yu'u Davitu tyuump 'yaats.

⁴³ Ta Jesús 'yadsooju:

—¿Wi'ix ko yu Davit mut ja Espíritu Santa myuk'ajtun t'anuumu nWindsún? Ja'a ko du'un jyunán:

⁴⁴ Yu Dios t'anmaay ujtsu nWindsún:

“U'uñu yaa aga'añdsyoo ma ujun, extu kots uj nyajtugóyut nidugekyu ja mmudsip.”

⁴⁵ ¿Es wi'ix mbaat yu Kristu tyuump'áty 'yaats'átyuty ja Davit?, ja'a ko Davit ku'am junaamp “nWindsúnuts.”

⁴⁶ Es ni pán tkapaaty wi'ix 'yadsówat ni tuk aa. Es extu ja xuu ni pán kyanakyñaydyuk'a'ijxu es tii dyajtáwut.

Jesús tnigajxy ja fariseeuty es di'ibu tsajptugóty ya'uxpajktup

23 Net ja Jesús t'anmaay ja 'yux-pajkputy esu ja'ayuty:

²—Yu di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup esu fariseeuty kyajxwátstup ja Moisesu 'yana'amun. ³ Pes du'un mumadowdu miidsuty es tundu tugekyu di'ibu mduknipajktup; per katu xpypanujxtu éxtum yu'ujuty jyiky'attu, mut ko wiinkpu myadyáktup es wiinkpu tyuundup. ⁴ Pes yu'ujuty 'yawu'undup ja tsemy jantsy jemtsy di'ibu ni mbaat ngamumadákum, es tpujta'aktu es tsumu'uktat ja ja'ayuty, per yu'ujuty ku'am ni je'eyu mudu kyawa'xy tkapuduku. ⁵ Tugekyu di'ibu tyuundup, yu'u du'un wi'ix myujpudsúmdut mayja'ayóty. Pes t'aktim'yajmújudu ja kaju'unk ma dya'ittu waanu Diosu 'yana'amun es ñaydyukwimbokmawuñuty es ñaydyukkawuñuty, es nandu'un dya'óyudu yéñudyu kyapyu pyaduy pyaxunán kudiinun ja wiinkputy, ⁶ es jam tyim'u'uñuya'añ ma ja ja'ayuty mbaat yajxón 'yíxudu tsajptugóty, es

jam 'yu'uñuya'añ ma yu windsu'kun tyu'uyo'oy muj windum ma pán kyay 'yiiky, ⁷ es tsojktup es ja ja'ayuty 'yubo'x kyajxpo'xudut mudu windsu'kun tu'aay es 'yanu'umxudut ya'uxpajktup.

⁸ Per miidsuty katu xy'adsoktu es ja ja'ayuty m'anu'umxudut ya'uxpajktup, mut ko miits mdukkax'ajttup nidugekyu es ti'igyu je'eyu xymyudattu yu mYa'uxpajktup, uj, yu Kristu. ⁹ Es katu pán miidsuty xytyeetyñiwa'añ ja wiinkpu, mut ko mmudajttup tu'uk je'eyu mDeedyuty di'ibu ijtp tsajpótm. ¹⁰ Es ni mgajuna'andut ko jyaadyu mwindsunu wiinkpu, mut ko uj, ja Kristu, uj du'un je'eyu mWindsun'ajtypy. ¹¹ Di'ibu myudiimpy oypyénuty ma miidsudyun, yu'u du'un ijtp muj ma miidsuty. ¹² Mut ko di'ibu nayyajmujpudsuumup ku'am, yu'u du'unu Dios pujtáku mutsk; es di'ibu nayja'ap mutsk, yu'u du'unu Dios pujtáku muj.

¹³ 'iPuroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtun muut! Mya'adujktup esu ja'ay kyatúkudut ma tsajpótmudu kutujkun. Miidsuty ku'amuty kyaj mdákudu es ni xykyana'ixtu es ja wiinkputy tyúkudut di'ibu jatukuyándup.

¹⁴ 'iPuroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtun muut! Miits mbujkadup ja ku'ekytyo'oxy yu tyujkuty, es ko kyaj xyajniguxu'uga'andu, jeky mgajxta'aktu. Paaty myajmo'oydyut ni'igu ja kumudo'on.

¹⁵ 'iPuroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtun muut! Miits mdukyo'oydyaadyup tugekyu ja naxwíñudu esu jikymyejyñuty es xytyukpanujxa'andu ja

ja'ayuty ja mmubujukunuty, es ko naty tu xytyukkupaktu, majtsku du'un nitákudyu tadu ja'ay ja ayoodákn es kadiinum miidsuty. ¹⁶¡Puroobu miidsuty, wiindsuty di'ibu wyijts'ye'epy ja myawiints!, mut ko mjuna'andu ko kyaj tyimwi'ixuty ko nwandákum es nyajtestiigu'ajtum ja muj tsajptujk; per pun ja pun twanda'aky es dyajtestiigu'áty ja muj tsajptujku 'yooru, yu'u situy koonum tkuydyúnut. ¹⁷¡Wiints kunabáputy! ¿Tiibu dun ni'igu muj'ajtum myudajtypy? ¿Ja oorú o ja muj tsajptujk di'ibu ya'ijtypy wa'ats tadu oorú?

¹⁸¡Miidsuty nandu'un mjuna'andu ko pun ja pun ñaywyanda'agyuty mut ja artal, kyaj jyatyimpaadyuty tkuydyúndut; per di'ibu naywyandákup mudu windsu'kun di'ibu ijtp artalkujxm, yu'u situy koonum yajkuydyúnut. ¹⁹¡Wiindsuty! ¿Tiibu dun ni'igu muj'ajtum myudajtypy, ja windsu'kun, o ja artal di'ibu ya'ijtypy wa'ats ja windsu'kun? ²⁰Es di'ibu naywyandákup ma ja artal, kyaj ñaywyanda'agyuty yu'uyu ma ja artal, nandu'unu du'un mut tugekyu di'ibu ijtp jam. ²¹Es di'ibu naywyandákup ma ja muj tsajptujk, kyaj yu'ujuty ñaywyanda'agyuty ma ja muj tsajptujk, nandu'unu du'un ma ja Dios tsyuumu. ²²Nandu'un di'ibu naywyandákup ma ja tsajp, naywyandákup ma Dios 'yu'uñu yajkutíky, es nandu'un mudu Dios di'ibu jam yajkutujkp.

²³¡Puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtum muut! Miits mdukwinyojxtup ja Dios ja dyezmu tojx tsooy: ja xu'uk, ja anís esu kominus, per kyaj xytyundu kwentu ja xupjukun di'ibu ni'igu 'yóyuty ma yu ana'amun, di'ibu du'un ja tuy'ajtum, ja pa'ayo'on es ko ja'ay jyiky'attu yajxón. Oy ko xytyukwinyoxtu ja dyezmu, per tsojkup nandu'un es xytyúndut di'ibu

ni'igu 'yóyuty. ²⁴Du'un miidsuty éxtum pánuty wyijts'ye'epy ja myawiints, es éxtum pánuty 'yaxijttup tu'ugu tsuktsu'unk es jyu'undup tu'ugu kameyu.

²⁵¡Puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtum muut! Miits myajwátstup nikujxy ja mvasu es ja mdexy, per jyodoty ujts 'yity mut di'ibu tu xymyaatstu es tu xy'adsoktu. ²⁶¡Fariseu wiindsuty! Jawyini xypyújut jodoty ja mvasu es ja mdexy, ja'adsu du'un n'andijpy yu m'aa mjot, es nétnum wyu'umut wa'ats nandu'un mnikujxy.

²⁷¡Es puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtum muut! Du'un miidsuty éxtum ma o'kpu ñaxtuku. Ñikóyuty poop es tsuj kyuxe'eky, per naaxóty japu o'kpu pajk es tugekyu axuk'ajtum. ²⁸Du'unu dun miidsuty éxtumu tyaadu. Mguxu'uktu éxtumu ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtum muut, per mjodótyuty ujts mudu andakun esu axuk'ajtum.

²⁹¡Puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es miits fariseeuty, mnay'andíjudup mjiky'attu tuy'ajtum muut! Miits mbojtstup ma ñaxtujukudu Diosu kyugajxputy es m'oydyuundup ja kyupótsyuty ja di'ibu tu jyiky'ajttu tuy'ajtum muut, ³⁰es net mjuna'andu: “Kooxyup udsajtam oj njiky'ajtam ma jyiky'ajttu ja n'aptujk'ajtam, kyajxyup oj nbudujukum es nya'o'kamxyup ja Diosu kyugajxputy.” ³¹Mudu tyaadu miidsuty ku'um mnay'uxkápuu ko m'ok'átudu di'ibu ya'o'ktu ja Diosu kyugajxputy. ³²Pes aktuungáxtu di'ibu ja m'aptujkuty yajtsondáktu.

³³¡Miidsuty du'un éxtumu awa'and-sa'añun! ¿Tii mjuna'ndup xytyijy ko mnitso'oktut ma ja muj tuydyu'unun?

³⁴ Es ʉj n'akkaxaambyuts yu Diosu kyu-gajxputy, yu kuwipyyu es yu ya'ux-pujkputy, es miits mya'ooktup es mya-jkruuzpáttup naaguty, esu wiinkputy xy-wóyóttut es xypyajudíttut kajpngajpn.

³⁵ Es du'un ma miits kya'ada'ayut ja pojpu ma dya'o'ktu tugekyu ja jyiky'attu tui'ajtun muut, tsyonda'aky ma Abel, tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajt tui'ajtun muut, es extu Zakariisu, Berekiisu myaank, di'ibu miits mya'o'ktu muj tsajptujk winduuy es artal uxku'ay.

³⁶ Tui'ajtun n'anuumu ko ja pyeky yu tyaadu tugekyu, jaa kya'ada'ay ma ja ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup.

Jesús tniya'axy ja jerusaléngudu ja'ayuty

³⁷ Jerusalén ja'ayuty, Jerusalén ja'ayuty, miits mya'o'ktup ja Diosu kyugajxputy es mguka'tstap ja Diosu 'yayuk kajxwa'xpu di'ibu mduknigaxudup! jKanak ókuts tu njayajmuka'añuts yu m'u'unk m'una'kuty, éxtumu tuttaak dyajmiky ja tyutku'unguty kyaknbatku'p, per kyaj tu xytsyoktu! ³⁸ Ixtu miidsuty ja mdujk wi'ix wyu'ama'añ kubak. ³⁹ Du'unuts miits n'anuumudu ko kyajts xyñaky'ixtut jaanum extu ko jya'tut ja tiempu ma mjuna'andut: “Kuni'xy di'ibu miimp Nindsun'ajtumgyujxm.”

Jesús tnigajxy ko ja muj tsajptujk tyugoya'añ

24 Tso'onubu naty ja Jesús ma ja muj tsajptujk. Tamu naty ñujxnu ko ja 'yuxpujkputy myuwingoonudu es ttuk'ixa'andu ko jantsy tsuj ja tsajptujk potsy'ajtun. ² Es ja Jesús 'yadsooy:

—¿M'ijxtup tugekyu tyaadu? Tui'ajtun n'anuumu ko yaa kyaj wyu'ama'añ ni tu'ugu tsaa ñayñikoombétyuty, tugekyu tyugoya'añ.

Ijxwu'umun ko ja naxwíñudu tyugoya'añ

³ Net oj ñujxtu ma ja Oliivus Kopk. Es ko naty Jesús jam 'yu'uñu, ta yu 'yux-pujkputy oj 'yanu'umxudu ayu'udsyu:

—Njanijawuyándupts na'a dunu tyaadu jyata'añuty. ¿Wi'ix ja ijxwu'umun esuts ñujx nnijawu ko mmina'añu naty es ma ja naxwíñudu tyugoya'añ?

⁴ Ta Jesús 'yanmaayudu:

—Mnaygywentu'átudup kudiibu pún mwin'uumudut. ⁵ Mut ko may myina'andu win'u'umbuty di'ibu juna'a-naamp: “Ujtsu du'un ja Kristu”, es wyin'uumnaampy mayu ja'ayuty. ⁶ Es ko xymyudoo'íttut ja tsip nixim niyam, katu mnay'adsu'ugudu. Du'un jyata'añ, per kyajnum du'un yu'ujuty ma ja naxwíñudu tyugoya'añ, ⁷ mut ko tsyiptuna'andu tu'ugu naxwíñudu mudu wiinkpu esu ana'ambuty nandu'un, es myina'añ ja muk yuu esu muk ujxuty oymyaaty. ⁸ Tugekyu tyaadu yu'u du'un maanum je'eyu tsyonda'aky ja ayo'on.

⁹ Net mguyaka'anudu miidsuty es myajtúndut axuuk, es extu mya'ooga'anudu; es nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty mdu'ak'ata'anudu mut ujtskyujxm. ¹⁰ Ma tadu tiempu may dyajtyugoya'andu myubjuknuty, es ñaymyudsip'átudut nixim niyam es ñayya'ooga'anudu nandu'un. ¹¹ Kuxu'ugaamp mayu andákpudy es jyuna'andut ko yu'ujuty ja Diosu kyugajxpu, es du'un twin'uumu'andu mayu ja'ayuty. ¹² Es jaa'ataamp waanu ni'igu ja axuk'ajtun, es kyaj ja ja'ayuty tnakmyudáttut ja tsojken nixim niyam. ¹³ Es di'ibu 'yakmubejkypyum du'uñum, yu'u nitso'ogup. ¹⁴ Tyadu oybyu ayuk di'ibu ñimadyakypy ja tsajpótmudu kutujken yajkajxwa'xaamp es yajknijawut ma tugekyu naxwíñudu,

es net myina'añ ma tyugoya'añ ja naxwíñudu.

¹⁵Yu Diosu kyugajxpu Dañel tkuxjaay di'ibu tyúndup ja axuukpu. Jaygyúkudu di'ibu yam n'anuumayándup. Ko xy'ix-tut ma wa'ats lugaar tyanu di'ibu kyaj tmuj'ixy ja Dios, ¹⁶net di'ibáty ijtubu naty Judeeu, ka'aktup jap es ñajx-tut tungujxy kopkkujxy. ¹⁷Di'ibu naty jam tujkkujxm, kyaj jyunákut es ñajx tniduku di'ibu jap es tjuuda'anut. ¹⁸Es di'ibu naty jam kyam, kyaj jyumbítut es min t'ooxy ja wyit. ¹⁹iPuroobu ja toxytyujkuty di'ibu naty ijpg u'unkmuat ma tadu xuu es di'ibu ya'u'unktsi't-stup! ²⁰Amdow pujktsówdu miidsuty ja Dios kudiibu mga'aktut ma naty xyuxy es kudiibu du'un mjáttut ma ja po'xunxuu. ²¹Mut ko net 'yita'añ ja muk ayo'on, éxtum ni na'anum kyajaty extu ma naxwíñudu tsyondaky, es ni du'un kyanakyjyata'añuty jatugok. ²²Es punu Dios kyaj dyajwaanu tadu tiempu, ni pún kyatso'oktut, per yajwaanubu'u mut ko ttseky pánuty yu'u tu twin'ixy.

²³Ko naty pún miits m'anu'umxudu: “iIxtu!, tyaadu du'un ja Kristu”, o “iIxtu!, tuxim ja Kristu”, katu xymyubuktu. ²⁴Mut ko minaamp ja win'u'umbuty di'ibu nayyajnaxánudup éxtumu Kristu es éxtumu Diosu kyugajxpu, es tyunaampy yu ijxwu'umun esu muj'ajtan, es extu yu'u jyawin'uanándup ja ja'ayuty di'ibu Dios wyin'ijx. ²⁵Tu n'anuumadu miidsuty yu tyaadu tim jayujp. ²⁶Paaty ko pún m'anu'umxudut: “Tuxim ja Kristu ma yu muj itun”, katu jam mnujxtu. O pún m'anmaayudup: “iIxtu!, tyap kwartu tugoty”, katu xymyubuktu. ²⁷Mut ko éxtum tye'xy ja judsuk ma yu xuu pyudsemy es extu ma xuu tsiy'ity, du'un nmina'añuts uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu. ²⁸Ma ti tu 'yeeky, jam ñaymyúkudu ja kus.

Wi'ix jyumbítut ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu

²⁹Es ko du'unu naty tu ñajxta'ayu tadu ayo'on, ja xuu wyingoodsuya'añ, ja po'o kyaj ñakyjyaja'añ, kya'adut ja mudsa'ajuty es yu'xut ja muk'ajtan di'ibu jam tsajwínm. ³⁰Net ya'ixut tsajwínm ja ijxwu'umun kots uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmíñuts. Nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty jyu'uy ya'axtut es xy'ixtuduts nmiñ uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, yoodsóty mut ni'igu ja muk'ajtan es ja muj'ajtan. ³¹Es ngáxupts ja n'ánklusuty ko naty ja trompetu muk xyu'uxy, es ñaymyúkudut di'ibáty tu nwin'ixtuts oytyim maaty, ma yu jamboj esu yukpoj myiñ es ma yu xuu pyudsemy es ma tsiy'ity.

³²Jattu tyadu 'yijxwu'umun ja iigu kepy. Ko ja xye'entsy 'yity u'unk, es pyudsemy ja 'yaay, miits mnija'adup ko wingoombu du'un ja ambu. ³³Nandu'un ko xy'ixtut tugekyu tyaadu, mnijáwudup ko wingonu naty esuts nmínut, éxtum mbaat njana'anum tujk agu'uybyu. ³⁴Tuy'ajtan n'anuumadu ko tugekyu tyaadu jyata'añuty maanumu naty ja ja'ayuty di'ibu tyam kyaj 'yooktanum. ³⁵Ja tsajp es ja naxwíñudu náxup, per ja n'ayúkuts ni na'a kyakexy kyanaxy.

³⁶Per ja xuu es ja oorú ni pún tkani-jawu, ni yu Diosu 'yánklusuty es ni uj, ja Diosu 'yU'unk, yu'uyu du'un je'eyu ñi-ja'ap ja Dios Teety.

³⁷Kots nmínut uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, du'un jyata'añ éxtum ma ja No'ee jyiky'aty. ³⁸Ma tadu tiempu ma naty kyajnum myiñ ja ayo'onduu, ja ja'ayuty kyay 'yuuktu es ñayyajpúkudu extu ja xuu ma ja No'ee tyujku ma ja 'yarku. ³⁹Es ni ti tkaja'adu wi'ixu naty jyata'andu extu jaanum ko myiñ ja ayo'onduu. Ta ya-

jjixuḁ nidugekyu. Nandu'un jyata'añ kots nmínat ʔj, ja Naxwíñuḁ Ja'ayudyu Kyudunaabyu. ⁴⁰Ma tadu tiempu majtsku ja'ayu naty tyundu kyamotm, tu'uk yajmunuxxut es tu'uk yajnika'agut. ⁴¹Majtsku toxytyujk jyutstu, tu'uk yajmunuxxut es tu'uk yajnika'agut.

⁴²Wijy m'íttut miidsuty, mut ko kyaj xyñijáwudu ti oorú du'un myina'añ ja mWindsúnuty. ⁴³Es nijáwudu tyaadu, kooxyup tu'ugu kudujk tnijawu ti oorú ma ja koots'át myina'añ ja ma'tspu, wijxyup 'yity es kyajxyup tna'ixy es ja ma'tspu ya''awáxsudut ja tyujk es myaadsudut. ⁴⁴Paaty miidsuty nandu'un ittu wijy es nay'uxkúkudu, mut ko ma naty xykya''awix xykya'ujp'íxtu, jaats nmína'añ ʔj, ja Naxwíñuḁ Ja'ayudyu Kyudunaabyu.

Oyduumbu es di'ibu kyaj

⁴⁵N'okpújtákum tu'ugu kudujk tmudaty tu'ugu tyuumbu di'ibu kuwiyj es tyiimpy ti wyindsún tsyejpy. Ta ttukmunikaagu ja tyujk es bom bom dyajkáyt ja po'oduumbuty di'ibu jam. ⁴⁶Jotkujk ja tuumbu ko ja wyindsún jya'tut es pyaadudut tkuydyúñ di'ibu tu yajtuknipéky. ⁴⁷Tay'ajtan n'anuumudu ko ja windsún ttuknipúkudup tugekyu di'ibu myudajtypy. ⁴⁸Es n'okpújtákum, pun ja muduumbu kyaj 'yoyjya'ayuty es je'eyu twinmay ko yu wyindsún jákup ma jya'tut, ⁴⁹ta ttúnut axuuk ja wiinkpadyu myumuduumbu, es tyuku kaay ukpu mudu myu'ami'ikyjya'ayuty, ⁵⁰es ma tadu xuu ma ja tyuumbu kyaj 'yawíxyuty es kyaj tnijawu ti oorú ja wyindsún jya'ta'añ, net jya'ty ja wyindsún. ⁵¹Net yajmo'oyut ja muk tadyu'unun, yajpujta'agup ma pánuty nay'andíjdup jyiky'attu tay'ajtan muut, ma ja'ay jyu'ay ya'axtut es ñaydyutskaadudut mut ja ayo'on.

Nimajkpu to'oxyuna'k éxtamu ixpajtan

25 ¹Esu tadu tiempu ma myina'añ ja tsajpótmudu kutujkun, du'un jajtp éxtam nimajku to'oxyuna'k di'ibu wyijtsu'ktu ja lyampru es t'awixtu ja pujkpu yedyujk. ²Nimugoxku tadu to'oxyuna'k kyuwinma'añuty es janimugoxpu kyaj. ³Di'ibu kyaj yajxón twinmaaydyu, ja'a je'eyu myunujxtu 'yaseyta di'ibu jap lyamproty; ⁴es ja kuwinma'añbyu oj tmánejxy ni'igu ja aseytu, kyaj jya'ayuty di'ibu jap lyamproty.

⁵Es kom ja di'ibu naty pukaamp kya-jpu naty ñaja'ty, ta pyátudu ja tsuu. Ta myanajxtu ni'amuku. ⁶Es éxtam tsu'pun tmudooy kyajxy muk, es jyu-na'añ: “¡Ta myiñ ja pujkpu yedyujk! Nujx jujpkubaadudu.” ⁷Nidugekyu tadu to'oxyuna'k pyudu'ktu. Ta yu lyampru t'uxkúkudu. ⁸Net ja nimugoxkpu di'ibu kyaj kyuwinma'añuty t'anmaaydyu ja nimugoxkpu kuwinma'añbyu: “Meegyuts waanu ja m'aseytu, mut ko tap kyajxnu yu nlámprudsu 'yaseytu es pi'idsaamp.” ⁹Es ja kuwinma'añbyuty 'yadsoodu: “Kyaj, mut ko kyaj tpaadut esuts udsuty nyajtúndut es ni miidsuty. Nik nujxtu ma tyeeгыuty es juydyu mja'a.” ¹⁰Es ma naty ja nimugoxkpu tjuydyu ja aseytu, net jya-jty ja pujkpu yedyujk. Ja to'oxyuna'k di'ibu naty tu ñay'uxkúkuty, ta tyujkudu mut ja pujkpu ma pyujkpuni-gaya'andu. Ta 'yadijky ja tujk. ¹¹Oknum jyajttu ja nimugoxkpu to'oxyuna'kuty. Ta kyugajxudu: “Windsún, windsún, ya''awa'ats.” ¹²Es ya''adsooy: “Kyajts miits n'ixy'attu.”

¹³Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujkputy:

—Wijy m'íttut, mut ko kyaj xyñijáwudu ti xuu ti oorú nmína'añuts.

Tuktujkpu oorū meēñ éxtumū ijpajtun

¹⁴Ma myina'añ ja tsajpótmudu kutujkun, nandu'un jajtpu du'un éxtum tu'ugu ja'ay ko ñuxa'añ wiink naxwíñudu, es twoodsooy ja tyuumbaty es tttukkudujku ja myeeñ.

¹⁵Nidu'uk tmooy mugoxku oorū meēñ es jatu'uk majtsku oorū meēñ es jatu'uk tu'ugu oorū meēñ. Du'un tmooy nidu'uk nidu'uk éxtum mbaat tmamada'aky. Ta net oj tsoy'onnu.

¹⁶Ja di'ibu 'yaxaju ja mugoxkpu meēñ, ta tyujku ajuuy ado'kpu mut ja meēñ. Ta nandu'unun dyajganarajty.

¹⁷Nandu'un di'ibu yajmooy majtsku meēñ dyajganarajty nandu'unun. ¹⁸Es ja di'ibu 'yaxaju tu'uk, yu'ts ja meēñ ma ttajujty ja nax.

¹⁹Tu naty oy jyajknu ko jyajty ja wyindsún. Ta tyujku kwentutuumba.

²⁰Jawyiin ttuun mut ja di'ibu naty tu tmo'oy mugoxk. Ta tyukkudujku ja tyuumbu jamugoxk ja meēñ ni'igu, es 'yanmaay: "Windsún, xymyooyuts mugoxk, es tyaa jamugoxk di'ibuts tu nyajganaráty." ²¹Net ja windsún t'anmaay ja tyuumbu: "A weenu. Omyuduumba mij. Extum oy tu mduñ ma waanu tu ndukkuduku, n'aktimtukkudúkup waanu may. Min es nxondákum."

²²Ok jyajty di'ibu naty tu yajmo'oy majtsk. Ta t'anmaay ja wyindsún: "Windsún, xymyooyuts majtsk, es tyaa jamajtsk di'ibuts tu nyajganaráty."

²³Ta ja wyindsún 'yanmaay: "A weenu. Omyuduumba mij. Extum oy tu mduñ ma waanu tu ndukkuduku, n'aktimtukkudúkup waanu may. Min es nxondákum."

²⁴Es ko jyajty jatu'ugu tyuumbu di'ibu naty tu yajtukkuduku tu'ugu meēñ, ta t'anmaay ja wyindsún: "Windsún, kom nnija'abudsu naty ko m'adso-

jkp, es ko mdsiky ma kyaj tu mni'ipy es xyajpude'eky ma kyaj tu xywyujwa'xy, ²⁵paadyuts ndsu'ku es tu ndájuts ja mmeeñ naaxóty. Pes tyaa di'ibu mij mja'a'ajtypy." ²⁶Ja windsún t'adsooy ja tyuumbu: "¡Nuux, axuk maduumba! Es pun mnija'ap kots uj ndsiky mats kyaj tu mni'ipy es nyajpude'egyats mats kyaj tu nwujwa'xy tii, ²⁷paaty tuxxyupts ja nmeēñ xypyujtáku ma yu banku, es kots tu njumbity, taaxyupts n'axaju nandu'un ja nmeēñ ajuydyúks." ²⁸Ta ja windsún t'anmaay di'ibu naty japty: "Pujkudu tadu meēñ, es mo'oy di'ibu myudajtypy majk. ²⁹Mut ko di'ibu myudajtypy, aktim'yajmo'oyup es tmudátut waanu ni'igu; es ja di'ibu kyaj tmudaty, aktim'yajpujkudya'ayup di'ibu oynu'unun myudajtypy. ³⁰Esu tyadu nduumbuts di'ibu kyaj ti ttsooty, jubijppudsúmdu awa'atstúm ma ja koots'át, ma ja'ay jyuy ya'axtut es ñaydyutskaadudut mut ja ayo'on."

Ja'ay yajpayo'oy

³¹Esu Jesús 'yakjanán:

—Kots uj, ja Naxwíñudu Ja'ayadyu Kyudanaabyu, nmínut mut ni'igu muj'ajtun es juwadity mududsu n'ánklusaty, nétuts n'u'uñut ma uñaaybyajn mats uj nyajkutuka'añ. ³²Nidugekyu naxwíñudu ja'ayaty ñaymyujta'ayudut ma ujun, esuts nyajnaywya'xuduts nidu'uk nidu'uk éxtum ja borreegu kwentujtpu dyajnaywya'xyuty ja byorreegu esu tsiip awiingáty. ³³Nbujta'aguduts ja borreegu n'aga'añdsyoo es ja tsiibu n'anajñdsyoots. ³⁴Nétuts n'anuumudut ja nborreeguts di'ibuts nya'ijtypy n'aga'añdsyoo: "Mindu miidsaty di'ibuts ja nDeety tu kyunu'xudu. Axájudu ja oy'ajtun ma ngutujkunuts di'ibu Dios mduknibujtaaguty extu ma oj dyajkojy ja naxwíñudu. ³⁵Ja'a ko nmudajtuts ja yuu es miits

xyajkaaydyuts, nmudajtats ja tuudsu es miits xyajnu'úktats, du'unuts njudijty éxtam di'ibu kyajpu jyun tyujk, es miidsuts xymyoodyu jajttákn, ³⁶xytyugoy'ajtxuts ja nwit es miidsuts xymyoodyu, ijtats pa'am muut es miidsuts oj xykyu'ixtu, ijtats pujxndugóty es miidsuts oj xykyu'ixtu."

³⁷Es di'ibu jiky'ajt tuy'ajtan muut xy'anuumadupts: "Windsún, ¿na'a tu n'ixtu myu'eegyuty es tu nmo'oydyu mga'ay m'ukun, o na'a tu n'ixtu xymyudaty ja tuudsu es tu nyajnu'uuktu, ³⁸o na'a tu n'ixtu mjudity éxtam di'ibu kyajpu tyujk, es tu nyajjajtta'aktu, o tu mdugoy'ajtxuty ja mwit es tu nmo'oydyu, ³⁹o na'a tu n'ixtu mbékyuty es tu ngu'ixtu, o na'a tu m'ity pujxndugóty es tu oj ngu'ixtu?" ⁴⁰Es uj n'adsówduts: "Tuy'ajtan n'anuumadu ko ma du'un xytyuundu mat oytyim di'ibuty nmugu'uguts, mduundu mat uj nandu'un."

⁴¹Net uj n'anuumaduts di'ibu nyalijtypyuts n'anajndsyoo: "Mastúttuguts miidsuty di'ibu tu yajkajxpóktu. Nujx ma ja junya'angu winu xuu winu tiempu di'ibu tu yajtuknibujtaagu es tjaa'átut ja mujku'ugópok es ja 'yánklusuty. ⁴²Ja'a ko nmudajtats ja yuu es miidsuty kyajts xyajkaaydyu, nmudajtats ja tuudsu es miidsuty kyaj xyajnu'úktats, ⁴³judijtats éxtam di'ibu kyajpu tyujk, es miidsuty kyajts xymyoodyu jajttákn, xytyugoy'ajtxuts ja nwit es miidsuty kyaj xymyoodyu, nmudajtats ja pa'am es ijtats pujxndugóty es miidsuty kyajts oj xykyu'ixtu."

⁴⁴Net ja'ajuty xy'adsówdaduts: "Windsún, ¿na'a tu n'ixtu mjudity myu'eegyuty, o xymyudaty ja tuudsu, o éxtamu di'ibu kyajpu tyujk o kyajpu mwit, o tu mbékyuty, o pujxndugóty es kyaj tu nbuduku?" ⁴⁵Es uj n'adsówduts: "Tugekyu di'ibu kyaj tu xytyundu madu oytyim di'ibuty

nmugu'uguts, nan kyaj tu xytyundu mat uj."

⁴⁶Netu tyaaduty ñajxtut ma ja tuydyu'ununu winu xuu winu tiempu, per di'ibu jiky'ajttap tuy'ajtan muut, yu'u ñajxtap ma ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu.

Tkajxy'áttu pun wi'ixu Jesús yajmátsut

26 Ko Jesús tkajxtaay tugekyu tyaadu, ta t'anmaay ja 'yuxpajkpty:

²—Miits mnija'adup ko juxtajmu du'un ja pasku xuu, es uj, ja Naxwínudu Ja'ayadyu Kyudunaabyu, nyajkuyaka'añuts esuts xyajkruuzpátut.

³Ma tadu tiempu ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktap es nandu'unu israelítadyu myujja'aydyujkuty ñaymyujkudu ma tyujk aa Kaifás, ja teedywyindsungópok. ⁴Jam dyajtyadyujkudu wi'ix t'okmátstut ja Jesús madu andakun, es 'yoogut. ⁵Es ñayjyunánudu:

—Kyaj jyaaty ma ja xuu, kadiibu xyñibudu'kum ja ja'ayuty.

Tu'ugu toxytyujk ttukkuutsy ja pa'ak xu'kpu ja Jesús

⁶Jamu natyu Jesús Betañu ma tyujku Simonk di'ibu yajtijp nilepru pa'am. ⁷Ta ñimwíngoonu tu'ugu toxytyujk mat tu'ugu limetu alabástrubu ujts madu aseytu pa'ak xu'kpu es jantsy tsooxpu. Ko naty ja Jesús 'yu'uñu meesu windum, ta ja toxytyujk oj tyukkuudsuty kyubajkkujxy. ⁸Ko ja xupajkpty t'ijxtu tyaadu, ta 'yajkudu es jyunandu:

—¿Ti ko tyaadu du'un tu 'yuxtugoy? ⁹Tyaadu tuuxyup tsoox yajteekey esxyup tu yajtukpudúkudu ja ayoobu ja'ayuty.

¹⁰Ko Jesús tmadooyu tyaadu, ta jyunañ:

—¿Ti ko xy'oodu tadu toxytyujk? Tyaadu óyudsu du'un tu xytyuñ. ¹¹Pes

ja ayoobutjukuty mmudáttup du'ññam ma miidsuty, per uj kyajts du'ññam xymyudáttut. ¹² Di'ibu tyadu toxytyujk tu ttuñ kots tu xytyukkuudsyu tadu aseytu pa'ak xu'kpu madsu nnini'x, ja'a du'un jyujp'ijxnup esuts nnax-tákut. ¹³ Tuy'ajtun n'anñumadu ko oytyim maaty yajkajxwa'xy yu oybyu ayuk ma tugekyu naxwíñadu, yajmadya'agut nandu'un di'ibu tyuunu tyadu toxytyujk, es du'un yajjamyátsut yu'u.

Juudus tkuyaka'añ ja Jesús

¹⁴ Net nidu'ugu nimajmajtskpu ja xpujpu di'ibu xyu'ajtypy Juudus Iskaryotu, oj myadya'aky madu teedywyindsínuty. ¹⁵ Ta t'anmaay:

—¿Nu'unuts xymyo'oyut pun ndukkudujukdup ja Jesús?

Net myooyudu i'px majku platú meeñ.

¹⁶ Es net ja Juudus t'uxtaay oga'an ja tiempu ma t'okkuyákut ja Jesús.

Nindsun'ajtumu 'ya'ux

¹⁷ Es ma ja pasku xuu tsyondaky ma yajkáy ja tsajkaaky di'ibu kyaj tmudaty ja levaduuru, ja xpujpkuty tnimiindu wingón ja Jesús es dyajtuadu:

—¿Maa xytsyeky n'uxkúkuduts es ndu'unam ja pasku a'ux?

¹⁸ Ta ja Jesús 'yanmaayudu:

—Nujxtu jam kajpnóty ma ja tyujk tu'ugu yedyujk nmatnaymyaayubu, es anñumadu: “Yu Windsún du'un jyuna'añ: Yu nxuu n'ooruts tu wyingón, es ma yu mdujk nduna'añuts ja pasku mududsu n'xpujpkuty.”

¹⁹ Net ja xpujpkuty du'un ttuundu éxtum ja Jesús tyuknipjukudu. Ta t'uxkukudu ja pasku a'ux.

²⁰ Ko oj tsyu'ujunu, tamu natyu Jesús meesu windum mut ja nimajmajtskpu 'yuxpujpkuty. ²¹ Ma naty jam 'ya'ux'attu, ta Jesús jyunañ:

—Tuy'ajtun n'anñumadu ko nidu'uk miidsuty xykyuyaka'añuts.

²² Net ja xpujpkuty jyantsyiyotmaydyuktujukudu, es dyajtuadu nidu'ugáty ja Jesús:

—Windsún, ¿tii ujtsu daa?

²³ Ta 'yadsooju ja Jesús:

—Di'ibuts xymyuttojxmujkp, yu'udsu du'un xykyuyakaamp. ²⁴ Uj ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, du'un nnejxyuts éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ. ¡Per puroobu tadu yedyujk di'ibuts xykyuyakaamp! Nik oy mut yu'u kooxyubu tadu yedyujk kyadimmiñ kyadimjajty naxwiñ.

²⁵ Net ja Juudus di'ibu kuyakánup, oj dyajtuuy ja Jesús:

—Windsún, ¿tii ujtsu daa?

Ta Jesús 'yadsooju:

—Mijtsu du'un.

²⁶ Ma naty jam 'ya'ux'attu, ta Jesús tkone'ky ja tsajkaaky, es tja'aygyudáky ja Dios.

Es ko ttujkwa'xy, ta tmooydyu ja 'yuxpujpkuty, es t'anñumadu:

—Kaydyu. Tyaadudsu du'un ja nnini'x.

²⁷ Net tkone'ky tu'ugu káluz madu vinu, es tja'aygyudáky ja Dios.

Ta tmooydyu ja 'yuxpujpkuty, es t'anñumadu:

—Uuktu nidugekyu miidsuty ma tyadu káluz. ²⁸ Tyaadudsu du'un ja nne'pyñuts di'ibu yajtamaamp yaj'yokaamp es tyuydyúkut ja kajxy'átypyu, es du'un yajma'xut mayu ja'ay ja pyojpudy. ²⁹ Es n'anñumadu ko kyajts nnaky'uuga'añu tyadu uuvu nuu extu kodsu naty n'iiky mut miidsuty ja jembyu uuvu nuu madsu nDeedyuts yajkutíky.

Jesús tnigajxy ko Peedru 'yuxti'añuty

³⁰ Ko t'udaay tu'ugu alabanzu, ta oj ñujxtu ma ja Oliivus Kopk. ³¹ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujpkuty:

—Nidugekyu miits xymyat-stu'udándupts tyaadu koots, mut ko jyuna'añ ma Diosu jyaabyajtun: “Nya'oogupts ja borreegu kwentu'ajtpu, es ja byorreeguty 'yayo'oywya'xta'aydyut.” ³² Es kodsu naty tu njikypyeky, jawyiinuts nnujxut Galileeu maanumu naty miits mganujxtu.

³³ Net ja Peedru 'yadsoojy:

—Oy nidugekyu mjamatstuttaayub, uj kyajts mij nmatstu'udut.

³⁴ Net ja Jesús 'yanmaayy:

—Tuy'ajtun n'anuumu ko nan ma tyadu koots, kyajnumu naty tugaak 'yuy, esuts mij xy'uxtija'añ tuguk ok.

³⁵ Netu Peedru jyunán:

—Oyuts ndim'oogut mut mij, kyaj n'uxtijtut.

Es nidugekyu ja xpujtkputy nandu'un jyunaandaaydyu.

Jesús kyajxta'aky Jetsemanii

³⁶ Net ja Jesús jyajttu mudu 'yuxpujtkputy ma tu'ugu nugam di'ibu xyu'ajtypy Jetsemanii. Ta t'anmaaydyu ja 'yuxpujtkputy:

—U'uñudu yaa mints xim n'okkajxta'aky.

³⁷ Ta tmunejxy ja Peedru es majtsku Zebedeu myaank. Ta ñayjya'aju jantsy jotmaymyut es 'yamutsk'ajty. ³⁸ Net t'anmaaydyu:

—Du'unuts njawu njodoty éxtum tu'ugu jotmay di'ibu mudu o'kun. Wu'umdu miits ja yaa es wijy m'íttut mut uj.

³⁹ Net ja Jesús oj waanu ñas'yo'oyu. Ta ñayjyupu koxtanu naxkujxy, es kyajxtáky du'un:

—Tatitu'unk, pun mbaat, kudiibuts n'uugut yu ta'ambu. Per kyaj dyu'unuty éxtumts uj ndseky, wa'anu du'unuty éxtum mij xytsyeky.

⁴⁰ Net jyumbijty ma naty ja niduguukpu 'yuxpujtkpu es tpattu mya'adu, es t'anmaay ja Peedru:

—¿Kyaj tu mmada'aktu miits m'íttut wijy mut uj ni tuk oorú? ⁴¹ Wijtu es kajxta'aktu kudiibu ja ka'oybyu mmamada'agudut. Tuy'ajtun ko ja anmujaja'n tsyejpy es ttúnut di'ibu Dios tsyejpy, per yu nini'x kyaj oy tmudanu.

⁴² Ja myumajtsk ok oj ñejxy, ta kyajxtáky du'un:

—Tatitu'unk, pun kyaj mbaat xya'adiky es kudiibuts uj du'un n'ayówut, wa'anu du'un du'unuty éxtum mij xytsyeky.

⁴³ Net jyumbijty jatugok ma ja niduguukpu 'yuxpujtkputy, es tpaty ak maadup, mut ko nugoo naty ja tsuu tu 'yokwindujkundu. ⁴⁴ Ta tna'ijxy es oj ñejxy myuduguk ok kajxtákp, nandu'un éxtum tu t'ok'amdoo t'okpujtksoobu. ⁴⁵ Ta oj jyumbijnu ma ja niduguukpu 'yuxpujtkputy, es t'anmaaydyu:

—¿Tii m'akmaa m'akpo'xtubu? Tu net tpaaty ja xuu ja oorú ma uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkuyaka'añuts ma yu pojpu ja'ayuty. ⁴⁶ ¡Pudu'uktu! ¡Jo'omdu! Ta myiñ ja di'ibuts xykyuyakaamp.

Jesús yajmátsy

⁴⁷ Tamu natyñumu Jesús 'yakkajxy ko jyajty ja Juudas di'ibu nandu'un 'yapóstalu'ajtypy ma yu nimajmajtskpu, es myindu mudu mayjya'ay mudu 'yespaadu esu kyépyuty. Yu'u naty kajxadup ja teedywyindsúnuty esu myujja'aydyujkadyu israelítuty. ⁴⁸ Es tu naty Juudas ttukni'ixu wi'ixu naty dyaka'añ ja ijsxu'umun:

—Di'ibuts uj ndsi'xypy, yu'u du'unu naty ja Jesús. Yu'u du'un mmátstap.

⁴⁹ Netyu Juudas tnimiñ ja Jesús, es tkajxpe'xy:

—Dios maygyépyuty, Windsún.

Ta oj tsi'xy. ⁵⁰ Netu Jesús 'yadsooy:

—Mutnaymyaabyu, ¿tun ti mnimiimpy?

Ta tñimawingoondü ja Jesús es tmajtstü es dyajnujxnüdu tsimy. ⁵¹ Nidu'uk di'ibu naty jam mudu Jesús, tju'ty ja 'yespaadu es tñibo'tu tuk adu'umu tyatsk ja teedywyindsungópkü tyuumbu.

⁵² Net ja Jesús t'anmaay:

—Pujku'ugu m'espaadu ma xya'ity. Mut ko nidugekyu di'ibu tsiptuump mudu espaadu, nan mudu espaadu 'yoogut. ⁵³ Es tim tyamyu mbaaduts nja'amdoy ja nDeedyuts es tkáxut tugoymyayu ánklsuty esxyuuts xypuduku. ⁵⁴ Per kyajtsu du'un ndünut, mut ko wi'ix yajkuydyünut ja Diosu jyaaybyajtun di'ibu junaamp ko du'un tyun jyátut.

⁵⁵ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja mayjya'ayuty:

—¿Tii du'unuts miits tu xyñimínduts mudu m'espaadu esu mgepy es xymyatsa'anduts éxtumxyuuts uj nma'tsputy? Bom bómuts uj tu n'u'uñu mut miidsuty muj tsajptujk ñabotsoty es nya'uxpaktu, es ni na'ats tu xkyatsumdu. ⁵⁶ Es tugekyu tyaadu du'un játyuty es yajkuydyünut di'ibu ja Diosu kyugajxputy myadyaktu ma ja Diosu jyaaybyajtun.

Jesús, Anás wyindum

Ta nidugekyu ja xpujxputy tmastuttu ja Jesús, es kyaktaaydyu. ⁵⁷ Di'ibáty myajtstu ja Jesús, yu'ujuty yajnujxtu ma ja teedywyindsungópk Kaifás, ma naty ja di'ibuty tsajptugóty ya'xpujktup esu mujja'aydyujkuty tu ñaymyúkudu. ⁵⁸ Es yu Peedru pyanujx extu ma ja tyuja'a ja teedywyindsungópk. Jap tyujku es ñaxwe'tsy mudu polusiuty, es tñi-jawuya'añ wi'ix 'yokwe'emy ja Jesús.

⁵⁹ Yu teedywyindsúnuty es ja mujja'aydyujkuty es tugekyu di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty t'uxta'aydyu ja winma'añ wi'ix t'okniwaambáttut ja Jesús es 'yoogut, ⁶⁰ es kyaj tpattu ja pyojpu oy may ja ja'ay oj jyamindu es tjaniwaambajttu

ja Jesús. Es tim ok myiñ nimajtsku testiigu di'ibu andáktup, ⁶¹ es jyunandu:

—Tyaadu yedyujk du'un jyuna'añ: “Mbaaduts njity tyadu muj tsajptujk es tuguk xuuts ngójut jatugok.”

⁶² Net ja teedywyindsungópk pyude'ky es t'anmaay yu Jesús:

—¿Kyaj m'adsoy ni tii? ¿Tii dunu tyaadu di'ibu yam myadyáktup mut mijtskyujxm?

⁶³ Es ja Jesús oj wye'emy amoñu. Net ja teedywyindsungópk 'yanmaay:

—Ujtsuts mij n'anmaapy mudu Diosu xyuugyujxm es xy'anuumuduts ja tuy'ajtun pun mijtsu du'un ja Kristu, ja Diosu 'yU'unk.

⁶⁴ Jesús 'yadsooy:

—Ujtsu du'un éxtum mij mjuna'añ, es nandu'un n'anuumudu miidsuty ko m'ixtup ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, n'u'uñuya'añuts ma yu 'yaga'añdsyoo ja Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy, es ma naty nmi-na'añuts yoodsóty.

⁶⁵ Net ja teedywyindsungópk tku'tsy ja wyit es ñuguxu'ugut ja 'yaku, es jyunañ:

—¿Tyadu yedyujk tu tñudugoy ja Dios mudu kyu'am ayuk! ¿Oy njadimtsojkum ja testiigu? Miidsuty ku'am tu xymyudowdu yu 'yaxuk ayuk. ⁶⁶ ¿Wi'ix mjuna'andu?

Es ja'ajuty jyunandu:

—Myudajtypy ja pyeky, es pákup 'yoogut.

⁶⁷ Ta twindsuju'ktu es twojptu es naaguty twimbojtsu'ktu, ⁶⁸ es t'anmaaydyu:

—Mij Kristu, jmay pán tu mgóxyuty!

Peedru t'uxtijy ja Jesús

⁶⁹ Ma naty ja Peedru 'yu'uñu taja'p, ta ñimiinu tu'ugu kiixy po'oduumbu es 'yanmaay:

—Mij nandu'un tu mjudity mudu Jesús, Galileu ja'ay.

⁷⁰Es ja Peedru 'yuxtijy ja Jesús mayjya'ayóty, es jyuna'añ:

—Kyajts nnijawu ti dun mmadyakypy.

⁷¹Jamu natyu Peedru tujk agu'am ko jatug'u kiixy po'oduumba di'ibu naty jap 'yijxu. Ta jyunañ:

—Tyadu ja'ay nandu'un tu jyudity mudu Jesús nazarenu.

⁷²Ta jatugok ja Peedru t'uxtijy, es jyunañ:

—Diósuts ndestiigu'ajtypy ko kyajts n'ixy'atyu tadu yedyujk.

⁷³Ko waanu 'yak'ijty, di'ibu naty japuty tnumujwa'ktu ja Peedru es t'anmaaydyu:

—Tay'ajtun ko mij nandu'un mja'ay'ajtabu tyaadu, mut ko mudu m'u'u mgajxun mya'uxkapy.

⁷⁴Netu Peedru oj ñagyajxpékuty ko kyaj tuy'ajtun jyuna'añ:

—¡Ay, por tsyos! Kyajts n'ixy'atyu tadu ja'ay.

Ta netyu 'yuyy ja tugaak. ⁷⁵Net ja Peedru tjamyejtsy éxtum ja Jesús naty tu 'yanu'umxuty: “Ko kyajnumu natyu tugaak 'yuy, es mij mjuna'ana'añ tuguk ok ko kyajts xy'ix'aty.” Taa ja Peedru pyudseemy jap, es jantsy jyuyy yaxy.

Jesús, Pilatu wyinduuy

27 Ko oj xyuñu, ta ja teedywyindsúnuty es ja israelítudyu myuj-ja'aydyujkaty t'umujk tkajxmujktu es dyajti'igyadu es 'yoogut ja Jesús. ²Net tkatsuumdu es oj ttukkadúkadu ja gobernadoor Ponsyu Pilatu.

Juudus 'yeeky

³Ko ja Juudus di'ibu naty tu tkuyaky ja Jesús, t'ijxy ko tu naty tkuyaky es 'yoogut ja Jesús, ta oj jyajotmay'o'knu. Ta tkoonumbijty ja i'px majkpu platu meen tsajptugóty ma ja teedywyindsúnuty es ja mujja'aydyujkaty. ⁴Ta t'anmaay:

—Uj tats nbekytyúñ kots tu nguyaky es 'yoogut tu'ugu ja'ay di'ibu kyaj tii pyeky.

Per ja'ajuty 'yadsooyu:

—Esa taadu, ¿tits uadsuty ngwéntuty? ¡Mij taadu mbátup!

⁵Net ja Juudus tnaswaju ja meen ma muj tsajptujkun, es ñujxnu es ñayyo'ktuuy.

⁶Ja teedywyindsúnuty tkoonmujktu ja meen, es ñayjyunánudu:

—Kyaj mbaat nbujtákuu tyadu meen ma ja limosnu ñipety, mut ko yu'u ya-j'yajk ko tu'ugu ja'ay 'yoogut.

⁷Net ñaybyujtákuu ti'igyu es tjuyandu tu'ugu nax di'ibu jya'a'ajtypy ja tu'ts pojtspu, es du'un tmudáttut ma dyajnaxtákuu ja jabye'xyuty.

⁸Paaty txu'atyu tadu nax extu tyambaat ne'pyñnáx. ⁹Es du'un yajkuydyuñ yu tyaadu di'ibu ja Diosu kyugajxpu Jeremius tu tkajxyu naty: “Es t'axájadu i'px majku platu meen, éxtum ja israelitu ja'ayuty tpajtákuu ja tsyoo, ¹⁰es mudu tadu meen tjuuydyu ja tu'ts pojtspu ñax, éxtum ja Nindsun'ajtum xytyuknipejky.”

Jesús, Pilatu wyinduuy

¹¹Net Jesús oj yajmunejxy ma ja gobernadoor, di'ibu yajtuuj:

—¿Tii mijtsu du'un ja israelítudyu ryey?

Netu Jesús 'yadsooy:

—Du'unu du'un éxtum mij mjuna'añun.

¹²Es ko ja teedywyindsúnuty es ja mujja'aydyujkaty ñi'uunudu, Jesús kyaj 'yadsooy. ¹³Net ja Pilatu yajtuuj:

—¿Tii kyaj xmyudoy tugekyu di'ibu yam mdukni'u'unudup mij?

¹⁴Es ja Jesús kyaj tyim'adsooy ni tuk aa. Es ja gobernadoor du'añu oj wyu'umu es kyaj tniyawu wi'ix 'yajakuna'anut.

Jesús ñiduku es 'yoogut

¹⁵ Es ma ja xuu ja gobernadoor jumajt jumajt tasmatsu tu'ugu tsimyja'ay di'ibu ja ja'ayuty tsojktup. ¹⁶ Es ma tadu tiempu, japu naty 'yity tsimy tu'ugu muj pekyja'ay di'ibu xyu'ajtypy Barrabás. ¹⁷ Es ko naty ja israelítuty tu ñaymyúkudu, ta ja Pilatu dyajtuuy:

—¿Di'ibu miits mdsojktup esuts nnas-mátsut, yu Barrabás, o yu Jesús di'ibu xyu'ajtypy Kristu?

¹⁸ Du'un jyunañ ja Pilatu mut ko ñija'abu naty ko ja teedywyindsúnuty tnaywyinnaxujáwudu ko Jesús may ja ja'ayuty pyanujxudu es paaty tu tyukkádúkudu.

¹⁹ Ko naty ja Pilatu 'yak'u'uñu ma yajktfky, yu ñudo'oxy oj ñigajxykáxuty es 'yanu'umxuty:

—Katu mij ti xytyuktuku mudu tadu ja'ay di'ibu kyaj tii pyekey, mut ko tsu'uyuts nguma'ay jantsy axuuk mut yu'ugyujxm.

²⁰ Es ja teedywyindsúnuty es ja mujja'aydyujkuty oj ttukkupuktu ja ja'ayuty es jyuna'anut ko yajnas mátsut ja Barrabás es ja Jesús 'yoogut. ²¹ Ja gobernadoor dyajtuuy jatugókuty:

—¿Di'ibu nidu'uk mdsojktup esuts nnasmátsut?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Yu Barrabás.

²² Net Pilatu dyajtuuy:

—¿Es tits ndúnup mudu tyadu Jesús di'ibu mij m'andijktup Kristu?

Es nidugekyu 'yadsoodu:

—¡Yajkruuzpát!

²³ Net ja Pilatu t'anmaaydyu:

—Pes, ¿tii du'un tu ttimtuundugóy?

Per ja'ajuty 'yaktim'yaxkaktu:

—¡Yajkruuzpát!

²⁴ Ko ja Pilatu t'ijxy ko kyaj ja ja'ayuty tkupuktu es ni'igu ñaymyuk ñaydya'adsudu ja ja'ay, ta tnigajxu nuu

es oj kyubujy mayja'ay wyinduuy, es jyuna'añ:

—Uj kyajts nduktuku ja 'yo'kunu tyadu ja'ay. Miidsudyu taadu mbátudup.

²⁵ Es nidugekyu ja ja'ayuty 'yadsoodu:

—¡Uadsuty es n'u'unk n'una'kuty pyekey'áttup mudu tyadu 'yo'kun!

²⁶ Net ja Pilatu tasmajtsu ja Barrabás, ta tni'ana'amu esu Jesús yajwópút. Ta net tkuyajky es dyajkruuzpáttut.

²⁷ Net ja gobernadoora syoldaadyu tmunujxtu ja Jesús ma ja palasyu es dyajnaymyujku nidugekyu ja soldaadyu ma Jesús. ²⁸ Net tjaanudu ja wyit, es ttukpajtáktu tu'ugu witu tsu'unkpu éxtamu rey wyit. ²⁹ Ta txugajttu ja apyñ éxtam tu'ugu koronu, es tpajtákudu kyubajkkujxm, es ttukkukajpudu tu'ugu tajk ma 'yaga'añgyu'u. Ta net twingox-tunaaydyu, ttukxi'ktu es t'anmaaydyu:

—¡Muj kujxm mij, israelítudyu ryey!

³⁰ Nandu'un twindsujx'ktu, es ttukkukajptúttu ja tyajk es ttukkuwojpu'ktu. ³¹ Ko ttukxiktaaydyu, ta dyajjunajktu ja tsu'unk wit, es ttukpajtáktu ja kyu'am wit. Ta tmunujxnudu es dyajkruuzpata'andu.

Jesús kyruuzpéty

³² Ko naty tsooonda, ta ñaybyátudu mut tu'ugu ja'ay di'ibu kugajpn Sirene es txu'aty Simonk. Ta ttukkupajktu agwanu es dyajnujxtu ja Jesusu kyruuz.

³³ Es du'un jyajtu ma tu'ugu lugaar txu'aty Gólgotu, di'ibu 'yandijpy Kalaveeru Lugaar. ³⁴ Jam tjatuk'uugándu ja vinu taam'yo'oy mudu tsajkadsuxknijy es kyaj muk tjáwut ja ayo'on. Es ko t'ukmajtsy ja Jesús, ta kyaj tim 'yiky.

³⁵ Ko naty tu dyajkruuzpáttu, ta ja soldaadyu ttuundu ja rifu es dyajwa'xtu ak yu'ujuty ja Jesusu wyit. Du'un yajkuydyuñ éxtam jyunañ ja Diosu kyugajxpú: “Dyajwa'xtuts ja nwit ak yu'ujuty mut ko ttuundu ja rifu.” ³⁶ Net

ñaxwa'tstu jam es tkwentu'ata'andu.
³⁷ Es kyubajky tpujtákudu tu'ugu le-
 treeru di'ibu junaamp éxtumu du'un ja
 'yu'unun: "Tyaadu du'un ja Jesús, is-
 raelítudyu ryey."

³⁸ Nandu'un majtsku ma'tspaty
 dyajkruuzpajttu mut yu'u, tu'uk
 aga'andsyoo es jatu'uk anajndsyo.
³⁹ Ja ja'ayuty di'ibu najxtup jam,
 tnixi'ik ttukxi'iktu es ttuknugow
 ttuk'yujkówdu, es jyuna'andu:

⁴⁰ —¿Tii kyaj mmijtsuty di'ibu ju-
 naamp ko mjitup ja muj tsajptujk es
 tuguk xuu xykyójut jatugok? Mínuts
 n'ok'ixtu. Pün mijtsu du'un ja Diosu
 'yU'unk, naysajnitso'ogudu mij ku'am
 es junak kruuzkujxy.

⁴¹ Es nandu'un tyukxikudu ja teedy-
 wyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty
 ya'uxpujktup es mudu fariseeuty es
 ja mujja'aydyujkuty. Es ak yu'ujuty
 ñayjyuna'anudu:

⁴² —Tu dyajtse'eky ja wiinkpety es
 kyaj mbaat ñayyajtse'egyuty ku'am.
 ¿Tii kyaj yu'ujuty ja israelítudyu
 ryey? Wa'an tjunaky kruuzkujxy
 es nmubujkam yu'u. ⁴³ ¿Tii kyaj tu
 jyuna'añ ko yu'u Dios 'yU'unk'átyuty?
 Ko tyuy'ajtunuty ko Dios yu'u
 tsyékyuty, jwa'anu net ja Dios
 dyajtse'egyuty jam kruuzkujxm!

⁴⁴ Extu ja ma'tspaty di'ibu naty jam
 mut yu'u kruuzkujxy, twingajx tjujp-
 kajxtu ja Jesús nandu'un.

Jesús 'yeeky

⁴⁵ Net tugekyu ja naxwíñudu kyood-
 sadyaay kijkyxyuu extu tuguk yaxp
 xunum. ⁴⁶ Es nan ma tadu oorú Jesús
 kyajxy jantsy muk:

—Elii, Elii, ¿lamu sabaktanú?

Di'ibu ayuk wimbadsuump: "Dios
 miiu, Dios miiu, ¿ti kots mij tu
 xymyastu'uty?"

⁴⁷ Nidu'uguty di'ibu naty jam, tmu-
 doodu es ñayjyuna'anudu:

—Yu'u tyaadu yáxup ja Eliius, ja Diosu
 kyugajxp.

⁴⁸ Netyu nidu'uguty oj ñejxy puye'-
 egyu es oj dyajtsooñ tu'uk di'ibu yu-
 unkpuanaa. Ta dyajxe'ky mudu vinu
 xun, es ttukujptíju tu'ugu kepy, es
 tmawingooñ ja Jesús es tmuugat. ⁴⁹ Per
 ja wiinkpety jyunandu:

—¡Mastu'ut! Min n'ok'ijxum pün
 nimiinup ja Eliius es yajtso'ogudut.

⁵⁰ Ta jatugok ja Jesús oj kyajxy
 jantsy muk. Ta oj 'yo'knu. ⁵¹ Netyu
 ja aduy di'ibu jap muj tsajptugóty
 kyu'tswa'xy kubajky extu ux'ambaat, ja
 naxwíñudu pyumiimy, ja ju'u kaats oj
 'ya'ajadya'ay, ⁵² es 'yawatsy ja o'kpú jut,
 es jyikyppyujktu mayu Diosu jya'ay di'ibu
 tu 'yooktu. ⁵³ Es ko naty tu jyikyppyujknu
 ja Jesús, net ñujxtu Jerusalén ma
 mayjya'ay 'yijxudu.

⁵⁴ Ja soldaadu windsún esu
 syoldaaduty di'ibu naty muut
 tkwentu'attu Jesús, ko t'ijxtu ja muk uix
 es tugekyu di'ibu naty tuun jajtup, net
 jyantsytsyu'kudu es ñayjyuna'anudu:

—¡Tuy'ajtandumu naty ko tyaadu
 yu'ujuty ja Diosu 'yU'unk!

⁵⁵ Jamu naty mayu toxytyujkuty
 myuj'ixtu jagam di'ibu naty Jesús tu
 tpanujxtu Galileeu es tu tpudúkudu
 naty. ⁵⁶ Ma yu'udyu naty ja Mariiu
 Magdalena, ja Mariiu di'ibu tyaak'ajtup
 ja Santya'agu esu Josee, es ja Zebedeeu
 ñudo'oxy di'ibu Santya'agu esu Fwank
 tyaak'ajtup.

Jesús ñaxtuku

⁵⁷ Ko ja xuu tsi'idánnu, ta myiñ
 tu'ugu mukja'ay di'ibu xyu'ajtypy Josee,
 Arimateeu kyugajpnuty, di'ibu naty tu
 tpanejxy ja Jesús. ⁵⁸ Yu'u oj tneiejxy ja
 Pilatu es t'amdooy ja ñini'xu Jesús. Ta
 Pilatu tni'ana'amú es yajmo'oyut. ⁵⁹ Ja
 Josee t'axaju ja ñini'xu Jesús. Ta t'abi-
 jty mut tu'ugu wa'atspu saabunu, ⁶⁰ es
 tpujtáky ma kyu'am o'kpú jut di'ibu

naty yu'u tu dyajtsajtsjuty dyajpa'ajutyuty tsawiiñ. Ta oj t'agu'uy mut tu'ugu mujpu tsaa. Ta oj ñujxnu. ⁶¹ Jamu naty ja Mariiu Magdalenu esu wiinkpu Mariiu twin'u'uñudu ja jut.

Soldaaduty di'ibu kywentu'ajttup ja o'kpu jut

⁶² Jakumbom ma ja saabudu xuu, ja teedywyindsunaty esu fariseeuty oj tmu-gajxtu ja Pilatu, ⁶³ es t'anmaaydyu:

—Windsun, ya'uts njamyajstsup ko tadu andakpu jyunan ma naty 'yakiky'atynum, ko ma tyugukxubety jyikypyukut ma naty tu 'yeeky. ⁶⁴ Paaty tunu may'ajtan, kaxtu msoldaaduty es nujx tkwentu'aty tadu jut aa extu ko tyugukxubatum, kadiibu nujx ja 'yuxpjkputy jyuududu koots, es oknum t'anuumudut ja ja'ayuty: “Tu jyikypyeky ma tu 'yeeky.” Ko du'un jyatut, ni'igu naty 'yaxuguty es kadiinum ma naty kyakruuzpetyñum.

⁶⁵ Pilatu jyunan:

—Jotum. Munujxtu ja soldaaduty es yajxon xytyukkwentu'attut ja jut aa extum kyaj mbaat pun tyuku.

⁶⁶ Ta tmunujxtu ja soldaaduty es tpujtaakaydyu yajxon ja tsaa di'ibu aguu'ajtypy ja jut, es tsaaydyu mut ja syeyu, es ja soldaaduty oj wyu'umdu kwentu'ajtpu.

Jesús jyikypyeky

28 Ko ja saabudu xuu ñajxy, xuuñubunu naty ma ja domingu xuu, ñejxy ja Mariiu Magdalenu es ja wiinkpu Mariiu ma ja Jesús oj ñaxtuku. ² Es ti'in myiin tu'ugu muk uyx, ja'a ko tu'ugu Nindsun'ajtan Diosu 'yanklusu naty kudakp tsajpotm, es jyajty ma ja jut aa. Ta dyajjugéky ja tsaa di'ibu naty 'yagu'uy'ajtypy ja jut, es jam ñaxwe'tsy. ³ Esu wyiin jyujp tye'xy extumu judsuk, esu wyit poop extumu tsajp'e'pyky. ⁴ Ko ja soldaaduty t'ijxtu, tsuyuydyu

mut ja tsu'ugu es wyu'umdu extumu o'kputy. ⁵ Net ja anklus t'anmaaydyu ja toxytyujkuty:

—Katu mdsu'ugudu. Uj nnija'abuts ko xy'uxta'aydyu Jesús di'ibu tu dyajkruuzpattu. ⁶ Kyaj ñakyyaaty, pes tu jyikypyeky, du'un extumu naty tu tni-gajxy. Min xy'ixtu ja lugaar ma naty 'yity. ⁷ Nujxtu pojun, anuumudu yu 'yuxpjkputy ko di'ibu tu 'yeeky tu jyikypyeky, es nujxp Galileeu jawyiin maanum miits mganujxtu. Jap xy'ix-tut. Tyaadu du'un di'ibu naty miits n'anuumuyandup.

⁸ Net ja toxytyujkuty pojun tsoy'ondun ma ja jut aa, jyantsyxyondaktu es tsyu'ugudu nandu'un, es oj puye'együ t'awánudu ja xupjkputy.

⁹ Nujxtubu naty, ta tu'aay pyatudu ja Jesús, es kyajxpo'xudu. Ta ja'a-juty tmuwingoonda ja Jesús. Ta t'aw-dajttu es tmuanda ma tyeky. ¹⁰ Ta 'yanmaayudu:

—Katu mdsu'ugudu. Nujx anuumudu nmugu'uktujkuts ko jap ñujxtut Galileeu, es japuts xypyaattut.

Di'ibu soldaaduty myadyaktu

¹¹ Ko naty ja toxytyujk ñujxtu, naaguty ja soldaadu oj ñujxtu Jerusalén kajp-nóty es oj ttukumadya'aktu ja teedywyindsunaty tugeky di'ibu tu tyuñ tu jyatyuty. ¹² Tyadu teedywyindsunaty oj ñujxtu ma ja mujja'aydyujkuty es ñayya-jti'igyadu. Net tmeenmyoodyu ja soldaaduty, ¹³ es t'anmaaydyu:

—Miits mjuna'andut ko koots ma naty miits mma'adu, ja 'yuxpjkputy Jesús oj tu tjuuttu ja ñini'xu Jesús. ¹⁴ Es pun ja Pilatu ñija'abu tyaadu, udsuty muut nnaygyaxudut kadiibu ti mjatudut.

¹⁵ Ta ja soldaadu t'axajudu ja meen es du'un oj tmadyakwa'xtu extumu naty tu ya'anuumudu. Es du'un tmadya'aktu ja israelituty extu tyambaat.

Di'ibu Jesús tyuknipejkypy ja 'yuxpajkputy

¹⁶Ja nimajk tu'ukpu xpxajkputy oj ñajxta Galileea ma ja kopk éxtamu naty ja Jesús ta 'yanu'amxudu. ¹⁷Es ko t'ijxta ja Jesús, ta t'awdajtta, oy naaguty 'yamajtsk jyotmajtskudu. ¹⁸Net ja Jesús tmawingooñ ja 'yuxpajkputy es t'anmaaydyu:

—Ujts ta xymyo'oy ja Dios tugekyu kutujkun, du'un jam tsajpótm es du'un

ya naxwiiñ. ¹⁹Paaty nuix ya'uxpuktá ja'ayuty ma tugekyu naxwíñudu es-
uts uj nja'ay'áttut. Yajnubáttu xyuu-
gyujxmu Dios Teety, es uj, ja 'yU'unk,
es ja Espíritu Santu, ²⁰es tukni'ixudu
es tkuydyúnut tugekyu di'ibuts uj mi-
its ta nduk'ana'amdu, es mnijáwudup
ko du'añamts uj n'ity mat miidsuty
extu ko jya'tut ja tiempu ma naxwíñudu
tyugoya'añ.

Oybyu Ayuk Di'ibu Markus Jyaay

Fwank Yajnu bajtpu tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk ma muj it

1 Du'un tsyondaky ja oybyu ayuk mut yu'ugyujxmu Jesukristu, ja Diosu 'yU'unk, ²éxtum kuxja'ay 'yity ma ja Isaiiú ñeky, Diosu kyugajxpu. Du'unu Dios t'anmaay ja 'yU'unk:

Ngejxypyuts jawyiin ja n'ayuk kajxwa'xpúts

es mya'awátsxudut yu mnu'u mdu'u.

³Es 'yakjunañ ja Diosu kyugajxpu:

“Ma muj itun, jam yajmudówt muk kyajxy:

Nayjyujp'ixudu mut ko taa du'un myiñ ja Nindsun'ajtum.”

⁴Es ja Fwank yajnu bejty ma ja muj it es t'anuumudu ja ja'ayuty es jy-odambíttut, tmastu'uttut ja pyeky es ñabátut. Du'un ttúndut ja'agyujxm esu Dios mya'xudut ja pyojpu. ⁵Es majatyu Judeu ñaxwíñudu es ma Jerusalén kajpn tnimiindu ja Fwank es tmudoo'íttu. Es ko tmayatstu ja pyojpu, net ja Fwank yajnu bátudu ma ja Jordán mujnuu.

⁶Ja Fwangu wyit kyojyuty mudu kameyu jumk es twuun'áty ja po'o, es yu'u ijty jye'xypy ja mu'u esu tsimbá'ak, ⁷es tkajxwa'xy ma ja ja'ayuty es t'anuumudu:

—Oknum myina'añ tu'ugu di'ibu ni'igu tmdaty ja muk'ajtan kudiinum uj. Kyajts uj xyñituku, ni je'eyu yu kyu'uk nga'agájudut éxtumxyupts uj n'ityuts tyuumbun. ⁸Uj yajnu bajttupts miits mut ja nuu, per ja'a myajnu bátudup mut ja Espíritu Santu.

Jesús ñubety

⁹Ko waanu 'yity, ta ja Jesús tsy-o'oñ ma ja Nazaret kajpn di'ibu ijt Galileeu. Ta tnimiñ ja Fwank ma ja Jordán mujnuu, es net dyajnu bejty ja Jesús. ¹⁰Es ko naty pyudsemy nujotm, net ja Jesús t'ijxy ko ja tsajp 'yawatsy es ja Espíritu Santu jyunajky ma yu'u éxtum tu'ugu paku'unk. ¹¹Es yajmudóy tu'ugu kajxy tsajpótm jyuna'añ:

—Mijtsu du'un n'U'unk'ajtypy di'ibuts njantsytsyepy, es óyuts njotkujk'áty mut mij.

Mujku'ugópk tjatúñ wi'ixu Jesús pyekytyúnut

¹²Net ja Espíritu Santu yajnujxu ja Jesús ma tu'ugu muj it. ¹³Jap 'yijty justyikxyxyuu ma yu ujts juyujk, es ja mujku'ugópk Satanás tja'ijxy esu Jesús pyekytyúnut. Es ñimiinudu Diosu 'yánklusuty es myaduunudu.

Jesús tkajxwa'xtso'oñ ja Diosu 'yayuk

¹⁴Es ko Fwank yajtsiimy, net ja Jesús ñejxy Galileeu ñaaxóty es jap tkajxwa'xy ja oybyu ayuk. ¹⁵Net ja Jesús t'anuumudu ja ja'ayuty:

—Tu jya'ty ja tiempu es wingoombu du'un ja Diosu kyutujkun. Yajtugátstu ja mjot mwinma'añ es mubuku ja oybyu ayuk.

Jesús twoy nimajtáxku ajkxmajtsputy

¹⁶Mejyñbyu'aayu naty ja Jesús jyudity jam Galileeu ko t'ijxy ja Simonk es ja myuga'ax Andrés. Yu'u naty tyuunk'ajttup ja ajkxmajtsk, es tkujubípu naty ja 'yajkxmajtsn nujoty. ¹⁷Es 'yanmaayudu ja Jesús:

—Pamiinguts, es ujts miits n'ux-pujkpu'áttup es nmo'oydyut jatu'ugu tu-unk. Tyamyu xyajtsonda'aktut es xy'ux-ta'aydyut mayu ja'ay esuts nandu'un yu'ujuty n'uxpujku'áttut.

¹⁸ Netyu tnikaḱtu ja 'yajxmajtsn es oj tpanujxtu ja Jesús.

¹⁹ Es ko ja Jesús waanu 'yaknas'y-o'oyu, net t'ijxy ja Santya'agu esu Fwank, Zebedeu myaanguty, di'ibu naty ma tu'ugu barku ya'o'oyudap ja 'yajxmajtsn. ²⁰ Ta ja Jesús dyáxudu, es ja'ajuty tnikaḱtu ja tyeety ma ja barku mut ja tyuumbuty. Ta oj ñujxtu mut ja Jesús.

Jesús dyajpudsémy ja ka'oybyu ma tu'ugu ja'ay

²¹ Ta jyajttu ma ja Kafarnaúm kajpn. Ma ja saabudu xuu Jesús tyujku ma ja tsajptujk es tyujku ya'uxpukpu.

²² Du'uñu ja ja'ayuty wyu'umudyaadyu mudu di'ibu kyaxypy, mut ko du'unu naty ya'uxpeky éxtum tu'uk di'ibu myudajtypy ja kutujkun es kyaj éxtum ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpukptu. ²³ Ma ja tsajptujk japu naty tu'ugu ja'ay di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu. Ta yaxkeky:

²⁴ —¿Ti mdunaampy mut uj, Jesús nazarenu? ¿Tii mmiimp xyajkutugoya'añudsu? Uj n'uxkajpyuts mij ko mwa'atsja'ayuty di'ibu Dios wyandak tkaxa'añ.

²⁵ Net ja Jesús t'ooy ja ka'oybyu, es t'anmaay mudu kyutujkun:

—¡Amonu es mastu'udu tyadu ja'ay!

²⁶ Es ja ka'oybyu twijtsixjty ja ja'ay, es ja ja'ay jyantsyyaxy amujaa, ta tyukpudsuumu ja ka'oybyu. ²⁷ Nidugekyu du'uñu wyu'umudyaadyu ja ja'ayuty, es ñayyajtujjudu ak yu'ujuty:

—¿Tii dunu tyaadu? ¡Tyadu ja'ay myudajtypy ja kutujkun es t'ana'amut extu yu ka'oybyu, es mumudoojup!

²⁸ Es pojun yajmadyaagudijty ma ja Galileeu naxwiñudu éxtum ja Jesús ttuñ ja muj'ajtn es ya'uxpeky.

Jesús dya''aguda'aky ja Peedru myu't toxytyujk

²⁹ Ko pyudsuumdu ma ja tsajptujk, net ja Jesús mudu Santya'agu esu Fwank oj ñujxtu ma ja tyujku Simonk esu Andrés. ³⁰ Esu Simongu myu't toxytyujk ja'a naty mabajngujxy ko'knaapy mudu juumba'am. Ta t'anmaaydyu ja Jesús ko pyékyuty. ³¹ Ta ja Jesús tmawingooñ, es tmajtsu ja kyuu es dyajpude'ky. Ta netyu ñajxnu ja juumba'am, es ja toxytyujk yajkaay ya'úkudu.

Jesús dya''aguda'aky may ja puma'ayuty

³² Ko oj tsiy'tnu ja xuu, ta oj dyajmíndu ma Jesús nidugekyu ja puma'ayuty es di'ibu myudajttup ja ka'óbyuty, ³³ es tugekyu ja kugajpnuty myiindu tujk agu'am ma naty ja Jesús. ³⁴ Jesús ya''agudak may ja di'ibu myudajttup kanak nax ja pa'am es yajpudsuum ja ka'óbyuty. Es ja'a ko ja ka'óbyuty ñija'adap púnu dun ja'a, paaty ja Jesús dyajkutijky es kyaj kyajxtut.

Jesús ja Diosu 'yayuk tkajxwa'xy Galileeu

³⁵ Mónum, maanumu naty wyingood-suty, ja Jesús pyude'ky es oj ñe-jxy adukatuuy kajxtákp. ³⁶ Simonk esu jyamyuduty oj 'yaxta'ayudu. ³⁷ Ko tpattu, ta t'anmaaydyu:

—Ni'amuku ja'ayuty m'uxta'ayudu.

³⁸ Es 'yadsoojudu ja Jesús:

—Jo'om wiink tsoo nawingón es ngajxwa'xaduts ja ayuk jam, mut ko mudu tyaadudsu du'un tu nmiñ.

³⁹ Es du'unu Jesús jyudijty ma tugekyu Galileeu ñax es tkajxwa'xy ja nitsokun majaty tsajptujk es dyajpudsémy ja ka'óbyuty.

Jesús dya''aguda'aky ja ja'ay di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am

⁴⁰ Ma tu'ugu xuu myiñ mā ja Jesús tu'ugu ja'ay di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am. Ta ñaygyoxtonaaydyáku wyinduuy es t'anmaay:

—Ej ñija'abuts ko mij mbaaduts xya''aguda'aky pñn mdsejpy.

⁴¹ Es ja Jesús pya''ayooju es tku'uni-toon es t'anmaay:

—Ndsejpyuts es m'aguda'agut.

⁴² Ko du'un t'anmaaydyaay, netyu ñiwatsu ja pya'am es 'yagudaky. ⁴³ Ta ja Jesús t'anmaay es ñujxut, es tjantsy-tyuknipejky es t'anmaay du'un:

⁴⁴ —Ix jaygyuku. Katu xytyukmumadya'aky ni pñn. Nujx winguwa'agu ja teety, es yak ja mwindsu'kun éxtumu Moisés dyajinigutujku, es du'un nidugekyu ja'ayuty tñijáwudut ko tu m'aguda'aky.

⁴⁵ Per ja ja'ay oj ñejxy es tmadyak-wa'xy tugekyu oytyim maaty di'ibu naty tu jyátyuty. Paaty ja Jesús kyaj mbaat 'yoktujuknu ixnide'xy majaty kajpn, jaayu 'yakjudity mā kyajpu ja'ay tsyuuñudu. Es oytyim maaty ja ja'ayuty tsooñdu es tñinujxtu ja Jesús.

Jesús dya''aguda'aky tu'ugu xux ja'ay

2 Oknum jyumbijty ja Jesús mā ja Kafarnaúm kajpn. Es ko yajñija'aju ko tapu naty tu tyujka'ty, ² ta pojun ja ja'ayuty ñaymyujukdu, es ni je'eyu kyanakyñibatu mā ja tujk aa. Es yu'u tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk. ³ Net tmami-indu mā ja Jesús tu'ugu ja'ay di'ibu naty xux, nimajtáxk tku'uydyu. ⁴ Es kom kyaj mbaat jya'ty extu Jesús wyindum, mut ko jyantsymyayja'ayuty, ta dyajjugáktu waanu ja tujkni'x. Es mā dya''awat-stu, jap tkutuñajxtu ja puma'ay mut tu'ugu mabajnu'unk. ⁵ Ko ja Jesús t'ijxy éxtum ja myabujuknuty, ta t'anmaay ja puma'ay:

—Yu mbojpu yajma'xp.

⁶ Es naaguty ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktu di'ibu naty jap uñaaydyu, ja'a winmaaydyu: ⁷ “¿Ti ko tyadu ja'ay du'un kyajxy? Myudageebyu du'un ja Dios, mut ko ni pñn mbaat tkame'xy ja pojpu, yu'uyu du'unu Dios.”

⁸ Nija'abu naty ja Jesús di'ibu wyinmaaydyu. Ta t'anmaaydyu:

—¿Ti ko xymyudattu axuugu winma'añuty? ⁹ Kyaj ñimajaaty njuna'anum: “Yu mbojpu yajma'xp”, mut ko kyaj ya'ixy pñn tuj'ajtun. ¿Tii kyaj dyu'unuty? Es mjuna'andup miidsuty ko ni pñn tka'anuumut yu tyadu xux: “Pudu'uk, yajmúk ja mmabajn es ñujx”, ¹⁰ mut ko mbaat ya'ixy ko kyaj tmudaty ni ti muk'ajtun. ¿Tii kyaj dyu'unuty? Pes oy. Min n'oktuk'ixtu ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudnaabyu, situy nmudajtypyuts ja muk'ajtun ya naxwiñ es nma'xuduts ja pojpu.

Net t'anmaay ja xux:

¹¹ —Mij n'anmaapy, pdu'uk, yajmúk ja mmabajn es ñujx mā mdujk.

¹² Net ja puma'ay pyude'ky, es dya-jmijky ja myabajn, es tso'oñ jam ixnide'xy. Es mudu tyadu du'ñu wyu'umadyaaydyu es t'awdajttu ja Dios, es jyunandu:

—Ni na'anumu du'un nga'ijxum éxtumu tyadu.

Jesús twoy ja Matewu

¹³ Oknum ja Jesús oj ñejxy jatugok mā ja mejnbya'a, es mayu ja'ayuty myuwingoonudu, es dya'uxpajktu.

¹⁴ Najxpu naty ja Jesús tu'aay ko t'ijxy ja Leví, Alfeeu myaank, 'yu'uñu mā yajkugubéty. Ta t'anmaay:

—Pamiinguts es n'uxpajkpu'átut.

Net ja Leví wya'tse'ky. Ta tpadso'oñ.

¹⁵ Mugaabyu naty ja Jesús mā Leví tyujk, es mayu yajkugubajtputy esu wiingátypyu di'ibu 'yandijtpu pojpu

ja'ayuty, nan jam 'yu'uñadu nandu'un ti'igyu ma meesu ma Jesús es ja 'yux-pujkputy, mut ko mayu naty ja ja'ayuty di'ibu panujxadup. ¹⁶ Es ja fariseeuty di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup, ko t'i-jxtu ja Jesús kyay mudu tadu ja'ayuty, ta t'anmaaydyu ja uxpujtkputy:

—¿Wi'ixu du'un ko yu mwindsún kyay 'yiiky mudu yajkugubajtkputy es mudu pojpu ja'ayuty?

¹⁷ Ko Jesús tmudooyu tyaadu, ta t'anmaaydyu:

—Yu oy mukpu ja'ay kyaj ttseky ja kudsooy, yu'u du'un di'ibu pujkadup. Kyajts tu nmiñ esuts nwowa'añ ja di'ibu jiky'ajttup tuy'ajtan muut es jyodumbít-tut, yu'u dun je'eyu pojpu ja'ayuty.

Jesús dyajtúwdu ti ko kya'ayuty

¹⁸ Tugok ko naty ja Fwank Yajnubajtpu 'yuxpujtkputy es nandu'unu fariseeudyu 'yuxpujtkputy 'yayu'attu, ta myiindu naagudyu ja'ayuty ma Jesús, es dyajtuudu:

—¿Ti ko kyaj 'yayu'attu miju m'ux-pujtkputy éxtum 'yayu'attu yu fariseeuty esu Fwangu 'yuxpujtkputy?

¹⁹ Jesús 'yadsoojudu:

—¿Tii mbaat 'yayu'aty di'ibu tu ya-jwówdu ma ja ja'ay pyekey, ma 'yak'ity mudu pujkpu yedyujk? Pún jam ja pujkpu yedyujk, kyaj mbaat 'yayu'aty. ²⁰ Per mínup ja tiempu ma ja pujkpu yedyujk yajtukpuwíjstu'udut, taanum situy 'yayu'áttut.

²¹ Ni pún tka'axuyu tuk wit mut tuk pedazu jemywyit, mut ko ja abajtsunu jembyu nuumúkup es kyúudsup ja tuk wit. Ta wyu'umut ni'igu muj ja kyúutsy'át. ²² Es ni yu jembyu vinu kyaya'adamu ma yu tukpu nuu'abutsunbyo'o, mut ko ja jembyu vinu muguudsup ma ja nuu'abutsunbyo'o, es du'un tyugótyt ja vinu es ja nuu'abutsunbyo'o. Paaty

yajpujta'aky yu vinu jembyu ma yu jembyu nuu'abutsunbyo'o.

Jesusu 'yuxpujtkputy tkutujtu ja triigu saabudu xuu

²³ Tugok ma ja saabudu xuu najxtubu naty ja Jesús mudu 'yuxpujtkputy triigu kamoty, ta ja 'yuxpujtkputy tkutujtu ja triigu ko jap ñaxtu. ²⁴ Net ja fariseeuty t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ok adsow, ¿ti ko yu m'uxpujtkputy ttundu di'ibu kyaj ñigutíkyuty yajtúnut saabudu xuu?

²⁵ Es ja Jesús 'yadsooy:

—¿Tii ni na'anum miits xykya'ux-puktú di'ibu tyuun ja Davit ko tugok mut ja jyamyuuduty oj tyugoy'ajtxadu es oj yu'oogadu? ²⁶ Tyuku ja Davit ma ja Diosu tyujk ma naty ja Abyatar 'yity teedywyindsungópk. Ta ja Davit tkaay ja kuni'xypyu tsajkaaky, di'ibu naty je'eyu nigutiky tkáydyut ja teedyuty, es tmooy nandu'un ja jyamyuuduty.

²⁷ Ja saabudu xuu yajpujtáky es ja ja'ayuty ttuk'oy'áttut, es kyaj ja ja'ayuty tyuk'oy'átudut ja saabudu xuu. ²⁸ Paaty jaygyúkudu ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, nmudajtypyuts nandu'un ja kutujkun ma yu saabudu xuu.

Yedyujk di'ibu myudajtypy ja ky'u'u tuk adu'um tu'uts

3 Jesús tyujku jatugok ma ja tsajp-tujk, es japu naty tu'ugu ja'ay di'ibu tu'udsu naty ja ky'u'u tuk adu'um. ² Es naagudyu fariseeuty t'ix ttundu ja Jesús pún 'yok'ya'agudakypy ja puma'ay ma ja saabudu xuu, es du'un tmudáttut wi'ix t'okni'uunudut. ³ Net ja Jesús t'anmaay ja ja'ay di'ibu naty myudajtypy ja ky'u'u tu'uts:

—Pudu'uk. Tanu yaa kujk'aay.

⁴ Net ja Jesús dyajtuuy ja fariseeuty:

—¿Ti mbaat ndu'unum ma ja saabudu xuu, ja oybyu o axuukpu? ¿Nyajtsókum o nya'o'kum?

Es ja'ajuty kyaj 'yadsoodu. ⁵Net ja Jesús twin'ijxtu ja'ajuty mudu aku, es jyotmay'e'ky ko kyaj tpa'ayowdu ja kupuma'ay. Ta t'anmaay ja ja'ay:

—Yajtaw ja ngu'u.

Ja ja'ay dyajtuy ja ky'u'u, es ta 'yakudaky.

⁶Net pyudsuumdu ja fariseeuty es tkajmúktu mut ja Eroodusu jya'ayuty wi'ix 'yoogut ja Jesús.

Jesús ya'uxpeky mejyñbyu'aay

⁷Es ja Jesús oj ñejxy mut ja 'yux-pujkputy mejyñbyu'aay, es pyanuxudu mayu Galileeu ja'ayuty. ⁸Es nandu'un mayja'ay tnimiindu ja Jesús mut ko tmudowdu ja muj'ajtunuty di'ibu tyi-impý. Ja di'ibu tso'ondup Jerusalén es wiink tsoo ma Judeeu, ma Idumeeu ñax, Jordán mujnuu ninaxy, ma Tiru ñax esu Sidón ñax. ⁹Jesús ttuknipejky ja 'yuxpujkputy es ya'awijxudut tu'ugu barku awiink ma mbaat tyuku kudi-ibu ja ja'ayuty 'yadijmúkdut. ¹⁰Mut ko mayu naty ja ja'ayuty tu dya''aguda'aky, jyantsy'adijmuktup es tmúwingoondú es tpaada'andu oyjye'eyu ja wyitu Jesús, es mut yu'uyu 'yaguda'aktut. ¹¹Es ko di'ibu naty myudajttup ja ka'óbyuty t'i-jxtu ja Jesús, ta ñaygyoxtnaaydyákdú Jesús wyindum es jyuna'andu muk:

—¡Mijtsu du'un ja Diosu 'yU'unk!

¹²Es ja Jesús muk t'ane'emy ja ka'óbyuty kadiibu jyuna'andut púnu dun yu'u ja Jesús.

Jesús twin'ixy nimajmajtsk ja 'yapóstuluty

¹³Oknum ja Jesús pyatujku ma tu'ugu kopk, es jam dyaxu di'ibu yu'u tsyojk. Es ñimiinadu. ¹⁴Es ttuknipejky nimajmajtsk yu'ujuty es 'yapóstulu'áttuty, es 'yíttut mut yu'u

es tkaxa'añ ayuk kajxwa'xpu, ¹⁵es tmooy ja kutujkun es dya''aguda'agut ja puma'ayuty es dyajpudsúmut ja ka'óbyuty. ¹⁶Tyaadu du'un ja nimajmajtskpu: Simonk di'ibu yajpujták ja xyuu Peedru, ¹⁷Santya'agu es ja myuga'ax Fwank, Zebedeeu myaanguty, di'ibu xyumooy Boanerjes (di'ibu 'yandijpy ko muk kyajxtu, éxtumu anaa), ¹⁸Andrés, Felipe, Bartolomee, Matewu, Tomás, Santya'agu, ja Alfeeu myaank, Tadeeu, Simonk ja kananeeu ja'ay, ¹⁹esu Juudus Iskaryotu di'ibu ok kyuyajk ja Jesús.

Jesús yajnigajxy ko dyajtún ja mujku'ugópku kyutujkun

²⁰Oknum jyumbijty ma ja tyujk mut ja 'yuxpujkputy, es jatugok ñaymyujkúdu ja ja'ayuty, es ni tka'okmudajnu ja tiempu es kyádyut. ²¹Ko ja Jesusu myugu'uguty tnija'adu, ta tnimiindu es dyajnujxándu, es ñayjyunánadu:

—Tuu da yu'u lyoku.

²²Nandu'un ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup tso'ondú Jerusalén, es ñayjyuna'anadu:

—Tyadu ja'ay myudajtypy ja mujku'ugópk Belzebuu, paaty dyajpudsémy ja ka'óbyuty.

²³Net ja Jesús dyaxu ja ja'ayuty, es t'anmaaydyu:

—Mindu es ndukmumadya'aktut tu'ugu iixpajtn. ¡Ni wi'ix tsoo mbaat ja mujku'ugópk Satanás tkayajpudsémy ja myuga'oybyu! ²⁴Pes pun tu'ugu kutujkun naywya'xup es tsyiptundu tuk peky mut ja wiinkputy, tadu kutujkun kyaj mbaat jyeky. ²⁵Nandu'un pun tsiptuundup ak tukka'axuty, kyaj mbaat ñakytyuunmúktu. ²⁶Es du'un nandu'un, punu mujku'ugópk nayñibudu'kup mudu myuga'óbyuty, kyaj mbaat ja mujku'ugópku kyutujkun jyeky.

²⁷Ni pún mbaat kyatuku amujaa ma tu'ugu kumujaabu ja'ayu tyujk es

tjuudat di'ibu jap pæn kyaj jawyiin t'awuunmiky. Per pæn tu t'awuunmiky, net mbaat tjuuty. ²⁸N'anmaaydyupts miidsuty ja tuj'ajtn. Yu Dios mbaat tme'xy nidugékyudyu ja'ayudyu pyojpu es ma tmu'udugoy tmugajxtugóy ja Dios; ²⁹per di'ibu myu'udugeepy myugajxtugeepy ja Espíritu Santu, kyaj mbaat ni na'a yajme'xy, myu'ijttáwubu du'un ja pyojpu winu xuu winu tiempu.

³⁰Du'unu Jesús jyunnán mut ko japu naty naaguty di'ibu junaamp ko Jesús ttuñ ja muj'ajtn mudu ka'oybyu myuk'ajtn, kyaj jyunnandu ko Jesús du'un ttuñ mudu myuk'ajtnu Espíritu Santu.

Jesusu tyaak esu myuga'axuty

³¹Net jyajttu ja tyaak es ja myuga'axuty. Ta wyu'umdu japyu taja'p. ³²Di'ibu naty uñaadyup Jesús myuwingón, ja'a 'yanmaaydyu ja Jesús:

—Yu mdaak esu mmuga'axuty tyap taja'p, es yu'u mmugajxánudup.

³³Es ja Jesús 'yadsooy:

—¿Pándsus du'un nmuga'ax'ajtypy es pándsus du'un ndaak'ajtypy?

³⁴Net twin'ijxy di'ibu naty wingón win'uñaayudup, es jyunnán:

—Tyaadudsu du'un éxtum ja ndaaguts es éxtum ja nmuga'axudyuts. ³⁵Mut ko oytyim pánuty di'ibu tyiimpy di'ibu tsyejpy ja Dios, yu'udsu du'un éxtum ja nmuga'axuts yedyujk toxytyujkuty es éxtumdsu ndaagun.

Triiguwujpu éxtumu ijspxajtn

4 Jatugok tyujku ya'uxpujku Jesús mejyñbyu'aay, es ñaymyujku mayu ja'ay ma naty yu'u. Paaty tyujku ma tu'ugu barku di'ibu naty jap mejyñ agu'p, es jap ñaxwe'tsy, es ja ja'ayuty 'yittu pu'ujótm. ²Net dya'uxpejky kanak peky mudu 'yijjspxajtn. Es ma ya'uxpeky, du'un jyunnán:

³—Mudowdu tyaadu: Tu'ugu ja'ay oj ñejxy triiguwujpu. ⁴Ko naty jam wyujy, tuk peky ja tmu't kya'ay tu'aay, es myiindu ja joon jayujkuty, ta tpiidu. ⁵Jatuk peky kya'ay tsaade'ekykyujxm ma kyaj nugoo yu nax. Ta ja tmu't myujy pojun mut ko ja nax kyaj kyúkyty. ⁶Es ko 'yaandáky ja xuu, ta tsyaayu ja xu'an. Es kom kyaj tmudaty ja 'yaats kuk, ta tyutsy. ⁷Es jatuk peky kya'ay ma apyñ myuxy. Ta ja apyñ yooñ es ja'a yajji'xtaayu, es du'un ja tmu't kyaj wyinduuy. ⁸Es jatuk peky kya'ay ma ja oyñax, ta yooñ pyejty ja tmu't es wyinduuy; naaguty dyajky i'px majk ja triigu tu'ugátypy ja tmu't, naaguty tugupx es naaguty mugopx. ⁹Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu.

Ti ko ja Jesús ya'uxpeky mudu ijspxajtn

¹⁰Oknum ko Jesús oj wye'emy naydyu'uk, naaguty di'ibu naty tu tmu'dowdu ñimiinudu mut ja nimajmajtskpu 'yuxpujputy, es yajttuujudu ko ti dun 'yandijpy ma tadu ijspxajtn. ¹¹Ta 'yanmaayudu:

—Miidsuty, Diosu du'un mdukni-ja'adup wi'ix yu'u yajkutíky, di'ibu kyaj yajnijáwu ijty; es di'ibuts kyaj xypyanejxy, nduk'uxpejkypyuts mudu ijspxajtn, ¹²mut ko oy tjamoodu di'ibuts nmadyakypy es tja'ijxtu di'ibuts ndiimpy, kyaj tjaygyúkudut, es kyaj jyodumbíttut, es ja Dios pyojpuma'xudut.

Jesús tkajxte'xy ja triiguwujpu éxtumu ijspxajtn

¹³¿Tii kyaj xyjaygyúkudu miidsu tadu ijspxajtn? ¿Es wi'ix mbaat xyjaygyúkudu ja wiinkpudyu ijspxajtn? ¹⁴Ja di'ibu wyijpy ja tmu't, du'un éxtum ja Diosu 'yayuk kajxwa'xpu. ¹⁵Naagudyu ja'ay du'un éxtum ma ja tmu't kya'ay ma tu'u. Myudoodup ja Diosu 'yayuk,

per ko tmūdooda'aydyu, ta myiñ ja mǝjku'ugóp̄k es pyǝj̄kx̄uty ja ayuk di'ib̄u tu tyuku jyodoty wyinma'añóty. ¹⁶Es naagudyu ja'ay du'un éxtum ma ja tuumt kya'ay tsaade'ekykyujxm ma kyaj nugoo nax. Myudoodup ja Diosu 'yayuk es 'yaxájudup xonda'aky'aa xonda'akyjyót, ¹⁷es mut ko kyaj tmudattu 'yaats kuk, paaty kyaj jyaktu. Es ko 'yayo'ombaattu mut ja'agyujxmu Diosu 'yayuk, ta kyaj tnakymyubaktu. ¹⁸Es ja wiinkp̄uty du'un éxtum ma ja tuumt yajwujy ma apyñ myuxy. Myudoodup ja Diosu 'yayuk, ¹⁹es yu'uyu wyinma'añajttap di'ib̄u ya ijtp naxwiñ, ja mukja'ay'át, ja'a win'u'un winxájup es t'adseky oytyim tiity. Tugekyu tyaadu yajtugeepy ja Diosu 'yayuk ma yu'ujuty, es kyaj myuj myayu. ²⁰Es ta naaguty di'ib̄u myudoodup ja Diosu 'yayuk es 'yaxájudup, es yajmuj yajmáyp̄u éxtum ma ja tuumt oyñaaxóty, es naaguty yajk i'px majk, naaguty tugup'px, es naaguty mugop'px.

Lampru éxtumu ijxpajtun

²¹Nandu'un 'yanmaaydu:

—Ko pún dyajtoye'eky ja lyampru es dyajnejxy tyugoty, ¿tii netyu tkujitsy mudu kajoon o tpujta'aky mabajnbatku'pu? Kyaj, ¿kudii? Nik ni'igu ya-jpujta'aky kujxm es tyukjájut ja tujk yajxón. ²²Es ni tii di'ib̄u ijtp ayu'udsyu es ókn̄um kyawu'umut ijsxnide'xy, es kyaj jyaadyu ayu'udsyubu di'ib̄u kyaj yajnijáwut. ²³Di'ib̄u mudoodup, wa'an tjaygyúkudu.

²⁴Nandu'un ya'anmaaydyu:

—Mbúktubu kwentu miits mut di'ib̄u mmudoodup. Ja kijxn di'ib̄u miits myajtuundup, nandu'unu Dios miits mgi-jxumbita'anudu, es extu waanu ni'igu miits di'ib̄u myudoodup. ²⁵Es di'ib̄u myudajtypy, yajmo'oyup waanu ni'igu; es di'ib̄u tugoy'ajtxup, yajpukp̄u extu nu'unun je'eyu tmudaty.

²⁶Nandu'un jyunáñ:

—Ja Diosu kyutujkun du'un éxtum ja tuumt di'ib̄u ñipy tu'ugu ja'ay. ²⁷Myanaxy, es ókn̄um pyude'eky, es du'un ñaxy xuuñ koots bom bom, es ja tuumt myuxy es yon̄, es yu'u kyaj tni-jawu wi'ix. ²⁸Ja'a ko ku'am myuxy ja tuumt naaxóty, jawyiin wyimbudsemy ja tyeky, ókn̄um pyujy, taanum tpujta'aky ja tyuump. ²⁹Es ko ja tyuump tsya'amy, ta dyajpudu'ukt̄u, mut ko tu tpaaty ja tiemp̄u ma myúkt̄u ja pujta'aky.

Mortás tuumt éxtumu ijxpajtun

³⁰Nandu'un jyunáñ ja Jesús:

—¿Wi'ix kyuxe'eky ja Diosu kyutujkun, o ti ijxpajtun mut ndukmu'ijxk-ijxyum? ³¹Du'un éxtum mortás tuumt di'ib̄u yajwujp̄u es yajnaxnijeepy. Yu'u dun waanu ni'igu mutsk ma ja tuumt ya naxwiñ, ³²es ko yajni'ipy, yoomp muj kudiin̄um ja wiinkp̄u aay ujs̄, mudu 'yaay xye'entsy mujjátyuty, ko extu yu joon juyujk mbaat 'yaniktse'eky ma dya'aniku.

Ti ko ja Jesús ya'uxpeky mudu ijxpajtun

³³Du'un ja Jesús ttuk'uxpuktu ja Diosu 'yayuk, es tpujta'aky may ja ijxpajtun éxtumu tyaaduty, extu mbaat tjaygyúkudu. ³⁴Ni ti tkatukm̄umadyaky ko ja ijxpajtun tkayajtúñ. Per ko wyu'umdu ak yu'uyu mudu 'yuxpukp̄uty, tyukjaygyujkadup tugekyu.

Jesús dyajmo'oty ja poj es dyajtumijtku ja mejyñ

³⁵Nan ja xuu ko oj tsyu'ujnu, ta t'anmaaydyu ja 'yuxpukp̄uty:

—N'okninajxum ja mejyñ.

³⁶Net tnikaktu ja ja'ayuty es ñujxtu mut ja barku ma naty ja Jesús 'yu'uñ. Es 'yakpanujxudu wiinkp̄udyu barku. ³⁷Ta myiñ tu'ugu muk poj. Es ko ja nuu

ñikapy tujkup barkoty, net ja barku 'yut-sannu mudu nuu. ³⁸Tamu natyu Jesús mya'ay ux'am ma tu'ugu kukoy kyux-mada'aky. Ta dyujxtu es t'anmaaydyu:

—¡Windsún! Tyap ngi'inunu, ¿es mij kyaj ti xyjawu?

³⁹Net ja Jesús pyude'ky es t'ooy ja poj, es t'anmaay ja mejyñ:

—¡Amoñu! ¡Tumijtku!

Ta ja poj myo'ty, es tugekyu oj wyu'mudya'ay amoñu es tumijtku.

⁴⁰Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujkruty:

—¿Ti ko nugoo m'oktsu'kunu? ¿Ti ko xykyamudattu mubujkun?

⁴¹Ta ja 'yuxpujkruty jyantsyt-syu'kudu, es ñayjyunánudu:

—¿Pánu dunu tyadu, ko extu yu poj esu mejyñ mumudooyur?

Gadaru ja'ay di'ibu myudajtypy ja ka'óbyuty

5 Ta tñinajxtu ja mejyñ, es jyajttu ma yu ñaxwínudu Gadaru. ²Ko ja Jesús pyudseemy ma ja barku, net ñimiinu tu'ugu ja'ay di'ibu myudajtypy ja ka'óbyu es tsyooñ ma ja kampyoon. ³Tyadu ja'ay jam tsyunaay kampyoonóty es ni pún kyamumada'agyuty, ni mudu kadenu. ⁴Kanak ok jyaya-jkwwu'ñ mudu kadenu, es tyuknu-jkudyaapy, ⁵es jyudity xuuñ koots majatyu tun kopk, es ya'axy jyeky kampyoonóty es ñayyajtsayútyuty mudu tsaa. ⁶Es ko t'i'jxy ja Jesús jagam, puye'egyu oj ñejxy, es ñaygyoxatunaaydyáku Jesús wyindum, ⁷es t'anmaay jantsy muk:

—Jesús, Dios Tsajpótgradu 'yU'unk, ¿wi'ixuts mij xytyuna'añ? ¡Nmunu'xtáky py mudu Diosu xyuugyujxm kudiits xytsaatsytyñ!

⁸Du'ñ jyunáñ mut ko Jesús tu naty t'anmumu:

—Ka'oybyu, tukpudsumu tadu ja'ay.

⁹Ta ja Jesús yajtuujur:

—¿Ti mxu'ajtypy?

Ta ja'a 'yadsooy:

—Ja'ats nxu'aty Lejyonk, mut ko nimáyuts udsuty.

¹⁰Es ja ka'óbyuty myunu'xtáktu ja Jesús es kudiibu kyáxudut wiink too.

¹¹Jamu naty mayu udsu jyu'xtu naw-ingón ma tadu kopk. ¹²Ta ja ka'óbyuty tmunu'xtáktu ja Jesús es t'anmumu:

—Tunu may'ajtan, kajxtuguts ma yu tadu udsu esuts udsuty ndúkudut ma yu'u.

¹³Net ja Jesús dyajkutijky. Ta ja ka'óbyuty pyudseemy ma ja yedyujk es tyujku ma ja udsúmuty. Jamu naty éxtum majtsk milu udsúmuty. Net ja udsúmuty ñujxtu jantsy puye'egyu nax jujp'ám es kyupuyu'knajxtu mejyñóty, es jap jyi'xtaaydyu.

¹⁴Net ja di'ibu ja udsu kywen-tu'ajttup puye'egyu oj ñujxtu, es oj ttukmumadya'aktu ja nax kajpn es nu'aay tu'aaybyuty. Ta myiñ ja ja'ay es t'ixandu ti dunu naty tu jyaty tu kyubétyuty. ¹⁵Ko jyajttu ma naty jam ja Jesús, ta t'ijxtu ja ja'ay di'ibu naty myudajtypy ja ka'óbyuty. Tamu naty 'yu'uñ witxu es yuunk naxypy. Ta tsu'kudu, ¹⁶es di'ibu naty tu t'ixtu, ja'a tyukmumadyaktu éxtumu naty tu jyaty tu kyubety mut ja ja'ay di'ibu myudaj ja ka'óbyuty es éxtumu naty tu jyaty mut ja udsúmuty. ¹⁷Net tmunu'xtáktu ja Jesús es pyudsúmut jam es ñujxtu wiinktuuy.

¹⁸Ko ja Jesús tyujku ma ja barku, ja ja'ay di'ibu naty myudajtypy ja ka'óbyuty myunu'xtáktu ja Jesús esxyur ñejxy mut yu'u. ¹⁹Es ja Jesús kyaj dyajkutijky, ni'igu t'anmaay:

—Nujx ma mdajk mudu mjiiky mmugu'uk, es tukmumadya'ak tugekyu di'ibu ja Nindsun'ajtan tu ttuñ mut mij, es wi'ix tu tmudaty ja pa'ayo'on mut mij.

²⁰Ja ja'ay oj ñejxy, es tmadyakwa'xy ma yu Dekápolus kajpnuty tugekyu di'ibu naty Jesús tu ttuñ mut yu'u.

Es du'uñu wu'u'mudyaadyu ja di'ibáty myudoodu.

Jayru ñuux es ja toxytyujk di'ibu Jesusu wyit tyoon

²¹ Ko ja Jesús jyumbijty ma ja barku mut ja 'yuxpukputy, ta tninajxtu ja mejyñ. Es ko jyajty jamdsoo, ta ñimiinudu mayjya'ay. ²² Net ñimiinu nidu'uk di'ibu xyu'ajtypy Jayru, di'ibu windsun'ajtp ma ja tsajptujk. Ko jyajty ma ja Jesús, ta ñaygyoxtonaadyáku tyeky'ujxm, ²³ es tjantsymyñu'xtáky, es t'anuumu:

—Yu nnuuxuts tim'oogánup. Tunu may'ajtun, min esu mgu'u xytyunikónut es 'yaguda'agut es jyiky'átut.

²⁴ Net ja Jesús oj ñejxy mut yu'u, es may ja ja'ay oj pyanujxudu es 'yadijmúkudu. ²⁵ Es ma yu tadu mayjya'ay, japu naty tu'ugu toxytyujk di'ibu majmajtsk jumujtu naty ja taxyu pa'am tmdajnu. ²⁶ Tu naty jyantsy'ayoonu es tu ñajxnu natyu kudsooy kanaak, es tu naty dyajtuundaayñu tugekyu ja myeeñ di'ibu naty myudajtypy, es ni wi'ix tsoo tu kya'aguda'aky, ni'igu myujtáknú.

²⁷ Ko tyadu toxytyujk tmudooy ko jaa ja Jesús, ta tmawingoon uxku'p tsoo ma ja mayjya'ay, es ñaydyukpatu ja Jesusu wyit, ²⁸ mut ko ñayjyuna'añuty: “Mut yu'uyu kots nnaydyukpaadadu yu wyit, aguda'agupts.” ²⁹ Es netyu ja wyindaxyu 'yadijky, es tja'aju ja ñini'x ko tu 'yaguda'aky.

³⁰ Es net ja Jesús tja'aju ko tu naty pún dya'aguda'aky mut ja myuk'ajtun. Net ñayjyu'ijxu ma ja ja'ayuty, es dyajtuuy:

—¿Pánuts ja nwit tu ñaydyukpaadyuty?

³¹ Net ja 'yuxpukputy 'yanmaayudu:

—M'ijxypy ko ja mayjya'ay m'adijmúkudu, es xyajtúy: “¿Pán tu ñaydyukpaadyuty ja nwítuts?”

³² Es ja Jesús ñas'ijxu xidsoo yadsoo es t'ixa'añ pánu naty tu ñaydyukpaadyuty ja wyit. ³³ Ta ja toxytyujk tsuyuy mut ja tsu'ugu, ja'a ko ñija'ap éxtumu naty tu jyaty. Ta ñaygyoxtonaadyáku Jesús wyindum, es t'anmaadyaay tugekyu ja tu'ajtun. ³⁴ Jesús 'yanmaayuy:

—Tu m'aguda'aky mut ko tu xymyubeky. Nujx yajxón. Tu m'aguda'aky.

³⁵ Tánnumu naty ja Jesús 'yakkajxy ko ñimiinudu ja ja'ayuty di'ibu tso'omp ma ja Jayru tyujk. Ta t'anmaadyu ja Jayru:

—Yu mnuux tu 'yo'knu. Katu xyñaky'adsipy ja Windsún.

³⁶ Es ja Jesús ni tkamujpújtáky éxtumu naty jyuna'andu. Ta t'anmaay ja Jayru:

—Katu mjetmay'eekey. Mubujkuts je'eyu.

³⁷ Es tkutijky es kyaj pún pyanujxudu, ja'ayu ja Peedru, Santya'agu esu Fwank, ja myuga'axu Santya'agu. ³⁸ Ko jyajty ma ja tyujku Jayru, net t'ijxy ko ni'igu ja ja'ayuty ñaymyuk ñaydya'adsudu es jyantsyju'uy jyantsyya'axtu. ³⁹ Ta ja Jesús tyujku jap tugoty es t'anmaadyu:

—¿Ti ko nugoo m'okna'amnudu es mju'uyduy? Yu kixyu'unk kyaj tu 'yeeky, maabu du'un.

⁴⁰ Per je'eyu tyukxíkudu. Net ja Jesús dyajpudsuumdu nidugekyu. Ta tmunjxy ja u'unktaak u'unkteety es mudu 'yuxpukputy. Ta tyujku ma ja o'kpu'unk 'yity. ⁴¹ Ta tmajtsu ja kyu'u es t'anmaay:

—Talita, kumi (di'ibu ayuk wimbudsuum): “Kixyu'unk, mij n'anmaapy, padu'uk.”

⁴² Netyu ja kixyu'unk pyude'ky es yo'oydsyo'oñ. Majmajtsku natyu jumujt. Es ja ja'ayuty du'uñu wu'u'mudyaadyu. ⁴³ Es ja Jesús oj tyuknipákudu es kudiibu pún ttukmumadya'aktut, es tyuknipujktu es dyajkáyt ja kixyu'unk.

Jesús jap Nazaret

6 Es ja Jesús tsyo'ón jap es oj ñe-jxy mā ja kyajpn, es pyanujxudu ja 'yuxpujkrputy.

²Ko jyajty ja saabudu xuu, ta tyujku ya'uxpujkrpu mā ja tsajptujk, es may ja ja'ayuty di'ibu mudoo'ijtudu du'uñu wyu'umudyaadyu es ñayjyunánudu:

—¿Mā tu t'uxpekyu tyadu ja'ay tugekyu tyaadu? ¿Tii dñu tyadu wijy'ajtn di'ibu tu yajmo'oy esu tyadu muj'ajtn di'ibu tyiimpy? ³Ja'a tyaadu ja tsajtspu, ja Mariu myaank esu myuga'axu Santya'agu, Josee, Juudus esu Simonk, esu myuga'ax toxytyujkuty nan yaa 'yity mā udsajtum.

Du'un jyuna'andu es kyaj ttundu kwentu. ⁴Es ja Jesús 'yanmaayudu:

—Nidugekyu wyindsu'kudup tu'ugu Diosu kyugajxpu. Jap kyawindsu'ugudu mā ja myugugajpn esu myugu'uk myuga'axuty.

⁵Es kyaj mbaat ttuun ja muj'ajtn jap, je'eyu naaguty oj t'akku'unitón es dya'agudaky. ⁶Es ja Jesús du'uñu wyu'umu mut ko kyaj myubákudu.

Jesús tkexy ja 'yuxpujkrputyk Diosu 'yayuk kajxwa'xpu

Oknum ja Jesús oj ya'uxpeky majatyu kajpnu wingombu. ⁷Ta dyaxu ja nimaj-majtskrpu 'yuxpujkrputy, es tkejxy nima-jtskáty, es tmooy ja kutujkun es dyajpud-súmdut ja ka'óbyuty. ⁸Es ttuknipujktu kudiibu dyajnajxtut tyu'amgyujxmudu, yu'uyu tyajk, es kyaj dyajnajxtut ja py-ijñ, ni yu kyaayñajxuk, ni yu myeeñ, ⁹yu'uyu tyukwa'agudup ja kyuk'es es je'eyu wit di'ibu ñikujxm myudajttup.

¹⁰Nandu'un 'yanmaayudu:

—Ko mja'tut mā tu'ugu tujk, japyu m'ittut extu ko mdsoondut jatugok. ¹¹Es pun jaa mā kyaj m'axájudu es ni mgamudowa'anudu, pudsumdu jap es

yajjunák ja naxjok mdekykyujxy éxtumu iwxw'umun ko du'un pojpu muut 'yittu.

¹²Net oj ñujxtu ja'ajuty es tkajxwa'xtu ko yu ja'ayuty dyajtugátstut ja jyot wyinma'añuty. ¹³Es nandu'un dyajpud-súmdu mayu ka'óbyuty es ttukku'tstu ja aseytu oliivu nimayu puma'ayuty, es dya'agudaktu.

Fwank Yajnuabajtpu 'yeeky

¹⁴Ja rey Eroodus tmudooyu tyaadu, mut ko nidugekyu ja ja'ayuty tmadyak-wa'xtu oymyadsooty di'ibátyu ja Jesús tyiimpy. Es nija'adyu ja'ayuty jyunandu:

—Ja Fwank Yajnuabajtpu tu jyikypyeky mā tu 'yeeky, paaty tmudaty tyadu muk'ajtn es ttúnut ja muj'ajtn.

¹⁵Wiinkputy jyuna'andu:

—Yu'u du'un ja Diosu kyugajxpu Elius.

Es ja wiinkputy jyunandu:

—Yu'u du'un tu'ugu Diosu kyugajxpu, éxtum di'ibu jékyup ja Diosu kyugajxputy.

¹⁶Ko ja Eroodus tmudooyu tyaadu, ta jyunán:

—Tyaadu du'un ja Fwank di'ibuts uj nni'ana'amu es yajniבודut ja kyubajk. Tu jyikypyeky.

¹⁷Du'un ja Eroodus jyunán mut ko tu naty dyajtsimyuty ja Fwank, es tu naty dyajkuwunuty madu kadenu jap pujndugóty ja'agyujxmu wyinma'añ ja Erodiius, di'ibu naty ñudo'oxy'ajtypy ja Felipe, Eroodusu myuga'ax, es ja Eroodusu naty tu twijtskúku éxtumu tyoxytyujkun. ¹⁸Es ja Fwank 'yan-maabyumu naty yu Eroodus:

—Yu Dios kyaj dyajkutíky es xytyoxy-tyujk'átut ja mmuga'axu ñudo'oxy.

¹⁹Es ja Erodiius tyuk'ak'ajtypyu naty ja Fwank, es jyaya'oogaampy, per kyaj mbaat, ²⁰mut ko yu Eroodus ttsu'ku ja Fwank, ja'a ko ñija'abu naty ko yu Fwank jyiky'aty tuy'ajtn muut es

wya'atsja'ayuty, es kyaj tna'ijxy es ya-jtúnut axuuk. Es oy ja 'yaa 'yayuk tjamu-doojx xonda'aky'aa xonda'akyjyót, kyaj tniyawu ti tyúnup.

²¹ Es ja Erodiius pyat wi'ix tsoo mbaat 'yeeky ja Fwank mā ja Eroodusu naty tmujtún mā ja xyuu jyumujt dya''a-bety, mā Eroodus dyajnxkudáky tu'ugu ka'ay ukun es kyádydyt ja syoldaadu wyindsúnuty, ja windsundujkuty esu Galileeu ja'ayudyu myuj yajkutujkputy.

²² Ja Erodiiusu ñuux tyujku mā naty tu ñaxkuda'aky ja ka'ay ukun es 'yejtsy, es ja Eroodus es ja di'ibu naty muut kyaadydy tyukjotkudaktu éxtumu naty 'yetsy.

²³ Es ja Eroodus twandaky ja kiixy:

—Amdooguts di'ibu mdsejpy es nmo'oyut, es tui'ajtun n'anuumu ko nmo'oyup oytyim tiity di'ibuts xy'amdoop, oytyim kujkwa'xyuty di'ibuts uj nmudajtypy.

²⁴ Net ja kiixy pyudseemy, es t'anmaay ja tyaak:

—¿Tits n'amdówup?

Ta ja tyaak 'yadsooj:

—Amdow ja Fwank Yajnubajtpu kyubajk.

²⁵ Ta ja kiixy tyujku pojun mā naty ja Eroodus, es t'anmaay:

—Ndsejpyuts es tyamyu xymy-o'oyuduts palanganoty ja Fwank Yajnubajtpu kyubajk.

²⁶ Net ja Eroodus jyantsyjoyotmaybye-jky. Per kom tu naty t'anuumu jyabye'xy wyindúmuty, kyaj ttseky yajtukxi'igut ja 'yayuk. ²⁷ Netyu ttuk'ane'emy tu'ugu syoldaadu es dyajmínut ja Fwangu kyubajk. Ja soldaadu oj ñeijxy mā ja Fwank 'yity tsimy pujxndugóty es oj tnibo'tu ja kyubajk ²⁸ es dyajmiin mā tu'ugu palanganu. Ta tmooy ja kiixy es ja kiixy tmooy ja tyaak.

²⁹ Ko tnija'adu ja Fwangu 'yuxpukputy, ta dyajpudu'ktu ja ñini'x es oj dyajnxatukudu.

Jesús dyajkáy nimugoxk mil naxy ja ja'ay

³⁰ Oknum 'yajajtmujktu ja apóstuluty mā ja Jesús, es ttukmumadyaktu tugekyu di'ibu naty tu ttundu es di'ibu naty ja ja'ay tu dyajtuk'uxpáktu.

³¹ Es mut ko nimayu naty ja ja'ayuty ñaywyinax ñaywyindúkudu mā Jesús, ni tka'okmudajnuu ja tiempu es kyádydyt, paaty ja Jesús t'anmaaydyu:

—Mindu. Jo'om n'okpo'xum mā tu'ugu abak it.

³² Net ak yu'ujuty oj ñujxtu barkoty adukutuuy. ³³ Per may ja ja'ayuty t'uxkajptu ja Jesús es t'ijxtso'oñ. Paaty tso'o'odu pojun majatyu kajpn, es tekyye'epy jyajttu jawyiin mā naty ja barku jyata'añ. ³⁴ Ko ja Jesús pyudseemy barkoty, ta t'ijxy may ja ja'ayuty es tpa''ayooy, mut ko du'anu naty éxtumu borreegu di'ibu kyaj tmudaty ja kywentu'ajtpu. Ta tyujku ya'uxpukpu, es ttuk'uxpuktu kanak peky. ³⁵ Ko oj tsyu'ujunu, ta ñimiinudu ja 'yuxpukputy es 'yanmaayudu:

—Tu tsyu'ujunu, es ni pán kyat-suunu mā tyadu lugaar. ³⁶ Anuumudu ja ja'ayuty es ñujxnudut rantsyotm o mā yu wingombu kajpn es tjúdydyt ja kya'ay 'yukun, mut ko kyaj tmudattu ti kyádydyt.

³⁷ Per ja Jesús 'yadsoojudu:

—Mo'oydyu miidsuty kya'ay 'yukun.

Ta ja'ajuty 'yadsood:

—¿Mdsejpy esuts uudsuty ñujx njuydyu majtsk mugop'x xuu nidún yu tsajkaaky esuts ndukkádydyt?

³⁸ Jesús 'yadsoojudu:

—¿Naagu tsajkaaky jap xymyudattu? Ñujx ixtu.

Ko tnija'adu, ta t'anmaaydyu:

—Mugoxku tsajkaaky es majtsku ajkxu'unk.

³⁹ Net ja Jesús ttuk'ane'emy ja 'yuxpukputy es dyajnxawaatstut

ja ja'ayuty tuk pekyaty ma ja muuyoty. ⁴⁰ Ta ñaxwa'tstu tuk pekyaty mugoxpaxy es justyikxymyajkaxy. ⁴¹ Net ja Jesús tkone'ky ja mugoxkpu tsajkaaky es ja majtskpu ajkxu'unk, es pyat'ijxy tsajpótm es tja'aygyadaxy ja Dios. Ta ttujkwa'xy ja tsajkaaky es tmoodyu ja 'yuxpajkputy es dyajwa'xtut ma ja ja'ayuty. Nandu'un dyajwa'xy ja majtskpu ajkxu'unk ma ja mayja'ay. ⁴² Nidugekyu kyaadyaadyu jotkuda'aky. ⁴³ Oknum dyajmujktu majmajtsk katsy ja tsajkaaky tyuktuku esu ajkx di'ibu nadujku. ⁴⁴ Es di'ibu ja tsajkaaky kyaadyu, ja'a nimugoxk milu yedyujkuty, es kyaj myadsyodyujku ja toxytyujkuty es ja una'ku'unguty.

Jesús yo'oy nuu wyingujxy

⁴⁵ Netyu ja Jesús dyajtujku ja 'yuxpajkputy barkoty es 'yawinnaxtut ma ja mejyñ es jya'ttut Betsaydu ko naty yu'u ñayjyugajxyuty mut ja ja'ayuty. ⁴⁶ Es ko naty tu dyaj'yo'oywa'xtu ja ja'ayuty, ta ja Jesús wyimbejty ma tu'ugu kopk kajxtákpü.

⁴⁷ Ko oj kyoodsunu, mejyñgyujk'ámu natyñu ja barku es ja Jesús naydyi'igyu naty tu wye'emy windu'utstuuy, ⁴⁸ es t'ijxy ko ja 'yuxpajkputy nimujaa tjantsykyaaptu ja nuu, mut ko naty pyojkuyaty. Es kajamónnum yo'oy nuu wingujxy ja Jesús es tninejxy ja 'yuxpajkputy. Najxaambu naty ja Jesús ma ja 'yuxpajkputy ⁴⁹ ko 'yijxudu yo'oy nuu wingujxy. Ta ñayjynánudu ko ijmattubu daa. Ta yaxkaktu, ⁵⁰ mut ko tsyukudu. Es myugajxudu ja Jesús, es 'yanmaayudu:

—¡Jotmukta'aktu! Ujtsu du'un. Katu mdsu'ugudu.

⁵¹ Net ja Jesús tyujku barkoty ma naty ja'ajuty. Ta myo'ty ja poj. Ta ja'ajuty du'ñu wyu'amadyaadyu, ⁵² ja'a du'un mut ko kyajpu naty tu tjaygyukudu ti

duu 'yandijpy ma Jesús dyajmáyu ja tsajkaaky es ja ajkxu'unk, mut ko juun wyinma'añuty.

Jesús dya'aguda'aky ja puma'ayuty jap Jenesaret

⁵³ 'Yawinnajxtu ma ja mejyñ. Ta jyajttu Jenesaret, es jam tkuwu'andu mejyñbyu'aay ja barku. ⁵⁴ Ko ttukjunajktaydyu ja barku, net ja ja'ayuty t'uxkajptu ja Jesús ⁵⁵ es paxe'egyu oj ñujxtu ja ja'ayuty majatyu kajpu, es tkuuymyiindu mabajngujxy ja puma'ayuty ma naty Jesús. ⁵⁶ Es oymyaaty ma ja Jesús jya'ty majatyu kajpnba'ajuty es kajpnótyuty o rantsyótyuty, tpujta'aktu ja puma'ayuty tu'aay es tmunu'xta'aktu ja Jesús es oyjye'eyu tpaattut ja wyit pa'a. Es nidugekyu di'ibu pátudup agudáktup.

Di'ibu ja'ay yajpekykya'adup

7 Ta ñaymyujkudu ma Jesús ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup di'ibu tso'ondü Jerusalén. ² Tyaadu yu'u 'yijxtu ko nija'adyu Jesusu 'yuxpajkputy kyadyu es kyaj wya'adsadyu ky'u, ja'a njuna'anum kyaj kyubujtu éxtum jaayum fariseeuty ttundu. ³ Mut ko yu fariseeuty esu israelítaty nidugekyu pyanujxtup ja kyostúmradyu 'yaptujkuty ko ma kyaya'andu koonum wa'ats wa'ats kyubujtu. ⁴ Es ko tu 'yotstu maayóty, kyaj kyadyu pun kyaj kyubujtu wa'ats wa'ats. Es ta mayu kostúmraty di'ibu yu'ujuty 'yakpaduundup, éxtum ko tpujtu vyasu di'ibu tyuk'úkudup, ja pyujxndu'ts esu wiingátyppyu 'yabujk 'yadu'unun. ⁵ Ja'agyujxm ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup dyajtuudu ja Jesús:

—¿Ti ko tkpadundu yu m'uxpajkputy di'ibu jaayum ja n'aptujkadyuts ttundu? Yu'ujuty je'eyu kyadyu mudu ky'u ni kyawa'adsuty.

⁶ Netu Jesús 'yadsoojudu:

—Miidsuty di'ibu nay'andijudap es jyiky'attu tui'ajtun muut, yajxon ja Diosu kyugajxpu Isaiiu mnimadyaku miidsuty ko du'un tkuxjaay:

Tyadu ja'ay xywyindsu'kupts wingu'uy agu'uy, per ja jyot wyinma'añ jagam 'yity ma ujun.

⁷ Ni ti tkatsooty ko ñay'andijudu es xyja'awdattuts.

Yu'u tuk'uxpuktpu di'ibu 'yana'amun'ajtypy je'eyu ja'ayuty.

⁸ Paadyu Isaiiu t'anuumu du'umbu ja'ayuty éxtum miidsuty. Mmastúttap miidsuty ja Diosu 'yana'amun es xpyadúndut éxtum ja ja'ay jaayum ttundu.

⁹ 'Yak'anmaayudu ja Jesús:

—Miits m'aktimpaduundup di'ibu m'aptujk tyuundup, es du'un xy'uxtijtu ja Diosu 'yana'amun. ¹⁰ Moisés myooy ja ja'ayuty ja Diosu 'yana'amun ma jyuna'añ: “Mwindsu'ugup ja mdaak mdeety”, es “Ja di'ibu kyajxpejkypy yu tyeety o yu tyaak, oogup yu'u.” ¹¹ Per miits mjanándup ko tu'ugu ja'ay mbaat t'anuumu tyaak tyeety: “Kyaj mbaat nbuduku, mut ko tugekyu di'ibuts nmudajtypy esxyup miits nbudúkudu, tudsu Dios ndukmxyoxy.” ¹² Es pun du'un jyuna'añ, kyaj ñakytsyékyuty ja tyaak tyeety tpudúkat. ¹³ Es mudu tyaadu myajtugoodyup ja Diosu 'yayuku myadakun mut yu'ugyuxmu tadu mgostúmbuty. Mayu du'umbu mgostúmbuty di'ibu m'akpaduundup.

¹⁴ Jatugoku Jesús dyáxudu ja ja'ayuty, es t'anmaaydu:

—Mudowdu nidugékyuty, es jagyúkudu. ¹⁵ Yu di'ibu ja'ayuty jy'xtup, kyaj yu'u yajpekykya'adu, yu'u du'un di'ibu pudsuum p yodoty wyinma'añoty. ¹⁶ Di'ibu mudoodup, wa'an tjagyúkudu.

¹⁷ Ko ja Jesús tmastuty ja ja'ayuty, ta tyujku tugoty es ja 'yuxpukpudy yajtuujudu ti dun 'yandijpyu tyadu 'yijxpa-jtun. ¹⁸ Ta ja'a 'yadsooju:

—¿Nan kyaj miits xyjaygyúkudu? Ko di'ibu tujkup aajóty, kyaj yu'u di'ibu yajpekykya'ap, ¹⁹ mut ko di'ibu tujkup aajóty, jodoty yu'u ñejxy, es óknum pyadsemy.

Es mudu tyaadu Jesús tyuknija'adu ko tugekyu je'xy peky, wa'adsu'u. ²⁰ Es nandu'un 'yanmaayudu:

—Ko di'ibu pudsuum p yodoty wyinma'añoty, yu'u situy yajpekykya'adup ja ja'ayuty, ²¹ mut ko ma ja ja'ay jyodoty wyinma'añoty myiñ yu axuk winma'añ, yu m'induunk, yu yajja'ay'o'k, ko ja'ay dyajtugódyu yu pujk úkun wyindsu'kun, ²² yu ma'tsk, yu adsojk, yu andak, yu axuk jiky'ajtun, yu naywyin-naxuja'ak, yu pi'tskajx, yu mujpátuk, yu kujuun'át. ²³ Tugekyu tyadu axuk'ajtun, yu'u miimp jodoty winma'añoty, es yu'u du'un yajpekykya'apy ja ja'ayuty.

Toxytyujk kyaj 'yisraelítuty tmubeky ja Jesús

²⁴ Ta Jesús jap tsoyo'ón es ñejxy jamd-sow ma Tiru kajpn es Sidón kajpn. Es tyujku ma tu'ugu tujk, es kyaj tjat-sejky es pún tnijáwut. Per kyaj oj mbaat 'yity ayu'udsyu. ²⁵ Tu'ugu toxytyujk di'ibu natyu ñuux myudajtypy ja ka'oybyu, ko tmudooy ko tu naty jya'ty ja Jesús, ta tnimiñ es ñaygyoxtu-naaydyáku tyeky'ujxy. ²⁶ Tadu toxytyujk kyaj 'yisraelítuty es sirafenisyu ja'ay. Yu'u 'yamdooyu ja Jesús es ttúnut ja may'ajtun es dyajpudsámut ja ka'oybyu ma ja ñuux. ²⁷ Esu Jesús 'yanmaay:

—Jayup yajkáydyu u'unk una'k, mut ko kyaj 'yóyuty es ndukwingo'ondútum ja tsyajkaagyuty es nmo'oyum ja úkuty.

²⁸ Es ja toxytyujk 'yadsooy:

—Tui'ajtunu'u, Windsún, per extu yu uk kyaadyup meesu patku'p

di'ibu ja una'ku'unguty yajka'adup ja tsyajkaakywyáy.

²⁹ Net ja Jesús 'yadsooju:

—Mut ko oy tu m'adsoy, nujx jotkujk ma mdujk. Tu ja ka'oybyu pyudsemy ma ja mnauxun.

³⁰ Ko ja toxytyujk jyajty ma ja tyujk, ta tpaty ja nuux mabajngujxy es tu naty tyukpudsémyuty ja ka'oybyu.

Jesús dya''aguda'aky tu'ugu yedyujk di'ibu nat es awu'umup

³¹ Netu Jesús tsoyo'oñ jap Tiru ñaaxóty, es ñajxy Sidón kajpnóty es majaty ja Dekápolus kajpnuty. Ta jyajty ma ja Galileeu Myejyñ. ³² Jap tyuknimi-inudu tu'ugu yedyujk nat es awu'umup, es yajpujktsooy ja Jesús esu ky'u ttuknikónut tadu yedyujk. ³³ Ta Jesús oj dyajnejxy ja ja'ay wiink tsoo ma kyaj pún. Net ja kyawa'xypy t'adiju ja ja'ay tyatskoty es mudu tsyujy ttoón ja ja'ayu ya'an. ³⁴ Net ja Jesús pyat'ijxy tsajpótm, es myukxejy es t'anmaay:

—¡Awa'ats!

³⁵ Netyu ja ja'ayu tyatsk 'yawatsy es ja ya'an 'yagudaky. Ta oj yajxón kyajx-péky. ³⁶ Esu Jesús tyuknipujku kudiibu pún t'awánut. Es éxtum jyantsyjayaj-tuknipejky, waanu ni'igu oj tmadyak-wa'xy. ³⁷ Es du'uñu wyu'umudyaaydyu ja ja'ayuty, es jyuna'andu:

—Tugekyu oy ttuñ, extu yajmudoobe-jkypy ja nátuty es yajkajxpejkypy ja uum.

Jesús dyajkáy nimajtáxk mil naxy ja ja'ayuty

8 Ma tadu tiempu mayu natyu ja'ayuty tu ñaymyúkadu es kyajpu naty tmu-dattu kya'ay 'yukun. Net ja Jesús dyaxu ja 'yuxpujkruty es t'anmaaydyu:

²—Nmudajtypyuts ja pa''ayo'on mudu tyadu ja'ayuty, mut ko tu tyugukxubajnu ma 'yittu yaa mut uj es kyaj tmu-dattu ni tii ti jyu'xtup.

³ Es pún ngejxypyuts ma ja tyujkuty ayuu, yuugudáwdubu'u tu'aay, mut ko naaguty jagam tu tsoyoondu.

⁴ Net ja 'yuxpujkruty 'yadsoojadu:

—¿Es wi'ix mbaat yajmo'oy ja kya'ay 'yukun ma tyadu itun? Yaa ni pún kyatsaunu.

⁵ Ta Jesús yajtuujadu:

—¿Naak xymyudattu miidsuty yu tsajkaaky?

Es ja'ajuty 'yadsoodu:

—Juxtujk.

⁶ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujkruty es dyajnaxwaatstat ja ja'ayuty naxkujxy. Ta tkone'ky ja juxtujkpu tsajkaaky es tja'aygyudáky ja Dios. Net ttujkwa'xy es tmooy ja 'yuxpujkruty, es ja'ajuty dyajwa'xtut ma ja ja'ayuty. ⁷ Myudajttubu naty nandu'un naagudyu ajkxu'unk. Esu Jesús oj tja'aygyuda'aky ja Dios, es oj ttuk'yajwa'xtu ja 'yuxpujkruty ma ja ja'ayuty. ⁸ Nidugekyu kyaay 'yuktu es 'yujts jyotkudaktu, es t'aktim'yajmujktu juxtujk katsy ja tsajkaaky tyuktuku di'ibu nadujku. ⁹ Di'ibu kaaydyu nimajtáxk milun, es kyaj yajmaydsyóy ja toxytyujkuty esu una'ku'unguty.

Ta Jesús ñajjyugajxu mut ja'ajuty, ¹⁰ es tyujku ma ja barku mut ja 'yux-pujkruty es oj ñejxy ma ja ñaxwíñudu Dalmanutu.

Fariseeuty t'amdowdu tu'ugu muj'ajtnu tsajpótmudu

¹¹ Ko jap jyajty, ta naagudyu fariseeuty tinujxtu ja Jesús es dyajtuudu tijaty es du'un dya''anuguga'ajuya'andu. Ta t'amdoodu es tyuk'ixudut tu'ugu ijxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtnu pún jantsyu du'un ko Diosu naty tu kyéxyuty.

¹² Netu Jesús oj myukxejy es jyunañ:

—¿Ti kots xy'amdowdu miidsuty tu'ugu ijxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtnu?

¹³ Ta ja Jesús tmastuttu ja'ajuty, es tyujku jatugok ma ja barku es oj ñejxy wiink soo ma ja mejyñ.

Fariseedyu 'yuxpujkun

¹⁴ Tuumu naty ja 'yuxpujkputy tja'aydyugodyu dyajnujxut ni'igu yu tsajkaaky, es jap barkoty je'eyu naty tmu daty ti'igyu tsajkaaky. ¹⁵ Ta ja Jesús tyuknipujkudu:

— Ixtu, mnaygywentu'átudup mudu fariseedyu lyevaduuru esu Eroodusu jya'ajuty.

¹⁶ Ta ja 'yuxpujkputy ñayjyuna'andudu ak ya'ujuty:

— Paadyu du'un xy'anma'ayum mut ko tu nyajmi'inum yi'inum tsajkaaky.

¹⁷ Esu Jesús ñija'abu naty éxtumu naty ñayjyuna'andudu. Ta 'yanmaayudu:

— ¿Ti ko mnayjyuna'andudu ko kyaj xymyudattu ja mdsajkaaky? ¿Tii kyajnum xyjaygyúkudu es ni xykypúk-tunumu kwentu? Muk juun xymyudattu ja mwinma'añuty. ¹⁸ ¿Tii kyaj m'ixtu miidsuty mudu mwiin, es ni mgamudowdu mudu mdatsk? ¿Ti kyaj xyjamyatstu? ¹⁹ Kots nyajwa'xy ja mugoxkpu tsajkaaky ma yu nimugoxk milbu ja'ayuty, ¿naak katsy xyajmujktu ja tsajkaaky tyuktuku di'ibu nadujku?

Es ja'ajuty 'yadsoodu:

— Majmajtsk.

²⁰ Ta ja Jesús 'yak'anmaayudu:

— Es kots nyajwa'xy ja juxtujkpu tsajkaaky ma ja nimajtaxk milbu ja'ayuty, ¿naak katsy xyajmujktu?

Es ja'ajuty 'yadsoodu:

— Juxtujk.

²¹ Ta ja Jesús 'yanmaayudu:

— ¿Tii kyajnum xyjaygyúkudu ko kyajts yu'ujuty n'andijy ja tsajkaaky?^a

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu wiints jap Betsaydu

²² Oknum jyajttu ma Betsaydu kajpn, es naaguty ja ja'ayuty dyajmiindu ma Jesús tu'ugu wiints, es tmanu'xtáktu es ttónut ja wiints. ²³ Es ta twijstso'oñ ja Jesús ja wiints es oj tmunejxy kajpn-bu'aay. Ta ttukwingu'tse'ky waanu tsujy es tku'unikooñ. Ta dyajttu pñ 'yijxypy tii oynu'unun.

²⁴ Ta ja wiints 'yijxpejky oga'an, es jyunán:

— N'ijxypyudsu ja'ayuty. Du'un kyuxu'uktu éxtumu kepy, per yo'oydyup éxtumu ja'ayun.

²⁵ Net ja Jesús tpujtáky jatugok ja kyuh ma ja ja'ayu wyiin. Ta ja ja'ay oj 'yijxpéky es tugekyu t'ijxtaayñu wa'ats.

²⁶ Net ja Jesús tkejxy ma ja tyujk, es t'anmaay:

— Katu situy mduku kajpnóty es ni pñ xykyatukmumadya'agudu tyaadu.

Peedru tnigajxy ko Jesús ja'a ja Kristu

²⁷ Net ja Jesús es ja 'yuxpujkputy oj ñujxtu ma mutsk kajpnuty di'ibu wingón ma Sesareu Filipu kajpn. Es tu'aay dyajttu ja 'yuxpujkputy:

— ¿Wi'ix ja ja'ayuty jyuna'andu pánd-sugu dun uj?

²⁸ Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

— Naaguty jyuna'andu ko mijtsu du'un Fwank Yajnubajtpu, naaguty jyuna'andu ko mij m'Eliiasuty, es akjunándupnum naaguty ko mijtsu du'un jatu'ugu wiinkpu ja Diosu kyugajxpu.

²⁹ Ta yajttuujudu:

— Es miidsuty, ¿wi'ix mjuna'andu, pándsu dun uj?

Esu Peedru 'yanmaay:

— Mijtsu du'un ja Kristu di'ibu ja Dios wyin'ijx.

^a8:21 Ix Matewu 16:12.

³⁰ Esu Jesús oj tyuk'ana'amudu kudi-
ibu pán t'awánudut.

Jesús tnigajxy ja 'yo'kun

³¹ Es net oga'an ja Jesús t'awa'anudu
ja 'yuxpajkputy ko yu'u, ja
Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu,
jyantsy'ayowa'añ, es 'yuxti'a'anudu
ja muija'aydyujkuty esu teedywyind-
sánuty es ja di'ibuty tsajptugóty
ya'uxpajktup, 'ya''anmaaydyu ko ja'ay
ya'ooga'anudu, es ko tugukxubajtp
jyikyppyuka'añ.

³² Du'un tyukmumadyákudu wa'ats.
Net ja Peedru dyajnejxy wiink tsoo
abeky es t'ooy.

³³ Es ja Jesús wya'kumbijty, es twin'i-
jxy ja 'yuxpajkputy es t'oojumbijty ja
Peedru, es t'anuumu:

—Kátuts mij xy'awa'ktíky,
mujku'ugópk Satanás! Mij kyaj
dyu'unudyu mwinma'añ éxtumu Dios,
yu'u je'eyu mij mwinma'añ'ajtypy
éxtumu ja'ayuty.

³⁴ Net ja Jesús dyaxu ja 'yuxpajkputy
es ja ja'ayuty, es t'anmaaydyu:

—Pun jaats pán xypyanyxa'añ
éxtumdsu n'uxpajkpu, tsojkap es
tmastu'udut ja kyuum winma'añ
es jyiky'átut éxtum tu'ugu ja'ay
di'ibu pyagiipy ja kyruuz ko 'yo'kun
tninejxy, esuts xypyatsoonut. ³⁵ Mut
ko ja ja'ay di'ibu jiky'ataamp éxtum
ja kyuum winma'añ, tyadu ja'ay
nayyajtugóyudup. Per ja ja'ay di'ibu
myastutypy ja kyuum winma'añ es
ñayyákyuty es xymyudúñuts uj es
ttuñ éxtum jyuna'añ ja oybyu ayuk,
tyadu ja'ay pyaadup ja nitsokun. ³⁶ ¿Ti
tsyoo ja ja'ay ko tjanarátut tugekyu
yu naxwíñudu pun yajtugeepy ja
'yanmuj'a'an? Ni tii, ¿kudii? ³⁷ Pes pun
tu dyajtugóy ja 'yanmuj'a'an, kyajp tii
di'ibu mbaat muut dyajjumbíty jatugok.

³⁸ Pun pánuts xytyuktsoyduump es
ttuktsoydyúñ ja n'ayúkuts ya naxwíñ

ma pojpu ja'ay di'ibu Dios myastúttup,
uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu
Kyudunaabyu, nan nduktsoydyúnupts
kots nmínut jatugok mudu myuj'ajtun
nDeedyuts es mudu 'yánklusuty.

9 Nandu'un ja Jesús 'yamaayudu:
—Tuy'ajtun n'anuumudu ko ta
naaguty di'ibu ja yam ko kyaj 'yooktut
extu koonum t'íxtut ja Diosu kyutujkun
jya'ty mut ja myuk'ajtun.

Jesús tyugatsy

² Kyumdudujk xuu Jesús oj ñejxy ma
tu'ugu kopku kujxmbu. Yu'uyu wyoo
ja Peedru, Santya'agu esu Fwank. Es
jam wyindúmuty tyugajtsy ja Jesús. ³ Yu
wyit jyumbijty jantsy tu'xp es jantsy
poop éxtumu tsajp'e'pyky, éxtum ni
pán ya naxwíñ mbaat tkayajwe'emy
poop. ⁴ Es yu'ujuty 'yijxtu ja Eliius esu
Moisés myadya'aktu mudu Jesús. ⁵ Net
ja Peedru t'anmaay ja Jesús:

—Windsún, oy ko nyaa'ajtam.
N'ok'ya'o'oyum tugugu uxkuda'ak
tujk: tu'uk mij xyja'a'átut, jatu'uk
tja'a'átut ja Moisés es jatu'uk tja'a'átut
ja Eliius.

⁶ Du'un 'yanmaay mut ko ja 'yux-
pajkputy tsyu'ugudu naty, esu Peedru
ni tkanijawu wi'ix jyuna'anut. ⁷ Net oj
myiñ tu'ugu yoots di'ibu yajnitujkudu,
es jap yoodsóty yajmudooy tu'ugu ayuk
di'ibu junaamp:

—Tyaadudsu du'un ja n'U'unk di'ibuts
njantsysyejpy. Mumadowdu yu'u.

⁸ Ko ti'in ñas'ijxudu ma naty tu t'ixtu,
ta kyaj tnaky'ijxtu ni pán, yu'uyu natyu
Jesús ma yu'ujuty.

⁹ Ko naty wyinjunaktu ma ja kopk, ta
Jesús tyuknipajkudu:

—Kyaj xytyukmumadya'aktut ni pán
di'ibu tu xy'ixtu, extu koonum uj, ja
Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu,
njikyppyúkuduts madsu naty tu n'eeke.

¹⁰ Es mudu tyaadu tmudajttu ayu'udsyu ak yu'ujuty, es ñayyajtuujudu:

—¿Tii dñu tyaadu di'ibu myadyakypy ko jyikypyuka'añ ma 'ye'ky?

¹¹ Es paaty dyajtuudu ja Jesús:

—¿Ti ko jyuna'andu ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup ko yu Elius myina'añ jawyiin es kyaj ja Kristu?

¹² Ta ja Jesús 'yadsoojudu:

—Tay'ajtñu'u ko Elius myiñ jawyiin, es ko yu'u 'yaxkúkuty tugekyu. ¿Es tii, kyaj xyñijáwudu ko ma yu Diosu jyaabyajtñu tmadya'aky ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, n'ayowa'añuts muk es nnuxa'añuts uxtijy? ¹³ Per uj n'anmaaydyup miits ko Elius tu myiñ^s, es tu ja ja'ay tyúnudu wi'ix yu'u ttimt-soktu, du'un éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtñu.

Jesús dya''aguda'aky tu'ugu mixy di'ibu ka'oybyu myudajtypy

¹⁴ Ko kyudaktu ma ja 'yuxpujkruty di'ibu naty tu wyu'umdu, ta t'ijxtu may ja ja'ayuty juwudity ma yu'ujuty. Jamu naty nandu'un tmattsipkajxtu ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup.

¹⁵ Ko ja ja'ayuty t'ijxtu ja Jesús, net du'uñ wyu'umadyaadyu. Ta tninujxtu pye'egy es oj tkajxpo'xtu. ¹⁶ Net ja Jesús dyajtñu ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup:

—¿Ti mnaydyukkajxytsyfkudup mut ja n'uxpujkruty?

¹⁷ Nidu'uk jap mayja'ayóty 'yadsoodu:

—Ya'uxpujkru, tuts uj nyajmíñ yu n'u'unk di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu, es yu'u yajwu'umup uum. ¹⁸ Pes oytyim maaty myátsyuty ja ka'oybyu es yajkudáuty. Net ya'a'eebyuty, es yajnaydyutskadyuty es du'unu

ñini'x yajwu'umxuty juun. Tuts nja''anumu m'uxpujkruty esxyup dyajpudsémyu tadu ka'oybyu, per kyaj tu tmamada'aktu.

¹⁹ Es ja Jesús jyunañ:

—Ay, ja'ayuty di'ibáty kyaj xymyudattu ja mubujkun! ¿Extu nu'unudsu du'un n'aktim'ítut mut miidsuty es nmudánudut? ¿Na'adsu du'un xymyubuka'anduts? Yajmín ja mixy.

²⁰ Ta tyuknimiinudu. Es ko ja ka'oybyu t'ijxy ja Jesús, net ttukpaty ja mo'odyu ja mixy. Ta kyudaay es tyiimy yejky es 'ya'eepy. ²¹ Net ja Jesús dyajtñu ja u'unkteety:

—¿Nu'unu dñu tyaadu kujk tmudajnu?

Ta ja u'unkteety 'yadsooy:

—Extu tyimmutsk'ajty. ²² Kanak ok yu ka'oybyu yajkukudáwuty juunóty es nujoty, es du'un jyaya'ooga'añuty. Tñu may'ajtñu, pñ mbaat oynu'unu ti muut xytyuñ, pa'ayooduguts uudsuty es pudujkuduguts.

²³ Ta ja Jesús 'yadsooy:

—¡Katu mjuna'añ pñ mbaat! Tugekyu yu'u mbyaaduty mut di'ibátyu Dios myubujktup.

²⁴ Net ja u'unkteety yaxkeky:

—¡Nmubejkypyuts! ¡Pudujkuguts es-uts n'akmabúkut ni'igu!

²⁵ Ko ja Jesús t'ijxy ko may ja ja'ayuty ñaymyujkudu, ta t'ooy ja ka'oybyu es t'anumu:

—Ka'oybyu, ujsuts mij n'anmaapy, pudsum jap ma tadu ja'ayun es katu mnaktyuku ma yu'un.

²⁶ Ta ja ka'oybyu dyaj'yáxy ja mixy. Ta jatugok dyajmo'ty es pyudseemy, es dyajwe'emy éxtumu o'kpu. May oj jyuna'andu ko tu 'yeeky. ²⁷ Per ja Jesús tmajtsy ma ja ky'u, es twijtse'ky. Ta ja mixy tyunaaye'ky.

²⁸ Net ja Jesús tyujkudu ma ja tyujk mudu 'yuxpukputy ak yu'uyuty. Ta yajtuujudu ja 'yuxpukputy:

—¿Tii da kots udsuty kyaj tu nmu-mada'aktu tadu ka'oybyu?

²⁹ Ta 'yanmaayudu:

—Tyadu du'umbu ka'oybyu, yu'uyu muut pyudsemy je'eyu mut ko ngajxtakum.

Jesús tnigajxy myumajtsk ok ja 'yo'kun

³⁰ Ko jam tsoy'ondu, ta najxtu Galileu. Esu Jesús kyaj ttsejky es pún tnijáwdut, ³¹ mut ko dya'uxpuktu naty ja 'yuxpukputy es ttukmumadya'aktu:

—Uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkuyaka'añuts ma ja ja'ayuty, es yu'uts xya'ooktup, es ko tyugukxubátut, njikyipyúkuduts.

³² Es ja'ajuty kyaj tjaygyujkudu éxtum 'yanu'umxudu, es tsyu'kudup es dyajtáwdut.

Pún waanu muj

³³ Net jyajttu ma ja Kafarnaúm kajpn. Es ko naty 'yittu tugoty, ta yajtuujudu ja Jesús:

—¿Tii du'un naty mdsipkajxtup miid-suty tu'aay?

³⁴ Es amoñu wyu'umdaaydyu, mut ko yu'u naty tu ttsipkajxtu ko pún du'un ma yu'ujuty ni'igu myújuty. ³⁵ Netu Jesús ñaxwe'tsy ma ja nimajmajtskpu 'yuxpukpu, es t'anmaaydyu:

—Pún nidu'uk miits mnaybyuj-ta'agánudup muj kujxm, wa'an ñaybyujta'agyuty yuunk naxypyu, es tmu'dúnut nidugekyu.

³⁶ Net tsa'ane'ky tu'ugu una'ku'unk es tyunaay kujk'aay ma ja 'yuxpukputy, es t'anmaaydyu:

³⁷ —Di'ibu 'yaxájup tu'ugu una'ku'unk éxtumu tyaadu mudadsu nxuugyujxm, xy'axájuptu du'un uj; es di'ibuts uj xy'axájup, nan 'yaxájubu du'un di'ibuts uj xykyajx.

Di'ibu kyaj xyñi'o'o xyñiyáxum, yu'u du'un ijtp mut udsajtum

³⁸ Net ja Fwank t'anmaay ja Jesús:

—Ya'uxpukpu, tuts n'ixtu tu'ugu ja'ay dyajpudsémy ja ka'óybyuty ma yu ja'ay mudu mxuugyujxm, es kom kyaj jyudity mut udsajtum, tuts nyajkubóktu.

³⁹ Es ja Jesús 'yadsooju:

—Katu xyajkubóktu, mut ko di'ibu tyiimpy ja muj'ajtn muduts nxuugyujxm, óyuts xymyadya'aky es kyaj 'yaxuuguty. ⁴⁰ Es di'ibu kyaj xymyudsip'ajtn, yu'u dun mut n'ijtn.

⁴¹ Pún pún mmo'oyudu oyjye'eyu tuk vasu wa'ats nuu mut kots uj miits nja'ay'áttu, tuy'ajtn n'anuumudu ko Dios myay'átup ja ja'ay.

Puroobuty ko pekyoty nyajka'am ja wiink ja'ay

⁴² Pún ja pún dyajpekykya'ay nidu'ugu tyadu du'umbu una'ku'unk di'ibuts uj xymyubujkp, waanu oy pyudsu'umxuty kooxyup yajtuk'yo'kmuwuunu tu'ugu muj paan es yajkujubijpnáxt mejnóty.

⁴³ Pún myajpekytyuunup tu'ugu ngu'u, niboot. ^{**} Waanu oy ko mnuxxt tsajpótm, éxtum mbaat njuna'anum kutuk ma ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu, es kadiinum ko myajpujta'agut mut majtsku ngu'u ma ayoodákn, ⁴⁴ ma ni na'a kya'oogut ja tunu'k es ni kya'oogut ja juun. ⁴⁵ Es pún myajpekytyuunup tu'ugu mdeky, niboot. Waanu oy ko mnuxxt tsajpótm, éxtum mbaat njuna'anum, tekytyuk ma

^{**} 9:43 Xytyuk'ijxumu Jesús ko di'ibu xyajpekytyu'unum, yu'u jot winma'añ, es kyaj yu'udyu ku'u, teky es ni yu'u wiin. Ix Markus 7:18-23.

ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu es kudiinam ko myajpujta'agut mut majtsku mdeky ma ayoodákn, ⁴⁶ ma ni na'a kya'oogut ja tunu'k es ni kya'oogut ja juun. ⁴⁷ Es pun myajpekytyuunup tu'ugu mwiin, juut. Waanu oy ko mnuxut tsajpótm, éxtum mbaat njuna'anum, mut tuk adu'um je'eyu mwiin ma ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu es kudiinam ko myajpujta'agut mut majtsku mwiin ma ayoodákn, ⁴⁸ ma ni na'a kya'oogut ja tunu'k es ni kya'oogut ja juun.

⁴⁹ Es nidagekyu ja'ayuty 'yayówdut, oyu tadu ayo'on njaja'ambu éxtumu juun xytsya'ayum. Extumu juun dyajtu'utsy ja tsu'utsy kudiibu mya'adut, tadu ayo'on mbaat xytyukmawingo'onum ja Dios. ⁵⁰ Oy yu kaan. Per pun tugooñup ja tya'amts'ajtn, kyaj wi'ix 'yóyut es jatugok tya'amut. Ittu éxtum ja oy kaan es jiky'attu amumdu'uk jot nixim niyam.

Kasaadu ja'ayuty ñaymyastu'ududu

10 Net ja Jesús tsoyo'ón Kafarnaúm es oj ñejxy ma ja Judee ñax es 'yawinnajxy ma ja Jordán mājnuu jad-soo ma xuu pyadsemy. Jap ja ja'ayuty ñaymyujkudu jatugok ma naty yu'u, es dya'uxpejky éxtumu naty yu'u ya'uxpeky jaayum. ² Net naagudyu fariseeuty tnimiindu Jesús es du'un dya'anagu-ga'ajuya'andu. Ta dyajtuudu:

—¿Tii mbaat yu yedyujk tmastu'uty ja ñudo'oxy?

³ Ta ja Jesús 'yadsoojū:

—¿Wi'ix t'ane'emy ja Moisés?

⁴ Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Ja Moisés tu dyajnigutúku es mbaat ja yedyujk tmastu'uty ja ñudo'oxy pun jawyiin tmo'oy tu'ugu neky ma jyuna'añ ko kyaj t'oknudo'ox'ajnu.

⁵ Ta Jesús 'yanmaayudu:

—Ja Moisés tkuxjaayu tadu ana'amun ja'agyujxm ko kajuun miidsuty. ⁶ Per ma tsyondaky ko Dios dyajkojy tugekyu, yu Diosu jyaabyajtn jyuna'añ: “Dios yajkoj ja ja'ayuty yedyujk es toxytyujk.” ⁷ “Paaty ja yedyujk 'yabekyu ma ja tyaak tyeety es du'un ñaybyuwa'agudu mudu ñudo'oxy, ⁸ es nimajts jyiky'attu éxtum tu'ugun je'eyu.” ⁹ Paaty di'ibu ja Dios tu dyajnaymyúkuudu, ni pun tkayajwa'xut.

¹⁰ Ko naty jap tugótyuty, ja 'yux-pajkpty yajtuujadu jatugok yu tyaadu. ¹¹ Esu Jesús 'yanmaayudu:

—Di'ibu myastutypy ja ñudo'oxy es pyeky mudu wiink to'oxy, yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun. ¹² Es pun ja toxytyujk myastutypy ja ña'ay es pyeky mudu wiink yedyujk, nan yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun.

Jesús tkuni'xy ja una'ku'unguty

¹³ Naagudyu ja'ayuty dyajmíndu 'yu-na'ku'unguty esu Jesús tyónudut, es ja 'yuxpujkrpty t'oodu ja ja'ayuty. ¹⁴ Ko ja Jesús t'ijxy, ta 'yajku mut yu'ujuty es t'anmaaydyu:

—Mastu'uttu, wa'andsu una'ku'unguty xyñimínduts, es katu xyajjumbíty, mut ko ja Diosu kyutujkun yu'u jya'a'ajtypy di'ibu du'un éxtum yu'ujuty. ¹⁵ Tey'ajtn n'anuumadu ko di'ibu kyaj t'axaju ja Diosu kyutujkun éxtum tu'ugu una'ku'unu, kyaj tyákut ma Diosu kyutujkun.

¹⁶ Net tsa'ane'ky ja una'ku'unguty. Ta tkuxkooñ ja kyua ma ja kyubajkrpty es tkuni'xy.

Mukja'ay tmumadya'aky ja Jesús

¹⁷ Ko ja Jesús 'yaktu'uyo'oy, net myiñ tu'ugu yedyujk puye'egyu, es ñaygyoxtnaaydyáku Jesús wyindum es yajtuujū:

—Oy ya'uxpujkrpu, ¿ti tsojkrp ndúnuduts esuts nyajtukumáyut ja jiky'ajtnu winu xuu winu tiempu?

¹⁸ Netu Jesús 'yanmaay:

—¿Ti kots mij xytyijy kots uj n'óyuty? Ja'a ko yu'uyu du'unu Dios oy. ¹⁹ Oy xyñija'aju ja Diosu 'yana'amun: “Katu myajja'ay'leeky; katu xyajtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun; katu mmeetsy; katu mudu andakungyujxm pún xyñiwaambéty; katu ti xyñipeky; mwindsu'ugup ja mdaak mdeety.”

²⁰ Ja yedyujk 'yadsooy:

—Ya'uxpujkrp, tugekyu tyaadu tuts nguyduunda'ay extu tu ndimmutsk'átyuts.

²¹ Netu Jesús twin'ijxy mudu tsojkun, es t'anmaay:

—Jatu'uk mdugoy'ajtxuty. Nujx took tugekyu di'ibu mmudajty mjaygyejpy es yajwa'x ma ayoobu ja'ayuty, es net xypyamínuduts es du'un xymyudátut ja oy'ajtun jam tsajpótm.

²² Es ko tmudooy yu tyaadu, ta ja yedyujk jyotmaydyuktujku. Ta oj ñejxy jotmaymyuut, mut ko nugoo naty jyantsymyukja'ayuty. ²³ Ta ja Jesús t'ijxumbijty, es t'anmaaydyu ja 'yuxpujkrpúty:

—¡Tsip nimujaa esu mukja'aydyujkuty tyúkudut ma Diosu kyutujkun!

²⁴ Ja 'yuxpujkrpúty du'uñu wyu'amudyaaydyu mudu tyaadu. Esu Jesús 'yak'anmaayambijtudu:

—¡Tsip nimujaa esu mukja'aydyujkuty tyúkudut ma Diosu kyutujkun!

²⁵ Ni'igu tsyíputy es tu'ugu mukja'ay tyúkut tsajpótm es kudiinum ko tu'ugu kameyu ñáxut xu'uñ jutoty.

²⁶ Ko t'akmudoodu tyaadu ja uxpujkrpúty, waanu ni'igu wyu'amudyaaydyu du'uñu es ñayjyunánudu:

—Pes, ¿pánu du'un mbaat ñitse'eky?

²⁷ Esu Jesús wyin'ijxudu es 'yanmaayudu:

—Mudu ja'ayuty kyaj mbaat, per mudu Dios, ak mbaat tugekyu.

²⁸ Netu Peedru t'anmaay ja Jesús:

—Es uudsuty situy tuts tugekyu nmas-tutta'aydyu es mij nbanujxtu.

²⁹ Jesús 'yadsooju:

—Tuy'ajtun n'anuumudu ko oytyim púnuty di'ibu tu tmastu'uty ja tyujk, o myuga'axuty, o tyaak, o tyeety, o 'yu'unguty, o ñax kámuty mut kots xypyanejxy uj es ttuñ éxtum jyuna'añ ja oybyu ayuk, ³⁰ tadu ja'ay Dios mo'oyudup tyam ma tyadu naxwíñudu mugopx du'unun ni'igu tyujk, tyaak, myuga'axuty, 'yu'unguty esu ñax kámuty, oy 'yayoy du'un; es nandu'un tsajpótm Dios myo'oyudut ja jiky'ajtunu winu xuu winu tiempu. ³¹ Per may di'ibu tyam ya naxwíñ ijtp muj, jam tsajpótmu Dios pyujta'agudut mutsk; es may di'ibu tyam ya naxwíñ ijtp mutsk, jam tsajpótmu Dios pyujta'agudut muj.

Jesús tnigajxy myuduguk ok ja 'yo'kun

³² Jamu naty wyimbattu ma ja tyu'uju Jerusalén, esu Jesús jawyiinu naty ñejxy ma ja 'yuxpujkrpúty. Es ja nimajmajtskuty du'uñu wyu'amudyaaydyu es tsyu'kudu ja ja'ayuty di'ibu panujxudup. Net ja Jesús twoonejxy wiink tsoo ja nimajmajtskrp 'yuxpujkrpúty. Ta oj ttukmumadya'aktu di'ibu naty jatán kubatánup, ³³ es 'yanmaayudu:

—Ixtu, nbatujkum Jerusalén ma uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkayaka'añuts ma yu teedywyindsúnuty es ma ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujkrp, es xytyuknikajxpata'anduts ja o'kun es xykyuyaka'anduts ma ja romanu ja'ayuty. ³⁴ Yu'uts xyñixi'iga'an xytyukxi'iga'anduts, xywyopa'anduts, xyñidsujaya'anduts es xya'ooktupts, es ko tyugukxubátut madsu naty tu n'eeke, njikyuyúkuduts.

**Santya'agu esu Fwank
t'amdowdu tu'ugu may'ajtn**

³⁵ Net ja Santya'agu es ja Fwank, Zebedeu myaanguty, tmawingoonda ja Jesús es t'anmaaydyu:

—Ya'uxpajkpu, ndsojktupts es xy-tyúnut ja may'ajtn di'ibu n'amdoodup.

³⁶ Net ja Jesús yajtuujadu:

—¿Ti dun mdsojktup esuts ndúnut?

³⁷ Ta t'anmaaydyu:

—Moodyuguts esuts n'u'uñudut tu'uk ma m'aga'añgyu'u es jatu'uk ma m'anajñgyu'u ko m'ana'ama'añ muj'ajtn muut.

³⁸ Ta ja Jesús 'yadsoojadu:

—Miits kyaj xyñijawudu ti dun m'amdoodup. ¿Tii mmudánudup miidsuty, éxtum mbaat njuna'anum xy'uuktu ma ja káluz mats uj n'uuga'añ? ¿Tii mmudánudup miidsuty éxtum mbaat njuna'anum mnubáttut éxtumts uj nnubata'añ?

³⁹ Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Nmudánudupts.

Esu Jesús 'yanmaaydu:

—Tay'ajtn ko miits m'uuktup ma ja káluz mats uj n'uuga'añ, es nandu'un mnubáttut éxtumts uj nnubata'añ.

⁴⁰ Per uj kyajts xypyaaty esuts miits nmo'oydyut es m'u'uñudut mats n'aga'añdsyoo o mats n'anajñdsyoo. Diosu du'un pátn tmo'oydyut di'ibáty tu yajtuknibujtaagu.

⁴¹ Ko ja nimajkpu uxpujkruty tmudoodu tyadu, net ttuk'ak'ajtn ja Santya'agu es ja Fwank. ⁴² Netu Jesús dyáxudu nimajmajtskuty, es t'anmaaydyu:

—Mnija'adup miits ko di'ibáty 'yana'amdup ya naxwiiñ, jya'abúktup ja ja'ayuty, es 'yana'amudu éxtum yu'ujuty ja kyutujkun. ⁴³ Per kyaj dyu'un'átut ma miidsuty. Nik ni'igu ko di'ibu naybyujta'agánup muj ma miidsuty, yu'u myudúndup ja

myu'uxpujkruty, ⁴⁴ es oytyim púnuty miidsuty di'ibu itaamp jawyiin, yu'u myudúndup ja myu'uxpujkruty éxtumxyup yu'adyu myuduumbu. ⁴⁵ Du'un éxtum uj, ja Naxwíñadu Ja'ayadyu Kyudanaabyu, kyajts nmiin naxwiiñ esuts nyajmudúnut, ja'ats uj tu nniin esuts uj ja ja'ay nmudúnut esuts ngubáttut mayu ja'ay ja pyeky kots ja'a ngu'oogut, du'un may tmudáttut ja nitsokun.

Jesús dya'ijxpéky tu'ugu wiints

⁴⁶ Net jyajtn Jerikoo. Es ko natyu Jesús kyajpnbudsémy mut ja 'yuxpujkruty es mut ja mayjya'ayuty, tu'ugu wiints di'ibu xyu'ajtypy Bartimeeu, Timeeu myaank, jamu naty 'yu'uñu tu'ubu'aay es t'amdoy ja limosnu. ⁴⁷ Es ko tmudooy ko wyingón ja Jesús nazarenu, ta ja wiints yaxkeky:

—Jesús, Davitu tyuump 'yaats, pa'ayooguts mij!

⁴⁸ May ja ja'ayuty 'yoojudu es 'yamónut, per ja wiints ni'igu waanu muk yaxkeky:

—¿Davitu tyuump 'yaats, pa'ayooguts!

⁴⁹ Net ja Jesús wya'k'a'aju, es jyunán:

—Yajmíndu.

Ta ja ja'ayuty t'anmaaydyu ja wiints:

—Jotkujku, padu'uk, mut ko tam myáxuty.

⁵⁰ Net ja wiints tnasajtu ja tsyamaru, es pyujte'ky. Ta twinguwa'ku ja Jesús.

⁵¹ Net ja Jesús yajtuujtu:

—¿Ti mdsejpy esuts uj ndúnuduts?

Ja wiints 'yadsooy:

—Ya'uxpujkrpu, yu'uts njatsejpy esuts n'ijxpékut.

⁵² Ta ja Jesús 'yanmaayu:

—Mbaat mnejxy. Tu m'aguda'aky mut ko tuts xymyubeky.

Netyu ja wiints oj 'yijxpéky, es tpane-jxy ja Jesús.

Jesús tyuku Jerusalén éxtum tu'ugu rey

11 Ko naty jya'ta'añ Jerusalén, ko jyajttu Betfajee, jamyu ma ja Olivus Kopk, netu Jesús tkejxy majtsku 'yuxpujtkpu, ² es t'anmaay:

—Nujxtu ma yu mutsk kajpnu'unk di'ibu yajwingu'ijxup, es jap xypyaadut kuwuuñ tu'ugu burru di'ibu ni púnnum tkatuk'u'uiñ. Mugaju es xyajmínut. ³ Es pun ja pún myajtáwadu: “¿Ti ko xymyugaju?”, net xy'anuumut: “Ja Windsún yajtunaampy es pojun tkajxumbítut jatugok.”

⁴ Es ja 'yuxpujtkputy oj ñujxtu, es tpattu tu'ugu burru kuwuuñ tujk agu'am muj tu'ubu'aay. Es ko naty tmugaju ja burru, ⁵ net ja ja'ay yajtuujadu:

—¿Ti ko xymyugájadu tadu burru?

⁶ Es yu'ujuty 'yadsoodu éxtumu Jesusu naty tu 'yanu'umxudu. Net ja ja'ay myastútadu. ⁷ Ta oj dyajnujxtu ma ja Jesús es tpujtáktu ja wyit jam burru ñikujxm, es ja Jesús ttukpejty. ⁸ Es ja mayja'ayuty dya'ptu ja ñikujxyadu wit tu'aay. Wiinkputy ttujtu ja kepyu 'yaay xye'entsy es ttukwin'o'oxudu ja tu'aa. ⁹ Ja ja'ayuty di'ibu nujxtup jawyiin es nandu'an ja di'ibu miindup ux'ok ya'ax jyoktu:

—¡Awdattu Dios! ¡Kuni'xy di'ibu miimp éxtumu Nindsun'ajtum Diosu kyudunaabyu! ¹⁰ Muj kujxm 'yítut ja rey Davitu tyuump 'yaats di'ibu yajkutukaamp. ¡Awdattu Diosu tsajpótmudu!

¹¹ Ta ja Jesús kyajpnajty Jerusalén es jyajty ma ja muj tsajptujk es t'ijxtaay tugekyu di'ibu jap. Ta tso'o'ñ jam es tmunejxy ja majmajtskpu 'yuxpujtkputy ma Betañu kajpn, mut ko tu tsyu'ujunu naty es jap mya'aja'añ.

Jesús tkajxpéky ja iigu kepy

¹² Jakumbom ko Jesús tso'o'ñ jap Betañu, ta yu'o'ku. ¹³ Ta t'ijxy tu'ugu iigu kepy tu'ubu'aay. Ta tnumajwa'ky, es kyaj tpaty ni ti tyuump ja kepy, je'eyu 'yaay, ja'a ko kyajnum ja tiempu ma tyuump. ¹⁴ Ta ja Jesús t'anmaay ja iigu kepy:

—Ni na'a mganakytyuump'átut.

Es ja 'yuxpujtkputy tmudoodu.

Jesús dyajpudsémy di'ibu juuy to'ktup ma ja muj tsajptujk

¹⁵ Oknum jyajttu Jerusalén, netu Jesús tyujku muj tsajptujk ñabotsoty. Ta dyajpudseemy di'ibu naty jap juuy to'ktup es dyajjumbijty ja myeesuty di'ibu naty jap wyingugoondup ja meen mut ja tsajptujk meen, es dyajjumbijty ja syíuty di'ibu pakto'ktup. ¹⁶ Es kyaj dyajkutijky es pún dyajnáxut oytyiity muj tsajptujk ñabotsoty. ¹⁷ Ta dya'uxpejky ja ja'ayuty, es t'anmaay:

—Ja Dios jyunañ ma ja jyaaybyajtun: “Yu ndujkuts yu'u ma nidugekyu naxwínudu ja'ay kyajxta'aktu”, per miidsuty tu xyajwa'andu ma'tspu aank.

¹⁸ Es ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup tmudooy yu taadu. Ta t'uxtaaydyu ja winma'añ wi'ix ja Jesús 'yoogut, per tsu'ugudu, ja'a ko nidugekyu ja ja'ayuty tam yajxón tmudoo'íttu ja 'yuxpujkan. ¹⁹ Es ko tsyu'ujunu, net Jesús tso'o'ñ jap Jerusalén.

Iigu kepy tyu'utsy di'ibu Jesús tu tkajxpéky

²⁰ Jakumbom jepy ko jyumbitandu Jerusalén, ta ñaxtu ma ja iigu kepy, es ja 'yuxpujtkputy tu t'ixtu ko tu naty tyu't-snu. ²¹ Ta ja Peedru tjamyejtsy, es t'anmaay yu Jesús:

—Windsún, ¡ix! Tu tyutsnu tyadu iigu kepy di'ibu mij tu xykajxpéky.

²² Jesús 'yadsooy:

—Mubuktu Dios. ²³ Tʉy'ajʉn n'anuumuɖu ko pʉn ja pʉn miits m'anuumuɖu tyadu kopk: “Juwa'ak ja yaa. Nujx mejyñóty.” Pʉn kyaj xyujpjawuɖu, pes du'unu ɖʉn jyátut. ²⁴ Paaty n'anuumuɖu miidsuty ko tʉgekyu di'ibu miits m'amdoodup ja Dios ma mgajxta'aktu, pʉn mmubujktup, m'axájʉɖup. ²⁵ Es ko mgajxta'aktu, mma'xtup di'ibáty miits mduunudup axuuk, es du'un yu mDeedyu tsajpótmuɖu mma'xudup miidsuty ja mbojputy nandu'un. ²⁶ Es pʉn kyaj xymya'xtu di'ibu mduunudup axuuk, mDeedyu tsajpótmuɖu nan kyaj mma'xudut miidsuty ja mbojputy.

Jesusu kyutujkun

²⁷ Ta net jyajttu Jerusalén. Es ko natyu Jesús jyudity muj tsajptujk ñabotsoty, ta ñimiinudu Jesús ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup es ja muija'aydujkyty, ²⁸ es yajtuujʉɖu:

—¿Pánu kyutujkun muut xytyuñu tyadu? ¿Pán tu mgutujkunmo'oyuty?

²⁹ Ta Jesús t'adsoodu:

—Uj nandu'un nyajtuwaambyuts tu'ugu ayuk miidsuty. Pʉn xy'adsoojumbijtputs, net n'anuumut ti kutujkunuts uj muut nduñu tyadu.

³⁰ ¿Pán kutujkunmooyu Fwank es yajnubátut? ¿Dios, o yu ja'ayuty? ¡Adsooduguts!

³¹ Ta ak yu'ujuty ñay'uu ñaygyajxudu es ñayjyuna'anudu:

—Pʉn n'okjuna'anum ko ja Dios tuk'ana'amu, ta xy'adso'om: “Es pʉnu du'un, ¿ti ko xykyamubuktu?” ³² Es pʉn njuna'anum ko ja'ayuty, ta yu ja'ayuty xytyu'unum axuuk, mut ko nidugekyu yu'ujuty tʉbuktu ko Fwank yu'u ja Diosu kyugajxpʉ.

³³ Ta t'anmaaydyu ja Jesús:

—Kyajts nnijawudu.

Ta ja Jesús 'yadsoojudu:

—Es uj nan kyajts miits n'awánudut ti kutujkunuts uj muut nduñu tyadu.

Axuk kamgwentu'ajtpaty éxtamu ijspxajtun

12 Net tyujku ya'uxpujku mut kanak nax ijspxajtun es jyunañ:

—Jaa ijty tu'ugu yedyujk di'ibu kyoj yu uuvu kam ma ja ñax. Ta tnageemy es dya'uyuuu ma dyajnipátut ko ja uuvu yajwinma'adsa'anut es tkojy tu'ugu potsy kajxm ma mbaat jam n'ijxkákum es ngwentu'ajtum tʉgekyu. Oknum mooy tukmiky ja uuvu kam mudu wiink ja'ayuty es tsoy'onnu ja kugam. Jagam nax jagamgajpn oj ñejxy.

² Ko tpaty ja tiempu ma ja uuvu yaj-tujkmukánnu, ta tkejxy tu'ugu tyuumbu es t'amdówt ja mduumbuty ja uuvu di'ibu pátup ja kugam. ³ Es ja uuvu kamgwentu'ajtpu tmajtstu ja kugamu tyuumbu, tkepywyojptu es dyajjumbi-jttu. Ni tii tkamoodyu. ⁴ Net ja kugam tkejxy ja wiinkpu tyuumbu, es tyadu tsaaga'tstu es dyajtsayujttu kyubajk es axuuk ttuundu. ⁵ Ta ja kugam tkejxy ja wiinkpu, es yu'u dya'o'ktu. Oknum ja kugam tkejxy ja wiinkpudyu tyuumbuty nimay, es ja uuvu kamgwentu'ajtpu tkepywyojptu naaguty ja tuumbuty es naaguty dya'o'ktu.

⁶ Ja kugam tmudajnu je'eyu tu'ugu myaank di'ibu jyantsytsyejpy, ja'a kyajx tim ok es twinmaay: “Wyindsu'ugubuduts ja nmaank.” ⁷ Es ko t'ijxtu ja uuvu kamgwentu'ajtpu ko myiñ ja kugamu myaank, ta ñayjyuna'anudu ak yu'ujuty: “Tyadu du'un di'ibu 'yaxajyaaampy yu kyuma'añ. Min n'ok'ya'o'kam, es du'un nmuwu'amum udsajtum.”

⁸ Ta tmajtstu, dya'o'ktu es dyajpud-suumdu ja ñini'x ma ja uuvu kam.

⁹ Ta ja Jesús yajtuuy:

—¿Ti tyunaampy mut yu'ujuty ja kugam? Pes mínup es dya'o'kta'ayudu

tadu axuk ja'aydyujk, es tmo'oyut wi-inkpu ja 'yuuvu kam.

¹⁰ ¿Tii ni na'anum miits xykya'uxpuktu ja Diosu jyaaybyajtun ma jyana'an?:

Ja tsaa di'ibu ja pojtsputy 'yuxtijtu, tu tpaaty ja lyugaar ma ja tujk t'ujx'áty.

¹¹ Tyaadu du'un ja tyu'unun ja Nind-sun'ajtum Dios,

es n'okwu'umadya'ayum du'uñu.

¹² Ta ja teedywyindsúnaty es ja fariseety tjamatsandu ja Jesús, ja'a ko tmawinma'añbyáttu ko yu'udyu naty yajmadyákp mudu tadu ijpajtun. Es mut ko tsyu'kudu ja nax kajpn, ta tna'ijxtu ja Jesús es ñujxtu.

Jesús tmadya'aky ja kugubajtun

¹³ Oknum ja Jesús yajtuknikejxy nidu'uguty ja fariseeuty esu Erootusu jya'ayuty, es t'uxtaaydyu wi'ix mbaat dya"anuguga'adu ja Jesús. ¹⁴ Ta ja'ajuty t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ya'uxpukpu, nnija'adupts ko mga-jxy mut ja tui'ajtun es ni xykyatuñu kwentu di'ibu ja'ayuty myadyáktup. Je'eyu xya'uxpeky mut ja ñu'u tyu'u ja Dios. ¿Tii óyudsu da ngugubátut ma yu yajkutujkpu kopk, o kyaju?

¹⁵ Es ja Jesús ñija'abu naty ja tyádudyu 'yaxuk winma'añaty. Ta t'anmaaydyu:

—¿Ti kots miits xyajka'aja'andu? Tuk'ijxtuguts ja meen di'ibu muut mgugubety.

¹⁶ Net dyajmiindu tu'ugu platu meen. Ko tyaadu t'ijxy ja Jesús, net dyajtuuy:

—¿Pánu tyadu wyiin jyujp esu xyuu di'ibu yam kuxja'ay?

Ta ja'ajuty 'yadsoodu:

—Yu yajkutujkpu kopk.

¹⁷ Net ja Jesús 'yanmaayudu:

—Pes mo'oydyu ja yajkutujkpu kopk ja di'ibu yu'u jya'a'ajtypy, es mo'oydyu ja Dios di'ibu Dios jya'a'ajtypy.

Ko tmadoodu tyaadu, ta du'uñu wyu'umadyaaydyu.

Ja'ay dyajtáwdu pun jikypyáktup ja o'kputy

¹⁸ Net oj tnuujxtu Jesús naagudyu saduseeuty. Ja saduseeuty jyana'andu ko kyajp jyikyipyuka'añ ja o'kputy. Du'unu tyaadu ttuknibujtákuu:

¹⁹ —Ya'uxpukpu, Moisés dyajinigutúku ko pun ja pán 'yeeky es kyaj tu tpattu 'yu'unk, ja myuga'ax pyákuup ja ku'ekytyo'oxy es tmadáttut ja 'yu'unk, es ja'a tyuknikujxm'átup ja jamyii. ²⁰ Du'un jyajty ma uudsuty. Tamu naty juxtujk tukka'axu yedyujk. Ja ka'axkópk pyejky, es 'ye'ky, kyaj tpattu ja 'yu'unk. ²¹ Ta ja myumajtskpu tpejky ja ku'ekytyo'oxy, es nandu'un jyajty. Es ja myuduguukpu nandu'un jyajty, ²² extu ko 'yabudseemy nijxtujk, es ni pán tkatukpattu 'yu'unk. Es ko tyaadu du'un tugekyu ñajxy, ta nandu'un ja toxytyujk 'yo'knú. ²³ Es ma jyikyipyuka'anduk ja o'kputy, ¿pánuk nidu'ugu tadu juxtujkpu una'akuty ñudo'oxy'átup, éxtum tu pyujkta'aydyu mut yu'u?

²⁴ Esu Jesús 'yadsoojudu:

—Miidsuty nugoo m'okkajxtu-gooyñudu, mut ko kyaj xyñijáwudu ja Diosu jyaaybyajtun es ni ja myuk'ajtunu Dios. ²⁵ Es ko ja o'kpu jyikyipyáktut, ni kyapáktut ni pán, du'un 'yíttut éxtumu ánklausu tsajpótmudu. ²⁶ Yu o'kputy situy jikypyáktup. ¿Tii kyajnum miits xyajmadya'áktu éxtum ja Dios jyunañ ma ja jyaaybyajtun, ma tmadya'agyu tadu apyñgyepy ko tyoy?, ko t'anmaay ja Moisés: “Ujtsu du'un ja Abraanu Dyios, Isaa esu Jakoob.” ²⁷ Yu Dios, kyaj yu'u Dyios'átyuty ja o'kputy, yu'u

du'un ja jiikypyuty.^{††} Es du'un miidsuty situy nugoo m'okkajxtugooynadu.

Ana'amunu waanu mujpu

²⁸ Net nandu'un nimiinu Jesús tu'uk ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp, di'ibu tu tmadoyu tyaadu es nija'ap ko Jesús tu t'adsoodu ja saduseenty mudu wi-
jy'ajtn. Ta dyajtuuy:

—Ya'uxpajkp, ¿di'ibu du'un ja ana'amun ni'igu myájuty?

²⁹ Ta Jesús 'yadsooj:

—Ja ana'amun di'ibu ni'igu myájuty, yu'u tyaadu ma jyuna'añ: “Mudowdu es jaygyúkudu, miits israelítuty: ja Dios di'ibu Nindsun'ajtn, yu'uyu je'eyu Windsun'ajtp. ³⁰ Tsoktu ja mWindsún Dios mut winu mjot mwinma'añ, mut winu m'anmujá'an es mut winu mmu-
jaa.” ³¹ Es ja myumajtskp yu'u du'un jyuna'añ: “Tsoktu ja mmudujkpa'a éx-
tum mij ku'um mnaydsyékyuty.” Tadu nimajtskp ana'amun nik ni'igu myájuty kudiinun ni tu'ugu wiinkpu.

³² Ta ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp 'yanmaayu Jesús:

—Oyuts tu xy'adsoy, ya'uxpajkp. Tay'ajtnu'u ko ijtp tu'uk je'eyu Dios, kyajpu wiinkpu. ³³ Es pun ndsojkum ja Nindsun'ajtn Dios mut winu njot nwin-
ma'añ'ajtn, mut winu nmujaa'ajtn es pun nandu'un ndsojkum ja nmudujk-
pa'a'ajtn éxtum nnaydsyójkum ku'um, yu'u situy nik ni'igu tsyobaadat kudi-
inum tugekyu yojxun es tugekyu wind-
su'kun di'ibu yajtoodyup artalkjxm.

³⁴ Es mut ko ja Jesús nija'ap ko ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp tu 'yad-
sooyuty mudu wijy'ajtn, ta t'anuumu:

—Je'eyu tim waanu mdugoy'ajtxuty es m'ítut ma Dios yajkutíky.

Es kyaj pún 'yoknaydyuk'a'ijxunu es t'ak'yajtáwut ni tii.

Pánu tyuump 'yaats ja Kristu

³⁵ Oknum ko Jesús ttuk'uxpejky ja ja'ayuty muj tsajptujk ñabotsoty. Ta yajtuujudu:

—¿Wi'ix ko yu di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup jyuna'andu ko yu Kristu yu'u tuump'ajt aats'ajtn ja Davit je'eyu? ³⁶ Mut ko Davit ku'um, mut ja myuk'ajtn ja Espíritu Santu jyuna'añ: Yu Dios t'anuumu ujtsu nWindsún:

“U'uñ yaa aga'añdsyoo ma ujñ, extu kots uj nyajtugóyut tugekyu mij ja mmudsip.”

³⁷ ¿Es wi'ix mbaat yu Kristu tyuump'áty 'yaats'átyuty yu Davit? Pes Davit ku'um junaamp nWindsún.

Es ja ja'ayuty di'ibu nimáyudyu naty, yu'ujuty myudoodaaydyu yajxón ja Jesús.

Jesús tnigajxy ja fariseenty es di'ibu tsajptugóty ya'uxpajktup

³⁸ Es ja Jesús t'aktuk'uxpejky:

—Naygywentu'átadu miidsuty mut ja di'ibuty ya'uxpajktup tsajptugóty. Yu'u pyujtáktup ja witu yembyu es ttsoktu es ja ja'ayuty 'yubo'x kyajxpo'xudut tu'aay mudu windsu'kun, ³⁹ es tsajp-
tugóty jap tyim'u'uñyá'andu ma ja ja'ayuty mbaat yajxón 'yíxudu es muj windum 'yu'uñyá'andu ma pún kyay 'yuuktu. ⁴⁰ Es tpajkudu ja tyujkuty yu ku'ekytyo'oxyuty, net kyajxta'aktu jeky es du'un twin'uuna'andu ja ja'ayuty, es ñay'andíjudu jyiky'attu tay'ajtn muut. Paaty pátudup ni'igu ja tuydyu'unun.

Ku'ekytyo'oxy ja myeeñ dyoxy

⁴¹ Oknum ja Jesús ñaxwe'tsy ma t'i-
jxy ko ja mukja'aydyujk tpujtáktu may ja myeeñ ma ja muj tsajptujku 'yalkan-
siiu. ⁴² Es nandu'un jya'ty tu'ugu ku'eky-
tyo'oxy ayoobu, es tpujta'aky majtsku

^{††}12:27 Yu'u 'yandijpy ko mudu Dios tugekyu jyiky'ajtta'aydyu. Ix Lukas 20:38.

mutsk meeñu'unk di'ibu yiin waanu tso'o'ajtypy. ⁴³ Net ja Jesús dyaxyu ja 'yux-pujkputujk, es t'anmaay:

—Tuy'ajtun n'anuumu ko tyadu ku'ekyto'oxy di'ibu ayoop tu dyaky ni'igu es kadiinum nidugekyu ja mukja'ayuty. ⁴⁴ Ja'a ko yu'ujuty dyaktu di'ibu yajnadujkup, peru tyadu ayoobu ku'ekyto'oxy dyaky tugekyu ja myeeñ di'ibu tyukjiky'ajtypy.

Jesús tnigajxy ko ja muj tsajptujk tyugoya'añ

13 Ko ja Jesús tso'o'ñ ma ja muj tsajptujk, nidu'ugu 'yuxpujkputy jyunañ:

—Windsún, ok'ix yu muj tsajuty es yu tsuj tujkuty.

² Es ja Jesús 'yadsooy:

—¿M'ijxtup tugekyu tyaadu? Kyaj wyu'uma'añ ni tu'ugu tsaa ñaynikoom-bétyuty, tugekyu tyugoya'añ.

Ijxwu'umun ko ja naxwíñudu tyugoya'añ

³ Net oj ñujtu ma ja Oliivus Kopk di'ibu jam windum ma ja muj tsajptujk. Es ko natyu Jesús jam 'yu'uñu, ta ja Peedru, Santya'agu, Fwank esu Andrés oj 'yanu'umxudu ayu'udsyu:

⁴ —Njanijawuyándupts na'a dunu tyaadu di'ibu tunán jatánup es ti ijxwu'umun ja'ay myudáttup ko tyaadu tugekyu du'un tyuna'añ jyata'añuty.

⁵ Ta Jesús 'yanmaayudu:

—Mnaygywentu'átudup kudiibu pún mwin'uunudut. ⁶ Mut ko may myina'andu di'ibu juna'anaamp: “Ujtsu du'un ja Kristu.” Es wyin'uunaampy mayu ja'ayuty.

⁷ Es ko miits xymyudówdut tsiptundu oymyaaty, katu mnay'adsu'ugudu. Pes du'un jyata'añ, per kyajpu du'un yu'ujuty ma ja naxwíñudu tyugoya'añ. ⁸ Mut ko tuk peky mut jatuk peky ja naxwíñudu

ja'ayuty ñayñitsiptuna'anudu esu ana'ambuty nixim niyam, es myina'añ ja muk ujxuty oymyaaty esu muk yuu. Tugekyu tyaadu yu'u du'un maanum je'eyu tsonda'aky ja ayo'on.

⁹ Per mnaygywentu'átudup miidsuty, ja'a ko ja ja'ayuty mmunujxudup ma ja kumdattujkun es myajwóptut mut ko miits xypyanujxtupts. Es mmunujxudup ma gobernador esu rey es du'un miidsuty jap xypyujta'aktut ja tuy'ajtun ujtskyujxm. ¹⁰ Es koonum yajkajxwa'xut ja obybu ayuk ma tugekyu naxwíñudu, es óknum ja naxwíñudu tyugoya'añ. ¹¹ Es ko myajmunujxtut es myajkuyáktut ma ja kumdattujkun, katu mjetmay'ooktu miidsuty wi'ix mjuna'andut. Ja'a mgajxtup di'ibu Dios mmo'oyudup jaanum, ja'a ko kyaj miits xykajxa'andu mgu'am winma'añ, yu Espíritu Santu mwinma'añmyo'oyudup.

¹² Ma tadu tiempu jyata'añuty, ko extu di'ibáty tukka'ax'ajttup kyayaka'anup nixim niyam es ttuk'ya'ooktut; es ja u'unkteety du'un tyuna'añ mut ja 'yu'unk; es ja una'ku'unguty nandu'un myuttsiptuna'andup ja tyaaak tyeety es tyuk'ya'ooktup. ¹³ Es nidugekyu ja'ayuty m'axuk'ixudut ja'a ko miits xypyanujxtupts. Per di'ibu 'yakmubejkypyum du'uñum, yu'u nitso'ogup.

¹⁴ Yu Diosu kyugajxpu Dañel tkax-jaay di'ibu tyúndup ja axuukpu. Ko xy'ixtat tyanu ma kyaj pyaadyuty ja di'ibu ya'axu'kup es di'ibu kyaj tmuj'ixy ja Dios (wa'an tjaygyuku di'ibu yu neky kyajxypy), net di'ibáty ijttubu naty Judeeu kya'aktut jap es ñujxtut tungujxy kopkkujxy. ¹⁵ Es di'ibu naty jam tujkkujxm, kyaj jyunáktut es ñujx tniiduku di'ibu jap es tjuu-da'anut. ¹⁶ Es di'ibu naty jam kyamotm, kyaj jyumbítut es min t'ooxy ja wyit. ¹⁷ Puroobu ja toxytyujkuty di'ibu naty

ijtp u'unkmuut ma tadu xuu es di'ibu ya'u'unktsi'tstap! ¹⁸ Amdow pujksówdw miidsuty ja Dios es kadiibu mga'aktut ko naty xyuxy, ¹⁹ mut ko muk 'yita'añ ja ayo'on, éxtam ni na'anum kyajaty extu ma Dios dyajkojy ja naxwíñudu, es ni du'un kyanakyjyata'añuty jatugok. ²⁰ Es punu Dios kyaj dyajwaanu tadu tiempu, ni pán k yatso'oktut. Per yajwaanup yu'u mut ko tteky pánuty yu'u tu twin'ixy éxtamu jya'ayun.

²¹ Ko naty pán miits m'anu'umxudu: "Ixtu, tyaa dun ja Kristu", o "Ixtu, tuxim ja Kristu", kyaj xymyubáktut. ²² Mut ko minaaup ja win'u'umbuty di'ibu nayjajaxánup éxtamu Kristu es éxtamu Diosu kyugajxpú, es tyunaampy yu ijxwu'umun esu muj'ajtan es du'un tjawin'uuna'andut ja ja'ayuty di'ibu Dios ku'um wyin'ijx. ²³ Paaty mnayjyujp'ixudup miidsuty. Tu n'anuumudu miidsuty yu tyaadu tim jayujp.

Wi'ix jyumbitut ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu

²⁴ Es ko du'unu naty tu ñajxta'ayu tadu ayo'on, ja xuu wyingoodsuya'añ, ja po'o kyaj ñakyjyaja'añ, ²⁵ kyá'adut ja mudsa'ajuty es yu'xup ja muk'ajtan tsajwínm. ²⁶ Net xy'íxtaduts nmiñ uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, yoodsóty mudu muk'ajtan esu muj'ajtan. ²⁷ Es nduk'ana'amuduts ja n'ánklusuts, es dyajnaymyúkudut di'ibáty tu nwin'íxtuts, ma yu jumboj esu yukpoj myiñ es ma yu xuu pyudsemy es ma tsyi'ity, oytyim maaty.

²⁸ Jattu tyadu 'yijxwu'umun ja iigu kepy. Ko ja xye'entsy 'yity u'unk es pyudsemy ja 'yaay, miits mnija'adup ko miimp ja ambu. ²⁹ Nandu'un jajtpu du'un ko xy'íxtut tugekyu tyaadu, mnijáwudup ko tuu dunu naty wingoombuts, éxtam mbaat njuna'anum tujk agu'uybyun.

³⁰ Tey'ajtan n'anuumudu ko tugekyu tyaadu jyata'añuty maanumu naty ja ja'ayuty di'ibu tyam kyaj 'yooktanum. ³¹ Ja tsajp es ja naxwíñudu náxup, per ja n'ayúkuts ni na'a kyakexy kyanaxy.

³² Ja xuu es ja ooru ni pán tkanijawu, ni yu Diosu 'yánklusuty es ni uj, ja Diosu 'yU'unk, yu'uy du'un je'eyu ñija'ap ja Dios Teety. ³³ Paaty wu'umdu miidsuty wijyuty es mnayjyujp'ixudup, ja'a ko kyaj xyñijáwudu na'a nmina'añuts.

³⁴ Du'un ja'a éxtam tu'ugu ja'ay di'ibu nuxjaamp jagam. Ko naty kyajnum tsy-oon, ta tmo'oydyu ja pyo'oduumbuty ja tyuunk nidu'uk nidu'uk, es t'an-maay ja di'ibu kywentu'átup ja tujk aa es wijy'ítut. ³⁵ Es n'anuumudu miidsuty, wu'umdu wijy, mut ko kyaj xyñijáwudu na'a jyumbita'añ ja mWindsún, pun tu tsyu'ujunu, pun tsu'pun, ma 'yuy ja tugaak o ma xyuñu. ³⁶ Exkum ko jyumbity ti'in es mbaadudut maabuty. ³⁷ Es di'ibu n'anmaaydyup miidsuty, n'anmaaydyupts nandu'un nidugékyuty: Wu'umdu wijyuty.

Tkajxy'áttu pun wi'ixu Jesús yajmátsut

14 Ja'a tyugoy'aty majtsk xuu ja pasku xuu ma yajkáy ja tsajkaaky di'ibu kyaj tmudaty yu levaduuru, es ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup t'uxtaaydyu ja winma'añ wi'ix t'okmátsut ja Jesús mudu andakun, es ttuk'ya'ooktut. ² Es ñayjyanánudu:

—Kyaj jyaaty ma ja xuu kadiibu xyñibudu'kum ja ja'ayuty.

Tu'ugu toxytyujk ttukkuutsy ja pa'ak xu'kpu ja Jesús

³ Jamu naty Jesús Betañu ma yu tyujku Simonk di'ibu yajtijp nilepru pa'am. Ko naty ja Jesús 'yu'uñu meesu winduuy, ta ñimawingoonu tu'ugu toxytyujk mut tu'ugu alabastru limetu

ujts mudu aseytu pa'ak xu'kpu jantsy tsooxubu. Ta ja toxytyujk oj ttuknitemy kyubajkkujxy. ⁴Ko t'ijxtu tyaadu ja ja'ayuty, ta nidu'uguty 'yajkudu, es ñajjyuanánudu:

—¿Ti ko tyaadu du'an tu 'yuxtagoy? ⁵Tyaadu tuuxyup yajteeky tuguk mugopx xuu nidún, esxyup yajtukpudákudu ja ayooba ja'ayuty.

Ta t'oodu ja toxytyujk. ⁶Es ja Jesús t'anmaaydyu:

—Mastu'uttu. ¿Ti ko xy'oodu? Tyaadu óyudsu du'an tu xytyuñ. ⁷Ja ayoobutujkuty du'uñum xymyudáttut ma miidsuty, es oyña'aty mbaat xypyudákudut. Per uj kyajts du'uñum xymyudáttut. ⁸Tyadu toxytyujk tu ttuñ di'ibu mbaat, tu ja nnini'xuts pa'ak xu'kpu ttukkuutsy esuts nnaxtujuknuduts. ⁹Tuy'ajtun n'anuumudu ko yajkajxwa'xy yu oybyu ayuk ma tugekyu naxwíñudu, yajmadya'agut nandu'an di'ibu tyuunu tyadu toxytyujk, es du'an yajjamyátsut yu'u.

Juudus tkuyaka'añ ja Jesús

¹⁰Net nidu'ugu nimajmajtskpu ja x-pujkpu di'ibu xyu'ajtypy Juudus Iskaryotu, oj ñejxy ma ja teedywyindsúnuty es oj myadya'aky mut yu'ujuty wi'ix tkuyaka'añ ja Jesús. ¹¹Es yu'ujuty xyondaktu es twandaktu ja Juudus ko tmo'oy-a'andu ja meen. Net ja Juudus t'uxtaay ja winma'añ wi'ix tkuyákut ja Jesús.

Nindsun'ajtum u 'ya'ux

¹²Es ma ja pasku xuu tsyondaky, ma yajkáy ja tsajkaaky di'ibu kyaj tmudaty ja levaduuru, es ja ja'ayuty dya'ooktu ja byorreegu, ta ja xpujtkputy tnimiindu wingón ja Jesús es dyajtuudu:

—¿Ma xytsyeky n'uxkúkuduts es ndu'unum ja pasku a'ux?

¹³Ta ja Jesús tkejxy nimajtsku 'yux-pujtkputy, es t'anmaay:

—Nujxtu jam kajpnóty. Jap xypyaadut tu'ugu yedyujk di'ibu myunejxypy tuk tsiyu nuu, ¹⁴es xypyanujxtut extu ma tyujktúku, es xy'anuumudu tadu kudujk: “Yu nWindsúnuts xytyuk'yajtaup: ¿Ma ja kwartu ma mbaat n'a'ux'áttuduts mududsu n'xpujtkputujk ma tyadu pasku?” ¹⁵Net mduk'ixudut tu'ugu muj kwartu es oydyuñ ma ja tukniku'uybyu tujk, es xy'uxkúkut ja a'ux jam.

¹⁶Ta ja nimajtsk xpujtkputy ñujxtu kajpnóty es tpattu tugekyu éxtum 'yanmaayu ja Jesús, es dya'abátudu ja pasku a'ux. ¹⁷Es ko oj tsyu'ujunu, ta jyajttu Jesús mudu 'yuxpujtkputy, ¹⁸es ñaxwa't-staaydyu meesu winduuy, es kyaydyu. Net ja Jesús jyunañ:

—Tuy'ajtun n'anuumudu ko nidu'uk miidsuty di'ibu kaapy mut uj, ja'ats uj xykyuyakaambuts.

¹⁹Net ja xpujtkputy jyantsyiyotmay-dyuktujkudu, es dyajtuudu nidu'ugáty ja Jesús:

—¿Tii ujtsu daa?

²⁰Ta 'yadsoojudu Jesús:

—Yu'u du'an nidu'uk miidsuty ja nimajmajtskpu di'ibuts xymyutkaaymyujkp. ²¹Uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, du'an nnejxyuts éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ. Per puroobu tadu yedyujk di'ibuts xykyuyakaamp. Nik oy mut yu'u kooxyup kyadimmiñ kyadimjajty naxwiñ.

²²Ma naty jam 'ya'ux'attu, ta Jesús tkone'ky ja tsajkaaky es tja'aygyudáky ja Dios.

Es ko ttujkwa'xy, ta tmooydyu ja 'yux-pujtkputy, es t'anuumudu:

—Kaydyu. Tyaadudsu nnini'x.

²³Net tkone'ky tu'ugu káluz mudu vinu es tja'aygyuda'aky ja Dios. Ta tmooydyu ja 'yuxpujtkputy, es nidugekyu 'yuktu ma ja káluz, ²⁴es 'yanmaayudu:

—Tyaadudsu du'un ja nne'pyñ di'ibu Dios yajnaxkudáky py ja jembyu kajxy'á-typu, di'ibu yajtamaan yaj'yokaamp es du'un yajma'xut nimay ja ja'ayudyu pyojputy. ²⁵ Es n'anuumadu ko kyajts nnaky'uuga'añ ja uuvu nuu extu kodsu naty n'iiky mut miidsuty ja jembyu uuvu nuu ma ja Diosu kyutujkun.

Jesús tñigajxy ko Peedru 'yuxti'ja'añuty

²⁶ Ko t'uudaaydyu tu'ugu alabanzu, ta oj ñuxtu ma ja Oliivus Kopk. ²⁷ Net ja Jesús t'anmaaydyu:

—Nidugekyu miits xymyas-tu'udándups ma tyadu koots. Mut ko jyuna'añ ma Diosu jyaabyajtun: “Nya'oogups ja borreegu kwentu'ajtpu, es ja byorreeguty 'yayo'oywya'xta'aydyut.” ²⁸ Es kodsu naty tu njikypyeky, jawyiinuts nnujxut Galileeu maanumu naty miits mganuxtu.

²⁹ Net ja Peedru jyunañ:

—Oy nidugekyu mjamastútubu, uj kyajts mij nmastu'udut.

³⁰ Net ja Jesús 'yanmaayy:

—Peedru, tuy'ajtun n'anuumu ko ma tyadu koots, kyajnumu naty tugaak 'yuy majtsk ok, es mij mjuna'ana'añ tuguk ok ko kyajts xy'ix'aty.

³¹ Ta ja Peedru muk 'yadsooy:

—Oyats ndim'oogut mut mij, kyajts njuna'ana'añ ko kyaj n'ix'aty.

Es nidugekyu ja wiink uxpujkruty nandu'un jyunaandaaydyu.

Jesús kyajxta'aky Jetsemanii

³² Net ja Jesús jyajttu mudu 'yux-pujkruty ma tu'ugu lugaar di'ibu xyu'aj-tyty Jetsemanii. Ta t'anmaaydyu ja 'yuxpujkruty:

—U'uñudu yaa mints xim n'okkajxta'aky.

³³ Ta tmunejxy ja Peedru, Santya'agu esu Fwank, esu Jesús ñayjya'aju jantsy

jotmaymyut es 'yamutsk'ajty. ³⁴ Net t'anmaaydyu:

—Du'anuts njawu njodoty éxtum tu'ugu jotmay di'ibu mudu o'kun. Wu'umdu miits ja yaa es mudánadu ja tsuu mut uj.

³⁵ Net ja Jesús waanu ñas'yo'oyu. Ta ñayjyujpu koxtanu naxkujxy, kyajxtáky ³⁶ es jyunañ:

—Tatitu'unk, mij mbaat oytyiity xytyuñ. Pan mbaat, kadiibuts n'uugut yu ta'ambu. Per kyaj dyu'anuty éxtums uj ndseky, wa'an du'un éxtum mij xytsyeky.

³⁷ Net jyumbijty ma naty ja niduguukpu 'yuxpujkruty, es tpattu mya'adu, es t'anmaay ja Peedru:

—Simonk, ¿tii mmaabu? ¿Ti kyaj tu mmada'aky m'ítut wijy mut uj ni tuk oorú? ³⁸ Wijtu es kajxta'aktu kadiibu ja ka'oybyu mmamada'agudut. Tuy'ajtun ko ja anmaja'an myudajtyty ja tsojkun, per kyaj yu nini'x tkupuka'añ.

³⁹ Ta jatugok oj ñejxy, es kyajxtáky du'un éxtum jayujp. ⁴⁰ Net jyumbijty jatugok ma ja niduguukpu, es tpattu ak maadup, mut ko nugoo naty ja tsuu tu 'yokwindujkandu. Es yu'ujuty kyaj tni-ja'adu wi'ix 'yadsówdut. ⁴¹ Ja myuduguk ok oj ñejxy. Ta kyajxtáky. Net jyumbijty ma yu'ujuty, es t'anmaaydyu:

—¿Tii m'akmaa m'akpo'xtubu? Tu net tpaaty ja xuu ja oorú ma uj, ja Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkayaka'añuts ma yu pojpu ja'ayuty. ⁴² ¡Pudu'aktu! ¡Jo'omdu! Ta myiñ ja di'ibuts xykyuyakaamp.

Jesús yajmátsy

⁴³ Tamu natyñumu Jesús 'yakkajxy ko jyajty ja Juudas di'ibu nandu'un 'yuxpujkruty'ajtyty ma yu nimajmajtskpu, es myindu mudu mayjya'ay ak mudu 'yespaadu esu kyépyuty. Yu'u naty kajxadup ja teedywyindsunuty, ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup esu

mujja'aydyujkuty. ⁴⁴ Yu Juudas tu naty ttukni''ixu wi'ixu naty dyaka'añ ja ijsxwa'umun:

—Di'ibuts uj ndsi'xypy, yu'u du'unu naty ja Jesús. Yu'u du'un mmátstap es yajxon xykyutsúmdut es xyajnujxtut.

⁴⁵ Netyu Juudas tnimiin ja Jesús es tkajxpe'xy:

—Dios maygyépyuty, Windsún.

Ta oj tsi'xy. ⁴⁶ Ta tmajtsnudu ja Jesús es dyajnujxnudu tsimy.

⁴⁷ Es nidu'uk di'ibu jamu naty mudu Jesús tju'ty ja 'yespaadu es tnibo'tu tuk adu'umu tyatsk ja teedywyindsungópku tyuumbu. ⁴⁸ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja mayjya'ayuty:

—¿Tii du'unuts miits tu xyñimínduts mudu m'espaadu esu mgepy es xymy-atsa'anduts éxtumxyupts uj nma'tsputy?

⁴⁹ Bom bómuts uj tu nya'xpuktu miidsuty muj tsajptujk ñabotsoty, es ni na'ats tu xykyamatsta. Per tugekyu tyaadu du'un jyátyuty es yajkuudyúnut ja Diosu jyaabyajtun.

⁵⁰ Ta nidugekyu ja xpujkiputy tmas-tuttu ja Jesús, es kyaktaaydyu.

⁵¹ Jap tu'ugu una'k tpanejxy twit'aty yu'uy tu'ugu saabunu. Net ja ja'ayuty tmajtsta ja una'k, ⁵² es ja'a dyajwe'emy ja syaabunu es kyeky niwa'ats uxwa'ats.

Jesús, Anás wyindum

⁵³ Di'ibáty myajtsta ja Jesús, yu'ujuty myunujxtu ma ja di'ibu ñigopk'ajtypy ja teedywyindsúnuty. Ta jap ñaymyujkudu ja teedywyindsúnuty, mujja'aydyujkuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'xpujktap. ⁵⁴ Esu Peedru pyanujx ja Jesús extu ma ja tyuja'a ja teedywyindsungópk. Jap oj wye'emy es ñaxwe'tsy mudu polusiuty, es ñayyajjokxpúkudu ma ja juun.

⁵⁵ Yu teedywyindsúnuty es nidugekyu di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty t'ax-ta'aydyu ja winma'añ wi'ix tniwaambát-tut ja Jesús es 'yoogut. Per kyaj tpattu ja pyojpu. ⁵⁶ May ja ja'ayuty oj jyamindu es

tjaniwaambajttu, per kyaj tyi'igyu'áttu ja 'yayuk. ⁵⁷ Net myiin naaguty di'ibu andáktap, es jyunandu:

⁵⁸ —Tuts nmudóyuts ko tyadu yedyujk du'un jyuna'añ: “Új njítuptsu tyadu muj tsajptujk di'ibu ja'ayuty tu tkojy, es tuguk xuuts ngójut ja wiinkpu di'ibu kyaj ja ja'ayuty dyajkojy.”

⁵⁹ Per ni yu'ujuty tkayajti'igyudu 'yayuk.

⁶⁰ Net ja teedywyindsungópk pyude'ky, es ja'ay kyujk'aay dyajtany ja Jesús:

—¿Kyaj m'adsoy ni tii? ¿Tii dunu tyaadu di'ibu yam myadyáktap mut mijtskyujxm?

⁶¹ Per ja Jesús oj wye'emy amoñu, ni ti tka''adsooy. Net ja teedywyindsungópk 'yanmaayu:

—¿Tii mijtsu du'un ja Kristu, ja Diosu 'yU'unk?

⁶² Es ja Jesús 'yadsooy:

—Újtsu du'un. Es miits m'íxtap ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, n'u'uñhaya'añuts ma 'yaga'añdsyoo ja Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudaj-tyty, es kots nmina'añ yoodsóty.

⁶³ Net ja teedywyindsungópk tku'tsy ja wyit es ñuguxu'ugut ja 'yaku, es jyunáñ:

—¿Ti ko n'aktimtsojkum ja testiigu?

⁶⁴ Miidsuty ku'um tu xmyudowdu yu 'yaxuk ayuk. ¿Wi'ix mjuna'andu?

Es ja'ajuty nidugekyu jyunandu:

—Myudajtypy ja pyeky es pátap 'yoogut.

⁶⁵ Ta naaguty tnidsújudu, es twingud-su'umudu es tkojxtu. Ta t'anmaaydyu:

—¡Okmay! ¿Pán tu mgóxyuty?

Es ja polusiuty nandu'un tkojxtu.

Peedru t'uxtijy ja Jesús

⁶⁶ Japu nátyñum ja Peedru abatku'p ma tuj'a'a. Ta ñimiinu tu'ugu kiixy, teedywyindsungópk pyo'oduumbu.

⁶⁷ Es ko t'ixy ja Peedru ñay'ajóxxytu ma ja juun, ta oj tuyu tjantsy'ixy es jyunáñ:

—Mij nandu'un tu mjudity mudu Jesús nazarenu.

⁶⁸Es ja Peedru t'uxtijy ja Jesús, es jyunán:

—Kyajts n'ixy'atyu tadu yedyujk. Kyajts nnijawu ti dun mmadyakypy.

Net nejxy tujk agu'am, es 'yuu ja tugaak. ⁶⁹Ta ja kiixy jatugok t'ixy ja Peedru es t'anuumudu di'ibáty jámuty:

—Tyaadu, situy yu'u ja'ay'ajtabu tyadu yedyujk.

⁷⁰Per ja Peedru jatugok t'uxtijy. Es ko waanu 'yak'ijty, di'ibu naty jápúty jatugok t'anmaaydyu ja Peedru:

—Tuy'ajtun ko mij nandu'un mja'ay'ajtabu tyaadu, mut ko Galileeu ja'ay mij.

⁷¹Ta ja Peedru oj ñagyajxpékuty ko kyaj tuy'ajtun, es jyunán:

—Por tsyos, kyajts n'ixy'atyu tyadu ja'ay di'ibu miits mmadyáktup.

⁷²Ta netyu 'yuu ja tugaak myuma-jtsk ok. Net ja Peedru tjamejtsy éxtum ja Jesusu naty tu 'yanu'umxuty: “Ko kya-jnumu naty tugaak 'yuy myumajtsk ok, es mij mjuna'ana'añ tuguk ok ko kyajts xy'ix'aty.” Ta ja Peedru jyantsytyujku juuy yaxpu.

Jesús, Pilatu wyinduuy

15 Ko oj xyuñu, ta ja teedywyindsúnuty ñaymyujkudu mudu muj-ja'aydyujkuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpújktup es mut nidugekyu di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty. Net tkut-suumdu ja Jesús, es oj tmunujxtu es ttukkudujkudu ja gobernadoor Pilatu. ²Es ja Pilatu dyajtuuy ja Jesús:

—¿Tii mijtsu du'un ja israelítadyu ryey?

Ta ja Jesús 'yadsooy:

—Tuy'ajtun, ujtsu du'un.

³Es ja teedywyindsúnuty tni'uunudu kanak nax. ⁴Ta ja Pilatu jatugok dya-tuuy ja Jesús:

—¿Tii kyaj m'adsoy ni wi'ix? ¿Ti kyaj xymyudoy tugekyu nu'un yam mdukni'uunudu?

⁵Per ja Jesús kyaj tyim'adsooy. Es ja Pilatu oj wyu'umu du'uñu es kyaj tni-jawu wi'ix 'yajakuna'anut.

Jesús niduku es 'yoogut

⁶Es pasku pasku ja Pilatu tasmatsu tu'ugu tsimyja'ay di'ibu ja ja'ayuty wyin'ijxtup. ⁷Japu naty 'yittu tsimy naaguty di'ibu tu yajja'ay'eeky ko tsyiptuundu yu yajkutujkpu, es nidu'uk yu'ujuty xyu'ajtypy Barrabás. ⁸Ta ja ja'ayuty tniwingoondy ja Pilatu, es t'amdoodu ttúnut éxtum jaayum ttuñ. ⁹Ta ja Pilatu 'yadsoodu:

—¿Tii mdsoktup es nnasmátsuduts ja mrey?

¹⁰Du'un jyunán ja Pilatu mut ko ñi-ja'abu naty ko ja teedywyindsúnuty tnaywyinnaxujáwudu ko ja Jesús may ja ja'ayuty pyanujxudu es paaty tu tyukkudúkudu. ¹¹Per ja teedywyindsúnuty tniбудu'uktu ja ja'ayuty es jyunan'andut ko yajnasmaťsut ja Barrabás.

¹²Ta ja Pilatu dyajtuudu:

—¿Es tits ndúnup mut di'ibu miits mdijtup ja israelítadyu ryey?

¹³Yu'ujuty yaxkaktu:

—¡Yajkruuzpát!

¹⁴Ta ja Pilatu t'anmaaydyu:

—Pes, ¿tii du'un tu ttuundugóy?

Per ja'ajuty 'yaktim'yaxkaktu:

—¡Yajkruuzpát!

¹⁵Es ja'a ko Pilatu wyu'uma'añ oy mut ja ja'ayuty, ta tasmajtsu ja Barrabás es tni'ana'amu esu Jesús yajwópút. Ta net tkuyajky es dyajkruuzpáttut.

¹⁶Oknum ja soldaaduty tmunujxtu ja Jesús ma ja yajkutujkpu tyuja'an di'ibu 'yandijpy pretooryu. Ta dyajnaymyujku nidugekyu ja soldaaduty ma tadu lugaar. ¹⁷Net ttukpújtáktu ja witu tsu'unkpu éxtumu yajkutujkpu wyit. Ta txugajtta ja

apyn' éxtam tu'ugu koronu es tpujtákudu kyubajkkujxm. ¹⁸ Net t'anuumudu:

—¡Muj kujxm mij, israelítadyu ryey!

¹⁹ Net ttukkuwojpu'ktu tu'ugu kepyu'unk, tnidsújudu, twingoxtánudu es jyawu twindsu'ugu. ²⁰ Ko ttukxiktaaydyu, ta dyajjanajktu ja tsu'unk wit es ttukpujtáktu ja kyu'am wit. Ta tmunujxnudu es dyajkruuzpata'andu.

Jesús kyruuzpéty

²¹ Ta tu'aay tpattu tu'ugu ja'ay di'ibu kyamoty naty tu 'yotsy. Ja'a xyu'ajtypy Simonk es kyugajpnaty Sirene, es ty-eety'átyuty ja Alejandru esu Rufu. Ta ja soldaaduty ttukkupajktu agwanu ja Simonk es dyajnuxat ja Jesusu kyruuz.

²² Ta tmunujxtu ja Jesús ma tu'ugu lugaar txu'aty Gólgotu, di'ibu ayuk wimbudsuump Kalaveeru Lugaar. ²³ Jam tjabat'uugándu ja vinu taam'yo'oy mut ja mirru ujts aay, per ja Jesús kyaj t'iky. ²⁴ Ta dyajkruuzpajttu. Es net ja soldaaduty ttuundu rifu es du'un dya-jwa'xtu ja Jesusu wyit.

²⁵ Taxtujk yaxpu naty ko dyajkruuzpajttu. ²⁶ Es kyubajky tpujtákudu tu'ugu le-treeru di'ibu junaamp éxtamu du'un ja 'yu'unun: “Tyaađu ja israelítadyu ryey.” ²⁷ Nandu'un majtsku ma'tspaty dyajkruuzpajttu mut yu'u, tu'uk aga'añdsyoo es jatuk'uk anajñdsyoo. ²⁸ Es du'un yajkuy-dyúñ ja Diosu jyaaybyajtan ma jyuna'añ: “Du'un ñajxy éxtamu axuk ja'ay.”

²⁹ Ja ja'ayuty di'ibu najxtup jam tnixi'ik ttukxi'iktu, ttuknugow tuk'yu-jkówdu es jyuna'andu:

—Mij di'ibu muj tsajptujk mijitypy es mjuna'añ ko tugukxubajtp xykyojoy jatuk ok. ³⁰ Nayyajtso'ogudu mij ku'am es junak kruuzkujxy.

³¹ Es nandu'un tyukxikudu ja teedy-wyindsúnaty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es mudu fariseeuty es

ja mujja'aydyujkaty, es ak yu'ujuty ñajjyunánudu:

—Tu dyajtse'eky ja wiinkpúty, per kyaj mbaat ñayyajtse'egyuty ku'am. ³² ¿Ti kyaj yu'ujuty ja israelítadyu ryey? ¡Wa'an tjanaky kruuzkujxy es net yu'u nmubujkum!

Extu ja ma'tspaty di'ibu naty jam mut yu'u kruuzkujxm twingajx tjujpkajxtu ja Jesús.

Jesús 'yeeky

³³ Net tugekyu ja naxwíñudu kyood-sudyaay kijkyxyu extu tuguk yaxp xunnum. ³⁴ Es nan ma tadu oorú ja Jesús muk kyajxy:

—Eloy, Eloy, ¿lamu sabaktanú? (di'ibu ayuk wimbudsuump: “Dios miu, Dios miu, ¿ti kots mij tu xymyastu'uty?”)

³⁵ Nidu'uguty di'ibu naty jam tmu-doodu, es ñajjyunánudu:

—Mudowdu, yu'uga yáxup ja Diosu kyugajxpu Elius.

³⁶ Net nidu'uk oj ñejxy pye'egyú, es oj dyajtsooñ tu'uk di'ibu yuunkpunaanu. Ta dyajxe'ky mudu vinu xun, es ttukjujptíja tu'ugu kepyu'unk, es ttukmuwin-gooñ ja Jesús es tmuugat. Ta jyunañ:

—Mastu'uttu. Min n'ok'ijxum pan nimiinap ja Elius es yajjunákudut kruuzkujxy.

³⁷ Ta jatugok ja Jesús oj muk kyajxy, es oj 'yo'knu. ³⁸ Net ja aday di'ibu jap muj tsajptugóty kyutswa'xy kubajky es extu ux'am.

³⁹ Net ja soldaadu windsún di'ibu naty jap tunaapy Jesús wyindum es tmu-dooy ko muk kyajxy es 'yeeky, yu'u net jyunañ:

—¡Tuy'ajtandumu naty ko tyaađu yu'ujuty ja Diosu 'yU'unk!

⁴⁰ Jamu naty nandu'un naagudyu toxytyujkaty myuj'ixtu jagam. Ma yu'ujuty jamu naty ja Mariu Magdalenu, Salomee esu Mariu, ja

mutsk Santya'agu esu Josee tyaaguty.
⁴¹ Tyadu toxytyujkuty tso'ondup Galileeu es tpanujxtu ja Jesús es tpudujkudu ko 'yijy Galileeu. Es jamu naty may ja wiinkpudyu toxytyujk di'ibuty nandu'un muut pyatakudu Jerusalén.

Jesús ñaxtuku

⁴² Ko oj tsyu'ujunu es ko naty ñayjuyj'ixudu ko ja saabudu xuu dyajtsonda'aga'andu, ⁴³ ta Josee tninejxy ja Pilatu mudu jotmuk'ajtun es t'amdoy ja Jesusu ñini'x. Esu tadu Josee, Arimateeu ja'ay, yu'u naty nidu'uk ja di'ibu naty ana'amdup muj tsajptugóty es jap muj 'yity, es 'yawijxypy ko ja Diosu kytutjukun myínut. ⁴⁴ Ta ja Pilatu du'uñu wyu'umu ko yajnimaay ko tu ja Jesús 'yeeky. Net twoodsooy ja soldaadu windsún es dyajtuuy pun tu 'yeeky ja Jesús. ⁴⁵ Net ja soldaadu windsún jyúnáñ:

—Tuy'ajtun. Tu 'yo'knu.

Ta ja Pilatu t'anmaay ja Josee:

—Mbaat xyajkruuzjunáky.

⁴⁶ Net ja Josee tjuuy tu'ugu saabunu oybyu es dyajkruuzjunajky ja Jesusu ñini'x. Ta t'abijty mut ja saabunu. Ta tpujtáky ma tu'ugu o'kpu jut di'ibu naty yu'u tu dyajtsajtsjuty dyajpa'ajutyuty tsawiiñ, es oj t'agu'uy mut tu'ugu mujpu tsaa. ⁴⁷ Ja Mariiu Magdalenu esu Mariiu, ja Josee tyaak, yu'u 'yijxtu ma naty tu tpujta'aky.

Jesús jyikypyeky

16 Ko ja saabudu xuu ñajxy, ja Mariiu Magdalenu, Salomee esu Mariiu, ja Santya'agu tyaak, tjuudyu ja pa'ak xu'kpu es ttukjaaxa'añ ja Jesusu ñini'x. ² Ta jantsy jépyup, xuuñubunu naty ma ja domingu xuu, jyajttu jam ma ja o'kpu jut. ³ Es jam tu'am ñayya-jtuujudu ak yu'ujuty:

—¿Pún xyjudi'imxum ja muj tsaa es xya''awátsxum ja jut?

⁴ Es ko jyajttu, ta t'ijxtu ko tu naty yajjudimy ja tsaa es ja jut awa'adsu naty 'y-ijnu. ⁵ Ta tyujkudu jutoty, es jam t'ijxtu 'yu'uñu aga'añgyu'u tu'ugu ana'k di'ibu xóxyuty mut tu'ugu poop wit yeñ. Es yu'ujuty jyantsytsyu'kudu. ⁶ Es ja'a 'yanmaayudu ja toxytyujkuty:

—Katu mdsu'ugudu. M'uxtaaydyup ja Jesús nazarenu di'ibu tu dyajkruuzpáttu. Pes tu jyikypyeky. Kyaj ñakyyaaty. Ixtu ja lugaar ma naty tu tpujta'aktu. ⁷ Nujxtu es xy'awánudut ja 'yuxpukputy es ja Peedru: “Jawyiin ja'a ñejxy Galileeu. Japts xy'ixtut éxtum oj m'anu'umxudu.”

⁸ Net ja toxytyujkuty tso'ondu ma ja jut aa jantsy pojun es ñujxnudu puye'egyut mut ko naty tsyu'ugudu. Es ni pún wi'ix tka''anmaaydyu, ja'a ko jyantsytsyu'ugudu.

Jesús kyuxe'eky ma Mariiu Magdalenu

⁹ Ko Jesusu naty tu jyikypyeky móñum domingu xuu, jayuj kyuxe'ky ma ja Mariiu Magdalenu di'ibu Jesús tuuyup tyukmastut juxtuk ja ka'óybyuty. ¹⁰ Ta ja Mariiu oj ñejxy ma ja Jesusu 'yuxpukputy di'ibu wu'umdu jotmaymyut es jap jy'uy ya'axtu naty.

¹¹ Es ko yu'ujuty tmudoodu ko Mariiu 'yawanudu ko ja Jesús tu jyikypyeky es ko tu t'ixy, kyaj tmubujktu.

Jesús kyuxe'eky ma nimajtsku 'yuxpukputy

¹² Oknum ja Jesús kyuxe'ky tu'aay mudu wiink kuxu'kun ma tyu'uyo'oydyu nimajtskpu di'ibu tso'ondup tekye'epy Jerusalén. ¹³ Ta yu'ujuty jyumbijttu Jerusalén es t'awa'anudu ja Jesusu 'yuxpukputy; per nan yu'ujuty kyaj yajkajxymubujktu.

Di'ibu Jesús tyuknipejky ja 'yuxpajkputy

¹⁴ Oknum ja Jesús kyuxe'ky ma ja majk tu'ukpu 'yuxpajkputy di'ibu naty meesu windum kaadyup, es t'oodu mut ko kyujuun'átyuty es kyaj tmubajktu ja di'ibu naty ta t'ixtu jiiky. ¹⁵ Ta t'anmaadydu:

—Nujxtu miidsuty ma nidugekyu naxwĩnudu ja'ay es xytyuk'uxpúktut ja oybyu ayuk. ¹⁶ Di'ibátyuts uj xy'axájup es nubajttup, nitso'ogup. Per púnuts xykya'axájup, ja'a nujxup ma ja tuydyu'ununu winu xuu winu tiempu. ¹⁷ Es di'ibáty xy'axájupts es xymyubúktuts, yu'uts nmo'oydyup es ttúndut yu tyadu

ijxwu'umun: Mududsu nxuugyujxm dyajpudsúmdut ja ka'óybyuty di'ibu ja'ay myudajttup; kyajxtup wiingátypyu ayuk; ¹⁸ wyijtsu'uktup ja awa'andsa'añ; pun 'yuuktup ja venenu, kyaj ti jyátudut; es ko ja kyua' ttuknikónut ja di'ibu pajkup, net dya'aguda'aktut.

Jesús tsyajpéty

¹⁹ Ko ja Nindsun'ajtam Jesús du'un jyunaandaay, ta ja Dios yajpatujku tsajpótm es 'yu'uñu aga'añdsyoo ma Dios. ²⁰ Oknum ja xupajkputy tso'ondu tkajxwa'xy ja oybyu ayuk majaty ja ja'ayuty. Es ja Nindsun'ajtam Jesús pyudúkudu yu'ujuty, es mudu muj ijxwu'umunuty ttuk'ixtu ja ja'ayuty ko tuy'ajtunu'u di'ibu myadyáktup.

Oybyu Ayuk Di'ibu Lukus Jyaay

1 Mugu'uk Tyófilu, may ja ja'ay tu t'atseky es t'aja'aya'añ yajxónu tyadu madya'aky di'ibu jaitu mut uudsuty yaa. Yu'ujuty yajtuundu tyadu madya'aky di'ibu tu tyuñ tu jyátyuty mut uudsuty. ²Xytyukmumadyáktuts ja xpxjktutujk di'ibu naty jap mut ja Jesús extu jawyíñup es tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk. Yu'ujuty 'yijxtu tugekyu di'ibu tuun jaitu es tmadyaky óknum wi'ix tyuun jyajtu taadu tugekyu. ³Es uj nandu'un, nbayo'oyuts yajxón tugekyu extu ma tsyondaky, es uj tyam mij nduknijayu yu tyadu madya'aky éxtum tyimjaitu nidu'uk nidu'uk, ⁴es du'un xyñijáwut es t'aj'ajtanu'u di'ibu tu myajtuk'xpeky.

Tu'ugu anklus t'awanu ko Fwank Yajnuabajtpu myina'añ jya'ta'añ

⁵Ko ja Erodus 'yijty rey jap Judee, net tsyunaay tu'ugu teety di'ibu xyu'aj-tyty Zakariius es ja'a Abiuis ja'ay. Es ja Zakariiusu ñudo'oxy txu'ajty Elisabet, es yu'u tyuump 'yaats ja Arón, teedy-wyindsungóp. ⁶Esu Zakariius esu Elisabet tmumadoodu ja Diosu 'yana'amun. Es yu'u jiky'ajttup t'aj'ajtan muut es ni pún mbaat kyapeky'ixudu. ⁷Es kyaj ijty ja 'yu'unk, ja'a ko yu Elisabet kya-jpyam 'yu'unkpaaty es yu'ujuty nimajtsk tu jyantsymyujja'ayunu.

⁸Tu'ugu xuu ko Zakariius es ja myuudeedyuty di'ibáty muut tmudundu ja Dios ma muj tsajptujk, ⁹net tyukka'aju ja Zakariius es tyúkut muj tsajptugóty yajpoomjojkpu, éxtum jaayum ja teetytyujk ttundu tu 'yity. ¹⁰Nidugekyu ja'ay wyu'umdu t'aja'p es kyajxtáktu ko ja Zakariius dyajjéky ja poom. ¹¹Net kyuxe'ky tu'ugu Diosu 'yanklus aga'añdsyoo ma ja artal ma dyajjéky ja poom. ¹²Ko ja Zakariius

t'ijxy ja anklus, jyantsytsyu'ku es kyaj tñija'aju wi'ix jyuna'anut. ¹³Net 'yanmaayu ja anklus:

—Zakariius, katu mdsu'ugu. Dios oj tmudoy ja mgajxtákan, es ja mnudo'oxy Elisabet yu'u pyaadaampy tu'ugu u'unk di'ibu mduku'áttup Fwank. ¹⁴Mmadát-tup ja jotkujk'ajtan, es may ja ja'ay xyonda'agut ko jya'tut naxwiin. ¹⁵Tadu m'u'unk yu'u itaamp muj ma Diosun. Kyaj t'uuga'añ yu vinu es ni muk nuu es tmadátut ja Espírítu Santu extu ma kyajnam jya'ty naxwiin. ¹⁶Es yu'u yajjodumbittup mayu israelitu ja'ay ma yu Nindsun'ajtam Dios. ¹⁷Es ja tyadu Fwank yu'u nujxup jawyiin ma ja Nindsun'ajtam es tmadátut ja winma'añ es ja muk'ajtan éxtum tmadajty yu Diosu kyugajxpu Eliius, es tpajta'agut es amumdu'uk jot 'yíttut ja u'unkteetytyujk mut ja 'yu'unk 'yuna'k es ttuk'xpxúkut di'ibu kyaj Dios tmumudoy, es du'un t'uxkúkut ja ja'ay es t'axájut ja Kristu.

¹⁸Net ja Zakariius dyajtuuy ja anklus: —¿Wi'ixuts nnijáwut pun t'aj'ajtan? Uj tats nmujja'ayunu es ja nnudo'oxyuts nandu'un.

¹⁹Es ja anklus 'yadsoojumbijty:

—Ujtsu du'un Gabryel es nmudúñuts ja Dios ma 'yity. Yu'uts tu xykyexy ma mijtsun es n'anuumadu tyadu oybyu ayuk. ²⁰Per ja'a ko kyaj xymyubeky, tyam mwu'umut uum es nat extu ko ja m'u'unk jya'tut naxwiin. Es t'aj'ajtan ko tyadu n'ayúkus yajkuydyúnut ko ja tiempu tpaadut.

²¹Es ja ja'ay 'yawijxtu jap t'aja'p es ñayyajt'ujudu ti ko ja Zakariius jyantsyjeeky jap tsajptugóty. ²²Es ko pyudsuumnu ja Zakariius, kyaj mbaat 'yokkajxnu, je'eyu 'yaa ky'u dyaj'yi'xy. Net ja ja'ayuty jyundanu ko Zakariius tu 'yijxma'aty jap muj tsajptugóty.

²³Es ko oj kya'pxy ja di'ibu naty tyiimpy, ta ja Zakariius ñujxnu ma tyujk. ²⁴Es net ja Elisabet oj wye'emy

u'unkmuut es kyaj ma ñejxy, 'iyjty mugoxk po'o tyugoty. Es ja'a jyunañ: ²⁵ “Dios yu'uts xymyo'oyaamp yu u'unk es kudiibuts ja ja'ay xyñak'uxtijut.”

Tu'ugu anklus t'awanu ko Jesús myina'añ jya'ta'añ

²⁶ Es ko 'iyjty tudujk po'o ma Gabryel tmugajxy ja Zakariius, net ja Dios tkejxy ja Gabryel wiink tsoo ma ja Nazaret kajpn, Galileu ñaxóty. ²⁷ Es ja Gabryel yajkejxy es tmugajxut ja kixyudo'oxy di'ibu xyu'ajtypy Mariiu. Es ja Mariiu, ja'a naty nijamyu't'ajtup tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Josee, ja rey Davitu tyuamp 'yaats, es tu naty ja Mariiu ya'amdoy es muut pyékut. ²⁸ Es ja Gabryel tyujku ma ja Mariiu tyujk, es tkajxpe'xy:

—Dios maygyépyuty Mariiu. Ni'igu mij ja Nindsun'ajtum mdsékyuty, Dios 'yity mut mijts.

²⁹ Es ko Mariiu tmudooyu tyadu ayuk, ta oj jyotmay'leeky es jyuna'añ jyodoty wyinma'añóty: “¿Ti 'yandijpyu tyadu kajxpo'xun?”

³⁰ Net ja Gabryel 'yanmaayy:

—Mariiu, katu mdsu'ugu. Dios mduna'anxup tu'ugu muj may'ajtun. ³¹ Mijts tu'ugu u'unk myajmín myajja'tup ya naxwiiñ di'ibu mdukxu'átup Jesús. ³² Yu'u itup jantsy muj es yajtíjat Dios Tsajpótmudu 'yU'unk, es ja Dios myo'oyudat ja kutujkun éxtumu 'yapteety Davitu kyutujkun, ³³ es t'ana'amut ma naxwíñadu Israel es 'yítut winu xuu winu tiempu. Ni na'a kyakáxut yu 'yana'amun.

³⁴ Net ja Mariiu dyajtuy ja anklus:

—¿Wi'ixu taadu du'un jyátut? Kya-puuts nmudaty ja n'u'unk nña'ayuts.

³⁵ Es ja anklus 'yadsoojumbijty:

—Mínup ja Espiritu Santu ma mijts es ja Dios Tsajpótmudu myajnitukudup mut ja myuk'ajtun éxtum tu'ugu yoots.

Paadyu tadu u'unk di'ibu ja'taamp naxwiiñ, yu'u Diosu 'yU'unk es kyaj tmu-daty ja pojpu. ³⁶ Yu mmagu'uk Elisabet yu'u nandu'un pyaadaampy tu'ugu u'unk, oyjya'ijty tu jyamujja'ayuna. Es oy ja ja'ay jyajuna'andu ko kyaj mbaat ja Elisabet 'yu'unkpaaty, tyam 'yity tudujk po'o u'unkmuut. ³⁷ Mut ja Dios kyaj ñimujjaaty es ti ttúnut.

³⁸ Net ja Mariiu t'anmaay ja anklus:

—Ujtsa du'un Dios muduumba. Wa'ants ja Dios xytyuktún éxtamts mij tu xy'anuumu.

Mut ja tyaadu oj ja anklus ñujxnu.

Mariiu oj tku'ixy ja Elisabet

³⁹ Es ma tadu tiempu, net ja Mariiu oj ñejxy jottugoy ma tu'ugu kajpn di'ibu ijtp Judeu tunoty kopkoty. ⁴⁰ Es net jyajty ma ja Zakariiusu tyujk es tkajxpe'xy ja Elisabet. ⁴¹ Es ko ja Elisabet tmudooy ja kyajxpo'xun, net ja 'yu'unk yi'xy jyodoty. Es ja Elisabet ja Espiritu Santu oj myo'oyuty ja winma'añ esu muk'ajtun es ttúnut di'ibu Dios tsyejpy. ⁴² Net jyantsyjunán muk ja Elisabet:

—Dios tu mguni'xyuty mijts es ni tu'uk du'un ja toxytyujk, es tu tkuni'xyu tadu m'U'unk. ⁴³ Yu'u tu'ugu may'ajtun jantsy muj di'ibu ja Nindsun'ajtum tyaak myumiimpy es xkyu'ixa'añuts! ⁴⁴ Mut kots tu nmudooyu tadu mgajxpo'xun, yu n'u'unguts tu yi'xy mut ja xondakun njodótyuts. ⁴⁵ Tu ja Dios mguni'xyuty ko mij tu xymyubeky, es yu'u kyuydyúnup éxtum tu mya'anuumu.

⁴⁶ Net jyunañ yu Mariiu:

N'awdajtypyuts ja Nindsun'ajtum Dios ⁴⁷ es njotkujk'átyuts mudadsu nYajnutsókp.

⁴⁸ Tuts ja Díósuts xyñi'ijxe'eky, yu'ujuts xtyuumbu'ajtp, paaty nidugekyu ja'ay winu xuu winu tiempu jyuna'andut kots uj nguni'xyuty.

⁴⁹ Dios di'ibu tugekyu muk'ajtn myudajtypy, tu tu'uk tpujta'aky ja muj'ajtn ma ujtsun.

⁵⁰ Winu xuu winu tiempu Dios tmu-daty yu pa'ayo'on mut di'ibu yu'u awdajtudup.

⁵¹ Dios tu ja myuk'ajtn dya'ixyuty, es tu dyajtugooydya'ay yu wyinma'añ ja ja'ay di'ibu naymyujputakup.

⁵² Tu tpujku ja 'yana'amun di'ibu ijtup yajkutujkpu, es tu tmo'oy ja di'ibu tuda'agyuty.

⁵³ Tu tmo'oy ja oy'ajtn ja di'ibu tu-goy'ajtxup es di'ibu yu'o'kudup, es kyaj tmooy ni tii di'ibu mukja'ay.

⁵⁴ Tu tpuduku ja israelitu ja'ayuty, es kyaj tja'aydyugóy éxtum jyunañ es ttuk'ixa'añ ja pa'ayo'on,

⁵⁵ du'un éxtum oj ttukwandaky ja n'ap-tujk'ajtn Abraan, Isaa esu Jakoob.

⁵⁶ Mariiu oj wye'emy ma Elisabet tuguk po'o, es nétnum oj ñejxy ma ja tujk.

Fwank Yajnubajtpu myiñ jya'ty

⁵⁷ Es ko tpaty ja xuu ma 'yu'unk tpa-a-da'añ ja Elisabet, net tu'ugu u'unk dyaj-jajty yedyujk. ⁵⁸ Es ja myudujkpa'ajuty es ja myugu'uktujk tmudoodu ko Dios tu ttuñ ja muj may'ajtn ma Elisabet, es myiindu kyajxpo'xadu es ttukxon-daktu. ⁵⁹ Es ko tyuktujkxubejty, net ya-jtsuka'añ ja Elisabetu 'yu'unk waanu ma ja yedyujk'ajtn^{††}. Net tjamo'oyandu ja u'unk xuu éxtum ja tyeety Zakariius xyuu. ⁶⁰ Es ja Elisabet jyunañ:

—Kyaj. Du'un txu'átut Fwank.

⁶¹ Es 'yanmaayudu:

—¿Per tii? Kyaj ni pánu mmugu'uk di'ibu du'un xyu'ajtypy.

⁶² Net dyajtuudu ja Zakariius mut ja ijsxwu'amun wi'ix txu'átut ja 'yu'unk. ⁶³ Es ja Zakariius ttuk'ixy mut ja ijsxwu'amun es yajmo'oyut tii ma kyuxja'ayut. Es net tkuxjaay: “Fwank txu'átut.” Es net jyotmay'o'ktu nidugekyu. ⁶⁴ Es net ja Zakariius kyajxe'ky jatugok es t'awdajttsondáky ja Dios. ⁶⁵ Paaty nidugekyu ja myudujk-pa'ajuty du'uñ wyu'amudyaaydyu, es ma tugekyu Judeu ñax tmaadyaktu ja'ay éxtum tu jyátyuty. ⁶⁶ Es nidugekyu ja'ayuty jyotmay'o'ktu ko tmudoodu es ñayyajtutajudu nixim niyam: “¿Ti tyunaambyu tadu u'unk?”, mut ko tuj'ajtn ko Dios tu tkuni'xy tadu u'unk.

Zakariius tja'aygyuda'aky ja Dios

⁶⁷ Es ja Espíritu Santu dyajkajxy ja Zakariius du'un:

⁶⁸ Awdattu ja Nindsun'ajtn, ja Israelu Dyios, ja'a ko tu myiñ ma udsajtn es xyajnitso'oga'anum.

⁶⁹ Tu xymyo'oyum tu'ugu yajpojpu-ni-wátspu ma Davitu tyuump 'yaats,

⁷⁰ éxtum ja Dios jyunañ ko kyajxy ja kyugajxpu jékyp.

⁷¹ Es jyunañ es xyajtsókum mut ja muk'ajtn

mut udsajtnu nmudsip'ajtn es tugekyu di'ibu xy'axuk'ijxum.

⁷² Es du'un xytyuk'ijxum ja pya'ayo'on mut udsajtnu n'aptujk'ajtn, ko kyaj yajja'aydyugóy ja wya'ats kajxy'átypyu.

⁷³ Dios tyukwandak ja n'aptujk'ajtn Abraan

⁷⁴ ko kyaj ndsu'k nja'am

es kyaj wi'ix xytyu'unum nmudsip'ajtn,

^{††}1:59 Ko Dios tu'ugu kajxy'átypyu ttuñ mudu Abraan, net t'ane'emy esu Abraan mudu tyuump 'yaats di'ibu yedyujk miin jajtnp, yajjutsujktu'ududu ja yedyujk'ajtnu kyopk, du'unu ijsxwu'amun wyu'umut ko tkupaktu ja kajxy'átypyu di'ibu Dios tyuun mudu Abraan. Ix Génesis 17:9-14.

es nmadu'unum

⁷⁵ja Dios myuj'ajtungyujxm es mudu tui'ajtun,

njiky'ajtam ma 'yity tugekyu njiky'ajtan'ajtam.

⁷⁶Es ja Zakariius 'yakjunán:

Es mijts, u'unk, mijts Dios Tsajpótmudu kyugajxpü

es nujx xy'awánudu ja ja'ayuty

ko myina'añ ja Nindsun'ajtam,

⁷⁷es dyajmina'añ ja nitsokun,

es tma'xa'añ ja ja'ayu pyojpu.

⁷⁸Yu'u jatánubu taadu ko yu Dios tmu-daty ja pa'ayo'on mut udsajtam

es dyajjuga'agut ma udsajtam ja njotmay'ajtan'ajtam,

es xymyo'oyum ja xondakun,

⁷⁹es wyij kyajtat púnuty tsunaaydyup ma koots'át,

éxtum mbaat njuna'anum 'yawaxu o'kun,

es xytyu'umo'oyum ma ja jotkujk'ajtun.

Du'un tkajxtaay ja Zakariius.

⁸⁰Es ja Fwank ye'ky pyejty esu Espiritu Santu myuk'ajtanmooyu es ttúnut di'ibu Dios tsyejpy, es jyiky'ajty aamyóty pejyóty extu ko jyajty ja xuu es dyajt-sondáký es ijxy nide'xy tmugajxtu ja israelitu ja'ayuty.

Jesús myiñ jya'ty

2 Ma tadu tiempu yu yajkutujkpu kopk, ja Sésar Augustu, dyajkutíkyu naty es ja ja'ayuty tugekyu yajku-ja'ayudya'ayut. ²Tyaadu tim jawyiin tsyondaky ja sensu ko 'yijty gobernadoor yu Kiriño ma Siryu ñaxwínudu, ³es ja ja'ay nidugekyu ñujxta'ayut es yajku-jáyut majaty kyugajpnuty. ⁴Paaty tadu Josee tso'oñ ma tadu Nazaret kajpn ma Galileeu ñax, es ñejxy ma Judeeu ñax ma Belén kajpn, mut ko jap myiñ jya-jty naxwiñ ja Davit. Es ja Josee yu'u ijty 'yaptujk'ajtypy yu rey Davit. ⁵Net oj ñejxy Belén mut ja ñudo'oxy Mariiu, di'ibu u'unkmudu naty, es yajkujáyut. ⁶Es ko

'yijttu jap Belén, net tpaty ja xuu ma dyajmina'añ ja maxu'unk. ⁷Es jap tpaty ja 'yu'unk ka'axkópik, es t'abijty mut ja 'yuxpit es oj tke'eky ma juyujk tsajkaa jye'xy, mut ko yu'ujuty kyaj tpattu ja jajttákn.

Anklus esu borreegu kywentu'ajtpaty

⁸Es Belén kajpnba'aay jap ja ja'ay mya'adu aamyóty di'ibu byorreegu kywentu'ajttap. ⁹Net ti'in t'ijxpáty tu'ugu Dios ja 'yanklus, es ja Diosu myuj'ajtan tyu'xwa'xy ma yu'ujuty, es jyantsyñay'adsu'kudu. ¹⁰Es ja anklus 'yanmaayu:

—Katu mdsu'ugudu. Yu'uts uj nyajmi-impý ja oybyu ayuk es di'ibu yajjotku-jk'áttap nidugekyu ja'ayuty. ¹¹Ko tyam tu myiñ jya'ty naxwiñ ma Davitu kyugajpnuty tu'ugu Yajnutsókpu mut mi-idsuty, di'ibu du'un Nindsun'ajtam, ja Kristu. ¹²Du'un mduk'uxkáptubu tadu u'unk: Jap xypyaattut 'yabítyuty es ky-o'knu ma juyujk tsajka ju'xtákn.

¹³Es ti'in t'ijxkojkpu jantsy mayu anklus ma ja tu'ukpu anklus, esu Dios t'aw-dattu es jyuna'andu:

¹⁴Awdattu ja Dios di'ibu jam tsajpótm, es 'yíttat agujk jotkujk ja ja'ayuty di'ibu Dios tsyejpy.

¹⁵Net ko ja anklus ñujxtaayñu tsajpótm, ja borreegu kwentu'ajtpu ñay'anmaayudu nidu'uk nidu'uk:

—Jo'om jap Belén es n'ijxumu tadu di'ibu tu jyátyuty, éxtum ja Dios tu xy'awa'anum.

¹⁶Net ñujxtu jottugoy es tpattu Mariiu es ja Josee, es ja maxu'unk kyo'knu ma juyujk tsajka ju'xtákn. ¹⁷Ko t'ijxtu, net tmadyakwa'xtu ja u'unk éxtum ja anklus 'yanmaayu. ¹⁸Es nidugékyuty di'ibu myudoodu, du'ñu wyu'umudyaaydyu éxtum 'yanmaayudu. ¹⁹Per ja Mariiu tpajke'ky jap jyodoty tugekyu tyaadu es twinmaay mut yu'u. ²⁰Es ja borreegu kwentu'ajtpu ñujxnudu ma ja by-

orreeguty es tmujjáuudu es t'awdattu ja Dios ma tugekyu di'ibu yu'u tu tma-dowdu es tu t'ixtu, éxtum 'yanmaayu ja anklus.

Jesús yajmumín ma ja muj tsajptujk

²¹ Es ko tyuktujkxubejty, net yajtsijky waanu ja u'unk ma ja yedyujk'ajtan es tmooy ja xyuu Jesús, éxtum ja anklus 'yanmaayu ja Mariiu ko kyajnumu naty 'yu'unkmaudaty.

²² Es ko Mariiu oj kya'pxy ja xuu ma ñayyajwa'adsudat éxtum ja ana'amun di'ibu Dios myooy ja Moisés, net tmunujxtu ja Jesús Jerusalén ma ja muj tsajptujk es ja Dios yajtuk'ixa'añ. ²³ Tyaadu ttuundu du'un éxtum ja Diosu 'yana'amun jyuna'añ: “Ja jawyiimbu yedyujk di'ibu tu myaxu'unk'áty, yu'u tyukwinguwa'agup ja Dios.” ²⁴ Paaty ñujxtu es tpujkta'aga'andu windsu'kun éxtum ja Diosu 'yana'amun jyuna'añ: majtsk ja tsaybiibu o majtsk ja pak dyajnujxut.

²⁵ Es jap Jerusalén tsyunaay tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Simeonk, tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajt tuy'ajtan muut es t'awdaty ja Dios es t'awixy es ja Dios myo'oyudat ja jotkujk'ajtan ma ja Israel ja'ayuty. Myudajtypy ja Simeonk ja Espíritu Santu, ²⁶ es tyuknija'aju ko kyaj ña'oogut extu ko t'ixut jawyiin ja Diosu Kyristu di'ibu kyaxaampy. ²⁷ Es ja Espíritu Santu yu'u yajnujxu muj tsajptujk ñabotsoty. Es japu naty yu'u ko Mariiu es ja Josee dyajmiiñ ja Jesús es ttuna'andu wi'ixu Diosu 'yana'amun jyuna'añ. ²⁸ Net ja Simeonk t'axaju ja Jesús es tsa'andsooy, es t'awdajty ja Dios, es jyuna'añ:

²⁹ Dios, tyam mbaadudsu net n'eeke jotkujk

ko tyam tu xykyudyuñ di'ibuts oj xywyanda'aky,

³⁰ ja'a ko tats n'ixy ja Yajnutsókpu

³¹ di'ibu tu xykyexy ma nidugekyu naxwíñudu ja'ay,

³² es yu'u mayjya'ay tyuknijawuyaampy yu tuy'ajtan ma tugekyu naxwíñudu,

es nandu'un 'yítut ja myuj'ajtan ja m'israelitu ja'ayuty.

³³ Josee es ja Mariiu du'uñ wyu'umdu éxtum jyunañ ja Simeonk.

³⁴ Net ja Simeonk tkuni'xy yu'ujuty, es t'anmaay ja Mariiu, ja Jesusu tyaak:

—Dios tu tpujta'agyu tyadu m'u'unk di'ibu yajtagóyp mayu israelitu ja'ayuty di'ibu ñibi'tskajxup es kyaj 'yaxájuty éxtum ja Kristu. Es di'ibu 'yaxájup éxtum ja Kristu, yu'u yajjotkujk'ataampy es tkunu'xa'añ. ³⁵ Es du'un yajnijáwut ti ja'ay myudajttup wyinma'añóty. Es mut mij, du'unu tyaadu xyjáwut éxtumxyup ja mja'ajun ttuknaxy tu'ugu espaadu.

Du'un jyunaandaay ja Simeonk.

³⁶ Es jap nandu'un tu'ugu toxytyujk di'ibu xyu'ajtypy Anu. Yu'u ijty Diosu kyugajxpu, Fanwelu ñuux es ja Aseru tyuump 'yaats. Tu jyantsymujja'ayunu. Jaxtujk jumujt tmattsunaay ja ña'ay, ³⁷ es tu 'yijnu ku'eeke majta'px majtáxk jumujt. Es 'yijty ma ja muj tsajptujk es tmuduun ja Dios xuuñ koots, 'yayu'ajty es kyajxtáky. ³⁸ Es ko kyajxtaay ja Simeonk, net jyajty ja Anu es tja'aygyudáky ja Dios es ñimadyak ja Jesús ja'ay wyindu-uyuty di'ibu naty 'yawijxtup ja tiempu ko ñitso'oktut ja Jerusalén ja'ay.

Ñujxtu jatugok Nazaret

³⁹ Es ko tkuydyuun tugekyu éxtum ja Diosu 'yana'amun jyuna'añ, net ja Josee es ja Mariiu jyumbijnudu mut ja Jesús jap Nazaret ma Galileu ñax. ⁴⁰ Es ja Jesús ye'ky pyejty muk es kyuwinja'añuty, es ja Dios kyunu'xu oy.

Jesusu'unk yajpaaty ma muj tsajptujk

⁴¹ Es jumujt jumujt ja Josee es ja Mariiu ñujxtu xu'ajtpu Jerusalén ma ja pasku xuu. ⁴² Es ko ja Jesús dya''abejty majmajtsk jumujt, net ñujxtu nidugekyu Jerusalén es dyajnaxa'añ ja xuu éxtum jumujt jumujt ttuundu. ⁴³ Es ko ja xuu ñajxnu, net ja Josee es ja Mariiu jyumbijnudu ma kyajpn. Kyaj wyinma'añbyáttu pun tu Jesús wye'emy Jerusalén. ⁴⁴ Yu'u jyunandu ko Jesús myiñ mut ja myugu'uktujk o ma ja mayjya'ay di'ibu oj tu xyu'attu. Es du'un oj yo'oydyu tuk xuu. Es ko oj tsyu'u-junu, net t'uxtaaydyu ma myugu'uktujk esu myutnaymyaayubuty, ⁴⁵ es kyaj ma tpattu. Net jyumbijttu Jerusalén es t'uxta'aya'andu jap.

⁴⁶ Es ko tyugukxubejty, net tpattu muj tsajptujk ñabotsoty. Jap 'yu'uñu ma ja tsajptujk ya'uxpukpu es tmudoo'ity es dyajtáy. ⁴⁷ Es nidugekyu di'ibu myudoodu du'uñu wyu'umudyaaydyu mut ja wyijy'ajtun es ja 'yadsoojumbijttun di'ibu yajkypy. ⁴⁸ Es du'uñu wyu'umudyaaydyu ja tyaak tyety ko 'yijxudu. Es ja tyaak 'yanmaayu:

—Nitu, ¿ti ko du'unuts tu xytyuñ? Ujts es ja mdeety tuts njotmay'ooktu es tu n'uxta'aydyu.

⁴⁹ Net ja Jesús 'yanmaayu:

—¿Ti kots xy'uxta'aydyu? ¿Ti kyaj xyñijawu ko uj koonumts n'ita'añ ma ja nDeedyats ja tyujk?

⁵⁰ Per yu'ujuty kyaj tjaygyujkudu éxtum 'yanmaayu.

⁵¹ Net ja Jesús ñujxnu mut yu'ujuty jap Nazaret es tmumudooy ja tyaak tyety. Es ja tyaak tpujke'ky tugekyu ma jyot wyinma'añ. ⁵² Es ja Jesús ye'ky pyejty es wyimbejty ja wyinma'añ, es ja Dios es nandu'unu ja'ay jyotkujk'ajtu.

Fwank Yajnubajtpu tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk ma muj it

3 Es ko ja Sésur Tibeeryu naty tu 'yane'emy Romu majmócx jumujt, net ja Ponsyu Pilatu 'yijty gobernadoor jap Judeeu, Eroodus 'yijty gobernadoor Galileeu, Felipe myuga'axu Eroodus 'yijty gobernadoor Ituuryu esu Trakonitu, Lisañus 'yijty gobernadoor Abiliñu, ² es ja Anás es ja Kaifás 'yijttu teedywyindsungópkuty.

Ma tadu tiempu ja Dios dyajky tu'ugu ayuk ma Fwank, ja Zakariisu 'yu'unk, jap ma ja muj it. ³ Es ja Fwank oj ñejxy ma tugekyu ja nax myuwingón ja Jordán mujnuu, es tkajxwa'xy ma ja ja'ayuty es t'anmaaydyu es jyodumbíttut, tmas-tu'uttut ja pyeky es ñubátut. Du'un ttúndut ja'agyujxm esu Dios mya'xudut ja pyojpu. ⁴ Tyaadu ja'a du'un tyuun jyajtu éxtum jyunañ ja Diosu kyugajxpu Isaiiu ko jékypu jyaay:

Mudowdu. Jap ma muj it yajmudóy ko tu'ugu ja'ay kyajxy muk, es jyuna'añ:

“Uxkúkudu ja Nindsun'ajtmu tyu'u.

Tajtáwdu, yajkijxyudu ja tu'u ma ñaxa'añ.

⁵ Yajtuktúktu yu aguk tukkuppu, es yajkijxyudya'aydyu ja tun kopk.

Es ma ja tu'u wiity xugety, yajtáwdu, es ma kyaj kyijxyuty, yajkijxyudu.

⁶ Es tugekyu naxwñudu t'ixut ja Yajnit-sókpú di'ibu Dios kyaxaampy.”

⁷ Mayjya'ay tsoy'ondú ma ja kajpn es myiindu ma ja Fwank jam muj ittum es yu'u yajnubátudut. Es ja Fwank myugajxu du'un:

—Miidsuty du'un éxtumu awa'and-sa'añun. Es éxtumu tsa'añuty tkuga'aktu ja juun kadiibu tyóyut, miits mjunándup xytyijy ko mnitso'oktut mut ja mnubajttun es ko du'un ja Dios kyaj mdudyúnudut éxtumu pojpu ja'ayuty. ⁸ ¡Kyaj tyuy'ajttunuty! Jawyiin xytyuk'ixut mut

ja mjiky'ajtun ko tšy'ajtun tu mjodum-bity, es kyaj mnayjyuna'anudat: "Ud-sajtum ja Abraanu tyuump 'yaats." Tšy'ajtun n'anuumudu ko Dios mbaadu tyadu tsaajuty dyajjumbity ja Abraanu tyuump 'yaadsuty. ⁹Es ja Diosu tyudyu'unun tim wingoomp mut ja pojpu ja'ayuty, éxtum ko mut ja jat-syu ndukpo'tu'kum yu kepy di'ibu kyaj 'yóyuty. Paaty tugekyu kepy di'ibu kyaj tyuump'áty oy, yajpo'tu'ugup es yajpuj-ta'agut juunóty.

¹⁰ Net ja ja'ay dyajtuudu ja Fwank:

—ǂtiits ndúndup?

¹¹ Es ja Fwank 'yadsooy:

—Pun myudajtypy majtsk yu ñixuy, myo'oyup tu'uk di'ibu kyaju ñixuy. Es di'ibu jap ja tyojx, myo'oyup ja di'ibu kyaj tmudaty.

¹² Es nandu'un ñimiinudu Fwank ja yajkugubajtputy es dyajnubáttut. Es yu'ujuty dyajtuujumbijttu:

—Ya'uxpujku, es uudsuty, ǂtiits ndúndup?

¹³ Es ja Fwank 'yadsooy:

—Katu myajkugubéty ni'igu pun kyaju du'un jyuna'añ ja ana'amun.

¹⁴ Nandu'unuty ja soldaaduty yajtuujadu:

—Es uudsuty, ǂtiits ndúndup?

Es ja Fwank 'yadsooy:

—Katu xypyujkudu adsip yu ja'ayu myeeñ. Katu xyñiwaambáttu ni pun nanatukukuyxm es tukjotkuda'áktu ja mmuju'uñuty.

¹⁵ Es nidugekyu ja'ayuty tjantsyjujup'ijxtu ja Kristu. Paaty jyunandu:

—ǂTi tadu Fwank, wa'anu da jya'adyu Kristu?

¹⁶ Es ja Fwank jyunáñ es tkajxte'xy mayjya'ayóty:

—Uj tyámuts nyajnubéty mut ja nuu. Per miimp jatuk' di'ibu myudajtypy ni'igu ja muk'ajtun es kyajts ndu'unuty uj. Es kyajts uj xyñituku, ni je'eyu

yu kyuk' nga'agájudat éxtumxyupts uj ni'ityats tyuumbun. Per yu'u di'ibu miimp myajnubátudup mut ja Espírítu Santu esu juun. ¹⁷ Es yu'u kyujóty tmu-daty ja tyuumbajn es dyajwa'adsa'añ ja triigu, es yajpujku'ugut ja triigu ma ja tsya'x es ja triigu pyosta'ak yajno'ogut mut ja juun di'ibu ni na'a kya'eeky.

¹⁸ Es du'un ja Fwank tkajxwiijy ja ja'ay kanak nax es ttukmudoodu ja oybyu ayuk. ¹⁹ Es ja Fwank ttuk'ooy ja Eroodus ko ja Erodius dyajnejxy éxtum ja tyoxytyujkun, ja ñudo'oxy yu myuga'axu Felipe, es mut kanak nax ja tyuundu-go'oyun. ²⁰ Paaty ja Eroodus tsiimiy ja Fwank es du'un ni'igu ja pyojpu myayu.

Jesús ñubety

²¹ Kyajnumu naty yajtsímy ko Fwank dyajnubéty ja ja'ay, myiñ nandu'un ja Jesús es oj ñubety. Es ko naty kyajx-ta'aky, net ja tsajp 'yawatsy, ²² es ja Espírítu Santu kyudaky ma yu'un éxtum tu'ugu pak, es net ja Dios kyajxy ma ja tsajpun:

—Ujts mij n'U'unk'ajtypy di'ibuts nd-sejpy es jantsy jotkujkuts mut mijts.

Jesukristu 'yaptujkuty

²³ Jesús i'px majk jumajtu naty tmudaty ko oga'an tkajxwa'xy mayjya'ayóty. Es ja ja'ayuty jyunandu ko Jesús u'unk'ajtu Josee. Ja Josee ja'a u'unk'ajtu ja Elii, ²⁴ Elii u'unk'ajtu Matat, Matat u'unk'ajtu Levi, Levi u'unk'ajtu Melki, Melki u'unk'ajtu Janay, Janay u'unk'ajtu Josee, ²⁵ Josee u'unk'ajtu Matatius, Matatius u'unk'ajtu Amós, Amós u'unk'ajtu Na'um, Na'um u'unk'ajtu Eslii, Eslii u'unk'ajtu Nagay, ²⁶ Nagay u'unk'ajtu Maat, Maat u'unk'ajtu Matatius, Matatius u'unk'ajtu Semey, Semey u'unk'ajtu Josee, Josee u'unk'ajtu Judaa, ²⁷ Judaa u'unk'ajtu Joanán, Joanán u'unk'ajtu Resu, Resu u'unk'ajtu

Zorobabel, Zorobabel u'unk'ajtu Salatyel, Salatyel u'unk'ajtu Neeri, ²⁸Neeri u'unk'ajtu Melki, Melki u'unk'ajtu Adii, Adii u'unk'ajtu Kosam, Kosam u'unk'ajtu Elmodam, Elmodam u'unk'ajtu Eer, ²⁹Eer u'unk'ajtu Joswee, Joswee u'unk'ajtu Elyzeer, Elyzeer u'unk'ajtu Jorim, Jorim u'unk'ajtu Matat, ³⁰Matat u'unk'ajtu Leví, Leví u'unk'ajtu Simeonk, Simeonk u'unk'ajtu Judaa, Judaa u'unk'ajtu Josee, Josee u'unk'ajtu Jonam, Jonam u'unk'ajtu Elyakim, ³¹Elyakim u'unk'ajtu Meleeeu, Meleeeu u'unk'ajtu Mayñán, Mayñán u'unk'ajtu Matatu, Matatu u'unk'ajtu Natán, ³²Natán u'unk'ajtu ja rey Davit, ja rey Davit u'unk'ajtu Isa'ii, Isa'ii u'unk'ajtu Obeed, Obeed u'unk'ajtu Booz, Booz u'unk'ajtu Salmón, Salmón u'unk'ajtu Naasón, ³³Naasón u'unk'ajtu Aminadap, Aminadap u'unk'ajtu Admín, Admín u'unk'ajtu Arnii, Arnii u'unk'ajtu Esrom, Esrom u'unk'ajtu Fares, Fares u'unk'ajtu Judaa, ³⁴Judaa u'unk'ajtu Jakoob, Jakoob u'unk'ajtu Isaa, Isaa u'unk'ajtu Abraan, Abraan u'unk'ajtu Taree, Taree u'unk'ajtu Nakoor, ³⁵Nakoor u'unk'ajtu Seruk, Seruk u'unk'ajtu Ragau, Ragau u'unk'ajtu Falek, Falek u'unk'ajtu Eeber, Eeber u'unk'ajtu Salu, ³⁶Salu u'unk'ajtu Kaynán, Kaynán u'unk'ajtu Arfaksat, Arfaksat u'unk'ajtu Sem, Sem u'unk'ajtu No'ee, No'ee u'unk'ajtu Lamek, ³⁷Lamek u'unk'ajtu Musalén, Musalén u'unk'ajtu Enok, Enok u'unk'ajtu Jareed, Jareed u'unk'ajtu Malalel, Malalel u'unk'ajtu Kaynán, ³⁸Kaynán u'unk'ajtu Enós, Enós u'unk'ajtu Set, Set u'unk'ajtu Adán, di'ibu Dios ku'am yajkoj. Paaty mbaat njuna'anum ko Adán yu'udyu Dios ja myaank.

Mujku'ugópk tjátún wi'ixu Jesús pyekytyúnut

4 Es ja Espíritu Santu dyajky ja muk'ajtun ma ja Jesús, es yajt-so'onu ma ja Jordán mujnuu es yajnujxu ma ja muj it. ²Es jap 'yijty justyikxyxyuu. Es ja mujku'ugópk tjátuuñ es ja Jesús pyekytyúnut. Es ja Jesús 'yayu'ajty justyikxyxyuu, net yu'o'ku. ³Net ja mujku'ugópk jyunañ:

—Pun mijtsu du'un ja Dios m'U'unk'ajtup, yajjumbítu tyadu tsaa tsajkaaky.

⁴ Es ja Jesús 'yadsoojumbijty:

—Yu Diosu jyaaybyajtun du'un jyuna'añ: “Kyaj jyatyim'yu'uyadyu tsajkaaky muut jyiky'aty ja ja'ay.”

⁵ Net ja mujku'ugópk dyajnejxy ja Jesús ma tu'ugu kopk di'ibu kujxm es tyuk'ijxu tuk pojun tugekyu it naxwíñudu. ⁶ Es ja mujku'ugópk jyunañ:

—Ujts mij nmo'oyup ja kutujkun esu muj'ajtun ma tugekyu naxwíñudu di'ibu nduk'ijxypy. Ujtsu tugekyu nyajmooy, es mbaaduts nmo'oy di'ibuts uj ndsejpy. ⁷ Es paaty pun mnaygyoxtonaay-dyákuw nwinduuyuts es xy'awdátuduts, nmo'oyup tugekyu.

⁸ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Yu Diosu jyaaybyajtun du'un jyuna'añ: “Awdat ja mWindsún Dios, es mudún yu'u naydyu'uk.”

⁹ Oknum ja mujku'ugópk oj dyajnejxy ja Jesús ma ja Jerusalén kajpn es dyajpejty ma muj tsajptajk kopk es 'yanmaayy:

—Pun mijtsu du'un ja Dios m'U'unk'ajtup, nayyajkunáxudu yap naxkujxy, ¹⁰ ja'a ko ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: Dios t'ane'emy yu anklus es mgwentu'átudut,

¹¹ es myajpudu'ugudut mut ja ky'u'u kadiibu tsayútut ja mdeky mut ja tsaa.

¹² Net ja Jesús 'yadsooy:

—Nandu'un jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun: “Katü xy'amdoy es ttúnut ja mWindsün Dios di'ibu kyaj 'yóyuty.”

¹³ Es du'un ko ja mujku'ugópk kyaj tpaty ja wiinkpu winma'añ es ja Jesús ñaygyuyákudut mut yu'u, net oj ñujxnu tuk tiempu.

Jesús tkajxwa'xtso'oñ ja Diosu 'yayuk

¹⁴ Ta ja Jesús jyumbijty jatugok Galileeu es ja Espíritu Santu myooyu muk'ajtn. Es ma tugekyu ja Galileeu ñax ja ja'ayuty tmadyaktu di'ibu tyuun kyajx ja Jesús. ¹⁵ Es kajngajpn ja Jesusu ja'ay dya'uxpejky ma ja tsajptujk, es nidugekyu ja'ay di'ibu myudoodu jyunandu ko oy di'ibu kyajx.

Jesús jap Nazaret

¹⁶ Net ja Jesús oj ñejxy Nazaret, ma naty tu yeeky tu pyety. Es ma ja saabudu xuu tyujku ma ja tsajptujk, éxtum jaayum ttuunk'áty, es tyunaaye'ky es tkajxa'añ ja Diosu jyaabyajtun. ¹⁷ Es myooyudu Diosu kyugajxpu Isaiiu ñeky. Ta Jesús tnaktuy ja neky es tkajxy du'un:

¹⁸ Nmudajtypyuts uj ja Diosu Jya'ajun, es tats xymyo'oy ja tuunk esuts ngajxwa'xut ja oybyu ayuk ma ja ayoobu ja'ay.

Es tats xykyexy esuts n'awánut es ja tsimyja'ay es ja po'oduumbu yajnasmatst,

esuts nmo'oyut yu 'yijxun di'ibu wiints,

¹⁹ esuts n'awánuduts ko tu jya'ty ja xuu ko Dios ttúnut ja myay'ajtn ja ja'ay.

²⁰ Net ja Jesús t'axaatsy ja neky es tmooy ja ja'ay es ñaxwe'tsy. Es jamu naty ja ja'ay nidugekyu ma ja tsajptujk ni'igu 'yijxudu. ²¹ Es ja Jesús jyunáñ:

—Tyam yajkuydyñu tyadu Diosu jyaabyajtun ma miidsuty.

²² Es nidugekyu ja'ayuty jyotkujk'ajty mut yu'u es wyu'umdaaydyu ja 'yux-pujkun es ñay'anmaayudu:

—Tyaadu, ¿kyaj yu'udyu Josee ja 'yu'unk?

²³ Es ja Jesús 'yanmaayu:

—Tuy'ajtn miits mjuna'ana'andu éxtum ja kajxy jyunáñ: “Kudsooy, nayajtsoybyátadu mijts ku'um.” Es net nandu'un mjuna'anut: “Tun nandu'un ja yaa ma mgajpnuty tugekyu éxtamts tu nmudoy ko tu xytyuñ jap Kafarnaúm.”

²⁴ Es tuy'ajtn n'anuumts miidsuty ko ni tu'ugu Diosu kyugajxy ya'axaju yajxón ma kyajpnuty. ²⁵ Tuy'ajtnuts njuna'añ, may 'yijty ja ku'ekyty'oxy ma ja Israelu ñaxwíñudu ko 'yijty ja Diosu kyugajxpu Eliius, ma kyaj oj tyu'uy tuguk jumajt jakujm. Es net ja ja'ay jyantsy'ayu'ajtn ma tugekyu ñaxwíñudu Israel. ²⁶ Peru Dios kyaj tkejxy yu Eliius ma yu israelitu ku'ekyty'oxyuty, je'eyu tkejxy ma tu'ugu ku'ekyty'oxy ma Sareptu kajpn, ja'a di'ibu wingón ma Sidón. ²⁷ Es nandu'un 'yijty jap Israel may ja ja'ay di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am ma 'yijty ja Diosu kyugajxpu Eliseeu. Per ni tu'uk kya'agudaky, yu'u je'eyu Naaman di'ibu tso'omp jagam Siryu ñaaxóty.

²⁸ Es ko taadu tmudoodu di'ibu naty jap ma tsajptujk, net jyot'ambujktaay-dy, ²⁹ es pyudu'ktu es dyajpudsuumdu ja Jesús jap kajpnóty es dyajnujxtu ma kopk aa, ja kopk ma ja kajpn yajkojy, es tjakujabijpnaxándu jam. ³⁰ Es ja Jesús ñajxy jap mayja'ayóty es tyu'uyo'oy.

Jesús dyajpudsémy ja ka'oybyu ma tu'ugu ja'ay

³¹ Net ja Jesús jyujptáky Kafarnaúm ma Galileeu ñax, es jap dya'uxpejky ja ja'ay saabudu xuu. ³² Net ja ja'ay du'uñu wyu'umdaaydyu ko yu Jesús ya'uxpeky mut ja muk'ajtn es ja kutujkun.

³³ Es ma tu'ugu xuu, net jyajty ma ja tsajptujk tu'ugu yedyujk di'ibu ka'oybyu myudajtypy. Es ja ka'oybyu yaj'yaxkák ja yedyujk:

³⁴ —¿Ti ko yaa mmiñ mij ma uudsuty, Jesús, Nazaret ja'ay? ¿Ti mijts min xya-jkutugoya'andu? Uj n'ixy'ajtypyuts mij ko mDios'u'unguty.

³⁵ Ta Jesús oj t'ooy ja ka'oybyu:

—¡Amoñu! ¡Mastu'udu tadu ja'ay!

Net ja ka'oybyu yajkudaaju ja yedyujk es myastutu, ni wi'ix tkatuun. ³⁶ Nidugekyu ja'ay du'uñu wyu'umudyaaydyu, es ñayjyunánudu nidu'uk nidu'uk:

—¡Mut ja kutujkun esu muk'ajtunú tyaadu t'ane'emy yu ka'óybyuty es myumudóyuty, es tmastu'uty ja ja'ay!

³⁷ Es ja ja'ay tmadyaktu ma tugekyu kajpn éxtum ja Jesús tu ttuñ.

Jesús dya''aguda'aky ja Peedru myu't toxytyujk

³⁸ Netu Jesús tsoyo'ñ ma ja tsajptujk es ñejxy ma ja Simongu tyujk. Es ja Simongu myu't toxytyujk, ja'a naty jantsy juumba'ambujkup, es tmunu'xtáktu ja Jesús es dya''aguda'agut yu'u. ³⁹ Es ja Jesús myujwa'ky ma ja ja'ay kyo'knu es t'anmaay ja juumba'am:

—Ka'ak jam.

Ta ja juumba'am jyugaktaay. Netu pyudu'knu ja toxytyujk es yajkaay ya'úkudu.

Jesús dya''aguda'aky may ja puma'ayuty

⁴⁰ Es ko ja xuu kyudaknu, nidugekyu ja'ayuty di'ibu myudajt ja puma'ay, di'ibu kanak nax myudajtypy ja pujkun, dyajmiindu ma Jesús. Es ja Jesús tpujtáky ja kyu'u ma yu'ujuty nidu'uk nidu'uk es du'un dya''agudaktaaydyu. ⁴¹ Nandu'un ja ka'oybyu tmastuttu ja ja'ay yax jojkp:

—Mijts Diosu 'yU'unk.

Net ja Jesús tmukmugajxy ja ka'oybyu es kyaj t'ok'yajkajxnú ko Jesús yu'adyu

Kristu, ja'a ko yu'ujuty ñija'adup yajxon ko tyu'ajtanuty.

Jesús ja Diosu 'yayuk tkajxwa'xy Galileeu

⁴² Es ko oj xyuñu jakumbom, ja Jesús tsoyo'ñ jap kajpnóty es oj ñejxy ma tu'ugu it jagam. Es ja ja'ayuty 'yux-taayudu, es jyajttu ma naty ja Jesús, es ttsojktu es wyu'umut, kudiibu ñujxut.

⁴³ Per ja Jesús jyunañ:

—Tsojkup nandu'un uj nnujxut ma wiinkpu kajpn es n'awanuduts ja oybyu ayuk di'ibu ñigajxypy ja Diosu kyutujkun, ja'a ko paadyuts ja Dios tu xykyexy.

⁴⁴ Es du'un ja Jesús jyudijty kajpn-gajpn es tkajxwa'xy ma ja Galileeu tsyajptujkuty.

Jesús twoy nimajtáxku ajkxmajtsputy

5 Tu'ugu xuu ko Jesús 'yijty Jenesaret Myejyñbyu'am[¶] mmut ja mayjya'ay di'ibu jantsytyukmujkudu ko tmudowa'andu ja Diosu 'yayuk, ² net t'ijxy ko jam 'yity wingón majtsku barku. Ta naty ja ajkxmajtspu pyud-samdu barkoty es tpujtu ja 'yajkxmajtsn. ³ Net ja Jesús ttuktujku tu'ugu barku di'ibu Simonk jya'a'ajtypy, es t'anmaay es jawaanu t'ak'yajnujxut mejyñóty. Net ja Jesús ñaxwe'tsy barkoty, es dya-jtsondáky ttuk'ixa'añ ja ja'ayuty. ⁴ Es ko ja Jesús kyajxtaay, net ja Simonk t'anmaay:

—Yajnujxu mbarku mejyñgyijky, es kujubijpnáxu m'ajkxmajtsn es m'ajkxmátsut.

⁵ Esu Simonk 'yadsooy:

—Ya'uxpujkpu, tuk tsu'umuts uudsuty tu njatundu es ni tu'uguts tu ngamatstu. Per tyámuts nbujta'agut ja ajkxmajtsn yu'ugyujxm ko mij mjuna'añ.

[¶]5:1 Jenesaret Myejyñ yu'u nandu'un xyu'ajtypy Galileeu Myejyñ.

⁶ Es ko ja ajkxmajtsn tkujubijpnajxy, net tjantsymajstsa may'ajkx, extu ku'tstsondák ja ajkxmajtsn. ⁷ Net ttuk'ijxtu ja ijxwu'amun ja myugu'uguty ma ja wiinkpu barku es min pyudákudu. Es myiindu yu'ujuty, es dya'ujstsa may ja majtskpu barku extu kyinán ja byarku. ⁸ Es ko ja Simonk Peedru t'ijxy ja may'ajkx, net ñaygyoxtnaaydyáku ma ja Jesús es jyunán:

—Windsún, mastútkuts, ujts pojpu ja'ay!

⁹ Du'un jyunán ja Simonk, ja'a ko yu'u ñay'adsu'kudu mut ko tmajstsa ja may'ajkx. ¹⁰ Es nandu'un ñay'adsu'kudu ja Simongu myugu'uguty Santya'agu es ja Fwank, 'yu'unguty ja Zebedeu. Esu Jesús t'anmaay ja Simonk:

—Katu mdsu'ugu. Tyam oga'an ngax-a'añuts mij es xy'uxta'ayut ja ja'ay di'ibuts uju n'uxpujken pyadúndup.

¹¹ Es ko dyajmiindu ja barku jam pu'ujótm, net tníaktu tugekyu es ñujxtu mut ja Jesús.

Jesús dya''aguda'aky ja ja'ay di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am

¹² Es ko Jesús 'yijty ma tu'ugu kajpn, net ñimiinu tu'ugu yedyujk di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am. Es ko tadu yedyujk t'ijxy ja Jesús, net ñaygyoxtnaaydyáku es ñaxku'ijxu es tmunu'xtáky du'un:

—Windsún, pun mdsejpy, mbaaduts xya''aguda'aky.

¹³ Net ja Jesús ja ky'u tpujtáky es ttoón es t'anmaay:

—Ndsejpyuts es nya''aguda'agut.

Es netyu myastutu ja lepru pa'am es 'yagudaky. ¹⁴ Net ja Jesús 'yana'amu:

—Katu xy'awanu ni pún. Nujx ma yu teety es xytyuk'ixut ko tu mmas-tu'udyuty ja lepru pa'am. Es munujx ja windsu'kun di'ibu kyajxypy ja Moisés es ñayyajwa'adsudut di'ibu tu myastu'udyuty ja lepru pa'am. Es du'un ja

ja'ay xytyuk'ixut ko kyaj xyñakymyudatyu tadu lepru pa'am.

¹⁵ Per ja ja'ayuty tmadyaktu ma tugekyu kajpn wi'ix ja Jesús ttuun mut ja myuj'ajtun, es mayu ja'ay myiindu ma ja Jesús es tmadowa'andu es ya''aguda'agudut. ¹⁶ Es ja Jesús oj ñejxy kajxtákpú adukutuuy.

Jesús dya''aguda'aky tu'ugu xux ja'ay

¹⁷ Tu'ugu xuu ko Jesusu naty ya'uxpeky, jamu naty 'yu'uñudu ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktap. Es yu'ujuty tso'ondu majaty kyajpn'u'ungu Galileu, Judeu, es nandu'unu ma Jerusalén kajpn, es tmadoo'ittu es t'ixtu éxtum ja Jesús jyuna'añ es ttuñ. Esu Dios myuk'ajtungyujxm ja Jesús dya''agudaky ja puma'ay. ¹⁸ Net ज्या-ty ja ja'ayuty tku'uydyu tu'ugu mabajnu'unk ma kyo'knu tu'ugu yedyujk di'ibu xux. Es tjajajtukuyádu tugoty es tpujta'agádu ma ja Jesús. ¹⁹ Per kyaj mbaat oj dyajtúku, ja'a ko naty mayjya'ay. Net pyajttu ma tujkni'x es tníkuuydyúttu es tkutuuyñajxtu ja xux ja'ay mut ja myabajnu'unk jap Jesús winduuy mayjya'ay agijky.

²⁰ Ko Jesús t'ijxy ko taaduty myubujkudu, net t'anmaay ja xux ja'ay:

—Mugu'uk, nme'xypyuts yu mbojpu.

²¹ Net ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktap ñay'anmaayudu wyinma'añóty: “Tyadu yedyujk kyaj tmuj'ixy ja Dios ko du'un kyajxy, ja'a ko yu'u naydyu'ugu Dios ku'am mbaat tme'xy yu pojpu.”

²² Esu Jesús ñija'ap éxtum ja ja'ay jyunán wyinma'añóty, es t'anmaay:

—¿Ti ko mwinma'añ xyajjuna'andu ko uj kyajts nwindsu'ugu Dios? ²³ Miits mjunándup kots uj kyaj nmudaty ja kutujken esuts uj nma'xut yu pojpu. Es mjunaamp kots uj kyaj mbaat nya''aguda'agyu tyadu yedyujk esuts nyaj'yo'oyu'ugut. Paaty miits

mjuná'andu ko kyaj ñimújaaty esuts uj dú'un njuna'anút: "Újts mij nbojpmá'xup." Es jantsy nimújaa es uj njuna'anúduts: "Púdu'uk es myo'oyut", ¿kudii? ²⁴Es tyámuts miidsuty nduk'ixa'añ ja nmúj'ajtun esuts uj, ja Naxwíñudu Já'ayudyu Kyudunaabyu, nya''agada'aga'añu tadu yedyujk es dú'un miidsuty nduk'ixut kots uj nmudaty ja kutujkun esuts nma'xut ja pojpu.

Net ja Jesús t'anmaay ja xux já'ay:

—Púdu'uk, yajmúk ja mmabajnu'unk es nujx má mdújk.

²⁵Netyu ja yedyujk pyude'ky es dya-jmujknu ja mabajnu'unk es ñujxnu má tyujk es t'awdajty ja Dios. ²⁶Es nidugekyu já'ay dú'uñu wyu'amudyaadyu es t'awdajttu ja Dios, es ni'igu tsyu'kudu es ñay'anmaayudu nidu'uk nidu'uk:

—Tyam tu n'ijxum di'ibuty jantsy muj.

Jesús twoy ja Matewu

²⁷Ko ja Jesús tsyo'onnu má ja kajpn, net t'ijxy jap kajpnba'ajp tu'ugu yajkugubajtpu 'yu'uñu má yajkugubéty, es ja'a txu'aty Leví. Net ja Jesús 'yanmaay:

—Pamiinguts mij éxtumdsu n'uxpújkpu.

²⁸Net ja Leví pyude'ky, es tmastuty tugekyu ja tyuunk es tpanejxy ja Jesús.

²⁹Es óknun ja Leví ttuun tu'ugu muj xuu má ja tyujk mut yu'ugyujxnu Jesús. Es jamu naty may ja yajkugubajtpu esu wiinkpu já'ayuty 'yu'uñudu má ja meesu es kyadyu mut ja Jesús es ja di'ibu ya'uxpejkypy. ³⁰Es ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpújktup tni'o'o tniyáxudu ja Jesusu 'yuxpújkputy:

—¿Ti ko dú'un mgay m'uuktu miidsuty mut ja yajkugubajtputy es mut ja pekyjya'ayuty?

³¹Net ja Jesús 'yadsooy:

—Kyaj dyajtugoy'áty yu kudsooy di'ibu muk'ajt oy'ajtp, yu'uyu di'ibu pújkpu. ³²Tuts nmiñ es nyáxuts yu pekyjya'aydyujk es jyodumbíttut. Pán junaamp: "Új kyajts mbekyjya'ayuty", ¿yu tadu já'ayuty wi'ix mbaat jyodumbíttut?

Jesús dyajtáwdu ti ko kya''ayu'aty

³³Net t'anmaaydyu ja Jesús:

—Yu Fwangu 'yuxpújkpu kanak ok 'yayu'attu es kyajxta'aktu. Es ja fariseeudyu 'yuxpújkpu nandu'un ttundu. ¿Es ti ko mij m'uxpújkpu dú'uñum kyay 'yuuktu?

³⁴Es ja Jesús 'yadsoojudu:

—¿Ti mbaat miits xya''ayu'attu yu myutnaymyaayubu tadu pújkpu ko meeru ijt xondakun tyúñuty es ko tadu pújkpu 'yak'ittu mut ja myutnaymyaayubutujk? ³⁵Per pyaadup ja tiempu ko ja pújkpu yajpújkut, net 'yayu'áttut.

³⁶Es nandu'un ja Jesús tpujtáky matjku iixpajtan es ttuk'uxpejky ko kyaj mbaat ñaydyuktúkaty yu tukpu win-ma'añ mut ja jembyu. Es jyunañ:

—Kyaj pán tpukeepy tuk pedazu jembyu wit es yajtuk'abátsut tu'ugu vestiidu tukpu. Ja'a ko dú'un yajtúnut, nuumu-jkp ja jembyu wit es kyudsut ja vestiidu tukpu es kyaj ja jemwyit kyuxu'ugut yajxón má ja tuk wit.

³⁷'Es nan kyaj ya'adamu yu vinu jembyu má yu tukpu nuu'abutsunbyo'o. Pes ko jap yajpújta'agut, tu naty tyugoy ja jembyu vinu ko kyudsut ja tukpu nuu'abutsunbyo'o. ³⁸Paaty 'yóyuty yajpújta'agut yu vinu jembyu má yu po'oju jembyu es dú'un kyaj ti wyindugóyut. ³⁹Es pán 'yikyty ja vinu di'ibu tu tsyaamnu, kyaj tnakysyky yu vinu jembyu, ja'a ko jyuna'añ: "Di'ibu tu tsyaamnu ni'igu 'yóyuty."

Jesusa 'yuxpajkputy tkutajta ja triigu saabudu xuu

6 Ma tu'ugu saabudu xuu ja Jesús mut ja 'yuxpajkputy ñajxtu triigu kamoty. Es ja 'yuxpajkputajk tkutajta ja triigu es twinxatstu es tju'xtu ja pyajk. ²Net nija'ajuty ja fariseeuty dyajtuudu: —¿Ti ko du'un xytyundu miidsuty ma saabudu xuu di'ibu kyaj ñigutíkyuty?

³ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Es miidsuty, ¿ti kyajnum xy'u-x-puktu di'ibu tyuun ja Davit ko yu'u es ja jyamyuuduty tmudajttu ja yuu? ⁴Tyujku ja Davit ma Diosu tyujk es tju'ty ja tsajkaaky di'ibu kuni'xy es tkaay yu'u es nandu'un tmoodydu ja jyamyuuduty. Es kyaj jyanigutíkyuty es yu'u tkádyut, yu'u je'eyu ja teedyuty mbaat tkaydyu tadu tsajkaaky.

⁵ Es nandu'un jyunnán ja Jesús:

—Es uj nmudajtypyuts yu kutujkun nandu'un ma saabudu xuu.

Yedyujk di'ibu myudajtypy ja kyuu tuk adu'um tu'uts

⁶ Es ma jatu'ugu saabudu xuu Jesús tyujku ma ja tsajptujk es dya'uxpejky ja ja'ayuty. Japu naty tu'ugu yedyujk di'ibu myudajtypy ja 'yaga'añgyu'u tu'uts. ⁷Es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup es ja fariseeuty tpajudijttu ja Jesús es t'ixa'añ pun ya''agudakypy ja ja'ay ma ja saabudu xuu, es du'un ttuundu ja anuu es tpekymyo'oya'andu. ⁸Peru Jesús ñija'ap di'ibu wyinmaaydyup es t'anmaay ja yedyujk di'ibu kyuu myudajtypy tu'uts:

—Pudu'uk es mdánut yaa kujk'aay.

Es ja yedyujk pyude'ky es tyunaay jap kujk'ajp. ⁹Net ja Jesús t'anmaay ja wiinkpu ja'ayuty:

—Tyámuts uj miits nyajtuwa'andu: ¿Ti mbaat ndu'unum ma ja saabudu xuu, ja oybyu o axuukpu? ¿Nyajtsókum o nya'o'kumu?

¹⁰Net ja Jesús t'ijxtaay nidugekyu di'ibu naty tu tyukwa'kmíkyuty, es t'anmaay ja yedyujk:

—Xajtúw.

Es ko xyajtuuy, 'yagudaktaay. ¹¹Es ja fariseeuty es ja myugu'uguty 'yajkudu muk es ñay'anmaayudu ak yu'ujuty pun wi'ix mbaat yajtún ja Jesús.

Jesús twin'ixy nimajmajtsku 'yapóstuluty

¹²Es ko waanu jyejky, ta ja Jesús oj ñejxy kajxtákpú ma tu'ugu kopk. Jam ja tsuu dyajnajxy kyajxta'aky. ¹³Es ko oj xyuunú, net dyaxu di'ibuty ya'uxpejky, es twin'ixy nimajmajtsk di'ibu 'yapostulu'áttup. ¹⁴Yu'u xyuujuty: Simonk di'ibu Jesús yajxubajt Peedru, Andrés, ja Simongu myuga'ax, Santya'agu, Fwank, Felipe, Bartolomee, ¹⁵Matewu, Tomás, Santya'agu, ja Alfee'u'yu'unk, Simonk ja kananeeu ja'ay, ¹⁶Juudus yu Santya'agu 'yu'unk, esu Juudus Iskary-otu di'ibu óknun kyuyajk ja Jesús.

Jesusa mayjya'ay dya'uxpeky

¹⁷Netu Jesús jyunnajky ma ja kopk mut yu'ujuty es jyajty ma tu'ugu joy it. Es japu mayjya'ay ñaymyujkudu di'ibu tso'ondup Judeeu, Jerusalén es ma myejoyñbya'aju Tiru esu Sidón. ¹⁸Tyaaduty tu naty jya'ttu es tmadowa'andu ja Jesusu 'yuxpajkun es nandu'un 'yaguda'aktut di'ibu pajkudup. Es di'ibu majku'u ya''ayoojup, nandu'un ja Jesús dya''agudaky. ¹⁹Es nidugekyu ja mayjya'ay ttonandu ja Jesús, ja'a ko mudu myuk'ajtun ja Jesús dya''agudaky nidugekyu ja pa'am ja'ay.

Pánuty kuni'xyuty

²⁰Net ja Jesús t'ijxtu ja di'ibu ya'uxpejky, es t'anmaay:

—Kuni'xy miidsuty di'ibu ayoodup, pes m'íttup ma Diosu kyutujkun.

²¹ 'Kuni'xy miidsuty di'ibu tyam ayu'ajttap, pes mjotkada'aktap.

'Kuni'xy miidsuty di'ibu tyam juuy yáxtap, pes óknüm mxi'ik mxóndut.

²² 'Kuni'xy miidsuty ko ja'ayuty mga'oy'ixudu, mga'oy'axájudu, mya'axuk'ixtu es jyuna'andu wi'ixáty mut miidsuty ja'a kots miits xpyanujxtap, uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu. ²³ Agujk'át jotkujk'áttu es xonda'aktu ma tadu xuu, pes, tsajpótmu Dios muj wiin mgumáydut. Nandu'un tadu ja'ayudyu 'yaptujkuty t'axuktundu ja Diosu kyugajxputy.

²⁴ 'iPer puroobu miits mukja'ay-dyujkuty! Tyamyu mjotkujk'áttu, per óknüm m'ayówdut.

²⁵ 'iPuroobu miidsuty di'ibu tyam kaay úktap, pes óknüm m'ayu'áttut! 'iPuroobu miidsuty di'ibu tyam xik xoondap, pes óknüm mjetmay'oogut es mju'uydyut!

²⁶ 'iPuroobu miidsuty ko nidugekyu ja'ayuty m'axájuty oy, ja'a ko du'un ja 'yaptujkuty t'axájudu di'ibu jékyup andakp jyuna'andu ko yu'u Diosu kyugajxpu!

Tsoktu ja mmúdsip

²⁷ 'Per uj n'anmaaydyup miits di'ibu xymyudoo'ijttap, ko mdsóktap ja mmúdsip es xytyúnat yajxón mut di'ibu mga'oy'ijxap, ²⁸ es mgunu'xtap di'ibu mgajxpojkdap es ni'amdow nibujksówu ma Dios di'ibu m'axuktuunudap. ²⁹ Es pün mgojxap tuk adu'um ma m'ama'atsy, mo'oy jatuk adu'um. Es pün ja pün mbujkuty yu mdsyamarru, jan ja mnixuy es wa'an nandu'un dyajnejxy. ³⁰ Es pün m'amdoojap di'ibu mmudajtypy, mo'oy, es pün tu ti mbujkuty, katu xy'amdoy es dyajjumbítut. ³¹ Es tundu miidsuty mut nidugekyu ja'ay éxtam

xytsyoktu es yu'ujuty ttúndut nandu'un mut miidsuty.

³² 'Pün miits mdsojktap yu'uyu di'ibu miits mdsojkdap, ¿ti oy'ajtun mduundap di'ibu kyatuundap ja wiinkputy? Pes tyuundap yu'u nandu'un di'ibu 'yandijtap pekyjya'ay. ³³ Es pün miits mduundap oy yu'uyu di'ibu miits mdsojkdap, ¿ti oy'ajtun mduundap di'ibu kyatuundap ja wiinkputy? Pes tyuundap yu'u nandu'un di'ibu 'yandijtap pekyjya'ay. ³⁴ Es pün miidsuty mduk'ani'xypy ja meen yu'uyu ja'ay di'ibu m'a'ijxap es mmugubátadut jatugok, ¿ti oy'ajtun mduundap di'ibu kyatuundap ja wiinkputy? Pes nandu'un di'ibu 'yandijtap pekyjya'ay tmo'oydyu yu myeen ani'xy yu ja'ay di'ibu mugubátadup. ³⁵ Tsoktu es tundu ja oybyu mudu mmúdsip, tuk'anux ja mmeeñ nandu'un yu ja'ay es kyaj xyujp'ixut es mmugubátadut, du'un xytyuk'ixut ko miidsuty Dios Tsajpótmudu 'yu'unguty. Ja'a ko Dios nandu'un tyiimpy yu oybyu extu mut yu pekyjya'ay es púnuty kyaj jya'aygyuda'agyuty. Es di'ibu dun tyiimpy, Dios muj myay'ata'añuty. ³⁶ Pa'ayowdu ja ja'ay éxtam ja mDeedyu tsajpótmudu mba'ayóyuty.

Kyaj wiinkputy nugoo nbayo'oyum

³⁷ 'Katú xypyayo'oy ja wiinkpu, es ja Dios nan kyaj miits mbayo'oyudut. Katú xpyekymyo'oy ja wiinkpu, es ja Dios nan kyaj mbekymyo'oyudut miidsuty. Pa'ayowdu, es ja Dios nandu'un mba'ayówdut. ³⁸ Mo'oy ja wiinkpu, es ja Dios mmo'oyudut nandu'un, oyú ki-jxn, ta'tspéky, winxity es ku'ujts. Es pün oy xykyijxu ja wiinkpu ja jya'a, nandu'un myajkijxtut.

³⁹ Jesús yu'u pyujtáku tyadu ixpajtun: —¿Ti mbaat tu'ugu wiints twijts'yo'oy ja myuwiints? ¿Ti kyaj kyudáwut nima-jtsk ma tu'ugu jut? ⁴⁰ Ni tu'ugu xupujkpu

di'ibu myubaadup ja wyindsún, per ko oy dyajkéxy ja 'yuxpukun, du'un jya'tut éxtum ja wyindsún.

⁴¹ '¿Ti ko xy'ixy tu'uk ja kepywyayu'unk di'ibu jap mmugu'uk wyiinóty, es kyaj mij xytyuñu kwentu ja muj kepy di'ibu jap mwiinóty? ⁴² ¿Es wi'ix mjuna'añ: "Mugu'uk, n'okju'tumu tadu kepywyayu'unk di'ibu jap mmudajtypy mwiinóty", es kyaj mnayjyáwuty ko mij xymyudaty ja muj kepy jap mwiinóty? Mnaydyjup ko mjiky'aty tuj'ajtn muut. Yajpudsúm jawyiinu tadu muj kepy di'ibu jap mwiinóty, es du'un mbaat xy'ixy yajxón es xyjuudut tadu kepywyayu'unk di'ibu jap mmugu'uk wyiinóty.

Jya'ay'ajtn ja ja'ay yajtuk'uxkajp

⁴³ 'Ni tu'ugu kepyu oybyu di'ibu tuum-p'ajtp axuuk, es nan ni yu kepy di'ibu kyaj 'yóyuty es tyuump'áty oy. ⁴⁴ Tu'uk tu'ugu kepy ya'uxkajp mut ja tyuump. Kyaj yajtky yu iigu ma poop apyñ. Es nan kyaj yajtky yu uuvu ma yu tume'eñky. ⁴⁵ Ja ja'ayu oyjya'aybyu tsuj kyajxy myadya'aky mut ko ijtp jyodoty ja oybyu, es ja axuk ja'aybyu myadyakypy ja tsaatskyubétypyu mut ko ijtp jyodoty ja axuk'ajtn.

⁴⁶ '¿Ti ko miits xy'anuumuduts: "Windsún, Windsún", es kyaj xytyundu éxtumts njuna'añun? ⁴⁷ Ja ja'ay di'ibuts xyñimiimp es tmudoy yu n'uxpukunuts es tkuydyuñ, ⁴⁸ ya'u du'un éxtum ja yedyujk di'ibu kyoj ja tyujk. Es jawyiin tnidaju kuk es tpjítaky yu pyotsy ujx tsaade'ekykyujxy. Es ko ja nuu kyeemy es txijty ja tujk amujaa, kyaj wi'ix jyajty, ja'a ko ta'tspéky oy pyojtse'egyuty ma ja tsaade'eky. ⁴⁹ Es pún myudeebyuts uj ja n'uxpukun es kyaj tkuydyuñ, ya'u du'un éxtum tu'ugu yedyujk di'ibu kyoj ja tyujk nax wingujxy es kyaj tnidaju mut ja tsaabótsy. Ko ja nuu kyeemy, ja

nugom txijty ja tujk amujaa, net jyijty es tyugooy tugekyu tugekyu.

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu soldaadu windsunu tyuumbu

7 Ko ja Jesús kyajxtaay ma ja ja'ayuty, net ñujxnu Kafarnaúm. ² Jap tu'ugu soldaadu windsún di'ibu myudajtypy tu'ugu tyuumbu di'ibu jyantsytsyejpy. Es ya'u naty pujkup es tim oogánup. ³ Ko ja soldaadu windsún tmudooy ko Jesús tu jyumbity, net tkejxy nija'ajuty ja israelitu mujja'aydyujk es ttúnut ja may'ajtn es myínut ja Jesús es dya'aguda'agut ja puma'ay. ⁴ Yu'ujuty tmwingoondú ja Jesús es tpjiktsoodu may'ajtn:

—Tadu soldaadu windsún nitujkup es xypyudúkut, ⁵ ja'a ko ya'u tsyejpy ja nnaxwiñudu'ajtn, es ya'u oj dyajkojyuty ja ndsajptujk'ajtn.

⁶ Net ja Jesús ñejxy mut ja mujja'aydyujk. Es ko wyingoonu ma ja soldaadu windsunu tyujk, net tkejxy nija'adyu myutnaymyaayubu es t'anuumut ja Jesús:

—Windsún, kyajts uj xyñituku es mij mdúkut madsu ndujkun. ⁷ Paadyuts kyaj ni je'eyu nganayjyáwuty es nninujxut es n'amdówt ja may'ajtn. Je'eyu mjuna'anut es ja nduumbuts 'yaguda'agut. ⁸ Uj ku'am nmudajtypyuts ja nwindsún di'ibuts xy'ana'amp, es nandu'un nmudátyuts ja soldaaduty di'ibuts n'ane'empy. Es kots n'anuumu ya'ujuty nidu'uk: "Ñujx", ñujxp; es kots n'anuumu jatu'uk: "Min", miimp; es kots nduk'ane'emy yu nduumbuts ti ttúnut, tyiimpy.

⁹ Es ko tmudooyu taadu Jesús, net du'uñu wyu'umu, es tni'ijxumbijty ja ja'ay di'ibu pamiinudup es t'anmaay:

—Tuj'ajtn ko ni tu'ugu Israel ja'ay kyajts nbaaty di'ibuts xmyubujkp éxtumu tyadu soldaadu windsún.

¹⁰ Es ko jyajttu jatugok ma ja soldaadu windsunu tyujk, tu naty 'yagada'aky ja puma'ay.

Jesús dyajjikypyéky tu'ugu o'kpü jap Naín

¹¹ Es óknum yu Jesús ñejxy ma tu'ugu kajpn di'ibu xyu'ajtypy Naín. Es jyamyudátudu ja 'yuxpujkrü es ja mayjya'ay. ¹² Es ko jyajty kajpnbu'aay, net t'ijxy ko tmumín es dyajnaxtukuya'andu tu'ugu o'kpü. Es ja o'kpü yu'u ijty tukpajkyu maank'ajtup yu tyaak di'ibu naty ku'eeky. Es mayjya'ay ja o'kpü tpanejxy. ¹³ Ko t'ijxy ja Jesús, net tpa''ayooy ja ku'ekyto'oxy es t'anmaay:

—Katü mju'uy.

¹⁴ Net ja Jesús tmüwingooñ es ttoon ja o'kpü ku'uyun, es ja di'ibu naty kyipy wyá'k'a'adu. Es ja Jesús t'anmaay ja o'kpü:

—Mexy, ujts mij n'anmaapy: ¡Pudu'uk!

¹⁵ Net di'ibu naty tu 'yeeky oj wyatskujku es kyajxe'ky, es ja Jesús ttukkudujku ja tyaak. ¹⁶ Es ko taadu t'ijxtu, nidugekyu tsyu'kudyaadyu es t'awdajttu ja Dios es jyunandu:

—Tu'ugu Diosu myuj kugajxpu tu kyuxe'eky ma udsajtum.

Es nandu'un ñayjyunánadu:

—Dios tu myiñ es tpudükuya'añ ja kyajpn.

¹⁷ Net ja madya'aky jyudijty ma Judee ñax es di'ibu myüwington'ajtypy.

Fwank Yajnubajtpu kyexyye'ebuty

¹⁸ Net ja Fwangu 'yuxpujkrü tyukmu-madyákudu tugekyu éxtum tu jyátyuty. Net nimajtsk dyaxu yu'ujuty, ¹⁹ es tkejxy ma ja Jesús es dyajtwá'añ:

—¿Ti mij mdüy'ajtun ja Kristu di'ibu naty minaamp, o n'awíxtupts ja wiinkpu?

²⁰ Es di'ibu Fwank kyajx tmüwin-goondü ja Jesús es t'anmaaydyu:

—Ja Fwank Yajnubajtputs tu xykyexy esuts mij nyajtúwut pun mijtsu du'un ja Kristu di'ibu minaamp, o pun n'awíxtupts ja wiinkpu.

²¹ Netyu ko jyajttu, ja Jesús dya''agudaky ja mayjya'ay di'ibu pujkudup es dyajpudsémy ja ka'oybyu di'ibu ja'ay myudajttup, es nandu'un tmooy yu ixxun mayu wiindsuty. ²² Es ja Jesús t'anmaay ja Fwangu 'yuxpujkrüty:

—Di'ibu miits tu xy'ixtu es tu xymyudowdu, nujxtu es xytyukmumadya'áktut ja Fwank ko yu wiints ixxp, yu uxneybyu ye'epy, di'ibu myudajtypy ja lepru pa'am tu 'yagada'aky, yu natpu müdoop, di'ibu o'kp jikypyujkp es di'ibu ayoop ya''awánudup ja oybyu ayuk, ²³ es jotkujk yu'u pún kyaj jyot dyajtugóy mut ujts.

²⁴ Ko oj ñujxnu di'ibu Fwank kyajx, net ja Jesús tñimadyaky ja Fwank es t'anmaaydyu ja ja'ay:

—¿Ti dun miidsuty oj xyñinujxtu es xy'ixa'andu ma muj itun? ¿Tu'ugu tsajkápyñ di'ibu wyinxijtypy ja poj? ²⁵ Es pun kyaj, ¿ti dun oj xyñinujxtu es xy'ixa'andu? ¿Tu'ugu yedyujk oy xyoxypyu? Miits mnija'adup ko di'ibu du'un nayxyojxudup jam 'yittu ma réyudyu tyujkuty.

²⁶ ¿Per ti dun oj xyñinujxtu es xy'ixa'andu? ¿Tu'ugu Diosu kyugajxpu? Yu'u du'un. Yu'u tu'uk di'ibu waanu ni'igu tmudaty ja muj'ajtun küdiinumu wiinkpüty ja Diosu kyugajxpu. ²⁷ Fwank yu'u du'un di'ibu ja Diosu jyaaybyajtun myadyakypy ma jyuna'añ:

Ngejxypyuts jawyiin ja n'ayuk kajxwa'xputs

es mya''awátsxudet yu mnu'u mdu'u.

²⁸ Tüy'ajtnuts njuna'añ: Kyaj pún nidu'ugu ja'ay di'ibu waanu ni'igu tmudaty ja muj'ajtun es küdiinumu ja Fwank Yajnubajtpu. Per waanu

tmadaty ja muj'ajtn oytyim di'ibaty pánuty ijtup ma Diosu kyutujkun.

²⁹ Ko ja yajkugubajtputy es ja nimayjya'ay tmadoodu ja Fwank, ta oj tkupaktu di'ibu Dios tyiimpy, ja'agyujxm oj ñayyajnubajtadu mut ja Fwank. ³⁰ Per ja fariseeuty es di'ibaty tsajptagóty ya'uxpukjktup kyaj tkupukjktu di'ibu Dios tyiimpy, ja'agyujxm kyaj tkupukjktu es ja Fwank yajnubátudut.

³¹ Esu Jesús 'yakjunán:

—¿Tits muut mbaat n'ijxkijxyu ja ja'ayuty di'ibaty tyam jyiky'ajttup, o wi'ix dya'ixyuty ja wyinma'añ?

³² Kuxu'ktup éxtamu una'ku'ungun di'ibu uñaadydyup es kyuyattu maayóty es ya'ax jyoktu mut ja myutkuyajtputy: “Tuts njaxu'uxy di'ibu ya'ajtsp es kyaj tu m'atstu; es tu nja'úyuts di'ibu muut ja o'kpu ñaxtuku, es kyaj tu mju'uydyu.”

³³ Es ja Jesús 'yakjunán:

—Du'unu tyadu tyam di'ibu kyaj t'axájudu ko 'yóyuty di'ibu Dios tyiimpy. Mut ko kyaj ja Fwank Yajnubajtpu tkay ja tsajkaaky es kyaj t'iiky ja vinu, es miits mjuna'andu ko yu'u myudajtypy ja ka'oybyu. ³⁴ Es uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, ngaabyuts ja tsajkaaky es n'i'ikypyuts ja vinu, es miits mjuna'andu: “Kax es am'uuk, es myutnaymyaayup ja pekyjya'ayuty esu yajkugubajtputy.” ³⁵ Per di'ibu tu t'axájudu yu oybyu xpujken di'ibu Dios jya'a'ajtypy, tadu ja'ay dya'ixudu ko 'yóyuty di'ibu Dios tyiimpy.

Jesús ma tu'ugu fariseeu tyujk

³⁶ Es ko waanu 'yijty, net tu'ugu fariseeu wyooju ja Jesús es nuix kyay. Es ja Jesús oj tpanejxy es ñaxwe'tsy ma ja meesu. ³⁷ Tu'ugu pojpu toxytyujk di'ibu jiky'ajtp jap kajpnóty, ko tnija'aju ko tu Jesús ñejxy kaabyu ma ja fariseeu Simongu tyujk, netu tadu toxytyujk dyajmiiñ tuk alabastru limetu ujts mut ja pa'ak xu'kpu, es

tyujku es ñaygyoxtnaadyáku Jesús tyeky'ujxy. ³⁸ Ta tyujku jiiby exu ko dyajxe'ky ja Jesusu tyeky, es dyajtátsy mut ja wyaay es ttsu'xu ja tyeky es tpajtáky ja pa'ak xu'kpu ma Jesusu tyeky. ³⁹ Es ko t'ijxy tadu fariseeu púnú naty tu twoy yu Jesús, net jyunán wyinma'añóty: “Pun tuy'ajtnu tyadu yedyujk yu'u tu'ugu Diosu kyugajxpu, myuwinma'añbyaadup pún yu'u toonup es wi'ixu tadu pojpu toxytyujk jyiky'aty.”

⁴⁰ Net ja Jesús t'anmaayu tadu fariseeu:

—Simonk, tyámuts mij nmugajxa'añ waanu.

Es ja fariseeu 'yadsooy:

—Ya'uxpukjpu, anmaagyuts.

⁴¹ Esu Jesús jyunán:

—Majtsku yedyujk tmuni'xy'áty mut ja meen. Tu'uk tmuni'xyuty mugoxk mugopx denaryu meen, es jatuk justyikxymyajk. ⁴² Ko kyaj mbaat myugubétyuty, ja yajnu'xpu mya'x ja myuni'xy nimajtsk. Es tyam anmaagyuts, ¿pún ni'igu tsyejpy yu yajnu'xpu?

⁴³ Es ja Simonk 'yadsooy:

—Pes uj njuna'añuts ko yu'u di'ibu mya'x ja myuni'xy kajaa.

Net ja Jesús 'yanmaayu:

—Mmadajtypy ja tuy'ajtn.

⁴⁴ Net ja Jesús twin'ijxpejty ja toxytyujk es t'anmaay ja Simonk:

—¿M'ijxypyu tyadu toxytyujk? Kots uj ndujku ma mdujk, kyajts miju nuu tu xmyo'oy es uju ndékyuts nbújut, esu tyadu toxytyujk tuts yu ndeky tpujy mut yu wyinnuu es dyajtu'utsy mut ja wyaay. ⁴⁵ Mij kyajts tu xytsy-i'xy, es yu'u ko tu tyuku es tyambaat ttsi'xy ja ndékyuts. ⁴⁶ Mij kyajts tu xypyujtáku madsu ngubajk ja aseytu oliivu éxtum jaayu ja'ay ttundu, esu tadu toxytyujk tu tpajta'aky yu pa'ak xu'kpu madsu ndeky. ⁴⁷ Paaty tuy'ajtn

n'anuuma, tyadu toxytyujk tuts nma'xu yu myujpéky, ja'a ko yu'u dya'ixyuty kots xytsyeky muj. Ja'a ko yu ja'ay di'ibu junaamp ko kyaju pyeky es ujts nma'xup, tadu ja'ay xytyuk'ijxputs ko je'eyu waanu xytsyékyuts.

⁴⁸ Net ja Jesús t'anmaay ja toxytyujk:

—Yu mbojpu tu yajma'xta'ay.

⁴⁹ Net jyotjunandu di'ibáty tu ya-jwówdu ma meesu mut ja Jesús:

—¿Pán ja'ayu tyaadu?, ko extu pojpu mye'xypy.

⁵⁰ Es ja Jesús t'anmaay ja toxytyujk:

—Tuts xymyubeky, es paadyuts mij tu nyajnitse'eky. Nujx jotkujk.

Toxytyujkuty di'ibu pyudujkudup ja Jesús

8 Oknum ja Jesús jyudijty kajpn-gajpn es tkajxwa'xy ja oybyu ayuk di'ibu ñigajxypy ja Diosu kyutujkun. Es nimajmajtsku 'yuxpujku pyamyudá-tyuty. ² Es nandu'un jyamyudajtudá nija'ajuty ja toxytyujk di'ibu naty ja Jesús tu dya'aguda'aky es nija'ajuty di'ibu tu ttukmastu'uty ja ka'oybyu. Es nidu'uk yu'ajuty txu'aty Mariiu Mag-dalenu, di'ibu Jesús tyukmastut jax-tujk ja ka'óybyuty, ³ es jatu'uk txu'aty Fwanu, ñudo'oxy ja Kuzu, Eroodusu tyu-umbu wyindsún, es jatu'uk txu'aty Su-sanu, es may ja wiinkpu toxytyujk di'ibu muut jyudijty ja Jesús es ja 'yuxpujkruty es pyudúkaty.

Triiguwujpu éxtamu ijpajtun

⁴ Mayjya'ay tso'ondu ma tugekyu kajpn es tnimiin ja Jesús. Es ko myaymy-ijky ja ja'ay, net ja Jesús tpujtáky tu'ugu ijpajtun es jyunañ:

⁵ —Tu'ugu triiguwujpu 'yojtsy wujpu. Es ma oj twujy, oj nandu'un kya'ay ja tyuumt ma padu'u, es ja ja'ay ttukta'andu, es ja joon tpiidu nandu'un. ⁶ Es nandu'un kya'ay ja tyuumt tsaade'ekykyujxm ma kyaj

kyúkaty ja nax. Paaty ko tadu triigu myujxy, net tyutsy, ja'a ko tim waanu nik'ajtun. ⁷ Es nandu'un ja tuumt kya'ay apyñoty. Ja triigu tuumt myujxy ma apyñ. Ta yajtátsu. ⁸ Es di'ibu ja tuumt ka'a ma oybyu nax, yoon yajxon, es tyuump'ajty mugo'px ok di'ibu wyuj.

Es ko du'un jyunañ ja Jesús, net jantsy muk t'anmaay:

—Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu.

Ti ko ja Jesús ya'uxpeky mudu ijpajtun

⁹ Net ja Jesusu 'yuxpujkruty yajtuujudu wi'ix dyajjuna'añ mut ja 'yijpajtun. ¹⁰ Es ja Jesús jyunañ:

—Dios yu'u mduknijáwudup miidsuty di'ibu kyaj yajnijáwu ijty wi'ix yu'u yajkutíky. Per ujts n'awa'anup ja wiingá-typyu ja'ay mut ja ijpajtun mut ko yu'ujuty t'íxtut es kyaj tnijáwudut, es ko yu'u tmudówdut es kyaj tjaygyúkudut.

Jesús tkajxte'xy ja triiguwujpu éxtamu ijpajtun

¹¹ Tyaadu 'yandijpy yu ijpajtun: Yu tuumt yu'u 'yandijpy ja Diosu 'yayuk. ¹² Es di'ibu ka'a ja tuumt ma padu'ujun, yu'u 'yandijpy yu ja'ayuty di'ibu myu-doodup ja Diosu 'yayuk, es net myiin yu mujku'ugópky es pyujkxu ja Diosu 'yayuk ma jyot wyinma'añ es kudiibu tmubák-tut es du'un kyaj yajnitso'ogudut. ¹³ Esu tuumt di'ibu ka'a tsaade'ekykyujxy, yu'u 'yandijpy ja ja'ayuty di'ibu myudoodup ja Diosu 'yayuk es tmubaktu mut ja xon-dakun. Per ko du'un 'yittu éxtam ja tri-igu di'ibu 'yaats kyaj kyuktuku, mubujk-tup tuk tiempu, per ko myin ja ayo'on, kyaj tnakmyubaktu. ¹⁴ Es di'ibu ka'a ja tuumt ma ja apyñ, yu'u 'yandijpy yu ja'ayuty di'ibu myudoodu, per ja'a ko tpujta'aky ja wyinma'añ wi'ix myuk-ja'ay'áttut es xyi'ik xyónut, paaty tmas-tu'uttu di'ibu myudoodu es kyaj ttundu

di'ibu Dios tsyejpy. Paaty du'un yu'ujuty éxtum di'ibu tuumt tu jyi'xy es kyaj tu ñakywyinduy.

¹⁵ Es di'ibu ka'a ja tuumt ma oyñax, yu'u 'yandijpy ja ja'ayuty di'ibu 'yaxájudu mut tugekyu jyot, tmudowdu es ttundu es tpanujxtu Diosu 'yayuk. Es du'un yajxón wyindúwut ja pyujta'aky.

Lampru éxtumu iixpajtun

¹⁶ Ni pán yu lyampru tkayajtoye'eky es netyu tkuiitsy mut ja tu'ts o tpujta'aky mabajnbatku'p. Jam ja ja'ay tpujta'aky kujxm es yajxón jyájut tugoty, es ko pán tyáikut, wa'ats 'yíxut. ¹⁷ Es ni tii di'ibu ijtp ayu'udsyu es óknem kyawu'umut iixnide'xy, es kyaj jyaadyu ayu'udsyubu di'ibu kyaj yajniáwut. ¹⁸ Paaty mudowdu yajxón. Di'ibu 'yaxájudup ja tui'ajtun, Dios yákur ni'igu winma'añ esu jaygyujkun, per ja ja'ayuty di'ibu myudoodu ja Diosu 'yayuk es kyaj tkuydyundu, Dios pujkudup ja wyinma'añ es ja jyaagyujkun di'ibu yu'ujuty myudajttup.

Jesusu tyáak esu myuga'axuty

¹⁹ Ja Jesusu tyáak es ja myuga'axuty jyajttu es kyaj mbaat twinguwa'agudu yu'u, ja'a ko mayjya'ayu naty. ²⁰ Es ja ja'ayuty oj 'yawánudu:

—Tu mdaak jya'ty mut ja m'útsyuty tap taja'p, es yu'u m'ixánudup.

²¹ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Nidugekyu di'ibu Dios ja 'yayuk myudeepy es pyadiimpy, yu'u du'un n'axájupts éxtumdsu ndaagun es éxtumdsu nmuga'axun.

Jesús dyajmo'oty ja poj es dyajtumijtku ja mejiñ

²² Tu'ugu xuu ja Jesús tyujkudu mut ja 'yuxpujku ma ja barku, es 'yanmaayudu:

—Jo'om jam mejiñ ñinaxy.

Es ñujxtu. ²³ Es ko naty ñujxtu kujkám, Jesús oj myanajxnu. Es net ti'in myiñ ja muk poj es dya'ujtsta'aya'añ ja barku mut ja nuu es kyínut. ²⁴ Net ja uxpujkuptyk dyujxtu ja Jesús es t'anmaaydyu:

—¡Windsún, Windsún! ¡Tyam ngupa'tsta'ayunu!

Net ja Jesús pyude'ky es ja poj es ja mejiñ tmugajxy. Ta oj wyu'umadya'ay amonñ es tumijtku. ²⁵ Net ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpujkupty:

—¿Ti tu jyátyuty ja mmubujkun?

Es yu'ujuty du'ñu wyu'umadyaadyu es ñay'adsu'kudu es ñayajtuujudu nidu'uk nidu'uk:

—¿Pánu du'unu tyadu ja'ay?, ko yu'u t'ane'emy ja poj es ja mejiñ, es myumudóyuty.

Gadaru ja'ay di'ibu myudajtypy ja ka'óbyuty

²⁶ Net jyajttu mejiñbyu'ajp ma Gadaru ñax, di'ibu ijtp Galileu wyinduuy. ²⁷ Ko Jesús pyudseemy ma ja barku, net ñimiinu tu'ugu ja'ay di'ibu ka'oybyu myudajtypy es jékyup kya'oktsunaayñu tugoty. Jam tsunaay ma o'kpu jutun es jyiky'aty niwa'ats uxwa'ats. ²⁸ Es ko t'ijxy ja Jesús, net ñaygyoxtnaaydyáku wyindum es yaxkeky:

—¿Ti mdunaampy mut ujs?, mij Jesús, Dios Tsajpótmadu 'yU'unk. Tunu may'ajtun, kátuts xy'adsipy.

²⁹ Du'un jyánáñ ja'a ko Jesús tu kyéxyuty es pyudsúmut ja ka'oybyu ma tadu yedyujk. Kanak ok yu ka'oybyu tu tyuktákuty, es ja ja'ayuty kyuwuñudu ma ky'u es ja tyeky mut ja kadenu. Es yu ka'oybyu yu'u tukpojtup ja kadenu es myunejxyuty ma muj itun. ³⁰ Es ja Jesús dyajtuuy:

—¿Ti mxu'ajtypy?

Es yu'u 'yadsooy:

—Ujts nxu'ajtypy Lejyonk⁸⁸.

Du'an 'yadsooju, ja'a ko may ja ka'oybyu tu tyuku ma yu'u. ³¹ Es yu tadu mujku'u ya'amdooy ja Jesús es kyaj dyajnujxut ma ayoodákn. ³² Es jap wingón 'yijty yu udsun may es jye'xy ma ja kopk wiin. Es ja ka'oybyu tpujktsooy ja may'ajtun ma Jesús es dyaky ja kutujkun es tyákudut ma udsun. Net ja Jesús tmooy ja kutujkun. ³³ Ja ka'oybyu pyudsuumdu ma ja ja'ayun es tyujkudu ma udsun. Netu tadu udsun ñujxtu jantsy puye'egyu nax jujp'am. Ta kyupuyu'knajxtu mejyñóty, es jap jyi'xtaaydyu.

³⁴ Es di'ibu kywentu'ajttup ja may udsun, ko t'ijxtu ti tu jyátyuty, net oj pyuyuk'tsoondu mut ja tsu'ugu es oj tmadya'aktu ma ja kajpn es ma ja'ayuty di'ibu kamoty. ³⁵ Es ja ja'ayuty tso'ondu es t'ixa'andu di'ibu tu jyátyuty. Es ko jyajttu ma ja Jesús, net tpattu jam ja yedyujk di'ibu tu ñiwa'adsyuty ja ka'oybyu, es 'yu'uñu Jesús wyinduuy yajxón es wijy kejy es witxu. Es tsyu'kudyaaydyu ja ja'ayuty. ³⁶ Es di'ibu naty tu t'ixtu, net tmadyaktu wi'ix tu ñiwa'adsyudyu tadu yedyujk di'ibu naty myudajtypy ja ka'oybyu. ³⁷ Es mudu tyaadu nidugekyu ja'ay ma Gadaru kajpn tmunu'xtáktu ja Jesús es tso'onnut jap, ja'a ko yu'ujuty tsyu'kudu muk. Net ja Jesús tyujku ma ja barku es ñujxnu. ³⁸ Ja yedyujk di'ibu tu myastu'udyuty ja ka'oybyu, net tmunu'xtáky ja Jesús es ñujxut mut yu'u. Per ja Jesús tyuknipujku es wyu'umut, es 'yanmaayu:

³⁹ —Jumbit. Nujx ma mdujk es xymyadya'agut tugekyu di'ibu Dios tu ttuñ mut mijts.

Es ja yedyujk ñujxnu es tmadyaky ma tugekyu kajpn éxtum ja Jesús ttuñ mut yu'u.

Jayru ñuux es ja toxytyujk di'ibu Jesusu wyit tyoon

⁴⁰ Ko Jesús jyajty ma jatu'ugu mejyñbya'a, net ja ja'ayuty oj jyujp'yo'oyudu mut ja xondakun, ja'a ko nidugekyu ja'ayuty 'yawixtu naty. ⁴¹ Net myiñ tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Jayru, di'ibu ijt windsun ma ja tsajptujk. Tadu yedyujk ñaygyoxtonaaydyáku Jesús tyeky'ujxy es tmunu'xtáky es ñujxut ma ja tyujk, ⁴² ja'a ko tmudaty tu'uk je'eyu ñuux di'ibu majmajtsk jumujt, es tamu naty tym'oogánnu. Es ko Jesús oj ñejxy, net muut ñujxtu mayjya'ay es jantsy adijmíky.

⁴³ Es ma tadu mayjya'ay jap tu'ugu toxytyujk di'ibu myudajtypy ja windaxyu pa'am es tu 'yayoyu naty majmajtsk jumujt, es tu yajmeeñdyuñ ma kudsooyun tugekyu di'ibu naty myudajtypy, es ni pún kyaya'agudaku. ⁴⁴ Es yu'u ñiwingoon uxku'p tsoo ja Jesús es ñaydyukpatu ja wyit, es netyu 'yagudaky.

⁴⁵ Net ja Jesús dyajtuuy:

—¿Púnuts tu xytyoñ?

Es nidugekyu 'yanmaayudu:

—Kyaj 'yujtsuty.

Net ja Peedru jyunañ:

—M'ijxypy ko mayjya'ay m'adijmíkyuty, es xyajtáy pún tu mdóñuty.

⁴⁶ Net ja Jesús jyunañ:

—Tats xytyondu ja'ay nidu'uk. Nni-ja'abuts, ja'a ko yu nmuk'ajtanuts tu ya'aguda'agyuty.

⁴⁷ Es ko ja toxytyujk tnija'aju ko Jesús ñija'ap, net myiñ tsuyiipy es ñaygyoxtonaaydyáku Jesús wyinduuy es t'awa'anu mayjya'ay wyinduuy ti ko oj ttoñ, es netyu 'yagudaky. ⁴⁸ Net ja Jesús 'yanmaayu:

⁸⁸8:30 Ix Markus 5:9.

—Tū m'aguda'aky mūt ko tū xymyubeky. Tyam nūjxū net jotkujk.

⁴⁹Támmū naty 'yakkajxy ja Jesús ko jyajty nidu'ugu ja'ay di'ibu tso'omp mā tyujku Jayru di'ibu ijtp windsún mā ja tsajptujk, es ya'anmaay ja Jayru:

—Tū m'u'unk 'yo'knū. Kudii xyñakynē'emy yū Windsún.

⁵⁰Es ko ja Jesús tmudooy, net t'anmaay ja Jayru:

—Katu m jotmay'eeky. Mubujkuts je'eyu esu m'u'unk tso'o'ogut.

⁵¹Es ko jyajttu mā ja Jayru tyujk, ni pún tkayajtujku ja Jesús, yu'uyu Peedru es ja Fwank es yu Santya'agu es ja tyaak tyeety ja kixyu'unk o'kpu.

⁵²Es nidugekyu ja'ayuty jyantsyju'uy jyantsyya'axtu mūt ko ja kixyu'unk tū 'y-eeky. Es ja Jesús jyunān:

—Katu mnakyju'uydyu. Yū kixyu'unk kyaj tū 'yeeky. Maap jap.

⁵³Es ja ja'ayuty je'eyu ttukxiky ja Jesús, ja'a ko nija'adup ko tū 'yeeky.

⁵⁴Net ja Jesús tku'amumajtsu ja o'kpu es t'anmaay muk:

—Kixyu'unk, pdu'uk.

⁵⁵Es ja kixyu'unk jyikypyejky jatugok es netyu pyude'ky. Es ja Jesús jyunān es yajmo'oyut ja kyaaky. ⁵⁶Es ja tyaak tyeety du'ūnu wyu'umudyaadyu. Per ja Jesús tyuknipujku es kudiibu pún t'awānut éxtum tū jyaty.

Jesús tkexy ja 'yuxpujkputujk es tkajxwā'xtut ja Diosu 'yayuk

9Ta ja Jesús dyajnaymyujku nimajmajtsku 'yapóstuluty, es tmooy ja muk'ajtun es yu kutujkun es dyajjuga'agut nidugekyu ka'oybyu di'ibu ja'ay myudajtypy es dya'aguda'agut di'ibu pujkudup. ²Es tkejxy es tkajxwā'xtut wi'ix ja Diosu kyutujkun. Es nandu'un tkejxy es dya'aguda'agut yu puma'ayuty. ³Es ja Jesús jyunān:

—Ni ti xykyayajnujxtut di'ibu mnidu'uyo'oydyup. Ni mdajk, ni mmorral, ni mgaayñajxuk es kyajpu mmeēn xymyūnujxtut. Es yu'uyu mwit mmūnujxtup di'ibu mnikujxy es kyaj wiinkpu ja tukni'x xymyūnujxtut.

⁴Ko mājatta'agut mā tu'ugu tujk, kyaj mdsoonut es mnajxut wiink tsoo, wu'umdu extu ko mnajxut mā wiinkpu kajpn. ⁵Es mā kyajpu ja'ay myajajatta'agyuty, net mdsoondut mā tadu kajpn es xywyinxittut ja naxjok mā ja mgu'uk éxtumu ijjwū'umun ko du'un wyu'umdu pojpu mūut.

⁶Ko Jesús kyajxtaay, net tsoy'ondū yu'ujuty es űajxtu kajngajpn es tkajxwā'xy ja oybyu ayuk éxtum ja Jesús tū jyuna'añ, es dya'aguda'aktu ja puma'ay nidugekyu majaty kajpn.

Fwank Yajnubajtpu 'yeeky

⁷Es ja gobernadoor Eroodus tmudooy tijaty ja Jesús tyiimpy, es kyaj tnijawu wi'ix dya'ítut, ja'a ko jamu ja'ay jyuna'andu ko yu'u Fwank Yajnubajtpu ko tū jyikypyecky. ⁸Es nija'ajuty jyuna'andu ko yu'u Elius ja Diosu kyugajxpū, ko tū kyuxe'eky jatugok. Esu wiinkpu jyuna'añ:

—Ja'a tu'ugu Diosu kyugajxpū di'ibu jékyup, ko tū jyikypyecky jatugok.

⁹Per ja Eroodus jyunān:

—Ujts oj nni'ana'amū es yajnibúxudu tadu Fwangu kyubajk, zes pūnu tadu di'ibu tyiimpy tugekyu di'ibuts uj tyam nmudeepy?

Es ja Eroodus jyottagooy wi'ix t'ixut.

Jesús dyajkáy nimugoxk mil naxy ja ja'ay

¹⁰Ko jyumbijttu ja apóstuluty, net ttukmumadyaktu ja Jesús di'ibáty tū ttundu. Es net ja Jesús yajnujxudu mā tu'ugu it di'ibu myuwingon'ajtypy ja Betsaydu. ¹¹Es ko ja mayjya'ay tnija'adu, net tpanujxtu. Es ja Jesús

'yaxájudu es tmugajxtu wi'ix ja Diosu kyutujkun es dya''agudaky ja puma'aydyujk.

¹² Es ko tsyu'ujunu, ta ñimiinu nimaj-majtsku 'yuxpujputy es 'yanmaayudu Jesús:

—Nayjyugajxudu muut ja ja'ayuty es ñajxnut po'xpü es t'uxta'ayut yu kyaaky majaty tujk es jap kajpnóty di'ibáty wingónuty, ja'a ko yaa má n'ijtm kyaj tii.

¹³ Es ja Jesús jyunañ:

—Mo'oydyu miidsuty ja kyaaky.

Es yu'ujuty jyunandu:

—Kyajts ti nmudaty, je'eyu mugoxku tsajkaaky es majtsku ajkx. ¿O mdsejpy es uudsuty ñujx njúdyuts di'ibu jyux'tubu tyadu mayjya'ay?

¹⁴ Ja'a ja'ayuty nimugoxk mil. Es ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujputujk:

—Yajnaxwaatstu ja'ayuty nijustykxymyajakátyuty.

¹⁵ Es du'un ttuundu es ñaxwa'tstaay-dyu nidugekyu. ¹⁶ Net ja Jesús t'ax-aju tadu mugoxku tsajkaaky es majtsku ajkx, es pyat'ijxy tsajwínm es tku-ni'xy es ttujkwa'xy es tmooydyu ja 'yuxpujputujk es dyajwa'xut má ja ja'ayuty. ¹⁷ Nidugekyu kyaaydyaaydyu jotkuda'aky, es ñadujku majmajtsk katsy ja kaydyuk.

Peedru tnigajxy ko Jesús ja'a ja Kristu

¹⁸ Es má tu'ugu xuu ja Jesús kyajxtáky anaydyu'uk mut ak yu'adyu 'yuxpujpu. Esu Jesús yajtuujudu:

—¿Wi'ix ja ja'ayuty jyuna'añ ko púnuts uj?

¹⁹ Es ja 'yuxpujputujk 'yadsoodu:

—Nija'ajuty jyuna'andu ko mijts Fwank Yajnbajtpu, es wiinkpu junándup ko mijts Eliias, es wiinkpu 'yaktimjuna'andu ko mijts du'un tu'ugu Diosu kyugajxpu jékyubu di'ibu tu jyikypyeky.

²⁰ Net ja Jesús dyajtuuy:

—Es miidsuty, ¿wi'ix mjuna'andu púnuts uj?

Es ja Peedru jyunañ:

—Mijts du'un ja Kristu di'ibu Dios wyin'ijx es tkejxy.

Jesús tnigajxy ja 'yo'kun

²¹ Es ja Jesús tyuknipujk mukta'aky es kudiiibu pún t'awánut. ²² Es 'yak'anmaay:

—Tuy'ajtnu uj, ja Naxwíndu Ja'ayadyu Kyudunaabyu, n'ayowa'añuts muk es uj xy'uxtija'anduts ja mujja'ay-dyujkuty esu teedywyindsúnuty es ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpujktup, esu ja'ayuts xya'oogut es tugukxubajtp jatugok njikypyúkuduts.

²³ Oknum t'anmaay nidugekyu ja'ayuty:

—Pun jaats pún xypyanujxa'añ, tsojkup es tmastu'udut ja kyu'um winma'añ es bom bom jyiky'átut éxtum tu'ugu ja'ay di'ibu kyruuz pyagiipy ko 'yo'kun tninejxy, esuts xypyatsoonut. ²⁴ Ja'a ko di'ibu tsyejpy es jyiky'átut éxtumu kyu'um winma'añ o ja kyu'umdsojkan, du'umbu ja'ay naysajtugóyudup mut ja jyiky'ajtnu. Es pún tsyejpy es jyiky'átut éxtumts uj ndukni''ixu, du'umbu ja'ay kyaj ñaysajtugóyudut mut ja jyiky'ajtnu. ²⁵ ¿Es ti tyimpatypy oytyim di'ibu ja'ayuty oy tjaniwindsun'ajtpu tugekyu naxwíndu, pun naysajtugooyup ku'um mut ja jyiky'ajtnu má ja Dios?

²⁶ Pun púnuts xytyuktsoydyuump es ttuktsoydyúñ ja n'ayúkuts ya naxwíñ pojpu ja'ay wyinduuy, uj, ja Naxwíndu Ja'ayadyu Kyudunaabyu, nan nduktsoydyúnupts kots nmínut jatugok mudu myuj'ajtnu nDeedyuts esu nDeedyuts ja 'yánklusadyu myuj'ajtnu. ²⁷ Es n'anuumu tuy'ajtnu ko nija'ajuty di'ibu ja yaa kyaj 'yooktut pun kyajnum t'ixy ja Diosu kyutujkun.

Jesús tyugatsy

²⁸ Es ko tyuktujkxubejty, net ja Jesús pyatujku ma tu'ugu kopk es kyajxta'a-ga'añ. Es twooy ja Peedru, Santya'agu esu Fwank. ²⁹ Es ko ja Jesús jam kyajxta'aky, net ja wyiin jyujp tyugajtsy es ja wyit jyumbijty jantsy wa'ats poop es jyantsytye'xy. ³⁰ Net kyuxe'ky nimajtsku yedyujk myadya'aky mut ja Jesús. Yu'udyu tadu Moisés esu Eliius. ³¹ Es jyantsyjaay jyantsytye'xy juwudity ma Jesús esu Moisés esu Eliius, es tmadya'aktu ja 'yo'kunu Jesús éxtum 'yayowa'añ jap Jerusalén. ³² Es ni'igu ja Peedru mut ja jyamyut jyantsyja-ma'aja'andu. Net t'ijxtu ja myuj'ajtun ja Jesús es ja nimajtskpu ja'ayuty di'ibu naty mut ja Jesús. ³³ Es ko ja nimajtskpu ja'ay jyagamgáknudu ma ja Jesús, ta ja Peedru jyunáñ:

—Windsún, oy ko tyam n'ijtum ja yaa. Es ngójuduts tugugu xkuda'ak tujk: tu'uk mut mij es tu'uk mut ja Moisés es jatuk mut ja Eliius.

Es ja Peedru kyaj tnijawu di'ibu kyajxypy.

³⁴ Es ko Peedru naty kyajxy, net myiñ ja yoots di'ibu abijtudu, es tsyu'kudu ko ñay'ixudu yoodsóty. ³⁵ Net tmadoodu kyajxy jap yoodsóty di'ibu junán:

—Tyadu ujtsu n'U'unk di'ibuts njantsysyeypy. Mumudowdu yu'a.

³⁶ Es ko du'un kyajxtaay, net t'ijxy ko Jesús jam naydyu'uk. Es ni pún wi'ix tka'anmaaydyu éxtumu naty tu t'ixtu.

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu mixy di'ibu ka'oybyu myudajtypy

³⁷ Es jakumbom ko jyunajtku jam kopkujxm, mayja'ay tso'ondus es oj jyujp'yo'oyudu. ³⁸ Ta tu'ugu yedyujk myiñ es t'anmaay muk ja Jesús:

—Windsún, tunu may'ajtun. Ixudsu n'u'unk, ja'a ko yu'uyats tu'uk nmudajtypy. ³⁹ Ko yu ka'oybyu tyuktáky,

ta yaj'ya'axyuty, wyijtsxítyuty, ya'a'ee-byuty, kyujy jyubípyuty es kyaj ñiwa'ad-sa'añuty. ⁴⁰ Tuts njamunu'xta'aky yu m'uxpukpudy es ttukniwa'adsudu tadu ka'oybyu, per kyaj tu tmumada'aky.

⁴¹ Esu Jesús 'yadsooy:

—¡Ay miidsuty, ja'ayuty di'ibu kyaj jyiky'attu madu tay'ajtun es kyaj Dios tmubaktu! ¿Extu nu'unudsu du'un n'ak-tim'ítut mut miidsuty es nmudánudut? Yajmín ja m'u'unk.

⁴² Es ko ja mixy myujwa'ky, net ja ka'oybyu ñaxkujubijpu es wyijtsxi-jtu muk. Per ja Jesús t'ooy ja ka'oybyu es dya'agudaky tadu mixy es ttukkudujku ja tyeety. ⁴³ Es nidugekyu ja'ayuty du'unu wyu'amudyaaydyu mut ja Dios ja myuj'ajtun.

Jesús tnigajxy myumajtsk ok ja 'yo'kun

Es ko yu'ujuty du'unu wyu'amudyaaydyu mut di'ibu naty tyiimpy ja Jesús, ta yu'u t'anmaaydyu ja 'yuxpukpudy:

⁴⁴ —Mudowdu yajxon es jaygyúku es katu xyja'aydyugódyu tyadu ayuk. Ujts, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, nyajkuyaka'añuts ma ja mayja'ay.

⁴⁵ Es ja 'yuxpukpudujk kyaj tjaygyukudu éxtum ya'anmaay es tjajpt-sa'kudu es dyajtúwat éxtum tu jyuna'añ.

Pún waanu muj

⁴⁶ Net ja 'yuxpukpudujk ñayya-jtuujudu oga'an pún ma yu'ujuty ni'igu muj. ⁴⁷ Peru Jesús ñija'ap di'ibu naty ja ja'ay wyinmaaydyu, es net ttsa'ane'ky tu'ugu una'ku'unk es tpajtáky kujk'aay ma yu'ujuty. ⁴⁸ Ta 'yanmaayudu:

—Pún 'yaxájubu tyadu una'ku'unk mut ujtskyujxm, nandu'unuts xy'ax-aju. Es púnuts uj xy'axájup, nandu'un xy'axájudu púnuts uj xykyajx. Yu'u pún naybyujtáku ni'igu mutsk ma miidsuty, yu'u ítup muj.

Di'ibu kyaj xyñi'o'o xyñiyáxum, yu'u du'un ijtp mut udsajtam

⁴⁹ Net ja Fwank jyunañ:

—Windsún, tuts n'ixtu tu'ugu yedyujk di'ibu mut mijtsu mxuu dyajpudsémy yu ka'oybyu di'ibu ja'ay myudajtypy. Es nyajkubojktupts mut ko kyaj jyudity mut udsajtam.

⁵⁰ Es ja Jesús jyunañ:

—Katu xyajkubóktu, ja'a ko di'ibu kyaj xymyudsip'ajtam, yu'u ijtp ti'igyu mut udsajtam.

**Jesús tjajpkugajxu
ja Santya'agu esu Fwank**

⁵¹ Es ja tiempu wingoombu naty ma ja Jesús ñujxánnu tsajpótm. Net tpujtáky ja wyinma'añ muk es ñujxa'añ Jerusalén. ⁵² Es tkejxy jayujp ja kugajxy es tjup'ixut ma tu'ugu samaritanu kajpn, es t'uxta'ayut yu jajttákn. ⁵³ Es ja samaritanu ja'ayuty kyaj t'axajuyandu, ja'a ko t'ixtu ko ja Jesús ñejxy Jerusalén.

⁵⁴ Es ko ja 'yuxpujtkputy, yu Santya'agu es ja Fwank, tnija'adu tyaaðu, net t'anmaaydyu ja Jesús:

—Windsún, ¿mdsejpy es nyajnaxkudákum yu junya'ank jam tsajwínm es kyutugóyut tadu ja'ayuty?

⁵⁵ Net ja Jesús 'yixumbijty es t'oodu es tmugajxtu:

—Miits kyaj xyñijáwudu ti ja'ajun mmudajttup. ⁵⁶ Ujts, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kyajts tu nmiñ es nyajtagóyuduts ja ja'ayuty, ja'ats tu nimiñ esuts nyajnitso'oga'añ.

Net oj ñujxtu wiink kajpn.

Púnuty pyatsoonándup ja Jesús

⁵⁷ Es ko oj ñujxtu tu'am, ta tu'ugu yedyujk 'yanmaayy ja Jesús:

—Windsún, uj ndsejpyuts mbanujx-a'añ mij ma mjantsytyimnejxy.

⁵⁸ Esu Jesús 'yadsooy:

—Yu wax myudajtypy ja 'yaank, es yu juyujk di'ibu kaagudijtp myudajtypy ja pya'an, per uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, kyajts nmu-daty mats je'eyu ngubajk nbujta'agut.

⁵⁹ Esu Jesús t'anmaay jatu'uk:

—Pamiinguts.

Es ja ja'ay jyunañ:

—Windsún, nasmajtsuguts es nwu'umdu ts mudu ndeedyuts extu ko 'yoogut es nyajnaxtúkuduts, es net nbanujxtu.

⁶⁰ Es ja Jesús t'adsooy:

—Mij nuix kajxwa'x wi'ix ja Diosu kyutujkun. Nika'ak yu o'kputy. Wa'anu wiink ja'ayuty dyajnaxtúkudu. Tyaaðu yu'u tyiimpy di'ibu kyaj jyotmaydyúñuty yu Diosu 'yana'amun.

⁶¹ Net 'yanmaayy jatu'ugu ja'ay:

—Windsún, nbanujxupts mij, per nnejxyuts jawyiin n'oknayjyugajxyuty madsu ndujk.

⁶² Esu Jesús t'adsooy:

—Pún yajtsajkayuup, tuyu tpujta'agut ja 'yixun. Kyaj mbaat 'yixumbíty pun tsyejpy ja syurku tuyu ñujxtu. Es nandu'un púnuts xpypanujxaamp, yu'u myastutta'ayup tugekyu oytyim tiity. Es pún kyaj tmastu'uda'añ tugekyu yu jyiky'ajtan es xpypanujxuduts, kyaj tyuñ ma ja Diosu kyutujkun.

**Jesús tkexy nidugu'px
majmajtsku 'yuxpujtkputy**

10 Es óknum ja Windsún Jesús twin'ixxy nandu'un nidugu'px majmajtsk ja ja'ay, es tkejxy nimajtskátyuty es ñujxtu jawyiin ma tugekyu kajpn ma Jesús ñujxa'añ. ² Ta ja Jesús t'anmaaydyu:

—May ja ja'ay di'ibu kyajnum t'amudoonáxtu ja oybyu ayuk. Du'un ja'ajuty éxtum ja triigu tuumt di'ibu yajpujkmujkp, per waanu ja tuumbu. Paaty am-dowdu ja Kugam es tkáxtu ja tuumbu esu ja'ay ttuknijáwudut ja oybyu ayuk.

³Tyámuts miits ngaxa'añ es nujx xykajxwa'xy. Es ixta yajxón ko du'un éxtum ja borreegu 'yity tsipoty ma ja waxka'ukun, miidsuty nandu'un xypaada'andu ja ja'ayuty di'ibu kyaj m'axajaya'anudu oy. ⁴Katu xymyujxtu mbijn, ni mmeendujk, ni mgaayñajxuk es ni wiinkpu mgu'uk. Katu mwa'k'awudu es xykajxpe'xy ja ja'ayuty di'ibu mbáttap tu'aay. ⁵Es ko mdúkt ma mmo'oyuty ja ja'ay yu jajttákn ma tu'ugu tujk, jawiin xy'anuumut: "Jotkujk ma tyadu tujk." ⁶Es pun ja kudujk m'axájup yajxón, Dios kunu'xudup. Es pun kyaj, katu xy'amdoy ja Dios es kyunu'xudut. ⁷Ma m'axájuty yajxón, wu'umdu ma tadu tujk es kay uuktú di'ibu mmooyudup, mut ko pánuty kyajxwa'xypy yu n'uxpukunuts, nandu'un pyaadyuty ja ka'ay ukun éxtum jyuna'añ ja ayuk: "Yu tuumbu pátap ja myuju'uñ." Katu mjadity tujkmdujkm. ⁸Es ko mja'tut ma tu'ugu kajpn ma m'axájudu, ju'xtu di'ibu myajmoodyup. ⁹Ya"aguda'aktu di'ibu pujkup jap, es anuumu: "Tu wyingón ja Diosu kyutujkun ma miidsuty." ¹⁰Es ko mja'tut ma tu'ugu kajpn ma kyajpu ja'ay m'axájudu, pudsumdu tu'aay es anuumudu: ¹¹"Extu naxjok di'ibu yaa ma mgajpn tu pyety madsu ndekyun, nwinxítupts. Per nijawudu ko wyingón ja Diosu kyutujkun."

¹²Es ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpukpúty:

—N'anuumudu miidsuty ko ja tiempu tpaadut ma ja ja'ay yajpayo'oydyut, ja Dios yakaampy ni'igu ja tudyu'unun ma tadu kajpn kudiinum ma Sodomu ja'ayuty.

Kajpn di'ibu kyaj jyodumbittu

¹³Puroobu mijts Korazín kajpn, es puroobu mijts Betsaydu kajpn, ja'a ko pun ujtsxyup nbujtákyky ma Tiru kajpn

esu Sidón kajpn yu muj'ajtun éxtum ma miidsuty, tadu kajpn jékyupxyup dya'íxyuty ja jyotmay mut ja pyo-jpukyujxm es jyodumbijtxyup mut ja Dios. ¹⁴Paaty ko tpaadut ja tiempu ma ja ja'ay yajpayo'oydyut, miidsuty m'axájup tu'ugu tudyu'unun waanu muk es kudiinum dyu'unuty ma Tiru es ma Sidón. ¹⁵Es mij Kafarnaúm kajpn, di'ibu naybyujta'agánup muj kujxm extu ma tsajpn, Dios yu'u mbujta'agudup ma ayoodákn.

¹⁶Net ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpukpútyk:

—Pun myubejkypy ja ja'ayuty éxtum miits xykajxwa'xtu, uj xymyubujkpts nandu'un. Es pun kyaj m'axájuty miidsuty, nan kyajts uj xy'axaju es nan ni ja'a púnuts xykajx.

Jyumbittu ja nidugu'px majmajtsku xupukpúty

¹⁷Oknum ko ja nidugu'px majkpu xupukpúty jyumbijnudu, jyantsxyondaktu es t'awa'anudu ja Jesús:

—Windsún, extu ja ka'óybyuty tu xymyudódwduts mut mijtskyujxm.

¹⁸Netu Jesús t'anmaaydyu:

—Uj tats n'ixy ja mujku'ugópk Satanás kya'ay tsajwínm éxtumu judsukun. ¹⁹Uj tats nyaky yu muk'ajtun mut miidsuty es oy xytyuktaanut yu tsá'añ es yu jaybyu'uk es xymyumada'agut ja mudsip Satanás mut tugekyu ja myujaa, es kyaj mbaat wi'ix mdúñuty. ²⁰Per katu mxonda'aktu je'eyu ko yu ka'oybyu tu mmumudódwudu, ni'igu xonda'aktu mut ko yajkuja'ayun ja mxuujuty jam tsajpótm.

Jesús xyonda'aky

²¹Es netyu ja Jesús jyantsyjoyotku-jkudyaay mut ja Espíritu Santa es kyajxtáky:

—Tatu, n'awdajtypyats mijts di'ibu Windsun'ajtp tsajpótm es ya naxwiin,

ja'a ko ja ja'ay di'ibu ijttup éxtam u'unk uná'kuty tu xytyuk'ixy xytyuknijawu di'ibu mdukwinguyu'ts di'ibu janándup ko yu'ujuty wijy kejyuty. Es jantsy oy, Tatu, ko du'un tu xytyuñ éxtam mij xysyeykun.

²² Es ko du'un kyajxtaktaay, net t'anmaay ja 'yuxpajkputujk:

—Yu nDeedyuts tu xymyoodya'ayuts tugekyu. Ni pún tka'ixy'aty ja nDeedyuts, ujts je'eyu, ja'a 'yU'unk. Es ni pánuts uj xykya'ixy'aty, yu'ayudsu nDeety es ja ja'ayuty di'ibuts uj tu nnaydyuk'ixyuty ma yu'ujuty.

²³ Net ja Jesús twin'ijxpajttu ja 'yuxpajkputujk es t'anmaay ak yu'ujuty:

—Kuni'xy miidsuty di'ibu ijxtup tugekyu tyadu. ²⁴ Ja'a ko may ja Diosu kyugajxpu es ja réyuty di'ibu jékyup, jya'ixandu di'ibu miits tyam m'ijxtup, es kyaj t'ijxtu, es nandu'un tjamudowandu di'ibu miits tyam mmudoodup, es yu'ujuty kyaj tmudoodu.

Samaritanu oyjya'ay

²⁵ Tu'ugu di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp pyude'ky es oj tmugajxy ja Jesús es dyajka'aja'añ. Ta dyajttuy:

—Ya'uxpajkpu, ¿tits ndúnup esuts nbaadut ja njiky'ajttunuts winu xuu winu tiempu?

²⁶ Net ja Jesús 'yadsooy:

—¿Ti jap ijtp kuxja'ay ma ja Moisesu 'yana'amun? ¿Wi'ix xykyajxy?

²⁷ Es ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp 'yadsooy:

—Mdsókup yu mWindsún Dios mut tugekyu mjot mja'ajun, mut tugekyu m'anmujaj'an, mut tugekyu mmujaa, mut tugekyu mwinma'añ, es nandu'un mdsókup ja mmudujkpa'a éxtam mij ku'um mnaydsyékyuty.

²⁸ Net ja Jesús jyunáñ:

—Tu yajxón m'adsoy. Pún mdiimpuy du'un, mmudátup ja jiky'ajttun winu xuu winu tiempu.

²⁹ Ta ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp naypyujta'agánup éxtam ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajttun muut, es dyajttuy:

—¿Pánuts uj nmudujkpa'a'ajtypy?

³⁰ Net ja Jesús 'yadsooy:

—Tu'ugu yedyujk winjanajkp ma ja tu'ujun di'ibu najxp Jerusalén extu kyuda'aky Jerikoo. Es myajtsudu ma'tspu es pyujkudyaayudu tugekyu di'ibu naty myudajtypy, es extu yu wyit, es yajkepywyejpy, es níakadu éxtam o'kpu. ³¹ Es net tu'ugu teety ñajxy ma tadu tu'u. Es ko oj 'ixyuty, net ñayo'oyu. ³² Oknum myiñ tu'ugu levitu di'ibu myudiimpuy ja teety es ñajxy ma tadu tu'u, es ko oj t'ixy, net nandu'un tnayo'oy. ³³ Per óknum myiñ tu'ugu samaritanu ja'ay di'ibu judijtp ma nandu'unu tadu tu'u. Es ko t'ijxy, net muk tja'aju es tpa'ay-ooy. ³⁴ Net tmawingooñ ja yedyujk es dyajtsoybyejty ja tsyayut mut ja aseytu oliivu es ja vinu, es t'adsiimy. Net dyajpejty ma kyuum juyujk di'ibu naty tyuk'uñaapy, es dyajajty ma tu'ugu jajttákn es jap tkwentu'ajty yajxón.

³⁵ Es jakumbom ko ja samaritanu ja'ay tsoy'onnu, ta tju'ty majtsku myeeñ es tmooy ja kudujk di'ibu ma jajttákn es t'anmaay: “Kwentu'atu tyadu yedyujk, es pún m'ak'yajmeeñduump, ujts mij nmugubátup kots njumbítut.”

³⁶ Net ja Jesús dyajttuy ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp:

—¿Pánu tyadu nidugaukpu mjunaamp ko yu'u tmudujkpa'ajuty di'ibu majtsu tadu ma'tspu?

³⁷ Ta ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpajkp 'yadsooy:

—Ja di'ibu myudajt ja pa'ayo'on mut yu'u.

Net ja Jesús jyunáñ:

—Nujx mij es xytyúnut nandu'un.

Jesús ma tyujku Martu esu Mariiu

³⁸ Es ja Jesús dyaj'yo'oy ja tyu'u es jyajty ma tu'ugu kajpn. Es jap tu'ugu toxy-

tyujk di'ibu xyu'ajtypy Martu, es 'yax-ajü mā tyujk. ³⁹ Martu tmudaty tu'ugu myuga'ax di'ibu xyu'ajtypy Mariiu. Es yu Mariiu ñaxwe'tsy Jesús tyeky'ujxy es tmadoolijty éxtam jyuna'añ. ⁴⁰ Es ja Martu kya''awaadsuty mut ja tyuunk tniimiñ ja Jesús es t'anmaay:

—Windsún, ¿kyaj xy'ixy ko yu Mariiu xytyukm'ixuts naydyu'ugu tyadu tuunk tugekyu? Anuumu esuts xypyudákut.

⁴¹ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Martu, Martu, nugoo m'oktuunnu jottugoy mut mayu mduunk. ⁴² Je'eyu tu'uk mdugoy'ajtxuty. Yu Mariiu tü twin'ixy yu oybyu, es kyaj pún pyujkxudut.

Kajxtákun

11 Tugok ja Jesús kyajxtáky mā tu'ugu it. Es ko kyajxtaktaay, net tu'uk 'yanmaayu ja 'yuxpukpü:

—Windsún, tukni'ijxuguts wi'ixuts ngajxta'agut, du'un éxtam ja Fwank ttukni'ijxu ja 'yuxpukpüty.

² Esu Jesús jyunañ:

—Ko mgajxta'aktut, du'un mjana'andut:

Tatitu'unk, wa'an nidugekyu ja'ay mwindsu'ugudu es m'awdátuda.

Min mijts es myajkutúkut ja ya naxwiñ.

³ Es du'uñumts xymyo'oydyut di'ibuts nju'xtap.

⁴ Es xymya'xaduts uudsudyu nbojputy, éxtamts uudsuty nandu'un nma'xtu di'ibuts axuuk tü xytyundu.

Es kudii xyajkutíky es ja ka'oybyu t'ixut wi'ixuts xyajpekytyñut.

⁵ Jesús nandu'un jyunañ:

—Pún nidu'uk miidsuty myudajtypy tu'ugu mtnaymyaayubu, es tsu'pün ñejxy mā tyujk es t'anuumu: “Mugu'uk, tuk'anu'xkuts tugugü mgaaky. ⁶ Yu'u tü jya'ty tu'uguts ja nmtaymyaayubu di'ibu vyajatuump, es kyajts nmudaty tits ndukju'xup.” ⁷ Es 'yadsoy di'ibu tugoty: “Kátuts xyñ'emy. Tudsu ndujk

nya''adujknu es n'u'unguts tyámuts mmut nma'adu. Kyajts mbaat nbude'eky es nmo'oyut tii.”

⁸ Esu Jesús t'anuumudu ja 'yuxpukpütujk:

—Njana'añuts ko oy ja'ijty kyapadu'uga'añ mut ko tmtaymyaayubuty, extu ko pyadu'ugut es tmo'oyut tugekyu di'ibu tsyejpy kudiiibu 'yak'yajna'amut. ⁹ Es du'un éxtamts njuna'añ: Amdowdu Dios, es mmo'oyudut; uxta'aydyu, es xypyaattut; kugajxudu mā tujk aa, es mya''awátsxadup. ¹⁰ Ja'a ko di'ibu 'yamdeepy, 'yaxájup; es pún 'yuxtaapy, pyatypy; es pún kugajxup, ya''awátsxup ja tujk aa.

¹¹ Es miits u'unkteedyuty, ¿tii mmo'oydyup ja tsa'añ ja m'u'unk ko m'amdówudut ja ajkx?, ¹² o ¿tii mmo'oydyup tu'ugu jaybyu'uk ko m'amdówudut ja tuttsaa? Kyaj, kudii. ¹³ Miidsuty oy mbojpu ja'ayuty, mnija'adup di'ibu oy es xymyo'oyut yu m'u'unguty. Es nik ni'igu ja mDeedyu tsajpótmudu tuknigáxadup yu Espíritu Santu di'ibu amdoojudup.

Jesús yajnegajxy ko dyajtún ja mujku'ugópku kyutujkún

¹⁴ Es óknum ja Jesús dyajpudseemy tu'ugu ka'oybyu di'ibu naty yu ja'ay ya'ijtypy uum. Es ko ja ka'oybyu tmastuty ja ja'ay, net oj kyajxe'eky. Es ja ja'ayuty du'uñu wyu'amudyaydyu mudu taadu.

¹⁵ Es nija'ajuty ja ja'ay jyunandu:

—Tyadu ja'ay yajpudseemy ja ka'óybyuty mut ja myuk'ajtun ja mujku'ugópku Belzebuu.

¹⁶ Es nija'ajuty di'ibu 'yixándup t'amdoodu ja ixwu'amunu mujpu di'ibu tsajpótm. ¹⁷ Es ja Jesús ñija'ap di'ibu naty ja ja'ay wyinmaaydyup, net t'anmaay:

—Oytyim di'ibuty yu kutujkún di'ibu naywya'xup es tsyiptundu tuk mugu'uk, du'un ñayyajkutugóyudu. Es pún tu'ugu

jiiiky mugu'uk ñaywya'xudu es tsyip-tundu ak tukka'axuty, nandu'un ñayya-jkutugóyudu. ¹⁸ Es nandu'un pun naywya'xup ja mujku'ugópik Satanás esu myumujku'ujuty majtsk peky, ¿wi'ix mbaat jyeky yu kyutujkun? ¿Es wi'ix mbaat miits mjuna'andu kots uj nya-jpudsémy ja ka'oybyu mut ja Belze-buu kyutujkun? ¹⁹ Es pun tay'ajtan éxtum mjuna'andu kots uj nyajpudsémy ja ka'oybyuty mut ja Belzebuu kyutujkun, ¿ti kutujkun myudajttup miidsu m'uxpajkputy es dyajpudsúmdu yu ka'oybyu? Paaty ku'am yu m'ux-pajkputy dya'ixyuty ko miits mgajxtugódyu. ²⁰ Per pun ujts mut ja Diosu myuk'ajtan nyajpudsémyuts ja ka'oybyuty, tu naty ya'ixy ko tu jya'ty ja Diosu kyutujkun ma miidsuty.

²¹ Ko tu'ugu yedyujku mukpu 'yity kudsu'ugu es tkwentu'aty ja tyujk, kyaj wi'ix jyátut ja pyujke'eky. ²² Es pun miimp jatu'uk waanu mukpu di'ibu yu'u mómada'agudup, pujkudya'ayudup tugekyu di'ibu tyukkuwaampy es tyukjotkujk'ajtypy, es dyajwa'xut di'ibu tu pyujkuty.

²³ Di'ibu kyaj 'yity mut uj, yu'adsu naty xymyudsip'ajtp, es di'ibu kyaj dya-jmíky mut ujun, yu'u naty 'yuxka'tsypy.

Ka'oybyu di'ibu jatugok jumbijtp

²⁴ Ko tu'ugu ka'oybyu pyudsemy ma tu'ugu ja'ay, net jyudity ma muj itun es t'uxta'ay ma pyo'xut. Es ko kyaj tpaaty, net jyuna'añ: "N'okjumbityuts jatugok es nduktákuduts ma tadu ja'ay." ²⁵ Es ko jyumbity, ta t'ixy ja ja'ay éxtum tu'ugu tujkun oydyúñ. ²⁶ Net dyajmín janijux-tujkpu myuga'óybyuty waanu axuukpu, es mut yu'u tyuku es tsyuuu ma tadu ja'ay. Du'un tadu ja'ay oj wye'emy waanu axuuk es kyaj éxtumu naty.

²⁷ Es ma ja Jesús du'un jyunañ, tu'ugu toxytyujk ma ja ja'ayuty yaxkeky:

—¡Kuni'xy di'ibu tu myajja'tyuty es myajtsi'tsu!

²⁸ Es ja Jesús jyunañ:

—Ni'igu jyotkujkuty di'ibu myudoodup éxtum ja Dios jyuna'añ es myumudoodup.

Jesús ya'amdoy es dya'ixudut tu'ugu muj'ajtan

²⁹ Es ko ja ja'ayuty 'yaknaymyúkuu ma Jesús, net ja Jesús jyunañ:

—Yu ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup, yu'u axuk ja'ayuty es t'amdowdu yu ijsxwu'amun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtan. Per kyaj yajmo'oyut ja wi-inkpu ijsxwu'amun, je'eyu éxtum 'yijty ja Jonás, Diosu kyugajxpu. ³⁰ Paaty du'un éxtum ja Jonás oj ya'ixy es yajnija'aju mut ja ja'ayuty di'ibu ijttu jap Nínive, nandu'un uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, n'ita'añuts éxtum tu'ugu ijsxwu'amun mut ja ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup. ³¹ Es ko ja'ay yajpayo'oydyut, yu toxytyujk di'ibu jékyup yajkutujk ma jamboj myiñ, jikypyukaamp ti'igyu mut ja ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup es yu'u dyajniguxu'ugut ko pekymyut di'ibu tyam jiky'ajttup, ja'a ko yu'u jagam tsyooñ es tmudowa'añ ja rey Salomonk ja kyajxwíjun. Es taa ja yaa tu'uk di'ibu myudajtypy ni'igu ja muj'ajtan kadiinum ja rey Salomonk. ³² Es ko ja ja'ay yajpayo'oydyut, ja ja'ayuty di'ibu jékyup ijttu jap Nínive kajpn, nandu'un jyikypyák-tut ti'igyu mut di'ibu tyam jiky'ajttup, es yu'ujuty nandu'un dyajniguxu'ugudut ko pekymyut ja ja'ay di'ibu tyam jiky'ajttup, ja'a ko yu Nínive ja'ay tmudoo'ittu ja Jonás ja 'yayuk es jyodumbijttu. Es taa ja yaa tu'uk di'ibu myudajtypy ni'igu ja muj'ajtan kadiinum ja Jonás.

Lampru éxtumu ijpajtun

³³ Ni pán tkayajtoye'eky tu'ugu lampru es tkujjidsut. Yu'u yajpajtákp kujxm es jyájt muk jap tugoty es di'ibu tujkup wa'ats 'yíxut. ³⁴ Es pun ja uxpajkun di'ibu m'axájup oy yu'u, yajwa'adsup tugekyu mjot mwinma'añ éxtum ja oybyu lampru tkude'xy tugekyu ja tujk es wyu'umut wa'ats. Per pun ja uxpajkun di'ibu m'axájup axuuk yu'u, ya'axuugup tugekyu mjot mwinma'añ éxtum tu'ugu lampru axuukpu di'ibu kyaj mbaat yajxón kyude'xy. ³⁵ Paaty éxkum es kudi-ibu tadu uxpajkun di'ibu m'axájup jyátut éxtum ja lampru axuukpu es ma'at. ³⁶ Wa'an twe'emy éxtum ja lampru di'ibu wa'ats es oy, mut ko du'un yu mwinma'añ wyu'umda'ayut wa'ats es oy, éxtum ko ja oybyu lampru tkude'xy tugekyu ja tujk es kyaj wye'emy ni ti kugoots.

Jesús tnigajxy ja fariseeuty es di'ibu tsajptugóty ya'uxpajktup

³⁷ Es ko ja Jesús tmugajxtaay, net tu'ugu fariseeu wyooja kaabyu, esu Jesús tyujku jap tugoty es ñaxwe'tsy meesu winduuy. ³⁸ Es ja fariseeu muk tja'aju ko t'ijxy ko Jesús kyaj tkuydyuun ja fariseeu kyostumbru ko kyaydyu koonum wa'ats wa'ats kyubujtu. ³⁹ Es ja Windsán Jesús jyunañ:

—Miits fariseeuty xyajwa'atstu wingujxy yu mvasu es yu mdexy. Es nandu'un miits mdsi'i mxutstu es mnaywyítadu yajxón es du'un mguxu'uktu mnikujxy tsuj. Per mjodoty mnaywyinnaxuja'ap es mmaadsaamp esu axuukpu mwinma'añ xymyudattu. ⁴⁰ ¡Kujuunuty miidsuty! ¿Kyaj xyñjáwudu ko di'ibu tu dyajkoj wingujxy nandu'un jodoty dyajkoj? ⁴¹ Mudundu miidsuty yu Dios mut winu mjot, es du'un tugekyu wyu'umda'ayut wa'ats.

⁴² Puroobu miits fariseeuty, ja'a ko miits myojxtup yu xu'uk es yu ruudu es tugekyu aay ujts, es kyaj xykyuydyundu éxtum tyuy'ajtunuty es nan kyaj xytsyoktu ja Dios. Jawyiin tsoktu Dios es xykyuydyúnut di'ibu yajnigutujkup es oy nandu'un xytyukwinyóxtut.

⁴³ Puroobu miits fariseeuty, ja'a ko m'u'uñuya'andu jap tsajptugóty ma oybyu uñaaybyajn, es myajkajxpo'xa'andu tu'aay mut ja windsu'kun. ⁴⁴ Puroobu miidsuty, ja'a ko du'un m'ittu éxtum ma tu'ugu o'kpu tu ñaxtuku es kyaj ya'i-jxwu'umdu, es ja ja'ay ñaxtu nikujxy es ni tkanijáwudu ko jap ja o'kpu.

⁴⁵ Net 'yadsooy tu'ugu ja'ay di'ibu tsajptugóty ya'uxpajktup:

—Ya'uxpajktup, ko du'un tu mjuna'añ, xywyngajxpajtputs nandu'un uudsuty.

⁴⁶ Es ja Jesús jyunañ:

—Puroobu nandu'un miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup, ja'a ko xytyuktsumu'uktu tsemy ja ja'ay di'ibu kyaj tmumada'agut, es miidsuty ni je'eyu mguwa'xypy xykyatukpuduku.

⁴⁷ Puroobu miidsuty, ja'a ko myajkojtu ja o'kpu kyupotsy ma yajnaxtuku ja Diosu kyugajxpu di'ibu m'aptajk ya'o'ktu. ⁴⁸ Du'un yajjaygyúku ko miidsuty ti'igy mut di'ibu tyuundu ja m'aptajkut. Yu'ujuty dya'o'ktu ja Diosu kyugajxputy es miits xya'óyudu yu kyupotsy. ⁴⁹ Paaty ja Dios tu jyuna'añ mut ja wyijy'ajtun: “Ngáxupts ja ngugajxyuts es yu n'apóstuluty, es nija'ajuty xypyajadittut es nija'ajuty xya'oogut.”

⁵⁰ Es ja ja'ay di'ibu tyam jiky'ajttup, ja Dios 'yamdeepy es xykyubáttut ja ñe'pyñ ja Diosu kyugajxpu di'ibu ya'o'ktu extu ma naxwíñudu tsyondaky, ⁵¹ extu Abelú ñe'pyñ extu jabaat ma Zakariius di'ibu ya'o'ktu muj tsajptujk winduuy es artal uxku'uy. Paaty nandu'un n'anuumu ko ja Dios ttukkumadowa'anut yu ja'ay di'ibu tyam jiky'ajttup nidugekyu ja Diosu kyugajxpu di'ibu ya'o'ktu.

⁵² Puroobu miits di'ibuty tsajptugóty ya'uxpújktup, ja'a ko tu xyja''abeky ja awatsn di'ibu ya''awatsypy ma ja'ay tmamudowdu ja Diosu 'yayuk. Ni miits mgatúkudu es xya''aduktu púnuty jatukuyándup.

⁵³ Ko ja Jesús tsoy'onnu, net ja fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpújktup jyantsyjoyot'ambújktu waanu ni'igu mut yu'u, es oymyaaty dyajtuuy kanak nax, ⁵⁴ es t'uxta'ay ja winma'añ wi'ix dyajka'ajut es tni'uunut.

12 Es waanu ni'igu ja'ay jyantsyñaymyujkudu kanak mil es jyantsyñay'adijmujkunudu es ñaydyukta'anunudu. Es ja Jesús t'anmaay jawyiin ja 'yuxpújktup:

—Naygywentu'átudu miidsuty es kudiibu mnaydyuk'ya''axuugudut mut ja fariseeudyu lyevaduuru, di'ibu 'yandijpy ja wyinma'añ éxtamu ja'ay di'ibu nay'andíjudup jyiky'attutay'ajtun muut. ² Tugekyu di'ibu ijtup yu'utsy tyam, óknum yajpaadut. ³ Es di'ibu tu xykyajxy ayu'udsyu koots, yajnija'adyaapy xuuñ ma nidugekyu ja'ayuty.

Pán yajtsu'ugup

⁴ Miits mugu'uktujkuty, tyam n'anuumudu ko kyaj xytsyu'ugudut di'ibu nini'x ya'e'kypy es óknum kyaj mbaat ti tnakytyúñ. ⁵ N'anuumudu di'ibu mdsu'ugudup: tsu'ugudu Dios di'ibu ko tu tpájku ja ja'ayu jyiky'ajtun, myudajtp ja kutujkun es pyujta'agut ma ja ayoodákn. Táy'ajtun, tsu'ugudu yu'u.

⁶ Tyo'ktup ja ja'ay mugoxk ja joonu'unk mut majtsku meenu'unk, ¿kudii? Es ja Dios kyaj tja'aydyugóy ni tu'uk yu taaduty. ⁷ Katu miits mdsu'ugudu. Dios ni'igu miits mdsókudu kadiinum mayu joonu'unguty. Pes extu mwaay Dios ya'ijtypy madsyoy.

Púnuty ja Jesús 'yuxkajptup mayjya'ayóty

⁸ Es n'anuumudu ko nidugekyu ja'ayuty di'ibuts xy'axájup éxtamu wyindsunun ya mayjya'ayóty, ujts, ja Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nandu'unuts n'axaju yu'ujuty ma ja Dios 'yity mut ja 'yanklus. ⁹ Es di'ibuts kyaj xy'axaju mayjya'ayóty ya naxwíñ, uj kyajts n'axaju nandu'un ma ja Dios 'yity mut ja 'yánklusuty. ¹⁰ Es oytyim púnuty di'ibuts uj, ja Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, xykyajxpátp axuuk, mbaat yu'u yajme'xy. Per di'ibu myu''udugeepy myugajxtugeepy ja Espíritu Santu, yu'u mut ñaybyekytyákudut es ni na'a Dios kyapojpuma'xudut.

¹¹ Es ko ja ja'ayuty myajnujxudut ma ja teedyuty, o ma ja justísuty, o ma ja di'ibu ni'igu myújuty ja kyutujkun, katu mnaydyukjotmaydyúñuty wi'ix m'adsówt o wi'ix mjuna'anut, ¹² ja'a ko yu Espíritu Santu yu'u mmo'oyudup ja ayuk wi'ix mjuna'anut.

Kudsu'ugu ja mukja'ay'át

¹³ Net tu'ugu ja'ay t'anmaay ja Jesús:

—Ya'uxpújktup, anuumuts ja nmu-ga'ax es dyajwa'xut ja kuma'añ esuts xymyo'oyut di'ibuts uj xypyatp.

¹⁴ Es ja Jesús 'yadsooja:

—Mexy, ¿pánuts uj tu xypyujta'aky éxtamu fwezun o di'ibu yajwa'xup ja kuma'añ?

¹⁵ Nandu'un ja Jesús t'ak'anmaaydyu ja ja'ayuty:

—Ixtu es naygywentu'átudu miidsuty es katu xy'adsoktu ni tii, ja'a ko kyaj ja'ay yu'uyu ttimtukjiky'aty ko mayu pyujta'aky tmudaty.

¹⁶ Net ja Jesús tpajtáky tu'ugu ijxpajtun:

—Tu'ugu yedyujk mukja'ay 'yijty. Yu pyujta'aky jantsy wyinduu. ¹⁷ Ta

ja mukja'ay ja wyinma'añ dyaj'yo'oy: “¿Tits ndúnup? Kyajts nmudaty mats nbujku'ugadu tyadu pujta'aky.”

¹⁸ Es dyaj'yo'oy ja wyinma'añ, ta jyanáñ: “Tuts nnijawu tits ndúnup. N'ok'yajpude'egyadsu tyadu ndsa'xuts es ngójuduts waanu muj. Es jáputs nbujku'kta'ayut tugekyu di'ibuts tyam ta nyajpude'eky es tugekyu di'ibuts nmudajtypy. ¹⁹ Nétuts nnay'anuumudut: Mmudajtypy may pujke'eky di'ibu myajtúnup kanak jamujt. Po'x. Kay uuk. Jotkujk'át.” ²⁰ Peru Dios 'yanmaay: “¡Winma'añdyúk! Tyadu ux m'ooga'añ, es di'ibu mmudajtypy pujke'eky, ¿pán myuwu'umup?”

²¹ Es ja Jesús 'yakjunáñ:

—Es du'un jyátut ja ja'ayuty nidugekyu di'ibu pyujta'aky ñipujkpajttup kyu'um oy'ajtunguyxm, per kyaj tñipujkpáttu ja oy'ajtun ma Dios.

²² Oknum ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpujkruty:

—Paaty n'anuumudu miidsuty, katu xywyinmaydyu di'ibu mju'xtup es di'ibu mwit'áttup. ²³ Pes mut yu'uyu yu mjiky'ajtan es yu mnini'x di'ibu Dios ta mdukmay'átyuty, yu'u du'un ni'igu oy kudiinam ja mje'xy mbeky esu mwit mnijam. ²⁴ Ixtu jeeky. Kyaj ñi'iptu es kyaj tsyiktu es kyaj tmudattu tsa'x es wi'ix ja Dios myo'oyuty ja jye'xy. ¡Es miidsuty ni'igu mjantsyyajtsóktu kudiinamu jeegyuty! ²⁵ Ni pán miidsuty mbaat kyaj ñayyajiky'átyuty waanu jeky, oy muk mjanayjotmaydyuunubu. ²⁶ Es pun kyaj mbaat xtyundu tadu di'ibu waanu, ¿ti ko mnayjotmaydyúnudu mut ja wiinkpu?

²⁷ Ixtu wi'ix yon ja pujy. Kyaj tyundu es kyaj tya'aktu. Per n'anuumu ko ni ja rey Salomonk mut tugekyu tsuy'ajtan, kyaj dyu'anuty éxtum yu'u. ²⁸ Es punu Dios yajpijpy yu pujy di'ibu pi'tsp

pojún es jakumbom yajno'kn, ¿ti ko kyaj xymyubuktu es adsajtum yu'u xywyítxum? ¿Ti ko miidsuty je'eyu waanu xymyubuktu? ²⁹ Katu mjotmay'ooktu es katu xy'uxta'aydyu ti mju'xtup es ti m'uuktup. ³⁰ Táy'ajtan ko yu ja'ayuty di'ibu kyaj tmadún ja Dios, yu'uyu sitay naydyukjotmaydyuunup tugekyu tyaadu. Per miidsuty katu du'un xtyundu, ja'a ko Dios Teety yu'u mDeety'ajttup es yu'u ñija'ap ko mdugoy'ajtxubu tyaadu. ³¹ Naydyukjotmaydyúnudu miidsuty es mjiky'áttut éxtum ja Dios dyajkutíky, es net yu'u mmo'oyudut tugekyu di'ibu mdugoy'ajtxup.

³² Katu mdsu'ugadu. Ujts miits ngwentu'áttup éxtum ja borreegu kwentu'ajtpu tkwentu'aty ja byorreegu. Nandu'un yu Dios Teety 'yoyja'ap es myajnujxudut ma yu'u yajkutíky.

Pujku'uktu ja m'oy'ajtan tsajpótm

³³ Tooktu di'ibu mmudajttup, es mo'oydyu di'ibu tugoy'ajtxup; tukjottugoydyu abujkun di'ibu ni wi'ix kyajátut, ja oy'ajtan jam tsajpótm, ma kyaj tyáktut ja ma'tspu es ni tii di'ibu yajwindugóyup. ³⁴ Mut ko ma xymyudaty pujke'eky yu m'oy'ajtan, nan japu mjot mwinma'añ 'yity.

³⁵ Nayjyujp'ixadu mut ja mlampru es xyajtóyut. ³⁶ Du'un éxtamu po'odumbu di'ibu 'yawijxypy yu wyindsún ko jyumbítut ma ta 'yotsy pujkpu ni-gaabyu, es netyu dya'awa'adsut ja tujk aa ko kyugajxut. ³⁷ Jotkujk yu po'odumbu di'ibu ja wyindsún páttup wijy ko jya'tut. Táy'ajtan n'anuumudu ko ja wyindsún dyajnaxwaadsut ma ja meesu es twingu'uyut es dyajkáyut. ³⁸ Es oy jya'tut tsu'pun, o kajamónnum es yajpaadat wijy, jotkujku tadu po'oduumbu. ³⁹ Es mnija'adup miidsuty kooxyup yu kudajk tñijawu ti ooru jya'tut yu ma'tspu, nétxyup 'yity wijy es kyajxyup

ja toombu tyuku. ⁴⁰ Miidsuty nandu'un nayjyujp'ixudu, ja'a ko kyaj xyñijawudu na'a uj, ja Naxwiñudu Ja'ayudyu Kyudu-naabyu, nja'tuduts.

Oydyuumbu es di'ibu kyaj

⁴¹ Net ja Peedru dyajtuuy:

—Windsún, ¿ti tu xypyujta'agyu tyadu ijpajtun je'eyu mut uudsuty, o mut nidugekyu ja'ay?

⁴² Es ja Jesús jyunañ:

—N'okpajtakum tu'ugu kudujk tmudaty tu'ugu tyuumbu di'ibu kuwiyj es tyiimpy ti wyindsún tsyejpy. Ta ttukmunikaagu ja tyujk es dyajkáy dya-j'uugut ja po'oduumbuty di'ibu jam.

⁴³ Jotkujk ja tuumbu ko ja wyindsún jya'tut es pyaadudut tkuydyún di'ibu tu yajtuknipéky. ⁴⁴ Tuy'ajtun n'anuumudu ko yu windsún ttuknipakudup tugekyu di'ibu myudajtypy. ⁴⁵ Per punu tadu po'oduumbu jotjunaamp: “Yu nwind-súnuts kyaj tsyokja'ta'añ”, es net axuuk ttuun ja wiinkpety ja po'oduumbu, es yu'u je'eyu kyaay 'yuknu es myúkunu.

⁴⁶ Ko ja wyindsún jya'tut ja oorú má yu'u kyaj tjujp'ixy, net tyukkumudówadut jantsy muk es yajpajta'agut má ja ja'ay di'ibu kyaj tkuydyundu 'yayuk.

⁴⁷ Ja'a ko yu po'oduumbu di'ibu ñi-ja'ap wi'ix yu wyindsún tjatseky es kyaj du'un tkuydyún es kyaj tmum-doy, nandu'un yajtukumudówat muj.

⁴⁸ Per ja po'oduumbu di'ibu kyaj tni-jawu wi'ix ttseky ja wyindsún es ttuñ di'ibu nitujkup ja tadyu'unun, je'eyu waanu yajtukumudówat. Ja'a ko di'ibu wyindsún tu myo'oyuty yu kyutujkun, yu'u ana'amudup muk ja wyindsún, es di'ibu ni'igu yu kyutujkun tu myo'oyuty yu wyindsún, nan ni'igu 'yana'amudut.

Jesuskuyxmu ja'ay yajtsiptákudu

⁴⁹ Tuts nmiñ naxwiñ es nyajmíñuts ja jüun. Es njantsytsyékyuts esxyup tyam tyoy. ⁵⁰ Koonumts n'ayówaduts, es njot-

may'ooguduts extu ko yajkuydyúnut.

⁵¹ ¿Tii mjunándup miidsuty kots uj tu nmumíñ yu jotkujk'ajtun ya naxwiñ? ¡Kyaj dyu'unuty! Je'eyu jotmay nyajmi-iñuts. ⁵² Tyam ñaywya'xa'anudu ja'ay di'ibu nimugoxk ijtup má tu'ugu tujk. Niduguuk tmudsip'aty ja nimajtskpu, es ja nimajtskpu tmudsip'aty niduguukpu. ⁵³ Ja teety ttuk'ak'aty ja myaank, es ja maank ttuk'ak'aty ja tyeety; es ja taak ttuk'ak'aty ja ñuux, es ja nuux ttuk'ak'aty ja tyaak; es ja xekxy naydyuk'ak'ajtudup ak ja'ajuty.

⁵⁴ Jesús nandu'un t'anmaay ja ja'ay:

—Ko miits xy'ixtu yu yaak pyude'eky má xuu tsyi'ity, net mjuna'andu: “Tu'u-jaamp”, es net tyu'uy. ⁵⁵ Es ko jyumbojy, net mjuna'andu ko 'yana'añ, es net 'yañ. ⁵⁶ Miidsuty di'ibu nay'andíjudup es jyiky'attu tuy'ajtun muut, mnija'adup wi'ix jyata'añ ko pyojy es ko yaak pyude'eky, ¿ti ko xykanyajawudu di'ibu Dios tyiimpy tyam má miidsuty? ⁵⁷ ¿Es ti ko miidsuty ku'um xykyapayo'oydyu éxtum pyaadyuty?

⁵⁸ 'Ko pún mni'uanudut es mnujxtu nimajtsk má ja kuduunk, nik oy ko mut mnayya'óyudut tu'am, kadiibu mnaymyunujxudut má fwezun, ja'a ko yu fwez mguyákudup má polusiü, es mbujta'agudut pujndugóty. ⁵⁹ N'anuumuts mij, ko jap mdúkut, nétnum mbudsámut koonum xykyubajtta'ayut tugekyu.

Tsojkup es njodumbijtum

13 Net ja ja'ay tnimiindu ja Jesús es ttukmumadyaktu éxtumu Pilatu 'yadu'utsy ko dya'eeky Galileeu ja'ayuty má ja artal ko Dios twindsu'ugudu. ² Es ja Jesús jyunañ:

—¿Mjunándup xytyijy miidsuty ko ni'igu pyekyjya'ayudyu tyadu Galileeu ja'ayuty di'ibu o'ktu es kyaj dyu'unuty ja wiinkpu Galileeu ja'ayuty? ³ Kyaj tyuy'ajtunuty. Per pun

kyaj miits mjodumbittu, nandu'un mdugooydya'aydyut. ⁴Es maanum yu potsyu kujxmbu di'ibu xyu'ajtypy Silo'ee jyity es dya'e'ky nimajmóxk tuguk ja ja'ay, ¿mjnanándup xytyijy miidsuty ko ni'igu yu'u pyekyjya'ayuty es kyaj ja wiinkpu ja'ay di'ibu Jerusalén es kyaj 'yo'ktu? ¡Kyaj tyu'ajtunuty! ⁵Per pun miidsuty kyaj mjodumbittu, nandu'un mdugooydya'aydyut.

Iigu kepy éxtumu iixpajtun

⁶Net ja Jesús tpajtáky tu'ugu iixpajtun:

—Tu'ugu yedyujk tmudaty tu'ugu iigu kepy ma ja kyam, es oj ñe-jxy es t'ixa'añ pun jamu iigu tsa'am. Es ni ti tkapaty. ⁷Net t'anmaay ja ja'ay di'ibu kywentu'ajtypy ja iigu: “Ix. Tyámuts tuguk jumujt kujk nmiñ es n'uxta'ayudsu tyuumbu tadu iigu es kyajts ti nbaaty. Tim po'tu'uk. Kudi-ibu je'eyu 'yadsiput.” ⁸Es ja ja'ay di'ibu kywentu'ajtypy ja kam 'yadsooy: “Windsún, wa'an t'ak'ity jatuk jumujt. Tyámuts ja nax ndaj'yúngut es mbuj-ta'aguduts ja abu'udu. ⁹Es kots du'un ndúnut, net n'ijxum kooxyup nyajtuump'átut ma tadu jumujt myiñ. Es pun kyaj, ta xypyotu'ugut.”

Jesús dya'aguda'aky tu'ugu toxytyujk judsuguty

¹⁰Es ma tu'ugu saabudu xuu ja Jesús ya'uxpeky ma ja tsajptujk, ¹¹es ta tu'ugu toxytyujk di'ibu pujkup majmóxk tuguk jumujt. Yu ka'oybyu tu yajwu'umunu judsuguty, es kyaj mbaat ñaktyyuy. ¹²Es ko ja Jesús 'yijxu, net oj dyaxu es 'yanmaayy:

—Ujts tyam mij nya"aguda'agup.

¹³Es net ja ky'u'u ttuknikoon ja toxytyujk, es net ja ñini'x tyuudaay. Ta ja toxytyujk t'awdajty ja Dios. ¹⁴Es jyot'ambejky ja di'ibu ijtp windsún ma ja tsajptujk, ja'a ko Jesús tu dya'agu-

da'aky ma saabudu xuu tadu toxytyujk. Es ja tsajptujk ñewindsún t'anmaay ja ja'ayuty:

—Tu'uk tu'ugu sumaan tudujk xuu mbaat mmindu es m'aguda'aktut, per saabudu xuu kyaj mbaat.

¹⁵Net ja Jesús 'yadsooy:

—Miidsuty di'ibu nay'andíjudup es jyiky'attu táy'ajtun muut, ¿ti kyaj miidsuty saabudu xuu xymyugájudu mburru es ja mdsajkaa es xyajnujxtu nu'ukpu?

¹⁶Es tyadu toxytyujk yu'u Abraanu tyuump 'yaats, es ja mujku'ugópk Satanás tu ya'ityuty mudu tadu pa'am majmóxk tuguk jumujt, ¿ti ko kyaj 'yaguda'agudu tyadu toxytyujk saabudu xuu?

¹⁷Es ko du'un ja Jesús jyunáñ, nidugekyu myudsip tsyoyduundaaydyu, es ja ja'ayuty di'ibu tu tmudoy xyondaktaaydyu mut ja muj'ajtun di'ibu Jesús tu ttuñ.

Mortás tuumt éxtumu iixpajtun

¹⁸Net ja Jesús jyunáñ:

—¿Wi'ix ya'ixy ja Diosu kyutujkun, es tits mbaat muut nyajkixyu? ¹⁹Du'un éxtum tu'ugu mortás tuumt di'ibu tu'ugu yedyujk tu twujy es yajnijeepy mudu nax, es yon éxtum tu'ugu kepyun es ja joonuty tpajta'aktu pya'an ma tadu xye'entsy.

Levaduuru éxtumu iixpajtun

²⁰Es 'yakjunáñ ja Jesús:

—¿Ti mbaat mut kyijxyu ja Diosu kyutujkun? ²¹Du'un yu'u éxtum ja levaduuru di'ibu tu'ugu toxytyujk pyujtáky pya'arinu es ttuktij'yo'oy koonum ñaydyuktjukdya'ayuty.

Tujk aa xu'utspu

²²Es ja Jesús dyaj'yo'oy ja tyu'u, ñe-jxy Jerusalén es ñaxy kajpngajpn es ya'uxpeky. ²³Es nidu'uk yajtuujy:

—Windsún, ¿je'eyu niwaanu di'ibu nitsokp?

Es ja Jesús 'yadsooy:

²⁴—Jottugoydu es mdúkudut ma tujk aa xu'utspu, ja'a ko may ja ja'ay tyukuya'andu, es kyaj mbaat tyúkudu.

²⁵Es ko ja kudujk pyadu'ugut es dya"adúkut ja tujk aa, net miidsuty di'ibu jap taja'p kyóxtup ja tujk aa, es mjuna'andut: “Windsún, ya"awa'ats ja mdujk esuts ndúkudut.” Es ja kudujk 'yadsówut: “Kyajts nnijawu mbún miidsuty es ma mdsoondú.”

²⁶Es miidsuty xy'anuumut: “Údsajtum oj n'okka'ayumbu ti'igyu, es mijts xya'uxpuk ngajpnótyuts.” ²⁷Es yu kudujk m'adsówudut: “Tu n'anuumudu ko kyajts nnijawu ma mdsoondú. ¡Juga'aktu ja yaa nidugekyu miidsuty pojpu tuumbuty!” ²⁸Jam ma ja'ay jy'u'ay ya'axtat es ñaydytskaadudut mut ja ayo'on, jam nandu'un miits m'ittut ko xy'ixtat yu Abraan, Isaa esu Jakoob es nidugekyu Diosu kyugajxpú ma Diosu kyutujkun, es miits myaj'yojkpudsumándup taja'p. ²⁹Es ja ja'ay myina'andu jagam ma xuu pyudsemy es ma xuu tsi'i'ity es ma jumboy es ma yukpoj, es ñaxwaatstat es kyádyut ma Diosu kyutujkun. ³⁰Es ta di'ibu tyam ux'ok, yu'u nujxtup jawyiin; es di'ibu tyam jawyiin, yu'u ittup ux'ok.

Jesús tniya'axy ja jerusaléngudu ja'ayuty

³¹Es net jyajttu nija'ajuty ja fariseeuty, es t'anmaaydu ja Jesús:

—Tsoon ja yaa, ja'a ko ja Eroodus mya'oogánup.

³²Ta ja Jesús 'yadsooy:

—Nujx anuumudu tadu wax kots uj njuna'añ: “Újts nyajpudsumaambyuts yu ka'oybyu es nya"aguda'aguduts yu puma'ay, es nyajkuxa'añuts yu ndu-unguts extu ko Dios jyuna'anutnum.” ³³Es mbaaduts nyaj'yo'oyuduts ja ndu'u

extu koonumts nja'taduts Jerusalén. Mut ko kyaj mbaat tu'ugu Diosu kyugajxpú 'yeeky pun kyaj jyáputy Jerusalén.

³⁴Es ja Jesús 'yakjunáñ:

—Miits Jerusalén ja'ayuty, miits mya'o'ktup yu Diosu kyugajxputy es xykyuka'atstu ja di'ibu Dios kyejxypy. Kanak ok miidsuty njayajmuka'añ éxtumu tuttaak dyajmíky ja tyutku'unguty kyaknbatku'p, per kyaj xykypupujktu. ³⁵M'ixtup miidsuty ko yu mdujk wyu'uma'añ kubak. Es n'anuumudu ko kyajts xyñaky'ixtat extu ko tpaadut ja xuu es miits mjuna'andut: “Dios kyunu'xup ja di'ibu miimp Nindsun'ajtumgyujxm.”

Jesús dya'aguda'aky ja puma'ay di'ibu myudajtypy ja ki'ix

14 Ma tu'ugu saabudu xuu ja Jesús ñejxy kaabyu ma tu'ugu windsún fariseeu tyujk, es támdum pya'ixyuty yu wiinkpu fariseeuty. ²Es jam Jesús wyinduuy tu'ugu puma'ay di'ibu myudajtypy ja ki'ix. ³Net ja Jesús dya-jtuuy ja fariseeuty es di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktp:

—¿Ti ja ana'amun yajkutijkyty, es nya"agudákum ja puma'ay ma saabudu xuu, o kyaju?

⁴Es yu'ujuty wyu'umdaaydu amonũ. Net ja Jesús tku'unitoon ja puma'ay es dya"agudaky, es t'anmaay es ñujxut.

⁵Net ja Jesús t'anmaay ja fariseeuty:

—Pun miidsuty yu m'u'unk o mdsajkaa kunajxp ma tu'ugu nudajñ, ¿ti kyaj mij xyjuudut pójunu, oy jyatimsaabuxuujuty?

⁶Es kyaj 'yadsoojumbijttu ni wi'ix.

Yajwóy ma pujk ukun

⁷Es ko t'ijxy ja Jesús yu ja'ayuty di'ibu tu jajwóy ko twin'ixtu yu uñaaybyajn di'ibu windsu'kun muut ma meesu, net myooyudu tadu kajxwíjñ:

⁸—Ko pún mwówudut mā tu'ugu xuu mā ja'ay pyuka'añ, katú m'u'uñu mā ja uñaaybyajn ja juip'ámbu. Mbaat myiñu wiinkpu ja'ay di'ibu ni'igu muj ijtp es kudii mij, ⁹es ja kudujk m'anuumudut: “Wa'tsu'uk jaa es yu ja'ay 'yu'uñut.” Es mij mnajxut mut ja tsoydu'un extu jam ux'am, es m'u'uñut. ¹⁰Tyam ngajxwijy es ko myajwówut, u'uñu jam ux'am. Es ko myínut di'ibu tu mwóyuty, net m'anuumudut: “Mutnaymyaayubu, nax yajndsoo mā uñaaybyajn di'ibu myudajtypy ja windsu'kun.” Es du'un xy'axájut ja windsu'kun mā ja ja'ay 'yu'uñudu mut mij mā ja meesu. ¹¹Di'ibu naymyujpújtákup, yu'u Dios puwijtsup; es di'ibu naybyujtákup yuunk naxypyu, yu'u Dios ya'ítup muj.

¹²Es ja Jesús t'anmaay nandu'un ja kudujk di'ibu tu tway:

—Ko xywyówut ja ja'ay kaabyu, katú xywyowdu yu mmutnaymyaayubu es ja mmugu'uktujk, o mmudujkpa'a, o mukja'aydyujk, di'ibu óknám mij mwówudup nandu'un. ¹³Kyaj dyu'unuty. Ko ja'ay xywyówut mā xuu xytyuna'añuty, mwówup yu ayoobu ja'ay, yu uxneybyu es yu wiintspu. ¹⁴Pún mdiimbyu du'un, mgunu'xudup ja Dios, ja'a ko yu'ujuty kyaj mbaat dyajjumbítu. Dios myajjumbijtxudup mā naty jyikypyeky ja ja'ayuty di'ibu jiky'ajttup tuy'ajtun muut.

Di'ibu rey tyuun ko 'yu'unk pyejky

¹⁵Es ko tmudooy yu tyaadu, tu'ugu di'ibu naty jam uñaapy mā ja meesu t'anmaay ja Jesús:

—Jotkujk di'ibu kaapy mā ja Diosu kyutujkun!

¹⁶Net ja Jesús jyunáñ:

—Tu'ugu kudujk ttuna'añ tu'ugu muj xuu. Net twooy may ja ja'ayuty. ¹⁷Es óknám mā ja oorú tpaty mā 'ya'ux'ata'andu, tkejxy tu'ugu tyuumbu es t'anuumut ja ja'ayuty: “Mindu.

Tu net yajpújtakt'a'y tugekyu.” ¹⁸Es nidugekyu di'ibu tu tway jyunandu: “Du'un xy'oknama'xut.” Tu'uk jyunáñ: “Ja'a ko tyámuts tu njuy tu'ugu nax, es yu'uts nujx n'ixa'añ. Tunu may'ajtun, du'un xy'oknama'xut.” ¹⁹Es jatu'uk jyunáñ: “Yu'uts tu njuy mugoxk mankwernu yuubu, es yu'uts nujx n'ijxmatsa'añ pún yuup. Tun may'ajtun, du'un xy'oknama'xut.” ²⁰Es jatu'uk jyunáñ: “Tyámuts ndimpújkt'a'y. Kyajts mbaat nnejxy.” ²¹Es ko ja tuumbu jyumbijty, net ja wyindsún t'anmaay tugekyu. Net ja wyindsún 'yajku, es t'anmaay ja tyuumbu: “Nujx tyamyu woomúk yu ja'ayuty di'ibáty muj tu'aay mutsk tu'aay, es xyajmínut ja yaa nidugekyu ayoobu ja'ayuty esu uxneybyu esu wiintspu.” ²²Es óknám ja tuumbu t'anmaay ja wyindsún: “Tuts nduñ éxtum tu mjuna'añ, es tápnám 'yak'awa'adsuty yu lugaar.” ²³Es ja wyindsún t'anmaay ja tyuumbu: “Nujx, ak'ix mā kajpnba'a es mā padu'u, es myíndut yu ja'ay esuts yu ndujk 'yútsut. ²⁴Ja'a ko di'ibuts tu njawoy jawyiin es kyaj myindu, tyam kyajts nnakymyo'oyut es kyáyut.”

²⁵Es mā tyimnejxy ja Jesús, pyanejxyuty ja mayjya'ay. Ta ja Jesús 'yijxumbijty es jyunáñ:

²⁶—Pún xyñiminaambuts éxtumts yu n'uxpújkpu, jawyiinuts xytsyókut uj es óknám yu mdeety mdaak esu mnu-do'oxy es yu m'u'unk es yu mmuga'axuty, es mij ku'am. Es pún kyaju du'un xytsyeky, kyaj mbaat m'ity éxtumdsu n'uxpújkpu. ²⁷Es kyaj mbaat n'uxpújkpu'áty pún kyajts xpyadsooñ es mjiky'átut éxtum tu'ugu ja'ay di'ibu pyagiipy ja kyruuz ko 'yo'kun tnejxy.

²⁸Pún miits nidu'uk mgojaampy tu'ugu potsy kujxm, ¿kyaj jawyiin xy'oktúnut ja mgwentu es xy'ixut wi'ix xya'abaadut? ²⁹Es pún je'eyu tu xyñidaju ja mbotsy es kyaj mbaat

xyñakyya''abety, nidugekyu ja'ayuty mij mdukxi'igudut ³⁰ es jyuna'andut: "Tadu ja'ay je'eyu tu tpojtse'egy es kyaj t'ok'ya''abajnu."

³¹ O pun tu'ugu rey mut majk mil yu syoldaadu tsiyptuna'añ mut jatu'ugu rey di'ibu myudajtypy i'px mil yu syoldaadu, ¿kyaj jawyiin tniwinmayu pun mada'agup o kyaj? ³² Es pun kyaj, netyu tkexy tu'ugu kyugajxy ko naty jagámmun myiñ ja myudsip es t'anuumut ko wa'an tme'xy es du'uñu 'yítut.

³³ Nan nidu'uguty miidsuty, pun kyaj xymyastu'uty tugekyu di'ibu mmudajtypy, kyaj mbaat m'ity éxtumts uj ja n'uxpukpu.

Kaan tyugooynũ ja tyá'ams'tát

³⁴ Yu kaan oy. Per pun tugooyñup ja tyá'ams'tát, ¿wi'ix mbaat ñaktyúñ?

³⁵ Kyaj ñaky'óyuty, ni ma nax es ni ma ja abu'udu 'yity niko'obéty. Je'eyu du'uñu ñatugooynũ. Di'ibu mudoodup, wa'an tjaagyúkudu.

Borreegu di'ibu tugoy éxtumu ixpajtun

15 Es ja yajkugubajtputujk es pánuty 'yandijtap pekyjya'ayuty tniujwá'ktu ja Jesús es tmudowa'andu ja 'yuxpukpu. ² Paaty yu fariseeuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpukptup ñay'anmaayudu:

—Tyadu ja'ay 'yaxájup ja pekyjya'ayuty es kyaydyu muut.

³ Net ja Jesús tpajtáky tu'ugu ixpajtun:

⁴ —Pun miidsuty nidu'uk mmudajtypy tuk mugopxu mborreegu es tu'uk tyugoy, ¿ti kyaj xyajwu'umudu tadu majta'px majmókx majtáxkpũ jam aamyóty es nujx xy'uxta'ay di'ibu tu tyugoy extu ko xypyaadut? ⁵ Es ko xypyaadut, xypyuja'agut mgejkykyujxy es mxonda'agut. ⁶ Es

ko mja'tut ma mdujk, xy'anuumudu mmatnaymyaayubu es ja mmudajkpa'a: "Xonda'aktu mut uj, ko tats nbaaty ja nborreeguts di'ibu naty tu tyugoy."

⁷ Tuy'ajtan n'anuumudu ko nandu'an tam ni'igu ijt xondakun tsajpótm mut tu'ugu pekyjya'ay jyodumbity es kyaj mut ja nimajta'px majmókx majtáxkpũ ja'ay di'ibu nayjya'adup ko jyiky'attu tuy'ajtan muut es kyaj jyodumbittu.

Toxytyujk tpaaty ja myeeñ éxtumu ixpajtun

⁸ O pun tu'ugu toxytyujk myudajtypy majk ja meen es dyajtugóy tu'uk, ¿ti kyaj dyajtoye'eky ja jyuan es tyúkat padu'kpũ jap tugoty es t'uxta'ayut ody'a'gyu extu ko tpaadut? ⁹ Es ko tpaadut, net dyajnaymyúkudut ja myugu'uktujk es ja myudajkpa'a, es t'anuumut: "Xonda'aktu mut uj, ja'a ko tats nbaaty ja nmeen di'ibudsu naty tu nyajtugóy."

¹⁰ Es ja Jesús jyuna'añ nandu'an:

—N'anuumu miidsuty, ta yu ijt xondakun ma Dios ja 'yánklusuty mut tu'ugu pekyjya'ay ko jyodumbity.

Mixy di'ibu axuuk jiky'ajt

¹¹ Net ja Jesús tpajtáky jatu'ugu ixpajtun:

—Tu'ugu yedyujk tmudajty majtsku myaank. ¹² Es ja mutskpu t'anmaay ja tyeety: "Tatu, xymyo'oyuyps ja ngu-ma'añuts di'ibuts uj xypyatp." Net ja tyeety dyajwa'xy ja kuma'añ es tmooy. ¹³ Es ko waanu 'yijty, net ja 'yu'unk ja mutskpu dyajmujktaay ja kyuma'añ, es oj ñujxnu jagam ma wiink naxwíñudu. Es jam dyajkujxtaay ja myeeñ mut ja axuukpu jyiky'ajtan. ¹⁴ Es ko ja myeeñ oj dyajkujxtaayñu tugekyu, net myiñ ja muk yuu ma tadu naxwíñudu, es 'yayu'ajnu. ¹⁵ Net t'uxtaay ja tyuunk ma tu'ugu yedyujk di'ibu jap kugajpn. Net kyajxu kyamoty es tkwentu'átut ja ud-

sum. ¹⁶ Esu tadu mixy jantsy yu'o'kup. Kyaj ti muut ja jyot dya'útsut, extu jya-ju'xánnu di'ibu du'an kuxu'kp éxtumu tsejtsyun, di'ibu udsu jyu'xtup, es ni ti pán kyamo'oyuty.

¹⁷ Net jyotmay'e'ky es jyunáñ: “iNu'andsu ndeety tmudaty yu tuumbu ma tyujk es tmo'oy ja kya'ay 'yukun nanaduku es uj ja yaa n'ayóyuts mut ja yuu! ¹⁸ N'oknujxnuts madsu ndeety, es n'anamudats: Tatu, tats nduundugóy mut ja Dios es mut mij. ¹⁹ Kyajts xyñakyñituku es mjuna'anut kots mij xy'u'unguty. Axájuguts éxtum tu'ugu mduumbu.” ²⁰ Net tyu'udujku es ñejxy ma ja tyeedy tyujk. Es ko naty myíñum jagam, yu tyeety 'yijxu es pya'ayooju, es ñejxy oj jyujp'yo'oyuty, es 'yaxaju es myunaanu es tsyu'xu.

²¹ Net ja 'yu'unk 'yanmaay: “Tati-tu'unk, tats nduundugóy ma Dios es mut mij. Kyajts xyñakyñituku es mjuna'anut kots mij xy'u'unguty.” ²² Ta ja tyeety t'anmaay ja pyo'oduumbuty: “Juutta pojún yu wit ja oybyu es tukpajta'aktu. Es mo'oydyu nandu'un tu'ugu kyujits es yu kyu'uk, ²³ es yajmíndu ja tsajkaa ja ni'xpu es xya'oogut es nga'ay n'úkum es ja xuu ndu'unum. ²⁴ Ja'a ko tyadu n'u'unguts du'un éxtum tu 'yo'knu, es tu jya'ty jatugok. Es tu naty tyugooyñu, es tyam tu nbaadyuts jatugok.” Net ja xuu ttuundu.

²⁵ Es ja 'yu'unk ja ka'axkópik japu naty kamoty tyuñ. Es ko jyajty tujk wingón, net tmadooy ko ja'ay xyu'uxy es 'yat-stu. ²⁶ Net dyaxu tu'ugu tuumbu es dyajtuuy: “¿Ti tuun jajtup?” ²⁷ Es ja tuumbu 'yadsooy: “Yu m'utsy tu jya'ty esu mdeety tu tni'ana'amu es 'yoogut ja tsajka ni'x mut ko tu jya'ty oy muk.” ²⁸ Es ja ka'axkópik jyot'ambejky. Kyaj jap tyukuyáñ. Net ja tyeety pyudseemy es 'yanmaay: “Tuku.” ²⁹ Es yu'u t'anmaay ja tyeety: “Mnija'ap naak jamujtats mij tu nmudúñ, es kyajts mij nmudu-

goy ni na'a, es ni je'eyuts xykyamo'oy tu'ugu tsyibu'unk es ndúnudats yu nxuu mududsu nmutnaymyaayaba. ³⁰ Es tyam tu jya'ty tadu m'u'unk di'ibu mmeen axuuk tu ttuñ mut ja kujeñdyo'oxyuty, es tu xya'eeky yu tsajka ni'x mut ko tu jyumbity.”

³¹ Net ja tyeety jyunáñ: “Nitu, mij du'uñum m'ity mut ujts, es tugekyu di'ibuts uj nmudajtypy, mijtsu mja'a. ³² Es tyam oy ndu'unum tyadu xuu es nxondákum, mut ko tyadu m'utsy du'un éxtum ko tu 'yo'knu naty, es tyam tu jyumbity jiiky. Tu naty tyugooyñu, es tyam tu nbátum jatugok.”

Tuumbu di'ibu axuuk myudiimpy ja wyindsún éxtumu iixpajtun

16 Nandu'un ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpujkapujk:

—Jaa tu'uk ijtyu windsún mukja'ay es myudajtypy tu'ugu tyuumbu di'ibu kywentu'ajtypy ja jyiky'ajtun. Es ja mukja'ay ya'awa'anu ko yu tyuumbu ttuñ axuuk ja jyiky'ajtun.

² Net ja wyindsún myujwooyu es yajtuuj: “¿Tii dunu tyaadu éxtum jyuna'andu mut mijts? N'okwijtsu yu kwentu éxtum tu mduñ, ja'a ko kyaj nnakyyajtuna'añ.” ³ Net ja tuumbu ñayjyunanu ku'um: “¿Titsu net ndúnup tyam? Yu nwindsúnuts xypyjukyaambuts yu nduunguts. Kyajts nmudaty yu mujaa esuts nnaxtúnut, es tsoyduumbuts nandu'un esuts n'amdówat yu limosnu.” ⁴ Net ñayjyunanu wyinma'añóty: “Tats nnijawu wi'ixuts ndúnut es nmudátudats púnuts xy'axájup ma tyujk kots uj kyaj nduunk nbaadat.” ⁵ Net tmugajxy nidu'uk nidu'uk di'ibu myuni'xy'ajtypy ja wyindsún. Ja jawyiinu du'un dyajtuuy: “¿Nu'un xymyuni'xy'áty ja nwindsúnuts?” ⁶ Es ja'a 'yadsooy: “Ja'ats nmuni'xyuty tuguk mil litru yu aseytu oliivu.” Net

ja di'ibu kywentu'ajtypy 'yanmaayū: "Tyaa mneky. U'uñu pojun es yajkoj jatu'uk es xypyjta'agut mil jakujm je'eyu." ⁷Es óknum dyajtūy jatu'uk: "¿Nu'un mij xymyuni'xyuty yu nwindsúnuts?" Es ja'a 'yanmaayū: "I'px tuktujk mil kilu yu triigu." Es ja di'ibu kywentu'ajtypy 'yanmaayū: "Tyaa mneky. Yajkoj ja wiinkpu es xyákut je'eyu i'px majtsk mil." ⁸Es ko ja wyindsún tnija'aju, net ñigajxu oyū tadu tuumbu, ja'a ko kuwiyj mut tadu wyinma'añ.

Es ja Jesús jyunáñ:

—Ya naxwiiñ, ta mayjya'ay di'ibu jiky'ajtp je'eyu meñ ttsoktu es dya-jnipata'andu es myukja'ay'ata'añ mut ja jyiky'ajtn. Es tadu adsojku kyuwi-jyuty wi'ix tyónut mā ja wyindsún es tsyókudut ja myugu'uktujk. Per ja ja'ayuty di'ibu tyunándup éxtum ja Dios ttsekyun, kyaj du'un 'yadu'tstū.

⁹Du'unuts miits n'anuumadu ko ja pujta'aky ya naxwiiñ mā ja ja'ay di'ibáty tyuundup ja axuk'ajtn, yajtúndu yu pujta'aky pūn wi'ix ja ja'ay mūut mnaymyáyudut es ko naty kyexy, net myajkupúktut mā ja winu xūu winu tiempu tsunaaydyákn.

¹⁰Es pūn kyuydyimpy mut ja waanubu di'ibu ja wyindsún tukmu'ijxup, nandu'un tkuydyúñ mut ja maybyu. Es pūn toomp waanu, nandu'un tyoñ mut ja kajaabu. ¹¹Paaty pūn kyaj tkuydyúñ di'ibu wyindsún tukmu'ijxup ya naxwiiñ, Dios nan kyaj myo'oyudut ja jotkujk'ajtn jam tsajpótm. ¹²Es pūn miidsuty kyaj yajxón xkyuydyundu di'ibu yu mwindsún jya'a'ajtypy, ¿wi'ix xytsyeky es myajmo'oyut di'ibu mij mja'a'átup?

¹³Ni pūn po'oduumbu mbaat tkamudúñ majtsku wyindsún. Ja'a ko pūn tuump yajxón mā ja wyindsún ja jawyiimbu, kyaj mbaat ñaktyúñ yajxón mā ja myumajtskpu. Es pūn ja

myumajtskpu wyindsún tsyejpy ni'igu es tyuñ yajxón mut yu'u, kyaj mbaat ja jawyiimbu tnakymyudúñ. Paaty n'anuumu miidsuty ko kyaj mbaat xymyudúñ yu Dios pūn mbujtákyj ja mwinma'añ mā ja meñ.

¹⁴Es ja fariseeuty di'ibu 'yadsojktup ja meñ tmadoo'ittu tugekyu es ja Jesús ttukxi'iktū. ¹⁵Net ja Jesús t'anmaaydyu ja fariseeuty:

—Miits mnayyajnáxudu éxtum di'ibu jiky'ajtp tūy'ajtn mūut mā ja mayjya'ayuty. Per ja Dios kyaj mbaat xywyin'uundu, ja'a ko yu'u ñija'ap ja mjot mwinma'añ. Es pūn naybyujtáku p māj, Dios 'yuxtijpy.

Moisesu 'yana'amun esu Diosu kyutujkun

¹⁶Extu mā jyiky'ajty ja Fwank Yajnubajtpu 'yijty ja Moisesu 'yana'amun es ja Diosu kyugajxputy ja 'yuxpukun. Per óknum mā yu Fwank es tyambaat yajkajxwa'xy ja oybyu ayuk di'ibu ñiga-jxypy ja Diosu kyutujkun, es mayjya'ay 'yuxtaaydyup wi'ix agwanu tyúkudut mā Diosu kyutujkun.

¹⁷Pūn kyaj 'yoktuunnu ni tuk peky ja letru di'ibu jyaa'ajtypy ja Moisesu 'yana'amun, jawyiin kyutugóyut ja tsajp esu nax.

Kasaadu ja'ayuty ñaymyastu'ududu

¹⁸Pūn tu'ugu yedyujk myastutypy ja ñado'oxy es pyeky mut ja wiinkpu, yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun. Es di'ibu pujkp mut tu'ugu toxytyujk di'ibu tu ñaymyastu'udyuty, nandu'un yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun.

Mukja'ay esu Lázarū

¹⁹Es nandu'un jatu'uk tmadya'aky ja Jesús:

—Jaa tu'uk ijty ja mukja'ay es ja wyit tpujta'aky ak oybyu. Es bom bom jyantsykyay jyantsy'iiky éxtum ja ja'ay

xyudúñ. ²⁰ Es jam tu'uk ijty nandu'un ja yedyujk jantsy ayoop es txu'aty Lázaru, di'ibu naty ja nini'x tugekyu ak pu'uts. Es jam yajmastúty ma mukja'ayu tyujk aa. ²¹ Tyadu ayooba ja'ay, yu'u jyanayya'utsanu mut ja di'ibu ka'ap ma ja mukja'ayu myeesu. Es ja uk niwéyuty majaty ja pyu'uts.

²² 'Es net 'yo'knu ja Lázaru, es ja anklus yajnuxu ma ja Abraan 'yity. Net ja mukja'ay 'ye'ky nandu'un, es dyajntaxujkudu, ²³ es nejxy ayoodakno'ty. Net 'y-ijxe'ky es t'ijxy ja Abraan esu Lázaru. ²⁴ Ta yaxkeky: "¡Apteety Abraan, pa'ay-ooguts! Kax yu Lázaru es dyajxoogut yu ky'u'u juip mut yu nuu es min dyajxeemy yu nya'anuts, ja'a ko nugoots n'ok'ay-oonu muk ma tyadu juun."

²⁵ 'Es ja Abraan 'yanmaayu: "Nitu, jamyats ko mij tu m'ity oy ko tu mjiky'aty, es yu Lázaru tu 'yayoy. Yu'u tyam jotkujk'ajtp, es mij m'ayoy. ²⁶ Nandu'un ja Dios tu tpujta'aky tu'ugu muj wok di'ibu abeky xya'ijtum, es kyaj pún mbaat nejxy jamdsoo es ni pún yad-soo mbaat kyamiñ."

²⁷ 'Net ja mukja'ay jyunañ: "Tunu may'ajtun, apteety Abraan, kax yu Lázaru madsu ndeety yu tyujk ²⁸ mats nmudaty nimugoxktsu n'utsy, es t'anuumut kadiibu yaa myínut nandu'un ma tyadu ayoodakn."

²⁹ 'Es ja Abraan jyunañ: "Yu'ujuty myudajttup di'ibu Moisés es ja Diosu kyugajxpú kyuxjaaydyu. ¡Wa'an tpadundu!"

³⁰ 'Es ja mukja'ay 'yadsooy: "Tuy'ajtun, apteety Abraan. Per pun nidu'uk yu o'kpú jyikypyúkut es ñujxut ma yu'ujuty, yu'u yajtagajtsxup yu wyinma'añ."

³¹ 'Es ja Abraan 'yanmaayu: "Pun kyaj tpaduñ ja Moisésu 'yana'amun es di'ibu jyaaydyu ja Diosu kyugajxpú, nan kyájam tmubúkut oy jyajikypyujkpú tu'ugu o'kpú."

Puroobuty ko pekyoty nyajka'am ja wiink ja'ay

17 Jesús t'anuumu ja 'yuxpujkputy: —Taa di'ibu ja ja'ay yajpeky-tyiimpy. ¡Per purooba tadu ja'ay di'ibu yu myugu'uk yajtugeepy! ² Nik oy es ya-jpajta'agut mejyño'ty mut tu'ugu paan yajtuk'yo'ktáyt es kyaj ko yu myugu'uk dyajtuundugóy.

³ 'Mnaygywentu'átudup mijts. Es pun yu m'utsy mmudugooyup, kajxwij. Es pun jodumbijtp, pojuma'x. ⁴ Oy mmudugóyudut mij juxtujk ok tu'ukpú xuu es juxtujk ok myínut es jyuna'anut: "Ma'xkuts", pes mma'xup.

Mubujkun muk'ajtun muut

⁵ Es ja apóstuluty t'anmaaydyu ja Jesús:

—Windsún, tukmubujkuts waanu ni'igu.

⁶ Es ja Jesús 'yadsoojú:

—Oyxuyup je'eyu waanu xymyudaty ja mubujkun éxtum tu'ugu mutsk mortás pajk, mbaatxyup xy'anuumu yu muj kepy: "Nujx m'ity jap mejyño'ty", es mmamudówudup.

Maduumba tyu'unun

⁷ 'Pun mmudajtypy miidsuty tu'ugu mduumba es tsu'pun ja tuumba jyumbijnu ma mdujk, tu oj yu'uy kamoty o tu tkwentu'aty ja mborreegu, m'anuumup: "Nax tagoty. U'uñu es mgáyut." ⁸ Kyaj, ¿kadii? Ni'igu t'anuumu: "Ya'abaaduts ja n'a'ux esuts uj n'a'ux'átut. Oknum mbaat mij mja'a xya'abaadu es m'a'ux'átut." ⁹ Es ko tkuydyuñ éxtum tyuk'ane'emyuty ja wyindsún, ¿ti mbaat ja wyindsún jyuna'añ: "Dios kujúyubu?" Kyaj, ¿kadii? ¹⁰ Nandu'un miidsuty ko xkyuydyuunda'ay tugekyu di'ibu Dios tu mduk'ane'emyuty, mjuna'andup:

“Tū ndu'unum je'eyu di'ibu tu nyajtuk'ana'amam.”

Jesús dya''aguda'aky nimajkpu ja'ay di'ibu myudajttup ja lepru pa'am

¹¹ Es ja Jesús tyu'uyo'oy es ñejxy Jerusalén. Jam ñajxy mā ñaybyaadyuty yu Samaaryu mut ja Galileeu. ¹² Es ko jyajty mā tu'ugu kajpn, net tpattu majk ja yedyujk di'ibu myudajttup ja lepru pa'am. Jagam ja tyánudu éxtum jyuna'añ ja Diosu 'yana'amun, ¹³ es yaxkaktu:

—Jesús, Windsún, pa''ayooguts uudsuty.

¹⁴ Es ko Jesús 'yijxu, net 'yanmaayu:

—Nujxtu mā ja teety es m'ixudut.

Es ko oj ñujxtu, net 'yagudaktaaydyu.

¹⁵ Net tu'uk ko t'ijxy es tu 'yaguda'aky, jyumbijty es ya'axy jyeky t'awdajty ja Dios. ¹⁶ Es net tnimiin ja Jesús es ñaygy-oxtunaaydyáku es ñayjyuppu naxkujxy es tja'aygyudáky. Esu tadu yedyujk yu'u samaritanu ja'ay. ¹⁷ Net ja Jesús jyunán:

—¿Tii kyaj tu 'yaguda'aktu nimajk? ¿Mā net ja nidaxtukpu? ¹⁸ ¿Tii yu'uyu naydyi'igyu tyadu samaritanu ja'ay tu jyumbity es t'awdaty ja Dios?

¹⁹ Net ja Jesús t'anmaay ja ja'ay:

—Pudu'uk es nujx. Tū m'aguda'aky mut ko tū xymyubeky.

Wi'ix myínut ja Diosu kyutujkun

²⁰ Es ja fariseeuty dyajtuudu ja Jesús:

—¿Na'a du'un ja Dios yajkutuka'añ?

Es ja Jesús 'yadsooy:

—Ko yu Dios myínut es yajkutuka'añ, kyaj ya'ixut ko jya'ty éxtum yu naxwínudu ja'ay ja ryeyun. ²¹ Paaty kyaj mbaat njuna'anum: “Yaa net”, o “Tam xim”, mut ko yu Dios yajkutujkp mā miidsuty.

²² Net ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpukputy:

—Ja'tup ja tiempu ko miits xyjatsók-tut es oy tu'ugun ja xuu m'ítut mā

uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, es kyajts uj xy'ixtut. ²³ Es ko mi-its m'ana'umxudut ja ja'ayuty: “Tyamu net”, o “Tuxim ja'a”, kyaj mnujxtut es xy'uxta'ayuduts. ²⁴ Ja'a ko uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, du'unuts nguxu'uga'añ éxtum ko jyud-sikyun tyukjajudya'ayut tugekyu tsajp. ²⁵ Per jayujp n'ayówaduts muk es ja ja'ayuty di'ibu tyam jiky'ajttup kyajts xy'axájuduts.

Wi'ix jyumbítut ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu

²⁶ 'Extum jyajtu jékyup ko ja No'ee jyiky'ajty, nandu'un jyata'añ kots uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmínut jatugok. ²⁷ Ko No'ee jyiky'ajty, ja ja'ayuty kyay 'yuuktū es dyajpáktū ja 'yu'unk extū ko tyujku ja No'ee mā ja arku, es netyu myiinnu ja ayo'onduu es ja ja'ay jyi'xtaaydyu. ²⁸ Es nandu'un jyajtu ko jyiky'ajty ja Lot. Ja ja'ayuty kyay 'yuuktū, tyook yaktū, ñi'ip kyo-jtu es ja tyujk tkojtu. ²⁹ Es ko ja Lot tsoyo'ón mā ja Sodomu kajpn, netyu myiín ja juunduu es yu azufrū juun di'ibu ka'a tsajwínm, es ja ja'ay 'yo'k-taaydyu. ³⁰ Es du'un ya'ixut kots uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nguxu'ugut jatugok.

³¹ 'Es mā tadu xuu, pún jam pajtp tujk nikujxy, kyaj jyunákut es tyúkut tugoty es tjuudat di'ibu jap tyugoty. Es púnadyu naty jap kamoty, kyaj jya't-tut mā ja tyujk. ³² Jamyatstu wi'ix jyajtu mut ja Lotu ñudo'oxy. ³³ Mut ko di'ibu jiky'ataamp mut ja kyu'um winma'añ, du'ambu ja'ay jajtugeepy ja jyiky'ajtun, es di'ibu jiky'ataamp éxtumts uj ndukni'ixu, du'ambu ja'ay kyaj dyajtugóy ja jyiky'ajtun.

³⁴ 'Es n'anuumu nandu'un ko netu naty ja ja'ay mya'adu nimajtsk ti'igyu mabajn, tu'uk yajmunujxut es tu'uk wyu'umat. ³⁵ Es nimajtsku toxytyujk

jjutstu ti'igya, tu'uk yajmunujxut es tu'uk wyu'amut. ³⁶ Es nandu'un nima-jtsku yedyujk di'ibu naty jap kamoty, tu'uk yajmunujxut es tu'uk wyu'amut.

³⁷ Es ja Jesusu 'yuxpajkpaty jajtuuju: —Windsún, ¿ma tyadu du'un jyata'añuty?

Es ja Jesús 'yadsooy:

—Ma ja o'kpá 'yity, jamu naty ja kus ñaymyíkyuty.

Toxytyujk di'ibu myu'i'impý tu'ugu fwez

18 Jesús tpujtáky tu'ugu ijspxajtun es ttuk'ixut ko ja'ay du'unum kyajx-ta'aktut es kyaj jytomay'ooktut. ² Du'un jyunán:

—Ma tu'ugu kajpn jaa ijty tu'ugu fwez di'ibu kyaj twindsu'ugu Dios es ni pún tkatuñ kwentu. ³ Es ma tadu kajpn nan jam tu'ugu ku'ekytyo'oxy di'ibu tyim-muye'ebyu tadu fwez es t'amdooy es ja myudsip jajpayo'oyut mut ja tų'ajtun. ⁴ Es jeky dya'ijtyu tadu fwez, kyaj tkuy-dyún. Per óknum ja wyinma'añ dyaj'y-o'oy: “Oyuts ngawindsu'ugu ja Dios es ni púnuts ngamuj'íxy, ⁵ peru tyadu ku'ekytyo'oxy nugoots xy'okna'amnu, paaty tyámudsu tų'ajtun nduunut es kudiibu ñakymyínut es xyñakyña'amudats.”

⁶ Es ja Jesús jyunán:

—Jaygyuku di'ibu kyajx ja fwez axuk ja'ay. ⁷ ¿Ti kyaj ttuunut ja Diosu tų'ajtun púnuty wyin'ijxudu es tmunu'xta'agadu xuuñ koots es jajpudákudut? ⁸ Du'unuts miits n'anuumudu es kyaj jyákut esu Dios pyudákudu. Per kots uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmínut jatugok ya naxwiñ, ¿tii nbaadupts ja ja'ay pún myubujktup ja Dios?

Fariseeu esu yajkugubajtpu

⁹ Es ja Jesús tpujtáky jatu'ugu ijspxajtun mut ja ja'ayuty di'ibu nayjya'adup

jiiky'aty tų'ajtun muut es t'axuk'ixy oytyim púnuty. Du'un jyunán:

¹⁰ —Majtsk ja yedyujk tu 'yotsy ma ja muj tsajptujk kajxtákpá. Tu'uk yu'u fariseeu, es jatu'uk yajkugubajtpu. ¹¹ Es ja fariseeu tanu, du'un kyajxta'aky: “Dios, nja'aygyudákypyuts mij, ja'a ko uj kyajts ndu'unuty éxtum ja wiinkpá ja'ay di'ibu ma'tsp, di'ibu pekytyuump, di'ibu yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun es ni ngadu'unudyuts éxtumu tyadu yajkugubajtpu. ¹² Uj n'ayu'átyuts majtsk ok ja sumaan es nyákyuts tuk peky ko wya'xy majk peky tugekyu di'ibuts uj nbatypy.”

¹³ Per ja yajkugubajtpu wye'emy jagam, es ni je'eyu kyakooje'eky es pyat'ixut tsajwínm, je'eyu kyaatsy tkoxy es du'un ñu'xta'aky: “¿Dios, pa'ayooguts uj, kots uj nbekyjya'ayuty!”

¹⁴ Net ja Jesús jyunán:

—N'anuumu ko yu tyadu yajkuguba-jtpu ñujxnu ma tyujk es oj wye'emy oy mudu Dios, es ja fariseeu kyaj. Ja'a ko pún naymyujpajtakup, Dios puwijtsup, es di'ibu naybyujtakup ayooba es mutsk, Dios yu'u ya'ijtpu muj.

Jesús tkuni'xy ja una'ku'unguty

¹⁵ Ta ja ja'ayuty dyajmiindu 'yu-na'ku'unguty ma ja Jesús es yajkunu'xut. Es ko ja Jesusu 'yuxpajkpaty t'ijxtu taadu, net t'oodu ja di'ibu yajmiindup ja 'yuna'ku'unk. ¹⁶ Es ja Jesús dyaxu es t'anmaay:

—Mastu'utta, wa'andsu una'ku'unguty xyñimínduts, es katu xyajjumbíty, mut ko ja Diosu kyutujkun yu'u jya'a'ajtypy di'ibu du'un éxtum yu'ujuty. ¹⁷ Es tų'ajtun n'anuumu, pún kyaj t'axaju ja Diosu kyutujkun éxtum tu'ugu una'ku'unk, ni na'a kytáktut jam.

Mukja'ay tmamadya'aky ja Jesús

¹⁸ Es tu'ugu ana'ambu dyajtuuy ja Jesús:

—Oy windsún, ¿tits mbaat nduñ es-uts nbaadat ya njiky'ajtanuts winu xuu winu tiempu?

¹⁹ Ta ja Jesús 'yanmaay:

—¿Ti ko mjuna'añ kots uj n'oyuty? ¿Ti mjunaamp xytyijy kots uj nDiósuty? Yá'uuy Dios naydyi'igyu oy. ²⁰ Mij mni-ja'ap di'ibu Dios 'yana'amun'ajtypy: “Katu xyajtagóy ja pujk úkunu wyindsu'kun; katu myajja'ay'eeky; katu mdoñ mmeetsy; katu pún xywyngajxpéty; mwindsu'ugup ja mdaak mdeety.”

²¹ Ja ana'ambu jyunáñ:

—Tugekyu tyaadu tats nguudyuunda'ay extu kots nmuts'ajty.

²² Es ko taadu tmudooy ja Jesús, net t'anmaay:

—Mdugoy'ajtxup tu'uk. To'kta'ay tugekyu mjiky'ajtan es xymyo'oyut yu ayoobu ja'aydyujk es du'un xypyaadut ja oy'ajtan tsajpótm. Es óknem mmínut es xypyanyxuduts.

²³ Es ko tyaadu tmudooy ja ana'ambu, net muk jyotmay'e'ky, ja'a ko jyantsymyukja'ayuty. ²⁴ Ko ja Jesús t'ijxy ko tadu mukja'ay jyotmay'e'ky, net jyunáñ:

—Tsip nimujaa esu mukja'ay tyákuut ma Diosu kyutujkun!

²⁵ Tey'ajtan n'anuumu ko waanu pojun es tu'ugu kameyu ñáxut xu'uñjyutóty es ñimujaaty es tu'ugu mukja'ay tyákuut ma Diosu kyutujkun.

²⁶ Es ja tyadu ja'ayuty di'ibu myu-doodu jyunandu:

—¿Es punu du'un, pún mbaat ñitse'eky?

²⁷ Es ja Jesús jyunáñ:

—Di'ibu ja'ayuty kyaj mbaat ttundu, yu Dios mbaat ttuñ.

²⁸ Es ja Peedru 'yanmaay:

—Windsún, uudsuty tats nmastu'uttu di'ibuts nmudajttup es mij mbanejxy.

²⁹ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Tey'ajtan, oytyim púnuty di'ibu myastutypy ja tyujk, ja tyaaak tyeety, o ja myugu'uguty, o ja ñudo'oxy, o ja 'yu'unk, es xypyanyxuduts uj, ³⁰ Dios mo'oyudup waanu ni'igu ma tyadu naxwíñudu, es ma ja naxwíñudu di'ibu miimp, 'yaxájur ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu.

Jesús tniqajxy myuduguk ok ja 'yo'kun

³¹ Net ja Jesús dyajnejxy wiink tsoo ja nimajmajtskpu 'yuxpujku, es t'anmaay:

—Tyam njo'omum Jerusalén ma yajkuydyuna'añ tugekyu di'ibu ja Diosu kyugajxpu kyuxjaadyu, wi'ix uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, njata'añuts. ³² Pes xkyuyaka'anduts ma ja romanu ja'ay, es xytyukxi'iga'anduts, axuuk xytyuna'anduts es xywyindsuju'u-ga'anduts. ³³ Xywyopa'añuts es óknem xya'ooga'añuts; per kyumduguk xuu njikyuyaka'añuts.

³⁴ Es ja 'yuxpujkuptyujk kyaj tjaygyu-jkudu éxtum jyunáñ ja Jesús es kyaj tni-jáwudu ti kyajxypy.

Jesús dya'ijxpéky tu'ugu wiints

³⁵ Ko ja Jesús jya'tán ma ja Jerikoo kajpn, tu'ugu wiints 'yu'uñu tu'aay t'am-doy ja limosnu. ³⁶ Es ko tmudooy ko ñaxy ja mayjya'ay, net ja wiints dya-jtuuy ti tu jyátyuty. ³⁷ Es jyunandu ja mayjya'ay:

—Yu Jesús nazarenu najxp yadsoo.

³⁸ Net ja wiints yaxkeky:

—Jesús, Davitu tyuump 'yaats, ipa''ayooguts uj!

³⁹ Es ja di'ibu nujxtup jawyiin 'y-oopu es 'yamónut. Per ja wiints ni'igu jyantsyya'axy:

—Davitu tyuump 'yaats, ipa''ayooguts!

⁴⁰ Net ja Jesús wya'k'a'aju es tnigajxu es myínut. Es ko ja wiints myiñ wingón, net ja Jesús dyajtuuy:

⁴¹ —¿Ti mdsejpy es mij ndukmudúnut?

Es ja wiints 'yadsooy:

—Windsún, yu'uts ndsejpy esuts n'ijxpákut.

⁴² Jesús jyunáñ:

—Axaju ja m'ijxan, tu m'agudaky ja'a ko tu xymyubeky.

⁴³ Es netyu ja wiints oj 'yixwa'xy, es tpanejxy ja Jesús es t'awdaty ja Dios. Es nidugekyu ja 'ayuty di'ibu 'yijxtu tyaadu, nandu'un t'awdajty ja Dios.

Jesús esu Zakeeu

19 Net ja Jesús jyajty ma Jerikoo kajpn es ñajxy jap kajpnóty.

² Es jap tsyuuu tu'ugu mukja'ay di'ibu xyu'ajtypy Zakeeu. Yu'u ijty yajkugubajtpu windsún. ³ Tadu Zakeeu t'ixa'añ ja Jesús. Per kyaj mbaat, ja'a ko yu'u ux-naku'unk es jantsy mayjya'ay jap. ⁴ Net ja Zakeeu ñejxy puye'egy jawyiin es kyuxpejty ma tu'ugu iigu kepy es t'ixa'añ ja Jesús.

⁵ Es ko ja Jesús jyajty ma yu'u jam, net pyat'ijxy es 'yanmaayy:

—Zakeeu, junak pojún, ja'a ko koonumts tyam nwu'uma'añ ma mdujk.

⁶ Net ja Zakeeu jyunajky pojún, es t'ax-aju ja Jesús mut ja oyjyot.

⁷ Es ko ja ja'ayuty t'ijxtu, net ñay'anmaayudu:

—Tu ñejxy jajttákpü ma tu'ugu pekyjya'ay ja tyujk.

⁸ Net ja Zakeeu tyunaaye'ky es t'an-maay ja Jesús:

—Windsún, tyámuts nmo'oya'añ ja ayoobu ja'aydyujk ja njiky'ajtunuts kujkwa'xy. Es pun tats ndoñ pún mut ja anuu, tyámuts nyajjumbítut taxk du'unun.

⁹ Es ja Jesús 'yanmaayy:

—Tyam tu jya'ty ja nitsokun ma tyadu tujk, ko yu tyadu yedyujk yu'u nandu'unu Abraanu tyuump 'yaats. ¹⁰ Es uj, ja Naxwíndu Ja'ayudyu Kyudu-naabyu, tu nmíñuts es n'uxta'ayuts es nyajnitso'oga'añuts pún tu tyuundugóy.

Meeñ éxtumu ijxpajtun

¹¹ Tyamu naty ja ja'ay tmdowdu, net ja Jesús tpajta'agyu tadu ijxpajtun ja'agyujxm ko wyingoomp Jerusalén es ko yu'ujuty wyinmaydyu ko netyu ja Kristu t'axajya'añ ja kyutujkun éxtum ja reyun. ¹² Es jyunáñ:

—Jaa ijty tu'ugu mukja'ay di'ibu oj ñejxy jagam wiink naxwíndu es t'ax-ajuya'añ ja kyutujkun éxtum ja rey es óknum jyumbítut. ¹³ Es ko tsoonáñ, net twoodsooy nimajk ja tyuumbu es tmooydyu nidu'uk nidu'uk kujktu'ugu meen di'ibu jantsy tsooxu, es t'anmaay-dyu: “Yajtúndu tadu meen extu kots uj njumbítut.” ¹⁴ Es ja ja'ayuty di'ibu yu'u myugugajpn'ajtypy kyaj tsyékyuty, es tyukpagajxu ja wiinkpu kugajxy es ya'anuumut: “Kyajts ndsoktu esu tadu yedyujk ryey'átut yaa.”

¹⁵ Per oj tyuku rey, es jyumbijty ma ja ñaxwíndu. Es ko jyajty, ta tnigajxudyaay ja tyuumbu di'ibu tu tmo'oy ja meen. Es dyajtuuy nu'un tu gyanaraty nidu'uk nidu'uk. ¹⁶ Ja jawyiimbu myujwa'ky es jyunáñ: “Windsún, majku du'unun tu gyanaraty ja mmeen.” ¹⁷ Es ja rey 'yadsooy: “Oy. Mij yajxón tu mduñ. Es ko tats xymyudún yajxón mut waanu, tyam nbujta'aky es xyajkutúkut majku kajpn.” ¹⁸ Es jatu'uk myiñ es jyunáñ: “Windsún, ja mmeen tu gyanaraty mugoxk du'unun.” ¹⁹ Es nandu'un ja rey 'yadsooy: “Mij myajkutúkup mugoxku kajpn.” ²⁰ Net jatu'uk myiñ es jyunáñ: “Windsún, tyaa ja mmeen. Tats nbujke'eky ma tu'ugu payu. ²¹ Ndsu'kupts mij, ja'a ko mij mbaye'epy di'ibu kyaj tu xyaky es md-

sijkypy di'ibu kyaj ta xyñi'ipy.” ²² Net ja rey jyunañ: “Mij, kyaj oy ta mduñ. Mut ja mgu'am ayuk nguyákut. Pün mnija'ap kots uj nyajmíky di'ibuts kyaj nbujta'aky es ndsíkyuts di'ibuts kyaj ta nni'ipy, ²³ ¿ti ko ta xkyapujta'aky yu nmeenuts ma yu banku?, es kots uj nja'tut n'axájuduts nandu'un yu 'ya-juudyuk.” ²⁴ Es t'anmaay di'ibu naty jámuty: “Pujku tadu meen es xymy-o'oyut di'ibu myudajtypy majk.” ²⁵ Es yu'ujuty jyunandu: “Windsún, ¡tam tmudaty majk ja meen!” ²⁶ Es ja rey 'yadsooy: “Tuy'ajtun n'anuumu miid-suty, di'ibu myudajtypy, ni'igu 'yak'yajmo'oy, es pün waanu tmudaty, yajpujku di'ibu myudajtypy waanu. ²⁷ Es pánuty xymyudsip'ajtputs es kyaj ttseky esuts uj n'ítut rey, yajmín ja yaa es ya'ookta yu nwinduuyuts.”

Jesús tyuku Jerusalén éxtum tu'ugu rey

²⁸ Es ko oj jyunaanda'ay du'un, ja Jesús 'yaknejxy Jerusalén. ²⁹ Es ko wyin-goonu ma ja kajpnuty Betfajee es Betañu, ma ja Oliivus Kopk, jam ja Jesús tkejxy nimajtsku 'yuxpujku, ³⁰ es t'anmaay:

—Nujxta jap kajpnóty tu nwingo'onum. Ko jap mja'ttut, jap xypyaadat tu'ugu burru kuwuñ di'ibu ni pünnum tkatuk'u'uñu. Xymyugájut es xyajmínut. ³¹ Es ko pün myajtáwudut ti ko xymyugaju, xy'anuumut: “Ja Windsún tsyejpy.”

³² Es ja 'yuxpujkuty oj nujxta es tpattu du'un éxtum ja Jesús 'yanmaayu. ³³ Es ko naty tmugaju ja burru, net ja ñi-windsún yajtuujy:

—¿Ti ko xymyugájudu tadu burru?

³⁴ Es yu'ujuty 'yadsoodu:

—Ja'a ko yu'u Windsún tsyejpy.

³⁵ Es dyajnujxta ma ja Jesús es tpujtáktu ja wyit jam burru ñikuixy es ja Jesús ttukpejty. ³⁶ Es ko ja Jesús

tyu'uyo'oy, ja ja'ayuty dya'aptu wyit tu'aay ma ñaxa'añ. ³⁷ Es ko wyingooñ ma wyinjunaky ja tu'u ma ja Oliivus Kopk, nidugekyu ja mayjya'ayuty xyondaktu es t'awdajtu ja Dios mut ja'agyujxm di'ibu ta t'ixtu, ³⁸ es jyunandu muk:

—¡Dios kyunu'xubu tadu rey di'ibu miimp ja Nindsun'ajtamgyujxm! ¡Wa'an t'ity ja xondakun jam tsajpótm! ¡Muj kujxm 'yítut ja Dios!

³⁹ Net nija'ajuty ja fariseeuty di'ibu naty jap mayjya'ayóty t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ya'uxpujku, oo yu m'uxpujkputujk es 'yamóndut.

⁴⁰ Es ja Jesús 'yadsooy:

—N'anuumudu pün yu'ujuty amoondup, extu yu tsaa yaxka'aktup.

⁴¹ Es ko jyajty wingón ma t'ijxy ja Jerusalén kajpn, ta ja Jesús tnijuu ja kajpn, ⁴² es jyunañ:

—Jerusalén ja'ayuty, pün m'okni-ja'adupxyup ma tyamu mxuu wi'ix xypyaattut ja jotkujk'ajtun. Per tyam ayu'udsyu 'yity ma miidsuty. ⁴³ Es ja'tup ja xuu ma mmudsíputy jya'ttut es dya-jkojtup mudu tsaa, nax, o tijátyuty ma ñaygyuwa'anudut, es tugekyu mya-jnadujkta'ayudut oytyim madsooty ⁴⁴ es dyajtugóyut ja mgajpn es dya'oogut ja mja'ayuty, es kyaj dyajwu'umut ni tu'ugu tsaa nikuu'ybyéty ma ja mbotsy. Tugekyu tyaadu tyun jyátut ja'a ko kyaj ta xyñijáwudu ko yu Dios ta mnimínudu.

Jesús dyajpudsémy di'ibu juuy to'ktup ma ja muj tsajptujk

⁴⁵ Net ja Jesús jyajty ma ja muj tsajptujk es dyajpudseemy di'ibu naty to'ktup es juudyup jap, ⁴⁶ es t'anmaaydyu:

—Yu Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Yu ndujkuts yu'u du'un ma ja'ay kyajx-ta'aky”, es miits xyajwa'andu ma'tspu aank.

⁴⁷ Es bom bom ja Jesús ya'uxpeky ma ja muj tsajptujk. Es ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktp es nandu'un ja mujja'aydyujk t'uxta'aydyu ja winma'añ wi'ix ja Jesús 'yoogat. ⁴⁸ Per kyaj tpattu wi'ix ttúnut, ja'a ko nidugekyu ja ja'ay tam yajxón tmudoo'ittu.

Jesusa kyutujkun

20 Tu'ugu xuu Jesús dya'uxpeky ja ja'ayuty es tkajxwa'xy ja oybyu ayuk muj tsajptujk ñabotsoty, net jyajttu ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktp es ja mujja'aydyujk, ² es jyunandu:

—Anmaagyuts, ¿ti kutujkun mmut xytyuñu tyaadu es pún tu mmo'oyudyu tadu kutujkun?

³ Net ja Jesús jyunáñ:

—Uj nandu'un nyajtwaambyuts tu'ugu ayuk miidsuty, es xy'adsoojumbíttut. ⁴ ¿Pún mooyu yu kutujkun ja Fwank es yajnebátut, yu'u Diosu, o ja'ay?

⁵ Es yu'ujuty ñayjyunánadu:

—Ko n'anma'ayum: “Yu'u Dios mooyu yu kutujkun, yu'u xy'anma'ayum: ¿Es ti ko xkyamubuktu? ⁶ Es pún n'anma'ayum: Yu'u wyinma'añadyu ja'ay, pojún nidugekyu yu ja'ay xkyuka'tsta'ayum, ja'a ko yu ja'ayuty myubujktup ko ja Fwank yu'u Diosu kyugajxpu.”

⁷ Paaty t'anmaaydyu ko kyaj tnijawu.

⁸ Net ja Jesús jyunáñ:

—Uj nan kyajts miits n'anuumadu ti kutujkunuts uj nmudajtypy.

Axuk kamgwentu'ajtputy ixpajtun

⁹ Net ja Jesús tyujku madyakpu mut ja ja'ayuty, es tpujtákyu tadu ixpajtun:

—Jaa ijty tu'ugu yedyujk di'ibu kyoj yu uuvu kam ma ja ñax. Es óknem ttukmijky ja uuvu kam mudu wiink ja'ayuty es tso'onnu ja kugam, ñujxnu jeky.

¹⁰ Es ko tpaty yu tiempu ma ja uuvu yajtúkut, net ja kugam tkejxy tu'ugu tyuumbu es t'amdówt ja ja'ayuty di'ibu ja kugam pákup. Es ja ja'ayuty kyaj ti dyajky, je'eyu tkepywyojtpu es dyajjumbijttu. ¹¹ Net ja kugam tkejxy ja wiinkpu tyuumbu. Es nandu'un axuuk ttuundu, tkepywyojtpu es dyajjumbijttu. Ni ti tkamooydyu. ¹² Net ja kugam tkejxy jawiinkpu tyuumbu, es ja ja'ayuty dyajtsayujttu es dyajkáktu.

¹³ Es tim óknem ja kugam jyunáñ: “¿Tits ndúnup? N'okkéxyudsu n'u'unk di'ibuts njantsytsyejpy. Ko yu'u t'ixtut, wa'an twindsu'ugudut.” ¹⁴ Es ja ja'ayuty di'ibu jam kywentu'ajttup ja uuvu kam, ko t'ijxtu, net ñay'anmaayudu: “Tyaadu yu'u myuwu'mmuyaambyu tadu kam éxtumu kuma'añ. N'ok'ya'o'kum es udsajtum nja'a'ajtum yu tyaadu.” ¹⁵ Net dyajpudsuumdu jap kamoty es dya'o'ktu.

Net ja Jesús dyajtuuy:

—¿Ti tyúnup mut yu'ujuty ja kugam?

¹⁶ Mírup es dya'o'kta'ayudu tadu axuk ja'aydyujk, es tmo'oyut ja wiinkpu 'yuuvu kam.

Es ko ja ja'ay tmudoodu taadu, ta jyunandu:

—¿Ni tkatsókut ja Dios!

¹⁷ Per ja Jesús wyin'ijxudu, es jyunáñ:

—¿Es ti myaydya'agaampy di'ibu jap ma ja Diosu jyaaybyajtan ma kuxja'ay 'yity?:

Yu tsaa di'ibu ja pojtsputujk myastutu, tu tpaaty ja lyugaar ma ja tujk t'ujx'áty.

¹⁸ Es pún jam kuxjubijp ma tadu tsaa, kanak pedazu jam wya'xut. Es pún tadu tsaa nitimpajtup púnuty, tukwa'ayudya'ayudup.

¹⁹ Es ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktp netyu tjamatsandu ja Jesús, ja'a ko yu'u ñija'adup ko ja Jesús tu tpujta'agyu tadu ixpajtun mut yu'ujuty. Per kyaj tmajtstu, ja'a ko ja ja'ay ttsu'ugudu.

Jesús tmadya'aky ja kugubajtun

²⁰ Net tkajxtu ja kugajxyuty di'ibu nay'andíjdup jyiky'attu tuy'ajtun muut, es t'uxtaaydyu ja winma'añ wi'ix dyajka'adut es tkuyaka'andu ma ja gobernadoor. ²¹ Es t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ya'uxpukpu, nnija'adupts ko mduk'uxpeky di'ibu tuy'ajtun es kyaj xyajtugátsy ja m'uxpukun, ti'igyu mgajpxy oypyúnuty muut, es mya'uxpeky mut ja tuy'ajtun ma ja Diosu tyu'u. ²² Anmaagyuts, ¿tii mbaaduts uj ngugubattu ma ja yajkutujkpu kopk Sésur, o kyaju?

²³ Es ja Jesús ñija'ap ja ja'ayuty 'yaxuk winma'añ es t'anmaay:

²⁴ —Tuk'ijxkuts tu'ugu meen. ¿Pún jam kuxkojy ja wyiin jyujp es pún ja xyuu kuxja'ay?

Es ja ja'ayuty 'yadsooy:

—Yu'u yajkutujkpu kopk.

²⁵ Net ja Jesús jyunañ:

—Pes mo'oy ja yajkutujkpu kopk di'ibu yu'u jya'a'ajtypy, es mo'oy ja Dios nandu'un di'ibu yu'u jya'a'ajtypy.

²⁶ Es ja ja'ayuty ñija'adup ko Jesús wyijyuty mut ja 'yayuk éxtum tu 'yadsoy. Es kyaj mbaat dyajka'adu wi'ix ko yu'u ya'uxpeky mut ja mayjya'ay, es net yu'ujuty 'yamoondaaydyu.

Ja'ay dyajtáwdu pun jikypyúktup ja o'kputy

²⁷ Es óknun nija'ajuty ja saduseenty myiindu ma ja Jesús. Ja saduseenty jyuna'andu ko kyajp jyikypyuka'añ ja o'kputy. Paaty t'anmaaydyu ja Jesús:

²⁸ —Ya'uxpukpu, ja Moisés tkuxjaay pun tu'ugu yedyujk o'kp es tku'oogut ja ñudo'oxy es kyaj tu 'yu'unkpaaty ni tu'uk, ja o'kpu 'yutsy pyúkup ja ku'ekyto'oxy. Es ko tpaadat ja 'yu'unk yedyujk, yu'u tyunikujxm'átup ja jamyii. ²⁹ N'ixy'ajtuts ja ja'ayuty di'ibu

nijxutujk tukka'ax. Es ja ka'axkópky pyejky, es 'ye'ky, es kyaj dya'u'unkpáty ja ñudo'oxy. ³⁰ Ta ja myumajtskpu tpejky ja ku'ekyto'oxy es nandu'un jyajty. ³¹ Es ja myudugukpu nandu'un jyajty. Extu ko 'yabudseemy nijxutujk, es ni pún tkatukpattu 'yu'unk. ³² Es ko tyaadu du'un tugekyu ñajxy, ta nandu'un ja toxytyujk 'yo'kn. ³³ Es yu'uts nyajtawaampy. Ko jyikypyúktut, ¿púnuk yu'u nidu'uk ñudo'oxy'ajtypy?, ja'a ko yu'u tpujk'abudsuumdaaydyu tadu toxytyujk nijxutujkuty.

³⁴ Net ja Jesús 'yadsooy:

—Ma tyadu naxwíñudu, pujktup ja ja'ayuty, ³⁵ per di'ibáty nitujkup es jya't-tut ma tadu jiky'ajtun es jyikypyúktut, kyaj ñakypyúktut, ³⁶ ja'a ko kyaj mbaat ñaky'ooktu. Pes du'un 'yíttut éxtum ja ánkusuty, Dios 'yu'unk'átudut, mut ko tu jyikypyúktu. ³⁷ Ma yajmadya'aky ja kepy tyoy, ku'um ja Moisés xytyuknija'am ko yu o'kpu jyikypyúktu. Es jap tkuxjaay ko Dios 'yanmaay: “Újts Dios di'ibu ja m'aptujkuty xy-Dyios'ajtupts. Újtsu du'un ja Abraan Dyios, Isaa esu Jakoob.” ³⁸ Dios, kyaj yu'u Dyios'aty mut ja eekypyu. Yu'u 'y-ity Dios mut ja jiikypyu. Es mut yu'u tugekyu jyiky'ajta'aydyu.

³⁹ Net naaguty ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpukpup jyunandu:

—Oy tu xy'adsoy.

⁴⁰ Es kyaj pún 'yoknaydyuk'a'ijxunu es tii tnakyyajtáwdut.

Pánu tyuump 'yaats ja Kristu

⁴¹ Net ja Jesús dyajtuudu ja'ajuty:

—¿Es wi'ix mjuna'andu ko ja Kristu yu'u Davit ja tyuump 'yaats? ⁴² Davit ku'um jyuna'añ ma ja Salmu neky: Yu Nindsun'ajtum Dios t'anuumu újtsu nWindsán:

“U'uñ yaa aga'añdsyoo ma ujun

⁴³ extu kots uj najtugótyut tugekyu mij ja mmudsip.”

⁴⁴ ¿Es wi'ix mbaat yu Kristu tyuump'áty 'yaats'átyuty yu Davit?, ja'a ko Davit ku'um jyunán: “NWindsúnuts.”

Jesús tnigajxy ja di'ibu tsajptugóty ya'uxpukjktup

⁴⁵ Es ja ja'ayuty nidugekyu tmudoo'íty ko Jesús t'anuumu ja 'yuxpukjktup:

⁴⁶ —Naygywentu'átudu miidsuty muut ja di'ibuty ya'uxpukjktup tsajptugóty. Yu'u pyujtáktup ja witu yembyu, es ttsoktu es ja ja'ayuty 'yubo'x kyajxpo'xudut tu'aay mudu windsu'kun es t'uxta'aydyu uñaaybyajn ja oybyu ma ja tsajptujk es ma ja xuu tyúnuty, ⁴⁷ es tpujkudu ja tyujkuty yu ku'ekytyo'oxyuty, es kyajxta'aktu jeky es du'un twin'uuna'andu ja ja'ayuty, es ñay'andíjudu jyiky'attu tuy'ajtun muut. Paaty pátdup ni'igu ja tuydyu'unun.

Ku'ekytyo'oxy ja myeeñ dyoxy

21 Es ma ja muj tsajptujku 'yalka-nsiü ja Jesús t'ijxy ko ja muk-ja'aydyujk tpujta'aktu ja meen. ² Es nandu'un t'ijxy ko tu'ugu ku'ekytyo'oxy ayoobu tpujta'aky nandu'un majtsku mutsk meenu'unk. ³ Es ja Jesús t'anmaay ja 'yuxpukjktup:

—Tuy'ajtun n'anuumu ko tyadu ku'ekytyo'oxy di'ibu ayoop tu dyaky ni'igu es kudiinun ja mukja'ayuty, ⁴ ja'a ko yu'ujuty tu dyaktu di'ibu yajnadujkup, peru tyadu ku'ekytyo'oxy tu dyaky tugekyu ja myeeñ di'ibu tukjiky'ajtun.

Jesús tnigajxy ko ja muj tsajptujk tyugoya'añ

⁵ Es nija'ajuty jyuna'andu ko ja muj tsajptujk 'yóuty tsyújuty ya'ixy mut ja tsaa ja oyatypyu es mut di'ibu ja ja'ay tu tnayaktu éxtun ja windsu'kun. Net ja Jesús jyunán:

⁶ —Ja'tup ja xuu ko tugekyu tyaadu di'ibu miits m'ijxtup jyijtta'ayut es ni kyawu'umut ni tu'ugu tsaa nikuuabyéty.

Ijxwu'umun ko ja naxwíndu tyugoya'añ

⁷ Es ja 'yuxpukjktup dyajtuudu ja Jesús:

—Windsún, ¿na'a tyaadu jyata'añ du'un es wi'ix ja ijxwu'umun ko tyaadu du'un jyata'añ?

⁸ Es ja Jesús jyunán:

—Naygywentu'átudu, kudiibu myajwin'uundut, ja'a ko may myina'añ di'ibu juna'anaamp: “Ujtsu du'un ja Kristu.” Es juna'anaamp: “Tu jya'ty ja tiempu.” Katu xypyanujxtu. ⁹ Ko xymyudówdut es jyuna'andu ja'ay ko myina'andu soldaadu es tsiptuna'andu, kyaj mnay'adsu'ugudut. Dios tyuknibujtáku es yu'u tyun jyátut jawyiin, per kyajnum tpaaty ma ja naxwíndu tyugóyut.

¹⁰ Tu'ugu naxwíndu tsiptúnut mut ja wiinkpu naxwíndu esu ana'ambu mut ja wiink ana'ambu. ¹¹ Es myínut ja muk ujx, es majatyu nax kajpn myínut ja yuu es ja muk pa'am, es jam tsajwínm ya'ixut ja ijxwu'umun di'ibu naxwíndu ja'ay tsu'ugudut.

¹² Es kyajnumu naty tyuñ jya'tyuty tugekyu taadu, miits myajmátstut, myajtsúmut es myajtsaatsytyúnut, myajmunujxup ma ja kumdattujk es ma gobernadoor es ma réyuty, ja'a ko miits xypyanujxtupts. ¹³ Es du'un miidsuty xykajxut ujtsu nja'a ma ja ja'ayuty. ¹⁴ Katu mjetmay'ooktu miidsuty wi'ix mnayñikajxtu'ududut, ¹⁵ ja'a ko ujts nyákup ja ayuk es ja winma'añ di'ibu ni pún ja mmudsip kyamada'agut es mjupjugajxudut. ¹⁶ Es n'awanu miidsuty ko extu mdaak mdeedyuty es ja mmuga'axuty es yu mmatnaymyaayubuty mguyákudut, es mya'ogudut nidu'uguty miidsuty.

¹⁷ Es nidugekyu ja'ayuty m'axuk'ixudut ja'a ko miits xpyanujxtupts. ¹⁸ Per ko du'un ja ayo'on jyá'tut, kyaj mjuna'anut ko Dios tu mja'aydyugoooyunu. Dios mgwentu'ajtudup oy, extu mwaay di'ibu mgubajkkujxm myudajtypy madsyoy. ¹⁹ Amuk jotmuk mnaybyujta'agudut es xpyaadut ja nitsokun.

²⁰ Ko xy'ixtut ja Jerusalén kajpn ñadu-jkta'ayut mut ja soldaaduty, tu naty tpaaty ma kyutugoya'añ. ²¹ Es miidsuty di'ibu ijtup Judeeu, nujxtu jagam yugoty; es púnuty ijtup Jerusalén, pudsumdu nandu'un netyu, es púnuty ijtup kamoty, kyaj jyumbítut kajpnóty, ²² ja'a ko ayo'on jatánup es yajkuydyuna'añ éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ. ²³ Puroobu yu toxytyujkuty di'ibu u'unkmuuduty es di'ibu ya'u'unktsi'tsp ko du'un jyátut, ja'a ko muk ayo'on ñáxut ma ja nax, y ni'igu jyáttut tsaatsy kyubety ma tyadu ja'ayuty. ²⁴ Nija'adyu ja'ay ya'oogudut ja soldaaduty. Es nija'ajuty yajmunujxut tsimy majatyu wiink naxwíñudu. Es ja wiink ja'ayuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty 'yana'amu ma ja Jerusalén kajpn extu ko kya'pxut ja tiempu di'ibu Dios tu tpujta'aky.

Wi'ix jyumbítut ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu

²⁵ Es ya'ixa'añ ja ijsxw'umun di'ibu Dios tyunaampy ma xuu es ma po'o es ma mudsa'a. Es ja naxwíñudu ja'ay kyaj tnijáwudu ti tunánup es nay'ad-su'ugudup muk ko tmudówt pyumimy yu jikymyejyñ es jyantsypyudu'ugut. ²⁶ Es ja ja'ayuty extu o'ktso'ogup mut ja tsu'ugu ko t'ixut di'ibu jatánup ya naxwíñ, ja'a ko extu yu mudsa'a yu'x-a'añ. ²⁷ Net t'ixtut ko uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nmínuduts ya naxwíñ yoodsóty mut ja muk'ajtun es ni'igu muj'ajtun. ²⁸ Es ko oga'an tsyon-da'agut tyadu ayo'on, jotkujkudu es

kooju'uktu, ja'a ko pojun myínut ja mnitsokun.

²⁹ Es ja Jesús nandu'un tpujtáky ja iixpajtun:

—Ixtu yu iigu kepy es oytyim di'ibu képyuty. ³⁰ Ko xy'ixtut xymimiy yu 'yaay, miits mnija'adup ko tu wyingón ja ambu. ³¹ Es nandu'un ko xy'ixtut jyátudu tadu di'ibu tu n'anuumu, mnijáwudup ko tu wyingón ja Diosu kyutujkun.

³² T'uy'ajtun n'anuumudu ko tugekyu tyadu jyata'añuty maanumu naty ja ja'ayuty di'ibu tyam kyaj 'yo'kta'aydyunum. ³³ Ja tsajp es ja naxwíñudu náxup, per ja n'ayúkuts ni na'a kyakexy kyanaxy.

³⁴ Mnaygywentu'átudup miidsuty. Katu mnaymastu'ududu es nugoo mgay mmu'uuktut es xymyumay xymyudajtat di'ibu ya naxwíñ, esu tadu xuu ajotkumiigyu ti'in myajtukja'ttut éxtum ko ja juyujkuty yajnáky. ³⁵ Es du'un jyáttut nidugekyu naxwíñudu ja'ay kots uj nujx nmiñ. ³⁶ Awix jujp'ixtu es du'unum mgajxta'aktut es du'un mnitso'oktut ko jyátut tadu ayo'on es muk aa muk jot xywyinguwa'aguduts, uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu.

³⁷ Xuuñ ja Jesús ya'uxpeky ma ja muj tsajptujk, esu tsu'um jam dyajnáxy ma Oliivus Kopk. ³⁸ Es nidugekyu ja'ayuty jyajttu jépyup jap ma ja muj tsajptujk es tmudoo'ita'añ ja Jesús.

Tkajxy'áttu pun wi'ixu Jesús yajmátsut

22 Es ja pasku wyingónu naty ma yajkáy ja tsajkaaky di'ibu kyaj tmudaty ja levaduuru. ² Es ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktup t'uxta'aydyu ja winma'añ wi'ix 'yoogut ja Jesús, per ttsu'ugudu ja ja'ayuty.

Juudus tkuyaka'añ ja Jesús

³ Net ja mujku'ugópk Satanás tmooy ja winma'añ yu Juudus Iskaryotu di'ibu ijtp nidu'uk ma ja nimajmajtskpu Jesusu 'yuxpukpu, ⁴ es oj ñejxy ma ja teedy-wyindsúnuty es di'ibuty yu muj tsajp-tujk kywentu'ajttup, es myadyaky mut yu'ujuty wi'ix tkuyaka'añ ja Jesús. ⁵ Es ja ja'ayuty xyondaktu es t'anmaaydyu ja Juudus ko tmo'oya'andu ja meen. ⁶ Es ja Juudus tkupejky es t'uxtaay ja winma'añ wi'ix tkuyákut ja Jesús ko kyaju naty nu'unu ja'ay.

Nindsun'ajtumá 'ya'ux

⁷ Es ma ja pasku ko ja ja'ayuty dya'ooktu ja byorreegu, ⁸ net ja Jesús tkejxy yu Peedru mut ja Fwank es t'anmaay:

—Nujx ya"abaadudu ja pasku a'ux.

⁹ Es yu'ujuty dyajtuudu:

—¿Ma xytsyeky es nya"abaaduduts?

¹⁰ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Ko miits mgajpndúkudut, net xypyaadut tu'ugu yedyujk di'ibu myunejxypy tuk tsiyu nuu, es xypyanujxut extu ma tyujktáku. ¹¹ Es xy'anuumut ja kudujk: “Ja Windsún yu'u myajtuujup: ¿Ma ja kwartu ma mbaat n'a'ux'áttuduts mududsu n'uxpukputujk tyam ja pasku?” ¹² Net mduk'ixudut tu'ugu muj kwartu es oydyún ma ja tukniku'uybyu tajk. Es xy'uxkúkut ja a'ux jam.

¹³ Es yu'ujuty ñajxtu es tpattu tugekyu éxtum 'yanmaayy ja Jesús, es dya'abátudu ja pasku a'ux.

¹⁴ Es ko oorú oj tpatnu esu ja'ay 'y'a'ux'áttut, ta ja Jesús es ja 'yuxpukputujk ñaxwa'tstaaydyu meesu winduuy. ¹⁵ Net ja Jesús jyúnáñ:

—Njantsytsyékyuts es nduna'añuts mut miits yu tyadu pasku a'ux ma kyajnams n'eeky. ¹⁶ Ja'a ko n'anuumudu ko kyajts nnakykyáyt ja

pasku a'ux extu ko yajkuydyúnut ma ja Diosu kyutujkun.

¹⁷ Net tkone'ky tuk vasu vinu es tja'aygyudáky ja Dios es t'anmaay ja 'yuxpukputy:

—Matstu es xyajwa'xtut miidsuty. ¹⁸ N'anuumudu ko kyajts nnaky'u-uguduts ja vinu extu ko myínut ja Diosu kyutujkun.

¹⁹ Es óknun tkone'ky ja tsajkaaky es tja'aygyudáky ja Dios, net ttujkwa'xy es tmooydyu ja 'yuxpukputy es t'anmaay:

—Yu'u tyaadu ujtsu nnini'x di'ibu yajkuyakaamp mut miidsuty. Tundu d'u'un esuts xyjamyátstut.

²⁰ Es nandu'un ttuun mut ja vasu vinu ko kyaaydyaay ma ja a'ux es jyúnáñ:

—Tyadu vinu, yu'uts ja nne'pyñ di'ibu yajtamaamp yaj'yokaamp kots n'oogut miidsuty m'oy'ajtunguyxmuty es yu'u-gyujxm ja Dios mmo'oyudut ja jembyu kajxy'átypu.

²¹ Es ja yedyujk di'ibuts xykyuyakaamp, ta tyam 'yity mut uudsuty ma tyadu meesu. ²² Es tuy'ajtan ko uj, ja Naxwíndu Ja'ayadyu Kyudanaabyu, nyo'oyuts ma ja o'kun ja tyu'u, éxtum ja Dios tu tpujta'aky. Per puroobu ja yedyujk di'ibuts xykyuyakaamp.

²³ Net ja 'yuxpukputy ñayyajtuujudu ak yu'ujuty púnu da kuyakánup.

Pún waanu muj

²⁴ Net ak yu'ujuty ñayjyúnánudu púnu da ni'igu muj ijtp. ²⁵ Es ja Jesús 'yanmaayadu:

—Ja naxwíndu ja'ayu ryéyuty esu gyobernadooruty ñaymyujpujta'agadu, es ttsoktu es ja ja'ayuty jyuna'andut ko yu'u jyiky'attu tuy'ajtan muut. ²⁶ Per miidsuty kyaj d'u'un xytyúndut. Ko muj m'ita'anut ma Dios, kyaj mnaymyujpujta'agadut. Naybyujta'agadu éxtum di'ibu waanu mutskpu, es di'ibu ana'amp, yu'u

naybyujtákup éxtam tu'ugu tuumba.
²⁷ ¿Es pún ni'igu muj? ¿Di'ibu uñaapy
 ma ja meesu es kyay, o ja tuumba di'ibu
 wingiipy? Ja'a pún uñaapy es kyay,
 ¿kudii? Per uj tyámuts ma miidsuty
 éxtam di'ibu wingiipy.

²⁸ Es miidsuty tu xyjamyudáttats es
 tu nandu'un m'ayowdu mut uj. ²⁹ Paaty
 éxtam yu nDeedyats tu xymyo'oyuts
 ja kutujkun, uj nmo'oya'añuts miid-
 suty nandu'un ja kutujkun ³⁰ es mgay
 m'uuktut mut ujts mats ja nmeesu kots
 uj nmínut yajkutujkpu, es nbujta'ak-
 tut miidsuty éxtamu gobernadoorty es
 m'ana'amut ma ja majmajtskpu Israelu
 myaangudyu tyuump 'yaats.

Jesús tnigajxy ko Peedru 'yuxtiја'añuty

³¹ Es ja Jesús t'anmaay ja Peedru:

—Simonk, ja mujku'ugópk Satanás
 tu t'amdoy yu kutujkun ma Dios es
 miits myajwijsxita'andu éxtam ja
 triigu yajwinxity. Ja'adsu tyaadu
 n'andijpy, íxup wi'ix myajpekytyúnudu.
³² Per uj tuts nmunu'xta'aky ja Dios
 kadiibu mmubujkun tyugoy'átut. Es
 ko mij mjodumbítut, xypyudákut
 ja mmugu'uguty es kyajts uj
 xymyastu'uttut.

³³ Es ja Peedru t'anmaay ja Jesús:

—Windsún, uj nbanujxaambyats mij
 oy mdimnuxat pujndugóty, es extu
 óyuts ndim'oogut mut mij.

³⁴ Ta ja Jesús 'yadsooy:

—Peedru, n'anuumu ko tyamyu,
 ko kyajnumu naty ja tugaak 'yuy,
 mjuna'anut tuguk ok ko kyajts mij
 xy'ixy'aty.

³⁵ Net ja Jesús dyajtuudu ja
 'yuxpujkruty:

—Kots mij ngajtu n'ayuk kajxwa'xpu
 es kyaj xymyunnjxtu ja mmorral mut
 ja mdu'ugaayuk es ni mmeendyujk es
 ni mgu'ugu ni'igabu, ¿tii mdu'ogoy'ajtxu
 oynu'unun?

Es yu'ujuty jyunandu:

—Ni tii.

³⁶ Net ja Jesús jyunán:

—Pes tyam n'anuumu, pún myudaj-
 typy ja myorral es ja myeendyujk, wa'an
 dyajnejxy. Es pún kyaj tmudaty yu es-
 paadu, wa'an tteeky ja wyit es tjúyut.

³⁷ Es n'anuumu koonum yajkuudyúnut
 mut uj éxtam ja Diosu jyaabyajtun jyu-
 na'añ: “Yajtúnup éxtamu axuk ja'ayun.”
 Pes, tugekyu di'ibu jaabyéty ijt mut uj,
 koonumu du'un tyuñ jyátudut.

³⁸ Es ja 'yuxpujkruty 'yanmaayudu:

—Windsún, tyam majtsku espaadu.

Es ja Jesús 'yadsooy:

—Mut yu'uy.

Jesús kyajxta'aky Jetsemanii

³⁹ Net ja Jesús tso'oñ es ñejxy ma ja
 Oliivus Kopk, éxtam jaayum ñejxy. Es
 ja 'yuxpujkrutyuk pyanujxudu. ⁴⁰ Es ko
 jyajttu jam, net ja Jesús jyunán:

—Kajxta'aktu es kadiibu
 mbekytyúndut.

⁴¹ Net ja Jesús ñejxy abeky tuk
 ka'tske'egyun, es ñaygyoxtonaaydyáku
 es kyajxtáky, ⁴² es jyunán:

—Tatu, pun mdsejpy, yajjuga'agu
 tyadu vasu. Per kyaj tyúnut éxtamts uj
 ndseky, tun éxtam mij xytsyesty.

⁴³ Es net ñimiinu tu'ugu anklus di'ibu
 tsajpótm es jyotmukmooyu. ⁴⁴ Es ko
 jam jyantsy'ayooy muk, net kyajxtáky
 mut tugekyu myujaa, es pyuxyíkyuty
 es xye'xy éxtamu ne'pyñ di'ibu ka'ap
 naxkujxy.

⁴⁵ Es ko pyude'ky ma naty kyajx-
 ta'aky, ta ñejxy ma ja 'yuxpujkrutyuk,
 es tpattu ak maadup, mut ko jyot-
 may'ooktu. ⁴⁶ Net ja Jesús jyunán:

—¿Ti ko mma'adu? Pudu'aktu es
 mgajxta'aktut, kadiibu mbekytyúndut.

Jesús yajmátsy

⁴⁷ Támnumu naty ja Jesús 'yakkajxy
 ko myiindu mayja'ay es ja Juudus

twinyo'oyudu, ja di'ibu ijtp ma nimaj-majtskpu xpujtkpu. Es ja Juudas tnimiiñ ja Jesús es ttsu'xa'añ. ⁴⁸ Net ja Jesús t'anmaay ja Juudas:

—Juudas, ¿du'unats xykyayaka'añ mut tu'ugu tsi'xyu?, uj, ja Naxwiñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu.

⁴⁹ Es ko ja 'yuxpujkrutujk t'ixtu di'ibu jajtup, net dyajtuudu ja Jesús:

—Windsún, ¿nok'yajtu'unum yu espaadu?

⁵⁰ Es nidu'uk yu'ujaty dyajtsayujtu tu'ugu teedywyindsungópku tyuumbu es tnibo'tu ja 'ya'oydyatsk.

⁵¹ Net ja Jesús jyunáñ:

—¡Mastu'ut! ¡Tu net!

Es net ja tyatsk ttoonu, es dya'agu-daku. ⁵² Es netu Jesús t'anmaay ja teedywyindsúnaty es di'ibu muj tsajptujk kywentu'ajttup es ja mujja'aydyujkuty di'ibu naty jajnujxándup:

—¿Ti ko mmindu mut ja espaadu es ja kepy, éxtumxyupts uj nma'tspaty?

⁵³ Es kots uj n'ijty bom bom muj tsajptujk ñabotsoty, ni je'eyuts miits xyky-atoonda. Per tyamu net tu tpaaty ja ooru ma miidsuty mmada'agut es ja ka'óbyuty.

Peedru t'uxtijy ja Jesús

⁵⁴ Net tmajtsu ja Jesús es dyajnujxtu ma ja teedywyindsungópku tyujk, es ja Peedru tpanejxy jagam jawu. ⁵⁵ Es ja ja'ayaty dyajmájudu jünun ma ja tu-ja'a, es 'yu'uñudu xyamdu; es ja Peedru ñaxwe'tsy nandu'un ma ja ja'ayaty. ⁵⁶ Net tu'ugu kiixy po'oduumbu t'ijxy ja Peedru 'yu'uñu jam juumbu'am. Es tuyu 'yijxu es jyunáñ:

—Tyadu yedyujk, yu'u naty mut ja Jesús jyudyty.

⁵⁷ Net ja Peedru jyunáñ:

—Nitu, kyajts n'ixy'aty.

⁵⁸ Es ko waanu 'yijty, jatu'ugu ja'ay 'y-ijxu ja Peedru es 'yanmaayu:

—Mij mut yu'u mjudyty nandu'un.

Net ja Peedru jyunáñ:

—Kyaj 'yujtsuty.

⁵⁹ Es ko 'yijty éxtum tuk oorun, net jatu'uk 'yanmaayu:

—Tuy'ajtun ko tyadu yedyujk mut ja Jesús, ko Galileu ja'ay yu'u.

⁶⁰ Net ja Peedru jyunáñ:

—Kyajts nnijawu ti mij mgajxypy.

Es ko ja Peedru du'un jyunáñ, ne-tyu ja tugaak oj 'yuy. ⁶¹ Es ja Jesús kyoo'awdijty es twin'ijxy ja Peedru. Net ja Peedru tjamejtsy éxtum 'yanmaayu ja Jesús: “Kyajnumu naty ja tugaak 'yuy ko mij mjuna'anut tuguk ok ko kyajts xy'ixy'aty.” ⁶² Es net ja Peedru pyud-seemy es kuwepy kuka'atsy jyuy.

⁶³ Es ja ja'ayaty di'ibu kywentu'ajttup ja Jesús ttukxiktu, twojptu, ⁶⁴ twingud-su'umudu, es t'anuumudu:

—May pún tu mgóxyty.

Jesús, wyinduuyaty di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty

⁶⁵ Es t'anmaaydyu wi'ixátyuty es kyaj tmuj'ijxtu.

⁶⁶ Es ko oj xyuñu, net ñaymyu-jkudu ja mujja'aydyujk es ja teedywyindsúnaty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'xpujktup, es dyajnujxtu ja Jesús ma di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty. Es jap dyajtuudu:

⁶⁷ —Anmaagyuts, ¿mijtsu du'un mGristu?

Esu Jesús 'yadsooy:

—Pun n'anmaapy ko du'un, kyaj xymyubáktut, ⁶⁸ es pun nyajtiibyuts oytyiity, kyajts xy'adsówdut. ⁶⁹ Es tyam es extu winu xu winu tiempu, uj ja Naxwiñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, n'u'uñuduts ma 'yaga'añgyu'u Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy.

⁷⁰ Net nidugekyu ja'ajaty dyajtuudu ja Jesús:

—¿Tii mjuna'anaamp ko mij Dios m'U'unk'átyuty?

Esu Jesús 'yadsooy:

—Ты'ajtun, џjtsu du'un.

⁷¹ Net ja ja'ayuty ñay'anmaayudu:

—¿Ti nyajwa'anum ja testiigu? Tu nmudo'om tugekyu udsajtum di'ibu yu'u ku'um kyajxypy ko yu'u Dios 'yU'unk'átyuty.

Jesús, Pilatu wyinduuy

23 Ta nidugekyu ja ja'ayuty jam juntoty pyudu'ktaaydyu, es dyajnyxtu ja Jesús ma Pilatu. ² Es jap tni'u'unudu es jyunandu:

—Tuts nbaattu ko tyadu yedyujk ni'igu dyajnaymyúk dyajnaydya'adsudu ja nja'ay'ajtum es jyuna'añ ko kyaj ngugubajtum ma yu yajkutujkpu kopk, es nandu'un jyuna'añ ko yu'u Kyrístuty, tu'ugu rey.

³ Net ja Pilatu dyajtuuy ja Jesús:

—¿Mijtsu du'un ja israelítudyu ryey?

Ta ja Jesús 'yadsooy:

—Ты'ajtun, џjtsu du'un.

⁴ Net ja Pilatu t'anmaay ja teedywyindsúnuty es ja mayjya'ayuty:

—Kyajts nbatu ti pyojpu tyadu yedyujk.

⁵ Es ja ja'ayuty ni'igu jyunandu waanu muk:

—Yu'u ni'igu dyajnaymyúk dyajnaydya'adsudu ja ja'ayuty, dyajtsondáky jap Galileeu, es extu yaa Judeeu.

Jesús, Eroodus wyinduuy

⁶ Es ko ja Pilatu tmudooyu taadu, net dyajtuuy pun Galileeu ja'ay yu'u.

⁷ Es ko t'anmaaydyu ko du'un, net tkejxy ja Jesús ma Eroodus di'ibu ijtp gobernadoor Galileeu es tu naty myiñ Jerusalén paskuxu'ajtpu.

⁸ Es ko Eroodus t'ijxy ja Jesús, net jyantsyxyondaky, ja'a ko tuuyup tja'ixy'atán ko tmudoy'ajty di'ibu Jesús tyiimpy. Es yu'u t'ixa'añ ko Jesús ttúnat ja muj'ajtun. ⁹ Es dyajtuuy may ja ayuk. Peru Jesús kyaj t'adsooy ni di'ibu.

¹⁰ Es nandu'un jap myiindu ja teedywyindsúnuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpajktup, es ñi'uunudu mukta'aky.

¹¹ Net ja Eroodus es ja syoldaadutujk kyaj t'agupajktu. Ta ttukxiktu. Net ttukpajtáktu ja wyit éxtumu reydyujk es net tkejxy ja Jesús jatugok ma ja Pilatu. ¹² Ja Pilatu mut ja Eroodus naymyudsip'ajtudubu naty es ko tadu xuu ñaymyabyujkudu jatugok.

Jesús ñiduku es 'yoogut

¹³ Es net ja Pilatu dyajnaymyujku ja teedywyindsúnuty es ja justisutujk es ja ja'ayuty, ¹⁴ es t'anmaay:

—Miidsuty tu xyajmíndu tyadu yedyujk es mjuna'andu ko dyajpudu'uktu ja'ayuty, es uj tuts nyajtáy es nbayo'oyuts, es kyajts nbatu ni ti pyekey éxtum miits xyñi'uunudu.

¹⁵ Es nandu'un ja Eroodus kyaj ti tpatu ja pyojpu. Paaty tu tkajxumbíty jatugok ma ujtsun. Es mut yu'u, ni ti tkatún di'ibu tukpaadudup ja o'kun.

¹⁶ Paaty ndsaatsytyúnupts es óknúmts nnasmátsut.

¹⁷ Pasku pasku ja Pilatu koonum tnasmatsu tu'ugu tsimyja'ay di'ibu ja'ay tsyojktup. ¹⁸ Net ja mayjya'ayuty yaxkaktaaydyu muk:

—¡Kyaj! ¡Kyajts yu'u ndsoktu! ¡Nasmatsu Barrabás!

¹⁹ Es yu Barrabás yu'u naty tsimy ijtp mut ko tu naty tnibude'eky ja yajkutujkpu jap kajpnóty es yajja'ay'eeeky.

²⁰ Es ja Pilatu ja'a jyatsojk es tjanasmátsut ja Jesús, paaty jatugoku Pilatu tjatukjaygyukuyáñ. ²¹ Per ja ja'ayuty 'yak'ya'ax 'yakjoktu muk:

—¡Yajkruuzpát, yajkruuzpát!

²² Es myuduguk ok ja Pilatu t'anuumudu:

—¿Per ti dun tu ttuundugóy? Uj kya-jts nbaaty ni ti pyojpu di'ibu kyu'oogup, wi'ix mbaat 'yeeky. N'oktsaatsytyúnúts es nnasmátsuduts.

²³ Es ja ja'ayuty ni'igu jyunandu jantsy muk:

—iWa'an tkruuzpéty! iWa'an tkruuzpéty!

Es ja'a ko muk yax jyojktu, net yajtuuñ ti tsojktup. ²⁴ Net ja Pilatu tkuyduuñ éxtum yu'ujuty ttsojktu. ²⁵ Es ko twin'ijxtu Barrabás, ta dyajpudsuumdu jap pu-jxndugóty mut ko tu naty tñibude'eky ja yajkutujkpü es yajja'ay'leeky. Net tñas-majtsudu. Es ja Pilatu tkuyajky ja Jesús éxtum ja ja'ayuty ttsojktu.

Jesús kyruuzpéty

²⁶ Es ko ja Jesús yajmunujxnu kruuzpajtpu, net tu'ugu yedyujk tmajtstu tu'aay di'ibu xyu'ajtypy Simonk es kyugajpnuty Sirene. Kyamoty naty tu 'y-otsy. Es ja soldaadutujk 'yanmaayu es tkajpüt agwanu yu Jesusu kyruuz.

²⁷ Es jyantsypyannujxudu mayjya'ay, es ja'a muut mayu toxytyujk di'ibu jantsyjuuy jantsyyáxtup mut ja jotmay ko ja Jesús dyajkruuzpata'andu. ²⁸ Es ja Jesús tñi'ijxumbijty es t'anmaay:

—Miits toxytyujkuty di'ibu tsunaay-dyup Jerusalén, kátuts mij xyñiju'uydyu. Nayñiju'uyudu miidsuty ku'um es yu m'u'unk m'una'kuty, ²⁹ ja'a ko mínup ja tiempu ko mnayjyuna'anudut: “Jotkujk di'ibu kyaj mbaat 'yu'un'kpaattu, di'ibu kyaj tyim'u'un'kpaattu es di'ibu kyaj ya'u'un'ktsi'itstu.” ³⁰ Net ja ja'ayuty juna'anudut: “Kopk, nijjtpajtkuts uudsuty”, es ja tun t'anuumut: “Yajnitugeegyuts.”

³¹ Es t'ak'anuumudu Jesús:

—Uj kyajts ni ti axuukpu ndúñum es xyajkruuzpatándupts. ¿Ti mjunaamp xytyijy es jyáttut ja Jerusalén ja'ayuty di'ibu ni'igu pyojpu ja'ayuty?, es yu'ujuty pátpu ja muk tudyu'unun.

³² Es ja soldaadutujk dyajnujxtu nandu'un majtsku axuk ja'ay es dyajkruuzpata'andu mut ja Jesús ti'igyu. ³³ Es ko tmujajttu ma ja lugaar txu'aty Kalaveeru, net dyajkruuzpajttu

ja Jesús. Es pu'aaybu'aay ja majtskpü axuk ja'ay. ³⁴ Es ko jam dyajkruuzpajttu, ja Jesús jyunáñ:

—Tatu, pojpu'ma'xtu, ja'a ko kyaj tñi-jáwudu di'ibu tyuundup.

Es ja soldaadutujk ttuundu ja rifu es dyajwa'xut ja Jesusu wyit. ³⁵ Es ja mayjya'ayuty t'ijxtu jam, es extu ja justisutujk ttukxiktu ja Jesús es jyunandu:

—Wiink ja'ay tu dyajtse'eky. Wa'an ku'um tnayajtse'egyuty pun tui'ajtun ko yu'u Kyrístuty, ja di'ibu Dios tu twin'ixy.

³⁶ Net ja soldaadutujk nandu'un tñixik ttukxiktu ja Jesús es t'awa'anudu ja vinu ta'am, ³⁷ es jyunandu:

—Pun tui'ajtun mij ja israelitu ryey, nayyajnitso'ogudu mij ku'um.

³⁸ Es 'yity jam kyubajm kuxja'ay grieequ es latin es ebreeu di'ibu junaamp: “Tyadu yu israelítuty ja ryey.”

³⁹ Es tu'ugu axuk ja'ay di'ibu jam kuday ijtp kruuzkujxy nandu'un jyunáñ axuuk:

—Pun mij mGristu, nayyajnitso'ogudu ku'um es uudsuty xyajtso'oktuduts nandu'un.

⁴⁰ Es jatu'uk t'ooy ja myugu'uk es t'anuumu:

—¿Kyaj xytsyu'ugu ja Dios ko mij nandu'un myajtydyúñ? ⁴¹ Udsajtum mut ja tui'ajtun tyam n'ayo'om, ja'a ko udsajtum ngumudo'om di'ibu tundu'unum. Peru tyadu yedyujk ni tii tu tkatuundugóy.

⁴² Net jyunáñ:

—Jesús, xyjamyátsupts ko mja'tut ma myajkutuka'añ.

⁴³ Net ja Jesús 'yadsooy:

—Tui'ajtun n'anuumu ko tyamyu nmunujxtu tsajpótm es m'ítut mut uj.

Jesús 'yeeky

⁴⁴ Jaa naty kijkyxyuu, net tugekyu naxwínudu kyoodsudyaay es 'yijty

tuguk oorū wingoots, ⁴⁵ja'a ko ja xuu wyindujktaay. Es net ja aduy di'ibu muj tsajptugóty kyutswa'xy kujkkujm. ⁴⁶Net ja Jesús yaxkeky:

—Tatitu'unk, axájuguts ja n'anmujá'an.

Es ko du'un jyunáñ, ta 'yo'knu. ⁴⁷Es ko ja soldaadu windsún t'ijxy éxtum jyajtu, net ja Dios t'awdajty es jyunáñ:

—Tuy'ajtnu tyadu yedyujk kyaj ti ttuundugóty.

⁴⁸Es nidugekyu ja mayjya'ayuty di'ibu 'yixtu jap éxtum jyajtu, net tsoy'onnudu jap es tkojxtu ja kyaatsy mut ja jotmay.

⁴⁹Es nidugekyu ja ja'ay di'ibu 'yixy'ajttup ja Jesús, mut ja toxytyujkuty di'ibu padso'onu Galileeu, wyu'umdu jagam es t'ijxtu éxtum jyajtu.

Jesús ñaxtuku

⁵⁰Es tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Josee es jyiky'aty tuy'ajtnu muut es kyugajpnuty Arimateeu, Judeeu ñaxóty. Es ja Josee nandu'un yu'u nidu'uk di'ibu ana'amp muj tsajptugóty. ⁵¹Tadu Josee t'awixy nandu'un ko myínut ja Diosu kyutujkun es kyaj ti'igy mut 'yity ja ja'ayuty di'ibu junandu esu Jesús 'yoogut. ⁵²Net tninejxy ja Pilatu es t'amdooy ja Jesusu ñini'x. ⁵³Es ko dyajjunajktu kyruuzkujxy, net t'abijttu mut tu'ugu muj wit es tpujtáktu ma tu'ugu o'kpu jut di'ibu naty yu'u tu dyajtsajtsjuty dyajpa'ajutyty tsawiiñ es ma kyajnum ja o'kpu ñaxtuku. ⁵⁴Esu naty ñayjyujp'ixudu ko ja saabudu xuu dyajtsonda'aga'andu.

⁵⁵Es ja toxytyujkuty di'ibu naty tu tsooondū mut ja Jesús jap Galileeu, tpanujxtu ja Josee es t'ijxtu ja o'kpu jut es wi'ix yajpujtáky ja Jesusu ñini'x. ⁵⁶Es ñujxnudu ma tyujk es dya'uyuydyu ja pa'ak xu'kpu es ja ingwéntuty. Es net pyo'xtu ma ja saabudu xuu éxtum ja ana'amun jyuna'añ.

Jesús jyikypyeky

24 Es domingu xuu tsejkyu ja toxytyujkuty tmanujxtu ja pa'ak xu'kpu di'ibu naty tu dya'óyudu. Jam dyajnujxtu ma ja Jesús tu ñaxtuku. ²Ko jyajttu jam, net tpattu wiink tsoo ja tsaa di'ibu naty 'yagu'uy'ajtypy ja jut. ³Es ko tyujkudu jap, kyaj tpattu ja Jesusu ñini'x. ⁴Es kyaj tmuwinma'añbyáttu ti tu jyátyuty. Netyu kyuxe'ky majtsku yedyujk di'ibu wiyt jantsy tu'xp. ⁵Net ja toxytyujkuty tsu'kudu es ñaxku'ijxudu, es ja yedyujk 'yanmaayudu:

—¿Ti ko miits xy'uxta'aydyu yaa ma o'kputy di'ibu jiky'ajtp? ⁶Kyaj ja yaa. Tu jyikypyeky. Jamyatstu wi'ix m'anmaayu ko nátyñum 'yity jap Galileeu: ⁷“Uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajkuyaka'añuts ma ja pekyjya'aydyujk es xyajkruuzpátuduts. Es ko 'yítut tuguk xuu, njikypyákuduts jatugok.”

⁸Net ja toxytyujkuty tjamyajttu éxtum ja Jesús jyunáñ. ⁹Es ko jyajnudu jatugok jap kajpnóty, net ttukmumadyaktu nidugekyu ja nimajk tu'ukpu xpujku es nidugekyu di'ibu jap ak'ijttup. ¹⁰Esu tadu toxytyujkuty 'yijttu Mariiu Magdalenu, Fwanu, Mariiu di'ibu Santya'agu tyaa'ajtypy, es ja wiinkpu toxytyujkuty. ¹¹Per ja xpujkuptyujk kyaj tmubujktu, es jyunandu ko loku di'ibu kyajxtup.

¹²Net ja Peedru tsoy'oñ es ñejxy puye'egyu ma ja o'kpu jut es kyu'ijxu jap ogajp. Je'eyu jap ja wit 'yity di'ibu muut ja Jesús ya'abijty. Es net ja Peedru jyum-bijnu jotmaymyuut.

Jesús kyuxe'eky Emaús tu'aay

¹³Es net nimajtsku xpujku tsooondū Jerusalén es ñujxtu ma ja Emaús kajpn, di'ibu jagam majk tuk mil metrūn, ¹⁴es kyajx myadya'aktu tugekyu di'ibu naty tu jyátyuty. ¹⁵Es ko yu'ujuty du'un kyajx myadya'aktu esu Jesús ku'um ñiwin-

goonu es tyu'uyo'oydu muut. ¹⁶ Per ja Dios kyaj tyuk'uxkajpu ko yu'ujuty ja Jesús. ¹⁷ Net ja Jesús dyajtuuy:

—¿Ti mmadyáktup tu'aay?

Es net yu'ujuty wyá'k'a'adu jotmaymyuut. ¹⁸ Net yu'u nidu'uk di'ibu xyu'ajtypy Kleofus 'yadsooy:

—Tugekyu ja'ayuty tñijáwudu di'ibu tu jyátyuty Jerusalén ma pasku xuu. ¿Tii mij naydu'uk mjabye'xy'ajtp Jerusalén es kyaj xyñijawu ti jam tu tyuñ tu jyátyuty?

¹⁹ Net ja Jesús dyajtuuy:

—¿Ti jap tu jyátyuty?

Es yu'ujuty jyunandu:

—Extum tu ttundu ja Jesús nazarenu. Yu'u tu 'yity Diosu kyugajxpu di'ibu tyiimpy ja muj'ajtun es ya'uxpeky mut ja Diosu kyutujkun, es nidugekyu ja'ayuty myuj'ixudu. ²⁰ Per ja teedywyindsúnuty es ja njustis'ajtum tu tkuyaktu ma ja Pilatu es dyajkruuzpátut. ²¹ Es uudsuty njuna'andu ko yu'u yajnitso'ogup ja israelítuty. Es tyam tyugukxup ma dya'ooktu es dyajnaxtúkudu. ²² Nandu'un uudsudyu nmugu'uguty toxytyujk tats du'uñu xyajwu'amudu. Aambyu jepy tu 'yotstu ma ja o'kpu jut, ²³ per kyaj ja Jesusu ñini'x tu tpaattu. Net tu jyumbijnudu es xytyukmumadya'aktuts ko tu t'ixtu nimajtsku anklus di'ibu tu 'yanuamudu ko Jesús taa jyiky'aty. ²⁴ Es net tu 'yotstu nija'ajuty uudsudyu nmugu'uk es tu tpaattu éxtumu toxytyujk jyuna'andu, per ja Jesús kyaj tu t'ixtu.

²⁵ Net ja Jesús jyunañ:

—¿Ti ko mgujuunuty miidsuty? ¿Ti ko kyaj xymyubaktu tugekyu di'ibu Diosu kyugajxpu kyuxjaay? ²⁶ Yu'ujuty oj tkuxja'aydu wa'ats ko yu Kristu 'yayowa'añ es 'yooga'añ es óknun ya-jkutúkut mut ja muj'ajtun.

²⁷ Ta ja Jesús oj 'yawa'anxudu ja Diosu 'yayuk ma ku'am

yajnimadya'aky, tyimtsonda'aky di'ibu Moisés jyaay es tugekyu nu'un ja Diosu kyugajxpu tkuxjaaydu.

²⁸ Es ko jyajttu ma Emaús kajpn, ja Jesús éxtum jyawu tyu'unaxa'ñ.

²⁹ Per yu'ujuty dyajwu'amándu es t'anmaaydu:

—Wu'am mut uudsuty ja yaa. Tu tsyu'ujun.

Net ja Jesús wye'emy es tyujku mut yu'ujuty. ³⁰ Es ko jam 'yu'uñu niduguk ma ja meesu es 'ya'ux'ata'andu, net ja Jesús tkone'ky ja tsajkaaky, es tkuni'xy. Net ttujkwa'xy es tmooydu ja nimajtskpu. ³¹ Es netyu t'uxkajptu ko yu'adyu Jesús. Netu Jesús pojun tyugooy. ³² Es yu'ujuty ñayjyunánudu:

—Paadyumu du'un xyjatukja'am ja oy'ajtun ko mut tu ndu'uyo'oyum es nmadyákum es xytyuk'awa'anum ti ja Diosu jyaabyajtun 'yandijpy.

³³ Es netyu tsoy'ondú es ñajxtu jap Jerusalén. Es jap tu naty ñaymyúkudu ja nimajk tu'ukpu uxpujkruty mut ja jyamyuuduty. ³⁴ Es yu'ujuty t'awa'anudu ja nimajtskpu:

—Tuy'ajtun ko ja Jesús tu jyikypyeky. Simonk tu t'ixy.

³⁵ Net ja Kleofus mut ja myugu'uk tmadyaktu éxtum tu jyátyuty tu'aay es wi'ix tu t'uxkaptu ja Jesús ko ja tsajkaaky tu ttujkwa'xy.

Di'ibu Jesús tyuknipejkypy ja 'yuxpujkruty

³⁶ Es yu'ujuty t'akmadya'aktu tadu ayuk ko ti'in kyaxe'ky ja Jesús ma yu'ujuty es kyajxpo'xudu, 'yanmaay:

—Agujk'át jotkujk'áttu miidsuty.

³⁷ Ta jyantsytsyu'kudu. Du'un jyunandu ko ixxma'ttup. ³⁸ Es ja Jesús 'yanmaayudu:

—¿Ti ko mjotmay'ooktu? ¿Ti ko kyaj xymyubaktu ko ujtsu du'un? ³⁹ Ixtuts ja ngu'u es ja ndékyuts ko ujtsu du'un ku'am. Toonguts es ixtu ko tuy'ajtun. Yu

ijxma'tun kyaj tmudaty yu xyixy es ja pyajk éxtum miits xy'íxtuts uj nmudaty.

⁴⁰ Es ko du'un 'yanmaayü, tyuk'ijxu ja kyü'u es ja tyeky. ⁴¹ Es yu'ujuty kya-jpyum tmubeky mut ja xondakun es du'uñu wyu'amudyaadyu. Net ja Jesús 'yanmaayü:

—¿Kyaj ti xymyudattu di'ibu nju'xum?

⁴² Net myooyudu tuk pedazu ajkx tsá'ayu'unk. ⁴³ Es ja Jesús tje'xy yu'ujuty wyinduuy. ⁴⁴ Es net 'yanmaayü:

—Kots miidsuty munt n'ijty, n'anmaaydyu ko yajkuydyuna'añ di'ibu Moisés es ja Diosu kyugajxpu kyuxjaadyu es di'ibu ma Salmu neky di'ibuts uj xyñigajxp.

⁴⁵ Net ja Jesús tyukjaygyujkudu ja Diosu jyaabyajtun, es jyunañ:

⁴⁶ —Du'un 'yity kuxja'ay ko koonum yu Kristu 'yoogut, es kumduguk xuu jyikypyúkut. ⁴⁷ Es mut yu'ugyujxm

yajkajxwa'xut ma tugekyu naxwíñudu, tsyonda'agut Jerusalén, ko yu ja'ayuty dyajtugátstut yu wyinma'añuty, net ja Dios pyojpuma'xudut. ⁴⁸ Es miits m'ijttup testiigu ma tyaadu tugekyu. ⁴⁹ Mudowdu. Ujts ngáxup ma miidsuty di'ibuts ja nDeety tu twanda'aky. Per miits wu'umdu yaa Jerusalén extu ko xy'axájut ja muk'ajtun di'ibu Dios kyaxaampy.

Jesús tsyajpéty

⁵⁰ Net ja Jesús yajtso'onudu jap Jerusalén es yajnujxudu Betañu, es dyajpude'ky ja kyü'u es kyunu'xudu. ⁵¹ Es ko kyunu'xtaayü, net tsyajpajnu es ñujxnu tsajpótm. ⁵² Net yu'ujuty t'awdattu Dios es jyumbijttaayñu, jantsy jotkujk jyajnudu Jerusalén. ⁵³ Es tim jap'ajttup ma ja muj tsajptujk es t'awdattu ja Dios.

Oybyu Ayuk Di'ibu Fwank Jyaay

Diosu 'yU'unk jyumbity ja'ay

1 Ko di'ibáty tsyondaky, taa natyñu ja'a di'ibu yajtijp Ayuk. Es yu Ayuk yu'u nandu'unu Dios, es mudumu naty ja Dios Teety. ²Yu'u naty 'yity jawyiin mudu Dios. ³Ja Ayuk ja'a muut Dios dyajkojy tugekyu di'ibu jaa'ajtp. Tugekyu di'ibu yajkoj, kyaj oj ti kyojy pun kyaj ja'a muut. ⁴Ja'a di'ibu yajtijp Ayuk, ja'a yajk ja jiky'ajtnun nidugekyu di'ibu jiky'ajttap, es yu'u du'un ja jajun di'ibu ñu'umooy tyu'umooy nidugekyu ja'ayuty ya naxwiiñ. ⁵Esu tadu jajun, yu'u dun jajp ma kyoodsuty, es kyaj yu koots'át mbaat dyajtugóyu tadu jajun.

⁶Dios tkejxy tu'ugu ja'ay, Fwank'ajtp. ⁷Ja'a oj myiñ es tnikaixpátut di'ibu ijpg éxtum ja jajun, esu du'un nidugekyu ja ja'ayuty myubúkudut. ⁸Ja Fwank, kyaj yu'ujuty ja jajun, je'eyu yu'u tnikaixpétyu tadu jajun. ⁹Ja jajun tuy'ajtnubu di'ibu kyujajpy kyute'xypy nidugekyu ja ja'ay, ja'a miin ya naxwiiñ.

¹⁰Ijtpu naty ja ya naxwiiñ. Oyu naty Dios ja'a muut tu tjayajkojy ja naxwíñadu, kyaj 'yuxkajpudu ja ja'ayuty. ¹¹Ja'a oj tjanimíñ di'ibu jya'a'ajtypy, es kyaj oj kyupúkudu. ¹²Per nidugekyu di'ibuty kupújkudu es myubújkudu, dyajnigutujku es yu'ujuty 'yu'unk'átudut ja Dios. ¹³Yu'ujuty kyaj Dios 'yu'unk'átyuty mut ko ja'ay yajmiin yajjajtudu, es ni mut ko du'unu ja'ay ttseky, Dios axájudup mut ko ku'umu du'un ttseky.

¹⁴Di'ibu yajtijp Ayuk, ja'a jumbijt ja'ay es jyiky'ajty ma uudsuty. Es uudsuty tats n'ixtu ja myuj'ajtnun, ja ky'uam muj'ajtnun di'ibu tu'ugu Dios 'yU'unk'ajtypy, es tmudaty ak tim tuy'ajtnun es ak tim kunu'xun. ¹⁵Es ja Fwank ñikajxpejtypy éxtumu tyestiigu es jyunáñ:

—Tyaadu du'un di'ibuts n'andijpy kots njunáñ ko di'ibu miimp óknum es jawyiin uj, yu'u du'un jawyiin, ja'a ko taayumu naty jékyup kots uj nmiiñ.

¹⁶Tu Jesukristu xkyunu'xum kanak nipat. ¹⁷Myooy ja Dios ja Moisesu 'yana'amun, per ja tsojken es ja tuy'ajtnun yajmiin ja Jesukristu. ¹⁸Ni na'anum pún tka'ixy ja Dios Teety, per yu Diosu 'yU'unk di'ibu jam mut ti'igyu 'yity ja Dios Teety, yu'ujuty tu xytyuk'ijx xytyuknija'am wi'ixu dun ja Dios Teety.

Fwank Yajnubajtpu tnigajxy ja Jesús

¹⁹Yu Jerusalén israelítuty tkajxtu ja teedyuty esu levitu ja'ayuty di'ibu myu-duundup ja teety, es dyajtuwa'andu ja Fwank:

—¿Mbúnu dun mij?

²⁰Fwank 'yadsooyu tuy'ajtnun:

—Uj kyajts nGrístuty di'ibu Dios wyandak tkajxa'añ.

²¹Ta yajtuujumbijtadu jatugok:

—¿Mbúnxu dun mij? ¿Tii mijtsu du'un ja Diosu kyugajxpu Eliiusu?

Ta Fwank 'yadsooy:

—Kyajts uj n'Eliiusuty.

Ta yajtuujumbijtkójub:

—Pes, ¿tii mijtsu du'un ja Diosu kyugajxpu di'ibu minagambu?

Ta 'yadsooy:

—Kyaj.

²²Ta yajtuujumbijtadu jatugok:

—Pes, ¿mbúnu dun mij? Uj nmunujxándupts ja tuy'ajtnun ma ja di'ibuts tu xkyaxtu. Paaty, ¿ti ayúkuts xymyeepy esuts nmunujxut?

²³Ta 'yadsooy ja Fwank:

—Ujtsu dun miimp kugajxy muj itum es n'anuumudats miidsuty: “Yajtáwdu ja tu'u ma myina'añ ja Windsún” —du'un éxtum jyuna'añ ja Diosu kyugajxpu Isaiiu.

²⁴ Es nandə'un myiindu di'ibu fariseeu ja'ayuty kyajxtə. ²⁵ Net yajtuujudu ja Fwank:

—ǃTi ko myajnuβety pən kyaj mij mGrístuty, o m'Eliihsuty, o tade Diosu kyugajxpu?

²⁶ Es ja Fwank 'yadsooy:

—ǃj yajnuβajtpəts mut ja nəu, per mə miidsuty ta tu'uk di'ibu miidsuty kyaj xy'ixy'attu, ²⁷ es yə'u miimp óknum. Es kyajts ǃj xyñituku, ni je'eyə yə kyə'uk nga'agájudət éxtumxyupts ǃj n'ityəts tyuumbən.

²⁸ Tyaadu tyuun jyajtu mə ja naxwínudu di'ibu xyu'ajtypy Betañu, Jordán mujnəu awiñ, mə ja Fwank dyajnuβety ja ja'ayuty.

Jesús, ja Diosu wyindsu'kun

²⁹ Jakumbom ja Fwank t'ijxy ja Jesús ko myəwingónuty. Ta jyənán:

—ǃIxtə! Tyaadu də'un ja Diosu Byorreegu'unk di'ibu wə'əmp éxtumə wind-sə'kun es yajpojpnənitugóyut yə naxwiiñ.

³⁰ Tyaadədsu dən nmadyak kots njənán: “Oknum myiñ mə ǃj tu'ugu yedyujk di'ibu də'un jawyiin kudiinəm ǃj, ja'a ko taayumə natyñu jékyup kots ǃj nmiiñ.”

³¹ Kyajts ǃj ku'əm nnija'aju pənu dən yə'u. Per nmíñəts ǃj es nyajnuβetyəts mut ja nəu, es t'əxkáptut yə israelitu ja'ayuty.

³² Fwank nandə'un jyənán:

—ǃj nan təts n'ixy tsəjwínm kyuda'aky yə Espírítu Santu də'un éxtum tu'ugu paku'unk, es kyəxke'eky mə ja Jesús. ³³ ǃj kyajnumdsə naty nandə'un nnijawə pənu'ə. Per kodsə Dios xykyejxy nyajnuβəttut mut ja nəu, ja'ats xy'anmaay: “Ko yə Espírítu Santu xy'ixut jyənaky es kyə'at mə ja yedyujk, yə'u də'un di'ibu yajnuβəttut mut ja Espírítu Santu.” ³⁴ Tədsə net n'ixy, es ǃjtsə

də'un nnikajxpejtypy ko yə'ədyə Diosu 'yU'unk.

Jesusu 'yuxpəjkpu jawyiimbə

³⁵ Jakumbom tapə naty jatəgok ja Fwank mut nimajtsk di'ibu panəjxudəp.

³⁶ Ko Fwank t'ijxnəjxy ja Jesús, ta jyənán:

—ǃOk'ixtə! Tyəə də'un ja Diosu Byorreegu'unk.

³⁷ Ja nimajtskpu Fwangu 'yuxpəjkpu tmədoodə ko də'un jyənán. Ta tpanəjxtə ja Jesús.

³⁸ Es net ja Jesús ñəjyju'ijxu. Ta t'ijxy ko pyanəjxudə. Ta t'anmaay:

—ǃTi dən m'əxtəaydyəp?

Es ja'ajuty 'yadsoodə:

—Yə'əxpəjkpu, ǃmə mij mdsənu?

³⁹ Esu Jesús 'yadsoojumbijtudə:

—Min xy'ixtə.

Ta oj ñəjxtə mə dən tsyənə. Es jam oj kyudsə'ujənudə, ja'a ko mə taxk yax-pənə naty.

⁴⁰ Es nidu'uk di'ibu Fwank panəjxudəp, ta oj tpanejxy ja Jesús, ja'a yə Andrés, myəga'axə Simonk Peedru.

⁴¹ Kyajnumə naty ti tyuñ jyátyuty es ja Andrés oj t'əxtə'ay ja myəga'ax Simonk. Ta t'anmaay:

—Tu net nbəttum ja Kristu di'ibu Dios wyin'ijx.

⁴² Ta ja Andrés oj tmunejxy ja myəga'ax Simonk mə naty ja Jesús. Es ko ja Jesús t'ijxy, ta 'yanmaayə:

—Mijtsə də'un Simonk, Jonasə 'yu'unk. Es mij mxə'əttəp Sefəs (di'ibu yaj'andijp Peedru).*

Jesús dyaxə ja Felipu esu Natanael

⁴³ Jakumbom ja Jesús tsoonán ñəjx-a'əñ Galileeu. Net tpaty ja Felipu es t'anmaay:

—Pamiingəts.

*1:42 Peedru yə'u grieegeu kyajxy di'ibu yajpədsəəmp tsəə.

⁴⁴Yu Felipu, Betsaydu kyugajpnuty, ma nandu'un 'yittu Andrés esu Peedru.
⁴⁵Ta ja Felipu tso'oñ, oj t'uxta'ay yu Natanael. Ta t'anmaay:

—Tuts n'ixtu ja yedyujk di'ibu Moisés es di'ibu Diosu kyugajxputy jyaadyu ma ja Diosu jyaaybyajtun. Yu'u Jesús, 'yu'ungu Josee, di'ibu kugajpn Nazaret.

⁴⁶Net ja Natanael jyunán:

—¿Tii wa'an da mbaat pyadsemy Nazaret di'ibu oy?

Felipu 'yadsoojy:

—Min xy'ixy.

⁴⁷Ko Jesús t'ijxy myawingóñuty yu Natanael, ta jyunán:

—Tya tu'uk myiñ ja israelitu ja'ay di'ibu kyaj 'yanda'aky.

⁴⁸Net ja Natanael yajtuujy:

—¿Wi'ixuts mij xy'ix'aty?

Jesús 'yadsoojy:

—Uj mij n'ixy'ajtyuts kyajnumu naty Felipu mwóyuty ko naty m'u'uñu iigu patku'uy.

⁴⁹Net 'yadsooy ja Natanael:

—Ya'uxpajkpu, mijtsu du'un Dios m'U'unk'ajtup, mijtsu du'un ja israelítadyu ryey!

⁵⁰Jesús 'yadsoojy:

—¿Xmyabujkputs uj mij ja'a ko tu n'anuumu kots mij n'ijxy iigu patku'uy? Pes tyam xy'ixut di'ibuty ni'igu muj.

⁵¹Nandu'un jyunán ja Jesús:

—Jantsy tuy'ajtunuts miits n'anuumadu ko m'ixtup awa'ats ja tsajp es xy'ixtut ja Diosu 'yanklus pyat jyunáktut ma uj, ja Naxwíñudu Ja'ayadyu Kyudunaabyu.

Pujk ukun jap Kanaa

2 Kyumduguk xuu tu'uk ja pujk ukun 'yity jam Kanaa, ñaxwíñudu Galileeu. Tamu naty nandu'un yu Jesusu tyaak. ²Es ja Jesús mut ja 'yuxpajkputy oj ñujxtu ma ja ja'ay pyeky ko yajwoodu. ³Ko oj ja vinu kyexy, ta ja Jesusu tyaak 'yanmaayu:

—Kyajnpur ja vinu.

⁴Ta ja Jesús t'adsooy ja tyaak:

—Nanitu'unk, ¿ti kots du'un xy'anuumu? Kyajnumts uj xyñapaaty.

⁵Net ja Mariu t'anmaadyu ja di'ibu naty jam winguuydyu:

—Kuydyundu tugekyu di'ibu mduk'ana'amup.

⁶Tamu naty tudujku nuudujk di'ibu ak tim tsaa, di'ibu israelítuty yajtuundup ko ñayyajwa'adsudu. Es tu'uk tu'ugu nuudujk mugo'px litran tyuku nuu.

⁷Jesús t'anmaadyu ja wingiibyuty:

—Ya'utstu mudu nuu tyadu nuudujk.

Ta dya'ujtstu. ⁸Net ja Jesús t'anmaadyu:

—Jaaptu net waanu es munujxtu ma xuduumbu.

Es du'un ttuundu. ⁹Es ja xuduumbu t'ukmajtsy ja nuu di'ibu naty tu jyum-bity vinu. Ni tkanijawu ma myiñ, ja'ayu ja wingiibyuty ñija'adup ma tsyoon, ja'a ko yu'adyu naty tu tjuutta ja nuu. Ta ja xuduumbu tmuj'yáxu ja pujkpu yedyujk.

¹⁰Ta t'anmaay:

—Jawyiin t'uuktu nidugekyu ja vinu waanu oybyu, es ko ja jabye'xyuty tu t'úknadu naty, nétnum yajmooydyu ja vinu di'ibu kyaj nugoo 'yóyuty. Es mij jumbit xytyuñ. Oknum xyaky ja vinu waanu oybyu di'ibu naty mya'ijtypy pujke'eky.

¹¹Yu ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun di'ibu Jesús tyuun jap Kanaa, Galileeu ñaaxóty, ja'a yu'u ja jawyiimbu ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun di'ibu Jesús tyuun. Esu du'un dya'ijxu ja myuj'ajtun es ja 'yuxpajkputy myubujkudu.

¹²Ko tyadu xuu ñajxy, net ja Jesús jyujptáknu Kafarnaúm mut ja tyaak esu myuga'axuty esu 'yuxpajkputy. Jap 'yi-jttu majtsk tuguk xuu.

Jesús dyajpudsémy di'ibu juuy to'ktup mā ja muj tsajptujk

¹³ Es kom wingoombu naty ja israelitu pyasku xuu, ta Jesús pyatujku Jerusalén. ¹⁴ Jap muj tsajptujk ñabotsoty tpaty di'ibu tye'kypy éxtumu windsu'kun: tsajkaa, borreegu esu pak, es jap di'ibáty wyin'uñaaydyup ja tyeeky di'ibu ja'ayadyu myeen wyingu-goonudup es du'un tniplik tnitundu. ¹⁵ Ko tyadu Jesús t'ijxy, ta tu'ugu wyojpn dya'o'oyu ak tim po'o. Net twojppudsuumdaaydyu di'ibátyu naty jap tye'kypy ja borreegu esu tsajkaa. Es tnaswájudu ja myeen di'ibu wyingu-goondup ja meen es dyajjumbijty ja myeesu. ¹⁶ Es ja di'ibu tye'kypy ja pak t'anmaay:

—¡Yajpudsúmdu tyaadu ja yaa!
¡Kátudsu nDeedyu tyujk xyajwa'añ
maaydyujk!

¹⁷ Net ja 'yuxpujkputy tjamyajtstu ja Diosu jyaabyajtun mā jyana'añ: “Ndsojke'kypyuts ja mdujk.”

¹⁸ Net myiindu ja israelitu wyindsúnuty es yajtuujudu:

—¿Tí iixwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun mij xytyuk'ijxtup ko mij xymyudaty ja kutujkun es du'un xytyúnut yu tyaadu?

¹⁹ Esu Jesús 'yadsooju:

—Jitu tyadu muj tsajptujk, es tuguk xuuts ngójudats jatugok.

²⁰ Ta ja israelítuty 'yanmaayudu:

—Justyikxytyudujk jumajt 'yity es 'yabejty, ¿es mij tuguk xuu xykyoja'añ?

²¹ Per ja Jesús ko tmadyaky ja muj tsajptujk, ja'a du'un myadyakypy ja ky'u'm nini'x. ²² Paaty ko Jesús 'ye'ky es jyikypyejky, ja 'yuxpujkputy tjamyajtstu ko du'un Jesús jyana'añ, es tmubujktu di'ibu ijtp jaabybéty mā Diosu jyaabyajtun es di'ibátyu naty Jesús tu 'yanu'umxuty.

Ñija'ap ja Jesús ja ja'ay ja jyot wyinma'añ

²³ Ko naty ja Jesús 'yity Jerusalén ko pasku xuu, may ja ja'ay myubujkudu ko t'ijxtu ja iixwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun di'ibu Jesús tyuun. ²⁴ Per ja Jesús kyaj ñaygyujku ti'igyut mat yu'ujuty, ja'a ko 'yixy'ajtaaydyup nidugekyu. ²⁵ Es ja Jesús kyaj t'awijxy esu wiingátypy ja'ay tyukmamádyal'agudut wi'ixu ja'ay ja jyot wyinma'añ, yu'u ku'um ñija'abu naty wi'ixu wyinma'añ ja ja'ayuty.

Jesús esu Nikodemu

3 Nidu'uk di'ibu ana'amp muj tsajptugóty, fariseeu ja'ay, es ja'a txu'aty Nikodemu, ² ja'a ñimiin ja Jesús koots, es t'anmaay:

—Ya'uxpujkpu, nnija'adapts ko Dios tu mgéxyuty es xya'uxpáktudats, ja'a ko ni pún mbaat tkaya'íxyuty yu iixwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun éxtum mij xya'íxyuty, pún kyajpu Dios pyudúkaty.

³ Es ja Jesús 'yadsoojumbijty:

—Jantsy tuj'ajtunats mij n'anuumu, di'ibu kyaj jatugok myiñ jya'ty jemy, kyaj mbaat t'ixy ja Diosu kyutujkun.

⁴ Net ja Nikodemu dyajtuuy:

—¿Per wi'ix mbaat tu'ugu ja'ay muj'una'knu myiñ jya'ty myumajtsk ok? ¿Wi'ix mbaat tyuku tyaak jyodoty es jya'tut ya naxwiin jatugok?

⁵ Jesús 'yadsoojumbijty:

—Jantsy tuj'ajtunats mij n'anuumu, pún kyaj jatugok myiñ jya'ty jemy mat ja'agyujxm ja nuu es ja'agyujxm ja Diosu Jya'ajun, kyaj mbaat tyuku mā Diosu kyutujkun. ⁶ Pánu toxytyujk yajmiin yajjajtup, ja'ay yu'u; es pún ja Diosu Jya'ajun yajmiin yajjajtup, ja'ajun yu'u. ⁷ Katu du'uñu mwu'umu kots mij tu n'anuumu es tsojkup jatugok mmin mja'ttut jemy. ⁸ Yu poj, pojpu'u oytyim

maaty, es mmudeepy ko pyojy, per kyaj xyñijawu ma tsyooñ es ni xykanyijawu ma ñejxy. Es nandu'unu dunu tyaadu tugekyu di'ibu ja Espíritu Santu yajmi-impy yajjajtypy jemy.

⁹Ta ja Nikodemu dyajtuujambijty ja Jesús:

—¿Per wi'ix mbaadu tyaadu du'un tyuñ?

¹⁰Jesús 'yadsooy:

—Mijtsu du'un tu'ugu israelítadyu wyindsún, ¿es kyaj mij xyñijawu tyaadu? ¹¹Jantsy tuy'ajtanuts mij n'anuumu, n'anmaabyuts di'ibuts nnija'ap. Es tugekyu di'ibu tu ndukmumadya'aktu, yu'u dun di'ibuts tu n'ixy. Per miidsuty kyaj xymyubaktu di'ibuts uj miits njatukmumadyáktup.

¹²Es pun kyaj xymyubaktu di'ibuts uj miidsuty nja'awa'anup di'ibu ja ya naxwiiñ ijtp, ¿wi'ix xymyubáktut kots ndukmumadya'áktut di'ibu ijtp tsajpótm?

¹³Ni púnun kyapatuku tsajpótm, ujtsu du'un je'eyu, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, es ya naxwiiñ nguda'agyuts. ¹⁴Es éxtum ja Moisés tkuduu ja tsá'añ di'ibu ak bronsu, nandu'un uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nyajpujta'aga'añuts kujxm. ¹⁵Es nidugekyu di'ibuts xymyubajkpats uj, jiky'átup winu xuu winu tiempu.

Dios tsyejpy ja naxwíñudu ja'ay

¹⁶Ja'a ko yu Dios nugoo oj t'ok-tsojknú ja naxwíñudu ja'ayuty, paaty ttuknigejxy ja tyu'uk'U'unk, es panaty myubajktup jiky'áttup winu xuu winu tiempu es kyaj kyutugódyut. ¹⁷Ja'a ko Diosu 'yU'unk tkejxy es dyajnitso'oktut ja naxwíñudu ja'ayuty, kyaj tkejxy esu ja'ay ñujxtut ma ja tudyu'unun winu xuu winu tiempu.

¹⁸Di'ibu myubejkypy ja Diosu 'yU'unk, kyaj yu'u ñujxtut ma ja

tudyu'unun winu xuu winu tiempu, per di'ibu kyaj myubékyuty, yu'u ñujxtup ma ja tudyu'unun winu xuu winu tiempu mut ko kyaj tmubeky ja Dios ja tyu'uk'U'unk. ¹⁹Di'ibáty kyaj tmubaktu ja Diosu 'yU'unk, ja'a ñujxtup ma ja tudyu'unun winu xuu winu tiempu, mut ko ja jajun myiiñ ya naxwiiñ, es ni'igu oj ttsoktu ja koots'át kudiinam ja jajun, mut ko axuuk 'yadu'utstu. ²⁰Nidugekyu di'ibáty axuuk adátstup, kyaj tsoktu ja jajun, es kyaj tmawingón ja jajun kudiibu ñayyajnidu'xadut di'ibu naty axuuk tyiimpy. ²¹Per di'ibu jiky'ajttup mudu tuy'ajtun, myuwingeempy ja jajun es du'un dya'ixyuty ko yu'u oy tmudún ja Dios.

Fwank Yajnubajtpu tnigajxy ja Jesús

²²Es ko waanu 'yijty, net ja Jesús mudu 'yuxpujkpúty oj ñujxtu ma yu Judeeu ñaxwíñudu. Jap waanu 'yijttu es dyajnubáttu ja ja'ayuty. ²³Nandu'un ja Fwank Yajnubajtpu yajnubétyu naty jam Enón di'ibu myuwingon'ajtypy ja Salim, ja'a ko jamu naty ja kom nuu, es ja ja'ayuty ñujxtu es ñubáttut. ²⁴Tyaadu du'un tyuun jyajtu kyajnumu naty yu Fwank yajpujta'aky pujxndugóty.

²⁵Es di'ibu naty ja Fwank Yajnubajtpu 'yuxpujkpúty ñaygyajxudu mut tu'ugu israelítaty pun wi'ixu ja'ay ñayyajwa'ad-sudu. ²⁶Net oj tninujxtu ja Fwank es t'anmaaydyu:

—Ya'uxpujkpú, ok'ix. Di'ibu naty mut mij ma Jordán mujnuu awinm, di'ibuts mij xytyukmumadyak, tam tyam yajnubéty, es nidugekyu ja'ayuty ak yu'u panujxup.

²⁷Net ja Fwank 'yadsooy:

—Ni pún tii mbaat tkamudaty pun kyajpu Dios tu myo'oyuty. ²⁸Miidsuty ku'am xymyudoodu kots miits n'anmaaydyu: “Tuy'ajtun ko kyajts uj nGrístuty, je'eyuts uj nyajkéxy

jawyiin ma yu Kristu.” ²⁹Ma tu'ugu ja'ay pyekyun, ja pujkpu yedyujk ja'a mut ti'igyu ja di'ibu pyejkypy. Es ja pujkpu yedyujk ja myutnaymyaayubu ni'igu xyonda'aky ko jam muut 'yity ma yajmujtún ja myutnaymyaayubu es tmudoo'ity ja kyajxy myadya'aky. Es nandu'un uj, xondákpúts jotkuda'aky ko yu ja'ayuty tpanujxtu ja Jesús. ³⁰Jesús yu'u ni'igu myujwiindujku'adu'utsy, es uj waanu ni'iguts n'awaan n'amutsku.

Di'ibu tso'omp jam tsajpótm

³¹Mut ko Jesús tsoyo'ón tsajpótm, paaty ni'igu myújuty kudiinam ja naxwínudu ja'ay. Ujtsu du'unu naxwínudu ja'ay. Paaty uj je'eyuts nnijawu di'ibu ja ya naxwiín. Per di'ibu kudakp tsajpótm, yu'u ñigopk'ajtypy tugekyu. ³²Paaty yu'u myadyakypy di'ibu tu t'ixy es tmudoy, per ni pún tkamubeky di'ibu yu'u myadyakypy. ³³Ja ja'ay di'ibu kyupejkypy ja ayuk di'ibu yu'u kyajxypy, niguxu'kp ko tuy'ajtun di'ibu Dios kyajxypy. ³⁴Pánu Dios tu kyéxyuty, Diosu 'yayuk myadyakypy. Esu Dios tmooy ja Jesús yu Espírita Santu tugekyu. ³⁵Ja Dios Teety jyantsysyejpy ja 'yU'unk, es tugekyu ttukkudujkudya'ay di'ibu jaa'ajtp. ³⁶Di'ibu myubejkypy ja Diosu 'yU'unk, myudajtypy yu jiky'ajtun winu xuu winu tiempu; per di'ibu kyaj tmubuka'añ yu Diosu 'yU'unk, kyaj tmudaty ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu, yu'uyy 'yaxájup ja muk tuydyu'unun di'ibu Dios mo'oyudup.

Jesús es tu'ugu samaritanu toxytyujk

4 Myudoodu ja fariseeu ja'ayuty ko ni'igu naty dyajmáyu ja 'yuxpujkiputy es yajnubéty ni'igu kudiinam ja Fwank Yajnubajtpu. ²Oy kyaj ja Jesús ku'am yajnubejty, yu 'yuxpujkiputy yu'ujuty yajnubajttu ja

ja'ayuty. ³Ko Jesús tnija'aju tyaadu, net tsoyo'ón Judeeu es jyumbijnu Galileeu.

⁴Ko tyu'uyo'oy, koonam ñaxy samaritanu ñaaxóty. ⁵Jyajttu jap ma kajpn di'ibu xyu'ajtypy Sikar, di'ibu naty japyu myuwingón yu Jakoobu ñax di'ibu 'yu'unk Josee tyukkumaay ja ñax. ⁶Es jap tu'ugu nudajñ di'ibu Jakoob ñu-dajñ'ajt jékyup. Es ko jyajty jap nudajñ agu'p ja Jesús, ja'a ko anu'xubu naty mut ko tu yo'oy, ta ñaxwe'tsy nudajñbyu'aay. Kikyxyuu natyñ. ⁷Net myiín ma ja nudajñ tu'ugu samaritanu toxytyujk es tju-uda'añ ja nuu. Net ja Jesús t'anmaay:

—Meegyuts waanu mnuu, tunu may'ajtun.

⁸Tu naty ñujxtu ja 'yuxpujkiputy kajpnóty es tjuya'andu di'ibu 'yagijxyu'áttup.

⁹Es ja toxytyujk 'yadsoojú:

—Mij m'israelitu, es uj samaritanu. ¿Wi'ixuts mij xy'amdoy ja nuu es nya-jnu'uugut? (Yu israelítuty kyaj mut ti'igy yu'ity ja samaritanu ja'ayuty.)

¹⁰Jesús 'yadsoojú:

—Kooxyup xy'oknijawu ja may'ajtun di'ibu Dios yajkypy es pánuts uj di'ibu nuu m'amdoojup, tuy'ajtanxyuupts mij xy'amdoy yu nuu, es ujxyuupts mij nmeepy yu nuu di'ibu yajjiky'ajtypy ja ja'ayuty.

¹¹Ja toxytyujk 'yadsoojú:

—Windsún, ni xykyamudaty je'eyu di'ibu mut ja nuu xyjuudut. Ja'a ko jantsy kuk yu nudajñ, ¿wi'ixuts mij xymyo'oyut yu jiikypyu nuu? ¹²Ja n'apteety'ajtam Jakoob xytyukmuwu'umamu tyadu nudajñ, ma yu'u ijty ñu'uuktu mut ja 'yu'unk 'yuna'kuty esu jyuyujk tsyajkaa. ¿Tii wa'anu da mij ni'igu mújuty kudiinam ja'a?

¹³Esu Jesús 'yadsoojú:

—Nidugekyu di'ibu yaa nu'úktup, paadudup jatugok yu tuudsu, ¹⁴per di'ibu 'yikypy ja nuu di'ibuts uj nmeepy,

ni na'a tũdsu kyanakypyaadudut. Ja'a ko di'ibuts uj nuu nmeepy, jap myujxtawut jyodoty es myo'oyadut ja jiky'ajtn di'ibu winu xuu winu tiempu.

¹⁵ Net ja toxytyujk t'adsooy ja Jesús:

—Windsún, meegyudsu tadu nuu es kudiibuts xyñakypyaadut yu tũdsu es ni nganakyminyuduts ma tyadu nudajñ es njuudaduts ja nuu.

¹⁶ Jesús 'yadsooy:

—Nujx wow yu mña'ay es muut mmíndut ja yaa.

¹⁷ Ja toxytyujk 'yadsooy:

—Kyajts nmudaty ja nña'ay.

Jesús 'yadsooj:

—Mmudajtypy ja tuy'ajtn ko mju-na'añ kyaj xymyudaty ja mña'ay, ¹⁸ ja'a ko nimugoxk tu xy'okmudajtpu mña'ay, es di'ibu jam tyam mmudajtypy jatu'ugu myedyujk, kyaj yu'u xyña'ayuty. Paaty tuy'ajtn éxtum mjuna'añ.

¹⁹ Ko ja toxytyujk tmudooy, net t'anmaay ja Jesús:

—Windsún, n'ijxypyuts ko mij ja Diosu kyugajxpu. ²⁰ Ja n'aptujkuty di'ibu jékyp jyiky'ajttu, ja'a 'yawdajttu ja Dios yaa ma tyadu kopk. Per miits israelítuty mjuna'andu ko jaayu Jerusalén ja it lugaar ma n'awdajttum.

²¹ Jesús t'adsooy ja toxytyujk:

—Mubujkkuts mij, miimp ja xuu ja oorú ma miits xy'awdátut ja Dios, es ni mgamíndut ma tyadu kopk es ni mganujxtut Jerusalén. ²² Miits samaritán ja 'ayuty, kyaj xyñijáwudu ti m'awdajttup, per uudsuty israelítuty, nni-ja'adupts tits n'awdajttup, ja'a ko tsyoon ja nitsokun ma ja israelítuty. ²³ Per minaamp ja tiempu, es tyamu du'un, ko ja ja'ayuty di'ibu situy y'awdajttup ja Dios, t'awdátut mut winu jyot jya'ajun es mudu tuy'ajtn, mut ko du'unu dun ttseky ja Dios es 'yawdátudut ja ja'ayuty.

²⁴ Dios yu'u du'un ja ja'ajun, es di'ibu 'yawdajttup ja Dios, 'yawdátut mut winu jyot jya'ajun es mudu tuy'ajtn.

²⁵ Net ja toxytyujk t'anmaay ja Jesús:

—Uj nnija'abuts ko mínup ja Kristu di'ibu Dios wyin'ijx. Ko myínut ja'a, yu'u xy'awa'anudya'ayum tugekyu.

²⁶ Net ja Jesús t'adsooy ja toxytyujk:

—Ujtsu du'un Kristu di'ibu mmugajxup.

²⁷ Es net jyajttu ja 'yuxpujkputy. Es ko t'ijxtu ja Wyindsún myadya'aky mut tu'ugu toxytyujk, du'añu wyu'umudyaaydyu. Per ni pún oj tkayajtáy: “¿Ti mdsejpy?” o “¿Ti ko xymyutmadya'aky yu toxytyujk?”

²⁸ Net ja toxytyujk tnaswijtsu tsyiy es oj ñejxy kajpnóty es oj t'awánudu ja kugajpn es t'anuumudu:

²⁹ —Min xy'ok'ixtu tyápudu ja'ay di'ibuts tu xy'awanu tugekyu di'ibuts tu nduñ. ¿Kyaju du'un jya'adyu tyaadu ja Kristu?

³⁰ Net ja ja'ayuty tsoy'ondú jap kajpnóty es t'ninujxtu mut ja toxytyujk ja Jesús.

³¹ Ko naty ja toxytyujk tu ñejxy kajpnóty, net ja Jesusu 'yuxpujkputy 'yanmaayu:

—Ya'uxpujkpu, kay oynu'unun.

³² Ta ja Jesús 'yadsooy:

—Tyapts ja je'xy nmudaty di'ibu miid-suty ni xykanyijáwudu.

³³ Net ja 'yuxpujkputy ak ja'ajuty ñayyajtuujudu:

—¿Tu da pún dyajmín di'ibu kyáyup?

³⁴ Esu Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujkputy:

—Kots uj nduñ di'ibu tsyejpy púnuts tu xykyexy, ujts jotkudákputs éxtum jyawu ngay n'iigyuts.

³⁵ Miits m'ayuk'ajttubu du'un: “Ko tyugoy'aty taxk po'o es nyajpudu'kam ja pujta'aky.” Per ujts miits n'anmaaydyu: “¡Ixtu kam! Tu pujta'aky tyutsnu es tu tpaaty ja tiempu

es pyadu'ugut.”† ³⁶ Di'ibu yajpude'kypy ja pyujta'aky, 'yaxájup ja myuju'uñ; esu pyujta'aky di'ibu yajpude'kypy, ja'a du'un ítup winu xuu winu tiempu. Es du'un di'ibu wyijpy ja triigu es di'ibu yajpude'kypy, nimajtsk xyonda'akta. ³⁷ Es du'un dya'ixyuty ko tyuy'ajtnuty di'ibu 'yayuk'ajttup éxtumu tyaadu: “Wiinkpu wyijpy ja triigu es wiinkpu yajpude'kypy.” ³⁸ Ujts miidsuty tu ngaxtu es xyajpudu'uktut ja di'ibu kyaj tu xyniduungudu. Wiingátypyu tu tniduungudu, es miidsudyu net myajpudu'ktup.

³⁹ May ja samaritanu ja'ayuty di'ibu tso'ondup kajpnóty tmubujktu ja Jesús, ja'a ko ja toxytyujk tu naty 'yanu'umxudu: “Tadu yedyujk xy'anmaayuts tugekyu di'ibuts tu nduñ.” ⁴⁰ Es ko myiindu ma Jesús, net tmunu'xtáktu es wyu'umut mut yu'ujuty. Es ja Jesús oj wye'emy ma ja kajpn majtsk xuu mut yu'ujuty.

⁴¹ Ko ja kugajpnuty tmudoodu ja 'yux-pujkun ja Jesús, ni'igu mayjya'ay oj t'ak-mubuktu ja Jesús. ⁴² Net ja toxytyujk t'anmaaydyu:

—Nmubujknupts uudsuty tyam, kudinum je'eyu ko mij tu xynigajxy, ja'a ko nandu'un uudsuty ku'um tu nmudóyuts. Nnija'adupts tyam ko tuy'ajtn ko yu'u Kyrístaty di'ibu yajpojpnunitugoyaampy yu naxwíñudu ja'ay.

Jesús dyajtse'eky tu'ugu yajkutujkpu tyuumbu

⁴³ Ja kyumduguk xuu ja Jesús tsoyoñ Sikar es oj ñejxy Galileeu. ⁴⁴ Ku'umu naty jayujp tu jyuna'añ yu Jesús: “Ni tu'ugu Diosu kyugajxpu kya'ity windsu'ugu mut ja myugugajpn.” ⁴⁵ Es ko ja Jesús jyajty Galileeu, ja ja'ayuty oj 'yaxájudu tsuj, ja'a ko nimayu naty

di'ibu oj tu pyaskuxu'attu Jerusalén. Jap t'ijxtu ti Jesús tyuun tugekyu.

⁴⁶ Net ja Jesús jyajty Kanaa, Galileeu ñaaxóty, ma naty ja nuu tu dyajjum-bíty vinu. Es net tu'uk jyajty ja yajkutujkpu tyuumbu di'ibu maju kyutujkun. Jam ja'a tsyuumu Kafarnaúm es ja 'yu'unktum naty tu pya'ambéty jantsy muk. ⁴⁷ Ko tadu ja'ay tmadooy ko Jesús ta jyambity Judeeu es ko tu naty myiñ Galileeu, ta tnimiñ es tmunu'xtáky es jyajpta'agut, es nujx ja 'yu'unk ya'agudákkuty, ja'a ko tim oogánubu naty. ⁴⁸ Ta ja Jesús t'anmaay ja ja'ay:

—Pun kyaj xy'ixtu ijxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtn, kyaj miidsuty uj xymyubúktut.

⁴⁹ Net ja yajkutujkpu tyuumbu 'yadsooy:

—Windsún, jo'omdu tsojk, tunu may'ajtn, naam kyajnumts ja n'u'unk 'yeeky.

⁵⁰ Ta Jesús 'yanmaayu:

—Nujx ma mdujk. Ja m'u'unk tu 'yaguda'aky.

Ta ja ja'ay tmubejky éxtum ja Jesús tu 'yanu'umxuty. Ta jyumbijty ma tyujk. ⁵¹ Es ko naty tyu'uyo'oy, oj jyujpkubaadaty ja tyuumbu di'ibu naty tso'ondup ma ja puma'ayun. Ta 'yanmaayu:

—Ja m'u'unk tu 'yaguda'aky!

⁵² Ta ja yajkutujkpu tyuumbu 'yadsooy:

—¿Ti oorú oga'an tu myubaadu?

Es ja'ajuty 'yadsoody:

—Extum junakxyuu uxu'uy xyeemy ja jyuum.

⁵³ Net ja u'unkteety tjamyejtsy ko nan janakxyuu naty tu 'yanu'umxuty ja Jesús: “Ja m'u'unk tu 'yaguda'aky.”

Net ja ja'ay es nidugekyu di'ibu tsyunaaydyup ma jyuum tyujk tmubujktu

†4:35 Ja'a taadu 'yandijpy ko tu net ja tiempu jya'ty ma ja ja'ayuty 'yaxájudut éxtumu Kristu.

ja Jesús. ⁵⁴Tyaadu du'un ja myumajtskpu ixxwumun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtan di'ibu Jesús tyuun ko jyumbity Judee es nejxy Galilee.

Jesús dyajtse'eky tu'ugu puma'ay pilu pa'aay

5 Ko waanu 'yijty ja israelítuty tu'ugu naty ja xuu ttundu jap Jerusalén, es ja Jesús jap oj nejxy xu'ajtpu.

²Ma tadu kajpn myuwingón ja kajpndujk aa di'ibu tyijtap Borreegu Tujk Aa, jap tu'ugu muj pilu ma ja'ay tsy-i'idu. Mugoxku tyujk wiin tmudaty esu israelitu ja'ay ttijtu Betesda. ³Japu naty ja ja'ay may pya'amgo'knudu naxkujxy. Tapu wiints, uxneybyu, xux, di'ibu kyaj mbaat yi'xy. Jap 'yawixtu pilu pa'aay es ja nuu yu'xut.⁴ ⁵Japu naty tu'ugu yedyujk kyo'knu di'ibu i'px majmócx tuguk jumujt kujk pya'am 'yity. ⁶Ko ja Jesús t'ijxy ja puma'ay kyo'knu, ñija'abu naty ko jeky tu 'yayoonu, net t'anmaay:

—¿M'aguda'agaambu?

⁷Ja puma'ay 'yadsooy:

—Windsún, kyaj pún púnuts xpyuj-ta'agup yap piloty ko jyayi'xy tyadu nuu. Tugok tugókuts njatukuya'añ, wiinkpu jawyiin'ajtkojp.

⁸Jesús t'anmaay:

—Pudu'uk, yajmúk ja mmabajn es nuix ma mdujkun.

⁹Netyu ja puma'ay 'yagudaktaay. Ta dyajpude'ky ja myabajn es yo'oydsy-o'oñ. Es kom saabudu naty ma ja israelítuty dyajnigutúku es t'amaay'áttut, ¹⁰yu'ujuty t'anmaaydyu ja di'ibu naty tu 'yaguda'aky:

—Po'xunxuu tyam. Kyaj ñikutikyuty es tsytsuudítut yu mmabajn.

¹¹Net ja yedyujk 'yadsooy:

—Yu di'ibuts tu xya'aguda'aky, yu'uts tu xy'anuumu: “Yajmúk yu mmabajn es nuix.”

¹²Net yajtuujudu:

—¿Púnxu du'un tu m'anuumxuty es xyajmúkut yu mmabajn es mnuxxut?

¹³Es ja yedyujk kyaj tnijawu pánu dun ja'a di'ibu tu ya'aguda'agyuty, ja'a ko ma ja lugaarun mayu naty ja ja'ayuty es ja'a ko ja Jesús tu naty ñujxnu wiink too. ¹⁴Oknum jatugoku Jesús tpaty ma ja muj tsajptujk. Net ja Jesús 'yanmaay:

—Ix jaygyuku. Tyamu net tu m'aguda'aky. Katu mnakypyekytyúñ kadiibu mjátut o'ktáy.

¹⁵Ta ja yedyujk jyumbijty es oj t'awanu ja israelítuty ko di'ibu tu ya'aguda'agyuty, yu'u du'un ja Jesús.

¹⁶Paaty ja israelítuty tpajudijtso'ondú ja Jesús, mut ko ja puma'ayuty dya'agudaky saabudu xuu.

¹⁷Es ja Jesús t'anmaay ja israelítuty:

—Yu nDeedyuts tuumpnum tyambaat, es uj nandu'un tuumbuts.

¹⁸Paaty yu'ujuty ni'igu oj 'yákudu, es paaty tjaya'oogándu mut ko ja Jesús kyaj tmay'aty twindsu'ugu ja po'xunxuu es mut ko nandu'unu Jesús jyunañ ko Dios yu'u tyeety'ajtypy, ja'a ko du'un ñaybyujta'agyuty nandu'un Dios.

Diosu 'yU'ungu kyutujkun

¹⁹Net ja Jesús t'anmaaydyu:

—Jantsy tuy'ajtanuts miits n'anuumudu ko uj, Dios ja 'yU'unk, kyajts mbaat ti nduñ ngu'am winma'añuts. Ndiimbyuts je'eyu di'ibuts n'ijxypy ttuñ yu nDeedyuts. Tugekyu di'ibadsu nDeety tyiimpy, nandu'un uj, Dios ja 'yU'unk, ndúñuts.

²⁰Pes ja nDeedyuts xytsyojkpúts uj es xytyuk'ijxputs tugekyu di'ibu yu'u tyiimpy. Es xytyuk'ixaambuts

^{5:3} Ja ja'ayuty di'ibu jap myubujktup ijty ko winna'agana'aty jyunaky tsajpótm tu'ugu anklus es ja nuu dyaj'yi'xy, es di'ibu ja puma'ay jawyiin tujkup ma ja pilu, ja'a agudakp oytyim di'ibu pa'amudyu naty tmudaty.

waanu oyjyatyppu. Es ko xy'ixtut, du'uñu mwu'umudya'aydyut. ²¹ Es éxtumu Dios Teety dyajjikypyéky ja o'kputy, nandu'un uj, ja 'yU'unk, nyajjikypyúkupts di'ibuts ndsejpy. ²² Yu Dios Teety ni pún tkapayo'oy. Uj, ja 'yU'unk, tu xymyo'oyuts tugekyu ja kutujkun es nbayo'oyaduts, ²³ es du'unuts uj tugekyu xywyindsu'ugadut, ja Diosu 'yU'unk, éxtum twindsu'ugadu ja Dios Teety. Di'ibuts kyaj xywyindsu'ugu uj, nan kyaj twindsu'ugu ja Dios Teety di'ibuts tu xykyexy.

²⁴ 'Jantsy tuy'ajtnuts miits n'anuumadu, di'ibu myudoo'ijtypy di'ibuts uj ngajxypy es tmubeky ja di'ibuts tu xykyexy, uj nmo'oyaambyuts ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu, es kyaj ñujxut ma tudyu'unun winu xuu winu tiempu, ja'a ko tuts njo'tsu pyojpu es tuts nmo'oy ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu. ²⁵ Jantsy tuy'ajtnuts miits n'anuumadu, minaamp ja tiempu, es tyamu du'un, ko ja o'kputy tmudówdut di'ibu ngajxypyuts uj, Dios ja 'yU'unk. Es pánuty kyuydyimpy éxtumts uj n'anuumu, yu'uts nmo'oyaampy ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu. ²⁶ Du'un éxtum ja Dios Teety tmudaty ja jiky'ajtn, nandu'unuts uj tu xymyo'oy esuts nmudátut ja jiky'ajtn. ²⁷ Es ja Dios Teety tuts nandu'un xymyo'oy yu kutujkun es nbayo'oyaduts ja naxwíñadu ja'ayuty, ja'a ko ujtsu du'un ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudunaabyu. ²⁸ Katu tyaadu du'uñu mduwu'umadu, ja'a ko ja'taamp ja tiempu ma ja o'kputy di'ibu tu ñaxtákuu myudówdup kots uj ngajxut, ²⁹ es di'ibu oy tu jyiky'aty ya naxwíñ, yu'u jikypyákup es ñujxtut ma ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu, per di'ibu tu jyiky'aty axuuk ya naxwíñ, jyikypyákup es ñujxtut ma ja tudyu'unun.

Di'ibu ñikajxpejtypy ko Jesús Diosu 'yU'unk

³⁰ 'Uj kyajts ti mbaat ku'am ndúñuts. Uj nbaye'ebuyats éxtamdsu nDeety xytyuk'ane'emy. Pátup wi'ixuts nbayo'oy, ja'a ko kyajts uj ngu'am winma'añ nya-jtúñ, ja'ats ndiimpy di'ibu tsyejpy ja Dios Teety di'ibuts tu xykyexy. ³¹ Pún ujts naydyu'uk ku'am junaamp ko ujtsu du'un ja Diosu 'yU'unk, kyajts mij xymyabúktut. ³² Per taa jatuu'uk di'ibu nandu'un jyuna'añ, es di'ibu yu'u junaamp, tuy'ajtnu'u. ³³ Miidsuty ku'am oj xyajtáwdu ja Fwank Yajnubajtpu, es m'adsoojudu ko ujtsu du'un ja Diosu 'yU'unk. ³⁴ Uj kyajts ndukmada'aky kots pún xyñikajxpátut. Je'eyuts miits nduk-jamyatstu ko ja Fwank jyunañu du'un ko miits mnitso'oktut. ³⁵ Mut ko Fwank Yajnubajtpu, du'un yu'u 'yijty éxtum tu'ugu kudá'xn di'ibu xykyudu'xum ma mbaat nyo'oyum, es waanu tiempu mjetkujkudu miidsuty mudu kudá'xn. ³⁶ Es uj nmudajtypyuts tu'ugu testi-gu di'ibu ni'igu muj yu muj'ajtn tmudaty kadiinum yu Fwank. Di'ibuts uj ndiimpy, Dios Teedyuts xymyooy es ndúnut es nyajkugáxut. Es ja tu-unk di'ibuts ndiimpy, yu'u yajnigax-e'kypy ko Dios Teedyuts uj tu xykyexy. ³⁷ Nandu'un ja Dios Teety di'ibuts tu xykyexy, pyajtákyppu ja'a ko tuy'ajtn di'ibuts ngajxypy. Ni na'anum xykyamu-doogajxtu es ni je'eyunum xykya'ixtu. ³⁸ Kyaj ja Diosu 'yayuk 'yity ma miid-suty, mut ko kyaj xymyabuktu kots miits nja'anuumadu ko ujtsu du'un ja kuga-jxy di'ibu Dios Teety tu tkexy. ³⁹ M'ux-pujktup miidsuty di'ibu Moisés es ja Diosu kyugajxputy jyaadyu, ja'a ko mi-its mjuna'andu ko mut yu'u xytyijy tu xygyanaraty yu mjiky'ajtn winu xuu winu tiempu. Moisés es ja Diosu kyugajxputy, ja'a jyaadyu di'ibuts uj nnas-tu'un nnaskajxu, ⁴⁰ per miidsuty kyajts

xy'axajuya'andu éxtumu Yajnutsókpu es-xyupts miits nmo'oy yu jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

⁴¹ Kyajts nyajtúñ ja muj'ajtun di'ibu ja'ay yajktup. ⁴² Yajxónuts nnijawu ko miidsuty kyajpu Dios xy'awdattu. ⁴³ Uj tu nmíñuts yu'ugyujxmudsu nDeedyuts, es miidsuty kyajts xy'axájudu. Per kooxyup myiñ ja wiink yedyujk mut ja kyu'um winma'añ, yu'u situy m'axájudup. ⁴⁴ ¿Wi'ixuts miits xymyubáktuduts pün m'uxtaaydyup yu ja'ayuty es mwindsu'ugudut, es kyaj xy'uxta'aydyu esu Dios jyuna'anut ko miits m'oyjya'ay'átyuty? ⁴⁵ Katu mjuna'andu kots uj miits xytyijy nni'uunuya'andu nDeedyuts wyinduuy. Moisés yu'u du'un mni'uunuyánudup, di'ibu miits mjot'ajttup. ⁴⁶ Mni'uunuyánudup mut ko miits kyaj xymyubaktu di'ibu yu'u jyaawywu'um ma uj. ⁴⁷ Es pün kyaj miits xymyubaktu di'ibu Moisés kyuxjaay, ¿wi'ix miits xymyubáktut di'ibuts uj miits n'anmaaydyup?

Jesús dyajkáy nimugoxk mil naxy ja ja'ay

6 Ko tyaadu du'un tyuun jyajtu, net ja Jesús oj 'yawinnaxy ma ja Galileeu Myejoyñ di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Tibeeryus Myejoyñ. ² May ja ja'ay pyanujxudu mut ko tu naty t'ixy ja ijsxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun di'ibu Jesús tyuun ko ja puma'ay dyajmubaadu. ³ Ta pyatujku ja Jesús ma tu'ugu kopk, es ñaxwa'tstu mut ja 'yuxpujkputy. ⁴ Pyátnubu naty ja israelítuty ja pyasku xuu. ⁵ Ko Jesús t'ijxy ko may ja ja'ayuty pyanujxudu, net dyajtuuy ja Felipe:

—¿Ma net nju'uyum yu je'xy di'ibu nmo'oyum yu tyadu mayjya'ay?

⁶ Jesús jyunañ du'un es t'ok'ixa'añ wi'ix jyuna'añ yu Felipe, ja'a ko ñija'abu

naty Jesús ku'um ti naty tyunaampy.

⁷ Net ja Felipe 'yadsooy:

—Majtsk mugo'px xuu nidún kyaj tpaadut es kujkwaanu nmo'oyum nidu'uk nidu'uk.

⁸ Net ja Andrés, ja myuga'axu Simonk Peedru, nan yu'u naty ja Jesusu 'yuxpujkpu, jyunañ:

⁹ —Tyam tu'ugu mixyu'unk di'ibu myudajtypy mugoxku tsajkaagyu'unk es majtsku ajkxu'unk, peru tyaadu waanu yu'u. Kyaj tpaadut mut ko myayjya'ayuty.

¹⁰ Jesús t'anmaay ja 'yuxpujkputy:

—Yajnaxwaatstu nidugekyu.

Net ñaxwa'tstu mugoxk mil ja yedyujkuty, es kyaj yajmadsyóy ja toxytyujkuty es ja una'ku'unguty. ¹¹ Net ja Jesús tkone'ky ja tsajkaagyu'unk es tja'aygyudáky ja Dios. Net ttujkwa'xy es tmooy ja 'yuxpujkputy es ja 'yuxpujkputy tmooydyu ja mayjya'ay di'ibu naty tu ñaxwaatstu. Es nandu'un ttuun mut ja ajkxu'unk, tmooydyu ja ja'ayuty mabaat 'yuts jyotkuda'aktut.

¹² Es ko naty tu jyotkuda'aktut, ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpujkputy:

—Yajmujkta'aydyu tugekyu yu tsajkaaky tyuktuku di'ibu tu ñaduku, kudiibu ti wyindugóyut.

¹³ Net ja 'yuxpujkputy dyajmujktaaydyu majmajtsk muj katsy di'ibu nadujku ma ja mugoxkpu ja tsajkaagyu'ungun.

¹⁴ Es ko ja ja'ayuty t'ijxtu ja ijsxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun di'ibu Jesús tyuun, net ñayjyunañudu:

—Jantsy tay'ajtandumu du'un ko yu tyaadu yu'udyu Diosu kyugajxpu di'ibu minaamp ya naxwiñ.

¹⁵ Per kom ja Jesús ñija'aju ko jyamunujxa'anudu agwanu es pyujta'aga'anudu rey, paaty ja Jesús abeky ñaybyujtáku es pyatujku ma ja kopk es ita'an naydyu'uk.

Jesús yo'oy nuu wyingujxm

¹⁶ Es ko tsyu'ujannu, net ja 'yux-pujkputy jyunajktu ma ja mejyñbya'a. ¹⁷ Ta tyujkudu ma tu'ugu barku es 'yaw-innaxa'andu Kafarnaúm. Tu naty wyin-goodsunu es kyajnumu naty ja Jesús jyumbity, ¹⁸ net jyantsymyiin ja muk poj es ja mejyñ jyantsyñikapy. ¹⁹ Es ko tu naty tyu'uyo'oydyu éxtum mugoxk o tudujk mil metrun, net t'ijxtu ko myuwingónuty ja Jesús ma ja byarku, nuu wingujxy yo'oy. Net tsyu'kudyaadydyu. ²⁰ Ta ja Jesús myugajxu:

—Ujtsu du'un. Katu mdsu'ugudu.

²¹ Net ja'ajuty jyantsyxondaktu es t'axájudu ja Jesús ma ja byarku. Es waanu 'yak'ijty, ta jyajttu ma naty ñujxtu.

Ja'ay t'uxta'aydyu ja Jesús

²² Jakumbom ja mayja'ay tnija'adu púnuty wu'umdu jam mejyñ awinm, ko yu'uyuty ja Jesusu 'yuxpujkputy ttuknuxtu ja barku di'ibu naty ti'igyu, es ko kyaj ja Jesús jap tyujku muut ja 'yux-pujkputy. ²³ Net naaguty ja barku di'ibu tso'ondup ma Tibeeryus kajpn, jyajttu muwingón ma naty ja tsajkaaky tu tkaydyu ko ja Nindsun'ajtum naty jawyiin ja Dios tu tja'aygyuda'aky. ²⁴ Es ko ja ja'ay tpujktu kwentu ko ni ja Jesús es ni ja 'yuxpujkputy naty kyanakyjyáputy, ta tyujkudu barkoty es ñujxtu Kafarnaúm es t'uxta'aya'andu ja Jesús.

Jesús yajkypy ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu

²⁵ Es ko jyajttu jamdsoo mejyñ awinm, ta tpattu ja Jesús es t'anmaaydyu:

—Ya'uxpujkpu, ¿na'axu mja'ty yaa?

²⁶ Net ja Jesús t'adsooy:

—Jantsy tuy'ajtunuts miits n'anuumudu, xy'uxtaaydyupts mut ko

mgaaydyu, yajxón m'ujts mjotkadaktu. Kyajts mij xy'uxta'aydyu mut ko xyjaygyukudu oy ja ijsxw'u'mun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun di'ibuts ndiimpy. ²⁷ Katu mdunda mut ja mga'ay m'ukun di'ibu kyaj 'yiiky. Tundu mut ja mga'ay m'ukun di'ibu iigup es mmo'oyudat ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu. Tyaadu du'un ja ka'ay ukun di'ibuts uj, ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, nmo'oyaambyuts, mut ko Dios Teety du'un tu xymyo'oyuts ja kutujkan.

²⁸ Net ja ja'ayuty jyunandu:

—¿Tits ndúndup esuts nguydyúnat di'ibu Dios tsyejpy?

²⁹ Ta ja Jesús 'yadsoojumbijty:

—Di'ibu Dios tsyejpy, yu'u es xymyubáktut ja di'ibu yu'u tu tkexy ya naxwiin.

³⁰ Ja ja'ayuty t'anmaaydyu ja Jesús:

—¿Ti ijsxw'u'mun xytyuk'ixtupts di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun esuts mij nmubáktudats? ¿Tii dun mij mdiimpy? ³¹ Ja n'aptujk'ajtum kyaadyu ja manaa¹ jam ma muj itun, du'un éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Yu'u yajk yu tsajkaaky di'ibu kudakp tsajpótm.”

³² Ta ja Jesús t'anmaaydyu:

—Jantsy tuy'ajtunuts miits n'anuumudu, kyaj ja Moisés mmooyudu ja tsajkaaky di'ibu kudakp tsajpótm, yu'u du'un nDeedyats di'ibu mmooyudup ja ka'ay ukun di'ibu kudakp tsajpótm. ³³ Ja'a ko tadu ka'ay ukun di'ibu Dios tu mmo'oyuty, yu'u du'un di'ibu tu kyada'aky tsajpótm es tmo'oy ja jiky'ajtun ja naxwínudu ja'ay.

³⁴ Net t'adsoodu:

—Windsún, du'ñumts xymyo'oydyut tadu ka'ay ukun.

³⁵ Ta ja Jesús t'anmaaydyu:

¹6:31 Ix Éxodo 16:13-16, 31.

—Ujtsu du'un ja ka'ay ukun di'ibu yajkypy ja jiky'ajtn, es di'ibuts xyñimiimp, di'ibuts uj xymyubajkp, ni na'a yuu kyapaadudut es ni na'a tuudsu kyapaadudut. ³⁶Per tuts miits n'anuumudu, kyaj xymyubuktu óyuts miits tu xyja'ixtu. ³⁷Di'ibuts ja nDeety tu xymyo'oy, nidugekyu myiñ ma ujñ. Es di'ibuts xyñimiimp, kyajts n'ux'tijut. ³⁸Ja'a ko uj tu nguda'agyuts tsajpótm es ndúnuduts di'ibu ja Dios tsyejpy, es kyaj di'ibuts uj ndsejpy. ³⁹Esu Dios tsyejpy es kyajts nyajtagóyut ni tu'uk yu naxwíñudu ja'ay di'ibuts tu xymyo'oy. Nyajjikypyúkupts ma ja xuu di'ibu tim ux'okpu. ⁴⁰Es di'ibu Dios tsyejpy, yu'u di'ibuts xy'ijxp es xymyubékyuts éxtum ja 'yU'unk, nmo'oyuups ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu es nyajjikypyúkupts ma ja xuu di'ibu tim ux'okpu.

⁴¹Es mudu tyaadu ko du'un tmu-doodaaydyu ja israelítuty, ta tni'o'o tniyáxudu mut ko naty tu jyuna'añ ko yu'u du'un ja ka'ay ukun di'ibu tu kyuda'aky tsajpótm. ⁴²Ta ñay'anmaayudu:

—¿Tii kyaj jya'ajudyu tyadu Jesús, ja 'yu'ungu Josee? N'ixy'ajtamts udsajtam yu tyak tyety. ¿Wi'ix jyuna'añ ko yu'u tu kyuda'aky tsajpótm?

⁴³Net ja Jesús 'yanmaayudu:

—Katu mni'ow mniyaaxudu. ⁴⁴Ni pñ mbaat kyamíñ ma ujñ pñ kyaj dyajmíñ yu Dios Teety di'ibuts uj xykyajx. Es di'ibuts xypyanujxp, yu'u du'un nyajjikypyúkupts ma ja xuu di'ibu tim ux'okpu. ⁴⁵Es du'un éxtum ja Diosu kyugajxputy dyajwe'emy jaabyéty ma jyuna'añ: “Dios tyuk'uxpukaampy nidugekyu.” Es du'un nidugekyu di'ibuty myumudeepy ja Dios Teety es tkuydyúñ ja 'yana'amun, yu'u du'un mñup ma ujñ.

⁴⁶Kyaj jaa pñ jatu'uk t'ixy ja Dios Teety. Ujtsu du'un je'eyu tu n'ixy, es yu'udsu du'un tu xykyexy ya

naxwiiñ. ⁴⁷Jantsy tuy'ajtnuts miits n'anuumudu, di'ibuts xymyubajkp, myudajtypy ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu. ⁴⁸Ujtsu du'un ja ka'ay ukun di'ibu yajkypy ja jiky'ajtn. ⁴⁹Ja m'apteedyuty kyaaydyu ja manaa ma ja muj it, es nan o'ktaaydyu, ⁵⁰per ja ka'ay ukun di'ibu kudakp tsajpótm, ko pñ tkay, kyaj ni na'a kya'ooktat. ⁵¹Ujtsu du'unu tadu ka'ay ukunu jiikypyu di'ibu kudakp tsajpótm. Ko di'ibu kyaapy 'yikypy tyadu ka'ay ukun, jiky'átup winu xuu winu tiempu. Ja'a ko tyadu ka'ay ukun di'ibuts uj nyakaampy, yu'u du'un ja nnini'xuts di'ibu nyakaambyuts es ja naxwíñudu ja'ayuty tmudáttut ja jiky'ajtn.

⁵²Net ja israelítuty t'amujk tkajxmu-jktu es ñayjyunánudu:

—¿Wi'ixu tyaadu xymyo'oya'anum nju'xum yu kyu'um nini'x?

⁵³Ta ja Jesús t'anmaaydyu:

—Jantsy tuy'ajtnuts miits n'anuumudu, pñ kyaj xy'axaju éxtumu ka'ay ukun yu nnini'xuts, di'ibu uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudanaabyu, nmo'oyaambyuts, es yu nne'pyñuts di'ibuts ndamaampy nyokaampy, kyaj xymyudáttut ja jiky'ajtn.

⁵⁴Di'ibu 'yaxájup éxtumu ka'ay ukun yu nnini'xuts esu nne'pyñuts, jiky'átup winu xuu winu tiempu es ujts nyajjikypyúkup ma ja xuu di'ibu tim ux'okpu. ⁵⁵Mut ko yu nnini'xuts esu nne'pyñuts, yu'u du'un éxtum ja ka'ay ukun. ⁵⁶Di'ibu 'yaxájup yu nnini'xuts esu nne'pyñuts éxtumu kya'ay 'yukun, yu'u du'un jiky'átup mut uj, es uj mut yu'u. ⁵⁷Ja nDeedyuts di'ibuts xykyajxp, myudajtypy ja jiky'ajtn, es uj njiky'átyuts mut yu'ugyujxm. Es nandu'unu tyaadu di'ibu 'yaxájup yu nnini'xuts esu nne'pyñuts éxtumu kya'ay 'yukun, ujtskyujxm jyiky'átut.

⁵⁸Ja'ats nmadyakypy ja tsajkaaky di'ibu kudakp tsajpótm. Tyadu tsajkaaky

kyaj dyu'unuty éxtum ja manaa di'ibu kyaaydyu ja m'apteedyuty es óknum 'yo'ktu. Di'ibu kyaapy ja tsajkaaky di'ibuts uj nyajkypy, jiky'átup winu xuu winu tiempu.

⁵⁹ Jap Kafarnaúm ma ja tsajptujk ya'uxpejky ja Jesús tugekyu tyaadu.

Mayjya'ay tmastu'uttu Jesús

⁶⁰ Ko tmədoodu yu xpujkan di'ibu Jesús yajkypy, nimay ja ja'ayuty di'ibáty panujxudu ñay'anmaayudu:

—Tyaadu di'ibu myadyakypy, nimajja oy es ngupujkam. ¿Pún tyunaambyu kwentu?

⁶¹ Net ja Jesús t'ijxy ko ñi'oojudu ja ja'ayuty. Ta t'anmaaydyu:

—¿Tii nyajjot'ambujktup miidsuty mudu tyaadu? ⁶² ¿Wi'ixu da mjattu ko xy'ixut uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu, nbatujkanut ma naty jékyup n'ityuts tsajpótm? ⁶³ Yu'uyu ja Diosu Jya'ajun di'ibu yajkypy ja jiky'ajtun. Kyaj ti ttsooty ni ti di'ibu ja'ay tyunándup. Di'ibuts uj tu nmadya'aky, jam tsyooñ ma ja Ja'ajun di'ibu yajkypy ja jiky'ajtun. ⁶⁴ Per taanum nidu'uguty ma miidsuty di'ibuts kyaj xymyubuktu.

Du'un jyunañ ja Jesús mut ko tsondaky ñija'aju púnudyu naty kyaj myubékyuty es púnu naty kuyakánup.

⁶⁵ Es jyunañ:

—Paadyuts njuna'añ ko ni pún mbaat xykanimíñuts pun ja Dios Teety kyajts xytyuknimíñ.

⁶⁶ Net may ja ja'ayuty di'ibu naty panujxup ja Jesús myastútudu es kyaj mut 'yokjudijnudu. ⁶⁷ Net ja Jesús t'anmaay ja nimajmajtskpu 'yuxpujkputy:

—¿Tii mnujxándup miidsuty nandu'un?

⁶⁸ Es ja Simonk Peedru 'yadsooju:

—Windsún, ¿púnuts nbanujxtup? Mij naydy'i'igy mmudajtypy ja ayuk di'ibu myadyakypy ja jiky'ajtun di'ibu

winu xuu winu tiempu. ⁶⁹ Udsuty tats nmubuktu es nnija'adapts ko mij mGrístuty, Dios ja 'yU'unk.

⁷⁰ Jesús t'adsooy ja 'yuxpujkputy:

—Nimajmajtskuts miits tu nwin'ixy, per nidu'uk pyudsemy mujku'u muduumbu.

⁷¹ Ko tyadu Jesús du'un jyunañ, ja'a naty 'yandijpy ja Juudus, Simonk Iskaryotu myaank, mut ko Juudus yu'u naty kuyakánup oy jyaja'ajuty tu'uk di'ibu nimajmajtskpu 'yuxpujkputy.

Kyaj Jesusu myuga'axuty myubúkudu

7 Ko tyaadu tyuun jyajtu, japu naty jyudity ja Jesús ya'uxpeky Galileeu. Kyaj ñujxáñ Judeeu mut ko yu israelitu ja'ayuty jyaya'oogánudu.

² Es tyimpátnubu naty ja xe'emdyujk xuu di'ibu myujtuundup ja israelítuty jap Jerusalén, ³ net ja Jesusu myuga'axuty 'yanmaayy:

—Pudsum ja yaa. Nujx Judeeu es nandu'unu m'xpujkputy di'ibu jáputy t'ixtut ja muj'ajtun di'ibu mdiimpy. ⁴ Kyaj pún ti ayu'udsyu ttuñ pun tsyejpy es ja ja'ay tñijáwat. Mut ko mij xytyuñu tyaadu, tuk'ixu net nidugekyu ja'ay.

⁵ Es du'un 'yanmaayudu ja myuga'axuty mut ko nan kyaj tmubujktu ko yu'u du'un ja Diosu 'yU'unk. ⁶ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja myuga'axuty:

—Kyajnum jya'ty ja n'ooruts. Paadyuts uj kyajts nnujxut mut miidsuty. Nujx miidsuty, mut ko mut miidsuty oy yu'u otyim di'ibu ooruty. ⁷ Miidsuty kyaj mduk'ak'átudu púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup. Per uj situy xytyuk'ak'ajttupts mut kots uj n'awanu ko axuuk yu'u di'ibu tyuundup. ⁸ Nujx miits mxu'attu. Uj kyajts miits nməutnuxxtut mut ko kyajnum tpaaty ja n'ooruts mats uj nnujxut.

⁹Es ko du'un jyunaandaay, ta oj wye'emy ja Jesús Galilee.

**Jesús ñejxy Jerusalén
ma xe'emdyujk xuu**

¹⁰Ko waanu 'yijty ko naty ja myuga'axuty tu tsoondú, net ja Jesús tso'oñ es ñejxy xu'ajtpu, oy kyanide'xyuty, abekyu ja'a ñejxy es kyaj mudu mayjya'ay.

¹¹Ja israelítuty 'yuxtaayudu jap xuujóty es jyuna'andu:

—¿Maa da netu tadu ja'ay?

¹²Es ma mayjya'ayuty tmadya'aktu ja Jesús, tap naak di'ibu junándup:

—Oy ja'ay yu'u.

Es wiingátypyu junándup:

—Kyaj 'yoyjya'ayuty, mut ko twin'uñ ja ja'ayuty.

¹³Per ni pún kyamadya'aktu mayjya'ayóty, je'eyu ayu'udsyu, mut ko ttsu'ugudu ja teedywyindsúnuty.

¹⁴Es ko kyujkwa'xy ja muj xuu, net ja Jesús jyajty Jerusalén. Ta tyujku muj tsajptujk ñabotsoty es tyujku ya'uxpujku. ¹⁵Es ja israelítuty du'uñ wyu'umadyaaydyu ko tmudoo'ijtu éxtum ja Jesús ya'uxpeky. Net ñayjunánudu:

—¿Es wi'ixu tyaadu oytyiity tnijawu?, es ni je'eyu kya'uxpékyuty.

¹⁶Jesús t'anmaaydyu:

—Di'ibuts uj nduk'uxpujktup, kyaj yu'u myiñ mudadsu ngu'am winma'añ, Dios yu'uts tu xykyexy es nduk'uxpéku'dats éxtumts nduñ. ¹⁷Pun ja pún ttuna'añ di'ibu Dios ñi'ana'amup, yu'u du'un ñijáwudup ko uj yu n'uxpujkanuts Diósuts xymyeepty. Kyaj yu'ujuty mut ja ngu'am winma'añuts nduñ. ¹⁸Di'ibu kajxp mut ja ky'u'm winma'añ, naysajmujpudsumánup ku'am, per ja di'ibu yajmujpudsumaampy ja di'ibu

tu tyuk'ane'emyuty, yu'u dun kajxp tuj'ajtan es ni wi'ix tsow kyaj jyiky'aty axuuk.

¹⁹Moisés yu'u dun mmooyudu ja ana'amun, es ni tu'uk miits xykyamamadowdu es xykyakuydyundu ja 'yana'amun. ¿Es ti kots miits xya'ooga'andu?

²⁰Net ja ja'ayuty 'yadsoodu:

—¡Mujku'u mij mbajudijtap! Tu mloku. ¿Punu dun mij mya'oogánup?

²¹Jesús 'yadsooy:

—Mut ko saabudu xuu tu'ugu yedyujk nya"agudákyuts, paaty du'uñ mwa'umadya'aydyu. ²²Mjuna'andu ko Moisés yu'u du'un mduk'ana'amudu es xytsyúktut waanu ma ja yedyujk'ajtan yu mmaangu'unguty^s, oy du'un ja m'aptujkuty di'ibu yajtsondák éxtum jaayum yajtuñ, kyaj yu'adyu Moisés. ²³Miits mdsujktup yu mmaangu'unguty oy syaabuduty éxtum jyuna'añ ja Moisés 'yana'amun. ¿Es ti ko mjot'ambuktu mut kots tu'ugu yedyujk nya"agudaktaay saabudu xuu? ²⁴Miits mjunándup ko 'yóyuty pun saabudu xuu mduundup di'ibu Moisés mduk'ana'amudu. Per kots uj nya"aguda'aky saabudu xuu tu'ugu ja'ay, miits mjunándup: “¡Kyaj 'yóyuty!” Es du'un ya'ixy ko kyaj 'yóyuty di'ibu mbayo'oydyup.

Jesús tnigajxy pun ma tsooñ

²⁵Net nidu'uguty ja ja'ayuty di'ibáty tsunaaydyup jap Jerusalén ñayyajtuujudu:

—¿Ti kyaj jya'ajudyu tyaadu di'ibu 'yuxtaaydyup es tpajudittu es dya'ooga'andu? ²⁶Pes tuxim mayjya'ayóty kyajxy, es ni pún wi'ix kya'anu'umxudu. ¿Ti wa'anu justisutujkuty tmubuktu ko tyaadu tyuy'ajtanuty ko yu'adyu Kristu?

²⁷ Es wiingátypyu jyunandu:

—Kyaj. Kyaj mbaat, ja'a ko udsajtum nidugekyu nnija'am ma kyugajpnudyu tyaadu. Ko myínut ja Kristu, ni pún tkanijáwut ma tsyooñ.

²⁸ Ko naty ya'uxpeky muj tsajptujk ñabotsoty, net jyunáñ muk:

—Byeen xy'oknija'anudu miidsuty pándsu du'un uj es mats ndsooñ. Per uj kyajts ngu'am winma'an nmíñuts. Ja'a di'ibu tuy'ajtunduump xykyajxpts. Miits kyaj xy'ixy'attu. ²⁹ Uj situy n'ixy'ajtypyuts, mut ko jámuts ndsooñ ma yu'u, es yu'uts tu xykyexy.

³⁰ Net tjamatsandu es tjapujta'agándu pujndugóty. Per ni pún tkamajtsy, mut ko kyajnumu naty tpaaty ja xyuu 'yooru.

³¹ May ja ja'ayuty di'ibu myubujktu ja Jesús ñayjyuna'anudu:

—Tyaadu du'un ja Kristu di'ibu mi-naamp, mut ko ni pún mbaat xyky-atuk'ijxum yu ijxwu'amun di'ibu myu-dajtypy ja muj'ajtun di'ibu tyiimpy es tu xytyuk'ijxum.

Fariseeuty tmatsa'andu ja Jesús

³² Ja fariseeutujkuty tmudoodu ko ja ja'ayuty du'un jyuna'andu. Paaty yu'ujuty es ja teedywyindsundujk ttuk'ane'emy ja muj tsajptujk kwentu'ajtputy es tmátstut ja Jesús.

³³ Net ja Jesús jyunáñ:

—Waanuts n'ita'an yaa mut miidsuty, es óknumts njumbita'an ma di'ibuts tu xykyexy. ³⁴ Xy'uxta'aydyuyps miidsuty es kyajts xypyaattut. Kyaj mbaat mnujxtu mats uj nnejxy.

³⁵ Net ja israelítuty ñayjyunánudu ak yu'ujuty:

—¿Maa da ñujxa'añu tyaadu ko kyaj nbátum? ¿Wa'anu da ñujxa'añ ma ja nmugugajpn'ajtum di'ibu ijttup grieeugu ñaaxóty es dya'uxpuka'añ nandu'un ja grieeugu ja'ayuty? ³⁶ ¿Ti dun yu taadu myadyakypy di'ibu tu xy'anma'ayum ko jyuna'añ?: “Xy'uxta'aydyuyps, per kyajts

xypyaattut. Kyaj mbaat mnujxtu mats uj nnejxy.”

Jiky'ajtun kyaj kyexy ñaxy di'ibu Jesús yajkypy

³⁷ Ma ja muj xuu kyugujxunu, net ja Jesús tyunaaye'ky es jyunáñ jantsy muk:

—Pun ja pún tyuudsu, wa'ants xyñimíñ; es di'ibátyuts xymyubujkp, wa'an tnu'iiky. ³⁸ Du'un éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ, di'ibuts xymyubujkp, du'un ja'a éxtum myúxat jyodoty ja kom nuu di'ibu yajjiky'ajtp.

³⁹ Es mut yu'u ja Jesús 'yandijpy ko di'ibu mubujkxup, di'ibu panujxup, yu'u du'un ja Dios mo'oyudup ja Espíritu Santu. Per kyajnumu naty jya'ty ya naxwiiñ ja Espíritu Santu, ja'a ko Jesús kyajnumu naty jyumbity tsajpótm.

⁴⁰ Es ko ja ja'ayuty tmudoodu tyaadu, tap naaguty di'ibu junandu:

—Jantsy tuy'ajtundumu du'un ko tyaadu du'un ja Diosu kyugajxpu di'ibu minaamp.

Ja'ay ñaybyujkwaxudu

⁴¹ Wiingátypyu ja'ayuty jyunandu:

—Tyaadu du'un ja Kristu.

Es ja wiingátypyu jyunandu:

—Kyaj, ja'a ko kyaj ja Kristu jámup tsoona'añ Galileeu ñaaxóty. ⁴² Du'un ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ ko yu Kristu yu'u tyuump 'yaats ja rey Davit es Belén kyugajpn'átut, ma myiiñ jyajty yu rey Davit.

⁴³ Es du'un ja ja'ayuty ñaywya'xudu majtsk peky. ⁴⁴ Wiinkputy jyatsojk es xyup yajtsímy, per ni pún du'un tkatuuñ.

Fariseeuty esu teedywyindsúnuty kyaj tmubuktu ja Jesús

⁴⁵ Net ja muj tsajptujk kwentu'ajtputy jyumbijttu ma ja fariseeuty es ja teedywyindsúnuty. Ta yajtuujudu:

—¿Ti ko tu xykyayajmíndu?

⁴⁶ Net ja polusiiuty 'yadsoojudu:

—¿Ni pún du'un kyakajxyñum éxtum tyadu ja'ay!

⁴⁷Net ja fariseeuty t'anmaay ja polusiuty:

—¿Tii nan tu mnayyákudu es tu mwín'uumuty? ⁴⁸¿Ma mij xy'ok'ijxpu ko nidu'ugu njustisú'ajtum o nidu'ugu fariseeu ja'ayuty tmubeky? ⁴⁹Es yu ja'ayuty di'ibu kyanija'adup wi'ix ja Diosu jyaabyajtun jyuna'an, kajxpéky ja'a 'yittu.

⁵⁰Nikodemu di'ibu naty koots tu tni'otsy ja Jesús, tapu naty nandu'un. Ta yu'u jynán:

⁵¹—Extum xytyuk'ijxum ja n'ana'amun'ajtum ko kyaj mbaat nduydu'unum pún di'ibu kyaj jawyiin nmudo'om es n'ijxum ti dun yu'u tyiimpy axuuk.

⁵²Di'ibu naty jáputy 'yadsoojumbijtudu:

—¿Tii mij nan mgalileeuja'ayu? Ux-puk ja Diosu jyaabyajtun es xy'ixut ko ni tu'ugu Diosu kyugajxpu kyamín Galileen.

⁵³Net ja ja'ayuty yo'oywya'xtu es nidu'uk nidu'uk ñajxtaaydyu ma ja tyujkuty.

Toxytyujk di'ibu yajtugeepy ja pújk úkunu wyindsu'kun

8 Es ja Jesús pyatujku ma ja Oliivus Kopk.

²Jakumbom ko xyuumu ja Jesús tyujku jatugok muj tsajptujk ñabotsoty. Ta myiindu ja ja'ayuty es ttuknabíkudu ja Jesús, es ja Jesús ñaxwe'tsy es dyajtsondáky ja 'yuxpújkun. ³Net ja fariseeuty es di'ibuty tsajptugóty ya'uxpújktup dyajmiindu tu'ugu toxytyujk di'ibu tu yajkubaadu ko dyajtugóy ja pújk úkunu wyindsu'kun. Ta tpujtáktu kujk'am ma ja ja'ayuty.

⁴Ta t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ya'uxpújkpu, tyadu toxytyujk tu yajkubaadu ko dyajtugóy ja pújk úkunu

wyindsu'kun. ⁵Yu Moisesu 'yana'amun xytyuk'ana'amdupts es nguka'adsuduts es 'yoogat yu du'umbu toxytyujkuty. ¿O wi'ix mij m'okjanaambu?

⁶Du'un jynandu es tpujta'aktu ja pyeky es du'un mbaat tni'uumudu. Ta Jesús wyindaky es jyaay naxkujxy mut tu'ugu kyawa'xypy. ⁷Es ko yajtuujum-bijtudu, ta Jesús kyujku jatugok es t'anmaaydyu:

—Miidsuty nidu'uk di'ibu kyajpu pyojpu, wa'an tu'ugu tsaa ttukka'atsy jawyiinu tyadu toxytyujk.

⁸Ta wyindaky jatugok ja Jesús es 'yakjaay naxkujxy. ⁹Es ja'ajuty ko tyaadu tmdoodu, net ñayjya'adu éxtum ñayñi'uumudu ku'am. Net pyudsuumdu nidu'uk nidu'uk, tsyondaky mut ja waanu mujja'aybyu es ttukkugujxu mut ja waanu una'kpu. Es ko oj pyudsuumda'aydyu, net ja Jesús oj wye'emy nimajtsk mut ja toxytyujk. ¹⁰Net ja Jesús wya'lkujku jatugok es t'ijxy ko kyaju naty ma pún, ja'ayu ja toxytyujk naydu'uk. Net ja Jesús t'anmaay ja toxytyujk:

—Nitu, ¿ma net ja di'ibu mni'u'unudup? ¿Ni pún tu mgatukkumudóyaty?

¹¹Ta ja toxytyujk 'yadsooy:

—Windsún, ni pún.

Net ja Jesús t'anmaay ja toxytyujk:

—Es ni ujts mij ngatukkumudówt. Nujxnu tyam es katú mnakypyekytyún.

Jesús éxtumu jajun ma naxwíñudu

¹²Jesús óknum jatugok t'anmaay ja ja'ayuty:

—Ujtsu du'un éxtum tu'ugu jajun di'ibu ñu'ameepy tyu'umeepy nidugekyu naxwíñudu ja'ay. Tugekyu di'ibuts xypyaduump es xypyanyxp, du'un yu'ujuty éxtum di'ibu judijttap nu'am tu'am mut ja jajun, es kyaj kyunap kyuja'pxut éxtum ja di'ibu judijtp kubi'its ku'ook.

¹³ Net ja fariseeuty 'yadsoodu:

—Mij ku'umu m'ayuk xyñikajxpéty, du'un kyaj tyuñ.

¹⁴ Net ja Jesús 'yadsooy:

—Oyuts uj n'ayuk nnikajxpéty, tuump ja'a, mut ko uj nnija'abuts mats ndsoon es mats nnejxy.

¹⁵ Miits xypyayo'oydyupts éxtum kyuxe'eky. Kyaj xypyayo'oydyu éxtum tyu'ajtunuty. Uj ni púnuts ngapayo'oy.

¹⁶ Per kots uj pún nbayo'oy, mut ja tuy'ajtants uj n'anuumu, mut ko uj kyajts naydyu'uk ti nbayo'oy, ujsu du'un mududsu nDeety. Paaty nimajtskuts uudsuty. ¹⁷ Ma miits ja m'ana'amunuty jaabyéty 'yity: “Pun ja nimajtskpu ja testiigu ti'igy kyajxtu, yu'u dun nmubujkm.” ¹⁸ Pes ujsu du'un ku'um nayñidestiigu'ajtup, esu nDeedyuts di'ibuts xykyajx, yu'u dun jatugogu testiigu.

¹⁹ Net ja ja'ayuty yajtuujudu:

—¿Maa dun net ja mDeety?

Jesús 'yadsooy:

—Kyajts miits xy'ixy'attu, es nan ni nDeedyuts xyky'ixy'attu. Kooxyupts miits xy'ixy'attu, nan m'ixy'ajttupxyupts yu nDeedyuts.

²⁰ Tyadu oj tkajxy ja Jesús ko naty ya'uxpeky ma ja muj tsajtpujk ma jap 'yity ja limosnu abujkun. Es ni pún kyamajtsudu esxyup yajnejxyuty pu-jxndugóty, mut ko kyajnumu naty tpaaty ja xyuu 'yooru.

“Mats uj nnuxa'añ, kyaj miidsuty mbaat mnuxtu”

²¹ Net ja Jesús t'anmaaydyu jatugok:

—Uj nujxnupts, es miits xy'uxta'aydyupts, es m'ooktup mut ja mbojputy. Kyaj mbaat mnuxtu mats uj nnejxy.

²² Net ja israelítuty ñayjyunánudu:

—¿Wa'anu da ñayya'ooga'añuty? ¿Paaty jyuna'añ ko kyaj mbaat njo'omum ma yu'u ñejxy?

²³ Jesús t'anmaaydyu ja ja'ayuty:

—Miidsudyu du'un di'ibu ya naxwiin tu mmin tu mja'ttu, per ujsu du'un di'ibu tsajpótm kudakp. ²⁴ Paaty miits n'anuumudu ko m'ooktup pekymyut, ja'a ko pun kyaj xymyubuktu es uj du'un éxtumts njuna'añ, m'ooktup pekymyut.

²⁵ Net yajtuujudu:

—¿Mbúnxu dun mij?

Jesús 'yadsooy:

—Jawynupts miits tu n'anuumudu.

²⁶ Máynumts ngakajxy es ngapay-o'oynumts miidsuty. Per ja di'ibuts tu xykyéxyuts, ja'a du'un junaamp tuy'ajtun, es di'ibuts uj n'anmaapy ja ja'ayuty, yu'u di'ibuts tu nmudoy tkajxy ja di'ibuts tu xykyéxyuts.

²⁷ Per ja israelítuty kyaj tjaagyúkuu ko ja Jesús jya'anu'umxudu ko yu'u du'un U'unk'ajtup ja Dios. ²⁸ Paaty ja Jesús t'anmaaydyu jatugok:

—Kots miits xypyujta'aktut kujxm, nétuts miits xy'uxkáptuduts ko ujsu du'un éxtumts miits nja'anuumudu ko uj kyajts ti nduñ mut ja ngu'um winma'añuts. Ndiimbyuts ja'ayu di'ibuts ja nDeedyuts tu xytyukni'ixu.

²⁹ Di'ibuts xykyajx, du'uum 'yity mut uj. NDeedyuts kyajts naydyu'uk xyñas'ixu, ja'a kots du'uum nduñ di'ibu yu'u tsiejpy.

³⁰ Ko tyadu du'un jyunañ ja Jesús, may di'ibu myubujktu.

Diosu 'yu'unguty esu mujku'ugópku 'yu'unguty

³¹ Net ja Jesús t'anmaaydyu ja israelítuty di'ibu mubujxudu:

—Pun mbadiimpy éxtumts miits n'anuumudu, n'uxpukpu'átupts miidsuty, ³² es m'ixy'áttup ja tuy'ajtun, es yu tuy'ajtun yu'u myajwu'umudup awa'atstuuy.

³³ Net ja fariseeuty 'yadsoodu:

—Ujsu du'unuty ja tyuump 'yaadsuty ja Abraan, es ni na'anumts pún xykyatu-

umbu'áty. ¿Wi'ix mij mjuna'añ ko xya-jwu'umut awa'atstuuy?

³⁴ Jesús t'adsooy:

—Jantsy tuy'ajtanuts miits n'anuumadu, pun tu'ugu ja'ay naygyayajkup jyiky'átut mut ja pyeky, pes tuu du'un myumada'agyuty ja pojpu es du'un 'yity éxtum njuna'anum ja pojpu tyuumbu juybyu. ³⁵ Es yu tuumbu juybyu, kyaj yu'u 'yity éxtum ja windsunu 'yu'unk. Ja u'unk ja'a du'un winu xuu winu tiempu wu'ump éxtum ja tyaak tyeedyu 'yu'unk. ³⁶ Paaty pun ja Diosu 'yU'unk myajwu'umadu awa'atstuuy, tuy'ajtan ko awa'atstuuy myajwu'umadu. ³⁷ Tuts nnijawu ko Abraan miits m'ok'átadu. Per xya'oogándupts mut ko kyaj xykyupuktu éxtumts miits nja'anuumadu. ³⁸ Uj yu'uts ngajxypy di'ibadsu nDeety tu xytyuk'ixy. Es miits xytyundu nandu'un éxtum ja mdeedyuty tu m'anuumxudu.

³⁹ Net ja israelítuty 'yadsoodu:

—Ujtsu du'un Abraan ndeety'ajtp.

Es ja Jesús 'yadsooy:

—Kooxyup miits m'u'unk'átadu Abraan, yu'uxyup mduundup di'ibu yu'u tyuun. ⁴⁰ Oyats miits tu nja'anuumadu ja tuy'ajtan di'ibuts uj nmudoo ma Dios, xya'oogándupts miidsuty. Abraan ni na'a du'un kya'adatsy. ⁴¹ Miidsuty nandu'un m'adu'tustu éxtum ja mdeety 'yadu'atsy.

Ta 'yadsoodu:

—Uudsuty nmudajttupts ja nDeety ti'igy, yu'u Dios. Kyajts uudsuty nbuxyky'attu.

⁴² Jesús t'adsoojumbijty:

—Kooxyup tyuy'ajtanuty ko Dios miits xyTyety'áttu, pes xytsyojktupxyupts miidsuty, mut ko uj nmiñuts mut yu Dioskyujxm. Kyajts tu nmiñ mut ja ngu'um winma'añuts. Mut ko ja Dios tu xykyéxyuts, paadyuts tu nmiñ.

⁴³ ¿Ti ko xykyajaygyúkadu di'ibuts miits nja'anmaadyup? Ja'a ko kyaj xymyudowa'andu di'ibuts uj ngajxwa'xypy. ⁴⁴ Miidsuty majku'ugópk mdeety'ajttup es yu'u miits mja'a'ajtudup, es ja'a miits mduundup di'ibu yu'u tsyejpy. Yajja'ay'o'kpumu'u jawyíñup es kyaj ti ttuñ di'ibu tuy'ajtan. Ni na'a kyakajxy mut ja tuy'ajtan. Ko 'yanda'aky, kyuum ja'a yu'u kyajxypy, ja'a ko andakp yu'u, es yu'u yajtsondák ja andakun. ⁴⁵ Es mut ko tuy'ajtan miits n'anuumadu, paaty kyaj xymyabúktuts. ⁴⁶ ¿Pán miidsuty nidu'uk dyajniguxu'ugut kots uj nmudaty ja nbojpu? Es pun tuy'ajtan di'ibuts uj ngajxypy, ¿ti ko xykyamubuktu? ⁴⁷ Di'ibu ja'a'ajtp ja Dios, myudoo'ijtypy ja Diosu 'yayuk. Per kom miidsuty kyaj mja'a'átadu ja Dios, paaty kyaj xymyudoo'ita'andu.

Taayumu naty ja Kristu ko kyajnum ja Abraan

⁴⁸ Net ja israelítuty jyunandu:

—Tuy'ajtan éxtumts mij n'anuumadu ko mij msamaritanuty es mmudajtypy ja ka'oybyu.

⁴⁹ Esu Jesús 'yadsooy:

—Kyajts uj nmudaty ja ka'oybyu. Di'ibuts ndiimpy, yu'u yajniguxe'kypy ko nwindu's'kupts ja nDeedyuts, es miits kyajts xywyindsu'ugaduts. ⁵⁰ Uj kyajts n'uxta'ay pánuts xywyindsu'ugup. Jaa'ajtp pán tsyejpy esuts windsu'ugu n'ítut, yu'u du'unuts xypyaye'epy. ⁵¹ Jantsy tuy'ajtanuts miits n'anuumadu ko di'ibu pyadiimpy éxtumts n'anuumu, ni na'a kya'oogut.

⁵² Ta ja israelítuty 'yadsoodu:

—Tyam tuy'ajtan uudsuty njuna'añ ko mij mmudajtypy ja ka'oybyu. Abraan es ja Diosu kyugajxputy nidugekyu 'y-o'ktaadydu, es mij mjuna'añ: “Di'ibu pyadiimpy éxtumts n'anuumu, ni na'a kya'oogut.” ⁵³ ¿Tii wa'anu da mij waanu

ni'igü mmújuty es kudiinúmsu ndeety Abraan? Yü'u o'k, es ja Diosu kyugajx-puty nandü'an 'yo'ktu. ¿Nápánu du'an mij mnybyujta'agyuty?

⁵⁴ Ta Jesús 'yadsooy:

—Pun ujts ku'am naymyujputákup, kyaj ti ttsooty. Per di'ibuts tu xymyo'oy ja muj'ajtun, yu'u nDeedyuts di'ibu miits nandü'an mjanándup ko yu'u xyDyios'attu. ⁵⁵ Per miits kyaj xy'ixy'attu. Uj situy n'ixy'ajtypyuts. Kooxyupts uj njuna'an kots kyaj n'ixy'aty, nugooxyupts uj n'okpi'tskajxnu éxtum miidsuty. Per uj situy n'ixy'ajtypyuts, es ngudyiimbyuts éxtum yu'u dyajngutúku.

⁵⁶ Ja m'aptujk Abraan 'yixán ja tiempu mats uj nmiiñ ya naxwiiñ. Nugoo oj 'yokxondaknu ko oj t'ixy.

⁵⁷ Net ja israelítuty t'anmaaydyu ja Jesús:

—Ni justyikxymyajak jumujnum xykyamudaty, ¿es mjuna'an ko tu xy'ixy ja Abraan?

⁵⁸ Jesús 'yadsooy:

—Jantsy tuj'ajtnuts miits n'anuumudu, taayumdsu naty uj ko yu Abraan myiñ jyajty.

⁵⁹ Net tkonu'ktu ja tsaa es tjatukka'adsándu ja Jesús. Per ja Jesús ñayyu'tsu es tso'oñ ma ja muj tsajtujk, mayjya'ayóty ñajxy es ñujxnu.

Jesús dya'ijxpéky di'ibu wiints jajt naxwiiñ

9 Ko ja Jesús ñajxy ma tu'ugu lugaar, japu naty tu'ugu yedyujk di'ibu tu myiñ tu jya'ty ya naxwiiñ wiints. ² Net ja Jesusu 'yuxpukputy yajtuujudu:

—Windsún, ¿ti ko du'an jyajty ya naxwiiñ tyadu yedyujk wiints? ¿Wa'anu da yu'ujuty mut ja tyaak tyeety ja pyojpu, o mut ja ky'uambojpu?

³ Esu Jesús 'yadsooj:

—Kyaj yu'ujuty mut ko pyojpu ku'am tmudaty es ni kyaj yu'ujuty mut ko

tyaak tyeety pyojpu ja'ayuty, ja'a taadu es ya'ixut di'ibu ja Dios tyiimpy. ⁴ Ko 'yaxxuuñumuty, mbaaduts n'aktún ja tyuunk di'ibuts xykyajx. Miimp ja koots it ma kyaj mbaat pán tyuñ. ⁵ Kots uj n'ak'ityñum ya naxwiiñ, ujtsu du'an di'ibu kyude'xypy ja naxwiiñudu ja'ayuty.

⁶ Ko tyaadu du'anu Jesús jyunañ, net ñastsuju naxkujxy es dya'e'ky waanu mo'onts mudu tsuyjy. Ta ttukwingutse'ky ja wiints. ⁷ Net ja Jesús 'yanmaay:

—Nujx mwimbuju ma yu Silo'ee pilu (di'ibu ayuk wimbudsuump Tu Yajkéxy).

Ta ja wiints oj wyimbuju. Net oj 'yijx-péky es ñejxy ma tyujk. ⁸ Net ja di'ibu ijty wiints ja myudujkpa'ajuty es ja di'ibu naty tu 'yixudu ñajjyunánudu:

—¿Ti kyaj jya'ajudyu tyadu yedyujk di'ibu tu 'yity naxwa'tsp es t'amdoy yu limosnu?

⁹ Nidu'uguty jyunandu:

—Ja'adsu tyaadu.

Wiinkputy jyunandu:

—Kyaj jya'ajuty, nadu'an kyuxe'eky.

Per ja yedyujk ku'am 'yadsooy:

—Ujtsu du'an.

¹⁰ Net dyajtuudu:

—¿Wi'ix tyam mbaat m'ixy?

¹¹ Ta ja di'ibu naty wiints 'yadsooy:

—Ja yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Jesús, yu'u waanu mo'ondsu'unk tu dya'eeky es tu xytyukwingutse'egyats, es tu xy'anuumuts: “Nujx ma yu Silo'ee pilu es mwimbújat.” Tats oj nnejxy es tu nwimbujuys. Nétuts tu n'ijxpéky.

¹² Net ja ja'ayuty 'yanmaayudu:

—¿Maaxu net ja yedyujk?

Ta 'yadsooy ja di'ibu tu 'yijxpéky:

—Kyajts nnijawu.

Fariseeuty dyajtáw dyajtuda'aktu ja ja'ay di'ibu wiints tu 'yity

¹³ Net tmunujxtu ja di'ibu naty tu 'yijxpéky ma fariseeuty, ¹⁴ ja'a ko ja

Jesús dya'e'ky ja mo'onsu'unk mā ja israelítuty ja pyo'xunxuu es dya'ijxwa'xy ja wiints. ¹⁵Net ja fariseeuty dyajtáy ja yedyujk, ja di'ibu naty tū 'yixpéky:

—¿Wi'ixu du'un ko tyam mbaat m'ixy?

Ta 'yadsooy ja di'ibu naty wiints:

—Yu'uts waanu mo'onsu'unk tū xytyukwingutse'egyuts, oj nwimbujoy, es tyam n'ijxputs.

¹⁶Nidu'ugudyu fariseeuty jyunandu:

—Tyadu yedyujk di'ibu du'un tū ttuñ, kyajpu Dios jya'a'átyuty, mut ko kyaj tū twindsu'ugu ja po'xunxuu.

Es wiingátypyu jyunandu:

—¿Wi'ix mbaat ttuñ ja ijxwa'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtan di'ibu tyiimpy pūn yu'u pekyjya'ay?

Esu du'un kyaj ti'igyū winma'añ tmuḁattu.

¹⁷Net jatugok dyajtuudu ja di'ibu naty wiints:

—Es mij, ¿wi'ix nandu'un m'okjunaambu mudu tadu yedyujk di'ibu tū mmo'oyuty yu m'ijxun?

Net ja'a 'yadsooy:

—Pes uj junaambuts ko yu'udyu Diosu kyugajxpu.

¹⁸Per ja israelítuty kyaj tmubukandu ko naty ja ja'ay tū 'yity wiints es ko tū 'yixpéky. Net oj twowdu ja tyaak tyeety ja di'ibu naty wiints. ¹⁹Net dyajtuudu:

—¿Mijtsu tyadu m'u'unk di'ibu mjunándup ko jyajty naxwiñ wiints? ¿Wi'ixu du'un 'yixyuty ko tyam mbaat 'yixy?

²⁰Net ja u'unkteety u'unktaak 'yadsoodu:

—Tay'ajtan ko uudsudyu tyadu n'u'unk di'ibu miin jajt wiints.

²¹Per uudsuty kyajts nnijáwudu wi'ixu du'un ko tyam mbaat 'yixy es ni nganijáwudats pūnu du'un tū ya'ijxpékyuty. Yajtáwdu yu'u. Muj ja'ay muj una'k yu'u. Wa'an mdukmumadya'agyuty yu'u.

²²Ja tyaak tyeety jyunandu du'un mut ko ja teedywyindsúnaty ttsu'ugudu, ja'a ko tū naty nandu'un ñaygyajxudu ko kudiibu ñakykyupúkudut tsajptugóty oytyim púnaty di'ibu junaamp ko yu Jesús yu'u ja Kristu. ²³Paaty ja tyaak tyeety jyunandu: “Yajtáwdu yu'u. Muj ja'ay muj una'k yu'u.”

²⁴Net ja israelítuty tnigajxu jatugok ja yedyujk di'ibu naty wiints. Ta t'anmaaydyu:

—Kajx tay'ajtan, mut ko uudsuty nnija'adupts ko tadu yedyujk pyojpaja'ayuty.

²⁵Ta 'yadsooy di'ibu naty wiints:

—Kyajts uj nnijawu pūn pekyjya'ay o kapekyjya'ay yu'u. Di'ibuts oy nnijawu, ja'a kots uj tū n'ity wiints es tyam ijxputs.

²⁶Net ja fariseeuty t'anmaaydyu:

—¿Wi'ix tū mdúñuty? ¿Wi'ix tū mmo'oyuty ja m'ijxun?

²⁷Ta 'yadsooy ja yedyujk:

—Tuts miits nja'anuumudu es kyaj xytyundu kwentu. ¿Ti ko miits xytyoktu es uj jatugok nnikajxpátuduts? ¿Wa'anu da miidsuty nandu'un xpypanujxa'andu?

²⁸Net ja israelítuty t'oodu es t'anmaaydyu:

—Mij mbanejxypyu tadu yedyujk. ¡Uudsuty kyaj! Uudsuty yu'uts mbanujxtup yu Moisés. ²⁹Uudsuty nnija'adup ko yu Moisés myugajxu Dios. Kyajts nnijáwudu mā tadu yedyujk tsyoon.

³⁰Ta 'yadsooy ja di'ibu naty wiints:

—¡Tim tugatsy mut ko mjuna'andu miidsuty ko kyaj xyñijáwudu mā tyadu yedyujk tsyoon di'ibuts uj tū xymyo'oy yu n'ijxunuts! ³¹Nnija'am yajxon ko Dios kyaj tmudoo'ity ja pekyjya'ayuty, ja'ayu myudoo'ijtypy ja di'ibu awdajttup es tkuydyundu ja di'ibu Dios tsyepy. ³²Ni na'anum pūn tkamadya'aky ko jyaaty di'ibu myeepy yu 'yixun tu'ugu ja'ay di'ibu wiints ya naxwiñ tū myiñ

tü jya'ty. ³³Kooxyubu tyadu yedyujk tü kyamín Dioskuyxm, kyajxyup mbaat ttuñ ni tii.

³⁴Net ja israelítuty 'yadsoodu:

—¿Wi'ixuts uj mij xya'uxpuka'andu?, di'ibu tü mmiñ naxwiñ amuj pojpu ja'ay. Net kyaj t'okkupujknudu tsajtagóty.

Pánuty ijtup éxtumu wiints

³⁵Myadoo Jesús ko kyaj t'okkupujknudu ma ja tsajtujk ja di'ibu naty wiints. Es ko Jesús mut ñaybyatu di'ibu naty wiints, ta dyajtuuy:

—¿Mmubejkypy mij ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu?

³⁶Net ja ja'ay 'yadsooy:

—Windsún, anmaagyuts pónu dun yu'u, esuts nmubúkut yu'u.

³⁷Jesús 'yadsooy:

—Ujtsu du'un. Tü xy'ixy es tyam nmumadya'aky.

³⁸Net ja ja'ay ñaygyoxunaaydyáku Jesús wyinduuy, es jyunán:

—Windsún, nmubejkypyuts mij.

³⁹Netu Jesús 'yadsooy:

—Ujts tü nmiñ esuts uj ja ja'ay nbay-o'oydyut, es nmo'oya'añuts ja 'yijxun ja wiindsuty es nyajjumbítuduts wiints ja di'ibu janándup ko yu'u 'yixtu.

⁴⁰Nidu'uguty ja fariseeuty di'ibu naty muut jap ko tyadu tmudoodu, net jyunandu:

—¿Wa'anu da uudsuty nandu'un nwiints'áttu?

⁴¹Jesús 'yadsooy:

—Kooxyup miits mwiints'áttu, kya-jxyup miits ja peky xymyudattu. Per kom mjunándup ko m'ixtu, pes mmudajttup ja peky.

Borreegu kwentu'ajtpu mudu byorreeguty

10 Jantsy tuj'ajtanuts miits n'anuumudu, di'ibu kyaj tyuku ma korral aan es pyuty wiink tsoo, yu'u

du'un ja ma'tspu. ²Per di'ibu tujkup ma korral aan, yu'u du'un ja borreegu kwentu'ajtpu. ³Ja korral aa adunaabyu ya'awátsxup ja borreegu kwentu'ajtpu, es ja borreegu kwentu'ajtpu dyaxu mut ja xyuu ja byorreegu, esu borreegu pyudsumdu jap korraloty, ja'a ko dyo'kmudóy di'ibu kwentu'ajtpu. ⁴Es ko naty tü dyajpudsumda'ay tugekyu, ta twinyo'oyu, es ja byorreegu pyanujxudu mut ko yo'kmudóyuty. ⁵Per tu'uk di'ibu kyaj t'ixy'aty, ni'igu tkuge'eky, mut ko kyaj dyo'kmudóy ja di'ibu kyaj t'ixy'aty.

⁶Du'un jyunán ja Jesús, per kyaj tjay-gyujkudu ja ja'ayuty di'ibu ja Jesús 'yandijpy ma ja myadya'aky.

Jesús éxtumu oybyu borreegu kwentu'ajtpu

⁷Paaty ja Jesús jyunán jatugok:

—Jantsy tuj'ajtanuts miits n'anuumudu ko ujtsu du'un éxtum ja korral aa ma ñaxtu ja borreegu.

⁸Nidugekyu di'ibu jawyiin miindu es jyunandu ko yu'u Dios kyéxyuty, ma'tspaty yu'u. Per ja ja'ayuty di'ibuts uj nborreegu'ajtypy kyaj tyuunudu kwentu. ⁹Ujtsu du'un ja korral aa. Di'ibu tujkup ma uj, yu'u nitso'ogup éxtum ja borreegu ko tyuku tsuu ma kyorral es pyudsemy ja'xpu jépyup.

¹⁰Yu ma'tspaty myindu je'eyu es myaadsa'andu es ya'ooga'andu es yajkutugoya'andu, per uj tü nmíñuts es ja ja'ayuty tmudáttut ja jiky'ajtan, es tmudáttut ja jiky'ajtan muj wiin kajaa.

¹¹Ujtsu du'un ja oybyu borreegu kwentu'ajtpu. Yu oybyorreegu kwentu'ajtpu kyu'oogup ja byorreeguty.

¹²Yu muduumbu ja'ayu je'eyu wyinma'añ'ajtypy ja myuju'uñ. Ko kyaj yu'ujuty ja borreegu kwentu'ajtpu es kyaj tja'a'áty ja borreegu, paaty ko t'ixy myiñ ja waxka'uk, netyu kye'eky. Net ja waxka'uk tmatsy ja borreegu nidu'uk es

nidugekyu dya''agakwa'xta'aydyu mut ja tsu'ugu. ¹³Paadyu tadu muduumbu kye'eky, ja'a ko myajuydyuñ, es kyaj tkwéntuty ja borreeguty.

¹⁴Ujtsu du'un ja oybyu borreegu kwentu'ajtpu. Uj n'ixy'ajtypyuts ja nborreeguts es nan xy'ixy'ajttupts yu'ujuty, ¹⁵éxtum ja nDeedyuts xy'ixy'átyuts es uj nandu'un n'ixy'átyuts. Nyajkypyuts ja njiky'ajtun mut yu'ugyujxmu nborreeguts. ¹⁶Nmudajtypyuts ja wiinkpúty ja nborreeguts mats jat'u'ugu ngorral, es nyajmínupts nandu'un ma tyaaduty. Xymyadówdupts uj yu'u, es tuk kajpu'uk 'yítut yu borreegu es ti'igyu ja kwentu'ajtpu.

¹⁷Dios, yu nDeedyuts, xytsyojkpúts uj mut ko nyaka'añuts ja njiky'ajtun es n'axajuya'añuts jatugok. ¹⁸Kyajts púnú njiky'ajtun xypyujkut pun kyajts uj nyaka'añ. Nmudajtypyuts ja muk'ajtun es nyákuduts ja njiky'ajtun es n'axájuduts jatugok. Tyaadu yu'uts xytyuk'ana'am yu nDeedyuts.

¹⁹Ko ja israelítuty tmudoodu tyadu Jesús ja 'yayuk, net oj ak ja'ajuty ñaygajxytsyiigudu. ²⁰May di'ibu junandu:

—Myudajtypy ja ka'oybyu es loku yu'u. ¿Ti ko xytyundu kwentu?

²¹Peru wiinkpúty junandu:

—Ni pún di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu es kyajxut du'un. ¿Tii wa'anú da tu'uk di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu tmo'oyut yu 'yijxan yu wiindsuty?

Israelítuty kyaj tmubuktu ja Jesús

²²Ja'a naty ja disyembru po'o ma ja ja'ayuty xyudundu ma yajmujtún ko yajkuni'xy ja muj tsajptujk jap Jerusalén.

²³Ja Jesús japu naty jyudity ma ja muj tsajptujk ma txu'aty Salomongu Tyujk Wiin. ²⁴Net ja israelítuty dyajnabíkudu ja Jesús es t'anuumudu:

—¡Nugoots njantsywyinmaydyu! ¿Ti kots tyam xykyadim'anuumudu wa'ats pun mijtsu du'un mGristu, o kyaj?

²⁵Net ja Jesús 'yadsooy:

—Túts njajuna'añ, es kyaj xymyabuktu. Di'ibuts uj ndiimpy mut ja kutujkun di'ibudsu nDeety tu xymyo'oyuts, yu'u yajniguxe'kypy yajxón es pándsu dun uj. ²⁶Per miidsuty kyaj xymyabuktu mut ko kyajts miits nborreegu'átta. Extumts miits tu n'ok'anmaabyadu, ²⁷yu nborreeguts xyo'kmudoodupts, es yu'ujuty n'ixy'ajttupts es xypyana'jxtupts. ²⁸Uj nmeebuyuts yu jiky'ajtun winu xuu winu tiempu, es ni na'a kyatugódydyut; ni pánuts yu'u xykyapujkut. ²⁹Yu'uts tu xymyo'oy ja nDeedyuts di'ibu waanu ni'igu muj'ajtun tmudaty, es ni pún mbaat kyapujkxuty di'ibu myudajtypy kyua'ujóty. ³⁰Dios Teety es uj, ti'igyu je'eyu uudsuty.

³¹Net ja israelítuty tkonu'ktu ja tsaa jatugok es tjakuka'adsándu.

³²Ta Jesús jyunañ:

—Túts may nduñ óyuty mwinduuy mut ja myuk'ajtunudsu nDeedyuts. ¿Di'ibu tyaadu miits xytyukkuka'adsándupts?

³³Ta ja israelítuty 'yadsoodu:

—Kyajts mij ndukkuka'adsa'andu mut ko ti oy tu xytyuñ, yu'u du'un mut ko tu xykyawindsu'ugu Dios mut ja m'ayuk. Mja'ay mij, es Dios mnaybyujta'agyuty.

³⁴Net ja Jesús jyunañ:

—¿Ti kyaj jyaaybyétyuty ma ja Diosu jyaaybyajtun ko Dios jyunañ?: “Miidsudyu du'un diósuty.” ³⁵Es du'un ja Diosu jyaaybyajtun jyunañ ko diósuty púnuty ja Diosu naty tu tkexy ja 'yayuk. Es nnija'am ko yu Diosu jyaaybyajtun yu'u du'un tuy'ajtun túnup. ³⁶Pes oy. Ujtsu du'un xywyin'ijx ja Dios es xykyejxyuts ya naxwiin éxtumu kyudunaabyu. ¿Es wi'ix mbaat miits mjunandu kots uj Dios kyajts nwindusu'ugu mut yu'ayy kots njunañ ko ujtsu du'un ja Diosu 'yU'unk? ³⁷Pun kyaajpúts nduñ ja di'ibudsu nDeety tyiimpy,

kyajts miits xymyubúktut. ³⁸Per pún tšy'ajtun kots ʔj nduñ ja di'ibuts ja nDeety tyiimpy, oy xykyamubuka'andu ja n'ayúks, mubuktu ja di'ibuts ʔj ndiimpy, mut ko di'ibuts ʔj ndiimpy, yu'u mdukjaygyúkudup wá'ats ko ti'igyuts ʔj mut ja nDeedyuts, es yu'u ti'igyut mut ʔj.

³⁹Net jatugok ja israelítuty tjamatsandu ja Jesús, per ʔj ja Jesús yo'oydyugóy.

⁴⁰Net ja Jesús ʔj 'yawinnajxnu ma Jordán mujnuu. Jap waanu 'iyijty ma ja lugaar ma ja Fwangu naty tu yajnubéty tšuyup. ⁴¹May ja ja'ayuty ʔj ñujxtu ma ja Jesusun, es ñay'anu'umxudu:

—Oy ja Fwank Yajnubajtpu tu tkatún ja iixwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, tšy'ajtun di'ibu myadyak mudu tyadu ja'ay.

⁴²May ja ja'ayuty di'ibu ma tadu lugaar tmubujktu ja Jesús.

Lázaru 'yeeky

11 Ma ja Betañu kajpn, jap tu'ugu yedyujku naty pyékyuty di'ibu xyu'ajty Lázaru. Majtsku myuga'ax toxytyujk di'ibu xyu'ajttup Martu esu Mariiu. ²Tyadu Mariiu yu'u óknum tyuknitaam ja Jesusu tyeky ja aseytu di'ibu pa'ak xu'kp, es dyajtútsy mut ja wyaay.

³Net ja Martu esu Mariiu kyajxykya-jxtu ma Jesús es t'anuumudu:

—Windsún, yu di'ibu mut oy mnaymyáyuty mujta'aky pyékyuty.

⁴Ko tyaadu Jesús tmudooy, net ja 'yuxpújkputy t'anmaaydyu:

—Yu pya'amu Lázaru kyaj yajkutu-goya'añuty mut ja o'kun. Dios tyunaampy du'un es ja ja'ayuty myuj'ixudut es t'awdátut ja Dios es ʔj, ja 'yU'unk.

⁵Oy naty ja Jesús tjantsytsyoktu ja Martu esu Mariiu esu Lázaru, ⁶ko yu Jesús ya'anmaay ko Lázaru mujta'aky pyékyuty, jamajtsk xuu ʔj 'yakwe'emy ma ja lugaar ma naty 'yityun. ⁷Net t'anmaaydyu ja 'yuxpújkputy:

—Jo'om jatugok Judeeu.

⁸Ja 'yuxpújkputy 'yadsoojudu:

—Ya'uxpújkpu, kyajnum jyeky ma jap ja israelítuty mjakuka'adsánudu. ¿Tii mnuxaamp jatugok jam?

⁹Jesús 'yadsooy:

—¿Ti kyaj tyu'ajtunuty ko yu xuu tmudaty majmajtsk ooru? Pes ko pún jyudity xuuñ, kyaj kyunápút, mut ko kyude'xyuty ja jajun di'ibu ja ya naxwiiñ. ¹⁰Per ko jyudity koots, kunajpup mut ko tagoy'ajtp ja jajun.

¹¹Oknum jyunañ ja Jesús:

—Ja nmutnaymyaayubu'ajtum Lázaru tu myanaxy. Per nejxyuts n'ok'yuxy.

¹²Net ja 'yuxpújkputy 'yanmaayudu:

—Windsún, pún tu myanaxy, mubaadubu du'unu'u.

¹³Es ja Jesús ja'a jyamadyakypy ko naty ja Lázaru tu 'yo'knu, per ja 'yuxpújkputy, ja'a dun ttijy myadyakypy ja Jesús ja ma'ay. ¹⁴Net ja Jesús ttim'anmaaydyu ja 'yuxpújkputy wá'ats:

—Lázaru tu 'yo'knu. ¹⁵Xondákputs mut ko kyajtsu naty jap, mut ko du'un ni'igu 'yóyuty es miits xymyubúktut. Per jo'om n'ok'ijxum.

¹⁶Net ja Tomás di'ibu tyijpy Xeeñu'unk, t'anmaaydyu ja myu'uxpújkputy:

—Jo'omdu nandu'un udsajtum es n'o'kum ti'igyut mut yu'u.

Jesús yajjikypyujkp es yajkypy ja jiky'ajtun

¹⁷Ko jyajty ja Jesús Betañu, taxk xuu naty tmudaty ma ñaxtuku Lázaru.

¹⁸Betañu kajpn tmawingon'aty ja Jerusalén tuguk mil metrun. ¹⁹Mayu naty ja israelítuty tu ñujxtu ma ja Martu esu Mariiu es tpumaya'añ tputajuya'añ mut ko tu 'yeeky ja myuga'ax.

²⁰Ko Martu tmudooy ko Jesusu naty wyingón, net tndiso'ón es ʔj tjup'yo'oy, per ja Mariiu ʔj wye'emy ma ja tyujk.

²¹Martu t'anmaay ja Jesús:

—Windsún, kooxyup miju naty mjaaty yaa, kyajxyup tu 'yeeky ja nmuga'axuts.
²² Per uj nnija'abuts ko Dios mmooyup tugekyu di'ibu mij m'amdeepy.

²³ Jesús 'yadsooy:

—Yu mmuga'ax jikypyúkup jatugok.

²⁴ Martu t'adsooy:

—Uj nnija'abuts ko jikypyúkup ma ja tiempu ma ja o'kputy jikypyúktut.

²⁵ Jesús t'adsooy:

—Ujtsu du'un ja jikypyúkun es ja jiky'ajtan. Di'ibuts xymyubújkp, oy 'yoogut, jikypyúkup. ²⁶ Es nidugekyu di'ibu jiky'ajttap es xymyubúktuts, kyaj 'yooktat ni na'a. ¿Mmubejkyppyu tyaadu?

²⁷ Net ja Martu 'yadsooy:

—Ti ko kudii. Nmubejkyppyuts ko mij mGrístuty, ja Diosu 'yU'unk di'ibu minán ya naxwiiñ.

Jesús jyu'uy ma Lázaru ñaxtuku

²⁸ Es ko tyaadu Martu du'un jyunán, net jyumbijty es oj twoy ja 'yutsy Mariiu, es t'anmaay ayu'udsyu:

—Ja ya'uxpújkpu tu jya'ty. Yu'u mnigajxup.

²⁹ Ko Mariiu tmudooyu taadu, pojun wya'tse'ky es oj tnejxy ja Jesús.

³⁰ Jesús kyajnumu naty tyuku kajpnóty, támnumu naty ma ja lugaar ma Martu pyatu. ³¹ Ko ja israelítuty t'ijxtu wya'tse'ky ja Mariiu es pyudseemy pojun, net jyunandu ko yu Mariiu ñejxy juuy yaxpu ma naty tu ñaxtuku ja Lázaru, es oj tpanúxtu.

³² Es ko ja Mariiu jyajty ma naty ja Jesús, net ñaygyoxtnaaydyáku Jesús tyeky'ujxm es t'anuumu:

—Windsún, kooxyup miju naty mjaaty yaa, kyajxyupts tu 'yeeky ja nmuga'ax.

³³ Ko Jesús t'ijxy jyu'uy yaxtu ja Mariiu es ja israelítuty di'ibu mut myiindu, net ja Jesús ñayjya'aju jotmaymyuut es 'yamutsk'ajty. ³⁴ Ta yajtuuj:

—¿Ma tu xyajnaxtúkudu?

Ta 'yanmaayudu:

—Windsún, min xy'ixy.

³⁵ Jesús jyuuy.

³⁶ Net ja israelítuty jyunandu:

—¡Ok'ixtu! Nugoodumu naty t'oktsojknú.

³⁷ Per nidu'uguty jyunandu:

—Ja'a tyaadu di'ibu ja wiints myooy ja 'yijxun, ¿tii kyajxyubu da oynu'unun ti tu ttuñ es kyajxyup ja Lázaru tu 'yeegyu?

Lázaru jikypyeky

³⁸ Jesús ñayjya'aju jatugok jotmaymyuut es tmawingoñ ma naty tu ñaxtuku. Ja'a dun tu'ugu aank di'ibu tsaa 'yagu'uy'ajtypy. ³⁹ Net ja Jesús jyunán:

—Yajjuga'aktu tadu tsaa.

Martu jyunán:

—Windsún, xu'knup yu'u, ja'a ko tu 'yijnu taxk xuu ma 'yeeky.

⁴⁰ Es ja Jesús 'yadsooy:

—¿Ti kyajts mij tu n'anuumu ko xymyubúkut, m'ixup ja Diosu myuj'ajtan?

⁴¹ Net ja tsaa dyajjugáktu. Es ja Jesús pyat'ijxy tsajpótm es jyunán:

—Tatu, nja'aygyudákypyuts mij ko tu xymyudóyuts. ⁴² Wa'adsats nnijawu kots mij du'unum xymyudoo'ityuts. Du'unuts njuna'añ mut yu'ugyujxmu tyadu ja'ayuty di'ibu yam, es tmubúktut ko ujtsu du'un mij tu xykyxy.

⁴³ Ko du'un jyunandaay, net jyunán jantsy muk:

—¡Lázaru, pudsum jap!

⁴⁴ Net ja o'kpu pyudseemy, abity ja ky'u tyeky es ja wyiin jyuyp mut ja wyit. Ta Jesús jyunán:

—Nikajtu'uttu es wa'an tnejxy.

Tkajxy'áttu esu Jesús 'yoogut

⁴⁵ Es mudu tyaadu, net ja israelítuty di'ibu pyanujx ja Mariiu tmubúktu

ko t'ijxtu di'ibu Jesús tyuun. ⁴⁶Per nidu'uguty ja israelítuty ko t'ijxy yu tyaadu, net oj tninejxy ja fariseeuty es ttukmumadyaktu di'ibu naty tu ttuñ ja Jesús. ⁴⁷Net ja fariseeuty es ja teedywyindsúnuty ñaymyujkudu mut di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty, es jyunandu:

—¿Ti net ndu'unum mudu tyadu yedyujk di'ibu nugoo t'oktuunnu ja ijxwa'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtn? ⁴⁸Pun nna'ijxum du'añu, nidugekyu myubúkudut ja ja'ayuty. Netu romanu soldaaduty myíndut es tjíttut yu nmuj tsajptujk'ajtn es dyajkutugótyut yu nnaxwiñudu'ajtn.

⁴⁹Net nidu'uguty di'ibu xyu'ajtypy Kaifás, yu'u naty teedywyindsungópik ma ja jumujt, ja'a junán:

—Miidsuty ni ti xykanyijáwudu, ⁵⁰ni xykanyijáwudu ko ni'igu 'yóyuty es tu'uk je'eyu ja'ay tku'oogut ja nja'ay'ajtn es kyaj wyindugótyut ja nnaxwiñudu'ajtn.

⁵¹Tyadu Kaifás kyaj du'un jyunán mut ja kyu'um winma'añ. Kom yu'u naty iipt teedywyindsungópik ma ja jumujt, Dios mooyu ja winma'añ es jyuna'anut ko Jesús 'yooga'añ mut yu'ugyujxmu israelítuty, ⁵²es kyaj je'eyu tku'oogut ja israelítuty, per nandu'un dyajmujk-ta'aya'añ ja Diosu 'yu'unguty ma 'yittu majatyu naxwiñudu. ⁵³Net ja israelitu justisuty t'uxtaaydyu ja winma'añ wi'ix ja Jesús 'yoogut.

⁵⁴Paaty ja Jesús kyaj ñakyjyudijty nide'xy ma Judeeu, tim tso'on jap Judeeu es oj ñejxy ma myawingón ja muj it di'ibu ja kajpnu'unuk xyu'ajtypy Efraín. Jap wyu'umdu mut ja 'yuxpukputy.

⁵⁵Ko naty waanu 'yaktugoy'aty ja pasku xuu, net may ja ja'ayuty tso'ondu majatyu kajpn es ñijxtu Jerusalén es ñayyajwa'adsa'añuty es tjujp'ixa'andu ja pasku xuu. ⁵⁶Jap tja'uxtaaydyu ja Jesús.

Es ko jyajttu ma ja muj tsajptujk, net ñayyajttu ak ja'ayuty ayu'udsyu:

—¿Wi'ix mij mjuna'añ? ¿Minébu daa xu'ajtpu o kyaju? ⁵⁷Ja fariseeuty es ja teedywyindsúnuty tu naty dyajngutúku ko ma Jesús t'ixtat, net tnigajxtat es yajmátsut.

Mariiu ttukkuutsy ja Jesusu wa'ats nardu aseytu

12 Tudujk xunumu naty tkapaaty ja pasku xuu, Jesús oj ñejxy Betañu ma naty tsyuuu Lázaru di'ibu naty Jesús tu dyajjikypyéky ko 'ye'ky. ²Es jap t'uxkujkudu tu'ugu a'ux es ja Jesús 'ya'ux'átut; ja Martu ja'a wingiipy es ja Lázaru mut ja Jesús kyaydyu ma ja meesu. ³Net ja Mariiu dyajmiiñ tuk limetu ja wa'ats nardu aseytu di'ibu pa'akxu'kp jantsy muk es jantsy tsoox. Net ttukku'tsy ja tyekyu Jesús es dyajtútsy mut ja wyaay. Tugekyu ja tugot jyantsywy'e'emy mut ja pa'ak xu'kun. ⁴Ja Juudas Iskaryotu, di'ibu naty xupujkpu'ajtn ja Jesús es nandu'un kyuyaka'añuty, jyunán:

⁵—¿Ti ko tu kyayajteekey yu tyadu pa'ak xu'kun tuguk mugo'px xuu nidún esxyap yajtukpudáku yu ayoobu ja'ayuty?

⁶Per ja Juudas kyaj du'un jyunán mut ko tpa'ayoy ja ayoobu ja'ayuty, ja'a yu'u ko mya'tspaty. Yu'u naty iipt meenñikoombajtpu ma ja Jesusu 'yuxpukputy es tpukón ja meen di'ibu yu'u ñikoombejtypy.

⁷Net ja Jesús 'yanmaayy:

—¡Mastu'ut! ¡Katu xy'ooy! Du'unuts tu xytyuñ éxtum ja ja'ayuty ttukkuutstu ja o'kpu ko ñaxtukya'añ. ⁸Yu ayoobu ja'ayuty kyaj tyugoy'ata'añ, per uj kya-jts du'añum n'ita'añ mut miidsuty.

Tkajxy'áttu esu Lázaru 'yoogut

⁹Ko ja israelítuty tnija'adu ko Jesús jyápudyu naty Betañu, net oj tniujxtu

t'ixa'andu es nandu'un ja Lázaru di'ibu naty ja Jesús tu dyajjikypyéky ko 'ye'ky. ¹⁰Net ja teedywyindsúnuty dya-jiti'igyudu 'yayuk es wi'ix nandu'un 'y-oogut ja Lázaru, ¹¹mut ko mut yu'u-gyujxmu Lázaru may ja israelítuty tmas-tutta ja teedywyindsúnuty es tpanujxtu ja Jesús.

Jesús tyuku Jerusalén éxtum tu'ugu rey

¹²May ja ja'ayudyu naty tu ñujxtu paskuxu'ajtpu Jerusalén. Jakumbom ja ja'ayuty tmudoodu ko Jesús jya'ta'añ. ¹³Net oj tmanujxtu tuxy aay es du'un t'axajuya'andu ja Jesús. Ta jyunandu muk:

—¡Awdattu Dios! ¡Kuni'xy di'ibu mi-imp éxtum ja Diosu Kyudunaabyu! ¡Kuni'xy ja Israelitu Ryey!

¹⁴Jesús tpaty tu'ugu burru'unk es ttukpejty, du'un éxtum jyuna'añ ma ja Diosu jyaabyajtun:

¹⁵Katu mdsu'ugudu miidsuty, ja'ayuty di'ibu tsunaaydyup ma Syon kajpn.

Ix, tyaa myiñ ja mrey ttuk'u'uñ tu'ugu burru'unk.

¹⁶Ma ja xuu ko jyajty ja Jesús es ko tyaadu du'un ttuñ, kyaj ja 'yux-pujkpúty tjaygyukudu. Per óknum ko Jesús jyikypyejky es ñujxnu tsajpótm, net tjamyajtstu ko yu tyaadu tugekyu 'y-ity kaxja'ay ma ja Diosu jyaabyajtun es du'unu naty tu yajkuydyuñ mut ja Jesús.

¹⁷Ja ja'ayuty di'ibu naty jap Betañu ko ja Jesús dyajjikypyejky ja Lázaru ko naty tu 'yeeky, tmadyakmiin tmadyakxujtpu di'ibu naty tu t'ixtu. ¹⁸Paaty waanu may ja ja'ayuty tso'o'ndu es ja Jesús tñup'y-o'oya'andu mut ko tmudoodu ko naty ja tadu ixxw'u'mun tu ttuñ di'ibu myudaj-tyty ja muj'ajtn. ¹⁹Ko ja fariseeuty t'i-jxtu ko Jesús ja ja'ay ak ja'a panujxup, net ñayjynánudu ak ja'ajuty:

—Ta xy'ixtu. Kyaj mbaat ti ndu'unum. ¡Nidugekyu ja ja'ayuty ak ja'a pyanujx-tubu tadu ja'ay!

Grieegu ja'ay t'uxta'aydyu ja Jesús

²⁰Es ma ja ja'ayuty di'ibu naty tu ñujxtu Jerusalén es t'awdata'andu ja Dios ma ja xuu tyuñuty, tapu naty nidu'uguty ja grieegu ja'ayuty. ²¹Tyaaduty ja'a ñinujxtu ja Filipu di'ibu kugajpn'ajtp Betsaydu, Galileeu ñaaxóty, es t'anmaaydyu:

—Windsún, yu'uts n'ixándup ja Jesús es njamutmadya'aga'anduts.

²²Felipu oj tñinejxy ja Andrés es t'awa'anu. Net nimajtsk oj ñujxtu ma ja Jesús es tmumadyaktu. ²³Net ja Jesús jyunáñ:

—Tu net ja ooru tpaaty ma ja Diósuts uj, ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudu-naabyu, xymyo'oya'añuts waanu ni'igu muj'ajtn.

²⁴Tuy'ajtn miits n'anuumadu ko tu'ugu triigu pajk kyaka'ay naaxkujxy es kyaj myuxy, du'ñu ja tuumt tu'uk je'eyu 'yity, per ko kya'ay naaxkujxy es tyugoy ja'agyujxm ko myuxy, may ja tyuump dyaky. ²⁵Pún nayyajjiky'ajtpu ku'um ya naxwíñ, du'un éxtum ja ja'ayuty di'ibu pyujke'kypy ja triigu tuumt extu ko wyojkta'ayuty, net tyugoodya'ay. Per di'ibu jiky'ajtp éxtumts uj n'anuumu, du'un éxtum ja tuumt di'ibu mujxp es tyuump'áty may. ²⁶Ja'a ko púnuty jiky'ajtpu éxtumts uj n'anuumu es xmyudúñuts, ñujxup nandu'un mats uj nnejxy, esu nDeedyuts may'átadup nidugekyu di'ibátyuts xypyanujxtup.

Jesús tnigajxy ja 'yo'kun

²⁷Tyam nugoots n'okjot-maymyuut'ajnu. ¿Wi'ixuts njuna'anut? ¿Ti njuna'anupts?: “Tatu, yajtsókuts kudiibuts n'ayówat ma tyadu o'kun.” Per du'unuts tu nmiñ naxwíñ esuts

n'oogut. ²⁸Net 'yakjunán: “Tatú, tun du'un es ja ja'ayuty m'awdátudut.”

Net yajmadooy kyajxy tsajpótm:

—Tuts du'un nduñ, es ndunaambyuts jatugok.

²⁹Ja ja'ayuty di'ibu jap myadoodu ñajjyunánudu ko anaa yaxp. Es wi-inkputy ñajjyunánudu:

—Tu'ugu anklus tu myugajxyuty.

³⁰Net ja Jesús t'anmaaydyu:

—Kyajpu tyaadu tu yajmudóy mut ujtskyujxm, mut miitskyujxmudyu du'un.

³¹Tyamu net ja tiempu tu jya'ty ma yu naxwíñudu ja'ay yajpayo'oya'añ, es tyamu net yajkutujkunjuudut di'ibu ya naxwíñ ana'amp. ³²Es kots uj nya-jpajta'agut kujxm, nétuts xyñimiinda'aydyuduts ja ja'ayuty.

³³Es mudu tyaadu Jesús yajjaygyujku wi'ixu naty 'yooga'añ.

³⁴Es ja ja'ayuty 'yadsoojudu:

—Tuts nmadowdu ma ja Diosu jyaabyajtun ko yu Kristu jiky'ataamp winu xuu winu tiempu. ¿Wi'ix mij mjuna'añ ko ja Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu yajpajta'aga'añ kujxm? ¿Pánu dunu tadu Naxwíñudu Ja'ayudyu Kyudunaabyu?

³⁵Net ja Jesús jyunán:

—Ak'ijtp ja jajun mut miidsuty, per waanu tiempu je'eyu. Yo'oygyojtu mut ko m'akmudajttubu tyadu jajun kudiibu mgugoodsudut. Mut ko di'ibu tu'uye'epy kugoots, kyaj tnijawu ma ñejxy. ³⁶Ujtsu du'unu tyadu jajun. Naam n'ak'ijtp-namts mut miidsuty, axájuduguts miidsuty es du'un miits mja'ay'átudut ja jajun es tkudu'xa'añ ja wiingátypyu.

Ko tyaadu du'un Jesús jyunandaay, net oj ñujxnu adukutuuy.

Ja'a ko israelítuty kyaj tmabaktu Jesús

³⁷Oyu naty ja Jesús tu tjantsyjaaya'ixyuty ja ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun ja'ay

wyinduuyuty, kyaj myubujkudu. ³⁸Es du'un yajkuydyuun tyaadu di'ibu ja Diosu kyugajxpu Isaiiu kyuxjaay ma jyunán:

Nindsun'ajtum, ¿pán tu tmabeky di'ibuts uj tu ngajxwa'xy?

¿Pán tyuk'ijx ja Nindsun'ajtum myuk'ajtun?

³⁹Es du'un kyaj mbaat oj tmabaktu. Pes nan kyuxjaay ja Isaiiu:

⁴⁰Dios du'un jyunán:

“Tyadu ja'ay tu ñayyajwiindsudu es dya-jjuun ja jyot wyinma'añ,

es kudiibu t'ixtut mudu wyiinuty,

es ni tkajaygyúkudut mut ja jyot wyinma'añ,

es ni kyajumbíttut ma uj esuts nya''aguda'agut.”

⁴¹Isaiiu jyunáñ du'un mut ko tu naty t'ixy ja myuj'ajtum Jesús, es yu'u dunu tyaadu ñimadyak.

⁴²Oy may ja israelítuty tjamubaktu Jesús, es ja'a mut naaguty ja wyindsúnuty, kyaj jyunandu mayja'ayóty mut ko ttsu'ugudu ja fariseeuty kudiibu ñakykyupúkudut tsajptugóty. ⁴³Ja'a ko yu'ujuty ni'igu ttsoktu ko ja ja'ay yajmuj'átudu es kudiinam ja Dios yajmuj'átudut.

Jesusu 'yayuk tyukpaye'epy ja ja'ay

⁴⁴Myiin jatugok ja Jesús es jyunán jantsy muk:

—Di'ibuts uj xymyubujkp, myubejkypy nandu'un di'ibuts tu xykyexy. ⁴⁵Es di'ibuts tyam xy'ijxp, yu'u naty nandu'un 'yijxypy di'ibuts uj xykyajx. ⁴⁶Ujtsu du'un ja jajun. Tu nguda'agyuts ya naxwíñ es di'ibuts xymyubujkp kyaj wyu'umut kugoots. ⁴⁷Uj kyajts ndukkumudoy di'ibu tu tjamudoy yu n'ayúkuts es kyaj ttuñ kwentu, mut ko uj kyajts tu nmiñ ya naxwíñ esuts ndukkumadówtut ja ja'ayuty, nyajnitso'ogupts situy. ⁴⁸Di'ibuts xy'uxtijp es kyaj ttuñ

kwentu n'ayúkuts, tam yu'u 'yawíxyuty pán tukkumádówudup. Yu tyadu ayuk di'ibu ej tu ngajxyuts, yu'u du'un niguxu'ugup ko pekymyut ja ja'ay ja xuu ko ja'ay yajpayo'oydyut. ⁴⁹ Mut ko ej kyajts ngajxy mududsu ngu'am win-ma'añ, ja nDeedyuts di'ibuts xykyajx, yu'uts tu xytyuk'ane'emy di'ibuts ngajxup es di'ibuts nduk'uxpúkup. ⁵⁰ Es nnija'abuts yu nDeedyudsu 'yana'amun, yu'u du'un wi'ix yajpaaty ja jiky'ajtun winu xuu winu timpu. Pes di'ibuts ej ngajxypy, ngajxypyuts éxtumts ja nDeedyun tu xytyuk'ane'emy.

Jesús tpujy ja 'yuxpujkiputajku tyeky

13 Tu naty ttimpatnu ja pasku a'ux. Jesús ñija'abu naty ko ja oorú tu tpatnu es tmastu'udánnu ja naxwiñudu es ñujxánnu ma Dios Teety. Ja'a du'uñumu naty ttseky ja jya'ayuty di'ibu naty ya naxwiñ, es tyam dya-niguxe'eky mabaat jyantsytsyoktu.

² A'ux'atándubu naty, es tu naty ja mju'ugópky tyuku jyodoty wyinma'añóty ja Juudas, Simonk Iskaryotu myaank, es tkayákyt ja Jesús.

³ Jesús ñija'abu naty ko yu'u tso'oñ ma Dios Teedyun es jyambita'añ nandu'un jatugok ma ja Dios Teety, es nan ñija'abu naty ko Dios Teedyu naty tu myo'oyuty tugekyu ja kutujkun, ⁴ net wya'tse'ky ja Jesús meesu winduuy es ñaydyuknijaandutu ja ñikujxyudu wit es ñaydyukmoxmuw'uñu tu'ugu twayu. ⁵ Net tpujtáky ja nuu ma agubujun. Ta ñaxwe'tsy es tpuju ja tyékyuty ja 'yuxpujkiputy es dyajtútsy mut ja twayu di'ibu naty tu ñaydyukmoxmuw'uñuty.

⁶ Ko naty tpujannu Simonk Peedru tyeky, netu Simonk jyunañ:

—Windsún, ¿mij mbujaambyuts ja ndeky?

⁷ Jesús t'adsooy:

—Tyam kyaj xyjaygyuku di'ibuts ndi-impy, per óknum xynijáwut.

⁸ Es ja Peedru 'yadsooy:

—¿Ej ni na'ats mij ndeky xykyapújt! Jesús 'yanmaay:

—Pun kyajts mij yu mdeky nbujy, kya-jts mij n'uxpujkipu'átut.

⁹ Simonk Peedru 'yadsooy:

—Windsún, kyaj yu'ayuty je'eyu ndékyuts, nandu'un pujtsu ngu'u esu ngubajkuts.

¹⁰ Es ja Jesús 'yadsooy:

—Di'ibu tu tsiida'ay, kyaj jyatyimnigutíkyuty tsi'it tugekyu, yu'ayu je'eyu tyeky, mut ko wa'adsu'u tugekyu. Es wa'ats miidsuty, oy mgadimni'amúkyuty.

¹¹ Mut ko ñija'abu naty pánu naty kuyakánup, paadyu du'un jyunañ: “Es wa'ats miidsuty, oy mgadimni'amúkyuty.”

¹² Ko ja Jesús tpujtaayudu ja 'yuxpujkiputy ja tyékyuty, net jatugok ttuk-tujku ja ñikujxyudu wit. Net ñaxwe'tsy jatugok meesu winduuy es jyunañ:

—¿Mjaygyujkudup miidsuty yu tyaadu di'ibudsu du'un tu nduñ?

¹³ Miits xytyijtup Ya'uxpujkipu es Windsún. Mmudajttup ja tuy'ajtun, mut ko ujtsu du'un. ¹⁴ Es pun ej, miidsu mYa'uxpujkipu esu mWindsún, tats nbujy miidsuty ja mdékyuty, nandu'unu dun miits mnaybyujxudut nixim niyam. ¹⁵ Ujts miits tu nmo'oydyu tu'ugu ijsxw'uñu es miits xytyúndut nandu'un éxtumts ej tu nduñ. ¹⁶ Jantsy tuy'ajtunuts miits n'anuumadu, ni tu'ugu po'oduumbu di'ibu ni'igu muj kudiinumu wyindsún, es ni tu'ugu di'ibu miimp kexy kyamújuty es kudiinum ja di'ibu kajxup. ¹⁷ Pun mjaygyujkudubu tyaadu es pun mbaduundup, m'ittup agujk jotkujk.

¹⁸ Kyajts miits n'anuumadu nidugekyu. Ej nnija'abuts pánutyts tu nwinwitsy. Per koonum yajkuydyuna'añ éxtumu Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Di'ibu kaay ukp ti'igyu mut ej,

yü'u dü'un tü jyümbity nmudsíputs." ¹⁹Tyam miits n'anuumudu naam kyajnumu dü'un tyaadu tyuñ jyátyuty, es ko yu tyaadu dü'un tyun jyátudut, net xymyubúktut ko ujtsu dü'un pünü dü'un uj. ²⁰Jantsy tüy'ajtanuts miits n'anuumudu, di'ibu 'yaxájup di'ibuts uj ngejxypy, xy'axájuptsu naty uj, es di'ibuts uj xy'axájup, 'yaxájup di'ibuts uj xykyajx.

Jesús tnigajxy esu Juudas kyuyaka'añuty

²¹Ko dü'un jyunaandaay ja Jesús, net ñayjya'aju jotmaymyut es 'yamut-sk'ajty, es oj ttimkajxte'xy:

—Jantsy tüy'ajtanuts miits n'anuumudu ko miidsuty nidu'uk xykyuyakaambuts.

²²Net ja 'yuxpukputy ak je'eyu ñaywyin'ixudu, ni tkanijawudu pünü dü'un 'yandijpy. ²³Tu'ugu Jesusu 'yuxpukpu di'ibu ni'igu ijty tsyejpy**, jamyu pyu'am naty mut 'ya'ux'aty. ²⁴Simonk Peedru tyuk'ijxu tu'ugu ijxwu'amun es dyajtuuy pünü dü'unu taadu. ²⁵Net ja tu'ukpu 'yuxpukpu ñimujwa'tsu ja Jesús es dyajtuuy:

—Windsún, ¿pánxu dü'unu taadu?

²⁶Jesús 'yadsooy:

—Mints n'ok'yajxeeky tuk pedazu tsajkaaky, es di'ibuts nmeepy, yu'u dü'un.

Es dü'un dyajxe'ky ja tsajkaaky es tmooy ja Juudas Iskaryotu, Simongu myaank. ²⁷Ta Juudas t'axaju ja tsajkaaky tuk pedazu es tkaay. Net ja mujku'ugópk Satanás tyuktujku ja Juudas. Net ja Jesús jyunañ:

—Di'ibu mdunaampy, tuungóju dü'un pojün.

²⁸Per ni pün di'ibu naty jam a'ux'ajtuup tkajaygyujku ti ko dü'un jy-

na'añ ja Jesús. ²⁹Kom ja Juudas yu'u naty ñikoombejtypy ja meen ma ja Jesusu 'yuxpukputy, nidu'uguty twinmaaydyu ko Jesús ja'a 'yandijpy esxyup ti waanu yajjúy di'ibu yajtúndup ma ja xuu, o tmo'oxyxup oynu'anun ja ayoobu ja'ayuty. ³⁰Ko Juudas t'axaju ja tsajkaaky, ta pyudseemy. Tü naty kyoodsunu.

Jesús tmo'oy ja jembyu ana'amun

³¹Ko naty tü pyudsemy ja Juudas, net ja Jesús jyunañ:

—Tyamu net ya'ixut ja nmuj'ajtanuts uj, ja Naxwínudu Ja'ayadyu Kyudunaabyu, esuts nya'ixudut ja myuj'ajtanu Dios. ³²Es kots uj nya'ixudut ja myuj'ajtanu Dios, netu Dios xmyo'oya'añuts ja di'ibu yu'u myuj'ajtan'ajtypy. ³³Mugu'uguty,

kyajts jeky nnaky'ita'añ mut miidsuty. Xy'uxta'ayándupts miidsuty, es dü'un éxtumts n'anmaaydyu ja israelítuty, n'anuumuduts miits tyam: Kyaj mbaat mnuxtu mats uj nnejxy. ³⁴Tyaaduts miits nmoodydyu yu jembyu ana'amun: Naydsyókudu nixim niyam. Dü'un éxtumts miits ndsoktu, nandü'un mnaydsyókudut nixim niyam. ³⁵Pün mnaydsyójkudup miidsuty nixim niyam, net nidugekyu ja ja'ay tnijawudut kots uj miits n'uxpukpu'áttu.

Jesús tnigajxy ko Peedru 'yuxti'añuty

³⁶Simonk Peedru dyajtuuy ja Jesús:

—Windsún, ¿ma mnejxy?

Jesús 'yadsooj:

—Mats uj nnejxy, kyajts mbaat xypyanejxy tyam. Per xypyanyuxpts óknun.

³⁷Net ja Peedru t'anmaay:

** 13:23 Fwank yu neky jyaay es yu'u ku'am nay'andijup ko jyuna'añ ja xupukpu di'ibu Jesús ni'igu ijty tsyejpy.

—Windsún, ¿Ti ko kyaj mbaat nbanejxy tyam? Uj ngu'oogupts mij.

³⁸ Jesús 'yadsooj:

—¿Tii tui'ajtun kots mij xkyu'oogupts? Tyam ndim'anuumu tui'ajtun, kyajnumu natyu tugaak 'yuy ko mij mjana'ana'añ tuguk ok ko kyajts xy'ixy'aty.

Jesuskuyxmu ja'ay jya'ty ma Dios Teety

14 Net ja Jesús t'anmaaydyu 'yaxpukputy:

—Katu miits mjotmay'ooktu. Paj-ta'aktu ti'igyu mjot mwinma'añ ma Dios es nandu'un ma uj. ²Madsu nDeety 'yity, may jam ja tsunaaydyákn. Pün kyajxyubu du'un, tuxxyupts uj miits n'anuumudu. Nnejxyuts uj n'ok'axkuku ma miits m'ittut. ³Es nétuts nmínut jatugok es nyajnujxtuduts miits es mjiky'át-tut mut uj. ⁴Miits mnija'adup mats nnejxy es mnija'adup ja tu'u.

⁵ Tomás 'yadsooj:

—Windsún, kyajts uudsuty nnijáwudu ma mij mnejxy. ¿Wi'ixuts uj mbaat nni-jáwudu tadu tu'u?

⁶ Jesús 'yadsooy:

—Ujtsu du'un éxtum tu'ugu tu'u, ujtskuyxmu ja'ay jya'ttu ma Dios Teety, ujtskuyxmu ja'ay nnijáwudu ja tui'ajtun, ujtskuyxmu ja'ay jyiky'attu. Ni pün kyaja'ty ma Dios Teety pün kyajts uj xymyubeky. ⁷Kooxyup miits xy'ixy'áttuts uj, nandu'unxyup xy'ixy'attu ja nDeedyuts. Es tu net xy'ixy'attu tyam, ja'a ko tu xy'ixtu.

⁸ Net ja Felipe 'yanmaayu:

—Windsún, tuk'ijxtuguts ja Dios Teety, es mut yu'uyu.

⁹ Jesús t'adsooy ja Felipe:

—Felipe, jékyuts kujk n'ittu mut miidsuty, ¿es kyajnumts mij xy'ixy'aty? Di'ibuts uj xy'ixy'ajtp, 'yixy'ajtypy nandu'un ja Dios Teety. ¿Ti kots mij xy'anuumu kots uj mij nduk'ixut ja Dios

Teety? ¹⁰ ¿Ti kyajts xymyubékyuts ko uj ijtpumts mut ja Dios Teety, esu Dios Teety nandu'un ijtpumu du'un mut uj? Di'ibuts miits n'anmaaydyup, kyaj yu'ujuty je'eyu ngu'am winma'añuts. Dios Teety yu'u ijtp mut uj, es yu'u dun xymyeebyuts di'ibuts ndúnup es di'ibuts ngajxup tugekyu. ¹¹Mubajktuguts kots uj n'ity mut ja Dios Teety, es ja Dios Teety ijtpumu'u mut uj. Mubajktuguts mut kots du'un njana'añ, o mubajktuguts mut ko di'ibuts ndiimpy ya'ijxp ko tyuy'ajtanuty di'ibuts miits n'anmaaydyup.

¹² Jantsy tui'ajtun n'anuumudu ko di'ibuts xymyubajktup, tyúndup nandu'un di'ibuts uj ndiimpy. Es tyúndup waanu mójutypyu mut ko uj nujxnupts ma Dios Teety. ¹³Uj ndúnupts di'ibuts miits xy'amdoodup mut ko xymyubúktuts, es du'un nya'ixudupts ja myuj'ajtanu Dios Teety. ¹⁴Paadyuts miits n'anuumudu, ndúnupts uj pün tits xy'amdoodup ujtskuyxmu.

Jesús tnigajxy ko Espíritu Santu tkaxa'añ

¹⁵ Pün xytsyojktupts miidsuty, mguydyúndupts ja n'ana'amun. ¹⁶Ujts ja Dios Teety n'amdówup es mdukniáxudut jatuk di'ibu mbudákudup, yu Espiritu Santu di'ibu mduk'ixudup ja tui'ajtun es 'yítut mut miidsuty winu xuu winu tiempu. ¹⁷Es púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup, nan kyaj mbaat t'axájudu ja Espiritu Santu, mut ko kyaj t'ixtu es ni tka'ixy'attu. Per miits m'ixy'ajttup mut ko taa mut miidsuty es wu'amp winu xuu winu tiempu mut miidsuty. ¹⁸Kyajts miits nnika'aga'andu. Jambitaambuts es n'ita'añuts mut miidsuty. ¹⁹Ko waanu 'yítut, kyajts xyñaky'ixtut púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup, per miits m'ixtup, es mjiky'áttup miidsuty mut ko uj njiky'á-

tyuts. ²⁰ Es ma tadu xuu xypyúktudu kwentu ko támudsu naty uj mududsu nDeety, es miidsuty mut uj, es uj mut miidsuty. ²¹ Pún ñija'ap es tpadúñ yu n'ana'amunuts, ya'ijxup kots xytsyeky. Esu nDeetyuts tsojkup di'ibuts uj xyt-syoykp, es ujts nandu'un ndsókupts, es nduk'ixupts yu'u.

²² Jatu'ugu 'yuxpajkp di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Juudus, per kyaj jya'ajuty di'ibu kuyakánup, ja'a junán:

—Windsún, ¿ti kots mij xytyuk'ix-a'anduts uudsuty es kyaj púnudyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtudup?

²³ Jesús 'yadsooy:

—Di'ibuts xytsyoykp, pyadiimpy di'ibuts uj ngajxypy; esu nDeetyuts tsókudup; es uj esu nDeetyuts, mínupts es njiky'átuduts mut yu'u.

²⁴ Per di'ibu kyajts xytsyeky, kyaj tkuydyúñ di'ibuts uj ngajxypy. Tyadu kajxwíjun di'ibu miits yam mudoodup, kyajts uj nja'ajuty, yu'uyu jya'aju nDeetyuts di'ibuts tu xykyexy.

²⁵ Miits n'ak'anuumudu tyaadu kots n'ak'yámmumuty mut miidsuty. ²⁶ Per ja Espírítu Santu di'ibu ja nDeetyuts kyax-aampy ujtskyujxm, ja'a mbudúkudup, mduk'uxpúkudup tugekyu es mduk-jamyátsudup tugekyu di'ibuts uj miits tu n'anuumudu.

²⁷ 'Nnayjyugajxupts mut miidsuty jotkujk. Es nmooydyupts miits yu njotkujk'ajtunuts. Per kyajts nyaky ja jotkujk'ajtun éxtum dyaktu púnudyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtudup. Katu mjotmay'ooktu es ni xykyamudáttut ja tsu'ugu. ²⁸ Tu xymyadowdu kots tu njuna'añ: “Nujxnupts, es mínupts jatugok es n'ítuduts mut miidsuty.” Pún tui'ajtunuts miits xytsyoktu, mxondáktupxyup ko xyñíjwudu kots uj nnejxy ma Dios Teety, mut ko yu'u du'un ni'igu muj kúdiinam uj.

²⁹ N'anmaaydyupts miidsu tyaadu ko kyajnumu du'un tyuñ jyátyuty,

mut ko nujx tyuñ jyátyuty, net xymyubáktut. ³⁰ Kyajts nnakykajxa'añ may mut miidsuty, mut ko miimp ja di'ibu ana'amp pánudyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtudup, oy ni ti madakun tkamudaty mut uj. ³¹ Per du'un yajkuydyuna'añ éxtum Dios Teety xytyuk'ane'emy es tñíjwudut ja naxwínudu ja'ayuty ko uj ja nDeetyuts ndsejpyuts es nguydyiimbyuts di'ibuts yu'u xytyuk'ana'amp. Wa'tsu'uktu. Jo'omdu.

Uuvu aats

15 Esu Jesús t'ak'anmaaydyu 'yuxpajkputy:

—Ujtsu du'un éxtum tu'ugu uuvu aats, es ja nDeetyuts du'un éxtum di'ibu kywentu'ajtypy ja uuvu aats. ² Kyupo'-typy oytyim di'ibuty ja nxe'endsyuts di'ibu kyaj tyuump'áty, per wyindi-jpy es dyajwa'atsy yajxón di'ibu tuump'ajtp, es ni'igu 'yaktuump'átut. ³ Miidsuty wa'ats m'ittu mut ja n'uxpajkunuts ko tu nmo'oydyu. ⁴ Ittu ti'igyu mut uj, éxtum uj du'uñamts n'ity ti'igyu mut miidsuty. Tu'ugu xe'entsy kyaj mbaat tyuump'áty pún kyaj 'yity ti'igyu mut ja ñi'aats, es nandu'un jajtpu dunu tyaadu, miidsuty kyaj mbaat mduump'áttu pún kyaj ti'igyu m'ittu mut uj.

⁵ Ujtsu du'un ja ñi'aats, es miidsudyu du'un ja xye'entsy. Di'ibu du'uñam 'y-ity mut uj, es uj n'ityuts mut yu'ujuty, may tyuump'átut; pes kyaj mbaat ti xytyundu pún kyajputs uj. ⁶ Di'ibu kyaj du'uñam 'yity ti'igyu mut uj, du'un yu'u éxtum ja xe'entsy di'ibu ya'o'xpad-suump es tyu'adsut es ya'o'xmúkut es yajnino'ogut.

⁷ Pún miits m'ijttubum ti'igyu mut uj, es xykyuydyundu ja n'ana'amunuts, amdowdu di'ibu mdsojktup es myajmo'oydyup. ⁸ Yu nDeetyuts ya'ijxup yu myuj'ajtun ko miits mduump'áttu oy, es du'un ttuk'ixy ja

ja'ayuty ko ujts miits n'uxpajkpu'ajttap.
⁹Uj ndsojktupts miidsuty éxtumts ja nDeedyuts xytsyékyuts uj. Padúnduts ja ndsojkunuts di'ibuts uj nmudajtypy mut miidsuty.
¹⁰Pun mguydyuundup ja n'ana'amunuts, mbadúndubu tyadu tsojkun di'ibuts uj nmudajtypy mut miidsuty, éxtumts uj nguydyúñuts ja nDeedyudsu 'yana'amun es mbadúñuts ja tsojkun di'ibu yu'u myudajtypy mut uj.
¹¹Ujts miits n'anmaaydyup es mxonda'aktut mut uj es du'un jotkuda'aky m'it mxóndut.
¹²Yu n'ana'amunuts yu'u tyaadu: Naydsyókudu nixim niyam, éxtumts uj miits ndsoktu.
¹³Di'ibu kyu'oogup ja myutnaymyaayubuty, yu'u du'un ya'ijxup ko myájuty ja tsojkun tmudaty.
¹⁴Miidsudyu du'un ja nmutnaymyaayubuty pun mduundup di'ibuts miits nduk'ana'amdup.
¹⁵Kyajts miits nnaktyiyjtap mduumbu, mut ko ja mduumbu kyaj tnijawu ti ja wyindsún tyiimpy. Miidsuty ndijtu mutnaymyaayubuty, mut ko tu nduk'ixtu tugekyu di'ibuts ja nDeety uj tu xytyuk'ixy.
¹⁶Kyajts miidsuty xywyin'ijxtu. Ujtsu du'un miits nwin'ijxtu es nduknipajktup es m'íttut éxtumu xe'entsy di'ibu ttaamp'ajtp ni'igu, es ítup wínu xuu wínu tiempu, es du'un ja nDeedyuts mmo'oyudup tugekyu di'ibu m'amdoodup mut kots xymyubuktu.
¹⁷Pesu tyaadats miits nduk'ana'amdup: Naydsyókudu nixim niyam.

**Di'ibu naxwiiñudu winma'añ
 ja'a'ajttudup kyaj tseky ja
 Jesús esu 'yuxpajkputy**

¹⁸Pun kyaj miits mdsókudu púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajttudup, jamyatstu ko uj jawyiinuts kyaj xytsyoyktuts.
¹⁹Kooxyup miidsuty ja naxwíñudu winma'añ m'okja'a'átudu, mdsojkipxyup éxtum ja jya'ajuty. Per

ujts miits tu nwinwitstu es kyaj m'ok-ja'a'ajttunut ja naxwíñudu winma'añ, paaty kyaj mdsókudu.
²⁰Jamyatstu yajxón éxtum tu n'anuumudu. Tu'ugu po'oduumbu kyaj ni'igu myájuty es kadiinum ja wyindsún. Pun ja ja'ayuty xypajudijttuts uj, nandu'un miits myajpajudita'andu. Kom kyaj tkuydyuundu ja n'uxpajkunuts ja ja'ayuty, nan kyaj tkuydyúndut ja m'uxpajkun.
²¹Es du'un tugekyu tyaadu myajtuktuna'andu mut ko miits n'uxpajkpu'áttu es mut ko nan kyaj ttsoktu di'ibuts xykyajx.

²²'Kooxyupts uj ngamiiñ es nmugajxtu, kyajxyup tmudattu ja pojpu. Per tyam kyaj mbaat ti ñaydyukkugajxudu.
²³Di'ibuts kyaj xytsyoktu uj, kyajpu du'un nandu'un ttsoktu ja nDeedyuts.
²⁴Kooxyupts tu ngaya'ixyuty yu muj'ajtun éxtum ni pún wiink ja'ay tkatún, kyajxyup tmudattu ja pyeky ko tkakuydyundu. Per tu t'ixtu ja muj'ajtun di'ibuts tu nduñ, es kyajpyum xytsyóktuts, es nandu'un ja nDeedyuts kyaj ttsoktu.
²⁵Du'un yajkuydyún yu tyaadu di'ibu ijtp jaaybyéty ma ja Diosu jyaaybyajtun: "Nanatúkuts uj xymyudsip'ajtpudu."

²⁶'Paaty ko myínut ja Kajxwijpu, ja Espíritu Santu di'ibu ja tuy'ajtun tyiimpy kyajxypy, ja'a yákup ja tuy'ajtun ujtskyujxm.
²⁷Es nandu'un miits xyáktut ja tuy'ajtun ujtskyujxm, mut ko jawyiñup es tyambaat miits tu m'ittu mut uj.

16 N'anmaaydyupts miits yu tyaadu kudiibu xymyas-tu'uttaduts.
²Kyaj ja ja'ayuty m'okkupajkunut tsajptugóty, es ja'taamp ja tiempu ma ja ja'ayuty mya'ooga'anudu. Ja'ajuty oyu dun ttijy ttundu di'ibu Dios tsyejpy.
³Tugekyu du'un yu tyaadu ttuna'andu mut ko kyajts xy'ixy'attu es ni ja nDeedyuts.
⁴Per taa n'awánudu ko du'un mduna'anudu. Es ko du'un mdúnudut,

net miits xyjamyátstuds kots mij tu nja'anuumadu.

Di'ibu Espíritu Santu tyiimpy

'Kyajts miits yu tyaadu tu ndukmadya'aktu mut kods naty n'ity mut miidsuty. ⁵ Per nujánupts jam ma púnuts xykyajx, es ni tu'uguty miits xykyajtáwduduts: "¿Ma mnejxy?" ⁶ Es miits mjetmaymyuduty tyam, mut ko tu n'anuumadu ko uj nujxnupts. ⁷ Tuj'ajtnuts miits n'anuumadu ko oy ni'igu mut miidsuty kots uj nnejxy. Ja'a ko pun kyajts uj nnejxy, kyaj myina'añ ja Kajxwipw, per kots uj nnujxnut, net nduknigáxtut. ⁸ Es ko yu'u myínut, yu'u tyuknijawuyándup ko pyekymyuduty púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup, es wi'ixu ja'ay oy wye'emy mudu Dios, es ko Dios pyayo'oy mudu tuj'ajtn. ⁹ Yu Kajxwipw yakaampy es ja ja'ayuty tnijáwdut ko pyekymyut'áttu, ja'a ko kyaj xymybúktuts, ¹⁰ es ttuknijawuya'andu wi'ix oy wyu'umdu mudu Dios, mut ko nujxnupts ma Dios Teety es kyajts miits xy'ok'ijxnudut, ¹¹ es mut ko Dios pyayo'oy tuj'ajtn muut, ja'a ko tu yajtuknibujtaagu es tyuydyúnudut ja mujku'ugópik di'ibu 'yane'empy púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup.

¹² Máynumts miits ngatukmadya'aktu, per kyajpá miits mbaat xyjaygyúkudu tyam. ¹³ Per ko myínut ja Espíritu Santu di'ibu muut ja tuj'ajtn, yu'u mdukni'ixudup tugekyu ja tuj'ajtn, mut ko kyaj jyuna'ana'añ mut ja ky'um winma'añ. Ja'a myadya'agaampy tugekyu di'ibu tu tmudoy, es mduknijawuyánudup di'ibu tunán jatánup. ¹⁴ Es yu'uts xyajmuj'ixánup uj, mut ko 'yaxajyaaampy ujtsu nja'ajuty es mduknijawuya'anudu miidsuty. ¹⁵ Tugekyu di'ibadsu nDeety myudajtypy, ujtsu nja'a. Nan

paadyuts njunán ko yu Espíritu Santu 'yaxájup di'ibats uj nja'a'ajtypy es mduknijawuya'anudu miidsuty.

¹⁶ 'Ko waanu tiempu 'yak'ítut, kyajts miits xyñaky'íxtut. Es ko waanu nujx 'y-ity, nétuts jatugok xy'íxtut.

Amay jotmay jyumbity xondakun

¹⁷ Net nija'ajuty ja 'yuxpujkruty ñayyajtawudup:

—¿Ti da du'un yu tyaadu myadyakypy ko jyuna'añ ko waanu tiempu 'yak'ítut kyaj nnaky'ijxum, es kum'óknun n'ijxum jatugok, es jatuk'uk ko jyuna'añ: "Nujxnupts ma Dios Teety?" ¹⁸ ¿Ti myadya'agaampy mut jawaanbu tiempu? Kyaj nmwinma'añbyátum ti dunu taadu myadyakypy.

¹⁹ Net ja Jesús t'ijxy ja 'yuxpujkruty éxtum yajtuwa'anudu. Net t'anmaaydyu:

—Uj tu n'anuumaduts miits ko waanu 'yítut kyajts xyñaky'íxtut, es óknun xy'íxtut jatugok. ¿Tyaadu du'un mnayyajtawudup ak miidsuty? ²⁰ Jantsy tuj'ajtn miits n'anuumadu, ko miits mju'uydyup es mjetmay'ooktup maanumu naty ja ja'ay xyonda'aktu púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup. Per óknun yu mjetmay jumbítup xondakun. ²¹ Ko ja toxytyujk 'yu'ungu'unk tpaada'añ, jotmaydyuktujkup, ja'a mut ko tu tpaaty ja oorú ma pyuka'añuty. Per óknun ko naty tu jya'ty naxwiñ ja u'ungu'unk, ni tkanakyjyamyetsy ja pujkun di'ibu tu dyajnáxy mut ko xyonda'aky ko tu'ugu mixyu'unk tu dyajmíñ dyajja'ty ya naxwiñ. ²² Es nandu'un dun miits mjetmay'o'ktup tyam, per nniminándupts miidsuty, es net ja m'aa mjet xyonda'aga'añ tu'ugu xondakun di'ibu kyaj mbaat ni pún mgapujkxudu.

²³ Es mā tadu naty ja xuu, kyajts ti xyñaky'amdówut. Jantsy tųy'ajtunuts miits n'anuumadu ko yu nDeedyuts mmo'oyudup tugekyu di'ibu m'amdeepy mut ko xymyubúktuts. ²⁴ Tyambaat miidsuty kyajnum xy'amdowdu ni tii mut ujtskyujxm. Amdowdu, es xy'axájjudut, es jotkuda'aky mxonda'aktut.

Tsyepy ja Dios Teety ja uxpujkputujk

²⁵ Tuts miits nduk'uxpaktu tyaadu mudu ijpajtun. Per múnup ja tiempu kots miidsuty wa'ats ndukmumadya'agut ja nDeedyuts. ²⁶ Es mā naty tadu xuu, miits xy'amdówut ja Dios Teety mut ujtskyujxm. Es kyajts uj njatyim'anuumuduts ja nDeedyuts es mmo'oyudut di'ibu miits m'amdoodup, ²⁷ mut ko yu Dios Teety mdsojkudup, mut kots uj miits xytysoóktuts es tu xymyubúktuts kots uj ndso'oñuts mā Dios. ²⁸ Uj ndso'oñuts mā ja Dios Teety es nmiiñuts yā naxwiiñ, es tyam nmastútnuts ja naxwíñudu es nnujxnuts jatugok mā Dios Teety.

²⁹ Net ja 'yuxpujkputy 'yanmaayudu:

—Tyam situy xy'anmaaydyupts tųy'ajtun es ni xykyanakyyajtún ja ijpajtun. ³⁰ Es tyámudsu net n'ixtu ko tugekyu mij xyñija'adya'ay, es kyaj jyatyimtsékyuty pán myajtáwudut, mut ko nmubujktupts ko mij tu mdsooñ mā Dios.

³¹ Jesús t'adsoodu ja 'yuxpujkputy:

—Pes, ¿tyamu net nmubujktup?

³² Miimbu net ja tiempu, es tyamu du'un, ko miits m'agakwa'xtut nidu'uk nidu'uk kujknu'u kujktu'u es xymyastu'uda'anduts, es nwa'uma'añuts naydu'uk. Per uj kyajts nwe'emy naydu'uk mut ko ja nDeedyuts 'yity mut uj. ³³ N'anuumadu tyaadu es xypyaattut ja jotkujk'ajtun mut ko ti'igy m'ittu mut uj. Yā naxwiiñ miits m'ayówdup, per katu mjetmay'ooktu, mut ko uj, tuts

nmumada'aky ja mujku'ugópk di'ibu yajkutujkp pánadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup.

Jesús tnigajxtaagu ja 'yuxpujkputujk

17 Ko tyaadu du'un ja Jesús jyu-naandaay, net pyat'ijxy tsajpótm es jyunáñ:

—Tatitu'unk, tu net tpaaty ja oorū. Yajmuj'ijxuguts uj, es ujts mij nya-jmuj'ixudup. ² Pes mijts tu xymyo'oyuts ja kutujkan mut nidugekyu ja'ayuty es nmo'oyuduts ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu tugekyu di'ibuts mij tu xymyo'oy. ³ Esu tyaadu jiky'ajtun winu xuu winu tiempu, ja'a yu'u ko ja'ay mij, ti'igy Dios, m'ixy'átudu es xy'axájjuduts uj éxtum ja Kristu es tmubúktut ko mij xykyajxuts yā naxwiiñ. ⁴ Tuts mij nmuj'ixy mut ko tuts nguudyuunda'ay tugekyu di'ibuts mij xytyuk'ana'am es ndúnuduts yā naxwiiñ. ⁵ Meegyudsu net tyam ja muj'ajtun di'ibudsu naty nmdajtypy kodsu naty n'ity mut mij ko naty kyajnum ja naxwíñudu kyojy.

⁶ Es ja ja'ayuty di'ibuts mij xymyooyuts yā naxwiiñ, tuts nduknijáwudu wi'ixu dan mij. Mijtsu naty mja'a'ajtap, es xymyooyuts uj mij. Tu tpadundu ja m'ayuk. ⁷ Nija'adup ko mijts tu xymyo'oyuts tugekyu di'ibuts uj nmudajtypy, ⁸ mut ko uj tu nmo'oydyuts ja ayuk di'ibuts mij xytyukmugajxu, es yu'ujuty 'yaxájjudu es ñija'adup kots uj nmiiñ éxtumu mGudunaabyu, esuts xymyubaktu ko mijtsuts xykyajx yā naxwiiñ.

⁹ Ujts mij n'amdeepy mut yu'ujuty. Kyajts n'amdoy mut pánadyu naxwíñudu ja'a'ajtudup, ja'ayu je'eyu di'ibuts mij xymyooy, mut ko xyja'ajuty. ¹⁰ Tugekyu di'ibuts uj nja'a'ajtypy, mja'ayu nandu'un, éxtum nandu'un nja'adsu'u di'ibu tugekyu mja'a'ajtypy. Es yu'ujuty yajniguxu'kudup ja nmuj'ajtunuts.

¹¹ Jumbijnupts tyam ma mijun. Kya-jts nnaky'ita'an ya naxwiiñ, per yu'ujuty ijttap ya naxwiiñ. Tatitu'unk, aguduk ax-ajtúk mut mij ja mmuk'ajtun es tun es ti'igy yíttat ja wyinma'añuty, éxtum udsajtum n'ijtum ti'igy. ¹² Kots n'ak'ijty mut yu'ujuty, tats n'agudiky n'axajtky mut ja muk'ajtun di'ibuts mij xymyooy. Es ni tu'uk ta kyatugoy, ja'ayu du'un di'ibu naty ta tyugoy es du'un yajkuy-dyúnut éxtum ja mjaabyajtun jyuna'an.

¹³ Tyámuts njumbitanu ma mij. Es du'unuts yu tyaadu njuna'an kots n'ak'ity ya naxwiiñ esadsu n'uxpajkputy xyonda'aktut mut ja xondakun di'ibuts uj nmudajtypy. ¹⁴ Tudsu du'un n'anuumudu di'ibuts xytyuk'ana'am, es n'ak'anuumuyándupts. Kyaj t'ixa'an púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup, mut ko kyaj tyi'igyuty mut ja'ajuty, du'un éxtum kyajts ndi'igyuty mut púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup. ¹⁵ Kyajts mij n'amdoy es xyajpudsúmut ya naxwiiñ. Di'ibuts mij n'amdeepy es m'agu'adúk m'axajtúkup es kudiibu ja mujku'ugóp myumada'agudut. ¹⁶ Kyaj yu'ujuty ja naxwíñudu winma'añ jya'a'átudu, du'un éxtumts uj kyajts ja naxwíñudu winma'añ xyja'a'áty.

¹⁷ Yu m'uxpajkun ja'a du'un ja tui'ajtun. Es mij mdukkuydyúnup yu m'ayuk es jyiky'áttat éxtum miju m'u'unk m'una'k. ¹⁸ Tats nduknigexy ja naxwíñudu ja'ay, éxtumts mij xytyuknigexy ja ja'ay ya naxwiiñ. ¹⁹ Paadyuts uj nnaygyuyákyuty tugekyu es ndúnuduts éxtum mij xytsyegy. Es nandu'un yu'ujuty ñaygyuyákudut tugekyu es xytyúndut nandu'un éxtum mij xytsyegy.

²⁰ Kyajts n'amdoy je'eyu mut yu'ujuty, n'amdeebuyts nandu'un mut nidugekyu di'ibuts óknem xy'axájudupts éxtumu Yajnitsókpu ko tmadówdut ja 'yuxpajkunuty

ja n'uxpajkputs. ²¹ N'amdeebuyts es tu'ugu wyinma'añ je'eyu yíttat. Tatitu'unk, yajti'igyudu jyot wyinma'añ nixim niyam, éxtum ndi'igy'ajtum, es du'un ja ja'ayuty tamubáktut ko mijts ta xykyexy. ²² Tats nmo'oy ja muj'ajtun di'ibuts mij xymyooy es yu'ujuty nandu'un yíttat ti'igy, éxtum udsajtum n'ijtum. ²³ Uj n'ityuts ti'igy mut yu'ujuty, es mij m'ity ti'igy mut uj, es du'un kexy ka'pxy yíttat ti'igy ja wyinma'añuty éxtum udsajtum n'ijtum, es du'un ja naxwíñudu ja'ayuty t'íxtut kots mij xykyejxy, es ko mij nandu'un xytsyoktu yu n'uxpajkputy éxtumts uj mij xytsyegy.

²⁴ Tatitu'unk, ndsejpyuts esu n'ux-pajkputs najx yittu mats uj n'ita'an es t'íxtut ja nmuj'ajtunuts di'ibuts mij xymyooy, mut ko tats mij xytsyegy extu ma kyajnumu naty ja naxwíñudu ky-ojy. ²⁵ Tatitu'unk, mdiimpy ja tui'ajtun. Kyaj m'ixy'átudu púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup. Per uj situy n'ixy'ajtypyuts mij, es yu n'uxpajkputs ñija'adup kots mij xykyejxy. ²⁶ Tats n'awánudu éxtum mij ja mjot mwin-ma'añ, es nduk'ijxypyñumts, mut ko n'i-ta'añuts mut yu'ujuty, es ja mdsojken di'ibuts mij xymyeepy yíttat nandu'un mut yu'ujuty.

Jesús yajmátsy

18 Ko tyaadu du'un ja Jesús jyunañ, net oj 'yawinnaxtu mut ja 'yux-pajkputy ma ja lugaar di'ibu xyu'ajtypy Sedrón Nuwok. Jap tu'ugu nugam ma 'y-ityu je'xykyépy. Jap ja Jesús tyujkudu mut ja 'yuxpajkputy. ² Esu Juudas di'ibu naty kyuyakaampy yu Jesús, nan 'y-ixy'ajtypy naty tadu nugam, mut ko kanak oku naty ta ñaymyúkudu jap mut ja 'yuxpajkputy ja Jesús. ³ Netu Ju-udas jyajttu nugamóty muut ja maysy-oldaaduty esu polusiiuty di'ibu kyajxtu ja teedywyindsúnuty esu fariseeuty. Es

tmənjxtu lyampru, tsyinwaty, pujxn esu kepy. ⁴ Es kom ja Jesús nija'abu naty ti naty jatánup, ta tninujxtu es dyajtuy di'ibu naty pajudijtudup:

—¿Pán m'uxtaaydyup?

⁵ Net ja'ajuty 'yadsoojadu:

—Yu Jesús nazarenu.

Jesús 'yadsooy:

—Ujtsu du'un.

Juudu di'ibu naty kayakánup, tapu naty mut ja di'ibudyu naty pajudijttup ja Jesús. ⁶ Es ko ja Jesús t'anmaaydyu: “Ujtsu du'un”, net 'yuxtakuwa'ktu es kyudaadu naxkuxy. ⁷ Net ja Jesús jatugok dyajtuujumbijttu:

—¿Pán m'uxtaaydyup?

Net 'yadsoodu:

—Yu Jesús nazarenu.

⁸ Jesús t'anmaaydyu:

—Tuts mij n'anuumudu ko ujtsu du'un. Pán ujts miits xy'uxtaaydyup, na'ixtu, wa'an tnujxtu tyadu nja'ayuts.

⁹ Du'un jyunañ ja Jesús es yajkuydyúnut di'ibu yu'u ku'um junán: “Tati-tu'un, ni tu'uk tu kyatugoy di'ibuts mij xymyooy.”

¹⁰ Net ja Simonk Peedru tju'ty ja 'yespaadu es tnibo'tu ja 'yaga'añdyátsk tu'uk di'ibu xyu'ajtypy Malku, tyuumbu ja teedywyindsungópk. ¹¹ Esu Jesús t'anmaay ja Peedru:

—Pujta'ak jatugok yu m'espaadu ma xya'ity. Koonumts n'ayówat éxtum ja Dios Teety tu xytyuknibujtaagu es uj n'ayówaduts.

Jesús, Anás wyindum

¹² Net ja soldaaduty es mut ja soldaadu windsungopk esu israelítuty ja pyolusi-ity tmajtsu ja Jesús es dyajnujxtu kut-simy. ¹³ Net jayujp dyajnujxtu ma yu Anasu tyujk. Yu Anás yu'u myu't'ajtypy ja Kaifás di'ibu ma tadu jumujt teedy-

wyindsungopk'ajtp. ¹⁴ Tyadu Kaifás yu'u naty tu t'ok'anmaabyadu ja israelítuty ko waanu oy es 'yoogut yu'uyu Jesús es kudii ko wyindugóyut ja israelítudyu ñax kyajpn.

Peedru t'uxtijy ja Jesús

¹⁵ Simonk Peedru es jatu'uk ja ux-pujkpu^{††} t'akpanujxtu ja Jesús. Yu 'yux-pujkpu ix'yajtubu naty ja teedywyindsungópk. Paaty tyujku mut ja Jesús ma ja tyuja'a ja wandsún. ¹⁶ Per ja Peedru jap oj wye'emy kemy'agu'p. Paaty pyud-seemy ja uxpujkpu di'ibu ix'yajtubu naty ja teedywyindsungópk es oj t'anuumu ja kemy'aa adunaabyu es tyúkut yu Peedru. ¹⁷ Net ja kemy'aa adunaabyu dyajtuy ja Peedru:

—¿Tii kyaj mij m'uxpujkpu'átyuty nandu'unu tadu ja'ay?

Peedru 'yadsooy:

—Kyaj 'yujsuty.

¹⁸ Es kom xuxpxu naty, ja teedywyindsungópk tyuumbuty di'ibu jap es ja polusiity tu naty juun dyajmájudu, es tamu naty tanu xyamdu. Esu Peedru nan tapu naty mūduty ñayyajokxpákudu ma ja juun.

Teedywyindsungópk dyajtáy dyajtuda'aky ja Jesús

¹⁹ Ta ja teedywyindsungópk dyajtuud-sondákty ja Jesús:

—¿Pánuty m'uxpujkpu'ajtypy es ti dunu tadu di'ibu mduk'uxpujktup?

²⁰ Jesús t'adsooy:

—Ixnode'xyuts tu ngajxy mayja'ayóty. Taayumts nduk'ixtu tsajptugóty es ma ja Jerusalengu myuj tsajptujk, ma ñaymyúkudu ja israelítuty. Kyajts ti tu ngajxy ayu'udsyu. ²¹ ¿Ti kots uj mij xyajtáy? Yajtáwdu di'ibu tu tmədowdu

^{††}18:15 Fwank yu neky jyaay es yu'u ku'um nay'andijup ko jyuna'añ jatu'uk ja uxpujkpu.

n'uxpuknats, es yu'u m'awánadup tits uj tu ngajxy. Yu'ujuty yajxón tnijáwudu wi'ixuts tu nya'uxpeky.

²² Ko Jesús jyunaandaay du'un, net ja tsajptujk polusiuty tu'uk di'ibu naty jap twimbojtse'ky ja Jesús es t'anmaay:

—¿Ti ko du'un xy'adsoy yu teedywyindsungópik?

²³ Jesús 'yadsooyu:

—Pun tats ngajxtugóy, tuk'ixtu wi'ix toodsu du'un tu ngajxtugóy. Es pun tuy'ajtunats ngajxy, ¿ti kots mij xykyoxy?

²⁴ Net ja Anás tkajxnajxy ja Jesús kutsimy ma ja Kaifás, teedywyindsungópik.

Peedru t'uxtijy myamajtsk ok ja Jesús

²⁵ Ja Simonk Peedru ñayyajjokxpékyudyu naty ma ja juun, es 'yanmaayudu:

—¿Ti kyaj mij m'uxpukpu'átyudyu tyadu ja'ay?

Ta ja Peedru t'uxtijy, jyunañ:

—Kyaj 'yujtsuty.

²⁶ Net jatugok yajtuuju ja teedywyindsungópiku tyuumbu, pyamugu'ugu di'ibu Peedru naty tu ttatsko'p'utu'uty:

—¿Tii kyajts mij n'ijxy jap nugamóty mut yu'u?

²⁷ Peedru t'uxtijy jatugok ja Jesús, es nety ja tugaak 'yuyy.

Jesús, Pilatu wyindum

²⁸ Net tmudso'ondú ja Jesús ma ja Kaifasu tyujk es tmunujxtu ma gobernadooru pyalasyu. Es kom xuundyáknubu naty, ja israelítuty kyaj tyujkudu ma ja palasyu, mut ko éxtum ja kyostúmbraty tmudattu, pun tujkup, kyaj mbaat 'ya'ux'aty ma ja pasku.

²⁹ Paaty ja Pilatu pyudseemy es oj tmugajxtu:

—¿Wi'ix tsoo tyadu ja'ay xyni'uunudu?

³⁰ Net ja'ajuty 'yadsoodu:

—Kooxyup kyay'u'ujuty tu'ugu axuk ja'ay, kyajxyupts mij tu ndukkudúkudu.

³¹ Net ja Pilatu jyunañ:

—Yajnujxtu miidsuty, es payo'oydyu éxtum miits ja mgu'um ana'amun.

Ja israelítuty 'yadsoodu:

—Per uudsuty, israelítuty, kyajts nmudattu kutujkun es nya'ooktudats pún.

³² Es du'un yajkuyduuñ éxtum ja Jesusu naty tu jyuna'añ wi'ixu naty 'yooga'añ.

³³ Pilatu tyujku jatugok ma ja palasyu es tmujwooy ja Jesús es dyajtuuy:

—¿Ti mijtsu du'un ja israelitu ryey?

³⁴ Jesús 'yadsooy:

—¿Taadu mij myajtiipy mut ja mgu'um winma'añ, o mut ko wiinkpety tu mdukmumadya'agudu?

³⁵ Pilatu t'adsooy ja Jesús:

—¿Wa'andsu da uj n'israelítuty? Yu mja'ayuty es yu teedywyindsunuty, ja'ats uj tu xytyukkudúkudu mij. ¿Ti mij tu xytyuundugóy?

³⁶ Net ja Jesús t'adsooy:

—Kyajts uj nyajkutíky éxtum ja naxwíndu ja'ay ja ryéuty. Kooxyupts uj n'ok'yajkutíky ma tyadu naxwíndu ja'ay, yu nja'ayudyats tuuxyup tsyiptundu es kyajxyupts tu xymyatstu ja israelítuty. Per kyajts uj nréuty éxtumu naxwíndu ja'ayudyu ryey.

³⁷ Net ja Pilatu 'yadsooyu:

—Pes, ¿mijtsu du'un rey?

Jesús 'yadsooy:

—Ujtsu du'un rey, éxtum mij mju-na'añ. Paadyuts tu nmiñ naxwíñ es-uts n'anuumut ja ja'ayuty di'ibu dun tuy'ajtun. Nidagekyu di'ibu tsoyoktup ja tuy'ajtun, myudoodup yu'ujuty di'ibuts uj ngajxypy.

³⁸ Ta Pilatu 'yadsooy:

—¿Pún mbaat tnijawu di'ibu dun tuy'ajtun?

Jesús ñiduku es 'yoogut

Ko Pilatu dyajtuudaayya tyaadu, ta pyudseemy jatugok es oj tmugajxy ja israelítuty, es t'anmaay:

—Ej kyajts ti pyojpu nbatu tyadu ja'ay. ³⁹Per du'uñum jaayum yajtúñ tu'uk tu'ugu pasku xuu yajnasmaatsu tu'ugu tsimyjya'ay di'ibu miits mjanándup. ¿Pes mdsojktup es nnasmátsuduts ja mrey?

⁴⁰Net jatugok yaxkaktu:

—¡Taadu kyaj! ¡Nasmatsu Barrabás!

Yu tyadu Barrabás yu'u naty tu tnibude'eky ja yajkutujkpu.

19 Net ja Pilatu tni'ana'amú es ja Jesús yajwópút. ²Ja soldaaduty txugajttu ja apyñ éxtum tu'ugu koronú es tpujtákudu kyubajkkujxm es ttukpujtáktu tu'ugu tsu'unk wit. ³Ta tmawingoonda es t'anuumadu:

—¡Muj kujxm mij israelítudyu ryey!

Es ta twimbojtsu'ktu.

⁴Pilatu pyudseemy jatugok es t'anmaaydyu ja israelítuty:

—¡Ok'ixtu! Tyaats nyajpudsémy yaa es xy'ixtut ko kyajts ni ti pyojpu ngapatu.

⁵Ta Jesús pyudseemy mut ja 'yapyñgyoronu ma ja kyubajk es mut ja tsyu'unk wit. Net ja Pilatu t'anmaaydyu ja israelítuty:

—¡Tyaa net ja tyadu yedyujk!

⁶Ko t'ijxtu ja teedywyindsúnuty es ja polusiuty, ta yaxkaktu:

—¡Yajkruuzpát! ¡Yajkruuzpát!

Pilatu jyunáñ:

—Pes yajnuxtu miidsuty, mut ko uj kyajts nbatu pyekyu tyadu yedyujk.

⁷Es ja israelítuty t'adsoodu ja Pilatu:

—Udsuty nmudajttupts tu'ugu ana'amun es 'yoogut éxtumu tyaadu, mut ko ñaybyujta'agyuty Diosu 'yU'unk.

⁸Ko tyaadu Pilatu tmudooy, net tsyu'ku ni'igu. ⁹Ta tyujku jatugok ma ja palasyu es dyajtuuy ja Jesús:

—¿Ma mij mdsooñ?

Peru Jesús kyaj 'yadsoojumbijtu ni wi'ix.

¹⁰Net ja Pilatu jyunáñ:

—¿Ej mij kyajts xy'adsowa'añ? ¿Kyaj xyñijawu ko uj nmudajtypyuts ja kutujkun es nyajkruuzpátut, es nan nmudajtypyuts yu kutujkun es nnasmátsut?

¹¹Jesús 'yadsooy:

—Ni ti kutujkunxyup mij xykymaduty mut uj kooxyup ja Dios tu mgamo'oyuty. Paaty di'ibuts uj tu xkyuyaky ma mij, yu'u ni'igu myudajtypy ja peky es kudiinam mij.

¹²Net ja Pilatu tja'uxtaay ja winma'añ es tnasmatsuyáñ ja Jesús, per ja israelítuty myyaxkákudu:

—¡Pun mnasmajtsup, kyaj mmut mnaymyáuty yu yajkutujkpu kopk! ¡Oytyim púnuty di'ibu naybyujtáktup éxtumu rey, yu'u ja yajkutujkpu kopku myudsip!

¹³Net ja Pilatu, ko tmudooyu tyaadu, tni'ana'amú es pyudsúmut ja Jesús. Ta Pilatu nandu'un pyudseemy es ñaxwe'tsy ma yajkutíky, ma ja lugaar di'ibu ja ebreeu tyukxu'ajtu Gabata, es 'yayukwimbudsemy Tsaa Winwaabu.

¹⁴Es éxtum kijkyxyuu ma ja pasku xuu, net ja Pilatu t'anmaaydyu ja israelítuty:

—¡Tyaa net ja mrey!

¹⁵Per ja'ajuty 'yadsoodu muk:

—¡Wa'an t'eeeky! ¡Wa'an t'eeeky! ¡Yajkruuzpát!

Ta Pilatu jyunáñ:

—¿Tii ujts nyajkruuzpátup ja mrey?

Per ja teedywyindsúnuty 'yadsoodu muk:

—Udsuty kyajts nmudattu wiinkpu rey, yu'uuy du'unu yajkutujkpu kopk.

¹⁶Es mudu tyaadu Pilatu ttukkudujkudu ja israelítuty es ja Jesús kyuuzpátut. Net ja soldaaduty oj myunujxudu.

Jesús kyruuzpéty

¹⁷ Ta Jesús pyudseemy mut ja kyruuz es ñejxy ma ja lugaar di'ibu xyu'ajtypy Kalaveeru, di'ibu ebreeu ja'ayuty tyukxu'ajttap Gólgotu.

¹⁸ Jap dyajkruezpajttu mut nimajtsku wiingátypyu ja'ay, tu'uk anajñdsyoo es jatu'uk aga'añdsyoo es ja Jesús kujk'ám. ¹⁹ Pilatu tni'ana'amú tu'ugu jaaybyajttun yajkuxja'ayut Jesús kyubajky di'ibu junaamp: “Jesús nazarenu, yu israelítudyu ryey.”

²⁰ May ja israelítuty t'ijxtu ja jaaybyajttun es tkajxtu, ja'a ko myuwingón ja Jerusalengu tadu lugaar ma dyajkruezpajttu Jesús, es ja jaaybyajttun kanak naxu naty tu tkuxja'aydyu, du'un ja ebreeu, grieeu esu latín. ²¹ Paaty ja teedywyindsúnuty t'anmaaydyu Pilatu:

—Katú xykyuxja'ay israelítudyu ryey. Kuxja'ay tugatsy. Pujta'ak ko jyunañ ko yu'u israelítudyu ryey.

²² Per ja Pilatu t'adsoodu:

—Di'ibuts tu nguxja'ay, du'un wyu'umut.

²³ Ko ja soldaadutujkuty dyajkruezpajttaaydyu ja Jesús, ta ja wyit dya-jwa'xudu taxk peky kujktu'uk. Per ja kyapú kyaj xyuymyíkyuty, du'uñu je'eyu ti'igyú kyojyuty. ²⁴ Ja soldaaduty ñajjyunañudu:

—Kyaj ngu'tswa'xum yu tyadu wit. Nik net n'oktu'unum tu'ugu rifu es pún myudajtypy ja swertu, yu'u yajnujxup.

Tyaadu du'un tyuun jyajtu es yajkuydyúnut ja Diosu jyaaybyajttun ma jyuna'añ: “Dyajwa'xtuts ja nwit ma ja'ajuty, es trifutundu mut ja ngáputs.”

Es du'un ttuundu ja soldaaduty.

²⁵ Ma ja Jesusu kyruuz tamú naty ja tyaagu'unk, ja tyaagu'ungu myu-ga'ax, Mariu ja ñudo'oxyu Kleofus, esu

Mariu Magdalenu. ²⁶ Ko Jesús t'ijxy ja tyaagu'unk tyanu mut ja 'yuxpujku di'ibu Jesús ni'igu tsojok[‡], net ja Jesús t'anmaay ja tyaagu'unk:

—Nanitu'unk, tya net ja mmaank.

²⁷ Net t'anmaay ja 'yuxpujku:

—Ta net ja mdaagu'unk.

Net ja 'yuxpujku t'axaju ma ja tyujk.

Jesús 'yeeky

²⁸ Ko naty tyaadu du'un tu tyuñ tu jyátyuty, Jesús ñija'abu naty ko tugekyu tu yajkuydyuñ, es tkuydyúnut éxtum ja Diosu jyaaybyajttun, ta jyunañ:

—Tátsupts.

²⁹ Japu naty tuk jarru xun vinu. Net dyajxo'ktu tu'uk yuunkpunaanu es tpujtáktu ma tu'ugu mats jajpu'unk es ttuk'adíjudu. ³⁰ Jesús tmi'ky ja xun vinu. Net jyunañ:

—Tu net tugekyu yajkuyduunda'ay.

Net wyindaknu es oj 'yo'knu.

Tu'ugu soldaadu tkaatsymyugumu Jesús

³¹ Pyátnubu naty ja pasku xuu, es ja israelítuty kyaj ttsoktu es ja ñini'xuty wyu'umut kruuzkujxy ma ja po'xunxuu, ja'a ko nugoo 'yokmujxu'ajnu. Paaty mudu tyaadu t'anmaaydyu ja Pilatu es tni'ana'amut es nujx yajtekytyujtu di'ibu jam kruuzkujxy es pojun 'yooktat es dyajjunáktu ja ñini'x kruuzkujxy. ³² Net ja soldaadutujkuty oj ñijxtu es ttájudu ja teeky ja nimajtsku di'ibu Jesusu naty muut 'yity kruuzkujxy. ³³ Per ko twinguwa'kudu ja Jesús, ta t'ijxtu ko tu naty 'yo'knu. Paaty kyaj oj ttájudu ja teeky. ³⁴ Es oy tja'ijxtu du'un, tu'ugu soldaadu ja lyanzu ttukkaatsymyugu'umu ja Jesús. Ta ja ñe'pyñ pyudseemy es nandu'un pyudseemy éxtum jyawu nuu.

[‡]19:26 Fwank yu neky jyaay es yu'u ku'am nay'andijup ko jyuna'añ ja 'yuxpujku di'ibu Jesús ni'igu tsojok.

³⁵ Tuts uj yu'u n'ixy, es tuj'ajants njuna'añ es uj nnija'abuts ko tuj'ajtun di'ibuts ngajxypy es nguxja'ayuts es miidsuty nandu'un xymyubúktut. ³⁶ Tyaadu du'un tyuun jyajtu es yajkuydyúnut éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Kyaj ttájudu ni tu'ugu pyajk." ³⁷ Es jatuk pekyu jaaybyajtun jyuna'añ: "Yíxtup ja di'ibu lantz tukkaatsymyugu'umu."

Jesús ñaxtuku

³⁸ Ko tyaadu du'un jyajtu, Josee di'ibu kugajpn'ajtp Arimatee es pyanejxypy ja Jesús, oy ayu'udsyu mut ko ttsu'ugu ja teedywyindsúnuty, ta yu'u t'amdooy ja kutujkun ma Pilatu es dyajnujxa'añ ja Jesusu ñini'x. Pilatu dyajky ja kutujkun. Ta Josee tmunejxy ja Jesusu ñini'x. ³⁹ Nandu'unu Nikodemu di'ibu tuuyup oj tmugajxy ja Jesús koots, tmunejxy i'px majk kilu ja pa'ak xu'kpu di'ibu ya'o'oyudup mudu mirru kepy esu alwes aay. ⁴⁰ Es du'un ja Josee es ja Nikodemu t'axájudu ja Jesusu ñini'x. Ta ttuknip-ijttu tu'ugu mantu wit mut ja pa'ak xu'kpu, éxtum ja israelítuty jaayum ttundu ko dyajnaxtúkudu o'kputy.

⁴¹ Ma tadu lugaar ma dyajkruuzpajttu Jesús, japu naty wingón tu'ugu nugam, es ma tadu nugam japu naty tu'ugu o'kpu jut jembyu ma kyajnum pún o'kpu ñaxtuku. ⁴² Jap tpujtáktu ja Jesusu ñini'x, mut ko tadu o'kpu jut wingonu naty es mut ko tsyondá'agánubu naty ja israelítuty ja myuj xuu.

Jesús jyikypyeky

20 Domingu, ni nganay'uxkajpumn, Mariiu Magdalenu oj ñe-jxy ma naty tu ñaxtuku Jesús. Es ko jyajty jam, net t'ijxy ko ja tsaa di'ibu

naty 'yagu'uy'ajtypy ja jut, kyaj ñaky-dyu'unuty éxtum yajpujtáky. ² Net jyumbijty puye'együ es oj ñejxy ma Simonk Peedru es ja xpujkkpu di'ibu Jesús ni'igu jyantsytsyojk[¶], es t'anmaaydyu:

—¡Tu dyajpudsúmdu ja Nind-sun'ajtum ja ñini'x es kyaj nnija'am maa dun tu tpujta'aktu!

³ Net ja Peedru es jatuk'uk ja xpujkkpu tso'o'ondü es oj ñujxtu ma ja jut aa. ⁴ Nimajtsk tso'o'ondü puye'együ, per jatuk'uk ja xpujkkpu waanu muk pyaye'eky kudinum ja Peedru es ja'a jawyiin jajt. ⁵ Ta kyu'ijxu jap jutoty, es t'ijxy ja wit di'ibu ja Jesús tu naty yajtuk'abíty, per kyaj tyujku. ⁶ Oknumu Simonk Peedru pyajajtu, es ja'a tujku jap jutoty es t'ijxy ja wit, ⁷ es nan 'yijx ko ja payu di'ibu yaj-tukkupijt ja Jesús ja kyubajk, kyaj naty ti'igyü 'yity mut ja di'ibu yajtuk'abijt ja Jesusu ñini'x. ⁸ Net jatuk'uk ja xpujkkpu di'ibu jajt jawyiin ma jut, nandu'un tyujku jap jutoty es t'ijxy éxtumu naty tu jyátyuty. Ta tmubejky ko Jesusu naty tu jyikypyeky. ⁹ Pes kyajnumu naty tjay-gyúku éxtum ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ ko yu'u jikypyukaamp jatugok. ¹⁰ Netu tadu 'yuxpujkputy ñujxnudu ma ja tyujk.

Jesús ñaydyuk'ixyuty ja Mariiu Magdalenu

¹¹ Per ja Mariiu ko jyajty jatugok, net wye'emy jap jut agu'p jyu'uy. Jibyu naty ko kyu'ijxu jap jutoty. ¹² Ta t'ijxy majtsku anklus, ak poobu wyit, 'yu'uñudu ma naty ja Jesusu ñini'x tu yajpujta'aky. Tu'ugu naty 'yu'uñu kyubajky ja Jesús es jatuk'uk tyeky ux'am.

¹³ Net ja Mariiu yajtuujudu ja anklus:

—¿Ti ko mju'uy?

Ta Mariiu 'yadsooy:

[¶]20:2 Fwank yu neky jyaay es yu'u ku'am nay'andíjup ko jyuna'añ ja xpujkkpu di'ibu Jesús ni'igu jyantsytsyojk.

—Mut ko tu dyajnujxtu ja nWind-súnudsu ñini'x, es kyajts nnijawu ma tu tpujta'aktu.

¹⁴ Je'eyunumu naty du'un jyuna'añ ko 'yijxumbijty. Net t'ixy ja Jesús, per ja'a kyaj tnijawu pun ja'a du'un ja Jesús, ¹⁵ ja'a dun ttijy ja nugam'ijxpu.

Net ja Jesús yajtuujy:

—¿Ti ko mju'uy? ¿Pún m'uxtaapy?

Ja Mariiu 'yadsooy:

—Windsún, pun mij tu xymynejxy ja o'kpu ñini'x, anmaagyuts ma tu xypyuj-ta'aky esuts uj nyajnujxtu.

¹⁶ Net ja Jesús t'anmaay:

—¡Mariiu!

Ja Mariiu wya'kumbijty es t'anmaay mut ja ebreu ayuk:

—¡Raboni (di'ibu ayuk wimbudsump Ya'uxpukpu)!

¹⁷ Net ja Jesús t'anmaay ja Mariiu:

—Nasmajtsuguts, ja'a ko kyajnumts nbatuku madsu nDeedyun. Per nujx anuumadu nmugu'uguty ko uj patujkunupts madsu nDeety di'ibu miidsuty nandu'un mDeety'ajttup, ujtsu nDios es miidsuty ja mDios.

¹⁸ Net ja Mariiu Magdalenu oj ñe-jxy ma ja Jesusu 'yuxpukputy es t'awa'anadu ko tu t'ixy ja Jesús es ko yu'u naty tu 'yanu'umxudyu du'un.

Di'ibu Jesús tyuknipejkypy ja 'yuxpukputy

¹⁹ Nan ja xuu domingu koots, ja xupukputy tu naty ñaymyujktá'ayadu ni'agajy tugoty mut ko ttsu'ugudu teedy-wyindsúnuty. Netu Jesús tujku es ñay-byujtáku kujk'am. Ta kyajxpo'xudu es 'yanmaayudu:

—Jotkujk'áttu miidsuty.

²⁰ Ko Jesusu du'un jyunaandaay, net ttuk'ijxtu ja ky'u'u ma tu tyuku ja klaavus es ja kyaatsy ma tu yajtukkímy ja lanzu. Es ja 'yuxpukputy jyantsyxyondaktu ko t'ixtu ja Nindsun'ajtum.

²¹ Netu Jesús jyunañ jatugok:

—Jotkujk'áttu miidsuty. Uj ngajxtupts miidsuty, du'un éxtamts uj ja nDeedyuts xykyejxy.

²² Net tnaspixu poju'unk ma ja 'yux-pukputy, es t'anmaaydyu:

—Axájudu ja Espíritu Santa. ²³ Pún mbojpuma'xtup, me'xy wyu'umut; es pún kyaj mbojpuma'xtu, nan kyaj me'xy wyu'umut.

Tomás t'ixy ja Nindsun'ajtum ko tu jyikypyeky

²⁴ Esu Tomás, tu'ugu Jesusu 'yux-pukpu di'ibu tyijtup Xeeñu'unk, kyaju naty jap ko myiñ yu Jesús. ²⁵ Net ja myugu'uguty 'yanmaayudu:

—Tuts n'ixtu ja Nindsun'ajtum.

Per ja Tomás 'yadsooy:

—Pun kyajts n'ixy ja ky'u'u ma tu tsyayuty ma ja klaavus tu tyuku, es ngudíjudsu nguwa'xypy ma ja klaavus tu tyuku, es ngudíjudsu nguwa'xypy ma ja kyaatsy tu tsyayuty, kyajts nmubúkut.

²⁶ Kyumduktujk xuubu naty ñaymyúkadu ja xupukputy jatugok. Tapu naty ja Tomás. Oyu naty 'yagajyuty ja tujk, Jesús tujku es ñaybyujtáku kujk'aay es tkajxpe'xy ja 'yuxpukputy, oj t'anuumadu:

—Jotkujk'áttu miidsuty.

²⁷ Netu Tomás t'anmaay:

—Tomás, kudiju nguwa'xypy madsu ngu'u tsyayujty mut ja klaavus, es pujta'ak ja ngu'u ma tsyayujty ja ngaadsyuts mut ja lanzu. ¡Kyaj xykyamubúkut, mubuk!

²⁸ Net ja Tomás 'yadsooy:

—Windsún, mij nDios'ajtypy.

²⁹ Jesús 'yadsoojy:

—Tomás, mmubejkypy tyam mut ko tuts mij xy'ixy. Kuni'xy di'ibuts xymyubujktup óyudsu naty xykya'ixtu.

Ti ko Fwank tja'ay yu neky

³⁰ Ni'igu may ja ixxwu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtum di'ibu Jesús

tyuun 'yuxpajkputjyk wyinduuyuty di'ibuts kyaj ngxjaay ma tyadu neky. ³¹Peru tyaadudsu du'un tu ngxja'ay yaa es miits xymyubuktut ko yu Jesús yu'u du'un ja Kristu, Diosu 'yU'unk, es ko xymyubuktut, mmudáttup ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu.

Jesús ñayyajuxe'egyuty ma nijxutjukpu 'yuxpajkpu

21 Oknum kyuxe'ky ja Jesús jatugok ma 'yuxpajkputy ma ja Tibeeryas Mejeñbya'a, Galileu it. Es du'un ya'ijxy: ²Tukmuku naty jam ja Simonk Peedru esu Tomás di'ibu tyijtup Xeeñu'unk, Natanael di'ibu kugajpn Kanaa, Galileu ñaaxóty, ja 'yuna'kuty ja Zebedeu es janimaajtskpu wiinkpu 'yuxpajkpu Jesús. ³Simonk Peedru t'anmaaydyu yu'ujuty:

—Nejts n'ok'ajkxmátsy.

Ta 'yadsoodu:

—Nujxándupts uudsuty nandu'un mut mij.

Ta ñujxtu ma tu'ugu barku. Es tu'ugu tsu'um ñajxy, kyaj ni tu'uk tkamajtsu ja ajkx. ⁴Xuñdyáknubu naty ko Jesús kyuxe'ky mejeñbyu'aay, per ja 'yuxpajkputy kyaj tñijáwudu pún ja'a dun ja Jesús. ⁵Net ja Jesús dyajtuudu:

—Mugu'uguty, ¿tu xymyatstu oynu'unun?

Es ja'ajuty 'yadsoodu:

—Ni nu'un.

⁶Net ja Jesús t'anmaaydyu:

—Kujubípudu ja m'ajkxmajtsn aga'añdsyoo ma yu barku, es m'ajkxmátstut.

Ta tkujubijpudu, es óknum kyaj mbaat t'okju'tnudu ja 'yajkxmajtsn jap nujoty, mut ko mayu naty ja ajkx tu tyuku.

⁷Net ja xupajkpu di'ibu Jesús jyantsytseyjpy⁸⁸, t'anmaay ja Peedru:

—Ja'a tyaadu ja Nindsun'ajtum!

Ko tmadoodaay ja Simonk Peedru ko jya'ajuty ja Nindsun'ajtum, ta jatugok ttuktujku ja ñikujxyudu wit di'ibu naty tu tjeñ. Ta kyupujpnajxy nujoty es ñe-jxy mejeñbyu'am ma ja Jesusu naty. ⁸Es ja myugu'uguty jyajttu mejeñbyu'am mut ja byarku es mudu 'yajkxmajtsn tpawits tpajadottu, mut ko ujts naty mut ja ajkx. Wingonu naty ma ja 'yajkxmátstu éxtum mugo'px metrún. ⁹Ko wyindu'utspudsuumdu, net tpattu juunu'unk di'ibu ja Jesús tu dyajmáju naty es tsaay tu'ugu ajkx, es tamu naty nandu'unu tsajkaaky.

¹⁰Net ja Jesús t'anmaaydyu:

—Yajmíndu majtsk tugugu m'ajkx di'ibu tu xymyatstu.

¹¹Simonk Peedru tyujku barkoty es dyajnejxy extu pu'ujótm ja 'yajkxmajtsn ujts mut ja muj ajkx mugo'px jajustykxymyajak tuguk. Oyu naty jyantsymyáuty, ja 'yajkxmajtsn kyaj kyutsty.

¹²Net ja Jesús t'anmaaydyu ja 'yuxpajkputy:

—Min m'armusal'attu.

Es ni pún tka'anmaaydyu: “¿Mbánu dun mij?”, mut ko ñija'adubu naty ko ja'a ja Nindsun'ajtum.

¹³Netu Jesús myujwa'ky es tkone'ky ja tsajkaaky es tmooydyu ja 'yuxpajkputy. Es nandu'un ttuun mut ja ajkx.

¹⁴Ja'a tyaadu ja myuduguk ok nibudu'uk ma tpaattu ja 'yuxpajkputy ko naty tu jyikypyeky ma 'ye'ky.

Jesús mudu Peedru ñaygajxudu

¹⁵Ko 'yarmusal'ajttaaydyu, net ja Jesús dyajtuuy ja Simonk Peedru:

—Simonk, Jonasu myaank, ¿xytsyojpkuts ni'igu es kudiinam yu mmu'uxpajkputy?

⁸⁸**21:7** Fwank yu neky jyaay es yu'u ku'um nay'andíjup ko jyuna'añ ja xupajkpu di'ibu Jesús jyantsytseyjpy.

Peedru 'yadsooy:

—Windsún, mij mnija'ap kots uj mij ndseky.

Ta Jesús jyúnán:

—Extum ja borreegu kwentu'ajtpu dyajje'xy ja byorreegu'unguty, nandu'un mij awánudu ja'ayuty ja n'uxpújkunuts.

¹⁶ Dyajtúujumbijty ja myamajtsk ok ja Jesús:

—Simonk, Jonasu myaank, ¿xytsyokpúts mij?

Peedru 'yadsooy:

—Mij mnija'ap kots uj mij ndseky.

Ta Jesús 'yadsooy:

—Extum ja borreegu kwentu'ajtpu dyajje'xy ja byorreegu'unguty, nandu'un mij awánudu ja'ayuty ja n'uxpújkunuts.

¹⁷ Myuduguk ok jyúnán ja Jesús:

—Simonk, Jonasu myaank, ¿xytsyokpúts mij?

Peedru jyotmaydyuktújku mut ko ya-jtúuju tuguk ok pun tsyejpy ja Jesús, es t'anmaay:

—Windsún, mij mnija'ap tugekyu. Mnija'ap kots uj mij ndseky.

Jesús 'yadsoojú:

—Extum ja borreegu kwentu'ajtpu dyajje'xy ja byorreegu'unguty, nandu'un mij awánudu ja'ayuty ja n'uxpújkunuts.

¹⁸ Jantsy tui'ajtunuts mij n'anuumu ko ijty m'una'k'áty, mduktújkup ijty ja mwit es mnejxy ma mij xytsyeki. Es óknum ko mij mmújja'ayut, mxajwa'xup es wiinkpu mwit mdukpújta'agudup, es mmunújxudut ma mij kyaj xytsyeki mmújxa'añ.

¹⁹ Es mudu tyaadu Jesús ttuknijawu wi'ix 'yoogán ja Peedru es ja Dios tmúj'ixut. Net 'yanmaayú:

—Pamiinguts.

Fwank, ja xupújkpu di'ibu Jesús ni'igu tsyejpy

²⁰ Ko Peedru 'yijxumbijty, net t'ijxy pyanejxyuty ja xupújkpu di'ibu Jesús jyantsytsyokk*, di'ibu naty nandu'un ma 'ya'ux'aty pyu'am ja Jesús, di'ibu ya-jtúuju: “Windsún, ¿pánu dunu tadu di'ibu mguyakánup?” ²¹ Ko Peedru t'ijxy, net dyajtúuy ja Jesús:

—Windsún, esu tyaadu, ¿ti jatánup?

²² Jesús 'yadsoojú:

—Pun újts ndsejpy es jyiky'átut extu kots uj njumbítut, ¿ti mij xykywéntuty? Pamiinguts mij.

²³ Net ja myu'uxpújkpúty ñayjyúnánudu ko yu xupújkpu kyaj 'yooga'añ. Peru Jesús kyaj du'un jyúnán, di'ibu situy junán: “Pun újtsuts ndsejpy esu tyaadu jyiky'átut extu kots uj njumbítut, ¿ti mij xykywéntuty?”

²⁴ Új tuts nmudoy es tuts n'ixy tugekyu tyaadu, es tugekyu di'ibuts uj tu ngux-ja'ay, ja'a du'un tui'ajtun.

²⁵ May ja wiinkpu di'ibu Jesús tyuun. Kooxyup yajkuxjaaydyaay nidu'uk nidu'uk tugekyu di'ibu Jesús tyuun, kyaju da ñibaadut ja naxwíñudu mut ja mayñeki.

*21:20 Fwank yu neky jyaay es yu'u ku'um nay'andíjup ko jyuna'añ ja xupújkpu di'ibu Jesús jyantsytsyokk.

Di'ibu Ja Apóstuluty Tyuun Es Ya'uxpajk

Jesús jyuna'añ ko mínup ja Espíritu Santu

1 Tyófilu, kots mij jayujp nnija'ayu, n'awa'anu di'ibu Jesús tyuun es ya'uxpajk, di'ibu tim jawyiin extu ko jyumbijty jam tsajpótm.

² Kyajnumu naty tsajpéty ja Jesús, es Espíritu Santukyujxm tmooydyu ja apóstuluty di'ibu wyin'ijx ti tyunán kyajxándup. ³ Ko oj 'yeeky es jyikypyejky, ta kanak ok wa'ats dya'ijxu ko ta jyiky'aty jatugok, es ja Jesús kyuxe'ky ma yu'ujuty justyikxyxyuu, es t'awa'anu es ttuk'ixy wi'ix ja Diosu kyutujkun.

⁴ Tugok ko Jesusu 'yapóstuluty ñaymyujkudu, es t'anmaaydyu:

—Kyaj mbudsúmdut miidsuty ya Jerusalén. M'awíxtup yaa extu ko ja nDeedyuts ttúnat éxtum tu twanda'aky, di'ibu tu ndukumumadya'aktu.

⁵ Tuj'ajtun ko Fwank Yajnubajtpu yajnubejty mut ja nuu, per jawaanu 'yaktugoy'aty ma mnubáttut mut ja Espíritu Santu.

Jesús tsyajpéty

⁶ Ko oj jatugok ñaybyatta'ayudu Jesús mut ja 'yuxpajkputy, ta dyajtuudu Jesús:

—Windsún, ¿tyamu net xyajkutuka'añ esu israelitu ja'ay ñay'ana'amudu?

⁷ Jesús 'yadsooy:

—Kyaj miits mbaadudu es xyñijáwudut na'a ja Dios Teety ti ttuna'añ. ⁸ Per ko ja Espíritu Santu mnimínudut, mmo'oyudup miidsuty ja muk'ajtun es net miits xypyujta'aktut ja tuj'ajtun ujtskyujxm Jerusalén, nu'unu Judeeu ñax, Samaaryu ñax es tugekyu naxwíñudu.

⁹ Ko Jesús kyajxtaay, ta pyatujku. Netu yoots myiñ es yu'tsu, es kyaj oj mbaat

ñaky'ixudu ja 'yuxpajkputy. ¹⁰ Tamu naty tuyu 'yakpat'ixtu, ta ñiguxu'ktu ma ja'ajuty majtsku anklus, ak poobu wyit, ¹¹ di'ibu anmaayudu:

—Galileeu ja'ayuty, ¿ti ko mbat'ixtu tsajpótm? Pyaadup ja tiempu ma yu Jesús di'ibu tu pyatuku tsajpótm, yu'u ku'um kuda'agup ya naxwiñ nandu'un éxtum tu xy'ixtu pyatuku.

Matiis yajwin'ixy

¹² Net oj jyumbijttu ja apóstuluty jam ma ja Oliivus Kopk es jyajttu Jerusalén, di'ibu je'eyu tuk mil metran jyagámuty.

¹³ Ko jyajttu Jerusalén, ta pyajttu myu-majtsk niku'uy ma ja jyajttáknuty. Es ja apóstuluty ja'a txu'attu: Peedru, Fwank, Santya'agu, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomee, Matewu, Santya'agu ja Alfeeu myaank, Simonk ja kananeu ja'ay, esu Juudas ja Santya'agu myaank. ¹⁴ Es ja apóstuluty nidugekyu ijty ñaymyúkadu es kyajxta'aktu mut ja Jesusu myuga'axuty, mudu Mariiu ja Jesusu tyaak, es mudu wiingátypyu toxytyujk.

¹⁵ Ko waanu 'yijty, ta ñaybyattaayudu nidugekyu mugo'px ja'l'pxu ja'ay. Ta yu Peedru tyunaaye'ky, es t'anmaaydyu:

¹⁶ —Mugu'uktujkaty, koonum tsyékyuty es yajkuydyúnat di'ibu Dios oj jyuna'añ jékyup. Yu Espíritu Santu dyajky ja Davit es t'anmaaydyu jékyup di'ibu oj jyátyuty mut ja Juudas di'ibu wyinyo'oyu ja ja'ayuty di'ibu pyajudijttu ja Jesús, es tmajtsu.

¹⁷ Udsajttamu naty nmutjudijttum yu Juudas, es 'yapostulu'aty nandu'un.

¹⁸ Juudas yajmooy ja meñ esu Jesús tkuyákat. Net oj kyubajk ttukka'ay es oj pyujwa'xy esu tugekyu tyiints pyudsuumdaay. Es mudu tadu meñ ttukjuuydyu tu'ugu nax. ¹⁹ Nidugekyu ja'ay di'ibu Jerusalén tsunaaydyup tnija'adu tyaadu. Ta dyajxubejty ja lugaar Aséldumu (di'ibu andijpy Ne'pyñáx).

²⁰ Peedru 'yakjunáñ:

Davit oj jya'ay ma yu Salmu:
Wa'an twe'emy ja tyujk tukwa'ats,
es ni pún kyatsunút jam.
Es nandu'un jyunáñ:

Wa'anu wiinkpu ttu'unxuty yu tyuunk.

²¹ Peedru 'yakjunáñ: "Weenu. Tyaa wiinkpu yedyujk di'ibuts mut njudi-jttu ko n'ijttuts mut ja Nindsun'ajtam Jesús, ²² ko oj Jesús yajnubétyuty ja Fwank es extu ko oj ñajxnu tsajpótm. Koonum tsyékyuty es tu'uk wyu'umut testiigu mut udsuty ko Jesús jyikypye-jky jatugok."

²³ Net yajwin'ijxy majtsku ja'ay: tu'uk txu'aty Josee Justu, Barsabasu myaank es jatu'uk Matiius. ²⁴ Es ta kyajxtáktu du'un:

—Windsún Dios, mij m'ixy'ajtypy ja ja'ayu jyot wyinma'añ. Tuk'ijxkuts nidu'uk di'ibu tyadu nimajtskpu mij tu xywyin'ixy ²⁵ es ttúnut ja tuunk di'ibu Juudas tu tnike'eky es ñejxy ma pyaadyuty.

²⁶ Net ttuundu rifu es tnijáwut pún nigákup, es ñigaku Matiius. Net tpujxtáktu ti'igyu mut ja nimajk tu'ukpu apóstuluty.

Espíritu Santu myiñ

2 Ko ja muj xuu tpaty di'ibu xyu'aj-typy Pentukostés xuu, jaa naty ja mubajkputujk ñaymyúkuđu tugoty, ² es ti'in tmudoodu ñojkta'aky tsajpótm es tyukwandsudyaay ja tujk éxtum tu'ugu muk poj. ³ Ta oj t'ijxpaattu éxtumu junya'ank, es jam oj wye'emy kujktu'ugu junya'ank ma kyubajkuty. ⁴ Ta ja Espíritu Santu myooyudu ja myuk'ajtun nidugekyu ni nu'unu naty jáputy. Ta tkajxtu wiingátypyu ayuk wi'ix yu Espíritu Santu myooyudu ja ayuk es tkajxtut.

⁵ May myiñ yu israelítaty jap Jerusalén esu Dios t'awdátut, es may nu'un ja ja'ay naxwiñ dyajnajxtu jap

ja xuu. ⁶ Ko yu'ujuty tmudoodu jam tsajwínm ñojkta'aky, ta ñaymyujkudu mayjya'ay. Kyaj tnijawu ti tu jyátyuty ko nidugekyu oj tmudowdu ja apóstuluty mut ja myugu'uktujkuty tkajxtu wiingátypyu ayuk éxtum ja ja'ay di'ibu jagam tso'omp. ⁷ Ta di'ibu miindu xu'ajtpu du'unu wyu'umadyaaydyu, es ñay'anmaayudu nidu'ugáty:

—Galileeu ja'ayu tyaadu di'ibu kajxtup, ¿kudii? ⁸ Pes, ¿wi'ixu tyaadu nmudo'om kyajxtu éxtum udsajtumu n'ayuk'ajtam? ⁹ ¡Udsajtum nmi'inum ma wiingátypyu naxwíñudu! Ta yu ja'ay di'ibu tso'omp Partyu, Meedyu, Elam, Mesopotamyu, Judeeu, Kapadosyu, Pontu, Asyu, ¹⁰ Frijyu, Panfilyu, Ejiptu, Áfriku di'ibu myawingonu Sirene, es nandu'unu xu'ajtpu di'ibu tso'omp Romu. Nija'adyu ja'ay di'ibu jajtp israelítaty es nija'ajuty di'ibu tyuktujku ja wyinma'añ ja israelítaty. ¹¹ Ta nandu'unu di'ibu tso'omp Kretu es Araabyu. ¡Es udsajtum nidugekyu tyam nmudo'omu tyadu ja'ayuty tnigajxtu ja muj'ajtun di'ibu Dios tyiimpy es muk yajjáwu, du'un kyajxtu éxtum udsajtum ngajxum!

¹² Nidugekyu ja'ay du'unu wyu'umadyaaydyu es kyaj tnijawu ti tyúnup es ñay'anmaayudu nidu'uk:

—¿Ti tyaadu 'yandijpy?

¹³ Esu wiink ja'ay je'eyu oj ttukxi'iktu, es jyuna'andu:

—Ja'a ko múkadup.

Peedru kyama'añ

¹⁴ Ta yu Peedru mut ja myu'apóstuluty tyunaayu'ktu, esu Peedru oj kyajxy muk:

—Miits israelitu ja'ayuty es nidugekyu di'ibáty ijttup Jerusalén, mudoo'íttu yajxón di'ibuts ngajxaampy. Tyam n'awanuya'añ di'ibu tu jyátyuty. ¹⁵ Ja nmugu'uk'ajtam kyaj myi'iguty, éxtum miits mjuna'andu.

Kyaj myu'ugadu ja'ayuty mut ko je'eyu ja yamu xuu waanu pyétyñum.

¹⁶ Tyaadu di'ibu miits yam m'ijxtup es mmudoodup, yu'u di'ibu junán ja Diosu kyugajxpu Joel:

¹⁷ Dios jyunán: “Ko naty ja naxwíñudu tyugoyannu, nmo'oyupts ja nJa'ajun ma nidugekyu ja'ayuty,

es miidsuty ja m'u'unguty, yedyujk toxytyujkuty, tkajxtut ja n'ayúks.

'Yijxtup ja iJimmya'tun ja m'una'ktujk, es ja mmujja'aydyujkuty kyuma'aja'añ di'ibu Dios tyunaampy.

¹⁸ Es nandu'un di'ibuts xymyaduump, yedyujk esu toxytyujk, nmo'oya'añuts ja nJa'ajunuts, es tkajxadu n'ayúks.

¹⁹ Ndunaambyuts ja muj'ajtun jam tsajwínm,

esu iJxwu'umun nyajwu'uma'añuts naxwíñ,

ja ne'pyñ esu juun jok.

²⁰ Kyaj ja xuu ñaky'ana'añ, du'uñu wyingoodsuya'añ,

es tyugatsa'añ ja po'o tsáptsum éxtumu ne'pyñ.

Tugekyu tyaadu nduna'añuts kyajnumu naty jya'ty ja Diosu myuj xuu ma yajpayo'oya'añ ja ja'ayuty.

Tadu xuu jantsy muj 'yita'añ es mut ni'igu ja muj'ajtun.

²¹ Es nidugekyu di'ibu munu'xtákdup éxtumu Nindsun'ajtam, nitso'oktup.”

Ja'a du'unu tyaadu di'ibu kyuxjaay ja Diosu kyugajxpu Joel.

²² Net ja Peedru 'yakjunán:

—Mudowdu oy, mugu'uktujkuty israelítuty, di'ibu yam n'anuumuyándup Jesús nazarenyujxm. Extam miits xyñijáwudu ko Dios twin'ijxy ja Jesús, du'un dyajnixex'e'ky miits mwinduuyuty ko Jesuskyujxm ttuun ja muj'ajtun, iJxwu'umun es di'ibu ja'ay du'uñu muut wyu'umudya'aydyu.

²³ Miits xykyuyajktu ja Jesús ma ja romanu ja'ay es dyajkruuzpáttut es dya'ooktut. Du'un xytyuundu éxtumu Dios ttuknibujtáku es jawyiin tnija'aju.

²⁴ Peru Dios dyajjikypyejky ja Jesús es dyajpadseemy ma oj ñaxtuku, mut ko kyaj mbaat myumada'agyuty ja o'kun.

²⁵ Es ja rey Davit tnimadyaky ja Kristu ko oj jya'ay jékyup:

Taayumts n'ixy ja Dios nwinduuyuts.

Tama'a n'aga'añdsyoo, kyajts tii ndsu'ugu.

²⁶ Paaty jyotkujk'áty yu n'anmuja'anuts, es paadyuts ngajxy ja alabanzu ko Dios myájuty.

Po'xuptsu nnini'x mut ja jotkujk'ajtam,

²⁷ mut ko mij kyaj xyña'ixut yu n'anmujaj'anuts ma 'yity ja o'kpútkuty, es nan kyaj xyña'ixut wyindugóyut ja mWa'ats Mduumbu.

²⁸ Tats mij xytyukni'ixu ja nu'u tu'u di'ibuts xyajja'tup ma ja jiky'ajtam, es xymyo'oyaambuts ja xondakun ma mij m'ity.

Du'un jékyup tkuxjaay yu Davit.

²⁹ Es ja Peedru 'yakjunán:

—Mugu'uktujkuty, ndukmu'aw-dajtabuts ko miits n'anuumadu ja n'apteety'ajtam Davit tu 'yeeky es tu ñaxtuku, es tam ja kyupotsy 'yity tyambaat. ³⁰ Davit yu'u Diosu kyugajxpu, es kyaj du'un jyunán mut yu kyuum winma'añ, Dios yu'u wyandak es tpujta'aga'añ nandu'un éxtumu reyun tu'ugu tyuump 'yaats ja Davit.

³¹ Du'un éxtam 'yixy, paaty ja Davit jyunán ko jikypyákup ja Kristu es ko yu ñini'x kyaj wyindugóyut. ³² Es jantsy tuy'ajtanu Dios dyajjikypyejky ja Jesús, es ma taadu nidugekyu uudsuty ndestiigu'áttu. ³³ Dios dyajjikypyejky ja Jesús es tpujtáky pyu'aay aga'añdsyoo es tmooy ja Espíritu Santu, du'un éxtam tu twanda'aky. Es tyam ja Jesús tu dyaky ja Espíritu Santu ma uudsuty. Es paaty du'un jyaty di'ibu miits m'ijxtup

es mmədoodup. ³⁴Yu Davit kyaj tsyajpejty, du'un éxtum ja Davit jyunán: Yu Dios t'anmaay ujtsu nWindsún:

“U'uñup nbu'aayuts aga'añdsyoo

³⁵extu kots uj nyajtugóyut tugekyu miju mmudsip.”

³⁶Esu Peedru 'yakjanán:

Jaygyúkudu miidsuty nidugekyu israelítuty. Jesús di'ibu miits myajkruuz-pajttu, Dios oj tpujta'aky éxtumu Windsún esu Kristu.

³⁷Ko oj ja ja'ayuty tmədowdu di'ibu kyajx ja Peedru, net jyotmay'o'ktu es dyajtuudu ja Peedru es ni nu'unu apóstuluty:

—Mugu'uktujkuty, es uudsuty, ztits ndúndup?

³⁸Esu Peedru 'yadsooy:

—Ja'aydyugódyu mgu'um winma'añuty es xy'axájudut ja Diosu wyinma'añ. Net mnubáttut Jesukristu xygyujxm, es ja Dios tma'xut miidsuty ja mbeky, es du'un xy'axájudut ja Espíritu Santu. ³⁹Miidsuty yu Dios tu mdukmwandaagudu mut yu m'u'unk m'una'kuty, es nidugekyu ja ja'ayuty di'ibu jagam tsunaaydyup; nidugekyu di'ibáty ja Nindsun'ajtam Dios wyinwitsaampy.

⁴⁰Du'unu Peedru oj kyajxy jeky, es wyinma'añmyooyu:

—Mubuktu ko ja Jesús yu'u du'un ja Kristu, kadiibu Dios mdukkumadówadut mut ja pekyjya'ayuty.

⁴¹Pánuty myubujktu wi'ixu Peedru jyunán, ja'a oj ñubattu. Janituguk milun ja ja'ay di'ibu myubujktup ja Jesús ja xuu. ⁴²Es ja mubujkputujk jyotmoodydyup tugekyu di'ibu ja apóstuluty tuk'xpujkuđup, ñayyaji'tigyudu mudu myumubujkputy, kyajxtáktu es ñaymyujkudu, es ttujkwa'xtu ja tsajkaaky éxtumu Jesús ttuun ko jatim okpu tkaay mudu 'yuxpujktupujk.

Wi'ix jyiky'attu ja jawyiimbu mubujkputy

⁴³Esu apóstuluty ttuundu mayu muj'ajtan esu ixxwu'uman di'ibu du'añu yajwu'amudyaadyu ja ja'ayuty.

⁴⁴Nidugekyu di'ibu myubujktu ti'igyu 'yittu es dyajwa'xtu di'ibu naty myudajttup. ⁴⁵Pánuty ti myudajttup, tyo'ktup ja'a, es ja ñimeen dyajwa'xtu wi'ix pún tyugoy'ajtxuty, ⁴⁶es ñaymyujkudu muj tsajptujk ñabotsoty bom bom. Es majatyu tyujkuty kyaay 'yuktu ti'igyuty mut ja xondakun es mut ja oyjyot es t'awdajttu ja Dios.

⁴⁷Es nidugekyu ja'ayuty jyunandu ko jyiky'attu tuj'ajtan muut. Es bom bom wyimbejty yu'ujuty di'ibu kyupujktup ja Jesukristu.

Tekypyuma'ay yo'oye'eky

3 Tu'ugu xuu ja Peedru es ja Fwank pyatujkudu ma ja muj tsajptujk éxtum tuguk yaxp xuu, di'ibu israelítuty myudajttup ja ooru es kyajxta'áktu.

²Es jap tu'ugu yedyujk tu'udsu tyeky, kyaj mbaat yo'oy. Du'unu dunu tyaak tyim'yajmiin tyim'yajjajtu naxwiin. Es bom bom ja myugu'uktujk myunejxyuty ma muj tsajptujk aa di'ibu xyu'ajtypy Ja Tsujpu, es t'amdowdu limosnu yu ja'ayuty di'ibáty tujkudup muj tsajptujk ñabotsoty. ³Ko oj t'ixy ja tekypyuma'ay ja Peedru es ja Fwank, net t'amdoodu ja limosnu. ⁴Net ja Peedru es ja Fwank 'yijxudu, esu Peedru t'anmaay ja tekypyuma'ay:

—Win'ijxtuguts.

⁵Es ja tekypyuma'ay twin'ijxy, es t'awijxy ja limosnu. ⁶Net ja Peedru 'yanmaayu:

—Kyajtsu nmeen nmudaty, per tyam nmo'oyut di'ibuts nmudajtypy. Ja Jesukristu, nazarenu ja'ay, ja'a xyuugyujxm uj mij n'anmaapy: Pudu'uk es yo'oyu'uk.

⁷Net ja Peedru twijtse'ky ja tekypyuma'ay ma 'yaga'aŋgyu'u es tpudujku dyajtunaagyujku, es netyu ja tyeky oj wye'emy muk es yajxón. ⁸Es ja tekypyuma'ay pyujte'ky es tyunaaye'ky es yo'oydsyo'oñ. Net tyujku mudu Peedru es mudu Fwank muj tsajptujk ñabotsoty, ye'epy es pyuty ñepy es t'awdaty ja Dios.

⁹Nidugekyu ja'ay t'ijxtu ko yo'oy es t'awdaty ja Dios, ¹⁰es t'axkajptu ko jya'adyu di'ibu natyu limosnu 'yamdeepy ja ja'ayuty ma ja muj tsajptujk aa di'ibu xyu'ajtypy Ja Tsujpu. Ta du'uñu jyantsywyu'umudyaaydyu.

Peedru tmadya'aky wi'ix ja tekypyuma'ay tsye'eky

¹¹Ja tekypyuma'ay di'ibu natyu tyeky tu 'yakuda'aky, kyaj tasmatsu ja Peedru es ja Fwank. Es nidugekyu ja'ay jyantsywyu'umudyaaydyu du'uñu, es pyu'kn ñujxtaaydyu ma muj tsajptujk pa'a di'ibu xyu'ajtypy Salomonga Tyujk Wiin. ¹²Ko Peedru t'ijxy ja mayjya'ay, ta t'anmaay:

—Miits israelítuty, ¿ti ko du'uñu mwu'umudya'aydyu ko xy'ixy yo'oy di'ibu naty tekypyuma'ay? ¿Es ti ko miits xy'ixtats nandu'un uudsuty? ¿Tii miits mjunándup ko ngu'umgutujkunats tu ndúñats es yo'oye'egyu tadu yedyujk? ¿Ti mjunaamp miidsuty ko ni'igu wa'ats ja'ay es paaty uudsuty nmudátyuts ja kutujkun es ndúnudats ja muj'ajtn? ¹³¡Kyaj dyu'unuty! Kyajts tu nduñ mut ja ngu'umgutujkunats. Ja Dios di'ibu awdajtudú ja n'apteety'ajtn, ja Abraan, Isaa esu Jakoob, tpujtákyu tyadu muj'ajtn es nmuj'ijxum ja 'yU'unk Jesús. N'anmaapy yu'u ja Jesús di'ibu miits mguyajktu mut ja romanustujk. Ko ja Pilatu tjanasmatsuyáñ, miidsuty kyaj xykyupujktu. ¹⁴Jesús, wa'ats ja'ay es jiky'ajty tuy'ajtn muut, per

miidsuty kyaj xykyupujktu. Es miits m'amdoodu ja Pilatu tasmátsut tu'ugu yajja'ay'o'kpu. ¹⁵Du'un miits xya'o'ktu ja Jesús di'ibu yajkypy ja jiky'ajtn. Peru Dios dyajjikypyejky ma ñaxtujuk. Es uudsuty n'ijxtats es n'awa'anadup ko tu jyikypyejky ja Jesús. ¹⁶Ja'a ko ja Jesús yajmubéky, ja'agyujxm yu yedyujk di'ibu m'ijxtup es xy'ixy'attu, tu Jesús tpujta'aky muk ja tyeky es oy tu dyaj'yo'oye'eky.

¹⁷Mugu'uktujkuty, tats nnijawu ko miidsuty esu mwindsúnuty oj xya'ooktu ja Jesús, kyaj xyñijawudu ko yu'u Diosu 'yU'unk di'ibu mya'o'ktu. ¹⁸Per du'un ja Dios ttuñ éxtum jékyup t'anmaay ja kyugajxputujk ko yu Kristu koonum 'yayówt. ¹⁹Paaty yajtagátstu mwin-ma'añ es yajjumbítu mjot mut ja Dios esu mbojpu yajma'xut, ²⁰net ja Dios tkáxut ja oy'ajtn ko mduknigáxudut jatugok ja Jesús di'ibu pyujtákt Kristu. ²¹Per koonum tsyékyuty esu Jesús wyu'umut jam tsajpótm extu ko Dios dya'óyt tugekyu, du'un éxtum twandaky jékyup mut ja kyugajxputy.

²²'Moisés du'un t'anmaay ja n'aptujk'ajtn: “Miidsudyu mWindsún Dios kyaxaampy mut miidsuty nidu'uk ja mduump m'aadsuty éxtumu kyugajxpu, éxtumts uj tu xykyexy. Koonum tsyékyuty es xymyudówdut miidsuty tugekyu di'ibu tadu Diosu kyugajxpu kyajxtup. ²³Ja'a ko ja ja'ay di'ibu kyaj tmudowa'añ di'ibu tadu kyugajxpu kyajxypy, kyaj 'yittat mudu Diosu ja'ay.”

²⁴'Nandu'un ja Diosu kyugajxpu Samwel es nidugékyudyu Diosu kyugajxputujk di'ibu óknum kyajxtu ja Diosu 'yayuk, t'awa'anadu di'ibu jatánup tyam du'un. ²⁵Miits mbátadup ja wandakun di'ibu Dios myajwu'umxudu mut ja kyugajxputy, nandu'un mbátadup ja kajxy'átypyu di'ibu Dios tyuun

muet ja n'aptujk'ajtum. Du'un éxtamu Abraan t'anmaay: "Újts ngunu'xaampy nidugekyu naxwínudu ja'ay mut tu'ugu mduump m'aats."

²⁶Ko Dios dyajjikypyejky ja Jesús di'ibu oy muduunu, net tkejxy jawyiin mut miidsuty es mgunu'xudut es nidugekyu miits xymyastu'uttut tadu mbékyyuty.

Peedru esu Fwank, wyinduuyuty di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty

4 Tambaatnumu naty ja Peedru es ja Fwank kyajxy ko myiindu ja teety-tyujkuty esu saduseeuty es yu windsún di'ibu kywentu'ajtypy ja muj tsajptujk. ²Ta jyot'ambujktu ko yu Peedru es ja Fwank t'anmaay ja ja'ay ko tu Jesús jyikypyeky es paaty ja o'kputujk jyikypyuka'andu nandu'un. ³Net tmajtstu ja Peedru esu Fwank, es tpujtáktu pujxndugóty es jap 'yítut jakumbombaát, ja'a ko tu naty tsyu'ujunu. ⁴Es mayja'ay tmubujktu di'ibu kyajxtu ja Peedru esu Fwank. Es du'un nimugoxk milun ñaybyatu ja yedyujkuty di'ibu mubujktup, abeky ja toxytyujk es u'unuk ana'kuty.

⁵Jakumbom ñaymyujkudu jap Jerusalén ja israelitu ja'ayudyu wyindsún, ja mujja'aydyujkuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup. ⁶Es tamu naty Anás di'ibu ijtp teedywyindsungóp, ja Kaifás, Fwank, Alejandru es nidugékyuty ja teedywyindsungópku myugu'uguty.

⁷Net oj yajwóy ja Peedru esu Fwank. Ta tpujtáktu kujkjóty, es dyajtúadu:

—¿Pún ja muk'ajtun tu mmo'oyadu, o pún xyuugyujxm tu xya"aguda'áktu tadu tekypyuma'ay?

⁸Net yu Espíritu Santu wyinma'añmyooy ja Peedru, es t'adsooy:

—Kugajpn justisu es mujja'aydyujkuty, ⁹miidsuty tyam xyajtúwdu wi'ix tu 'yaguda'agyu tadu ja'ay di'ibu ijty tekypyuma'ay. ¹⁰Pes tyámuts

nnigajxut mut miidsuty es tnijáwudut nidugekyu israelítuty ko tyadu yedyujk di'ibu tyam miits mwinduuyuty, yu'u 'yagudaky ja Jesús nazarenu xyuugyujxm, yu Kristu di'ibu miits myajkruuzpajttu esu Dios yajjikypyujk jatugok. ¹¹Es yu Diosu jyaaybyajttun tkajxy ja Jesús ma jyuna'añ: "Yu tsaa di'ibu miidsuty pojtsputujk xy'uxtijtu, yu tyadu tsaa tyamu net ñajxa'añ ma ja tujk t'ujx'átut." ¹²Kyaj ni pún mbaadu wiinkpu xayjnitsókum, mut ko ma tugekyu naxwínudu je'eyu ja Jesús ti'igyu mbaat xayjnitsókum.

¹³Ko di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty t'ijxtu ko amuk jotmuk yu Peedru esu Fwank 'yadsoodu, esu Peedru esu Fwank du'un yu'ujuty éxtum oytyim pún yedyujkuty, kyaj tmudattu ja uxpujkan, net du'unu wyu'umadyaadyu, es tmawinma'añbyáttu ko yu'ujuty muet jyudijttu Jesús. ¹⁴Es ja'a ko tamu naty tyanu ja'a muet ja di'ibu naty tekypyuma'ay, paaty di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty kyaj mbaat wi'ix 'yokjunannu. ¹⁵Net tkajxpudsuumdu taja'p yu Peedru esu Fwank. ¹⁶Net ñay'anmaayadu:

—¿Ti net ndu'unum mudu tyadu ja'ay? Pes nidugekyu di'ibu tsunaaydyup Jerusalén tu tnijáwudu ko yu'u tyuundup ja ixxwu'umun esu muj'ajtun. Kyaj mbaat n'anma'ayum ko kyaj. ¹⁷Es kudiibu wyaxut yu ayuk, wa'an n'ok'anma'ayum ko kyaj ni pún tnakyñigajxtut ja Jesús.

¹⁸Net tmujwoodu jatugok ja Peedru esu Fwank es t'anmaaydyu ko ni na'a jatugok tkakajxtut es ni tkatuk'ixtut ja Jesusu jya'a. ¹⁹Es ja Peedru es ja Fwank 'yadsoodu:

—Junu'andu miidsuty ko pátpup yajkuydyúnut di'ibu miits mgajxtup, o pátpup yajkuydyúnut di'ibu Dios 'yane'empy. ²⁰Kyaj mbaat

nmastu'udyuts es n'awánuduts di'ibuts tñ n'ixy es tñ nmadóyuts.

²¹ Net yu di'ibu ana'amdap muj tsajp-tugóty muk tmugajxtu ja Peedru esu Fwank es kudi'ibu du'un ñaky'adu'utstat. Ta net tasmajtsudu. Kyaj tpattu ja winma'añ wi'ix mbaat ttukkumudoy, mut ko nidugekyu ja'ay t'awdattu Dios mut ja myuj'ajtn. ²² Ko ja tekypyuma'ay 'yagudaky, ja'a naty tmudaty ja jyumujt justyikxy.

Mubujkputujk t'amdowdu jotmuk'ajtn

²³ Ko yajnasmajtsudu yu Peedru esu Fwank, net oj ñujxtu ma naty yu myugu'uktujkuty es t'awa'anudu nidugekyuty wi'ix yu mujja'aydyujkuty es ja teedywyindsúnuty 'yanmaayudu. ²⁴ Ko t'awa'anudyaay nidugekyu tukmuku, net kyajxtáktu:

—Windsún, di'ibu tugekyu muk'ajtn myudajtypy, mij tñ xypyujta'aky yu tsajp, naxwíñudu, jikymyejyñ es tugekyu di'ibáty ijtp ma yu'un. ²⁵ Mij oj mgajxy Espíritu Santukyujxm esu n'apteety Davitkyuxm ko mjanáñ:

¿Ti ko yu wiinkpu naxwíñudu jyot'ambuktu

es yu israelitu ja'ayuty nugoobu du'un wyinma'añbyaaty?

²⁶ Ja naxwíñudu réyuty pyudu'ktu esu israelítuty ja jyustisatujkuty ñaymyujkudu

es tmudsipto'sondu ja Nindsun'ajtn Dios es ja Kristu.

Du'un jyunáñ ja Davit.

²⁷ Tuy'ajtn yu'u ko yaa Jerusalén ñaymyujkudu Erodus, Ponsyu Pilatu mudu israelítuty es púnuty kyaj 'yisraelítuty, es tmudsip'ajtnu miju m'U'unk Jesús, di'ibu mij mbujták éxtamu Kristu.

²⁸ Du'un yu'u ttuundu tugekyu di'ibu miju naty tñ xytyuknibujtaagu jyátudut.

²⁹ Tyam, Windsún Dios, ok'ix wi'ix jyot'ambuktu, es meegyuts ja muk'ajtn

es kudiibu uudsuty ndsu'ugudu esuts ngajxwa'xtut miju m'ayuk. ³⁰ Es mut miju mmuk'ajtn ndúñuts nya''aguda'agyuts yu puma'ayuty es ndúnduts yu ixwua'mun esu muj'ajtn mut ja mwa'ats maduumbu Jesús xyuuguyjxm.

³¹ Ko kyajxtaktaaydyu, ta ja tujk oj yi'xy ma naty jap tñ ñaymyúkudu. Net ja Espíritu Santu myooyu muk'ajtn, es tkajxtaaydyu mut ja mujaa yu Diosu 'yayuk.

Wi'ix ja jawyiimbu mubujkpu ñaybyudúkudu nixim nyam

³² Ja ja'ay di'ibuty 'yaxájudu Jesús myudajttu nidugekyu ti'igyu ja winma'añ es oy ñaydsyojkudu nidu'uk nidu'uk. Ni pún kyajunáñ “ujtsu nja'a” di'ibu naty myudajttup. Nidugekyu twinmaaydyu ko tugekyu di'ibu naty myudajttup, yu'u nandu'un dyajtúndut nidugekyuty.

³³ Es ja apóstuluty tnikajxpajt'adu'utstu mut ja muk'ajtn ko Jesús tuy'ajtn jyikypyejky, es ja Dios tjantsykyuni'xy nidugekyuty di'ibu myubujktu. ³⁴ Kyaj ni pún naty ma yu'ujuty di'ibu tugoy'ajtxup. Ja'a ko púnuty myudajttup ja ñaxuty o tyujk, tyo'ktu, ³⁵ net dyajmiindu ja meen es tkuyajktu ma ja apóstuluty. Net oj dyajwa'xtu nidu'ugátyuty nu'un pún dyajtugoy'áty. ³⁶ Du'un ttuun yu Josee, ja di'ibu apóstuluty yajxubajttu Bernabee, di'ibu tyijpy Yajjotkujk'ajtpu. Bernabee, ja'a yu'u Leví tyuamp 'yaats es jap jyajty naxwíñ ma txu'aty Tsyipre. ³⁷ Yu'u tte'ky tu'ugu kyam nax di'ibu myudajtypy, es dyajmiin ja meen es tkuyajky ma ja apóstuluty.

Ananius esu Safiiru

5 Peru wiinkpu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Ananius, yu'u mut ja ñado'oxy Safiiru tto'ktu nandu'un tu'ugu ñax, ² es tpjuk'ktu waanu ja meen. Es ja meen di'ibu nadujku, Ananius oj dyajnejxy

ma ja apóstuluty éxtum jyawu ka'pxy ja nax tsoo. Es ja ñudo'oxy ñija'ap tugekyu.

³ Netu Peedru 'yanmaayü:

—Ananius, ¿ti ko tu xytyu'umo'oy es tyúkut ja mujku'ugópk Satanás ma mwinma'añ es xyjawin'uuna'añ ja Espíritu Santu, es xyajwu'uma'añ oynu'unu ja meen di'ibu tu yajkujúy ja mnax? ⁴ Ja nax mijtsu mja'a ijty. Es ko xytye'ky, ja meen nandu'un mijts mja'a. ¿Ti ko tu xywyinmay xytyuna'añ yu tyaadu? Tu xyjawin'uuna'añ yu Dios, kyaj jya'ajuty ja naxwíñudu ja'a'y.

⁵ Ko tmudooy yu'u Ananius, ta oj kya'ay eeky. Es tsyu'kudyaaydyu púnuty myudoodu di'ibu jajtú. ⁶ Net myiindu una'ktujkuty, es t'abijttu Ananius ja ñini'x es oj dyajnaxtúkudu.

⁷ Ko 'yijty tuguk oorü, tyujku Ananius ñudo'oxy, ni tkaniyawu ko tu 'yeeky ja ña'ay. ⁸ Ta Peedru yajtuujü:

—Anmaagyuts, ¿tu xytyooktu ja mnax éxtum tu dyajmín ja meen?

Esu Safiiru jyunañ:

—Du'unuts tu ndeeky.

⁹ Netu Peedru 'yanmaayü:

—¿Ti ko miidsuty ti'igyü mwinma'añ tu xypyujta'aktu? ¿Ti ko tu xyjawin'uuna'añ ja Nindsun'ajtumü Jya'ajün? Jap tujá'p myindu di'ibu oj tu dyajnaxtúkudu ja mña'ay, es tyam mijts nandu'un myajnaxtukuya'anudu.

¹⁰ Netyu ja Safiiru kyudaay es 'ye'ky jam tyeky'ujxmu Peedru. Ko tyujkudu ja una'kuty, net tpattu eeky. Ta dyajpudsuumdu es dyajnaxtúkudu ña'aybyu'am.

¹¹ Jyantsysyu'kudyaaydyu púnuty myubujktu Jesús es nidugekyu ja'ay di'ibáty myudoodu tadu di'ibu jajtudu yu Ananius esu Safiiru.

May ja muj'ajtun yajtúñ

¹² Es ja apóstuluty ttuundu may ja ijsxw'umun esu muj'ajtun. Es nidugekyu mubujkputujk ñaymyujk-

taayudu ma txu'aty Salomongu Tyujk Wiin. ¹³ Tsu'kudup ja ja'ay di'ibu

kyamubujktu ja Jesús es ñaymyúkudut muut ja mubujkputujk, oy tmujja'adu.

¹⁴ Net tmubujktu ja Nindsun'ajtum Jesús mayjya'ay, yedyujk toxytyujkuty.

¹⁵ Es extu dyajpudsuumdu ja puma'ayuty myabajngujxy jap tu'ajp, es ko ñaxut ja Peedru, oyje'eyu 'yawax kya'at ma ja puma'ay. ¹⁶ Es ja ja'ayuty di'ibu Jerusalén kajn myawingón, nandu'un dyajmiindu ja pyuma'ayuty es di'ibu mujku'u ya''ayoojudup, es nidugekyu 'yagudaktaaydyu.

Apóstuluty yajtsúmdu

¹⁷ Net ja teedywyindsungópk es ja saduseu ja'ay di'ibátyu naty jap tjantsyñaywyinnaxujáwudu, ¹⁸ tmajttu ja apóstuluty es tpujtáktu pujxndugóty.

¹⁹ Per tu'ugu Nindsun'ajtumü 'yanklus myiín es dya''awatsy ja pujxndujk koots es dyajpudseemy, es t'anmaay:

²⁰ —Nujxtu muj tsajptujk ñabotsoty, es awánudu ja'ay ja ayuk di'ibu yu jembyu jiky'ajtun.

²¹ Ko oj xyuñu, net tyujkudu tsejkyu muj tsajptujk ñabotsoty. Ta ya'uxpujktsondáktu.

Es ja teedywyindsungópk es di'ibáty jap dyajnaymyujkudu nidugekyu israelítuty ja myujja'aydyujk di'ibáty naymyujkudup ma di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty, net t'anmaaydyu ja polusiuty es dyajmíndut ja apóstuluty di'ibu jap pujxndugóty.

²² Per ko oj jya'ttu ja polusiuty ma pujxndujk, kyaj jap pún tpattu ja apóstuluty. Ta jyumbijttu jatugok, ²³ es t'anmaaydyu:

—Adiky tu nbaadyuts ja pujxndujk jantsy yajxón es mut ja soldaaduty jap ma tujk aa tkwentu'attu, per kots tu nya''awa'atstu, ni púnuts jap tu nga-paattu pujxndugóty.

²⁴ Ko tmudoodu ja teedywyindsúnuty esu muj tsajptujk kwentu'ajtpu wyindsún, net ñayyajtũjũdu ak yu'ujuty wi'ixu tyaađu kyuguxyalañ. ²⁵ Es ko waanu 'yijty, ta jyjaty tu'ugu yedyujk di'ibu anmaayu:

—Tadu yedyujkuty di'ibu uxu'uy mbujtáktu pujxndugóty, tap dya'uxpuktu ja ja'ay muj tsajptujk ñabotsoty.

²⁶ Net ja muj tsajptujk kwentu'ajtpu wyindsún oj ñejxy mut ja tyuumbutujkuty, es dyajmiindu yajxón ja apóstuluty, ja'agyujxm ko tsyu'ugudu ko tsyaaga'adsudut ja ja'ay. ²⁷ Ko dyajmiindu, ta dyajnujxtu ma di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty, es ja teedywyindsungópik 'yanmaayu:

²⁸ —Tuts miits nyajkubóktu es kyaj xyñakyya'uxpúktut ja ja'ayuty mut ja Jesusu 'yuxpujken. ¿Es ti tu xytyundu? Tu ja'ay xya'uxpujktu'aydyu miidsuty ya Jerusalén, es uudsuty xytyunikujxm'ata'andu ko 'ye'kyu tadu ja'ay.

²⁹ Net ja Peedru mut ja apóstuluty 'yadsoodu:

—Koonum tsyékyuty es nmumado'om ja Dios es kudiinam ja ja'ayuty. ³⁰ Dios di'ibu 'yawdajt ja n'aptujk'ajtum, yu'u yajjikypyujk ja Jesús di'ibu miits mya'o'ktu es xykyudũydyu kruuzkujxm. ³¹ Es ja Dios dyajtsajpejty es tpujtáky ma 'yaga'añgyu'u, es dya'ity Yajnitsókpũ es Ana'ambu, es ja israelitu ja'ayuty jyodumbíttut es yajma'xut ja pyojpu. ³² Es uudsuty n'ijxtuts es n'awánuts di'ibuts n'ijx nmudoo, es nandu'un yu tũy'ajtũn t'awanu ja Espíritu Santu di'ibu Dios tu dyaky di'ibu myumudeepy.

³³ Ko tmudoodu tyadu ayuk, ta jyot'ambujktu es tym'ya'oogándu. ³⁴ Per ma di'ibu ana'amdap muj tsajptugótyu naty, jap tu'ugu fariseeu txu'aty Gama-lyel, di'ibu yajxón ñija'ap ja tsajptujku

'yuxpujken es di'ibu ja'ay wyindsu'kup muj. Ta tyunaaye'ky es tni'ana'amu es dyajpudsúmdut ja apóstulu. ³⁵ Net t'anmaay di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty:

—Miits israelítuty, naygywentu'átadu oy di'ibu mdunaampy mudu tyadu ja'ayuty. ³⁶ Jamyatstu miidsuty ko kyaj jyékyubyuty pyude'ky yu Teudus di'ibu junán: “Ujts yaa ijtũp muj.” Es tpanujxtu taxk mugopxu yedyujk. Per dya'o'ktu Teudus, es nidugekyu di'ibu panujxudu tyugoodyaay. Es jap oj kyujxta'ay.

³⁷ Ko waanu 'yijty ko yajkuja'ayu sensu, net pyude'ky ja Juudus, Galileeu ja'ay, es mayja'ay nandu'un pyanujxudu. Es nandu'un dya'o'ktu Juudus, es nidugekyu di'ibu panujxudu naty ñaywya'xtaayudu. ³⁸ Paaty n'anũũmu, mastu'uttu tyadu yedyujkuty. Wa'an t'ixtu. Ja'a ko tyadu xpujken, pũn yu'u ja'ayu jya'a, naxaambu'u, ³⁹ per pũn ja Diosu 'yuxpujken, kyaj mbaat miits xyajtugódydu. Mnagywentu'átadup, mut ko tsojk nujx mdsiptundu mut ja Dios.

⁴⁰ Nidugekyu tmudoodaaydyu. Net dyajmiindu ja apóstuluty. Ta twojptu kanak ok es jatugok dyajkubojktu muk ko Jesusu 'yuxpujken tpaduunnũ. Net tasmajtsadu. ⁴¹ Net ja apóstuluty tsoy'ondũ jap es jyotkujkudyaaydyu ko 'yayoodu es tsyoydyuundu Jesuskyujxm. ⁴² Es kyaj tmasuttu esu ja'ay dya'uxpúktut, es tkajxwa'xtu ja oybyu ayuk ko Jesús ja'a du'un ja Kristu. Du'un ttuundu bom bom muj tsajptujk ñabotsoty es nandu'un dya'uxpejky tujkm tujkm.

Nijuxtujku yajje'xywya'xpu

6 Ja tiempu ñimayũ'adutstu ja ja'ay di'ibuty myubujktap ja Jesukristu. Net di'ibáty kyajxtap ja grieeu dyajtsondáktu ja u'unũn wi'ix dyajwa'xy ja je'xy bom bom. Du'un jyũnandu ko kyaj yajxón yajkádydu ja ku'ekytyoxy

di'ibáty kyajxtup ja grieeu. ²Net ja nimajmajtskpu apóstalu dyajnaymyujk-taayudu nidugekyu di'ibu myubujktu, es t'anmaaydyu:

—Kyaj 'yóyuty kots uudsuty nmas-tu'uttat ja Diosu 'yayuk ngajxwa'xtut es nyajwa'xuduts ja je'xy. ³Paaty miits mugu'uktujkuty, uxta'aydyu nijaxtujku yedyujk di'ibu myudajtypy ja oyjyot es di'ibu jyaygyujkup, di'ibu tu myo'oyuty ja Espírítu Santu muk'ajtan es ttun tkajxtu di'ibu Dios tsyejpy, es tuknipuku tyadu tuunk. ⁴Es uudsuty, apóstuluty, nyajnejxypyuts ja Diosu 'yuxpujkun esu kajxtákan.

⁵Nidugekyu ja ja'ayuty t'oyjya'adu éxtum ja apóstuluty oj twinma'añmyo'oydyu. Es net twin'ijxtu Esteebu, di'ibu ni'igu ja Dios tmubejky es ja Espírítu Santu mooyu muk'ajtan es winma'añ es ttúnat di'ibu Dios tsyejpy. Es nandu'un twin'ijxtu Felipe, Prókoru, Nikanoor, Timón, Parmenus esu Nikolás, Antyokiia ja'ay di'ibu tũyup kyupujk ja israelítudyu myubujkun. ⁶Net dyajmiindu ma ja apóstuluty, di'ibu kajxtáktu es tku'unikoonda.

⁷Es ja Diosu 'yayuk myujtujuky'adútsy es ñi-mayu'adútsy ja mubujkputujk jam Jerusalén, es extu nimay ja teetyujkuty tmubujktu ja Jesús.

Esteebu yajmátsy

⁸Esu Esteebu myooyu Dios ja kunu'xun esu muk'ajtan es ttúnat ja muj ixxwu'amun esu muj'ajtan ma ja ja'ayuty. ⁹Nan tamu naty ja ja'ay naaguty di'ibu yo'oydyup ma yajtijy Awa'atstuuyudu Ja'ayu Tsyajptujk. Tamu naty di'ibu tso'ondup Sirene ñaaxóty, Alejandriia, Silisyu esu Asyu, es dyajpudu'ktu tsip es t'anmaaydyu wi'ixáty ja Esteebu. ¹⁰Per kyaj mbaat tmamadá'aktu, mut ko yu Espírítu Santu mooyup ja winma'añ ja Esteebu.

¹¹Net ja Esteebu myudsip tmajuuydyu andákpudy di'ibu juna'andup ko tu tmudoy ja Esteebu myugajxtugóyuty ja Moisés es ja Dios. ¹²Madu tyadu anuu dyajpudu'ktu ja mayjya'ay esu mujja'aydyujkuty es ja di'ibuty tsajptugóty ya'uxpujktup. Es nidugekyu tmajtsu ja Esteebu es dyajnajxtu ma di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty. ¹³Es dyajmiindu ja andákpudy di'ibu janán:

—Tyadu ja'ay du'uñum tmu-gajxtugóyu tyadu wa'ats lugaar es nandu'unu Moisesu 'yana'amun. ¹⁴Tuts nmudoy ko jyuna'añ ko yu Jesús nazarenu, yu'u yajkutugoyaambyu tyadu muj tsajptujk es kyaj n'okpadu'ununu di'ibu Moisés xytyukmunikákum.

¹⁵Net nidugekyu di'ibu naty jap ana'amdup muj tsajptugóty, t'ijxtu tũy Esteebu wyiin jyujp éxtum tu'ugu anklus.

Esteebu, wyinduuyuty di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty

7 Net ja teedywyindsungópky dyajtuuy ja Esteebu:

—¿Tii tũy'ajtan tugekyu tyaadu?

²Net 'yadsooy ja Esteebu:

—Miits mugu'uktujkuty, mujja'aydyujkuty, mudoo'íttu. Ja Dios di'ibu muj'ajtan myudajtypy, kaxu'k ma ja n'apteety'ajtan Abraan ko naty jap tsyũunu Mesopotamyu, ma kyajnumu naty tsyooñ es tsyũunat jap ma kajpn txu'aty Arán. ³Es ja Dios t'anmaay ja Abraan: “Pudsum yaa mgajpnóty es mastu'ut ja mmugu'uktujkuty. Nujx mats mij ngexy wiink nax di'ibuts mij ndukni'ixuyaampy.” ⁴Netu Abraan tso'oñ ma ja Kaldeeu ñax es ñejxy tsunaabyu jap Arán. Netu tyeety 'ye'ky, es ja Dios dyajmiiñ yu Abraan ma tyadu nax, ma tyam ndsuna'ayum. ⁵Per kyaj yajmooy ja ñax, ni kujm metru. Per Dios tyukmuwandaku:

“Nmeebyuts mij tyadu nax esu m'u'unk m'ok.” Peru Abraan kyajnumu naty ja 'yu'unk, ⁶es ja Dios 'yanmaayu: “Yu mduump m'aats jap tsyuumut ma wiink nax, es jap tyuunat muk éxtumu muduumbu, es axuuk jyátut taxk mugo'px jumajt. ⁷Per ujts nandu'un ndukkumudowaambyuts yu tadu naxwiñudu, es óknum pyudsúmdat jap miidsu mduump m'aats es myíndut yaa es xy'awdátudats.” ⁸Dios kyajxy'ajt mut ja Abraan es tpujtáky éxtumu ijsxw'umun es ja 'yu'unk yajtsúkut waanu ma ja yedyujk'ajtan[†]. Paaty ko jyajty naxwiñ yu 'yu'unk Isaa, ko tyuktujkxubejty Abraan ttsijky yu Isaa waanu ma ja yedyujk'ajtan. Es ja Isaa nandu'un ttuun mut ja myaank Jakoob, esu Jakoob nandu'un ttuun mut majmajtsk ja myaanguty, di'ibu tyuump 'yaats ja majmajtskpu israelitu ñaxwiñudu.

⁹Tyadu Jakoobu myaanguty di'ibu udsajtum n'apteety'ajtum, kyaj ttuk-muj'ijxu ja myuga'ax Josee es ttuk-mude'ky éxtumu muduumbu ma yu Ejiptu ñax. Peru Dios yu'u kywentu'ajtypyu naty ja Josee, ¹⁰es dyajpudseemy ma naty 'yity ayo'onóty. Esu Dios tyuun esu Josee 'yagupákudut ja faraón, Ejiptu ryey. Es ja rey pyujták yu Josee éxtumu gobernadoor Ejiptu es nandu'un ma ja rey tyujk.

¹¹Net myiñ ja muk yuu, esu muk ayo'on 'yijty ma tugekyu Ejiptu ñax es Kanán, esu n'aptujk'ajtum kyaj tpattu ti jy'xtup. ¹²Es ko Jakoob tmudoy'ajty ko japu triigu ma Ejiptu, ta tkejxy ja myaanguty, udsajtum n'aptujk'ajtum, es túyut ja triigu. Net tim jawyiin oj ñujxtu ja n'aptujk'ajtum. ¹³Es ko myumajtsk ok ñujxtu, netu Josee t'anmaaydyu ja myuga'axuty: “Uj Josee, miits xymyuga'ax'ajttup.” Net ja

Ejiptu ryey tnija'aju ko yu Josee yu'u israelitu. ¹⁴Net ja Josee tnigajxu tyeety Jakoob es nidugekyu myugu'uktujk, di'ibu nidugu'px majmóx ja ja'ay wyínuty. ¹⁵Du'un jyajty ja Jakoob es tsyunaaydyaknbejky jap Ejiptu. Oknum 'ye'ky, es nandu'un 'yo'ktaaydyu myaanguty. ¹⁶Es du'un oj yajmunejxy ja Jakoobu ñini'x jap Sikem, es dyajnaxtujku ma ja aank di'ibu Abraan jyuuy ma yu Amooru myaank.

¹⁷Es kumjékyñum jyata'añuty di'ibu Dios tyukmawandaku Abraan, yu israelitu ja'ayuty tu myayu jap Ejiptu. ¹⁸Net jap Ejiptu oj ryey'aty di'ibu naty kyaj t'ixy'aty ja Josee. ¹⁹Tadu rey yajtuun ja axuk winma'añ es muk dyajmuduun nidugekyu ja n'aptujk'ajtum. Es t'anmaay yu u'unktaak u'unkteedyuty ko agwanu ja myaank di'ibu maxu'unk'ajtp, tnika'aktut es 'yooktat. ²⁰Net ja Moisés jyajty naxwiñ. Es jantsy tsuj ijty ja u'unk, es ja tyeety tyaaq pyujku'ku tuguk po'o. ²¹Net ko tnikaktu, ja rey ñux dyajpude'ky es dyaj'ye'ky éxtumu 'yu'ungun. ²²Paaty ja Moisés ya'uxpukudu tugekyu di'ibu ñija'ap Ejiptu. Ja'a ijty muj di'ibu myadyakypy es di'ibu tyiimpy.

²³Ko tmudajty justyikxy jumajt yu Moisés, ta jyunán tku'ixa'añ ja israelitu myugu'uguty. ²⁴Ko jyajty ja Moisés, ta t'ijxy tu'ugu Ejiptu ja'ay ko axuuk ttuñ tu'ugu israelitu. Net ja Moisés tni-waandúty yu myugu'uk es dya'e'ky ja Ejiptu ja'ay. ²⁵Es yu Moisés tmawin-ma'añbyáty ko yu israelitu myugu'uk-tujk tu tjagyúkudu ko yu Dios dya-jtso'oga'añ ja israelítuty es tpujta'a-ga'añ yu Moisés éxtumu yajmitsókpu. Per yu'ujuty kyaj tjagyujkudu.

²⁶Jakumbom ja Moisés tpaty nimajtsk ja israelítuty di'ibu naty

[†]7:8 Ix Lukas 1:59.

jap naydsyi'kup, es ja Moisés dyajkuháñ ja tsip. Ta t'anmaay: "Miits mnaymyugu'uk'ajtudup. ¿Ti ko mnaydsyiigudu?" ²⁷ Net di'ibu naty jyantsytsyi'kypy tnas'yojkudu ja Moisés, es t'anmaay: "¿Pún tu mbujta'agyuty éxtumu windsun o justisun mut uudsuty?" ²⁸ ¿Ti xya'oogaambuts, éxtum uxu'uy xya'e'ky ja Ejiptu ja'ay?" ²⁹ Ko tmudooyu tyaadu, netu Moisés kyekey es ñejy ma Madyanu ñax. Jap tsynaay éxtumu jagam ja'ay es pyejky. Net tpattu majtsku myaank.

³⁰ Ko ñajxy justyikxy jumujt, japu naty muj ittum myawingonu Sina'ii Kopk, net kyuxe'ky tu'ugu anklus ma tyoy tu'ugu apyñgyepy. ³¹ Ko Moisés t'ijxy, ta du'ññu oj wyu'umu. Es ko tmawingooñ es t'ijx'oyuyáñ, net tmudooy ko Dios 'yanmaayy: ³² "Ujts Dios di'ibu Wyindsun'ajtypy ja m'aptujk Abraan, Isaa esu Jakoob." Net ja Moisés tyujku tsuyiiby mudu tsu'ugu, kyaj ñaydyuk'a'ijxu es t'ixut. ³³ Es ja Dios 'yanmaayy: "Yajjunák ja mgu'uk mdekykyujxy, mut ko wa'ats ja it lugaar ma mdanu. ³⁴ Tats n'ixy wi'ix 'yayowdu ja nja'ayuty jap Ejiptu, es tats nmudoy jy'u'uy ya'axtu. Es paadyuts tu njunaky es nyajts'ooga'añuts. Pes min es ngáxut Ejiptu."

³⁵ 'Oyjya'ijxma'tudu Moisés es 'yanmaayyudu: "¿Pún tu mbujta'agyuty éxtumu windsun o justisun?", óknum Dios kyajxu tyadu Moisés éxtumu windsun es dyajpudsámut jap Ejiptu, ja anklus di'ibu kuxu'k ma ja apyñgyepy tpudujku ja Moisés. ³⁶ Moisés dyajpudseemy jap Ejiptu n'aptujk'ajtum es ttuun yu muj'ajtum esu ijsxw'u'mun jap Ejiptu es ma Tsapts Jikymyejyñ, es nandu'un ko justyikxy jumujtu naty 'yity muj itum. ³⁷ Tyadu Moisés t'anmaay ja israelítuty: "Dios kyaxaampy tu'uk miidsu mmugu'uk éxtumu kyugajxpu, éxtumts uj tu xykyexy. Es xymyubúktut yu'u."

³⁸ Esu Esteebu 'yak'anmaayy:

—Nan ja'a ja Moisés, jamu naty muut ma ja muj it, ma ja anklus myugajxu ma ja Sina'ii Kopk. Ja'a yajmooy ja ayuk di'ibu tuknija'ap wi'ix ja jiky'ajtum es dyajnáxut ma udsajtum. ³⁹ Peru n'aptujk'ajtum kyaj tmamudowandu ja Moisés, es t'uxtijtu es jyajumbitandu jatugok jap Ejiptu. ⁴⁰ Net t'anmaaydyu ja Arón: "Ndsojktupts es xyajkójut ja ndiósuts di'ibu uudsuty xywyinyo'oyudup. Kyajts nnijáwudu ti jajtu tadu Moisés di'ibu tu xyajpudsu'umum ma Ejiptu ñax." ⁴¹ Net ja Arón oj dya''agojwinnáxy tu'ugu tooru'unk ak oorú. Es net dya'o'ktu ja byorreeguty es ttukwindsu'kudu ja tooru'ungu 'yagojwinnáx. Net tmujtuundu ja xuu es xyondaktu mut di'ibu tu dyajkojtu. ⁴² Net ja Dios ñikákudu yu'ujuty es tmastuttu es t'awdátut ja madsa'a di'ibu jam tsajpótm. Pes du'un éxtum jap 'yity kuxja'ay ma yu Diosu kyugajxpu ñeky: Miits israelítuty, ¿ti ojts xya'ooktu ja mborreegu,

es ojts xytyukwindsu'kuduts ko m'ijty justyikxy jumujt ma ja muj it?

⁴³ Kyaj dyu'unuty, mbaguuydyu ja tujk ma 'yity ja Molok di'ibu miits m'awdajttup,

es nandu'un mbaguuydyu ma 'yity ja Renfanu myudsá'a, di'ibu nandu'un m'awdajttup.

Es ja Molok es ja Renfán, ku'um miits xya''awingojnajxtu es xy'awdata'andu.

Paadyuts uj miits nyajpudsuma'andu ma mgajpnuty es ma mnáxuty,

es ngaxa'añuts éxtumu muduumbu waanu jagam ma Babiloñu ñax.

⁴⁴ Esu Esteebu 'yakjunáñ:

—Ma ja muj it, jam ja n'aptujk'ajtum tmudajttu tu'ugu wit tsajptujk ma ja Dios t'awdajttu. Dios ja Moisés tyuk'ijxu wi'ix tkójut. ⁴⁵ Es ja n'aptujk'ajtum t'axájudu yu tyadu wit tsajptujk éxtumu

kuma'añ. Esu tyadu Joswee es di'ibu muut myiñ, dyajmiiñ ja wit tsajptujk ko Dios dyajpudseemy yaa ja jekyjya'ay es tmooy ja ñax ja israelítuty. Es du'un 'yijttu ma ja Davitu tiempu. ⁴⁶ Es yu Davit pyat ja may'ajtun Dios wyindum, es 'yamdooy es dyajkójut tu'ugu tujk ma tsyuumut ja Dios di'ibu Jakooob 'yaw-dajit. ⁴⁷ Per ja Salomonk, Davitu myaank, yu'u kyoj ja Diosu tyujk. ⁴⁸ Per kyaj ja Dios Tsajpótmadu tsyuumu ma ja tsajptujk di'ibu ja'ay kyejpy. Extam jyunañ ja Diosu kyugajxpu:

⁴⁹ Du'un ja Dios jyuna'añ:

“Yu tsajp yu'uts n'uñaaadyakn'ajtypy, es ja naxwíñadu yu'u madsu ndeky nbujta'aky.

¿Di'ibu dunu tujk mgojándup esuts uj jap ndsuumut, o ja lugaar mats uj nbo'xut?

⁵⁰ Pes ujts ku'um tu nbujta'aky tugekyu yu'u.”

⁵¹ Es ja Esteebu ni'igu t'ak'anmaaydyu:

—Miidsuty kyaj 'yóyuty ja mwin-ma'añuty, paaty kyaj xymyudowa'andu. Tuk nax ti'igyuty miidsuty mut ja m'aptujkuty, taayum miidsuty nandu'un xymyudsip'attu ja Espíritu Santu. ⁵² Ja'a ko yu'ujuty 'yaxaktuundu nidugekyu Diosu kyugajxpu es extu dya'o'ktu di'ibu jékyup kyajx ko myina'añ ja di'ibu jiky'ajt tay'ajtun muut. Es ko oj myiñ, miits mguyajktu es 'yoogut. ⁵³ ¡Miidsuty di'ibu tu t'axájudu ja Diosu 'yana'amun di'ibu ja'agyujxmu anklus myajmooy-dyu, kyaj tu xymyumadowdu!

Esteebu 'yeeky

⁵⁴ Ko yu di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty tmudoodu yu tyadu ayuk, ta jyot'ambujktu es ñaydyutskatudu ja'agyujxm ja Esteebu. ⁵⁵ Peru Esteebu, mooyu ja Espíritu Santu ja muk'ajtun esu winma'añ es ttun tkajxut di'ibu Dios tsyejpy, es pyat'ijxy jam tsajpótm es

t'ijxy ja Diosu myuj'ajtun, es ja Jesús tyanu aga'añdsyoo ma Diosun. ⁵⁶ Net 'yanmaayudu ja Esteebu:

—¡Ixtu! N'ijxypyuts ja tsajp awa'ats, es ja Naxwíñadu Ja'ayudyu Kyudu-naabyu pyu'aay aga'añdsyoo ja Dios.

⁵⁷ Es di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty t'amajtstu tyatsk kadiibu tnakymyudówdut. Ta yaxkaktu jantsy muk es tmudsiptso'ondú ni'igu ja Esteebu es dya'ooga'andu. ⁵⁸ Net dyajpudsumdu jap Jerusalén es tkuka'tstu. Es di'ibu tyuundu, ja di'ibu ñi'u'anudu, tkuyajktu ja ñikujxyudu wit es ttukkudujkudu tu'ugu una'k di'ibu xyn'ajtypy Saulu. ⁵⁹ Es ko jam tsaaga'tstu ja Esteebu, net ja Esteebu kyajxta'aky:

—Windsún Jesús, axájuts ja n'anmuj'a'an.

⁶⁰ Net ñaygyoxatunaaydyáku ja Esteebu es yaxkeky muk:

—Windsún Jesús, katu xypyujta'aky ñikujxm yu tyadu peky.

Es ko du'un jyunañ, net oj 'yo'knu.

Saulu tpajudity ja mubujkputujk

8 Es ja Saulu yu'u muut ñaybyujkudu di'ibu ya'o'ku Esteebu.

Nan ja xuu oga'an tpajudijttáktu mukta'aky ja mubujkputujkuty di'ibu jap Jerusalén. Es nidugekyu ja mubujkpu pyudsuumdu jap Jerusalén es ñaywya'xtaayudu ma ñaxadyu Judeeu esu Samaaryu. Yu'uyu apóstaluty oj wyu'umdu jap Jerusalén. ² Es nija'ajuty di'ibu Dios 'yawdajttup, dyajnaxtujkudu ja Esteebu es tniyuy tniyaxtu. ³ Per ja Saulu tpadu'udujku ja ja'ayuty nidugekyu di'ibáty ja Jesús pyanujxtup, tujkm tujkm tju'ttu yedyujk toxytyujk, tpawijts tpajudojttu es tssuumdu.

Kristu yajnimadya'aky ma Samaaryu

⁴ Es di'ibáty pudsumdu jap Jerusalén tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk es ja ñit-

sokun oymyaaty ñajxtu. ⁵ Du'unu Felipu ttuun es ñejxy ma tu'ugu Samaaryu kajpn. Es net dyajtsondaky tkajxwa'xy ko Jesús yu'u Kyrístuty di'ibu Dios tu tkexy. ⁶ Es ja ja'ay ñaymyujkudu nidugekyu, es tmudoo'ijttu yajxon di'ibu ja Felipu kyajxypy, es t'ijxtu nandu'un ja ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajttun di'ibu Felipu tyuun. ⁷ Es may ja ka'oybyu t'uxkejxy ja Felipu, es ya'axtu ja ka'oybyu ko pyudsemy. Es mayu xux ja'aydyujk es ja tekyma'atpu 'yagudaktu. ⁸ Paaty nidugekyu ja'ay ma ja kajpn wyu'umdaaydyu jotkujk.

⁹ Jap tsyunaay tu'ugu yedyujk di'ibu xu'ajtypy Simonk. Es ja'a ijty bruj es twin'uun ja ja'ay jap ma tugekyu Samaaryu ñax es t'anuumudu ko yu'u muj 'yity. ¹⁰ Nidugekyu ja'ay muj mutsk tmubujktu es t'anmaaydyu:

—Tyadu Simonk tuj'ajttun ko Diosu myuk'ajttun tmudaty.

¹¹ Paaty tmubejky ja ja'ayuty ko jeky tu twin'uun mut ko byrújuty. ¹² Es ko Felipu tyuk'uxpukju ja oybyu ayuk di'ibu ñigajxypy ja Diosu kyutujkun, es tu tkexy ja Jesús éxtum ja Kristu, net tmubujktu ja ja'ayuty es ñubajttu, yedyujk toxytyujkaty. ¹³ Nandu'unu Simonk tmubejky es ñubejty. Net dyajtsondaky es tjamyudajty ja Felipu. Es ko t'ijxy tyadu ijsxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajttun di'ibu tyuun ja Felipu, net du'uun wyu'umu ja Simonk.

¹⁴ Ko ja apóstuluty japu naty Jerusalén tmudoodu ko yu Samaaryu ja'ayuty tu tkupuktu ja Diosu 'yayuk, net tkajxtu Peedru es ja Fwank. ¹⁵ Ko jyajttu jap Samaaryu, net kyajxtáktu es t'amdoodu ja Dios es tmo'oyut yu Espíritu Santu di'ibáty myubujktu, ¹⁶ ja'a ko kyajnumu naty jya'ty ja Espíritu Santu ma yu'ujuty, je'eyu naty tu ñubattu mut ja Nindsun'ajttum Jesusu xyuu. ¹⁷ Es ko kyajxtaktaaydyu, net ja Peedru esu Fwank

tku'unikoonda ja ja'ayuty, es du'un oj t'axájadu ja Espíritu Santu.

¹⁸ Ko ja Simonk t'ijxy ko ja Espíritu Santu tu myiñ ko ja apóstuluty tku'unikoonda ja ja'ayuty, net t'awa'anu meen, ¹⁹ es t'anmaay:

—Meegyuts uj nandu'unu tadu muk'ajttun, es kots uj ngu'unikónuduts ja ja'ayuty oytyim púnuty, 'yaxájadup ja Espíritu Santu.

²⁰ Net ja Peedru 'yanmaayu:

—Oyu tadu mmeen tyimtagóyut mut mij. ¿Tii mjunaamp xytyijy ko di'ibu Dios ñayajxypy, mbaat xytyijy yajjúy mut ja meen? ²¹ Kyaj mbaat xytyuñ mut uudsuty ja Diosu tyuunk, ja'a ko mwinma'añ kyaj wya'adsuty mudu Dios. ²² Mastu'udu tadu m'axuk winma'añ. Mnu'xta'agu Dios es mbojpuma'xudet. ²³ Nnija'abuts ko naywyinnaxu xyjawu es ja peky mya'ijttup éxtumxyup tsimy m'ity.

²⁴ Net ja Simonk 'yadsooy:

—Mnu'xta'aktu miidsadyu Nindsun'ajttum Jesús es kyajts uj du'un njátut éxtum tu mjuna'añ.

²⁵ Ko Peedru es ja Fwank t'awa'anudu yu Nindsun'ajttum Jesusu 'yuxpukun, net tkajxwa'xtu ja oybyu ayuk ma mayu samaritanu kajpn. Oknum jyambijttu Jerusalén jatugok.

Felipu esu Etyopiiu ja'ay

²⁶ Es ko 'yijtyu tyaadu, tu'ugu Diosu 'yanklus myiñ ma Felipu es 'yanmaayu:

—Padsum yaa. Nujx ma muj tu'u kujunak di'ibu nujxp Jerusalén extu ma Gazu kajpn es ñaxy ma ja muj it.

²⁷ Felipu tsyo'oñ es ñejxy. Es jap tpaty tu'ugu yedyujk, Etyopiiu ja'ay. Ja'a ijtp tesoreeru ma ja toxytyujk Kandasu, Etyopiiu reynu. Tu 'yotsy jap Jerusalén es t'awdaty ja Dios. ²⁸ Jumbijnubu naty ma ja kyajpn, ttuk'u'uun ja kyarru es t'ixy ja Diosu kyugajxpu Isaiiu ñeky. ²⁹ Net ja Espíritu Santu 'yanmaayu ja Felipu:

—Műwingón es naybyaadudu mudu tadu karru.

³⁰ Es ko tműwingoon ja Felipu, net tmudooy ko tkajxy ja tesoreeru ja Isaiiu ñeky. Esu Felipu dyajtuuy:

—¿Ti mnija'ap di'ibu jam mgajxypyu?

³¹ Es ja tesoreeru 'yadsooy:

—¿Wi'ixuts nnijawut pun kyajts pún xy'awanu?

Es t'amdooy ja Felipu es pyátut ma jam 'yu'uñu. ³² Ma jamu jaaybyajtun di'ibu naty kyajxypy, ja ijty yu tyadu: Oj tműnejxy ma 'ye'ky éxtum ja borreegun.

Es du'un éxtum ja borreegu ko ja'ay tni-keepy wye'emy uum, nan kyaj oj ja 'yaa dyajwa'xy.

³³ Es ma 'yayo'on'ajty, kyaj yajtuun ja ja'ay tų'ajtun muut. ¿Es pún mbaat jyuna'an ko yu'u ttuump t'aadsuty?,

ja'a ko ja jyiky'ajtun oj yajpųjku ya naxwiiñ.

³⁴ Net ja tesoreeru dyajtuuy ja Felipu:

—Anmaagyuts, tunu may'ajtun, ¿punu du'un ñimadyakypy yu Diosu kyugajxpu? ¿Yu'u ku'am nayñimadyakup, o wiink ja'ayu?

³⁵ Net ja Felipu tmadyaage'ky ja jaay-byajtun di'ibu tu tkajxy, es t'awa'anu ja oybyu ayuk di'ibu Jesús ñigajxypy. ³⁶ Es ko ñajxtu ma tu'ugu nuu, ta ja tesoreeru jyunañ:

—Yaa ta ja nuu. ¿Kyajts mbaat xyajnubétyu?

³⁷ Es ja Felipu 'yadsooy:

—Pun mmubejkypy mut winu mjot, mbaat.

Es ja tesoreeru 'yadsooy:

—Nmubejkypyuts ko yu Jesukristu yu'ujuty ja Diosu 'yU'unk.

³⁸ Net t'anmaay es dyajwa'k'áwut ja kyarru. Ta jyunaajktu nimajtsk ma ja nuu. Ta ja Felipu dyajnubejty ja tesoreeru.

³⁹ Ko pyudsuumdu ma ja nuu, yu Nind-sun'ajtumu Jya'ajun yu'u myunųjx ja Fe-

lipu, es ja tesoreeru kyaj ñaky'ijxu. Ta ja tyu'u dyaj'yo'oyñu jantsy xondakp. ⁴⁰ Es ja Felipu jyajty ma Azotu kajpn, es ñajxy kajpngajpn es tkajxwa'xy ja oybyu ayuk, ja nitsokun di'ibu Jesús yajmiimpy, extu ko jyajty Sesareeu kajpn.

Saulu jyodumbity

9 Ja Saulu kyaj tmastu'uty es tka-jxykyopk'átut ma ja ja'ay di'ibáty 'yaxájjudu ja Jesús éxtum ja Kristu. Paaty oj ñejxy ma ja teedywyindsungópk, ² es t'amdooy yu ñeky es ñujxa'an ma ja tsajptųjk jap Damasku, es t'uxtá'aya'an ja ja'ay, yedyųjk toxytyųjkuty, di'ibu pyanųjxtup ja Jesús éxtum ja Kristu, es tsuma'an es dyajmina'an Jerusalén. ³ Es ko ñejxyu naty tu'am, timja'tánubu naty Damasku kajpnóty, net oj ñimíñuty muk tu'ugu jajun di'ibu tso'omp tsajpótum es jya'ty ma yu'u. ⁴ Net ja Saulu kyudaay naxkųjxy, es tmudooy ko yajmųgajxy:

—Saulu, Saulu, ¿ti kots xypyajudity?

⁵ Net ja Saulu dyajtuuy:

—¿Mbún mijts, Windsún?

Es 'yadsooyu:

—Ujtsuts Jesús di'ibu mij mbajudi-jtyty. Ku'am mnayyajtsayútyuty éxtumu yuubu ko tnepy yu kepyjyųjpt-sétsy. ⁶ Pudų'uk. Nųjx kajpnóty. Jap mya'anuumut ti mdúnup.

⁷ Es ja yedyųjkuty di'ibu mudu naty jyudity ja Saulu, du'uñu wyu'umadyaaydyu ko tmudoodu tu'uk kyajxy es kyaj pún t'ijxy. ⁸ Net ja Saulu pyude'ky naxkųjxy, per ko oj 'yijxwa'xy, kyaj mbaat 'yok'ijxnu. Es du'uñu oj myunųjxudu witsy jap Damasku. ⁹ Es jap 'yijty tųguk xuu wiints, es kyaj kyay 'yiiky.

¹⁰ Jap Damasku tsyunaay tu'ugu ja'ay di'ibu xyu'ajt Ananius, di'ibu pyaduun ja Jesús. Ta ja Jesús 'yanmaayų ijxma'tungyųjxm:

—¿Ananius!

Ta 'yadsooy ja Ananius:

—Nindsun'ajtum, tyaaajuts.

¹¹ Net ja Jesús 'yanmaay:

—Nujx ma tu'u di'ibu xyu'ajtypy Tsydyu'u. Ma Juudasu tyujk xyajtáwut tu'ugu yedyujk, Tarsu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Saulu. Kajxtákp yu'u. ¹² Tuts nduk'ixy iixma'tungyujxm ko mij mduku ma 'yity es xykyu'unikóñ. Ta 'yijxpejky jatugok.

¹³ Es ko tmudooyu tyaadu, net ja Ananius 'yadsooy:

—Per Windsún, may ja ja'ay tu xy'anuumuts wi'ix tu ttuñ axuuk di'ibu mij mja'ay'ajttup Jerusalén. ¹⁴ Es tyam myiñ yaa nandu'un mut ja ñeky di'ibu tu myo'oyuty yu teedywyindsúnuty, es tsuma'añ tmatsa'añ yu ja'ay nidugekyu di'ibu yaa m'awdajttup.

¹⁵ Jesús 'yanmaay:

—Nujx, ja'a ko tuts nwin'ixy yu ja'ay es yu'uts ngaxaampy es tkajxwa'xut ujtsu nja'a ma wiinkpu naxwíñadu, ma ryéyuty, es nandu'un ma israelitu ja'ayuty. ¹⁶ Es nduk'ixupty wi'ix muk 'yayówut ujtskyujxm.

¹⁷ Net ñejxy ja Ananius es tyujku tугoty ma 'yity ja Saulu, es tku'unikooñ es t'anmaay:

—Mugu'uk Saulu, yu'uts xykyajxp ja Nindsun'ajtum Jesús di'ibu kuxu'k jap tu'ajp ma naty mmiñ. Xykyéxyuts es m'i-jxwa'xut jatugok es ja Espíritu Santu mmo'oyudut ja muk'ajtum es winma'añ es xytyun xykyajxut di'ibu Dios tsyejpy.

¹⁸ Netyu oj kya'ay Saulu wyiinóty éxtumu ajlx nimeeñ, es 'yijxpejky jatugok. Net ja Saulu oj ñubety. ¹⁹ Ta kyaay 'yiky es tpejky ja myujaa jatugok, es oj 'yakwu'umu waanu mudu Jesusu 'yux-pujkpu di'ibu tsunaaydyup Damasku.

Saulu tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk jap Damasku

²⁰ Net ja Saulu dyajtsondáky tkajxwa'xy ma ja israelítudyu tsyajptujk ko Jesús yu'u Dios ja 'yU'unk, ja Kristu.

²¹ Nidugekyu ja'ay di'ibu myudoodu, net du'uñ wyu'amadyaadyu, es ñay'anmaayadu:

—¿Tii kyaju tyaadu yu'ujuty ja ja'ay di'ibu pyajudijt es tmaitsy ja ja'ay di'ibu myujja'ap ja Jesús jap Jerusalén? ¿Tii kyaj tyaadu yu'udyu di'ibu yaa tu jya'ty es tmátstat púnuty kyupujktup ja Jesusu 'yuxpujku es dyajnujxtat ma ja teedywyindsúnuty?

²² Esu Saulu tkajxwa'xy mut waanu ni'igu ja muk'ajtum es dya'íxyuty ko Jesús yu'u Kristu. Es kyaj tmawin-ma'añbyaattu wi'ix 'yadsoojumbíttat ja israelítuty di'ibu tsunaaydyup Damasku.

Saulu kye'eky

²³ Es ko jeky 'yijty, net ja israelítuty ñaygyajxudu es dya'ooga'andu Saulu, ²⁴ per ja Saulu ya'awa'anu. Xuñ koots ja israelítuty 'yadunaayu ma kyajpndúku es dya'ooga'andu, ²⁵ per ja mubujkputujk tpujtáktu ma tu'ugu muj katsy es dyajjunajktu mut ja tejxyñ, tkutuuyñajxtu koots ma ja kajpn nabots. Es du'un dyajkáktu Saulu.

Saulu jya'ty Jerusalén

²⁶ Ko Saulu jyajty Jerusalén, net ñay-byuwa'ku mut ja di'ibu Jesús 'yaw-dajttup. Per ja ja'ay di'ibu jap ijtup, tsu'kudu es wyinmaaydyu ko Saulu nugoo 'yanda'aky ko tu mubeky ja Jesús. ²⁷ Per ja Bernabee yu'u oj dyajnejxy es tkuyajky ma ja apóstaluty es tmadyaky wi'ix yu Saulu tu t'ixy ja Jesús tu'aay es wi'ixu 'yanmaay. Nandu'un tmadyaky wi'ix ja Saulu tkajxwa'xy muk aa muk jot jap Damasku ko Jesús yu'u Kyrístuty. ²⁸ Net ja Saulu oj wye'emy mut yu'ujuty, es ja'a muut ñaxy tyuku Jerusalén, ²⁹ es myadya'aktu es ñaygyajxysyiigudu mut ja israelítuty di'ibu kajxp grieeu. Per tadu ja'ayuty ya'oogándup ja Saulu. ³⁰ Es ko ja Saulu ja myugu'uktujk tñija'adu, net tmunujxtu ma Sesareu kajpn. Ko jap

tsyo'oñ, ta ñujxnu ma kyugajpnuty jap Tarsu.

³¹ Agujk jotkujk tsyunaaydyu ja mubujkputujk jam Judeeu ñaaxóty, Galileeu es Samaaryu, es myujwiinudu ja myubujkun. Du'uñum ja Nindsun'ajtum twindsu'ugudu, es mut ja Espíritu Santu pyudujkun ñimay'u'adu'utstu.

Eneeus 'yaguda'aky

³² Es ko Peedru tku'ijxy ja myumubujkputy, nandu'un oj ñejxy ma Liidu kajpn tku'ixa'añ di'ibu Dios jya'ay'ajttap jap. ³³ Es tpaty tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Eneeus, di'ibu naty tu kyo'knaayñu tuktujk jumujt es tu 'yijnu xux. ³⁴ Esu Peedru 'yanmaay: —Eneeus, Jesukristu mya"agudákup. Pudu'uk. Winya'abu mmabajn.

Net ja Eneeus pyude'ky ko ya'anmaay. ³⁵ Es nidugekyu ja'ayuty di'ibu tsunaaydyup Liidu es Sarón t'ijxtaaydyu ko 'yaguda'aky ja Eneeus. Ta tmastuttu ja jyeky winma'añuty, es tpanujxtu ja Jesusu 'yuxpukun.

Dorkus jyikypyeky

³⁶ Ma ja Jope kajpn, jaa tu'ugu toxytyujk tsyunaay di'ibu Jesús 'yawdajtypy. Ja'a xyu'ajtypy Tabitu, di'ibu ayuk wimbdsuump grieeu Dorkus. Tyadu toxytyujk tim tuump yajxon es tpuduku ja ja'ay di'ibu ayoodup. ³⁷ Net pya'ambejty ja Dorkus es 'ye'ky. Net yajpujy ja ñini'x es tpujtáku ma tu'ugu kwartu tuk niku'uybyu. ³⁸ Jope yu'u myuwingón ja Liidu. Es ja'a ko di'ibu 'yawdajttap ja Jesús tñijáwudu ko Peedru naty 'yity Liidu, net tkajxtu majtsku myugu'uk es t'anuumudut ja Peedru:

—Jottugoy, jo'om Jope.

³⁹ Net ja Peedru oj ñejxy mut ja ja'ayuty. Es ko jyajty, ta yajmunejxy ma ja kwartu ma 'yity ja o'kpu Dorkus. Es nidugekyu ku'ekytyo'oxyuty jyu'uy

ya'axtu, es ttuk'ijxtu Peedru ja witu jembyu esu wiingátypyu wit di'ibu Dorkus yajkojy ko jyiky'ajty. ⁴⁰ Net ja Peedru t'anmaay yu ja'ay es pyudsuumda'ayut nidugekyu. Net ja Peedru ñaygyoxtu-naaydyáku es kyajxtáky, tñaxmu'ijxu ja o'kpu Dorkus es t'anmaay:

—Tabitu, pdu'uk.

Net ja Dorkus dyajwa'xy ja wyiin. Es ko t'ijxy ja Peedru, ta wya'tskujku. ⁴¹ Net ja Peedru tñajtsy kyu'ugujxy es dyajpude'ky. Net tmugajxy ja Dórkusu myugu'uk esu ku'ekytyo'oxyuty, es ttukkudujku jiiky. ⁴² Es nidugekyu ja'ay tñija'adyaaydyu jap Jope ko Dorkus tu jyikypyeky, es may tmubujktu ja Jesús éxtumu Wyindsún. ⁴³ Peedru oj wye'emy kanak xuu Jope ma ja po'ogo'tspu Simongu tyujk.

Peedru esu Kornelyu

10 Jap Sesareeu kajpnóty tsyunaay tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajt Kornelyu. Ja'a ijty soldadu windsún ma ja Batayonk Italianu. ² Pes ja Kornelyu es pánuty muut tsunaaydyup ma jyuu tyujk, ti'igyu t'awdattu Dios es twindsu'ugudu. Nandu'un tmooy ni'igu limosnu es tpuduku ja israelítuty, es du'uñum t'awdaty ja Dios. ³ Tu'ugu xuu, éxtum tuguk yaxpún, net t'ijxy jantsy wa'ats ijmá'tungyujxm tu'ugu Diosu 'yanklus tyuku ma yu'u naty es 'yanmaay:

—¡Kornelyu!

⁴ Es ja Kornelyu t'ixy ja anklus mut ja tsu'ugu. Net dyajtuuy:

—Anmaagyuts, Windsún. ¿Ti mdsejpy?

Net ja anklus 'yanmaay:

—Dios tu tñudoy ko mgajxta'aky es ñija'ap wi'ix xypyuduku ja ja'ay di'ibu tugoy'ajtxup. ⁵ Kax ja ja'ay jap Jope es yajwówut ja ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Simonk, di'ibu nandu'un xyu'ajtp Peedru.

⁶ Jap tsuunnu ja myuunnu Simonk, po'ogotspu di'ibu tsuunaapy mejiñbyu'aay.

⁷ Ko ja anklus oj ñujxnu, net ja Kornelyu tmugajxy majtsku tyuumbu es tu'ugu syoldaadu di'ibu tyukmujotkujk'ajtypy oytiiity es y'awdajtypy ja Dios. ⁸ Ko ttukmumadyaktaay, net tnigajxu Peedru jap Jope.

⁹ Jakumbom nidugauk tyu'uyo'oydyu. Ko kijikxyu'ajnu, tmwingoonnu Jope kajpn, net ja Peedru pyejty tujk nikujxy es kyajxta'aga'añ. ¹⁰ Es nugoo naty 'yok'yu'o'kunnu, abátupnumu naty ja kyaaky tyojx es kyaya'añ, net ja Dios ttuk'ijxy ja Peedru ¹¹ ko ja tsajp 'yawa'atsy es ko kyuda'aky naxwiñ di'ibu kuxu'kp éxtum tu'ugu muj wit 'yamajts'ity taxk eskinu. ¹² Japu natyu may juyujk di'ibu taxku tyeky, di'ibu kaagudijtp esu tsaj'añ. ¹³ Netu Peedru tmudooy kyajxy tsajwínm, es 'yanmaayyu:

—Pudu'uk, Peedru. Ya'ook es xytsyu'udsut.

¹⁴ Esu Peedru 'yadsooy:

—Kyaj Windsún. Kyajts nje'xyñam di'ibu ja'ay ya''axu'kup o yajpekykya'ap.

¹⁵ Net jatugok tmudooy tsajwínm kya-jxy, es 'yanmaayyu:

—Di'ibu Dios tu dyajwa'atsy, katu mij xy'andijy di'ibu ya''axu'kup o yajpekykya'ap.

¹⁶ Ja'a jyajtu tuguk ok, es net jatugok jyumbijty di'ibu kuxu'k éxtum ja muj wit tsajwínm. ¹⁷ Ta ja Peedru jyotmay'e'ky ti myadyakypy tyadu iixma'tun. Net jyajtu ja Kornelyu ja jya'ayuty ma ja Simongu tyujk aa, es dyajtuudu pun yu'u tyujk. ¹⁸ Net dyajtuudu:

—¿Japu Simonk, di'ibu nandu'un xyu'ajtp Peedru, ma tyadu tujku?

¹⁹ Es ja Peedru tamu naty tujkkujxm jyotmay'eekey ko ti 'yandijpy di'ibu tu t'ixyu naty. Es ja Espiritu Santu 'yanmaayyu:

—Ta ja'ay nidugauk m'uxta'ayuty. ²⁰ Pudu'uk, junak es ñujx mudu tadu ja'ayuty. Kyaj xyujpjawut. Ujts tu ngexy.

²¹ Net ja Peedru jyunajky ma naty jap 'yawixyuty ja Kornelyu ja jya'ayuty, es t'anmaay:

—Ujtsu du'un di'ibu m'uxtaaydyup. ¿Ti mnimiindup?

²² Ta 'yadsood:

—Yu'uts xykyajxp ja soldadu windsún Kornelyu, tu'ugu yedyujk di'ibu jiky'ajtp tui'ajtn muut es di'ibu wyindsu'kup ja Dios, es tsojkudup nidugekyu ja israelítuty. Es tu'ugu Diosu 'yanklus 'yanmaayyu es mij myajwówut es mnujxut ma ja Kornelyu tyujk. Es ja Kornelyu tmudowa'añ di'ibu mij mgajxypy.

²³ Net ja Peedru dyajtjuk, es wye'emy mut yu'u tuk tsuu. Ta jakumbom ja Peedru jyamyudajtudu ja Jope ja'ayuty di'ibu 'yawdajttup ja Jesús.

²⁴ Ta jakumbom jyajttu jap Sesareeu ma ja Kornelyu 'yawixyuty mut ja myugu'uktujk esu myutnaymyaayubuty di'ibu tu tway. ²⁵ Ko Peedru jyajty ma ja Kornelyu tyujk, net pyudseemy ja Kornelyu. Ta ñaygyoxtonaaydyáku Peedru wyinduuy es twindsu'ugaya'añ. ²⁶ Ta Peedru wyijtsu'ku, es 'yanmaayyu:

—Tanu. Uj nandu'unuts nja'ayuty éxtum mijun.

²⁷ Es tmugajxy tyujkudu tugoty. Jap tpaty ja Peedru mayjya'ay tu ñaymyíkyuty. ²⁸ Net ja Peedru jyunañ:

—Miits mnija'adup ko yu israelítuty jyuna'andu ko pyekykya'at ja israelitu ja'ayuty ko ñaymyúkudut mut ja wiink ja'ayuty o tyékat ma wiink ja'ayyu tyujk. Peru Dios tuts xytyuknijawu kya-jts njuna'anut ko 'yaxukja'ayuty pún.

²⁹ Paaty kots oj xywyowdu, nétyuts mbadso'oñ, ni wi'ixuts nga'anmaay. Tyam awa'anuguts tits ko oj tu xywyoy.

³⁰ Net ja Kornelyu 'yadsooy:

—Tyam myajtaxkxup, éxtumu tyadu ooru, tyaadsu naty uj ndugótyuts n'ayu'aty es ngajxta'agyuts. Net kyux-e'ky tu'ugu yedyujk es ja wyit jantsy tu'xp. ³¹Nétuts xy'anmaay: “Kornelyu, Dios tu tmudoy ko mgajxta'aky es ñija'ap wi'ix tu xypyuduku di'ibáty tugoy'ajtxadup. ³²Nigaxu jap Jope tadu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Simonk, di'ibu nandu'an xyu'ajtp Peedru. Jap 'yity ma po'ogo'tspu Simonk di'ibu tsunaapy mejyñbyu'aay.” ³³Nétyuts mij nnigajxu es mya'uxta'ayut, es tu xytyuñu may'ajtun es tu mmiñ. Paaty nidugekyu n'ijtum tyam ma ja Dios, es nmudowa'añuts di'ibu Nindsun'ajtum tu tkexy es xy'awánuduts.

³⁴Net ja Peedru t'anmaay:

—Tyámuts njaygyuku ko tuy'ajtun ja Dios nidugekyu ja'ay ttsojktá'ay, ³⁵es tkupujktá'ay oytyim pún ja'ayuty di'ibu windsu'kudup es tmudúñ. ³⁶Dios t'anmaay ja israelitu ja'ay es t'awa'anu ja ayuk di'ibu yajjotkujk'átudup Jesukristukyujxm, di'ibu tugekyu ñiwindsun'ajttaapy. ³⁷Miits mnija'adup nandu'an di'ibu tu tyuñ tu jyátyuty ma ja israelítudyu ñax, tsyondaky Galileeu ko tu Fwank tkajxwa'xy es ñubátut ja ja'ayuty. ³⁸Mnija'adup nandu'an ko Dios yu'u myooy ja Jesús nazarenu ja myuk'ajtun es ja Espíritu Santu. Es ja Jesús ttuñ yajxón es dya"agudaky nidugekyu di'ibu mut ja majku'ugópok ja myuk'ajtun 'yayoodup. Tyaadu Jesús tyuun mut ko Dios muut 'yity. ³⁹Es uudsuty, apóstuluty, testiiguts nidugékyuty di'ibu Jesús tyuun ma ja Judeeu ñax es nandu'an ma ja Jerusalén kajpn. Oknum dya'o'ktu, tkuduydyu kruuzkujxy. ⁴⁰Peru Dios yu'u yajjikypyujk ko tyugukxubejty, es dyajkuxe'ky ma uudsuty. ⁴¹Kyaj kyuxe'ky ja Jesús ma ja'ay nidugekyu, je'eyu kyuxe'ky ma uudsuty di'ibu Dios xywyin'ijxtuts jayujp éxtumu

testiigu. Uudsuty kaay úktupts mut ja Jesús ko Dios tu dyajjikypyéky. ⁴²Esu Dios tu xykyéxyuts esuts ngajxwa'xut mut ja ja'ayuty es n'awánuduts ko Dios tuy'ajtun tu tpajta'aky ja Jesús éxtumu fwezun mut ja jiikypyu es mut ja eekypyu. ⁴³Nandu'an jékyup nidugekyu Diosu kyugajxpu tmugajxtu ja Jesús, es t'anmaaydyu ko nidugekyu di'ibu myubujktup es t'axájuda Jesús, yu'u yajma'xtup ja pyojpu.

Espíritu Santu myiñ ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty

⁴⁴Peedru tambaadu naty kyajxy ko ja Espíritu Santu myiñ ma nidugekyu di'ibu myudoo'ijttup éxtumu Peedru jyuna'añ. ⁴⁵Net ja israelítuty di'ibu myubujktu Jesús es mut ja Peedru myi-indu, du'uñu wyu'amudyaaydyu ko Dios tkejxy ja Espíritu Santu nandu'an ma ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ⁴⁶ja'a ko tmudooy ja ja'ay kyajxtu wiingáty ja ayuk es t'awdaty ja Dios. ⁴⁷Net ja Peedru jyunañ:

—Mugu'uktujk, ¿pún nidu'uguty mi-idsuty kyaj ttseky esu tyadu ja'ay ñubátut?, ja'a ko Dios tu tkexy ja Espíritu Santu ma yu'ujuty éxtum nandu'an udsajtum.

⁴⁸Net ja Peedru 'yanmaay es ñubátut mut ja Jesukristu xyugyujxm. Ko ñubejty, net ja Peedru t'anmaaydyu es 'yakwu'umut majtsk tuguk xuu mut yu'ujuty.

Peedru t'awanu ti ko ñejxy ma kyaj 'yisraelítuty

11 Es ja apóstuluty es ja myugu'uguty di'ibu jap Judeeu myubujktu Jesús, tmudoodu ko nandu'an yu Sesareeu ja'ayuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty tkupujktu Diosu 'yayuk. ²Es ko Peedru jyumbijty jap Jerusalén, ja israelítuty di'ibu

pyaduundap ja tsiky'ajtan es tmubaktu Jesús, net oj t'oodu Peedru du'an:

³—¿Ti ko oj tu xkyu'ixy di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es tu xymyutkay?

⁴Net ja Peedru tmadyaky extu ma tsyondaky tugekyu di'ibu naty tu jyá-tyuty, es t'anmaay:

⁵—Uj tápuđu naty ma Joep kajpn. Es kodsú naty ngajxta'aky, nétuts n'ijxy tu'ugu ijmá'tan. Es du'anuts n'ijxy éxtum tu'ugu muj wit kyuda'aky tsajwínm, yajmajts'ítty taxk eskinu es jyajty madsu naty ngajxta'aky.

⁶Es kots n'ijxy yajxón ti naty jap ma witun, nétuts n'ijxy ja juyujk di'ibu taxku tyeky, tsá'añ es di'ibu kaagudijtp. ⁷Es nmudooyuts kyajxy tsajwínm, es xy'anuumuts: “Pudu'uk, Peedru. Ya'ook es xytsyu'udsut.”

⁸Es njunáñuts: “Kyaj Windsún. Kyajts nje'xyñum di'ibu ya'axu'kup o ja'ay yajpekykya'ap.” ⁹Nétuts xymyugajxy tsajwínm, es xy'anuumuts jatugok: “Di'ibu Dios tu dyajwa'atsy, katu mij xy'andíjut di'ibu ya'axu'kup o yajpekykya'ap.”

¹⁰Tuguk ókuts oj xymyugajxy, es jyambijty pyatujku tsajwínm ja muj wit. ¹¹Madsu taadu n'ijxy, net jyajty niduguugu kugajxyuty madsu naty njajtta'aky. Ja ja'ay jap tso'oñ Sesaree es xyñimiñuts.

¹²Nétuts ja Espírítu Santu xkyejxy mut ja ja'ayuty esuts xy'anmaay ko ni wi'ixuts ngawinmáyat kots nganujxut. Es nandu'un oj ñejxy mut uj nidudujk yu nmugu'uguts. Nidugekyuts ndujkadyaaydyu ma ja ja'ayu tyujk.

¹³Net ja Kornelyu xytyukmumadyákuts ko kyuxe'ky tu'ugu anklas ko ta naty tyanu es 'yanmaayu: “Kax ja ja'ay jap Joep es xywyówt ja Simonk, di'ibu nandu'un xyu'ajtp Peedru, ¹⁴es yu'u m'anuumadup wi'ix mnitso'ogut, mij mut nidugekyu di'ibáty tsyunaaydyu ma ja mjuun mdujk.”

¹⁵Kots nyajtsondáky nmugajxyuts, ja Espírítu Santu net myiñ ma naty jam 'yity ja ja'ayuty. Extu udsajtum oj n'axájum jawyiin, nandu'un yu'u oj t'axájudu. ¹⁶Nétuts njamyejtsy éxtamdsu naty yu Nindsun'ajtum Jesús tu xy'anuumu: “Tuy'ajtan ko Fwank yu'u mut ja nuu yajnubejty, per mi-its mnubáttut mut ja Espírítu Santu.”

¹⁷Es pun yajk ja Dios nandu'un yu Espírítu Santu mut yu'ujuty, éxtum udsajtum ko nmubujkum ja Nindsun'ajtum Jesukristu, çpánuts uj esuts ndsiptúnut mudu Dios?

¹⁸Es ko ja myugu'uktujk jam Jerusalén tmadoodu tyadu ayuk, net 'yamoondaaydyu es t'awdajttu ja Dios, es jyunandu:

—Tuy'ajtan ko Dios tu dyaky nandu'un mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty es dyajtugátstut ja wyinma'añ es yajpojuma'xut es jyiky'áttut winu xuu winu tiempu.

Kristu yajmubéky jap Antyokiia

¹⁹Net di'ibu ya'o'ktu Esteebu tpajudijttu nandu'un nidugekyu di'ibu 'yaxájudup ja Jesús éxtumu Kristu. Es nija'ajuty di'ibu kaktu jyajttu Fenisyu, Tsyipre es Antyokiia. Jap oj tkajxwa'xy ja Diosu kyajxy mut ja israelítuty je'eyu es kyaj mut ja wiink ja'ayuty. ²⁰Per nija'ajuty di'ibu myubujk es di'ibu tso'ondú Tsyipre es Sirene, jyajttu ma Antyokiia kajpn es tmugajxtu nandu'un di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es dyajky ja ayuk ko yu Nindsun'ajtum Jesús yajnitso'ogudup. ²¹Es ja Jesusu myuk'ajtan pyudujku yu'ujuty. Es may ja ja'ay tmastuttu ja jyekywyinma'añuty es tmubujktu Jesús.

²²Ko tyadu ayuk tmadoodu di'ibu jap Jerusalén myubujktu, net tkajxtu Bernabee jam Antyokiia. ²³Ko jyajty ja Bernabee, net t'ijxy éxtum ja Dios tu kyunixyuty, es jyantsyxyondaky es myooyu

kajxwíjün es mut ja 'yoyjyot tpanujxtut ja Jesús. ²⁴ Ja Bernabee oyjya'ay es mædu Espíritu Santu, tpanejxy ja Jesús. Es du'un ja Bernabee ttukpanejxy ja Jesús ja mayjya'ay.

²⁵ Ko tiempu ñaxy, net ja Bernabee oj ñejxy t'uxta'aya'añ ja Saulu jap Tarsu.

²⁶ Es ko tpaty, ta tmunejxy Antyokiiu. Jap oj wyu'umdu Bernabee es ja Saulu tuk jumajt, dya'uxpujktu mayjya'ay es t'axájt ja Jesús. Jap Antyokiiu tim jayujp tmooy ja xyu kristyanu púnaty myubujktup ja Kristu.

²⁷ Ma tadu tiempu tsoy'ondü nija'ajuty ja Diosu kyugajxpu jap Jerusalén es jyujptáktu Antyokiiu.

²⁸ Nidu'uk txu'aty Agaabu. Es ko ja mubujkputujk ñaymyujkudu Antyokiiu, net jyunañ yu Agaabu, éxtum yu Espíritu Santu tu 'yanu'umxuty, ko myina'añ ja muk yuu ma tugekyu naxwíñadu. Es tuy'ajtun jyajtu ko Klaudyu tnigopk'ajty ja kutujkun.

²⁹ Net ja mubujkputujk di'ibu Antyokiiu ttuknibujtáktu es ttuknigaxa'andu ja naybyuduku ja myugu'uktujk di'ibu jap Judeeu tsunaaydyup, es tkáxut nu'un mbaat nidu'uk nidu'uk ti tmudaty. ³⁰ Es du'un ttuundu, ja Bernabee mudu Saulu tmunujxtu ja pudujkun, es tmoodyu ja mujja'aydyujk jam Judeeu.

Santya'agu 'yeeky esu Peedru yajtsímy

12 Es ma tadu tiempu yu Eroodus di'ibu rey'ajt Judeeu, tpadso'oñ es tmatsáñ punaty myubujktup ja Jesús éxtumu Kristu, ² es dya'e'ky mut ja espaadu yu Santya'agu, Fwangu myuga'ax. ³ Ko t'ijxy es tsojktu ja israelítuty, net t'ane'emy es yajtsímüt ja Peedru nandu'un. Tyaadu jyajtu ma ja pasku xuu, ma ja tsajkaaky yajkáy di'ibu kyaj tmudaty ja levaduuru. ⁴ Ko yajmajtsy ja Peedru, net yajpújtáky pujndugóty es kywentu'átyuty taxk peky

ja soldaaduty. Ja wyínuty nidugekyu nimajmóx tu'uk di'ibu kwentu'ajtudup majtaxkáty. Eroodus yu'u jyuudaampy ja Peedru ko ja pasku xuu ñáxut. ⁵ Es du'un ja Peedru 'yijty pujndugóty jantsykywentu'aty, per ja mubujkputujk jyantsykyajxtáktu es ja Dios dyajtso'ogut ja Peedru.

Peedru pyudsemy pujndugóty

⁶ Es ja ux ko kyajnumu naty xyuññu ma ja Eroodus dyajpudsuma'añ ja Peedru mayjya'ay wyinduuy es dya'ooga'añ, tap 'yity ja Peedru kuwuuñ mut ja kadenu ma nimajtsku soldaadu, es jamajtsk jap pujndujk agu'p tkwentu'aty. ⁷ Net ti'in tu'ugu Diosu 'yanklus kyudaky ma ja pujndujk, es jyantsytyukjajutyay. Net ja anklus oj ttij'y'i'xy ja Peedru ma kyejky es oj dyajjotwijy. Net ja anklus 'yanmaayy:

—Pudu'uk pojün!

Netyu ja kadenu kya'adaay ma Peedru ky'u, ⁸ es ja anklus 'yanmaayy:

—Naywyuunadu es tuktuku ngu'uk.

Ko Peedru du'un ttuuñ, net ja anklus 'yanmaayy:

—Pujta'ak ja mgapu es pamiinguts.

⁹ Net ja Peedru tpanejxy ja anklus, ni tkanijawu pun tuy'ajtun di'ibu anklus tyiimpy, du'un wyinmaay ko iixma'tp. ¹⁰ Net ñajxtu ma jawyiimbu soldaadu.

Ta ja myumajtskpu. Ko jyajttu ma pujndujk aa, net ja muj pujndujk aa 'yawatsy ku'um. Ta pyudsuumdu tu'ajp ja Peedru mut ja anklus es yo'oydyu tuk adujy. Net myastutu ja anklus es wyu'umnu Peedru naydu'uk. ¹¹ Net ja Peedru wyinma'añbyáty, es ñayjyunanu:

—Jantsy tuy'ajtun ko Dios tu tkexy ja 'yanklus kudiibuts xya'oogut ja Eroodus esuts kyaj njátut éxtum tugekyu di'ibu ja israelítuty tsojktup es xytyúnuduts.

¹² Peedru twinmaay yu tyaadu, es oj ñejxy ma ja Mariiu tyujk, yu tyaagu Fwank di'ibu nandu'un

xyu'ajtypy Markus. Mayjya'ay ñaymyujku es kyajxta'aktu jap. ¹³Es ko tmūdoodu yajkóxy ja tujk agaj, net pyudseemy tu'ugu kixyudo'oxy di'ibu xyu'ajtypy Roode, es t'ixa'añ pán yu'u. ¹⁴Es ko tmūdooy kyajxy ja Peedru, xondakungyujxm kyaj ja tujk dya''awatsy. Net oj ñejxy p̄yē'egyu jap tugoty es t'awa'anudu ko Peedru tap tyanu taja'p. ¹⁵Net 'yadsooja yu myugu'uk:

—Tū mloku.

Es ja kixyudo'oxy jyūnāñ ko jantsy tuj'ajtun. Per yu'ujuty je'eyu jyūnandu:

—Kyaj yu'adyu Peedru. Yu'u da 'yanklus.

¹⁶Esu Peedru t'akkoxu yu tujk agaj. Net dya''awatsta. Es ko t'ijxtu Peedru, net du'uñu wyu'umadyadyu.

¹⁷Esu Peedru tyuk'ijxu kyū'u kudiibu ñakymyadya'agut. Net ttukmumadyaktu wi'ix ja Nindsun'ajtum tū jyuudyuty pujxndugóty. Es 'yanmaayudu:

—Tukmumadya'ak yu Santya'agu esu nmugu'uk'ajtum.

Net pyudseemy ja Peedru es oj ñejxy wiink too.

¹⁸Es ko oj xyūñu, net jyantsyjjot-may'o'ktu ja soldaadutujk ko ti tū jyá-tyuty ja Peedru. ¹⁹Netu Eroodus tke-jxy ja soldaadu es t'uxta'ayut yu Peedru. Es ko kyaj mā yajpáty, ta yajwoodu ja pujxndujk kywentu'ajtpu es tnigajxut wi'ixu Peedru naty tū pyudsemy. Net oj tni'ane'emy es 'yooktat ja pujxndujk kwentu'ajtputy. Netu Eroodus tsoyoñ Judeu es oj ñejxy tsunaabyu Sesareu.

Eroodus 'yeeky

²⁰Eroodus ttukjot'ambejky ja ja'ayuty di'ibu tsunaaydyup jap Tiru es Sidón. Es yu'u ñaygyajxudu mut ja Eroodus 'yofisyal di'ibu xyu'ajtypy Blastu, es tmooy ja meen es t'amdooy ja jotkujk'ajtum es ñaxut ja tsip. Es du'un ttuundu mut ko yu'ujuty t'axájudu

ja jye'xy mā ja rey Eroodus ñax. ²¹Ko tpaty ja xuu di'ibu Eroodus tyuknibujtaku, net tpujtáky ja rey wyit, es ñaxwe'tsy mā ja uñaaybyajn, es oj kyajxy. ²²Ko kyajxtaay, net ja ja'ay yaxkaktu:

—iTyadu di'ibu ja yam kajxp, kyaj jya'ayuty! iDios yu'u! ²³Netyu tu'ugu Diosu 'yanklus myiin mā Eroodus es dyajpa'ambejty mut ko kyaj yu'u Dios tmooy ja muj'ajtum. Net ja tūnu'k jyū'xu es taanum 'ye'ky. ²⁴Es ja Diosu 'yayuk oj yajkajxwa'xy oymyaaty.

²⁵Ko Bernabee esu Saulu dyajkajxtu tyuunk, net tsoyo'ondū Jerusalén mut ja Fwank di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Markus.

Bernabee esu Saulu tsoyondū Diosu 'yayuk kajxwa'xpu

13 Mā ja mubujkputujk ñaymyákudu Antyokiiu, tam ja Diosu kyugajxputy esu ya'uxpajkputy. Yu'u xyu'ajttup: Bernabee, Simonk (di'ibu yajtijp Nijeer), Lusyu (di'ibu Sirene kugajpn'ajtp), Saulu esu Manaén (di'ibu muut ya'ktu Eroodus, ja Galileeu gobernador).

²Tu'ugu xuu ko naty yu'ujuty t'aw-dattu Nindsun'ajtum Dios es 'yayu'ajttu, net ja Espiritu Santu 'yanmaayn:

—Abeky puja'taktu yu Bernabee esu Saulu es ttúndut di'ibats uj tū ndukniwówudu.

³Es ko kyajxtaktaaydyu es 'yayu'ajttu, net tku'unikoondū ja Bernabee esu Saulu es ñayjyugajxudu. Ta oj tsoyo'onnuu nimajtsk.

Bernabee esu Saulu jap Tsyipre

⁴Ko ja Espiritu Santu kyajxudu Bernabee esu Saulu, ta ñujxtu Seleusyu. Net tyujkudu barkoty es ñujxtu mā Tsyipre islu. ⁵Ko jyajttu jikymyejyñ agu'uy mā ja Salaminu kajpn, net dyajtsondáktu tkajxwa'xudu ja Diosu 'yayuk mā ja is-

raelítudyu tsyajptujk. Es mut ñejxy ja Fwank éxtumu pyudujkubu. ⁶Net jyudijttu ma tugekyu kajpn es jyajttu ma ja Pafus kajpn. Es jap tpattu tu'ugu israelitu di'ibu xyu'ajtypy Barjesús. Ja'a ijty xumaabyu es 'yanda'aky ko yu'u Diosu kyugajxpu. ⁷Tyadu xumaabyu japu naty mut ja gobernadoor Serjyu Paablu, di'ibu wjy yedyujk. Net ja gobernadoor tnigajxu Bernabee es ja Saulu es tmudowa'añ ja Diosu 'yayuk. ⁸Per ja xumaabyu di'ibu grieegu ayuk xyu'ajtypy Elimus myudsipso'on ja Bernabee esu Paablu, es t'agajxu ja gobernadoor kudiibu tmubúkat yu Diosu 'yayuk. ⁹Net ja Saulu, di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Paablu, ja Espírítu Santu mooyu winma'añ esu muk'ajtun es ttúnut di'ibu Dios tsyejpy, es twin'ijxy muk ja xumaabyu, ¹⁰es t'anmaay:

—iWin'u'ambu, mujku'ugópku 'yu'unk, mij du'ñum xymyudsip'aty tugekyu di'ibu oy! ¿Ti ko je'eyu xyajma'ada'añ ja Diosu tyu'u? ¹¹Paaty tyamu Nindsun'ajtum Dios mdukkumudowa'añuty es myajwu'uma'añuty wiints, jeky kyaj xy'ixut ja xuu jyajy.

Netyu oj wye'emy wiints es wyin-goodsudyaay. Net myajtsy xyajy es t'ux-taay di'ibu wítsudup. ¹²Es ko ja gobernadoor t'ijxy yu tyaadu, net tmubejky es du'ñu wyu'umu mut ja Nindsun'ajtumu 'yuxpukun.

Paablu esu Bernabee jap Antyokiin, Pisiidyu ñaxóty

¹³Net ja Paablu esu jyamyuduty tyujkudu barkoty jap Pafus es jyajttu Perju, ma ja Panfilyu ñax. Esu Fwank tnikaknu ja jyamyuduty es jyumbijnu Jerusalén. ¹⁴Netu Paablu mudu Bernabee tso'ondú Perju es jyajttu Antyokiin, jap ma ja Pisiidyu ñax. Es saabudu xuu tyujkudu tsajptugóty es jap 'yu'uñudu. ¹⁵Ko ja tsajptujku ñi-

windsúnuty tkajxtaaydyu di'ibu Moisés kyuxjaay es ja Diosu kyugajxputujkuty, net tkajxyñigajxudu du'ñu Paablu esu Bernabee:

—Mugu'uktujkuty, pan mmudajttup oynu'unanu kajxwíjun mut uudsuty, awa'anuguts.

¹⁶Net ja Paablu tyunaaye'ky es ja ky'u'u ttuk'ijxy es 'yamónut. Net t'anmaay:

—Mudowdu, miits israelítuty es di'ibu Dios wyindsu'kudup. ¹⁷Dios yu'u wyin'ijx udsajtumu n'aptujk'ajtum es dyajmúju ja Israelu ñaxwíñudu ko 'yijttu éxtumu jagam ja'ay ma ja Ejiptu ñax. Es ok dyajpudseemy mut ja myuk'ajtun jap Ejiptu. ¹⁸Esu Dios tmuma'xtijky ja mayjya'ay justyikxy jumujt ma ja muj itun, ¹⁹es ja Dios dyajtugoooy juxtujku naxwíñudu di'ibu tsunaaydyu ma Kananu ñaxy, es tmooy ja ñax ja n'aptujk'ajtum. ²⁰Net ja Dios dyajky ja kyutujkun taxk mugo'px jakujm jumujt mut ja fwézyty extu ko jyiky'ajty ja Diosu kyugajxpu Samwel. ²¹Net ja Israel ja'ay t'amdoodu tu'ugu rey di'ibu yajkutúkup. Es ja Dios myooyu ja Kisu myaank Saúl es trey'átut justyikxy jumujt. Yu'u Benjamingu tyuump 'yaats. ²²Es óknum ja Dios dyajjugéky ja Saúl es dyajrey'ajty ja Davit, es jyunán: “Tuts nbaaty ja Davit, ja Isa'ii 'yu'unk, tu'ugu yedyujk di'ibu ndsejpyuts. Yu'u tyúnup tugekyu di'ibuts uj ndsejpy.”

²³Esu nidu'uk ja Davitu tyuump 'yaats yu'u du'un ja Jesús, di'ibu Dios pyujták es dyajnitso'ogut ja israelitu ja'ayuty éxtum twandaky. ²⁴Es ko kyanum ya'uxpeky ja Jesús, net ja Fwank Yajnubajtpu tkajxwa'xy mut nidugekyu israelitu ja'ayuty es t'anmaay dyajtugátstut yu jyot wyinma'añ, ñubáttut. ²⁵Es ko wyingón ja tiempu ma Fwank dyajkujxtaay ja tyuunk, net t'anmaay: “Uj kyajputs nGrístuty. Yu'u miimp óknum.

Es ʋj kyajts xyñituku, ni je'eyu yu kyu'uk nga"agájudut éxtumxyupts ʋj n'ityuts tyuumbun."

²⁶ Esu Paablu 'yakjunán:

—Mugu'uktujkuty, miidsuty ja Abraanu tyuump 'yaats es miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty es nandu'unu Dios xywyindsu'ugudu, ja Dios tu tkeyy yu 'yayuk es nnija'am wi'ix mbaat nnitsókum. ²⁷ Es di'ibu tsunaaydyup jap Jerusalén es ja wyindsúnuty, kyaj oy tnija'adu púnú du'un Kristu, es ni tkajaygyujku wi'ix jyunán ja Diosu kyugajxputy di'ibu 'yuxpukjtu ma ja tsajptujk saabudu saabudu. Es ja mujja'aydyujk yu'u oj ttuknibujtaagudu esu Jesús 'yoogut, es du'un tkuyduundu di'ibu ja Diosu kyugajxputy jyaaydyu. ²⁸ Es oy tkapattu Jesús ni ti pyeky, yu'u 'yanmaaydyu Pilatu es dya'oogut. ²⁹ Es ko du'un ttuundu tugekyu éxtum jyunán di'ibu Diosu kyugajxpu yajwu'umdu jaaybyéty, net dyajjunajktu kruuzkujxy es dyajnaxtujukdu. ³⁰ Peru Dios dyajjikypyejky jatugok, ³¹ es kanak ok kyuxe'ky ja Jesús ma ja myugu'uktujk di'ibu muut jyudijttu ko tso'ondú Galileu es ñujxtu Jerusalén, es yu'ujuty 'yawa'anudup ja ja'ayuty ko Jesús yu'u du'un ja Kristu.

³² Paaty uudsuty tyam n'awánudu tadu oybyu ayuk di'ibu Dios jékyup wyandak mut ja n'aptujk'ajtum. ³³ Es tyam ja Dios tkuydyún ma udsajtum, ja'a tyuump 'yaats, éxtum jyunán mut ko tu dyajjikypyejky ja Jesús, éxtum 'yity kuxja'ay ma ja myumajtskpu Salmu ma Dios jyunán: "Ujts mij xyTyeety'ajtp. Tyámuts nguxu'ugut kots mij n'U'unk'áty." ³⁴ Es ko Dios dyajjikypyejky ja Jesús es kudiibu ñini'x mya'adut, du'un tkuyduun éxtum jyunáañ ja Diosu jyaaybyajtan: "Mij nmo'oyup yu kunu'xun di'ibuts nwandak ja

Davit." ³⁵ Paaty jyunáañ nandu'un ma jatu'ugu Salmu: "Katu xyña'ixy ja mduumbu ñini'x mya'adut ko 'yoogut."

³⁶ Tuj'ajtan ko ja Davit jyiky'ajty, kyuyduun di'ibu Dios tsyejpy, net 'ye'ky es nandu'un ñaxtujuk, du'un éxtum ñaxtujuk 'yaptujk, es ja Davit ñini'x mya'ttaay. ³⁷ Per ko Jesús 'ye'ky, netu Dios yajjikypyejky, es kyaj mya'ty ja ñini'x. ³⁸ Mugu'uktujkuty, nijawudu ko Jesús mye'xypy ja pojpu. ³⁹ Es pún 'yaxájup ja Jesús éxtumu Yajnutsókpu, yajtuknima'xp tugekyu di'ibu kyaj mbaat yajme'xy ja'a di'ibu pyanujxudup ja Moisesu 'yana'amun. ⁴⁰ Naygywentu'átudu kadiibu jyátudut mut miidsuty di'ibu jyaaydyu ja Diosu kyugajxpu:

⁴¹ Miidsuty di'ibáty tukxíktup, du'unu wu'umudu es mgutugódyut, ja'a ko ʋj Dios, ndunaambyuts di'ibuty jantsy muj, di'ibu kyaj xymyubuktu oy ja ja'ay mjatukmumadya'agudu.

Es du'un myadyaktaay yu Paablu.

⁴² Ko ñaywya'xtaayudu ja ja'ay ma ja tsajptujk, netu Paablu esu Bernabee tso'ondú. Es ja ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty t'amdoodu ko jatu'ugu saabudu 'yawánudut nandu'un yu kajxwíjun.

⁴³ Es ko pyudsuumdu tsajptugóty, may ja israelítuty es ja wiink ja'ayuty di'ibu kyupujktu ja israelítudyu wyinma'añ, tpanujxtu Paablu es ja Bernabee. Es yu'ujuty kajxwíjudu es ñayya'ítudut Diosu kyunu'xun muut.

⁴⁴ Es ko jatu'ugu saabudu ñaymyujku jawaanu kyaj nidugékyudyu ja'ay jap kajpnóty es tmudowa'andu ja Diosu 'yayuk. ⁴⁵ Per ko ja israelítuty t'ijxtu ja mayja'ay, net axuuk ñayja'adu es t'anmaaydyu Paablu ko kyaj tyu'ajtanuty éxtum jyunáañ, es wyingajxpajtudu. ⁴⁶ Net ja Paablu es ja Bernabee tmu-gajxtu muk aa muk jot:

—Dios tu xxykyxyuts es n'anuumuduts jawyiin miits israelítuty, ko Dios myajnitso'oga'añuty mut ja Jesukristu. Per miits kyaj xymyubuka'andu es kyaj xy'ax-ajuya'andu Jesús éxtumu mYajnitsókpu, paaty tyam ngajxwa'xyuts ja Diosu 'yayuk mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ⁴⁷Du'un tu xytyuk'ane'emyuts ja Nindsun'ajtum ko jyunán: Tuts nbujta'aky éxtumu jaj tu'xun ma nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty, es dyajnitso'ogut.

⁴⁸Ko tmudoodu ja ja'ay di'ibu kyaj 'y-israelítuty, net xyondaktu es jyunandu ko ja Diosu 'yayuk 'yóyuty. Es tmubujk-taaydyu nidugekyu di'ibu yajmiin ja Espíritu Santu es jyiky'átut winu xuu winu tiempu. ⁴⁹Es du'un oj tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk tugekyu kajpn. ⁵⁰Per yu israelítuty ñaygyajxudu mut ja myuj-ja'aydyujk di'ibu jam kugajpnuty, es nandu'un mut ja toxytyujkuty di'ibu Dios 'yawdajttap es windsu'ugu 'yittu, ta tmudsiptso'ondú Paablu esu Bernabee. ⁵¹Netu Paablu esu Silus twinxijttu ja kyuk es dyajjunajktu naxjok éxtumu ijxwa'umun ko kya'óyuty ko tkakupaktu ja Diosu 'yayuk. Es net oj ñujxtu ma Ikoñu kajpn. ⁵²Es di'ibu myubujktu jap Antyokiü, net wyu'umdu jyantsyxyon-daktu mut ja Espíritu Santu.

Paablu esu Bernabee jap Ikoñu

14 Ma ja Ikoñu kajpn ja Paablu es ja Bernabee tyujkudu israelitu tsyajptugóty, esu Diosu 'yayuk tkajxwa'xudu. Es may tmubujktu, israelítuty es nandu'un di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ²Per ja israelítuty di'ibu kyaj tmubujktu, ttukjot'ambujktu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es tmudsiptso'ondú ja di'ibáty 'yaxájudu ja Jesús. ³Oy du'un jyajty, ja Paablu es ja Bernabee ijtta jeky es tkajxtu mut ja muk'ajtun ja Diosu 'yayuk; es ja Nindsun'ajtum mooyu

ja muk'ajtun es ttúnut yu muj'ajtun esu ijxwa'umun di'ibu tyuk'ijxtu ja ja'ay ko tyuy'ajtunuty ja namay'ajtun di'ibu Dios tyiimpy ma ja'ayun. ⁴Es ja ja'ayuty ñaywya'xudu majtsk peky: tuk peky di'ibu mut ja israelítuty kyaj t'axájudu ja Jesús, es jatuk peky di'ibu mut ja nimajtsku apóstalu. ⁵Net ja israelítuty es jatuk pekypyu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ñaybyujtákuu ti'igyut mut ja justisutujk es tni'u'unudu ja Paablu esu Bernabee es tkuka'adsándu. ⁶Per ko Paablu esu Bernabee tnija'adu, ta kyaktu es ñujxtu ma Listru kajpn esu Derbe kajpn, Likaoñu ñaaxóty, es ma tadu kajpnuty ja ñaxwíñudu. ⁷Es jap nandu'un tkajxwa'xy ja oybyu ayuk.

Paablu yajkuka'atsy jap Listru

⁸Jap Listru 'yijty tu'ugu yedyujk di'ibu jajt naxwíñ tekymya'at es ni na'anum kyaj yo'oy. Jap yajpáty 'yu'uñu. ⁹Tyadu yedyujk tmudoo'íty éxtum ja Paablu jyuna'añ. Es ko ja Paablu t'ijxy ja tekymya'at, ñija'ap ko yu'u myubejkypy ja Dios es yu'ugyujxm myubaadut es 'yaguda'agut. ¹⁰Net ja Paablu t'anmaay muk ja tekymya'at:

—¡Tanaay'u'uk!

Net ja tekymya'at pyujte'ky, es yo'oydsyo'oñ. ¹¹Ko ja mayjya'ayuty t'ijxtu ko ja tekymya'at yo'oydsyo'oñ, net yaxkaktu mut ja Likaoñu 'yayuk, jyunandu:

—¡Yu diósuty mut ja ja'ayu ñini'x tu jyunaktu ma udsajtum!

¹²Ñayjyunánudu ko Bernabee yu'u dios Júpiter, esu Paablu yu'u dios Merkuuryu, ja'a ko Paablu yu'u kyajxwa'xypy. ¹³Jap ma tu'u kyajpndáku, jap 'yity ja Júpiter tsyajptujk. Di'ibu jap teety'ajtp dyajmiin ja tsajkaajuty nixoxy mut ja pujoy, es mut ja mayjya'ayuty tja''awdatandu ja Paablu esu Bernabee, es ta tjaya'oogándu ja tsajkaajuty es

tjatukwindsu'uguyándu. ¹⁴Per ko ja apóstuluty Bernabee esu Paablu tmədoodu ko du'un ttuna'andu, net ñayñiku'tsudu. Ja'a du'un ya'ijxup ko kyaj 'yóyuty di'ibu tyunándup. Es tninujxtu ma ja mayjya'ay, es yaxkaktu:

¹⁵—Mugu'uguty, kátuts du'un xytyundu. Udsaty nandu'unuts nja'ayuty éxtam miidsuty, es tu nmíñuts es n'anuummuya'añ ja oybyu ayuk es xymyastu'uttat yu tyaadu di'ibu ni nu'un mgatu'unxuty, es xypyadúndut ja Dios, ja'a ko yu'u pyujták yu tsajp, naxwíñudu, jikymyejyñ es tugekyu di'ibu ijtp naxwíñ es ma jikymyejyñ. ¹⁶Jékyup nidugekyu naxwíñudu ja'ay tnikaktu Dios es jyiky'ajttu éxtamu kyu'am wyinma'añ. ¹⁷Peru Dios oj dya'ixyuty ja 'yoy'ajttun, ja'a ko yu'u tkexy ja tuu es dyaky ja pujta'aky oy, es du'un ja ja'ay jyotkujk'áttut es xyonda'aktut.

¹⁸Du'un jyunandu Paablu esu Bernabee, es apenu ja'ayuty tkupujktu es kyaj du'un ttukwindsu'ugudut.

¹⁹Net jyajttu israelítuty di'ibu tso'ondup Antyokiia es Ikoñu, es t'anmaaydyu ja ja'ay es tkuka'atstut yu Paablu. Es ko twinmaaydyu ko tu 'yeeky, ta tpajudojttu tmunujxtu kajpnbu'ajp. ²⁰Es ko ñaymyujkudu di'ibáty myubujktu Jesús jam Paablu pyu'aay, net tyunaaye'ky yu Paablu jatugok es tyujku kajpnóty. Es jakumbom tso'oñ mut ja Bernabee, ñujxtu Derbe. ²¹Es jap tkajxwa'xtu ja oybyu ayuk, es may ja ja'ay tmubujktu. Net ñujxtu jatugok kajpngajpn, Listru, Ikoñu es Antyokiia. ²²Es dyajmujwiinudu myubujkun pánuty 'yaxájudu Jesús éxtamu Kristu, es tjotmukmoodyu es ni'igu yajxón tpadúndut ja Dios. Ta t'anmaaydyu: “Pun njo'oma'anum ma Dios, jawyiin nyajnaxum kanak pekyu ayo'on.”

²³Es ko kyajxtaktaay es 'yayu'ajttaay-dyu, net twin'ijxtu di'ibuty mujja'ay'ajttup ma mubujkputujk ñaymyúkudu. Net ja Paablu esu Bernabee ttukkudujkudu ja Nindsun'ajttam ja ja'ayuty di'ibu myubujktu.

Paablu esu Bernabee jyumbittu jap Antyokiia ma Siryu ñax

²⁴Oknum ñajxtu Paablu esu Bernabee ma Pisiidyu ñax, es jyajty ma Panfilyu ñax. ²⁵Ta tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk ma ja Perju kajpn. Net oj ñujxtu ma ja Ataliia kajpn. ²⁶Ja'a ko tyam ja tuunk tu kyexy, ta tyujkudu barkoty es ñujxtu ma Antyokiia kajpn, ma ja Dios myay'ajtungyujxm tu yajtukkadákudu ja tuunk di'ibu naty tu ttuunda'aydyu.

²⁷Es ko jyajttu Antyokiia, net ñaymyujkudu ja mubujkputujk es ñaydyukmumadyákudu tugekyu di'ibu Dios tu ttuñ es tpujta'aky mut yu'ujuty, es wi'ix nandu'unu Nindsun'ajttam Dios t'axaju di'ibu kyaj 'yisraelítuty ko tmubuktu. ²⁸Esu Paablu esu Bernabee jeky 'yijttu jam muut ja ja'ayuty di'ibu myubujktu Jesús.

Mubujkputujk ñaymyúkudu jap Jerusalén

15 Ma tadu tiempu, jam 'yijttu ja'ayuty di'ibu tso'ondup Judeeu es jyajttu Antyokiia. Net yu'ujuty dyajtsondáktu ya'axpuktu di'ibu tu tmubeky ja Jesús, es t'anmaay:

—Pun mdsojktup es ja Dios myajnitso'ogudut, yu'u mdúnup éxtamu Moisés jyunáñ, ja yedyujk yajtsúkup waanu ma ja yedyujk'ajttun.

²Es ja Paablu esu Bernabee muk ñaygyajxysyi'kudu mut di'ibu naty du'un ya'axpukttup. Net ja mubujkputujk di'ibu 'yawdajttu Jesús tpujtáktu es yu Paablu esu Bernabee es wiingátypyu ja'ay ñujxtut Jerusalén, es

tkajxmuka'andu tyadu xpujken mut ja apostuluty es ja muija'aydyukuty.

³ Es ja mubujkputujk jap Antyokiin oj yajkajstsoonda ja Paablu esu Bernabee es di'ibu muut nujxtu. Ko najxtu kajp-ngajpn ma Fenisyu nax esu Samaaryu nax, net tumadyaktu ko tu ja ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelituty tja'aydyugooynu ja jyekywyinma'an es tpanujxtu ja Dios. Es nidugekyu ja myugu'uktujk jyotku-jkadyaadyu mudu tyadu ayuk.

⁴ Ko Paablu esu Bernabee jyajttu Jerusalén, net naymyujkudu ja mubujkputujkuty mut ja apostuluty esu muija'aydyukuty. Ta ja Paablu esu Bernabee ttukumadyaktaadyu tugekyu di'ibu Dios tu ttuñ mut yu'ugyujxmuty. ⁵ Es japu natyu di'ibu tuiyup ijtp fariseeuty es t'axaju ja Jesusu 'yayuk, es net naaguty tyunaayuktu es jyunandu:

—Nidugekyu di'ibu kyaj 'yisraelituty es tmbeky ja Jesús, jupl'am mbaat yajtsiky ma ja yedyujk'ajtan éxtumu Moisés xytyuk'ana'amum, es nandu'un yajpanujxtu tugekyu Moisesu 'yana'amun.

⁶ Net naymyujkudu ja apostuluty mut ja muija'aydyukuty es t'uxpuka'andu yu tyadu winma'an. ⁷ Ko jeky naygyajxudu, netu Peedru pyude'ky, es t'anmaadyu:

—Mugu'uktujkuty, miits mnija'adup ko tuiyupts ja Dios xypyujtaky esuts ngajxwa'xaduts ja oybyu ayuk mut di'ibu kyaj 'yisraelituty, es tmbuktut yu'ujuty. ⁸ Dios nija'ap pun wi'ixu ja'ay jyot wyinma'an tu'uk tu'uk. Pes nandu'un ja Dios tyuknigajx ja Espiritu Santu mut yu'ujuty, éxtum udsajtum oj xytyuknigajxum. ⁹ Dios du'un ttuñ mut yu'ujuty éxtum udsajtum, es dyajwátsu nandu'un ja jyot ko tu t'axaju Jesús. ¹⁰ ¿Miidsuty ti ko kyaj xy'axaju di'ibu Dios tu tpujta'aky? ¿Ti ko miits xytyukkuwanuya'andu tyaaduty di'ibu myubujktu Kristu es tsumu'uktut

tu'ugu tsemy jantsy jemtsy, di'ibu ni udsajtum es ni n'aptujk'ajtum tkamamadaktu tsumu'ugat? ¹¹ Ja'a ko udsajtum nmubujkum ko Dios tu xymo'oyum ja namay'ajtan nitsokun mut yu'ugyujxmu Nindsun'ajtum Jesús, nandu'un éxtum mut yu'ujuty.

¹² Net nidugekyu 'yamoondaadyu es tmadoo'ijttu ko yu Bernabee esu Paablu ttukumadya'aky yu ijxwu'amun esu mui'ajtan di'ibu Dios tu ttuñ mut yu'ugyujxmuty ma di'ibu kyaj 'yisraelituty. ¹³ Es ko kyajxtaadyu, net ja Santya'agu jyunan:

—Mugu'uguty, mudowdu. ¹⁴ Simonk Peedru tu xytyukmadyakum wi'ix ja Dios tim jawyiin may'ajtan tyu'unxudu di'ibu kyaj 'yisraelituty, es twin'ijxy ma yu'un di'ibu ja'ay'átudup. ¹⁵ Tyaadu du'un jyajtu éxtum ja Diosu kyugajxputy tkuxjaay ma Diosu jyaaybyajtan, ko Dios jyunan:

¹⁶ Du'un ja Davit tyuump 'yaats éxtum tu'ugu tujk di'ibu tu jyity, per jumbítubuts es ngójuduts jatugok,

¹⁷ es ja israelitu ja'ay t'uxta'aydyut ja Nindsun'ajtum,

nandu'un nidugekyu ujtsu nja'ay di'ibu kyaj 'yisraelituty.

¹⁸ Du'un jyunan ja Nindsun'ajtum, di'ibu tugekyu tyaadu yajnija'aju extu jékyp.

¹⁹ Esu Santya'agu 'yakjunan:

—Paadyuts njuna'an ko kyaj nyajkujo'pum ja di'ibu kyaj 'yisraelituty ko tmastu'udut ja jyeky winma'an es tpanujxtut ja Dios. ²⁰ Nguxja'ayum je'eyu ko kyaj ttsu'utstat yu juyujk di'ibu tu ttukwindsu'ugu yu agojwinnaxuty, es kyaj tpu'xtut ja ne'pyñ esu tsu'utsy di'ibu kyaj wa'ats tu wyindajxta'ay, es nandu'un n'anma'ayum ko kyaj myu'indúndut. ²¹ Ja'a ko extu jékyp tsyondaky yajkajxwa'xy ja Moisesu 'yana'amun ma

tugekyu kajpn, es nandu'un yajkajxy majaty ja tsajptujk saabudu saabudu.

Neky yajkajxp mā di'ibu kyaj 'yisraelituty

²² Net ja apostuluty esu mujja'aydyujkuty es nidugekyu mubujkputujk twin'ixtu ja'ayuty es tkaxa'andu Antyokiia mut ja Paablu esu Bernabee. Es tkajxta Juudas di'ibu nandu'un xyu'ajtypy Barsabás, esu Silus, nimajtsk di'ibu ijttap muj mā mubujkputujk. ²³ Es mut yu'ujuty oj ñujxtu ñeky di'ibu junaamp: "Uadsuty, apóstuluty, mujja'aydyujkuty esu nmugu'uk'ajtum, ngajxpo'xta'ayuts miidsuty, mugu'uktujk di'ibu kyaj 'yisraelituty, di'ibu tsunaadyup Antyokiia, Siryu ñaaxóty, nandu'un ja wiinkputy di'ibu tsunaadyup Siryu ñaaxóty es Silisyu ñaaxóty. ²⁴ Tats nmudoy ko tu tsyoon yaa ja ja'ayuty di'ibu kyaj ngáxtats, es tu jap jya'ty dyajtugóy miidsu mjotkujk'ajtum, ya'uxpukjtap es di'ibu myubujkput ja Jesús nandu'un tpanujxtut ja Moisesu 'yana'amun es yajtsúkut waanu mā ja yedyujk'ajtum. ²⁵ Paadyuts nnay'aw ñaygyajxudu es oy ko yajnikajxpátut nidu'uguty di'ibu mā uadsuty es najx mgu'ixudu miidsuty ti'igyu mut ja nmugu'uk'ajtum Bernabee esu Paablu, di'ibu njantsytsyojkum ²⁶ es di'ibu tu tpajta'aky ja jyiky'ajtum es tyúnut mut ja Nindsun'ajtum Jesukristu. ²⁷ Du'un ngajxum yu Juudas mut ja Silus es yu'ujuty kyajxtut ku'um mut miidsuty es m'awánudut tugekyu tyaadu. ²⁸ Ja Espiritu Santu es nandu'un uadsuty n'oyjya'adapts es kyajts nmo'oydyut wiinkpu xpujkan, ²⁹ yu'ayu tyaadu: Kyaj xyju'xtut ja juyujk di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáx, kyaj xyju'xtut ja ne'pyñ es ja tsu'utsy di'ibu kyaj wa'ats tu wyindajxta'ay, es nandu'un kyaj mmu'indúndut. Es ko tyaadu du'un xytyúndut, oyu du'annu naty xytyundu. Wu'amdu mudu Dios."

³⁰ Net tsyo'ondú yu Juudas mudu Silus, Bernabee esu Paablu, es ñujxtu Antyokiia. Ko jyajttu, net ñaymyujkudu ja mubujkputy es tkuyajktu ja neky. ³¹ Es ko ja'ay yajtukwingugajxudu ja neky, net jyantsyxyondaktu ko tmudoodu jotkujk'ajtum. ³² Esu Juudas mut ja Silus, yu Diosu kyugajxy, ni'igu tjotmukmoodyu es dyajmajwiinudu myubujkan ja mubujkputujk. ³³ Es ko 'yijty jeky, net ja mugu'uktujk jyugajxudu mudu jotkujk'ajtungyajxy, es jyumbijnut jap Jerusalén. ³⁴ Peru Silus oj wye'emy. ³⁵ Paablu esu Bernabee wyu'amdu nandu'un Antyokiia. Jam mut nimayu wiingátypyu ya'uxpukjtu es tkajxwa'xtu ja Nindsun'ajtum Diosu 'yayuk.

Paablu tsyoon myumajtsk ok Dios ayuk kajxwa'xpu

³⁶ Es ko waanu 'yijty, net ja Paablu t'anmaay ja Bernabee:

—Jo'om n'okku'ijxum ja nmugu'uk'ajtum mā tugekyu kajpn mā oj ngajxwa'xum ja Jesusu 'yayuk, es n'ijxum wi'ix jam 'yitta.

³⁷ Bernabee jyawowan yu Fwank di'ibu xyu'ajtypy Markus. ³⁸ Peru Paablu kyaj twowañ yu Fwank, ja'a ko tu naty ñike'egyaty jam Panfilyu es kyaj 'yokpudujkanu mā ya'uxpukjtu. ³⁹ Kyaj tkajx'o'oyudu, paaty yo'oywya'xtu. Bernabee mut ja Markus tyujkudu barkoty es ñujxtu Tsyipre, ⁴⁰ per Paablu twin'ijxy ja Silus es muut ñujxtu. Es ko ja myugu'uk ñinu'xtákudu esu Dios myay'ajtum tyu'unxudut, net tsyo'ondú, ⁴¹ es ñajxtu Siryu es Silisyu, es dyajmajwiinudu myubujkan ja mubujkputujk majaty ñaymyúkudu.

Timotee tjamyudaty ja Paablu esu Silus

16 Esu Paablu mudu Silus jyajttu mā Derbe kajpn esu Listru kajpn.

Jap tpattu tu'ugu mubujkpu di'ibu 'yaw-dajtypy yu Jesús. Ja'a txu'aty Timotee. Yu'u tyaak'ajtypy ja israelitu es nan 'yawdajtypy ja Jesús. Esu tyeety yu'u grieeгу. ²Es ja ja'ay di'ibu 'yawdajttup ja Jesús ma ja Listra kajpn esu lkoñu kajpn jyuna'andu ko Timotee jyiky'aty tuy'ajttun muut. ³Paablu wyowaampy yu Timotee es tjamyuut'ata'añ. Net dyajtsujku waanu ma ja yedyujk'ajttun kudi-ibu tyuk'ak'átudut ja israelítuty di'ibu tsunaaydyup ma tadu nax, ja'a ko nidugekyu nija'adyaadyu ko Timotee tteety'áty ja grieeгу ja'ay.

⁴Tugekyu kajpn ma ñajxtu, jam t'awa'anudu myugu'uktujk ja xpujken di'ibu tu dyaky ja apóstuluty esu mujja'aydyujkuty di'ibu ijtup Jerusalén. ⁵Es du'un yu mubujkputujk myujwiinudu myubujken es bom bom tmubujktu waanu may ja ja'ayuty.

Paablu yajtuk'ixy ja Masedoñu yedyujk

⁶Esu Paablu mudu jyamyuuduty jyakajxwa'xandu ja Diosu 'yayuk ma ñaxwínudu Asyu, per ja Espíritu Santu kyaj tkupejky. Net ñajxtu ma ñaxwínudu Frijyu esu Galasyu, ⁷es jyajttu ma tsyiba'an ja Misyu. Esu Paablu twinmaay es tyukuya'añ ma ñaxwínudu Bitiñu, per ja Jesusu Jya'ajun kyaj tkupejky. ⁸Net ñajxtu kajaa Misyu ñaaxóty, es jyunaajktu ma Trous kajpn di'ibu mejynbyu'aay. ⁹Es ja koots ja Paablu 'yijxma'ty, es t'ijxy tu'ugu Masedoñu yedyujk tyanu es myunu'xta'agyuty:

—Tunu may'ajttun, min Masedoñu es xpyudúkuduts.

¹⁰Ko Paablu t'ijxyu tadu iixma'tun, net uudsuty ndso'oñuts es oj nnejxyuts Masedoñu, ja'a ko nnijáwuts es ja Dios xymyugajxyuts es ngajxwa'xuduts ja oybyu ayuk jam Masedoñu.

Paablu esu Silus jap Filipus

¹¹Nétuts ndujkudu barkoty ma Trous, es oj nnujxtuts tuyu ma ja Samotrasyu islu, es jakumbom njajttuts mejynbyu'aay ma Neápolus kajpn. ¹²Japts ndso'ondú esuts nnujxtu ma Filipus, di'ibu ni'igu myújuty jap Masedoñu. Ja yajkutujkpu kopk tni'ana'amú ko ja ja'ay di'ibu tsunaaydyup Filipus nandu'un tmudattu tuy'ajttun éxtumu ja'ayuty di'ibu tsunaaydyup Romu. Es jap n'ijttuts majtsk tuguk xuu.

¹³Es ma tu'ugu saabudu, net nnujxtuts kajpnbu'ajp mujnuub'u'aay. Jap tu'ugu lugaar ma yu ja'ay ñujxtu kajxtákpú. Es jápúts n'uñaaydyuts ngajxwa'xtuts mut ja toxytyujk di'ibu oj ñaymyúkudu. ¹⁴Es nidu'ugu toxytyujk txu'aty Lidyu, di'ibu kugajpn'ajtp Tyatiru. Lidyu tye'kypy ja oybyu tsu'unuk wit es 'yawdajtypy ja Dios. Ko tmadool'ity di'ibu Paablu kya-jxypy, Dios tyukmubujku. ¹⁵Net ja Lidyu ñubejty mut nidugekyu di'ibáty tsunaaydyup ma jyuan tyujk, es óknúmts xy'anmaaydyuts:

—Pun miits mjunándup kots uj tuy'ajttun nmubeky ja Jesús, tunu may'ajttun es mmíndut madsu ndujk. —Mukta'aky jyunañ es nwu'umduts.

¹⁶Es ma tu'ugu xuu nnujxtuts ma ja'ay kyajxta'aktu, nétuts oj nbaattu tu'ugu ki-ixy di'ibu juybyu muduumbu. Ja'a myu-dajt ja mujku'u wyinma'añ es yu'u mut xyumay. Es ko xyumay, net may ja meen tganaraty ja wyindsún. ¹⁷Tyadu kiixy xpyanujxtupts mudu Paablu, yu'u yaxkeky:

—Tyadu yedyujkuty myuduundup ja Dios Tsajpótmudu, es tkajxwa'xy ja nit-sokun mut miidsuty.

¹⁸Es du'un 'yadutsy tadu kiixy kanak xuu. Netu Paablu jyotmay'e'ky, es wya'kumbijty es t'anmaay ja ka'oybyu:

—Mut ja Jesukristu xyuu n'ane'emy es mbudsúmut ma tadu kiixyu jyot.

Ta ja ka'oybyu myastutu pojún.

¹⁹ Ko ja kiixyu wyindsún t'ijxtu ko kyaj mbaat 'yokxumaayñu es kyaj mbaat 'yokganarajnu ja xumaabyu, net ja Paablu es ja Silus tmajtstu es dyajnujxtu ma justisutujk ma muj maay. ²⁰ Es dyajmiindu ma fwezán, es 'yanmaayudu:

—Tyadu israelitu ja'ayuty ni'igu tnibadu'uktú ja ngajpn'ajtam, ²¹ es ya'uxpuktu mudu wyinma'añ di'ibu udsajtam kyaj n'axájum es nyajtu'unum, ja'a ko udsajtam nromanuja'ay'ajtam.

²² Net ja ja'ay mut ja fwézyty jyot'ambujktu, es jyunandu esu wyit jyúnácut ja Paablu esu Silus es twóp-tut mut ja pejkyepy. ²³ Es ko twojptaay, ta tmunujxtu pujxndugóty, es ttuk'ana'amudu ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu es muk t'ixy'it tkwentu'át-tut. ²⁴ Es ko oj t'axaju kyutujkun ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu, net ja Paablu esu Silus oj yajmunejxy pujxndujk ogam es yu tyeky yajnima'tpejty ma moriyu di'ibu tukpa'adu'uty es kudi-ibu kya'agut.

²⁵ Es ko oj tsyu'pu, net ja Paablu mut ja Silus kyajxtáktu es t'uudu Diosu 'yal-abanzu, es ja tsimyja'ayuty tmudoo'i-jttu. ²⁶ Net myiin ja muk ujx, es tmux-ijtadyaay ja potsy ux'ajp paat. Es net 'yawatstaay tugekyu pujxndujk aa, es jyunajktaay ja kadenu tugekyu ma pujxndujk ja'ayu tyeky esu ky'u'u. ²⁷ Es ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu oj jyotwiyj. Es ko t'ijxy ja pujxndujk aa tu 'yawatsta'ay, netu 'yespaadu tju'ty es ñayya'oogánu. Tu ttijy ja tsimyja'ay kyakta'ay. ²⁸ Net ja Paablu yaxkeky:

—¡Katu wi'ix mnaydyúñuty! Tyáputš udsuty nidugékyuty.

²⁹ Net ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu t'amdooy ja juun, es tyujku puye'egyú jyantsytsyuyiipy mut

ja tsu'ugu. Net ñaygyoxtnaaydyáku ma Paablu esu Silusu tyeky. ³⁰ Net dyajpudsuumdu Paablu mut ja Silus, es dyajtuuy:

—¿Tits ndúnup esuts nnitso'ogut?

³¹ Esu Paablu mut ja Silus 'yadsoodu:

—Mmubúkup ja Nindsun'ajtam Jesukristu, es mnitso'ogut. Es púnuty tsunaaydyup ma mjuun mdujk, pún nandu'un myubujktup, nitso'oktup.

³² Net ja Paablu esu Silus tkajxwa'xy ja Jesusu 'yayuk mut nidugekyu nu'unun tsyuumudu ma ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu tyujk. ³³ Nan ja koots ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu oj tmunejxy ja Paablu esu Silus ma ja tyujk. Netu ja koots ñubajttaaydyu niduk juun niduk tujk. ³⁴ Net twooy ja Paablu esu Silus ma tyujk, es dyajkaaydyu, es ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu mudu púnuty tsyunaaydyup ma jyun tyujk jyotkujkadyaaydyu mut ko naty tmubuktu ja Dios.

³⁵ Jakumbom ja justisu tkejxy ja polusiiu ma ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu, es tasmátsut ja Paablu esu Silus. ³⁶ Net ja pujxndujk ja'ay kywentu'ajtpu t'anmaay ja Paablu:

—Yu justisu tu kyajxykyéxy es mi-its nnasmátsudut. Es tyam mnujxtut jotkujk.

³⁷ Peru Paablu t'anmaaydyu ja polusiiuty:

—Udsuty romanu ja'ayuty. Es tuts xywyoptu mayja'ayóty es kyajnumts xyajjustisupaattuts, es tu xypyujta'aktuts pujxndugóty. ¿Es tii, tyámudsu net xyñasmatsuya'andu ayu'udsyu? ¡Pes kyaj! Wa'an ku'um tmiñ es xyajpudsúmut.

³⁸ Ta ja polusiiu oj t'anuumu ja justisuty ko Paablu esu Silus romanu ja'ay yu'ujuty. Net ja justisu tsyukadu es jyotmay'o'ktu. ³⁹ Net myiindu ja justisu es tpujktsoodu ma'xun ma ja Paablu. Es

net dyajpudsuumdu Paablu esu Silus, es t'anmaaydyu:

—Tunu may'ajtn, tsoond ja yaajuty.

⁴⁰ Ko pyudsuumdu pujxndugóty ja Paablu mudu Silus, net ñajxtu ma Lidy tyujk. Es jap t'ijxtu ja myugu'uktujk, es t'jotmukmooydyu nidugekyu. Net tsy-onnudu ja Paablu esu Silus.

Paablu jap Tesalóniku

17 Ta ñajxtu ma Anfípolis kajpn esu Apoloñu kajpn, es net jyajttu ma Tesalóniku kajpn. Jap tu'ugu israelítudyu tsyajptujk. ² Paablu, éxtum jaayumu naty ttuñ, ñejxy saabudu saabudu jap tsajptugóty tuguk sumaán, es tmumadya'aky, ³ du'un ttuk'ixy es wa'ats t'awa'anu wi'ix ja Diosu jyaaybyajtn jyuna'añ ko koonum yu Kristu 'yayówt es jyikypyákut ma ja o'kun, es jyunañ:

—Tyadu Jesús di'ibuts uj ngajxwa'xypy mut miidsuty, yu'u Kristu di'ibu Dios wyin'ijx es tkejxy.

⁴ Net naaguty ja israelítuty tmubujktu es ñaymyujku mut ja Paablu esu Silus. Nandu'un tmubujktu maygyrieegu ja'ayuty di'ibu 'yawdajttap ja Dios, es mayu toxytyujk di'ibu ijttap windsu'ugu. ⁵ Paaty ja israelítuty di'ibu kyaj tmubujktu tja'adu naywyinnaxu, es ñaymyujkudu yedyujk di'ibu axuk ja'ay es yax jyojktu ma tugekyu kajpn. Net ñajxtu ma Jasonu tyujk, tyukuya'andu es dyajpudsuma'añ ja Paablu mut ja Silus, es tpujta'aga'andu mayjya'ay winduuy. ⁶ Per ko kyaj tpattu Paablu mut ja Silus, net tpajudojttu ja Jasón es mut ja myugu'uguty di'ibu naty jap, es dyajnujxtu ma justisu, es yax jyojktu:

—Tyadu yedyujkuty di'ibu yajma'ttaapy tugekyu naxwíñudu, tu yaa jya'ttu, ⁷ esu Jasón tu dyajajtta'aky ma tyujk. Nidugekyu yu'ujuty myudsip'ajtypy ja yajkutujkpu kopku

'yana'amun, es jyuna'andu ko ta jat'u'ugu rey di'ibu xyu'ajtypy Jesús.

⁸ Ko tmadoodu tyaadu ja ja'ayuty esu justisutujk, net jyotmay'o'ktu. ⁹ Net ja Jasón esu myugu'uguty tkumultuyajktu, es yajnasmajtsudu.

Paablu esu Silus jap Bereeu

¹⁰ Ko kyoodsunu, net di'ibu myubujktu Jesús dyajts'o'andu Paablu esu Silus, es ñajxtu Bereeu. Ko jyajttu jap, ta ñajxtu ma ja israelítudyu tsyajptujk. ¹¹ Tyadu israelítuty ni'igu t'axájudu amumdu'uk jot ja 'yuxpukun kadiinumu Tesalóniku,

es bom bom t'uxtaaydyu ma ja Diosu jyaaybyajtn pun tuy'ajtn éxtumu jyuna'andu Paablu mut ja Silus.

¹² Es nimayu taadu tmubujktu, es nandu'un tmubujktu di'ibu grieeu ja'ayuty, yedyujk es nandu'un toxytyujk di'ibu ijttap windsu'ugu. ¹³ Es ko tnija'adu Tesalóniku israelítuty ko tamu Paablu esu Silus tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk jam Bereeu, net ñajxtu jam es dyajnayñibu'kudu. ¹⁴ Per ja Paablu myugu'uguty tkajxtu ma ja jikymyejyñbya'a, es ja Silus esu Timotee wyu'umdu Bereeu. ¹⁵ Es di'ibu jyamyudajttu Paablu myunujxu extu ma ja Atenus kajpn. Net jyumbijttu mut ja Paablu 'yayuk esu Silus mut ja Timotee ñaybyaadudut tsojk Atenus.

Paablu jap Atenus

¹⁶ Ko ja Paablu t'awixy ja Silus mut ja Timotee jap Atenus, net jyantsyjoyotmay'e'ky ko t'ijxy jap kajpnóty oymyaaty tapu agojwinnáx.

¹⁷ Paaty ttukmumadyaktu ma ja tsajptujk mut ja israelítuty es mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty di'ibu Dios 'yawdajttap jap, es nandu'un ttukmumadyaky bom bom di'ibu mut ñaybyaadyuty ma maay. ¹⁸ Jap tpaty ja ja'ayuty di'ibu ñi'uxpukup epikuureus

esu wiinkpu di'ibu 'yuxpejkypy ja estoykus. Net yu'ujuty ñaymyugajxudu mut ja Paablu. Tap di'ibu júnán:

—¿Wi'ix xy'anuumuya'anumu tyadu yedyujk di'ibu ku'ayuk es kyaj ti tnijawu?

Esu wiinkpu jyunandu:

—Yu tyaadu ya'uxpuka'añ es n'axájum wiink ja'ayu dyios.

Tyaadu jyunán ko Paablu tkajxwa'xy ja ayuk ko ja Jesús jyikyppejky es ja'agyujxmu ja'ay jyikypyúktut nandu'an. ¹⁹Netu Paablu dyajnujxtu ma tu'ugu it txu'aty Areópagu, ma ñaymyúkudu es ñaywynma'añmyo'oyudu. Jap t'anmaaydu Paablu:

—¿Ti uxpujken myajmiimpy tyamu jembyu? Udsuty nnijawuyándupts. ²⁰Paadyuts nyajtáy ko xymyadya'aky yu wiinkpu. Yu'uts nnijawuyaambyuts ti 'yandijpy.

²¹Paaty jyunandu mut ko nidugekyu Atenus ja'ay es nandu'unu wiink ja'ay di'ibu tsunaay jap, yu'u myudowaampy ja jembyu uxpujken es tmadya'aga'añ ja jembyu ayuk.

²²Netu Paablu tyunaaye'ky ma jam ja ja'ayuty Areópagu, es t'anmaay:

—Miits Atenus ja'ayuty, tuts n'ixy oymyaaty ko miits xyjantsy'awdattu di'ibu mwindsu'kudup. ²³Es kots tu njudity kajpnóty, tuts n'ixy ma tu'ugu m'artáluty 'yity kuxja'ay: “Yaa n'awdajtum ja Dios di'ibu kyaj n'ixy'ajtum.” Pes oy. Ja di'ibu miits m'awdajttup, oy xykya'ix'attu, ja'ats miits ndukmugajxándup.

²⁴Ja Dios di'ibu yajkoj ja tsajp esu nax es nu'an ya naxwiin 'yity, yu'u windsun'ajtp ma tsajp es naxwiin. Kyaj ja'a tsyuanu tsajptugóty di'ibu ja'ay kyojtp, ²⁵nan kyaj tyugoy'ajtxuty es ja ja'ay pyudúkudut, ja'a ko yu'u nidugekyu xyajxájum, es xymyo'oyum

ja njiky'ajtun'ajtum es tugekyu di'ibu nmudajtum.

²⁶Yu'u tugekyu tu dyajkojy ja naxwiinudu ja'ay mut je'eyu ti'igyu ne'pyñ, es tu dyaky ja lugaar esu tiempu ma tsyuanudut nidugekyu naxwiinudu ja'ay. ²⁷Es ja Dios tu tpujta'aky tugekyu es ja ja'ay 'yuxta'ayudut es pyaadudut, mut ko tuy'ajtum kyaj jagam 'yity ja Dios. Taa ja'a ma udsajtum nidu'uk nidu'uk. ²⁸Ja'a ko Dioskyujxm njiky'ajtum, nyu'xam es n'ijtum. Extum nandu'an jyunán nidu'uguty miidsu mjaabyuty: “Udsajtum xy'u'unk'ajtum ja Dios.”

²⁹Ko udsajtum xy'u'unk'ajtum ja Dios, kyaj njuna'anum ko Dios yu'u éxtumu awinnaxu oorú, platu o tsaa, di'ibu ja'ay kyejpy éxtumu ky'u'm winma'añ. ³⁰Dios kyaj ttukkumudooy yu ja'ayuty ko kyaj 'yawdátuty ma naty kyajnum tnijawudu. Per tyam 'yane'empy mut nidugekyu naxwiinudu ja'ay es dyajtugátstut ja wyinma'añ es t'awdátut ja Dios. ³¹Paaty ja Dios tpujtáky tu'ugu xuu ma tpayo'oya'añ yu naxwiinudu ja'ay mut ja tuy'ajtum mut ja'agyujxm ja ja'ay di'ibu tu twin'ixy; es twinma'añ'ijxy nidugekyu ja'ayuty mut ko dyajjikyppejky tadu ja'ay.

³²Ko tmudoodu Atenus ja'ay ma jyikyppejky ja o'kpaty, tam ja ja'ayuty di'ibu tyukxiktu, esu wiinkpu jyunandu:

—Jaadsu tadu nmudoo'ittut ko jatugok mgajxut.

³³Net ja Paablu tsoyo'ñ. ³⁴Es ni-ja'ajuty di'ibu myudoodu tmubajktu es tpanujxtu Paablu. Es tu'uk txu'aty Dy-onís, di'ibu ijtp justisu jap Areópagu, es nandu'an tu'ugu toxytyujk di'ibu xyu'aj-typy Dámarus, es nandu'unu wiingá-typy ja'ayuty myubajktu.

Paablu jap Korintu

18 Netu Paablu tsoyo'ñ Atenus es ñejxy ma Korintu kajpn. ²Es jap

tpaty tu'ugu israelitu di'ibu xyu'ajtypy Akilu, jap kyugajpnuty ma Pontu ñax es naamnemu naty tsoon Italya mut ja ñudo'oxy Prisilu, es jyajty Korintu, ja'a ko ja yajkutujkpu kopk Klaudyu tni'ana'amu es nidugekyu israelituty tsoondut Romu. Netu Paablu ñejxy tku'ix-a'ñ ja Akilu esu ñudo'oxy Prisilu, ³es mut ko yu'ujuty nandu'un ya'o'oyudup yu wit tujk éxtumu Paablu dya'oyu, paadyu Paablu oj wye'emy mut yu'ujuty, es tmuttuunmijky. ⁴Es saabudu saabudu Paablu ñejxy ma tsajptujk es t'anuumu israelituty es di'ibu kyaj 'yisraelituty, ko Jesús yu'u du'un ja Kristu es tmubáktut.

⁵Tsoy'ondy Masedonu yu Silas mut ja Timotee es jyajty Korintu. Net ja Paablu tmastuty ja wyit tujk tuunk es tkajxwa'xnu mut ja israelituty ko tuy'ajtunu Jesús yu'u du'un ja Kristu di'ibu yu'ujuty 'yawijxtup. ⁶Per ja israelituty net jyot'ambujktu es t'anmaaydyu wi'ixáty ja Paablu. Netu wyit twinxijty ja Paablu éxtumu ijsxw'umun ko kyajpu israelituty tmubuka'añ, es t'anmaay:

—Miidsuty ku'am mmudajttup ja peky mut ko kyaj xytsyeky ja nitsokun. Es uj kyajtsu peky nmudaty. Es tyam nujx ngajxwa'xa'añuts ma ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelituty.

⁷Net ja Paablu tsoy'oñ ma tsajptujk es ñejxy ma tyujku Tisyu Justu di'ibu Dios 'yawdajtypy, di'ibu tsynaapy jap tsajptujk pu'aay. ⁸Esu Krispu yu'u naty windsun ijtp ma ja tsajptujk, es mut nidugekyu di'ibu naty tsynaaydyup ma ja jyuan tyujk myubujktu ja Nindsun'ajtum Jesús ko tmudoodu di'ibu Paablu kyajx, es nandu'un may ja Korintu ja'ay tmubujktu ja Jesús es ñubajttu. ⁹Net ja Nindsun'ajtum Jesús t'anmaay ja Paablu koots ma tu'ugu ijsxma'tun, es jyunañ:

—Katu mdsu'ugu. Kajxwa'x'adu'uts. Katu m'amón. ¹⁰Ujts mij mut n'ity. Ni

pún wi'ix mgatúnudut. Taa may ja ja'ay di'ibuts uj xymyubukándup ma tyadu kajpn.

¹¹Net ja Paablu wye'emy Korintu tuk jumajt jakujm, es dya'uxpeky ja ja'ay mut ja Diosu 'yayuk.

¹²Es óknum 'yijty gobernador yu Galyón ma Akayu ñax. Es net ja israelituty ñaymyujkudu es tmudsiptso'ondy Paablu, es dyajnujxtu ma justisutujk. ¹³Es t'anmaaydyu gobernador:

—Tyadu ja'ay yu'u 'yanmaapy ja ja'ayuty ko t'awdátut ja Dios es kudii éxtum jyuna'añ ja n'ana'amun'ajtum.

¹⁴Paablu myugajxaambyu naty ja gobernador ko ja gobernador t'anmaay ja israelituty:

—Punu tyadu ja'ay tu tyuundugóy o pun maju pyeky, tyámuts nmudówt yajxón es ndúnut ja justisu mut miits israelituty; ¹⁵per ja'a ko kyaj dyu'unuty, miidsuty tyam m'uundu mut je'eyu ayuk es ja'ay xyuujuty es miidsu m'ana'amunuty, paaty ixtu ku'am miidsuty. Uj, kyajts n'ity fwez mudu tadu winma'añ.

¹⁶Es net dyajpudseemy ma jap ja justisutujk. ¹⁷Net nidugekyu grieguty tmajtsu ja Sóstunas di'ibu ijtp windsun ma ja tsajptujk, es twojptu justisutujk wyinduuy ma ja gobernador Galyón. Per ja Galyón kyaj ttuun kwentu yu tyaadu.

Paablu jya'ty jatugok Antyokiui es tsoon myuduguk ok Dios 'yayuk kajxwa'xpu

¹⁸Paablu wye'emy kanak xuu jap Korintu. Es net ñayjyugajxu mut ja myugu'uktujk. Taa tyujkun barkoty es ñujxtu mut ja Akilu esu Prisilu ma Siryu ñax. Ko kyajnum tyuku barkoty jap Senkreu, Paablu ñaygyuka'ptaayu es tkuydyúnut éxtum twandaky. ¹⁹Es ko jyajty ma Éfesu kajpn, netu Paablu

tnikeky ja Prisilu esu Akilu es ñejxy ma tsajptujk, es myadya'aga'añ mut ja israelítuty di'ibu jap naymyujkudup. ²⁰ Es ja israelítuty myunu'xtáku es waanu 'yakwu'umut, peru Paablu kyaj t'a'ijxu. ²¹ Net ñayjyugajxu mut yu'ujuty, es t'anmaay:

—Ja'a kots n'ita'añ Jerusalén es nduna'añuts ja xuu di'ibu wingoomp. Per mínupts jatugok pun junaamp ja Dios.

Net tsoyo'ón Éfesu es ñujxnu barkoty. ²² Ko jyajty Sesareeu, ta ja Paablu pyatujku Jerusalén es tkajxpe'xy ja mubujkputujk di'ibáty naymyujkudup jam. Es net jyujptáky Antyokiia. ²³ Jap wye'emy jekyjyawu. Net tsoyo'ón jatugok es tku'ijxy kajngajpn ma Galasyu ñax es Frijyu ñax, es dyajmujiwinudu myubujkun nidugekyu pánuty 'yaxájudu Jesús éxtumu Kristu.

Apolus jap Éfesu

²⁴ Es ma tadu tiempu jyajty jap Éfesu tu'ugu israelitu di'ibu xyu'ajtypy Apolus. Jap kyugajpnuty Alejandriia. Es jantsy oy tkajxwa'xy, es ñija'ap yaxón ja Diosu jyaabyajtun. ²⁵ Tu tjaty ja Nindsun'ajtam Jesusu 'yuxpujken es tsuj es wa'ats tkajxwa'xy ja Jesusu jya'a, oy yu'ayu je'eyu tnijawu di'ibu Fwank Yajnubajtpu tyuk'uxpujk ja ja'ayuty. ²⁶ Netu Apolus muk aa muk jot tkajxwa'xy ma ja tsajptujk. Es ko tmudoodu Prisilu esu Akilu, net yajwooy abeky es ya'uxpujknudu waanu oy mut ja Jesusu 'yuxpujken esu ñitsokun. ²⁷ Ko Apolus ñuxáñ ma Akayu ñax, ja myugu'uktujk di'ibu myubujktu jap Éfesu tjaaydyu tu'ugu neky mut di'ibu myubujktup jap Akayu, es t'axájut yaxón yu Apolus. Ko Apolus jyajty Akayu, net tpudujkudu ja'ayuty di'ibu tu t'axájudu Jesús éxtumu Yajnitsókpu mut ja Diosu myay'ajtun. ²⁸ Es mayjya'ayóty ja Apolus oj tukkutuku israelitu ja'ayuty

ko tpujtáky yaxón ja ñiwiin ñidu'u, es ttuk'ixy ma Diosu jyaabyajtun jyuna'añ ko Jesús yu'u Kristu di'ibu Dios wyin'ijx es tkejxy. Es kyaj mbaat ja israelítuty ñakyjyuna'andu ko kyaj tuy'ajtun.

Paablu jap Éfesu

19 Es ko Apolus 'yijty Korintu, netu Paablu tninajxnu tun kopk. Ta jyajty Éfesu ma tpaty naagudyu ja'ay di'ibu myubujktup. ² Esu Paablu dyajtuuy:

—¿Tu xy'axájudu miidsuty ja Espiritu Santu ko xymyubujktu?

Net 'yadsoodu:

—Ni je'eyuts tu ngamudoy ko jyaadyu Espiritu Santu.

³ Netu Paablu dyajtuuy:

—¿Di'ibu nubajtun muut tu mnubety miidsuty?

Es 'yadsoodu:

—Extum ja Fwank Yajnubajtpu oj yajnubéty.

⁴ Esu Paablu 'yanmaay:

—Fwank oj dyajnubéty ja ja'ay di'ibu naty tu jyodumbittu, es t'anuumudu es tmubáktut di'ibu ja miimp óknum, ja'a 'yandijpy ja Jesús.

⁵ Es ko tmudoodu tyaadu, net ñubajttaaydyu mut ja Nindsun'ajtam Jesusu xyuu. ⁶ Es ko ja Paablu tku'unikooñ ja ja'ayuty, net ja Espiritu Santu ñimiinudu, es ja ja'ayuty tkajxtu wiingátypyu ayuk es tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk.

⁷ Nimajmajtskun ja yedyujk wyínuty.

⁸ Tuguk po'o Paablu oj yo'oy ma ja tsajptujk, es ni nu'un kyaja'aw kyatsuk'u tmugajxy ja ja'ay es tmubáktut wi'ix ja Diosu kyutujkun. ⁹ Per tap ja ja'ayuty di'ibu kyaj tmubujktu di'ibu Paablu kyajxypy, es kyajxtu axuuk mut ko yu'u tpanujxtu ja Jesús éxtum ja Kristu. Net ja Paablu tsoyo'ón ma ja tsajptujk es tmonejxy ja di'ibu myubujk ma Tiranu 'yeskwelu, es jap muut ñaygyajxudu bom bom. ¹⁰ Du'un ya'uxpe-

jky majtsk jumajt, paaty nidugekyu ja ja'ay ojts tnijawudu ja Jesusu 'yayuk jam Asyu ñaaxóty, du'un di'ibu israelítuty es nandu'un di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ¹¹ Es ja Dios ttuun jantsy muj ja muj'ajtun mut ja Paablu. ¹² Esu ja'ay ttuknimiindu Paablu yu payu esu wit, esu Paablu je'eyu yajtukpáty ja wit, es yajtukn-inujxtu ja puma'ay es 'yagudaktaaydyu. Es pánu ka'oybyu myudajttup, nandu'un pyudsuumda'ay.

¹³ Es jap nija'ajuty ja israelítuty di'ibu judijttup kajpngajpn es dyajpudsúmdu ja ka'óybyuty di'ibu ja'ay myudajttup. Ta tjayajpudsumandu ja ka'óybyuty mut ja xyuu ja Nindsun'ajtum Jesús, es t'an-maaydyu ja ka'óybyuty:

—Ujts mij n'ane'empy Jesús xyu-gyujxm di'ibu Paablu kyajxwa'xypy, jpudsumdu!

¹⁴ Es du'un tyuundu nijuxtujk tukka'ax yu Eseevu, israelitu teedywyindsúnu myaanguty. ¹⁵ Es tugok ko du'un ttunandu, ja ja'ay di'ibu ka'oybyu myudajtypyu net 'yadsooj:

—N'ixy'ajtypyuts ja Jesús, es nni-ja'abuts pún ja Paablu, per miidsuty, gmbúnu du'un miidsuty?

¹⁶ Esu tyadu yedyujk di'ibu myudajtypy ja ka'oybyu, net kyuxpujty ja'ay ñikujxy es axuuk ttuun nidugekyu, yajwojptaaydyu tugoty, es dyajkaktaaydyu niwa'ats uxwa'ats es tsyayujttaaydyu.

¹⁷ Es ko tnija'adu nidugekyu di'ibu tsu-naaydyup jap Éfesu, israelítuty es di'ibu kyaj, net tsyu'kadyaaydyu es twind-su'kudu ja Nindsun'ajtum Jesús.

¹⁸ Nandu'un may di'ibu myubujktu myiindu mayjya'ayóty es tnigajxtu ja pyeky di'ibu tu ttundu, ¹⁹ es may yu ja'ayuty di'ibu tu ttuun yu brujtu win-ma'añ, dyajmiindu ñeky es tnino'ktu mayjya'ay wyinduuy. Es ko twijtstu ja kywentu nu'un ja ñekyu tsyoo, ja'a twijtspudsuumdu justyikxmyajk milu platu meen, es tu'ukpu platu du'un éxtum tuk

xuu yajmujúy yu tuumbu. ²⁰ Es du'un oj ñejxy ja Diosu 'yayuk oymyaaty es dya'i-jxu myuk'ajtun.

²¹ Es ko tyaadu ñajxy, net ja Paablu jyunañ ñujxa'añ Jerusalén, es ñax-a'añ Masedoñu es Akayu. Nandu'un jyunañ ko tsyoonut Jerusalén, ta ñujxa'añ Romu. ²² Net tkejxy jap Masedoñu nimajtsku pyudujkubu, Timotee mudu Erastu, esu Paablu 'yakwe'emy ma Asyu ñax.

Mayjya'ay ñayya'ax ñayjyókudu Éfesu

²³ Es ma tadu tiempu ja ja'ay ni'igu ttuk'ya'ax ttukjoktu jam Éfesu mut ja'agyujxm púnuty pyanujxtup ja Jesús éxtum ja Kristu. ²⁴ Tamu naty tu'ugu plateeru di'ibu xyu'ajtypy Demetru. Tadu Demetru ya'agojwinnajxypy mudu platu ja tsajptujk ma t'awdattu Dyanu, es net tteeky ja tsajptujku'unk. Ni'igu myeenbyaattu ja Demetru es púnuty muut tyundu. ²⁵ Paadyu Demetru dyajnaymyujkudu ja ja'ay di'ibu tyuunk'ajttubu tadu tuunk, es t'anmaaydyu:

—Mugu'uktujk, miits mnija'adup ko tyadu tuunk, yu'u muut ja jiky'ajtun ñaxy yajxon. ²⁶ Per miits m'ijxtup es mmudoodup ko tadu Paablu jyuna'añ ko yu dios di'ibu yedyujk kyoj ya'o'oyadup, kyaj yu'u Dyíósuty. Es du'unu mayjya'ay ttukmubeky, kyaj yaayuty Éfesu, nandu'un ma tugekyu Asyu ñaxwíndu. ²⁷ Nugoo tyaadu t'okkudsu'ugu'ajnu, kyaj yu'u je'eyu ko nduunk'ajtum kyutugóyut, nandu'un tsojk ñujkx pún kyaj t'okmujpujtáknú yu ndaak'ajtum Dyanu tsajptujk, nan tsojk ñujk kyutugooynú ja myuj'ajtun yu ndaak'ajtum Dyanu, di'ibu tyam 'yawdajtypy ja ja'ay ya Asyu es tugekyu naxwíndu.

²⁸ Ko tmudoodu tyaadu ja ja'ayuty, net jyot'ambujktaaydyu es yax jyojktu:

—¡Muj kujxm yu Dyanu di'ibu Éfesu ja'ay wyindsu'kudup!

²⁹ Es du'un ja ja'ayu wyinma'añ jyo'ptaaydu ma tugekyu kajpn. Es net tmajtstu ja Paablu jyamyuut di'ibu xyu'ajtypy Gayu esu Aristarku, nimajtsku tadu yedyujk jap kyugajpnuty Masedoñu, es dyajnujxtu tpawijts tpajudojttu ma ja kyumdattujk, ma ñaymyujkudu mayjya'ay. ³⁰ Net ja Paablu nandu'un jyatukuyañ jap es tjamugajxañ ja mayjya'ay, per ja di'ibu myubujktu kyaj ñasmajtsu. ³¹ Es nandu'un naaguty ja Paablu myutnaymyaayubu di'ibu kuduunk'ajttup Asyu, 'yanmaayu ko kyaj tyúktu jap. ³² Es ma ja mayjya'ayu naty jap ni'igu jyantsyya'ax jyantsyjoyktu, tam tuk peky di'ibu wiink junándup, es jatuk peky nan wiink. Ni kyayajjaygyúku ti dun kyajxtup o ti dun ko ñaymyúkudu. ³³ Es nija'ajuty di'ibu jap ttukmumadyaktu yajxon ja Alejandru wi'ixu naty 'yadu'utstu. Es ja israelítuty tsojktu esu Alejandru ñiwa'kpudsúmut ma ja mayjya'ayun. Net t'adijwa'xtu ja ja'ayuty es dya''awatstu ja tu'u es tmunujxtu ja Alejandru mayjya'ay wyindum. Es yu'u ttuk'ijxy ja ky'u es 'yamóndut es jyakajxañ mut yu'ujuty. ³⁴ Per ko tnija'adu ko yu'u 'yisraelítuty, net yax jyojktu nidugekyu oy majtsk oorun:

—¡Muj kujxm yu Dyanu di'ibu Éfesu ja'ay wyindsu'kudup!

³⁵ Net ja Éfesu uskribaan dya''amoon ja ja'ayuty, es t'anmaay:

—Mugu'uktujk, Éfesu ja'ayuty, nidugekyu naxwíñudu ja'ay ñija'adup ko tyadu Éfesu kajpn yu'u 'yawdajtypy yu Dyanu es tkwentu'attu yu Dyanu 'yawinnax di'ibu kudak tsajpótm. ³⁶ Es kyaj mbaat pún jyuna'añ ko kyaj tyu'ajtnuty. Paaty amondu es winmaydyu yajxon pún ti mdunándup.

³⁷ Yu tadu yedyujkuty di'ibu miits tu xyajmíndu, kyaj tu tmaatstu tiity jap tsajptugóty es kyaj wi'ix jyuna'andu axuuk mudu ndios'ajtm Dyanu.

³⁸ Es punu Demetru esu di'ibu muut tyundu myudajtypy ja tuy'ajtn, es pún ñi'uunnyaampy, pes taa yu fwez es taa yu justisutujk. Jam mbaat t'awanu es tkuyáktu ja tyu'ajtn nidu'uk nidu'uk. ³⁹ Es pún miits mmudajttup jatuu'u'uun, pes mugajxtu justisutujk ko ja'ay yajnaymyúkudu esu junttu xytyúndut yajxon. ⁴⁰ Ja'a ko pún yu'u gobyeeunu tnijáwat di'ibu tyam mduundup, mbaat xypyekymyo'oyum éxtumu tsiptuumbu, mut ko kyaj mbaat nmo'oyum yu tuy'ajtn di'ibu tyam mduundup.

⁴¹ Es ko tyaadu du'un jyunañ, net t'anmaay ja ja'ay es ñujxtaayñut.

Paablu jyudity Masedoñu es Gresyu

20 Es ko ñajxy ma ja'ay ya'ax jyojktu, net ja Paablu dyajnaymyujku ja di'ibu tu tmubeky ja Jesús, es tmoodyu ja kajxwíjun. Net ñaymyastuttaayudu. Ta ñejxy Masedoñu, ² es tku'ijxy kajp-ngajpn, es ni'igu tjotmukwingajxudu ja myugu'uktujk mut ja 'yayuk, es óknum jyajty Gresyu. ³ Jap wye'emy tuguk po'o. Es ko jap tsoonáñ es ñujxánnu barkoty Siryu, net tmudooy ko ja israelítuty tyuna'añuty axuuk. Paaty ja Paablu jyunañ ko jyumbítut tekykyu'um es ñáxut jatugok Masedoñu. ⁴ Net jyamyuut'ajtudú ja Sópatri, myaangu Pirru, di'ibu kugajpn Bereeu, ja Aristarku mut ja Segundu di'ibuty kugajpn Tesalóniku, ja Gayu di'ibu kugajpn Derbe, ja Timotee, es nandu'unu Tíkiku mut ja Trófimú di'ibu tso'ondup ma Asyu ñax. ⁵ Tyadu mugu'uktujk tu ñajxtu jawyiin es tu xy'awíxtuts ma Trouu kajpn. ⁶ Es uudsuty n'awijxyuts ja pasku xuú, es óknum ndso'oñuts Filipus barkoty. Ja kyummugoxk xuú nnaybyáttuts mut

ja nmugu'uktujkats jap Trous, es jap nwa'umuts juxtujk xuu.

Paablu mudu mubujkputujk jap Trous

⁷ Es ma ja domingu xuu, net uudsuty nnaymyukudu mut ja mubujkputujk, es ja tsajkaaky yajtujukwa'xut éxtamu Nindsun'ajtum Jesús tnastu'unu. Paablu yu'u ya'uxpukudu tsu'p paat, mut ko tsoona'añu naty jakumbom. ⁸ Es tapu naty tu ñaymyúkudu ma tu'ugu kwartu kujxmbu, ma naty mayu lampru tyoy. ⁹ Es tu'ugu una'k di'ibu xyu'ajtypy Eutiku, tamu naty 'yu'uñu ventanu agu'ay. Ko Paablu jantsy jeky kyajxy, ta ja Eutiku ja tsuu pyátunu. Ko myanajxy, ta kyumaanajxy ma tuguk niku'uyu tujk. Ko oj dyajpudu'uktu, tu naty 'yo'knu. ¹⁰ Net ja Paablu jyunaiky ma ja Eutiku es tmuneen, es t'anmaay ja myugu'uktujk: —Katú mjotmay'ooktu. Jiigy'u.

¹¹ Net ja Paablu pyejty jatugok es dya-jwa'xy ja tsajkaaky, es kyaaydyu. Es net tmugajxtu extu ko xyuuñu. Ta tso'oñ. ¹² Ja ja'ay di'ibu jam dyajnujxtu ja Eutiku jiiky, ni'igu ja'a wyu'umdaaydyu jotkujk.

Paablu ñejxy Miletu

¹³ Es ko Paablu ñujxa'añ tekykyu'um, net jyunañ ko uudsuty nujxtupts jawyiin barkoty es nnaybyaadudats Asu. ¹⁴ Es ko nnaybyátudats mut ja Paablu jap Asu, ta yu'u tyujku barkoty ma uudsuty, es oj nnujxtats ma Mitilene. ¹⁵ Es ndso'oñuts jap jakumbom es nnajxtats Kiiu. Ja kyumduguk xuu njajttats ma Samos. Ja kymmajtaxxuu nbe'xyuts waanu jap Trojilyu. Taanum njajttats Miletu. ¹⁶ Es kom ja Paablu kyaj mayu tiempu tmu-daty Asyu, kyaj ñujxáñ Éfesu, ja'a ko tsejkyu jya'ta'añ jap Jerusalén es dyajnax-a'añ ja Pentukostés xuu.

Paablu tmugajxy ja Éfesu mubujkputujk

¹⁷ Es ko 'iyjty jap Miletu, net tni-gajxu ja mujja'aydyujk di'ibu ijtup ma mubujkputujk ñaymyúkudu jam Éfesu. ¹⁸ Es ko myiindu, net ja Paablu t'anmaay:

—Miits mnija'adup wi'ixuts uj nnayjyagyépyuty extu ma nmiiñ jawyiin ma yu Asyu ñaxwñudu. ¹⁹ Tugekyu ja tiempu mats n'ijty mut miidsuty, nmuduñuts ja Nindsun'ajtum Jesús yuunk naxypy, es nya'axyuts mudu winnuu, es kanak peky di'ibuts tsip nyajñajx ja'agyujxm kots axuuk xytyuundu ja israelitu ja'ayuty. ²⁰ Ngajxwa'xyuts tugekyu di'ibu oy mut miidsuty, es nya'uxpuktu tsajptugóty es ma mdujkuty. ²¹ Es tuts n'anuumu ja israelítuty es di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es jyumbíttut ma Dios es tmubúktut ja Nindsun'ajtum Jesukristu. ²² Tyámuts nnejxy Jerusalén, es xykyéxyuts yu Espíritu Santu, ni nganjáwuts wi'ixuts jap njátut. ²³ Je'eyuts nnijawu ko majatyu kajpn mats nnaxy, yu Espíritu Santu xy'anuumuts kots ndúkut pujxndugóty es n'ayówudats. ²⁴ Per mudu tyaadu kyajts ndsu'ugu. Esu njiky'ajtanuts kyaj ti tsooty mut uj, ko je'eyu nyajkúxut yu nduunguts di'ibuts tu xymyo'oy yu Nindsun'ajtum Jesús es n'anuumut ja oybyu ayuk ko Dios tsyejpy yu naxwñudu ja'ay.

²⁵ Es tyam nnija'abuts tuy'ajtan ko ni pún miidsuty di'ibu tu nya'uxpékyuts wi'ix ja Dios yajkutíky, kyajts xyñakywyin'íxtut. ²⁶ Paaty tyam n'anuumuya'andu ko kyajts uj miits xypyeky'íxtut ko m'ooktat pekyoty, ²⁷ mut ko tu n'awanu tugekyu yu Dios ja 'yayuk es kudiibu myajtugóyudut. ²⁸ Naygywentu'átudu, es nandu'an kwentu'attu ja mubujkputujk ma yu Espíritu Santu tu mbujta'agyuty

es xykywentu'áttut nidugekyu ja ja'ay di'ibu pyojpáty tu tkubajtxuty yu Nindsun'ajtum Jesukristu mut ja kyuhum ne'pyñ kruuzkujxm.

²⁹ Es nnija'abuts kots nnajxut, net myínut wiink ja'ay di'ibu yajtagoy-aampy yu di'ibu myubujktup ja Kristu, éxtumu waxka'uk di'ibu awa'an es dya-jtagóy yu borreegu. ³⁰ Nandu'un nija'a-juty miidsuty ku'um pyudu'uga'añ, es mmo'oya'anadu yu wiinkpu uxpujku di'ibu kyaj tyuy'ajtunaty, es ttukpanujx-a'añ di'ibu tyam myubejkypy ja Jesús.

³¹ Paaty mnaygywentu'átudup. Jamyat-stu ko tuguk jamujt, xuuñ es koots, ji-ibuts ko nmo'oy yu kajxwíjün nidu'uk nidu'uk miidsuty.

³² Mugu'uktujkuty, tyam n'anuumudu ko wu'umdu mut ja Dios es kuydyundu ja ayuk di'ibu 'yawa'anup wi'ixu Dios xytyu'unxum ja may'ajtun. Tadu ayuk tmudaty ja muk'ajtun es xyajmuk'ajtum nidugekyu es xykyupujkam tsajpótm es n'ijtum mut yu'u di'ibáty myubujktup ja Jesús. ³³ Kyajts uj ni na'a tu ndseky ni pánu myeeñaty o ja wyítaty.

³⁴ Yajxón xyñijáwudu ko tats nduñ mudats ngu'umgu'u es tu nbaadyats di'ibu naty uj xykya'ijtxup es di'ibu ka'ijtxup ja njamyududyats. ³⁵ Tats miidsuty nya'uxpeky es tu nduk'ixtu ko xytyúndut es xypyudúkudut di'ibu tagoy'ajtxup, es xyjamyátstat ja Nindsun'ajtum Jesusu 'yuxpujku ko jyunañ: "Ni'igu njotkujk'ajtum ko wiink ja'ay nbudujkam es kyaj ko wiink ja'ay xypyudujkam."

³⁶ Ko du'unu Paablu jyunañ, net ñaygyoxtonaadyáku es kyajxtáky mut yu'ujuty. ³⁷ Nidugekyu jyuydyaaadyu, es ñaymyunánadu es tsu'xtu ja Paablu. ³⁸ Es ta wyu'umdaadyu jotmaymyut, ja'a ko 'yanmaayu ko kyaj tnaky'ixtut. Es net oj tnasówudu extu ma ja barku.

Paablu ñejxy Jerusalén

21 Es ko nmastuttaayuts ja nmugu'uktujkuts, ndujkuts barkoty, es ja barku ñejxy tuyu es jya'ty ma ja Kos kajpn, es jakumbom nnejxyuts Roodus. Nétuts jap ndso'ondus esuts nnajxtu Pátaru. ² Jap Pátaru mbáttuts tu'ugu barku di'ibu nujxp Fenisyu, es ndujkuduts es oj nnajxtuts. ³ Najxtuts aga'andsoo ma Tsyipre es oj nnajxtuts extu Siryu. Esu kapitangu byarku, yu'u myunejxypy ja tsemy Tiru, paaty ja barku oj ñejxy jap.

⁴ Jap nbáttuts di'ibu myubujktu ja Jesús, es n'ijttuts juxtujk xuu mut yu'ujuty, es yu'ujuty Espíritu Santukyujxm t'anmaadyu kudiibu Paablu ñujxut Jerusalén. ⁵ Es ko ñajxy juxtujk xuu, net ndso'onduts. Es nidugekyu nmugu'uktujkuts oj xyñasówuduts, yedyujk toxytyujkuty es mut ja una'ku'unguty, es ñujxtaadyu kajpnbu'am jam pu'ujótm, es nnaygyoxtonaadyákuduts es ngajxtáktuts. ⁶ Nétuts nnayjyugajxudu es nnaymyunánuduts es udsuty nnajxtuts barkoty, es yu'ujuty jyumbijnadu ma tyujk.

⁷ Nyajkugujxuduts ja nvyaju ma jikymyejyñ Tiru es extu Tolemaydyu. Es jap ngajxpo'xtats yu nmugu'uktujkuts es nwu'umduts mut yu'ujuty tuk xuu. ⁸ Es jakumbomu Paablu es udsuty di'ibuts mut yu'u ndso'onda, njajttuts ma Sesareeu kajpn. Es nnajxtuts ma Filipu di'ibu Jesús ja 'yayuk kyajxwa'xup. Tadu Filipu yu'u tu'uk di'ibu ma yu nijxtujkpu yedyujk win'ijxudu di'ibu myubujktup ja Jesús, es yu'ujuty tpudúkut ja ku'ekytyo'oxyuty di'ibaty ayoodup. Es jap nwu'umduts mut ja Filipu.

⁹ Ja Filipu japu ñuux nimajtaxk di'ibu kyaj tu pyuktu es di'ibu jittu Diosu kyu-gajxpu. ¹⁰ Ko jap n'ijttuts waanu jeky,

net jyajty tu'ugu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Agaabu, di'ibu tso'omp Judee. ¹¹ Ta oj xyñimínuts es twijtse'ky ja pyo'owuunu Paablu, es ñaydyukkuwu'ün ñaydyuktekywyu'unu, es jyunañ:

—Yu Espíritu Santu du'un jyuna'añ: “Jap Jerusalén yu israelítuty du'un tkuwuunut yu tadu po'owuunu ñiwind-sún es tkuyákut mut ja romanu ja'ay.”

¹² Kots nmūdoodu tyadu es mut ja Sesaree ja'ay, nétuts nmunu'xtáktu Paablu kudíbu ñujxat Jerusalén. ¹³ Peru Paablu 'yadsooy:

—¿Ti ko mju'uy mya'axtu? ¿Tits ko miits xyajjotmay'ooktu? Nayja'abuts kyaj je'eyu nyajkutsúm nyajtekytyúm, extu nayja'abuts es ngu'ooguduts ja Nindsun'ajtam Jesús jam Jerusalén.

¹⁴ Kom kyaju Paablu wyinmaaydyu-gatsáñ, nétuts njunandu:

—Wa'an yajtúñ éxtamu Nindsun'ajtam Jesús ttseky.

¹⁵ Net nnayjyup'ijxaduts es oj nnujxtuts Jerusalén. ¹⁶ Es xyjamyudajttuts nija'ajuty ja Sesaree ja'ay di'ibu myubujktu Jesús, es xymyñujxtu ma ja tyujku Mnasón, tu'ugu yedyujk di'ibu tso'omp Tsyipre es jeky tu 'yijnu tmubeky ja Jesús, es yu'uts xymyo'oyándup ja jajttákn jap Jerusalén.

Paablu ñaygyajxudu mut ja Santya'agu

¹⁷ Kots njajttu Jerusalén, nétadsu nmugu'uktujkuts xy'axájudu jantsy yajxón. ¹⁸ Jakumbom nnujxtuts mut ja Paablu ngu'ixtu yu Santya'agu, es tamu naty mayu mujja'aydyujk di'ibáty ja Jesús myubujktup. ¹⁹ Net ja Paablu tkajxpo'xtaay, es tmumadyaktaay ti ja Dios tu ttuñ Paablukyujxm ma ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ²⁰ Ko tmūdoodu tyadu ayuk, net t'awdajttu Dios es 'yanmaayudu Paablu:

—Weenu, mugu'uk. Tu xy'ixy ko kanák mil yu israelítuty tu tmubeky yu Jesús es nidugekyu yu'ujuty tpanujxtu ja Moisesu 'yana'amun, ²¹ es tu jyuna'añ ja ja'ay ko mij mya'uxpeky mut nidugekyu israelítuty di'ibu tsunaaydyup ma ja ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es kyaj tpanujxtu ja Moisesu 'yana'amun es kyaj yajtsúkut yu 'yu'unguty waanu ma ja yedyujk'ajtun, es nan kyaj tpanujxtu di'ibu jaayam ndu'unum. ²² ¿Ti ndu'unum? Ñijáwudubu net yu ja'ay ko tu mja'ty. ²³ Nik oy ko du'un xytyúnut. Tyaa nimajtáxku yedyujk di'ibu pyadunaampy yu wandakun. ²⁴ Nujx muut es mnayyajwá'adsudut mut yu'ujuty, es mij mgujúyubu tadu gastu tugekyu. Es ko ñáxudu tadu wandakun, net yu mwaay xykyaaptut mut yu'ujuty es net nidugekyu ja'ay tmawinma'añbyaadut ko kyaj tyuy'ajtanuty éxtam tu jyuna'añ mut mij, es ko mij nandu'un oy xypyanejxy yu Moisesu 'yana'amun. ²⁵ Es mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty es tmubektu Jesús, tu nja'ayum wi'ix ngajxmujkam ko kyaj tju'xtut yu tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáx, kyaj tju'xtut ja ne'pyñ o tsu'utsy di'ibu kyaj wá'ats tu wyindajxta'ay, es nandu'un kyaj myu'indúndut.

Paablu yajmátsy ma muj tsajptujk

²⁶ Net ja Paablu tmunejxy ja majtáxkpu yedyujk, es jakumbom ñayyajwátsudu nidugekyu. Netu Paablu jyajty ma ja muj tsajptujk es t'awánut ja teetytyujk na'a dyajjupkúxut ja wandakun es na'a dyajmínut ja windsu'kun.

²⁷ Ma kyajnum kyexy ja juxtujk xuubu wandakun, nija'ajuty yu israelítuty di'ibu tso'omp ma Asyu ñax, t'ijxtu ja Paablu ma ja muj tsajptujk taja'a es ma yu'uyuty ja israelitu ja'ayuty mbaat

tyúkudu. Net ni'igu yax jyojktu ja ja'ayuty, es tmajtstu Paablu, ²⁸ es muk tmugajxtu ja ja'ayuty:

—¡Miits israelitu mugu'uguty, pudujkuguts! Tyaadu du'un ja yedyujk di'ibu judijtp oytyim di'ibu kajpnuty, es ttuk'uxpeky tugekyu naxwínudu es kyaj twindsu'ugudu nmugunax'ajt nmugugajpn'ajtum, ni ja Moisesu 'yana'amun es ni yu nmuj tsajptujk'ajtum. Es nandu'un tu tmuduku ma tyadu muj tsajptujk ja grieggu ja'ayuty, es du'un kyaj tmuj'ixyu tyadu wa'ats lugaar.

²⁹ Du'un jyuna'añu tyadu israelítuty ko tu t'ixy ma Jerusalén kajpn yu Paablu mut ja Trófimu di'ibu Éfesu kugajpn. Paaty jyunandu ko Paablu tu tmuduku ma muj tsajptujk tuj'a yu Trófimu di'ibu grieggu ja'ay.

³⁰ Tugekyu kajpn tnijawuyandu ti tuun jajtup, es ja ja'ay myiñ puye'egyu. Net tmajtstu Paablu es pawitsy pajudoty dyajpudsuumdu ma ja muj tsajptujk, es netyu dya"adujktaaydyu ja muj tsajptujk'aa. ³¹ Tamu naty tim ya'oogánudu ja Paablu ko oj ya"awanu ja soldaadu windsungopk ko nidugekyu Jerusalén ja'ay ya'ax jyoktu. ³² Net ja soldaadu windsungopk dyajnaymyujku ja syoldaadutujk es ja soldaadu windsúnuty, es jyajttu puye'egyu ma mayjya'ayuty. Es ko ja ja'ayuty t'i-jxtu ja soldaadu windsungopk mut ja syoldaadutujk, net ja Paablu tasmajtsudu es kyaj tnakywojptu. ³³ Net ja soldaadu windsungopk tnimiñ ja Paablu es tmajtsy. Ta dyajnejxy kawuñ mut majtsku kadenu. Es ko waanu 'yijty, net dya-jtuuy ja soldaadu windsungopk:

—¿Mbán mijts, es ti tu xytyuñ?

³⁴ Peru ja'ayuty yaxkaktu wiingátyuty éxtum kyaj mbaat yu soldaadu windsungopk tmudoogúku di'ibu dun tuy'ajtun. Es net ja Paablu yajmunejxy ma kwartel. ³⁵ Ko jyajty ma ja kwartelu 'yeskaleeru,

net ja soldaadutujk kyuy'u'ku es yajmunejxy ja Paablu, ³⁶ ja'a ko pyamíñuty ja mayjya'ay pyaya'axy pyajékyuty:

—¡Ya'ooktu!

Paablu kyama'añ ma nimayjya'ay

³⁷ Es ko Paablu dyajtukuyandu ma kwartel, net t'anmaay ja soldaadu windsungopk di'ibu ijtp ma ja batayonk:

—¿Tits mbaat nnigajxy?

Es ja soldaadu windsungopk 'yadsooy:

—¿Mij mjaitypy mgajxtu grieggu?

³⁸ ¿Tii mij kyaj m'eijptuja'ayuty di'ibu tuuyup mut tsiyptuñ yu yajkutujkpu es dyajpudseemy ma muj ittum taxk mil yu yajja'ay'o'kpu?

³⁹ Net ja Paablu 'yadsooy:

—¡Kyaj! Israelitu ja'ayuts uj, jáputs ngugajpnuty Tarsu, di'ibu ijtp muj ma Silisyu ñax, romanu ja'ayuts uj. Tunu may'ajtun, meegyuts ja tiempu esuts ja ja'ay nmugajxtu.

⁴⁰ Es ja soldaadu windsungopk tmooy ja tiempu. Netu Paablu tyunaaye'ky ma ja eskaleeru es ja ky'u'u ttuk'ijxy ja ja'ay es 'yamóndut. Es ko 'yamoondaaydyu ja ja'ay, net oj tmugajxy mut ja ebreeu ayuk, es t'anmaay:

22 —Miits mujja'aydyujkuty es mi-its mugu'uktujkuty, mudowdu wi'ixuts nnayñikajxtu'uda'añudyuts.

² Ko tmudoodu tkajxy ja ebreeu ayuk, net ni'igu 'yamoondaaydyu. Es ja Paablu 'yanmaayadu:

³ —Uj israelítuts, japts nmax-u'unk'ajty Tarsu, Silisyu ñaaxóty, es yaats nye'ky Jerusalén es Gamalyéluts xya'uxpuk. Yajtuk'ijxuts oy ja n'aptujk'ajtumu 'yana'amun es amumdu'uk jótuts nmudúñ ja Dios, éxtum miidsuty nidugekyu tyam xytyundu. ⁴ Ujts tuuyup nmudsip'ajtuts yu di'ibu pyanejxypy ja Jesusu 'yuxpukun, extu nya'oogánuts es nyajnejxyuts tsimy yedyujk toxytyujk, mbujta'aga'añuts pujxndugóty. ⁵ Es

ja teedywyindsungópik es nidugekyu di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty nija'adup ko yu'ujuty dyajktu neky mut ja nmul'israelitu'ajtum di'ibu Damasku tsunaaydyup. Nujxpudsu naty jam, n'uxta'aya'añuts di'ibu myubujktup ja Jesús, es nyajmina'añuts ya Jerusalén es ndukkumadowa'añuts.

⁶ Ko nja'tánuts Damasku, éxtum kijkyxyuu, nétuts n'ijxy jyajy nikujxmuts tu'ugu muk jajun di'ibu tsajpótm tso'omp, ⁷ es ngudaayuts. Nétuts nmudooy tu'ugu ayuk ko jyuna'añ: "Saulu, Saulu, ¿Tits ko xypa-judity?" ⁸ Nétuts nyajtuuy: "¿Mbún mijts?, Windsún." Es xy'anmaayuts: "Újtsuts Jesús nazarenu di'ibu mij mbajudijtypy." ⁹ Ja njamyuduts t'ijxtu ja jajun, per kyaj tjaygyujkudu ja ayuk di'ibuts uj xymyugajx. ¹⁰ Nétuts uj n'anmaay: "¿Tits ndúnup?, Windsún." Nétuts xy'anmaay ja Nindsun'ajtum: "Pudu'uk es nujx jap Damasku es jap m'anuumudut tugekyu ti mdúnup."

¹¹ Es ko ja jajun oj xyajwiindsuts, nétuts ja njamyuduts xyajnejxy witsy extu njajtyuts Damasku.

¹² Jap tu'ugu yedyujk di'ibu xyu'ajtypy Ananius. Yu'u jyantsy'awdajtypy ja Dios es tkuydyúñ ja Moisesu 'yana'amun, es nidugekyu israelítuty di'ibu tsunaaydyu Damasku yajxón muut 'yijty yu'u. ¹³ Es ja Ananius xyñimiiñuts es xy'anmaayuts: "Mugu'uk Saulu, ijsxwa'x jatugok." Es netyu jatugok oj n'ijxwa'xyuts es net n'ijxyuts ja Ananius. ¹⁴ Nétuts xy'anmaay: "Yu Dios di'ibu n'aptujk'ajtum wyindsu'kudu jékyp, tu mwin'ixyuty es xy'ixy'átut di'ibu yu'u tsyejpy, es xy'ixut ja Di'ibu Jiky'ajtp Tuy'ajtun Muut es xymyudówt di'ibu yu'u kyajxypy. ¹⁵ Esu Dios mbujta'agánup es xykyajxut ja 'yayuk ma nidugekyu naxwínudu ja'ay, es xytyukmumadya'agut di'ibu tu xy'ixy

es di'ibu tu xymyudoy. ¹⁶ Es tyamyu, katu m'ak'awix. Pudu'uk es mnubátut, es münü'xta'ak ja Dios esu mbeky mniwa'adsudut."

¹⁷ Kots njambijty Jerusalén, tats nnejxy ma muj tsajptujk es ngajxtákyuts. Nétuts n'ijxma'ty. ¹⁸ N'ijxyuts ja Nindsun'ajtum Jesús, es xy'anmaayuts: "Jottugoy es mbudsumat ya Jerusalén, mut ko kyaj tyadu ja'ay tmabuka'añ kots uj n'Gristuty."

¹⁹ Nétuts uj n'anmaay: "Windsún, yu'ujuty nija'adup nidugekyu kots uj nnejxyuts ma tsajptujk es nmunejxyuts pujndugóty di'ibu myubejkypy ko mij m'Gristuty, es uj tu nyajwépyudyuts. ²⁰ Es ko ja ja'ay dya'e'ky ja Esteebu, mij ja mduumbu di'ibu pyujtáak ja tuy'ajtun mijtskyujxm, támudsu naty mut n'ity ko dya'e'ky, extu ngwentu'ajtuts ja wyit." ²¹ Es xy'anmaayuts ja Nindsun'ajtum: "Nujx. Újts mij ngaxaampy jagam ma ja'ay kyaj 'yisraelítuty."

Paablu 'yijty soldaadu windsungopk kyujóty

²² Tmudoo'ijty ja ja'ay yaabaat ko jyunañ ko ñujxa'añ ma ja'ay di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Net ja ja'ayuty yaxkaktu:

—¡Ya'ook tadu ja'ay! ¡Kyaj pyaadyuty jyiky'átut!

²³ Es maanum ja ja'ayuty ni'igu ttuk'ya'ax ttukjoktu, tjandu wyítuty es t'uxjubiptu, es ja naxway tjantsywyujuktu, ²⁴ net ja soldaadu windsungopk tni'ana'amu es ja Paablu yajmunujxut ma kwartel, es yajwóput es tnigajxut ti ko ja'ay ya'axy jyeky mut yu'u. ²⁵ Es ko two'onduumu es twopandu yu Paablu, net yu Paablu dyajtuuy ja soldaadu windsún di'ibu naty jam:

—¿Mmudajtypy miidsu kutujkun es xywyóput tu'ugu romanu ja'ay, es kyanum yajpayo'oyu?

²⁶ Es ko tmudooy yu soldaadu windsún, net oj t'awanu ja wyindsún, ja soldaadu windsungopk, es t'anmaay:

—Mnaygywentu'átudup mut di'ibu mdunaampy. Tyadu yedyujk, romanu ja'ay yu'u.

²⁷ Net ja soldaadu windsungopk tnimujwa'ky ja Paablu, es dyajtuuy:

—¿Tuy'ajtan ko mij mromanuja'ayudyu?

Es ja Paablu 'yadsooy:

—Tuy'ajtan.

²⁸ Es ja soldaadu windsungopk 'yanmaay:

—Ujts kajaats xytsyoobátxu kots uj nromanuja'ayuty.

Es ja Paablu 'yanmaay:

—Per ujts romanu ja'ayuts na'abuts nmiiñ njajty ya naxwiiñ.

²⁹ Es yu soldaadu di'ibu naty wopánup yu Paablu, net ñikaktaayudu, es yu'ubaat ja soldaadu windsungopk tsyu'ku ko yu Paablu tu tkawuñ es romanu ja'ay yu'u.

Paablu tmugajxy di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty

³⁰ Es jakumbom yu soldaadu windsungopk tnijawuyáñ ti ko Paablu ñi'uunuty yu israelítuty. Net tni'ana'amu es jyúnáktu ja kadenu di'ibu Paablu ky'u'wu'un'ajtypy, es dyajnaymyujku yu teedywyindsúnuty es nidugekyu di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty. Netu Paablu dyajpudsuumdu es tpujtáktu mayja'ay wyinduuy di'ibu naty tu ñaymyúkudu.

23 Paablu tni'ijxe'ky di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty, es t'anmaay:

—Mugu'uktujkuty, tuts njiky'aty extu tyambaat wi'ixuts kyaj nbekyjyawu ma ja Dios.

² Net ja Ananius di'ibu ijtp teedywyindsungópok, t'anmaay ja ja'ay di'ibu tunaapy jap Paablu pya'aay es t'abo-

jtsu'ugut ja Paablu. ³ Es ja Paablu t'anmaay:

—Dios yu'u mwópudup, mnay'andijyuty éxtamu ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtan maut. ¿Ti ko yaa m'u'uñu esuts xypyayo'oyut éxtam ja Moisesu 'yana'amun jyuna'añ, es mijts ku'am kyaj xykyudyúñ ja Moisesu 'yana'amun ko mjuna'añ esuts nya'abojtstu'ugut?

⁴ Es ja ja'ayuty 'yanmaayudu:

—¿Tii du'un xywyingajxpéty yu teedywyindsungópok?

⁵ Es ja Paablu t'anmaay:

—Mugu'uktujk, kyajts nnijawu pun yu'u teedywyindsungópok. Pes du'un ja Diosu jyaaybyajtan jyuna'añ: “Katu xykyajxpéky di'ibu ana'amp mgajpnóty.”

⁶ Nija'ap ja Paablu ko tamu saduseeu ja'ayuty esu fariseeu ja'ayuty, es t'anmaay muk:

—Mugu'uktujkuty, uj nandu'un fariseeu esu n'aptujkuts nandu'un fariseeuty, es tyámuts xyajjustisupaaty kots nmubeky es n'awixyuts ja jyikyppyujkun di'ibu tu 'yeeky.

⁷ Es ko du'unu Paablu jyunañ, net ja ja'ay ñaygyajxysyl'kudu ak yu'ujuty di'ibu naty tu ñaymyúkudu, ta ñaybyujtáktu abekyu fariseeuty es abekyu saduseeuty, ⁸ mut ko yu saduseeuty jyuna'andu ko di'ibu tu 'yeeky kyaj ñakyjyikyppyeky, ko kyaj jyaadyu anklus es kyaj jyaadyu anmujaja'an. Per yu fariseeuty myubejkypy ko yu o'kpu jyikyppyeky jatugok, ko jyaaty yu anklus es jyaaty ja anmujaja'an. ⁹ Es di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty nidugekyu ñay'ooyudu ak yu'ujuty. Es pyudu'ktu nija'ajuty ja fariseeuty di'ibuty tsajptugóty ya'uxpuktup, es t'anmaaydyu:

—Tyadu yedyujk kyaj pyeky nbátum. Yu'u da tu'ugu anklus o tu'ugu anmujaja'an tu myugajxyuty.

¹⁰ Es ni'igu jyantsymyujwindúku ko ja'ay ñay'oo ñayya'axudu ak yu'ujuty. Ta ja soldaadu windsungopk jyotmay'e'ky ko yu Paablu ja'ay ya'oogudut. Net ja syoldaadutujk tkejxy es nujx ja Paablu dyajtsoondú es dyajmínut jatugok ma kwartel.

¹¹ Ja ux ja Nindsun'ajtum Jesús kyux-e'ky ma Paablu, es 'yanmaay:

—Paablu, jotmuk mnaybyujta'agudut. Extum tu xykajxy ja tuj'ajtum mut uj ja yaa Jerusalén, nandu'un xykajxut ja tuj'ajtum ujtskyujxm jap Romu.

Tkajxy'áttu pun wi'ixu Paablu 'yoogut

¹² Es jakumbom nija'ajuty ja israelítuty ñaygyajxudu es dya'ooga'añ ja Paablu, es jyunandu:

—Wa'an ja Dios xytyukkumudo'om pun ka'ay úkum ma kyajnum nya'o'ukum ja Paablu.

¹³ Di'ibu du'un tyunándubu naty naxy nijustyikxy ja yedyujkuty. ¹⁴ Net ñujxtu ma ja teedywyindsúnuty es ja mujja'ay-dyujkuty, es jyunandu:

—Udsuty tuts nnaygyajxudu es Diósuts xytyukkumódwudut kots ngáyut pun kyajnumts nya'ooktu Paablu. ¹⁵ Tyam miidsuty es di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty, amdowdu tadu soldaadu windsungopk es bom dyajmínudu tadu ja'ay ma miidsuty, es xywyin'uumut ko miits xyñijawuya'andu yajxón ja pyeky. Es udsuty, támuts n'awixtu esuts nya'oogut ma kyajnumu naty jya'ty.

¹⁶ Es ja Paablu ja tsojmaank myudoo ti tyunándup, net ñejxy ma ja kwartel es t'awa'anu ja Paablu. ¹⁷ Net ja Paablu tmugajxy tu'ugu soldaadu windsún, es t'anmaay:

—Munujxu tyadu mixy ma ja soldaadu windsungopk, ja'a ko myadya'a-ga'añ waanu mut yu'u.

¹⁸ Es ja soldaadu windsún tmunejxy ja Paablu tsojmaank ma soldaadu windsungopk, es t'anmaay:

—Tadu Paablu yu'uts tu xy'amdoy es-uts nyajmínut ja yaa tyadu mixy. Yu'uk madya'agaamp waanu mut mij.

¹⁹ Es ja soldaadu windsungopk tku'umumajtsu ja mixy, es dyajnejxy wiink tsoo, es dyajtuy:

—¿Tits xy'awanuyaamp?

²⁰ Net ja mixy t'anmaay:

—Yu israelítuty tu ñaygyajxudu es bom m'amdowa'añuty es xyajnujxut ja Paablu ma di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty, es 'yanda'aga'andu es ttseky es xypyayo'oyut. ²¹ Kyaj mij xymyubúkut, ja'a ko nijustyikxyñaxy ja jya'ayuty di'ibu awixxp ayu'udsyu, es tu jyuna'andu ko Dios tyukkumódwudut pun kaaydyup es kyajnum dya'ooktu Paablu; es tyam tap t'awixtu na'a xyajmín.

²² Net ja soldaadu windsungopk ñajyugajxu mut ja mixy es kyaj pún ya'awánut éxtum tu yajmumadya'aky.

Paablu yajkéxy ma gubernadoor Felus

²³ Ta ja soldaadu windsungopk tmugajxy majtsku soldaadu windsún, es t'anmaay:

—Anuumudu majtsk mugop'pxu msoldaadu es ñay'uxkúkudut, es tugu'px majk di'ibu kwaaygyujxy, es majtsk mugop'pxu di'ibu mut ja lyanzu, es ñujxut Sesareu tyam muj koots. ²⁴ Es nandu'un ñay'uxkúkudut yu Paablu es ttukpátut ja kwaay, es yajkwentu'áttut kadiibu ti jyátudut es yajkuyákut ma ja gobernadoor Felus.

²⁵ Es ja soldaadutujkuty yu'u tmunujxtu ja neky ma jyuna'añ: ²⁶ “Ujts Klaudyu Lisyus, ngéxyuts tu'ugu neky mut mij, gobernadoor Felus, es ngajxpo'xa'añ. ²⁷ Yu israelítuty tu tmatstu tadu yedyujk es dya'ooga'añ, per kots uj nnija'aju ko yu'adyu

romanu ja'ay, nétats oj nnejxy mudats ja nsoldaadutujk es nyajtsékyuts. ²⁸Nétats nyajnejxy ma israelítuty di'ibu ana'amdup muj tsajptugóty, mut kots nnijawuya'añ ti ko tu tni'uunudu. ²⁹Muj ja pyeky tpujtákuđu mut ku'um ja 'yana'amun; per kyaj tmudaty yu peky es dya'oogut o dya'ítut pujxndugóty. ³⁰Kots uj nnija'aju ko yu israelítuty ttukniwinmayu dya'ooga'añu tadu ja'ay, paaty tyámuts ngexy ma mijts; es nandu'un tuts n'anuumu ja di'ibu ni'u'unup es nujx dyaky yu tyuy'ajtan ma mijun. Ja nnaybyátum."

³¹Net ja soldaadutujk dyajnujxtu ja Paablu éxtum tu ya'anuumudu, es dyajnujxtu koots extu Antípatrus. ³²Jakumbom jyumbijttu ja soldaadu ye'ebyu ma ja kwartel, es ja kwaaygyujxpyu t'akpanujxtu ja Paablu. ³³Ko jyajty Sesa-reeu, ta tkuyajktu ja Paablu es ja neky ma ja gobernadoo. ³⁴Es ko t'ijxy ja neky ja gobernadoo, net dyajtuuy ja Paablu: —¿Madsoo m'it mlugaar?

Es ja Paablu 'yadsooy:

—Silisyu ja'ayuts uj.

³⁵Net ja gobernadoo Felus 'yanmaayy:

—Tyámuts n'awíxut ko kyuda'agut ja ja'ay di'ibu tu mni'uunuty, esuts nmudówut wi'ix jyuna'añ.

Es ja Paablu yajpujtáky ma ja tujk di'ibu Eroodus pyalasyu'ajt, es kywen-tu'átadu ja soldaaduty.

Paablu, ja gobernadoo Felus wyinduuy

24 Kyummugoxk xuu kyudaky Sesa-reeu ja Ananius di'ibu ijtp teedy-wyindsungópk, mut ja mujja'aydyujk es tu'ugu wingajxpu di'ibu xyu'ajtypy Tértulu. Tyaadu twinguwa'ku ja gobernadoo Felus es tjapujta'agañ ja pyeky ja Paablu. ²Es ko ja gobernadoo dyajmiiñ ja Paablu, net ja Tértulu tni'u'unu

ja Paablu, es t'anmaay ja gobernadoo Felus:

—Nja'aygyudákyypyuts ma mij, windsún gobernadoo, ko mijtskyujxm jyaadyu oy'ajtan ma tyadu naxwíñudu, es mij m'ane'emy yajxón mut ja oybyu mwinma'añ. Paaty kyaj ma tsip mut uudsuty. ³Es mij tu xytyuñ yajxón tugekyu ma tyadu israelítuty ja ñaxwíñudu. Nja'aygyudákyypyuts mijts, gobernadoo Felus. ⁴Per kudiibuts mij nugoo ja mdiempu nyajtugóyut, tunu may'ajtan es xymyudoo'ítut di'ibuts uj ngajxaampy. ⁵Tyadu yedyujk yu'u axuk ja'ay, es ñejxy oytyim maaty es dyajtsiptuñ yu israelítuty; es nandu'un yu'u ñigopk'ajtypy ja ja'ayuty di'ibu yajtijp nazarenu ja'ayuty. ⁶Nandu'un tmudujku wiink ja'ay ma muj tsajptujk. Paadyuts nmajtstu es nduydyunánduts éxtumdsu n'ana'amun jyuna'añ. ⁷Net ja soldaadu windsungopk Lisyus myiiñ es tyujku amujaa, es dyajnejxy ja Paablu, ⁸es xy'anmaaydyuts uudsuty di'ibu u'undup nmíndut ma mij. Es tyam mijts ku'um xyñijáwut ja tyu'ajtan nidugekyu ti kots nni'uunudu.

⁹Esu israelitu ja'ayuty di'ibu naty jáputy, nandu'un jyunandu ko tyu'ajtanuty.

¹⁰Net ja gobernadoo ja kyuu ttuk'ijxy ja Paablu es kyajxut. Ta Paablu jyunáñ:

—Tyam uj jotkujkuts nnayjyáwuty es nnaynikajxtu'uda'añudyuts ma mij, mut ko nnija'abuts ko mij tyam m'ity jeky es myajkutíky ma tyadu naxwíñudu. ¹¹Mijts ku'um mbaat xypyayo'oy ko je'eyunum majmajtsk xuu kots n'ojtsy Jerusalén esuts n'awdata'añ ja Dios. ¹²Es kyaj tyu'ajtanuty kots xypyaattu nnay'oojuduts, es kyajts pún nyajnayñibadu'ku, ni ma muj tsajptujk es ni ma justisutujkuty, es ni di'ibu kajpnuts pún muut ngatsiptuñ. ¹³Tyadu ja'ayuty kyaj mbaat dyajtydyúkuđu tits

xytyukni'u'anudap. ¹⁴ Di'ibu tøy'ajtun, nbanejxypyuts ja Jesús éxtum Kristu, di'ibu yu'u tyijtap anuu xpxjkan. Nmudiimbyuts ja Dios éxtumdsu n'aptujk tmaduun. Nmubejkyipyuts tugekyu Moisesu 'yana'amun es tugekyu di'ibu Diosu kyugajxpu kyajxtu. ¹⁵ Es uj nmubejkyipyuts éxtum yu'ujuty nandu'un ko yu Dios dyajjikypyuka'añ tugekyu o'kpu di'ibu ijt oyjya'ay es nandu'un di'ibu ijt ka'oyjya'ay. ¹⁶ Es paadyuts du'añum nduna'añ di'ibu oy Dios winduuy es nandu'un ja'ay winduuy.

¹⁷ Es kanak jumujtats njudijty wiink nax wiink kajpn, es njumbijtyuts madsu nnaxu ngajpn es nyaka'añuts yu limosnu es ja windsu'kun. ¹⁸ Es jawyiinuts nnayyajwatsu. Jápudsu naty muj tsajptujk ñabotsoty es mbujta'aga'añuts yu limosnu es ja windsu'kun, es kyaj mut ja mayjya'ay es ni nganayñibudu'uguduts ni pún muut. Es jap tsajptugoty xypyátuts ja israelítuty di'ibu tso'omp ma ñaxwiñudu Asyu. ¹⁹ Es japs xypyattu ja israelítuty di'ibu tso'omp ma ñaxwiñudu Asyu, ¿Ti ko ku'am tu kyamindu ja yaa es xyñi'uunuduts ma mij, pun tøy'ajtun myudajttap ma u'unun? ²⁰ Mut ko yu'ujuty kyaj myindu di'ibu tyam junándup ja yaa, wa'an yu'ujuty tøy'ajtun tjuna'andu pun ti peky tu xypyaattats ko nwindunaay wyinduuyaty di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty. ²¹ Je'eyu pun yu'ujuty xyñi'uunuyaaambuts ko njunáñuts muk jap ma di'ibu ana'amdap muj tsajptugóty: "Miidsuty tyam xpyekmyoodyuyps kots uj nmubeky ko yu o'kputy jyikyipyuka'andu."

²² Ja Felus oy tnija'aju wi'ix tmubaktu di'ibu pyanujxtap ja Jesús éxtum ja Kristu, paaty ko tmadooy yu taadu, net jyunán:

—Ko myínut ja soldaadu windsungopk Lisyus, n'akmudówupts miju m'u'unun.

²³ Es net ja Felus t'anmaay ja soldaadu windsún es ja Paablu 'yítut tsimy, per tmo'oyut nandu'un yu awa'ats'ajtun es dyajtákut yu myutnaymyaayubutujk es kyu'ixudut.

²⁴ Es ko 'yijty kanak xuu, ta jya-jty jatugok ja Felus mut ja ñudo'oxy Drusilu, di'ibu israelitu ja'ay. Ta tnigajxu ja Paablu es myínut. Es tmu-dooy ko Paablu myugajxudu wi'ix ja jiky'ajtun ko Jesukristu yajmubéky. ²⁵ Es ko ja Paablu 'yawa'anu es ja ja'ay jyiky'átut tøy'ajtun muut es ñay'aguwít-sudut ku'am, es ko ja'ay yajpayo'oydyut, net ja Felus ñay'adsu'ku es t'anmaay ja Paablu:

—Winwa'ktútkuts tyam. Kots ja tiempu nmudátut, net nngíxut.

²⁶ Es ja Felus yu'u jyatsojk es ja Paablu myo'oyudut ja meen es tasmát-sut; paaty janaamuty tnigaxu. ²⁷ Du'un tyuun jyajtu majtsk jumujt. Net ja Felus pyudsuumnu gobernador, es tyujku ja jembyu di'ibu xyu'ajtypy Porsyu Festu. Es ko ja Felus wyu'umán oy mut ja israelítuty, paaty dyajwe'emy ja Paablu tsimy pujxndugóty.

Paablu, ja gobernador Festu wyinduuy

25 Ko ja Festu jyajty es oj t'axaju ja kyutujkun es 'yítut gobernador, kyumduguk xuu tsoyo'ñ Sesareeu es pyatujku Jerusalén. ² Es net ñimiinudu ja teedywyindsúnuty es ja israelítuty ja myujja'aydyujk, es tni'u'ambajttu ja Paablu, ³ t'amdooy ja may'ajtun es tnigáxut ja Paablu es dyajmínut Jerusalén. Du'un t'amdooy ko tu naty ñaygyajxudu ja israelítuty es dya'ooga'andu tu'aay. ⁴ Per ja Festu 'yadsooy ko Paablu tap 'yity tsimy

Sesareeu, es yu'u ku'am jujpta'agaamp jap. ⁵ Es jyunáñ:

—Miits nidu'uguty di'ibu myudajttup ja kutujkun, mnuxxtup Sesareeu kots uj nnuxxut, es punu tadu yedyujk jamu pyeky, mbaat xyñi'u'ambáttu.

⁶ Festu je'eyu jap 'yijty Jerusalén tuk-tujk majk xuu es ta net jyunajky jatugok Sesareeu. Es jakumbom t'axaju ja 'yuñaaybyajn ma 'yana'ama'añ. Ta tni-gajxu ja Paablu. ⁷ Ko Paablu tyujku, net yajnadujkudu ja israelítuty di'ibu tu tsy-oondu Jerusalén, es tpujtákuu pyeky kanak nax, per kyaj tyuy'ajtandujku. ⁸ Es net ja Paablu ñaynikajxtútu:

—Uj, ni tits tu ngatuundugóy mut ja israelítuty ja 'yana'amun, ni mut ja muj tsyajptujk es ni mut ja yajkutujkpu kopk.

⁹ Per ja'a ko yu Festu wu'umaamp oy mut ja israelítuty, paaty ja Paablu t'anmaay:

—¿Tii mnuxxaamp Jerusalén es jámuts ndúnut ja tuy'ajtun?

¹⁰ Net ja Paablu 'yadsooy:

—Tyámuts n'ity ma yajkutujkpu kopku kyutujkun, ma mbaaduts ja nduy'ajtun yajtúñ. Mnija'ap oy ko kyajts uj ti tu nduundugóy mut ja israelítuty. ¹¹ Es pun tuy'ajtun ko tats ti nduundugóy di'ibuts ngumudówup es xya'ooguduts, wa'ants xya'ooktu; per pun kyaj ti tyuy'ajtanuty di'ibu xytyukni'u'unup, kyaj pún ja kutujkun tmudaty esuts xykyayákut ma yu israelítuty. Paaty n'amdóyuts esuts xyajnujxaduts ma ja yajkutujkpu kopk es yu'u ku'am xypyayo'oyuduts.

¹² Ko naty ja Festu tu myadya'aky mut ja jya'ayuty, ta t'anmaay ja Paablu:

—Mut ko tu xy'amdoy es nyajnujxut ma yajkutujkpu kopk es yu'u jyustisutúnut, oy nyajnujxut.

Rey Agripu jya'ty es tku'ixy ja Festu

¹³ Ko 'yijty majtsk tuguk xuu, net yajty jap Sesareeu ja rey Agripu mut

ja toxytyujk di'ibu xyu'ajtypy Berenise, es tkajxpo'xa'añ ja gobernadoor Festu.

¹⁴ Es kom kanak xuu jap 'yijttu, ta ja Festu tmumadyaky ja rey wi'ixu Paablu 'yity tsimy, es t'anmaay:

—Tyap tu'ugu yedyujk 'yity pujndugóty di'ibu Felus tu dyajwe'emy. ¹⁵ Kots n'ijty Jerusalén, net ja teedywyindsúnuty esu israelítuty ja myujja'aydyujk tni'u'unudu tadu yedyujk, es xy'amdooyts es uj njuna'anuduts ko peky tmudaty es wa'an dya'ooktu. ¹⁶ Es uj n'adsooyts ko yu romanu 'yana'amun kyaj ñigutíkyuty es nya'o'kum ja ja'ay pun kyajnumu tyuy'ajtun dyaky es ñaywyindánudut mut ja di'ibu u'ump, es ñaynikajxtu'ududut. ¹⁷ Paaty ko yu'ujuty myiindu ja yaa, netyu jakumbom nnaxwe'tsy ma uñaaybyajn mats n'ane'emy, es nétuts nnigajxu tadu yedyujk. ¹⁸ Ja israelítuty kyaj oj 'yuundu éxtumts uj tu n'okwinmay. ¹⁹ Yu'u je'eyu oj ttukni'u'unudu éxtumu israelítuty myubuktu, es muut ja Jesús di'ibu o'k; per ja Paablu jyunáñ ko yu Jesús jyiky'aty. ²⁰ Es kom kyajts nmuwinma'añbyaaty wi'ixuts ja tuy'ajtun ndúnut, nétuts ja Paablu nyajtuuy pun nujxaamp Jerusalén es jáputs ja tuy'ajtun ndúnuduts. ²¹ Per ja'a ko yu'u 'yamdoo es ja yajkutujkpu kopk Augustu ttúnut ja tuy'ajtun, paaty uj nya'ityuts tsimy extu kots uj mbaat ngexy.

²² Net ja Agripu t'anmaay yu Festu:

—Uj nandu'un nmudowaambyuts wi'ix jyuana'añu tadu ja'ay.

Es ja Festu 'yadsooy:

—Bom xymyudówut.

²³ Jakumbomu Agripu es ja Berenise jyajttu es ni'igu dyajnigaxu'ktu ja myuj'ajtun, es tyujkudu ma ja kumoñdyujk mut ja soldaadu windsungópkyuty es mut ja Sesareeu myujja'aydyujk. Net yu Festu tni-gajxu

yü Paablu. ²⁴Net ja Festu t'anmaay yu Agripu:

—Rey Agripu es miidsuty nidugekyu di'ibu tü ñaymyúkudu mut újuty, tyaa ja yedyujk. Mayu israelítuty tü xy'anuumuts mut yu ja'ay jap Jerusalén es yaa nandu'un Sesareeu, es du'un jyuna'andu esuts nya'oogut.

²⁵Per ni wi'ix tsoots ngapatu pyojpu es 'yoogut. Es kom yu'u ku'am tü t'amdoj es ja jyustisu yajtúnut ma yu yajkutujkpu kopk Augustu, paaty tuts njuna'añ kots ngaxa'añ jam.

²⁶Es kyajts nnijawu wi'ixuts nnijáyut yu nwindu'n yajkutujkpu kopk mut yu'u. Paaty tyaa'ts nyajmín ma miits nidugekyu, es waanu ni'igu ma mij, yajkutujkpu Agripu. Tundu may'ajtun, yajtáwdu tyadu ja'ay esuts xy'awánut wi'ix mbaat nja'ayuts, ²⁷ja'a ko kyajts njawu tyu'ajtunuty esuts ngáxut ma ja yajkutujkpu kopk pun kyajts n'awanu wi'ixu 'yu'unun.

Paablu, ja rey Agripu wyinduuy

26 Net ja Agripu t'anmaay yu Paablu:

—Mbaat mij xyaky ja mduy'ajtun.

Ta ja Paablu ttuk'ixy ja ky'u'u es 'yamóndut, es jyunañ:

²—Jotkujkuts nnayjyáwuty esuts ngajxut mut mij, rey Agripu, esuts nnaynikajxtu'ududuts nidugekyu di'ibu israelítuty tü xytyukni'unuts, ³es waanu ni'igu ja'agyujxm ko mij mnija'ap tugekyu wi'ixuts jaayum tii ndundu, uudsuty israelitu ja'ayuty, es mjaygyujkup di'ibuts nmadyakypy. Paaty tunu may'ajtun, mudoo'ít yajxón.

⁴Yu israelítuty nidugekyu tnijawu wi'ixuts n'ijty mut yu'ujuty madsu ngajpn es nandu'un Jerusalén, kots nmutska'ajty es extu tyambaat. ⁵Es yu'ujuty nandu'un ñija'adup, es pun tsyojktup jyuna'andut tuj'ajtun, kots uj n'una'k'ajty fariseeu ja'ayuty. ⁶Es

tyam xyajmínuts es xyñi'unuts kots uj nmubékyuts ko Dios dyajjikypyuka'añ yu o'kpu éxtum wyandaky mut uudsudyu n'aptujkuty. ⁷Nidugekyu israelítuty 'yawijxtap ko Dios tkuydyúnut di'ibu wyandak, es ja'agyujxm t'awdattu Dios xuun koots. Mij rey Agripu, yu'agyujxmü tadu israelitu ja'ay xyñi'unudu kots uj du'un njujp'ixy. ⁸¿Ti kyaj miits xymyubuktu ko Dios dyajjikypyuka'añ ja o'kpu?

⁹Újts ku'am nwinmaayuts tuiyup kots uj nduna'añ mayu winma'añ es nmudsip'átaduts di'ibu pyanejxypy yu Jesús nazarenu. ¹⁰Es du'unuts nduun kots n'ijty Jerusalén. Ja teedywyindsúnuty xymyoodyuts ja kutujkun esuts uj nbujta'agut pujxndugóty ni nu'un di'ibu myubejkypy yu Jesús; es ko dya'o'ktu, uj tudsu naty nnaygyajxudu mut ja teedywyindsúnuty. ¹¹Kanak ókuts uj nduydyuun es agwanu tmastu'udut yu myubujkun. Du'un tü ndúnuts tu'uk tu'ugu tsajptujk. Njantsytyukmudsip'ajtyuts yu'ujuty es nbanujxuts extu wiink kajpn.

¹²Es kots ujtu naty nnejxy ma Damasku, yu teedywyindsúnuty tü xymyo'oyuts yu kutujkun esuts nujx nmatsy di'ibu myubujktup ja Jesús.

¹³Rey Agripu, kotsu naty nnejxy, net jam tu'am n'ijxyuts kijkyxyu tu'ugu jajun di'ibu miimp tsajwínm. Jantsy muk jyajy es kyaj dyu'unuty yu xu'u jyajy. Tadu jajun jyajty mats uj nbu'aay es madsu njaymyuuduty. ¹⁴Net uudsuty nidugekyu ngudaadaaydyuts, es nmudooyuts kots xymyugajxy mut ja ebreeu ayuk, es jyuna'añ: “Saulu, Saulu, ¿tits ko xypyajudity? Ku'am mnayyajtsayútyty, éxtumu yuubu ko tnepy yu kepyjyujptséty.” ¹⁵Nétuts uj n'anmaay: “¿Mbún mij?, Windsún.” Esuts xy'adsooy: “Újtsuts Jesús, di'ibu mij mbajudijtypy. ¹⁶Pudu'uk es mdánut. Tü nnimín es mij nmugajxa'añ

es ngajxa'añ esu ja'ay xy'awánut di'ibu tyam tu xy'ixy es di'ibu m'ixup óknem. ¹⁷ Es ujts mij nyajtso'ogup ma israelítuty es nandu'un ma kyaj 'yisraelítuty. Es tyam ngexy es mnuxut ¹⁸ ma ja'ajuty es xya'ijxwa'xut ja ja'ayuty es kyaj ñakyyo'oydyut ma ja koots it, wa'an dyo'oydyu ma ja xuuñ it, kudii bu 'yok'ijnudut Satanás kyujoty, Dios kya'ujóty 'yítut; esu du'unuts xymyubáktut es yajtuknima'kxtut ja pyeky es yajmo'oydyut ja kuma'añ mut pánuty ijtup ja Diosu jya'ayuty." Du'unuts xy'anmaay ja Nindsun'ajtam Jesús.

¹⁹ Paaty, rey Agripu, nmumudooyuts di'ibuts ja Jesús xytyuk'ijx tsajwínm es di'ibuts xy'anmaay. ²⁰ Jayujts ngajxwa'xy ja oybyu ayuk ma ja'ayuty di'ibáty jap Damasku, ta net di'ibáty Jerusalén es ma tugekyu Judeeu ñax, es nandu'un ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty; es n'anmaayuts nidugekyu es dyajtagátstut yu wyinma'añuty es jyumbíttut ma Dios es ttúnut éxtum ja Dios jyuna'añ. ²¹ Paadyuts xymyajtsta ja israelítuty muj tsajptujk ñabotsoty esuts xyjaya'oogándu. ²² Peru Dios xypyudujkuts es tyambaaduts ngajxwa'xy ja 'yayuk mut nidugekyu ja'ayuty ko yu Jesús yu'u du'un ja Kristu. Es je'eyu njuna'añuts di'ibu nandu'unu Moisés es ja Diosu kyugajxpu kyuxjaaydyu. ²³ Yu'ujuty jyunandu ko koonum yu Kristu 'yayówwt es taanum 'yoogut; es ko 'yoogut, yu'u tim jayujp jikypyúkup jatugok es dyákut ja nitsokun mut di'ibu israelítuty es di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

²⁴ Es ko du'un jyunáñ yu Paablu, net ja Festu yaxkeky:

—¡Tu mloku, Paablu! Mut mayu m'ux-pujkun tu mjumbity loku.

²⁵ Per ja Paablu 'yadsooy:

—Kyajts nloku, gobernadoor Festu. Tugekyu di'ibuts ngajxypy,

tuy'ajtun yu'u. ²⁶ Esu tyadu rey Agripu myudajtypy ja tuy'ajtun di'ibuts ngajxypy, paadyuts nnigajxta'ay yajxón ma yu'un, mut ko kyaj tyaadu tyuun jyajtu ayu'udsyu. ²⁷ Mij, rey Agripu, ¿tii mmubujk éxtum jyunáñ yu Diosu kyugajxputy? Nnija'abuts ko mmubejkypy.

²⁸ Net ja Agripu jyunáñ:

—Mut waanubu mij yu m'ayuk xyt-syeki es nbanujxaduts yu Jesukristu, du'un, ¿kudii?

²⁹ Net ja Paablu jyunáñ:

—Pes mut jawaanubu o mut jamaybyu, Dios tsyejpy ko mij, rey Agripu, es nidugekyu ja'ayuty di'ibuts yam xymyudoo'ijttup, nandu'unxyup mij nux m'ittu éxtum uj, je'eyu ko kyaj mudu kadenu.

³⁰ Net ja rey Agripu pyude'ky, es nandu'unu Festu esu Berenise, es nidugekyu di'ibu naty jap uñaaydyup, ³¹ es ñujxtu wiink tsoo, es ñajjyunánudu:

—Tyadu ja'ay ni ti tu tkatún di'ibu pákup tku'oogut o 'yítut pujxndugóty.

³² Net ja Agripu t'anmaay ja Festu:

—Tuuxyup yajnasmatstu tyadu ja'ay kooxyup ku'am tu tka'amdoy esu yajku-tujkpu kopk pyayo'oyadut.

Paablu yajmunejxy barkoty Romu tsoo

27 Ko twinmaaydyu xyajnujx-a'anduts jap Italyu, net ja Festu tkuyajky ja Paablu esu wiingátypyu tsimyja'ay ma ja soldadu windsún Julyu, di'ibu jap ijtp ma byatayongu Augustu. ² Nétuts ndujkudu ma tu'ugu barku di'ibu naty tsoonaamp Adramityu es ñuxa'añ Asyu. Yu Aristárkuts muut nnujxtu, yu'u jap kyugajpnuty Tesalóniku, Masedonu ñaxwíñudu. ³ Jakumbom njajttuts Sidón. Es jap yu soldadu windsún Julyu tmudajty yu oyjyot es tnasmajtsu Paablu es nuxj

tku'ixy yu myutnaymyaayubuty. ⁴Kots ndso'ondü Sidón, nujxtuts aga'añdsyoo ma Tsyipre, mut ko muk jyantsypyoyj es kyaj mbaat tuyu nnejxyuts. ⁵Es nnujxtuts ajkxnáx tsoo Silisyu pyu'aay esu Panfilyu, es njajttuts Miiru, Lisyu ñaxwíñudu.

⁶Jap yu soldaadu windsún tpaty jatu'ugu barku di'ibu tso'omp Alejandrii es ñujxa'añ Italyu. Nétuts xyajtujku es nnujxtuts. ⁷Es kanak xujjuts ndu'uy-o'oydyu ody'aagyü, es jantsy nimujaa njajttuts wyinduuyu Gniidu. Es nandu'unu naty jyantsypyoyj. Nétuts nnajxtu wyinduuyu Salmón es n'awdi-jttuts ma Kretu, ⁸es nnujxtuts nimujaa mejyñbyu'aay extu njajttuts ma tu'ugu it di'ibu xyu'ajtypy Oybyu Jyikymyejyñ'aa, Laseeu kajpn wingón.

⁹Es dyajtugoodyu tiempu kanak xuu es kudsu'ugu kots n'aknujxtut mut ko wyingoonu ja xux po'o. Net ja Paablu dyajky ja kajxwíjün, ¹⁰es t'anmaay:

—Mugu'uguty, ni'igu 'yaxuuguty yu tiempu. Pün n'aknujxum, n'ayo'ombátumu net es nyajtugo'oyumu net ja barku esu tsemy, es extu njiky'ajtan'ajtam.

¹¹Per yu soldaadu windsún yu'u pyanujx éxtumu wyinma'añ yu barku ñi-windsún es yu barku ñigapitank, kyaj ja Paablu kyajxwíjün tmudooju. ¹²Es kom nik oy jatu'ugu kajpn di'ibu xyu'ajtypy Fenise ma ja islu, es jap tu'ugu jikymyejyñ'aa madsoo xuu pyudsemy, ja'agyujxm may twinmaaydyu waanu oy ko ñujxtut jap, es jap dyajnáxut ja xux po'o.

¹³Ko tyugajtsy ja poj es myiñ naje'eyu yu jumboy, net ñay'anmaayudu:

—Oy njo'omum.

Ta ñujxtu ma myuwingón ja Kretu meyejñbya'a. ¹⁴Per ko waanu 'yijty, net tyugajtsy ja poj es myiñ jantsy muk tuboj, ¹⁵es dyajnejxy ja barku wiink tsoo. Es kom muk pyojy, kya-

jts mbaat nnujxtu éxtumts nnujxa'andu. Nétuts nmatstuttu ja barku es ja poj myunujxudut madsoo myunujxa'añuty. ¹⁶Nétuts nnajxtu pyu'aay ma tu'ugu mutsk islu di'ibu xyu'ajtypy Kaudu, ma waanu poj myooñ. Es jantsy nimujaa nyajtujkuts ma barku ja barku'unk di'ibudsu naty tu nwoondü. ¹⁷Kots nyajtujkudu ja barku'unk, nétuts nwo'onda'tstu ja muj barku mut kanaagu tejxyñ kudiibu jyaanwa'xut. Es ndsu'kuduts ko ñejxy ja barku pu'ujótm ma txu'aty Sirte. Es net nyajjunajktuts ja barku wit es yu poj yajnejxyuty du'ññu. ¹⁸Jakumbom kyajpu muk poj myooñ. Net ja barku tsyemy ñugujubijptsondáky. ¹⁹Es ja myuduguk xuu uudsuty nyajpud-suumdu di'ibu mudu barku tyu'uyo'oy. ²⁰Kanak xuu kyajpu xuu 'yok'ya'ijxnu, es ni mdsu'a, ja'a ko ja poj es ja tuu muk jyantsywyepy. Nja'aydyugoodyaayñuts tugekyu wi'ixuts nnitso'ogut.

²¹Es ko jeky 'yijnu, kyajts n'okkaayñudu, net ja Paablu jyunañ:

—Mugu'uguty, tuuxyup xymyudoogükudu es kudiibuxyup tu ndso'onum Kretu es kyajxyup du'un n'ayo'om. ²²Per tyam katu mjetmay'ooktu, ni pün kya'oogut, oy tyadu barku wyindugóyut. ²³Pes tsu'uy tu'ugu Diosu 'yanklus n'ijxyuts, ²⁴es xy'anmaayuts: “Katu mdsu'ugu Paablu, mja'tup ma ja yajkutujkpu kopk. Nandu'unu Diosu may'ajtan mdu'unxu es nidugekyu di'ibáty mij mmuuduty barkoty, kudiibu pün 'yoogut.” ²⁵Paaty mugu'uguty, jotkujk'áttu. Uj nmubejkypyuts éxtum ja Dios jyuna'añ. ²⁶Per yu jikymyejyñ yu'u net xyajnujxum ma tu'ugu islu.

²⁷Es ko 'yijty majtsk sumaán mats ndu'uyo'oydyu, net koots japudsu naty Adriyátiku Jikymyejyñóty es ja muk poj xyajnejxyuts anajñ aga'añ. Es tsu'pün yu marineeraty wyinmaaydyu ko tpaada'andu nax. ²⁸Net tkijxtu nu'unun

kyákuty ja jikymyejyñ, es t'ijxtu ko je'eyu i'px majmókx tu'uk metru. Es waanu n'aknujxtuts, net tkijxkojkpu jatugok. Je'eyu i'px jaxtujk metru. ²⁹ Es tsyu'kudu ko nujx kyotu ma jamu tsaa nujoty. Net dyajjunajktu taxku pujxn ajo'kn uxku'p tsoo es t'awixtu jot-maymyuut wi'ix xyuuñut.

³⁰ Es ja marineeruty twinmaaydyu, net dyajjunajktu ja barku'unk es kya'ag'a'andu. Nugoobu jyunnandu ko dyajjunaka'andu pujxn ajo'kn ma barku kopk. ³¹ Es ja Paablu t'awa'anudu ja soldaadu windsun es yu syoldaadutujk, es t'anmaay:

—Punu tyaadu kyaj wyu'umdu barkoty, kyaj ndsókm.

³² Net ja soldaadutujk ttsujktujktu ja barku'ungu tyejxyñ es dyajkunajxtu mejyñóty.

³³ Es kajamónumu Paablu t'anmaaydyu nidugekyu:

—Tyam majtsk sumaán miidsuty kyaj mma'adu es kyaj mgaydyu. ³⁴ Tyam nmunu'xtáktup es mgádydyt oynu'unun es xymyudátut ja mujaa es m'akjiky'át-tut. Ni tu'uk pún kya'ooga'añ.

³⁵ Es ko du'un ja Paablu jyunañ, ta tkone'ky tu'ugu tsajkaaky, es tja'aygyudáky ja Dios ma 'yittu nidugekyu. Net dyajwa'xy ja tsajkaaky es kyaay. ³⁶ Net nidugekyu jyotku-jkudyaaydyu es kyaaydyu nandu'un.

³⁷ Ja'a naty udsuty nidugekyu majtsk mugo'px jatugu'px majmókx tu'uk. ³⁸ Es ko kyaaydyaydyu, net tkujubijpnajxtaaydyu yu triigu mejyñóty es ja barku waanu tyo'tykyut.

Barku wyindugoy

³⁹ Ko xyuuñu yu marineeruty kyaj t'ixy'attu ja nax, per t'ijxtu tu'ugu pu'u jot es jyunnandu pun mbaat ñejxy ja barku jam. ⁴⁰ Es tmudsujkudyaaydyu ja tejxyñ di'ibu wyiint'ajtypy ja pujxn ajo'kn, es wyu'umdaay jap mejyñóty.

Es dyaj'yuungadu ja kepy di'ibu ja barku tu'umooyup. Net tpujtáku jatugok ja barku wyit es ja poj pyudúkudut ñujxut ma pu'u ñipety. ⁴¹ Ja barku oj ñejxy. Esu net ja barku kyopk tyat-spejky pu'ujótm es kyaj mbaat ñakyy-i'xy, es ja jikymyejyñ myujwojppéty jam barku ux'am es tsya'pxtso'oñ ja barku. ⁴² Net ja soldaadutujk tjaya'oogandu nidugekyu tsimyjya'ay kudiibu kya'agut nugyaapy. ⁴³ Per ja soldaadu windsun yu'u yajtso'ogaampy ja Paablu es kyaj dyajky yu kutujkun es ja syoldaadutujk dya'oogut ja ja'ay. Net dyajkutijky di'ibu jyajtypy ñuwoonut es ñujxut jawyiin es tpaadut ja nax. ⁴⁴ Di'ibu kyaj tjattu ñuwoonut, ta tmajtsu taablu pedazu di'ibu ja barku tu tyuktujadya'ay, es du'un pyudsuumdaaydyu nidugekyu jikymyejyñóty, es jyajttu ma nax.

Paablu jap Malta

28 Ko nbudsuumdaaydyuts nidugekyu ma jikymyejyñun, nétuts nnija'adu ko ja islu txu'aty Malta. ² Es ja ja'ayuty di'ibu jap kugajpnaty jantsy oyjya'ayuty, oj dyajmújadu juun, ja'a ko xyuxy es tyu'uyu naty, es xywyoodaaydyuts nidugekyu es njokxpákuduts. ³ Net ja Paablu dyajmiiñ yu ja'axyu tu'utspu es tpujtáky ma juunun. Es tu'ugu awa'andsa'añ pyudseemy ma ja ja'axyun, ja juunu naty kyugekypy, ta tkumadsu'tsu ja Paablu, es jamyu oj wyu'umu kyu'ugujxm. ⁴ Es ko t'ijxtu ja ja'ayuty di'ibu jam kugajpn ko Paablu tu tsyu'udsyuty yu tsa'añ es tam tyuuyñu kyu'ugujxy, net ñay'anmaayy ak yu'ujuty:

—Paaty du'un tu jyatyu tyadu yedyujk ko tui'ajtun axuk ja'ay yu'u. Oy tu jyatse'eky jikymyejyñóty, peru Dios kyaj tu pyujta'agyuty es jyiky'átut.

⁵ Peru Paablu je'eyu twinxijty ja tsa'añ juunóty es kyaj ti jyajtu. ⁶ Ja ja'ayuty

nidugekyu t'awixtu na'a ja Paablu kyu'u kyixe'eky o pojun 'yoogut. Es ko jeky 'yijty es kyaj ti jyátyuty ja Paablu, net dyajtugajstus wyinma'añ es jyunandu ko Paablu yu'u tu'ugu dios.

⁷Es wingón ma ja it, tam tu'ugu yuudáknu ja'ay di'ibu xyu'ajtypy Publyu, es ana'amp ma tadu islu. Yu'uts xymyooy yu jajtákn es xyajkaaydyuts jantsy oy tuguk xuu. ⁸Es ja Publyu ty-eety tap kyo'knú mut ja ne'pyñbya'am esu jann. Net ja Paablu oj tku'ixy ja puma'ay, es kyajxáky es ja kyu'u tpujtáky ma ja puma'ay. Es net 'yagudaky. ⁹Net dyajmiindaaydyu yu pyuma'ay di'ibu jap tsunaaydyup ma islu, es 'yagudaktaaydyu nidugekyu. ¹⁰Es xyajantsywyindsu'kuduts, es ok kots ndujku ma jatu'ugu barku, xymyoodyaayuts tuguekyu di'ibuts nnidu'uyo'oyup.

Paablu jya'ty Romu

¹¹Es ko n'ijttuts tuguk po'o jap Maltu, taats ndujku ma tu'ugu Alejandrii byarku di'ibu jap yajnax yu xuxpo'o es tmudaty kuxtsetsy di'ibu yu'u dyios'ajttup, di'ibu tyukxu'ajtypy dios xeeñ, Kástor esu Póluks. ¹²Nétuts uudsuty njajttu Sirakusu. Es jáputs nwu'umudu tuguk xuu. ¹³Jáputs ndso'ondú es ndu'uyo'oyuts ma tuguekyu mejyñbya'a extu njajtyuts Rejyu. Es jakumbom ndso'onduts, es kom jumbojp, myumajtsk xuu njajttuts Puteoli. ¹⁴Es jáputs nbattu nija'adyu nmugu'uktujkuts di'ibuts xyajwu'umdu tuk samaan, es óknúmts nja'ttu Romu.

¹⁵Ko ja nmugu'uktujkuts jap Romu tu tmudowdu ko uudsuty nnujxtu, net tsyo'ondú es xyujp'yo'oya'anduts tu'aay. Jamts nnaybyátudu ma txu'aty Apyu Maay. Es óknúmts nnaybyátudu mut ja wiinkpu nmugu'uktujkuty ma txu'aty Tuguuu Jajttákn. Ko Paablu t'ijxy, net jyotkujku es tja'aygyudáky ja Dios.

¹⁶Kots nja'ttu Romu, net ja Paablu yajmooy yu kutujkun es abeky tsyunnut mut tu'ugu soldaadu di'ibu kwentu'átudup.

Paablu Diosu 'yayuk tkajxwa'xy jap Romu

¹⁷Es ko 'yijty tuguk xuu, Paablu tnigajxu ja israelítudyu myujja'aydyujk di'ibu ijttup Romu. Es ko ñaymyujkudu, net t'anmaay:

—Mugu'uktujkuty, ni ti tsíputs ngatún mut ja nmu'israelítuty es ni ja'a di'ibu jaayum tyuundup ja n'aptujkudyuts. Per ja nja'ay'ajtum di'ibu Jerusalén xymyajtstuts es xykyuyajkyuts ma romanu ja'ay. ¹⁸Es ko xyajtuudaayuts yu'ujuty, net jyunandu ko kyajtsu nbeky wi'ixuts n'oogut. Es nétuts xyjanasmatsuyánduts. ¹⁹Peru nja'ay'ajtum kyaj ttsojktu esuts nyajnasmaátsut. Paadyuts uj n'amdooy esuts nmínut ya Romu es yu yajkutujkpu kopk ttúnut yu njustisuts, óyuts ni tits wi'ix ngatukni'uunu ngu'um ja'ay'ajtum. ²⁰Paaty tu nyaxudya'aydyu es nnay'ijx nnaybyátum es nmugajxut. Kadenu ku'uxótsyuts uj n'ity ja'agyujxm di'ibu njujp'ijxum, udsajtum israelitu ja'ayuty.

²¹Net jyunandu ja israelítudyu mujja'aydyujk:

—Uudsuty kyajnumts n'axaju ni tu'ugu neky mijtskyujxm di'ibu tso'omp Judeeu, es ni pún nmugu'uk'ajtum israelítuty di'ibu jajtp kyaj jyuña'añ ko axuuk mij tu mduñ. ²²Uudsuty nmudowaambyuts di'ibu mij mwinmaapy es di'ibu mij mgajxaampy, ja'a ko nnija'abuts ko otyim maaty ja ja'ay jyuña'andu ko kyaj 'yóyuty nmubujkum ko Jesús yu'u Kyrístuty.

²³Net tpujtáktu tu'ugu xuu es jyajttu may ja ja'ay ma yu Paablu. Es jépyup tsyondaky es extu kyudsu'uju Paablu tnigajxy ja Diosu kyutujkun, es du'an ttuk'ijxtu ja ja'ay pun wi'ix jyunandu yu

Moisés es ja Dios kyugajxputy es ja ja'ay ttukmabúktut ko yu Jesús yu'u du'un ja Kristu. ²⁴ Es nija'ajuty tkupujktu éxtum ja Paablu jyunán, per yu wiinkpu kyaj tmubujktu. ²⁵ Es ko kyaj ti'igyu tu ñaygyajxudu, net tsoy'onnudu oga'an, tu ja Paablu jyu'na'añ:

—Oy tu jyu'na'añ yu Espíritu Santu mut ja n'aptujk'ajtum éxtum ya'anuumu yu Diosu kyugajxpu Isaii:

²⁶ Nujx anuumu tadu ja'ay:

Oy miidsuty xyjamudowdu,

ni na'a xykajaygyúkudut;

oy xyja'ijxpudu,

ni na'a xykyamuwinnma'añbyaattut.

²⁷ Mut ko tadu ja'ayudyu jyot tu jyum-

bittu juun,

kyaj myudowdu

es tu ja wyiin dyajpi'itstu,

du'un tka'ixtut mut ja wyiin

es tkamudówt mut ja tyatsk, es kyaj t'aygyúkudut mut ja jyot, es kyajts uj xyñimíndut esuts nyajnitso'ogut.

²⁸ Esu Paablu 'yakjunán:

—Jaygyúkudu miidsuty ko tyam Dios t'awanu'ya'añ tyadu nitsokun mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es yu'ujuty myudowándup.

²⁹ Ko Paablu du'un jyunán, net ja israelítuty ñaygyajxudu ak yu'ujuty es ñujxtu.

³⁰ Es ja Paablu 'yijty majtsk jumujt ka'pxy ma tyujk ajuydyiky es t'axaju nidugekyu di'ibu nimiinup, ³¹ es tkajxwa'xy wi'ix ja Diosu kyutujkun. Es ttuk'uxpuktú nandu'un mut yu'ugyujxm ja Nindsun'ajtum Jesukristu. Ni pún kya''adsípyuty.

Neky Di'ibü Paablu Tyuknigajxtu Ja Romanus Ja'ayuty

1 Üj Paablu, Jesukristu myaduumba. Diósuts xywyin'ijx es xypyujtákyuts éxtamu 'yapóstalu esuts ngajxwa'xut yu oybyu 'yayuk.

²Tyadu oybyu ayuk Dios wyandak dyakán extu jékyup mut ja kyugajxputy, es yu'ujuty kyuxjaaydyu ma ja Diosu jyaabyajtun. ³Yu'u du'un ja ayuk ma yajmadya'aky ja Nindsun'ajtum Jesukristu, ja Diosu 'yU'unk di'ibu jya'ay'ajtunguyjxm ijty ja rey Davit tyuump 'yaats, ⁴es nandu'un ñiguxe'eky ko Diosu 'yU'unk ko Espíritu Santukyujxm es mudu Diosu myuk'ajtun jyikypyejky ma 'ye'ky. ⁵Yu Jesukristu myay'ajtunguyjxm tu xypyujta'agyuts éxtamu 'yapóstaluty, esuts ngajxwa'xut ja 'yayuk ma tugekyu naxwíñudu, es ndukmumudówuduts es ndukmubáktuduts. ⁶Es nandu'un jam ma yu'ujuty Dios tu mwin'ixudu es mja'ay'átudut ja Jesukristu.

⁷Nduknigajxtuptsu tyadu neky miidsuty nidugekyu di'ibáty ijtup Romu, di'ibátyu Dios tsojkudup es tu wyin'ixudu es dyajnujxtut tu'ugu jiky'ajtun wa'atpü. Wa'anü nDios Teety'ajtum esu Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtun.

Paablu ñujxa'añ Romu

⁸Tim jawyiin, mut yu'ugyujxmu Jesukristu, nja'aygyudákypyuts ja Dios mut nidugékyuty miidsuty mut ko yajmadya'aky'áty ja mmubujkunuty oytyim maaty ma tugekyu naxwíñudu. ⁹Ja Dios di'ibuts nmudiimpy amumdu'uk jot es ngajxwa'xyuts ja oybyu ayuk di'ibu ñimadyakypy ja 'yU'unk, yu'u du'un ñija'ap wi'ixuts

du'ñum njamyatstu miidsuty mats ti n'amdoy nbujktsóy kots ngajxta'aky. ¹⁰Ja'ats n'amdeepy nbujktseebyuts ja Dios es xyajmada'agut, punu du'un yajkutíky, esuts ñujx miits ngu'ixtu, ¹¹mut ko nwin'ixándup es ujtskyujxmu Espíritu Santu myadakun mmo'oyudut, es du'un myajmujwiinxudu ja mmubujkun. ¹²Ja'ats üj n'andijpy es ndsejpyuts kodsü naty n'ity mut miidsuty, nnayya'ijt nnayyaxxo'onum nigijxy mudu tyadu mubujkun di'ibu nmudajtum.

¹³Mugu'ugítuty, ndsejpyuts es xyñi-jáwudut ko kanak ok tu njaninujxa'andu. Tu njantsyjjaku'ixa'andu es ujtskyujxm oy mwu'umdut mudu Dios, du'un éxtum tu ndúñuts ma yu wi-inkpu naxwíñudu. ¹⁴Pes xypyátputs ngajxwa'xuduts ja Diosu 'yayuk, du'un ma yu di'ibu grieeguty es nandu'un di'ibu kyaj gyrieeguty, ma di'ibu uwijy kajxwijiuty es éxtum nandu'un di'ibu kyaj 'yuwijy kyajxwijiuty. ¹⁵Paadyuts njantsytsyeky es ngajxwa'xa'añuts ja oybyu ayuk ma miits m'ittu jap Romu.

Oybyu ayuku myuk'ajtun

¹⁶Pes kyajts üj nduktsoydyún ja oybyu ayuk, mut ko yu'u du'un ja myuk'ajtanu Dios es ñitso'oktat nidugékyuty di'ibu myubujktup, tim jawyiin mut ja di'ibu israelítuty, per nandu'un mut ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ¹⁷Ja'a ko mut yu oybyu ayuk n'ixy'ajtum ko ja'ay je'eyu oy wyu'umdu mut ja Dios ko myubúkudu, éxtum ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: "Di'ibu myubujkunguyjxm oy wu'amp mut ja Dios, yu'u du'un jiky'átup."

Naxwíñudu ja'ayu pyeky

¹⁸Nnija'am ko Dios tkexy extu tsajpótmu myuj tudyu'unun mut nidugekyu axuk ja'ayuty, ja'a ko mut ja 'yaxuk'ajtun t'uxtijtu ja tuj'ajtun. ¹⁹Ñija'adup yajxón di'ibu mbaat

yajnijáwu wi'ixu dú'un ja Dios, mut ko Diosu dú'un tu tyuknijáwudu yu'ujuty. ²⁰ Na'abu Dios dyajkojy ja naxwíñudu es extu tyambaat, tugekyu tyaadu mbaat xytyukjaygyujkam wi'ix yu'u ja Dyios'ajtan, es ko Dios mbaat ttuñ oytyiity winu xuu winu tiempu. Paaty ni pán tkanime'xy oy jyajuna'andu ko kyaj tnijáwudu. ²¹ Pes oy tja'ixy'ajtpadu dú'un ja Dios, kyaj tu twindsu'ugudu éxtum ja Dios es ni je'eyu tu tkaja'aygyuda'aktu ja Dios, nik ni'igu tu dyajjuptugódyu. Ja'ayu wyinma'añ'ajttup di'ibu kyaj ti ttsooty esu jyt wyinma'añ'ajttup tpujta'aky jantsy juun. Paaty tu wye'emy kubi'its ku'ook. ²² Oy jyanayñigajxudu ko kyuwijy'átyuty, per nugoo jyantsylokua'attu. ²³ Ja'a ko tu dyajtagátstu ja myuj'ajtanu Dios di'ibu kyaj tyugoy, mut ja 'yawinnax ja ja'ayuty di'ibu o'ktup, es extu ya'agojwinnajxtup ja joon juyujkuty, tsá'añuty esu añimal di'ibu taxku ky'u tyeky.

²⁴ Paadyu Dios tu tna'ixy mut ja axuukpu winma'añ di'ibu yu'ujuty myudajttup, es dú'un tu ttundu di'ibu tsoydyu'un muut nidu'uk nidu'uk. ²⁵ Mut ko kyaj tu tmubaktu ja tuj'ajtan, ja'ayu ja andakun, es tu twindsu'ugudu es t'awdattu di'ibu Dios yajkoj es kyaj t'awdattu ku'umu Dios di'ibu may'ajt windsu'kup winu xuu winu tiempu. Wa'an dú'unuty.

²⁶ Paadyu Dios tyukmu'ixuty yu wyinma'añ ja tsoydyu'un muutpu. Pes extu yu toxytyujkuty tugatsy 'yadu'utstu es kudiinam éxtum jyapaadyuty.

²⁷ Es nandu'unu dú'unu yedyujkuty kyaj ttundu mut ja toxytyujk, yu'uyu wyinma'añ'ajttup 'yadu'adsa'andu kujkkaknáxy. Yu yedyujkuty ttundu tsoydyu'un muutpu ak yu'ujuty, paaty dyajnáxtu ja ayo'on esu tadyu'unun ma ja ky'u'm nini'x, éxtum ñitákudu.

²⁸ Es éxtum yu'ujuty kyaj twindsu'uguya'andu Dios, pes ja Dios tu 'yuxtijunu mut ja axuukpu winma'añuty, es dú'un ttúndut di'ibu kyaj jyapaadyuty ttúndut. ²⁹ Yu'uyu jyt'ajt wyinma'añ'ajttup tugekyu axuk winma'añ, mu'induunk, adsojk, axukja'ay'ajtan, naywyinnaxuja'ak, yajja'ay'o'ktup, tsip ja'ayuty, win'u'undup, ak jambit ti t'ixtu, pi'tskajxtup, ³⁰ ñigajx ñimadyáktup axuuk ja myugu'uguty, myudsip'ajttup ja Dios, axuk kajxtup, muj pátdup, muj ñaydyíjjudu, myuwinma'añbyat'adúttup axuuk, kyaju tyaak tyeety tmumadowdu, ³¹ kyaj ti tjaygyukuya'andu, kyaj tkuydyundu 'yayuk, kyaj tmudattu tsojken, ni ti pa'ayo'on tkamudaty. ³² Yu'ujuty ñija'adup yajxón wi'ix ja Dios tu dyajniगतुकु. Ñija'adup ko di'ibáty tyuundubu tyaadu dú'ambu, yu'u nitujkup ja o'kun; per dú'uñum t'aktundu, es extu tyukxondáktup ko wiinkpúty nandu'un ttundu.

Dú'unu Diosu tyadyu'unun tpayo'oy éxtum pyaadyuty

2 Paaty mij di'ibu wiinkpu mbeky'ijxypy, kyaj mij xymyudaty ja nayñima'xu oy mdimpun'ajtpu, ja'a ko wiinkpu xypyky'ixy, ku'um mij mnaydyuknikajxpétyuty, mut ko yu'u mdimtiimpy di'ibu yu'u nandu'un tyiimpy. ² Yajxón nnija'am ko Dios tyukkumadowaampy nidugekyu pojpu tuumbu es ko Dios pyayo'oyaampy nidugekyu tuknáxuty dú'un éxtum tyu'ajtanuty. ³ Es mij ko xypyayo'oy ja wiinkpúty es nandu'un m'adu'utsy éxtum yu'un, ¿ti mjunaamp xytyijy ko mnitso'ogut ko ja Dios dyaka'añ ja tadyu'ununu? ⁴ ¿O kyaj xymyupujta'aky ja tsojken es ja mya'xtujken ja Dios, ni xkyapekyu kwentu ko ja'a dú'un jyatiimpy esxyp mjodumbityu? ⁵ Nugoo

mjantsykyujuunuty es kyaj xyajtugátsy ja mjot mwinma'añ, es paaty mdukmujkunu ja tudyu'unun ku'am es xykumudówt ko Dios tpayo'oyut ja naxwíñadu ja'ayuty tuj'ajtun muut. ⁶Tuj'ajtun ko Dios myo'oyaampy nidu'uk nidu'uk éxtum pyaadudu. ⁷Myo'oyaampy ja jyiky'ajtun winu xuu winu tiempu ja di'ibu mudu ma'xtujkun tyuundap ja oybyu es pyanujxtap ja oy'ajtun es ja windsu'kun es di'ibu yajtukjiky'átap winu xuu winu tiempu; ⁸per mut ja 'yaku tyudyunaampy ja nugoo kuxkoobuty es di'ibu kyaj tkuydyuna'añ ja tuj'ajtun, di'ibu ja'ayu pyanejxypy ja axuk'ajtun. ⁹Minaamp ja ayo'on es ja muk xaj ok xajun mut nidugekyu taaduty di'ibu tyuundap ja axuukpu, tim jawyiin mut ja di'ibu israelítuty, per nandu'un mut ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ¹⁰Per ni'igu Dios myo'oyaampy ja muj'ajtun, windsu'kun es agujk'ajt jotkujk'ajtun nidugekyu di'ibáty tyuundap ja oybyu, tim jawyiin mut ja di'ibu israelítuty, per nandu'un mut ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

¹¹Mut ko ja Dios kyaj tu'ugu ja'ay ttseky es jatu'uk kyaj. ¹²Pes di'ibáty kyaj 'yisraelítuty, kyaj tmudattu tadu Moisesu 'yana'amun. Paaty ko pyekytyundu, yajtukkumudówdap, per kyaj éxtumxyup tnijáwudu wi'ix ja Dios t'ane'emy. Per ja israelítuty myudajttubu tadu ana'amun. Paaty ko tkamumadowdu ja ana'amun es pyojputúndu, yajtukkumudówdap éxtum ja ana'amun jyuna'añ. ¹³Ja ja'ay di'ibu jyamudoo'ijtypy ja Diosu 'yana'amun es kyaj tkuydyundu, kyaj yu'ujuty oy wu'umdu mut ja Dios, yu'uyu du'un oy wu'umdap mut ja Dios di'ibu kyuydyuundap éxtum ja 'yana'amun jyuna'añ. ¹⁴Pes du'un, ko yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty ttundu éxtum ja ana'amun jyuna'añ, oy yu'ujuty tkamudajtpudu ja Moisesu 'yana'amun,

¹⁵ya'ijxudap ko Dios tu pyujtáxudu 'yana'amun ma yu wyinma'añ, esu jyot wyinma'añ nandu'un dyajkuxe'egy tyadu ana'amun, mut ko yu wyinma'añuty yajnidu'xup ko peky yu'u di'ibu tyuundap es ya'oybyudsuumup ko ttundu ja oybyu. ¹⁶Du'un tyuna'añ jyata'añuty ja xuu ko Dios Jesukristukyujxm tpayo'oya'añ ja ja'ayu ayu'udsyubu jyot wyinma'añ, éxtum jyuna'añ ja oybyu ayuk di'ibuts ngajxwa'xypy.

Israelitu ja'ayuty esu Diosu 'yana'amun

¹⁷Per mij mjunaamp ko m'israelítuty, es xytyukmada'aky ja Moisesu 'yana'amun, es xytyukmuj xytyukpaadu ko mij mja'a'átyuty ja Dios. ¹⁸Mnija'ap ja Diosu tsoyokun es xywyin'ixut ja oybyu, mut ko ja Dios 'yana'amunu du'un tu mdukni'ixuty. ¹⁹Mnayjya'ap ko tuj'ajtun xyñijawu wi'ix wiints xyñu'umo'oy xytyu'umo'oyut es wi'ix xykyujaj xykyudu'xut ja di'ibu judijtp kubi'its ku'ook, ²⁰es wi'ix xy'awij xykajxwíjat ja di'ibu kyaj tjagyúkudu, es wi'ix xya'uxpúkut ja una'ku'unuk mut ko xymyudaty ja tuj'ajtun es ja wijj'ajtun ma Diosu 'yana'amun. ²¹Pes éxtum mij mya'uxpejkypy ja wiinkputy, ¿ti ko mganayya'uxpékyuty mij ku'am? Mij mjunaamp ko kyaj nma'tsum, ¿es mma'tsp mij? ²²Du'un mjuna'añ ko kyaj nyajtugo'oyum ja pujk úkunu wyindsu'kun, ¿es myajtugeepy mij? Mij m'uxtijpy ja agojwinnáx, ¿es tii, mme'tsypy ja oorú es ja platu di'ibu ijtp agojwinnáx tsyajptugótyu? ²³Mdukmu j mdukpátup ko xymyudaty ja Diosu 'yana'amun, per kyaj xykyudyúñ, es du'un kyaj xywyindsu'ugu Dios. ²⁴Pes ja Diosu jyaaybyajtun du'un jyuna'añ: "Di'ibu kyaj 'yisraelítuty myudagoodyup ja Dios mut miitskyujxmuty israelítuty."

²⁵ Təy'ajtnu'u ko myajtsıky waanu ma ja myedyujk'ajtn[‡], mdu'unxup oynu'anun pun mguydyimpy ja Moisesu 'yana'amun. Per pun kyaj xkyuydyuñ, du'un éxtumxyup mgadim'yajtsujkpu waanu. ²⁶ Es pun di'ibu kyaj 'yisraelıtuty es kyaj tsyikyuty waanu, es pun kyuydyimpy ja Diosu 'yana'amun, du'un ja Dios pyujta'agyuty éxtumxyup tu yajtsıky. ²⁷ Di'ibu pyadiimpy ja Diosu 'yana'amun oy naty kyatsıkyuty waanu ma yu yedyujk'ajtn, ja'a nıjx dyajnıguxe'eky ko pekymyut mij ja'agyujxm ko kyaj xkyuydyuñ ja ana'amun oy xyjamudajtpu kuxja'ay es mjatsıky'ajtpu waanu. ²⁸ Kyaj nikujxy ja ja'ay 'yisraelıtu'attu ko yajtsıky waanu ma yu yedyujk'ajtn esu ixxwu'amun wyu'umut ma nini'x, ²⁹ ja'agyujxm ja ja'ay təy'ajtn 'yisraelıtu'attu pun wi'ix ja 'yaa jyótuty, punu ixxwu'amun myudajttup di'ibu ja Espıritu Santu pıjtáxudup, kyaj tyimja'agyujxmıty wi'ix ja ana'amun jyuna'añ. Pun pun myudajtypy ja ixxwu'amun 'yaajóty jyodoty, yu'u du'un ja Dios myujja'ap, kyaj yu'udyu ja'ayuty.

3 Pes, ¿ti muj'ajtn myudajtypy ko n'israelıtu'ajtn? ¿Myudajtypy ja Dios waanu ni'igubu kunu'xun mut yu'ujuty? ¿Tii myudajtypy ja muj'ajtn ko nyajtsujkum waanu? ² Ja'a. Oytyim wi'ix tsooty. Pes ja jawyiimbu, Dios tyukmu'awdajtu mut ja israelıtu ja'ayuty es myoodyu ja Diosu kyu'am ayuk. ³ Təy'ajtn ko nimay yu'ujuty kyaj tkuydyuundu. ¿Tii mbaat njuna'anum ko mut yu'u ja Dios kyaj tnakykyudyuna'añ di'ibu kyajx? ⁴ iNi wi'ix tsoo du'un ngawinma'añbyátum! Oy nidugekyu ja ja'ayuty jya"andákpudu, Dios ni na'a du'un tkatuñ. Éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtn:

Nıja'adup ja ja'ayuty ko 'yawa'kup di'ibu mgajxypy, kyaj pun jyuna'anut ko kyaj xypyayo'oy təy'ajtn muut.

⁵ Per pun yu n'axuk'ajtn'ajtn nya'ıxum ko Dios tyiimpy ja təy'ajtn, ¿wi'ix njuna'anum? ¿Tii mbaat njuna'anum ko kyaj Dios ttuñ di'ibu kyaj pyaadyuty ko xytyukkumudo'omu? (Du'unuts ngajxy éxtum naaguty kyajxtu.) ⁶ Ni wi'ix tsoo mbaat du'un ngajuna'anum. Ja'a ko pun ja Dios kyaj ttuñ éxtum pyaadyuty, ¿wi'ix mbaat ttukkumudoj ja naxwıñadu ja'ayuty?

⁷ Pun ujtsu du'un andakp es ñıguxu'ugut ko Dios tyiimpy kyajxypy ja təy'ajtn esu du'unu ja'ay ni'igu oy ja Dios t'awdátut, ¿wi'ix mbaadu Dios xytyuydyuñuts éxtumu pojpu ja'ayun? ⁸ ¿Ti ko ngajuna'anum?: "N'oktu'unum ja axuukpu es du'un pyudsımut oy." Tam naagudyu ja'ay xyñiwaambétyuts nanatuku kots nduk'uxpekyu tyaadu. iWa'an ja Dios ttuyduñuty éxtum ñıtúkaty!

Nidugekyu udsajtn ja peky xytyukka'am

⁹ Pes, ¿ti mbaat njuna'anum ko n'israelıtu'ajtn? ¿Mbaat n'oybyudsu'umum mut ja Dios kadiinum ja di'ibu kyaj 'yisraelıtuty? iNi wi'ix tsoo! Pes tu nduk'ixtu ko di'ibáty israelıtuty es di'ibáty kyaj 'yisraelıtuty, nimajtsk pékyuty xymyumadákum ja pojpu. ¹⁰ Tyaadu du'un di'ibu myadyakypy ja Diosu jyaaybyajtn ko jyuna'añ: Kyaj jaa ni tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajtn təy'ajtn muut,

¹¹ kyaj jaa di'ibu wyinma'añ'ajtypy ja Dios es tkuydyuna'añ di'ibu tsyejpy ja Dios.

[‡]2:25 Ix Lukus 1:59.

¹² Nidugekyu ja'ayuty jyadittu wiink nu'u wiink tu'u es tu ñayyajtugóyudu.

Kyaj jaa pún di'ibu tyiimpy ja oybyu, ni je'eyu tu'uk.

¹³ Ma yo'kjútuty pyudsemy ja axuk ayuk, éxtamu pyudsemy ja xu'kunu axuukpu ma yu o'kpu

di'ibu tu mya'tnu ko nya'awátsum ma 'yity,

mudu ya'anuty 'yanda'aktu.

Yu 'yayuk du'un éxtam ja awa'and-sa'añu xyawat.

¹⁴ Yu 'yaa ujts mut ja ko'oygyajxy tsaatsykyubétypyu.

¹⁵ Kyaj tpekyjyáwudu ko yajja'ay'ooktu;

¹⁶ es oytyim maaty ñujxtu,

yajka'adup ja ayo'on esu tugo'oyun mut ja wiinkputy,

¹⁷ es je'eyu t'uxta'aydu ja tsip.

¹⁸ Kyaj Dios ttsu'ugudu.

¹⁹ Mugu'ugítuty, tugekyu di'ibu wu'ump jaaybyéty ma ja Diosu jyaaybyajtun, myadyakypy púnuty ijttup ana'amun patku'uy, es du'un amonñ 'yíttut nidugekyu ja'ay ko Dios pyayo'oyudut ja'agyujxm ko tijaty ttuun tkajxtu. ²⁰ Paaty ni pún kyawe'emy oy mut ja Dios mut ko tjakuydyuna'añ ja 'yana'amun. Pes ja Diosu 'yana'amun ja'a tyiimpy es xyajnidu'xum ko udsajtum situy pojpuja'ay'ajtum.

Mubujkungyujxm yajpaada'añ ja nitsokun

²¹ Per tyamu Dios tu xytyuk'ijxum wi'ix oy nwa'umum mut ja Dios kyaj ana'amungyujxm. Ñikajxpejtypy yu'u ja Moisesu 'yana'amun es ja Diosu kyugajxputy, ²² mut ko oy wyu'umdu mut ja Dios nidugekyu di'ibáty myubujktup ja Jesukristu éxtamu Yajnitsókpu. Kyaj win'ixy wingexy tkupeky. Oy yu'ujuty ja israelítuty o kyaj yu'ujuty, ²³ ti'igy yu'u, mut ko nidugekyu tu pyeky-tyundu es du'un tu tmujagamga'aktu

ja Dios. ²⁴ Peru Dios, ma yu myuj may'ajtun di'ibu ja'ay tu'unxup, ñayajk ja Jesukristu éxtamu windsu'kun es oy nwa'umum mut ja Dios. ²⁵ Pes ja Dios yajk ja Jesukristu es ttam dyókut ja ñe'pyñ ma ja kruuzun es du'un tkubat tkumadówat nidugekyu ja naxwíñudu ja'ayudyu pyojpu. Es ko n'axájum ja Jesukristu éxtamu Yajnitsókpu, Dios jy-o'odsup ja nbojpu'ajtum. Yu Jesukristu wyindsu'kun ya'ijxup ko Dios tuñ mut ja tuy'ajtun ko oy nwa'umum ja'a muut. Ma'xtujkun muut xytyukninajxum ja pojpu di'ibu naty tu ndu'unum. ²⁶ Dios yajnade'xypy es tyiimpy mut ja tuy'ajtun ko oy wye'emy mut ja ja'ay di'ibu myubujktup ja Jesús.

²⁷ Pún du'un, ¿ma net ja ja'ayudyu myuj pyáttunu? ¡Ni ma! ¿Tigyujxm? Ja'agyujxm ko ja'ay wyu'umdu oy mut ja Dios ko tmubaktu ja Jesukristu, es kyaj ja'agyujxm ko tkuydyundu ja ana'amun. ²⁸ Du'un yajnijáwu ko mubujkungyujxm ja ja'ay oy wyu'umdu mut ja Dios es kyaj jya'agyujxmuty wi'ix ja ana'amun jyuna'añ.

²⁹ ¿Ti israelitu ja'ayudyu je'eyu ja Dios ja'ay'ajtup? ¿Ti kyaj nandu'un ja Dios tja'ay'áty púnuty kyaj 'yisraelítuty? Nandu'un di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ³⁰ Pes ta ti'igy je'eyu Dios, es yu'u myutwe'empy oy mut yu israelítuty di'ibáty myubujktup ja Jesukristu, es nandu'un oy wye'emy mut ja di'ibáty kyaj 'yisraelítuty di'ibáty nandu'un myubujktup ja Jesukristu. ³¹ Punu du'un, ¿njo'tsum ja ana'amun ko n'axájum ja Jesukristu? ¡Ni wi'ix tsoo! Ni'igu du'un n'aktimnikajxpajtum ko oy ja ana'amun.

Di'ibu Abraan oj dyaky éxtamu ijpgajtun

4 ¿Wi'ixu du'un ko yu n'apteety'ajtum Abraan oj wye'emy oy mut ja Dios? ² Pún oy wye'emy mut yu'ugyujxm yu

oybyu tyu'unun, pes myadajtypy wi'ix tsoo myuj pyaadut. Per tim tuj'ajtun ko kyaj tmudaty ti muut myuj pyaadut Dios wyindum. ³Pes ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: "Abraan myubujk ja Dios, es paaty oj oy wye'emy mut ja Dios." ⁴Nnija'am ko yu tuumbu patup ja myuju'uñ di'ibu tu tnidun, kyaj du'un yajmo'oy éxtumu may'ajtun. ⁵Ni'igu, ja ja'ay di'ibu ja Dios myubujktup, ja Dios di'ibu kyaj tpekyypujta'aky ja pekyjya'ayuty, Dios oy wye'emy mut tadu ja'ayuty ja'agyujxm ko myubukudu. ⁶Tyaadu du'un di'ibu Davit junán ko jotkujk ja ja'ay pán oy wu'ump mudu Dios myubujkungyujxm es kyaj jya'agyujxmuty di'ibu ja ja'ay tyiimpy. ⁷Du'unu Davit jyunañ: Jotkujk di'ibátyu Dios tu mya'xuty ja pyojpu,

di'ibáty yajninajxp ja pyeky,

⁸jotkujk di'ibáty ja Dios kyaj pyujta'agyuty éxtumu pojpu ja'ayun.

⁹¿Tii yu tyadu jotkujk'ajtun yu'uyu yajmo'oyaamp ja di'ibáty tu yajtsúktu waanu mā yu yedyujk'ajtun, o nandu'un yajmo'oyándup di'ibáty kyaj tsyikyuty? Pes nan yajmo'oyándup di'ibáty myubujktup ja Dios oy kyatsiky'ajtpudu. Mut ko tu n'okmadyákumbu éxtum ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ ko mut ko Abraan tmubejky ja Dios, paaty oj oy wye'emy mut ja Dios.

¹⁰¿Per na'a du'unu Abraan oj wye'emy oy mut ja Dios? ¿Tii mā naty tu yajtsíkyu, o mā naty kyajnum? Kyaj 'yókuty, jaa mā naty kyajnum yajtsíky.

¹¹Pes jawyiinu Abraan tmubejky ko Dios tkuydyuna'añ di'ibu naty tu twanda'aky, paadyu Abraan oy wye'emy mut ja Dios. Es extu óknumu du'un ja Dios t'anmaay ja Abraan es yajtsúkut waanu éxtumu ixxw'umun ko Abraanu naty oy oj wye'emy mut ja Dios. Paaty mbaat njuna'anum ko yu Abraan yu'u du'unu 'yaptukuty

nidugekyu di'ibáty myubujktup ja Dios oy naty kyayajtsujkpu. ¹²Esu Abraan nandu'un 'yaptujk'átudu nidugekyu israelítuty di'ibátyu naty tu yajtsúktu waanu es nandu'un myubujktup ja Dios éxtumu Abraan tmubejky mā naty kyayajtsíkyñum.

Mubujkungyujxm kya'pxy ja wandakun

¹³Pes ja Dios tyukwandak ja Abraan es ja tyuump 'yaadsuty ja naxwínudu di'ibu yajmo'oyándup éxtumu kyuma'añuty. Pes du'unu tyadu yajwandáky kyaj jya'ajuty mut ko Abraanu naty tu tkuydyún ja ana'amun, ja'a du'un mut ko tmubejky ja Dios. Paaty oj wye'emy oy mut ja Dios. ¹⁴Pes pán ja Dios tu naty twanda'aky ja kyunu'xun yu'uyu mut di'ibáty kyuydyuundup ja 'yana'amun, pes ja Diosu wyandakun ni tiixyup tkatsooty, mut ko ni pán mbaat tkakuydyún, es nanugoobu nmubujkumxyup. ¹⁵Pes ja di'ibáty kyaj tkuydyundu ja ana'amun, patup ja tyuydyu'ununu Dios; es mā kyaj jyaaty ja ana'amun, kyaj mbaat yajpekymyo'oydyu ja'agyujxm ko tkakuydyundu.

¹⁶Es du'un xytyuk'ijxm ko nmudajtum ja wandakun di'ibu Dios myooy ja Abraan ja'agyujxm ko nmubujkum ja Dios éxtumu Abraan tmubejky. Dios xykyunu'xum namay'ajtun, kyaj yu'uyuty je'eyu di'ibu yajmoodyu ja ana'amun. Paaty mbaat njuna'anum ko Abraan yu'u du'un aptujk mā nidugekyu di'ibáty myubujktup ja Dios. ¹⁷Tyaadu du'un di'ibu myadyakypy ja Diosu jyaabyajtun: "Ujtsuts mij tu nbujta'aky éxtumu u'unkteety mā may ja naxwínudu." Esu tyadu wandakun tsobatp mut ko Dios ku'um pyujták, ja Dios di'ibu yajjikypyejkypy ja o'kputy es tkojy di'ibu kyajnum 'yity.

¹⁸ Es oy kyuxe'ky ko kyaj mbyaadyuty, Abraan myubujk ja Dios es du'un 'yaptujk'átudu mayñaxwíñudu. Du'un éxtum ja Diosu naty tu 'yana'umxuty: "Yu mduump m'aadsuty jyantsymyáyut." ¹⁹ Abraan myubujk ko Diosu naty tkuydyuna'añ yu wyandakun oy ja Abraan naty tmudajnu mugopx jumajtun es jya'ajanup ko kyaj 'yok'u'unkpátnut, mut ko mujja'ayñu ni'igu mut ja ñudo'oxy Saaru. ²⁰ Abraan kyaj oj tmu'amajtsk tmujotmajtsku di'ibu Dios wyandak, waanu ni'igu t'aktimmubejky es oj ja Dios tmujjáu. ²¹ Pesu Abraan tim tuy'ajtanu naty tmudaty ko mut ja myuk'ajtanu Dios kyudydyunaambyu naty di'ibu wyandak. ²² Paadyu Dios oj oy wye'emy mut ja Abraan ja'agyujxm ko tmubejky.

²³ Ko ja Diosu jyaaybyajtan jyuna'añ: "Abraan myubujk ja Dios, es paaty oj oy wye'emy mut ja Dios", tyaadu kyaj oj yajkuxja'ay mut yu'uyu Abraan; ²⁴ yajkuxjaay nandu'un mut udsajtumgyujxm di'ibu nmubujkum ja Dios di'ibu yajjikypyujk ja Nindsun'ajtum Jesukristu ko 'ye'ky. Paaty nandu'un udsajtum nwa'umum oy mut ja Dios. ²⁵ Jesús yajkuyajk es 'yoogut mut udsajtumu nbojpua'ajtum, es óknum jyikypyejky es du'un oy nwa'umum mut ja Dios.

5 Es mut ko oy nwa'umum mut ja Dios ja'agyujxm ko nmubujkum, agujk jotkujk n'ijtum mut ja Dios Jesukristukyujxm. ² Es mudu tyadu myay'ajtanu Jesukristu oy xyajpud-su'umum mut ja Dios mut ko n'axájum éxtumu Yajnitsókpú, nxondákum tyam mut ko Jesukristu xymyutnujxa'anum es n'ijtum Dios wyindum. ³ Es kyaj yu'ujuty je'eyu ndukxondákum, nandu'un ndukxondákum ko n'ayo'om njottugo'oyum, mut ko nnija'am ko nmumadákum ja ayo'on, yu'u xymo'oyum ja ma'xtujkun; ⁴ es ko nmumadákum ja ayo'on mut ja

ma'xtujkun, nwa'umum oy mut ja Dios; es ko nwa'um oy mut ja Dios, jotkujk n'awijx njup'ijxum ja xuú ko Kristu myínut; ⁵ es ko jotkujk n'awijx njup'ijxum ko Kristu myínut, nnija'am ko kyaju Dios xywyin'u'unum, ja'a ko Espíritu Santukyujxm ja tsoyjkun tpajtáky mā njot'ajt nwinma'añ'ajtum.

⁶ Pes mā naty tu nnitugo'oyanu mut ja pojpu es ni wi'ix tsoo mbaat nganayya-jnitsókum udsajtum ku'amuty, net ja Jesukristu 'ye'ky mut ja'agyujxmu pojpu ja'ayuty ko myiñ jyajty ja tiempu di'ibu Dios tu tpajta'aky. ⁷ Du'un jajtp ko tu'ugu ja'ay tku'eeky jatu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtan muut. Wa'anu da es jantsy apenu yajpaadut pun tku'oogut tu'ugu oyjya'aybyu. ⁸ Peru Dios xytyuk'ijxum ko ni'igu xytsyoyjkum, mut ko Jesukristu oj xykyu'o'kum maanumu naty nbojpua'ay'ajtum. ⁹ Es mut ko Jesús tteemy dyejky ja ñe'pyñ mā ja kruuz esu du'un oy tu nwa'umum mut ja Dios, waanu ni'igu xyajnitso'oga'anum mā ja tuydyu'unun di'ibu Dios myo'oyaampy ja pojpu ja'ayuty. ¹⁰ Ja'a ko maanumu naty nnaymyudsip'ajtum mudu Dios, Dios xypyujtáky agujk jotkujk mut yu'u ku'am mut ko 'ye'ky ja 'yU'unk Jesukristu, waanu ni'igu tyam xyajnitso'oga'anum mut ko Jesús jyiky'aty es tyam n'ijtum agujk jotkujk mut yu'u. ¹¹ Per kyaj yu'uyudyu tyaadu je'eyu, nandu'un n'ijtum xi'iky xoñ mut ko Dios xypyujtáky éxtumu myut-naymyaayubu mut ja'agyujxm di'ibu ja Nindsun'ajtum Jesukristu tu ttuñ mut udsajtumgyujxm.

Adán esu Kristu

¹² Du'un éxtum tu'uk je'eyu ja ja'ay kyaj tmumadooy ja Dios es mudu tyaadu pojpu'uyxm tsyondaky ja o'kun, paaty nidugekyu ja ja'ayuty 'yooktu, mut ko nidugekyu pyojputuundu. ¹³ Mut ko kyajnum ja

Moisés t'axaju ja Diosu 'yana'amun, taa natyu pojputy ya naxwiin. Per kyaju ja'ay tkakuydyundu ja ana'amun ma ana'amun kya'ity. ¹⁴ Per oy jyadu'unuty, o'ktu ja ja'ay ko Adán jyiky'ajty extu ko ja Moisés t'axaju ja ana'amun, oy tkakuydyundu tu'ugu ana'amun éxtum ja ana'amun di'ibu yajmooy ja Adán, di'ibu yajtukmu'ijxkijyu ja di'ibu minamp.

¹⁵ Per kyaj tyi'igyuty, mut ko ja may'ajtan di'ibu Diosu ja'ay tyuunup, kyaj dyu'unuty éxtum ja peky di'ibu ja Adán tyuun, per ni'igu myéjuty ja may'ajtan di'ibu Dios tyuun Jesukristukyujxm esu du'un mayja'ay ttuk'óyudut. ¹⁶ Jatuk peky wi'ix ko kyaj tyi'igyuty ja may'ajtan di'ibu Dios tyiimpy mudu ja'ayuty es ja peky di'ibu Adán tyuun. Mut ko tu'ugu ja'ay pyekykya'ay, nidugekyu ja'ay wyu'umdu pekyoty; es ko mayja'ay ni'igu pyekytyuundu, net jatu'ugu yedyujk myiin di'ibu mut ja'agyujxmu ja'ay oy wyu'umdu mut ja Dios. ¹⁷ Nidugekyu ja'ay 'yooktu mut ko tu'ugu yedyujk pyekytyuun, per ni'igu muj ja may'ajtan di'ibu Dios tyiimpy mudu ja'ayuty, namay'ajtungyujxm wyu'umdu oy mut ja Dios es tmudattu ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu mut yu'uyu tu'ugu ja'ay, Jesukristu.

¹⁸ Pes éxtumu Dios tpekymyooy nidugekyu ja'ay ja'agyujxm ko tu'ugu yedyujk pyekytyuun, nandu'un ko jatu'ugu yedyujk tay'ajtan ttuun, du'un mbaat ja ja'ay oy wyu'umdu mut ja Dios es tmudáttut ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu. ¹⁹ Mut ko éxtumu mayja'ay pyekytyundu ja'agyujxm ko tu'ugu ja'ay ja Dios tkakajxykuyepjky, nandu'unu mayja'ay wyu'umdu oy mut ja Dios ja'agyujxm ko jatu'ugu yedyujk ja Dios tkajxykuyepjky.

²⁰ Ko Dios tmooy ja Moisés ja ana'amun, ni'igu ja'ay ttunandu ja

pojpu. Es ko oj myuj myayu ja pojpu, ni'igu oj myuj myayu ja may'ajtan di'ibu Dios tyiimpy mut ja ja'ayuty. ²¹ Es du'un éxtum pojpu'ayxmu ja'ay 'yooktu, nandu'un myujtak'adu'utsy ja Diosu myay'ajtan ko ja'ay oy wye'emy mut ja Dios es yajmo'oydyut ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu Nindsun'ajtan Jesukristukyujxm.

Ekky mā ja peky; jiiky mā ja Kristu

6 Pes, ¿ti net ndu'unum? ¿Tii n'akpojputu'unum es du'un ja Dios xytyu'unxum waanu ni'igu ja may'ajtanu? ² Ni wi'ix tsoo! Du'un n'ijtam éxtumu o'kpu mā ja peky. Pes, ¿wi'ix mbaat yu o'kpu pyojputuun? ³ ¿Ti kyaj xyñjáuudu miidsuty ko ndi'igyum mut ja Jesukristu ko nnubajtam, nandu'un ndi'igyum ja'a muut ko 'ye'ky? ⁴ Ko nnubajtam, du'un n'ijtam éxtum ti'igyu n'o'kum mudu Kristu es ti'igyu mut nnaxtujukum, es du'un éxtumu Kristu jyikypyejky Dios Teety myuj'ajtungyujxm, nandu'un njiky'ata'anum wa'ats, kyaj n'okjiky'ajtanut axuuk éxtum ijtyan.

⁵ Mut ko pun tu n'o'kum ti'igyu mut yu'u, ti'igyu mut yu'u njiky'pyujkam. ⁶ Es ko n'ijtam éxtum n'o'kum ti'igyu mut ja Jesukristu mā ja kruuz, ja'agyujxmu du'un n'ijtam es nganakypyekytyu'unum, kyaj ja pojpu nnakymyadu'unum éxtum ja ja'ayu wyindsun tmaduun. ⁷ Ja'a ko mā pún 'yeeky, ta tnike'eky ja pojpu. ⁸ Es mut ko tu n'o'kum ti'igyu mut ja Jesukristu, n'okmubujukum ko nandu'un njiky'ajtam mut yu'u ti'igyu. ⁹ Nnija'am ko Jesukristu tu jyikypyeky, ni na'a kyanaky'ooga'añ, kyaj ja o'kun ja muk'ajtan t'okmudajnu es myumada'agudut. ¹⁰ Pesu Jesukristu 'ye'ky je'eyu tugekyu winu xuu winu tiempu es tkubejty tkumadooy tugekyu ja naxwiñudu ja'ayadyu pyojputy, es

tyam jyiky'aty ja Dios 'yoy'ajtungyujxm.
¹¹ Nandun nayjyawudu miits éxtamu o'kputy ma ja pojpu, es dun éxtam tu mjikypyuktu ti'igy mut ja Jesukristu es xmyudundut ja Dios.

¹² Katu miits mnayyákudu es ja pojpu m'awindumbúkadut es mdukmunujxudut ja jiky'ajtanu axuukpu. ¹³ Katu xyajtundu yu mnini'x mgubajkuty éxtamu tyuumbajn ja ka'oybyu es dun mduktúnudut ja pojpu. Nik oy naygyayákudu amumdu'uk jot ma Dios éxtamu di'ibáty tu jyikypyuktu, es yajtundu mnini'x mgubajkuty éxtamu ja Diosu tyuumbajn, es dun mduktúnudut di'ibu yu'u tsyejpy. ¹⁴ Mut ko ja pojpu kyaj xywyindsun'áttut miidsuty, mut ko miidsuty kyajpu ana'amun mya'ítadu, yu'u sitay ja Diosu myay'ajtan.

Punaty myuduundup ja ka'oybyu

¹⁵ Pes mut ko tyam n'ijtam mudu Diosu myay'ajtan es kyajpu ana'amun xyñakyya'ijtam, ¿ti net n'aktu'unum? ¿Tii n'akpojputu'unum? ¡Ni wi'ix tsoo! ¹⁶ Pes jaygyúkudu miidsuty. N'okpujtákum éxtam tu'ugu ijpajtan. Ko pún ñayyákudut tmudúnut jatugu ja'ay, pes tuumbu'ajtabu tadu ja'ay. Nandunú dun miidsuty, pún mbanujxtup ja pojpu éxtam ja ka'oybyu ttseky, pes yu'u mduumbu'ajtudup ja ka'oybyu. Per pún mduundup miidsuty di'ibu ja Dios tsyejpy, mDiosmuduundup miidsuty. Pún mmuduundup ja ka'oybyu, mbátudup ja o'kun. Per pún mmuduundup ja Dios, mjiky'áttup táy'ajtan muut. ¹⁷ Per yajja'aygyudákp ja Dios, mut ko oy miidsuty tuuyup mduumbu'átadu ja ka'oybyu es xytyuundu ja peky, tyam tu xy'axájudu ja xpujken di'ibu myajmoodyu es mguydyuundup mut winu mjoyt éxtam ja Diosu myuduumbuty. ¹⁸ Mbaat njuna'anum ko

ma miidsuty oj myajpekymya'xtu, net oj mnaybyujta'agudu Diosu myuduumbuty es dun mjiky'áttut táy'ajtan muut. ¹⁹ Kajxpudsu dun wa'ats esuts oytyim púnaty xyjaygyúkuduts. Tuuyup miits mnaygyayajkudu ma ja axuk'ajtan es ja pojpu éxtamu ka'oybyu myuduumbu, es mjiky'ajttu axuuk; per tyam nayyákudu amumdu'uk jot ma Dios éxtamu myuduumbuty, es mjiky'áttut táy'ajtan muut, dun éxtamu Dios ttseky.

²⁰ Ko miidsuty ijty mduumbu'átadu ka'oybyu es mduktúnudu ja axuukpu, ni xykyatuundu kwentu di'ibu naty oy. ²¹ Pes, ¿ti mbujk mbattu ma tadu jiky'ajtanu axuukpu?, ko extu mdsyodyuundup ko xyjamyatstu. Pesu tyaadu dunumbu jiky'ajtan yajmiimpy ja o'kun. ²² Per tu miits myajpekymya'xtu es tu myajpujta'aktu Dios mduumbuty. Es mut ko tu mnayyákudu amumdu'uk jot es mjiky'áttut éxtam ja Dios ttseky, yu'u mmo'oyudup ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu. ²³ Pes yu pojpu sitay yajkypy ja mju'uñ, esu tadu mju'uñ yu'u dun ja o'kun; per Dios nadu'uñ dyaky ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu mut ja'agyujxm Nindsun'ajtam Jesukristu.

Kasaadu ja'ayuty éxtamu ijpajtan

7 Mugu'ugítuty, miidsuty yajxon xyñi-jáwudu ja Diosu 'yana'amun. Mni-ja'adup ko ja ana'amun je'eyu dya-jkutfky ma ja'ayun maanum jyiky'aty ja ja'ay.

² N'okpujtákum, dun ja ana'amun jyuna'añ ko tu'ugu kasaadu toxytyujk ti'igy 'yity mudu ña'ay maanum ja ña'ay 'yakjiky'aty; per pún o'kp ja ña'ay, wu'ump awa'atstúm ja toxytyujk es tpúkut ja wiinkpu yedyujk. ³ Paaty, punu tyadu toxytyujk nayyajkup mut jatugu wiinkpu yedyujk maanum 'yakjiky'aty ja ña'ay, yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun; per pún o'kp ja ña'ay, kyaj dya-

jtugóy ja pújk úkunú wyindsu'kun ko wiinkpu yedyujk tpeky.

⁴Nandu'un miits mugu'ugítaty, du'un miits m'ittu éxtumxyup m'ooktu ma ja ana'amun es mdi'igyudut mut jatu'ukpu, ja'a njuna'anum mudu Kristu di'ibu jikyppyujk ko 'yok'e'ky. Du'un ttuun es njiky'ajtam du'un éxtumu Dios tseky. ⁵Mut ko maanamu naty ndu'unum di'ibu nnini'x'ajt ngubajk'ajtam tsyepjy, net ja ana'amun oj xyjot'yujxum ko pojpu yu'u di'ibu naty ndu'unum, es ana'amunguyjxm ja pojpu je'eyu ni'igu oj xy'aktuktuna'anum ja axuukpu es xytyuknimi'inum ja o'kun mut ko du'un n'adátsum. ⁶Per tyam, mut ko tu n'o'kum mut ja Jesukristu es tu n'awa'at-spudsu'amunu ma tadu ana'amun, kyaj nnakymyudu'unum ja Dios mut yu'uyu ko nguydyuna'anum ja ana'amun jaybyety, nmudu'unum ja Dios mut ja njot'ajt nwinma'añ'ajtam éxtum ja Espiritu Santu xytyukni'ijxum.

Peky di'ibu ijtp ma ujun

⁷Pes, ¿mbaat njuna'anum ko ja ana'amun yu'ujuty ja pojpu? ¡Ni wi'ix tsoo! Tadu ana'amandsu du'un tu xytyuknijawu ti dun pojpu'ajtp. Kooxyubu tadu ana'amun tu kyajuna'añ: "Katu xy'adseky di'ibu wiinkpu jya'a'ajtypy", kyajxyupts uj tu nnijawu ko du'un pyojputy ko ndsojkum di'ibu wiinkputy myudajttup. ⁸Per kots tu nnijawu ja ana'amun, ja pojputs tu xymyo'oy tugekyu oytyim di'ibu axuk winma'añuty. Pes ko ja ana'amun kya'ity, kyaj ja pojpu ti muk'ajtan tmudaty. ⁹Ijt tu'ugu tiempu mats njiky'ajty ni nganija'ajuts ja ana'amun. Per kots oj nnijawu ja ana'amun, net ja peky xytyuk'adsekyuts ja axuk'ajtan esuts xyajwe'emy éxtumxyupts n'eeky. ¹⁰Ja ana'amun di'ibu Dios yajwu'am es uj nnijawut wi'ixuts njiky'átut winu xuu winu tiempu, mut ja'agyujxm ja

ana'amun uj nyajpujta'agyuts esuts nbaadut ja tyuudyu'ununu Dios. ¹¹Mut ja'agyujxm ja ana'amun ja pojpu tpaty wi'ixuts xywyin'uanut esuts uj xyajwe'emy éxtumxyupts eeky n'ity.

¹²Tyaadu du'un xytyuk'ijxum ko tyadu ana'amun tyu'ajtanuty, wya'adsuty es 'yóyuty. ¹³¿Per tii, kyaj du'un jyaty ko di'ibu du'un oy tu tyugatsy axuuk es tuts xya'eeky? ¡Ni wi'ix tsoo! Ja pojpu du'un di'ibuts tu xya'eeky, es mut yu ana'amun xytyuknija'ajuts ti dun ja pojpu, mut ko ma yu ana'amun yajnijawu ko jyantsy'axuugudyu tadu pojpu.

¹⁴Nnija'am ko tadu ana'amun yu'u yajk ja Dios, per pekyjya'ayuts uj, du'unuts uj n'ity pekyoty éxtum tu'ugu ja'ay di'ibu niteeky 'yity. ¹⁵Kyajts nni-jawu pun tits xyjajtp; kyajts nduun di'ibuts ndsejpy, ni'iguts nduun di'ibuts kyaj njatuna'añ. ¹⁶Per pun ndiimbyuts ja di'ibuts kyaj njatuna'añ, n'uxkajpyuts ko yu tadu ana'amun 'yóyuty. ¹⁷Es du'un kyaj nnaky'ujtsuty di'ibu kyaj tmumudoy ja Diosu 'yana'amun, ja'a du'un ja pojpu di'ibu dun ijtp ma ujun. ¹⁸Nnija'abuts yajxon ko ma ujun, pojpu ja'ay, kyaj ni ti di'ibu oy, ja'a ko njatunaambyuts di'ibu dun oy, per kyajts nmumada'aky. ¹⁹Maaxyup jya-paadyuty ndunudats ja oybyu éxtamts njadsekyun, ni'iguts n'aktún ja axuukpu di'ibuts kyaja'ijty njatuna'añ. ²⁰Paaty kyaju dun 'yujtsuty di'ibu dun tyiimpy ja axuukpu, yu pojpu dun di'ibu ijtp ma ujun, yu'u dun tyiimpy ja axuukpu.

²¹Di'ibuts xyjajtp, ko njatuna'añuts di'ibu oy, per jam ja pojpu mats uj. ²²Yu njot nwinma'añuts kyupejkypy amumdu'uk jot ko 'yóyuty ko ja Diosu 'yana'amun jyuna'añ di'ibuts ndúnup, ²³per taa mats uj n'ity tu'uk di'ibuts xymyudsip'ajtp. Yu pojpu yu'uts xytyuknimiimp ja axuk winma'añ, esu tyaadu tsyiptundu di'ibuts uj nnija'ap

di'ibu oy, es du'unuts xymyudaty éxtum tsimyja'ayun, es xytyukmudúñuts agwanu ja pojpu.

²⁴ Puroobu uj mut yu'ugyujxm tugekyu tyaadu! ¿Pánts xyajnitso'ogup ma tyadu nini'x di'ibu tu yajtunikajxpéty ja o'kunu? ²⁵ Yajja'agyudákp ja Dios ko jyaaty ja nitsokun mut yu'ugyujxm Nindsun'ajtam Jesukristu. Pes du'unuts uj n'ity: Nwinma'añgyujxmts uj njatseky es uj ndúnut di'ibu Dios 'yoyjya'ap, per ja pojpu di'ibu ijtp mats uju nnini'x, ja'ats uj xyajpekytyuump.

Jiky'ajtnun Espírítu Santukyujxm

8 Pes du'un di'ibáty ja'a'ajtnudup ja Jesukristu, kyaj 'yawijxaty ni ti tuydyu'unun, ² mut ko ja Espírítu Santu di'ibu yajkypy ja jiky'ajtnun ja'agyujxm ko ti'igyu n'ijtnun mudu Jesukristu, tu xyajnitsókum es kyaj nnaky'ijtnun ma ja pojpu es ja o'kun. ³ Tu ja Dios ttuñ di'ibu ja ana'amun kyaj mbaat oj ttuñ, ja'a ko naty ja myuk'ajtnun kyujanákuty ko ja ja'ay ttundu di'ibu nini'x kyubajk tsy-ojktup. Paaty ja Diosu 'yU'unk tkejxy es ya'ijxy éxtum pekyja'ay es twindsu'kun'átut ja ja'ay pyojpukyujxm, es du'un dyajtugooy ja pojpu myuk'ajtnun di'ibu naty ma udsajtnun.

⁴ Es mut ko du'un ttuñ, oj tkuydyúñ mut udsajtnungyujxm tugekyu di'ibu ja ana'amun xytyuk'ana'amun, es tyam njiky'ajtnun éxtum ja Espírítu Santu xytyukni'ijxm, kyaj nnakyjyiky'ajtnun éxtum tseky ja nnini'x'ajtnun ngubajk'ajtnun.

⁵ Pes di'ibáty naysajkudup mut ja di'ibu nini'x kyubajk tsyejpy, yu'u je'eyu wyinmaaydyup di'ibu nini'x kyubajk tsyejpy; per di'ibu naysajkudup ma Espírítu Santu, yu'u je'eyu wyinmaaydyup di'ibu Espírítu Santu tsyejpy. ⁶ Di'ibáty naysajkudup mut ja di'ibu nini'x kyubajk tsyejpy, tyadu

ja'ayuty pátnudup ja o'kun. Per di'ibáty naysajkudup ma yu Espírítu Santu, tyadu ja'ayuty pátnudup ja jotkujk'ajtnun es ja jiky'ajtnun winu xuu winu tiempu. ⁷ Di'ibu naysajkudup ma yu di'ibu nini'x kyubajk tsyejpy, myudsip'ajtnup ja Dios, mut ko ni tkatsoktu es ni mbaat tkapadundu ja Diosu 'yana'amun. ⁸ Paaty di'ibu jiky'ajtnup éxtum tsoktu ja nini'x kyubajkuty, ni na'a mbaat kyatukjotkuda'agudu Dios.

⁹ Per kom ja Espírítu Santu ijtp ma miidsuty, kyaj mnakyjyiky'attu éxtum ja mnini'x mgubajku tsyokun, je'eyu du'un m'akjiky'attu ti'igyu mut ja Diosu Jya'ajun. Pes di'ibáty kyaj tmudattu ja Jesukristu Jya'ajun, kyaj yu'u jya'a'átudu Jesukristu. ¹⁰ Pun m'ijtnup ti'igyu mut ja Kristu, oy 'yoogut ja mnini'xuty pekykyujxm, jiky'ajtnup ja mja'ajtnuty ja'agyujxm ko oy mwu'umdu mut ja Dios. ¹¹ Es kom ma miidsuty ijtp ja Diosu Jya'ajun di'ibu yajjikypyujk ja Jesukristu ma 'ye'ky, nandu'un ja Dios yajjikypyúkup yu mnini'xuty.

¹² Pes mugu'ugítuty, tam di'ibu tsojku es ndu'unum, per kyaj jya'ajuty es njiky'ajtnun éxtum ja nini'x kubajk ja tsy-ojku. ¹³ Mut ko pun mjiky'ajtnup éxtum tseky ja nini'x kubajkun, m'ooktup pekymyut; per pun ja'agyujxm ja Espírítu Santu myajtugoodyup ja mnini'x mgubajku tsyokun, net ja Dios mmo'oyudut ja jiky'ajtnun winu xuu winu tiempu.

¹⁴ Mut ko nidugekyu di'ibu naysajkudup es nu'umo'oy tyu'umo'oyudut ja Diosu Jya'ajun, tyaadudyu du'un di'ibu Dios 'yaxájup éxtum 'yu'ungun. ¹⁵ Pesu tyadu Espírítu Santu di'ibu n'axájum, kyaj xyajtsu'k xyajja'am éxtum tuumba di'ibu kyaj tkuydyúñ, yu'u du'un xytyuktsojkum ja Dios éxtum 'yu'ungun. Es ja'agyujxm Espírítu

Santu n'anma'ayum: "Tatitu'unk."
¹⁶Ja Espiritu Santu tyi'igyū mā yū n'anmaja'an'ajtum, es xytuuknija'am ko xy'u'unk'ajtum ja Dios. ¹⁷Es ko udsajtum yu'u xy'u'unk'ajtum, nandu'un mudu Kristu xpyaada'anum ja kuma'añ; mut ko pūn nbu'ayo'om ja Kristu, nandu'un xpyátum es n'ijtum mā myuj'ajtum.

Muj'ajtum di'ibu miimp

¹⁸Paaty kyajts ngwentupajta'aky ja ayo'on di'ibu tyam nyajkuix nyajnajxum. Pes kyaj mbaat ndukmu'ijxkiyxum tadu muj'ajtum di'ibu nbaada'anum ok. ¹⁹Pes tugekyu di'ibu Dios yajkoj 'yawijx jyujp'ijxtup es t'ixa'andu ja xuu timpu ko Dios dyajniguxu'ugut di'ibáty 'yu'unk'ajttup. ²⁰Ja'a ko mā ja Adán pyekytyuun, tugekyu di'ibu ya naxwiin ijtp 'yayoy nandu'un mut ja'agyujxmu pyojpu; kyaj 'yayoy mut ko yu'u ku'am ttsejky, Diosu du'un pyujták. Per kyaj wyu'umut du'uñum, mut ko tugekyu di'ibu Dios pyujták 'yawijxtup ²¹ko kyaj 'yokkutugoyánnudu es pátip ja muj'ajtum, ja awa'atstuuy'ajtum es ja kunu'xun di'ibu pyaattup ja Diosu 'yu'unguty. ²²Nnija'am ko extu tyam tugekyu di'ibu Dios pyujták moon tujkp éxtumu tu'ugu toxytyujk dyajnáxy ja pujk ado'onun ko tpaada'añ ja maxu'ungu'unk. ²³Es kyaj yu'ujuty je'eyu 'yayowdu mut ja pujk ado'onun, nandu'un udsajtum di'ibu nmudajtum ja Espiritu Santu di'ibu Dios tu xymyo'oydsyondákum éxtumu tūump di'ibu jawyiin tūump'ajtp, es njujp'ijxum ko Dios xymyo'oyum tugekyu di'ibu xpyátum mut ko xy'u'unk'ajtum, ja'a yu'u ko nmudajtum ja jembyu nini'x. ²⁴Paaty udsuty ja nitso'ok'ajtum tu nbátum ko du'un njujp'ijxum. Ko ja'ay tu t'ijxnu di'ibu naty tu tjujp'ixy, kyaj ja'a 'yok'yajtijnu

ko tjujp'ixy. Pes kooxyup ja'ay tu t'axájudu, kyajxyup tnakyjyup'ixy. ²⁵Per mā kyajnum ti nmudajtum, pes n'ok'awijxum mudu ma'xtujkun.

²⁶Nandu'un jajtpu du'un, ja Espiritu Santu xpyudujkum mā n'ijtum ya'ayow ya'ama'at, mut ko kyaj nnija'am wi'ix ngajxtákum éxtum pyaadyuty, per ja Espiritu Santu xyñinu'xtákum mut udsajtum, mut ko yu'u myudeepy ko ngxjx ndujkum di'ibu kyaj mbaat ngajxpu dsu'umum. ²⁷Es komu Dios ñija'adyaapy tugekyu ja ja'ay jyot wyinma'añuty, ñija'ap yajxon di'ibu ja Espiritu Santu 'yamdowaampy, mut ko yu'u 'yamdeepy ja Diosu jya'ayuty éxtum ja Dios ttseky.

Nmadákum Kristukyujxm

²⁸Nnija'am ko Dios yu'u tyuknibujtákup tugekyu es ttuk'oy'áttut di'ibáty tsojkudup, di'ibáty yu'u tu twoy, éxtum tu ttuknibujtaaga. ²⁹Mut ko Dios nnija'aju ja jya'ay tim ux'ajp, es yu'ujuty twin'ijxy es 'yítut éxtumu 'yU'unk Jesukristu, es du'unu Jesukristu kya'axkopk'átut mā mayu myuga'axuty. ³⁰Es púnadyu Dios tyuknibujtáku ux'ajp es t'u'unk'áttut, ja'a twooy; es púnuty wyoo, ja'a oy maat wye'emy; es púnuty oy maat wye'emy, ja'a pyujták es tmadáttut ja muj'ajtum.

³¹Es mut ko tu nnija'am tugekyu tyaadu, ¿ti dun mbaat n'aktimkajxum? Mut ko Dios xpyudujkum udsajtum, ¿pún xymyudsip'ajtum? ³²Mut ko Dios kyaj oj tkuyu'utsy ja kyuum U'unk, ni'igu oj tkuyaky es 'yoogut udsajtumgyujxm, ¿wi'ix tsoo net xykyamo'oyum tugekyu mudu 'yU'unk? ³³¿Pún mbaat tpekymyo'oy di'ibu Dios tu twin'ixy?, mut ko Dios ku'am oy dyajwe'emy mut yu'u. ³⁴¿Pún mbaat jyuna'añ: "Pekyjya'ayu tyaaduty?" Jesukristu ku'o'kudu, es kyaj je'eyu kyu'o'kudu, nandu'un jykypyejky

jatugok es tam 'yity aga'añdsyoo ma Dios es xyñinu'xtákum. ³⁵¿Pún mbaat xypyujkum ja Kristu tsoyokun? ¿Tii mbaat xypyujkum ja ayo'on, o ja jotmay, o mut ko nyajpajudijtum, o ja yuu, o mut ko kyajpu nwit'ajtum, o mut ko xya'ooga'anum mut ja espaadu? ³⁶Pes éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtum:

Mut mijtskyujxm uudsuty n'ittu o'kun jujp'am;

du'unuts uudsuty n'ittu éxtum ja boreegu di'ibu yajmunujxtup ma ja o'kun.

³⁷Ni di'ibudsu taadu xykyatukmastu'udut ja Kristu. Pes yu'u du'un di'ibuts xytyukmumadakp tugekyu tyaadu, mut ko yu'u xytsyoykum. ³⁸Paadyuts nmudaty ja tuy'ajtum ko ni ja o'kun es ni ja jiky'ajtum, ni ja ánkusuty, ni ja ka'óbyuty, ni ja tyambu, ni ja di'ibu miimp kudákpnum, ³⁹ni di'ibu tsajwínm, ni di'ibu ayoodaknóty es ni di'ibu Dios yajkoj, kyaj ni ti mbaat xykyatukmastútum ja tsoyokun ja Dios di'ibu myudajtypy mut udsajtum ma yu Nindsun'ajtum Jesukristu.

Wynwijsypy ja Dios pánuty tsyejpy

9Extamu myuduumbu Kristu, ngajxyudsu tuy'ajtum es kyajts n'anda'aky. Ja Espíritu Santu ana'amp madsu nwinma'añun es tuy'ajtumuts njuna'añ. ²Ndimudajttiibyuts ja amay jotmay. ³Oxyuupts njatseky es kajxpéky ndim'ítut es kyajts n'ok'ijnut ti'igyu mudu Kristu pun o'oyupxyup es tuk'oy'áttut ja nmugu'uk'ajtum, ja israelitu ja'ayuty, ⁴ja Israelu tyuump 'yaats du'un éxtum uj. Dios kyupujkudu éxtumu 'yu'unguty es tyuk'ixadu ja myuj'ajtum es ttuun ja kajxy'átypyu mut yu'u, es tmooydyu ja 'yana'amun esu wyandakun es wi'ix twindsu'ugudut ja Dios. ⁵Nan yu'udyu du'un ja tyuump 'yaats ja Abraan, Isaa esu Jakoob, es

nandu'un jya'ay'ajtungyujxm 'yijty tadu tyuump 'yaats ja Kristu, oy ja'ijty jyaDiósuty di'ibu ana'amp ma di'ibu jaa'ajtp tugekyu. ¡Wa'an dya'awdaty ma tugekyu it naxwínudu winu xuu winu tiempu! Wa'an du'unuty.

⁶¡Per kyaj mbaat njuna'anum ko Dios tu dyajtugátsy ja wyandakun! Ja'a ko kyaj nidugekyu yu israelítuty oj wyin'ixadu Dios éxtumu jya'ayun. ⁷Es nan ni yu'u Dios tkaja'ay'áty nidugekyu ja Abraan tyuump 'yaadsuty, mut ko Dios t'anmaay ja Abraan: "Yu'uyu du'unu tyuump 'yaats ja Isaa yajkwentupujta'agup éxtum mja'ajun." ⁸Tyaadu xytyuknija'am ko kyaj ja ja'ay Dios 'yu'unk'átyuty punu wi'ix pún ja tyuump 'yaats ttukmín ttukajtu, ja'a ja ja'ay Dios u'unk'ajttup di'ibu miin jajttu ma ja Dios tkuydyún ja wyandakun, ⁹mut ko du'un wyandaky: "Jumbítupts ma ja tiempu tpaadut esu Saaru tu naty dyajmín dyaj-jat'y tu'ugu u'ungu'unk."

¹⁰Es kyaj yu'uyuty, nandu'un ja Rebeku 'yu'unk majtskpu, ti'igyu tteety'ajttu ja Isaa, udsajtum n'apteety'ajtum. ¹¹Oyu du'un, kyajnum naty tyadu majtskpu u'unk myiñ jya'ty es ni tkatúnnum naty tii, ni yu oybyu es ni yu axuukpu, ja'a ko tyúnuty di'ibu Dios tsoyok ko twin'ijxy di'ibu yu'u kyupejkypy éxtumu jya'ayun, ¹²kyaj ja'agyujxm ko tu'uk tu'uk tii ttuñ tkatún, es ja Rebeku ya'anmaay: "Yu mga'axkópky yu'u tuumbu'átudup ja mutskpu." ¹³Du'un éxtum ja Diosu jyaabyajtum jyuna'añ: "Ndsejpyuts ja Jakoob, peru Esa'uu kyaj."

¹⁴¿Tii mudu tyaadu mbaat njuna'anum ko kyaju Dios ttuñ ja tuy'ajtum? ¡Ni wi'ix tsoo! ¹⁵Mut ko Dios t'anmaay ja Moisés: "Uj nmudátupts ja pa'ayo'on mut ja di'ibuts uj nba'ayowaampy, es nmudátupts ja ma'xtujkun mut ja di'ibuts uj nmuma'xtukaampy."

¹⁶ Es da'un kyaxe'eky ko di'ibu Dios tyiimpy, da'un ttuñ mut ko yu'u ku'am pya'ayowaampy, kyaj mut ko ja ja'ayuty da'un tsoktu es ni mut ko ti oynu'unun tu ttundu. ¹⁷ Mut ko ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ ko Dios t'anmaay ja Ejiptu ryey: "Paaty tu nbujta'aky éxtum rey es nya'ixuduts ma mijun ja nmuk'ajtanuts es da'un ya'ixut ja nmuj'ajtanuts ma nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty." ¹⁸ Tyaadu xytyuknija'am ko Dios ya'ijxup ja pya'ayo'on ma di'ibu yu'u tsyejpy, es nandu'un dyajkujuunda'aky di'ibu yu'u yajkujuunda'agaampy.

¹⁹ Jaa da pánuts xy'anuumup: "Pun du'unu da'un, ¿wi'ix mbaat ja Dios xpyekymyo'oyum oynu'unun pun kyaj mbaat pán tujpkuwa'agu di'ibu Dios tsyejpy?" ²⁰ Esuts uj n'adsoy: ¿Es mbánu dun mij ko da'un xyñi'ow xyñiyaaxu Dios? ¿Tii wa'anu tu'ts t'anuumu di'ibu yajkójup: "Ti kots mij da'un tu xpy-otsy?" ²¹ Pes ja tu'ts pojtsu yajkejpy ja tyexy tyazu éxtum yu'u ku'am ttseky. Yu'u pákup dyajtúnat kujkwa'xy ja mo'onts es tpótsut tu'ugu jantsy oybyu di'ibu myu'uñaapy ja pujy, es jakukwa'xy mbaat dya'oyu tu'uk di'ibu oywyi'ix yajtúñ. Pes ja mo'onts jya'a'ajtypy yu'u.

²² Nandu'un jajtpu da'un, ja Dios pákup ttúnat di'ibu yu'u tsyejpy. Yakaampy tu'ugu ixpajtun wi'ix ja tudyu'unun dyaky es dya'ixa'añuty ja 'yajkun es myumadak mut ja mya'xtujkunu tadu ja'ayuty di'ibu yu'u tyuknibujtáku es ñujxtat ayoodaknóty. ²³ Nandu'un pákup es dya'ixudut yu myuj'ajtun mut ja ja'ayuty di'ibu yu'u myudajtypy mut ja pa'ayo'on, mut ko jawyíñubu naty yu'u tu ttuknibujtaagu es n'ijtum ma myuj'ajtan, ²⁴ adsajtum, di'ibátyu Dios wyoo es tpa'ayooy, kyaj jye'eyuty ja israelítuty, per nandu'un di'ibuty kyaj 'yisraelítuty. ²⁵ Extum

jyuna'añ ma ja Diosu kyugajxpu Oseeus tkuxjaay:

Di'ibátyudsu naty kyaj nja'ay'átyuts, yu'uts nja'ay'áttup, es di'ibátyudsu naty kyaj ndseky, njuna'anupts ko yu'uts ndsojktup.

²⁶ Es nan jam jyunañ:

"Kyajts miits nja'ay'áttu, nan jamyu n'axájudut miidsuty éxtumts ja n'u'ungun",

da'un jyuna'añ ja Dios di'ibu jiky'ajtp.

²⁷ Es mut ja israelítuty, ja Diosu kyugajxpu Isaiiu jyunañ: "Oy ja israelitu ja'ayuty jyamay'ajtpudu ja tyuump 'yaadsuty éxtum ja pu'u jikymyejyñbyu'aay, je'eyu waanu yu'ujuty ñitso'oktat. ²⁸ Mut ko yu Nindsun'ajtum Dios tsojk es kexy ka'pxy tkuyduunda'aya'añ yu 'yayuk ma tugekyu ja naxwíñudu." ²⁹ Es éxtum nandu'un ja Isaiiu jyunañ jawyíñup:

Kooxyubu Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy, oj xykyatukmúnikákum waandi'knu ja'ay,

tuuxyup ndimkutugo'oyum tugekyu, éxtum jyajty ja Sodomu kajpn esu Gomorra kajpn.

Israelitu ja'ayuty es ja oybyu ayuk

³⁰ ¿Ti xytyukjaygyujkam tugekyu tyaadu? Pes xytyukjaygyujkam ko yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty myubujkungyujxm oy wyu'umdu mut ja Dios oy tka'uxtaaydyu es da'un 'yíttut mut ja Dios, ³¹ es ja israelítuty situy jyatanandu éxtum ja Dios t'ane'emy es da'unxyup oy wyu'umdu mut ja Dios, per yu'ujuty kyaj ttuk'oybyudsuumdu. ³² ¿Es ti ko tkatuk'oybyudsuumdu? Ja'a ko jyamada'agandu es ja Dios yajnitso'ogudut mut ja di'ibu yu'ujuty ku'am tyuundup es kyaj mut ja'agyujxm ko ja'ay t'axájudu Jesús éxtumu Yajnitsókpú, mbaat njuna'anum ko yu'u tyukkunajpudu. ³³ Da'un jyajty mada

israelítuty éxtum jyuna'añ ja Dios ma ja jyaaybyajtun:

Nbujta'agupts ma Syon kajpn,
tu'uk di'ibu éxtumu tsaa yajtukkunápup
es kyudáwdut ja ja'ayuty;
es di'ibáty myubejkypy yu'u,
ni na'a tkamadáttut ja tsoydyu'un.

10 Mugu'ugítuty, di'ibuts situy njantsytsyejpy amumdu'uk jot es n'amdoy nbujktsóyuts ja Dios, ja'a du'un es ja israelítuty nitsó'oktat. ²Ku'umts uj n'awanu ko yu'u sitáyuty 'yawdatándup ja Dios, per kyaj tjaygyúkudu ti Dios tsyejpy. ³Pes kyaj tjaygyúkudu wi'ixu ja'ay oy wyu'umdu mut ja Dios, ja'a tyunándup es tpayo'oya'andu kyu'am winma'añgyujxm wi'ix oy wyu'umdu mut ja Dios, kyaj tkupuktu wi'ix ja Dios jyuna'añ es oy wyu'umdu ja'a muut. ⁴Jabaat ja Moisesu 'yana'amun tyuun ko myiín ja Kristu, es du'un nidugekyu oy wyu'umdu mut ja Dios ko Kristu tmubuktu.

⁵Moisés ñigajx wi'ixu ja'ay oy wyu'umdu mut ja Dios ana'amungyujxm ko jyunañ: "Di'ibu kyudyiimpy tugekyu tugekyu di'ibu tadu ana'amun ñi'ana'amup, tadu ja'ay 'yaxájup ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu." ⁶Per ko ja'ay wyu'umdu oy mut ja Dios mubujkungyujxm, du'un jyunañ: "Katu mjuna'añ mjodoty mwinma'añóty: ¿Pánu da patúkup tsajpótm?" (Ja'a du'un es dyajjunákut ja Kristu.) ⁷Ni mgajuna'anut: "¿Pánu da kuda'agup ayoodaknóty?" (Ja'a du'un es ja Kristu dyajjikypyúkut.) ⁸Pes du'un ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Wingu'uy agu'uy es aajóty jodoty ja ayuk xymyudattu." Yu'u ja ayuk di'ibuts uj ngajxwa'xypy. ⁹Pun mut ja m'aa mjuna'añ: "Ngupejkypyuts mij, Jesús, éxtumdsu nWindsún", es pun mmubejkypy mut ja mjot mwinma'añ ko Dios yajjikypyujk ja Jesús ko 'ye'ky,

net mnitso'ogut. ¹⁰Mut ko mudu njot'ajt nwinma'añ'ajtum nmubujkum ja Dios es net nwa'umum oy mut ja Dios, es mut ja n'aa'ajtum njuna'anum ko Jesukristu Nindsun'ajtum, es yu'u du'un xytyukpátum ja nitsokun.

¹¹Pes ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Pán myubejkypy yu'u, ni na'a kytatsoydyu'unga'adut."

¹²Tyaadu xytyukni'jam ko Dios kyaj t'ijxkijxyu di'ibu israelitu o di'ibu kyaj 'yisraelítuty, mut ko yu'u ku'am ja Jesús Nindsun'ajtan'ajtp ma tugekyu, es yu'u kyuni'xypy muj wiin kajaa nidugekyuty di'ibu munu'xtákudup. ¹³Mut ko ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Nidugekyu di'ibu munu'xtákudup éxtumu Nindsun'ajtum, nitsó'oktat."

¹⁴¿Per wi'ix mbaat t'awdaty éxtumu Nindsun'ajtum tu'uk maanum kyaj tmubeky? ¿Es wi'ix mbaat tmubeky pun kyaj tmudoy yajmadya'aky? ¿Es wi'ix mbaat tmudowdu yu'uju 'yayuk pun kyaj ni pán kytakmumadya'agudu?

¹⁵¿Es wi'ix mbaat yajtukmumadya'aky ja Diosu 'yayuk pun kyaj pán tyuknigéxyuty? Du'un éxtumu Diosu jyaaybyajtun tmadya'aky ja di'ibu kyajxwa'xtup ja Diosu 'yayuk ma jyuna'añ: "¿Jyantsytsyújuty ko jya'ttu di'ibu xytyuknimi'inum ja oybyu ayuk!"

¹⁶Per kyaj nidugekyuty ja israelitu ja'ayuty tmubuktu yu ayuk, du'un éxtum jyunañ ja Diosu kyugajxpu Isaiu: "Windsún, ¿pán tu tmubeky ja di'ibuts uudsuty ngajxwa'xypy?" ¹⁷Paaty, myubujktup ja ja'ay ja Dios ko t'amudoonáxtu ja ayuk, es di'ibu 'yamudoonajxtup, Kristu yu'u ñimadyakypy.

¹⁸¿Per tii, kyaj tu tmudowdu ja israelítuty ja Diosu 'yayuku? ¿Ti ko kudii! Ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: Ja ayuk tu yajkajxwa'xy es tu yajnijáwu ma tugekyu naxwíñudu,

es ja 'yayuk tu jya'ty extu ma naxwínudu kyuguxu.

¹⁹ ¿Per tii, kyaj ja israelítuty tu tjaygyúkudu ja Diosu 'yayuk? ¿Ti ko kúdi! Pes jawyiinu Moisés jyúnán ko Dios 'yawa'anu:

Nyajnaywyinnaxujáwudupts miidsuty mut di'ibuts may'ajtungyujxm ndúnup ma di'ibu kyajts nja'ayuty, ujsuts miits nyajjot'ambáktup mut ja'agyujxm ja ja'ayuty di'ibu kyaj tjaygyukaya'andu.

²⁰ Es nandu'un Diosu kyugajxpu Isaiiu jotmuk'ajtun mut jyúnán ko Dios y'awa'anu:

Di'ibuts kyaj xy'uxtaaydyu, ojs xypaattu; tuts nnaydyuk'ixyuty ja di'ibátyu naty kyajts xyajnidáwudu.

²¹ Isaiiu t'anmaaydyu nandu'un ko Dios tmadyaky ja israelitu ja'ayuty ma jyúnán: "Tuk xúudugóy tu n'awíxyuts es tu nja'axajuya'andu majtsk adu'umgu'uty es xyñimínudats di'ibu kyajts xymyúmdowdu es kujuunuty."

Israelitu winwitsypyu

11 Tyam nyajtáy: ¿Ti taa Dios ttim'uxtijta'ay ja israelitu ja'ayuty? ¿Ni wi'ix tsoo! Pes uj ku'am israelitu ja'ayuts, tyuump 'yaats ja Abraan esu Benjamink. ²Kyaj ja Dios t'uxtij ja jya'ay di'ibu extu jékyup ñijawu éxtumu jya'ayuty. ¿Tii kyaj miits xyñijáwudu éxtum jyuna'an ja Diosu jyaaybyajtun ma yajmadya'aky éxtum ja Diosu kyugajxpu Eliius tmu'u'uñ ja Dios mut yu'ugyujxmu israelítuty? Du'un jyúnán: ³"Windsún, tu dya'ooktu ja mgugajxputy es tu dyajkutugódyu yu m'artal; ujs naydyi'igy tu nwe'emy, es extu uj nandu'unuts xya'ooga'andu." ⁴¿Per wi'ix ja Dios 'yadsoojumbijtu? Du'un jyúnán: "Jaxtujuk mílñum ja ja'ayuty xy'akwu'umxudats di'ibu kyajnum

twingoxtánudu ja Baalu 'yagojwinnáx."

⁵Nandu'un jajtpu du'un 'yakwe'emy tyam waanu ja ja'ay di'ibu mut ja Diosu myay'ajtungyujxm yajwin'ijxy.

⁶Es pun Dios may'ajtungyujxm wyin'ijxudu, kyaj mbaat njuna'anum ko yu'u jya'ay'átudu Dios mut ko ku'am ti ttundu. Mut ko di'ibu yajpátp ja'agyujxm ko ti ndu'unum, kyaj yu'u yajtijy ko may'ajtungyujxm yajpaaty.

⁷¿Wi'ixu du'un? Kyaj ja israelitu ja'ay oj tpaattu di'ibu jya'uxtaaydyup, per pyattu ja ja'ay di'ibáty ja Dios wyin'ijxudu. Es punaty Dios kyaj wyin'ijxyu, ju'undaaydyu jyot wyinma'añuty.

⁸Yu'u du'un di'ibu ja Diosu jyaaybyajtun myadyakypy ma 'yity kuxja'ay: "Dios myooyu juun jyot wyinma'añuty es yu wyiin kudiibu 'yíxtut esu tyatsk kudiibu myúódwdut. Es du'uñumu du'un tyambaat." ⁹Es ja rey Davit 'yam-doo pyujktsoo ja Dios du'un:

Wa'an ja myuj xuu jyumbitu éxtumu trampu esu tu'uyun, éxtumu tsaa di'ibu tyukkunápudup esu du'un yajtuudyúndut.

¹⁰Wa'anu wyiin twindsu'u twingoodsu kudiibu 'yíxtut;

wa'an du'uñum 'yity ja jyubajk uutsy.

Nitsokun pánuty kyaj 'yisraelítuty

¹¹Pes nyajtáwdu: ¿Tii kunajpudu kadaadu ja israelítuty es kyutugoodyu tugekyu tugekyu? ¿Ni wi'ix tsoo! Mut ko yu'ujuty pyojputuundu, ta ja nitsokun tu myiñ ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es du'un ñaydyukwinnaxujáwudut di'ibu israelitu, es ttsóktut nandu'un di'ibu Dios tu tmo'oydyu di'ibu 'yaxaju Jesukristu. ¹²Mut ko pyekytyuundu ja israelítuty es paadyu du'un dyajtugoodyu ja kyunu'xunuty, Dios tu tku-ni'xy kanak nipat ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Pes waanu kajaa yajkunu'xtut nidugekyu naxwínudu ja'ayuty ko Dios tkunu'xta'ayut nandu'un ja israelítuty.

¹³Nmugajxtupts miits di'ibáty kyaj m'israelitu'attu. Təy'ajtnu'u ko Diósuts xykyajx esuts miits xy'apóstalu'áttut. Paadyuts nnaygyuyákyuty amumdu'uk esuts nguydyúnut tyadu tu'unun.

¹⁴Es du'anuts nduñ esudsu nja'ay xytyuk'adsóktut ja nitsokun di'ibu miits mmudajttup, es du'un nandu'un naaguty ja israelítuty 'yaxájudap ja Jesús. ¹⁵Ko yu'ujuty kyaj tkupajktu ja nitsokun di'ibu Dios jamo'oyánu, net ja Dios 'yuxtiya es jyunán mmo'oya'anudu ja nitsokun miits di'ibu kyaj 'yisraelitu'attu. Es ko yu'ujuty ñayyajtugátsudut, du'un 'yítut éxtumxyup tu jyikypyuktu ma tu 'yooktu. ¹⁶Ko ja Dios yajtukmay'áty ja jawyiimbu tsajkaaky di'ibu miimp ma ja jembyu pujta'aky, nandu'un yajtukmay'áty tugekyu tyadu pujta'aky. Es pun ja Dios yajtukmay'áty ja kepy'aats, nandu'un yajtukmay'áty ja 'yaay xye'entsy.

¹⁷Mbaat njuna'anum ko ja israelítuty du'un éxtum ja 'yaay xye'entsy tu'ugu oliivus kepy di'ibu kuyu'uy kudajy. Naagudyu tyadu kepxye'entsy tu yajkupoottu. Pes miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelitu'attu, di'ibu du'un éxtum ja kepxye'entsy aamyóty ujtsótypyu, tu mya'agojmúktu mut ja oliivus kepy di'ibu ijtp kuyu'uy kudajy, es du'un miidsuty tu xy'axájudu mjiky'ajtn mut yu'ugyujxma tadu oliivus kepyu kuyu'uy kudajpyu. ¹⁸Paaty katu mnayjyáwuty waanu oy es kudiinun ja oliivus kepyu 'yaay xye'entsy ku'am. Pun mnayjyawuyánu waanu oy, jamyats ko mij kyaj xymyo'oy ja jiky'ajtnu tadu kepy'aats. Nik yu'u du'un ja kepy'aats mij myajjiky'ajtp.

¹⁹Wa'anu da mjuna'añ: "Ja'agyujxm tpo'ttu ja oliivus kepxye'entsy esuts xytyukujpkójuya'andu uj." ²⁰Təy'ajtnu'u ko ja oliivus kepxye'entsy oj yajpooty naaguty

mut ko kyaj naty tmubuktu Dios, es du'un yu'ujuty éxtum tu tyu'adsyun. Es nandu'un təy'ajtnu'u ko miits myajtukujpkójudu mut ko xymyubuktu Dios. Es katu mmuj mbaadu mut yu'ugyujxm. Nik ni'igu naybyujta'agadu yuunk naxypy. ²¹Ja'a ko Dios kyaj oj tme'xy ja israelítuty ma kyaj tmadowdu, oy yu'ujuty du'un éxtum ja oliivus kepxye'entsy ku'am, ¿tii mjunaamp xytyijy ko myajma'xtut miidsuty di'ibu du'un éxtumu xye'endsyu oliivus kepy aamyóty?

²²Jaygyúkudu ko ja oliivus kepy mut ja kyu'amxe'entsy esu xye'endsyu oliivus kepy aamyóty ujtsótypyu, du'un yu'u éxtum tu'ugu ijxpajtn di'ibu xytyuk'ijxum ja tsyojkun Dios es nandu'un yu tyedyu'unun. Pes ja tyedyu'unun tmooy ja israelítuty ko tpo'ty éxtum ja xye'endsyu tu'utspu, es ma miidsuty dya'ixyuty ja tsyojkun. Per pun kyaj mnayya'ityuty mudu Diosu myay'ajtn, nandu'un miidsuty nux m'ittu éxtumu kepxye'entsy di'ibu yajkupo'ttu. ²³Es ja israelítuty, pun yajjumbijttup ja jyot wyinma'añ es ñaybyujta'agudut Dios kyu'ujóty, yu'adyu du'un yajpujta'aktup jatugok ma naty 'yity, mut ko Dios mbaat jam pyujta'agyuty jatugok. ²⁴Ja ja'ay di'ibu kyuyiipy kyudajpy ja oliivus kepy, kyaj ttukujpkóju mut ja xye'endsyu oliivus kepy di'ibu miimp aamyóty pejyóty. Per ja Diosu du'un ttuun mut miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelitu'attu, éxtum ja kepxye'entsy di'ibu kyuyiipy kyudajpy ja oliivus kepy. Ko Dios tu mbujkta'agadu mut ja'a, kyaj tsyípty es tpujkta'agut jatugok ja israelitu ja'ayuty mut ja'a, di'ibu ijttup éxtum ja oliivus kepy kyu'amxe'endsyuty.

Israelitu ja'ay ñitso'oktu

²⁵Məgu'ugítuty, Diósuts tu xytyukni jawu di'ibu ijty kyayajniáwu, es kudiibu

miits mnayjyáwudut muj kuwijy. Tuk peky ja israelítuty wu'umdap kujuun extu 'yamukadya'aydyut es kya'pxut ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty di'ibáty 'yax-ajuyándap ja Jesús. ²⁶ Ko du'un tyun jyátudut, net nidugekyu ja israelitu ja'ayuty nitso'oktut, éxtum ja Dios jyuna'an ma ja jyaabyajtun:

Ma Syon pyudsámut ja Yajnutsókpu di'ibu yajpojpuníwa'adsap ja 'yu'unk 'yuna'kadyu Jakoob.

²⁷ Esu tyaadu du'un ja kajxy'átypy di'ibuts ndunaampy mut yu'ujuty kots nyajjuga'agánudu ja pyojputy.

²⁸ Mut ko ja israelítuty 'yuxtijtup ja oybyu ayuk ma yajmadya'aky ja Jesukristu, Dios pujtákap éxtumu myud-sipun es xytyuk'oy'áttut miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Peru Dios wyin'ijx ja israelítuty es tja'ay'ata'añ es tpujta'aky éxtumu myutnaimyaayubu ja'agyujxm ko t'aptujk'áttu ja Abraan, Isaa esu Jakoob. ²⁹ Di'ibu Dios yajkypy, kyaj dyajjuge'eky; es ko twin'ixy, nan kyaj tnakypyujku. ³⁰ Miidsuty di'ibu kyaj 'y-israelítuty, kyaj xymyumudoodu ja Dios, per mut ko tyam ja israelítuty t'ux-tijtú ja Dios, mba"ayoojudap miid-suty. ³¹ Es du'un éxtum yu'u t'uxti-jtu ja Dios es miidsuty tu xy'axájudu, nandu'un du'un tu jyaty esu Dios tpa"ayówdut ja israelítuty, du'un éxtum miits mba"ayówudu. ³² Pes Dios ni'a-muku ja ja'ay tpekymyo'oydya'ay mut ko kyaj myumadóyuty, es du'un ni'a-muku ja ja'ayuty yajpa"ayówdut.

³³ Ja Diosu 'yoy'ajtun, wyijy'ajtun esu jyaygyujkun kyaj tmudaty ja kyugujxun, wyinnajxnup éxtum mbaat njajaygyujkun! ¿Pún mbaat tmewinma'añbyaaty di'ibu Dios tu ttuknibujtaagu o di'ibu tyunaampy? ³⁴ Extum jyuna'an ja Diosu jyaabyajtun: “¿Pún tu tjaygyuku ja Nindsun'ajtam ja wyinma'añ?, ¿pún tu myo'oyuty ja kajxwíjún? ³⁵ ¿Pún oynu'unun jawyiin tu tmo'oy ja Dios

es du'un óknun mbaat myugubétyuty?” ³⁶ Ja'a ko Dios tugekyu dyajkojtaay, es tsoykungyujxm es myuj'ajtungyujxm tugekyu 'yity. ¡Muj'ajtun muut ja Dios winu xuu winu tiempu! Wa'an du'unuty.

12 Paaty mugu'ugítuty, n'amdoo nbujktsoodupts miidsuty mut yu'ugyujxm ja Diosu pya"ayo'on, nayyákudu miidsuty ma yu'un éxtumu jiikypyu windsu'kun, wa'ats es di'ibu Dios 'yoyjya'ap. Tyaadu du'un situy muut ya"awdaty ja Dios éxtum mbyaaduty. ² Es katu miits xymyadattu ja winma'añ éxtum púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudap, nik ni'igu nayyákudu es ja Dios dyajtagátsut ja mjot mwinma'añuty es du'un xyjaygyúkudut di'ibu Dios tsyejpy, di'ibu 'yoyjya'ap, di'ibu oy es di'ibu wa'ats.

³ Mut ja'agyujxm kots ja Dios tu xytyu'unxu ja may'ajtun, paadyuts miits n'anuumudu es katu mnayjyáwudu waanu muj kujxm es kudiinun éxtum mbaadudu. Nik oy nayjyáwudu ku'um éxtum pyaadyuty ja mubujkun di'ibu Dios tu mmo'oyudu. ⁴ Tu'ugu nini'x kubajk myudajtypy yu'u 'yaguxk 'yaxe'entsy. Tamu kyu'u, tamu tyeky, nan tam wiingátypy, es nidu'uk nidu'uk myudajtypy ja kyu'umduunk. ⁵ Nandu'unu du'un mut udsajtam, oy njanimay'ajtam, tu'uk je'eyu nini'x n'ijtam mut ja Kristu, es nidu'uk nidu'uk ti'igyu 'yity mut yu wiinkputy nidugekyu éxtum kanak peky ja nnini'x'ajtam.

⁶ Es ja Dios mut ja tsoyjkun tu xymyo'oyum nidu'uk nidu'ugu madakun. Pún ja Dios tu mmo'oyu ja madakun es xykyajxut ja 'yayuk, madya'ak ja ayuk éxtum ja mubujkun di'ibu mmudajtypy. ⁷ Pún ja Dios tu mmo'oyuty ja madakun es xypyudákut ja wiinkputy, kuydyún yajxón. Pún ja Dios tu mmo'oyuty ja madakun esu wi-

inkputy xya'uxpákat, ya'uxpaktu ya-jxón. ⁸Pun ja Dios tu mmo'oyuty ja madakun es xyjotmukwingajxut ja wi-inkputy, jotmukwingajxu. Di'ibu ya-jwa'xypy di'ibu myudajty jyaygyeipy mut ja di'ibu tugoy'ajtxup, tun yajxón. Es di'ibu pátxup yajkutúkut, wa'an dya-jkutúky es tyúnat xonda'aky'aa xonda'akyjyót. Es di'ibu pyudajkup púnaty ayoodup, wa'an tpudákudu mut ja oyjy-otkyujxm es mut ja tsojkun.

Di'ibu tyuundup púnaty myubujktup ja Kristu

⁹Naydsyókudu amumdu'uk jot. Ux-tijtu ja axuukpu es padundu ja oy-byu. ¹⁰Mnaydsyókudup nixim niyam éxtum tukka'axpun. Windsu'ugudu wi-ingátypyu ni'igu es kyaj mij ku'am.

¹¹Yajmujwiinudu ja oybyu tuunk. Katu mnuux'áttu. Mudundu Dios amum-du'uk jot.

¹²Jiky'attu xonda'aky'aa xonda'akyjyót mut ko xyjamyatstu di'ibu Dios tu mwándáxuty. Kupuk yajnáxtu mudu ma'xtujkun ja m'ayo'on m jotmáuty es kyaj xymyastu'uttat ja mgajxtákn.

¹³Yajwa'xtu miidsuty di'ibu mmudajt-tup mut ja mmumubujkputy di'ibáty tu-goy'ajtxudup. Axájudu yajxón púnaty miin jajttup ma mdujk.

¹⁴Amdow pujktsówdu Dios es tkunu'xut ja di'ibu mduunudup axuuk miidsuty. Du'un sitay xy'amdow xypyujktsówtut es yajkunu'xtut, kyaj xykyajxpóktut.

¹⁵Xonda'aktu mut ja di'ibu xondák-tup. Pujuy puyaaxu di'ibu juuy yáxtup.

¹⁶Jiky'attu yuunk naxypy nixim niyam. Katu mmuj mbaadudu, nik ni'igu mjiky'áttut tuda'aky yuunk naxypy. Katu mnayjyáwudu miits ko mguwijy'áttu.

¹⁷Pun ja pún mdúnuty axuuk, katu xytyuunumbíty axuuk. Yu'uyu mdúnup

di'ibu dun tugekyu pyujtáktup oy. ¹⁸Uxta'aydyu wi'ix miits mjiky'áttut ti'igyu mut nidugekyu ja'ayuty. ¹⁹Mugu'ugítuty, ni na'a miidsuty axuuk xykyatuunumbíttut ko axuuk myajtúndut, ni'igu oy wa'an ja Dios ttukkumudoy ja ja'ay; mut ko Dios junaamp ma ja jyaabyajtun: "Ujtsuts ndukkumudowaampy; ujtsuts nmo'oyup éxtum pyaadyuty."

²⁰Nandu'un xytyuk'ana'amun: "Pun yu mmudsip yu'o'kup, yajkáy. Pun tátsup, yajna'uuk. Pun mdiimbyu tyaadu, yu mmudsip myudátup ja tsoydyu'un mut ko axuuk tu mdúnuty." ²¹Katu mnaydyukmumada'agyuty ja axuk'ajtun, nik ni'igu mumada'aktu ja axuk'ajtun mut ko xytyúndut ja oy'ajtun.

13 Tsojkup es miidsuty nidugekyu xymyumadówdut ja justisutujkuty es púnaty yajkutujktup, mut ko tugekyu kutujkun myiñ ma Diosun, es ja Diosu du'un di'ibu tu tpujta'aky nidugekyu justisuty. ²Paaty di'ibáty kyamuj'ijxypy ja justisuty, yu'u du'un kyamuj'ijxypy di'ibu Dios tu tni'ana'amun es du'un tkupáktut ja Diosu tyuydyu'unun. ³Mut ko ja justisutujkuty kyaj jyaa'áty esu ja'ay t'ajaw t'adsu'ugudut di'ibu ti oy tyuundup, ja'a du'un di'ibu axuuk adétstap. ¿Mjiky'ataamp es ni xykyatsu'ugudu justisutujku? Tun di'ibu dun oy, es extu yu justisutujkuty mya'ítudup kumay, ⁴mut ko ja justisutujkuty Diosu du'un tu pyujta'agudu es xy'ijx'ijt xykywentu'ajtam. Per pun m'adutsp axuuk, mdsu'ugup mjáwup, mut ko kyaj nanugoobu tsumudíty ja 'yespaadu, Diosu du'un tu pyujta'agyuty es ttukkumadówdut éxtum nítáktuty ja di'ibu axuuk adétstap. ⁵Paaty koonum xymyumadówdut ja justisutujkuty, kyaj jye'eyuty mut ko xytsyu'ugudu ko axuuk mdúnudut, ja'a du'un mut ko

du'un xytyuñ mut ko xyñijawu ko du'un ja Dios dyajngutúku. ⁶Es paadyu du'un xyaktu ja mgugubety di'ibu pyujáktup ja justisutujkuty, mut ko tyundu ma Dios tu pyujta'agadu. ⁷Pes miits mgubáttup di'ibu mbátudup. Mgubáttup ma ja yajkugubajtpu, es ja mgugubety di'ibu myajktup ma justísuty; may'at windsu'ugadu yajxón di'ibu mbátudup xymyay'at xywyindsu'ugadut. ⁸Katu pán xymyuni'xy'áttu, je'eyu ja tsojkuñ di'ibu mnaydyukninu'xadup nidu'uk nidu'uk. Mut ko di'ibu tsyejpy ja myugu'uk, tyaadu tu tkuydyuunda'ay ja Diosu 'yana'amun. ⁹Ja Diosu 'yana'amun jyuna'añ: “Katu xyajtugóy ja pujk úkunu wyindsu'kun, katu myajja'ay'eekey, katu mmeetsy, katu m'adseky.” Tugekyu tyadu ana'amun mbaat ya'awijtsmiky ma tyadu ayúkuty: “Mdsókup ja mmudujkpa'ajuty éxtum mij ku'am mnaydsyékyuty.” ¹⁰Di'ibu tsyejpy ja myudujkpa'a, ni na'a kya'adu'utsut axuuk. Es du'un mut ja tsojkuñ yajkuydyuundaapy tugekyu tugekyu ja Diosu 'yana'amun.

¹¹Es du'un miits mjiky'áttut, nijáwadu wi'ixu du'un ja tiempu 'yíxyuty ma njiky'ajtum. Kyaj n'ok'ijtum éxtum púnaty maadup, wify n'ijtum, mut ko waanu ni'igu xymywingo'onum ja nnitso'ok'ajtum'ajtum kadiinam ma tim jawyiin oj n'axájum ja Jesukristu. ¹²Ja koots'át tuu dun tim najxnup es tu dun tim xuñup, paaty n'ok'uxtíjum ja di'ibu dun kubi'its ku'ook, es n'oknay'uxkujukum éxtumu soldaadu ñay'uxkúkuty ko ñuxa'añ tsiptuumbu. ¹³Njiky'ajtum tuda'aky, éxtum ko n'ijtum xuñu ijsxnde'xy ma tugekyu. Kyaj nguga'ay ngu'úkum, kyaj nm'indu'unum es kyaj ndu'unum di'ibáty axuuk. Kyaj nnaydsyip'ijxum es kyaj pán ti ngatukm'ijxum. ¹⁴Nik ni'igu nnayajtugajtsam éxtumxyupu Jesukristu nwit'ajt nnijam'ajtum,

es katu miits xymyudu'udúkudu es xytyúndut ja axuukpu di'ibu ja mnini'x mgubajk tsyejpy.

Kyaj mmagu'uk xyppeky'ixut

14 Axájudu miits éxtumu mmaga'axuty ja di'ibu tu t'axájudu ja Nindsun'ajtum Jesukristu, oy ja myubujkanuty yu'ujuty kyamujwiinuty. Katu xymyudsipkajxtu. ²Naagadyu ja'ay jyuna'andu ko mbaat tje'xy oytyim tiity, esu wiinkpúty di'ibu kyaj myujwiinuty ja myubujkan, jyuxtap yu'uyu aay ujts. ³Di'ibu jye'xypy oytyim tiity, tsojkup es kyaj t'uxtíjut di'ibu kyaj du'un nandu'un ttuñ; es ja di'ibu je'eyu jye'xypy ja aay ujts, tsojkup es kyaj tni'ow tniyaaxut di'ibu jye'xypy oytyiity, mut ko Dios tu 'yaxájuty nimajtsk. ⁴Mbánu dun mij es xyñi'ow xyñiyaaxut di'ibu myudiimpy ja wiinkpu? Es pán wu'amp oy o axuuk, kyaj mij mbaadyuty es xy'anuumut. Yu'u pákup ja wyindsún, ja'a njuna'anum ja Dios. Es wu'umup yajxón, mut ko yu Nindsun'ajtum mbaat yajwe'emyuty yajxón.

⁵Ta naagadyu ja'ay di'ibu 'yijxtup tu'ugu xuu amaay kadiinam di'ibáty tu ñaxy ma ja sumaanun, es ta yu wiinkpúty di'ibu janándup ko tugekyu yu xuu ti'igyu 'yamaayuty. Wa'an nidu'uk nidu'ugu ja'ayuty ttuknibujtaagu éxtum ja Dios tu wyinma'añmyo'oyadu.

⁶Di'ibu 'yamaay'ajtypy naagu xuu, du'un ttuñ mut ko du'unu dun ttijy ja Dios t'oyjyawu. Ja'a di'ibu jye'xypy oytyiity, ja'a du'un ttuñ es twindsu'ugut ja Nindsun'ajtum, es tja'aygyuda'aky ja Dios; es ja'a di'ibu kyaj tje'xy oytyiity, nandu'un ttuñ es twindsu'ugut ja Nindsun'ajtum, es tja'aygyuda'aky ja Dios.

⁷Kyaj n'oy'ajtungyujxm njiky'ajtum es kyaj n'oy'ajtungyujxm n'o'kum.

⁸ Pán njiky'ajtam, Nindsun'ajtam 'yoy'ajtungyujxm njiky'ajtam; es pán n'o'kum, Nindsun'ajtam 'yoy'ajtungyujxm n'o'kum. Ma njiky'ajtam es nandu'un ma naty tu n'o'kum, xyja'a'ajtam ja Nindsun'ajtam. ⁹ Paadya Kristu 'ye'ky es jyikypyejky es du'un yajWindsun'átut, du'un di'ibu tu 'yooktu es nandu'un di'ibu jiky'ajttup.

¹⁰ Pes mij di'ibu kyaj tsu'utsy ja tsu'utsy, ɛti ko xyñi'ow xyñiyaaxu mmumubujkpu di'ibu tsyu'tsypy ja tsu'utsy? Es mij di'ibu tsyu'tsypy ja tsu'utsy, ɛti ko xy'uxtijy ja mmumubujkpu di'ibu kyaj tsu'utsy ja tsu'utsy? Nidugekyu udsajtam nwinguwa'aguya'anum ja Dios, es yu'u xypyayo'oyam. ¹¹ Mut ko yu Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: Du'un ja Nindsun'ajtam jyuna'añ: Du'un éxtamu tuy'ajtun kots njiky'aty, nidugekyu ja'ayuty xywyngoxtanudats, nidugekyuts xy'awdátutads, du'un jyunañ ja Dios.

¹² Du'un udsajtam nidu'uk nidu'uk nyajkam ja tuy'ajtun ma Dios éxtam tu njiky'ajtam es tu n'adátsum.

Kyaj ndsiptu'unum mut ja mmugu'uk'ajtam

¹³ Paaty kyaj n'oknayñi'o'o n'oknayñiyáxunum nixim niyam. Nik ni'igu xytyúndut kadiibu pyekykya'adut ja mmugu'uguty o di'ibu kyaj tsyiptáxxadut ma ja myubujkun. ¹⁴ Mut ko ti'igyuts n'ity mut ja Nindsun'ajtam Jesukristu, nmudajtypyuts ja tuy'ajtun ko kyaj ti je'xy di'ibu kyaj wya'adsuty. Per ja ja'ay di'ibu nayjyunánup ko taa yu je'xy di'ibu kyaj wya'adsuty, mut ja'a kyaj wya'adsuty. ¹⁵ Es pán mij kyaj xytyuñu kwentu éxtamu mmugu'uk ñayjyáwuty ma ja myubujkun, es mut ja di'ibu mje'xypy xyajma'aty yu myubujkun, kyajpu du'un xytyuñ mut ja tsojkun. Paaty katu xytyuñ es xyje'xy

di'ibu yajpekytyúnup ja mmugu'uk di'ibu Kristu kyu'o'ku. ¹⁶ Katu xytyuñ di'ibu ja'ay mbaat muut tkajxadity tmadyaagudity ja mjiky'ajtun éxtamu axuukpun. ¹⁷ Mut ko pán ja Dios tu xypyajtákum éxtamu 'yu'ungun, kyaj jya'ajuty mut di'ibu nju'xum o n'úkum, ja'a du'un mut ko njiky'ajtam éxtamu Dios ttseky, es mut ja ti'igyut'át esa xondakan di'ibu Espiritu Santu xymyo'oyam. ¹⁸ Di'ibu myudiimbyu du'un ja Kristu, 'yoyjyáwup ja Dios es oybyudsámup ma yu ja'ayuty.

¹⁹ Du'un n'aktu'unum di'ibu xytyukn-imi'inum ja agujk'ajt jotkujk'ajtam, di'ibu xypyudujkam es nyajmajwiin nyajkajaajum ja nmubujkun'ajtam nixim niyam. ²⁰ Katu xyajtugóy ja Diosu tyuunk mut ja'agyujxm di'ibu mje'xy mbejkypy. Tuy'ajtunu'u ko tugekyu yu je'xy peky, wa'adsu'u es oy, per axuugu'u ko nju'xum pán nnija'am ko mudu tyaadu yajpekykya'apy ja wiinkputy. ²¹ Nik oy ko ngadimju'xum ja tsu'utsy es ngadim'úkum ja vinu, o ndu'unum oytyim di'ibuty di'ibu mbaat muut nyajpekykya'am ja nmumubujkpu'ajtam. ²² Pán mjanaamp ko tugekyu je'xy peky 'yóyuty es ko mbaat xyje'xy tugekyu, du'unum du'un m'ítut Dios windum. Jotkujk ja ja'ay di'ibu kyaj ttuñ di'ibu pyekyjya'ap. ²³ Per ja di'ibu ti jye'xypy es twinmay ko peky di'ibu tyiimpy, tyadu ja'ay pekytyuump ko tje'xy ja'agyujxm ko kyaj mubujkangyujxm tu ttuñ.

Nidu'uk nidu'uk xypyátam es nyajjotkudákum ja nmumubujkpu'ajtam

15 Kom udsajtam púnuty nmudajtam muj wiin kajaa ja nmubujkun'ajtam, n'okmuduna'ayum mut ja ma'xtujkun ja di'ibu dún kyaj tmudaty muj wiin kajaa ja myubujkun, es kyaj njiky'ajtam éxtamu dún je'eyu

ja ndsojken'ajtum jya'ty. ²Nidu'uk nidu'uk xypyátum es nyajjotkudákum ja nmámubujkpa'ajtum es du'un nyajmujwiin nyajkajaajum ja myubujkun. ³Mut ko kyaj ja Kristu ku'am ñaydyukjotkudaku, du'un jyajtu éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun: "Ja di'ibu myajwingajxpajt, ujtsats tu xytyukka'ay." ⁴Mut ko tugekyu di'ibu wu'ump ma ja Diosu jyaabyajtun, yajkuxjaay es nnaydyukni'ijxum es nmudajtum ja ma'xtujkun es jotkujk n'awijx nujp'ijxum di'ibu minamp. ⁵Wa'an ja Dios di'ibu xymyo'oyum ja jotkujk'ajtum esu ma'xtujkun, mmo'oyudu miits ja ti'igy'ajtum es nidugekyu xypyadúndut ja 'yijxpajtum Jesukristu, ⁶es du'un ti'igy xyl'awdátut ja Dios, ja Nindsun'ajtum Jesukristu Tyety.

Oybyu ayuk yajkajxwa'xy ma kyaj 'yisraelítuty

⁷Nay'axájudu nidu'uk nidu'uk éxtum nandu'un oj m'axájudu ja Kristu miidsuty, es du'unu Dios 'yítut awdaty. ⁸Mut ko n'awánudu ko yu Kristu myiñ es tpudákut ja israelítuty es tkuydyúnut di'ibu Dios jékyup tyukmawan-dak ja 'yaptujkuty, es du'un ya'ix-annu ko tyiimpy ja Dios éxtum wyandaky. ⁹Nandu'un myiñ ma ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty es tja'aygyuda'aktut ja Dios mut ko yu'ujuty tu pya'ayówudu. Tyaadu du'un di'ibu myadyakypy ja Diosu jyaabyajtun:

Paaty n'awdataampy ma yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty,

es nguy'áwupts ja mmuj'ajtum.

¹⁰Es jatuk peky ja Diosu jyaabyajyn jyuna'añ:

Xonda'aktu miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty

ti'igyudu mada Diosu jya'ayuty, ja israelítuty.

¹¹Nandu'un jyuna'añ jatuk peky:

Awdattu Nindsun'ajtum nidugekyu miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

Wa'an nidugekyuty ja naxwíñudu ja'ayuty t'awdattu Dios.

¹²Nandu'un ja Diosu kyugajxpu Isaiiu jyuna'añ ma jatuk peky:

Minaamp tu'ugu tyuump 'yaats ja Jese, es yu'u yajkutukaamp majaty naxwíñudu,

es yu'ujuty 'yawix jyujp'ixtup es ñayyákudut ma yu Jese tyuump 'yaats.

¹³Wa'an ja Dios di'ibu xymyo'oyum ja awijxun, myajxonda'agudu miidsuty es mmo'oyudu ti'igy'át ma yu mmubujkun mut yu'ugyujxmu myuk'ajtum ja Espíritu Santu, es myujwiin kyajaat ja mmubujkun.

¹⁴Mugu'ugítuty, nmubejkypyuts tuy'ajtum ko miits ni'igu xymyudattu ja tsojken es ja nija'ajun, es nandu'un mjaittup wi'ix xykajxwijtut nixim niyam. ¹⁵Per tu nnijáyudu muk aa muk jot ma tuk peky tyadu neky, ja'a ndukjamyajstap di'ibu naak mjaittup es kyaj xyjatyugódyut. Du'unuts tu nduñ mut kots myay'ajtungyujxmu Dios tu xykyexy ¹⁶esuts nmudúnut ja Jesukristu es ttuk'oy'áttut di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Ja'a ujts ndukmudiimpy ja Jesukristu esuts uj ngajpxwa'xut ja oybyu ayuk di'ibu tso'on ma Diosun. Du'unuts nduñ es 'yítut pánuty kyaj 'yisraelítuty éxtum ja windsu'kun di'ibu Dios 'yoyjya'ap, pánuty Espíritu Santakyujxm tu wya'atsjattu.

¹⁷Mut ko ti'igyuts n'ity mada Jesukristu, xondákputs es uj ja Dios nmudúñuts. ¹⁸Nmadya'agupts yu'uy di'ibu Kristu ku'am tu ttuñ mut uj, esuts nduk'axájudut di'ibu kyaj 'yisraelítuty ja Kristu, es tmudówdut. Pes ja Kristu du'un tu ttuñ mut ujtskyujxmudsu n'ayuk es di'ibuts ndiimpy, ¹⁹es mut yu'ugyujxmu ixwá'umun esu muj'ajtum di'ibuts ja Espíritu Santu xymyooyuts

ja muk'ajtun esuts ndúnut, es du'unuts tu ngajxwa'xy tugekyu tugekyu ja oybyu ayuk extu Jerusalén es extu Iliryu ñaaxóty. ²⁰ Du'uñumts uj ndseky es ngajxwa'xut ja oybyu ayuk majaty kya-jnum yajnigajxy ja Kristu, es du'un, mbaat njuna'anum, kyajts ja potsy nya-jpéty ma ja wiinkpu tu tpojtse'eky ja 'yujx. ²¹ Nguydyunaambyuts éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtun:

'Yíxtubu taaduty di'ibu ja ja'ay kyaj oj yajnimadya'aky, jyagyúkdubu taaduty di'ibu kyaj tmadool'ijttu.

Paablú ttukniwinmayu es ñujxa'añ Romu

²² Paatykyujxmut miidsuty kyaj nninujxtu, óyuts uj kanak ok miidsuty tu njaninujxa'andu. ²³ Per tyam, tats nya"abaadu ja nduunguts ja yaa, es mut ko jumujt jumujt tu njaninujxa'andu miidsuty, ²⁴ tyam situy nnujxaambuts. Nujxaambuts Españu es nnaxa'añuts jawyiin Romu es ngu'ixtut. Es kodsu naty tu n'okxonda'aky waanu mut miidsuty, mbaaduts xypyudákudu esuts uj n'aknujxut mats tu nnidsoonnu. ²⁵ Per maanum ngaku'ixtu, ñujxaambuts jawyiin Jerusalén es nyajñujxa'añuts tu'ugu naybyuduku ma yu nmugu'uk'ajtum jap. ²⁶ Mut ko yu nmugu'uk'ajtum jam Masedoñu es yaa Akayu ttuknibujtaagudu es dyajmuka'andu meen es ttuknigaxa'andu ja nmugu'uk'ajtum di'ibu tugoy'ajtxadup jap Jerusalén. ²⁷ Yu'u ku'am tyuknibujtákuu ttuna'andu mut ja kyuumdsojkun, es pátip es du'un ttúndut, mut ko ja israelitu ja'aygyujxmuty ja Dios kyunu'xudu, es paaty oyu du'un ko yu'ujuty dyajwa'xtu di'ibu myudajt jyaygyajptup mut ja nmugu'uk'ajtum jam Jerusalén. ²⁸ Es kodsu naty tu nguyakyu tadu meen es tu nguydyúñudsu natyu tyaadu di'ibuts

tu nyajtuknipéky, taats ndsoon'añ jam Jerusalén es nnujxnuduts Españu, es ngu'ixtut miidsuty kots uj jam nnáxtu. ²⁹ Es nmudajtypyuts ja tuy'ajtun ko ma ñujx ngu'ixtu, ñujxupts mut tugekyu ja Kristu kyunu'xun.

³⁰ Mugu'ugítuty, es tyam n'amdoo nbujktsoodup miidsuty ma yu Nindsun'ajtum Jesukristu es mut ja Espiritu Santa tsyojkun di'ibu xymyo'oyum, ³¹ es xyñigajxtaaguduts esuds Dios xkyuwa'anut ma yu israelítuty jam Judeeu di'ibu kyaj tmadundu ja Kristu. N'amdeebysu ja Dios nandu'un esu nmugu'uk'ajtum jap Jerusalén t'axájudut mut ja ja'aygyudákun ja naybyuduku di'ibuts ndukninujxtupts. ³² Es du'unuts xonda'aky'aa xonda'akyjyót ñujx ngu'ixtut miidsuty, pun junaamp ja Dios, esuts nxonda'agut kots nbo'xut mut miidsuty. ³³ Wa'an ja Dios di'ibu xymyo'oyum ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, t'ity mut nidugekyu miidsuty. Wa'an du'unuty.

Kajxpo'xun

16 Nduknipujktup yu nmumubujkpu'ajtum Febe. Yu'u oy Dios muduump ma ja mubujkputujk ñaymyúkuu Senkreeu. ² Tunu may'ajtun, axaju yajxon mut ja xyuugyujxmu Nindsun'ajtum, éxtum ñitákuty ja Diosu jya'ayuty. Pudákudu mut ti tugoy'ajtxup, mut ko yu'u tu tpudákudu mayja'ay, nandu'unuts uj tu xypyuduku.

³ Tunu may'ajtun mayDios xy'anuumudu Prisila esu Akila, yu nmumaduumbadyuts ma yu Jesukristu ñu'u tyu'u. ⁴ Yu'ujuty pyujtáktu ayo'on jujp'ámu jiky'ajtun nugoo kots uj xyajtse'eky. Nja'aygyudákypyuts yu'u, es kyaj 'yujtsuty je'eyu, nandu'un nidugekyu ja nmumubujkpu'ajtum di'ibu kyaj

'yisraelítuty. ⁵Nduknigéxyudsu Dioskajxy nandu'un nidugekyu nmugu'uk'ajtam di'ibu naymyujkudap es t'awdattu Dios ma yu tyujku Prisku esu Akilu. MayDios xy'anuumudu nmutnaymaayabuts Epenetu di'ibuts njantsytsyejpy, di'ibu jawyiin jap Asyu 'yaxaju Jesukristu. ⁶MayDios xy'anuumudut yu Mariu, di'ibu jantsy tuun mut miitskyujxmuty. ⁷MayDios xy'anuumudu Androniku esu Juniis, di'ibuts muut ndsimdsyunaay, yu'ujuty 'yaxajadu Kristu tim jawyiin maanumtsu naty uj kyajnum n'axaju; es yu'ujuty jajmay'aty jajwindsu'ugu ma yu apóstaluty.

⁸MayDios xy'anuumudu Amplyatus, di'ibuts uj njantsytsyejpy ma yu Nindsun'ajtam. ⁹MayDios xy'anuumudu Urbanu, di'ibuts muut nmudún ja Kristu. Nandu'un mayDios xy'anuumudu Estakyu di'ibuts njantsytsyejpy. ¹⁰MayDios xy'anuumudu Apelu, di'ibu tu tmamada'aky ja ayo'on ma tu tmudún ja Kristu. Nandu'un mayDios xy'anuumudut yu nmugu'uk'ajtam di'ibáty tsyunaaydyup ma Aristobulu jyun tyujk. ¹¹MayDios xy'anuumuduts ja nmugugajpn Erodyón, es nandu'un ja di'ibu tsyunaaydyup ma ja Narsisu jyun tyujk. ¹²MayDios xy'anuumudut yu Trifenu esu Trifosu, yu toxytyujkut y myaduundap ja Nindsun'ajtam. Es nandu'un mayDios xy'anuumudu nmugu'uk'ajtam Pérsidu, di'ibu jantsytyuun ma yu Nindsun'ajtam. ¹³MayDios xy'anuumudu Rufu, di'ibu tu dya'ixyuty yajxón ko tmudún ja Nindsun'ajtam. MayDios xy'anuumudut yu Rufu tyagu'unk, di'ibuts tu xymyudaty éxtamu 'yu'ungun. ¹⁴MayDios xy'anuumudut ja Asínkritu, Flegontu, Ermas, Patroobus, Ermes esu nmugu'uk'ajtam di'ibu jam muut 'yittu. ¹⁵MayDios xy'anuumudu Filólugu,

Julyu, Nereeu esu myuga'ax toxytyujk, Olimpyu es nidugekyu ja Diosu jya'ayuty di'ibu jittap mut yu'ujuty.

¹⁶MayDios mnay'anu'umxudut nixim niyam es mnaymyunánudut tsojken muut. Nidugekyu yu nmugu'uk'ajtam di'ibu yam ma ja mabujkputujk yo'oymyúktu, mdukniagáxudu Dioskajxy.

¹⁷Mugu'ugítuty, n'amdoo nbujktsoodap es mnaygywentu'átudut miidsaty ma tadu ja'ayuty di'ibu je'eyu t'uxkuku jajnaywya'xu es tpujta'aktu ja tsip, mut ko ya'uxpaktu wiingu uxpujken ma yu di'ibu miits tu xy'axajadu. Mastu'uttu yu'ujuty, ¹⁸mut ko tyaadu du'ambu ja'ay kyaj tmudundu Nindsun'ajtam Jesukristu, yu'uyu pyaduundap ja kyum winma'añ es jeky kyajx myadya'aktu es du'un kuxu'kp ko 'yóyuty, du'un twinwepey twinjaaxy es twin'uuñ di'ibu kyaj ñaygywentu'átyuty. ¹⁹Nidugekyu tu tmadowdu ko miits mgyudyuundap ja Kristu 'yuxpujken, es xondákputs ko du'un xytyundu. Ndsejpyuts es miits mwijy'áttut es xytyúndut ja oybyu es xy'uxtijtut di'ibu kyaj 'yóyuty. ²⁰Dios di'ibu xmyo'oyum ja agujk'ajt jotkujk'ajtam, tsojk tta'annakuya'añ yu Satanás mdekypyatku'puty. Wa'anu Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu miidsaty.

²¹Mdukniagáxudu Dioskajxy ja Timotee, di'ibuts mut nduñ, es nandu'un yu nja'ayuts, ja Lusyu, Jasón esu Sosípater.

²²Ujtsuts Tersyu, di'ibu tyadu neky yam jyaapy di'ibu Paablu ñaskajxup, nduknigaxtu Dioskajxy ma yu Nindsun'ajtam.

²³MayDiósuk du'un jyuna'añ ja Gayu. Yu'uts yam xyajjajttákp es dyaky ja tyujk ma ñaymyúkuu ja mabujkputujk. Nandu'un mdukniagáxudu Dioskajxy ja Erastu di'ibu Korintu tesoreeru'ajtp, esu nmugu'uk'ajtam Kwartus.

²⁴ Wa'anũ Nindsun'ajtum Jesukristũ mgunu'xudu.

Dios ya''awdaty

²⁵ Es tyam, ittũ mudu Dios di'ibu mbaat waanu ni'igu myajmukta'agudu mut yu'ugyujxm ja oybyũ ayuk di'ibu Jesukristũ yajmiin es di'ibuts ngajxwa'xypy. Tyadu oybyũ ayuk ya'ijxup di'ibu Dios tũ ttuknibujtaagu, di'ibu ijty kyayajnijawũ maanũ naty kyakojoy ja naxwĩũdu, ²⁶ es tyam

tũ yajnijawũ ma tñigajxtũ ja Diosũ kyugajxputy ma Diosũ jyaaybyajtũ, du'ũn éxtũmũ Dios di'ibu winũ xũ winũ tiempũ ijtp, t'ane'emy es yajkajxwa'xut ma tugekyũ naxwĩũdu es du'ũn yu'ujuty tmubúktut es tkuydyúndut.

²⁷ Ja Dios di'ibu je'eyũ Dios'ajtp es tim wyijy'ajtũ mmut, wa'an ja'a Jesukristukyujxm tmudátut ja muj'ajtũ winũ xũ winũ tiempũ. Wa'an du'ũnuty.

Myutu'ukpu Noky Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Korintu Ja'ayuty

1 Uj Paablu. Diósuts tu xypyujta'aky esuts xy'apostulu'átut ja Jesukristu. Uj mut ja nmugu'uk'ajtum Sóstanus ²nduknigajxtudsu tyadu neky ja Diosu jya'ayuty di'ibáty naymyujkadup jam Korintu, di'ibáty ijtpe ti'igyu mut ja Jesukristu. Dios tu tyukniwówuty es dyajnujxat tu'ugu jiky'ajtanu wa'atspu, ti'igyu mut nidugekyu di'ibu oytyim maaty wyindsu'kadup ja Nindsun'ajtum Jesukristu, di'ibu du'un Wyindsun'ajtutp yu'ujuty es nandu'un udsajtum. ³Wa'anu nDios Teety'ajtum esu Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtum.

Wi'ixu kunu'xun yajpaaty Jesukristakyujxm

⁴Du'añumts nja'aygyuda'aky ja Dios mut miitskyujxmty, ja'a ko ja Dios tu mgunu'xudu mut yu'ugyujxmu Jesukristu. ⁵Es ja'a ko m'ity ti'igyu mut ja Jesukristu, Dios tu mmo'oyuty tugekyu oytyim di'ibuty ja oy'ajtan ma m'anmaja'an, du'un ma tugekyu m'uw mgajxtu es du'un ma oytyiity xyjattu, ⁶es mudu tyadu ya'ixy ko di'ibuts ngajxwa'x ma miidsuty Jesukristakyujxm, ja'a du'un ja tui'ajtan. ⁷Pes ni di'ibu Espíritu Santu myadakun mgatugoy'ajtxuty es mjiky'átut éxtum ja Dios ttseky maanum xy'ak'awixyñum ma myina'an yu Nindsun'ajtum Jesukristu. ⁸Yu'u myajmek'át mya'oy'átudup es mbudúkadup kudiibu miits xymyudáttut ni ti pojpu ko myínut jatugok. ⁹Dios kyuydyimbyum di'ibu wyandakypy, es yu'u du'un di'ibu mdukn Woodward es mjiky'áttut ti'igyu mut ja 'yU'unk Jesukristu, yu Nindsun'ajtum.

Mubajkputujk ñaybyujkwa'xudu

¹⁰Mugu'ugítuty, n'amdeepy nbujktseebyuts miidsuty Nindsun'ajtum Jesukristakyujxm, es mnayyaji'tigydut es kyaj mnaybyujkwa'xudut. Jiky'attu mut ti'igyu jot winma'an. ¹¹Njuna'añudsu tyadu, mugu'ugítuty, mut ko ja di'ibu tsunaaydyup ma ja Klo'ee jyun tyujk tu xytyuknijawuts ko ak miits mnaydyij mnayyókudu. ¹²Mudu tyadu, ja'ats n'andijpy ko nidu'uk nidu'uk miidsuty ak wiink jyuna'andu. Tu'uk jyuna'an: "Uj, Paabluts xy'uxpujku'ajtp" es jatu'uk jyuna'an: "Uj yu'u Apolus" es ja wiinkputy jyuna'andu: "Uj yu'u Peedru" es jatuk peky jyuna'andu: "Uj yu'u Jesukristuts xy'uxpujku'ajtp." ¹³¿Per tii, tuu ja Jesukristu ñaywya'xyuty kanak pekyu?, o uj Paablu, ¿kruuzpajtats mut miitskyujxmty, o mnubajttu miits uj nxuugyujxmu? ¹⁴Nja'aygyudakypyuts ja Dios kots kyaj nyajnubejty nidu'uk miidsuty, tim yu'uyu Krispu esu Gayu. ¹⁵Es du'un ni tu'uk pán mbaat kyajuna'an ko ñubejty mududsu nxuugyujxm. ¹⁶Aa, per nandu'undsuga nyajnubejty ja di'ibu tsunaaydyup ma ja Estéfunesu jyun tyujk, es kyajts nnakyjyamyetsy ja wiinkpu jatu'uk pán tats nyajnubéty. ¹⁷Pesu Jesukristu kyajts xykyejxy esuts nyajnubátut ja ja'ayuty, xykyajxuts esuts ngajxwa'xut ja oybyu ayuk, es kyaj mut ja ayuk di'ibu ja ja'ayuty ku'am wya'ptup mut ja wyinma'anuty. Du'unuts nduñ es kudiibu tyugóyut ja muk'ajtan di'ibu yajmudajtp ko Kristu 'ye'ky kruuzkujxy.

Kristu myudajtypy ja Diosu myuk'ajtan esu wyijy'ajtan

¹⁸Ja Jesukristu 'yo'kun kruuzkujxy nanugoobu jyawa kyuxe'eky mut ja di'ibáty nujxtup ma ja ayoodákn,

peru di'ibáty udsajtam nnitsókum es njo'omum tsajpótm, ja'a tyaadu ja Diosu myuk'ajtan. ¹⁹ Es du'un jyuna'an ja Dios ma ja jyaabyajtan:

Nyajkutugóyupts ja kuwinma'añbyu wyijy'ajtan, es nyajjugákupts ja jyaagyujkun di'ibu jaygyujkup.

²⁰ Punu du'un, ¿ma net ja kuwijyja'ay, o ja ya'uxpujkputy, o ja di'ibu kyajy myadyakypy di'ibu yajpátp naxwiin? Pes ja naxwínudu wijy'ajtanaty, tu Dios dyajkuxe'eky ko loku yu'u. ²¹ Dios ñija'ap di'ibu tyiimpy, es ña'ijxypy es kadiibu ja naxwínudu ja'ayuty 'yixy'átadut mut yu'ugyujxm ja wyinma'añuty, ja'ayu du'un yajnitso'ogaampy ja di'ibu jotmooyup mut yu'ugyujxm di'ibu yajkajxwa'xp, oyu tyadu ayuk kyuxe'eky loku winma'añun.

²² Pesu israelítuty 'yixándup ja ijxwa'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtan, esu grieguty 'yuxtaaydyup ja wijy'ajtan, ²³ peru udsajtam ngajxwa'xum ja Kristu ko kyruuzpejty. Yu israelítuty kyo'oyja'adubu tyadu kajxwa'xun, es di'ibu kyaj 'yisraelítuty pyujtáktup éxtumu loku winma'añ, ²⁴ per di'ibu Dios tu twoy, oy yu'udyu israelítuty o grieguty, Kristu du'un ja Diosu myuk'ajtan esu wyijy'ajtan. ²⁵ Pes ja di'ibu ja'ayuty jya'adup éxtum ja Diosu lyoku winma'añ, kuwinma'añbyu di'ibu ya naxwiin; es di'ibu jya'adup kyaj tmudaty ja Diosu myuk'ajtan, yu'u du'un waanu muk kadiinum ja naxwínudu ja'ayudyu myujaa. ²⁶ Jamyatstu mugu'ugítuty, ko Dios tu mwówudu es mja'ay'ata'anudu, oy mganimay'ajtpudu miidsuty di'ibu du'un kuwinma'añ, es oy mganimay'ajtpudu di'ibu myudajtypy ja kutujkun, es oy mganimay'ajtpudu di'ibu jotkujk ja'ayuty. ²⁷ Peru Dios tu

twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu naxwínudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu kulókaty, es du'un Dios dyajtsoydyu'unga'ay ja di'ibu naxwínudu ja'ay pyujtáktup éxtumu kuwijpyan. Ja Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu ja naxwínudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu di'ibu kyaj tmudaty ni ti mujaa, es du'un ja Dios dyajtsoydyu'unga'ay ja di'ibu ja naxwínudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu di'ibu myudajtypy ja mujaa. ²⁸ Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu ja naxwínudu ja'ayuty 'yuxtijtup éxtum di'ibu kyaj ti ttsooty, es dyajkutugóyut ja di'ibáty ja naxwínudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu muj kujxmbun, ²⁹ es du'un kyaj pún mbaat ñajyáwudut muj kujxm Dios windum. ³⁰ Peru Dios tu myajti'igyudu miidsuty mut ja Jesukristu es mut yu'ugyujxmu Jesukristu ñija'am ti Dios tsyejpy, oy nwa'umum mut ja Dios, wa'ats n'ijtum es nnitsókum. ³¹ Pes du'un éxtum jyuna'an ja Diosu jyaabyajtan: “Pun ja pún ti ttukxonda'aky, wa'an ttukxonda'aky di'ibu Dios tu ttuñ.”

Yajmadya'aky ja Kristu di'ibu tu 'yeeky kruuzkujxy

2 Mugu'ugítuty, kots uj nmiin ma miidsuty es ndukmumadyaktu ja Diosu 'yuxpujkun, kyajts nyajtuuñ ja muj kujxmbu ayuk es ni yu wyinma'añ di'ibu tsip nimujaa. ² Pes kots n'ijty ma miidsuty, kyajts nwinma'añ'atán jat'u'ugu wiinkpu, yu'ayu Jesukristu esu 'yo'kun kruuzkujxmbu. ³ Ya'ayow ya'ama'aduts njam'ajty ma miidsuty, ni nmajaats es extu tsuyiibyuts mut ja tsu'kun, ⁴ es ko ndukmumadyaktu ja Diosu 'yuxpujkun, kyaj ndukmudijyandu ja kuwijyja'aybyu 'yayuk, ni'igu oj ndukmadijudu mut yu'ugyujxm ja Espiritu Santu es ja Diosu myuk'ajtan. ⁵ Paaty ja mmubujkun

kyuxuty ma yu Diosu myuk'ajtan es kyaj ma yu ja'ayudyu kyuwiyj'ajtan.

Espíritu Santakyujxm ja Dios ñayyajniguxe'egyuty

⁶ Di'ibu tu kytakuty oy oy tugekyu ja Diosu 'yuxpajkan, mut yu'uts situy nya'uxpukuduts mut ja kuwiyj'ajtan, es kyaj mut ja naxwínudu ja'ayudyu wiyj'ajtan nya'uxpukuduts, es ni mut ja wiyj'ajtan di'ibu yajtuundup di'ibu yajkutujktup naxwiín. Pesu tyadu yajkutujkpudy wiyj'ajtan, kugáxup yu'u. ⁷ Ja wiyj'ajtan di'ibats uj tuk'uxpajkp, yu'u du'un ja wiyj'ajtan di'ibu yu'uts ijtp es di'ibu Diosu naty tu ttuknibujtaagu nmuj'ajtan'ajtumgyujxm. ⁸ Ja yajkutujkpudy ma yu naxwínudu kyaj tjaygyukudu; ja'a kooxyup yu'ujuty tjaygyukudu, kyajxyup dyajkruuzpajttu ja Nindsun'ajtum Jesukristu. ⁹ Per tim du'un jyajty éxtum jyuna'añ ja Diosu ज्यायbyajtan: Dios tu t'uxkuku mudu di'ibáty tsojkudup,

di'ibu ni púnem tka'ixy es tkamudoy es ni kyaja'ty wyinma'añóty.

¹⁰ Tyaadu du'un tugekyu di'ibu Dios tu xytyuknija'am mut yu'ugyujxm ja Espíritu Santu, ja'a ko yu Espíritu Santu tyuk'ijxup tugekyu, es extu ja kukpu nimujaabu wyinma'añ ja Dios.

¹¹ Ma ak ja'ayuty, ¿pún mbaat tnijawu wi'ix ja jyot wyinma'añ tu'ugu ja'ay? Yu'uyu du'un ja 'yanmujaja'an ku'am, ¿kudii? Nandu'un jajtpu du'un ko yu Diosu Jya'ajun, yu'uyu du'un ñija'ap wi'ixu du'un ja Dios. ¹² Es udsajtum kyaj tu n'axájum ja winma'añ di'ibu ya naxwiín, yu'uyu situy ja winma'añ di'ibu yajkypy ja Espíritu Santu di'ibu tso'omp ma Dios, es du'un njaygyujkum tugekyu di'ibu Dios xyñamo'oyum. ¹³ Pes du'unuts udsuty nmadya'aky mut ja ayuk di'ibu ja Espíritu Santu xytyuk'uxpajktu, es kyaj yu'ujuty di'ibu

miimp ma ngu'am winma'añ; ja'ats ja'ay nduk'ijxp ja tui'ajtan di'ibu ja Espíritu Santu yajkypy es tjaygyukudu púnuty tu'umooyudup ja Espíritu Santu.

¹⁴ Mut ko ja ja'ayuty di'ibu kyaj tmudattu ja Espíritu Santu, kyaj mbaat t'axájudu di'ibu ja Espíritu Santu yajkypy. Pesu tyadu ja'ayuty kyaj tjaygyukudu di'ibu Dios myeepy es junándup: "Loku winma'añ yu'u." Yu'uyu dun je'eyu di'ibu myudajttup ja Espíritu Santu mbaat tnijawu di'ibu Diosu ja'ay myeepy. ¹⁵ Di'ibu myudajttup ja Espíritu Santu, mbaat yu'ujuty tpayo'oy tugekyu, es ni pún wiinkpu mbaat kyaj pyayo'oyuty. ¹⁶ Ja'a ko ja Diosu ज्यायbyajtan jyuna'añ: "¿Pún tu t'okwinma'añ'ijxpu ja Nindsun'ajtum? ¿Pún mbaat dya'uxpeky ja Nindsun'ajtum Dios?" Per udsajtum situy nmudajtum ja Jesukristu wyinma'añ.

Paablu esu Apolus, Diosu myaduumbuty

3 Mugu'ugítuty, kots ijty ma miidsuty nya'uxpaktu, kyaj oj mbaat nya'uxpeky éxtum ja ja'ayuty di'ibu nu'ujujwijts tu'ujujwijtsup ja Espíritu Santu, ja'a oj nya'uxpeky éxtum púnudyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtudup o éxtum púnuty jemy tu t'axájudu Jesukristu. ² Pes éxtum mbaat njuna'anum, extu koonum nmooy ja letsyu ma jyapaadyuty nmo'oyut ja kudu'utspu je'xy, mut ko nan kyajnum mbaat xyje'xy ja kudu'utspu je'xy, es extu tyambaat kyajnum mmada'aktu es xyje'xtut ja kudu'utspu je'xy, ³ mut ko du'uñum m'akjiky'attu éxtum púnudyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtudup. Jam di'ibu miits mneydyukmudsip'ajtudup nixim niyam es mdsiptún mdsipkajttu nixim niyam, es du'un xya'ixudu ko ja'ayum mbanujxtup ja wyinma'añ di'ibu kyaj myiín ma yu Nindsun'ajtum

Jesukristu. ⁴Ja'a ko miits nidu'uguty mjuna'andu: "Uj Paabluts xy'ux-pujkpu'ajtp" esu wiinkpu jyuna'andu: "Uj Apólusuts xy'uxpujkpu'ajtp", es du'un mnaygyójudu éxtum ja ja'ayuty di'ibu kyaj tpadundu ja Jesukristu.

⁵Pes anmaagyuts, ¿punu du'un Apolus?, es ¿punu du'un uj, Paablu? Udsuty je'eyu Diosu myaduumbu di'ibu oj mduk'uxpákudu es xymyabúktat ja Dios, es nidu'uk nidu'uk udsuty ndundu ja tuunk di'ibu Nindsun'ajtum oj xymyo'oydyuts.

⁶Mbaat njuna'anum ko ujts nnip ja tuumt, Apolus tya'x, peru Diosu du'un di'ibu yajmujx ja tuumt es yaj'ya'k yajpajt. ⁷Di'ibu nip es di'ibu ta'xp, ni ti yu'ujuty, Diosu du'un tugekyu, mut ko yu'u yaj'yeempy yajpejtypy ja di'ibu yajníp o yajta'xp. ⁸Di'ibu nip es di'ibu ta'xp, yu'ujuty je'eyu tyuumbu'átudu Dios, esu Dios mujúyudup nidu'uk nidu'uk éxtum tkuydyundu ja tyuunk.

⁹Udsuty nmuduundup ja Dios, es miidsuty du'un éxtumu Diosu ñax es nandu'un éxtumu Diosu tyujk.

¹⁰May'ajtangyujxm ja Diósuts tu xypyujta'aky éxtumu pojtspu esuts nbojtsu'ugut ja potsy ujx, esu tyam wiinkpu pojtspu yajkujxmup ja potsy. Per nidu'uk nidu'uk ya'ixup wi'ix pyotsy, ¹¹mut ko Dios tu tpujta'aky ja Jesukristu éxtum yu'uyy pyotsy'ujx'áty, es kyaj mbaat pun tpujta'aky jatu'ugu wiinkpu. ¹²Pun jaa pun ttukjupu oorú, platu, tsujjátypyu tsaa, kepy, muuy o waaxk aay ma tyadu tuunk tu tsoy'onda'aky, ¹³ya'ixup ja tuunk ko ja'ay yajpayo'oydyut, ja'a ko yajno'kmátsup mut ja juun. ¹⁴Púnudyu naty oy tu pyotstu es ja potsy kyaj ja juun yajtóyut, Dios kumáyudup; ¹⁵per di'ibu tu pyotstu es myumada'agyuty ja juun, yajtugóyup ja tyuunk tugekyu, oy yu'u ku'am jyanitsókpút éxtum naak ñitse'eky ma ja junya'ank.

¹⁶¿Kyaj xyñijáwudu ko miidsudyu du'unu Diosu tyujk es ko yu Diosu Jya'ajun 'yity ti'igyu miidsuty? ¹⁷Pun ja pun dyajkutugóyu tadu Diosu tyujk, Dios yajkutugóyubu tadu ja'ay, mut ko tadu Diosu tyujk, wa'adsu'u. Es tadu tyujk, miidsudyu du'un ku'am.

¹⁸Exkam pun ñaywyin'uñuty. Pun ja pun ñayjyáwuty kuwiyj éxtum ja naxwínudu ja'ayuty ja wyinma'añ, nayyajjumbítudu éxtum tu'uk di'ibu kyaj ti tjaty, es du'un jya'tut éxtum tu'ugu kuwinma'añbyun. ¹⁹Pesu tyadu naxwínudu ja'ayudyu wyijy'ajtun, yu'u dun tu'ugu loku winma'añ tpujta'aky ja Dios. Ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Dios ya'anuguga'ap ja kuwiyjypyuty mut ja kyu'am wijy'ajtun." ²⁰Nandu'un jyuna'añ jatuk peky: "Yu Nindsun'ajtum ñija'ap ko yu kuwiyjyja'ayudyu wyinma'añuty ni ti tkatsooty." ²¹Paaty ni pun kyanayjyáwuty muj kujxm mut ko tpanujxa'anut tu'ugu ja'ay. Pes tugekyu oytyim tiity, miits mja'a'ajttup, ²²extu uj, Paablu, yu Apolus, yu Peedru, ja naxwínudu, ja jiky'ajtun, ja o'kun, ja tyambu, ja óknambu. Miidsuty tugekyu mja'a'ajttup, ²³es miits mja'a'átudu Jesukristu, esu Jesukristu jya'a'átyuty ja Dios.

Apóstalu tyuunguty

4 Miits mbátudup es xypyuj-ta'áktuduts éxtumu Jesukristu pyudujkubu, es ko yu'ats tu xytyuknipáktuts esuts nya'uxpáktut ja di'ibu Dios tu ttuknibujtaagu. ²Di'ibu yajtsojpk ma di'ibu tu tii yajtuknipéky, yu'u es tkuydyúnut yajxón éxtumu wyindsún tu tyuknipékyuty. ³Es mut uj, kyajts nmujpajta'aky óyuts miits xypyayo'oydyut ja ndu'ununuts, o wiinkpu ja'ayudyuts nandu'un xypyayo'oydyuduts. Uj kyajts ku'am nnaybyayo'oyuty. ⁴Oyuts nganayjyáwuty pekymyut, tyadu

kyaj muut ya'ixy kots uj kyajts nbekyjja'ayuty; yu Nindsun'ajtum yu'u du'an xypyaye'ebyuts. ⁵Paaty ngajxwijtu kudiibu pán xypyayo'oyut ja tyu'ununuty maanum kyamíññum ja Nindsun'ajtum. Es ko yu'u myínut, yu'u ya'ixudup di'ibu tyam ijtp ayu'udsyu, extu ya'ixudup wi'ix ja ja'ayuty nidu'uk nidu'ugu jyot wyinma'añ, esu Dios 'yanuamudut ko oyu du'an tu ttundu.

⁶Mugu'ugítuty, ndukmamadya'aktu tyaadu es xytyuk'oy'áttut miidsuty. Nbujtákuu éxtumu ijpajtun ja Apolus es uj. Di'ibuts nmadyakypy, ja'a mut yu'ugyujxmu n'ijpajtunuts miits xy'ijxnagúkudut kudiibu xywyinwa'knáxtut di'ibu ijtp kuxja'ay, es kudiibu pán ñayjýawudut muj kujxm es t'uxtíjat jatuk. ⁷¿Tii dun muut mmuj mgujxmu kudiinam ja mmugu'uguty? ¿Tii dun mmudajttup di'ibu kyaj tu xy'axaju? Es pun tu xy'axaju, ¿ti ko mnaybyujta'agyuty muj kujxm, éxtum ku'um tu xygyanaraty?

⁸Tu mmukja'aydyáknadu miidsuty es mmudajttup tugekyu di'ibu mdsojktup. Mnayjya'adup éxtumu reyun, es kyaj ti m'oktugoy'ajtxandu mut uudsuty. jKooxyubu da m'okréyuty esuts uudsuty nandu'unxyup nrey'attu mut miidsuty! ⁹Per mut uudsuty, apóstulaty, du'an uudsuty éxtumdsu Dios tu xypyujta'aktu ux'am. Du'an uudsuty éxtum ja ja'ay di'ibu tu yajtuknikajxpéty es 'yoogut. Du'an uudsuty éxtum ya'ixypyudsuambun ko nidugekyu ja'ayuty xy'ixuduts es nandu'unu ánkusuty. ¹⁰Loku uudsuty ja'ay xytyijtu, mut kotsu Kristu nmudundu; jmiidsuty du'unuty Kristukyujxm m'ittu kuwinma'añbyuty! Uudsudyu du'an ya"ayow ya"ama'atpu, es miits mnaybyujta'agudu oy muk. Ja ja'ayuty xytyuknugoo xytyukkukooobuts uudsuty, es miits myajwindsu'ugudu. ¹¹Extu tyambaat

tuts n'ayowdu mada yuu esu nuduudsu, nipatsy uxpaty uudsuty es axuugudsu ja'ayuty xytyundu. Kyajts nmudaty ja ndujkuty. ¹²Anu'xuduts mats ndundu mududsu ngu'u. Xykyajxpóktuts ja ja'ayuty, per ngunu'xtupts yu'ujuty. Xypyajudijttupts, per nyajkujx nyajnajxtupts. ¹³Xyñi'o'o xyñiyáxudupts, per n'adsoojumbijttupts yajxon. Extu tyambaat du'unuts xypyujta'aktu éxtumu naxwínadu pyosta'ak es éxtum di'ibu ja'ayuty pyawa'ku'ktup.

¹⁴Kyaj nnijáyudu du'an mut ko nyajtsoydyu'unga'aja'andu, ja'a du'an n'uwijpy ngajxwijpy éxtumdsu n'u'unk n'una'kun. ¹⁵Oyxyup miits xymyudajtpudu majk milu ja'ayuty di'ibu mmooyudup ja Kristu 'yuxpujken, ujtsu du'an di'ibu mduk'axájudu Jesukristu ko miits n'awa'anadu ja oybyu ayuk. N'okpujtákuu ko ujtsu du'an éxtumu mdeedyun ma yu mjiky'ajtun mut ja Jesukristu. ¹⁶Mut yu'ugyujxmts miits nmunu'xta'aktu es xypyadúndut di'ibuts uj tu nnastunu.

¹⁷Madu tyaadukyujxm nduknigaxtu Timotee, di'ibuts njantsysyejpy es njáwuts éxtumdsu n'u'unk ma Jesukristu. Oy tmudúñ ja Nindsun'ajtum. Yu'u mdukjamyátsudup éxtumts uj njiky'aty éxtumu Jesukristu myubujkpu, du'an éxtum nduk'uxpejky ma oytyim maaty ja mudujkputajk ñaymyúkudu.

¹⁸Nija'ajuty miidsuty di'ibu muj pátudup, junándup xytyijy ko kyajts mij nninujxa'añ. ¹⁹Per tim tsojk nujx ngu'ixa'andu pun junaamp ja Nindsun'ajtum, nétuts ndukni'ixudu taadu di'ibu muj pátudup, ja di'ibu dun mbaat ttuñ o je'eyu du'an kyu'ayuk'aty'attu. ²⁰Ja'a ko ja Diosu kyutujken, kyaj jyaayuty ma ja kajxy ayuk, ja'a du'an ma ja muk'ajtun. ²¹Pes, ¿di'ibu dun mdsojktup, kots mij

nəjx ndukkumədowndu kots nnəjxət, o ko nəjx ngu'ixtu mət ja tsojkən es ja oyjyot?

**Mə'induumbu mə
məbəkputy nəymyúkədu**

5 Tyam, də'un ja'ay jyənə'andu ko jamə ja'ay di'ibu myə'induump mə miidsəty, jam nidu'uk di'ibu myətsənaəpy ja kyudaək. Tyaədu də'umbu də'un jantsy məj peky, es ni je'eyə kyəajpaəty tadə də'umbu mə yə di'ibu kyaj t'awdattu Dios. ²Mə miidsəty mməj mbaədədu, mə jyapaədyəty mməy mdəjtət. Yə də'umbu ja'ay di'ibu də'un adətsəp, koonəm tsyékəty es xy'əxwojppədsəmdət mə miidsəty. ³Oyəts jagam n'ity mət miidsəty, jəməts njot nə'a'ajən mə miidsəty, es təts nbəyo'oy yə tadə ja'ay di'ibu tə ttuñ ja məj peky. Də'unəts tə nduñ éxtəmxəypts əj njəməty mə miidsəty. ⁴Pes nəymyúkədu mədu Nindsən'ajtəm Jesukristə kyutujkən, njam'átəpts njot nə'a'ajən mə miidsəty, es nandə'un jyam'átət ja Nindsən'ajtəm Jesukristə ja myək'ajtən, ⁵es tukkadəkədu tadə ja'ay ja məjku'ugópk Satanəs es tyəydyu'unxədu ja nini'x. Tundə miidsə tyəədu es də'un jyodəmbíttət esə 'yanməja'an nito'o'ogut ko myínət ja Nindsən'ajtəm Jesukristə.

⁶Miidsəty, katə xytyukməj xytyukpaədədu mədu tyəədu di'ibu mduundəp. Mnija'adəp wi'ix jyənə'añ tu'ugu ayuk: "Mət waənəbu levaduuru pyəde'eky təkəky təkəky ja tsəjkəkyjəýtsy." ⁷Yəjka'aktə təkəky di'ibu myəjma'tədu, di'ibu ijtp éxtəmə levaduuru di'ibu tə nəjxnə, də'un m'íttət éxtəmə ja jembyə tsəjkaəky di'ibu kyaj ti levaduuru tmədaty, éxtəmə tyam m'ittə, ja'a ko Kristə 'ye'ky ədsəjtəmgəyxm. Yə'u də'un ədsəjtəm nbəskə borreəgə'ajtəm. ⁸N'oktu'unəm

ja pəskə xəu mət ja tsəjkaəky di'ibu kyaj tmədaty ja levaduuru. Ja'a njənə'anəm kyaj ti peky, ja'ay mət ja təy'ajtən es ja wə'ats'ajtən.

⁹Tə nduknijəyədu ko katə mnəyməyəyədu mət ja di'ibəty mə'induundəp. ¹⁰Kyajts nəjənə'anəñ es xyməystu'ttət təkəky di'ibəty kyaj jyə'a'ətyəty ja Dios, éxtəmə di'ibəty mə'induundəp, o di'ibu adsojktəp, o di'ibu toon mə'tstəp, o di'ibu 'yawdəjtəp di'ibu kyaj Dyíosəty. Kooxyəbu də'un, mdimpədsəumdəpyəp yə nəxwiñ. ¹¹Di'ibəts n'andijpy mə ja neky di'ibəts ngəjx, pən jam tu'ugu ja'ay nəyñgəjxyəty ko yə'u tpaduñ ja Jesukristə es də'uñəm myə'indúñ, o 'yadseky, o t'awdaty di'ibu kyaj Dyíosəty, o 'yabi'tsəty, o 'yami'ikyjə'ayəty, o myə'tsəty, esə də'umbu ja'ayəty kyaj mət mda'anmúk mwa'kmúkət. Pes də'umbu ja'ay ni je'eyə mət mgəkaəmyúktət. ¹²Per əj kyajts xypəəty nbəyo'oyədu ja di'ibu kyaj tməduñ ja Jesukristə. Miits mbətuəp xypəə'oyət di'ibəty mət mnəymyúkədu. ¹³Dios pyəə'oyəbu taədyə di'ibu kyaj tmədundə Jesukristə. Paəty əxwojppədsəmdə tadə pekytyuumbu mə miidsəty.

**Məbəkputəjk 'yūəndə mə fwez
di'ibu kyaj Dyiosməduumbəty**

6 Ko nidu'ugəty miits xyməədtət tu'ugu ə'unən mət tu'ugu mməməbəkpu, əwi'ix ko mnejxy ə'əmbə mə yə fwez di'ibu kyaj Dyiosməduumbəty, mə jyapaədyəty xymə'əunədu mə Diosə jyə'ayəty? ²Ətə kyaj xyñjəwədu ko Diosə myəduumbəty 'yənə'aməndəp nidəkəky ja nəxwíndə ja'ay? Es pən miidsəty mbaədənəp xy'ənə'amət ja nəxwíndə ja'ayəty, əwi'ix ko kyaj mbaət xya'oyə tadə ə'unən di'ibu tim

yi'in tim waanu? ³ ¿Tii kyaj xyñijáwudu ko udsajtum n'ana'ama'anum extu ánklasuty? Es ko du'un, inu'un ngapayo'oyum di'ibu xypyátum ma tyadu jiky'ajtan! ⁴ Pan ti tsip mmudajttap ma tyadu jiky'ajtan, ¿ti ko xykyawin'ixtu di'ibu kyaj myújuty ja kyutujkan ma miidsuty, es yu'u mbayo'oyudap? ⁵ Njuna'añuts du'un es mdsodyúndut miidsuty. ¿Tii ni tu'uk jam ma miidsuty di'ibu mbaat dyajxeemy ja tsip aku ma Dios muduumbuty, es mgajxwjudat? ⁶ Es miits mnayni'u'unudap nixim niyam, jes jabaat ja'ay wyinduuy di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty!

⁷ Oytym wi'ix tsooty mdugooyñudap ak miits ko kyuxe'eky ja tsip ma miidsuty. Nik waanu oy ko xymyudánudut ko mdúnudut axuuk o mdimmaadsudut. ⁸ Pes miidsuty axuuk xytyundu es xymyaatsta, ja'abaat ja mmugu'uktujkuty.

⁹ ¿Tii kyaj xyñijáwudu miidsuty ko di'ibu du'un adúttap kyaj t'ixtut ni na'a ja Diosu kyutujkan? Katu mnaywyin'uunudu. Pes ni na'a tka'ixtut ja Diosu kyutujkan di'ibáty mu'induundap, di'ibáty yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun, ni yu di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyiosuty, ni yu di'ibu pekytyuundap tsoydyu'un muut ak yedyujk, ni yu di'ibu du'un pyekytyundu ak toxytyujk, ¹⁰ ni yu ma'tsputy, ni yu di'ibu adsojktap, ni yu ami'ikyja'ayuty, ni yu pi'tskajxputy, ni yu di'ibu ja'ay wyin'u'unudap es tpujkudu myeeñ. ¹¹ Du'un ijty nidu'uguty miidsuty; per tu myajwa'adsuty, tu oy mwu'umdu mut ja Dios mut ja'agyujxm ja Nindsun'ajtum Jesukristu es mut ja'agyujxm ja nDios'ajtum Jya'ajun.

Kyaj nmu'indu'unum

¹² Nidu'uguty miits mjuna'andu: “Uj éxtumu Jesukristu myuduumbu, awa'atstuuyats n'ity esuts ndúnut di'ibuts ndsejpy.” Uj n'adsóyuts miidsuty: Oyats awa'atstuuy uj n'ity es ndúnut tugekyu di'ibuts ndsejpy, kyaj tugekyu 'yóyuty esuts uj ndúnut. Oyats tugekyu mbaat njatuumbu, kyajts nnayyákuat esuts xy'ana'amut oytyi winma'añuty. ¹³ Wiingátypyu mjuna'andu: “Yu je'xy nigoju es jodoty ñujxat, esu jot nigoju es t'axájut ja je'xy.” Per ujts mij n'anmaaydyup ko Dios yajminaampy ja tiempu ma kyaj nnakyyajtuna'anum ja jot es ni ja je'xy. Per ni wi'ix tsoo mbaat mgajuna'andu ko yu nnini'x'ajtum tu yajpujta'aky es nmu'indu'unum, pes ja nnini'x'ajtum yu'u du'un Nindsun'ajtum 'yoy'ajtungyujxm, esu Nindsun'ajtum yu'u du'un nnini'x'ajtum 'yoy'ajtungyujxm. ¹⁴ Es éxtum ja Dios dyajjikypyejky ja Nindsun'ajtum Jesukristu, xyajjikypye'ka'anum udsajtum nandu'un mut ja myuk'ajtan.

¹⁵ Miits mnija'adap ko ma n'axájum ja Jesukristu, yu nnini'x'ajtum du'un wye'emy nidu'uk nidu'uk éxtum tuk pekyjyaty ja Jesukristu ñini'x. ¿Tii nbujkupts tuk peky ja Jesukristu ñini'x es nyajnaybyaadadats mut tu'ugu kujeñdyo'oxy es du'un wyu'umut ti'igyu mut yu'u? ¡Ni wi'ix tsoo! ¹⁶ ¿O tii, kyaj xyñijáwudu ko di'ibu naybyuwa'kup mut tu'ugu kujeñdyo'oxy, ni-majtsk ti'igyu 'yittu? Pes ja Diosu jyaay-byajtan jyuna'añ: “Ko tu'ugu yedyujk ñaybyuwa'aguty mut tu'ugu toxytyujk, du'un wyu'umdu nimajtsk éxtum tu'uk je'eyu nini'x.” ¹⁷ Per ko n'axájum ja Nindsun'ajtum, ti'igyu 'yity ja njot nja'ajun'ajtum mut yu'u.

¹⁸ Kuga'aktu ja mu'induunk. Oytym di'ibu wiinkputy ja peky di'ibu ja'ay tyi-

impy, kyaj dyajnbaxutúku ja ñini'x. Per ja di'ibu mu'induump, myudageepy ja kyu'am nini'x. ¹⁹ ¿Tii kyaj xyñijáwudu ko yu mnini'x yu'u tsyunaadyáknu Espírítu Santu, di'ibu Dios mmooyudu, es ko ja Espírítu Santu 'yity ma miidsuty? Paatykyujxm miits kyaj mnayñiwind-sun'átudu ku'am, Diosu du'un nWind-sun'ajtum, ²⁰ mut ko yu'u kyubajt ja di'ibu udsajtum oj xyjapátum. Du'un mbaat njana'anum ko oj xyju'uyum es du'un xyja'ay'ajtum. Paaty udsajtum nyajtu'unum ja nnini'x'ajtum éxtamu Dios ttseky.

Kajxwíjun wi'ixu kasaadutujk jyiky'áttut

7 Tyam n'adsoojumbítyuts di'ibuts miits xyajtuudup. Tui'ajtunu'u ko oy es kyaj ja'ay pyuktu. ² Per kom ta nimay di'ibu mu'induundup, paaty nidu'uk nidu'ugu yedyujkuty myudátup ja kyu'am nudo'oxy, es nandu'un nidu'uk nidu'ugu toxytyujkuty myudátup ja kyu'am ña'ay. ³ Yu kasaadu yedyujk kyudyúnup di'ibu pákup ttúnut mudu ñudo'oxy es nandu'un ja kasaadu toxytyujk kyudyúnup di'ibu pákup ttúnut mudu ña'ay. ⁴ Yu kasaadu toxytyujk kyaj yu'u je'eyu natyu'uk tja'a'áty ja kyu'am nini'x, muut ja ña'ay tja'a'áttu. Es nandu'unu du'un ja kasaadu yedyujk kyaj yu'u je'eyu natyu'uk tja'a'áty ja kyu'am nini'x, muut ja ñudo'oxy tja'a'áttu. ⁵ Katu mnayjyujpkugajxudu nixim niyam, ni ja yedyujk es ni ja toxytyujk. Pun mnay'uú mnaygyajxudup es mnaymyastu'uda'anudu tuk tiempu es mgajxta'aktut es ok mnaybyuwa'agudut jatugok, mbaat du'un xytyundu ko tu xy'agajxtúktu pun naak xuú mnaymyas-tu'uda'anudu. Per ko tpaadut ja tiempu, net jatugok mnaybyuwa'agudut, kudiibu ja mujku'ugópik Satanás

myajpekytúnudut mut ja wiinkpu ko m'awa'xy'íttu.

⁶ Dios kyajts xytyuknipejky es n'anuumudu tyadu, je'eyudsu du'un njana'añ éxtum tu'ugu ngajxwíjunuts. ⁷ Uj jajanaambuts es du'unxyup nidugekyu mjiky'attu naydyu'uk éxtum uj. Per wi'ixum ja Dios mmo'oyudu nidu'uk nidu'uk ja madakun, du'un mjiky'áttut naydyu'uk o kasaadu.

⁸ Uj n'anuumudu miidsuty naydyu'uk una'kuty, kixyudo'oxyaty esu ku'ekyty-o'oxyaty, oy ja'ijty ko kyaj mbuktú, éxtum ujun. ⁹ Per pun kyaj mmada'a-ga'andu m'íttut naydyi'igyaty, waanu oy es mdimpáktut, kudiibu mnayya-jtóyudut mudu tsojkan.

¹⁰ Per ja di'ibáty tu pyuktu, nduk'ana'amdupts es kyaj ñaymyastu'ududut. Tyadu ana'amun tui'ajtunu'u. Kyajts uj n'ana'amunuty, ja Nindsun'ajtum du'un ja 'yana'amun. ¹¹ Es pun ja pún tmastu'uty ja ña'ay, naydyi'igy du'un 'yítuty, o nik oy ttimnijodumbítut ja ña'ay. Nandu'unu yedyujkuty kyaj tmastu'udut ja ñudo'oxy.

¹² Yu wiinkputy n'anmaabyuts mududsu ngu'am winma'añ. Ko pun jaa yu nmumubujkpu'ajtum tnudo'oxy'áty tu'uk di'ibu kyaj nmumubujkpu'ajtum es 'ya'ijxup tsyunnut mudu ña'ay, yu nmumubujkpu'ajtum kyaj tmastu'udut ja ñudo'oxy. ¹³ Es pun yu nmumubujkpu toxytyujk myudajtypy tu'ugu ña'ay di'ibu kyaj nmumubujkpu'ajtum, pun 'ya'ijxup tsyunnut mudu ñudo'oxy, kyaj tmastu'udut ja ña'ay. ¹⁴ Mut ko ja kasaadu yedyujk di'ibu kyaj Dios tmudún es 'yakjiky'aty mudu ñudo'oxy di'ibu Diosmuduump, 'yaxájup ja Diosu kyunu'xun mut yu'ugyujxm ja ñudo'oxy. Es ja kasaadu toxytyujk di'ibu kyaj Dios tmudún es 'yakjiky'aty mudu ña'ay di'ibu myuðimpy ja Dios, 'yaxájup ja Diosu kyunu'xun mut

yu'ugyujxm ja ña'ay. Paaty ja 'yu'unk 'yuna'kuty kyaj dyu'unaty éxtamu di'ibu kyaj Dios tmadún. Ni'igu t'axaju ja Diosu kyunu'xun mut yu'ugyujxm ja tyaak o tyeety di'ibu Diosmuduump.

¹⁵ Pün ja di'ibu kyaj tmadún ja Jesukristu tmastu'uda'añ ja ñudo'oxy o ña'ay mut ko tmadún ja Jesukristu, na'ix wa'an tnejxy. Pün du'un ttseky, ja kasaadu yedyujk o ja toxytyujk di'ibu myudiimpy ja Jesukristu, kyaj jyatyimnigutíkyuty es kyaj ñaywya'xudut, ja'a ko mut ko kyanaywya'xudut, ta nujx dyajtákudu tsipkajxy. Es ja Dios tu mdukníwówudu es mjiky'áttut agujk jotkujk. ¹⁶ Mut ko mij toxytyujk, Jesukristu myubujkpu, kyaj xyñijawu pün mijtskyujxm ja mña'ay di'ibu kyaj yu'adyu Jesukristu myubujkpu tmábúkut ja Jesukristu es ñitso'ogut. Es mij yedyujk, myubujkpu Jesukristu, kyaj xyñijawu pün mijtskyujxm ja mnudo'oxy di'ibu kyaj yu'adyu Jesukristu myubujkpu tmábúkut ja Jesukristu es ñitso'ogut.

¹⁷ Oytyim wi'ix tsooty, nidu'uk nidu'uk mjiky'áttut du'un éxtum ja Dios myajmada'agadu, es du'un éxtamu naty m'ittu ko ja Dios mwoojudu. Du'unuts nyajnigutúku majaty ja mubujkputujk ñaymyúkudu. ¹⁸ Pün ja Dios wyeepy nidu'uk di'ibu tu yajtsíky waanu¹, wa'ana tyaadu twe'emy du'uña. Es pün wyeepy tu'uk di'ibu kyaj tsyíkyuty waanu, wa'an kyaj dyajtsíky. ¹⁹ Oy tu yajtsíky o kyayajtsujkpu, ni ti tkatsooty. Di'ibu sitay nigutiky es nguudyu'unum, ja'a es ndu'unum éxtum ja Dios dyajnigutúku. ²⁰ Nidu'uk nidu'ugu ja'ayuty wyu'umut éxtamu naty ko ja Dios wyooju. ²¹ Pün juyu naty m'ity ko Dios mwooju, katu ti xyjawu mut yu'u. Per pün mmo'oyánudup ja m'awa'atstum'ajtun, axájudu. ²² Pes

di'ibu naty juy ijtp ko Dios wyooju es tmábúkut ja Nindsun'ajtum, tyam awa'atstúm ma Nindsun'ajtum; es nandu'un jajtpu du'un ja ja'ay di'ibu naty ijtp awa'atstúm ko Dios wyooju, tyam 'yity juybyun ma yu Jesukristu. ²³ Dios tu mjúyudu tsobaaty. Katu mnayyákudu éxtum juybyun ma yu ja'ayuty. ²⁴ Pes du'un, mugu'ugítuty, wa'an du'uñaum nidu'uk nidu'uk t'ity éxtum ko ja Dios wyooju.

²⁵ Tyam n'adsoojumbítyuts di'ibuts xyajtuudup pün mbaat pyaktu m'u'ungu kixyado'oxyatypyu, o kyaj. Yu Nindsun'ajtum Jesukristu kyaj oj xytyukmunikaaguts ni ti kajxwíjun mudu tyaadu du'umbu; per nwinma'añmyoodyepts uj, éxtum tu'uk di'ibu mbaat xymyubaktu ja'agyujxm ko Nindsun'ajtum tats xypya'ayoy. ²⁶ Mut ko tyam nyajnajxunu nimujaa ja tiempu, paaty ujtsumu ngu'um winma'añ nik oy ko ja ja'ayuty 'yak'ittu du'uña. ²⁷ Pün jamu mnudo'oxy, kyaj xymyastu'udut; es pün kyaj pún, kyaj xy'uxta'ayut. ²⁸ Es pün mbujktup, kyaj yu'u pyojputy. Per di'ibáty pujktup, tyimmudatándup ja 'yamay jyotmáyuty ma tyadu jiky'ajtun, es uj kyajtsu tyaadu njatseky.

²⁹ Mugu'ugítuty, di'ibuts nja'andijpy, yu'u tyaadu ko waanu je'eyu n'akmudajtum ja tiempu. Aya bom ja di'ibáty kasaadaty du'un 'yakjiky'áttut éxtumxyup tu kyadimpaktu. ³⁰ Di'ibu ijttup jotmaymyuut, du'un 'y'ítut éxtum kyadimmay kyadimtajtú. Di'ibáty ijt xoondup, naybyujta'agadup éxtum kyadimxonda'aktu. Es di'ibáty ti tu tjuydyu, jiky'áttup éxtum tkadimja'a-juty di'ibu naty tu tjuy. ³¹ Di'ibu ya naxwiiñ mduk'ijt mdukxoondup, myajtúndup ja'ajun muut, ni xykyadimtuk-

¹7:18 Ix Lukas 1:59.

muj xykyadimtukpaadut, mut ko najx kujxp di'ibu ijtp naxwiin.

³²Ndejpyuts es miits kyaj ti mnaydyukmay mnaydyuktajudut. Yu naydyu'uk una'ktujk yu'u 'yaa'ajty jyot'ajtypy wi'ix mbaat tmujjawa Nindsun'ajtam. ³³Per ko pyujknudu, yu'u myaay wyijtsypy di'ibu ya naxwiin es wi'ix mbaat dyajxonda'aky ja nuodo'oxy. ³⁴Nan tugatsyu'u yu kasaadu toxytyujk mudu di'ibu kyaj kysaaduty. Ja di'ibu kyaj kysaaduty wyinma'an'ajtypy di'ibu jya'a'ajtypy ja Nindsun'ajtam es du'un 'yitat wa'ats ma Dios, du'un ja nini'x es du'un ja 'yanmuja'an. Per ja kasaadu toxytyujk myaay wyijtsypy ja di'ibu ijtp naxwiin es wi'ix dyajxonda'agut ja na'ay. ³⁵Tyaadu n'anuumudu ja'a es xytyuk'oy'attut es kyaj mut kots nyajkubeky ko pun pyeky. Ndukmdsojktup tu'ugu oybyu jiky'ajtan di'ibu muut mnaygyuyakudut amumdu'uk ma yu Nindsun'ajtam.

³⁶Es pun jaa naak jyuna'an ja u'unkteety ko waanu oy esu nuux pyakut, ja'a ko yu jumujt wimbajt'adutsp, es pun 'y-ijxypy ko ja 'yu'unk kyaj t'a'ixu 'yitat naydyu'uk, du'unu dun mbaat tuun extum 'yoybyudsu'umxudut. Mbaat dya-jpeký. Taadu kyajpu pyojputy. ³⁷Es pun yu u'unkteety kyaj dyajpuka'an ja nuux, mut ko t'ixy ko myudanup 'yitat naydy-i'igy, es punu tadu u'unkteety junaamp es 'yitat kixyado'oxy ma yu tyeedyu tyujk, pes oy du'un tuun. ³⁸Pes du'un yu jawyiimbu u'unkteety oy du'un tuun ko yu 'yu'unk dyaky es pyakut, per ja myumajtskpu u'unkteety waanu oy tuun ko kyaj dyaky ja 'yu'unk es pyakut.

³⁹Nigutiky es tu'ugu kasaadu toxytyujk 'yitat yu'uyu mut ja na'ay maanum 'yakkiky'aty; per ko ja yedyujk 'yo'knut, niwa'ats kuwa'ats wye'emy tadu ku'eky-tyo'oxy es pyakut mut di'ibu yu'u tsyejpy, yu'uyu di'ibu sitay nandu'un

myubejkypy ja Jesukristu. ⁴⁰Per uj nja-juna'ants ko waanu oy es kyaj jatugok pyakut, es uj junaambuts ko nmudajtypyuts ja Diosu Jya'ajun kodsu du'un njuna'an.

Je'xy di'ibu jyatukwindsu'kup ja agojwinnax

8 Tyamdsu net n'adsoojumbity ja di'ibuts xyajtuudup yu'ugyujxm ja je'xy di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnax. Nnija'am ko nidugekyu nmudajtam ja jaygyujkun. Yu jaygyujkun yu'u du'un yajmuj yajpatup ja ja'ayuty, per ja tsojkun yu'u du'un yajmujwiin yajkajaajup ja ja'ayu myubujkun. ²Pun ja pun naymyujkuya'axyuty ko yu'u tnijawu oynu'unun, kyaj tnijawu extum dun pyaadyuty tnijawut. ³Per di'ibu tsyejpy ja Dios, ix'y'ajtup ja Dios.

⁴N'okmadyakum ja je'xy di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnax. Tuj'ajtanu'u ko ni tu'ugu agojwinnax kyaj ti ttsooty, es tuj'ajtanu'u ko ti'igy je'eyu Dios, kyajpu wiinkpu. ⁵Oy nija'ajuty jyuna'andu ko ta nimayu dios esu windsunuty tsajpotm es naxwiin, ⁶udsajtam nnija'am ko ta ti'igy Dios di'ibu nmudu'unum es ma tugekyu tsyondaky di'ibu jaa'ajtp; es nan nnija'am ko ta ti'igy Windsun, yu Nindsun'ajtam Jesukristu di'ibu mut tugekyu oj yajkojy es di'ibu xyajjiky'ajtam.

⁷Per kyaj nidugekyu tnijawudu tyadu du'umbu winma'an. Naaguty du'annum t'awdajttu agojwinnax, ku'um tjawudu ko pyojputy pun jyuxtpu ja je'xy di'ibu tu nejxy windsu'kun ma agojwinnax. ⁸Tuj'ajtan ko di'ibu nju'xum, kyaj yu'ugyujxmuty xy'axajum ja Dios; pes kyaj nduk'oybyudsu'umum pun nju'xum es ni ngajajtam axuuk pun kyaj nju'xum. ⁹Naygywentu'atudu ko ti xytyundu. Oy miidsuty ti xytyundut

es kyaj xypyekyjyáwudu, kyaju du'un xytyúndut pun ja'agyujxm xyajpekykya'adu ja mmugu'uk. ¹⁰Ja'a ko pun tu'ugu mmugu'uk myubejkypy ko kyaj 'yóyuty ko ja'ay tju'xtu ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugudu agojwinnáxuty, es m'ijxup ko mgay m'iiky ma agojwinnáxuty yajwindsu'ugudu, ¿kyaju da xyonda'agut es tju'xtut ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugudu agojwinnáxuty? ¹¹Es du'un mut ja'agyujxm di'ibu mij mnija'ap xyajtugóy ja mmugu'uk, es mut yu'agyujxm nandu'un 'ye'ky ja Jesukristu. ¹²Es ko du'un xyajpojputúnut ja mmugu'uk di'ibu jya'ap ko kyaj 'yóyuty ko ja'ay tju'xtu tadu tsu'utsy, extu mbojputuump nandu'un mij ma yu Jesukristu. ¹³Paadyuts uj njuna'añ ko ni na'ats nganakyjyu'xut jatugoku tsu'utsy pun mut yu'agyujxm nyajtugóyuts uj ja nmugu'uk'ajtum.

Wi'ix ja Paablu dyajtún ja 'yawa'atstuuy'ajtun

9 ¿Tii kyajts uj xytyijy mbaat nduñ di'ibuts ndsejpyu? ¿Tii kyajts uj n'apóstuluty? ¿Tii kyajts uj tu n'ixy ja Nindsun'ajtum Jesukristu? ¿Tii kyaj miits xy'axájudu Jesukristu mut ko n'awa'anudu ko yu'u xyajnutsókumu? ²Wa'anu da wiinkpu xykya'uxkáptats kots uj n'apóstuluty; per tuy'ajtum kots miidsu du'un xy'uxkaptu, ja'a ko xymyubuktu Nindsun'ajtum ja'agyujxm ko n'awa'anudu jya'a es ja'agyujxm tuy'ajtumduku kots uj n'apóstuluty.

³Du'unuts n'adsoojumbíty di'ibátyuts xyñi'o'o xyñiyáxudup. ⁴Ko uj nandu'un xpyátputs es n'axájut di'ibuts xymyoodyup esuts ngay n'uugudats, ⁵es nan mbaadats nnudo'oxy'áty tu'uk di'ibu Diosmuduump, du'un éxtum ttundu ja wiinkpu apóstuluty es ja Nindsun'ajtum Jesusu myuga'axuty

esu Peedru. ⁶¿O mjunándup miidsuty xytyijy ko uj esu Bernabee, je'eyuts nimajtskuty kyaj mbaat nmastu'uttu ja ngu'umduunk esuts ngajxwa'xtut ja Diosu 'yayuk? ⁷¿Tii, di'ibu soldaadu'ajtp ku'um ñayñigástudyu? ¿Es tii, di'ibu kyuyiipy kyudajpy ja uuvu kam kyaj mbaat tje'xyu? ¿Es tii, di'ibu borreegukwentu'ajtp kyaj mbaat tiiky ja letsyu di'ibu mya'tsyppyu? ⁸Es éxkum mjunaambudu ko uj njuna'añudsu du'un mudadsu ngu'um winma'añ, per nandu'un tmadya'aky ja Moisesu 'yana'amun. ⁹Pes du'un jyuna'añ: “Katu xy'ajiitsy ja noviu ma twindeen ja triigu.” Tuy'ajtum'u ko Dios kyaj du'un jyuna'añ mut ko tpa'ayoy ja yuubu, ¹⁰udsajtumgyujxmuty du'un jyunañ; mut ko udsajtum n'oy'ajtungyujxm Moisesu 'yana'amun jyuna'añ es ja yaj'yuubu es nandu'un ja triigu winda'ambu tyundu es t'ajot'attu es t'axájudut di'ibu pátip ma ja pujta'aky pyude'eky. ¹¹Nandu'un jajtpu du'un, ja'a ko udsuty, tuts miits nade'uñu nduk'uxpuktu ja Diosu 'yayuk, xyjapátputs oynu'anun n'axájudats miidsu mbudajkun. ¹²Pes puna wiinkputy 'yawijxtup es miits xypyudúkudut, udsuty waanu ni'iguts xyjapaattu.

Tuy'ajtum'u ko kyajts nyaj-tuundu di'ibuts xyjapáttup. Nik ni'iguts tu nmadánudu óyuts ti xyjatugoy'ajtxubudu. Du'unuts ndundu kadiibuts nyajtu'adúktut ko yajkajxwa'xy ja oybyu ayuk di'ibu Jesukristu ñimadyakypy.

¹³Miits mnija'adup ko di'ibáty jap tuundup ma muj tsajptujk, yu'u ñijiky'ajttup di'ibu jap ma muj tsajptujk. Ja'a njuna'anum di'ibu jap ma ja artal tuundup ma yajpujta'aky ja windsu'kun, es yu'ujuty pátipup tju'xtut oynu'anun ja tsu'utsy di'ibu jap yaj'yajkp windsu'kun. ¹⁴Nandu'unu

du'un yu Nindsun'ajtum tyuknibujtaku ko yu di'ibaty kyajxwa'xtap ja oybyu ayuk, tadu tyuunk tyukjiky'attap. ¹⁵Per uj ni na'anumts ngayajtun di'ibuts xyjapatp, ni je'eyuts miits ngatuknijayudu tyaadu esuts ti oynu'unun xymyo'oydyuduts. Nik oyuts ndim'oogut maanumts xykyapujkudu tyadu jotkujk'ajtum di'ibuts nmudajtypy kots nadu'unu ngajxwa'xy ja oybyu ayuk.

¹⁶Uj kyajts mbaat ndukmuj ndukpaadu mats ngajxwa'xy ja oybyu ayuk, mut ko yu'udsu du'unu Nindsun'ajtum tu xtyuknipeky esuts ndunut. iPaaty, puroobu uj pun kyajts nguydyun! ¹⁷Kooxyupts uj ku'am tu n'okwin'ixy ngajxwa'xa'añuts ja nitsokun extumts ndukganarata'añ, n'axajupxyupts ja nmaju'uñuts; per uj kyajts nwin'ijxy ku'umu tyadu tuunk, Diósudsu du'un xywyin'ijx es xymyooyudsu tyadu tuunk. ¹⁸Pes, ¿ti maju'uñuts n'axajup? Yu'u je'eyu tyaadu kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk namay'ajtum es ni nga'amdoyuts esu ja'ay xpyudúkudut extumts xyjapaaty kots uj n'apostuluty.

¹⁹Kyajts uj tu nyajtukmudeeky pún; per du'unuts nnaygyojyuty extumu tumbu juybyu ma nidugekyu ja'ayuty, es du'un nduk'axajuduts ja ja'ayuty ja Jesukristu nu'unuts nmada'aky. ²⁰Paaty kots n'ity ma yu israelítuty, du'unuts n'ity extum yu'ujuty, es du'un t'axajudut ja Jesukristu; es mut ja di'ibu pyanujxtap ja Moisesu 'yana'amun, oyuts uj tadu ana'amun patku'uy nga'ity, ijtputs extum tu'uk di'ibu pyanejxpyu tadu ana'amun es du'un t'axajudut ja Jesukristu. ²¹Nandu'un jajtpu du'un mut ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty di'ibu kyaj tmudaty ja Moisesu 'yana'amun, ijtputs nandu'un extum di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ja'a du'un es t'axajudut nandu'un ja Jesukristu. Kyajts njuna'añ ko kyajts

nguydyun ja Diosu 'yana'amun; pes Jesukristu 'yana'amunuts xyajkutujkp. ²²Kots n'ijty mut ja di'ibu kyaj tmudaty muj wiin kajaa ja myubujkun, nandu'unuts nnaybyujtaku extum di'ibu dun kyaj tmudaty muj wiin kajaa ja myubujkun. Kots n'ijty mut oytyim di'ibu ja'ayuty, nandu'unuts nnaybyujta'agyuty extum yu'ujuty, es du'un naaguty nitso'oktut. ²³Ndúnuts du'un tugekyu tyaadu mut yu'ugyujxm ja oybyu ayuk, es du'un di'ibu myadoodup pyaadudut ti'igyu mut uj ja nitsokun.

²⁴Tu xynijawudu miidsuty ko ma tu'ugu puyu'kkijxyuk, nidugekyu ja puyu'kp puyuy'uktut, per je'eyu ti'igyu di'ibu 'yaxajup ja may'aty. Pes extumu ja'ay di'ibu puyu'kkijxyup yajmay'aty, nandu'un miits xy'ixtut wi'ixu Dios ttseky es mjiky'attut, es du'un mmay'átudut. ²⁵Nidugekyu di'ibu puyu'kkijxyuándup, nayjyujp'ijxadup es nayjyujwjtsumbijtudup oytyim di'ibuty muut. Du'un ttundu es tganarattut ja koronu ak ujts aaybyu di'ibu pojun ni'xy; per udsajtum nnayjyujp'ijxum es nmumudo'om ja Dios es du'un yu'u xymyay'ajtum mut tu'ugu koronu di'ibu ni na'a kyani'xy. ²⁶Paaty ujtsu du'un extum ja oybyu puyu'kp di'ibu puyu'kp tuyu ma puyuy'kja'ta'añ. O mbaat njuna'anum ko kyajts uj du'un extum tu'ugu ja'ay di'ibu koxaamp es tugok tugok tnixaje'eky, kyaj jya'ty ja kyoxy. ²⁷Uj ndukkumadeebyuts ja nnini'xuts es njujwjtsumbityuts yajxon, kadiibuts uj nujx nwe'emy uxkumay oyuts ja'ijty njakajxwa'xy ja oybyu ayuk.

Kajxwíjun es kyaj n'awdajtum di'ibu kyaj Dyíosuty

10 Ndsejpyuts es miits xynijawudut mugu'ugítuty, ko yu n'aptujk'ajtum 'yijttu nidugekyu yoots patku'uy, es nidugekyu ttuknajxtu ja

Tsaps Jikymyejyñ. ²Es du'un mbaat njuna'anum ko nidugekyu ja'ajuty oj ñubajtta'aydyu yoodsóty es ma ja jikymyejyñ ko ñaygyuyajkudu ma Moisés. ³Es nandu'un nidugekyu tju'xtu ja je'xy di'ibu Dios mooyudu, ⁴es nidugekyu t'uktu ja nuu di'ibu Dios yajk, ja nuu di'ibu yajpudsuum tsagaadsóty; esu tadu tsagaats yu'u du'un kyudunaapy ja Jesukristu di'ibu naty najxp mut yu'ujuty. ⁵Oy yu'ujuty nidugekyu oj jyamo'oyudu tyadu Diosu kyunu'xun, jatim jawaanu kyadim'o'ktaaydyu muj itum mut ko tkamumudoodu Dios.

⁶Tugekyu tyaadu du'un tyuun jyajtu éxtum tu'ugu ijpgajtun mut udsajtum, kudiibu nbadu'unum di'ibu kyaj 'yóyuty, éxtum yu'ujuty 'yadutstu. ⁷Paaty miidsuty katu xymyay'at xywyindsu'ugudu agojwinnáxuty, éxtum yu'ujuty nimay 'yadutstu, éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun: "Ja ja'ayuty ñaxwa'tstu kaay ukpu, es pyudu'uktu ajts xondakpu." ⁸Kyaj nmu'indu'unum, éxtum yu'ujuty nimay 'yadutstu, es 'yo'ktu i'px tuguk mil ma tu'ukpu je'eyu xuu. ⁹Es nan kyaj nmu'udugo'oy nmugajxtugo'oyum ja Nindsun'ajtum Dios, éxtum naaguty yu'ujuty ttuundu, es paaty 'yo'ktu ko tsyu'tsudu awa'andsa'añuty. ¹⁰Es kyaj nduk'ak'ajtum ja Dios, éxtum yu'ujuty nija'ajuty ttuk'ak'ajtu, es paaty ya'o'kadu ja anklus di'ibu Dios kyajx.

¹¹Tugekyu tyaadu du'un jyajtu ma n'aptajk'ajtum es yajpujtáky jaabyéty ma Diosu jyaabyajtun éxtum tu'ugu ijpgajtun, es nnaydyuk'awij nnaydyukkajxwíj, udsajtum di'ibáty jiky'ajtum ma yu Nindsun'ajtum Jesukristu tyimminannu. ¹²Paaty di'ibu nayjya'ap yajxón 'yity mudu Dios, naygywentu'átadup kudiibu pyekykya'at. ¹³Ko ti myajpekytyuna'anudu, ti'igyu yu'u éxtum di'ibu kyu'ijx kyubátadup

nidugekyu ja'ayuty. Ja Dios yu'u mbudúkudup miidsuty, pes yu'u kyaj mna'ixudut es mbekytyúndut pan kyaj mbaat xymyumada'aktu; nik ni'igu ko myajpekytyuna'anudu, net ja Dios mya'awátsxudut es myajnaxudut wiink tsow.

¹⁴Paaty mugu'ugítuty, katu xymyay'at xywyindsu'ugudu agojwinnáxuty. ¹⁵N'anuumudu du'un, éxtum ja ja'ayuty di'ibu uyjaygyujk kajxyjaygyujkudup, es miidsuty ku'um mbaat xypyayo'oydyu di'ibu yam n'anmaaydyup. ¹⁶Ko n'úkum ja vinu ma ja káluz, yu'ugyujxm nja'aygyudákum ja Dios, es paaty ti'igyu n'ijtum mut ja Kristu ñe'pyñgyujxm; es ko ndujkwa'xum ja tsajkaaky es nga'ayum, paaty ti'igyu n'ijtum ja Kristu ñini'xkyujxm. ¹⁷Pes kom tu'uk je'eyu ja tsajkaaky di'ibu ndujkwa'xum es nga'ayum; oy njanimay'ajtum, nyajti'igyum ja nini'x tu'uk.

¹⁸Puktu kwentu ma yu israelitu ja'ayuty. Pánuty jyuxtp ja je'xy di'ibu tu yajpujta'aky windsu'kun ma ja artal, nanyajti'igudup mudu myugu'uktujk es Dios t'awdattu ma ja windsu'kun. ¹⁹Kyajts njuna'añ ko yu agojwinnáx es ja tsu'utsy tmudaty ja muk'ajtum. Oy ja tsu'utsy tu jyanejxy windsu'kun ma agojwinnáx, ni wi'ix tsoo kyatugatsy. ²⁰Yu'uts n'andijpy ko di'ibáty kyaj t'ixy'attu Dios es yojxtup ti oynu'unun, yu'ujuty tyukmayojxtup ja mujku'ujuty, es kyaj yu'udyu Dios, es kyajts ndseky es miits xpyutaan xpyuwa'aktut ja mujku'ujuty. ²¹Kyaj mbaat xytyuk'uugudu ja Nindsun'ajtum kyáliz es xytyuk'uugudu ja mujku'ujudyu kyáliz, es ni mbaat mgakay ma ja Nindsun'ajtum myeesu es nandu'un mgádyut ma ja mujku'ujudyu myeesu. ²²¿O yu'u du'un es nyajjot'ambujkum ja Nindsun'ajtum? ¿Tii wa'anu da

udsajtum nmudajtum waana ni'igu muk'ajtun kudiinam yu'uju?

**N'oktu'unum di'ibu yajmujwiin
yajkajaajup ja ja'ayu myubujkun**

²³ Du'un jyuna'andu: "Nigutiky esuts oytyiity ndúnat di'ibuts ndsejpy"; per kyaj tugekyu ttuk'oy'átut, es nan kyaj tugekyu tpuduku ja ja'ay es jyiky'átut éxtum Dios ttseky. ²⁴ Ni pún je'eyu tka'uxta'ayut di'ibu yu'u ku'am tyuk'oy'átut, per nandu'un t'uxta'ayut esu wiinkputy ttuk'oy'átut.

²⁵ Mbaat xyjuydyu es xyju'x xypyúktut di'ibu to'kup maayóty, katú xyajtáy ma tsyoon es kyaj yajpekyjyáwut; ²⁶ mut ko tugekyu di'ibu naxwiiñ yajpátp, Nindsun'ajtum Diosu jya'a'ajtypy.

²⁷ O pún jaa naak di'ibu kyaj yu'adyu Dios muduumbu es mwówudut kaay ukpu, es pún miits mnuxándup, ju'x tugekyu di'ibu mmooyudup. Kyaj xyajtáwut ma tpeky es kyaj yajpekyjyáwut. ²⁸ Per pún nidu'uguty mdukmumadyákudup: "Tyadu tsu'utsy yu'u tu yajpajta'aky windsu'kun ma yu agojwinnáxuty", katú xyje'xy, kudiibu tpekyjyáwut di'ibu tu m'ana'umxuty.

²⁹ Yu'uts nmadyakypy es kyaj ja wiinkpu tpekyjyáwut, kyaj yu'ujuty es xypyekyáwut. Naak mbaat dyajtáy: "¿Ti ko yajpayo'oy kots nduñ di'ibu wiink ja'ay jya'ap peky? ³⁰ Es pún uj nja'aygyudákypyuts ja Dios mut ja di'ibuts ngaay n'i'kypy, ¿ti kots xyñi'ow xyñiyaaxu kots ngay n'iiky esu Dios nja'aygyuda'aky?" ³¹ Pes oytyiity di'ibu mdiimpy, pún mgaay m'úktup, o mduundup oytyiity, tugekyu xytyúndut es du'un ja ja'ayuty tmuj'ix tmujáwut ja Dios. ³² Katú ni pún xykyayajnbaxutéku mut ja di'ibu mdiimpy, oyyu'ujuty ja di'ibu israelitu o kyaj 'yisraelítuty, o di'ibu Nindsun'ajtum Jesukristu myaduumba. ³³ Pes uj, di'ibuts ndiimpy, ja'a es

nidugekyu ja'ay t'oyjyáwut; kyajts uj n'uxta'ay wi'ixuts ku'am nduk'oy'átut, ja'ats n'uxtaapy esu mayjya'ay ttuk'oy'átut es du'un t'axájudut ja nitsokun.

**Wi'ix jya'ay'átut ja toxytyujkuty ma
mubujkputujk ñaymyúkudu**

11 Paaty padundu ja ngajxwíjunuts, éxtumts uj nandu'un nbaduñ ja kyajxwíjuna Nindsun'ajtum Jesukristu.

² Mugu'ugítuty, ngumaaydyup mut ko byeenuts miits xyjamyatstu es ko xypyanujxtu ja upujkun di'ibu tu nmo'oydyu. ³ Ndsejpyuts es xyjaygyúkudut ko yu Jesukristu yu'u du'un ñigubajk'ajtypy nidu'uk nidu'ugu yedyujk, esu kasaadu yedyujk yu'u du'un ñigubajk'ajtypy ja ñudo'oxy, du'un éxtum ja Dios tnigubajk'áty yu Jesukristu. ⁴ Pún tu'ugu yedyujk kyajxta'aky o tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk kupxu, yu'u du'un kyawindsu'kup ja Jesukristu di'ibu nigubajk'ajtup; ⁵ per pún tu'ugu toxytyujk kyajxta'aky o tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk es kyaj ñaygyupe'eñuty, yu'u du'un kyawindsu'kup ja ña'ay di'ibu nigopk'ajtup. Ko du'un 'yadu'utsy, ñapatypy éxtum tu'ugu toxytyujk di'ibu tu ñaygyukeebyuty. ⁶ Pún kyaj ñaygyupe'eñuty ja toxytyujk, nik wa'an ja wyaay tka'pta'ay. Per kom tsoydyu'unu'u mut tu'ugu toxytyujk ko ñaygyuka'pxadut, pes nik wa'an tnaygyupe'eñuty; ⁷ per yu yedyujk kyaj ñaygyupa'anudut, mut ko Diosu du'un ñayyajnikojtútu es dya'ixadut ja Diosu myuj'ajtun. Ja toxytyujk, Diosu du'un nandu'un pyujták es dya'ixadut ja yedyujku myuj'ajtun, ⁸ es ko Dios dyajkojy ja yedyujk es ja toxytyujk, kyaj ja yedyujk oj pyudsemy ma ja toxytyujku ñini'x, ja toxytyujk oj pyudsemy ma ja yedyujku ñini'x. ⁹ Ja toxytyujk oj kyojy

'yabaadu mut yu'ugyujxmu yedyujk. Kyaj yu'ujuty ja yedyujk oj kyojy 'yabaadu mut yu'ugyujxmu toxytyujk. ¹⁰Paaty ja toxytyujk ñaygyupa'anudut mut yu'ugyujxm ja ánkusuty, es du'un dya'ixudut ko yu'u ja ña'ay ñaydyukkudákuty. ¹¹Per ma yu Dios awdajtk, kyaj ja yedyujk 'yity pun kyaj pun toxytyujk, es nandu'un kyaj ja toxytyujk 'yity pun kyaj pun yedyujk. ¹²Ja'a ko ja jawyiimbu toxytyujk oj pyudsemy ma ja yedyujku ñini'x, pes extu jaa tsyondaky nidugekyu ja yedyujk yajmiin yajajtun ja toxytyujk; es tugekyu di'ibu jaa ijtp, Dios pyujtak.

¹³Miidsuty ku'am xyjaygyukudut. ¿Tii oy es tu'ugu toxytyujk kyajxta'agut mayja'ayoty kuwa'adsu? Kyaj 'yoyuty, ¿kudii? ¹⁴Pes ja ja'ay di'ibu jaayum tyuundup xytyuk'ijxum ko tsoydyu'unu'u ko yu yedyujk dyaj'yón ja wyaay; ¹⁵per kyaj dyu'unuty ja toxytyujk, tyukmuj'ajtypy ko wyaay dyaj'yón, mut ko Diosu du'un tu myo'oyuty ja wyaay yeñ es dyajnitúkut ja kyubajk. ¹⁶Pun jaa naak di'ibu kyaj t'axajuya'añu tyadu xupjukun, ñijawudup ko nidugekyu uudsuty, apóstulaty, nya'uxpúktuts du'un, es ja'a du'un éxtum jaayum ttundu oytyim maadyu mubujkputujk ñaymyúkudu.

Kyaj 'yoyuty ko ja mubujkputujk tkamuj'ixtu ja Nindsun'ajtumu 'ya'ux

¹⁷Per jatuk peky di'ibu nduknija'ayudup, kyaj mbaat ngumaydyu, pes du'un kyuxe'eky ko ma mnaymyúkudu esu Dios xy'awdattut, axuuk mnaydyúnudu ma jyapaadyuty yajxon. ¹⁸Pes tim jawyiin, du'unuts xytyukmumadya'aktu ko ma mnaymyúkudu es xy'awdata'andu Dios, mnaywya'xudup miidsuty. Es tuj'ajtun jyawa tyaadu. ¹⁹Pes du'un jyaty es ya'ixut wa'atsti'knu pánudyu du'un myudiimpy ja Dios. ²⁰Ko miits

mnaymyúkudu es m'a'ux'ata'andu ni'amuku, kyaj 'yokja'a'ajnu ja Nindsun'ajtumu 'ya'ux. ²¹Mut ko ma mgaya'andu, nidu'uk nidu'uk jyawyin'aty tnixaju kya'ay 'yukun maanum naaguty 'yakwu'umdu mudu yuu, es naaguty extu nayyajmúkunup. ²²¿Tii kyaj miits xymyudattu mjuun mdujk ma mgay m'uuktu, es du'un kyaj xywyindsu'ugudu ja Diosu jya'ay es xyajtsoydyundu ja di'ibu kyaj ti tmudaty tjaygyepy? ¿Wi'ix n'annumudut? ¿Tii njuna'anupts ko oy di'ibu mduundup? ¡Mudu tyaadu, ni wi'ix tsoo mbaat!

Nindsun'ajtumu 'ya'ux

²³Mut ko yu Nindsun'ajtum Jesukristu xymyooydsu tyadu xupjukun di'ibu tu nmo'oydyu. Nan ja koots ma ja Nindsun'ajtum Jesukristu oj yajkuyakánnu, ta tkone'ky ja tsajkaaky, ²⁴es ko tja'aygyudáky ja Dios, ta oj ttujkwa'xy es jyunañ: "Tyadu nnini'xuts yu'u du'un es xytyuk'oy'áttut miidsuty. Tundu du'un éxtumdsu njamyajtsun." ²⁵Es nandu'un ma 'ya'ux'ajttaay, ta tkone'ky ja káluz mudu vinu es jyunañ: "Tyadu vinu yu'u du'un ja nne'pyñ di'ibu yajnaxkudákypy ja jembyu kajxy'átypyu. Tugok tugok xy'uuktut, tundu du'un éxtumdsu njamyajtsun." ²⁶Pes du'un tugok tugok xkyádydyt tyadu tsajkaaky es xy'uuktut ja tyadu vinu, ja'a du'un mnigajxtup ja Nindsun'ajtumu 'yo'kun extu ko myínutnum.

Wi'ix yajtúnut ja Nindsun'ajtumu 'ya'ux

²⁷Paaty oytyim pánuty di'ibu kyaabyu tadu Nindsun'ajtumu tsajkaaky es t'iigyu tadu Nindsun'ajtumu vyinu éxtum oytyim di'ibu ka'ay úkunuty, kyamuj'ijxypyu du'unu Dios es tmudugoy ja Nindsun'ajtum Jesukristu ñe'pyñ esu

ñini'x. ²⁸Paaty ma xyñixajuya'anut ja tsajkaaky es ja vinu, nidu'uk nidu'uk jawyiin mnaybyawinmáyuđu pun tu xymyastu'uttu ja mbeky, taanum xyñixájudut ja tsajkaaky es xkyáydyut es xy'uuktut ja vinu. ²⁹Mut ko pun kyaj nbawinma'ayum ti 'yandijpy ja Nindsun'ajtum ñini'x ko nga'ayum ja tsajkaaky es n'úkum ja vinu, ma yu'unu du'un myiñ ja tuydyu'unun di'ibu Dios yajkypy. ³⁰Paaty nimay miits mbúkudu es mbagi'ixtu, es niganaaguty tu 'yooktu. ³¹Per pun udsajtum jawyiin nnaybyawinma'ayum ku'um, kyaj n'axájum ja Diosu tuydyu'unun. ³²Ko yu Nindsun'ajtum xtyukkumudo'om, ja'a du'un es xyjajwjtsumbijtum, kudiibu ja tuydyu'unun xypyátum ti'igyu mut púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup.

³³Pes du'un mugu'ugítuty, ko mnaymyúkudut ma m'a'ux'ata'andu tukmuku, nay'awíxudu es m'a-mukudya'aydyut, net m'a'ux'áttut. ³⁴Es pun ja pún yu'o'kun, wa'an tkay ma tuyjukun, es du'undsoo kyaj pyaadudut ja tuydyu'unun ma mnaymyúkudu. Es ko nujx ngu'ixtu, net n'ak'awánudut wiinkpu di'ibáty myajtudup.

Madakun di'ibu ja Espiritu Santu yajkypy

12 Mugu'ugítuty, ndsejpyuts es xyñijáwudut mut ja madakun di'ibu ja Espiritu Santu yajkypy.

²Mnija'adup ko maanumu naty kyaj mDiosmudundu, mnaydyukwooma'tudu agojwinnáx uum. ³Paaty ndsejpyuts es tyam xyjaygyúkudut ko ni pún di'ibu ja Diosu Jya'ajun mooyudup ja winma'añ es jyuna'anut: "Kajxpéky ja Jesús." Es ni pún mbaat kyajuna'añ: "Jesús yu'u du'unu Nindsun'ajtum", pun kyaj ja winma'añ myo'oyuty ja Espiritu Santu.

⁴Taa kanak nax ja madakun, per naydyi'igyu ja Espiritu Santu di'ibu

madakun yajkypy. ⁵Taa kanak nax wi'ix nmudu'unum ja Nindsun'ajtum, per ti'igyu du'en je'eyu Nindsun'ajtum di'ibu nmudu'unum. ⁶Taa kanak nax tuunk di'ibu múk'ajtum mut yajtúñ, per ti'igyu ja Dios di'ibu mudu myuk'ajtum yajtúñ tugekyu tugekyu. ⁷Ja madakun di'ibu Espiritu Santu xymyo'oyum nidu'uk nidu'uk, ja'a du'en es nduk'oy'ajtum ni'amuku. ⁸Naaguty myo'oyudu ja Espiritu Santu ja wijy'ajtum, esu naaguty myo'oyudu ja Espiritu Santu es kyajxtut mudu jaygyujkun. ⁹Nan yu Espiritu Santu mooyup naaguty ja mubujkun, es nan yu'u naaguty mooyudup ja madakun esu puma'ay dya'aguda'aktut, ¹⁰es nan yu Espiritu Santu mooyudup naaguty ja madakun es dya'ixudut ja myuj'ajtum, es yu'u du'en nandu'un myeepy naaguty ja madakun es tmadya'agut ja Diosu 'yayuk di'ibu tu t'axaju, naaguty yajmo'oydyu ja madakun es t'uxkáput di'ibu ka'oybyu jya'a'ajtypy es di'ibu jya'a'ajtypy ja Dios, esu naaguty yajmo'oydyu ja madakun es tkajxt wiinkpu ayuk es naagutypy yajmo'oydyu ja madakun es tkajxtuda'agut ti dun yajmadyákp ma tadu ayuk. ¹¹Per tugekyu tyadu madakun, yu'u du'en yajkypy ja Espiritu Santu es yu'u du'en nandu'un yajwa'xypy ja myadakun ma nidu'uk nidu'uk éxtum yu'u ttseky.

Du'un n'ijtum mudu Kristu éxtum tu'ugu nini'x

¹²Yu nini'x kanak peky tmudaty. Tam ja ku'u, tam ja teky es tam ja wiingá-typy, per ti'igyu ñini'x'áty. Nandu'un jajtp ja Kristu mut ja jya'ay. ¹³Es mut ko tu udsajtum nidugekyu nnubajtum mut ja Espiritu Santu es n'ijtum éxtum je'eyu tu'ugu nini'x, oy n'israelitu'ajtum o ngriee'ajtum, oy kujuybyun o éxtum awa'atstuuybyun, nidugekyu nnubajtum

ko Dios tš xymyo'oyum ja Espiritu Santu, ja'a njuna'anum ko Dios xya-jtu'ukmujkum mudu Jesukristu éxtum tu'uk je'eyu nini'x.

¹⁴Tu'ugu nini'x kyaj tyi'igyuty je'eyu tuk peky, kanak peky yu'u. ¹⁵N'okpujtákum kooxyup ja teky jyuna'añ: "Mut ko kyajts uj ngu'ujuty, paaty kyajts uj nyu'ujuty ja nini'x", du'uñum wye'emy es jya'a'átyuty ja nini'x. ¹⁶O ja tátskxyup jyuna'añ: "Mut ko kyajts uj nwiinuty, paaty kyajts uj nyu'ujuty ja nini'x", oytyim wi'ix tsooty wu'umbum jya'a'átyuty ja nini'x. ¹⁷Pes pun yu nini'x ijtp amuum ak wiin, žwi'ix mbaat myudoy? O pun yu nini'x ijtp amuum ak tatsk, žwi'ix mbaat ti txiigyuty? ¹⁸Peru Dios tš tpujta'aky nidu'uk nidu'uk éxtum pyaadyuty ma yu nini'x éxtum yu'u ttsejky. ¹⁹Kooxyup yu'uy 'yity ja wiin, o tatsk, o yu ku'u, kyajxyup ñaymy'kyuty yu nini'x. ²⁰Paaty tsojkup kanak peky es tyu'ukmúkut tu'ugu nini'x.

²¹Paaty kyaj mbaat ja wiin t'anuumu yu ku'u: "Kyajts mij xytyu'unxuty." Es ni yu kubajk mbaat tka'anuumu yu teky: "Kyajts mij xytyu'unxuty." ²²Kyaj mbaat du'un njuna'anum, mut ko yu yi'in waanubu di'ibu ijtp nini'xkyujxm, yu'u nik ni'igu tyuñ; ²³es ma nnini'x kyaj nmujpujtákum, ngu'uy nyu'tsum tsuj. Es di'ibu kyaj mbaat 'yity ixx nide'xy, yajnipa'amp mudu wit. ²⁴Per di'ibu nnasja'am ixx nide'xy, kyaj du'un tsyékuty es yaj'yu'udsut o yajnipa'anut. Pesu Diosu du'un pyujták ja nnini'x'ajtum es nmujpujtákum di'ibu ngu'uy nyu'tsum yajxon, ²⁵es du'un kyaj kyuxu'ugudu tsip ma yu nini'x. N'okpujtákum, yu teky kyaj tsiptuñ mut ja ku'u, o wiin mut ja tatsk. Pes tugekyu tyaaduty naybyudjukdup nixim nyam. ²⁶Ko nidu'uguty yu'ujuty 'yayowdu, nidugekyu wiinkputy 'yayooda'aydyu

nandu'un. Ko kyuxe'eky ko tuk peky tsuj, nidugekyu jyotkujk'ajtta'aydyu.

²⁷Pes miidsadyu du'un ja Kristu ñini'x, es mbaat njuna'anum ko nidu'ugaty du'un éxtum ja kanak naxpu di'ibu tuump ma tyadu nini'x. ²⁸Du'un ja Dios tš tpujta'aky ma ja mubujkputajkaty nidu'uk nidu'uk mut ja tyuunk éxtum pyaadyuty. Tim jawyiin tpujtáky ja apóstuluty; ja myumajtskpu tpujtáky ja di'ibáty kyajxwa'xtup ja Diosu 'yayuk; ja myudugukpu tpujtáky di'ibu Dios ja 'yayuk tyuk'uxpujktup; óknum tpujtáky di'ibu tyuundup ja muj'ajtum, ja di'ibu ya'agudáktup ja puma'ay, ja di'ibu pyudjukdup ja di'ibu tugoy'ajtxup, ja di'ibu winma'añmyoodyup o ja di'ibu kyajxtup wiinkpu ayuk.

²⁹ŽTii apóstuluty ni'amuku? ŽTii ni'amuku tkajxwa'xtu Diosu 'yayuk? ŽTii tuk'uxpujktup ni'amuku ja Diosu 'yayuk?, žo tyuundup ni'amuku ja muj'ajtum? ³⁰ŽTii myudajttup ni'amuku ja madakun es dya'agudá'aktut ja puma'ayuty? ŽTii kyajxtup ni'amuku ja wiinkpu ayuk? ŽTii kyajxtudáktup ni'amuku di'ibu 'yandijpyu tadu ayuk? Kyaj, žkudii? ³¹Mujjottugódyu es xy'axájudut ja Espiritu Santu myadakun di'ibu waanu ni'igu 'yóyuty, es n'aktukni'ixyayándubu tadu nu'u tu'u di'ibu ni'igu 'yóyuty.

Tsojkun

13 Kooxyupty uj ngajxy ja ayuk kanak nax, es extu anklus ja 'yayuk, es kyajts nmudaty ja tsojkun mut oytyim pánuty, du'unxyupty uj éxtum tu'ugu tamboorun o tu'ugu platiyu di'ibu je'eyu nugoo ñe'emy. ²Es pun ngajxwa'xypyuts ja Diosu 'yayuk, es pun njajaygyujkudyaabyuts pun ti ja'ay ñija'a kyanija'adup, es pun nmudajtypyuts kajaa ja mubujkun, es extu xymyumudoobuts ja tun kopk kooxyupty

n'anuumu: "Nujx wiink tsoo", per pun kyajts nmudaty ja tsojkun mut oytym púnuty, ni tiixyupts uj ngatsooty. ³Pun nyajwa'xypyuts uj tugekyu di'ibuts uj nmudajtypy njaygyeipy, es pun extu nguyajkypyuts ja nnini'x es yajno'ogut éxtumu windsu'kun, per pun kyajts nmudaty ja tsojkun mut ja wiinkpúty, ni madsoots xykyatu'unxuty.

⁴Di'ibu myudajtypy ja tsojkun, myudajtypy ja ma'xtujkun es oyjya'ay'áty, kyaj ti ñaywyinnaxujawu, kyaj myuj pyaadu, kyaj jyoramáyuty, ⁵kyaj 'yago'oygyajxuty, kyaj t'uxta'ay di'ibu yu'uyu tyuk'oy'átup ku'am, kyaj wyin'ákuty, kyaj ti tyukwin'ixy tyukjuj'íxy, ⁶kyaj xyonda'aky ko yu wiinkpúty pyekytyundu, yu'uyu je'eyu tyukxondakypy ja tuj'ajtun. ⁷Di'ibu myudajtypy ja tsojkun, du'uum tuuñ ja oybyu, du'uum myubeky, du'uum jyuj'íxy es du'uum myuma'xtíky. ⁸Yu tsojkun ni na'a kyakugéxut; per najxpu'u ko ja'ay tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk, ko ja'ay tkajxtu kanak naxpu ayuk, es éxtum ti tyam nnija'am. ⁹Mut ko di'ibu nnija'am, waandi'knu yu'u; es di'ibu ngajxwa'xum ja Diosu 'yayuk, je'eyu yu'u waanu ma yu tadu tuj'ajtunu ka'pxypy; ¹⁰per ko n'ixy'ajtum éxtumu du'un kya'pxyuty, net di'ibu dun waanu tyimtugoodya'ayut.

¹¹Kots uj n'una'ku'unk'ajty, kajxuts es winmaayuts éxtumu una'ku'ungun; per kots tu nya'knu muj'u'unk, taats tu nmastutnu una'ku'unk'át. ¹²Nandu'un jajtpu du'un tyam, n'ijxum éxtum tii wiix wooxpun, éxtumu iixnu wingoot-spú, per óknum n'ixa'anum wa'ats. Tyam je'eyuts nnijawu waanu, per nni-ja'adya'ayaambyuts tugekyu, du'un éxtumu Dios tnija'adya'ay wi'ixuts n'ity. ¹³Pes du'un yu mubujkun, yu jujp'ijxun esu tsojkun ijttau; peru di'ibu du'un

jawyiin ma tyadu tugukpu, yu'u du'un ja tsojkun.

Wiink ayuk yajkajxy

14 Uxta'aydu ja winma'añ wi'ix du'uum mjiky'áttut mut ja tsojkun, es nandu'un es xymyudáttut ja madakun kanak peky, per waanu ni'igu es xykajxwa'xut ja Diosu 'yayuk. ²Ko naaguty miits xymyadya'áktu wiinkpu ayuk, Diosu du'un je'eyu mjaygyujkxadup, mut ko ni tu'uk miits xykajaygyúkudu, oy ja m'anmuj'añ kyajxtup di'ibu kyaj ja'ay yajnijáwu. ³Nik ni'igu di'ibu kyajxypy ja kyum ayuk es tkajxwa'xy di'ibu Dios tuknija'ap, tyaadu situy kyajxwa'xypy ma ja di'ibu myudoodup, es yajmujwiinup ja myubujkun, jyotmukmeepy es yajjotkujkup. ⁴Di'ibu kyajxypy yu wiinkpu ayuk, yajmujwiinup ja kyum mubujkun. Ja di'ibu kyajxwa'xypy ja Diosu 'yayuk, yajmujwiinup ja myubujkunuty púnuty mudoo'ijtudup.

⁵Uj jajunaambuts kooxyup nidugekyu miits xymyudattu ja madakun es xykajxtaxyup ja ayuku wiinkpu. Per waanu ni'iguts njatseky esxyup xykajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk es du'un di'ibáty myudoodup ma mnaymyúkudu dyajmujwiinadu myubujkun. Pes waanu ni'igu 'yóyudyu tyaadu kudiinum ko ngajxum ja ayuku wiinkpu ma ni ngadimnija'am ti dun 'yandijpy ma tadu ayuk. ⁶Paaty mugu'ugítuty, pun ngu'ijxtup miits es nmugajxtut mut ja ayuk di'ibu kyaj xyjaygyúkudu, ni madsoo mgatu'unxudet miidsuty. Miits mdu'unxudup je'eyu ko n'awánudet mut ja mgu'am ayuk di'ibu Diósuts uj xytyuknija'ap, o pun nmeepy ja Diosu 'yuxpujukun esu kyajxwíjun.

⁷N'okpajtakum yu xuxn o yu kow, éxtumu tsajkapyñxúxn o yu arpu, pun kyaj xyuxtugatsy kyoodugátsy, kyaj

mbaat yajmwinma'añbyaaty ti dun yajxuxp o yajkoop. ⁸ Es ma yu soldaadu tsiptuna'andu, pun ja trompetu kyaj yajtukxu'uxy wa'ats, ni pun kyanayjyup'ixadut es tsiptuna'anut. ⁹ Du'un jajtpe du'un mut miidsuty ko xykajxtu ja ayuk di'ibu kyaj pun tjaygyuku di'ibaty myadoodup, ¿wi'ixu ja'ay tnijawadut ti miits mgajxtu? ¡Pes nugoo mna'uxkajxtu!

¹⁰ Ta mayñaxu ayuk naxwiin di'ibu ja'ayuty 'yayuk'ajttap, es tugekyu tmadaty ja niwiin ñidu'u. ¹¹ Per pun uj kyajts njaygyuku ja ja'ayu 'yayuk di'ibuts xyjamugajxp, du'un ñaxyu tadu ja'ay mut uj éxtum di'ibu miimp wiink naxwiñadu, es uj nandu'unuts nnaygyojyuty mut yu'u éxtumu di'ibu miimp nan wiink naxwiñadu.

¹² Paaty éxtum miits xyjantsytsyoktu xy'axajyua'andu ja Espiritu Santu myadakun, amdow pujksów yu Dios es mmo'oyadut tadu madakun di'ibu maut xpyudúkudut ja mmamubujkputy es xyajmujwiinadut ja myubujkun.

¹³ Paaty pun miidsuty nidu'uk mgajxtup ja tugatsypy ayuk, m'amdow mbujksówup ja Dios es mmo'oyadut ja madakun es xykajxtuda'agut di'ibu dun mgajxypy ma tadu m'ayuk. ¹⁴ Pun kajxtákpats mut tu'ugu wiinkpu ayuk, kajxtákpats mudadsu n'anmujaja'an, per kyajts njaygyuku ti dun ngajxypyuts.

¹⁵ ¿Tits ndúnup? Kajxtákpats mut ja n'anmujaja'anuts, per nandu'un mut ja nwinma'añuts. N'áwupts ja Diosu 'yalabanzu mut ja n'anmujaja'anuts, per nandu'un mut ja nwinma'añuts.

¹⁶ Mut ko pun mij m'awdajtypy ja Dios je'eyu mut ja m'anmujaja'an mut ja wiinkpu ayuk, ¿wi'ix mbaat ja ja'ay di'ibu kyaj tjaygyuku jyuna'añ "wa'an du'unuty" ko mgajxtakta'ay, o wi'ix mbaat mgajxtakmiky mut yu'u pun kyadimnija'ap ti dun mgajxypy?

¹⁷ Oy jyantsytsyújuty ko mij Dios

xyja'aygyada'aky, ni ti pudujkun xykyamo'oy yu mmamubujkputy, ja'a ko kyaj mjaygyujkxuty. ¹⁸ Nja'aygyudákyputy ja Dios ko uj ngajxypyuts ja ayuku wiinkpu ni'igu kudiinam nidugekyuty miidsuty. ¹⁹ Per mats nnaymyíkyuty n'awdata'anduts ja Dios, nik óyuts ngajxut mugoxku n'ayúkuts mut ja njaygyujkanuts di'ibu ja'ayuty jyaygyúkudup es pyudúkudut, kudiinam kots ngajxut majk milu ayuk di'ibu kyaj yajjaygyúku di'ibu 'yamudoonajxtup.

²⁰ Mugu'ugftuty, katu mwinmaydyu éxtumu una'ku'ungun, je'eyu ko xykya'oyñijawadu wi'ix xytyúndut di'ibu axuuk. Per ittu éxtumu ja'ay di'ibu tu yeeky tu pyety ko oy xypyayo'oydyut. ²¹ Pes du'un jyuna'añ ja Dios ma jyaabyajtun: "Wiink ja'ay es wiink ayúkuts uj nyajtúnup, ndukkajxnáxupts uj ja n'ayúkuts ja jagam ja'ayuty ma tyadu nax kajpn, per ni du'unuts ja n'ayuk tkamubuktu", du'un jyuna'añ ja Nindsun'ajtam.

²² Tyadu yu'u xytyukjaygyujkam ko Dios xymyo'oyam ja madakun es ngajxumu wiinkputy ja ayuk éxtumu ijsxw'umun ma yu di'ibu kyaj yu'adyu Diosu myaduumba, per yajkypy ja madakun es ngajxwa'xum di'ibu xytyuknija'am es nduk'oy'ajtam di'ibaty myubujktup, kyaj jya'agyujxmaty pánuty kyaj Dios tmubuktu. ²³ Oyu du'un, n'okpajtakum pun miidsuty tu mnaymyúkudu, es tyúkudut naak di'ibu kyaj yu'adyu mmamubujkpu o kyaj ti tnijawadu ja Diosu 'yayuk, es mbaadadut nidugekyu mmadya'aky mut ja wiinkpu ayuk, ¿tii kyaj jyuna'andut ko miits tu mlókudu?

²⁴ Per pun myajpáttup xykajxwa'xtu Diosu 'yayuk es tyúkat naak di'ibu kyaj yu'adyu mmamubujkpu o kyaj ti tnijawadu ja Diosu 'yayuk, es ko tjaygyúkudu mgajxyuty, ta

najx tjaygyuku ja pyojpu es ku'am najx dyaj'yo'oy ja wyinma'añ ko tmadowut tugekyu di'ibu miits mmadyáktup, ²⁵es du'un nidu'xut di'ibu jyot'ajty wyinma'añ'ajtypy. Ta ñaygyoxtonaaydya'agudut es t'awdátut ja Dios, es jyuna'anut ko jyantsy'ity ja Dios ma miidsuty.

Tundu tugekyu tuda'aky es éxtum pyaadyuty

²⁶Mugu'ugítuty, di'ibuts uj n'andijpy, yu'u tyaadu: Ko mnaymyúkudut es xy'awdata'andut ja Dios, tam di'ibu áwdup, tam di'ibu kyajxwa'xtup ja Diosu 'yayuk o di'ibu Dios tuknijáwudup, tam di'ibu kyajxtup ja ayuk di'ibu kyaj jajjaygyúku, o di'ibu kyajxtuda'aktup di'ibu ja wiinkputy tu tkajxtu; es tugekyu tyaadu, du'un xytyúndut es dyajmujwiin dyajkajaadu myubujkun púnuty myubujktup ja Jesús éxtumu Kristu. ²⁷Ko pún tkajxut ja wiink ayuk, wa'an je'eyu nimajtsk o niduguuk tkajxy, es nidu'ugáty kyajxut, esu wiinkpu tkajxtuda'aktut di'ibu mmadyáktup. ²⁸Pun kyaj jap pún di'ibu mbaat tkajxtuda'aky, kyaj pún tkajxut ja wiinkpu ayuk ma mnaymyúkudu, ku'am xymyugajxtut ja Dios ma anaydyu'uk m'ittu. ²⁹Wa'an tkajxy majtsk o tuguuk di'ibu 'yaxájudup ja Diosu 'yayuk, esu wiinkputy wa'an tmadoo'ittu es tpawinmádyut pun oy o kyaj 'yóyuty di'ibu tyaaduty myadyáktup. ³⁰Es pun jam nidu'uk 'yu'uñu tmadoo'ity 'yaxájup nandu'un tu'ugu Diosu 'yayuk, wa'an t'awixy di'ibu jam kajxp, es 'yokkajxut yu'u. ³¹Mut ko nidugékyuty miidsuty mbaat xytyuknijáwudu ja ayuk di'ibu Dios tu mmo'oyudu, nidu'uk nidu'uk situy. Net nidugekyu tjáttut es jyotmuk'áttut. ³²Yu Espíritu Santu myadakun pyatku'uy 'yity mut ja di'ibáty 'yaxájudu, ³³mut ko Dios

yajkypy ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, kyaj oywyi'ixuty ti ttuñ.

³⁴Extum oytyim maaty ja Diosu jya'ayuty ñaymyúkudu, yu toxytyujkuty amoondup. Kyaj pyaadyuty tyukkajxadut. Wa'an tnaydyukkudúku ja ña'ayuty, du'un éxtum jyuna'añ ma yu Diosu jyaaybyajtun. ³⁵Pun ñijawayaampy ti oynu'unun, wa'an dyajtúy ja ña'ay ma yu tyujk. Mut ko kyaj oy kyaxe'eky ko tu'ugu toxytyujk tyukkajxu ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu. ³⁶Byeen xytyimpáktudu kwentu ko yu Diosu 'yayuk kyaj tsyondaky mut miidsuty, es ni miidsudyu dun je'eyu xykya'axájudu.

³⁷Pun ja naak ñayjyáwuty tmudaty ja madakun es tkajxwa'xut ja Diosu 'yayuk, o tmudaty ja wiinkpu Espíritu Santu myadakun, wa'an tjaygyuku ko di'ibu yam miits nduknija'ayudup, yu'u du'un tu'ugu Nindsun'ajtum 'yana'amun. ³⁸Pún kyaj tmujpajta'aky, kyaj nandu'un yajmujpajta'agut.

³⁹Pes du'un mugu'ugítuty, xta'aydyu ja winma'añ wi'ix myajmada'agudut es xykajxwa'xut ja Diosu 'yayuk, per katu xyajkubéky pun jaa naaguty tkajxwa'xy mut ja wiinkpu ayuk. ⁴⁰Tundu tugekyu tuda'akytyi'knu es éxtum pyaadyuty.

Tuy'ajtan ko Kristu jyikypyeky

15 Mugu'ugítuty, n'aktukjamyajstap ja oybyu ayuk di'ibu tu n'awánudu, di'ibu miits m'axájudu es di'ibu muut amumdu'uk xymyubaktu yu Nindsun'ajtum. ²Nandu'un mut yu'ugyujxmu tyadu ayuk miits mnitso'oktut pun m'akpaduundup di'ibu tu n'awánudu; es pun kyaj xy'okpaduunnu, nanugoobu tu xymyubaktu.

³Di'ibu tim jajp'am oj n'axaju es miits nduknijáwudu, ja'a ko Jesukristu 'ye'ky mut udsajtum nbojpu'ajtum, éx-

tum jyuna'añ ma ja Diosu jyaaybyajtn; ⁴es ko dyajnaxtukudu, es ko jyikypyejky ja kyumduguk xuu, éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtn, ⁵es ko kyuxe'ky ma ja Peedru es óknám ma ja apóstuluty, ⁶óknám kyuxe'ky nimugoxk mugo'px naxy ja nmugu'uk'ajtn wyinduuy. Mayu tadu nmugu'uk'ajtn 'yakjiky'attu, es tam di'ibu tu 'yo'knudu. ⁷Oknám kyuxe'ky ma yu Santya'agu, es nan net ma nidugekyu apóstuluty.

⁸Tim óknám ko tyaadu, nandu'un n'ijxyuts uj, éxtumxyupts uj jawyiin o óknám nmiin nja'tyuts ya naxwiin. ⁹Ujtsu du'un éxtum tim ux'okpu ma yu tadu apóstuluty, es ni je'eyuts xykxan-ituku esuts xy'anuumut apóstulu, ja'a kots uj nbajudijtyuts yu Diosu jya'ayuty. ¹⁰Peru Dios tats xymyay'aty xykyuni'xy esuts xypyujtáky éxtumu apóstulu. Per kyaj tu ñejxy nanugobu, pes nik tats nduñ ni'igu kudiinam yu'u nidugekyuty; óyuts oj ngatún mududsu ngu'am majaan, mut ja myaj'ajtungyujxm ja Dios tu xypyuduku. ¹¹Kyaj ti tsyékyuty, oy uj o yu'ujuty tu tkajxwa'xtu, ti'igy yu'u di'ibu yajkajxwa'xp, esu tyaadu du'un di'ibu miits mmubujktup.

Jyikypyuktá ja o'kpu

¹²Pes mut ko uudsuty, apóstuluty, tu ngajxwa'xtuts ko yu Jesukristu jyikypyejky ko 'ye'ky, ¿wi'ix ko naaguty miits mjuna'andu ko yu o'kputy kyaj jyikypyuktá? ¹³Pes pun kyajpu jikypuykun ma yu o'kun, nan kyajpu du'un ja Jesukristu jyikypyejky. ¹⁴Es pun kyajpu Jesukristu jyikypyejky, kyaj tyuñ di'ibu ngajxwa'xum, es nan kyaj tyuñ di'ibu nmubujkun. ¹⁵Es pun du'unu du'un, uudsuty, ja apóstuluty, ka'adupts éxtumu andákpudy, ja'a ko tats n'okjunaambudu ko yu Dios yajjikypuyjk ja Jesukristu; es pun andakun ja'a ko Kristu jyikypyejky, nan andakun ja'a ko ja o'kputy jyikypyuktá,

¹⁶mut ko pun kyaj yu o'kputy jyikypyuktá, pes nan kyaj yu Dios tu dyajjikypyejky ja Jesukristu. ¹⁷Es pun ja Kristu kyaj jyikypyejky, kyaj tyuñ di'ibu miits mmubujktup, es pekyoty m'ak'ittu, ¹⁸es nandu'un tyugoodyu nidugekyu ko 'yo'ktu di'ibu pyaduundu Jesukristu. ¹⁹Pun yaayu ma tyadu jiky'ajtn ya naxwiin nyajtu'unam ja Jesukristu myubujkun, di'ibáty kyaj tmadundu Jesukristu mbaat jyuna'andu mut ja tuy'ajtn: "Puroobu taaduty."

²⁰Per di'ibu tim tuy'ajtn, ja'a du'un ko yu Jesukristu jyikypyejky ko 'ye'ky. Du'un ja'a éxtum ja puja'taky di'ibu jawyiin tuump'ajtp. Paadyu du'un mut yu'u xtyuknija'am ko yu di'ibáty tu 'yo'knudu jikypyúktup. ²¹Pes du'un éxtum tu'ugu yedyujk dyajtsondáky ja o'kun naxwiin, nandu'un tu'ugu yedyujk dyajtsondáky es ja o'kputy jyikypyúktut. ²²Di'ibuts nmadyakypy, ja'a du'un ko nidugekyu ja'ayuty 'yooktu mut ko tyuump'át 'yaats'átadu Adán, es nandu'un di'ibáty 'yaxájudup ja Jesukristu éxtumu Yajnitsókpá, Dios yajjikypyúkadup. ²³Per nidu'uk nidu'uk éxtum pyaadadu: Jesukristu du'un jikypuyjk tim jawyiin; es óknám ko yu Jesukristu myínut, di'ibáty yu'u jya'a'ajtypy nandu'un jyikypyúktut. ²⁴Ta jya'tut ja tiempu ma ja Jesukristu ttukku'udúkat ja Dios Teety ja kyutujkun ma naty tu dyajkutugóy nidugekyu wiinkpadyu ana'ambuty, kutujkunuty es pánadyu madakun myudajttup. ²⁵Ja'a ko yu Kristu koonum yajkutúkat extu ko 'yana'amun patku'uy tpuja'agut ja myudsip. ²⁶Es ja okpu mudsip di'ibu Dios yajkutugoyaampy, yu'u ja o'kun. ²⁷Mut ko ja Diosu jyaaybyajtn jyuna'añ ko Dios tu tpuja'taky ja Jesukristu 'yana'amun patku'uy oytyim di'ibuty. Kyaj ndukmawjtsam ja Dios, mut ko Diosu du'un pyujták

tugekyu Kristu 'yana'amun patku'uy.
²⁸ Es ko tyaadu tugekyu yajpuktakaa
 Jesukristu 'yana'amun patku'uy, net
 ku'umu Jesukristu, ja Diosu 'yU'unk,
 ñayyakudut ma Dios, di'ibu pyajtaky
 tugekyu Kristu 'yana'amun patku'uy, es
 du'un ja Dios tmudajtta'ayut tugekyu
 'yana'amun patku'uy oytyim di'ibaty.

²⁹ Es pun tuy'ajtun ko yu o'kputy
 kyajikyputy, ¿ti ko ja'ayuty
 tkunubátadu di'ibaty o'ktu jañubety?
³⁰ ¿Es ti ko udsuty du'añum
 nnay'ayo'onmo'oyadu kots nmudún
 ja Jesukristu? ³¹ Bom bómuts n'ity
 o'kun jajp'am. Tuy'ajtunu tyaadu,
 mugu'ugituty, éxtumts nandu'un
 tuy'ajtunu'u kots ndukjotkuda'aky kots
 miits nbujta'aktu éxtumu myubujkpu
 Nindsun'ajtum Jesukristu. ³² ¿Tits
 uj nbuk nbaadut ya naxwiin kots
 ndsiptuun ya Éfesu mut ja di'ibu du'un
 éxtumu awa'an juyujkun? Pes kooxyup
 tuy'ajtunuty ko yu o'kputy kyaj
 jyikypyeky, nik oxyup njuna'anum
 éxtum naaguty jyuna'andu: "N'okka'ay
 n'ok'úkum je'eyu. Aya bom n'o'kum."

³³ Katu mnayyakyuty myajwin'aunut.
 Tuy'ajtun éxtum jyuna'an tu'ugu ayuk:
 "Yu axuukpu jamyut yajma'typy ja
 oyjya'ay'át." ³⁴ Yajjumbíttu miidsu
 mjiky'ajtun tuy'ajtun muut, es katu
 mnakypyektyundu, pes naaguty
 miidsuty kyaj xy'ixy'attu ja Dios.
 Tu'ugu du'un amatsoydyu'un kodsu
 du'un miits n'anuumadu.

Wi'ix ja o'kpu jyikyppyaktu

³⁵ Per jaa da naak xyajtáwduts:
 "¿Wi'ix jyikypyáktut ja o'kputy?
 ¿Wi'ixu ñini'x 'yíxyuty di'ibu myudát-
 tup?" ³⁶ ñNagoo m'okkujuun'ajnudu
 mut ja di'ibu xyajtáwdupts! ¿Tii kyaj
 xyñijáwudu ko tu'ugu tæmt jajni'ipy,
 koonum tyugatsy jap naaxóty es
 tyuk'yoonduty, es yeeky pyety?
³⁷ Ja'a ko di'ibu muxp es pyudsemy

nax wingujxm, kyaj dyu'unuty éxtum
 'yíxyuty ko tu jajni'ipy o yajwujy,
 oy yu'adyu triigu o wiinkpu tæmt.
³⁸ Oknum ja Dios tmo'oy ja tæmp
 yu 'yijxun éxtum yu'u ttseky, es
 nidu'uk nidu'ugu tæmp yajmo'oy ja
 'yaay kyepy éxtum pyaadadu. ³⁹ Es
 nandu'un jajtpu du'un ko kyaj tugekyu
 yu nini'x tyi'igyuty; yu ja'ayadyu
 ñini'x, tuk naxu'u, esu juyujk añimalu
 ñini'xuty, wiingu'u, esu joon juyujkuty,
 nan wiingu'u, esu ajkx ku'xmuty,
 nan wiingu'u. ⁴⁰ Nan taa di'ibu ijt
 ma tsajp es ma naxwíñadu, per ak
 tugatsyu'u. Wiingu tsyuj'ajtun ja
 tsajpótmudu es wiingu tsyuj'ajtun
 di'ibu naxwiin ijtup. ⁴¹ Yu xuu jyaj
 tyu'xun, wiingu'u, es wiingu po'o es
 nan wiingu mudsa'ajudyu jyaj tyu'xun,
 es extu ak mudsa'ajuty tyugatsy ja
 jyaj tyu'xun ak wiink. ⁴² Nandu'un
 jyaty mut ja o'kputy ko jikyppyaktu.
 Yajtáju ja naxni'x di'ibu windugeepy,
 es jyikyppyaknu ja nini'x di'ibu kyaj
 ñaky'oogut. ⁴³ Yajtáju ja naxni'x di'ibu
 kyaj 'yóyuty, es jyikyppyaknu ja nini'x
 mudu muj'ajtun. Yajtáju naxni'x di'ibu
 pagi'ix, es jyikyppyaknu ja nini'x muk
 oy. ⁴⁴ Yajtáju éxtumu oytyim di'ibu
 ja'ayadyu ñaxni'x naxwiinadu, es
 jyikyppyaknu ja nini'x éxtum 'yity
 tsajpótm. Pun jaa ja naxwíñadu nini'x,
 nan taa ja tsajpótmudu nini'x.

⁴⁵ Du'unu du'un jyuna'an ja Diosu
 jyaaybyajtun: "Yu jawyiimbu yedyujk,
 Adán, oj t'axaju ja jiky'ajtun." Per ja
 óknumbu Adán, ja'a njuna'anum ja
 Nindsun'ajtum Jesukristu, ja'a Ja'ajun
 di'ibu yajkypy ja jiky'ajtun. ⁴⁶ Jawyiin
 yajmudáty ja naxwíñadu nini'x, es
 oknum di'ibu tsajpótmudu nini'x. ⁴⁷ Ja
 jawyiimbu yedyujk, ja'a di'ibu Dios
 yajkoj mut ja nax; ja myumajtskpu
 yedyujk, ja'a di'ibu tsajpótmudu.
⁴⁸ Di'ibáty ya naxwiin njiky'ajtum,
 nmudajtum ja nini'x éxtum di'ibu

mæut ja Dios dyajkojy ja Adán. Ko njiky'ajtam tsajpótm, nmudajtam ja nini'x éxtam tmudaty ja Nindsun'ajtam Jesukristu tsajpótm. ⁴⁹ Du'un éxtam udsajtam nguxu'kum kyojyuty ja Adán ya naxwiiñ, nandu'un nujx nguxu'kum éxtamu Jesukristu di'ibu tsajpótm.

⁵⁰ Di'ibu n'anuumayándup mugu'ugítuty, yu'u tyaadu ko kyaj mbaat ndujkum tsajpótm mut ja ndsu'utsy'ajt nbajk'ajtam. Ja'a ko di'ibu o'kp, kyaj mbaat tyuku tsajpótm mudu ñaxni'x. ⁵¹ Mudowdu, n'anuumayándup di'ibu ijty kyaj yajnijáwu. Kyaj nidagekyu n'o'kum, per nidagekyu ndugatsa'ayñum ⁵² tuk pojun, du'un éxtam ko nwimbi'tsum es n'ijxwa'xum jatugok, ko yajmudówt yajtukxu'uxy ja trompetu óknumbu. Yajtukxu'uxy ja trompetu, es ja o'kputy jyikypyúktut, es ni na'a kyanaky'oóktut, es nidagekyu ndugajtsum di'ibáty akjiky'ajtam. ⁵³ Mut ko yu njiky'ajtan'ajtam di'ibu o'kp, koonum yu'u tyugátsut mut ja jiky'ajtan di'ibu ni na'a kya'oogut. ⁵⁴ Es ko yu njiky'ajtan'ajtam di'ibu o'kp tyugátsut mut ja di'ibu ni na'a kya'eeky, net yajkuydyúnut éxtam jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtan: "Ja jikypyujkun ja'a tu dyajkutugóy ja o'kun." ⁵⁵ Es jatuk peky ma jyuna'añ: "O'kun, ¿ma net tyam ja di'ibu mæut tu mjaya'ayowa'añ?, ¿ma net ja mdsaatsty'u'unun?" ⁵⁶ Di'ibu yajkypy ja o'kun ja myadakun es xya'ayo'om, ja'a du'un ja pojpu, es ja pojpu myudajtypy ja muk'ajtan mut ja ana'amun di'ibu Dios yajk. ⁵⁷ ¡Per yajja'aygyuda'aky ja Dios ko xmyo'oyum ja madakun mut yu'ugyujxm Nindsun'ajtam Jesukristu!

⁵⁸ Paaty mugu'ugítuty, panujxtu yajxón es du'ñum xytyúndut waanu ni'igu ja Nindsun'ajtam tyuunk, mut ko miits mnija'adup ko kyaj ñanugoobuty yu tadu tuunk di'ibu mduundup ti'igyu mut ja Nindsun'ajtam.

Naybyuduku myiky

16 Tyámuts n'adsoojumbíty di'ibuts xyajtuudup wi'ix xyajmúktut ja naybyudukukyujxm es nbutujkum ja Diosu jya'ayuty di'ibu jap Judeeu ayoo jottugoodyup. Tundu du'un éxtam ndukni'ijxudu majaty mabujkputujk ñaymyúkadu jap ma Galasyu ñaxwíñudu. ² Domingu domingu miidsuty nidu'uk nidu'uk xykyoonwu'umdat wi'ixum pún tpaaty, es xyñikoombátut tadu naybyuduku mut ja'agyujxmu nmugu'uk'ajtam, es kadiibu jaanum mnaydyukjotmaydyúnudut tadu naybyuduku kots nja'tut. ³ Kots nja'tut ma miidsuty, ta xypyujta'aktut ja ja'ay di'ibu miits mdsojktup esuts uj jap Jerusalén ngáxuduts mut ja neky di'ibuts nmo'oyup, es yajnijáwtut púnu du'unuty, es min dyajtsooñ ja naybyuduku di'ibu miits mgajxtup. ⁴ Es pún waanu oy pyudsemy kots uj nandu'un nnujxut, nujxtup yu'ujuty mut uj.

Paablu tnigajxy majaty jyudita'añ

⁵ Kots nnujxut, koonumts nnaxa'añ ma Masedoñu ñax, taanumts nja'tut Korintu. ⁶ Wa'andsu da nwu'umut waanu mut miits jap, o wa'andsu da ndim'yajnajxta'ayut tugekyu jap yu xux po'o; es nétats miits mbaat xypyudúkadu mats n'aknuja'añ óknun. ⁷ Ja'a ko kyajts je'eyu nnuja'añ pajt kapajtp, wu'umaambudsu du'un es n'ita'añ waanu mut miidsuty, pún junaamp ja Nindsun'ajtam Dios. ⁸ Per wu'umaambuts ya Éfesu extu ko Pentukostés xuu ñáxut, ⁹ mut ko nmudajtypyuts tu'ugu tu'u es 'yoybyudsémut ja Nindsun'ajtam tyuunk, es taa may di'ibuts xytyukmudsip'ajttup.

¹⁰ Pæn jajtp ja Timotee ma miidsuty, katä ti xytyuktukjotmaydyunda. Wa'an t'ity jotkujk, mut ko yu'u ttuñ ja Nindsun'ajtamu tyuunk, du'un éxtam uj. ¹¹ Paaty katä miits xy'uxtijt; ni'igu xypyudúkudat es dyaj'yo'oyut ja ñu'u tyu'u agujk jotkujk, esuts min xykyu'ixy, mut ko tyámuts n'awixy ti'igy mut ja wiinkpadyu nmugu'uk'ajtam.

¹² Yu nmugu'uk'ajtam Apolus, tuts njantsyjya'anuumu esxyup oj mdimku'ixadu ti'igy mut ja nmugu'uk'ajtam, per kyaj ñujxán tyam. Nujxap ko ja tiempu 'yawátsuñamut.

Kajxwíjun esu kajxpo'xun

¹³ Wijy m'íttat miidsuty. Du'uñum amumdu'uk jot xy'akmubúktut ja Dios. Muk mnaybyujta'agudut. Katä mjotmut-sk'attu. ¹⁴ Tundu mut ja tsojken tugekyu di'ibu mduundap.

¹⁵ Ix, mugu'ugítuty, miits mnija'adap ko ja di'ibu tsunaadyup ma ja Estéfunes jyuan tyujk, yu'u dan tim jawyiin Akayu ñaaxóty di'ibu 'yaxájudu ja Jesukristu, es yu'ujuty tü tpudúkudu ja nmamubujkpu'ajtam. ¹⁶ Es ndsejpyuts es miits xymyamadówdut yu'ujuty, es nidugekyu di'ibáty

nandu'un pudujkudap mudu tyadu tuunk. ¹⁷ Xondákpats ko tü myindu Estéfunes, Fortunatu esu Akayku. Yu'ujuty tü ttundu di'ibu kyaj miits oj mbaat xytyunda mut ko m'ittu jagam, ¹⁸ yu'ujuty tü dyajxonda'aktuts ja n'anmaja'an, es nandu'un miidsu m'anmaja'anuty. May'at windsu'ugadu du'ambu ja'ayuty.

¹⁹ Majatyu mabujkputujk ñaymyúkdü Asyu ñaaxóty mduknigáxadu Dioskajxy. Akilü esu Prisilu, es nidugekyu di'ibáty naymyujkudap ma yu'u tyujkuty, mduknigajxadap ja Dioskajxy ja Nindsun'ajtamgyujxm. ²⁰ Axájudu Dioskajxy di'ibu nidugekyu nmugu'uktujk'ajtam mduknigajxadap. Naymyunánadu nixim niyam kujktugok.

²¹ Uj Paablu, nduknijáyudats miidsuty yu kajxpo'xun mudadsu ngu'am letru.

²² Di'ibu kyaj ttsoktu Nindsun'ajtam Jesukristu, wa'an t'itu kajxpéky.

¡Min tsojk, Nindsun'ajtam!

²³ Wa'anü Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xadu miits nidugekyu.

²⁴ Nidugékyuty miits nduknigaxtu ndsojkanuts mut ja Jesukristakuyxm.

Myumajtskpu Neki Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Korintu Ja'ayuty

1 Uj Paablu. Dios tsyojkungyujxm xy'apostulu'átyuts ja Jesukristu, ja'a njuna'anum ko tu xykyéxyuts. Ti'igyu mut ja nmugu'uk'ajtum Timotee nduknigáxtudsu tyadu neky ja mubujkputujk di'ibu naymyujkudup ma ja Korintu kajpn, es nidugekyu ja Diosu jya'ayuty ma ja Akayu ñax.

² Wa'anu Dios Teety es ja Nind-sun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtum.

Paablu 'yayo'on

³ N'ok'awdajtum ja Dios, yu Nind-sun'ajtum Jesukristu Tyeety. Yu'u du'un ja nDeety'ajtum di'ibu myudajtypy ja pa'ayo'on es xyajjotkujk'ajtum pun ti xyjajt xykyubajtum. ⁴ Dios xyajjotku-jk'ajtum ma tugekyu n'ayo'on'ajtum, es du'un mbaat udsajtum nyajjotku-jk'ajtum nandu'un di'ibáty ayoodup, es nmo'oyum nandu'un ja jotkujk'ajtum di'ibu Dios udsajtum tu xymyo'oyum. ⁵ Mut ko du'un nbu'ayo'om mudu Je-sukristu, nandu'un mut yu'ugyujxm Je-sukristu n'axájumu waanu mujpu jotku-jk'ajtum. ⁶ Paaty pun udsuty ayoodupts, ja'a du'un es miits xymydátat ja jotkujk'ajtum esu nitsokun; es pun ja Dios xyajjotkujk'ajtputs, ja'a du'un es nandu'un miits xyajjotkujk'ajtpudut es du'un xymyudánudut mut ja ma'xtujkun ja du'umbu ayo'on, éxtumts udsuty ngu'ix ngubaadudu. ⁷ Nmudajtypyuts ja tui'ajtum, ko éxtum m'ayowdu tyam ti'i-gyu éxtum udsuty, nandu'un ja Dios nujx mmo'oyudu ja jotkujk'ajtum éx-tumts udsuty xymyo'oydu.

⁸ Mugu'ugítuty, ndsejpyuts es xyñijáwudut nu'unuts tu n'ayoy ma yu Asyu ñax. Byeen jyantsymyujwiin

jyantsykyajajuty tu n'ayóyuts, ni nmujaats kyanakykye'ty esuts nmudánut, es extu junánuts ko kyajts nbudsúmut mududsu njiky'ajtum. ⁹ Nayjya'ajuts éxtum di'ibáty yajtaydyunaamp mut ja o'kun. Peru tyaadu du'un jyajty esuts nnijáwut wi'ixuts nbadúnut amumdu'uk jot ja Dios di'ibu yajjikypyejkypy ja o'kpúty, es kyajts njuna'anut ko uj ku'mum nmumada'agupts ja ayo'on. ¹⁰ Diósudsu du'un xy'agu'udujk xy'axajtuujk ma kudsu'ugubu o'kun jajp'am, es ndukmu'awdajtypyuts ko yu'u du'unuts xy'akkuwa'ana'an ¹¹ ko miits xypyudúkudut mut ja mgajxtákun. Pun mayjya'ayuts xyñigajxtaagu, nandu'un mayjya'ay ja Dios tja'aygyuda'aktut ja'agyujxm ko Diósuts ja muj may'ajtum tu xytyuunu.

Ti ko Paablu kya'ojtsy Korintu

¹² Taa dun tu'uk di'ibuts xymyeepy ja jotkujk'ajtum, ja'a du'un kodsu nwinma'an xymyi'inxu ko tats n'ity tuda'aky es wa'ats ya naxwiin, es waanu ni'igu ma miidsuty. Diósudsu du'un tu xypyuduku mut ja tsyokun es njiky'átuduts du'un. Kyajts tu njiky'aty mudu ja'ayu wyijy'ajtum. ¹³ Tu nduknijáyudu jantsy yu'uyu di'ibu mbaat xykyajxtut es xyjaygyúkudut. Es ndsejpyuts es xyjaygyúkudut yajxón, ¹⁴ du'un éxtum waanunum kujkats miits xyjaygyúkudu. Ja'a tyaadu ko ma ja xuu ma myina'an ja Nindsun'ajtum Jesukristu, miits nandu'un mxonda'aktut mut ujskyujxm, es uj nxonda'aguduts nandu'un mut miitskyujxmuty.

¹⁵ Mut kots ndukmu'awdatu tyaadu, tudsu naty n'oktuknibújtákubu es nnujxa'anuts jawyiin ma miidsuty, es nmo'oya'andu ja xondakun ko ngu'ixtu majtsk ok. ¹⁶ Du'unuts nduknibújtáku ngu'ixa'andu kots nnujxa'an Masedon,

es óknám ngu'íxtat jatugok kots njumbítat Masedoñu, es du'unuts miits mbaat xypyudúkudu es n'aknujxuduts Judeu. ¹⁷ ¿Tii kyajts nduknibujtáku yajxon kots njanáñ nduna'añudsu tyaadu? ¿O mjunándap xytyijy miidsuty ko uj ndukniwaabuts éxtamu ja'ayuty di'ibu uguyajt kajxkuyajtp? ¹⁸ Diosu du'un ñija'ap ko uj kyajts n'uguyaty ngajxkuyaty. ¹⁹ Mut ko Jesukristu, Diosu 'yU'unk, ja'a jya'a di'ibu Silvanu, Timotee esuts uj ngajxwa'xtup, ma Jesukristu winu xuu winu tiempu pyadsemy di'ibu oy es ni na'a di'ibu kyaj 'yóyuty. ²⁰ Pes ma ya'un yajkuydyún tugekyu di'ibu Dios wyandak. Paaty ko n'awdajtam ja Dios njuna'anum "wa'an du'unuty" mut yu'uguyjxmu Jesukristu. ²¹ Diosu du'un di'ibu udsajtam tu xybyujtáku es tyam amumdu'uk jot n'ijtam ti'igyu mudu Kristu. ²² Tu xy'ijxwu'umum, mut ko tu tpujta'aky njodoty'ajtam ja Espíritu Santu éxtamu ijxwu'umun ko tuy'ajtan di'ibu n'axajuya'anum.

²³ Diosu du'un ñija'ap wi'ixudsu njot nwinma'añ, es wa'ants ya'u xytyukkumudoy pun kyajts ngajxy tuy'ajtan. Tyambaatnams nganejxy Korintu mut ko nga'ooja'andu es ngayajjotmaydyuktukuya'andu. ²⁴ Pes kyajts uj nnujxa'añ es miits xywyindsun'áttuduts ma yu mmubujkunuty; ja'a du'un sitay ndsejpyuts nbudukuya'andu es xymyadáttut ni'igu jotkujk'ajtan esu xondakun, mut ko amumdu'uk jot xymyabuktu yu Nindsun'ajtam.

2 Paadyuts uj njunáñ es kyaj jatugok ngu'íxtat jotmaymyuut. ² Mut ko pun ujs miits nbujtáktup jotmaymyuut, ¿púnuts uj nujx xyajxonda'aky?, pun kyaj miidsuty, di'ibuts tu nyajjotmay'ooktu. ³ Paaty nduknigajxtu tadu neky mut ko kyajts nnujxañ ma miits es nyajjotmay'ooktat, miidsuty di'ibuts xymyoodyup ja jotkujk'ajtan;

mut ko junánuts kots uj nxonda'aky, nidugekyuty miidsuty nandu'un mxonda'aktu. ⁴ Kots miits nduknigajxtu tadu neky, byeenudsu naty nnayjyáwuty amaymyuut jotmaymyuut, extu juuyuts. Kyaj nnija'ayudu es mjotmay'ooktat, ja'a du'un es xyjáwudut ko byeen jyantsymyujwiinuty ja tsojkan di'ibuts nmudajtypy mut miidsuty.

Ma'xun di'ibu tu pyekytyún

⁵ Ko ndukniya'ayudu tadu ja'ay di'ibuts uj nugoo oj xyajmá yajtajy, es waanu ni'igu miidsuty nidugekyu oj myajmá yajtajadu, ⁶ kyajts ni'igu nnaktyuydyuna'añ. Tu byeen yajtukkumudoonu mut ko nidugekyu miidsuty tu xy'uxtijtu ma mnaymyúkudu. ⁷ Di'ibu mbátudap es xytyúndut, ja'a es xymya'xnut es xyajjotkujkudut, ja'a ko pun n'ak'yajjotmay'o'kum, tsojk nujx tkanakymyudún ja Dios. ⁸ Paaty nmunu'xtáktu es xytyuk'íxtat jatugoku mdsojkan di'ibu mmudajttup mut ya'u. ⁹ Es di'ibu ndukniya'ayudu ma di'ibuts ngajx ja neky, ja'a du'un nnijawayaambyuts pun mbadúndup di'ibu oj n'anuumadu. ¹⁰ Pun mmama'xtujktup miidsadyu tyadu ja'ay, nme'xypyuts uj nandu'un. Es pun nme'xypyuts tii, pun jam ti yajma'xa'añ, miits m'oy'ajtungyujxm ndúnuts du'un Jesukristu wyinduuy. ¹¹ Du'un ndu'unum kadiibu xy'awindumbujkam ja mju'ugóp Satanás, ja'a ko byeen nnija'am ja 'yaxuk winma'añ.

Paablu kyaj jyotkujk'áty jap Trous

¹² N'awánudu nandu'un kots najty ma Trous kajpn esuts ngajxwa'xa'añ ja oybyu ayuk di'ibu Jesukristu ñimadyakypy, taa tu'uk kyuxe'ky ja nduunguts madsu Nindsun'ajtamu naty tu dya''awa'atsy ja nnu'u ndu'ujuts. ¹³ Peru n'aa njótuts kyaj tpaty ja pyo'xtákn mut

ko kyajts nbaty ja nmugu'uk'ajtum Titu. Paadyuts oj jap ndsooñ es oj nnejxy Masedoñ ñaaxóty.

Kristukyujxm nmadákum

¹⁴ Per yajja'aygyudákp ja Dios, di'ibuts du'ñum nduk'oybyudseempy ti'igyu mut ja Kristu, es uatskyujxmuty ja Dios dyajnijáwuty ja Kristu jya'a, di'ibu du'an éxtum tu'uk di'ibu muk pa'akxu'kp es oymyaaty ñaspojñ. ¹⁵ Du'an uudsuty éxtum ja pa'ak xu'kun di'ibu Jesukristu tyukwinjekypy ja Dios es 'yabojwa'xy, du'an extu ma di'ibáty nitsóktap es extu ma nandu'an di'ibáty tugoodyyup. ¹⁶ Mudu di'ibáty tugoodyyup, du'an uudsuty éxtum di'ibu tok xu'kp; per mudu di'ibáty nitsóktap, du'an uudsuty éxtum tu'ugu pa'ak xu'kun. ¿Es pánu du'an mada'agup es ttúnadu tyadu tuunk? ¹⁷ Oytyim maadyuts nnejxy, ngajxwa'xypyuts ja Diosu 'yayuk. Per kyaj éxtum may 'yadu'tstu ttukganarattu éxtumu ajuuy ado'kputy, amumdu'uk jot es ti'igyu mut ja Jesukristu ngajxwa'xyuts uj Dios windum.

Jembyu kajxy'átypyu

3 Ko du'anu tyadu nduknijáyudu, ¿ti mjanándubu du'an xtyiyjy esuts nnayyajmujpudsuma'añuty ku'umu, o nigutikyü du'an nya'ixadats ja neky mats ja'ayuty xya'ity kumay, o n'amdówdut miidsuty ja neky mats uj xya'ittu kumay?, éxtum ttundu na'aguty. ² Pes miidsudyu du'an ku'um éxtumu tadu nekyu jaabyéty ma yu njot nwinma'añuts, ja neky di'ibu mbaat tkajxy es dya''ayukwimbudsemy oytyim pánuty. ³ Miidsudyu du'an mya'ijxudup ko m'ijttup éxtum tu'ugu neky di'ibu Kristu jyaay ja'agyujxm di'ibuts nduun ma miidsuty. Tyadu neky kyaj jya'ayuty

mut ja tintu, yu'u jya'ayuty ma m'aa mjótuty mut ja jikypyu Diosu Jya'ajun.

⁴ Ndukmu'awdajtuaps ja Dios Kristukyujxm ko du'an m'ittu. ⁵ Mut ko uj, kyajts ti madakun nmudaty esuts oynu'anun ti ndúnadats ja Diosu tyuunk, Diósudsu du'an xymyeepy ja madakun esuts ndúnat. ⁶ Pesu Diósudsu du'an tu xymyo'oy ja muk'ajtun es ngajxwa'xyuts ma nidugekyu ja'ayuty yu jembyu kajxy'átypyu. Kyaj n'anuumadu ko koonum tkuydyúndut ja ja'ayuty yu jaabyétyypyu ana'amun, net ñitso'oktat. Kom kyaj ni pún mbaat tkuydyún tyadu ana'amun, paaty xy'o'kunwingajxum nidugekyu, per yu Diosu Jya'ajun xymyo'oyum ja jiky'ajtun.

⁷ Ja ana'amun di'ibu Moisés yajmooy es yajkuxjaay tsaagujxy, myiñ mut tu'ugu jajun, es kyaj ja israelitu ja'ayuty mbaat t'ijxtu ja Moisesu wyiin jyujp mut ko muk tye'xy, oyu tadu jajun tamu naty pyi'tstsondáknu waanaty. ⁸ Mut ko myiñ mut ja muj'ajtunu tadu ana'amun di'ibu 'yawa'anup ja o'kun ko kyaj yajkuydyún, waanu ni'igu ja muj'ajtun tu myiñ ko ja Espíritu Santu ja jiky'ajtun dyaky. ⁹ N'okjuna'anum ko muj'ajtun muut ja ana'amun oj tyuñ di'ibu ja o'kun 'yawa'anup ko ngakuydyu'unum, jwaanu ni'igu muj'ajtun muut ja jembyu kajxy'átypyu ko xy'axájum ja Dios es oy nwu'umdu ja'a muut! ¹⁰ Ja muj'ajtun di'ibu tu'x ma ja wyiin jyujp ja Moisés, ni ti tkatsooty ko ndukmu'ijxkijxyum mut ja myuj'ajtunu tyadu jembyu kajxy'átypyu. ¹¹ Es ja'a ko awaanup di'ibu muj'ajtun muut ijty, ¿wi'ix waanu ni'igu muj'ajtun tkamudátut di'ibu wu'amp winu xuu winu tiempu?

¹² Ja'agyujxm ko nnija'amu tyadu, paaty ngajxwa'xum yajxon muk aa muk jot. ¹³ Kyaj nnaywyitwinguwijtsu éxtumu Moisés ñaywyitwinguwijtsu kedi-ibu ja israelitu ja'ayuty t'ixtat ja jajun

di'ibu yúngup es di'ibu kyaj jyeky. ¹⁴Per ja israelitu ja'ayuty myudajttu yu jyot wyinma'añuty kubi'its ku'ook, es tyambaat kyaj tjaygyúkudu ko yu tadu jékyubu kajxy'átypyu tu'unajxpü naty, du'un éxtum ja Moisesu wyiin jyujpu jyajun, mut ko du'un yu'ujuty 'yity éxtum ja ja'ayu winguwunubun, di'ibu ni ti tka'ixtu. ¹⁵Es du'añumu du'un tyambaat kyajpyum tjaygyujkudu ko tkajxta ja Moisesu 'yana'amun. ¹⁶Per yu wyinwun yajjuga'aktup ko tyi'igyudut mut ja Jesukristu. ¹⁷Ja Nindsun'ajtum, Ja'ajun yu'u, es ma 'yity ja Nindsun'ajtumü Jya'ajun, awa'atstüm ja ja'ay 'yittu. ¹⁸Paaty di'ibáty nmudu'unum ja Jesukristu, kyaj nwinguwun'ajtum, ni ngamudajtum ja jot winma'añ kubi'its ku'ook, du'un udsajtum éxtum ja iixnu wa'atpu di'ibu ñijajpy yaxón ja myuj'ajtnu Nindsun'ajtum, es nan mut yu'ugyujxmü tadu myuj'ajtnu yu Nindsun'ajtumü Jya'ajun xyajtugajts'adátsum waanu ni'igu pun wi'ix ja tiempu ñaxy.

4 Paaty ni na'ats ngatsipke'exy, mut ko Diósuts tü xytyuknipeky mut ja pya'ayo'onu tyadu tuunk. ²Tüts n'uxtijy di'ibu yajtuump ayu'udsyu, éxtumxyupts uj ti nduñ tsoydyu'un muut. Kyajts uj n'uxta'ay wi'ixudsu ja'ay nwin'uundut, es kyajts uj nyajtugátsy ja Diosu 'yayuk; ja'a je'eyats uj ngajxypy esu ja'ay tnijáwudut ja tüy'ajtnu, es Dios wyinduuyats du'un nduñ. ³Es pun kyaj yajnijáwu ja oybyu ayuk di'ibu ngajxwa'xtaputs, pun yu'utsy 'yity éxtumu ja'ay wyiin jyujp ko ñaywyingujuuxyuty, yu'u du'un jya'a'ajttubu taadu di'ibáty tugoodyyup. ⁴Kyaj tmubaktu ko yu Jesús yu'u du'un ja Kristu, mut ko ja mäjku'u di'ibu ya naxwiin ana'amp, yu'u yajkujuundákup. Yu'u kyaj ña'ixyuty es kyudu'x kyujájudut ja oybyu

ayuku jyajun di'ibu ñimadyakypy ja myuj'ajtnu Jesukristu, di'ibu dun ti'igyü éxtumu Dios. ⁵Kots ngajxwa'xy ja Diosu 'yayuk, kyajtsu du'un uj ku'um nnayyajmujpudsuma'añuty. Di'ibu dun sitay, ngajxwa'xyyuts otyim maaty ko yu Jesukristu yu'u du'unu Nindsun'ajtum, es uj je'eyats nnayyajnide'xyuty éxtum miidsadyu mbudujkubu esu Kristu muj 'yítut. ⁶Du'unuts ngajxwa'xy mut ko Diosu du'un di'ibu junán: "Wa'an tjajy tte'xy ma ja koots'át", yu'u du'un yajjajpy yajte'xypy madsu njot nwinma'añ, es mudu tadu jajun mbaat n'ixy'átyuts tadu jaj tü'xun di'ibu ijtü ma yu Jesukristu wyiin jyujpun.

Jiky'ajtum mubujkungyujxm

⁷Mut ko Diósudsu du'un tü xytyukmay'átyuts tadu oy'ajtnu ma nnini'x, oydyu'unuty éxtumu naxpotsytyu'tsun, du'un ya'ixut ko Dioskyujxm yu tadu muk'ajtnu jyantsymyujwiin jyantsykyajaaty, es kyajts uj nja'ajuty. ⁸Xyñimiimbuts ja ayo'on otyim di'ibuty kanak peky, per kyajts ndsipke'exy; nmü'amaybyáty nmujotmaybyátypyuts, per kyajts ndim'amutsk'aty; ⁹jajajpajudijtputs, per kyajts nyajna'íxy; xyjayjkudaabuts, per kyajts xymyamada'aktu. ¹⁰Pes otyim maadyuts uj nnejxy, o'kun jujp'ámuts uj n'ity éxtumu Jesús o'kun jujp'ám 'yijty. Ja'agyujxm uadsuty du'un xyjaty es kyuxu'ugut oy ko 'yity ja Jesús ma nnini'xuts. ¹¹O'kun jujp'ámuts du'añum n'ittu mut yu'ugyujxm kots nmudundu ja Jesús es ñiguxu'ugut oy ko jyiky'aty yu Jesús ma nnini'xuts di'ibu oogup. ¹²Es du'unu du'un ja o'kun tyuñ ma uadsuty, es ja jiky'ajtnu tyuñ ma miidsuty.

¹³Di'ibuts ngajxwa'xypy, yu'u du'un di'ibuts uj ku'um nmubejkypy, du'un éxtum jyuna'añ ja Diosu

jyaabyajtun: "Nmubujkuts, es paadyuts oj ngajxwa'xy." ¹⁴ Nnija'abuts ko Dios di'ibu yajjikypyujk ja Nindsun'ajtum Jesukristu ko naty tu 'yeeky, xyajjikypyuka'anum udsajtum es xyajnujxa'anum ni'amuku ma yu'u 'yity. ¹⁵ Tugekyu di'ibuts tu xyjaty tu xykyubetyuts, ja'a du'un es xytyuk'oy'attut miidsuty, es du'un ko may di'ibu 'yaxajudap ja Diosu kyunu'xun, nandu'un myayuty di'ibu 'yawdatandap ja Dios es tja'aygyuda'aga'andu.

¹⁶ Paaty kyajts ndsipke'exy. Oyudsu nnini'x ngubajk jya'anuxunu, bom bómudsu n'anmujaj'an myukta'aky. ¹⁷ Ja'a ko di'ibu n'ayo'om ya naxwiin, pojunu'u ñaxy es waanu yu'u; per xytyukpátum waanu muj ja muj'ajtum di'ibu miimp muj wiin kyajaa es ijtp winu xuu winu tiempu. ¹⁸ Mut ko kyaj nmuj'ijxum di'ibu ya'ijxp, ja'a du'un di'ibu kyaj ya'ixy; ja'a ko di'ibu n'ijxum, najxp yu'u, per di'ibu kyaj ya'ixy, winu xuu winu tiempu 'yity.

5 Ja'a ko nnija'am ko pyudu'ugut ja wit tujk ma n'ijtum ya naxwiin, ja'a njana'anum ja nnini'x'ajtum, xy'awijxum tsajpótm nidu'uk nidu'ugu wiinkpu nini'x di'ibu itap winu xuu winu tiempu. Diosu du'un xytyuknibujtákuu tyadu wit tujk, kyaj yu'ujuty ja ja'ay. ² Ma n'akjiky'ajtum ya naxwiin, nmukxaj n'okxájum, ja'a ndsojkuu es njiky'ajtum ma ja nnini'x'ajtum di'ibu nmudajtum tsajpótm, ³ du'un nujx nmudajtum yu nini'x, es kyaj dyu'unuty éxtum tu'ugu ja'ay niwa'ats uxwa'atspu. ⁴ Ko n'akjiky'ajtum yaa mudu tyadu nini'x, nmukxaj n'okxájum mut ko kyaj n'ita'anum éxtumu ja'ay di'ibu niwa'ats uxwa'ats, ja'a nmudata'anum ja nnini'x'ajtum tsajpótmudu, es du'un di'ibu o'ktap tugátstup mut ja di'ibu ni na'a kya'ooktut. ⁵ Esu Diosu

du'un tu ttuknibujtaagu es du'un tyun jyátadut mut udsajtum, es xymyo'oyum ja Espiritu Santu es yajnijáwut ko xypyátum ja oy'ajtum di'ibu miimp.

⁶ Paaty ko du'un, du'unu nmudajtum ja muk aa muk jot. Nni-ja'am ko maanum n'akjiky'ajtum ma tyadu nnini'x'ajtum, kyaj n'ijtum ma Dios. ⁷ Mubujkungyujxm njiky'ajtum ya naxwiin, es kyaj mut ko ti n'ijxum; ⁸ pes n'oktukmu'awdajtum, per ja'a ndsojkuu es ndukpudsámumu tyadu nini'x es jo'om n'ijtum ti'igyu mut ja Nindsun'ajtum. ⁹ Paaty jaayum ndsojkuu es njiky'ajtum yajxon éxtumu Nindsun'ajtum ttseky, oy nja'ijtumbu ma tyadu nini'x, o ma yu Nindsun'ajtum tsajpótm. ¹⁰ Mut ko koonum nidugekyu nwinguwa'aguya'anum ja Jesukristu es tpayo'oyut ja nbojpu'ajtum, es nidu'uk nidu'uk n'axájum éxtum xypyátum, éxtum ja oybyu o ja axuukpu di'ibu tu ndu'unum ma tu n'ijtum mudu tyadu nini'x.

Agujk'ajt jotkujk'ajtum yajnimadya'aky

¹¹ Mut ko udsuty ndsu'uk njáwuduts ja Nindsun'ajtum es nnijáwuts ja myay'ajt wyindsu'kun, paaty n'oktukmudjuts ja ja'ayuty nandu'un. Dios ñija'ap wi'ixuts uj nmudún amumu'uk jot, es ndsejpyuts es miidsuty nandu'un xyñijáwudut. ¹² Kyajts uj ku'um nnayya'oybyudsémyuty ma miidsuty, ja'a du'un es miidsuty waanu m jotkujk'attut mut ujtskyujxm, es du'un mbaat xy'adsowdu tadu ja'ayuty di'ibu tyukmuj tyukpátudap di'ibu kuxu'kp nikujxm, es kyaj di'ibu ijtp ma ja'ay jyot wyinma'añ.

¹³ Pun ja pun jyuna'añ kots uj nlókaty, ja'a du'un kots nmudún ja Dios; es pun kyaj tyuy'ajtumuty kots uj nlókaty, ja'a du'un es xytyuk'oy'attut miidsuty.

¹⁴ Ja'a kots ti nduñ, yu Jesukristu tsy-

ojkun xytyukmudjupts. Mut ko nmudajtypyuts ja tųy'ajtn ko yu'u 'ye'ky mut yu'ugyujxm nidugekyu ja'ay, paaty nidugekyu ja'ay 'yittu o'kun patku'uy. ¹⁵ Jesukristu 'ye'ky mut yu'ugyujxm ja ja'ayuty nidugekyu, es du'un kyaj nnakyjyiky'ajtnm éxtamu ngu'am winma'añ'ajtnm, ja'a du'un éxtam ttseky ja Jesukristu di'ibu oj xykyu'o'kum es oj jyikyppeky mut udsajtnmgyujxm. ¹⁶ Kyajts nnaky'ixy nnaktytún ni pún éxtam púnadyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtnudp. Oy tųyup nbayo'oyuts ja Jesús éxtam púnadyu naxwínudu winma'añ ja'a'ajtnudp, kyajtsu du'un nnaktytún. ¹⁷ Esu du'un ko ja'ay tyi'igy mut yu Jesukristu, myudajtypy ja jembyu jyot wyinma'añ. Ta tyugooynu ja tųyubu jyot wyinma'añ. Kyaj 'yok'ijnu éxtamu naty ijty, tim jemy tugekyu tu wyu'amnu.

¹⁸ Tyaadu tyiimpy tugekyu ja Dios, di'ibu ijty nmudsip'ajtnm; per mut ja'agyujxm Kristu Dios xyajtnagajtsm, es tyam nnaymyaayubu'ajtnm mudu Dios, es tu xymyo'oyum ja tuunk es nyajmutnaymyáyadut ja Dios majaty ja wiinkpudyu ja'ayuty nandu'un. ¹⁹ Paadyuts uj ngajxwa'xy ko yu'ugyujxm Jesukristu ja Dios dyajti'igyuya'añ ma yu'un ja naxwínudu ja'ayuty es tjo'tsnut du'un ja pyojpu. Tyaadu du'un ja oybyu ayuk di'ibuts ngajxwa'xypy. Diósuts xymyooy esudsu du'un ndúnut. ²⁰ Udsudyu du'un ja Kristu kyudunaabyu, du'un éxtamxyubu Dios ku'am mdukmunu'xta'agadu miidsuty mut uatskyujxm, nmunu'xtáktup mut yu'ugyujxm Jesukristu, katu xymyudsip'attu Dios, nik ni'igu axájadu ja ti'igy'ajtn mut yu'u di'ibu Jesukristu xymyo'oya'anum. ²¹ Oy ja Jesukristu ni na'a kyapojpətuun, Dios tyukkəbajtn tyukkumudooyu kruuzkəjxm tugekyu udsajtnm ja nbojpu'ajtnm, es

du'un oy nwu'amum mut ja Dios mut ko ni'jtnm ti'igy mut ja Kristu.

6 Es du'un éxtam udsajtnm nmudu'unum ja Dios, n'amdoo nbajktsoodup es kudiibu nanugoobu xykyupúktut ja Diosu myay'ajtn. ² Ja'a ko du'un jyuna'añ ja Dios ma ja jyaaybyajtn:

Kots uj ja'ay nduunu ja may'ajtn, nmudoots mij m'aa myo'kn;

kots uj ja'ay nyajnitse'eky, nbudajkuts mij.

Pes jaygyúkadu. Tyamu du'un txuujuty ma Dios mduna'anxyuty ja may'ajtn, tyamu du'un txuujuty ma mbaat mnitse'eky.

³ Jiky'ajtnpts tųy'ajtn mmut, kudiibuts pún nyajtnu'udugóyut ja jyiky'ajtn es kudiibu pún tkajxudít tmadyaagudítut axuuk di'ibuts ndiimpy. ⁴ Nik ni'iguts nya'ixa'añuty ma tugekyu oytyim tiity éxtamu Diosu myuduumba, pún tits uj xyjajt xykyubajtp, kots nmudanu ja ayo'on jotmay ma'xtujkun mmut, kots ti xykya'ijtxu, kots muk tsaatsy ja jiky'ajtn nyajnáxy, ⁵ kots nyajwépy, kots nyajtsimy, kots nyajnbude'eky, kots nduñ muk, kots ngama'ay es kots nyajnáxy ja muk yuu. ⁶ Nya'ijxupts nandu'un mududsu njiky'ajtnu wa'atspu, mut ja jaygyujkun, mut ja tsojkuñ tuda'akypyu, mut ja ma'xtujkun, mut ja Espíritu Santu, ⁷ mut ja ayuk di'ibu tųy'ajtn es mut ja Diosu myuk'ajtn. Du'un éxtam ja soldaadu di'ibu yajtiimpy ja 'yespaadu es dyajkutugoya'añ ja myudsip, es dyajtún ja di'ibu naydyukkuwánup ko ja myudsip yajkutugoya'añuty, nandu'unuts uj nyajtún ja tųy'ajtn es nyajkutugoya'añuts ja axuk'ajtn, es nyajtiimbyuts nandu'un ja tųy'ajtn esu ja'ay t'ixy'áttut ja Dios. ⁸ Na'aty nyajwindsu'uguts, es na'aty nyajmugajtnugóyuts; na'aty xyñi'o'o xyñiáxudupts, es

na'aty xyñimadyáktupts tsuj; na'aty xyajnajxtupts éxtumu pi'tskajxpə, es na'aty xy'ijxtupts éxtumu tɔy'ajtn mɔutpə; ⁹na'aty xy'ijxtupts éxtumu di'ibu kyaj t'ixy'attu, es na'aty xyajnajxtupts éxtumu wyin'ixyən; oyuts xy'ixtu je'eyuts nga'o'knu, per akjiky'ajtpnɔmts oy muk; yajtuɔdyu-umbuts, per kyajts xytyim'ya'ooktu; ¹⁰óyuts nmay ndajyuts, per du'əñɔmts njotkujk'áty; ayoo jottugebyuts, per nyajjotkujk'ajtypyuts nimay; oyuts xy'ixtu ko kyajts tii nmudaty, per nmudajtypyuts tugekyu.

¹¹Korintu mugu'uguty, tu nmugajxtu muk aa muk jot mut ko tuts miits nduk'ixtu njot nwinma'añuts. ¹²Ndsojktupts miidsuty mut wínuts njot; miidsuty kyajtsu du'ən xytsyoktu nandu'ən ɔj. ¹³Nmənux'táktup éxtum tu'ugu u'unkteety tmugajxy ja 'yu'unguty, éxtum nmo'oydyu ja n'aa njótuts, nandu'ən xymyo'oydyuduts miidsuty.

Udsajtumu du'ən ja Diosu tsyunaaydyákn

¹⁴Katu mnaymyúkudu mut ja ja'ayuty di'ibu kyaj tmubaktu Jesukristu, éxtumxyup mɔut m'ittu ja ja'ayuty mɔ tu'ugu kukapə. Ja'a ko du'ən mgəxu'uktut éxtum ja yuubu di'ibu kyaj tyuknáxuty. ¿Tii mbaat ñaymyíkyuty ja oy'ajtn mut ja axuk'ajtnu? ¿Tii mbaat nandu'ən 'yity ja jajun mut ja koots'átu?, ¹⁵o ¿wa'an mbaat ja Jesukristu tyi'igyú'áty mut ja ka'oybyu?, o ¿wi'ix mbaat ja di'ibu myudiimpy ja Jesukristu tyi'igyú'áty mut ja di'ibu kyaj tmədúñ ja Kristu? ¹⁶Kyaj ni nu'ən kyatuknáxyuty ja Diosu tyujk mudu agojwinnáx. Pes ɔdsajtumu du'ən ja Diosu tyujk, éxtum ja Dios jyənán mɔ yu jyaaybyajtn: Jiky'átupts es judítupts mut yu'ujuty. Ʋjtsu du'ən xyDyios'áttup es yu'udydsu du'ən nja'ay'áttup.

¹⁷Paaty nandu'ən ja Dios t'anəumə jya'ayuty:

Tukpədsuəmdu'uttu es katu mnaymyáyudu mut ja axuk ja'ayuty, katu m'adu'atstu éxtum ja 'yaxuk winma'añ, nétuts miits n'axájudut.

¹⁸Ʋjts miits xytyeety'áttup, es miidsuty n'u'unk'át n'əna'k'áttup. Du'ən jyuna'añ ja Dios di'ibu tugekyu muk'ajtn myudajtypy.

Wi'ixu Korintu ja'ay jyodəmbittu

7 Mugu'ugítuty, ja'a ko Diosu du'ən xymyúwəndákum, paaty nnayya'ijtnm wa'ats mɔ yu di'ibu mbaat xya'axu'kum, du'ən éxtum nnini'xkyujxm es éxtum nandu'ənu n'anməja'an'ajtnm. N'oktu'unum wi'ix n'ijtnm wa'ats wa'ats ja'agyujxm ko Dios ndsu'kum.

²Aa'ajt jot'ajttuguts. Kyajts pən wi'ix nduñ. Ni pənuts ngawin'əñ es ni pənuts ngayajnbaxutákuts. ³Kyaj du'ən n'anəumudu es miits ngajxpaat-tut, éxtum tu n'ok'anmaabyudu, miits m'ijttup njodoty nwinma'añótyuts, ti'igyə n'ijtnm oy jiiky es oy eeky. ⁴Nugoots miits n'oktukmu'awdajtnu es ndukjotkudákyipyuts miidsuty majátyuts n'ayoy, xondákyipyuts es byeenuts n'okjotkujk'ajnu.

⁵Na'əbuts njajty Masedoñ, kyajts ni nu'ən ngape'xy, nik ni'iguts tu n'amaybyaaty njotmaybyaaty oytyim maaty. Ak tsip xidsoo yadsoo es tsu'kəbuts jodoty winma'añóty, ⁶peru Dios, di'ibu yajjotkujkəp ja maay tajputy, yu'uts xyajjotkujku ko jyajty ja Titu. ⁷Kyaj jya'ayuty je'eyu mut ko jyajty, ja'a du'ən mut ko byeenu naty xyonda'aky mut miitskyujxmuty. Yu'uts xy'anmaay ko byeenuts miits xywyin'ix-a'anduts, es xytyukməmədyákuts wi'ix miits xyñimay xyñidajtuts es

nnayjyotmaydyúnadu mut uj. Mudu tyaadats oj ni'igu nxonda'agyats.

⁸Oy ja jawyiimbu neky di'ibu nduknigajxtu oj myajmá myajtájudu, kyajts tyam nnakyjyawu. Es pun nja'ajats jawyiñup kots njaygyujku ko tadu neky myajjotmay'o'kudu waanu, ⁹tyam xondáknupts, kyaj mut ko tu mjotmay'ooktu, ja'a du'un mut ko tu tadu ayo'on jotmay dyajtgátsy ja mwinma'añuty. Miidsuty myajnajx myajkujxtu ja ayo'on jotmay éxtum ja Dios t'oyjyawu esu du'un kyaj miidsuty tii mjaítadu axuuk ujtskyujxm. ¹⁰Ja amay jotmay di'ibu miimp ma Dios, yu'u xyajjodumbijtum es xymyo'oyum ja po'xtákn, es mut yu'u kyaj mbaat nugoo nja'am. Peru tadu wiinkpu amay jotmay di'ibu naxwiiñadu jya'a'ajtypy, ja'a xytyukpátum ja o'kun.

¹¹Miidsuty myajnajx myajkujxtu ja amay jotmay éxtum ja Dios t'oyjyawu. ¡Es ixtu tyamu net wi'ix tu 'yabudsemy! Mdukjaygyujkudu tuda'aky yu tyaadu es xykyajxtuda'agut di'ibu naty tu xytyundu, myajjotma'tudu es nandu'un myajtsu'kudu, nétats byeen xywyin'ixándats miidsuty, es mdukkumadoodu di'ibu naty tu ttuñ ja axuukpu. Es ma tugekyu tyaadu, miits tu xya'ixudu ko kyaj xymyudattu ja pojpu ma tyaadu. Paadyu du'un tu xytyukkumadowdu. ¹²Mnija'adup miits ko nduknigajxtu ja neky, kyaj ja'agyujxmup nduknigajxtu di'ibu tuundagooy es ni di'ibu yajmudagooy, ja'a du'un es nduk'ixtu Dios windum ko byeenats nnayjyotmaydyúnuty mut miidsuty. ¹³Paaty mudu tyaadu tats miits xyajjotkujkudu.

Per mudu tyaadu di'ibuts tu n'axaju yu jotkujk'ajtun, waanu ni'iguts tu nxonda'aky kots tu n'ixy ja Titu jyantsyjoyotkujkuty; pes nidugékyuty miidsuty tu xypudúkudu xyajkujkudu 'yaa jyot. ¹⁴Kyajts n'anuguga'aju mats

n'anmaay ja Titu kots nnayjyáwuty jotkujk mut miidsuty. Es kom tugekyu di'ibu tu n'anuumadu miidsuty, tuy'ajtanu'u, nandu'un pyudseemy tuy'ajtan di'ibuts tu n'anuumu ja Titu kots njotkujk'áty mut miitskyujxmuty. ¹⁵Es yu'u waanu ni'igu mdsókudu ko tjamyetsy wi'ix miits xymyamadoodu di'ibu yu'u mduknipujkudu es wi'ix xyajjajttáktu mut ja tuda'aky'át esu may'ajt windsu'kun. ¹⁶Ijt xoombats ja'agyujxm kots kexy ka'pxy ndukmu'awdatu es xytyúndut di'ibu Dios tsyejpy.

Oyja'ay'ajtan

8 Tyam, mugu'ugítuty, ndukni-jawuya'andu wi'ix ja Dios tu dya'íxyuty ja 'yoy'ajtan majaty ja mubujkputujk di'ibu naymyujkudup Masedoñu. ²Oy tu dyajnax dyajkúxtu ja ayo'on jantsy muj wiin kajaabu, byeen jyantsyjoyotkujk'aty'áttu. Oy jya''ayoop jyajottugeebyudu, tu dyaktu ja naybyuduku éxtumxyup myuk-ja'ay'áttu. ³Nduknija'adupts miidsuty ko yu'ujaty tu dyaktu naybyuduku xonda'aky'aa xonda'akyjyót tugekyu éxtum tu tpaattu, o waanu ni'igu. ⁴Pes extu xymyanu'xtáktats es dyáktat ma myiky ja naybyuduku di'ibu yajtukpudúkudut ja Diosu jya'ayuty. ⁵Waanu ni'igu dyajktu ja naybyuduku kadiinam éxtamts njawinmaay es dyáktat. Pes ñaygyuyajkudu yu'ujaty ku'am jawyiin ma yu Nindsun'ajtum, es net ma udsajtum, du'un éxtumu Dios ttseky. ⁶Paaty tats n'anuumu ja Titu es t'ak'yajmujkta'ayut ma miidsudyu tyaadu tsojkungyujxmbu naybyuduku di'ibu yu'u yajmujktsondák tuuyup. ⁷Pes miidsudyu du'un mwa'kpudsuumdup ma tugekyu oytyim tiity: ma yu mmubujkun, ma xytyuk'uxpuktu Dioskajxy, ma oyjyot xymyudattu esu tsojkun mut uj. Es

tyam, niwa'kpuđsúmdu nandu'un ma tyadu naybyuduku tsojkungyujmbu.

⁸Madu tyaadu, kyajts jayam miits n'ana'amdu, yu'yu du'un es xyñi-jáwudut wi'ix ja wiinkputy nandu'un pyudákudu, net miits nandu'un xya'ixudut ja muj wiimbu mdsojkanuty ma yu nmamubujkpu'ajtum. ⁹Mut ko miits mnija'adup ja Nindsun'ajtum Jesukristu tsojkan, myudajt muj wiin kyajaa ja muj'ajtan, per ñaybyujtáku éxtum tu'ugu ayoobu ja'ay mut ja'agyujxm ko xytssojkan es nbátum ja jotkujk'ajtan.

¹⁰Ngajxypyuts du'un éxtumu kajxwíjan di'ibu mdukjotkadáktup. Junktu'uy mut ja mdsojkungyujxm xyajtsondáktu jawyiin ja naybyuduku xyajmúktu. ¹¹Pes tyam, aktundu di'ibu myajtsondáktu junktu'uy extu xyajkugúxut. Mut ja du'uñumbu tsojkan di'ibu mmudajttu, yaktu éxtum ja Dios mmo'oyudu. ¹²Mut ko pun tu'ugu ja'ay yakaampy ja windsu'kan ma Dios, Dios kyupejkypy nu'un je'eyu dyaka'añ, es kyaj t'amdoy di'ibu kyaj nmudajtum.

¹³Kyaj uudsuty ndseky es miits mdugoy'ajtxudut ko tu xy'okpuduku ja wiinkputy, ja'a du'un es jyaa'átut ja ti'igyu'át. ¹⁴Tyam miits mmudajttup mut di'ibu mbaat xypyudákudu di'ibáty tugoy'ajtxudup. Ko na'a yu'ujuty tmudáttut di'ibu mbaat mdukpuđákudu, mmo'oyudup miidsuty ko naty nandu'un mdugoy'ajtxudu, es du'un jyaaty ja ti'igyu'át. ¹⁵Extum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtan: "Di'ibu pyujták yajpuđu'k may, kyaj oj ni'igu tmudattu; es di'ibu yajpuđu'k waanu, kyaj oj tyugoy'ajtxuty."

Titu esu jyamyuuduty

¹⁶Nja'aygyudákypyudsu Dios ko tpujtáky yu amay jotmay Titu jyodoty wyinma'añóty, éxtumts uj nmujotmaybyaty miidsuty. ¹⁷Mut ko yu

Titu kyupujk di'ibuts n'anmaay, es kom yu'u ku'am byeen mnijotmay'oogudu, tyam najx mgu'ixa'anudu mut ja kyu'umdsojkan.

¹⁸Ti'igyu mut ja Titu ngéxyuts jatugu nmugu'uk'ajtum di'ibu byeen yajmadya'aky'áty majaty ja mubujkputujk ñaymyúkudu, mut yu'ugyujxm ko jyantsy'óyuty ja tyuunk ma ja oybyu ayuk yajpaduñ. ¹⁹Es kyaj yu'udyu tyaadu, nandu'un mut ko majaty ja mubujkputujk ñaymyúkudu yajwin'ijxyu tyadu nmugu'uk'ajtum di'ibu jadijtp mut uudsuty, es nbudákudut ma nyajmujkanu tyadu naybyuduku di'ibu yam nduundupts, es du'un yajwindsu'ugut ja Nindsun'ajtum es ya'ixut ko nbudukuya'anum nixim niyam. ²⁰Ndsojktupts es kudiibuts ni pun xyñi'oo xyñiyaaxudut mut yu'ugyujxmu tyadu naybyuduku di'ibuts nyajmijkypy, ²¹ndunaambyuts éxtum pyaadyuty, kyaj jye'eyuty Nindsun'ajtum windum, nandu'unu du'un mayjya'ayóty.

²²Paadyuts jatugu nmugu'uk'ajtum ngexy nandu'un mut yu'u, di'ibuts tu xytyuk'ixy ja tsojkan kanak nax, es tyam waanu ni'igu mut ko mdukmu'awdátudu miidsuty. ²³Pun ja pun dyajtáy ja Titu ti tyuunk'ajtypy, anuumadu ko ujtsu nmuDios maduumbu es xykyudánuts, es tyuñ mut uj es du'un xytyuk'oy'áttut miidsuty. O pun yajtuudupts ja wiinkpu nmugu'uk'ajtum ko ti tyuunk'ajttup, anuumadu ko yu'ujuty kyugajxy'áttu majaty ja mubujkputujk ñaymyúkudu es twindsu'ugudu Jesukristu. ²⁴Ya'ixudu ko xyjantsytsyoktu yu tyadu kugajxyuty, es du'un xytyuknijáwudut tugekyu yu nmamubujkpu'ajtum majaty ja mubujkputujk ñaymyúkudu, wi'ix miidsuty ja tsojkan xymyudattu es nandu'un miits xya'ixudut ko tyuy'ajtanuty tugekyu tyadu oybyu

di'ibuts ɛj tɔ nmadya'aktu mut miitskyujxmuty.

Naybyuduku myiky

9 Ja naybyuduku di'ibu miits mmo'oyándap tsojkungyujxm ja nmumubujkp'ajtum jam Jerusalén, kyaj tyimtsékyuty es nduknijáyudut, ²mut ko nnija'abuts yu m'oyjyótuty. Byeenumts ngumaydyu di'ibáty ijtup Masedoñu ñaaxóty, ko miidsuty, Akayu ja'ayuty, m'awijx mjujp'ijxtup xypyudukaya'andu extu junktu'ayup, es mayu Masedoñu ja'ayuty byeen ttukxonda'aktu miidsudyu m'oyjyótuty. ³Paadyuts ngexyu tyadu nmugu'uk'ajtum kudiibuts n'anuguga'aduts mut ja di'ibu tɔ miitskyujxmuty nnimadya'agyuts oy. Ja'a njuna'anum es mjantsyñayjujp'ixudut éxtumts tɔ njuna'añ. ⁴Es pɔn xymyutnájxtupts nidu'uguty ja Masedoñu ja'ay es nbaaduduts miits ma kyaj xy'awix xyjujp'ixtu, taadu xymyo'oyupts ja tsoydyu'un madsu naty miits byeen tɔ ndukmu'awdatu; ja'a du'an kudiibuts ndimjuna'anut ko miidsudyu du'an mdsoydyu'un'ajttup. ⁵Paatykyujxmuts ɛj nwinmaay ko tyadu nmugu'uk'ajtum nujx mgu'ixudu jawyiin es mbudúkudut xyajka'pxtut ja naybyuduku di'ibu miits mwandaktu junktu'ayup es xyáktut; es du'an ja naybyuduku di'ibu miits mya''awijxtup, du'an ya'ixy ko tsojkungyujxm yaj'yáky es kyaj éxtumts ɛj pɔn ndukkuwanu.

⁶Mjamyátstup ko di'ibu nip waanu, nan waanu dyajpude'eky ja pyujta'aky; es ja di'ibu nip kajaa, nan may dyajpude'eky ja pyujta'aky. ⁷Nidu'uk nidu'uguty miits xyáktut ja mbudujkun éxtumu naty tɔ xytyukniwinmáyuđu, kyaj majtsk aa majtsk jot es kyaj agwánuba, mut ko Dios tsyejpy ko ti yaj'yáky

xonda'aky'aa xonda'akyjyót. ⁸Dios mbaat miidsuty mduk'amugunu'xuty tugekyu oytyim tiity es du'an kyaj ti mdugoy'ajtxudut, extu mbaat miits waanu ni'igu xypyudúkudu ja di'ibáty tugoy'ajtxudup. ⁹Du'an éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtun:

Ja oyjya'aybyu majtsk adu'umgu'u tmo'oy ja ayooba ja'ayuty; es ni na'a Dios kyaja'aydyugo'oyxyudut ja 'yoyjya'ay'ajtun.

¹⁰Dios, di'ibu yajkypy ja tuumt di'ibu yajníp yajkojp es di'ibu yajkypy ja je'xy peky, mgunu'xa'anxudup ja mbujta'agyuty di'ibu naty mnip mgojtup, es miits ja puja'taky may xpyaat-tut, es myuj myáyt ja oy'ajtun di'ibu mduundup. ¹¹Du'an miits xymyudáttut tugekyu ja namyudun es xymyo'oydyut muj may pɔnuty tii tugoy'ajtxudup. Es di'ibu miits myajktup mut ɛjtskyujxm oybyudsumaamp, mut ko ja nmugu'uk-tujk'ajtum tja'aygyuda'aktut ja Dios ko miits xykyaxtu ja pudujkun. ¹²Mut ko yajpudúku ja nmugu'uk'ajtum, kyaj jye'eyuty ti oynu'unun nmo'oyum di'ibu tugoy'ajtxup, ja'a du'an es nandu'unu ja'ay muj wiin kajaabu tja'aygyuda'aktut ja Dios. ¹³Yu'ujuty 'yawdáttup ja Dios, pes mudu tyadu naybyuduku mduk'ijxtup ko miits xykyuydyundu ja oybyu ayuk di'ibu Jesukristu ñi-madyakypy, nandu'un yu'ujuty myay'at wyindsu'ugudup ja Dios mut ja oyjyotkyujxmbu ja naybyuduku di'ibu miits mdukniyajxtup yu'ujuty, ¹⁴es 'yam-dow pyujtsówdup ja Dios mut miitskyujxmuty mut winu jyot, mut ko Dios muj wiin kajaa tɔ kyuni'xyuty mut miitskyujxmuty. ¹⁵Yajja'aygyuda'aky ja Dios mut ko tɔ xyjantsykyunu'xum muj wiin kajaa, di'ibu kyaj mbaat nnasja'am.

Paablu kyutujkun ko 'yapostulu'aty

10 Ma tyadu neky, ɛj Paablu, n'amdoo nbujktsoodup mut

ja yuunk'ajt naxypy'ajtun es ja Jesukristu tsoykun, oy jam naaguty miidsuty di'ibu janandup ko muk ayuk nduknigajxtu neky'am, per yuunk naxypyuts n'ity ko miits nmugajxy wiin jujp. ²N'amdeepy nbujtseebyuts ja may'ajtun, ko miits nujkx ngu'ixtu, kadiibu miits xytyuk'agwanadu es awa'an nmugajxut punuty xyni'u'unudubuts es jyuna'andu esuts ti ndun mut ko uj n'ity extum punuty myudajttap ja naxwinadu winma'an, pes nnayjya'abuts es muk aa muk jot nmugajxaduts yu'ujuty. ³Tay'ajtun ko ja'ay uudsuty, per kyajyum uudsuty ndsiptun extum ja ja'ay punuty ja naxwinadu winma'an ja'a'ajtudup. ⁴Yu soldaadu di'ibu ya naxwiin, yu'u yajtuundup ja espadu ma tsiptundu; per uudsuty, kyaj uudsudy tyadu nyajtundu, nyajkutugeebyuts ja axuk'ajtun. Diotsuts xymyoodyup di'ibuts muut nyajtu'adiky tyadu axuk'ajtun es nyajkutugodyuts di'ibu mujku'u tyiimpy. ⁵Nyajtugeebyuts oydi'ibu winma'an di'ibu ya'adikypy es ya'ixy'atut ja Dios. Tugekyu winma'antuty ndukmudijupts es tmudowdut ja Kristu. ⁶Ko miits xykyudyunda'aydyut, net situy n'awixyuts es ndukkumudowdut di'ibaty kyaj tkudyundu.

⁷Katu miidsuty yu'uyu xy'ixtu wingujxypyu. Pun ja pun nidu'uguty nayjyawadu ko yu'u Jesukristu jya'ay'atyuty, paktu kwentu ko ujtsu du'un nandu'unu Jesukristu jya'ayuty. ⁸Oyuts uj njatukmuj njatukpaadu ja kutujkun di'ibuts nmudajtypy, kyajts nduktsodyun; pes ja'agyujxm ja Nindsun'ajtums tu xymyo'oy yu kutujkun es myuj wiin kyajaat ja mmabujkunuty es kyaj esuts miits nyajkutugodyut. ⁹Kyajtsu du'un uj miits n'adsu'uguya'andu mudadsu

nneky, ¹⁰extum naak jyuna'andu: "Tyadu Paablu nekykyujxy du'un je'eyu xymyugajxm muk, per ko mut nnaywinguwa'kam, yuunk naxypyup es ni ti tkatsooty ja 'yayuk." ¹¹Per di'ibu dun janandup pyaktubu kwentu ko nandu'un extums winmuk jotmuk nmugajxy mats nnijayu kots jagam n'ity, nandu'unds du'un winmuk jotmuk ngajxt kots muut ku'um awingujk nnaybyadudut.

¹²Kyajts nnaydyukmu'ijxki-jxyaya'anadyu tadu di'ibu ku'um naygyumaayup. Nugoo yu'ujuty lyoku'attu ko ku'um nayyajkiyxubudu o ko nay'ijxkiyxubudu nixim niyam. ¹³Uj, kyajts nmujaya'an nbaaduya'an mut ja di'ibuts kyaj xypyaaty. Diosu du'un di'ibu pyujtakypy yu ndsiba'anuts mats ndun, es jambaaduts xymyooy esuts ndunut ma miidsuty. ¹⁴Paaty kyajts ndukpadsemy yu ndsiba'anuts, extumxyupts kyaj n'itynum tuuyup mut miidsuty. Ujtsu du'un jayujp'ajtp ndukninujxtu miidsuty ja oybyu ayuk di'ibu nimadyakypy ja Jesukristu. ¹⁵Kyajts ndukmuj ndukpaadu ja tuunk di'ibu wiinkputy tu ttundu, extumxyupts uj nja'ajuty. Nik n'iguts n'awixy ko myuj wiin kyajaat ja mmabujkunuty, es mbaat n'aktunuts ni'igu ma miidsuty, ¹⁶es nandu'un n'awanut ja oybyu ayuk waanu jagam ma Korintu, ma kyajnum ja oybyu ayuk yajkajxwa'xy, es du'un kadiibu pun jyuna'anut ko uj yu'uts ndukmujpadsuampa di'ibu wiink ja'ay tu ttundu.

¹⁷Extum jyuna'an ja Diosu jyaaybyajtun: "Pun ja pun ti ttukxonda'aky, wa'an ttukxonda'aky di'ibu Dios tu ttun." ¹⁸Tyadu xytyuk'ijxm ko kyaj ti tsooty ja di'ibu naymyujpuktup ku'um; di'ibu situy tuump ko yu Dios jyuna'anut ko oy di'ibu ndu'unum.

**Paablu es di'ibu nugoobu
ñaydiyjudu apóstuluty**

11 Tundu may'ajtn, mama'xtu-jktuguts mats nugoo ngu'uw ngugajxu.

²N'amə'ajtsy'ajttupts uj miidsuty Dioskyajxm. Miidsuty, Korintu ja'ayuty di'ibáty tu xy'axájudu Kristu, du'un miidsuty éxtum tu'ugu kixyudo'oxy di'ibu tu yajni'adsóy, es ujtsu du'un éxtum ja u'unkteety di'ibu pátu es n'ijx'ít ngwentu'áttut extu nguyákuť wa'ats ja'ayun ma Jesukristu, éxtum jyawu xyña'ay'áttu. ³Per du'un éxtum ja ka'oybyu mut ja axuk winma'añ twin'u'uñ ja Eevu, tsu'kupts uj ko miits nujx nandu'un mnayyákudu es myajwin'uundut es xyajtugátstut ja oybyu mwinma'añ di'ibu naty mmudajttup ma Jesukristu. ⁴Pes kyaj mdsipka'axtu miidsuty ko mnimínudu naak es tkajxwa'xtu es miits x'axájudut jatugu yajmitsókpu, es kyaj yu'adyu Jesús di'ibuts uj ngajxwa'xypy; o ko ttsóktut es miits xy'axájudut ja wiinkpu ja'ajun di'ibu kyaj yu'adyu Espíritu Santu di'ibu tu xy'axájudu; o miits xy'axájudut ja wiinkpu uxpujkuñ, es kyaj jya'adyu oybyu ayuk di'ibu ñimadyakypy ja Jesukristu di'ibuts uj miits tu n'awánudu. ⁵Pes ni wi'ix tsoots ngawe'emy ux'am mudu tadu andákputy di'ibáty nay'andíjudup apostulúkópkuty. ⁶Oyuts uj nyajtijy ko kyajts njaty ja uw kajx, kyajts ja'ijty xyjatugoy'ajtxuty ja wijy'ajtn, du'un éxtum tu nduk'ixtu kanak nax di'ibuts tu nduñ.

⁷¿Tii wa'an nduundu axuuk ko n'awa'anudu ja Diosu 'yayuk ko ni nu'un oj mgatsobátxudu? ¿Es tii, paadyudsu du'un xy'uxtijtu es du'un miidsuty muj mbaadudut? ⁸Ngupujkuts ja pudujkun di'ibuts xymyoodyu ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup ma

wiink kajpnuty, esuts miits nmudúndut. Tyaadu du'un tpaty éxtumxyuťs yu'ujuty nme'tsyuts. ⁹Es óyuts oj ti xytyugoy'ajtxu, ni tu'uguts miits nga'adsijpy. Ja nmugu'uk'ajtnu di'ibu ijtup Masedoñu, yu'uts xymyoodyu di'ibudsu naty xytyugoy'ajtxup. Kyajnumts uj miidsuty ti n'amdoy esuts xypyudákudut, es ni na'ats miits nga'amdówdut di'ibuts uj nyajtugoy'ajtypy. ¹⁰N'anuumadu du'un mut ja tyu'ajtnu Kristu, es ni pún majatyu ñaxwíñudu Akayu xykyapujkut yu nxondákunuts. ¹¹¿Es tii, mut kots du'un njuna'añ, mjunándup xytyijy ko kyaj ndsoktu miidsuty? ¿Diosu du'un ñija'ap kots miits njantsytsyoktu byeen!

¹²Per n'akkajxwa'xuťs ja Diosu 'yayuk nan nadu'uñu, es du'unu tadu di'ibu nay'andíjudup apóstuluty ni wi'ix tsoo tkapaattut wi'ix jyuna'andut ko yu'u tmudundu Dios éxtum ujñ. ¹³Tim tuy'ajtn ko tadu ja'ayuty kyaj yu'ujuty ja Jesukristu 'yapóstulu. Andakp yu'u es je'eyu t'anuumadu ja ja'ayuty ko yu'u 'yapostulu'átudu Jesukristu. ¹⁴Kyaj muk yajjáwut ko du'un 'yadu'utstu, pes ku'am ja mujku'ugópk Satanás ñayyajtugátsyuty es ñayyajkuxe'egyuty éxtum tu'ugu Dios ja 'yanklus. ¹⁵Paaty kyaj muk yajjáwu ko yu Satanasu myuduumbuty nandu'un ñayyajtugátsudu es ñayyajkuxu'ugudu éxtumu Dios muduumbuty. Per óknuu ja Dios tyukkumudowa'añuty éxtum ñitákuty.

Wi'ixu Paablu 'yayo'ombaaty

¹⁶Jatugok n'ak'anuumadu ko kyaj mjuna'andut kots uj nlókyty; per pún du'unuts xy'ixtu, na'ijxtuguts es mínuts n'okkajxy éxtum tu'ugu loku, esuts uj nandu'un waanu nmuj nbaadut. ¹⁷Kyajts ja yamu du'un njuna'añu tyaadu mut ja Nindsun'ajtnu kyutujkun, ja'a du'un xya'adútsput

ja nloku'átuts mats nmuj nbaadu.
¹⁸Ja'a ko ta may di'ibu nayjya'adup
 muj kujxm, mínuts uj nandu'un
 n'oknayjyáwuty muj kujxm. ¹⁹Mut ko
 miidsuty nugoo m'okkuwiyaty'ajnúdu,
 mmuma'xtujktup ja lokutujkuty. ²⁰Pes
 miidsuty myajnajx myajkujxtup ko yu
 taaduty m'ana'amúdu es xymyúdundut,
 o ko mwín'uunúdu, o ko mmaadsúdu
 o extu ko mwimbojtsu'ugúdu.
²¹Oyuts ja'ijty njatsoydyúñ kots da'un
 njuna'añ, jbyeenuts uj ndim'ya''ayow
 ndim'ya''ama'aduty esuts da'un
 n'adu'adsut!

Per pun wi'ix ja wiink muk aa muk
 jot ñayjyáwuty es ñaymyujpujta'agyuty,
 mínuts uj nandu'un n'oknayjyáwuty,
 óyuts uj da'un n'uy ngajxy éxtum tu'ugu
 loku.

²²¿Tii da'un jyuna'andu ko 'yebreeu-
 ja'ayuty yu'udyu? Nandu'unuts uj n'e-
 breeuja'ayuty. ¿Tii da'un jyuna'andu ko
 yu'ujuty 'yisraelitaja'ayudyu di'ibu Dios
 wyin'ijxu? Nandu'unuts uj n'israelitu-
 ja'ayuty. ¿Tii da'un ñayñigajxudu ko
 yu'u Abraan tyuump'át 'yaats'átudu?
 Pes ujtsu da'un nandu'un xytyuump'ajt
 xy'aats'ajt ja Abraan. ²³¿Junándup ko
 tmúdundu ja Jesukristu? Ujtsu da'un
 situy ni'igu nmúduñuts ja Jesukristu.
 Oyuts da'un n'uy ngajxy lokun, tuts
 nduñ waanu ni'igu kudiinum yu'ujuty.
 Tuts xypyujta'aktu pujxndugóty kanak
 ok kudiinum yu'ujuty, es tuts n'ity
 o'kun jujp'am kanak ok. ²⁴Mugoxk
 ókuts ja israelítuty tu xymyo'oydyu ja
 i'px majmókx majtáxk ku'u ja nay-
 wyopu. ²⁵Tuguk ókuts tu nyajkepy-
 wyépy, tugókuts nyajtsaga'tsy, tuguk
 ókuts tu njakín mut ja barku madsu
 naty njúduity, tuk xuu tuk úxuts ngu-
 naanúdiyty mejyññikujxy. ²⁶Tuts kanak
 ok nnu'uyo'oy ndu'uyo'oy. Tuts n'ity
 o'kun jujp'am, mujnjóty, ma yu ma't-
 spúty, mats xyñu'udán xytuy'udánudu,
 ma nmu'israelitu ja'ayuty, ma di'ibu

kyaj 'yisraelítuty, nu'aay tu'aay, kajp-
 nóty, jikymyejyñóty, es ma yu ja'ayuty
 di'ibu nay'andíjudup mubujkputujkuty.
²⁷Tuts njantsytyúñ mut ja amay jotmay.
 Kanak ókuts tu nyajnáxy ja tsuu ni nga-
 ma'ayuts. Tuts n'ayu'aty es tuts nya-
 jnáxy ja tuudsu, es tuts nyajnáxy ja xux,
 es waanuts ja nwit nnijam.

²⁸Taanumu wiingátypyu waanu
 may di'ibuts xytuyunkeemy, ja'a
 ko bom bómuts nmujotmaybyaaty
 nidugekyu púnuty 'yaxájudup ja
 Jesús éxtumu Kristu. ²⁹Ko pún 'yity
 ya'ayow ya''ama'at, nandu'unuts
 n'ity ya''ayow ya''ama'at; es pun
 ja pún ñayyajpekykya'ayuty, ujts
 maay tajp es njot'ambékyuts mut
 ja di'ibu myugu'uk yajpekykya'apy.
³⁰Pun du'uñumts n'akmuj n'akpaadu,
 akmu akpaadupts mudu tyaaduty es
 nya'ixuduts ja nya''ama'at'ajtunuts.
³¹Yu Nindsun'ajtum Jesukristu Tyeety,
 yu nDios Teety'ajtum di'ibu pákup ja
 may'ajt windsu'kun winu xuu winu
 tiempu, yu'u ñija'ap kots ngajxy ja
 tuy'ajtum. ³²Kots n'ijty Damasku, ja
 gobernadoor di'ibu naty myudiimpy
 ja rey Aretus, yu'u pyujták ja tujk aa
 kwentu'ajtpaty ma tadu kajpn, esuts
 xymyatsánduts es xyajnujxánduts
 tsimy; ³³per xkyutuuñajxtuts
 ja mubujkputujk katsyoty ma ja
 kajpn nabotsu vyentanu, es da'unuts
 xkyamajtstu.

Yajmunujx ja Paablu tsajpótm

12 Oy ni tits ngaganaraty kots
 nnaymyujkumáyuty, koonumts
 tyam ndukmumadya'aky ja iixma'tun es
 di'ibuts uj Nindsun'ajtum tu xytuyk'ixy.
²Majmajkts jamujtup nyajmunexyuts
 jam tsajpótm. Kyajts nnijawu pun
 ojtsudsu da'un muduts nnini'x ngubajk,
 o yu'ayudsu n'anmujja'an. Dios ñija'ap.
³Per di'ibuts uj situy tuy'ajtum nnijawu
 (pun ojtsudsu da'un muduts nnini'x

ngubajkuts o kyaj, ñija'abu Dios)
⁴ko jam tsajpómtms nmudooy di'ibu
 kyaj pún tmawinma'añbyaaty o
 ñigutíkyuty yajnigajxut. ⁵Mbaaduts
 uj njamuj njapaadu mada tyaadu,
 per kyajtsu du'un nduna'añ;
 mujpaadupts mut éxtumts nya"ayow
 nya"ama'aduty. ⁶Kooxyupts uj
 nmujuya'añ nbaaduya'añ, kyajxyubu
 taadu lyokuwinma'añuty; óxyubu
 du'un kots nmuj nbaadu, yu'uts
 nmadyakpy di'ibu tuy'ajtan.

⁷Nugoo 'yokmuj'ajnu di'ibuts
 n'ijx. Paadyu Dios dyajkutíky
 es ja mujku'ugópk, ja Satanás,
 xya"ayówt mut tu'ugu pújkunu mukpu
 kudiibuts uj nnaybyujta'agudut muj
 kujxm. ⁸Tuguk ókuts nja"amdooy
 njabujktsooy ja Nindsun'ajtum esxyupts
 xytyukniwa'adsyu tyadu pújkun. ⁹Per
 yu'u xy'adsooyuts: "Yu nmay'ajtanuts
 yu'u mdukmumada'agudubu
 tadu pújkun. Ko mij mya"ayow
 mya"ama'aduty, ya'ijxp ko ujtsu du'un
 di'ibu mmooyup ja mujaa." Es mut kots
 du'un xy'anmaay ja Nindsun'ajtum,
 mbaaduts ndukmuj ndukpaadu kots
 nya"ayow nya"ama'aduty, mut ko
 du'un ya'ixy ja Jesukristu myuk'ajtan.
¹⁰Paaty jotkujkuts nnayjyáwuty
 óyuts nya"ayow nya"ama'aduty,
 óyuts xyjani'o'o xyjaníyáxubaduts,
 óyuts xyjapajudijtpadu, es óyuts
 xya"ayówduts mut ja ayo'on jotmay
 mut ya'ugyujxmu Jesukristu.
 Mut ko óyuts njaya"ayow'ajt
 njaya"ama'at'ajtpu, Jesukristuts
 xmyujjaameepy.

**Paablu tmamay tmudajy ja
 mubujkputujk di'ibu Korintu**

¹¹Nugoots tu nloku'aty kodsu
 du'un tu nnaymyujpajta'agyuty, per
 miidsadyu du'un tu xytyuktundu
 agwanu. Mut ko miidsadyu du'un tu
 mjapaadudu xyajmujpudsúmaduts, pes

pun miits m'ijxkijxyadubu tadu di'ibu
 'yandijtp apóstulu kópkuty mut uj,
 m'ixtup ko ni wi'ix tsoo yu'ujuty waanu
 oy tmudundu ja Dios es kudiinun
 uj. ¹²Pes kots n'ijty mut miidsuty,
 nya'ijxuts kots njantsy'apóstuluty, ja'a
 ko mut ja ma'xtujkunuts nduun kanak
 naxu ixxwu'umun, muj'ajtan es di'ibu
 ja'ay du'uñu muut wyu'umadya'aydyu.
¹³Du'uñumts uj miits nbudujkudu
 éxtumts nbudujkudu ja mubujkputujk
 di'ibu wiink tsoo naymyujkadup;
 di'ibu du'un tu'uk muut tyugatsy, ja'a
 du'un mut ko miits kyaj ti pudujkun
 xmyoodyu. Du'un xy'oknama'xtut
 pun tu nmudugoydyu mut ko kyaj tu
 n'amdowdu.

¹⁴Tyámuts nujp'íxy es nujx ngu'ix-
 a'andu myuduguk okpu, es kyaj n'ad-
 sipa'andu. Kyajts nbajudity di'ibu mi-
 its mmudajt mjaygyajtpu, miidsadyu
 dun ku'um n'extaadyup; pes yu u'unk-
 teedyuty yu'u dun pátudup t'exta'ay-
 dyut es t'ixtadu 'yu'unk 'yuna'kuty, es
 kyaj yu'ujuty ja u'unk una'k di'ibu 'yix-
 tup ja tyaak tyedyuty. ¹⁵Mut tu'ugu
 oyjyot nyajtúnuduts tugekyu di'ibuts
 nmudajtypy, es mut tugekyuts ja nmujaa
 nbudukudut miidsuty. ¿Tii xytsyojktupts
 miidsuty waanu pun nduk'ijxtup miid-
 suty ko njantsytsyoktu byeen?

¹⁶Ni na'a ti tu nga'amdowdu
 mududsu ngu'um gastu, oy jyadu'unuty,
 taa di'ibu junándup: "Tyadu
 Paablu byeen pye'typyuty es tu
 xylyoku'ijxum, es oytyim wi'ixuty
 tuu yu'u dyajpudsémy ja meen es
 tgastu'aty." ¹⁷¿Per wi'ix tsoots tu
 nyajpudsémy ja mmeen? ¿Tii mut ja
 di'ibuts ngajx éxtumdsu ngudunaabyu?
¹⁸Kots nduknipejky ja Titu es nujx
 ngu'ixadu, ngejxyuts yu'u mut jat'u'ugu
 nmugu'uk'ajtum. ¿Tii yajpudsúmdu
 ma miidsuty oynu'ununu gyanaratyu?
 Kyaj, ¿kudii? Nmudajttupts ti'igyu jot
 winma'añ. Ti'igyuts oytyiiti ndundu.

¹⁹ ¿Tii mjunándup miidsuty ko mudu tyadu neky, ja'ats ndiimpy es nnayyajwu'ama'añudyats yajxón mut miidsu? ¡Kyaj dyu'unuty! Di'ibuts tü nmadya'aky, du'unuts njuna'añ éxtumu Jesukristu kyudunaabyu es Dios testiigu. Mugu'ugítuty, tügekyu di'ibuts ndiimpy, ja'a du'un es xyajmujwiin xyajkajaajudut ja mmubujkunuty. ²⁰ Mut ko nja'abuts ko nujx ngu'ixtu, wa'anu da nga'okpátnut éxtumts uj ndseky, es nandu'un miidsuty kyajts xypyaattut éxtumts miits xyjapaada'andu. Njupja'abuts ko kyuxu'ugut ja tsip, nayni'o'o nayniyáxuk, aku, joramayu, pi'ts uy pi'ts kajxy, naybyat'ijx nayjyunak'ijxun, muj patun. ²¹ Jupja'apts kots nujx ngu'ixtu, yu nDiósuts xytyukjáuwppts di'ibuts uj ndsoydyu'un'átup, es kots miits nimay nniyu'uy nniya'axtat ko miits tü mbekytyundu es kyajnum xymyastu'uttu ja axuk'ajtun, ja mæ'induunk es ja ka'oybyu winma'añ di'ibu mbaduundup.

Kajxwíjun esu kajxpo'xun

13 Tyadu du'un ja myuduguk okpu ngu'ixa'andu. Pün jaa di'ibu u'unun tyuda'aga'añ, koonum tsyékyuty majtsk o tüguk di'ibu ñikajxpáttup, éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun. ² Ko ja myumajtsk okpu ngu'ixtu, ndukjaygyukuduts di'ibu naty pekytyuundup, es tyam n'aktukjaygyúkuduts yu'ujuty esu wiinkputy. Kots n'akninujxtut jatugok, kyajts nnakyñima'xtut, ³ es du'un nduk'ixtat ko ujts ngudunaapy ja Jesukristu. Pes jaygyúkudu ko yu Jesukristu, kyaj yu'u ya"ayow ya"ama'aduty, muk'ajtunu du'un sitay myudajtypy di'ibu yajtiimpy ma miidsuty. ⁴ Tuj'ajtunu'u ko 'ye'ky kruuzkujxm éxtumu ya"ayow ya"ama'atpün, per tyam jiky'ajtp mut

ja Diosu myuk'ajtun. Es nandu'unuts uj n'ity ya"ayow ya"ama'at es ti'igyu mut ja Kristu njiky'áttuduts, es Dios myuk'ajtungyujxmuts miits nbudákudut.

⁵ Naywyinma'añ'ixudu miidsuty ku'am, es xy'ixtat pün mmubujktup ja Jesukristu. ¿Tii kyaj xypyaktu kwentu ko Jesukristu 'yity ma miidsuty pün mjantsymyubujktup? ⁶ Ndukmu'awdajtupts es miits xyñijáwudut kots uj nmudún ja Nindsun'ajtun. ⁷ Kajxtákppts es mjiky'áttut yajxón. Kyaj yu'ujuty esuts uj miits xyajwu'umdu oy, ja'a du'un es oy m'íttut mudu Dios, oy jyakuxe'eky kyaj 'yóyuty di'ibuts nduun ngajx ma miidsuty. ⁸ Kyajts mbaat ndsptún mut ja tüy'ajtun, yu'udsu du'un je'eyu mbaat nduñ ja tüy'ajtun. ⁹ Xondákppts ko miits m'oy'at mmuk'attu, óyuts uj nya"ayow nya"ama'aduty; es akkajxtákppts es m'íttut éxtumu Dios ttseky. ¹⁰ Paaty maanum ngaku'ixtu, nja'ayuts ma tyadu neky es miits nnayjyujwjtsumbítudut ku'umuty, es kyaj jyatyimtsékyuty es uj miits ndukkumadówdut kots uj nnujxut; mut ko ja Nindsun'ajtamts tü xymo'oy yu kutujkun es myuj wiin kyajaat ja mmubujkunuty, es kyaj esuts miits nyajkutugódydyt.

¹¹ Mugu'ugítuty, mats ngajxtaayñu, ndukmudsojktup es mjiky'áttut aguik jotkujk. Uxta'aydyu di'ibu myajwu'umadup wa'ats ma ja mjiky'ajtun. Nayyajjotkukudu es jyiky'attu ti'igyu aguik jotkujk. Pün mduundubu du'un, netu Dios, di'ibu yajkypy ja tsojkun esu aguik'ajt jotkujk'ajtun, 'yítut ma miidsuty. ¹² Naymyats naymyunánudu nixim niyam Jesukristekuyxm. ¹³ MayDiósuk du'un jyuna'andu nidugekyu nmumubujkpu'ajtun.

¹⁴ Wa'anu Nindsun'ajtun Jesukristu mgunu'xudu es ja Dios mmo'oyudu tsy-

ojkən esə Espiritu Santu mmət'ítudu
nidəgekyu miidsuty.

Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Galasyu Ja'ayuty

1 Uj Paablu, 'yapóstulu Jesukristu, es kyaj mut yu'ugyujxmuty ja naxwíñadu ja'ayudyu kyutujkun, es nan ni tu'ugadsu ja'ay tu xykyapujta'aky, yu'uts xypyujtáktu ja Jesukristu ku'am esu Dios Teety di'ibu Kristu yajjikypyujk. ²Uj mut nidugekyu yu nmugu'uk'ajtam di'ibu yam ijtup mut uj, nduknigáxtudsu tyadu neky ja mubajkputujk di'ibáty naymyujkadup Galasyu. ³Wa'an nDios Teety'ajtam esu Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xadu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtam, ⁴ja Jesukristu di'ibu nayyajku éxtumu windsu'kun es xyajpojpunitugo'oyum es kudiibu nbadu'unum ja axuk'ajtam di'ibu ya naxwíñ, es mudu tyadu Jesukristu tkuyduuñ di'ibu Dios Teety tsojk es ttúnat. ⁵Pes n'ok'awdajtam ja Dios di'ibu myudajtypy ja muj'ajtam winu xuu winu tiempu. Wa'an du'unaty.

Kyaj ma wiink oybyu ayuk

⁶Mugu'ugítuty, du'uñats xyajwu'amu ko jantsy tim tsojk miits xymyas-tu'uttu ja Dios, di'ibu mwin'ijxadu es xy'axájut ja Kristu ñitsokun, es tyam mbanujxándup ja wiinkpu di'ibu ty-ijtap oybyu ayuk. ⁷Per kyaj ti wiinkpu oybyu ayuk. Di'ibu dun situy tim tuj'ajtam, tam naagudyu ja'ay di'ibu mwin'uunánudup mut ko tsojktup dya-jtugatsa'andu ja oybyu ayuk di'ibu Kristu ñimadyakypy. ⁸Per pun ja pún mduk'expákuđu wiinkpu xupjukun es kadiinum ja oybyu ayuk di'ibuts mi-its tu nduk'expáktu, wa'an yajkajxpéky winu xuu winu tiempu, oy tyim'ujt-suty, o tu'ugu anklus di'ibu miimp tsajpótm. ⁹Nnikajxpejtypyuts jatugok.

Pun ja pún mduk'expákuđu wiinkpu xupjukun es kadiinum ja oybyu ayuk di'ibu tu xy'axájudu, wa'an yajkajxpéky winu xuu winu tiempu.

¹⁰Es kots du'un njuna'añ, ¿tii mju-naamp xytyijy kots du'un njuna'añ, ja'a du'un esuts ja ja'ayuty xy'oy'ixut? Kyaju du'un. Ndsejpyuts je'eyu esudsu Dios xy'oy'ixut. Kooxyupts uj ndseky nwu'u-ma'añ yajxón mut ja ja'ayuty, kya-jxyupts uj nmudún ja Kristu.

Paablu tyuku apóstulu

¹¹Mugu'ugítuty, jaygyúkuđu miidsuty, ja oybyu ayuk di'ibu tu nduk'expáktu, kyaj yu'ujuty ja ja'ayudyu wyinma'añ. ¹²Kyaju ja'ayuts xytyukmumadyaky es ni tu'ugu ya'xupjukpu xykyatukni'ijxu, ku'amu Jesukristu xytyuknija'ajuts.

¹³Tu xymyudowdu wi'ixuts uj njiky'a-jty tuuyup kots uj ijty nbadún ja is-raelítuty ja kyostumbru, es wi'ixuts uj ijty njantsypyajudity ja di'ibu pyanujx-tup ja Kristu es nyajkutugoyáñuts. ¹⁴Ujts ijty waanu ni'igu nbadiimpy ja is-raelítudyu 'yuxpukun kadiinumts ja nmuduknáxuty, ni'igu ijty nbadúnuts di'ibu ja 'yaptujk jaayum tyuundu. ¹⁵Peru Dios tudsu naty xywyin'ixy madsu naty kyajnum nmiñ nja'tyuts. Pes mut ja myay'ajtungyujxm xywyoooyuts esuts nmudúnat, ¹⁶esuts xytyuk'ijxy xytyuknija'ajuts ja 'yU'unlk, esuts uj ngajxwa'xut ja 'yU'unlk jya'a ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Pes kyajts uj n'amdooy ja kajxwíjun mut ni pún. ¹⁷Es ni nga-patujkuts Jerusalén esuts pún xya'x-pákuđu di'ibu naty apostulu'ajttup ma naty uj kyajnum, nik ni'iguts oj nnejxy ma ja Araabyu muj it, es óknumts njum-bijty jatugok ma Damasku kajpn.

¹⁸Extu ko ñajxy tuguk jumujt, nétuts oj nnejxy Jerusalén es ngu'ijxyuts ja Peedru. Es majmókx xuuts nwe'emy jap mut yu'u. ¹⁹Es kyajts jam n'i-

jxy ja wiinkpu apóstulu, yu'uyuts n'ijx ja Santya'agu, ja Nindsun'ajtmu myu-ga'ax. ²⁰Nmudajtypyuts ja tui'ajtm ko di'ibu n'anmaaydyup, yu'u du'un ja tui'ajtm. Nija'ap ja Dios ko kyajts n'anda'aky.

²¹Oknams nnejxy ma yu Siryu ñax esu Silisyu ñax. ²²Kyajts xy'ixy'ajttu púnuty myubujktup ja Kristu jam Judeeu, ²³Je'eyu situy tmudoo juna'andu: "Ja di'ibu tuuyup xypyajudijtm, tyam jyudity tkajxwa'xy nandu'un ko Jesús yu'ujuty ja Kristu di'ibu Dios kyajx es xyajnitso'oga'anum." ²⁴Es t'awdattu Dios mut ujtskyujxm.

Apóstuluty tkupaktu ja Paablu

2 Ko ñajxy majmajkts jumujt, nnejxyuts jatugok Jerusalén mut ja Bernabee, es nmunejxyuts ja Titu. ²Nnejxyuts jap mut ko Diósudsu naty tu xymyo'oy ja winma'añ esuts jap nnujxut. Jáputs nnaymyujkudu mut púnudyu mubujkputujk ñigopk'ajttup, es ndukmumadyákyuts ak ja'ajuty wi'ixuts ngajxwa'xy ja oybyu ayuk majaty kyaj 'yisraelítuty. Du'unuts nduun kudiibu tyugóyut di'ibudsu naty tu nduñ es ndiimpyñams. ³Per oy ja Titu jyayu'udyu grieeu ja'ay, kyaj amujaa t'anmaaydyu es yajtsúkut waanu ma yu yedyujk'ajtm[§]. ⁴Jam ja ja'ay naaguty di'ibu tujkudu es jyunandu mut ja andakungyujxm ko yu'ujuty tpanujxtu Kristu. Yu'ujuty je'eyu myndu iixu'k ixtákpú wi'ix ti yajtúñ ko n'ijtm awa'adstúm yu'ugyujxmu Kristu. Tadu ja'ayuty xyja"anuumuyánuts es agwanu nbadu'unum ja ana'amun. ⁵Per uudsuty kyajts ngupujktu tadu xpujkm, ni je'eyu tuk pojún, es du'un ja tui'ajtm

di'ibu yajpátp ma ja oybyu ayuk wyu'amut ma miidsuty.

⁶Kyajts xymyoodyu jembyu kajxwíjún ja ja'ay di'ibuty kuxu'ktup ko ñigopk'ajttup ma ja mubujkputujkuty. Kyajts uj nduñ kwentu pún pún yu'ujuty, ja'a ko Dios kyaj tpayo'oy wingu'uy aga'uy éxtum ñayyajuxe'egyuty. ⁷Kyajts uj wiink kajxwíjún xymyoodyu, yu'ujuty ko Diósudsu naty tu xytyuknipeky ja tuunk esuts ngajxwa'xut ja oybyu ayuk ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty, du'un éxtum ttuknipejky ja Peedru ja tuunk ma ja israelítuty. ⁸Es du'un éxtum ja Dios tkejxy ja Peedru éxtumu apóstulu ma yu israelítuty, nandu'unuts uj xykejxy éxtumu apóstulu ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

⁹Paaty ja Santya'agu, Peedru es ja Fwank, di'ibu naty ijtup éxtum tnigopk'attu ja mubujkputujkuty, tmawin-ma'añbyattu kots Diosu naty tu xymyo'oyu tyadu tuunk, es xykyumajtsyuts uj esu Bernabee. Du'un ttuundu tyadu éxtum naymyayukyujxm, es du'unuts nnayyajti'igyudu esuts uudsuty ndúndut ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es yu'ujuty 'yaktúndut ma yu israelítuty. ¹⁰Je'eyuts xy'amdoo xypyujktsodu es du'ñams nbudúkudut ja ayobutujkuty di'ibu ijtup Judeeu, di'ibuts ni'igu ndunaampy.

Paablu twingugajxu ja Peedru

¹¹Es ko Peedru oj ñejxy Antyokiin kajpnóty, ojts n'ooy mayjya'ayóty, ja'a ko wa'ats yajnijawu ko pyekytyuun. ¹²Ja'a ko jawyiin tmutkaaydyu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, extu ko naaguty jyajttu ja israelítuty di'ibu tso'ondú ma Santya'agu; net oga'an tmastuty ja Peedru kyáyt mut di'ibu kyaj 'yisraelítuty, mut ko ttsu'ku éxtum jyuna'andu ja israelítuty. ¹³Es ko yu'u

§2:3 Ix Lukas 1:59.

t'ijxtu ja wiingátypyu israelitu di'ibu nandu'un ja Kristu pyanujxtap, ta tpaduundu ja Peedru 'yaxuk winma'añ, es extu Bernabee pyadu'udujku nandu'un. ¹⁴Per kots n'ijxy ko kyaj dyajtu'uyo'oydyu éxtum ja oybyu ayuk, nétuts n'anmaay ja Peedru mayjya'ayóty: "Mij m'israelitu, es kyaj xykyuydyuñ ja israelítudyu kyostumbru, pes, ¿ti ko xytyukkuwánudu ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty es tkudyúnat ja israelítudyu kyostumbru?"

Di'ibáty oy wu'umdap mut ja Dios

¹⁵Udsajtum apóstalu'ajtum, israelitu ja'ayuty udsajtum mut ko jap nmaxu'unk'ajtum, es kyaj udsajtum nya"andijum pekyjya'ay éxtum di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ¹⁶nnija'am ko kyaj pún oy wye'emy mut ja Dios mut ko tpaduñ ja Moisesu 'yana'amun, yu'uyu di'ibu myubejkypy ja Kristu. Paaty udsajtum nandu'un nmubajkam ja Kristu éxtumu nYajnitsokpu'ajtum es oy nwu'umum mut ja Dios, es kyaj mut ko nguydyu'unum ja Moisesu 'yana'amun, mut ko ni pún oy kyawe'emy mut ja Dios ko tpaduñ ja Moisesu 'yana'amun.

¹⁷Pun n'ijxta'ayum wi'ix oy nwu'umum mut ja Dios mut ja Kristukyujxm, nya'ijxum ko nbojpaja'ay'ajtum, du'un éxtumu di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ¿Ti yu'u 'yandijpy ko Kristu xyajpekytyu'unumu? ¡Ni wi'ix tsoo! ¹⁸Pes pun tyam nya'o'oyupts di'ibats tu n'okijitpu, pes nya'ijxupts kots uj tu waanu nduundugóy. ¹⁹Mut ko kyajts uj ja ana'amun n'okpaduunnu, du'un tpaaty éxtumts uj tu n'o'knu, du'unuts uj njiky'aty éxtumu Diosu myuduumbu, ²⁰es mut ko Kristu ñayyajku windsu'kun mut ujtskyujxm jam kruuzkujxm, mbaat njuna'anum ko du'un éxtumxyupts tu n'eekey kruuzkujxm mut ja'a. Paaty kyaj 'yok'ujts'ajnu di'ibu

jiky'ajtp madsu nnini'x, yu'u dun ja Kristu di'ibu jiky'ajtp ma ujun, es tyam nya'ixyudyuts ko njiky'átyuts nmudúñuts ja Kristu éxtumdsu nYajnitsókpu, mut ko yu'uts xytsyojk es ñayyajku windsu'kun mut ujtskyujxm. ²¹Kyajts n'uxtijy ja may'ajtun di'ibu Dios tyiimpy ujtskyujxm, pes kooxyup mbaadu ja'ay 'yokwe'emy oy mut ja Dios ana'amunguyxm, kyajxyup jyatyimnigutíkyuty es ja Kristu 'yeekxyup.

Ana'amun esu mubujkun

3¡Ay Galasyu ja'ayuty! Nagoo mdimkujuun'aty'ajnuđu miidsuty. ¿Pún tu mnibanáxudu? Tuts kexy ka'pxy ngajxwa'xy miits mwinduuyuty éxtumu Jesukristu oj kyruuzpéty, du'un éxtum ku'umxyup x'ijxtu.

²Anmaagyuts, ¿tu xy'axájudu miidsuty ja Diosu Jya'ajun mut ko tu xykyuydyundu ja Moisesu 'yana'amun, o mut ko tu xymyubuktu di'ibu tu xymyadowdu? ³¡Mjantsykyujuunudyu du'un! Ja'a ko tu mdsonda'aktu mut ja Espíritu Santu, ¿wi'ix tyamu net xyajkugaxuya'andu mudu mgu'am winma'añuty? ⁴¿Tii ni nu'un tu mgatu'unxudu éxtum tugekyu tu mjátudu mut ko tu xy'axaju Jesukristu? Uj janaambuts ko tu mdu'unxudu oynu'unun. ⁵Pes yaj'yo'oydyu mwinma'añ. Ko Dios mmo'oyudu yu Jya'ajun es ttuñ ja muj'ajtun ma miidsuty, ¿ti paadyu du'un ttuñ mut ko miidsuty tu xykyuydyundu ja Moisesu 'yana'amun? Kyaj dyu'unuty, du'un ttuñ mut ko miits xy'axájudu ja Jesukristu éxtumu Yajnitsókpu.

⁶Tim du'un jyajty éxtumu n'aptujk'ajtum Abraan, pes ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: "Abraan myubujk ja Dios, es paaty oj oy wye'emy mut ja Dios." ⁷Esu tyaadu yu'u xytyuknija'am yajxón ko di'ibáty

myubujktup ja Dios, yu'u du'un tyuump'ajt 'yaats'ajttup ja Abraan.⁸ Jékyp ja Diosu jyaabyajtun ñigajx ko Dios oy wyu'umut mut ja ja'ayuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty ko myubúkudu, es ja Abraan ya'awa'anu ja oybyu ayuk ko Dios 'yanmaayu: "Mut mijskyujxm ngunu'xupts nidugekyu naxwínudu ja'ayuty."⁹ Púnuty ja Dios myubujktup, ja'a Dios kunu'xánudup mudu Abraan, di'ibu nandu'un mubujk.

¹⁰ Di'ibu jiky'atándup éxtum ja Moisesu 'yana'amun jyuna'añ, ja'a 'yawijxtup ja Diosu tyuudyu'unun, mut ko ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: "Kajxpéky 'yítut di'ibu kyaj tugekyu tugekyu tkuydyún di'ibu ijtp kujayu ma yu ana'amun."¹¹ Ja Diosu jyaabyajtun xytyukni'jam yajxón ko kyaj ni pún oy kyawe'emy mut ja Dios ko tpadún ja ana'amun. Mut ko Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: "Di'ibu myubujkungyujxm oy wu'ump mut ja Diosu, yu'u du'un jiky'átup."¹² Per ja ana'amun kyaj ti tmadya'aky ko Dios nmubujkum; di'ibu situy junaamp ja Diosu jyaabyajtun, yu'u tyaadu: "Di'ibu pyadiimpy tugekyu éxtum yu ana'amun jyuna'añ, tadu du'umbu jiky'átup winu xuu winu tiempu."

¹³ Kristu yajnajx ja tudyu'unun di'ibu udsajtum oj xyjapátum, es du'un xya-jnitsókum ma ja tudyu'unun di'ibu pátup nidugekyu di'ibu kyaj tkuydyún ja ana'amun, mut ko Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: "Di'ibu o'kp kuduy ma tu'ugu kepy, Diosu du'un tu kyajxpékyuty."¹⁴ Es du'un ko yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty t'axájudu ja Jesukristu éxtumu Yajnitsókpu, Dios kunu'xudup éxtum jékyp wyandaky ja Abraan. Es du'un ko nmubujkum ja Kristu, n'axájum ja Espíritu Santu di'ibu Dios wyandak.

Ana'amun esu wandakan

¹⁵ Mugu'ugítuty, min n'ok'yajtu'unum éxtumu ijxpajtun di'ibu udsajtum nidugekyu tu n'ijxum oynu'anun ma njiky'ajtn'ajtum. Ko tu'ugu ja'ay dyajti'igyudu 'yayuk o ttuñ ja kajxy'átypyu es tfirmaraty yajxón, ni pún mbaat tkapuwitsy es ni mbaat tkayajmúju.¹⁶ Nandu'unu du'un ja Dios tmooy ja wyandakan ja Abraan es ja tyuump 'yaats. Ja Diosu jyaabyajtun kyaj jyuna'añ: "Yu mduump m'aadsuty", éxtumxyup jyuna'añ may ja Abraanu tyuump 'yaadsuty. Byeen yajxón jyuna'añ: "Yu mduump m'aats", di'ibu 'yandijpy je'eyu tu'uk. Yu'u dun 'yandijpy ja Kristu.¹⁷ Dios tu'ugu kajxy'átypyu ttuñ mut ja Abraan, es óknun ja Moisesu 'yana'amun oj myiñ taxk mugo'px ja'i'px majk jumujt. Paaty kyaj mbaat ja ana'amun dyajwe'emy éxtum kyaj t'oktuunnut di'ibu Dios wyandak mut ja Abraan.¹⁸ Kooxyup udsajtum ja Dios xymyo'oya'anum ja kuma'añ mut yu'ugyujxm ko nguudyu'unum ja Moisesu 'yana'amun, kyajxyup wandakangyujxm nyajmo'oyum ja kuma'añ. Per ja Dios wyandak ja Abraan ko tmo'oya'añ nadu'uñu ja kuma'añ.

¹⁹ Pes, ¿wi'ixu dun tyuñ ja Moisesu 'yana'amun? Dios yajk es dya'íxyuty di'ibu du'un ja pojpu. Tadu ana'amun yu'u jatunán je'eyu extu ko myínut ja Abraan tyuump 'yaats di'ibu yajwandák. Dios myooy ja ánkłusudyu tadu ana'amun, es tmo'oyudu Moisés éxtumu Diosu kyudnaabyu ma naxwínudu ja'ay.²⁰ Per ko Dios ja wandakan dyajwe'emy mut ja Abraan, ku'um twandaky, kyaj jyatyimtsékyuty ja kudnaabyu es yajkajxnáxut wi'ixu Dios jyuna'añ.

Di'ibu tyiimpy ja Moisesu 'yana'amun

²¹ Pes, ¿wi'ix njuna'anum? ¿Tii ja ana'amun yajtugajtsypy ja Diosu wyandakun? ¡Ni wi'ix tsoo mbaat! Kooxyup ja Moisesu 'yana'amun t'ok'yaky ja jiky'ajtun, ja'axyup je'eyu ja ja'ay wyu'umdu oy mut ja Dios Moisés 'yana'amunguyjxm. ²² Ja Diosu jyaabyajtun myadyakypy ko nidugekyu yu naxwñudu ja'ayuty tu myamada'agudu ja pojpu, es du'un yu'uyuty di'ibu 'yaxájudup ja Kristu éxtumu Yajnutsókpü, 'yaxájudup di'ibu Dios wyandak.

²³ Ja ana'amun yu'u du'un éxtum ja pujxndujk kwentu'ajtpu ko oj xymyudajtum ni'agajy extu ko Kristu myiñ, es ko Kristu myiñ, taanum oj xyñasmajtsüm ko n'axájum éxtumu Yajnutsókpü. ²⁴ O mbaat njuna'anum ko yu ana'amun du'un éxtumu u'unk'ijxpu, xykywentu'ajtum yajxón extu ko Kristu myiñ es nwu'umut oy mut ja Dios mubujkunguyjxm. ²⁵ Per kom tu Kristu myiñ es tu n'axájum éxtumu Yajnutsókpü, tadu u'unk'ijxpu, ja'a njuna'anum ja ana'amun, kyaj xy'ok'ana'amunu.

²⁶ Mut ko miidsuty tu xy'axájudu ja Kristu, m'ijttup ti'igyü mudu Kristu es ja Dios mbujtákpü éxtumu 'yu'unguty, ²⁷ mut ko nidugekyu udsajtum di'ibáty tu nnubajtum es n'ijtum ti'igyü mudu Kristu, du'un yu'u muut n'ijtum éxtumxyup tu'ugu wit di'ibu nduktajkum. ²⁸ Dios kyaj t'ijxkijxyu punu du'un is-raelitu o punu du'un kyaj, punu du'un tuumbu o punu du'un windsün, punu du'un yedyujk o punu du'un toxytyujk, ja'a ko ti'igyü miidsuty éxtumu ja'ay tu'ukpu ja'agyujxm ko ti'igyü mut ja Kristu Jesús m'ittu. ²⁹ Es pun miits m'i-jttup ti'igyü mudu Kristu, du'un miid-suty éxtumu Abraanu tyuump 'yaats es

m'axájudup di'ibu Dios tyukmawandak ja Abraan.

4 N'ak'anuumuyaampy jatu'ugu ijxpajtun: N'okpujtákum ko ja ja'ayu 'yu'unk mutskátyñum di'ibu ja kuma'añ 'yaxajuyaampy, oy ja kuma'añ tugekyu tjaja'a'ajtta'aya'añ di'ibu tyeety myudajtypy, du'un ja'a éxtumu tuumbun. ² Ja u'unkteety myudajtypy ja u'unk'ijxpu di'ibu kywentu'ajttup ja 'yu'unk, extu ko tpaadut ja tiempu ma ja tyeety tu ttuknibujtaagu. ³ Du'un nandu'un udsajtum di'ibu xy'u'unk'ajtum ja Dios: ko ijty nmutsk'ajtum, ja'a njuna'anum ma kyajnum myiñ ja Jesús, koonum nmumudo'om éxtum xy'ana'amun ja di'ibu xykywentu'ajtum, ja'a njuna'anum ja Moisesu 'yana'amun. ⁴ Per ko tu tpaaty ja tiempu di'ibu Dios tu ttuknibujtaagu, net ja Dios tkejxy ja 'yU'unk Jesús, tu'ugu toxytyujk yajmiin yajjajtu, es jyiky'ajty Moisesu 'yana'amun patku'uy, ⁵ es du'un kyaj xykyu'um'ajtum tadu ana'amun. Es ko n'axájum ja Jesús éxtumu Yajnutsókpü, tu tpaaty ja tiempu ma Dios xy'axájum éxtumu 'yu'unk.

⁶ Es paadyu Dios tu tpujta'aky ja 'yU'ungu Jya'ajun njodoty'ajtum nwinma'añoty'ajtum ma jyuna'añ: "Tatitu'unk." ⁷ Es du'un kyaj mnaky'íttut éxtumu tuumbun, tyam ja Dios m'u'unk'ajtudup; es ja'agyujxm ko m'u'unk'átudu, m'axájudup ja kuma'añ di'ibu Dios mmo'oyánudup.

**Paablu tmamay tmudajy
ja Gálatas mubujkputujk**

⁸ Ko naty kyaj xy'ixy'attu ja Dios, mmuduundu ja di'ibu kyaj yu'adyu Dios. ⁹ Per tyam, ja'a ko xy'ixy'attu Dios, o ni'igu oy njuna'anum, Dios m'axájudup éxtumu 'yu'unk, ¿wi'ix xymyudundu jatugok di'ibu kyaj ti wya'añ es ya'a-ma'at? ¿Ti mdsojktup jatugok es yu'u

xymyadúndut éxtum tuumbu juybyun?
¹⁰ Mmujtuundap ja xuu, ja po'o es
 ja jumajt. ¹¹ Jotmaymyuuduts mut ko
 wa'anxyup tu tyugoy ja nduunguts ma
 miidsuty.

¹² Mugu'ugítuty, nmunu'xtáktup
 es mjiky'átut éxtum xy'íxyuts uj
 njiky'aty, ja'a ko tuts njumbity
 éxtum miidsuty. Kyajts ja yam miits
 xymyapekytyúnduts. ¹³ Pes yajxon
 xyjamyátstut miidsuty ko tim jawyiin
 nduk'uxpúktu ja oybyu ayuk, ja'a
 kots uj jam n'ijty miits muut mut kots
 nba'ambejty. ¹⁴ Es oy xyja'ayo'on'ajttu
 ja nba'amuts kots xypya'am'ijxtu,
 uj ku'umts nnikajxpéty ko kyajts
 oj xy'uxtijtu, ni'iguts xy'axájudu ja
 n'uxpúkunuts es xy'axájuduts jantsy
 tsuj éxtumxyup tu'ugu Diosu 'yanklus o
 éxtumxyubu Jesukristu ku'am. ¹⁵ ¿Wi'ix
 ko tu xy'uxtijtu yu n'uxpúkunuts tyam?
 Tuumyup nugoots xyjantsypya'ayoodu,
 ko extu mjajuudánda ja mwiinuty es
 xyjanamo'oyánduts. ¹⁶ ¿Wi'ix kots tyam
 xy'íxtuts miits éxtumu mmúdsipun, mut
 je'eyu ko tu ndukumadya'áktu ja
 tui'ajtn?

¹⁷ Di'ibu mdukmudíjudap miidsuty
 es xypadúndut ja israelítudyu
 'yana'amun, kyaj ttundu es miits
 xytyuk'oy'áttut, ja'a tyuundap
 esuts miits xy'uxtijtduts, ja'a
 tyuundap es miits xy'axájudut
 yu'ujuty éxtum yu'ujuty je'eyu
 xymyutnaymyaayubu'áttu. ¹⁸ Byeen
 'yóyuty ko du'uum ndu'unumu
 kwentu ja wiingátypyu; per je'eyu ko
 amumdu'uk jot muut, kyaj yu'uyuty
 kots miits muut n'ittu. ¹⁹ Nitítuty,
 tyámuts jatugok n'ayoy mut miits
 éxtum ko ja u'unktaak dyajmín
 dyajja'ty ja 'yu'unk. Du'unuts n'ayoy
 extu koonumts n'ixy ko Kristu jyiky'aty
 ma miidsu mjot mwinma'añuty.
²⁰ Tyámuts njantsyjayatseky n'ita'añuts
 mut miidsuty esxyup nmadyákum

ku'am es ngajxwixyup éxtum miits
 mnayjyáwudu, mut ko nekykyujxy
 kyajts nnijawu wi'ix ngajxwijtut, pes,
 kyajts nnijawu wi'ixuts nwinmáytut mut
 miidsuty.

Agaar esu Saaru 'yijxpajtn

²¹ Anmaagyudsu tyadu miidsuty
 di'ibu pyanujxtup ja Moisés 'yana'amun,
 ¿Tii kyaj xyjaygyúkadu di'ibu Moisés
 xytyukmunikákum jaabyéty? ²² Pes
 du'un xy'anma'ayum ko Abraan
 myudajit majtsku 'yu'unk: tu'uk mut ja
 Agar, ja pyo'oduumbu, es jatu'uk mut ja
 ñudo'oxy Saaru. ²³ Isma'el myiñ jyajty
 éxtumu Abraanu 'yu'unk esu Agar. Peru
 Saaru kyajpu naty 'yu'unkpaatyñum,
 net ja Dios wyandaku yu'u es dyajmín
 dyajja'tut tu'ugu 'yu'unk. Paaty ja Saaru
 dyajmiiñ dyajjajty ja Isaa éxtum ja Dios
 twandaky ja Abraan. ²⁴ Nbujtákyptyuts
 yu'u éxtumu iixpajtn. Ja toxytyujku
 nimajtskpu, majtsk ja kajxy'átypyu
 tkudánudu: ja kajxy'átypyu di'ibu ja
 Moisés yajmooy ma ja Sina'li Kopk,
 ja'a yu'u ja Agar kyudunaapy. Púnuty
 tyuk'ijtudubu tyadu kajxy'átypyu,
 du'un ja 'yu'unk 'yuna'k myindu jya'ttu
 es 'yítut éxtum ja mduumbu juybyu.
²⁵ Ja Agar kyudunaapy ja Sina'li
 Kopk jam Araabyu, myutnaybyátup
 ja Jerusalén, ma tyam ja ana'amun
 tpadundu mut ja 'yu'unk 'yuna'kuty
 éxtum ja mduumbu juybyu. ²⁶ Per
 ja Saaru ja'a 'yandijpy ja Jerusalén
 kajpn di'ibu tsajpótm. Yu'u du'un
 ndaak'ajtn udsajtn di'ibáty
 n'axájum ja Jesukristu. ²⁷ Pes ja Diosu
 jyaabyajtn jyuna'añ:
 Xonda'ak mij, toxytyujk di'ibu ni na'a
 m'u'unk tu xykypaaty;
 xi'ik xon mij ko ni na'a tu xykayajnáxy
 ja pújk ado'onun ko u'unk yajpaaty.
 Mut ko ja toxytyujk di'ibu kyaj
 'yu'unkpaaty,
 waanu mayu 'yu'unk tmudata'añ

es kudiinun ja wiink toxytyujkuty.

²⁸ Mugu'ugítuty, ʔdsajtumadyu ɗa'un éxtum ja Isaa, ʔdsajtum ɗa'un ja u'unk ʔna'k di'ibu Dios wyandak dyaka'añ ma ja Saara. ²⁹ Es ɗa'un éxtum jékyup ja po'oduumbu 'yu'unk ttukxiky di'ibu miin jajt naxwiin Espírítu Santu myuk'ajtungyujxm, ɗa'un tyam di'ibu pyanujxtup ja israelítadyu 'yana'amun xymyʔdsip'ajtam ʔdsajtum mut ko mbanujxm ja Jesukristu. ³⁰ Ja Diosu jyaabyajtan ja'a xytyuknija'am ko Dios t'anmaay ja Abraa: "ʔxwop ja po'oduumbu esu 'yu'unk, mut ko kyaj dyajwa'xut ja mjiky'ajtan mut ja mnudo'oxyu 'yu'unk." ³¹ Pes ɗa'un, mugu'ugítuty, ʔdsajtum kyaj xy'u'unk'ajtam ja po'oduumbu, di'ibu 'yandijpy ko ʔdsajtum kyaj nbadu'unun ja israelítadyu 'yana'amun. ʔdsajtum yu'u xy'u'unk'ajtam ja toxytyujk di'ibu awa'atstuuy, di'ibu 'yandijpy ko tu n'axájum ja Jesukristu es paaty xy'u'unk'ajtam ja Dios.

Awa'atstuuy'át Kristukyujxm

5 Kristu xyajnitsókum es n'ijtam awa'atstuuy es kudiibu nnakyjyiky'ajtam éxtum ja ana'amun dyajtu'uyo'oy, paaty yu'ugyujxm ittu amumdu'uk jot mut ja Kristu es kyaj xykyupáktut es pán amujaa mdukkuydyúnadut ja ana'amun.

² Jaygyujkaduguts es mudowdu! ʔj Paablu, anmaaydyupts mij ko pun miits mgupjktup es myajtsúktut waanu ma myedyujk'ajtan, mut yu'u tu xy'uxtijtu ja Kristu, kyaj ni madsoo ja Kristu mgatu'unxudut. ³ Akjuna'anupts jatugok. Ko di'ibu nayyajkup es yajtsúktut waanu ma yu yedyujk'ajtan, mut yu'uyu taadu koonum tkuydyúnut tugekyu ja ana'amun. ⁴ Es miits pánuty mguydyunándup ja ana'amun es mut ja'agyujxm xy'uxta'aydyu es oy mwu'umdut mɗu Dios, tu

xymyastu'uttu ja Kristu es xy'uxtijtu ja Diosu kyunu'xun. ⁵ Per Espírítu Santukyujxm nmubajkam ko oy nwu'amum mɗu Dios. ⁶ Mut ko n'ijtam ti'igyu mut ja Jesukristu, kyaj tyuñ ko ja'ay yajtsíky waanu o kyaj yajtsíky ma yedyujk'ajtan; di'ibu situy tuump ko nmubajkam, ja'a ko nnaydsyojkam nixim niyam ja'agyujxm ko nmudajtam yu mubajkam.

⁷ Oyu naty miits mdu'uyo'oydyu. ¿Pán tu myajtu'adúkudu es kudiibu xykyudyúndut ja tuj'ajtan? ⁸ Kyaj yu'adyu Dios, mut ko Diosu ɗa'un di'ibu tu mwóyuty es xypyadúnut ja Jesukristu. ⁹ Katu xyja'aydyugóydyu ko mut waanubu levaduuru dyajpude'eky tugekyu tsajkakyjyátsy. ¹⁰ ʔj ndukmu'awdajtupts ja Nindsun'ajtam ko miidsuty kyaj mwinmaaydyugátstut. Dios tyukkumudowaambyu tadu ja'ay di'ibu myajwinma'añdyugoyánudup, wa'an tim pánuty.

¹¹ Mugu'ugítuty, jaygyúkudu di'ibu yam n'anuumyaaumpy. Kooxyup ʔj n'akkajxwa'xy es miits myajtsúktut waanu ma myedyujk'ajtan, éxtum naaguty jyuna'andu, ¿ti kots xypyajadittu ja israelítuty? Ja'a ko xypyajadijtupts yu'u, tyaadu niguxu'kp ko ngajxwa'xypyuts ko ja'ay je'eyu ñitso'oktu ja'agyujxm ko Kristu 'ye'ky kruuzkajxm. ¹² Ma'amu da tyaaduty wooma't wijtsma'tputy kyajxyup ñaydsyúkudu waanu je'eyu ma yu yedyujk'ajtan, wa'an ttimnidsujkta'ay tugekyu ja yedyujk'ajtan.

¹³ Mugu'ugítuty, Dios mwoojudu miidsuty es kudiibu tadu ana'amun xytyuktákdut, per kyaj es miits xytyuk'ubab xytyukkajxpáttut éxtum ja mgu'am winma'añ es ja mgu'umdsojkan. Naydsyókudu es naybyudúkudu nixim niyam. ¹⁴ Tugekyu tadu ana'amun 'yawijtsmijkyppy tyaadu: "Mdsókup ja mmudujkpa'a

éxtum mij ku'am mnaydsyékyuty."

¹⁵ Per pun miits mnaygyaay mnaydsyu'tsudup éxtumu añimalun nixim niyam, naygywentu'átudu es kyaj mnayyajakxudut ak miidsuty.

Njiky'ajtum éxtum ja Espíritu Santu ttseky

¹⁶ Ngajxwijtup es mjiky'áttut éxtum ja Espíritu Santu mduk'ixudu, es du'un kyaj mjiky'áttut mut ja di'ibu ñini'x kyubajk wyinma'añ'ajtypy. ¹⁷ Mut ko ja'ay ttundu di'ibu ñini'x kyubajk wyinma'añ'ajtypy, myudsip'ajttup ja Espíritu Santu, es ja Espíritu Santu myudsip'ajtypy ja púnuty tyuundup di'ibu ñini'x kyubajk wyinma'añ'ajtypy. Paaty miidsuty kyaj xytyundu di'ibu mjatunándup. ¹⁸ Pes pun ja Espíritu Santu mdu'umoojudup, kyaj myajkutúkudu tadu ana'amun.

¹⁹ Wa'ats nnija'am wi'ix jyiky'attu púnuty tyuundup di'ibu ñini'x kyubajk wyinma'añ'ajttup: mæ'induundup, tyuundup kyajxtup ja axuk'ajtun, 'yadsojktup, ²⁰ 'yawdajttup ja agojwinnáxuty, byuru'ajttup, naymyudsip'ajtudup, naywyinjup naywyingojudup, amu'ajtsy'ajttup, jot'ambujktup mut waanu tii, je'eyu ñaymyujputa'aga'anudu, naywya'xudup kanak peky, naymyudsip'ajtudup, ²¹ naywyinnaxuja'adup, ami'ikyja'ay'ajttup, kuju'xpu'ajttup es púnuty tyuundup tiity éxtum yu axuk tu'unun. Tu n'anuumadu, es n'ak'anmaaydyup, ko púnudyu du'un axukjiky'ajttup, kyaj 'yíttut ma Diosu kyutujkun.

²² Per ja Espíritu Santu xya-jjiky'ajtum waanu wiink, mut ko dyajmín ja tsojkan, xondakan, ti'igyu'át, ma'xtujkan, oyjya'ay'át, kajxykypujkan, ²³ tuda'aky'ajtun es nayjyujwjtsumbijtum ku'am. Tyadu jiky'ajtun kyaj tmudsip'aty

ni tu'ugu ana'amun. ²⁴ Es udsajtum di'ibáty xyja'a'ajtum ja Jesukristu, du'un nyajtu'unum éxtumxyup tu nyajkruuzpajtum di'ibu nnini'x'aj ngubajk'ajtum wyinma'añ'ajtypy. ²⁵ Mut ko njiky'ajtum mut ja Espíritu Santu, n'oknaygyuajkum es xywyijts'yo'oyum ja Espíritu Santu.

²⁶ Kyaj ti ndukmuj'ajtum, kyaj ti ndu'unum es n'ijxum mabaat ja'ay tkupeky, es kyaj ti nnaywyinnaxuja'am ma a'udsajtum.

Naybyudúkudu nixim niyam

6 Mugu'ugítuty, pun mbáttup miidsuty di'ibu tu pyekykya'ay, miidsuty di'ibu jiky'ajttup éxtum ja Dios t'oyyawu, mgajxwijtup ja di'ibu tu pyekykya'ay es jyiky'átut éxtum ja Dios ttseky. Per tun yajxón es naygywentu'átudu miidsuty ku'am kudi-ibu mmamada'agudut ja pojpu. ² Naybyudúkudu nixim niyam pun ti mdsip-táxxudup, es du'un xykyudyúndut ja Kristu 'yana'amun.

³ Pun naak nayjya'adup muj kujxm, es kyaj du'un 'yity, ku'am ñaywyin'uunuty. ⁴ Wa'an ku'am nidu'uk nidu'uk tnaygywentu'átyuty éxtum ja Dios ttseky, net mbaat oy ñayjyáwut ko ti ttuñ es kyaj ñaydyukmu'ijxkijxyut mut ja wiinkputy. ⁵ Kujkja'a ja tuunk ayo'on nyajkujx nyajnaxum.

⁶ Xypyátum nyajwa'xum di'ibu nmadajtum mut ja di'ibu xytyuk'axpujkan ja Diosu 'yayuk.

⁷ Exkum mnaywyin'uunudu miidsuty: ni pún mbaat tkatukxi'iky ja Dios. Ja nippu yajpude'kypy ja pyujta'aky di'ibu tu tni'ipy. ⁸ Pún ñipy éxtum ja di'ibu ñini'x kyubajk wyinma'añ'ajtypy, yajpude'ugup ja o'kun; per pún ñipy éxtumu Espíritu Santu ttseky, 'yaxájup ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu. ⁹ Kyaj nmæ'anu'xum es ndu'unum ja oybyu; mut ko pyaadup ja tiempu

ma Dios xymyay'ajtam. ¹⁰Paaty pæn xyajmadákum ja Dios, wa'an nmay'ajtundu'unam mut oytyim pánuty nidugekyuty, es waanu ni'igu nmay'ajtundu'unam mut ja nmamubajkpua'ajtam.

Kajxwíjæn esu kajxpo'xæn

¹¹Mududsu ngu'umgu'u nnijáyudu tyam es mut mujjátyudyu letru.

¹²Taaduty di'ibu mdukuwa'anudup es myajtsúktut waanu, tyuundubu da'un mut ko yajxón ñayyajwu'uma'anudu mut ja israelítuty, kyaj ttsoktu ko 'yayówdut ja'agyujxm ko ja'ay t'awanu ko Kristu xykyu'o'kum kruuzkujxm.

¹³Per yu'ujuty ku'am kyaj tkuydyundu ja Moisesu ana'amun, je'eyu ttsoktu es miits myajtsúktut waanu es da'un jyuna'andut ko nandu'un miits xykyupujktu es myajtsúktut waanu.

¹⁴N'amdeebyuts ja Dios es ni na'ats uj ngamuj ngapaadut. Ndsejpyuts je'eyu es nmuduna'añuts ja Nindsun'ajtam Jesukristu mut ko 'ye'ky kruuzkujxm

mut ujtskyujxm. Kots uj oj n'axaju Jesukristu, da'unuts uj éxtumxyuyps uj nandu'un n'e'ky kruuzkujxm. Mut yu'u di'ibu jya'a'ajtypy ja naxwíñudu, kyajts ndimnakymyujpajta'aky. ¹⁵Mut ko n'ijtam ti'igyu mudu Kristu, kyaj ti ttsooty pæn tu myajtsíky waanu o kyaj. Di'ibu situy tsobatp ko Jesús tu xyajtugajtsam es xytyukjiky'ajtam tu'ugu jiky'ajtanu jembyu es wa'atspu. ¹⁶Wa'an ja Dios mguni'xyuty es mba''ayóyuty nidugekyu di'ibu dun jiky'ajttup éxtamts uj tu njuna'añ, es nandu'un tkunu'xut es tpa''ayóyut nidugekyu di'ibáty ijtup ja Diosu jya'ay.

¹⁷Aya bom kyajts ndseky esuts pæn xytsyipmugajxut mudu tyadu da'umbu winma'añ. Pes uj nmudajtypyuts madsu nnini'x ja tay mats xywyojptu yu'u-gyujxm kots nmudún ja Jesús.

¹⁸Mugu'ugítuty, wa'anu Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu ni'amuku miidsuty. Wa'an da'unuty.

Neky Di'ibü Paablü Tyuknigajxtu Ja Éfesü Ja'ayuty

1 Üj Paablü, mut ja'agyujxm ja Diosü tsojokun xy'apostulu'átyuts ja Jesukristü, ja'a njana'anum kots tü xykyéxyuts. Ndukniqajxtuptsu tyadu neky ja Diosü jya'ayuty di'ibáty naymyujkadup mä Éfesü kajpn es di'ibátyu Dios myuduundup oy es ti'igyu 'lyittu mut ja Jesukristü.

² Wa'anü nDios Teety'ajtum esü Nindsün'ajtum Jesukristü mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtn.

Kunu'xun mudu Kristü

³ N'ok'awdajtum ja Dios, ja Nindsün'ajtum Jesukristü Tyeety, mut ko tü xymyo'oyum tügekyu kunu'xun di'ibü ijtp tsajpótm mut yu'ugyujxm ko ti'igyu n'ijtum mudu Nindsün'ajtum Jesukristü. ⁴ Jékyp mä naty kyajnum naxwínudu kyojy, Dios tü naty xywyin'ijxum es xy'u'unk'ata'anum ja'agyujxm ko n'ijtum ti'igyu mut ja Kristü, es du'an n'ijtum mä Dios wa'ats es kyajpu nbojpu'ajtum. ⁵ Mut ja tsojokungyujxm oj xytyuknibujtákm extu jékyp, es xy'axájum éxtumu 'yu'unguty mut yu'ugyujxmü Jesukristü. ⁶ Paaty mudu tyadu, du'añum n'awdajtum ja Dios mut ja muj may'ajtn di'ibü xytyu'unum mut ja'agyujxm ja 'yU'unk Jesús, di'ibü jyantsytsyepy. ⁷ Mut ko Dios xytsyokum ni'igu, paaty oj xyajtsókum ja'agyujxm ko 'ye'ky ja Jesukristü, es du'an tme'xy ja nbojpu'ajtum, ⁸ es du'an ja Dios xytyuk'nijáwudats yu tsojokun jantsy muj, kots tü xymyo'oydy tügekyu wijy'ajtn esü jaygyujkun, ⁹ es tü xytyuknijáwudats di'ibü ijty kyayajnijáwu di'ibü yu'u tsyepy, es tü ttuknibujtaagu nwinma'añóty di'ibü yu'u tyunaampy. ¹⁰ Yu'u du'an di'ibü

tyuknibujtáku ko Kristü t'ana'amut tügekyu di'ibü ijtp tsajpótm es di'ibáty ijtp naxwiiñ. Dios yu'u du'an tyuknibujtáku es yajkuydyñut ko tpaadut ja tiempu.

¹¹ Ja'agyujxm ko ti'igyu n'ijtum mudu Kristü, paaty ja Dios oj xywyin'ijxum jékyp es tpujtáky es n'ijtum ja'a muut, di'ibü tyiimpy tügekyu éxtum t'oyjyawu. ¹² Du'an ttuñ ko uudsuty, di'ibü jawyiin ja Kristü myubujktu, njiky'áttut wi'ixü Dios awdaty 'lyítut ko tmudaty ja muj'ajtn. ¹³ Nandu'an ja Dios ttuñ mut miidsuty. Ko miits xymyudoodu ja oybyu ayuk di'ibü ñimadyakypy ja nitsokun, pes net xymyubujktu ja Kristü, es ja Dios m'axájudu éxtumu jya'ay es mmooyudu miidsuty ja Espíritu Santu di'ibü naty tü twanda'aky. ¹⁴ Es mut ko Dios mmooyudu ja Espíritu Santu, yu'u muut ya'ixy ko miits mja'ay'ajtdup ja Dios. Pes ja Espíritu Santu yu'u du'an éxtum tu'ugu ijxwu'amun jawyiimbu, es du'an tyudydyku ko Dios tkuydyuna'añ di'ibáty tü twanda'aky, es du'an awdaty 'lyítut ko du'añum tmudaty ja muj'ajtn.

Paablü kyajxta'aky es tja'aygyuda'aky ja Dios

¹⁵ Paaty kots oj nnijawu ko miits tü xy'axájudu ja Kristü es ko xytsyoktu ja di'ibátyu Dios jya'ay'ajtypy, ¹⁶ du'añumts nja'aygyuda'aky ja Dios miitskyujxmty, njamyejtsypyats miits kots ngajxta'aky. ¹⁷ N'amdeebys ja Nwindsün'ajtum Jesukristü Dyios, ja Dios Teety di'ibü ni'igu muj'ajtn myudajtypy, es mmo'oyadut ja Espíritu Santu di'ibü yajkypy ja wi-jy'ajtn esü ja'ay dyajtknijáwut ja tny'ajtn, du'an miits ni'igu oy xy'ixy'átut ja Dios Teety. ¹⁸ N'amdeebys ja Dios nandu'an es tkujaj tkudu'xut yu mjet mwinma'añuty, es mdukni-jáwudut di'ibü dun mbátudup ko yu'u tü

mwówudu es mja'ay'ata'anudu. Wa'an mduknijáwudu ja kuma'añu mǽjpu es oy di'ibu Dios pyujke'kypy mut ja di'ibáty 'yaxájudup ja Jesús. ¹⁹Wa'an yu'u mdukjaygyúkudu ko yu Diosu myuk'ajtun kyaj tmadaty ja kyugujxun, ja'a ko yu'u yajtiimpy tugekyu tyadu muk'ajtun ma udsajtum ko nmubujkum ja Jesukristu, ²⁰es nan ja'ayumu tadu muk'ajtun di'ibu ya'ijxu ko Jesukristu dyajjikyppejky jatugok es dyajnaxwe'tsy 'yaga'andsyoo tsajpótm. ²¹Dios pyujták ja Jesús es tniWindsun'átut tugekyu yu muk'ajtun, kutujkun esu madakun, es ja Jesús du'un 'yana'amut kyaj jyaty-imtyámyuty, nandu'un winu xuu winu tiempu. ²²Pes du'un ja Dios tmooy ja kyutujkun ja Kristu ma tugekyu di'ibu ijtp oymyaaty, es nandu'un tpujtáky ja Kristu es tnigopk'átut ja mubujkputujk. ²³N'okpujtákum ko yu Kristu du'un éxtum ja kubajk di'ibu wyijts'ye'epy ja nini'x, es du'un ja mubujkputujk éxtum ja nini'x. Myudajtypy ja Kristu nidugekyu ja mubujkputujk es ijtp ma tugekyu it lugaar.

Dios myay'ajtungyujxmu ja'ay ñitse'eky

2 Du'un miidsudyu naty éxtumu o'kpuaty mut yu'ugyujxm ko kyaj ja Dios xymyumdoodu es mbojputuundu, ²xypyaduundu naxwíñudu ja'ayu wyinma'añuty es xypyanyujxtu ñu'u tyu'u ja mǽjku'u di'ibu 'yane'empy nidugekyu di'ibu kyajpyum tmumudoy ja Dios. ³Nidugekyu udsajtum nandu'un tũyyp njiky'ajtum éxtumu taaduty, es oj njiky'ajtum extum jyunandu ja ngu'am winma'añ es ndu'unum di'ibu tsyojktup ja nnini'x'ajt ngubajk'ajtum. Nja'amí'in nja'ajajtum es xyñitujkum yu tũydyu'unun di'ibu Dios yajkypy, ti'igyu mudu taaduty. ⁴Per ja Dios

jyantsymyudajtypy ja mǽj pa'ayo'on es nugoo oj xyjantsytsyojkom, ⁵paaty, oyu naty nja'ijtumbu éxtumu o'kpu mut yu'ugyujxmu nbojpu'ajtum, xymyo'oyum ja njiky'ajtum'ajtum ti'igyu mut ja Kristu. Pes mut ja tsyojkungyujxm esu pya'ayo'on ja Dios tu myajnitso'ogudu. ⁶Es ko n'axájum ja Kristu éxtumu nYajnitsokpu'ajtum, Dios pyujtákyu éxtum xyajjikypyujkum ti'igyu mut ja Kristu es xya'ijtum muut tsajpótm. ⁷Tyaadu ttuun es dya'íxyuty winu xuu winu tiempu ko nugoo xyjantsytsyojkom mut ko dyaky ja 'yoyjyot mut yu'ugyujxmu Jesukristu. ⁸Ja'a ko Dios may'ajtum mdu'unxudu, paaty mnitso'oktu mubujkungyujxm, kyaj ja'agyujxm di'ibu mduundu o mwinmaaydyu, Dios namay'ajtungyujxmu'u du'un. ⁹Paaty kyaj ni wi'ix tsoo mbaat ngamuj ngapátum, mut ko ja nitsokun kyaj nmudajtum ja'agyujxm ko tii udsajtum ndu'unum, yu'u taadu ñayajkypy ja Dios. ¹⁰Mut ko Dios yu'u du'un oj xyajkójum es yu'u du'un tyuknibujtáku ko udsajtum, ti'igyu mut ja Kristu, njiky'ajtum tu'ugu jiky'ajtum ja oybyu, du'un éxtumu Dios tu xtyuknibujtákum.

Agujk'ajt jotkujk'ajtum Kristukyujxm

¹¹Miits púnuty kyaj 'yisraelítuty, "kyaj tsíkyuty" mǽjjudu púnuty naydyíjudup "tsíkyuty", púnuty yajtsujktup waanu ma ja yedyujk'ajtum**. ¹²Jamyatstu ko tũyyp mga'ijttu Kristu muut, kyaj 'yity mbaadudu ja kajxy'átypyu ko Dios ja wandakun dyajwe'emy mudu israelítuty. Du'un ijty miidsuty ya naxwíñ, kyaj ijty ja Dios xy'ixy'attu es ni ti ijty xykajajp'íxtu. ¹³Miidsuty di'ibu naty mǽjagam'ajttup ja Dios, tyam m'ittu

**2:11 Ix Lukus 1:59.

ti'igya mudu Jesukristu; ja Kristu, mut ja ñe'pyñgyujxm tu myajmínudu wingón ma Dios. ¹⁴Kristu yu'u du'un yajti'igya di'ibu israelitu es di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es du'un tyam n'ijtam tuk kajpn je'eyu. Mut ja kyua'm nini'x Kristu yajjugák ja naymyudsip'ajtuk di'ibu naty nmudajtam. ¹⁵Kristu yajkugujxu tugekyu ja israelitu 'yana'amun es ja kyubojkun. Du'un ttuun es ja majtsk naxpu ja'ayuty tyi'igut mut yu'u ku'am, es du'un dyajxeemy ja naymyudsip'ajtuk. ¹⁶Mut ko Kristu 'ye'ky kruuzkujxy, ja'a oj dyajkéxy dyajnáxy ja tsip, es dyajnaymyu'oybyujkudu di'ibu israelítuty es di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

¹⁷Du'un ja Kristu dyajmiiñu tyadu oybyu ayuk ma yu ti'igya'ajtan ma miidsuty di'ibu naty mujagam'ajttup ja Dios, es nandu'un udsuty, israelítuty di'ibu ijttubu naty wingón ma ja Dios. ¹⁸Es tyam nidugekyu udsajtam, du'un éxtum di'ibu kyaj 'yisraelítuty es di'ibu israelitu, nmudajtam ja Espíritu Santu es mbaat njo'omum Dios Teety wyindum mut ko n'ijtam ti'igya mudu Kristu. ¹⁹Pes mut yu'u tyam miits mganakyjyagam'ittu ma Dios, ti'igya m'ittu mut ja Diosu jya'ayuty éxtum pánuty tsunaaydyup tuk juun tuk tujk. ²⁰Du'un miidsuty éxtum tu'ugu tujk di'ibu yajpojtsu'kp ma yu apóstuluty esu Diosu kyugajxpu ñikujxmuty, du'un yu'ujuty éxtum ja potsy'ujxun, es ja Jesukristu yu'u du'un éxtum ja muj tsaa di'ibu myajts'ijtaapy tugekyu ja potsy. ²¹Pesu Jesukristu yu'u du'un di'ibu myudunaapy ja potsy extu ko ja potsy 'yabátut tu'ugu tujk di'ibu wa'ats es ma ja Dios tsyuuu. ²²Paaty mbaat nju-na'anum es n'okpujtákum tu'ugu ijpajtan. Ko miits m'ittu ti'igya mut ja Kristu, du'un miidsuty éxtum ja tsaa di'ibu ja Kristu yajtiimpy ma ja tujk tkojy ma Dios tsyuuu Espíritu Santukyujxm.

Paablu tyuunk ma ja mubujkputujk

3 Paatykyujxm uj Paablu, n'ityuts tsimy mut yu'ugyujxmu Jesukristu, es xytyuk'oy'áttut miidsuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty.

²Pes tuy'ajtanuts njawu ko tu xymyudowdu ko Diósuts ja may'ajtan xytyu'unxu esuts tu xytyuknipeky es miits n'awánudut ja Diosu 'yayuk. ³Dios ya'ijxu di'ibu tyuknibujtáku di'ibu ijty kyayajnijáwu esu Diósuts xytyuknija'ajuts uj, éxtum waanu tu n'awánudu ya nekykyujxm, ⁴es ko xykyajxtut, mbaat xypyuktu kwentu kots uj nnijawu ja Kristu jya'a di'ibu ijty kyaj yajnijáwu. ⁵Es di'ibu ijty kyayajnijáwu, naamnum ja Espíritu Santu tu ttuk'ixtu ja Kristu 'yapóstuluty esu kyugajxputy. ⁶Yu'u du'unu tyaaadu: ko mut yu'ugyujxmu tadu oybyu ayuk ja ja'ay kyaj 'yisraelítuty di'ibáty 'yaxájudup ja Kristu, 'yaxájudup nandu'umbu ja kuma'añ éxtum ja di'ibu israelítuty. Es mut nidugekyu di'ibu 'yaxájudup ja Kristu, Dios tu pyujta'agadu nandu'un éxtum tuk pedazu ja Kristu ñini'x, ja'a njuna'anum ko Dios tu yajti'igya mut ja Kristu. Paaty nandu'un yajwa'xtup mut ja israelítuty ja kuma'añ di'ibu Dios wyandak mut ja Kristu.

⁷Diósuts xytyuk'ana'am esuts ngajxwa'xudu tyadu oybyu ayuk, es xymyooyuts ja madakan esuts ndúnut. ⁸Es óyuts uj ni ti ngatsoo'ajtpu mut oytyim pánuty di'ibu pyanujxtup ja Kristu, Diósuts tu xytyukkaduku esuts ngajxwa'xut ma yu di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ja di'ibu ni pún mbaat tkanija'adya'ay. ⁹Diósuts xytyuknija'adup es ndukjaygyúkduts wa'ats nidugekyuty ja ja'ayudyu tadu di'ibu ijty kyayajnijáwu, di'ibu myudajtypy pujke'eky ma naty kyajnum kyojy ja naxwíñudu, es extu tyam

yajnija'adsyoon. ¹⁰ Es ko Dios da'un ttuun, mbaat mubajkputujkkyujxm tni jawudu punaty myudajttap ja madakun es ja kutujkun tsajpotm, ko Dios myudajtypy mayñax ja wijy'ajtnun ma tugekyu di'ibu ijtp. ¹¹ Da'un ja Dios tkuydyuun ma yu Nindsun'ajtnun Jesukristu, di'ibu naty tu ttuknibujtaagu ma naty kyajnuma naxwñudu kyojy. ¹² Ja'a ko nmubujkum ja Jesukristu es xyja'ay'ajtnun, mbaat nmawingo'onum ja Dios amumdu'uk jot. ¹³ Nmunu'xtaktup es kudiibu miits mdsipka'axtut mut kots uj yam n'ayoy ja'agyujxm kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk ma yu di'ibu kyaj 'yisraelituty. Mbátudup miidsuty es m jotkujk'áttut, ja'a kots uj n'ayoy es oy mwu'umdu't mudu Dios.

Kristu tsojkan

¹⁴ Paadyuts nnaygyoxtnaay-dya'agyuty Dios Teety wyinduuy, ¹⁵ di'ibu yajkoj tugekyu di'ibu ijtp tsajpotm es naxwiñ. ¹⁶ N'amdeebuyts ja Dios Teety es mut ja muj'ajtnun di'ibu ni'igu myudajtypy, es Jya'ajungyujxm mmo'oyudut ja muk'ajtnun, ¹⁷ es mut ko miidsuty tu xy'axájudu ja Kristu éxtamu Yajnitsókpñ, n'amdeebuyts es ja Kristu 'yítut winu xuu winu tiempu m jodoty winma'añótyuty. Da'un miits xymyudáttut ja tsojkan, éxtam ti tukjijpyu 'yity, kyaj yi'xy. ¹⁸ N'amdeepy nbujktseebyuts es miidsuty, ti'igyu mut nidugekyu ja Diosu jya'ayuty, mbaat xyñijawudu di'ibu da'un yeñ, wooñ, kujxm es kuk ja Kristu tsojkan, ¹⁹ es xyñijawudut tadu tsojkan, di'ibu byeen ni'igu myújuty es kyaj mbaat njaygyukutya'ayum, es da'un Dios kexy ka'pxy jiky'átut ma miidsuty.

²⁰ Ja Dios, di'ibu myudajtypy ja muk'ajtnun es ttúnut waanu ni'igu kadiinun di'ibu udsajtnun n'amdo'om es nwinma'ayum, da'un ttúnut mut ja

myuk'ajtnun di'ibu tuump ma udsajtnun. ²¹ Wa'an ja'a mubajkputujkkyujxm esu Kristu Jesuskyujxm 'yity mujjáuwa junujx najtsnuxu es winu xuu winu tiempu. Wa'an da'unuty.

Ti'igyu nnayya'ijtnun Espiritu Santakyujxm

4 Kom uj tsimyja'ay'ajtpats mut yu'ugyujxm kots nmudún ja Nindsun'ajtnun, uj nmunu'xtaktupts miits es mjiky'áttut éxtam ja Dios ttseky, mut ko Dios tu myáxadu es mjiky'áttut da'un. ² Tuda'aky'áttu es oyjya'ay'áttu, es mudattu ma'xtujkun mut ja wiinkputy. Naybyudákudu nixim niyam mut ja oyjyotkyujxm. ³ Uxta'aydyu es xymyudáttut ja ti'igyu'ajtnun di'ibu ja Espiritu Santu yajkpy, es jiky'attu jotkujk nixim niyam. ⁴ Ti'igyu nnini'x'ajtnun mudu Kristu es ti'igyu je'eyu yu Espiritu Santu, da'un éxtam ti'igyu ja awijx jujp'ijxun di'ibu Dios xytyukniwo'om, ⁵ ti'igyu Nindsun'ajtnun, ti'igyu nubajtnun, ti'igyu mubajkun, es ⁶ ti'igyu Dios Teety di'ibu nWindsun'ajtnun nidugekyu udsajtnun es tyuñ ma nidugekyu udsajtnun, es jyiky'aty ma udsajtnun nidu'uk nidu'uk.

⁷ Tu Kristu xymo'oyum nidu'uk nidu'uk ja madakun éxtam ttseky. ⁸ Paaty jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtnun: Ko pyatujka tsajpotm, tmunejxy di'ibu naty da'un éxtamu tsimyja'ay, es tmooy ja madakun ja ja'ayuty.

⁹ Mbaat nnayyajtnun: “¿Ti 'yandijpyu tadu ayuk tsajpajnu?” Pes ja'a xytyukjaygyujkam ko jawyiinu naty tu kyuda'aky. ¹⁰ Es tadu di'ibu kadak, yu'u nandu'un di'ibu óknun patujka tim kujxm jam tsajpotm es 'yítut ma tugekyu di'ibu ijtp. ¹¹ Kristu ku'am di'ibu myooyu tyadu madakun yu tyadu ja'ayuty, tmooy naak es 'yapostolu'áttut, wiinkpu di'ibu

kyajxwá'xtup ja Diosu 'yayuk, wiinkpu di'ibu ñá'umoo tyu'umoodyup ja ja'ayaty, wiinkpu di'ibu ja mubujkputujk 'yijx'ijt kywentu'ajttup es dya'xpuktu. ¹² Du'un ttuun es Kristu t'axkujkudya'ayut nidugekyu ja Diosu jya'ayaty, es du'un yajxon tmadunat di'ibu ti'igy ijtup mut ja Kristu, ¹³ es du'un udsajtum nwu'umum ti'igy ma ja nmubujkun'ajtum es n'ixy'ajtum yajxon ja Diosu 'yU'unk, es nmayujum es nmadu'unam ja Dios éxtum ja Kristu ttuun. ¹⁴ Kyaj nnakyñaybyujákum uná'ku'ungun di'ibu janaam jatsojk yajtagajtsypy ja wyinma'añ mut ja wiinkpu xpujkan. Pes di'ibu du'un tyuundup, du'un éxtumu posta'agun di'ibu ja poj yajnujxup oytyim maaty, mut ko ñayyákyuty esu tadu andákpudy tyuk'xpu'akudat éxtum oy tsujpu di'ibu kyaj tyy'ajtunaty. ¹⁵ Nik ni'igu udsajtum nnaydsyokum nixim niyam, nmadyákum yu'uyu ja tyy'ajtun es nyaj'ya'kum ja nmubujkun'ajtum ko n'ijtum ti'igy madu Kristu di'ibu ijtup éxtum ja nini'xu kyubajk. ¹⁶ Kristakyujxm ñaybyudákudu ja mubujkputujk es ti'igy 'yittu éxtum tu'uk amuum nini'x; es ko ja mubujkputujk tyundu di'ibu oy, net myujpujta'agudu mubujkungyujxm es dyajmujtá'akudu ja naydsyoku.

Jembyu jiky'ajtun ko Kristu muut n'ijtum

¹⁷ Nduk'xpuktu es nduk'ana'amdu es oy xykyuydyundut di'ibu yam n'anmaaydyup. Kyaj xyñakypyanyujxtut ja kyostúmbruty es ja wyinma'añudy taaduty di'ibu kyajpu Dios tmadun, mut ko ni ti tkatsooty tadu di'ibu jaayum tyuundup. ¹⁸ Di'ibáty kuydu'unxudup kubi'its ku'ook yu tadu winma'añuty, tadu ja'ayaty nugoo 'yokjantsykyuju-un'áty'ajnu, kyaj kyajxyjaygyú'akudu es kyaj ttuktá'akudu tadu jiky'ajtun

di'ibu Dios yajkypy, ¹⁹ nugoo 'yokjantsytsyoydyu'unduk'ajnu es oytyiity t'aduunwinnáxtu, ttundu oytyim tiity di'ibu kyaj 'yóyaty, es kyaj ñay'aguwítsuty. ²⁰ Per ja Kristu kyaj mduk'xpuj'akudu es du'un mjiky'áttut, ²¹ pes miits mmadoodu di'ibu yu'u tyuk'xpuj'ak, es du'un xyjaygyuj'akudu wi'ixu du'un ja tyy'ajtun ma Jesús. ²² Paaty, éxtum ja ja'ay ñayñijéñuty es tnasjubipu wyitu pu'utypyu o di'ibu kyaj ñaktyuín, mastu'uttu miidsuty wi'ix tu mjiky'áttu madu m'axuk adsojkanuty di'ibu mnaydyukwin'u'unudu, pes myajtagooyunubu natyu m'axuk kostumbru. ²³ Nayyá'akudu es ja Dios mmo'oyudut ja jembyu jot winma'añ, ²⁴ es éxtum ja ja'ay ko tsyiida'ay es ttuktaku ja wyitu jembyu es wa'ats, nandu'un padu'udákudu ja jembyu jiky'ajtun di'ibu Dios yajkoj ko ñayyajnikojtútu, es ya'ixudu yu jembyu jiky'ajtun ja'agyujxm ko mjiky'áttu wa'ats es tyy'ajtun muut.

²⁵ Katu mnaky'anda'áktu, nik madya'áktu tyy'ajtun nixim niyam, mut ko nidugekyu nyajti'igyum, éxtum mbaat njana'anum tu'uk je'eyu nini'x di'ibu Kristu ñigubajk'ajtypy.

²⁶ Pan myajjot'ambujkudup, éxkum mut yu'u mbekykya'a. Katu xunaxy m'ákudu. ²⁷ Katu xylyugaarmo'oy yu mju'ugóp'ak es mmumada'agudut.

²⁸ Di'ibu ma'tsp, kyaj 'yokma'tsnut, wa'an oy ttuun es tmadátut tii es tpudá'akut di'ibu jam tagoy'ajtxudup.

²⁹ Katu mgo'oy'áw mgo'oygyajxtu, je'eyu kajxmadya'áktu di'ibu yajmujwiin yajkajaajup ja myubujkun pánuty myadoodup, es ttuk'oy'átut.

³⁰ Kyaj xyajmá'y xyajtajtut ja Diosu 'yEspíritu Santa, pes ja Dios tu tpujta'aky ma miidsuty éxtumu syeyu es m'ijxwá'umudut éxtum mja'a'átudu, es du'un myajtu'ukmujkta'ayudut

nidugekyu di'ibáty jya'a'ajtypy ma naty mmo'oya'anadu tukmuku ja nitsokun.

³¹Yajjuga'aktu tugekyu m'aku, tugekyu m jotma'tun, tugekyu mni'o'on es tugekyu oytyim di'ibudyu axuk'ajtan.

³²Oyjya'ay'attu es naymyama'xtukudu nixim niyam. Naybyojkpuma'xudu nixim niyam, du'an éxtum ja Dios oj mbojpuma'xudu miits mut yu'ugyujxm ja Kristu.

Wi'ix jyiky'áttut ja Diosu 'yu'unguty

5 Mut ko miits m'u'unk'átudu Dios, jiky'attu éxtum yu'u ttseky. ²Naydsyókudu nixim niyam, du'an éxtum ja Kristu oj xytsyoykum es ñayyajku udsajtumgyujxm éxtum tu'ugu borreegu'unk yaj'yáky windsu'kun ma Dios, es mut yu'u xyajpojpunitugo'oyum.

³Ja'a ko miidsuty ja Dios mja'ay'átudu, éxkum ko pún mnimadya'agudu tuy'ajtan ko ta miidsuty nidu'uk di'ibu m'induundap, o wiingátypyu axuk'ajtan, o ko miits m'adsojktap. ⁴Katu mgo'oygyajxtu o mguyxyi'iktu axuuk, ni'igu mbaadu Dios xy'awdattu es xyja'aygyada'áktut miidsuty, mut ko tu mdukniwa'adsudu es kyaj mdu'an'attu éxtum tyadu tugekyu peky. ⁵Mut ko miidsuty byeen yajxon xyñijáwadu ko di'ibu m'induump, di'ibu axuukpu tyiimpy o di'ibu meen'adsojpk (ja'a ko meen'adsojk, du'an yu'u éxtum ya'awdaty di'ibu kyaj Dyíosuty), kyaj pyaadyuty 'yíttut ma yajkutúktu ja Kristu es ja Dios. ⁶Paaty éxkum ko pún mwin'uunudu mut ja lyoku winma'añ, jyuna'anut ko Dios kyaj tyukkumadowa'añ mut ko ndu'unumu tyadu axuk'ajtan, pes yu'ugyujxm tyadu axuk'ajtan Dios tyukkumadowaampy jantsy tsaatsy nidugekyu di'ibu kyaj myumadóuty.

⁷Paaty katu muut mda'anmíky mwa'kmíky mudu tyadu du'ambu ja'ayuty.

⁸Nandu'an miits m'ijttu kubi'its ku'ook, per mut ko m'ittu ti'igy mudu Nindsun'ajtam, m'ijttap tyam ma ja jajun. Jiky'attu éxtum púnuty yo'oydyap ma ja jajun, ⁹pes púnuty yo'oydyap ma ja jajun, oyjya'ayuty yu'u, wa'ats es tuy'ajtan jyiky'attu.

¹⁰Naybyayo'oydyu es miits mjiky'áttut éxtum ja Dios ttseky. ¹¹Katu xytyundu di'ibu kyaj tyuñ, di'ibu tyuundap púnuty ja Kristu kyaj tmubaktu, ja'a mdúndap wi'ix xyajniguxu'áktut ko kyaj 'yóyuty di'ibu yu'u tyuundap. ¹²Pes extu tsoydyu'unum nmadyákum di'ibu yu'ujuty tyuundap ayu'udsyu; ¹³per pún yajnade'xypy tii ja jajun, ja'a xytyuk'ijxum wi'ix yu'u, ¹⁴ja'a ko ja jajun tugekyu dyajniguxu'kta'ay. Paaty jyuna'andu:

Jotwij, mij di'ibu maap, pudu'uk, katu m'ity éxtum o'kpu, es ja Kristu mgudu'x mgujájudut.

¹⁵Paaty nduknipaktu miits ko mnayjyujwijtsumbítudap. Katu mjiky'attu éxtum kujuunuty; ittu éxtum di'ibu wijy kejy. ¹⁶Tundu miidsuty byeen maanumu naty m'awaadsudut, mut ko 'yaxuuguty yu tiempu. ¹⁷Katu miits mjambittu kujuun. Jaygyúkudu wi'ixu Nindsun'ajtam ttseky es njiky'ajtam. ¹⁸Katu mmu'uuktu, mut ko taadu myajtu-gooyudap, nik oy ko mdu'umo'oyudut ja Espíritu Santu. ¹⁹Nayyajxonda'agudu nixim niyam mut ja Salmu esu uy di'ibu muut ja Dios yajmujáwu, yajnáxtu uy esu Salmu mwinma'añóty Nindsun'ajtam myuj'ajtungyujxm. ²⁰Du'uum xyja'aygyada'áktut ja Dios Teety mut tugekyu ja Nindsun'ajtam Jesukristu xyuugyujxm.

Wi'ix ja mubujkputujk jiiky'áttut ma jyuuu tyujk

²¹ Es mut ko nmay'ajt nwindu'kum ja Kristu, nayjaygyukudu nixim niyam.

²² Miits kasaadu toxytyujkuty, naygyubukudu es windsu'ugudu yu m'u'unk mña'ayuty, du'un éxtumxyup mnaydyukkudukudu ja Nindsun'ajtam. ²³ Pes yu kasaadu yedyujk myudajtypy ja kutujkun ma yu nudo'oxy du'un éxtum yu Kristu myudajtypy ja kutujkun ma yu mubujkputujk, es éxtum tu'ugu nini'x ti'igy yity mut ja kyubajk, nandu'un ja mubujkputujk 'yity mut ja Yajnit-sókpu. ²⁴ Per kom ja mubujkputujk naygyubukudup ma ja Kristu, nandu'un ja kasaadu toxytyujk naygyubukudup ma ja 'yu'unk ña'ay.

²⁵ Es miidsuty kasaadu yedyujkuty, mdsóktup yu m'u'unk mudo'oxyuty. Nandu'un jajtpu du'un ko ja Kristu ttsejky púnaty myubujktup es ñayyajku windsu'kun es yajnitso'ogudut.

²⁶ Du'un ttuun es xytyukmastútum ja axuk'ajtan, mut ko tu naty xyajwátsum mut ja Diosu 'yayuk, du'un éxtum mudu wa'ats nuu, ²⁷ es du'un ku'am ñaydyukwinguwa'agudut ja mubujkputujk, muj'ajtan muut, wa'ats, ni kyaxoodsuty, ni di'ibu axuk'ajtan tkamudaty. ²⁸ Nandu'un nidugekyu yedyujkuty ttsóktut ja 'yu'unk nudo'oxyuty éxtum ñaydsyékyuty ku'am. Di'ibu tsyejpy ja nudo'oxy, naydsyokkubu du'un ku'am. ²⁹ Ni na'anum pún tkamudsip'aty ja ky'uam nini'x, nik ni'igu tmo'oy ja jye'xypyéky es tkwentu'aty yajxón, du'un éxtum ja Kristu ttuun mut udsajtam di'ibu ndu'ukmujkum mut ja'a, ³⁰ mut ko ndu'un'ajtam éxtum mbaat njuna'anum nan xyñini'x'ajtam. ³¹ Pes ja Diosu jyaaybyajtan jyuna'añ: "Paaty ja yedyujk 'yabekyu ma yu tyaak tyeeduty es 'yítut yu'uyu

mut ja nudo'oxy, es du'un yu'ujuty 'yítut ti'igy éxtum jyawu tu'uk."

³² Xytyuk'ijxum yu'u wi'ix ni'igu tyimmájuty di'ibu ijty kyayajniyawu. Ja'ats n'andijpy ja Kristu es ja jya'ayuty. ³³ Yu'u du'un jujp'am es miits xytsóktut yu mudo'oxy éxtum mij ku'am, es yu kasaadu toxytyujk twindsu'ugudut yu ña'ay.

6 Miits u'unk una'kuty, mumadowdu mdaak mdeety yajxón ja'agyujxm ko mja'a'ajtudup ja Nindsun'ajtam, mut ko tyaadu du'un pyaadyuty. ² Ja jawyiimbu ana'amun ma Dios wandakun tpujtáky, du'un jyuna'añ: "Mwindsu'ugup ja mdaak mdeety ³ es ja Dios mmo'oyudut tu'ugu jiky'ajtan ja oybyu es yeñ ya naxwiiñ."

⁴ Es miits u'unkteedyuty, katu nugoo xy'oodu es xytyundu m'u'unguty éxtum je'eyu xyajjot'ambuka'andu, jujwjtsum-bítta ni'igu yajxón es tuk'ixtu wi'ixu du'un ja Kristu ttseky es njiky'ajtam.

⁵ Miits mmuduumbuty, mumadowdudup ja mwindsún mwindájuty ya naxwiiñ. Tundu mudu oy'aq oyjyot, éxtum jyawu xymyudún ja Kristu.

⁶ Mudundu yajxón, kudii jaayu ko m'ixadu es oy mut mwa'umdat. Pes tundu miidsuty xonda'aky'aq xonda'akyjyót éxtumxyup xymyudundu Kristu, mut ko du'unu dan ttseky ja Dios. ⁷ Tundu tsuj yajxón, éxtumu Nindsun'ajtam Jesukristu myaduumba, es kudii éxtumu ja'ayu myaduumba. ⁸ Pes mnija'adup ko nidu'uk nidu'uk, oyyu'adyu muduumba, o yu windaj o windsún, 'yaxájup ma yu Nindsun'ajtam Jesukristu éxtumu naty ja oybyu tu ttuñ.

⁹ Es miidsuty windsún windájuty, nandu'un xytyundut mut ja mduumbuty, es katu xy'adsu'uk xy'ajawudu. Jamyatstu miidsuty ko yu Nindsun'ajtam Jesukristu di'ibu ijtp tsajpótm, mniWindsun'ajtudup

miidsuty ti'igyu mut ja mduumbuty, es yu'u kyaj t'ixy púnu du'un windsún windaj o púnu du'un mduumbu, mudu tuy'ajtun tpayo'oydya'ay tugekyu.

Di'ibu mudsip'ajttup ja mubujkputy

¹⁰ Mugu'ugítuty, éxtum tim okpu ngajxwíjúnuts n'anuumadu ko muk mnaybyujta'agudut ti'igyu'ajtungyujxm ma Nindsun'ajtum, di'ibu ni'igu muk'ajtun myudajtypy. ¹¹ Éxtumu soldaadytú ñayxyóxadu mut ja pujxn éxtumu wit es ñaygyuwa'anudut ma ñejxy tsiptuumbu, nayxyóxadu miidsuty mut di'ibu Dios myeepy ja jya'ayuty, es du'un mbaat xymyumada'aktú di'ibu mut ja mujku'ugópk mwin'u'ana'anadu.

¹² Mut ko yu nmudsip'ajtum, kyaj yu'u jya'ayuty. Di'ibu udsajtum nmumada'aga'anum, yu'u taadu nidugekyudyu mujku'u esu ka'oybyu di'ibu ana'amdap es yajkutujktup kubi'its ku'ook ya naxwiiñ es púnuty jam tsajpótm di'ibu kyaj tmumadowdu Dios. ¹³ Paaty, éxtum tu'ugu soldaadu ta'tspéky ñaybyujta'agyuty, nandu'un miits ta'tspéky mnaybyujta'agudut mut tugekyu di'ibu Dios yajkypy, es du'un xymyumada'aktut miidsuty ko ja mujku'u muut mdsiptúndut ko naty myiñ ja ayo'onxuu. Es ko naty tu xyajkúxtu miits ja mdsiptu'ununuty, nayya'ítadu amumdu'uk jot ma Dios.

¹⁴ Pes du'uñam du'un mnayya'ítadut. Tim jawyiin, pujta'aktú ja tuy'ajtun éxtumu mwaunun, es net xypyujta'aktut ja mwa'ats jiky'ajtun éxtumu mgaatsywyuunun, es yu'u muut mnaygyuwa'anudut; ¹⁵ es naygyu'ugudu mut ja ayuk esu xykajxwa'xtut ja ayuk di'ibu yajmiimp ja jotkujk'ajtun, ¹⁶ es éxtumu soldaadu tmudaty ja 'yeskuudu, mubaktu miidsuty ja Jesukristu, mut ko mudu tadu mubujkun mbaat xya'aduktu

ja jaundi'pxn di'ibu ja ka'oybyu ñasmajtsup ma miidsuty. ¹⁷ Es éxtumu soldaadu tpujta'aky ja pyujxngúp es dyajtse'egyu kyubajk, pujta'aktú miidsuty ja nitsokun, es yajtúndu ja Diosu 'yayuk éxtum ja espaadu di'ibu ja Espíritu Santu yajkypy. ¹⁸ Katu xymyastu'uttu ja kajxtákun; du'uñam amdow pujtsówdu ja Dios éxtum ja Espíritu Santu mnu'umo'oy mdu'umo'oyadu. Nayya'ítadu wijy kejy, katu mmudsipka'axtu, es ninu'xta'aktú nidugekyu Diosu jya'ayuty. ¹⁹ Xyñigajxtaaguduts uj nandu'un, esudsu Dios xypyudáktut es ngajxaduts, es muk aa muk jot nya'uxpákduts wa'atsti'knu di'ibu ijty kyayajni'jawa, du'un éxtum ja oybyu ayuk jyuna'añ. ²⁰ Tyaadu du'un di'ibudsu Dios xytyuk'ana'am esuts ndúnut, es tyámuts ngutsimdsyuuu mut kodsu tyaadu nduñ. Kajxta'aktú esu Diósuts xymyujaa'mo'oyut esuts uj ngajxtuda'agudut ni nu'un tsu'k ja'ajun, du'un éxtum pyaadyuty ngajxut.

Kajxpo'xun

²¹ Yu nmugu'uk'ajtum Tíkiku, di'ibu ni'igu ndsojkum es di'ibuts uj tyam oy xypyudujkup mut ja Nindsun'ajtum tuuunk, yu'u mdukmumadya'agudup pun wi'ixuts uj tyam n'ity es pun wi'ixuts uj tyam nduñ. ²² Paaty miits nduknigaxtu es mdukmumadya'agudut pun wi'ixuts uudsuty tyam n'ity, es mjotkujkudut.

²³ Wa'an ja Dios, yu nDeety'ajtum, esu Nindsun'ajtum Jesukristu, tmo'oyadu ja ti'igyu'át, ja naydsyoku es ja mubujkun, nidugekyu ja nmugu'uk'ajtum di'ibu pyanujxtup ja Nindsun'ajtum, ²⁴ esu Dios kunu'xadup nidugekyu di'ibu 'yaw-dajttup ja Nindsun'ajtum Jesukristu amumdu'uk jot winu xuu winu timpu.

Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Filipus Ja'ayuty

1 Uj Paablu, tukmuku mut ja nmugu'uk'ajtam Timotee, Jesukristu myaduumbuty. Ndukni-gajxtuptsu tyadu neky nidugekyu ja Diosu jya'ayuty di'ibu ijttup Filipus kajpnóty es di'ibuty kywentu'ajttup ja mubajkputujk mada pyudujkubuty. ² Wa'an ja nDios Teety'ajtam es ja Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudut ja agujk'ajt jotkujk'ajtam.

Paablu tnikajxtaagu ja Filipus mubajkputy

³ Tugok tugókuts miits njamyatstu, nja'aygyudákypyuts ja Dios mut miidsuty. ⁴ Kots miits nnigajxtaagadu, du'ñum xyonda'aky ja n'aa njot ⁵ mut ko tim jawyiin ko xy'amudoonajxtu ja oybyu ayuk es extu tyambaat, ti'igyu ndu'unum es yajkajxwa'xut ja oybyu ayuk. ⁶ Paaty ndukmu'awdajtupts ko Dios 'yaktunaambyum ma miidsu tyadu oybyu tuunk di'ibu tu dyajtsonda'aky, es ya'abatadya'ayaampy extu ko yu Nindsun'ajtam Jesukristu jyumbítut. ⁷ Mut ko xypyátputs esuts du'un nnayjyáwuty es njamyatstu mut ko njantsytsyoktu, mut ko miidsuty du'ñum xyajwa'xtu mut uj di'ibu Dios mmooyudap, du'un éxtum kots ndsimdsyuumu o kots ngajxwa'xyuts ja Kristu ñitsokun es nyajtaydyáku ja oybyu ayuk. ⁸ Pesu Dios ñija'ap yajxón nu'unuts miits njantsytsyoktu nidugekyu mut ja Jesukristu tsojkuñ, ⁹ es n'amdeepy nbujktseebyuts ja Dios es dyajmujwindáku ni'igu yu mdsojkuñ nixim niyam, es mduknijáwudut wa'atsti'knu wi'ixu du'un ja Dios tteky es njiky'ajtam, ¹⁰ es xywyin'ixtut miits

di'ibu du'un oy, es du'un mjiky'áttut wa'ats, es kyaj xymyudáttut ja pojpu extu ko Kristu myínut, ¹¹ es du'ñum mjiky'ajtunuty dya'ixudut ko Kristu mdukmudajtudap ja oybyu mjoy mwinma'añuty, es ko xymyay'at xywyindsu'ugadu ja Dios, es du'unu ja'ayuty tmay'at twindsu'ugadut es t'awdáttut ja Dios.

Xondakp ja Paablu ko Kristu 'yayuk yajkajxwa'xy

¹² Mugu'ugítuty, ndsejpyuts es xyñi-jáwudut éxtumts uj tu njaty tu ngubety, tu myujwinda'aky ja oybyu ayuku kyajxwa'xun. ¹³ Pes du'un nidugekyu ja soldaaduty ma ja Sésur pyalasyu esu wiingátypyu otyim madsooty ñi-ja'adap kots uj n'ity tsimy mut kots nmudúñ ja Kristu. ¹⁴ Es ko t'ijxtu ja nmugu'uk'ajtam ndsimdsyuumuts, may xyonda'aktu es tkajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk, es ni ti tkajáwadu, ni'igu tjot-mo'oydyu ja Nindsun'ajtam.

¹⁵ Tuy'ajtan ko naaguty tni-madya'aktu Kristu tsipkyujxm es naywyinnaxujawugyujxm, es tamu wiingátypyu tni-madya'aktu mut ja oyjyotkyujxm. ¹⁶ Púnuty ñimadyáktup ja Kristu mut ja oyjyotkyujxm, du'un ttundu mut ko xytsyóktuts es tnijáwadu ko tyaats uj esuts nnitánut ja oybyu ayuk; ¹⁷ es ta púnuty ñimadyáktup ja Kristu mut ko ñayya-jmujpudsuma'anadu ku'am, es kyaj amumdu'uk jot, je'eyu du'un ttundu esuts ndsipjáwut ya pujxndugóty. ¹⁸ Per oy mut oyjyotkyujxm o kyaj myut'oyjyotkujxmty, kyajxwa'xtubum ja Kristu 'yayuk; esu tyaadudsu du'un xyajjotkujkup es waanu ni'iguts xy'aktim'yajxonda'aky, ¹⁹ mut ko nnija'abuts ko pudsumaambuts uj pujxndugóty mut ko miits xyñigajxta'aktaduts es kots xypyuduku ja Kristu Jya'ajun. ²⁰ Pes n'awijxypyuts amumdu'uk jot

es ni na'ats ndsoytyúnut, per amuk jotmúkuts ti ndun ngajxut es da'uñam yaj'ixut ma uj ja Kristu myuj'ajtun, óyuts njiky'aty o óyuts n'eeke. ²¹ Mut uj, pun akjiky'ajtputs, n'akmudúnupts ja Kristu; es pun o'kputs, mut uj waanu ni'igu 'yóyuty. ²² Es pun mut kots n'akjiky'aty, mbaadudsu da'un ni'igu nmudún ja Kristu. Kyajts nnijawu di'ibuts njotmo'oyup. ²³ Du'unuts uj éxtum tu'ugu ja'ay 'yity adijmíky anajñ aga'añ: njatsejpyuts esuts uj n'oogut esxyupts n'ity mut ja Kristu. Waanu ni'igu 'yóyuty mut uj, ²⁴ per mut miidsuty, waanu ni'igu 'yóyuty esuts n'akjiky'átut ya naxwiñ. ²⁵ Kots da'un ndukm'awdaty, nnija'abuts uj ko akjiky'ataambuts ya naxwiñ es nbudékudut miidsuty es ndukmudúndut ja Jesús, es myuj myáyut ja it xo'onun di'ibu mmudajttup mubujkungyujxm, ²⁶ es da'un kots n'ítut jatugok mut miits, mmudáttup wi'ix tsoo waanu ni'igu m'it mxóndut mut yu'ugyujxm Jesukristu.

²⁷ Per wa'ants xyjaty tits xyjajtp: nayya'ítudu da'uñam éxtum ja oybyu ayuk di'ibu Kristu ñimadyakypy, es da'un óyuts xyjanasmajtsubu es nujx ngu'ixtu, o óyuts n'aktim'ijtpu tsimy esuts pun xyñimínut es xytyukmumadya'aguduts wi'ix miits mjattu, nnijawuyaambyuts ko miits ti'igyu mnayya'ítudu muk aa muk jot ja mubujkungyujxm di'ibu yajpátp ma ja oybyu ayuk, m'aktundu ma xytyuk'ux-puktu ja oybyu ayuk, ²⁸ es ni na'a mganayyákudut ma yu mmudsípty es m'adsu'ugudut oynu'unun. Tyaadu ya'ijxup wa'atsti'knu ko tyugoya'andu yu'ujuty es ko miits mnitso'oga'andu. Diosu da'un ku'am di'ibu mmooyudubu tadu nitsokun. ²⁹ Pes mut yu'ugyujxm ja Kristu Dios tu mmo'oyudu ja may'ajtun kyaj jye'eyuty ko xymyubeky ja Kristu, nandu'un m'ayoy mut yu'ugyujxm ³⁰ es xytyúnut nandu'umbu ja tuunk

di'ibu éxtum tuuyup xy'ixtu ndúnuts kots uj ndsiptuun mut ja ka'oybyu, es xymyudowdu ko da'uñamts n'aktún.

Kristu yujy'ajtun esu myuj'ajtun

2 Pun mjotmukmooyudup ja Kristu, pun myajjotkujk'ajtudup ja'agyujxm ko mdsókudu, pun ja Espíritu Santu muut m'ittu, es pun mba''ayoodup ja ja'ayuty, ² mdúndup wi'ixuts uj n'it nxónut jotkuda'aky ja'agyujxm ko ti'igyu ja winma'añ xymyudattu, ti'igyu mnaydsyókudu nixim niyam, ti'igyu mnayjyáwudu es ti'igyu mjot mja'ajunuty. ³ Di'ibu mdúndup miidsuty ma mjiky'attu, ni ti xykyatúndut di'ibu je'eyu ku'am xytyuk'oy'áttut o mnaymyujpajta'agudut mut ja wiingátypyu, naybyujta'agudu yuunk naxypy, es xyjáwut ko myújuty ja wiingátypyu es kudiinam miidsuty ku'am. ⁴ Wa'an nidu'uk nidu'uk miits t'uxta'aydu ja di'ibu tyuk'oy'áttup ja wiinkputy, kyaj je'eyu di'ibu ku'am mduk'oy'áttup.

⁵ Wa'an nidu'uk nidu'uk miits xymyudáttut ja mjot mwinma'añ éxtum tmudajty ja Nindsun'ajtum Jesukristu. ⁶ Oy yu'u da'uñam Dyiósuty, kyaj jyunáñ agwanu es dyajtúnut ja kyutujkun di'ibu myudajt, ⁷ es ñaydyukniwatsu di'ibu jya'a'ajtypy, es ñaybyujtáku éxtum tu'ugu maduumbu, es myiñ jyajty naxwiñ éxtumu ja'ay. ⁸ Es ko jya'ay'ajty, waanu ni'igu ñaybyujtáku yuunk naxypy, es tmumadooy ja Dios Teety, extu tkupejky ja o'kun kruuzkujxy. ⁹ Paadyu Dios tu myo'oyuty tugekyu muj'ajtun esu ana'amun, es pyujtáku éxtumu Wyindsún nidugekyu ánklesuty es ja ja'ayuty di'ibu jaa, ¹⁰ da'un nidugekyu yu'ujuty oytyim maaty, oytsyajpótmuty, oyñaxwiñuty es oyñax patku'puty, nidugekyu yu'ujuty ñaygyoxtonaaydya'agudut ¹¹ es

t'axkáptut ko Jesusu du'un Windsún ma tugekyu. Du'unu tadu yajtúnut Dios Teety myuj'ajtungyujxm.

Du'un ja mubujkputy éxtum ja mudsa'a

¹² Mugu'ugítuty, du'un éxtumts miits du'unum xymyudoodu, es kyaj jyaayuty je'eyu kots n'ijty ma miidsuty, es tyam waanu ni'igu kots n'ity jagam ma miidsuty, tundu wi'ix oy mwu'umduť mut ja Dios, es mmudáttup ja tsu'ugu ko du'un xykyatúndut, ¹³ ja'a ko Dios du'un tyi-impý ma miits m'aa mjótuty, ja'a mwin-ma'añmyooyudup es xytsyóktut ko xytyúndut di'ibu yu'u tsyejpy.

¹⁴ Tundu tugekyu, ni mga'ákudut es ni mganaygyugajxudut, ¹⁵ es du'un xya'ixudut ko m'u'unk'átudu Dios es ko mjiky'attu wa'ats, es kyajpu mbojpu. Du'un mjiky'áttut ma tadu axuk ja'ayuty esu kujuundujkuty ya naxwiiñ, du'un m'íttut ma yu'ujuty éxtumu mudsa'a ko jyajy tye'xy ma koots itun. ¹⁶ Pun mduundubu du'un miidsuty, nmudajtypyuts wi'ix tsoots n'it nxónut ko myínut ja Kristu, mut ko ya'ixut ja nduunguts ko kyaj tu ñapa''aty. ¹⁷ Oyuts n'oogut éxtumu windsu'kun esudsu nne'pyñ tyam yóktut éxtum di'ibu yajtuknitaambu windsu'kun, xondákputs ja'agyujxm ko miits oy xymyudundu ja Jesukristu mmubujkungyujxm. Xondákputs mut miidsuty, ¹⁸ es ndsejpyuts es nandu'un mxonda'áktut mut uj.

Timotee esu Epafroditu

¹⁹ Ko Dios jyuna'anut, ngaxaambyuts tsojku Timotee es min xy'awánuts wi'ix m'ittu miidsuty, es du'un xyajjotku-jkuduts. ²⁰ Pes kyájuts pán nmudaty ja wiinkpu di'ibuts maut tyi'igyu ja n'aa njótuts, es mnimay mnidájudu wi'ix m'íttut yajxón miidsuty. ²¹ Nidugekyu yu wiingátypyu, yu'u

je'eyu wyinma'añ'ajtypy di'ibu ku'um tyuk'oy'átup es kyaj tkajxwa'xa'añ ja Jesukristu 'yuxpujku. ²² Per miidsuty byeen yajxón xyñijáwudu ko éxtum tu'ugu u'unk una'k tpuđuku ja tyeety, du'unuts ja Timotee tu xypyuduku kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk. ²³ Paaty jantsy je'eyuts uj nnijáwut wi'ix tyu'uwítsy yu njotmáyuts, ndu'unuts njajuna'añ es nduknigaxa'añ ja Timotee. ²⁴ Ndukmu'awdajtupts ja Dios ko tsojkuts uj nandu'un nnujxut.

²⁵ Du'unuts tu nwinmay ko ngajxambítut yu Epafroditu, di'ibuts uj maut ti'igyu nduñ esuts maut nyajjupjugóy ja axuk'ajtun, ja'a di'ibu miits xytyuknigajxtu esuts xypyudúktut mats ndsimdsyuanu. ²⁶ Pes yu'u byeen mjawin'ixa'anudu jatugok nidugekyu miidsuty es amaymyaut jotmaymyaut ko miidsuty tu xymyudowdu ko tu pyékyuty. ²⁷ Es tuy'ajtanu'u ko tu pyékyuty, pes jatim jawaanu tu jya'eeky; peru Dios tu pya''ayóyuty, es nandu'un uj, kudiibuts njátut ni'igu o'ktáy. ²⁸ Paaty byeen njantsytyuknigaxandu miidsuty es mxonda'áktut jatugok ko xy'íxtut, es xonda'agupts mut miidsuty mut ko Epafroditu jya'tut oy muk ma miidsuty. ²⁹ Axájudu xonda'aky'aa xonda'akyjyót éxtumu nmumuduumbu'ajtum ma yu Nindsun'ajtum, es tsoktu byeen nidugekyu di'ibu du'un éxtum yu'un. ³⁰ Pesu Epafroditu jawaanu tu kya'eeky ko tmuđuñ ja Kristu, es ñaybyujtáku ma kyudsu'uguty kots xypyudujku ma miidsuty kyaj mbaat xypyudujkudu.

Tsobatp ko Kristu ya''axaju éxtumu Yajnutsókpu

3 Mugu'ugítuty, xonda'áktu Nindsun'ajtumgyujxm. N'anmaayumbijttup di'ibu tu n'ok'anmaabyudu. Kyajts ni ti nay'adsijpun ngajawu es n'anuumut

janaam jatsojk yu ngajxwíjúnuts, mut ko du'un miits kyaj xyja'aydyugódyut.

²Naygywentu'átadu es kyaj mwín'uunúdu di'ibu mduk'ux-pukánudup di'ibu kyaj tyu'y'ajtanuty, es mdukudijuyánudup es myajtsúktut waanu ma yu myedyujk'ajtan^{††}. ³Per udsajtum du'un meeru ja ijsxw'umun nmudajtam di'ibu myudajttap ja Diosu jya'ayuty, n'awdajtam ja Diosu Jya'ajan muut es nxondákum mut ko xyja'a'ajtam ja Nindsun'ajtam Jesukristu, es kyaj n'ajot'ajtam ja nikujxyadu. ⁴Ta may ja ja'ayuty di'ibu naymyujpújtákudup mut ko tu tkuydyuñu tadu kostumbru. Mut kooxyup yu'uyu ko nguydyu'unum ja kostumbru es tsyobátxyup oynu'unun, uj nandu'un mbaatxyupts nnaymyujpújta'agyuty waanu ni'igu kudiinumu wiinkputy. ⁵Nyajtsijkyuts uj ko tyuktujxubejty madsu naty tu nmiñ tu nja'ty naxwiiñ, israelitu ja'ayuts uj, Benjamingu tyuump 'yaats, ebreeu ja'ayuts uj, ebreeu ja'ay 'y'u'unk, es éxtumu Moisesu 'yana'amun yajpadúñ, fariseeuts 'yijty; ⁶es di'ibuts ni'igu nduun, njantsypyajudijttákuts ja di'ibu myubujktu Jesús éxtum ja Kristu, es nguydyuunúts ja Moisesu 'yana'amun éxtumts ni pán mbaat xykyani'uunu mut ti peky. ⁷Per mut yu'ugyujxmu Jesukristu, tugekyu tyaadu di'ibuts uj ijty nmujpújtákypy, tyam nbujttákypyuts éxtum ni ti tkatsooty; ⁸kyajts uj ti nnekyjyawu ko yajtukmu'ijxkijxyu ja oy'ajtan di'ibu yajmudajtp ko Jesukristu ya'ix'áty, uj nYajnitsókpá. Kristukyujxm tugékyuts tu nmastu'utta'ay. Posta'agun njáwuts tugekyu tyadu esuts nganarátut ja Kristu, ⁹esudsu naty tu nwe'emy ti'igyu mut yu'u. Kyajts uj n'uxta'ay esuts nwu'amut oy mut ja Dios ja'agyujxm kots njakuydyuna'añ ja

ana'amun, ja'ats n'uxtaapy wi'ixuts oy nwu'amut mut ja Dios mut ko Dios oy tmutwe'emy ja ja'ay ja'agyujxm ko tmubuktu Kristu. ¹⁰Ja'ats ndsejpy es uj n'ixy'átut yajxón yu Jesukristu, es yu'u tyúnut mats ja njiky'ajtan mut ja myuk'ajtan di'ibu myudajit ko jyikypyejky. Ndsejpyuts es nmunax nyajnáxut ja ayo'on éxtum oj jyaty, es du'un n'ítuduts éxtum yu'u ko 'ye'ky, ¹¹es oy tymwi'ix tsooty ndúnupts esuts njikyppékat kots n'oogut.

¹²Kyajts uj n'andijy kots tu tugekyu yu'u nbattaayñu o kots uj kexy ka'pxy n'óyuty éxtumu Dios ttseky, per nmu-jaats ndiimpy mabaaduts nmada'aky esuts nguydyúnut ja winma'añ di'ibu Jesukristu myudajit ko dyajtsondáky esuts xyja'a'áty. ¹³Mugu'ugítuty, uj kyajts njuna'añ ko tuts nganaraty ja may'aty. Ta tu'uk di'ibuts tuy'ajtan ndiimpy. N'okja'aydyugóyuts di'ibu tu ñajxnu, esu nmujaa nyajtúñ mabaaduts nmu-da'aky es nmumuda'agudut di'ibu mi-impnum. ¹⁴Du'unuts uj éxtumu ja'ay di'ibu muk puy'kp es jawyiin jya'-ta'añ ma kyuguxu ja puy'kn, esu Dios xymyo'oyudats ja may'aty di'ibu Jesukristukyujxm xytyukniwowu esuts njiky'átut jam tsajpótum.

¹⁵Nidugekyu udsajtam di'ibátyu Dios tu ttukjaygyuku yajxón di'ibu yu'u tsyejpy, du'un njiky'ajtam. Es pan jaa ti oynu'unun xywyinmaydyu miidsuty mut ja wiink winma'añ, wa'an ja Dios mmo'oyadu jaygyujkun es xyjaygyúkudut di'ibu du'un tuy'ajtan. ¹⁶N'okjiky'ajtam éxtumu Dios tu xytyukniija'am.

¹⁷Mugu'ugítuty, jiky'attu éxtumts xy'ixy njiky'átyuts uj. Nandu'un xypya'ixtat di'ibáty nandu'un jiky'ajttap éxtumts uj njiky'aty. ¹⁸Ja'a ko ta may di'ibu jiky'ajttap éxtum tu

^{††}3:2 Ix Lukas 1:59.

n'ok'anmaabyadu kanak ok nibadu'uk, es tyam extu jiibyuts n'anmaayumbittu ko myudsip'ajttap ja Kristu, kyaj tsoktu es ya'anuumudut ko Kristu 'ye'ky kruuzkujxm, ¹⁹paaty patup nujxut ma ayoodákn. Jam ja wyinma'añ tpujta'aktu ma ja kaaky je'xy es tyukmuj tyukpatudup di'ibu tsoydyu'un muut. Yu'uyu je'eyu wyinmaaydyup di'ibu ya naxwiiñ. ²⁰Per udsajtam, tsajpótmadu ja'ay'ajtam, es n'awijx njajp'ijxum es jam kyuda'agut yu n'Yajniitokpu'ajtam, yu Nindsun'ajtam Jesukristu. ²¹Yu'u yajtagatsup ja nnini'x'ajtam di'ibu ayoop, es du'un kyuxu'ugut éxtamu kyum nini'x di'ibu jyantsymyudajtypy ja muj'ajtam; du'un ttúnut mut ja myuk'ajtam esu kyutujkun di'ibu muut 'yane'emy ma tugekyu di'ibu jaa ijtp.

Ijtp nxondákum ma Kristu

4 Paaty mugu'ugítuty, di'ibuty njantsysojktup es njantsy'ix-a'andú, xytyukxondákupts uj miidsuty. Akpanujxtu Nindsun'ajtam amumdu'uk jot.

²Nmánu'xtákypy mij Evoodu, es nandu'un mij Síntiku, es xymyastu'uttut yu mdsip tuunk winma'añuty, es yajkúx yajnáxtu otyim tii tyimwi'ixuty, éxtam tukka'axpun ma yu Nindsun'ajtam. ³Es mij Sísigu, di'ibuts oy xypyudajku ko nmudu'unum ja Nindsun'ajtam, n'amdeepy nbujkseepy es xypyudákut waanu tyadu nimajtskpu toxytyujk. Yu'uts xypyudajkudu es ngajxwa'xyuts ja oybyu ayuk, ti'igyu mut ja Klementu es yu wiinkpadyu nmumaduumbuty di'ibadyu xyuu jaaybyéty ijtp nekykyujxy, ja xyuuajuty pánuty myudajttap ja jiky'ajtam winu xuu winu tiempu.

⁴Du'áñm mxonda'aktut ma yu Nindsun'ajtam. N'ak'anmaayumbijttap es m'it mxóndut. ⁵Wa'an nidugekyu tnijáwudu ko miits xyñasjáwudu mut ja

ja'ayuty. Wingoomp ja Nindsun'ajtam Jesukristu.

⁶Katu mmay mdajtu, nik oy, pun ti tuun jajtup, kajxta'aktu es amdow pujktsówdu Dios, es xyja'aygyuda'aktut nandu'un. ⁷Netu Dios mmo'oyudut yu 'yagujk'ajt jyotkujk'ajtam, di'ibu waanu ni'igu myájuty kadiinam di'ibu ja'ay mbaat tjaygyuku. Esu tyadu agujk'ajt jotkujk'ajtam kyuwa'anup ja mjoj mwin-ma'añ ti'igyu mut ja Jesukristu.

May witstu ma tugekyu di'ibu oy

⁸Es tim ok, mugu'ugítuty, may witstu ma tugekyu yu'u: tugekyu di'ibu dun tuy'ajtam, tugekyu di'ibu nitujkup ja may'ajt windsu'kun, tugekyu di'ibu tuy'ajtam muut, tugekyu wa'ats'ajtam, tugekyu di'ibu oybyudsuump, es tugekyu di'ibu ya'oyñigajxp. May witstu ma tugekyu di'ibu dun oy es di'ibu nitujkup ja may'ajt windsu'kun.

⁹Tuunda'aktu di'ibu tu nduk'uxpeky, di'ibu tu ndukni'ixudu, di'ibu tu xymyudowdu njuna'añuts, es di'ibu tu xy'ixtu ndúñuts. Tundu du'un, es yu Dios di'ibu xymyo'oyum ja agujk'ajt jotkujk'ajtam, itap mut miidsuty.

Filipus ja'ay tmo'oydyu pudujkun ja Paablu

¹⁰Xondákpats byeen ma yu Nindsun'ajtam ko miits xyjamyátstuts jatugok. Kyajts njuna'añ ko tadsu naty xy'okja'aydyageebyudats, ja'a du'un mut ko kyaj tu m'awaadsu'áttu esuts xypyudákudut. ¹¹Kyajts njuna'añ mut ko tu n'ítyuts mut ja n'amay njotmáyuts, pes muyaak mubat yu'u es ngonformaráyuts mut di'ibuts nmudajtypy. ¹²Nnija'abuts wi'ix njiky'átut ko ti kye'ty es ko ti kyake'ty. Tuts nmuyujy esuts njotkujk'átut pun tits xyjajtp xykyubajtp, kots njotkuda'aky o kots nyu'eegyú, ko ti yajmudáty yajjaygyépy may

o ni tii. ¹³Mbaaduts oytyim tiity nwinguwa'agu, mut ko ja Kristu yu'uts xymyujameepy. ¹⁴Per miits mduundu oy kots xypyudujukudu mats n'amay njotmay.

¹⁵Miits Filipus ja'ayuty, byeen tsuj xyñijawudu kots ndso'oñ Masedoñu es nujx ngajxwa'xa'añuts ja oybyu ayuk, kyajpu wiinkpu mubujkputujk di'ibuts xypyudujukuduts. ¹⁶Kanak ok nibudu'uguts miits xytyuknigajxtu naybyuduku kodsu naty uj n'ity Tesalóniku. ¹⁷Kyajts jayam n'anuumudu du'un esuts xy'aktuknigáxtuduts ni'igu may'aty, ja'ats ndsejpy esu Dios mgunu'xudut ja'agyujxm ko du'un xytyuundu. ¹⁸Tuts n'axájudya'ay tugekyu, es tyam nmudajtypyuts extu nan ni'igu, mut ko Epafroditu tuts xytyukkuduku ja mmay'aty. Du'un yu'u éxtumu pa'ak xu'kpu di'ibu

yajtukwindsu'kup ja Dios, di'ibu kyupejkypy es t'oyjyawu. ¹⁹Paadyu Dios mmo'oyudup miidsuty tugekyu di'ibu myajtugoy'ajttup, du'un éxtum ni'igu oy'ajtum tmudaty tjaygyepy ma Jesukristu. ²⁰N'ok'awdajtum ja nDios Teety'ajtum winu xuu winu tiempu. Wa'an du'unuty.

Kajxpo'xun

²¹Yajnáxts ja nDioskajxy nidu'uk nidu'uk di'ibáty Dios ja'a'ajtudup. Yu nmugu'uk'ajtum di'ibuts jayam muut n'ity, nandu'un mdukniǵáxudu Dioskajxy. ²²Nidugekyu Diosu jya'ayuty mdukniǵáxudu Dioskajxy, es waanu ni'igu di'ibáty ijttup ma yu yajkutujkpu kopk ja tyujk, mdukniǵáxudu Dioskajxy.

²³Wa'anu Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu nidugekyu miidsuty.

Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Kolosu Ja'ayuty

1 Uj Paablu, mut ja Dios tsoy-
jkungyujxmuts xy'apostalu'átyuts
ja Jesukristu, ja'a njuna'anum
ko tu xykyéxyuts. Tukmuku mut
ja nmagu'uk'ajtam Timotee,
²nduknigáxtudsu tyadu neky ja
nmagu'uguty, ja Diosu jya'ayuty di'ibu
oy muduunup es ti'igyu 'yittu mut ja
Kristu es jyiky'attu Kolosu kajpnóty.

Paablu tnigajxtaagu ja Kolosu mubajkputy

Wa'anu nDios Teety'ajtam
mgunu'xudu es mmo'oyudu ja
agujk'ajt jotkujk'ajtan. ³Du'uñamts
nja'aygyuda'aky ja Dios, ja Nind-
sun'ajtam Jesukristu Tyetty, kots miits
nnigajxtaagudu, ⁴pes nmədoodu ko
xymyubuktu Jesukristu es ko xytsyoktu
nidugekyu di'ibáty ja'a'ajtudup ja Dios.
⁵Du'un xytyundu mut ko m'awijx
mjajp'ijxtup ja kuma'añ di'ibu Dios
xytyuknibujku'kum tsajpótm, du'un
éxtum jyuna'añ ja oybyu ayuk, ja
tuy'ajtan di'ibu tu xymyudowdu. ⁶Tam
yajkajxwa'xy yu tyadu oybyu ayuk ma
tugekyu naxwiñadu, es yajmiimpy ja
madakun mut di'ibáty kyupajktup,
du'un éxtum jyajty mut miidsuty extu
ma xytyimmədoodu es xymyubajktu ko
Dios xyajnitsókum myay'ajtungyujxm.
⁷Mduk'axpujkudu tyadu tuy'ajtan yu
Epafrus, yu nmagu'uk'ajtam di'ibu
ndsojkum es xypudujkum es nandu'un
oy tmudúñ ja Kristu ma miidsuty.
⁸Es yu'udsu du'un xytyukmumadyak
miidsu mdu'ununuty es ko xymyudattu
ja tsojkun di'ibu ja Espíritu Santu tu
mmo'oyudu.

⁹Paaty extum ma ja xuuts nmədoodu
ko xymyubuktu Jesukristu, du'uñamts

ngajxta'aky esu Dios kexy ka'pxy
mduknijáwudut di'ibu tseyjpy, es
Espíritu Santukyujxm mmo'oyudut
tugekyu wijy'ajtan esu jaygyujkun.
¹⁰Du'unuts ngajxta'aky es mjiky'áttut
éxtum ttseky ja Nindsun'ajtam
Jesukristu, es du'uñum xytyúndut di'ibu
yu'u 'yoyjya'ap, esu mjiky'ajtanuty
dya'íxadut tugekyu oytyim di'ibáty ja
oybyu mduunk, es xy'ixy'átut waanu oy
ja Dios. ¹¹Nbujktseebyuts ja Dios es
yu'u myajmajiwiin myajkajaaxudup ja
mmubajkun mut ni'igu ja myak'ajtan,
es du'un xymyumada'aktut tugekyu
mut ja ma'xtujkun esu xondakun, ¹²es
mja'aygyuda'aktup ja Dios mut ko
tu mduknibujtaaguty es m'axájudut
éxtumu kuma'añ es m'íttut ma ja jaj
tu'xun mut ja di'ibáty yu'u ja'a'ajtudup.
¹³Dios tu xya'awa'atspudsu'umum
ma ja agoots'át, ja'a njuna'anum
ma yajkutíky ja mujku'ugópk, es
xypyujtákum ma yajkutíky ja 'yU'unk
di'ibu jyantsysyeyjpy, ¹⁴di'ibu o'k
mut udsajtumgyujxm es du'un
oj xyajnitsókum es oj tme'xy ja
nbojpu'ajtam.

Kristukyujxm nmudajtam ja agujk'ajt jotkujk'ajtan

¹⁵Ti'igyu Jesukristu éxtum ja Dios
Teety. Di'ibu tu t'ixy ja Kristu, nandu'un
tu t'ixy ja Dios Teety di'ibu kyaj ya'ixy;
es taa naty ja Kristu ma kyajnumu
naty ti kyojy. ¹⁶Madu Kristu yajkoj
tugekyu di'ibu jam tsajpótm es ya
naxwiñ. Yu'u muut yajkoj di'ibu ya'i-
jxp es di'ibu kyaj ya'ixy, púnuty yajku-
tujktup, ana'amdup es kuduunk'ajttup.
Kristu muut es Kristu 'yoy'ajtungyujxm
tugekyu yajkoj. ¹⁷Kristu taayumu naty
'yity ma kyajnumu naty oytyiity kyo-
jyñum, es yu'u du'un di'ibu ya'ijtypy
tugekyu ma yu lyugaaruty. ¹⁸Kristu
tnigubajk'áty yu jya'ayuty di'ibu ijttup
éxtum ja nini'x. Taayum ja Kristu 'y-

ity jawyĩnup, es yu'u jayujp jikypyujk, es tnukubajk'átut tugekyu oytyim ti-ity. ¹⁹ Pesu Diosu du'un tsoyok esu Jesukristu 'yítut éxtumu Dios ku'am, ²⁰ es mut yu'ugyujxmu Jesukristu, Dios pyuj-ta'agán ja agujk'ajt jotkujk'ajtun mut yu'u ku'am, du'un tugekyu di'ibáty ijtpt tsajpótm es nandu'un di'ibu ya naxwiiñ. Dios pyujtáku tyadu agujk'ajt jotkujk'ajtun mut yu'ugyujxmu Jesukristu ko tteemy dyejky ja ñe'pyñ kruuzkujxm.

²¹ Miidsuty ijty kyajpu Dios mja'ay'átudu, pes yu mjiky'ajtanu axuukpu ya'ijxu ko miits mmudsip'ajttup ja Dios; ²² per tyamu Jesukristu tu tpujta'aky ja mdi'igyu'ajtan mut ja Dios, mut ko tu 'yeeky kruuzkujxm es myajnujxudut Dios windum, es xywyinguwa'agudut wa'ats, ni tiiju mbojpu. ²³ Esu tyadu du'un situy tyunaampy pñ miits mbaduundup es mjiky'ajttup éxtum ja Kristu ya'uxpejky, es kyaj xymyastu'uttu es xymyubúktut yu oybyu ayuk di'ibu miits mgupujktu ko xymyudoodu. Nan yu'uyumu tyadu oybyu ayuk yajkajxwa'xy tyam ya naxwiiñ oytyim maaty, es yu'u dunu tyadu oybyu ayuk di'ibu Kristu oj xytyukmugáxuts es ngajxwa'xuduts.

Xondakp ja Paablú oy tsyimdsyuumu

²⁴ Es tyam xondákpúts kots miits ngu'ayówudu, esu du'unuts nyajka'pxy di'ibu tugoy'ajtp ja Kristu 'yayo'ojun ja'agyujxm pñuty myubujktup, di'ibu ijtptp éxtumu Kristu ñini'x. ²⁵ Diósuts tu xypyujta'aky esuts nbudákut nidugekyu yu jya'ayuty, es xykyejxyuts es ngajxwa'xuduts tugekyu tugekyu yu 'yayuk, ²⁶ ja'a yu'u di'ibu ijty kyayajnijáwu extu tim jékyup, per tyam ja Dios tu ttuknijáwudu ja jya'ayuty. ²⁷ Tu Dios ttuknijáwu jya'ayuty ja muj oy'ajtan di'ibu ijty kyayajnijáwu, es ttuknibujtaagu ma nidugekyu naxwiiñudu ja'ayuty. Esu tadu di'ibu

kyaj yajnijáwu extu timjékyup, yu'u du'unu Kristu di'ibu ijtpt ma miidsuty, di'ibu m'awijxtup es mdukpaaadudut ja muj'ajtan.

²⁸ Es ja Kristu, ja'a du'un di'ibuts uj ngajxwa'xypy. N'awa'anupts es nduk'uxpejkyuuts nidugekyu ja'ayuty es tjaygyúkudut yu'ujuty yajxón, es ndukwinguwa'aguduts ja Dios, ti'igyu 'yítut mut ja Kristu, oy es wa'ats. ²⁹ Paadyuts nduñ amujaa di'ibudsu Kristu xymyeepy, mut ko yu'u du'un di'ibu jiky'ajtp ma ujñ.

2 Ndsejpyuts es xyñijáwudut ko ndúñuts mut wíñudsu njot mut miidsuty, es mut nandu'un di'ibu myaduundup ja Jesukristu ma yu Laodiseeu kajpn, es mut nidugekyu wiingátypyu di'ibuts kyaj xy'íxtuts wingujxm. ² Ndúñudsu du'un es nyajxonda'aguduts ja 'yaa jyótuty yu'ujuty, es nandu'un 'yítut ti'igyu ma ja tsojkun. Ndsejpyuts es tugekyu tugekyu tjaygyúkudut di'ibu Dios tyuknibujtáku es kyaj yajnijáwu ijty, es yu'u du'un ku'am ja Kristu. ³ Pes ma yu'un yajpaaty tugekyu tugekyu ja wijy'ajtan esu jaygyujkun. ⁴ Pes n'anuumudu tyadu kudiibu pñ mwin'uun mwinxájudut mut ko tsuj yajmudóy. ⁵ Oyxyúputts n'ity jagam mut miidsuty, jámuts njot nja'ajun ma miidsuty, es xondákpúts kots nnijawu ko tsuj yajxón ti xytyundu es xymyubuktu amumdu'uk jot ja Nindsun'ajtam Jesukristu.

Jembyu jiky'ajtan ma Kristu

⁶ Paaty du'un éxtum miits oj xy'axájudu Jesukristu éxtumu Nindsun'ajtam, du'un mjiky'áttut éxtum yu'u jyiky'ajty. ⁷ Extum tu'ugu kepy maku 'yaats ya'ityuty, nandu'un miidsuty ti'igyu muk maat m'íttut ja Jesukristu. Yajwimbajt'adu'atstu ja mmubujkunuty, du'un éxtum

myajtukni'ijxudu, es du'uñam xyja'aygyuda'aktut ja Dios.

⁸Exkam pún mwin'uñudu mut jatugu wiinkpu xpujkan, di'ibu yu'u tyu'unun'ajttap ja ja'ayuty, es mdukpanuxa'anudu ja xpujkan o ja tyu'ununuty ja jekyja'ayuty, es mduk'awdátudut ja ánkusuty ma jypaadyuty xy'awdátut ja Kristu.

⁹Mut ko ma yu Jesukristu, jam 'yity tugekyu ja Dios'ajtan, ¹⁰es miits m'ijttap ti'igy mut ja Jesukristu, di'ibu ñigopk'ajtypy nidugekyu yajkutujkputy es ana'ambuty. ¹¹Es ja'a ko m'ijttap ti'igy mudu Kristu, tu miidsuty nandu'un myajpuja'aktu ja ijxwu'amun es du'un kyaj xyajtúndut di'ibu mnini'x mgubajk tsyojktap, es kyaj dyu'unuty yu ijxwu'amun éxtumu israelítuty tpuja'aktu ko ja'ay yajtsíky waanu ma yedyujk'ajtan^{††}.

¹²Ko miits mnubajttu, oj mnaxtákuudu mudu Kristu, es nandu'un muut mjikypyujktu, mut ko xymyubujktu ko myudajtypy ja muk'ajtan ja Dios di'ibu yajjikypyujku. ¹³Tuuyubu ma naty kyajnam miits xy'axájadu Jesukristu, Dios m'ijxudu miits éxtumu o'kputy, mut ko naty mbekyja'ay'áttu; peru Dios tu myajjikypyúkudu ti'igy mut ja Kristu. Dios tu mma'xudu tugekyu mbojputy. ¹⁴Pesu Kristu kyupujk yajnax ja tudyu'unun di'ibu udsajtam oj xyjapátum mut yu'ugyujxmu nbojpu'ajtam. Mbaat njuna'anum ko du'un éxtum yu'u dyajnejxy kuxja'ay tugekyu ja nbojpu'ajtam es yajkuxwejpy kyubajky ma ja kruuz, éxtumxyup ja kyu'ambojpu tkumudoy. Es mut ko 'ye'ky, Kristu tkubejty tkumudooy ja nbeky'ajtam. ¹⁵Dios oj tpujku ja muk'ajtan es ja kutujkan pánuty myudajttap, es oj dya'amutsk'aty

ijxnide'xy mayja'ay wyindum es t'íxtut ko tu tyugoydyu.

Mujjotmay'ooktu di'ibu tsajpótm

¹⁶Es mut ko nnija'am tugekyu tyaadu, katu mnayyákudu miits es pún mbay-o'oyudut di'ibu mju'xtap, o di'ibu m'u'k-tap, o ti xuu m'amaay'ajttap, o ti po'o 'yaane'eky, o ma ja po'xunxuu.

¹⁷Tugekyu tyaadu yu'u je'eyu éxtumu awax di'ibu jaminán; peru Kristu du'un ja tuj'ajtan. ¹⁸Exkam mbujkxudu yu may'aty taaduty di'ibu nayyajnaxudup muj tuda'aky es ja'a 'yawdajttap ja ánkusuty. Yu'ujuty jyuna'andu ko tu t'ixtu ijxma'tun, es paaty ñaybyujta'agudu muj kujxm. ¹⁹Peru du'ambu ja'ayuty kyaj 'yittu ti'igy mudu Kristu. Esu Kristu, du'un yu'u éxtum ja nini'x kubajk, es ja di'ibáty n'axájum éxtumu nYajnit-sokpu'ajtam, du'un n'ijtm éxtum ja ñini'x. Esu ja'a ko n'ijtm ti'igy mudu Kristu, nmudajtam ja jiky'ajtan esu mja, es muktákp ja n'anmuja'an'ajtam éxtum ja Dios ttseky.

²⁰Mut ko miits tu m'ooktu mut ja Kristu, mnaydyukniwa'adsudu ja naxwíñudu ja'ayuty ja wyin-ma'añuty esu tyuunguty. ¿Es ti ko m'aktimjiky'attu éxtum púnadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup?, ¿ti ko m'aktimnaydyukkudúkudu ja 'yana'amunuty?, éxtum jyuna'andu:

²¹“Katu xytyoñ. Katu xyje'xy yu tuxiidu. Katu xykyone'eky.” ²²Tugekyu tyadu ana'amun yu'u myadyakypy di'ibu je'eyu ya naxwíñ kyexy ko nju'xum o ko nyajtu'unum, es tugekyu tyadu ana'amun yu'uy jya'aju naxwíñudu ja'ay. ²³Tadu ana'amun mbaat kyuxe'eky éxtumu wijy'ajtan, mut ko dyajkuxe'eky es ni'igy Dios ndsojkum, es n'ijtm yuunk naxypyu, es njujwijtsumbijtam ja

^{††}2:11 Ix Lukas 1:59.

nnini'x'ajtum; per ni madsoo k yatúñ es nnayjyujwjtsumbjtun di'ibu ja nini'x kubajk tsyejpy.

3 Pes éxtum miits tu mjikyppyuktu mut ja Kristu, ja'a mbayo'oydyup di'ibu tso'omp tsajpótm, ma yu Kristu 'yu'uñu ma 'yaga'añdsyoo ja Dios. ² Winma'añáttu di'ibáty miimp tsajpótm, katu xywyinma'añáty di'ibu ijtp naxwiiñ. ³ Pes miits m'o'ktu mut ja Kristu, es tyam xymyudattu mjiky'ajtun pujke'eky mut ja Jesukristu ma Dios. ⁴ Kristu du'un ja njiky'ajtun'ajtum. Es ko yu'u kyuda'agut jatugok, mguxu'uktup miidsuty nandu'un mut yu'u ma ja myuj'ajtun.

Jiky'ajtun di'ibu tu ñaxy, esu jembyu

⁵ Pes yajkutugóy ja mwinma'añ ja axuukpu di'ibu mmudajttup, mut ko naxwiiñudu jya'aju taadu. Katu mnayyákudu es mmumada'agudut tyadu axuukpu winma'añ: ja m'induunk, ko ja'ay kyaj ñay'aguwits ñayjyujpkuwítsudu, ko kyaj ti ñaydyukm'ixudu ti pún myudajtypy, ko 'yadsoktu, mut ko Dios pyujtákyppy tyadu adsojken éxtumxyup n'awdajtum di'ibu kyaj Dyíósuty, ⁶ es ja Dios tyuadyunaampy jantsy tsaatsy tugekyu di'ibáty tyuundubu tyadu axuugátypy. ⁷ Miits mduundu tyaaduty maanumu naty kyaj xy'axájudu Jesukristu. ⁸ Per tyam, ja'a ko mja'a'ajtudup ja Kristu, mastu'uttu tugekyu tyaaduty: ajk to'oyun, naymyujkajxuk winma'añ, nay'o'o nayyaxun esu tsaatsykyubétypy ayuk. ⁹ Kyaj mnaywyin'uun mnaywyinxájudut nixim niyam, mut ko miidsuty tu xymyastu'uttu ja mjekyjiiky'ajtunu axuukpu. ¹⁰ Jiky'attu ja jiky'ajtunu jembyu, mut ko Diosu du'un di'ibu oj xymyo'oyum yu tyadu jiky'ajtun es tyugajts'adu'utsy extu ko Dios n'ixy'ajtun yajxon.

¹¹ Ko n'axájum ja Jesukristu, Dios xykywentupajtákum éxtumu jya'ayun, oy n'israelitaja'ay'ajtum o di'ibu kyaj 'yisraelítuty, di'ibu naty tu yajtsúktu o di'ibu kyaj yajtsúktu, di'ibu jagam ja'ay o kukajpn ja'ay, di'ibu windsún o muduumbu. Di'ibu situy nigutiky, ja'a es xyja'a'ajtum ja Kristu, es ja Kristu yu'u du'un ijtp ma tugekyu di'ibu ijtp.

¹² Dios mdsojkudap miits es tu mwin'ixudu es yu'u mja'a'átudup. Paaty jiky'attu éxtum ja Dios ttseky, es mudattu pa'ayo'on, oyjyot, tuda'aky'át, yuunk naxypy esu ma'xtujkun. ¹³ Naymyuma'xtúkudu

nixim niyam es naymya'xudu pún ja pún ñaymyudugóyuty mut ja wiinkpu. Du'un éxtum ja Kristu oj mma'xudu, du'un xytyúndut nandu'un miidsuty. ¹⁴ Di'ibu ni'igu tsojkup, ja'a du'un ja tsojken, es ja tsojken yajmujktaapy kexy ka'pxy tugekyu tugekyu. ¹⁵ Wa'an ja agujk'ajt jotkujk'ajtun di'ibu Kristu yajkypy, tnu'umo'oy ttu'umo'oy ja mjot mwinma'añuty es mjiky'áttut éxtum ja Dios ttseky. Ja'a ko mudu tyaadu du'un ja Dios mwoojudu es tukmuk m'íttut, éxtum tu'uk je'eyu nini'x. Es ja'aygyuda'aktu.

¹⁶ Wa'an ja Kristu 'yayuk t'ity ma yu mjot mwinma'añuty, es yu'u mnaydyukni'ixudup nixim niyam ja oybyu kajxwíjun. Mudu ja'aygyudákun ma Dios, wudu Salmu, Diosu 'yalabanzu, es di'ibu Dios 'yoyjya'ap. ¹⁷ Pes tugekyu di'ibu mduun mgajxtup, tundu Nindsun'ajtun Jesús xyuugyujxm, es ja'aygyuda'aktu Dios Teety Jesukristukyujxm.

Wi'ix ja jembyu jiky'ajtun

¹⁸ Miits kasaadu toxytyujkuty, naygyubúkudu ma mña'ayuty, mut ko du'un ñigutíkyuty mdsuunudut éxtumu Nindsun'ajtun Jesukristu ttseky. ¹⁹ Es nandu'un miidsuty kasaadu

yedyujkuty, mdsóktap yajxónu m'u'unk mnudo'oxyuty es katu a'ak jot'aku mmut mdsuunudu. ²⁰Es miidsuty u'unk una'kuty, mumadowdu ja mdaak mdeety, mut ko tyadu du'un 'yoyjya'ap ja Nindsun'ajtum. ²¹Es miits u'unkteedyuty, katu nandu'unu m'u'unk xyajjot'ambúktu es kudiibu tsiypka'axtut. ²²Es miits mduumbuty, mumadowdu ja mwindsún mwinda'juty ya naxwiiñ. Katu du'un xytyuñ je'eyu ko m'ijxtúnudu es du'un mnayya-jpudsémyuty wa'ats mut yu'ujuty, tundu madu oy'aa oyjyot, éxtum jyawu xymyudún ja Nindsun'ajtum. ²³Oytyim tiity di'ibu mduundap, tundu yajxón xonda'aky'aa xonda'akyjyót, éxtum xymyudundu Nindsun'ajtum es kyaj éxtum xymyudundu ja'ay. ²⁴Pes mnija'adup ko yu Nindsun'ajtum mmo'oyánudup éxtum ja may'aty ja kuma'añ, mut ko miits xymyudundu yu Kristu di'ibu dun mWindsun'ajttap. ²⁵Ja di'ibu adútstap axuuk, 'yaxájup ja tudyu'unun éxtum pyaadyuty, ja'a ko Dios kyaj pún tpayo'oy win'ixy wingexy.

4 Es miidsuty windsún windájuty, yajtúndu ja mduumbuty éxtum pyaadyuty. Nasjawu ko nandu'un miits mmudajttap tu'ugu mWindsún jam tsajpótm.

²Mugu'ugítuty, du'añum mgajxta'aktut, wify m'ittut es xyja'aygyada'aktut ja Dios. ³Nandu'un kajxta'aktu es amdow pujktsówdu Dios esuts uj xypyudúktut es-uts ngajxwa'xut ja oybyu ayuk, esudsu ja'ay nduknijáwut di'ibu ijty kyaj yajni-jáwu, pes ja'agyujxmuts ndsimdsyuuu. ⁴Amdow pujktsówdu mut ujtskyujxm, wa'andsu Dios xypyuduku esuts yajxón wa'ats ngajxwa'xuduts éxtumts xypyaaty ndúnut.

⁵Es miits, jiky'attu wify keyy mut ja di'ibu kyaj t'axaju ja Jesukristu. Tundu ma tugekyu tiempu xymyudaty esu ja'ay

xytyuknijáwut ko Jesukristu yajmitsókp. ⁶Wa'anu mgajx mmadyakun du'añum 'yity tsujti'knu, es mjátup wi'ix miits xy'adsówdut nidu'uk nidu'uk.

Kajxpo'xun

⁷Yu nmugu'uk'ajtum Tíkiku di'ibu ndsojkum, óyuts xypyuduku kots nmudundu ja Nindsun'ajtum, yu'u mdukmumadya'agudap wi'ixuts ja yam n'ity es mjotkujk'áttut. ⁸Paaty ndukni-gaxtu miidsuty es m'anu'amxudut wi'ixuts ja yam, es mmo'oyudut ja jotkujk'ajtum. ⁹Mmut nandu'un ñejxy yu nmugu'uk'ajtum Onésimu, di'ibu ndsojkum es oy tmudún Nindsun'ajtum, miidsuty ja mmugugajpn. Yu'ujuty mdukmumadya'agudap tugekyu wi'ix ja yam jyaty.

¹⁰Aristarku, yu nmudsimsdyu-naabyuts, mduknigáxudu Dioskajxy; es nandu'unu Markus, yu myugu'ugu Bernabee, jyuna'añ mayDios. Pún mninujxudap ja Markus mgu'ixa'anudu, axájudu yajxón. ¹¹Nandu'un mduknigáxudu Dioskajxy ja Jesús di'ibu yajtijp Justu. Tyadadyu du'un yu'uyuty nidugaak ja israelítuty di'ibu myubujktap ja Jesús es ttundu mut uj ja Diosu tyuunk, es yu'uts xymyeepy ja jotkujk'ajtum.

¹²Mduknigáxudu Dioskajxyu Epafrus, Kristu myuduumbu, es yu'u nandu'un mmugugajpn'ajttap. Du'añum t'amdoy tpujktsóy ja Dios ma kyajxta'aky, es muk m'ittut ti'igyu madu Jesukristu, es amumdu'uk jot mjiky'áttut éxtumu Dios ttseky. ¹³Mut ko uj testiiguts wi'ixu Epafrus ñaydyukjotmaydyúñuty mut miitskyujxmuty es nandu'un yu Kristu myuduumbuty di'ibu tsunaaydyup ma yu Laodiseeu kajpn es ma yu Yerápolus kajpn. ¹⁴Yu kudsooy Lukas, di'ibu njantsysoyokum, mduknigáxudu Dioskajxy, es nandu'unu Demus.

¹⁵ MayDios xy'anuumut ja nmugu'uk'ajtum di'ibu ijtp Laodiseeu, es nandu'un yu Nifus xymyo'oyadyut ja Dioskajxy, esu mubujkputujk di'ibaty naymyujkudup ma yu tyujk.

¹⁶ Ko xykajxta'aydyut tyadu neky ma miidsuty, net xykyáxtut ma ja mubujkputujk di'ibaty naymyujkudup Laodiseeu, es jap yajkajxut nandu'un; es miits xykajxtut nandu'un ja neky di'ibuts ngejxypy Laodiseeu. ¹⁷ Tunu

may'ajtun, anuumu Arkipu: “Kuydyun yajxon ja tuunk di'ibu ja Nindsun'ajtum ta mmo'oyuty es xymyadunat.”

¹⁸ Mugu'ugítuty, uj Paablu, nduknijáyduts miidsuty yu kajxpo'xun mududsu ngu'am letu. Munu'xta'aktu Dios mut ujtskyujxm. Kátuts xyja'aydyugódyu kots n'ity ja yam tsimy. Wa'anu Dios mgunu'xudu miidsuty.

Myutu'ukpu Neki Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Tsalóniku Ja'ayuty

Tsalóniku ja'ay tnastúnudu wi'ixu Dios yajmubéky

1 Uj Paablu, mut ja Silvanu esu Timotee, nduknigajxtuptsu tyadu neky ja mubajkputujk di'ibu ijtup ti'igyu mut ja Dios Teety esu Nindsun'ajtum Jesukristu, es ñaymyúkudu ma ja Tsalóniku kajpn. Wa'an ja Dios mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtn.

²Du'uñumts nja'aygyuda'aky ja Dios mut miidsuty, es njamyajstap kots ngajxta'aktu. ³Es ndukjameytsypyudsu nDios Teety'ajtum wyindum wi'ix miits xymyudattu ja mubajkun, éxtum miits mdundu mut ja tsojkun, es éxtum miits du'uñum 'yawix xyjup'ixtu Nindsun'ajtum Jesukristu ko jyumbita'añ. ⁴Mugu'ugítuty, Dios mdsojkudap miits, es nnija'abuts ko yu'u tu mwin'ixudu. ⁵Kots miidsuty oj n'awánudu ja oybyu ayuk, kyaj jye'eyuty ja ayuk ngajxyuts, ja Espíritu Sántuts xypyudujku es ngajxuduts muk'ajtn muut, es ja'agyujxm kots uj nnijawu ko tyuy'ajtnudyu tyadu ayuk. Wa'ats xyñijáwudu wi'ixuts oj nja'ay'áty ma miidsuty, es xytyuk'oybyudsámut.

⁶Mbaduundu miidsuty di'ibu uudsuty es ja Nindsun'ajtum tu nnastúnuduts, es m'axájudu ja ayuk mut tu'ugu xondakun di'ibu ja Espíritu Santu mmooyu, oy xyajnajxtu byeen ja ayo'on. ⁷Es mudu tyaadu xyajktu ja ixw'u'mun ma nidugekyu yu Diosu myubajkputy jam Masedoñu es Akayu. ⁸Mut ko ma miidsuty tsoyo'ñ ja Nindsun'ajtum ja 'yayuk es tu yajkajxwa'xy kyaj jye'eyuty Masedoñu es Akayu, per nandu'un oytyim maaty yajnijáwu wi'ix miits

xymyubaktu ja Dios, es mudu tyaadu kyaj ñakypyaadyuty ngajxtuduts tii. ⁹Nik yu'u ku'umuty tmadya'aktu wi'ix ko oj ngu'ixtu, miits xy'axájuduts yajxon es wi'ix tu xymyastu'uttu ja agojwinnax es xypyanejxtu es xymyuduundsondáknuudu ja jiikypyu Dios. ¹⁰Tyukmumadyaktu nandu'un ko miidsuty m'awix mjujp'ijxtup ko kyuda'agut tsajpótm ja Diosu 'yU'unk, ja Nindsun'ajtum Jesús di'ibu Dios yajjikypyujk ma 'ye'ky. Yu'u du'un di'ibu xyajniatsókum ma ja muj tudyu'unun di'ibu miimp.

Paablu tyuunk jap Tsalóniku

2 Pes miidsuty ku'um mnija'adup mugu'ugítuty, ko éxtumts miits oj ngu'ixtu, kyajts nanugooba ngu'ixtu. ²Oyuts naty wi'ix tu nyajtúñ es tu nyajwingajxpétyuty jam Filipus, éxtum xyñijáwudu, peru Dios tats xypyudaku esuts ngajxwa'xut amumdu'uk jot yu oybyu ayuk ma miidsuty, oy jyakuxe'eky ja adsipn. ³Mut ko ni wi'ix tsoots nga'anuguga'aju ma di'ibudsu naty ngajxwa'xypy, ni ngamadya'agyudsu natyu axuk kajxy es ni ngawin'uuna'añuts pún. ⁴Ni'igudsu Dios xywyinma'añ'ijxy es xytyuknipejkyuts ja oybyu ayuk. Uj kyajts ngajxy wi'ixu ja'ayuts xy'oyjyáwut, Diosu du'un sitay, di'ibu tyuk'ijxadyaapy ja njot'ajt nwinma'añ'ajtn. ⁵Extum miits xyñijáwudu, ni na'ats pún ngawinwepy ngawinjaaxy mut ja tsujti'knubu ayuk, es ni tits ngatuk'ubety ngatukkajxpéty mut kots nganarata'añ ja meen. Diosu tyaadu ñija'ap. ⁶Kyajts ni na'a nga'uxta'aydyu ja'ayuty esuts xymyujjáwut, oy tyimmiits'ajtpu es oytyim wiingat'ajtpu. ⁷Oyuts mbaat njanaybyujta'agyudyuts éxtumu kutujkun muutpu, mut kots xy'apostulu'attu ja Kristu, kyajts uj

da'un nduun. Naybyujtákuť tuda'aky éxtum tu'ugu u'unktaak t'ijx'ity tkwentu'aty ja 'yu'unk jantsy tsuj. ⁸Byeenuts miits ndsoktu, ja'agyujxmutš uj nnayjya'aju es kyaj jye'eyuty nduknijáwudut ja oybyu ayuk, es extu nandu'un es miits ngu'oogudut. ⁹Mugu'ugítuty, miits mjamyajstap wi'ixuts tu ndundu xuuñ koots es kudiibu miits n'adsíptut ma naty jam nduknijáwudu ja oybyu ayuk di'ibu Dios kyajx.

¹⁰Miits mnija'adup, es nandu'un ja Dios, wi'ix uudsuty dyajnujxtu tu'ugu jiky'ajtnu wa'atspu, tuda'akypyu es ni pún mbaat xykyapeky'ixyuty kots n'ijttu ma miidsuty di'ibu nandu'un myubujktup ja Dios. ¹¹Nandu'un xyñijáwudu wi'ix tu nya'it nyajxóndu es wi'ix tu nbumay nbutájudu nidu'uk nidu'uk miidsuty, da'un éxtum ttuñ ja u'unkteety mut ja 'yu'unk 'yuna'k. ¹²Pes tu nyajxonda'aktu es tu nyajjotkujk'áttu, es extu tu nduknipaktu es mjiky'áttut éxtum pyaadyuty púnuty ja'a'ajtudup ja Dios, di'ibu mwoojudup es nujx muut m'ittu ma yajkutíky mut ja muj'ajtn.

¹³Paaty nja'aygyudaktiibyuts ja Dios ko miits xymyudoodu ja Diosu 'yayuk di'ibuts oj ngajxwa'xy, m'axájudu éxtum ja Diosu 'yayuk, es kyaj xy'axájudu éxtumu ja'ayu 'yayuk. Es tuj'ajtnu'u ko Dios t'ayúkuty di'ibu mujwiinup ma miidsuty di'ibáty myubujktup. ¹⁴Mugu'ugítuty, ko miits m'ayoodu ma mbajadijtadu mmugugajpnuty, nandu'un mjaittu éxtum jyajttu jam Judee ja Diosu jya'ay di'ibu ijtup ti'igy mudu Jesukristu. Pes yu'ujuty nandu'un pajudijtadu myugugajpnuty, ja israelítuty. ¹⁵Tyadu israelítuty yu'u ya'o'ktu nandu'unu Nindsun'ajtnu Jesús, éxtumu naty nandu'un tu dya'ooktu ja myugugajpn di'ibu Dioskugajxpajttu, es nandu'unuts uudsuty ojts xy'uxxaxtu. Kyaj

jyiky'attu éxtum ja Dios ttseky, es aknaymyudsip'ajtudup mut nidugekyu ja'ayuty, ¹⁶pes extu jyayajkubokándu kots ngajxwa'xy ja Diosu 'yayuk ma di'ibu kyaj 'yisraelítuty, es nandu'un ñitso'oktut. Es mut yu'u t'aktim'yaj'ya'k'adu'tsypy ni'igu ja pyojputy. Paaty óknun ja Dios myo'oya'anudu ja muk tadydu'unun di'ibu miimp ma yu'ujuty.

Paablu jyanujxa'añ Tesalóniku

¹⁷Mugu'ugítuty, kots miits nmastuttu waanu, oy nganay'ijxum, da'unuums miits nmudattu njodoty nwinma'añótyuts, es byeenuts njajumbita'añ es nujx nwin'ixtu. ¹⁸Uj Paablu, tuts njanujxa'añ kanak ok, per ja mujku'ugópk Satanás yu'uts oj xya'adiky. ¹⁹Pes ¿tits uj n'awijx njup'ijxtup?, ¿tits uj n'ijtn'ajt nxo'onun'ajttup?, ¿tits uj ndukjotkujk'ajttup?, es ¿tits uj ndukwingudak ndukjotkudáktup ko naty n'ijtnu ma ja Nindsun'ajtnu Jesukristu ko myínut? Pes miidsadyu da'un. ²⁰Miitskyujxmuty nwinguda'aky njotkuda'aky es nxonda'agyuts.

3 Pes kom kyajtsu naty n'okmu-mada'agánnu, nétuts nnaygyajxudu esuts nwu'umduduts Atenas, ²es ngaxa'añuts ja nmugu'uk'ajtnu Timotee es mgu'ixadut, mut ko yu'u da'un nandu'un Dios muduumbu es tu tyuñ mut uj es wya'xut ja oybyu ayuk di'ibu Jesukristu ñimadyakypy. Es ngejxypyuts yu'u es dyajmujwiinut ja mmubujkunuty es mjotmukmo'oyudut mmubujkunguyjxm, ³kudiibu ni pún kyatsipka'axut mudu tyaadu. Pes miits mnija'adup ko tu nyajtuknibujtákm es n'ayowa'anum. ⁴Pes mats n'ijty mut miidsuty, n'anmaaydyu ko nyajnaxa'anum ja ayo'on jotmay, da'un éxtum tu jyaty. Mnija'adubu'u. ⁵Paaty kom kyajtsu naty uj n'okmudanuyannu,

tats ngejxy ja Timotee es tnijáwut wi'ixu naty xyajtu'uyo'oydyu ja mmubujkun, pes tsu'kubu naty ko wa'anxyup ja ka'oybyu tu myajpekyka'adu es ni ti tktatsooty di'ibuts nduun ma miidsuty.

⁶Per tyam tu jya'ty ja Timotee ko tu tsyoon ma miidsuty, es yajmiimpy ja oybyu ayuk mut ja mmubujkun es ja mdsojken di'ibu miits mmudajttap. Da'un jyuna'an ko miits da'uñam xy-jamyátstats mut ja tsojken, es byeenats xyjawn'ixa'andu, da'un éxtamts miits nwin'ixa'andu. ⁷Paaty mugu'ugítuty, oy nja'ayo'ombát njajotmaybyátpats, tats nbeky ja jotkujk'ajtan mut ya'ugyujxmu mmubujkunuty. ⁸Mut uadsuty da'un éxtamu jembyu jiky'ajtan kots nni-jáwudu ko miits amumdu'uk m'ittu ma yu Nindsun'ajtam. ⁹Pes ¿wi'ix mbaat muj wiin kajaa nja'aygyuda'agyuts ja Dios mut miidsuty, es mut ja muj xondakun esu jotkujk'ajtan di'ibuts tu xymyo'oy Dios windum? ¹⁰Xuñ koots n'amdóyuts ja Dios es nujx ngu'ixtu es n'aktuk'uxpúktut ni'igu di'ibu kyajnam oy xyjaygyukudu.

¹¹Wa'an ja Dios Teety ku'am, esu Nindsun'ajtam Jesukristu, dya'awa'atsy ja nu'u tu'u es nujx ngu'ixtu. ¹²Wa'anu Nindsun'ajtam dyajmuj dyajmáyu yu mdsojken waanu ni'igu es mnaydsyókudut nixim niyam es mut oytyim púnuty, da'un éxtamts miits ndsoktu. ¹³Wa'anu mjot mwinnma'an yajmo'oy ja jotmuk'ajtan es m'ittut wa'ats, es ni ti mbojpu jam nDios Teety'ajtam wyindum ko myínut ja Nindsun'ajtam Jesukristu mut nidugekyu di'ibu Dios jya'a'ajttap. Wa'an da'unuty.

Jiky'ajtan di'ibu Dios tyukjotkadakypy

4 Mugu'ugítuty, maanam kyakejxyñam n'ak'awanuyándup nandu'anu wiingátypyu. Ko oj ngu'ixtu,

ngajxwijtu wi'ix miits mjiky'áttut éxtam ja Dios ttseky, es tyámuts n'amdoy es waanu ni'igu da'un m'akjiky'áttut. ²Mut ko miits mnija'adup yajxón ko yu'uyuts uj tu nya'uxpeky di'ibudsu Nindsun'ajtam Jesukristu tu xytyuknipeky. ³Pes ja Dios tsyejpy es miits nidu'uk nidu'uk mnayya'ítadut wa'ats; kyaj pún myu'indúnut. ⁴Nidu'uk nidu'uguty miits xyjáttut wi'ix xyjujwijsambíttut ja mgu'am nini'x es mnayya'ítadut wa'ats es windsu'kun muut, ⁵kyaj pún ñayákudut ja ñini'x tsyojkungyujxm, éxtam ttundu yu ja'ayuty di'ibu kyaj t'ix'attu ja Dios. ⁶Exkum miits nidu'uk mwinnuudu o mbekytyundu mut ja mmugu'ugu ñado'oxy. Tats miits n'anuumudu es tu n'awánudu ko Dios tyedyunaampy jantsy muk tsaatsy tugekyu di'ibu da'un adúttap. ⁷Pes Dios tu xywyo'om es xyja'ay'ata'anum es njiky'ajtam tu'ugu jiky'ajtanu wa'atpu; kyaj tu xywyo'om es njiky'ajtam ja jiky'ajtanu axuukpu. ⁸Paaty pun ja pún di'ibu kyaj tmuj'ixyu tyadu xupujkun, kyaj yu'ujuty t'uxtijy ja naxwínudu ja'ay, ja'a da'un ja Dios, di'ibu tu mmo'oyudu ja 'yEspíritu Santu.

⁹Es éxtam ja tsojken tukka'axpun, kyaj jyatyimtsékyuty nnijáyudut, mut ko ja Dios tu mduknijáwudu miidsuty ku'am es mnaydsyókudut nixim niyam. ¹⁰Pes da'uñam miits mnaydsyókudu nixim niyam mut nidugekyu nmugu'uk'ajtam di'ibu jiky'ajttap ma tugekyu Masedoñu ñax. Per nmunu'xtáttap, mugu'ugítuty, esu mdsojken xyajmujwindak'adu'adsut waanu ni'igu. ¹¹Jiky'attu yajxón es xywyits xymyádyut ja mgu'amduunk mut ja m'aa mgu'u, éxtam tu nduk'ana'amdu, ¹²es da'un mwindsu'ugadut di'ibu kyaj Dios tmubaktu, es kudiiibu nandu'un ti mdugoy'ajtxudut.

Wi'ixu Nindsun'ajtum jatugok myina'añ

¹³ Mugu'ugítuty, kyajts ndseky es kyaj xyñijáwudut wi'ix jyaty mut ja di'ibu myubujktubu naty ja Jesukristu ko 'y-o'ktu, kudiibu miits m jotmay'ooktat éxtumu wiingátypyu di'ibu kyaj tjajp'ixtu ko Jesukristu yajjikypyukaampy di'ibáty jya'a'ajttup. ¹⁴ Nmubujkum yajxón ko du'un éxtumu Jesukristu jyikypyejky ma 'ye'ky, nandu'un nmubujkum ko Dios yajjikypyukaampy ja o'kputy di'ibáty tu tmubuktu ja Jesús.

¹⁵ Du'unuts miits n'awánudu éxtumu Nindsun'ajtum ku'am jyunañ, ko di'ibáty udsajtum akjiky'ajtum ko jya'tut jatugoku Nindsun'ajtum, kyaj udsajtum njo'omum jawyiin es óknúm ja o'kputy. ¹⁶ Mut ko yu Nindsun'ajtum Jesukristu ku'am kuda'agaamp tsajpótm, yajmudówup ko tu'uk muk kyajxa'añ mut ja kutujkun, kajxup ja arkanklus es xu'uxup ja Diosu tyrompetu, net ja di'ibáty myubujktu ja Kristu ko 'yo'ktu, jikypyéktup jawyiin; ¹⁷ óknúm di'ibáty tu nwa'umum jiky'ajtpu nyajmujó'omum ti'igyu mut yu'ujuty yoodsóty, es nbátum ja Nindsun'ajtum pojoty, es du'un n'ijtum mut ja Nindsun'ajtum winu xuu winu tiempu. ¹⁸ Paaty mudu tyadu ayuk nayyajjotkukudu nixim nyam.

5 Mugu'ugítuty, mut ja xuu tiempu, kyaj jyatyimtsékyuty es nduknijáyut. ² Miidsuty yajxón xyñijáwudu ko ja xuu tiempu ma myina'añ ja Nindsun'ajtum, jaa ma naty nga'aa'ajt ngajot'ajtum, éxtum ko ja ma'tspu koots jya'ty. ³ Pes ko ja'ay ñayjyúnánubudu: "Tyam situy aguik jotkujk ndsuna'ayum, kyaj ti amay jotmay", net ti'in myiñ ma yu'ujuty ja kutugo'oyun, éxtum dyajnáxtu ja pujk ado'onanu toxytyujkuty ko ja 'yu'ungu'unk ttimpaadánnu, ma

ni wi'ix tsoo mbaat kyanitse'eky. ⁴ Per miits mugu'ugítuty, kyaj m'ittu kubi'its ku'ook, kyaj ja Nindsun'ajtum mdukjajtpátudut ti'in éxtum ja ma'tspun, ja'a ko mnija'adup wi'ixu du'un myina'añ jya'ta'añ. ⁵ Nidugékyuty miits mja'a'átudu Dios esu Jesukristu, kyaj mja'a'átyuty ja ka'oybyu. ⁶ Paaty kyaj n'ijtum éxtum pánuty maadugoodyup, n'ok'ijtum wijy kejy es nnayjyujkuwjtsum. ⁷ Pánuty maadup, koodsu mya'adu; es pánuty uk múkadup, koodsu y'uuk myu'ugadu, ⁸ per udsajtum pánuty xuuñ'át ja'a'ajttup, wijy kejy nnayya'ijtum. Du'un n'ijtum éxtumu soldaadu di'ibu nayxyojxup mut ja pujxngaatsy, naygywentu'ajtum mut ja mubujkun es ja naydsyoku naymyay'at; es éxtumu soldaadu ñaygyípyuty mudu pujxngúp, nandu'un nnayya'ijtum ja'agyujxm ko n'awijxum ja nnitsokun'ajtum. ⁹ Dios kyaj oj xywyin'ijxum es n'axájum ja tudyu'unun, ja'a du'un es n'axájum ja nitsokun mut yu'ugyujxmu Nindsun'ajtum Jesukristu. ¹⁰ Yu'u 'ye'ky mut udsajtumgyujxm es njiky'ata'anum mut yu'u, oy nja'o'kumbu es oy njiky'ajtumbu. ¹¹ Paaty nayyajkukudu, es naybyudúkudu nixim nyam es yajmujwiin yajkajaajudu ja mmubujkunuty, du'un éxtum jaayum xytyundu.

Kajxwíjun

¹² Mugu'ugítuty, nduknipujktup es xymyay'at xywyindsu'ugudut ja di'ibáty tuundup mut miidsuty, es m'awij mgajxwíjudu ma yu Nindsun'ajtum tyuunk. ¹³ Oy tsuj xytyukxonda'aktut es xytsyóktut ja'agyujxm di'ibu tyuundup. Jiky'attu ti'igyu jotkujk mut oytyim pánuty.

¹⁴ Nandu'un nduknipuktu, mugu'ugítuty, es tukmudíjudu ja di'ibáty kyaj ti ttuna'añ. Jotmuk

wingajxudu di'ibáty maay tajtup, pudúkudu di'ibáty kyaj oy tñijáwudu ja Diosu 'yayuk, es mudattu ma'xtujkun mut nidugekyu ja'ay.

¹⁵ Exkum miidsuty nidu'uk myajjum-bít axuuk mut ja di'ibáty axuuk mdu-unudup. Ni'igu du'uñum xyjáltut xytýúndut ja oybyu nixim niyam ma miidsuty, es otyim púnuty muut.

¹⁶ Du'uñum m'íttut agujk jotkujk.

¹⁷ Kajxtaktáwudu. ¹⁸ Ja'aygyuda'aktu ja Dios oywyi'ix mjat mgubáttut, mut ko tyaadu du'un ja Dios tsyejpy es mdúndut éxtamu Jesukristu myaduumbuty.

¹⁹ Kyaj miits xyujpkuwa'agudut di'ibu Espíritu Santu mduknija'adup, es du'un kyaj juun jyumbíttut ja mwinma'añuty. ²⁰ Kyaj xy'axukjáwudut ko ja'ay m'awa'anxudu ja ayuk di'ibu Dios winma'añmyooyudu.

²¹ Ijxkijxyudu tugekyu ja xprujkun mut ja Diosu jyaaybyajtun. Axájudu je'eyu di'ibu dun oy. ²² Uxtijtú tugekyu di'ibu kyaj 'yóyuty.

²³ Wa'an ja Dios, di'ibu xymyo'oyum ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, myajwat-sta'ayuty tugekyu tugekyu, es dya'ítut ja m jot, m'anmaja'an esu mnini'x mgubajk, ni ti pyojpu, extu ko myínat ja Nindsun'ajtum Jesukristu. ²⁴ Yu Dios di'ibu mwoojudup, kyuydyiimpy di'ibu kyajxypy, ja'a kyuydyunaampy tugekyu tyaadu.

Kajxpo'xun

²⁵ Mugu'ugítuty, xyñigajxta'aguduts uudsuty.

²⁶ Munandu nidugekyu
nmugu'uk'ajtum éxtumxyup
xymyo'oydyu ja mayDios.

²⁷ Nduk'ana'amdup mut ja Nindsun'ajtumu kyutujkun, es yajtukwingugajxudut tyadu neky nidugekyu ja nmugu'uk'ajtum.

²⁸ Wa'anu Nindsun'ajtum Jesukristu mmay'at mgunu'xudu.

Myumajtskpu Neki Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Tsalóniku Ja'ayuty

1 Uj Paablu, mut ja Silvanu esu Timotee. Nduknigajxtuptsu tyadu neky ja mubujkputujk di'ibu ijtup ti'igyu mut ja Nindsun'ajtum Dios Teety esu Nindsun'ajtum Jesukristu, es ñaymyúkudu ma Tsalóniku kajpn. ²Wa'anu nDios Teety'ajtum esu Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudut ja agujk'ajt jotkujk'ajtan.

Yajpayo'oyup ja ja'ay ko Kristu myina'añ

³Mugu'ugítuty, oy ko du'ñamts nja'aygyuda'aky ja Dios mut miidsuty, éxtum pyaadyuty, mut ko muj wiin kajaa yu mmubujkunuty esu mdsojkunuty di'ibu miits mmudajttup mut ja wiinkputy. ⁴Extum mbaat kots udsuty n'ity ma Diosu myubujkputujk ñaymyúkudu, nayjya'adupts muj es jotkujk mut ja ma'xtujkun es ja mubujkun di'ibu miits mya'ijxadup, oy ja mmudsputy mja''awa'ktujkubudu es ja ayo'on jotmay xyajnáxtu. ⁵Tyaadu ya'ijxup ko Dios tmudaty ja tuy'ajtan éxtum tpayo'oy es du'un mbaadyuty es m'íttut ma kyutujkun, di'ibu miidsuty tyam mgu'ayo'odup.

⁶Pes tuy'ajtan di'ibu Dios tyiimpy; ya'ayówup di'ibu miits mya'ayoojudup, ⁷es mmo'oya'anudu ja mbo'xtáknuty miidsuty di'ibu ayo'on jotmay yajnaxtup, nandu'un éxtum udsuty. Tyaadu du'un ja xuu ma kyuxu'uga'añ ja Nindsun'ajtum Jesukristu ko kyuda'agut tsajpótm junya'angóty mut ja mukpu 'yánklusuty. ⁸Tyudyunaampy ja di'ibu kyaj t'ix'attu ja Dios es ni tkatundu kwentu ja oybyu ayuk di'ibu ñimadyakypy ja

Nindsun'ajtum Jesukristu. ⁹Tyaaduty yajtukumadowándup winu xuu winu tiempu es yajputa'agut jagam, kadiibu jam 'yíttut ma Nindsun'ajtum es ma ja myuj'ajtan esu myuk'ajtan. ¹⁰Du'un jyátut ko myínut ja Nindsun'ajtum ma tada xuu, es wyindsu'ugadut ja jya'ayuty es myuj'ixadut nidugekyu ja myubujkputy. Jam miidsuty nandu'un m'íttut mut ko tu xymyubuktu ja tuy'ajtan di'ibu tu nduk'uxpaktu.

¹¹Paadyuts du'ñam ngajxta'aky mut miitskyujxmuty, n'amdeepy nbujktseebyuts ja Dios es mduknitákadut es mja'ay'átudut. Nandu'unuts ngajxta'aky esu Dios myuk'ajtunguyjxm kyuydyúnup tugekyu di'ibu oybyu mdunándup ja'agyujxm ko xymyubuktu, ¹²es du'un ja Nindsun'ajtum Jesukristu yajmujjáwup mut yu'uguyjxmu m'oyjyiky'ajtan, es yu'u nandu'un mmo'oyudup es miits myajmujjáwudut ma wiink ja'ayuty.

Muj tugoybyekyja'ay

2 Mugu'ugítuty, es wi'ix jyata'añ kyubata'añ ma ja tiempu ko myínut ja Nindsun'ajtum Jesukristu es xyajnaymyuka'anum mut yu'u, n'andeebyuts ²es kyaj pojun mwinmaadydyugátstat es katu mya''adsu'ugudu ja'agyujxm ko jamu ja'ay di'ibu janándup ko tu jya'ty ja Nindsun'ajtum. Kyaj du'un xymyubáktut pun jyuna'andu ko Dios tyuknija'aju, o janándup ko du'unuts uj tu ngajxy o du'un tu'ugu neky jyuna'añ di'ibutsk uj tu nja'ay. ³Katu mnayyákudu es wi'ix tsoo mwin'uunudut. Pes jawyiin ja ja'ay tnibudu'uga'andu Dios es nandu'un kyuxu'ugut ja muj tugoybyekyja'ay di'ibu tu yajkajxpéky es kyutugóyt. ⁴Tyadu axuk ja'ay naybyujtákur myudsip di'ibu ja ja'ayuty myudajttup

éxtum dyiósuty, es myúdsip'ajtypy tugekyu di'ibu ja ja'ayuty 'yawdajttap. Pes exta naxwa'tsp ma Diosu tyujk, es jyuna'añ ko yu'u du'un Dios'ajtp.

⁵ Pes jamyatsta kots n'ijty mut mi-idsuty, n'awa'anadu ko du'un jyata'añ. ⁶ Mnija'adap tyam ti ya''adujkup, es du'un ñiguxu'ugut pún ja'a ma ja tiempu di'ibu ja Dios tu ttuknibujtaagu. ⁷ Taa ja'anu ja axuk'ajtn di'ibu tadu muj tugoybyekyjya'ay tyunaampy ayu'udsyu. Per di'ibu ya''adujkup tyam, óknum najx jyuge'eky. ⁸ Es ko jyuga'agut, net ya-ñijawuya'añ pún du'un ja muj tugoybyekyjya'ay, di'ibu Nindsun'ajtnm Jesukristu ya'oogaampy ko ñibiixudut es dyajtugoya'añ mudu jyaj tyu'xun ko naty myiñ.

⁹ Ko tadu muj tugoybyekyjya'ay myina'añ, pudékudap ja mujku'ugópk Satanás. Ni'igu muk'ajtnm muut myina'añ es ttuna'añ oytyim di'ibuty ja muk'ajtn, es andakungyujxm ttúnut ja muj'ajtn, iixwu'amun es di'ibu ja'ay du'uñu yajwu'amudyaaydyup. ¹⁰ Es myubudsumaampy oytyim di'ibuty ja pojpu 'yandakan es twin'uuna'añ twinxaja'añ di'ibáty najxtap ayoodaknóty. Tyaadu najxtap ayoodaknóty mut ko kyaj tu ttsoktu es t'axájudut ja tuy'ajtn di'ibaxyup tu yajnitse'egyuty. ¹¹ Ja'agyujxm ko tkamubuktu ja tuy'ajtn, paaty ja Dios tpajtáky wi'ix yajwin'uundut, es du'un tmubúktut ja andakun, ¹² es yajpekymyo'oydyut nidugekyu púnuty kyaj tmubuktu ja tuy'ajtn, ja'a tsyojktap ja axuukpu.

Ti'igyu ya'ittu ja mubujkun

¹³ Per oy ko uúdsuty du'uñumts nja'aygyuda'aktats ja Dios mut miitskyujxmuty, mugu'ugítuty, ko md-sojkudap ja Nindsun'ajtnm, mut ko Dios mwin'iixudu jawyíñup es mnitso'oktut mut yu'ugyujxm ja Espíritu Santu di'ibu

mya'ijtadap wa'ats, es ja'agyujxm ko tu xymyubuktu ja tuy'ajtn. ¹⁴ Tyaadu du'un mdukniwoojudu Dios mut yu'ugyujxm oybyu ayuk di'ibuts uúdsuty ngajxwa'xtap, es xymyudáttut ja Nindsun'ajtnm Jesukristu myuj'ajtn.

¹⁵ Pes du'un mugu'ugítuty, du'uñum amumdu'uk jot xymyubúktut ja Kristu es katu xyja'aydyugódyu ja xupujkun di'ibu tu n'anuumadu es tu nduknigaxtu nekykyujxy. ¹⁶ Ja Nindsun'ajtnm Jesukristu ka'um, es ja nDios Teety'ajtnm, di'ibu xytsyojkm es myay'ajtungyujxm tu xymyo'oyum ja jotkuj'ajtn winu xuu winu tiempu es ja oybyu di'ibu n'awijxm, ¹⁷ wa'an yu'ujuty mjotmukmo'oyudu es mya'ítudut du'uñum es xytyun xykyajxtut tugekyu di'ibu oy.

Xyñigajxta'aguduts uúdsuty

3 Mugu'ugítuty, ma kyajnumts nyajkugéxu tyadu neky, n'ak'anuumayándap es xyñigajxta'aktuduts es du'un ja Nindsun'ajtnm Jesukristu 'yuxpujkun wya'xut pojun es ja ja'ayuty t'axájudut mut ja may'ajt windsu'kun, éxtum miits tu xy'axájudu. ² Amdow pujktsówdu nandu'un ja Dios es xyajtso'oguduts ma ja axuk ja'ayuty, mut ko kyaj tyugékyuty yu ja'ayuty tmubuktu Diosu 'yayuk. ³ Per kyuydyiimpj ja Dios ja 'yayuk, yu'u myajmujwiin myajkajaaxudap ja mmubujkun es m'agu'adúk m'axajtúkudap es myajtso'ogudap ma ja ka'oybyu. ⁴ Ndukma'awdajtupts ja Nindsun'ajtnm ko miits xytyúndut di'ibu nduk'ana'amdap, es du'uñum xy'aktúndut. ⁵ Wa'anu Nindsun'ajtnm mbudékudu es xyjáwudut ja Diosu tsyojkm es xymyudáttut ja Jesukristu mya'xtujkun.

Xypyátum es ndu'unum

⁶ Mugu'ugítuty, nduk'ana'amdap ja Nindsun'ajtnm Jesukristu xyuugyujxm,

es mnayjyubúkudut ma oytyim di'ibuty ja nmugu'uk'ajtam di'ibu kyaj tyuna'añ es di'ibu kyaj jyiky'aty ti'igyü éxtam ja xpujken di'ibuts tü nja''awánuda. ⁷Pes miits mnija'adup wi'ix mjiky'áttut es xpyanajxtut di'ibuts tü nnastúnuda; tuunuts üj kots muut miits n'ittü, ⁸es ni ngakaay nga'úktuts nadu'añ. Ni'iguts nduun n'ayooy xüñ koots kadiibu nidu'uk mdimpaadudut ja ka'ay ukun miidsuty. ⁹Oyuts üj mbaat nja''amdowdu esxyupts miits xpyudúkuda, nik ni'iguts nduundu es nmo'oydyut tu'ugu nü'u tu'u ja oybyu di'ibu mbadúndup. ¹⁰Kots n'ijty mut miidsuty, nmooydyu tyadu kajxwíjün: "Di'ibu kyaj tyuna'añ, kyaj kyay 'yuugut." ¹¹Pes du'un n'anuumudu mut ko tuts nnijawu ko nidu'uguty miidsuty nugoo m'oknuux'ajnúda, kyaj mnaydyukjotmaydyúnuda mgu'amduunk, je'eyu mwinjün mwindükü xymyadya'aky di'ibu mgadimpátup. ¹²Tadu du'ambu ja'ay nduknipejkypyuts mut ja Nindsun'ajtam

Jesukristu kyutujken, es tmastu'ududu tadu du'ambu winma'añ. Wa'an ttuñ t'ayoy yajxón es ñayyajký ñayya'uugudut ku'am.

¹³Mugu'ugítuty, kyaj m'anuxut es xytyun xykajxtut di'ibu oy. ¹⁴Pün ja pün kyaj tmudoogukuya'añ di'ibuts nmadyakypy ma tyadu neky, m'ixtup púnadyu du'un es katu ti muut xy'amuk xykajxmúktu, es du'un tsyoydyu'un-ga'at. ¹⁵Per katu xpyujta'áktu éxtamu mmudsipün, ni'igu xyñu'umo'oy xytyu'umo'oydyut éxtamu mmugu'ugün.

Kajxpo'xun

¹⁶Yu Nindsun'ajtam di'ibu yajkypy ja agujk'ajt jotkujk'ajtam, wa'an yu'u miits mmo'oyudu wi'ix tsoo ja jotkujk'ajtam winu xü winu tiempu, es wa'an Nindsun'ajtam t'ity mut nidugekyü miidsuty.

¹⁷Üj Paablu, nduknijáyuduts miidsuty yu kajxpo'xun mududsü ngu'am letru. Du'unuts nja'ay ma tugékyudsü nneky. ¹⁸Wa'an Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu nidugekyuty miidsuty.

Myutu'ukpu Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajx Ja Timotee

1 Uj Paablu, Jesukristu 'yapóstulu, es kéxyuts nmiñ ma Dios yu nYajnutsokpu'ajtum esu Nindsun'ajtum Jesukristu, di'ibu ndukjotkujk'ajtum, ²nduknigejxypyuts miju tyadu neky, Timotee. Du'unuts mij njawu éxtumdsu n'u'unk, ja'a ko ujts mij tu ndukmabeky ja Kristu. Wa'an ja Dios Teety esu Nindsun'ajtum Jesukristu mguni'xyuty es mmo'oyuty ja pa'ayo'on esu agujk'ajt jotkujk'ajtum.

Kyaj yajkupákut ja xpujkan di'ibu kyaj tyuy'ajturnuty

³Kom tu nduknipeky kots oj nnejxy Masedonu ñaaxóty, wu'am Éfesu kajpnóty es xy'anuumudu tadu ja'ayuty es kadiibu ya'xpu'kut di'ibu kyaj tyuy'ajturnuty, ⁴es anuumudu ko kyaj tmujpujta'agut ja 'yaptujku madya'aky esu wiinkpu jekymyadya'aky, mut ko tugekyu tyaadu je'eyu dyajtagóy ja tiempu es kyaj xytyu'unxum ni madsoo, es ni xykyapudujkam es nguydyu'unum mut ja mubujkan di'ibu ja Dios tu xytyuknipujkam.

⁵Ja'agyujxmu tyadu ana'amun es nixim niyam nnaydsyojkam mut ja wa'ats aa wa'ats jot es muut ja tuy'ajturnbu mubujkan. ⁶Naaguty tu tmudu'udugódyu tyadu xpujkan es tu ñaygyuyákyuty mut ja nanugoobu kajxy madya'aky. ⁷Byeen jyatuk'xpu'ka'andu ja Diosu 'yana'amun, per ni tkajagyúkudu di'ibu myadyáktup es ni di'ibu tuk'xpujktup éxtumxyup jyatuy'ajturnmuuduty.

⁸Nnija'am ko oyu tadu ana'amun ko nyajtu'unum éxtum pyaadyuty. ⁹Nnija'am nandu'un ko ni tu'ugu ana'amun kyayajpujta'aky mut ja di'ibu tyuundup ja oybyu. Tadu

ana'amun ja'a du'un mut ja di'ibu niye'epy yujk'ye'epy, di'ibu kyaj 'yuygyupeky kyajxykyupéky, di'ibu axuk ja'ayuty, di'ibu pojpu ja'ayuty, di'ibu kyajpu Dios tmuj'ixy, di'ibu kyaj ttuñu kwentu Diosu 'yuxpujkan, di'ibu yajja'ay'o'ktup, es extu di'ibu ya'o'ktup ja tyaak tyeeduty, ¹⁰di'ibu mu'induundup, di'ibu yedyujkuty tyuundup tsoydyu'un muutpu ak yu'ujuty, di'ibu tyo'ktup ja ja'ay, di'ibu andáktup, di'ibu Dios tyukkajxpejtypy mut ja andakungyujxm, es di'ibu oytyiity wiink tyiimpy kadiinum éxtum ja tuy'ajturnbu xpujkan. ¹¹Ja'a n'andijpyuts ja oybyu ayuk di'ibu muj'ajturn muutpu esu Diosu kuni'xypyu xytyuknipujkuts es ngajxwa'xaduts.

Paablu Dios tja'aygyuda'aky ko pya'ayóuty

¹²Nja'aygyudákyuty ja Nindsun'ajtum Jesukristu mut kots tu xymyo'oy ja madakun mududsu nduunk, es mut kots tu xywyin'ixy es tu xypyujta'agyuts es ndúnudats ja tyuunk, ¹³es du'unuts tu xytyuknipeky óyuts uj jawyíñup ngamuj'ijxy mududsu n'ayuk, es óyuts oj njajuna'añ tsaatsykyubéty mut yu'u, es nbajudijtyuts ja jya'ay. Peru Dios myudajt ja pa'ayo'on mut uj, ja'a ko kyajnumdsu naty nmubeky ja Jesukristu es kyajtsu naty nnijawu tiidsu du'un ndiimpy. ¹⁴Paaty ja Nindsun'ajtum myay'ajturn oy jyantsymyújuty mut uj, ti'igyu mut ja mubujkan es ja tsojkan di'ibu nandu'un nmudajtum mut ko n'ijtum ti'igyu mudu Jesukristu.

¹⁵Byeen tyuy'ajturnuty, es nidugekyu tmubáktut, ko Jesukristu myiñ naxwiñ es dyajnitso'oga'añ ja pojpu ja'ayuty, es ma du'umbu pyekyjya'ayuty nik ni'igu axuuk uj. ¹⁶Per paadyu Dios tmu-dajty ja pa'ayo'on mut uj, esu Jesukristu dya'ixudut ja mya'xtujkan muj

wiin ma'ej. Es du'unuts xyajtúñuts éxtamu di'ibu ni'igu tmudaty ja pyo-
jpu, éxtamu ixpajtun mut ja di'ibaty
óknamu naty myubukándup yu'u, es
tja'a'áttut ja jiky'ajtuna winu xuu winu
tiempu. ¹⁷N'awdajtam ja Dios, rey winu
xuu winu tiempu, di'ibu myudajtypy ja
windsu'kun esu muj'ajtun, yu'u tu'uk
Dios'ajtp, di'ibu kyaj ya'ixy es di'ibu ni-
na'a kya'eeky. Wa'an du'unuty.

¹⁸U'unk Timotee, di'ibu tyaadu
nduknipejkypy, ti'igyu yu'u éxtum ja
mugu'uk mnimaydyákudu ja Diosu
jya'a jawyíñup. Paaty mut yu'u mbaat
amumdu'uk jot xy'aktimmudún
ja Dios nu'unu mmujaa. ¹⁹Mudat
du'ñam ja mubujkun amumdu'uk
jot es mudat ja mjot mwinma'añ
wa'ats. Naaguty kyaj tpujktujkudu ko
ja Dios jyawinma'añmyo'oya'anudu.
Paaty ñayyajwinma'añdyugooyudu
es tmastuttu ja mubujkun ma' Kristu.
²⁰Du'un jyajttu ja Imeneeu esu
Alejandra. Paaty es tnijáwudut
jatuk xuu es kyaj tmu'adugoy
tmugajxtugóyut ja Dios, ndukkudujkuts
ja mujku'ugópk Satanás.

Paablu ttuknipeky ja Timotee es kyajxta'agut

2 Tim jujp'am nmunu'xtáktup
esu ja'ay tni'amdówudut,
tnigajxtaagudut nidugekyu ja'ayuty, es
tja'aygyuda'aktut ja Dios ja'agyujxmuty,
²nidugekyu réyuty es nidugekyu
justísuty, es du'un mbaat njiky'ajtam
yajxón es ni pán muut ngatsiptu'unum,
es ndu'unum ja oybyu es njiky'ajtam
éxtum ja Dios ttseky. ³Tyaadu du'un
oy, es yu'u du'un 'yoyjya'ap ja Dios
yu nYajnutsokpu'ajtam, ⁴pes yu'u
tsyejpy es nidugekyu yajnitso'ogudut
es nandu'un tjaygyúkudut di'ibu dun
tuy'ajtun. ⁵Ja'a ko ta ti'igyu je'eyu
Dios, es nan ti'igyu je'eyu di'ibu
udsajtam xykyudunaabyu'ajtam ma

Dios, yu ja'ay Jesukristu, ⁶nayyajku ma
'ye'ky, es du'un tkubejty tkumadooy
ja ñitsokun nidugekyu naxwíñadu
ja'ayuty. Esu tyaadu jaya'ijx ma ja
tiempu yajtuknibujtáku. ⁷Mudu
tyaaduts ej oj nyajpujta'aky ja Diosu
'yayuk kajxwa'xpu esu apóstulu,
es ndukni'ixudats ja tuy'ajtun es
ja mubujkun mut ja di'ibu kyaj
'yisraelítuty. Tuy'ajtanuts njuna'añ,
kyajts n'anda'aky.

⁸Ndsejpyuts esu ja'ay oytyim maaty
kyajxta'aktut, dyajpuđu'uktut ja
kyu'ujuty mut ja wa'ats aa wa'ats
jot, kyaj ñayyajjot'ambúkudut es
kyaj tsiptúnut nixim niyam. ⁹Esu
toxytyujk ñaywyítudut yajxón aduyu,
es kyaj ñayñiwook ñaygyuxwoogudut
es ñayyajmujpudsúmudut, es ni je'eyu
kyanayya'oydyúkudut mut ja oorú o
perlu, es ni mut ja wyitu tsooxutypyu.
¹⁰Wa'an ttundu ja oybyu tuunk di'ibu
pátup ttúndut nidugekyu toxytyujkuty
di'ibu myaduundup ja Dios. ¹¹Wa'an yu
toxytyujkuty amonu es yuunk naxypy
tmudoo'ity ja uwij kajxwíjun. ¹²Kyajts
ej nyajkutíky es ja toxytyujk ya'expúkut
o ja yedyujk t'ana'amut. Wa'an amonu
t'amudoonáxy, ¹³mut ko Dios dyajkojy
jawiin ja Adán es óknamu Eevu. ¹⁴Yu
Adán kyaj oj yajwin'uuñ, ja'a du'un ja
ñado'oxy di'ibu yajwin'u'un, es ko oj
yajwin'uuñ, net oj pyekykya'ay. ¹⁵Per
ja toxytyujk jyotkujk'áttut ko tpadundu
ja u'unktaak'ajtan, ko tmudattu ja
mubujkun, es ko tpadundu yajxón
mut ja tsojkun, ja wa'ats'ajtan es ja
tuda'aky'ajtan.

Wi'ix tyúndut ja mubujkputujku kywentu'ajtputy

3 Tuy'ajtanu'a tyadu ayuk: Pán ja pán
ttseky es tyúnut ja mubujkputujk
kwentu'ajtpu, oyu tadu tuunk
di'ibu tsyejpy. ²Di'ibu kwentu'ajtp
ma mubujkputujk ñaymyúkudu,

jiky'átup wa'ats es éxtum kyaj mbaat yajpekymyo'oy, di'ibu myudajtypy ti'igya ñudo'oxy, di'ibu jiky'ajtp tuda'aky es ñay'aguwítsuty, di'ibu naymyay'ajt naywyindsu'kup, di'ibu oyña'ajuty 'yaxájup ja ja'ay yajxón ma ja tyujk, di'ibu mbaat ya'uxpeky, ³di'ibu kyaj myu'iiky, di'ibu kyaj tsiyptajkaty, di'ibu oyjya'ay, di'ibu tuda'aky amumdu'uk jot, di'ibu kyaj myeeñ'ooguty, ⁴di'ibu yajxón ana'amp ma tyujk es du'an tmo'oyut ja iixpajtuna 'yu'unk 'yuna'k es myumudówadut es wyindsu'ugudut; ⁵pes pún tu'uk kyaj tjaty 'yana'amut ma yu kya'umdujk, ¿wi'ix mbaat tkwentu'aty ja myumubujkputy ma ñaymyúkudu? ⁶Kyaj tyúnut mubujkputujk kwentu'ajtpu di'ibu naamnám tmumubujktsoon ja Dios, mut kooxyup du'ambu tsojk nujx ñapudsemy muj kujxm es tsojk nujx ñajaty éxtum ja mujku'ugópk oj yajkajxpéky. ⁷Nandu'an koonám tsyékyuty es ñaywyindsu'ugudut ma yu di'ibu kyaj ya'udyu Diosu myuduumba, kudiibu pún kyawindsu'ugudut es ja mujku'ugópk yajpekykya'adut.

Wi'ix tyúndut di'ibu pyudajkudup ja mubujkputujku kywentu'ajtputy

⁸Es nandu'an di'ibáty pyudajkudup ja mubujkputujku kywentu'ajtputy, yu'u di'ibu naymyay'ajt naywyindsu'kup, di'ibu kyaj kyo'oy'úy kyo'oygyajxy, di'ibu kyaj myu'iiky myumi'igyuty, di'ibu kyaj myeeñ'ooguty. ⁹Nandu'an koonám tsyékyuty es tmu'o'ktáwut ja tuy'ajtun di'ibu Dios tu dya'íxyuty di'ibu nmubujkum, es myudátut wa'ats ja jyot wyinma'añ, ¹⁰es jawyiin ya'ijxamátsy; es pún kyaj tmudaty ja pyeky, wa'an ttuñ ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu. ¹¹Es nandu'an koonám ja ñudo'oxyuty ñaymyay'át ñaywyindsu'ugudu, kyaj 'yabi'ts'áttut,

es uyygypuk kyajxykypúktut. ¹²Pes tu'uk di'ibu pyudajkup ja mubujkputujku kywentu'ajtpu, yu'u túnup di'ibu myudajtypy tu'uk je'eyu ñudo'oxy es di'ibu jyajtypy t'ana'amut ja 'yu'unk 'yuna'k ma yu jyuan tyujk. ¹³Mut ko yu pudujkubuty di'ibu yajxón tuundup, pátaðup tu'ugu windsu'kun es du'an amumdu'uk jot tmadya'áktut ja mubujkun di'ibu myudajtypy ma Jesukristu.

Wi'ixu Dios dya'íxyuty ja tuy'ajtun

¹⁴Tim tsojk nujx ngu'ixa'andu, per tyam nduknigaxtu ma tyadu neky jaay-byéty, ¹⁵es pún akwa'amupts, mni-jáwup wi'ix mnayya'ítyuty ma Diosu jya'ayuty, púnuty myubujktup ja Diosu jiikypyu es dya'ittu ja tuy'ajtun. Es ja tuy'ajtun, du'an yu'u éxtum tu'ugu pi-laar di'ibu pyattunaapy ja tujkni'x, es nandu'an éxtum ma tsonda'aky ja tujk. ¹⁶Tuy'ajtanu'u ko ni'igu muj ja Diosu jya'a di'ibu ijty kyaj yajnijáwu: Miin jajt ja Kristu mudu ja'ayu ñini'x, ya'ijxu ja Espíritu Santu ko wa'ats yu'u, ijsxudu ja ánklausuty, yajnimaydyák ma naxwíñudu ja'ayuty, mubujkudu ja'ay ya naxwiiñ, ya"axaju jam tsajpótm.

Di'ibu myatstúttup ja mubujkun

4 Per ja Espíritu Santu xytyukni-ja'am wa'atsti'knu ko ma naty ja tiempo ttiempatnu ma jyumbita'añ Nindsun'ajtum, naaguty ñika'agándup ja myubujkunuty es tpanujxa'añ ja ux-pujkun di'ibu miimp ma ja ka'oy-byu di'ibu win'u'undup. ²Ja'a myumudowándup ja ja'ay di'ibu nay'andijudup jyiky'attu tuy'ajtun muut, di'ibu kyaj tnakyjyáwudu es 'yaxuuguty ko pyeky-tyundu, éxtumxyup tu tyoodydygooyñu jyot wyinma'añ mut tu'ugu pujxnu jantsy ambu. ³Tyadu win'u'ambu kyaj tkupuktu es pún pyuk 'yuugut, es

nandu'un jyuna'andu ko taa je'xy di'ibu kyaj yajju'xut, oy ja Dios tjapujtákyu tyadu je'xy es tju'xut ja myubujkputy es di'ibáty nija'adup ja tuy'ajtun, es tja'aygyuda'aktut ja Dios. ⁴ Pes tugekyu di'ibu Dios pyujták, oy yu'u es kyaj udsajtam n'uxtijum ni tii pun n'axájum es nja'aygyudákum ja Dios, ⁵ mut ko du'un ja Diosu 'yayuk es ja kajxtákun pyujtákyu wa'ats.

Jesukristu 'yoymyuduumbu

⁶ Pún mduk'uxpejkypyu tyaadu ja nmugu'uk'ajtam, mistsu du'un tu'ugu oybyu myuduumbu Jesukristu, es m'uts mjothkuda'agup mut ja mubujkun es mut ja oybyu xupjukun di'ibu mbadi-imp. ⁷ Per katu xytyuñu kwentu lyoku winma'añuty es di'ibu jeky myadyáktup nan nugoobu. Nik naybyujta'agudu amumdu'uk jot xymyudúnut ja Dios. ⁸ Pes je'eyu waanu ttuk'oy'aty ja nini'x kabajk ko nyaj'yúngum, per di'ibu situy waanu ni'igu nduk'oy'ajtam ko n'awdajtam ja Dios es nmudu'unum. Taadu du'un tsobatp ma tyadu jiky'ajtun di'ibu tyam es nandu'un ma tadu jiky'ajtun di'ibu miimp. ⁹ Tyaadu du'un jantsy tuy'ajtanu'u, es nidugekyu tmubáktut. ¹⁰ Tyaadukuyxmu du'un ndu'unum ja delijensu es nmamadákum, mut ko tu nnaygyuyajkam ma Diosu jiikypyu, di'ibu tu ttuknibujtaagu ja nitsokun mut nidugekyu ja'ayuty, es waanu ni'igu di'ibu myubujktup.

¹¹ Kajxwa'x es ya'xupuk tugekyu tyaadu. ¹² Exkum pún mdukxi'igudu mut ko mwimbu'udsutyñum; ja'a du'un myáku ja ijpajtan mut ja di'ibáty myubujktup ja Jesukristu, éxtum mij ja m'ayuk, éxtum mnayya'ityuty mut ja tsojkun, éxtum mnayya'ityuty ma ja mubujkun, es éxtum ja mjiky'aty wa'ats. ¹³ Maanams uj ngaja'ty, tukwingugajxudu es kajxwa'x ja Diosu jyaabyajtan, es xya'xupktu. ¹⁴ Yajtún

ja madakun di'ibu Dios mmooyu ko ja mujja'ayduykuty dyajnáxtu ja Diosu 'yayuk, tpujtáktu ja kyuu ma mij es mgunu'xu.

¹⁵ Tyam yajtún tugekyu di'ibu Dios mmooyu, es du'un tugekyu mbaat t'ixtu ko mij xyajmuj xyajmáyu ko xytyuñ éxtum ja Dios tseky. ¹⁶ Kwenta'at ja mjiky'ajtun es ja m'uxpukun. Du'uñumu du'un xytyúnut, es du'un najx mnitsee'ky es nandu'un di'ibáty mmumadoojudup.

Wi'ixu Timotee jya'ay'átut ma ja mubujkputujk

5 Katu xy'ooy xya'axy ja mujja'ay yedyukuty; ni'igu xykajxwíjút éxtumxyup yu'u xytyeety'áty. Mudat yajxón yu una'ktujkuty éxtumxyup xymyuga'ax'áty. ² Mudat yajxón yu mujja'aydyoxytyukuty éxtumu mdaagu'unk, esu una'ktoxytyukuty éxtumu mmuga'axun, mut winu oyjyot.

³ Puduku ja ku'ekytyo'oxyuty di'ibu dun situy tugoy'ajtxudup. ⁴ Pún jaa ku'ekytyo'oxy di'ibu myudajtypy ja 'yu'unk o 'yok, tadu u'unk ok yu'u dun jawyiin pyudákup ja tyaak o ja ñanitu, es du'un tkuydyúnut éxtum pyaadyuty mut nandu'un ja fyamilyu, dya'ixut ko tmay'ajnjáwu tugekyu di'ibu tyaak tyety tyuundu mut yu'ugyujxmuty, mut ko du'unu dun ttseky ja Dios.

⁵ Ja ku'ekytyo'oxy di'ibu situy tu wye'emy kujm adu'uk, yu'ayu 'yaa'ajty jyot'ajtypy ja Dios, kyaj tmube'xy es kyajxta'agut es t'amdow tpujktsówat ja Dios xuñ koots. ⁶ Per ja ku'ekytyo'oxy di'ibu winma'añdyugeepy es je'eyu tyuku xik xoombu, du'unu'u éxtumu o'kpu oy jyajiky'átyñum. ⁷ Tuk'ana'am tugekyu tyaadu nandu'un, kadiibu tii yajtukpeky'ixtut. ⁸ Pes pún ja pún kyaj ñaydyukjotmaydyúnuty ja myugu'uktukuty, o waanu ni'igu yu kyuum familyu, tuu dun t'uxtijy

ja mubajkun es waanu axuuk yu'u wye'emy kadiinum ja di'ibu kyaj tmabeky, ja'a ko yu'u jotmaydyuunap ja myugu'uguty.

⁹Yu'u yu mgujáyap ja ku'ekytyo'oxy di'ibu ta tyugu'pxnajxnu jyumajt es di'ibu ta pyeky tugok je'eyu, ¹⁰di'ibu oy yajnija'ap ko ta 'yoyjya'ay'áty, ko ta ya-xón tnu'umo'oy ttu'umo'oy ja 'yu'unk 'yuna'k, ko tsuj ta tmudaty ja jyabyaat jyabye'xy ma ja tyujk, ko ta ttekyppyuj ja Diosu jya'ayuty, ko ta tpudaku di'ibu ayoo jottagoodyap, ja'a ko oydyi'ibuty ti ta ttuñ ja oybyu.

¹¹Per katu xykyupeky yajkujáyut ja ku'ekytyo'oxyu kujk una'kpu es dyákut ja naybyudaku. Mut ko wyinma'añ myínut es pyuka'andut jatugok, ta najx tmastu'uttu wi'ix tmadúnut ja Kristu, ¹²es du'un ñayyajpekykya'adu mut ko kyaj Kristu t'okmudunánudu éxtum ta ñaywyanda'agudu. ¹³Waanu ni'igu jyudittu wyinjuun wyindujk, oytyiity ttuktuk ttukkajxudu es nugoo ñakumadyaagudu. Ta jyumbijnudu nuux; es kyaj ñuuxuty je'eyu, nandu'un 'yabi'ts'áttu, nugoo oytyiity tnamadya'aktu di'ibu kyaj pyaadyuty es tmadya'aktut. ¹⁴Paaty ndsejpyuts esu ku'ekytyo'oxy di'ibu kujk una'kpu pyákut, es tmadátut ja 'yu'unk 'yuna'kuty, es t'a'u'uiñ t'adsuunut ja jyuan tyujk, kudiibu tluğaarm'ooyut ja nmudsip'ajtam es ñibi'ts'áw ñibi'tskajxudut. ¹⁵Pes naaguty ja ku'ekytyo'oxyu du'umbu éxtumu taadu ta wyinma'añdyugódyu. Paaty ñaydyukpawitsy ñaydyukpabo'odyuty ja ka'oybyu.

¹⁶Pun jaa toxytyujk di'ibu myube-jkypy ja Jesús es tmudaty ma tyujk ku'ekytyo'oxy, wa'an ka'um tpudaku, es kyaj tna'ixut es jyatyim'yajpudákut ma ja mubajkputujk; pes du'un mbaat ja mubajkputujk tpudákudu ja ku'eky-

tyo'oxy di'ibu situy ni tii tkamudaty tkajaygyepy.

¹⁷Yu muija'ayuty di'ibu tuundap majaty mubajkputujk ñaymyúkudu, pátap ja windsu'kun esu pudujkun, es waanu ni'igu púnuty kyajxwa'xtap esu ja'ay ttuk'ixtu ja Diosu 'yayuk. ¹⁸Pes ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: "Katu xypyuj-ta'aky ja 'yajiidsu noviiu ma twindeeñ ja triigu." Es nandu'un jatuk peky jyuna'añ: "Yu muduumbu pátap yu myuju'uiñ."

¹⁹Es ja muija'ayuty di'ibu tuundap ma ja mubajkputujk ñaymyúkudu, katu xykyupeky es yajni'uunut pun kyaj kyuxe'eky majtsk o tuguuk di'ibu ñikajxpáttap. ²⁰Per pun tuy'ajtun ko tmudaty ja peky oypyúnuty, win'oo mayja'ayóty ma mubajkputujk ñaymyúkudu, es du'un ja wiingátpyuu tpáktudu kwentu kudiibu du'un nandu'un 'yadu'tstut.

²¹'Yijxypy myudeepy ja Dios esu Nindsun'ajtam Jesukristu mut ja 'yánklusadyu wyinwitsypy, ko nduknipekyu tyadu xpujkan es xypyadúnut du'añum mut ja oyjyotkyujxm, es kyaj win'ixy wingexy. ²²Ko xywyin'ixa'anut naak di'ibu ana'amap ma mubajkputujk ñaymyúkudu, jawyiin xy'ixut wi'ix jyiky'aty, du'un éxtum ngajxwiji, mut ko pun mbajtákytu tu'uk di'ibu axuuk jiky'ajtp, nan mmudajtypyu du'un ja peky. Exkam mbekykya'a.

²³Es mut ko janaam jatsojk mjot-pékyuty, kudii xyñaky'uugut yu'u yu wa'ats nuu, uuk nandu'un oynu'ununu vinu éxtumu jottsooy.

²⁴Pes yu ja'ayudyu pyojpu naaguty byeen tymniguxe'egyuty es ñija'adup ja ja'ay ko yajtukkumudowándap, per naaguty ja ja'ayudyu pyojputy jaanum ya'ixy óknun. ²⁵Nandu'un oy kyuxe'eky ko ja oybyu yajtuñ; es di'ibáty kyaj 'yóyuty, kyaj mbaat wye'emy ayu'udsyu.

6 Nidugekyu di'ibu po'oduumbu'ajt-tup, yaxón tmay'at twindsu'ugudut ja wyindsúnaty, kudiibu yajmugoy'úw yajmugoygyajxut ja Dios es ja n'ux-pujkun'ajtam. ²Es pun yu po'oduumbu yu'u wyindsun'ajttup ja Dios madu-umbaty, ni'igu waana oy tmadúnat mut ko tmamubujku'áttu. Tuk'uxpuk es kajxwa'xu du'un.

Tuy'ajtanba namyudunu

³Pun ja pún dya'uxpeky di'ibu kyaj 'yóyuty es kyaj ñejxy ti'igyu mut ja Nindsun'ajtam Jesukristu 'yuxpujkunu oybyu di'ibu ngajxwa'xum, ⁴taadu naymyujpujtákup es ni ti tjaygyuku. Yu'uyu du'un wyinma'añ'ajtypy tmadya'aga'añ yu axuk winma'añ. Es ma yu tyaadu myiñ ja nay-wynnaxuja'ak, naymyudsip'ajtuk, kanaydyukma'ijxuk tii, naydyukwin'ijx naydyukjup'ijxuk tii, ⁵esu yajnaysyi'k yajnagyojxuk, kyaj jyotxaamdu. Tadu ja'ayuty kyaj 'yóyuty ja jyot wyinma'añ es kyaj tnijawu ja tuy'ajtan, jyuna'andu ko yu n'uxpujkun'ajtam yu'u du'un ma yajganaraty ja oy'ajtan. Mastu'udu tadu di'ibu du'unu wyinma'añ. ⁶Tuy'ajtanu'u ko di'ibu nmubujkum, yu'u du'un yajkypy ja oy'ajtan ko ja'ay ttukjotkuda'aky di'ibu myudajtypy. ⁷Pes ni ti oj ngamumi'inum naxwiñ, es nan ni ti ngamunuxa'anum ko n'o'kum. ⁸Per pun yaa nmudajtam ja ka'ay ukun es ja wit nijam, mut yu'uyu tyadu njotkuk'ajtam. ⁹Peru di'ibu wyinma'añ'ajtypy ñayyajmukja'aydya'aga'añuty, kyaj tsyíputy kya'at pekyoty. Ja'a myudajtypy maylyoku winma'añ es di'ibu ja'ay yajpekytuunup, es du'un dyajnujxut es dyajtugóyut. ¹⁰Ja'a ko ja'ay t'adsoktu meen, yu'u du'un yajmiimpy oytyim di'ibu axuk'ajtanuty; es ta naak, mut ko 'yadsoktu, tu

tmastu'uttu ja Nindsun'ajtam Jesukristu es nugoo ñayya'ayówudu ma jyiky'attu.

Timotee ya'anmaay es amumdu'uk jot tpanujxut ja mubujkun

¹¹Per mij Timotee, Dios m'u'unk'ajtup, kuka'ak tugekyu tyadu axuk'ajtan. Jiky'at mut ja tuy'ajtan es éxtumu Dios ttseky, madu mubujkun, madu tsojken, madu ma'xtujkun, madu yuunk'ajt naxypya'ajtan. ¹²Panujx tugekyu amumdu'uk jot ja mubujkun, es windumbuk ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu, pesu tyaadu du'un ja Dios mduknwoojudu es tu mnayajnade'xyuty mut ja mmubujkun mayja'aywyindum. ¹³Dios, di'ibu myeepy ja jiky'ajtan tugekyu di'ibu jaa ijtp, esu Jesukristu, di'ibu kyajxtudák oy Ponsyu Pilatu wyindum, ja'a ñija'adup ko tyam nduknipeky ¹⁴es xykyudyúnat di'ibu nduknipekypy. Katu xywyijstugátsy es kudiibu myajpeky'ixut, es tun du'un extu ko myínat ja Nindsun'ajtam Jesukristu, ¹⁵ko du'un jyat kyubátut éxtum ttuknibujtáku ja Dios, di'ibu ti'igyu kuni'xy Dios'ajtp, Rey'ajtp ma réyuty es Windsun'ajtp ma windsúnaty, ¹⁶di'ibu tu'uk kyaj 'yeeky, di'ibu jiky'ajtp ma ja jajun ma ni pún mbaat kyamawingóñuty, ni tu'ugu ja'ay kya'íxyuty, es ni mbaat tka'ixy. ¡May'ajt windsu'kun es muk'ajtan muat ja Dios winu xuu winu tiempu 'yítat! Wa'an du'anaty.

¹⁷Uwíj kajxwíj ja mukja'aydyujkuty ko katu nugoo myuj pyaadadu es kyaj je'eyu tjotmo'oyut ja mukja'ay'át, mut ko kujx najxpu'u. Wa'an ni'igu tpujta'aky ja wyinma'añ ma Dios, di'ibu jiky'ajtp es xymyo'oyum tugekyu mujwiin kyajaa es njotkuk'ajtam. ¹⁸Tuk'ana'amdu es ttúndut di'ibu du'un oy. Wa'an nayyajmukja'aydya'agudu mut ja oybyu tuunk, es dyajwa'xa'anut

di'ibu myadajt jyaygyajptap. ¹⁹Es ko du'un ttúnat, ñapatypy éxtam ttukjup'íxy ja jyiky'ajtun di'ibu miimp óknem, es du'un 'yaxájup ja jiky'ajtun di'ibu tuy'ajtanba.

²⁰Timotee, padún ja xpujkan di'ibu tu xy'axaju. Katu xymyudoogúku yu

naxwínudu ja'ayu lyoku winma'añ, ni di'ibu myadyakmujktap di'ibu nugooba tyijtap wijy'ajtan. ²¹Pes naaguty di'ibu pyanujxtaba tyadu winma'añ, tu tmas-tu'utta ja mabujkan.

Wa'an Dios mgunu'xudu nidugékyuty.

Myumajtskpu Neki Di'ibu Paablu Tyuknigajx Ja Timotee

1 Uj Paablu, Jesukristu 'yapóstulu, Diosu tsojkungyujxm uj tu nya-jkéxy es ngajxwa'xut ja jiky'ajtan di'ibu wyandak es nmudajtam ko n'ijtam ti'igyu mudu Jesukristu. ²Nduknigexyppyudsu tyadu neky mij Timotee. Da'unuts mij njawu éxtamdsu n'u'unk. Wa'anú nDios Teety'ajtam esu Nindsun'ajtam Jesukristu mguni'xyuty es mmo'oyuty ja pa'ayo'on es ja agujk'ajt jotkujk'ajtan.

Timotee oy yajnegajxy

³Njamyetsypyuts mij kots ngajx-ta'aky xuuñ koots. Nja'agyudákypyuts ja Dios di'ibuts nmudiimpy mut ja wa'atspu jot winma'añ, éxtam ttuundu nandu'un ja n'aptujkuts. ⁴Byeenuts njamyetsy ja mwinnu, es njawin'ix-aampy esuts njotkujkudya'ayut. ⁵Pes njamyetsypyuts wi'ix mij amumdu'uk jot xymyubeky ja Dios, du'un éxtam yu mnanitu Loydu esu mdaagu'unk Eunisu, yu'ujuty myudajtta jawyiinu tyadu mubujkan, es nmudajtypyuts ja tui'ajtan ko mij tyam nandu'un xymyudaty.

⁶Paaty ndukjamyetsy es xyajmújut ja madakun di'ibu Dios mmooyu kots mij ngu'unikooñ. ⁷Pesu Dios kyaj oj xymyo'oyum di'ibu muut njujptsu'kam njup-ja'am, ja'a ojts xymyo'oyum es njotmuk-tákum mut ja tsojkan es mut ja jujwi-jtsumbijtan. ⁸Paaty katu mdsodyúñ es xymyadya'agut ja Nindsun'ajtam esu 'yuxpukun, es ni mut uj kots yam n'ity tsimy yu'ugyujxm ja Nindsun'ajtam, es nik mudanu mut ja Diosu myuk'ajtan ja ayo'on jotmay di'ibu yajpátp ja'agyujxm ja oybyu ayuk. ⁹Dios oj xyajnitsókum es oj xytyukniwo'om es njiky'ajtam

wa'ats, kyaj ko naty ti tu ndu'unum oy, ja'a du'un mut ko du'un ttuknibujtáku, es mut yu'ugyujxm Kristu oj xytsyo-jkum extu ma naty naxwíndu kyakojyñum. ¹⁰Tu dya'ixyudy tyadu tsojkan ko myiñ jyajty ja nYajnitsokpu'ajtam Jesukristu, di'ibu myumadak ja o'kun, es yu'ugyujxm ja oybyu ayuk yajxón yajkajxwa'xy ko yu'u xyajjikypyuka'anum es xymyo'oya'anum ja jiky'ajtanu winu xuu winu tiempu.

¹¹Diósuts xywyin'ijx esuts ngajxwa'xadu tyadu oybyu ayuk, es xykyejxyuts éxtamu apóstulu esuts nya'uxpákut di'ibu kyaj 'yisraelítuty. ¹²Paatykyujxmuts ngu'ayowu tugekyu tyadu. Per kyajts ndsodyúñ, mut ko nnija'abuts mats tu nbujta'aky amumdu'uk ja nwinma'añuts, es nmudajtypyuts ja tui'ajtan ko yu Kristu myudajtypy ja muk'ajtan es tkuwa'anut ja tuunk di'ibuts tu xytyuknipeky extu ko myínatnum yu'u.

¹³Padún ja xupujkanu oybyu éxtam tu xymyudoy ma ujtsun, es jiky'at ma ja mubujkan es ja tsojkan di'ibu nmudajtam ti'igyu mudu Jesukristu. ¹⁴Mut ja Espírítu Santu pyudujkan di'ibu ijtp ma udsajtam, kwentu'at di'ibu Dios tu mduk'amubujtaaguty.

¹⁵Mnija'ap ko nidugekyu di'ibáty tso'ondup ma yu Asyu ñaxwíndu xyñikáktuts, es extu yu Fijelu esu Ermójunus. ¹⁶Wa'an ja Dios tmudaty ja pa'ayo'on ma ja di'ibu tsunaaydyup ma ja Onesifuru jyun tyujk, mut ko kanak ókuts xyñimiñ es oj dyajkujku ja n'aa njótuts, es kyaj tsyodyuñ óyuts nja'ijty tsimy. ¹⁷Nik ni'igu ko jyajty Romu, nétuts oj xy'uxta'ay extu kots xypyaty. ¹⁸Wa'anú Nindsun'ajtam Jesús myo'oyuty ja pya'ayo'on ko myínat jatugok. Mij mnija'ap yajxón nu'un oj xyjantsypyudujkam jap Éfesú.

Wi'ixu Timotee tmuđánut ja ayo'on Jesukristakyujxm

2 Es mij Timotee, di'ibuts n'u'unkniwaampy, mudat ja mujaa kunu'xungyujxm di'ibu nmudajtum ko n'ijtam ti'igyu mut ja Jesukristu. ² Ja aa ayuk di'ibu tu xymyudoy ngajxyuts mayjya'ay windum, tuknipuk mij yu ja'ayuty di'ibu junaamp tuy'ajtan es mbaat dya'uxpeky ja wiink ja'ayuty óknum.

³ Du'un éxtum tu'ugu soldaadu tmumada'aky ja ayo'on, nandu'un mij mumada'ak ja ayo'on Jesukristakyujxm. ⁴ Pes ni tu'uk di'ibu soldaadu'ajtp tkatuktaku wiink ja'ayudyu tyu'unun, tyim'awijxypy es tkuydyúnut ja wyindsunu 'yana'amun. ⁵ Nandu'un jajtpu du'un yu puyuk'kijxyubu, kyaj t'axaju ja myay'aty pun kyaj tkuydyún éxtum ya'ane'emy. ⁶ Nandu'un ja ja'ay di'ibu kamduump myudajtypy ja tuy'ajtan es jayujp tpúkut ja puja'aky. ⁷ Yaj'yo'oy ja mjot mwinma'añ di'ibuts ngajxypy, esu Nindsun'ajtum yu'u mduknijawudup yajxon tugekyu.

⁸ Jamyats ja Jesukristu, di'ibu jikypyujk óknum ko 'ye'ky, es ko yu'u tyuump'ajt 'yaats'ajtu ja rey Davit. Tyaadu du'un ja oybyu ayuk di'ibuts uj ngajxwa'xypy. ⁹ Mut yu'ugyujxmu tyaadu di'ibuts ngajxwa'xypy, nyajkejxy nyajnajxypyuts ja ayo'on, extu ijtpats kuwuuñ mut ja kadenu éxtum tu'ugu axuk ja'ay. Per ja Diosu 'yayuk di'ibuts ngajxwa'xypy, kyaj 'yity kuwuuñ mut ja kadenu. ¹⁰ Paadyuts nyajkéxy nyajnáxyuts tugekyu es ttuk'oy'áttut di'ibáty ja Dios wyin'ijx, es yu'ujuty tmuđáttut ja nitsokun di'ibu ja'ay myudajttup ko ti'igyu 'yittu mudu Jesukristu, ja nitsokun di'ibu winu xuu winu tiempu es mut ni'igu muj'ajtan.

¹¹ Tyaadu du'un tuy'ajtan:

Pun tu n'o'kum mut yu'u, nandu'un nujx njiky'ajtum mut yu'u.

¹² Pun nmuduna'ayum ja ayo'on, nujx nyajkutujkam nandu'un mut yu'u.

Pun n'axtíjum yu'u, xy'axtíjum nandu'un yu'u.

¹³ Pun kyaj nguydyu'unum ja n'ayuk'ajtum ma yu Kristu, yu'u sitay kyuydyiimpy ja 'yayuk ma udsajtum,

ja'a ko kyaj mbaat yu'u tkanitanu ja 'yayuk.

Muduumbu di'ibu Dios 'yoyjya'ap

¹⁴ Tukjamyatstu tyaadu es tuknipaktu Nindsun'ajtumgyujxm, es tmastu'uttat ja naygyajxytsyiigu mudu ayuk di'ibu ni madsoo kyatuñ. Yu'u je'eyu yajma'ttup di'ibáty myudoodup. ¹⁵ Tun extu mbaat xytyuk'oybyudsemy Dios windum, éxtum tu'ugu oybyu muduumbu di'ibu kyaj tii di'ibu tyuktsoydyúnup, di'ibu oy tuk'expujk ja ayuk tuy'ajtanbu. ¹⁶ Katu xypyagajxy yu ayuk di'ibu kyaj tyuñ, mut ko di'ibu pyagajxtup kya'adu waanu ni'igu ma ja peky ko tiempu ñaxy. ¹⁷ Pes ja 'yuxpukunuty kyajaaju éxtum ja pu'utsun kyajaaju. Yu'u du'umbadyu du'un tadu nimajtskputy ja Imeneeu esu Filetu. ¹⁸ Tu yu'u tmastu'uttu ja tuy'ajtan. Du'un jyuna'andu ko ja jikypyujkun tu ñaxy, es du'un dyajjit dyajma'attu naaguty ja myubujkun. ¹⁹ Per kyaj mbaat dya-j'yu'xtu ja Diosu tyuy'ajtan, mut ko Dios tu tpujta'aky éxtumu potsy ujxu kukpu esu juumbu. Mbaat njuna'anum ko Dios kyejpy ja tyujk ma tyadu potsy ujx, es ma tyadu potsy ujx 'yity jaabyéty: "Yu Nindsun'ajtum 'yixy'ajtypy di'ibu yu'u jya'a'ajtypy." Es nan kuxja'ay 'y-ity: "Di'ibu junándup ko jya'a'átyudyu Nindsun'ajtum, tsojkup es tmastu'uttat ja pojpu."

²⁰ Pes ma tu'ugu mukja'ayu tyujk, kyaj jyatyim'yu'ayuty tmuđaty ja vasu

esu texy di'ibu oorū es di'ibu platū, nan jap'ajtp ja naxtexy esu agujajtsun-byók; naaguty tyuñ windsu'kungyujxm es naaguty kyaj du'un tyuñ. ²¹Di'ibu nayya'ijtudap wa'ats es ñayjyubékyuty mā ja axuk'ajtan, du'un yu'u éxtamū vasu esu texy di'ibu yu Nindsun'ajtam yajtiimpy mā oytyim di'ibuty ja tuungu oybyu.

²²Mastu'ut ja una'ktujkudyu wyin-ma'añ. Panujx tu'ugu jiky'ajtan éxtam di'ibu Dios tsyepjy, di'ibu mubujkun muutpu, tsojkan muutpu, ti'igy'ajtan muutpu, mut tugekyu di'ibu wa'adsu 'yaa jyot twindsu'ugudu Nindsun'ajtam. ²³Katu xytyuñu kwentu loku madya'aky di'ibu ni madsu kyatúñ. Mnija'ap ko yu'u yajmiimpy ja tsiptuunk. ²⁴Tu'ugu Nindsun'ajtamū myuduumbu kyaj 'yítut tsipoty; ni'igu 'yoyjya'ay'átut oypyánuty muut, di'ibu jyajtypy es ya'uxpákut, myudátap ja ma'xtujkun ²⁵es tujwi-jtsumbítut mut ja tuda'aky'ajtan ja di'ibu nugoo kuxkoop, wa'anxyup ja Dios tnayyajjumbijtpat ja wyinma'añ es tjaygyúkut ja tuy'ajtan, ²⁶wyij kyajtat, es du'un kya'íttut éxtam mbaat njanā'anum mā ja mujku'ugópik myudá-tyuty tsimy es tyuktuna'añuty oytyiity éxtam yu'u ttseky.

Wi'ix naty ja ja'ayuty ko ja ayo'onxuu tpátnut

3 Nijawu ko mā naty ttipatnu myina'añ ja Jesukistu, byeen ayo'on muut 'yaknaxa'añ ja xuu tiempu. ²Ja ja'ayuty jyumbijnadut adsojkiputy, meen'ooguty, muj kujxmuty, nugoo ñaygyuya'axudu kudiinum pún, kyaj tmumudowdu tyaak tyedyuty, ni ti tkamujjáwudu, kyaj tmuj'ixtu Dios, ³kyaj tmudattu ja oyjyot es ni pa'ayo'on, abi'ts, kyaj ñayjyujwijsumbítudu, myudsip tugekyu di'ibu oy, ⁴yajja'ay'o'kputy, oytyiity ttuktúkudu, es muj pátap.

Yu'uyu 'yuxta'ayándap ja xik awu'kuk mā jyapaadyuty t'awdátut ja Dios. ⁵Du'un ñay'andijjudut éxtamxyup myubuktu, per kyaj tkupuktu ja muk'ajtan ko jyiky'áttut éxtamū Dios ttseky.

Katu mda'anmúk mwa'kmúktu mudu du'ambu ja'ay. ⁶Mut ko yu'ujaty tyúkudu mā yu wiink tujk es t'awindumbuka'añ ja toxytyujku pekymyuuatpu, di'ibu pawijts pawo'onap oytyim di'ibu axuukpu winma'añuty, ⁷es yu'uyam pyajudijttap ja uxpujkan, per ni na'a nujx tkajaygyúkudu ja tuy'ajtan. ⁸Tyadu yedyujkuty yu'u pyanujxtap ja ñu'u tyu'u ja ejiptu brújaty Janus esu Jambrus, di'ibu myudsiip'ajtu ja Moisés, es yu'ujaty nandu'un tmudsip'attu ja tuy'ajtan. Tu wyinma'añdyugódyu mā mubujkun. ⁹Per kyaj dyajkajaajut, mut ko nidugekyu ja'ayuty tnijáwudut ko yu'u kyulókuty, du'un éxtam jyajtyu tadu nimajtskpu ejiptu brújaty ko tmudsiiptu ja Moisés.

Di'ibu Paablu 'yaktuknipujk ja Timotee

¹⁰Per mij mbadiimpy yajxón ja n'uxpujkanuts, éxtamts njiky'aty, éxtamts tu nduknibujtaagu, éxtamdsu nmubujkan, éxtamts nma'xtíky, éxtamdsu ndsojkan, éxtamts tii nyajkéxy nyajnaxy, ¹¹kots nyajpajudíty es kots n'ayoy. Mnija'ap yajxón tugekyu éxtamts uj njajty ngubejty mā yu kyajpnu Antyokiú, Ikoñu es Listu, kots ngu'ayo'oju axuuk mats nyajpajudijty. Per ja Nindsun'ajtam xyajtsókus mā tugekyu tadu ayo'on. ¹²Pes tuy'ajtanu'u ko nidugekyu di'ibáty jiky'atándap wa'ats mā Jesukistu, yajpajuditándap yu'u. ¹³Peru axuk ja'ayuty esu win'u'umbuty du'ñuñu ñujxtut waanu ni'igu o'ktáy, jya'aywyin'uundut es ñaywyin'uunadut ku'am.

¹⁴Per mij, it yajxón mut ja di'ibu tu xyjaty es mut di'ibu tu xymyubeky. Mij mnija'ap pún tu mdukni'ixuty. ¹⁵Pes extu tu mdimmutsku'unk'áty tu xyñijawu ja Diosu jyaaybyajtan. Yu'u mdukni'jawudup es myajnujxudut ma ja nitsokun mut yu'ugyujxmu mmubujkun ma Jesukristu. ¹⁶Dios wyinma'añmyooy ja jya'ayuty es tkuxja'ayut tugekyu ja Diosu jyaaybyajtan, es tugekyu tadu Diosu jyaaybyajtan tuump oy es nya'uxpujkm, nduk'ana'amum, nya'o'oyum, es njujwijsumbijtm pún éxtum jyiky'átut tay'ajtan muut, ¹⁷du'un ja Diosu jya'ay kexy ka'pxy 'yuxpáktut, tnijáwudut es ttúndut tugekyu ja oybyu tsujpu tuunk.

4 Yu Dios esu Nindsun'ajtm Jesukristu 'yijx ñija'adup éxtum n'anuumu. Pes minaamp ja Jesukristu éxtumu yajkutujkpu es ttukkumadowa'añ ja jiky'ajtputy es ja o'kputy éxtum pyaadyuty nidu'uk nidu'uk. ²Kajxwa'x ja Diosu 'yayuk es xytyuknipáktut ja ja'ayuty es tmubáktut, jujwijsumbít, jotmukwingajxu es ya'uxpuk ma'xtujkun myuut. ³Mut ko pyaadup ja tiempu ma ja ja'ayuty kyaj tnakymyudanuya'andut ja uxpujkm oybyu; ja'ayu tyúndup éxtum ja kyujuun winma'añuty, 'yuxta'aydyup may'aampy ja ya'uxpujkmputy, per yu'ayu di'ibu yu'ujuty tsojktup tmudoo'ita'andu, ⁴es kyaj tmudoo'ita'andut ja tay'ajtan, ja'ayu myudoo'ita'andup oytyim di'ibu jekymyadya'agyuty. ⁵Per mij, naywyijts'yo'oyadu, wa'an ttimti ttimwi'ixuty. Mudanu ja m'ayo'on. Ijtp xykajxwa'xut ja oybyu ayuk. Tuk'ix ja ja'ayu Kristu ñu'u tyu'u. Kuydyún yajxón mut ja mduunk éxtum ja Diosu myuduumbu.

⁶Es uj, windsu'kunts nnujxánnu, tyimpátypyuts ja n'o'kun. ⁷Tuts nmumada'aky ja tsip. Du'unuts uj

éxtumu ja'ay di'ibu tu pyuyu'kja'ty ko pyuyu'kkijxyudu. Kyajts uj nmastu'uty ja mubujkun. ⁸Es tyam xy'awijxpts ja may'aty ja'agyujxm kots tu njiky'aty tay'ajtan muut. Ja Nindsun'ajtm di'ibu pyaye'epy éxtum pyaadyuty, ja'ats xymyo'oyaamp ja may'aty ja xuu ko myínut. Es kyaj 'yujtsuty je'eyu, nandu'un di'ibáty ijt xoondup ko myina'añ.

Paablu ttuk'ane'emy ja Timotee wi'ix tyúnut

⁹Tunu may'ajtan nimiingats tsojk. ¹⁰Pesu Demus, ja'a 'yadsejpy di'ibu yajpátp naxwiín, tuts xyñike'eky es tu ñujxnu Tesalóniku. Kresentu tu ñujxnu ma Galasyu ñax, esu Titu tu ñujxnu ma yu ñaxwíñudu Dalmasyu. ¹¹Yu'uyu du'unu Lukas ak'ijtp ja yam mut uj. Ux-ta'ay yu Markus es mmínut muut, mut ko mbaadats xypyuduku ma ja tuunk. ¹²Yu Tíkiku tuts ngexy ma yu Éfesu kajpn. ¹³Ko mmínut, myajmínupts ja nnimót-suts di'ibuts nyajwu'um Trous ma yu Karpu tyujk; myajmínup nandu'un ja nnékyuts abity'ambu, es katu xyjaydyugoy ja njaaybyajtanbo'o'ák.

¹⁴Pujxnga'tspu Alejandra byeenuts tu xytyuñ axuuk. Yu Nindsun'ajtm tukkumadowudup éxtum tu 'yadu'utsy. ¹⁵Mnaygywentu'átudup mudu tadu Alejandra, mut ko muk tu tmadsip'aty di'ibu ngajxwa'xum.

¹⁶Kots uj tim jawyiin njanayñikajx-tu'udánu ma ja justisutujk, ni púnuts xykyapu'u'u xykyapukajxu. Nidugekyuts xymyastuttaaydyu. Peru Dios tyúnup ja may'ajtan es kadiibu tpujktákuu tyaadu. ¹⁷Per ja Nindsun'ajtm xypyudujkuts es xymyujaaamooyuts, éxtumts mbaat ngajxwa'xta'ay tugekyu ja nitsokun es t'ix tmadowdut nidugekyu ja'ayuty di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Es du'unu Nindsun'ajtm xyajtsékyuts es kyajts

ja kaa uj xytsyu'tsy, ¹⁸es yu'uts xy'akkuwa'anap mut oytyim di'ibu axuk'ajtnuty, es xypyujku'uguduts es xyajnujxuduts ma yu tsajpótmadu kyutujkan. Muj'ajtan muut yu'u 'yítat winu xu winu tiempu. Wa'an du'unuty.

Kajxpo'xun

¹⁹MayDios xy'anuumadu Prisilu esu Akilu, es ja di'ibu tsunaaydyap ma

ja Onesifaru jyun tyujk. ²⁰Erastu tu wye'emy Korintu; esu Trófimú, mut ko pa'ambajt, nnikékyats Miletu kajpnóty. ²¹Tunu may'ajtan es mmínut naam kya-jnam myiñ ja xux tuboj.

MayDiósuku du'an jyuna'andu Eubulu, Pudentu, Linu, Klaudyu es nidugekyu nmugu'uk'ajtam.

²²Wa'anú Nindsun'ajtam Jesukristu t'ity mut mij, es wa'an ja Dios mgunu'xudu nidugekyuty miidsuty.

Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajx Ja Titu

1 Uj Paablu, Diosu myuduumbu esu Jesukristu 'yapóstulu, ja'a njuna'anum kots tu xykyéxyuts es nya'uxpúkut di'ibáty ja Dios tu twin'ixy es t'axájudut ja Jesukristu, du'un tnijáwudut ja táy'ajtan di'ibu nmubujkum, ²es yu táy'ajtunguyjxm amumdu'uk tnijáwudu ko tmudattu ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu, mut ko Dios, di'ibu kyaj 'yanda'aky, extu ma kyajnumu naty ja naxwíñudu kyojñum xywyandákum tadu jiky'ajtan, ³es tyam ko tiempu tpaaty, xytyuk'ane'emyuts es tu xytyuknija'am ja 'yaa 'yayuk di'ibuts uj tyam ngajxwa'xypy, di'ibu Dios, ja nYajmitsokpu'ajtam, tu xytyuknipékyuts. ⁴Mij Titu, nduknigejxypy tyadu neky. Du'unuts mij njawu éxtumdsu n'u'unk, ja'a ko ujts mij tu ndukmubeky ja Kristu. Wa'an ja Dios Teety esu nYajmitsokpu'ajtam Jesukristu mguni'xyuty es mmo'oyuty ja agujk'ajt jotkujk'ajtan.

Titu tyuunk jap Kretu

⁵Kots mij nyajwe'emy jam Kretu, ja'a es xya''abaadut yajxón di'ibu naty ak'abaaduyaamp, es xywyin'íxut ja mujja'ayuty di'ibu túndup majatyu mubujkputujk ñaymyúkudu tu'uk tu'ugu kajpn, du'un éxtum oj nduknipeky. ⁶Ja'a mbujta'agup ja mujja'ay yedyujkuty di'ibu kyaj pún mbaat mut ti tyukniwaambétyuty, di'ibu tu'uk je'eyu ñudo'oxy, di'ibu 'yu'unk myubejkypy ja Jesukristu, kyaj tmudaty ja axuukpu jyot wyinma'añ, myumudeepy ja tyaak tyedyuty, es di'ibu kyaj ñugoy kyuxkoy. ⁷Es mut ko ja mubujkputujku kywentu'ajtpu di'ibu tu yajtuknipéky ja Diosu tyuunk, koonum tmunujxut wa'adsu jyiky'ajtan,

di'ibu kyaj ñaymyujputa'agyuty, kyaj jyot'ambeky mut waanu tii, kyaj myu'iiky, kyaj tsyip'uxta'ay, kyaj 'yadseky, es kyaj myeetsy; ⁸nik ni'igu ja'ay dyajajitta'agut oy tsuj ma tyujk, di'ibu tyiimpy yajxón, táy'ajtan, wa'ats ja'aybyu, Dios muduumbu, nay'aguwijs nayjyujkuwijsup, ⁹di'ibu 'yook'ajtypy es jyiky'aty éxtum ja xupjukunu táy'ajtanbu. Pes du'un mut ja oybyu xupjukun mbaat tjotmakmo'oydyu ja wiinkputy es jyiky'átut du'un. Es nandu'un mbaat ttuk'ixy yu tyugo'oyun di'ibáty kyaj tpanujxa'andu ja táy'ajtan.

¹⁰Mut ko ta mayu ja'ayuty di'ibu kyaj ñay'aguwijs ñayjyujkuwítsuty di'ibu ya'xupujktup andakunguyjxm, es waanu ni'igu taaduty di'ibu tyukkuwa'anudup es tkuydyúndut ja israelítadyu kyostumbru. ¹¹Koonum tsyékyuty njujwijsumbijtam extu ko nya''amo'onumu taaduty, mut ko wyooma't wyijtsma'ttup mut ja axuukpu xupjukun, di'ibu tsunaaydyup tukjuun tuktujk, es tyuk'xupujktup di'ibu kyaj ñigutikyuty es tganarata'andu ja meen.

¹²Pes tu'ugu Kretu ja'ay di'ibu mut ja kyu'umgugajpnyujxm jyanañ: "Yu Kretu ja'ayuty, du'unum yu'ujuty 'yanda'aktu, kyáxuty, ñuuxuty es du'un éxtumu juyujk añimalun." ¹³Táy'ajtanu taadu. Paaty jujwijsumbít amujaa, es du'un wa'ats tmudáttut ja mubujkun. ¹⁴Wa'an tmastu'uttu ja israelítadyu myadya'agyuty, es nandu'unu tadu ja'ayudyu kyutujkun di'ibu tu ttuk'xupaktu ja ja'ay di'ibu 'yuxtijtup ja táy'ajtan.

¹⁵Mut ja di'ibáty myudajttup ja jyot wyinma'añ wa'ats, tugekyu yu'u wya'adsuty; per di'ibáty kyaj tmubaktu, kyaj tmudaty ja jyot wyinma'añ wa'ats, es ni tii ma yu'u kyawa'adsuty. Pes extu yu jyot wyinma'añ esu jya'ajan tugekyu 'yaxuk'ajtta'ay. ¹⁶Du'un jyuna'andu ko t'ixy'attu Dios, per di'ibu

tyuundap yajniguxu'kudap ko kyaj tyuy'ajtunaty; pes kyaya'oyjyáwudu es kyaj kyajxykyupúktu, es kyatimtuundap di'ibu oy.

Oybyu esu wa'atspu uxpujkan

2 Per di'ibu mij mya'uxpúkup, ja'a di'ibu najxp ti'igyu mut ja oybyu uxpujkan. ²Tuk'uxpuk ja mujja'ay yedyujk es ñayjyujwjtsumbítudat ku'am, di'ibu naymyay'ajt naywyindsu'kup, oy tñijáwt ja Diosu 'yayuk, esu Dios tpadúnat tsojkan muut es ma'xtujkan muut. ³Tuk'uxpuk nandu'un ja mujja'aydyoxytyujkuty es windsu'kun muut jya'ay'átut, kyaj pyi'ts'áw pyi'tskajxut, kyaj myu'uuk myumu'ugudut, es di'ibu yajktup ja oybyu jujwjtsumbijtun. ⁴Du'un mbaat ttukni'ixudu ja kasaadu una'ktoxytyujkuty es ttsóktut ja ña'ay es ja 'yu'unk 'yuna'kuty, ⁵ñayjyujwjtsumbítudat, wa'ats jyiky'áttut, tkwenta'áttut ja jyuan tyujk, ñaygyubúkudut ma ña'ay, esu du'un ni pún tkakajxpaadut axuuk ja Diosu 'yayuk.

⁶Tukni'ixudu nandu'un ja una'ktujkuty es ñayjyujwjtsumbítudat. ⁷Es mo'oy mij ku'am tu'ugu oybyu kajxwíjün esu ijpajtun ma oytyim tiity tugekyu. Ko xytyukni'ixut, tun mut tugekyu windsu'kun esu tuda'aky'ajtun. ⁸Pün mdukni'ixup ko nidugekyu tjiky'áttut ja jyiky'ajtunu wa'atspu di'ibu kyaj mbaat pün mut ti yajnide'xyuty, pes net ja Kristu jya'ayadyu myudsip tmuáttut ja tsoydyu'un, ja'a ko ni madsoo mbaat tkapaaty yu axuk'ajtun ma yu njiky'ajtun'ajtun.

⁹Kajxwij nandu'un ja po'oduumbuty es tmumudówdut ma oytyim tiity yu wyindsún wyindájuty, a'aw agajx es kyaj ñaygyu'adsówdut. ¹⁰Katu ti ttoñ tmawa'añ. Wa'an t'ity yajxón

tuda'aky, es du'un oypyúnuty ijpup ja jyiky'ajtun ko ja 'yuxpujkanu Dios, yu nYajnitsokpu'ajtun, byeen jyantsy'oy jyantsytsyújuty.

¹¹Es mut ko Dios dyaka'añ ja ñitsokun ma nidugekyu ja'ayuty, tu xytyuk'ijxum ja 'yoy'ajtun. ¹²Es yu oy'ajtun xytyuk'uxpujkan ko koonum nmastútum ja jiky'ajtunu axuukpu, nnayjyujwjtsumbijtun es njiky'ajtun yaa ma tyadu naxwíñudu wijy kejy, tuy'ajtun muut es éxtum ja Dios ttseky, ¹³mañnum n'awijx njujp'ijxum ja tiempu ko muj'ajtun muut myina'añ ja Jesukristu, ja'a nmujDios'ajtun esu Yajnitsókpu. ¹⁴Jesukristu ñaygyuyajku ma ja o'kun ma udsajtum xyjapátum, es du'un oj xyajtsókum ma ja axuk jiky'ajtun, oj xyajwátsum, xyja'a'abujkum, xyja'ay'ajtun es ndu'unum tugekyu di'ibu oy.

¹⁵Tukni'ixu mij tugekyu tyaadu, es jotmukmo'oydyu es jajwjtsumbít mut tugekyu m'ana'amun di'ibáty mmu-do'oxup. Katu mnayyákyuty es pün mgamuj'ixudut.

Dios mubujkputujk pátudap es tyúndut

3 Tukjamyatstu ko twindsu'ugudut ja yajkutujkpu es myumudówdup ja justisutujkuty, es ttúnat oytyim tiity yajxón, ²katu jya'ayñi'ow jya'ayñiyaaxudu, yuunk naxypy es oyjya'ay'áttup, es dya'ixudut ma 'yaa jyot ko tyuda'agyuty mut nidugekyu ja'ayuty.

³Pes udsajtum nandu'un ijty ngujuun'ajtun es kyaj ijty nmumudo'om ja Dios. Du'un ijty njudijtun éxtum ja ja'ayun di'ibu tu tyu'udugóy es 'yane'emyuty oytyim di'ibu winma'añuty, njiky'ajtun axuuk, nnaywyinnaxuja'am mut tii, ndukmudsip'ajtun tii oypyúnuty es nnaydyuk'ak'ajtun ijty nixim niyam.

⁴Per ko Dios, yu'u nYajnutsokpu'ajtum, dya'ijxu 'yoy'ajtum esu tsojkon ma ja naxwínadu ja'ay, ⁵oj xyajnutsókum, kyaj mut ko tuxyup oynu'unun ti oy ndu'unum, ja'a du'un mut ko tmudaty ja pa'ayo'on mut udsajtum, Espíritu Santukyujxm oj xyajwátsum es oj xymyo'oyum ja jembyu jot winma'añ, éxtumxyup jemy xyajmi'inum jiky'ajtpu. ⁶Mut yu'ugyujxmu Jesukristu, nYajnutsokpu'ajtum, Dios tu xymyo'oyum ja Espíritu Santu, ⁷es myay'ajtangyujxm oy nwu'uma'anum mut ja Dios, es du'un n'awijx njup'ijxum ja kuma'añ, ja jiky'ajtnu winu xuu winu tiempu.

⁸Tyaadu du'un tuy'ajtnu, ndsejpyuts es byeen xyñikajxpátut tugekyu tyaadu, ja'a du'un es di'ibáty myubujktup ja Dios ñagyuyákudut es ttúnut yu'uyu oybyu. Tyaadu du'un oy es tuump mut nidugékyuty. ⁹Katu xymyadya'aktu di'ibu ni ma mgatu'unxudu, es ni mganaymyujpajta'aga'anudut nidu'uk nidu'uk wi'ix jyiky'ajttu ja m'aptujkuty, es katu ti mnaydyukwin'ix mnaydyukjup'ixudu o mnaygyajxyt-syiigudu mut ja'agyujxmu Moisesu 'yana'amun. Tugekyu taadu ni madsuu mgatu'unxudu.

¹⁰Es pun ja pún dyajnaywya'xa'añuty ja mubujkputujk, tukjaygyuku tugok, es pun kyaj kyajxykyupéky, tukjaygyuku jatugok; es pún kyaj mdimmumadóuty, katu xyñakytyuñu kwentu. ¹¹Pesu tadu du'ambu ja'ay kyaj jyiky'aty tuy'ajtnu muut, es yu kyu'umbojpukyujxm ñaydyugóuty.

Di'ibu Paablu tyuknipejkypy ja Titu

¹²Naskaxuyaambyuts ja Artemus o ja Tíkiku. Ko jy'a'tut, tun esuts xyñija'tut Nikópolis kajpnóty, mut ko du'unuts tu ndukniwitsa ko nyajnaxa'añuts ja xux po'o jap. ¹³Pun mabaat mmada'aky, puduku yu Zenus esu Apolus, es xymyo'oyut di'ibu tugoy'ajtxup, es dyajtu'uyo'oyut ja ñu'u tyu'u kadiibu ti tyugoy'ajtxudut. ¹⁴Tukni'ixudu yu nmugu'uk'ajtum nandu'un es ttúndut ja oybyu es tpudékudut di'ibu tugoy'ajtxup, esu jyiky'ajtnu tyúnut.

Kajxpo'xun

¹⁵Nidugekyu nmugu'uk'ajtum di'ibuts ja yam muut n'ittu, mduknigáxudu ja Dioskajxy. MayDios xy'anuumudu nmugu'uktujk'ajtum. Wa'an ja Dios mgunu'xudu nidugékyuty miidsuty.

Neky Di'ibu Paablu Tyuknigajx Ja Filemón

1 Ëj Paablu. Tsimdsyunaabyuts mut kots ngajxwa'xy ja Jesukristu 'yayuk. Ëj esu nmugu'uk'ajtam Timotee nduknigáxtadsu tyadu neky mij, mämüduumbu, mugu'uk Filemón, ²es yu Jesukristu myaduumbuty di'ibu naymyujkadap ma mdujuk, éxtam nmugu'uk'ajtam Apyu esu Arkipu, di'ibu müüt nmüdu'unum ja Jesukristu. ³Wa'an ja Dios Teety esu Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu nidugekyu miidsuty, es mmo'oyadu ja agujk'ajt jotkujk'ajtan.

Filemongu tsojokun esu myubujkun

⁴Kots ngajxta'aky, dü'üñümts nja'aygyada'aky ja Dios mijtskyujxm, ⁵mut kots tü nmüdooy wi'ix xymyubeky ja Nindsun'ajtam Jesús es ko xytsyeky pánuty Diosu jya'a'ajtypy. ⁶N'amdeebuty ja Dios es dü'üñü x'uxta'ayut wi'ixu ja'ay xytyuknijáwudut ja di'ibu nmubujkun, esu dü'ün xywyinmudooda'ayut tugekyu ja oy'ajtan di'ibu nmudajtam ja'agyujxm ko ti'igyü n'ijtam müdu Kristu. ⁷Jotkujkuts es xondákpüts mut ja mdsojokun, ja'a ko mut mij mugu'ugütu, ja Diosu jya'ayuty tü 'yagujk jyotkujkudu.

Paablu ja Filemón t'amdooy ja may'ajtan mut ja Onesimukyujxm

⁸Paaty müdu tyaadu, oy éxtamu Jesukristu 'yapóstulu xypyátpüts es nduk'ana'amut di'ibu mdúnup, ⁹njamunu'xta'agaampy tsojokungyujxm. Ëj Paablu, müjja'ayñuts es tyámüts ndsimdsyüñu mut kots nmüdün ja Jesukristu, ¹⁰n'amdeepy tu'ugu may'ajtan mut yu'ugyujxmu Onésimu, di'ibuts üj nmudajtypy éxtamdsu

n'u'ungun, ja'a ko üjts ja'a tü ndukmübeky ja Kristu ko oj xykyu'ixy yaa maats ndsimdsyüñu.

¹¹Tüuyup yu Onésimu ni ti tu'unun mgamooyu, per tyam mdü'unxüdübu net yajxón, éxtamts üj tü xymyadün ja yam. ¹²Nduknigajxambijtypy jatugok, oyxyup jyadu'ün'ajtpu éxtamdsu ngu'am jotun. Pes axaju yajxón. ¹³Ëj tüxyuüts njajuna'añ esxyup 'yakwe'emy mut üj, esxyup xymyadünuts ma mij mjapaadyuty maanümts n'aktsimdsyüñu mut yu'ugyujxm kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk. ¹⁴Per kyajts njatyimtsky es xyjatyimpudákuduts pün kyaj mij mjuna'añ. Ndsejpyüts esuts xypyudákut mut mij ja mgu'umdsojokun, paaty kyajts n'ak'yajwu'amüya'añ ja Onésimu ja yam. ¹⁵Wa'anü da Onésimu oj mmastu'udyuty waanu tiempu, es tyam xymyudátut winu xü winu tiempu, ¹⁶kyaj ñakydyu'ünuty éxtam tu'ugu ja'ay juybyu, tyam dü'ün waanu oy éxtam tu'ugu mugu'uk di'ibu mjantsytsyejpy. Ëj njantsytsyejpyüts byeen, per mij mbátup es xytsyókut waanu ni'igu, kyajnum éxtamu ja'ay juybyu, per waanu oy éxtam tu'ugu mugu'uk di'ibu jemyñu t'axaju Nindsun'ajtam.

¹⁷Paaty mugu'ugütu Filemón, pün xy'axkajpüts éxtam miju mmämüduumbu ma yu Nindsun'ajtam Jesukristu, tunu may'ajtan, axaju Onésimu éxtam jyawu üj kü'am xy'axájuts. ¹⁸Pün tü oynu'unun mmüdugóyuty, o pün jaa wi'ix tsoo xymyujuy xymyugwén-tuty, tukkabajtkuts üj mij. ¹⁹Ëj Paablu, tyaadu nja'ayuts müdudsu ngu'am letru: Üjts ngubátup. Oy jyambaaduty üj mij ndukjamyetsy ko xymyüni'xy'ajtpüts üj mij müdu mgu'am jiky'ajtan, mut ko üjts dü'ün di'ibu mduknija'aju ja Jesukristu ñitsokun. ²⁰Mugu'ugütu, tunu tyadu may'ajtan di'ibu n'amdeepy

nbujtseepy mut ja Nindsun'ajtum Jesukristukyujxm, es dæ'unuts xyajxon-da'agut. Tun éxtum tukka'ax'ajtum ma Kristu.

²¹ Nnijayæ mut ko ndukmu'awdajtupts ko mguydyúnæp, es nnija'abuts ko mdúnæp waanæ ni'igæ kudiinæm di'ibæ yam n'amdeepy. ²² Nandæ'un n'amdoy es xy'æxkúkudæts ja njajttákn, mut ko njup'ijxypyuts ko mut yæ'ugyujxmæ m'amdo'o mbujktso'onæty miidsuty, Diósæts xymyo'oyæp esæts n'awa'atspudsámæ mut es nujx ngu'ixtæ.

Kajxpo'xun

²³ MayDiósuk jyæna'añ ja Epafæus, yæ nmudsimyja'ayuts mut yæ'ugyujxmæ Jesukristu. ²⁴ Nandæ'un mduknigáxudæ Dioskajxy ja Markus, Aristarkæ, Demæus esæ Lukæ di'ibuts xypyudæjkudæp ma ja tuunk.

²⁵ Wa'an miidsæ Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudæ.

Neky Di'ibu Yajtuknigajxtu Ja Ebreu Ja'ayuty

Jesukristukujxmu Dios kyajxy

1 Tim jékyup kanak ok es kanak naxu Dios ttukmugajxy ja kyugajx-puty ja n'aptujk'ajtum, ²per naam-nam xytyukmugajxum ja 'yU'unk. Yu 'yU'unk mudu Dios dyajkojy tugekyu di'ibu jaa'ajtp, es tu tmo'oy tugekyu éxtumu kyuma'añ. ³Ja Diosu 'yU'unk yu'u du'un jajp éxtumu Dios Teety, es yu'u du'unu Dios nandu'un éxtumu Dios Teety. Tugekyu di'ibu tsajpótm es ya naxwiin ye'epy es 'yity éxtum t'ane'emy mut ja myuk'ajtan.

Waanu muj ja Jesús kudiinun ja ánkusuty

Jesukristu yu'u tu xyajpojpnitu-go'oyum udsajtum naxwiinudu ja'ayuty, es óknun ñaxwe'tsy aga'añdsyoo ma Dios Teety yajkutiky tsajpótm. ⁴Paaty tu ttukja'ty ja Jesús tumedátut ni'igu muj'ajtan kudiinumu ánkusuty, pes tu t'axaju éxtumu kyuma'añ ja xyuu waanu muj kudiinumu ánkusuty. ⁵Mut ko Dios ni na'a tka'anmaay ni tu'ugu anklus:

Ujts mij xyTyety'ajtp.

Tyámuts ngxu'ugut kots mij n'U'unk'áty.

Es nan kyaju Dios t'anmaay ni tu'ugu anklus:

Ujts mij xyTyety'átup,

es mijts n'U'unk'átup.

⁶Nandu'un ko Dios tkaxa'añ ya naxwiin ja 'Yu'unk di'ibu ijtp éxtumu ka'axkópk, du'un jyuna'añ:

Wa'anu n'áklusuts t'awdátyuty.

⁷Es ko Dios xytyuk'ixa'anum wi'ixu du'unu 'yáklusuty, du'un jyuna'añ:

Dios ñaskajxup ja 'yanklus éxtumu poj, es éxtumu junya'angun.

⁸Per ko Dios tnmadya'aky ja 'yU'unk, du'un jyuna'añ:

Mij Dios, winu xuu winu tiempu ja mgutujkun 'yity,

myajkutúkup mut ja tuy'ajtan.

⁹Mut ko tu xytsyeky ja tuy'ajtan es tu xy'uxtijy di'ibu axuuk;

paaty tu ni'igu nmo'oy ja xondakun kudiinumu mmugu'uktujkuty.

¹⁰Es nandu'un ja Dios t'anum ja 'yU'unk:

Mij Windsún, tim jékyup xyajtsone'ky xyajtsondáky ja naxwiinudu,

es mij ku'am xypyujtáky ja tsajp.

¹¹Yu'ujuty tugoodya'aydyup, per mij mwu'umup winu xuu winu tiempu.

Nidugekyu yu'ujuty 'yamujudya'ayut éxtumu wit tyiky;

¹²es du'un xy'adijmúkut éxtumu tuk wit, es xyajtugátsut,

per mij du'unum m'ity éxtum m'ity,

kyaj mjiky'ajtan kyukxut.

¹³Dios ni na'a tka'anmaay ni tu'ugu anklus:

U'uñu mats n'aga'añdsyoo,

extu kots nbujta'agut ja mmudsip mdekypyatku'p.

¹⁴Ja ánkusuty, jajajun yu'ujuty, es ya-jkéxy es tpudákudut ja di'ibáty 'yax-ajuyándup ja nitsokun.

Waanu ni'igu nbadu'unum ja Diosu 'yuxpajkun

2 Paaty, tim tsojkup es ni'igu nbadu'unum ja Diosu 'yuxpajkun di'ibu nmado'om, kadiibu ndugo'oyum.

²Ja xupajkun di'ibu yajmoodyu ja n'aptujk'ajtum ankluskyujxmuty, yu'u situy tu ya'ixy ko tyuy'ajtanuty, mut ko di'ibáty kyaj tkuydyuundu, tyukkumudoo éxtum pyaadyuty.

³Pes, ¿wi'ix mbaat udsajtum nyajnimaxum pñn kyaj ndu'unum kwentu es kyaj n'axájumu tadu muj nitsokun? Pesu Nindsun'ajtan

Jesukristu ku'am jawyiin oj tadu tkajxwa'xy, es ja 'yapóstuluty di'ibu 'yaxájudu ja 'yuxpajkun, yu'ujuty yajtuy'ajtundujkudu. ⁴Dios ya'ijxu ko tyuy'ajtunuty mut ko tmooy ja myuduumbuty es ttúnut kanaak ja muj'ajtan esu ixwaw'amun, es dyajwa'xy ja Espíritu Santa myadakun éxtum yu'u ttejkky.

Yajpajta'aky ja Jesús éxtumu ja'ay

⁵Dios kyaj tu tpajta'aky ja 'yánklusuty es 'yana'amut ma yu jembyu naxwíñudu di'ibu itaamp. ⁶Per jap tu'ugu lugaar ma yu Diosu jyaaybyajtan ma jyuna'añ:

Dios, ¿ti tso'ajttap ja ja'ayuty, ti ko xyjamyetsy es xytyuñu kwentu?

⁷Tu tuk tiempu xya'amutsk'aty ja ja'ay kudiinum ja ánkusuty;

mij tu xypyujta'aky es 'yíttut mut ja muj'ajtan esu windsu'kun,

⁸mij tu xypyujta'aky es yu'u tniwind-sun'átut tugekyu di'ibu ijtp.

Ko tpajtáky esu ja'ay twindsun'áttut tugekyu di'ibu ijtp, kyaj ti oj wye'emy di'ibu ana'amudup. Per kyajnum n'ijxum pún mamudoop oytyiity tugekyu. ⁹Per n'ijxum ja Jesús, di'ibu Dios pyujták waanu tiempu esu ánkusuty muj 'yíttut kudiinumu Jesús, es tyam 'yo'kungyujxm ko 'yayooy tmudaty éxtumu may'aty ja muj'ajtan esu windsu'kun, es du'un ja Dios myay'ajtungyujxmu Jesús dyajnax dyajkuxut ja adsu'ux o'kun es nidugekyu ja'ay ttuk'oy'áttut.

¹⁰Tugekyu di'ibu ijtp 'yity mut Dioskyujxm, es yu'ugyujxm tugekyu 'yity. Dios jyatsojk dyajnujxa'añ tsajpótm ja ja'ayuty éxtumu 'yu'ungun, paaty tkejxy ja Jesús es 'yayówut ma 'ye'ky, mut ko du'unu dun ja Jesús mbaat dyajpojpnitugódyu ja ja'ayuty es dyajnitso'ogut. ¹¹Es ja di'ibu ja'ay yajnitsekypy es ja ja'ay di'ibuty yajnitso'ogudup, ti'igyu ja Tyetty.

Paaty kyaj ja Jesús ttuktsoydyúñ es jyuna'anut ko tmuga'axuty, ¹²éxtum jyuna'añ ma ja Diosu jyaaybyajtan:

Dios, ujsuts mij nduk'ixy'átup ja nmuga'axudyuts,

es n'úwudats ja m'alabanzu ma mubujkputujk ñaymyúkudu.

¹³Es nandu'un jyuna'añ:

Uj nbujtákyypyuts ja njot n'ánumuts ma Dios.

Es nandu'un jyuna'añ:

Tyaats uj, mut ja u'unguty di'ibudsu Dios xymyooy.

¹⁴Du'un éxtumu ja'ay ja nini'x esu ne'pyñ tmudattu, nandu'un ja Jesús 'yijty éxtumu ja'ayuty, es mut ko 'ye'ky tkutujkanju'ty di'ibu yajja'ay'o'kp, ja'a njuna'anum ja mujku'ugópk, ¹⁵es du'un dyajnitso'oktut di'ibu tsyu'kudup ja o'kun mabaat jyiky'attu éxtumu tuumbu juybyun. ¹⁶Pes ja Jesús kyaj myiñ es tpudukuyáñ ja ánkusuty, yu'u situyu ja Abaanu tyuump 'yaadsuty. ¹⁷Es paadyu Dios tpajtáky éxtumu naxwíñudu ja'ayuty es du'un tpa'ayówut ja ja'ay ko Dios tmudúñ, es du'un, éxtumu teedywyindsungópk tuda'akypyu, tpajta'agut ja windsu'kun es ja ja'ay yajpojpmama'xut. ¹⁸Es mut ko Jesús ku'am tu 'yayoy ko ja mujku'u jyayajpekytyunánu, paaty mbaat tyam tpudúkudu nandu'un nidugekyu di'ibáty ja ka'oybyu tsyejpy es pyekytyúnut.

Waanu muj ja Jesús kudiinum ja Moisés

3 Mugu'ugítuty, Diosu jya'ayuty, púnuty ja Dios woojudu, pajta'aktu mjot mwinma'añ tugekyu ma Jesús, apóstulu es teedywyindsungópk di'ibu ngajxwa'xum ma ja ja'ayuty.

²Pesu Jesús kyuyduun tugekyu di'ibu Dios tuk'ana'amu ttúnut, du'un éxtumu Moisés nandu'un tkuydyuñ ko Dios pyujtáky es tnigopk'átut nidugekyu

ja Diosu jya'ayuty. ³ Peru Jesús pátup ni'igu windsu'kun kudiinamu Moisés, du'un éxtum di'ibu kyejpy tu'ugu tujk pátup ni'igu windsu'kun kudiinam ja tujk di'ibu tu tkojy. ⁴ Tugekyu tujk, tam di'ibu yajkójup. Nandu'un jajtpu du'unu Dios di'ibu yajkoj nu'un tugekyu jyaajuty.

⁵ Moisés, éxtum tu'ugu maduumbu, yu'u situy myaduun yajxonu Dios ma ja Diosu jya'ayuty, es t'awa'anu tii ja Dios kyajxaampy óknum. ⁶ Peru Kristu, éxtumu Diosu 'yu'unk, tyiimpy ja oybyu ma Diosu jya'ayuty, es udsajtum du'un xyja'ay'ajtum pun n'akmubujukm yu'u es amumdu'uk jot n'awijxum di'ibu xytyukwandákum.

Po'xtákn ma Dios

⁷ Paaty jyuna'an ja Espíritu Santu ma ja Salmu neky:

Pun mmudoodup tyam ja Diosu 'yayuk, ⁸ katu m'aa m jot xypyujta'aktu juun, éxtum 'yadutstu ja m'aptujkuty ko tnibadu'ktu ja Dios es twinma'añ'i-jxtu jam muj ittum.

⁹ Es ja Dios jyunañ:

Oy miidsudyu m'aptujk tja'ijxtu justyikxy jumajt di'ibuts nduun ma ja muj it, xywyinma'añ'ijxtuts ja'a.

¹⁰ Paadyuts n'ajku mut yu'ujuty, es njunañuts:

“Du'uñumu tadu ja'ayuty wiink tu'ujum yo'oydyup ma jyot wyinma'añ, es kyaj tu tpaduna'andu ja nnu'u ndu'ujuts.”

¹¹ Paadyuts oj nwanda'aky mudadsu n'aku,

esuts njunañ: “Ni na'a taaduty kyatúkudut madsu nbo'xtákn.”

¹² Paaty miits mugu'ugítuty, naygywentu'átadu kadiibu ni tu'uk miits tkamudátut ja jyot wyinma'añ axuuk es t'uxtíjedu Nindsun'ajtum Dios. ¹³ Ni'igu bom bom mnay'uwij mnaygyajxwíjudut

nixim niyam, éxtum ja Diosu 'yayuk jyuna'an “tyam”, es kadiibu ja pojpu mwin'uunudut es myajju'unxudut ja m jot mwinma'añuty. ¹⁴ Mut ko madu Kristu nbátum ja oy'ajtan, yu'uyu ko Dios nmadu'unum mabaat njiky'ajtum, du'uñum nmubujukm éxtum ko oj nmubujktso'onumu Kristu.

¹⁵ Yu'u 'yandijpy ja Diosu jyaaybya-jtan ma du'un jyuna'an:

Pun mmudoogujukdup ja Diosu 'yayuk tyam,

katu juun xymyudattu m jot mwinma'añuty éxtum 'yadutstu ja di'ibáty nribadu'ktu Dios.

¹⁶ ¿Es púnadyu dunu tyaadu 'yandijpy ja di'ibáty myadoodu es tmud-sip'ajttu Dios? Ja'a du'unuty nidugekyu di'ibu natyu Moisés tu dyajpudsúmdu ma Ejiptu ñax. ¹⁷ ¿Es púnadyu Dios yajjot'ambujk justyikxy jumajt? Ja'a du'unuty di'ibáty pekytyuundu es 'yo'k-taaydyu jam muj ittum. ¹⁸ ¿Es púnadyu Dios tyuknibujtáku es twandaky es kyaj tyúkudut ma Diosu pyo'xtákn? Ja'a du'un di'ibu kyaj tmumadoodu Dios. ¹⁹ Es mut yu'u Dios xytyuk'ijxum ko kyaj oj mbaat tyúkudu ja'agyujxm ko kyaj myubujukdu.

4 Paaty naygywentu'ajtum, ja'a ko tyambaadu Dios xywyandákum es mbaat ndujukm ma yu'u pyo'xtákn, éxkum miidsuty nidu'uk mgatúkudu jap, ² mut ko yajtukmugajxum udsajtum nandu'un ja oybyu ayuk, du'un éxtum ja'ajuty; per ni wi'ix kyatu'unxudu ko tmadoodu, mut ko kyaj tmubujktu di'ibu Dios wandáxxudu. ³ Per udsajtum, di'ibáty nmubujukm, tujukm ma Diosu pyo'xtákn; per di'ibáty kyaj tmubujktu, du'un yu'ujuty éxtum ja Dios jyunañ:

Ajkupts mut yu'ujuty, es tats nwanda'aky

ko ni na'a taaduty kyatúkudut madsu nbo'xtákn.

Du'un jyunañ oy tjatuundaay tugekyu ko oj dyajkojy ja naxwiñudu, ⁴mut ko ma ja Diosu jyaaybyajtun tmadya'aky ma ja myujxutjuk xubu:

Ko tyuunk ttuundaay, kumjuxutjuk xubu oj pye'xy.

⁵Ma jatuk peky ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ:

Kyaj tyúkudut madsu nbo'xtákn.

⁶Yu'u xytukjaygyujkam ko naaguty 'yaktukuya'andunum ma tadu po'xtákn. Pánuty jawyiin ya'awa'anudu ja oybyu ayuk kyajyum oj tyúkudu, ja'agyujxm ko tkamumoodu. ⁷Paaty ja Dios tpujtáky tu'ugu jembyu tiempu, éxtum ja Diosu 'yayuk jyuna'añ "tyam", éxtumu Davit waanu óknun tmadyaky ma ja Diosu jyaaybyajtun:

Pun mmudoogujukdup ja Diosu 'yayuk tyam,

katu juun xymyudattu mjot mwinma'añuty.

⁸Pes, kooxup ja Joswee oj dyajnujxtu ja israelítuty es dyajtúkuxup ma yu Diosu pyo'xtákn, kyajxup ja Dios oj tnigajxy ja wiinkpu tiempu. ⁹Paaty njaygyujkam ko je'eyum wye'emyñum pujke'eky tu'ugu po'xtákn ma pyo'xtat ja Diosu ja'ayuty; ¹⁰es di'ibu tu tyujkun ma tyadu po'xtákn es tam pyo'xnu, tu ja tyuunk ttuunda'ay, du'un éxtum ja Dios pye'xy ko tyuunk ttuundaay.

¹¹Pes n'okjottugo'oyum es ndujkam ma yu tadu po'xtákn, kadiibu ni tu'uk tka-panujxtat di'ibáty kyaj tmubujktu Dios.

¹²Ja'a ko yu Dios ja 'yayuk myudajtypy ja muk'ajtn es ja'agyujxm jyaaty ja jiky'ajtn. Tyuktukadyaapy ma ni tu'ugu espaadu di'ibu majtsku 'yaa mbaat kyatuku, tujkup ma ti ja ja'ay wyinmaaydyup o tsojktup, yajniguxe'kypy nidugekyu ja ja'ayu jya'ay'ajtn.

¹³Dios ñija'adyaapy tugekyu di'ibu ijtp. Mut ja Dios, kyaj ti 'yity ayu'udsyu, tugekyu 'yity ixx nide'xy ma yu'u

di'ibu koonum ndukkadukuya'anum ja ngwentu'ajtn.

Jesukristu teedywyindsungopk'ajtp

¹⁴Es nandu'un nmudajtn yu ndeedywyindsungopk'ajtn jam tsajpótm. Yu'u du'un ja Jesús, Diosu 'yU'unk, di'ibu tu ñujxnu tsajpótm. Paadyu du'un n'aktimmubujkam ja Dios mut winu njot'ajtn. ¹⁵Pes yu ndeedywyindsungopk'ajtn yajxon tnijawu yu n'ayo'on'ajt njotmay'ajtn es ko tyugoy'aty ja nmujaa'ajtn, mut ko Jesús ku'um tmamadaky ja ayo'on jotmay ko ja mju'ku'u jyayajpekytyunanu, éxtum udsajtn nandu'un nyajnajxm. ¹⁶Paaty n'okninujxm ja Dios ma yajkutíky, mut ko nnija'am ko yu'u xmyo'oya'anum ja pa'ayo'on, es myay'ajtungyujxm xpyudukuya'anum ma udsajtn xytyugoy'ajtxum.

5 Ya naxwiñ yu teedywyindsungóp-kuty yajtukwíjtstúp ma yu ja'ayuty, es yajtuknikajxpéty éxtum ja ja'ayuty ja kyudanaabyu ma Dios, es tmay'at twindsu'ugut ja Dios mut ja'agyujxm ja ja'ayadyu pyojpu. ²Es komu tadu teedywyindsungóp-kuty pojpu ja'ayuty nandu'un, mbaat tmudaty ja pa'ayo'on mut ja tsuudujkuty es di'ibu tuundugooy kajxtugoodyup, ³paaty koonum tmo'oyat ja Dios ja windsu'kun mut ja'agyujxmu kyumbojpu, nandu'un mut ja'agyujxmu ja'ayadyu pyojpu.

⁴Ni pún mbaat kyanaybyujta'agyuty ku'um éxtumu teedywyindsungóp-k, Dios yu'u du'un di'ibu wyin'ijxypy di'ibu yajtukuyaampy ma tyadu tuunk, du'un éxtum jékyup twin'ijxy ja Arón. ⁵Es nan ni yu Kristu kyanaybyujtáku ku'um éxtumu teedywyindsungóp-k, Dios yu'u du'un di'ibu pyujtáky ja Kristu, éxtum jyunañ ma jyaaybyajtun:

Ujts mij xyTyety'ajtp.

Tyámuts nguxu'ugut kots mij
n'U'unk'áty.

⁶ Es nandu'un jaabyéty 'yity jatuk peky:
Mijtsu du'un mdeety'ajtp winu xuu winu
tiempu,

du'un éxtumu Melkisedek.

⁷ Ko tyadu Jesús jyiky'ajty ya naxwiiñ,
net kyajxtáky es muk jyuu, es t'am-
dooy tpujktsooy ja Dios di'ibu mbaat
kyutiky es kyaj ja Jesús ttuknáxt ja
o'kun. Amudoonajxu Dios ja'agyujxm ko
tmumadooy. ⁸ Es oy jyaDios'u'unguty,
jyajt tmumadówt ja Tyeety ja'agyujxm
ko 'yayooy; ⁹ es ko ttuundaay tugekyu
di'ibu Dios tsyejpy, ja'agyujxm dyajnit-
séky winu xuu winu tiempu nidugekyu
di'ibáty nandu'un mumadoojup, ¹⁰ es
ja Dios tu pyujta'agyuty teedywyind-
sungópk, du'un éxtumu Melkisedek.

Kujotmay ko nmastútum ja mubujkun

¹¹ Taanum may di'ibuts n'aktukjay-
gyukyaampy, per tsip es ndukni'ixadut
miidsuty, mut ko tu mjumbittu ku-
juun. ¹² Taaxyup miidsuty mjaya'ux-
pujku mā wiinkputy, mut ko tu jya-
jku mā miits xy'axájudu Jesús; per
mdugoy'ajtxadup pún mduk'uxpáku-
dud jatugok jemy ja tuj'ajtn di'ibu kyaj
tsyíputy mā Diosu 'yayuk. Pes miidsuty
du'un m'ak'ittu éxtumu maxu'ungun
di'ibu kyaj mbaat tje'xy ja kudu'utspu,
tsyojktup pún yajtsi'idsadup. ¹³ ¿Es wi'ix
mbaat tu'ugu maxu'ungu'unk di'ibu
tsi'tsp nduk'uxpujkum ja jiky'ajtnu oy-
byu es di'ibu axuuk? Kyaj mbaat tjay-
gyuku, ¿kadii? ¹⁴ Esu tadu je'xyu tu'ut-
spu, yu'u je'eyu taadu pún myudaj-
typy ja tyuts; es nandu'un ja xpujkunu
tsippu, yu'u jyaagyukup je'eyu ja ja'ay
di'ibu mbaat tmawinma'añbyaaty yu oy-
byu esu axuukpu.

6 Nyajtu'uyo'oyum ja Diosu 'yayuk
koonum oy nnija'am di'ibu Dios
tsyejpy. Kyaj natim ja'ayum ndu'un

ngajxum di'ibu tu nyajtukni'ijxum ko
Kristu nmubujkts'o'onum, ja'a ko táp-
num may di'ibu yajnijawyaamp. Kyaj
ja'ayum jatugok ndu'un ngajxum wi'ix
ttseky ko ja'ay tmatstu'uty ja axuk
jiky'ajtn es kyaj yajpaadut ja ayo'on
winu xuu winu tiempu, ko yajmubéky
ja Dios, ² ko ja'ay yajmubéty, ko ja'ay
yajku'unixajy, ko ja o'kpu jyiky'pýáktut
es yajpayo'oydyut, tam di'ibu yajmo'oy-
dyup ja ayo'on winu xuu winu tiempu
es tam di'ibu yajmo'oydyup ja jiky'ajtn
winu xuu winu tiempu. ³ Ndu'unumu
du'un pún junaambu Dios.

⁴ Ja ja'ayuty di'ibu tu tnijáwudu ja
Diosu jya'a, di'ibu tu t'axájudu ja Diosu
myadakun, di'ibu tu ja Espíritu Santu
tmudattu, ⁵ di'ibu tu t'ixtu ko oy ja Diosu
'yayuk es ja muk'ajtn di'ibu miimp ku-
dakp, ⁶ ko du'umbu ja'ay pyekykya'adu
es jatugok jyiky'attu axuuk éxtum 'yi-
jty jyiky'attu, kyaj 'yok'o'oyunu es jat-
ugok jyumbítut mā Dios. Du'un tpaaty éx-
tumxyup ja Diosu 'yU'unk jatugok dya-
jkruuzpáttu esu Diosu jya'a yajnixi'iky
yajtukxi'iky. ⁷ Pes yu'u du'un éxtumu
kam di'ibu 'yuktatsypy ja nuu tuu. Punu
tyadu kam yajwindiipy ja pyujta'aky
di'ibu yajtuunup, Dios kunu'xadup; ⁸ per
pún je'eyu 'yapyñbyudsemy, kyaj tsy-
obaaty. Tyadu kam tim tsojk yajkajx-
poka'añ es yajnino'oga'añ.

N'awijx nujp'ijxum di'ibu ti'igyu xya'ijtum

⁹ Oyuts miidsudyu du'un
njanija'ayubadu, mugu'ugítuty,
ndukmu'awdajtupts ko kyaj miits
xymyastu'uttu ja Kristu es kyaj xy'ux-
tijtut ja nitsokun di'ibu yu'u yajkypy.
¹⁰ Dios tyiimpy éxtum pyaadyuty;
kyaj tja'aydyugóyut di'ibu miidsuty
oy mduundup. Dios jyamyátsup ko
miits xya'ijxadu mdsojkun mut ja
jya'ayuty, mut ko xypyudájkadu
es du'añum xy'aktimpudákadu.

¹¹ Ndsejpyuṣ es miṣṣ nidu'uk nidu'uk xy'aktimmuḍúndut ja Dios muṣ winu m'aḅ mjot mabaat mjiky'attu, es du'un xypyaattut ja oy'ajṭun di'ibu m'awíxtup.

¹² Kyajṣ ndseky mjumbítut nuux, ni'igu xpyanujṭut ja tyu'unanuty ja di'ibu myaduundup ja Dios muḍu ma'xtujkun, es du'un t'axájadu ja kyuma'añ di'ibu Dios oj twanda'aky.

¹³ Es du'un jyajty muṣ ja Abraan. Dios wandaku es jyunañ ko tkuydyuna'añ. Pes kom kyaj 'yity ni pán di'ibu ni'igu tmudaty ja muj'ajṭun púnxyup muut tpujta'aky ja wandakun, ta Dios ñajjyunanu ku'um. ¹⁴ Du'un jyunañ: "Tuy'ajṭun ko njantsykyunu'xaampy es nmo'oyaampy ja mduump m'aats tugoymyay. Uj Dios, nwandakypyuṣ."

¹⁵ Abraan myubuḵ ja Dios ma'xtujkun muut, paaty t'axaju di'ibu Dios tukniwandaku.

¹⁶ Ko ja ja'ayuty tmo'oya'andu ja muk'ajṭun esu tuy'ajṭun di'ibu kyajxtup, net tmo'oydyu ja muk'ajṭun muṣ ko dya-jṭestiigu'áty di'ibu muḵ kyutujkun, es jyuna'andu: "¡Por tsyos!", es du'un dya-jṭuydyúkuḍu ja myadya'aky. ¹⁷ Paadyu Dios nandu'un tmooy ja muk'ajṭun ja wyandakun ko jyunañ ko kyuydyúnup di'ibu wyandak. Es du'un ttuuñ es ttuk'íxtut ja di'ibáty kyumayaampy ko kyaj tkakuydyúnut tugekyu di'ibu wyandak, kyuydyunaambyu'u. ¹⁸ Kyaj mbaadu Dios 'yanda'aky. Yu'u tu xymyo'oyum yu wyandakun muṣ ja tuy'ajṭun. Yu'u du'un xyajjotkujkun nidugekyu udsajṭum di'ibáty ninujxudup es ñitso'ogut, es du'un ja Dios tu xymyo'oyum es nmudajṭum tuy'ajṭun ko ndujkun tsajpótm es n'ijṭum muṣ yu'u.

¹⁹ Ja awíx jup'ijxun di'ibu nmudajṭum, ja'a ti'igy yajijṭy ja njot'ajt nwinma'añajṭum éxtum ja pujxn di'ibu ja barku wyo'on'ijṭy meḵyñóty es kyaj ma ñejxy ja barku. Du'un udsajṭum n'ijṭum éxtumxyup nnajxum ma ja muḵ

tsajṭujku 'yaduuydyúk es n'ijṭum muḍu Dios ma Waanu Wa'ats It Wa'ats Lu-gaar. ²⁰ Jap oj tyuku ja Jesús es ja nu'u tu'u xya'awátsxum, esu du'un jyajty es 'yítut teedywyindsungópḵ winu xuu winu tiempu, du'un éxtumu Melkisedek.

Du'unu Jesús tyeety'áty éxtumu Melkisedek

7 Tyadu Melkisedek, Salem ryey ijty es teety di'ibu myaduun ja Diosu Tsajpótmuḍu. Ko Abraan jyumbijty ma oj tu tsiptuñu naty ma tu tmumada'aky ja réyuty, tyadu Melkisedek tsoyo'ón es oj tjup'yo'oy ja Abraan, es tkuni'xy. ² Netu Abraan tmooy ja Melkisedek tuk peky di'ibu wa'x majk peky di'ibu naty tu tpujku ja réyuty ma tsiptuñu. Yu xyuu Melkisedek ja'a 'yandijpy "Rey Tuy'ajṭunduumbu", es nandu'un "Salem ryey" ja'a 'yandijpy "Rey Di'ibu Yajṣipwa'xp." ³ Yu Diosu jyaaybyajṭun kyaj xytyukmumadyákum pánu ḍun ijty tyaak'ajṭy es tyeety'ajṭy, es pánu du'un ijty 'yapteety'ajṭup; ni xykyatukmumadyákum ko myiñ jyajty es ni xykya'anma'ayum ko tu 'yeeky. Ma tyaadu tugekyu du'un kyuxe'eky éxtum ja Diosu 'yU'unk, es teety'ajṭum winu xuu winu tiempu.

⁴ Pes, jaygyúkuḍu wi'ix jyantsymyújadyu tyadu Melkisedek. Yu n'apteety'ajṭum Abraan tmooy tuk peky di'ibu wa'x majk peky di'ibu naty tu tpujku ja réyuty ma tsiptuñu. ⁵ Du'un ja Moisesu 'yana'amun jyuna'añ ko ja teedyuty di'ibu yu Leví tyuump 'yaadsuty, yu'u yajmo'oydyup tuk peky ko wya'xy majk peky ja myu'israelitu ja'ayuty ja pyujta'agyuty, oy tyaaduty nandu'un jyayu'ujuty ja Abraanu tyuump 'yaadsuty. ⁶ Peru Melkisedek, oy kyayu'adyu Leví tyuump 'yaats, yajmooy tuk peky di'ibu majk peky wa'x ma ja Abraan, di'ibu naty tu t'axaju ja Diosu wyandakun, esu

Melkisedek kyunu'x ja Abraan. ⁷Es wa'ats yajnijáwu ko di'ibu kunu'xp, ni'igu myájutu kudiinam di'ibu yajkunu'xp. ⁸Yu teedyuty di'ibu yajmoodyyap ja pujta'aky, ja'ay yu'ujuty es 'yooktu; per ja Diosu jyaabyajtun xytyukmumadyákum ko ja Melkisedek du'un éxtum tu'uk di'ibu jiky'ajtp. ⁹Es ko ja Abraan oj yoxy ma ja Melkisedek, mbaat njuna'anum ko Leví es nidugekyuty ja wiingátypyu Abraanu tyuump 'yaadsuty nandu'un tmoodydu ja yojxan; ¹⁰mut ko oy jyatuy'ajtunuty ko Leví kyajnumu naty myin jya'ty, japu naty ja Abraan nini'xóty es ñe'pyńóty tmdajnu di'ibu yajminaampy jajja'taampy ja Leví.

¹¹Pun tim oy tim wa'ats ja ja'ay wye'emyxyap ja Moisés 'yana'amunguyjxm, kom yu ana'amun 'yawa'anup esu Leví tyuump 'yaadsuty teety'ajttap, ¿ti ko koonum jyaa'átut jatugu teety éxtumu Melkisedek es kudiinam éxtumu Arón? ¹²Es pun kyaj ja Arongu tyuump 'yaats 'yokteety'ajnu, nandu'un tsyékuty es tyugátsut ja ana'amun di'ibu junaamp punaty teety'áttap. ¹³Ja Jesukristu, di'ibu tyadu Diosu 'yayuk 'yandijpy es tyeety'átut, kyaj yu'u ja Leví ttuump'áty t'aats'átyuty, 'yutsyu taadu tyuump 'yaats, tuk pekypty ja Israelu tyuump 'yaats di'ibu ni na'a jya'ay kyateety'áty éxtum ja Moisesu 'yana'amun jyuna'añ. ¹⁴Yajnija'ap wa'ats ko ja Nindsun'ajtum jam pyudseemy ma Judaa tyuump 'yaats, es kyaj ja Moisés du'un tnigajxy ko jam pyudsámut ja teety ma Judaa tyuump 'yaats.

¹⁵Ni'igu wa'ats yajjaygyúku di'ibuts tu nnigajxy ko jyaa'átut ja wiinkpu teety éxtumu Melkisedek, ¹⁶tu'ugu teety di'ibu kutujkun myudajtypy es tyeety'átut winu xuu winu tiempu, es kyaj ana'amunguyjxm di'ibu junaamp

pánu tyuump 'yaats tyeety'átut.

¹⁷Tyaadu du'un jyunañ ja Dios:

Mijtsu du'un teety winu xuu winu tiempu,

du'un éxtumu Melkisedek.

¹⁸Paaty ja Moisesu 'yana'amun kyutugoo ko muk'ajtun tkamadáty es kyatún, ¹⁹ja'a ko Moisesu 'yana'amun ni tii kexy ka'pxy wa'ats oj tkaya-jwe'emy, per ni'igu waanu muj tyam di'ibu njujp'ijxum, es yu'uguyjxm ud-sajtum nmawingo'onam ja Dios.

²⁰Dios wyandak ko ja Jesús ty-eety'átut. Ja wiink teedyuty kyaj yajnikajxpejty mudu wandakun, ²¹per ma situy yu Nindsun'ajtum oj tyeety'áty mudu wandakun, mut ko ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ:

Dios tu ñaywyanda'agyuty es kyaj dya-jtugátsut ja 'yayuk:

"Mijtsu du'un teety winu xuu winu tiempu,

du'un éxtumu Melkisedek."

²²Es du'un n'ijxum ko mut ja Jesús Dios tu tpujta'aky ja kajxy'átypyu di'ibu waanu oy kudiinam ja jékyubu. ²³Ja wiinkpu teedyuty nimay 'yijty, ja'a ko 'yo'ktu es tyujkudu wiingátypyu; ²⁴per mut ko Jesús jyiky'aty winu xuu winu tiempu, winu xuu winu tiempu ty-eety'átut. ²⁵Paadyu Jesús ku'am mbaat dyajmitsokta'ay, tyam es winu xuu winu tiempu, nidugekyu di'ibu miindup ma Dios mut yu'uguyjxm ja Jesús, pesu Jesús du'unum jyiky'aty es ñikajxtu'udut ma Dios.

²⁶Paadyu Jesús yu'u du'un ja teedywyindsungópk di'ibu xytyugoy'ajtxum. Yu'u dun wa'ats es kyajpu pyojpu, kyaj dyu'unuty éxtumu pekytyuumbu, es yajpujtáky waanu kujxm kudii tsajpótmudu. ²⁷Ja wiinkpadyu teedywyindsungópkuty ñigutiky dyáktut bom bom ja windsu'kun, tim jawyiin mut ja kyu'umbojpu es óknum mudu ja'ayuty ja pyojpu; per ja Jesús

tugok je'eyu mut winu xuu winu tiempu dyajky ja windsu'kun mut ja'agyuxm ja ja'ayudyu pyojpu ko wyindsu'kun'ajty ma ja kruuz. ²⁸Ja Moisesu 'yana'amun pyujtáky pyéxtumu teedywyindsungópkyu pekyjya'ayuty; per óknum ja Dios tpujtáky ja wandakun esu 'yU'unk tyedywyindsungópky'átut, di'ibu jajt oy wa'ats winu xuu winu tiempu.

Jesús nGudunaabyu'ajtum

8 Di'ibu ni'igu muj di'ibuts uudsuty yam n'uu ngajxtup, ja'a ko yu Nindsun'ajtum Jesús, ndeedywyindsungopk'ajtum, 'yu'uñu tsajpótm ma Dios yajkutíky. ²Jam ja Jesús tyedywyindsungopk'áty ma ja tsajptujk di'ibu Dios yajkoj tsajpótm. Ya naxwiiñ yu wit tsajptujk di'ibu Moisés yajkoj, yu'uyu yu'u ya"agowinnajxu tadu tsajptujk di'ibu tsajpótm. ³Nidugekyu teedywyindsungópkyu yajpujtáktu es tmo'oydyut ja yojxun esu windsu'kun ja Dios, paadyu Jesús koonum dyaky ja windsu'kun nandu'un. ⁴Kooxyup ja Jesús jyaaty ya naxwiiñ, ni je'eyuxyup kyateety'áty, mut ko taanumu teedyuty di'ibu yajktup ja windsu'kun éxtum dyajnigutúku ja Moisesu 'yana'amun. ⁵Peru tyadu windsu'kun, yu'uyu ñikojtútun di'ibu jam tsajpótm; du'un yu'u éxtum ko Moisés dyajkojáñ ja wit tsajptujk, ta Dios 'yanmaayu: "Yajkoj meeru éxtum ja ixpajtun di'ibu nduk'ijx ma Sina'ii Kopk." ⁶Per ja tuunk di'ibu tyiimpy ja Jesús tsajpótm, yu'u ni'igu tmudaty ja muj'ajtun kudiinum ja tuunk di'ibu pyaduundap ja Moisesu 'yana'amun, mut ko Jesús yu'u du'un nGudunaabyu'ajtum ma yu jembyu kajxy'átypyu. Tyaadu di'ibu jembyu tu 'yoyu, waanu ni'igum yu'u 'yóyuty es ni'igu oy ja wandakun di'ibu maat kudiinum ja Moisesu 'yana'amun.

⁷Kooxyup yajxon tyuun ja kajxy'átypyu di'ibu jawyíñup, kyajxyup tu dya-jtugátsy mut ja wiinkpu. ⁸Peru Dios pyekymyooy ja israelitu ja'ayuty, es jyunañ:

Ja'taamp ja tiempu es nya'óyuduts ja jembyu kajxy'átypyu mut ja israelitu ja'ayuty esu Judaa ja'ayuty.

⁹Per kyaj dyu'unuty éxtum di'ibu jékyup nya'uyuyuts mut ja 'yaptujkuty kots nyajpudsuumdu ma Ejiptu ñax, éxtumu u'unkteety ko tmatsy ja 'yu'unk kyu'ugujxy es tkwentu'aty dyajtu'uyo'oy;

per yu'ujuty kyaj tkuyduundu ja kajxy'átypyu di'ibuts nmudajttu, paadyuts nmastuty.

¹⁰Per ja'taamp ja tiempu mats uj ja n'ana'amun nbujta'agut ma yu israelitu jyot wyinma'añuty, éxtumxyup kyuxja'ayuty nekykyujxy.

Ujtsu du'un xyDyios'átup, es yu'ujuty nja'ay'átupts.

¹¹Kyaj ni pún nujx ttukni"ixu es ni tka"anuumut yu myugu'uk:

"Ixy'at ja Nindsun'ajtum", pes nidugekyuts nujx xy'ixy'attu, myuj-ja'ay myutskja'ayuty.

¹²Nma'xupts uj tugekyu di'ibu tu ttuundagódyu,

es kyajts nnakyjyamyátsut ja pyojputy.

¹³Ko Dios jyuna'añ ko dya'oyuya'añ ja jembyu kajxy'átypyu, yu'u xytyukni-ja'am ko tu tyujknu es kyaj ñakytyñ ja kajxy'átypyu di'ibu jékyup o'oyu; es di'ibu jeky tu 'yijnu, tim tsojk kyutugoyánnu.

Naxwíñudu tsajptujk esu tsajpótmudu

9 Es ma tadu jékyubu kajxy'átypyu di'ibu Dios pyujtáky mut ja israelítuty, Dios tyuknipujk ja Moisés wi'ix dyajkójut ja wit tsajptujk es wi'ix ja ja'ayuty t'awdátut ja Dios. ²Pes, du'un ja wit tsajptujk dyajtunaaydyu-

jkudu: Ja jawyiin aduuydyfkyppu ja'a txu'ajty Wa'ats It Wa'ats Lugaar. Jap 'y-ijty ja kandaleeru es ja meesu mut ja tsajkaaky di'ibu tu yajpujta'aky windsu'kun. ³ Myumajtsk aduy uxku'p, jap 'y-ijty ja myumajtsk aduuydyfkyppu. Ja'a txu'ajty Waanu Wa'ats It Wa'ats Lugaar. ⁴ Jap 'yijty ja ooru artal ma yajpoomjoktu, es ja kaaxu ma yajpujke'ky tu'ugu ooru tu'ts mut ja je'xy di'ibu Dios yajk es txu'aty manaa. Jap nandu'un 'yijty ja Arongu tyajk di'ibu Dios yajpuj es yajtuump'ajt, es ja tsaad-sétsy ma Dios tkuxjaay yu majkpu mandamyentu. Tyadu kaaxu niwitsyuty jodoty es nikujxy ak tim ooru, ⁵ es kaaxu ajup nikujxy 'yawingojnáxyuty majtsku tsajpótmadu jiky'ajtputy di'ibu yajtijtup kerubinguty, mut ja kyakn ya'pwa'xy es dya'aniku ma ja Dios dyajpojpunitu-gooy ja ja'ayuty.

Per tyam kyajts ngajtxu'xa'añudsu tadu wit tsajptujk. ⁶ Ko ijty du'un abaadu 'yity, net ja teedyuty ijty tyúkuu jap es ttundu ja tuunk di'ibu Dios tu myo'oyudu. ⁷ Per ma yu myumajtsk aduuydyfkyppu, yu'uyu ijty tujkup ja teedywyindsungópok tugok ma tu'ukpu jumajt; es ko tyuku, koonum tmunejxy ja juyujk tsajkaaju ne'pyñ es ttukwindsu'ugu Dios mut yu'ugyujxmu kyu'um-bojpu es nandu'un ja ja'ay ja pyojputy. ⁸ Du'un ja Espíritu Santu xytyuknija'am ko ma tadu wit tsajptujk, kyaj nigutikyuty esu ja'ayuty tyúkuu Dios windum. ⁹ Esu tadu wit tsajptujk yu'uyu je'eyu tu'ugu ixpajtun di'ibu yajpaduump tyamyu, es ja'a 'yandijpy ko ja windsu'kun es di'ibu ja ja'ay yojxtup, kyaj mbaat mut ja'agyujxm ja ja'ayuty wyu'umdu wa'ats ja jyot wyinma'añuty. ¹⁰ Tugekyu tadu ana'amun yajkutijkypti ja ja'ay kyay 'yuuktup es ñayyajwa'adsudut, es wyitpujtut, es tpujtut ja tsyim tyexy. Du'ññmu du'un yajtúnudu taadu extu ko Dios dyajtagátsut.

¹¹ Per tu myiñ ja Kristu, es tyam yu'u du'un teedywyindsungópok ma oytyim tiidyu oybyu di'ibu tu myiñ; es ma yu Kristu teedywyindsungopk'áty tsajpótm, yu'u waanu oy es kudiinum di'ibu naxwíñudu ja'ay yajkojtup. ¹² Es jap ja Kristu tyujku ma ja Waanu Wa'ats It Wa'ats Lugaar, ja'a njuna'anum Dios wyindum tsajpótm, es kyaj oj dyajnejxy ja tsiip ne'pyñ esu tsajkaju'ungu ne'pyñ éxtumu windsu'kun; yajnujx ja kyu'am ne'pyñ es dyajky ja windsu'kun tugok je'eyu mut winu xuu winu tiempu, es du'un oj xyajnitsókum winu xuu winu tiempu.

¹³ Ko naaguty kyawa'adsuty éxtum jyuna'añ ja Moisesu 'yana'amun, yu teedyuty tyukxijkxudup ja tsiibu ne'pyñ es ja tooru ne'pyñ, es mut ja terneeru jyaam di'ibu tu nejxy windsu'kun. Du'un yajkuyduuñ ja ana'amun es yajpujta'aky ja ja'ay wa'ats ma ñini'x. ¹⁴ Pun du'un ja ja'ay nikujxy wya'atsy, waanu ni'igu ja Kristu ne'pyñ tmudaty ja muk'ajtun es dyajwa'adsut ja njot nwinma'añ'ajtum es nmudu'unum ja Diosu jikypyu, ja'a ko mut yu'ugyujxm ja Espíritu Santu ja Kristu ñayyajku ma Dios es wyindsu'kun'áty, ni nu'anu axuk'ajtun.

¹⁵ Es paaty ja Jesukristu tujpkuwa'ku mut ja 'yo'kun es dyajti'igyaya'añ ja Dios mut ja naxwíñudu ja'ayuty mut tu'ugu jembyu kajxy'átypyu, es yajma'x-ta'ayut tugekyu ja pojpu di'ibu tu yajtún ma ja jawyiimbu kajxy'átypyu. Du'un ttuun es di'ibáty ja Dios oj wyinwítsadu, t'axájudut ja kuma'añ winu xuu winu tiempu di'ibu Dios oj twanda'aky.

¹⁶ Ko yajnijáwu ko tu'ugu ja'ay 'y-eeky di'ibu tu naty ja ayuk dyajwe'emy, nétum tyuñ ja ayuk di'ibu tu dyajwe'emy. ¹⁷ Kyaj tyuñ ja ayuk di'ibu tu dyajwe'emy pun jiky'ajtpnum ja ja'ay, jaanum tyuñ ko naty tu 'yo'knu. ¹⁸ Paaty ma ja jawyiimbu kajxy'átypyu, je'eyu

tyuñ ko ne'pyñ tsyuñ xye'xy. ¹⁹Ko Moisés tkajxwa'xy tugekyu ja Diosu 'yana'amun ma nidugekyu ja'ayuty, net twijtse'ky ja lanu tsaptsu es ja isopu kepy, es dyajxe'ky ma ja tsajkaju'ungu ñe'pyñ esu tsiibu ñe'pyñ ttaam'yo'oy mut ja nuu, es ttuknixikxy ja ana'amun neky es nandu'un nidugekyu ja ja'ayuty. ²⁰Net jyunán ja Moisés: “Tyadu ne'pyñ di'ibuts tu nxijkxy, yu'u ñikajxpejtypy ja kajxy'átipyu di'ibu Dios tu t'ane'emy es xykyuydyndut.” ²¹Moisés nandu'un mut ja ne'pyñ ttuknixikxy ja wit tsajptujk es tugekyu di'ibu jap jaytuundup ko Dios t'awdattu. ²²Pes ja ana'amun yajkuti-jkypy es jawaanu kyaj tugekyuty wya'at-s'áttut mut ja ne'pyñ. Es pun kyaj ja ne'pyñ yajtémy yaj'yéky éxtumu windsu'kun, kyaj yajme'xy ja pojpu.

Kristu 'yayo'ongyujxm ja peky wya'atsy

²³Du'un wyatsy ja wit tsajptujk es di'ibáty jap tuump. Peru tyaadaty yu'uyu je'eyu tsajpótmudu tsajptujku 'yijxpajtun. Paaty koonum oj wya'atsy ja tsajptujk di'ibam tsajpótm mut ja windsu'kun di'ibu ni'igu tmudaty ja muj'ajtun. ²⁴Paadyu Kristu kyaj oj tyuku ma tsajptujk di'ibu ja ya naxwiin, ja tsajptujk di'ibu je'eyu 'yagojwinnajx'ajtypy ja tsajpótmudu tsajptujk. Kristu tujku tsajpótm es xykyudana'ayum udsajtum Dios windum. ²⁵Yu teedywyindsungópkyuty tujkudup ma ja Waanu Wa'ats It Wa'ats Lugaar jumujt jumujt es dyaktu ja windsu'kun ja ñe'pyñuty ja tsiivu'unk o tsajkaju'unk. Peru Kristu kyaj du'un ñayyajku windsu'kun kanak ok nibudu'uk. ²⁶Kooxyup 'yokdu'unuty, koonumxyup 'ye'ky kanak ok ko ja naxwiinudu tsyondaky es tyambaat. Per naamnum yu xuu yu tiempu di'ibu tim óknem, ja Kristu jya'ty naxwiin es ñayyákyuty windsu'kun je'eyu

tugok mut winu xuu winu tiempu, es tjo'odsánnu ja ja'ayadyu pyojputy. ²⁷Extum tu yajtuk'amubujtaagu es nidugekyu ja'ayuty 'yoogut tugok je'eyu, net yajpayo'oydyut, ²⁸nandu'un ja Kristu ñayyajku windsu'kun tugok je'eyu es tjo'odsánnu ja ja'ayadyu pyojputy. Es ko myínut myamajtsk okpu, kyaj ñakynayyaka'añuty éxtumu windsu'kun, minamp es tmunujxa'añ ja di'ibátyu naty tu 'yaxájudu éxtumu Yajnutsókpu es 'yawix jyujp'ixudu.

10 Ja ana'amun di'ibu Moisés yajmooy, du'un ja'a éxtumu awax di'ibu yajniguxe'kypy wi'ix 'yity ja oy'ajtun di'ibu miimnum, ja ana'amun kyaj jya'ajuty ja oy'ajtun ku'um. Paaty ja windsu'kun di'ibu ja'ay yajktup jumujt jumujt, kyaj mbaat ja ja'ay dyajwu'umdat oy wa'ats pánuty Dios myuwingoondup. ²Pes pun tui'ajtunxyup ana'amungyujxm dyajwa'atsy ja ja'ayu pyojputy, kya-jxyup t'okja'anu ja pyeky es kyajxyup t'ok'yajknu ja windsu'kun. ³Per ja windsu'kun di'ibu ja ja'ay yajktup jumujt jumujt yajtukjamyajstap ja ja'ay ko pekyjya'ay ja'ajuty, ⁴mut ko ja tooru ne'pyñ esu tsiip ne'pyñ ni na'a mbaat tkayajjage'eky yu pojpu.

⁵Paaty ko myiin ja Kristu, net t'amaay ja Dios:

Kyaj mij xytsyejky es myajtukwind-su'ugut ja juyujk esu myajmo'oyut ja yojxun,

paaty mij tu xymyo'oyuts tu'ugu nini'x.

⁶Kyaj tu xy'oyjyawu ko ja juyujk ñitoy, ni ja di'ibu ja'ay yojxtup pekykyujxm.

⁷Tats njunán: “Tyaats uj, du'un éxtum jaybyety 'yity mut uj ma ja jaaybyajtun,

esuts nduna'añ di'ibu mij mdsejpy.”

⁸Jawyiin jyunán ja Kristu ko Dios kyaj ttseky es yajtukwindsu'ugut ja juyujk es yajtóyut ja yoxy di'ibu ja ja'ay yajktup, oy ja Diosu naty tu tjayaky ja ana'amun

di'ibu tyuk'ane'embyu tadu windsu'kun.
⁹Ta jyunáñ: "Tyats uj, esuts nduna'añ di'ibu mij mdsejpy." Du'un xytyukni-ja'am ko Dios yajjugékypy tadu jawyimbú maywyindsu'kun es tpujkta'aky ja windsu'kun di'ibu ja Kristu yajk. ¹⁰Xyajwátsum ja Dios mut ko Jesukristu ttuuñ di'ibu Dios tsyejpy ko ttukwindsu'ku ñini'x tugok je'eyu mut winu xuu winu tiempu.

¹¹Nidugekyu teetytyujkuty bom bom tpujta'aktu ja windsu'kun nan ja'ayumbu kanak ok, oyú tyadu windsu'kun ni na'a mbaat tkajo'otsy ja pojpu. ¹²Per ko Jesukristu ñayyajku tugok je'eyu éxtumu windsu'kun mut ja pojpu winu xuu winu tiempu, net ñaxwe'tsy Dios Teety 'yaga'añdsyoo. ¹³Jam t'awixy extu ko Dios tyukmumada'agudut yu myudsíputy, ¹⁴ja'a ko mut yu'ugyujxmu tadu tugokpu windsu'kun dyajwe'emy tugekyu ak oy winu xuu winu tiempu ja di'ibáty nu'uyo'oy tu'uyo'oydyup es wa'ats jya'ttut. ¹⁵Yu Espíritu Santu ti'igyu jyuna'añ, mut ko jawyiin tmadya'aky:

¹⁶Du'un jyuna'añ ja Dios:

Oknumts nbujta'aguduts ja jembyu ka-
 jxy'átypyu mut ja israelítuty.

Nbujta'agupts yu n'ana'amunuty ma
 jyótuty,

es njaaywyu'amuduts ma ja
 wyinma'añuty.

¹⁷Es jatuk peky jyuna'añ:

Nina'ats ngajamyátsut ja pyojputy es ni
 ja 'yaxuk'ajtunuty.

¹⁸Es ko ja pojpu du'un yajme'xy, kyaj
 ñakytseykyuty ja windsu'kun esu pojpu
 yajma'xut.

N'okmúwingo'onum ja Dios amumdu'uk jot

¹⁹Mugu'ugítuty, mut ko yu Kristu
 tteemy dyejky ja ñe'pyñ éxtumu wind-
 su'kun mut ja nbopu'ajtum, paaty

mbaat ndujkum amumdu'uk jot ma
 Dios, ²⁰mut ko du'un éxtumu teedy-
 wyindsungópok ñajxy ma ja aduuydyúk
 es jya'ty ma Dios, nandu'unu Kristu
 ñayyajku windsu'kun es dya''awatsy
 yu nnu'ajt ndu'ajtum jembyu, di'ibu
 xytyukpátum ja jiky'ajtum winu xuu
 winu tiempu es xyajjo'omum ma Dios.
²¹Mut ko nmudajtum tu'ugu teety
 muppu di'ibu kyudunaapy ja Diosu
 jya'ayuty, ²²paaty n'okmúwingo'onum
 ja Dios amumdu'uk jot, mut ko ya-
 xón nnija'am ko yu njot'ajt nwin-
 ma'añ'ajtum tu wyatsta'ay es kyaj ti
 nbekyjya'am, es ko tu yu nnini'x'ajtum
 wyatsta'ay mut ja wa'atspu nuu. ²³Min
 n'akmubujkum ja Jesús amumdu'uk
 jot, mut ko yu'u tuy'ajtum tkuydyu-
 na'añ di'ibu wyandak, ²⁴es n'ok'ux-
 ta'ayum ja winma'añ es nnaybyudujkum
 nixim niyam es nmudajtum waanu
 ni'igu tsojkun es ndu'unum di'ibu oy.
²⁵Naaguty kyaj ñakyñaymyúkudu mut
 ja myu'uxpujkputy. Kyaj n'adsátsum éx-
 tum yu'ujuty, n'oknayjyotmukmo'oyum
 nixim niyam, es waanu ni'igu tyam, mut
 ko tyimpátnap ma Jesús jyumbita'añ.

²⁶Pun njanija'am ja tuy'ajtum
 es n'akpekytyun'adátsum, kyaj
 ñakyjyaaty ja windsu'kun di'ibuxyup
 nyajkum ma Dios es ja nbeky'ajtum
 xytyukniwátsum, ²⁷ja'a dun je'eyu mut
 ja tsu'k ja'ajun n'awijx njup'ijxum ja
 Diosu tuydyu'unun es ja juun di'ibu
 ño'kta'ayaampy ja Diosu myudsíputy.
²⁸Ko pun kyaj tmuj'ixy ja Moisesu
 'yana'amun, kyaj jyaa''ata'añ ja
 pa'ayo'on, yu ana'amun yajkutijkyapy es
 'yoogut ja pojpu tuumbu pun jaa majtsk
 o tugugutu testiigu. ²⁹Pes waanu ni'igu
 ñitúkuty ja muj tuydyu'unun di'ibu
 tyukta'an tyuknajtpap ja Diosu 'yU'unk,
 es du'un t'uxtijtu ja kajxy'átypyu di'ibu
 Dios yajnaxkudák mudu ne'pyñ, es
 nandu'un kyaj tmuj'ixtu ja Espíritu
 Santu di'ibu yajmiimpy ja Diosu

tsyojkan ma ja ja'ayuty. ³⁰Byeen yajxon
nnija'am ko Dios jynan: "Ujtsu du'un
xypyatp es nbayo'oyuduts, es tuy'ajtn
nmo'oyuduts nidu'uk nidu'ugu
tuydyu'unun extum pyaadyuty." Es
nandu'un jynan: "Pyayo'oyaampy ja
Dios ja jya'ayuty." ³¹Muk ayo'onu'u
ko nga'ajum ma ja jiikypyu Diosu
tuydyu'unun.

³²Jamyatstu ko natyu Dios tu mdukn-
jawudu ja tuy'ajtn es xymyamadaktu
mut ja ma'xtujkan ja muj ayo'on ko ja
axuk ja'ayuty mbajudijtadu. ³³Naaguty
miidsuty oj myajwingajx myajjupkajxtu
es myajtundu axuk ixnide'xy, esu
wiinkputy mbu'ayo'ojudu di'ibu du'un
jajttu. ³⁴Miits mmudajttu ja pa'ayo'on
mut ja di'ibu naty jap ijtp tsimy pu-
jxndugoty, es extu mut ja xondakun
xymyamadaktu ko mbujkxudu di'ibu
naty mmudajttup, mut ko mnija'adup
ko tsajpotm mmudajttup di'ibu waanu
ni'igu 'yoyuty es ijtpum winu xuu winu
tiempu. ³⁵Pes, katu xymyastu'uttut ja
mmubujkunuty, mut ko oknum ja Dios
mmay'ata'anudu. ³⁶Mudattu miidsuty
ja ma'xtujkan es xytyundut di'ibu Dios
tsyejpy, es du'un xy'axajudut di'ibu yu'u
tu twanda'aky. ³⁷Pes ja Diosu jyaaybya-
jtn junaamp:
Wingoomp ja tiempu, tim tsojk myina'an
jatugok.

Kyaj jyaka'an.

³⁸Di'ibu myubujkungyujxm oy wu'amp
mut ja Dios,

yu'u du'un jiky'atup;
per pun tu'ujubijtp,
kyajts uj ja'a muut njotkujk'atut.

³⁹Per udsajtum kyaj ndu'un'ajtn
extum 'yadu'utstu di'ibaty tu'ujum-
bijttup es wyindugoydyu, udsajtn
nbajo'omum ja Dios, es yu'u nujx
xyajnitsokum.

Mubujkan

11 Ko nmubujkan ja Dios,
nmudajtn ja tuy'ajtn ko
yu'u xymyo'oya'anum di'ibu tu
xywyandakum, es nnija'am ko Dios
tyiimpy di'ibu kyajx oy nga'ijxm. ²Ja
n'aptajk'ajtn ja'a situy myubujktu
extum ja Dios 'yanmaayudu. Paadyu
Dios 'yoyja'adu.

³Mubujkungyujxm njaygyujkan ko
mut ja Diosu 'yayuk, tugekyu di'ibu ya'i-
jxp yajkoj jekyup mut di'ibu kyaj oj
ya'ixy.

⁴Mubujkungyujxm ja Abel twindsu'ku
ja Dios mut tu'ugu windsu'kun waanu
oybyu kadiinum di'ibu yajk ja 'yajtsy
Kain, paaty ja Dios tpujtaky ja Abel ex-
tumu ja'ay di'ibu tyiimpy ja tuy'ajtn
es tkupejky ja wyindsu'kun. Oy ja
Abel tu jya'o'knu, du'un ja'a extumxyup
'yakkajxy, ja'a ko yajmadya'aky wi'ix
tmubejky.

⁵Mubujkungyujxm ja Enoku Dios
myunujxu tsajpotm jiiky, es ni pun
tkanaky'ijxy, mut ko ja Diosu naty
tu myunejxyuty. Du'un ja Diosu
jyaaybyajtn tmadya'aky ko Dios
jotkujk 'yity mut ja Enok kyajnumu
naty tmunejxy. ⁶Kyaj pun mbaat
ttukjotkuda'aky ja Dios pun kyaj
tmubejky, ja'a ko pun myuwingeempy
ja Dios, koonum tmubukat ko jyaaty
ja Dios es ko kyuni'xypy di'ibaty
'yuxtaaydyup.

⁷Ko No'ee Dios 'yawa'anu ko myi-
na'an ja muk tuu, mubujkungyujxm ja
No'ee dyajkojy tu'ugu barku jantsy muj
es tso'ogut yu'u mudu fyamilyu, oy
naty kyakuxe'eky ko myina'an ja tuu;
es du'un mut ko tmubejky ja Dios, ja
No'ee oj wye'emy oy mut ja Dios, es dya-
jniguxe'ky ko pekymyut ja naxwindu
ja'ayuty.

⁸Mubujkungyujxm ja Abraan
tmumudooy ja Dios ko ya'anmaay es

pyudsúmut ma ja ñax kyajpn, es ñijxut ma wiink nax di'ibu 'yaxajyaampy éxtumu kuma'añ, oy tkanijawu ma ñejxy. ⁹ Mubujkungyujxm tsyunaay wit tugoty éxtumu jaybye'xyun ma ja naxwiñudu di'ibu natyu Dios tu tyukmúwandaaguty; es du'un ttuundu ja Isaa es ja Jakoob, di'ibu naty tu t'axájudu nandu'unu tadu wandakun. ¹⁰ Es Abraan tamu naty t'awixy ja kajpn mut ja potsy ujxu mukpu, di'ibu Dios tyuknibujtáku es yajkoj.

¹¹ Mubujkungyujxm ja Abraan t'axaju es 'yu'unkteety'ata'añ oy naty jyamuj-ja'ay'ajnu, esu Saaru kyaj mbaadu naty 'yu'unkmudáty, mut ko Abraan myubujk ja Dios ko kyudyunaampy ja wyan-dakun; ¹² es du'unu tyadu Abraan, di'ibu oy naty jyamujja'ay'ajnu, tmudajty tu-goymayyu tuump 'yaadsuty, jantsy may éxtumu mudsa'a tsajpótm o éxtumu pu'u jikymeyejnyu'aay, di'ibu ni pún mbaat tkamadsyoy.

¹³ Nidugékyudyu tyadu ja'ayuty 'yo'ktu es kyajyum oj t'axájudu di'ibu Dios oj tyukmúwandaagudu; per mubujkungyujxm oj jagam tmuj'ijxpejty xondakun muut, es tjagyujkudu ko jyabye'xy'áttu ya naxwiñ. ¹⁴ Pes di'ibu du'un tyuundup, ja'a yajjagyujkup wa'ats ko 'yak'uxtaapyñum ma kyugajpn'átut. ¹⁵ Kooxyup ja'a twinma'añ'áttu ja ñax kyajpn ma tu tsooondu, tuuxyup ñajambijnadu; ¹⁶ per kom ja'a du'un tsojktup ja waanu oybyu kajpn, ja'a njuna'anum ja di'ibu tsajpótm, paadyu Dios kyaj ttuktsoydyúñ es jyuna'añ ko yu'u Dios jya'ay'átudu, pes tam ya'uxkujkudu tu'ugu kyajpn.

¹⁷ Ja Abraan, ko Dios 'yanmaayu es ttukwindsu'ugudut ja 'yu'unk, myumudoo ja Dios es nujx dya'ooga'añ ja 'yu'unk Isaa es wyindsu'kun'átut, oy naty ja Dios tyukwandákudu ko 'yanmaayu: ¹⁸ "Yu'ugyujxmu Isaa

xymudátut ja tuump aats." ¹⁹ Du'un ttuun mut ko tpawinmaay yajxón ko Dios mbaat dyajjikypyéky ja Isaa. Es ja'agyujxm ko tu Abraan ttuknibujtaagu es dya'oogut ja 'yu'unk, du'unu naty éxtumxyup ja Abraan t'axaju jatugok jiiky ja 'yu'unk ma naty tu t'ok'yajkpu windsu'kun.

²⁰ Mubujkungyujxm ja Isaa t'anmaay ja Jakoob esu Esa'uu ja kunu'xun di'ibu minaamp. ²¹ Mubujkungyujxm ja Jakoob ko naty tyim'oogánnu, tkuni'xy ja 'yókuty, Josee 'yu'unguty, es ñay-gyudijyuty ma ja tyajk es t'awdaty ja Dios. ²² Mubujkungyujxm ja Josee ko naty tyim'oogánnu, t'anmaay ja myu-ga'axuty ko Dios yajpudsuma'anudu Ejiptu es yajnujxa'anudu jatugok ma ja kyumgajpn, es paaty ja Josee ttuk'ana'amdu yu'ujuty, t'anuumudu: "Ko miits mbudsúmdut yaa, myajnujx-tup nandu'un ja nwaay nbajkuts."

²³ Mubujkungyujxm ja Moisesu tyagak tyeety yaj'ya'ku tuguk po'o ayu'udsyu, mut ko jyantsytsyújuty es kyaj ttsu'kudu es tkakuydyúnut ja reyu 'yana'amun. ²⁴ Mubujkungyujxm ja Moisés ko oj ya'knu, kyaj tkupejky es ya'andíjut ko myaank'átyuty ja reyu ñuux. ²⁵ Waanu ni'igu tsejky es axuuk yajtúnut mut ja Diosu jya'ayuty, es kudiinamxyup ko tuk tsojk pekyoty xyonda'agut. ²⁶ Es mut ko 'yawijxypyu naty ko ja Dios myo'oy-a'añudyu natyu may'ajtun, paaty twin-maay ko waanu ni'igu 'yóyuty 'yayówtut mut yu'ugyujxm ja Kristu, kudiinam tmudátut tugekyu ja myukja'ay'ajtnuty ja Ejiptu ja'ayuty. ²⁷ Mubujkungyujxm ja Moisés kyaj ttsu'ku ko 'yékyuty ja rey, es tso'on Ejiptu; es dyaj'yo'oy ja tyu'u éxtum jyawu t'ixy ja Dios ku'um, oy ni pún mbaat tka'ixy ja Dios.

²⁸ Mubujkungyujxm ja Moisés ttuun ja pasku xuu, es ttuk'ane'emy ja israelítuty es ttuknixixktut ja tyujk agaj mut ja borreegu ñe'pyñ, es

du'un ja anklus di'ibu Dios kyajx es dya'oogut ja Ejiptu ka'axkópkyty, kyaj dya'oogut ni tu'ugu israelitu ja'ayuty. ²⁹Mubujkungyujxm ja israelitu ja'ayuty ttuknajxtu ja Tsapts Jikymeyjñ éxtum jyawu windu'utstuuy; per ko ja Ejiptu ja'ayuty nandu'un tjatuknaxandu, nidugekyu ñuujixtaaydyu.

³⁰Mubujkungyujxm ja Jerikoo kajpn nabots kyudaadaay ko ja israelitu ja'ayuty tna'awdijttu ja kajpn juxtujk xu. ³¹Mubujkungyujxm ja kujeñdyo'oxy Raap kyaj 'ye'ky ko kyudaadaay ja kajpn nabots, mut ko yu'u t'axaju es dyajajjtáky ja majtskpu ijxtuumbu.

³²¿Tits n'aktimnimadya'agut ni'igu ja ja'ayuty di'ibu myubujktu Dios? Pes kyajtsu tiempu nmudaty esuts nnimadya'agut ja wiink ja'ayuty éxtumu Jedeón, Barak, Sansón, Jeftee, Davit, Samwel esu wiingátypyu ja Diosu kyugajxputy. ³³Mubujkungyujxm myumadaktu wiink naxwíñudu, tyuundu di'ibu dun tuj'ajtn, 'yaxájudu di'ibu Diosu naty tu tyukmawandaagadu, yajmujk ja kaaju 'yaa, ³⁴yajpi'tstu ja muj juun, yajtsók kudiibu 'yoogut mut ja espaadu, myujaadujku ko naty ja myujaa kya'ity, naybyujtáku jotmak ma tsiyptundu, es myumadaktu ja myudsip di'ibu tso'ondup wiink naxwíñudu. ³⁵Japu toxytyujk di'ibu Dios yajjikypyujkxudu ja 'yo'kputy.

Peru wiingátypyu ja'ayuty 'yo'ktu ay-on jajp'am mut ko tmubujktu ja Dios, es kyaj t'uxtijandu ja Dios es tso'oogut; mut ko ñija'adubu naty yu'ujuty ko du'un 'yooktat, óknem ja Dios nuix yajjikypyúkudu mut ja waanu oybyu jiky'ajtn.

³⁶Naaguty yajnixík yajtukxíktu es yajwojptu. Wiingátypyu yajtsiimy kuuññ mut ja kadenu. ³⁷Naaguty 'yo'ktu kuka'atsy, wiingátypyu 'yo'ktu

kimy mut ja espaadu, esu wiingátypyu yajju'twa'xy. Naaguty jyudittu éxtumu ayoobu ja'ayuty maayam, yu'uy wyit'ajttup ja borreegu ak esu tsiyip ak, ni ti tkamadajttu, pyajudijtudu ja ja'ay es axuuk yajtuundu. ³⁸Tyadu ayoobuty jyudijttu win'aamy wimbejy es jyiky'ajttu aangóty es nax jutoty. Tugekyu tyaadu, Dios muduumbuty yu'u, es púnadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudup kyaj ñitákuty es jyiky'áttut ti'igyu muut. ³⁹Mut ko tmubujktu ja Dios, ja'agyujxm ya'oyjya'adu. Oyjadu'unuty, ni pún nidu'uk yu'ujuty tka'axaju di'ibu Dios wyandak, ⁴⁰mut ko Dios tu naty ttuknibujtaagu waanu oy mut udsajtum, ja'a yu'u es je'eyu mut udsajtum 'yíttut kexy ka'pxy oy es wa'ats.

Ayo'on ko Diosu 'yayuk kyayajmudóy

12 Paaty ko nnija'am ko may ja ja'ay nmudajtum nbu'aay'ajtum di'ibu yajniguxu'k ja myubujkun, n'ok'yajjugákum tugekyu di'ibu xy'adsipum, es nmatstútum ja peky di'ibu xyajwinma'añjyo'pum, es kyaj n'anuxum ndu'unum di'ibu Dios tseyjpy, es n'okpayu'kam muk ma tadu payu'kkijxyuk di'ibu nmudajtum winduuy.

²N'okpujtákum ja n'ijxun'ajtum ma Jesús, di'ibu yajjaa'ajtypy es yajka'pxypy ja nmubujkun'ajtum. Ayoo ja Jesús ko 'ye'ky kruuzkujxy, kyaj tmujpujtáky ja tsoydyu'un, es tyam 'yu'uñ 'yuñaabyajn aga'añdsyoo ma Dios yajkutíky tsajpótm.

³Yaj'yo'oydyu miidsuty ja mjot mwinma'añ wi'ix ja Jesús jyantsy'ayooy pojpu ja'ayuty kyujóty, es kyaj m'anuxudut es ni mgatsipka'axtut. ⁴Pes miidsuty kyajnum m'ooktu ko xymyudsipsoondú ja pojpu; ⁵es tu xyja'aydyugódyu miidsuty ko Dios mjakajxwíjudu éxtumu jyaabyajtn jyuna'añ:

Nitituty, katu xykyo'oyjyáwudu
ko ja Nindsun'ajtam
mjujwijtsumbítudut,
es katu xymyudsipke'exy ko
mmukmugajxudut,
⁶mut ko jyujwijtsumbijtypy di'ibu yu'u
tsyejpy,
es tyukkumadeepy nidugekyu di'ibu
'yaxájup éxtamu 'yu'unk 'yuna'k.
Du'un jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtan.
⁷Miits mgupúktup ja m'ayo'onaty
éxtamu Diosu jyujwijtsumbijtan, mut
ko tyadu ayo'on yu'u mduk'ijxup ko
Dios du'un mjaupjta'agudu éxtamu
'yu'ungu. ¿Tii jaa da una'ku'unk di'ibu
kyajpu tyaak tyeety jyujwijtsumbítudu?
Kyaj, ¿kudii? ⁸Per pun ja Dios kyaj
miits mjujwijtsumbítudu éxtam
nidugekyu 'yu'unk, pes kyajpu
dan mij m'u'unk'átudu, du'un
miidsuty éxtamu púxykyuty. ⁹Ko
ijty nmutsku'unk'ajtam, yu ndaak'ajt
ndeety'ajtam nmay'ajt nwindu'sukum,
es xyjajwijtsumbijtam, es waanu ni'igu
tsyékyuty es nnaydyukkudujkam yu
nDeety'ajtam di'ibu tsajpótm, es du'un
nmudajtam ja jiky'ajtan. ¹⁰Yu ndaak'ajt
ndeety'ajtam xyjajwijtsumbijtam
éxtam yu'adyu kyum winma'añ
mut ko nduk'oy'ata'anum, es je'eyu
xytyu'unxum waanu tiempu; peru Dios
xyjajwijtsumbijtam es nduk'oy'ajtam
es n'ijtam wa'ats éxtam yu'u, es du'un
njiky'ajtam mut yu'u winu xuu winu
tiempu. ¹¹Tuy'ajtan ko ni tu'ugu
tuydyu'unun kyayajjáwu oy, ni'igu
yajjáwu muk; per di'ibu myuya'kup
ja tuydyu'unun, myudajttup óknamu
jotkujk'ajtan mut ko jyiky'aty wa'ats.

**N'okpujtákum ja njot'ajt
nwinma'añ'ajtam ma Jesús**

¹²Paaty, katu xymyudsipka'axtu mi-
its yu tyadu ayo'on, es katu mdu'un'áttu
éxtamu ja'ayuty di'ibu kyuu tyeky tu
'yanu'xunu; ¹³ittu éxtamu ja'ay di'ibu

oy ye'epy, du'un xypyudákudut ja ja'ay
di'ibu tekywyi'its, es 'yaguda'agut ja
tyeky, es kyaj ni'igu 'yadónut.

¹⁴Úxta'aydyu es m'ittut ti'igyu
oytyim pánuty maat, es jiky'attu
tu'ugu jiky'ajtanu wa'atspu, mut ko
du'unu dan je'eyu mbaat mduku
tsajpótm es mjiky'áttut mut ja Dios.
¹⁵Naymyujottugóyudu es kadiibu
ni pún miits mgatugoy'ajtxudut ja
Diosu myay'ajtan, es nidu'uguty
mga'íttut éxtam ja ujsu ta'ambu di'ibu
pa'amduump esu mayjya'ay ja pa'am
ttukpaaty. ¹⁶Exkum miidsuty nidu'uk
mmu'indundu, es kyaj xypyáxtut ja
Diosu myay'ajtan, éxtamu Esa'uu,
di'ibu pyajxy ja ka'axkopk'ajtan es
ttukwingubejky ja tojx di'ibu tugok
je'eyu tyojxy. ¹⁷Nnija'am ko óknun
ja Esa'uu tja'axajuyáñ ja tyeedyu
kyunu'xun, per oj ya'uxtijy; es oy ok
jyajuuy jyayaxy, ni wi'ix tsoo oj mbaat
tkanakyajtugátsy éxtamu naty tu
'yadu'utsy.

¹⁸Kyajyum miits xymywingoonda
tu'ugu kopk di'ibu yajtoomp es di'ibu
teepy, ma ja agoodspu esu muk poj,
¹⁹ma ja trompetu ya'axy, es ma ja
Diosu 'yaa yo'kn. Pánuty myudoodu ja
'yaa yo'kn oj tmunu'xta'aktu es kyaj
'yokmugajxunut, ²⁰mut ko kyaj tmu-
madaktu ja ana'amun ma jyuna'añ ko
oogup kuka'atsy yu ja'ay o oytyim
di'ibu aнімáľuty di'ibu pajtp ma yu
Sina'ii Kopk. ²¹Nugoo jyantsyñay'ad-
su'kanuty éxtam di'ibu ya'ijx, éxtamu
Moisés ku'um jyunañ: "Tsuyiibyuts mut
ja tsu'ugu."

²²Per tu miits xymywingonda ja
Syon Kopk jam Jerusalén, ja Diosu
kyajpn di'ibu ijtp tsajpótm, ma
'yity kanak milu ánkľusuty di'ibu
naymyujkudup mut ja ijt xo'onun, ²³ma
nimay ja Diosu 'yu'unk 'yuna'kuty
di'ibu xyuu ijtp jaaybyéty tsajpótm. Tu
miits xymywingonda ja Dios, di'ibu

nidugekyu ja ja'ay pyaye'epy, es nan tu miits xymywingonda ja ja'ayu jya'ajunuty di'ibu jiky'ajttu tui'ajttun muut es o'ktu, esu Dios tu pyujta'agudu ak oy ak wa'ats, ²⁴ma Jesús, di'ibu kyudunaapy ja ja'ay ma ja jembyu kajxy'átypyu, es ma ja ne'pyñ di'ibu tu xyajwátsum es ni'igu oy tngajxy kudiinum ja Abelú ñe'pyñ.

²⁵Dios tyudyuun di'ibu kyaj ttosjktu es tkuydyúndut ja ana'amun di'ibu yajk ma yu Sina'ii Kopk. Exkam ko xykyatundu kwentu di'ibu xytyukm-madyákum ja tsajpótmodu. Pes waanu ni'igu muku tuydyu'unun xypyátum pun kyaj nguydyu'unum di'ibu xyja'an-ma'ayum tyam. ²⁶Ma Sina'ii Kopk ja naxwíñudu tsuyiipy es pamiimp ko Dios tmugajxy ja israelítuty. Per tyam xytyukmuwandákum: "Jatugókuts je'eyu nyajtsuyaya'añuts kyaj yu'u jye'eyudyu naxwíñudu, nandu'un ja tsajp." ²⁷Ko Dios jyunañ "jatugok", ja'a 'yandijpy ko tugekyu di'ibu tu dyajkojy, yajjuga'a-gaampy di'ibáty mbaat yi'xy, es du'un 'yítut di'ibu kyaj mbaat yi'xy. ²⁸Ja it lugaar ma Dios yajkutíky, ma n'i-ta'anum es kyaj ja'a yajíxy, wu'umup yu'u winu xuu winu tiempu. Paadyu Dios nja'aygyudákum es n'awdajttum éxtum pyaadyuty, ²⁹mut ko yu Nindsun'ajttum Dios, du'un yu'u éxtum ja juun di'ibu yajkutugeepy.

Wi'ixu Dios ttseky es njiky'ajttum

13 Du'añum mnaydsyókudut nixim niyam éxtum tukka'axpün. ²Kyaj xyja'aydyugódyut es m'oyjya'ay'áttut mut ja di'ibu jajttup ma mdujk, pes naaguty ni tkanijawu tu dyajjajtta'aktu anklus.

³Mjamyátstap xykyu'ixtudu pujxndujk ja'ayuty, du'un éxtumxyup miits nandu'un m'ittu tsimy mut yu'ujuty. Pawinmaydyu nandu'un di'ibu axuuk yajtuundup mut ko

tmadundu Kristu, du'un éxtumxyup miits nandu'un axuuk tu myajtúnda.

⁴Byeenam miits xywyindsu'ugudut ja pujk ukun. Mudattu wa'ats ja pujk ukun. Mut ko Dios tyudyúndup púnuty ma'induundup es di'ibu kyaj twindsu'ugudu ja pujk ukun.

⁵Katu xy'adsoktu meen. Jotkujk'áttu mut di'ibu mmudajttup, mut ko Dios tu jyuna'añ: "Ni na'a ngana'ixut, es ni na'a ngamastu'udut." ⁶Paaty amumdu'uk jot njuna'anum:

Yu Nindsun'ajttum Dios yu'uts xypyudujkup.

Kyajts ndsu'ugut kots pán wi'ix xytyuna'anut.

⁷Byeen xytyimjamyátstut wi'ix tmaduundu ja Kristu ja ja'ayuty di'ibu miits mduk'uxpujkudu ja Diosu 'yayuk, es mjamyátstap wi'ix ja jyiky'ajttun kyugujxudu, es du'unu dun miits nandu'un mjiky'áttut.

⁸Extum Jesukristu 'yijty, du'un tyam 'yity, es du'unum 'yita'añ winu xuu winu tiempu. ⁹Ak tim panujxtu Kristu, es katu xypyanejxy ja wiinkpu xpujkun di'ibu myadyáktup tugatsy. Ni'igu oy ko nyajmuktákum ja njot'ajt nwin-ma'añ'ajttum Dios myay'ajtungyujxm es kyaj ja'agyujxm ko tii ja'ay kyaay 'yúktup windsu'kungyujxm, pes di'ibu kyaay 'yúktup kyaj ti ttsooty.

¹⁰Udsajttum nmudajttum tu'ugu artal ma yajpujta'aky ja windsu'kun, es kyaj pyaadyuty tju'xut ja teetytyujk di'ibu tuundup ma ja israelitu ja'ayuty twindsu'ugudu ja Dios. ¹¹Ja teedywyindsungópk yajnujxtup ja juyujk añimalu ñe'pyñ ma ja Waanu Wa'ats It Wa'ats Lugaar, éxtumu windsu'kun es ja ja'ayuty ja pyojpu ñiwa'adsudut, per ja juyujk añimalu ñini'xuty myunujxtup kajpn-bu'am es ñitóyut. ¹²Nandu'un ja Jesús ñayyajku windsu'kun kajpnbu'am, es mut ja kyu'am ne'pyñ dyajwa'adsut ja naxwíñudu ja'ayudyu pyojpu. ¹³Pes

n'okpajo'omum ja Jesús kajpnbu'am, es jamu ja'ay xy'axuk'ijxum éxtumu Jesús ya'axuk'ijxy. ¹⁴Kyaj ya nmudajtum ja nax kajpn di'ibu ijtp winu xuu winu tiempu, ja'a n'axta'ayum di'ibu miin kudakp. ¹⁵Paaty éxtumu nwind-su'kun'ajtum, du'uñum n'ok'awdajtum ja Dios mut ja Jesukristakyujxm, es n'awdajtum ja Dios mut ja n'aa'ajtum. ¹⁶Kyaj xyja'aydyugódyut es xytyúndut di'ibu oy esu ja'ay xypyudákudut muut di'ibu mmudajttup. Ko du'un xytyúndut, Diosu du'un mwindsu'kudup, es yu'u du'un 'yoyjya'ap.

¹⁷Dios tu tpajta'aky naaguty es mgwentu'átudut es mya'uxpákudut miidsuty éxtum ja Dios ttseky mjiky'áttut, mut ko yu'ujuty kyuyáktubu kywentu ma Dios. Mumudowdu yu'ujuty yajxon, es du'un mgwentu'átudut es mya'uxpákudut xonda'aky'aa xonda'akyjyót; per pun kyaj xymyumudowdu miidsuty, jotmay'ooktup yu'ujuty es ni wi'ix tsoo kyaj du'un oy mdu'unxudut.

¹⁸Nigajxtákuduts uudsuty. Tey'ajtanuts uj njuna'añ, kyajts tii nbekyjyáwudu es njiky'ata'anduts wa'ats éxtum ja Dios ttseky. ¹⁹Waanu ni'iguts n'amdowdu es xymyunu'xta'aktut ja Dios esuts njumbítut tsojk ma miidsuty.

Kajxpo'xun

²⁰Ja Dios, di'ibu yajkypy ja agujk'ajt jotkujk'ajtan es dyajjikypyejky ja

Nindsun'ajtum Jesús, di'ibu ijtp éxtum ja oybyorreegu kwentu'ajtpu es ñe'pyñgyujxm oj xytyukmawu'amum ja kajxy'átypyu di'ibu tuump winu xuu winu tiempu, ²¹wa'anu Dios mmo'oyadu tugekyu di'ibu oy, es xytyúndut di'ibu tsyejpy, es Jesukristakyujxm tpajta'agut ma mjoy mwinma'añuty di'ibu 'yoyjya'ap. N'ok'awdajtum ja Dios, di'ibu myudajtypy ja maj'ajtan winu xuu winu tiempu. Wa'an du'unaty.

²²Mugu'ugftuty, nmunu'xtáktup tsujti'knu miidsuty es xy'axájut es xykyuydyúndut yajxon yu ngajxwíjunuts di'ibu tu nmo'oydyu ma tyadu nekyu'unk. ²³Nandu'un n'awánadu ko yu nmugu'uk'ajtum Timotee tu 'yawa'atspudsémy, es pun jajtp tsojk, nujxupts muut ngu'ixtu miidsuty.

²⁴MayDios xy'anuumudut nidugekyu di'ibáty m'uwij mgajxwíjudup, es nidugekyu Diosu jya'ayuty. Nandu'un ja italyanu ja'ayuty mduknigáxudu Dioskajxy nidugekyu.

²⁵Wa'an ja Dios mgunu'xudu nidugekyu miidsuty.

Neky Di'ibu Santya'agu Jyaay

Dios yajkypy ja wify'ajtun

1 Uj Santya'agu, Diosu myuduumbu esu Nindsun'ajtam Jesukristu myuduumbu. Nduknigajxtuptsu tyadu neky majmajtsk ja Israelu myaangu tyuump 'yaats di'ibu oj ñujxtu tsunaabyu ma wink naxwíñdu.

² Mugu'ugítuty, nayjyawudu jotkujk ko myínut oytyim di'ibu ayo'onuty. ³ Pes mnija'adup miidsuty ko m'ijxmátsudu yu ayo'on ja'agyujxm ko xymyubaktu Nindsun'ajtam, miits m'uxpúktup es xymymada'aktut oytyim di'ibu ayo'onuty. ⁴ Ja'a tsojkup es xyjáltut wi'ix oy xymymada'aktut ja ayo'on, du'un m'íttut kexy ka'pxy éxtumu Dios ttseky, es kudii ni tii mdugoy'ajtxudut.

⁵ Pün miidsuty nidu'uguty mdugoy'ajtxup ja wify'ajtun, amdowdu Dios, es ja Dios mmo'oyudup; ja'a ko yu'u ñayajkypy yajxón, ni je'eyu xykya'o'om. ⁶ Es ko xy'amdówdut, koonum tsyékyuty es xy'amdówdut mudu mubujkun, es kyaj xyujpjawudut; ja'a ko di'ibu jyujpja'ap, du'un yu'u éxtum ko ja jikymyejyñ ñikapy es ja poj yajnejxyuty xidsoo yadsoo. ⁷ Di'ibu du'un éxtumu tyadu, nanatuku ti t'awíxut mut ja Nindsun'ajtam, ⁸ mut ko tuk peky ttseky tyam, es bom dyajtagátsy ja wyinma'añ.

⁹ Ja nmugu'uk'ajtam di'ibu ayoo jotugeepy, nayjyawudup aguik jotkujk mut ko Dios yu'u pudákuadup. ¹⁰ Es ja di'ibu mukja'ay, nayjyawudup aguik jotkujk ko natyu Dios 'yamútskyuty. Ja'a ko du'un yu'u éxtumu pujy di'ibu ijt ujtsóty, kyaj jeky 'yity. ¹¹ Ko xuu pyudsemy es muk 'yañ, ni'xp ja ujts, es ja pyujy kya'ay, ta tyugoy ja tsuy'ajtun. Du'un ja mukja'ay tyugóyut ko naty ni'igu ñayyajmukja'aydya'aga'añuty.

Kyaju Dios pún dyajpekytyúñ

¹² Jotkujk ja ja'ay ko dyajnaxy ja ay-o'on mut ja ma'xtujkun, es mudu tyadu mo'oyudup ja Dios ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu di'ibu Dios wyandak tyukmay'ata'añuty nidugekyu di'ibáty tsojkudup. ¹³ Ko pún ñayjyawuty pyekytyuna'añ, kyaj jyuna'anut ko Dios myo'oyudyu tadu winma'añ, mut ko kyaj pún mbaat ttuñ esu Dios pyekytyúñut, es kyaj Dios ti ttuñ es ja ja'ay pyekytyúñut. ¹⁴ Ja'agyujxmu ja'ay pyekytyuna'andu ko ja 'yadsojkun ñaydyukwin'uunudu, es mut ja ky'uamdsokun ñayyajtagóyuty. ¹⁵ Ko ja'ay ttsoktu di'ibu kyaj 'yóyuty, jaa myíñ ja pojpu; es ko tyadu pojpu myujwindáknu, jaa myinnu ja o'kun.

¹⁶ Mugu'ugítuty, katu mnaywyin'uunudu. ¹⁷ Tugekyu oybyu esu tsujpu, Dios ja'a yajkypy, di'ibu tu tpajta'aky ja jaj tu'xun tsajpótm. Dios Teety ijtumu'u éxtum 'yity, kyaj tyugatsy. ¹⁸ Tsojkungyujxm tu xymo'oyum yu njiky'ajtun'ajtam winu xuu winu tiempu mut ko n'axájum ja tuj'ajtunba ayuk, es ndu'un'ajtam éxtum ja jawyiin tuump ma tugekyu di'ibu Dios yajkoj.

Mubujkun

¹⁹ Mut ko tyadu du'un nnija'am, mugu'ugítuty, miidsuty nidu'ugáty m'íttup xy'awíxtut es xymyadoo'íttut di'ibu mya'awa'anudup. Es katu mnay'oojudu mut waanu tii, es kyaj mnayyajjot'ambákuadut mut waanu tii. ²⁰ Mut ko yu ja'ayuty di'ibu ajkup, kyaj du'un ttuñ ja Diosu tsojokun. ²¹ Paaty mastu'uttu tugekyu di'ibu kyaj 'yóyuty es ja axuk winma'añ di'ibu mujwindujkup ya naxwiíñ, es axájudu tuda'aktyi'knu yu kajxwíñun di'ibu Dios tu tpajta'aky mjodoty mwinma'añóty. Mut ko tadu

kajxwíjün myudajtypy ja muk'ajtün es dyajnitso'ogudu m'anmujá'an.

²²Paaty kuydyundu éxtüm jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtün; katu je'eyu xymyudoo'ittu. Mut ko pün je'eyu xymyudoo'ittu es kyaj xykyuydyundu, ku'am mnaywyin'uunudu miidsuty. ²³Di'ibu je'eyu tmudoo'ity ja Diosu jyaaybyajtün es kyaj tkuydyún, ²⁴du'un yu'u éxtümü ja'ay ko tku'ixu iixnóty ja wyiin jyujp, es ko ñejxy wiink tsoo, kyaj tnakyjyamyetsy wi'ix 'yíxyaty. ²⁵Per ja ja'ayuty di'ibu kyaj tja'aydyugóy di'ibu myudeepy, es ti'igyu tpujta'aky ja wyinma'añ wi'ix ja tim oybyu ana'amün jyuna'añ di'ibu yajwu'ump awa'atstüm, es du'ññüm tpadún yu ana'amün, kunu'xudup ja Dios.

²⁶Per pán nayjya'ap ko twindsu'ugu Dios, es nugoo ñanigajxy ñakuxkajxy, naywyin'u'unup ku'am es ni ti tkatsooty di'ibu 'yandijpy twindsu'ugu Dios. ²⁷Di'ibu oy 'yawdajtypy ja Dios, pyudajkup ja ke'egyu'unguty esu ku'ekytyo'oxyuty ko 'yayow jyottugoodyu, es kyaj ñayya'axuuguty mut ja naxwíñudu winma'añ.

Ayoobu ja'ay esu mukja'ay, ti'igyu nnaydsyojküm

2 Mugu'ugítuty di'ibu myubajktup ja Nindsun'ajtum Jesukristu di'ibu ni'igu myudajtypy ja muj'ajtün, kyaj xywyin'ixtut ja ja'ay ni tu'uk es jatu'uk. ²N'okpujtáküm ko myiñ ma miits mnaymyúkudu tu'ugu mukja'ay di'ibu oyu wyit ñijam es mut ja kyujits ak oorü, es myiñu net tu'ugu ayoobu ja'ay mut ja wyit ñijam patsy patsy, ³es pün miits m'axájudup yajxón ja di'ibu oy xyoxy, es xy'anuumudut: "U'uñu yaa ma tyadu oybyu uñaaybyajn", per ja ayoobu ja'ay xy'anuumudut: "Mij tanu jap", o "U'uñu yaa naxkujxy", ⁴mudu taadu xya'ixyuty ko xytsyoktu ja mukja'ay es xy'uxtijtut ja ayoobu

ja'ayuty. Ko xytyundu du'un mut ko m'adsoktu, mbekytyuundubu du'un.

⁵Madowdu mugu'ugítuty es jaygyúkudu tyaadu. Yu ayoobutujkuty di'ibu ijtup ya naxwíñ, yu'u du'un ja Dios tu wyin'ixudu es ni'igu ja mubujkun tmudáttut es t'axájudut éxtümü kyuma'añuty es jyiky'átut tsajpótm mut ja Dios, mut ko Diosu du'un tu twanda'aky tmo'oya'añ punaty tsojkudup; ⁶per miits mduktsoydyuundup ja ayoobu ja'ayuty, mut ko xymyay'at xywyindsu'ugudu di'ibu mukja'ayuty. ¿Ti kyaj yu mukja'ayuty yu'u du'un di'ibu mwijts mbo'tudup es mni'uunudu kumdattugoty? ⁷¿Ti kyaj yu'ujuty di'ibu kyajxpáttup ja tsujti'knubu xyuu ja Nindsun'ajtum Jesús di'ibu mja'a'ajtudup?

⁸Oyu du'un xytyuñ pün mguydyi-impj ja Diosu 'yana'amün di'ibu ni'igu myújuty ma jyaaybyajtün: "Mdsókup ja mmudajkpa'ajuty éxtüm mij ku'am mnaydsyékyuty." ⁹Es pün miits mwin'i-jxtup púnuty mdsokándup, taadu du'un muut mbekykya'ay Dios windum mut ko kyaj xykyuydyún yu 'yana'amün. ¹⁰Ko tu'ugu ja'ay tkuydyún tugekyu ja Diosu 'yana'amün, per mut tu'uk je'eyu tyu-goy, pekyjya'ay yu'u, du'un éxtümxyup tugekyu ja ana'amün tu tkakuydyún.

¹¹Ja'a ko Dios jyunán: "Katu xyajtagóy ja pujk úkunu wyindsu'kun", jyunán nandu'un: "Katu myajja'ay'eeky." Es du'un, oy xykyayajtagóy ja pujk úkunu wyindsu'kun, per pün tu myajja'ay'eeky, kyaj xykyuydyún ja Diosu 'yana'amün.

¹²Paaty miidsuty kajx madya'aktü es jiky'attu éxtüm di'ibu yajnikajxtútp ma ja Diosu 'yana'amün di'ibu xy'awa'anüm wi'ix kyaj n'ijtum pekyoty. ¹³Pes di'ibu kyaj tu tmudaty ja pa'ayo'on mut ja wiingátypyu, nandu'un kyajpu Dios pya'ayowa'añuty; per di'ibu tu tmudaty ja pa'ayo'on mut ja myugu'uguty, ni

ti tkajupjawu'añ ja xuu ko ja ja'ay yajpayo'oydyut, mut ko Dios pya''ay-owa'añuty nandu'un.

Kyaj ti ttsooty ja mubujkun pun kyaj ti oy yajtún

¹⁴ Mugu'ugítuty, ¿wi'ix tyuñ ko ja'ay jyuna'añ ko myubejkypy ja Dios, per kyaj ti oy ttuñ? ¿Tii mbaadu tadu myubujkun ttuknitse'együ? ¹⁵ N'okpujtákum, pun nidu'ugu nmamubujkpu'ajtum tmadaty ja wyit ñijam ya''ayow ya''ama'at es tyugoy'ajtxuty ja kya'ay 'yukun, ¹⁶ es miidsuty nidu'uk xy'anuumut: "Nujx madu Dios, mugu'uk, es wa'an yu'u mmo'oyuty di'ibu mij mdugoy'ajtxup", es pun kyaj ti pudujkun xymyo'oy, ¿ti oy'ajtanu taadu? ¹⁷ Nandu'un jajtpu dunu tyaadu di'ibu je'eyu tmadya'aky'áty ko tmubeky es kyaj dyajniguxe'eky ma jyiky'aty, kyaj tyuñ di'ibu myubejkypy.

¹⁸ Wa'an da nandu'un naaguty jyuna'añ: "Mij mmubejkypy ja Dios, per uj ndiimbyuts ja oybyu." Ujts n'ad-sówup: "Weenu, tuk'ijxkuts mij ko xymyubeky ja Dios es kyaj xytyuñ ja oybyu, es uj mij nduk'ixup mut ja oybyu ndu'unanats ko nmubejkypyuts ja Dios." ¹⁹ Mij mmubejkypy ko tu'uk je'eyu Dios. Oyu du'un ko xymyubeky; per nandu'unu mujku'udujk tmubaktu ko jyámuty ja Dios, es extu tsuuydyup mut ja tsu'ugu. ²⁰ ¿Tii kyajnum xy'ok-timjaygyujkunu mij kujuun, ko kyaj tyuñ ja mubujkun pun kyaj ti yajtún? ²¹ ¿Wi'ix xy'ixy ko ja n'apteety'ajtum Abraan oj wye'emy oy mut ja Dios? Ja'agyujxm oy wye'emy mut ja Dios ko dyajnejxy ja 'yu'unk Isaa es tjatuk-windsu'uguyáñ ja Dios. ²² Tu xy'ixy ko Abraan dya'ijxu ko Dios tmubeky es ja'agyujxm tmamudooy ja Dios, es di'ibu tyuun oj dyajka'pxy ja myubujkun. ²³ Es du'un yajkuudyuun éxtum jyuna'añ ma

ja Diosu jyaabyajtun: "Abraan myubujk ja Dios, paadyu Abraan oy wye'emy mut ja Dios", es ja Abraan yajtijy Diosu myutnaymyaayuba.

²⁴ ¿Tu xy'ixy? Oy nwu'umum mut ja Dios ko nmamudo'om ja Dios es kyaj jye'eyuty ko njuna'anum ko nmubujkun. ²⁵ Nandu'un mut ja kujeñdyo'oxy Raap. Ja'a oy oj wye'emy mut ja Dios ja'agyujxm di'ibu tyuun, mut ko t'axaju es dyu'tsy ja nimajtskpu israelitu di'ibu ixtuundup, es tpudajku es dyajkéky ma ja myadsipun. ²⁶ Es du'un xytyuk'ijxum éxtum ja nini'x di'ibu tugoy'ajtxup ja 'yanmujá'an, o'kpu yu'u, es nandu'un yu nmubujkun 'yity éxtumu o'kpu, pun kyaj ndu'unum ja oybyu.

Ya'an

3 Mugu'ugítuty, oyu du'un ko kyaj may miits mnaybyujta'agudu ya'uxpukputy ma ja mubujkputujk ñaymyúkuu. Mnija'adup ko di'ibu nya'uxpukpum, yu'u waanu ni'igu pyayo'oyaampy ja Dios pun kyaj oy nguydyu'unum. ² Nidugekyu nbekytyu'unum; per pun jaa pun kyaj kyajxtugóy, yu'u du'un sitay jiky'ajtp tui'ajtan muut es nandu'un mbaat t'ane'emy tugekyu ñini'x. ³ Es éxtum ko tu'ugu juyujk nduk'aja'anukum ja frenu, ja'a du'un es xymyamudo'om es mbaat n'ana'amum tugekyu ñini'x. ⁴ Ixtu nandu'un ma yu barku. Oy jyamujjátyuty esu muk poj jyayajnuja'añuty oytyim maaty, per di'ibu 'yane'empy tyuknidjup es dyajnujxut ma tjantsyiyim'yajnuja'añ mut tu'ugu mutsk kepyu'unk di'ibu xyu'ajtypy timón. ⁵ Nandu'un jajtpu du'un mut ja ja'ayuty ja ya'an. Mutsku'u, per naymyujpjtákup ko kyajxy. Nnija'am yajxón ko tu'ugu junya'angu'unk ño'kta'ayup ja tun kopku mujjátypyu. ⁶ Es yu ya'an yu'u

du'un éxtumu tadu júnya'angu'unk, extu mbaat dyajtugóy ja jot winma'añ tugekyu ja'agyujxm di'ibu kyajxypy. Du'un ja ya'an éxtum tu'ugu jumbajk di'ibu tu tyoy ayoodaknóty, es óknám dyajtoybyéky oytyim na'ajaty, es du'un dyajtugooodya'ay tugekyu ja ja'ayu jyiky'ajtun.

⁷Yu ja'ayuty mbaat dyaj'yuy nidugekyu kanak naxu animal, éxtumu joon, tsá'añ, es di'ibu jikymyejynóty tsunaaydyup, es tu dan dyaj'yuy; ⁸per ni pún mbaat tkayaj'yuy ja ya'an, mut ko yu'u du'un éxtumu awa'andsa'añ ja xyuwat di'ibu extu ya'o'kp es ni na'a kyape'xy. ⁹Es mut ja nya'an'ajtum n'awdajtum ja Dios Teety, es nan mut yu'u n'amdo'om ko Dios tkajxpókat ja ja'ayuty di'ibu Dios tu dyajkojy ko ñayya"agojwinnajxu. ¹⁰Es nan ma n'aa'ajtum pyudsemy majtsk nax ja ayuk, yu oygyajxy esu axuk kajxy. Mugu'ugítuty, ¡kyaj 'yóyuty ndu'unumu du'un! ¹¹¿Mbaat yu pa'ak nuu esu ta'am nuu tuk náxyuty pyudsemy ma tu'ugu nuu myuxy?, ¹²o ¿mbaat tu'ugu oliivus kepy tyuump'áty tsabox limu, o ja muuxy'aats tyuump'áty pox? Nan kyaj mbaat myuxy ja pa'ak nuu ma myuxy ja ta'am nuu.

Wijy'ajtun di'ibu Dios yajkypy

¹³Pún nidu'uguty miits nayja'ap kuwiy es kuduy'ajtun, wa'an dya'ixyuty mut ja oybyu jiky'ajtun es mut ja yuunk'ajt naxypy'ajtun di'ibu miimp ma ja wijy'ajtun. ¹⁴Per pún du'ũnum du'un miits xyñaywyinnaxujáwudu es je'eyu ku'um xytyuk'oy'ata'andu, katu mdimjuna'andu ko mij mguwijy'áttu, mut ko andakun yu'u es kyaj tyuy'ajtunuty. ¹⁵Pesu tyadu du'ambu kuwiy'át, kyaj yu'u dyaky ja Dios. Yu'u wyinma'añ'ajttup ja naxwĩnudu ja'ayuty, es myiñ ma yu majku'ugópk. ¹⁶Mut ko ma ja'ay tnaywyinnaxujawu

es je'eyu kyu'umdsokun dyajtuna'andu, jaa nandu'un myiñ ja aku esu tsip, es tugekyu axuk'ajtun; ¹⁷per ja di'ibu myudajttup ja wijy'ajtun di'ibu tso'omp ma Dios, tim jayujp'ajtp tmudattu ja jiky'ajtun wa'atspu, kyaj tsyiptujkuty, oyjya'ay, tuda'aky, ajiiky amugu'uk, myudajttup ja pa'ayo'on, es tyiimpj ja oybyu. ¹⁸Púnuty tyuundup esu ja'ay tsyuunudu jotkujk, ja'agyujxm mayjya'ay tsyuunudut tyy'ajtun mut.

Myudsip'ajttup ja Dios púnuty tsyoktup ja naxwĩnudu winma'añ

4¿Ma ja tsip tsyoon ko ak miits mnayyajjot'ambákudu es mdsiptundu nixim niyam? Pes di'ibu du'un mya"adútsudup, yu'u tadu m'axuk winma'añ ko ak miits mnayyajmujpudsuma'anudu.

²Mdsoktup oytyiity di'ibu kyaj xymyudattu, es kyaj xypyaattu; myajja'ay'o'ktup es naywyinnaxu xyjáwudu ko ja'ay ti tmudaty, per kyaj ni wi'ix tsoo xykypaattu es xymyudáttut di'ibu mdsoktup. Mdsiptuun mdsipkajttup. Kyaj xymyudattu di'ibu mdsoktup mut ko kyaj xy'amdoy ja Dios; ³es pún m'amdoodup, kyaj mmo'oyudu mut ko xymyudattu axuk winma'añ es mut ko je'eyu xyajtuna'andu ma ngu'umdsokun.

⁴Miits, ja'ayuty di'ibu Dios myastúttup, kyaj xyñijáwudu ko pún naymyaayup mut di'ibu ijtp ya naxwiñ, kyajp ja Dios tsoktu. Púnuty tsyoktup es ñaymyaya'anudu mut di'ibu ijtp ya naxwiñ, myudsip'ajttup ja Dios. ⁵Pes kyaj ñanugoobuty ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ ko yu ja'ajun di'ibu Dios tu tpajta'aky es 'yítut ma udsajtum, yu'u tsyejpy es udsajtum je'eyu xyja'a'ajtum. ⁶Peru Dios xypyudjukum ni'igu mudu myay'ajtun. Paaty jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtun: "Dios 'yuxtijpy

di'ibu muj kujxmup, per pyudujukup myay'ajtungyujxm di'ibu yuunk náxypyuty." ⁷Paaty naygyuyákudu ti'igyu mā Dios. Katu xykyupuktu ja mujuk'u'gópik, net miits mguga'agudut. ⁸Muwingondu Dios, es yu'u nandu'un mmuwingónudup miidsuty.

Yajwa'atstu mgu'u esu mnot mwin-ma'añ, miidsuty, pojpu ja'ayuty es di'ibáty 'yaduunmukándup du'un di'ibu Dios tsyejpy, es nandu'un ja naxwínudu winma'añ. ⁹Ya'ixudu ko tui'ajtan mnot-may'leeky mut ja mbojput. May tajtu es jáwudu. Yajtugátstu mxik mxo'onun mut ja mju'uy myaxun, esu mxon-dakun yajtugátstu mudu m'amay mnot-may. ¹⁰Amutsk'attu mā Dios, es yu'u mbujta'agudup muj.

Kyaj nnibi'tskajxum ja nmugu'uk'ajtam

¹¹Mugu'ugítuty, katu mnayni'ow mnayniyaaxudu nixim niyam. Di'ibu ni'o'o niyáxup ja myugu'uk es tnibi'tskajxu, du'un ja'a éxtumu ja'ay di'ibu junaamp ko kyaj tugekyu ja Diosu 'yana'amun tyuñ. Es pan mjunaamp ko tam ja Diosu 'yana'amun di'ibu kyaj tyuñ, kyaj mij xykyuydyuñ ja ana'amun, du'un mij éxtumu ana'ambun di'ibu junaamp ti oy es ti ka'oy. ¹²Peru Diosu du'un je'eyu di'ibu yajk ja ana'amun, es nan yu'u du'un mbaat xytyukkumudo'om, es nan yu'u mbaat xyajmitsókum es xyajkutago'oyum; ¿per mbunu dun mij ko xyñibi'tskajxu ja mmugu'uguty?

Kyaj yajnijáwu ti miimp kudakp

¹³Okmudowdu miidsuty di'ibu junándup: "Bom o juxtujm njo'omum wiink kajpn, es jap n'ijtam ndo'k nyajkum tuk jumajt, es du'un nganarajtam ja maymyeeñ." ¹⁴Per ni je'eyu xykanyijáwudu ti miin

mgudáxup aya bom! Pes yu ja'ayuty ja jyiky'ajtan du'un éxtumu nima'aju'unk, waanu 'yity es tuk pójunu tyugooydya'ay. ¹⁵Di'ibu oy es njuna'anum yu'u tyaadu: "Panu Dios tsyejpy es xy'akmo'oyum ja njiky'ajtan'ajtam, ndu'unum xi'idu ya'adu." ¹⁶Per ko mij mjuna'andu xytyuna'andu xi'idu ya'adu aya bom, mgawindsu'kubu du'unu Dios, mut ko je'eyu mnayyajmuj mnayyajkujxmuty. Es ko nmuj ngujxmum, pekytyu'unumu du'un. ¹⁷Ja'a pún niija'ap ttúnut ja oybyu es kyaj tuiñ, pekytyuump yu'u.

Kajxwíjun mut ja mukja'ay

5 Mudowdu tyaadu, miits mukja'aydyujkuty. Ju'uy

ya'axtu mut ko myiñ ja ayo'on di'ibu mjantsyya'ayowanudup.

²Di'ibu mmudajt mjaygyajtpup, du'un yu'u Dios wyindum éxtum ti tugekyu wyindugooydya'ay, es éxtumu wit di'ibu ja ajkxytsyík tu tsyu'tsujtta'ayuty. ³Yu m'ooru meen es yu mblatu meen tu tyowudya'ay, esu tyadu tow yu'u yajnigaxu'agup ko kyaj yajxon tu mduñ mut ja mmeeñ, es yu'u du'un éxtum ja junya'ank di'ibu myajtóyudup. Tu xyñikoombát xyñipujkpáttu maymyeeñ mā tadu xu di'ibu tim óknum. ⁴Per ja mju'uñ di'ibu mgamooydyu ja mduumbuty di'ibu yajmujktu ja mbujta'aky, ja'agyujxm ja tuumbu mni'uunudu, es myudoodaay ja Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy.

⁵Ya naxwiñ miidsuty tu mjiky'attu es tu mnaymyo'oyudu jotkujk'ajtan, es tu m'uts mnotkuda'aktu, éxtum ja ja'ay dyajni'xu ja tsajkaa di'ibu ya'oogaampy. ⁶Miidsuty tu xyñiwaambáttu nanatuku. Yu'u jyiky'attu tui'ajtan mmut, es xya'o'ktu, es kyaj ñaygyuwanu.

Ma'xtujkun esu kajxtákan

⁷ Mugu'ugítuty, ma'xtúktu miits extu ko myínut ja Nindsun'ajtam. Tu xy'ixtu wi'ix ja naymyaduunubu ja'ay t'awixtu ja oybyu pyujta'aky. Mut ja ma'xtujkun t'awixtu ja potn es myínut ja nuu tuu. ⁸ Paaty nandu'un miidsuty ma'xtúktu es ti'igy mwinma'añ xypyujta'aktut ma Kristu, mut ko tuu dun tim wingoomp ma myina'añ ja Nindsun'ajtam. ⁹ Mugu'ugítuty, kudii mnayni'uunudu nixim niyam, es kudiiu myajpayo'oydyut, ja'a ko Dios di'ibu pojpu pyaye'epy, taa ja'a. ¹⁰ Mugu'ugítuty, jamyatstu Diosu kyugajxpu es pujta'aktu éxtamu ijxpajtun wi'ix tmudunaay ja ayo'on esu ma'xtujkun tmudajttu. ¹¹ Pes udsajtam njuna'anum ko jotkujk yu'ujuty di'ibáty tu tmamada'aktu ja ayo'on. Tu xymyudowdu ja Jopu mya'xtujkun, es xyñijáwudu wi'ix ja Nindsun'ajtam óknem oj myo'oyuty ja jotkujk'ajtun, mut ko jyantsypya''ayoy yu Nindsun'ajtam.

¹² Mugu'ugítuty, di'ibu tim jajp'am, katu xyajtestiigu'áttu yu tsajp, ni yu naxwínudu es ni ja wiinkpu. Nik oy ko mjuna'andut "oy" di'ibu oy, es "kyaj" di'ibu kyaj, kudiiu Dios mdukkumadówadut.

¹³ Pún ja pún 'yayoy jyottugoy, wa'an tkajxta'aky; es pún ja pún

jyotkujk'áty, wa'an t'uy ja alabanzu.

¹⁴ Pún ja pún pyékyuty, wa'an twoy ja mujja'aydyujk di'ibu tuundap ma mubujkputujk ñaymyúkudu, es tnigajxtaagut ja puma'ay, es mut ja Nindsun'ajtam Jesukristu xyuugyujxm ttukjaaxut waanu aseytu oliivu. ¹⁵ Es pún mmubujktap ko Dios ttúnat éxtam mgajxta'aktu, yu puma'ay aguda'agup; es pún pekytyuun, Dios ma'xudap ja pyojpu. ¹⁶ Paaty pún miidsuty tu xymyadugoydyu wiinkputy, mumayats nidu'uk nidu'uk, es pujktsów ja ma'xun. Nayñigajxtaagudu nixim niyam es m'aguda'aktut. Ko kyajxtáky tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtun muut, yu kyajxtákan myudajtypy ni'igu ja muk'ajtun. ¹⁷ Okwinmaydyu ko ja Diosu kyugajxpu Eliisu du'un ijty jya'ay'áty éxtam udsajtam. Ja'a amumdu'uk jot kyajxtáky es kudiiu tyu'ujut, es kyaj tyuuy tuguk jamujt jakujm. ¹⁸ Ko jatugok kyajxtáky, nétnum tyuuy jatugok, es oj wyinduy ja pujta'aky.

¹⁹ Mugu'ugítuty, pún miidsuty nidu'uk myadu'udugeepy ja tuy'ajtun esu wiinkpu ja'ay tyuknijumbityuty, ²⁰ nijáwudu miits ko yu di'ibu tu ja pojpu ja'ay ttukmastu'uty ja ñu'u tyu'u ja axuukpu, es ttuknijumbity ja nu'u tu'u di'ibu Dios xytyukni'ijxum, tadu du'umbu ja'ay tyiimpy es tsoy'ogut ma ja o'kun, es yu'ugyujxm ja ja'ay yajtuknima'xut may ja pyeky.

Myutu'ukpu Neky Di'ibu Peedru Jyaay

1 Eji Peedru, Jesukristu 'yapóstulu, ja'a njuna'anum ko tu xkyéxyuts. Nduknigajxtuptsu tyadu neky di'ibátyuty kyaj ñaky'ittu ma yu Israelu ñaxwínudu, es tsyunnudu oymyaaty ma yu ñaxwínudu: Pontu, Galasyu, Kapadosyu, Asyu esu Bitiñu. ²Dios Teety mwin'ijxadu éxtamu jawyiin tnija'aju es ttuknibujtáku. Espírítu Santu myuk'ajtunguyjxm myajpújtáktu Diosu jya'ay, esu du'un xymyudówdut ja Dios es mwa'atstut mut ja Jesukristu ñe'pyñ. Wa'an ja Dios ni'igu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtun.

"N'ok'awdajtum ja Dios"

³N'ok'awdajtum ja Dios, Nindsun'ajtum Jesukristu Tyeeety, di'ibu tu xytsyojkum es xypya'ayo'om es xyajmi'in xyajajtum jemy es xytyuk'awijxum ja jiky'ajtun di'ibu winu xuu winu tiempu, ja'a ko ja Nindsun'ajtum Jesukristu jyikypyejky jatugok. ⁴Paaty udsajtum n'awijx njujp'ijxum ko Dios xymyo'oya'anum ja kuma'añ di'ibu pujke'eky ya'ijtypy tsajpótm, di'ibu kyaj mbaat kyutugoy, ni mbaat kya'axuugu es ni mbaat kyani'xy éxtamu pujy o aay ujtsun. ⁵Ja'a ko xymyubuktu Dios, yu'u mguwa'anadup mut ja myuk'ajtun maanum xy'awixtu ja tiempu ma yu'u dya'ixa'añuty ja ñitsokun, di'ibu myudajtypy pujke'eky koonum myínut ja tiempu di'ibu tim óknun.

⁶Paaty miits mjantsy'it mjantsyxyonda, oy daa kanak peky ayo'on jotmay xyjapaadaambudu je'eyu waanu tiempu. ⁷Ja'a ko miidsu mmubujkunuty, du'un éxtum ja oorú di'ibu ya'ijxmatsaamp mudu juun es

ya'ixut pun oy du'un. Ja mubujkun di'ibu myumadakypy ko ya'ijxmátsy, waanu ni'igu tsobaaty kudiinun ja oorú di'ibu kujx najxp, es du'un miidsudy mmubujkunuty ko du'un ya'ijxmátsut, mbaadadup miidsuty ja muj'ajtun es ja windsu'kun es myajnijajxut oy ko Jesukristu myínut.

⁸Oy xykya'ixtu ja Jesukristu, mdsojktup miidsuty ja'a; es oy yu'u xykya'ixtu, mmubujktup miidsuty yu'u es mjantsyxyonda'áktu éxtum kyaj yajpaaty ja ayuk wi'ix mbaat yajkajxpudsémy, ⁹mut ko xyajpudu'uktu ja pujta'aky di'ibu ma ja mmubujkunuty, ja'a njuna'anum, m'axájudup ja m'anmuja'anu ñitsokun.

¹⁰Yu tyadu nitsokun ja'a di'ibu Diosu kyugajxputy 'yuxpújktu es tpayo'oydyu, es yu'ujuty junandu ko Dios mmo'oy-a'anudu ja kunu'xun. ¹¹Yu Diosu kyugajxputy jyanijawuyandu na'a du'unu tyadu es wi'ixu du'un jyata'añ. Es ja Kristu Jya'ajun yu'u naty ijtp mut yu'ujuty, es tyuknija'aju es koonum yu Kristu tmamada'agut ja ayo'on jawyiin es óknun t'axájut yu myuj'ajtun. ¹²Peru Dios tyuknija'adu ja kyugajxputy ko yu tyadu kajxwíjun kyaj myut'yu'u'áttu, ja'a es udsajtum nduk'oy'ajtum. Miidsuty tu xymyudowdu tyadu oybyu ayuk di'ibu tu m'anu'umxudu mut ja myuk'ajtunu Espírítu Santu di'ibu tso'on tsajpótm, es extu yu ánkusuty jyani-jawuyandu tyadu.

Wa'ats njiky'ajtum

¹³Paaty, miidsuty nidugékyuty, naybyujta'agudu wijy es pe'typy, es ya'óyudu yajxónu mjiky'ajtun. Awixtu mut winu mjot ja kunu'xun di'ibu m'axajuyándup ko Jesukristu myínut jatugok. ¹⁴Extumu u'unuk una'kuty di'ibu mudoodup, mumadowdu miidsuty yajxón ja Dios. Katu mjiky'attu mut ja axuk adsojken

di'ibu mmudajttu ko naty kyajnum xyñijawudu wi'ix ja Dios tteky es njiky'ajtam. ¹⁵ Jiky'attu wa'ats, ja'a ko Dios di'ibu tu mwin'ijxudu, wa'adsu'u; ¹⁶ tyaadu du'un kyajxypy ja Dios ma jyaabyajtan: "M'ittap miidsuty wa'ats, mut kots uj nwa'adsuty."

¹⁷ Ja'a ko xyTyeety'attu ja Dios, di'ibu pyaye'epy nidu'uk nidu'uk, es kyaj wyin'ixy wyingexyuty, naam m'akjiky'ajtpnam naxwiin, m'akjiky'at-tup es xymymudowdat ja Dios, es xywyindsu'ugudut. ¹⁸ Mnija'adup

extam tkubejty tkumudooy ja Dios es dyajtso'ogut ma tadu axuukpu jiky'ajtan di'ibu xytyukmunikakum ja n'aptujk'ajtam. Pes ja Dios kyaj tkubejty ja nnitsokun'ajtam mut ja platu meen oorū meen di'ibu najxp; ¹⁹ jantsy tsooxu Dios mgujuuyudu es mnitso'oktat ko mbojpu tkubejty mudu Jesukristu ñe'pyñ di'ibu tyukwindsu'ku extam tu'ugu borreegu di'ibu ni tii tkamudaty ja axuk'ajtan. ²⁰ Jekyup ja Diosu du'un ttuknibujtaku kyajnumu naty dyajkojy ja naxwiinudu, per tyam ma tyadu xuu tiempu ko yu naxwiinudu kyuxanna, tu kyuxe'eky miits m'oy'ajtungyujxmuty. ²¹ Es Jesukristukyujxm xymyubaktu Dios, di'ibu yajjikypyujku ma 'ye'ky es tu tmo'oy ni'igu ja muj'ajtan, es du'un nmubujkam ja Dios es n'ajot'ajtam.

²² Es mut ko tu xymymudowdu ja tuj'ajtan, tu xyajwa'atstu m'anmaja'an es mut winu mjot mnaydsyokudat nixim niyam, extam jyawu mdukka'ax'attu. ²³ Pesu myajmiin myajajtadu jemy mut yu'ugyujxm ja Diosu 'yayuk di'ibu ijtp winu xuu winu tiempu; kyaj dyu'unuty extam ja jiky'ajtan di'ibu kujxp najxp, di'ibu m'axajadu ko mmiin mjaajtu naxwiin, ²⁴ mut ko xytyuknija'am ja Diosu jyaabyajtan ko jyuna'an: Du'un ja ja'ayuty extam ja aay ujtsun, es ja myuj'ajtanuty extam ja aay ujtsu pyujyun.

Tutsp ja aay ujts es ja pyujy kya'ay;

²⁵ peru Dios 'yayuk, ijttup winu xuu winu tiempu.

Esu tyadu ayuk ja'a ñigajxypy ja nit-sokun di'ibu tu myajtukmudowdu.

2 Paaty miidsuty, mastu'uttu tugekyu axuk'ajtan. Kyaj pan xywyin'uundut. Katu nan nugoobu je'eyu m'akjuna'andu ko xymyubaktu Dios, mya'ixudubu du'un mut ja mgu'un jiky'ajtan, es katu xyñaywyinnaxujawudu mut tii. Mastu'uttu tugekyu pi'tskajxy.

² Extamu maxu'ungu'unguty jantsy tsi'idsaamp, du'un miidsuty nandu'un xytsyoktat ja Diosu 'yayuk, es du'un xymyuyaak xymyubatat ja Diosu ñu'u tyu'u es xymyudatat ja nitsokun, ³ mut ko tu xyñijawudu ko Nindsun'ajtam jyantsy'oyuty mut udsajtam.

Du'un ja Kristu extamu tsaa jiikypyu

⁴ N'okmawingo'onum udsajtam ja Jesús. Yu naxwiinudu ja'ayuty tu 'yuxtijadu, peru Dios jyantsytsyejpy es tu twin'ixy, es dyajtun extamu tsaa jiikypyu ma potsy ujx. ⁵ Xyajtu'unum udsajtam nandu'un extam ja tsaa jiikypyu, di'ibu muut ja potsy dyajpety ma Dios tsyuanaya'an. Ma tadu tsunaaydyakn, ja Jesukristu tu xypyujtakum extamu teetytyujkuty, wa'ats ja'ay, es nwindsu'kum ja Dios, es n'awdajtam mut ja njot'ajtam es mudu n'anmaja'an'ajtam, es ja Dios 'yaxajup yu n'awdajtan'ajtam extamu windsu'kun di'ibu yu'u tsyejpy. ⁶ Paadyu Dios jyuna'an ma ja jyaabyajtan:

¡Ixtu! Uj nbujta'agyuts ma Syon kajpn tu'ugu tsujpu tsaa ma potsy ujx, di'ibuts uj tu nwin'ixy.

Di'ibu 'yaxajadup, ni na'a tkamudatat ja tsoydyu'un.

⁷ Es mut miidsuty di'ibu myubujktup, tadu tsaa myudajtypy kajaa yu

muj'ajtun; per mut di'ibu kyaj tmabuktu, kyuydyimbyu tyaadu éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun:

Ja tsaa di'ibu ja pojtspu kyaj tsojktu, ta net jya'ty ma ja tujk t'ujx'áty.

⁸Es nandu'un yajkuydyuñ jatu'uk ma jyuna'añ:

Tyaadu du'un ja tsaa di'ibu yajtukkuna-jpup es yajkudáy.

Tyukkunajpudup yu'ujuty di'ibu kyaj tkupaktu ja Diosu 'yayuk, mut ko du'unu dun tu pyujta'agudu Dios.

⁹Peru Dios tu mwin'ixudu miidsuty di'ibu myubujktup, mmaduundup ja Rey éxtumu teetytuykuty, wa'ats ja'ayuty miidsuty, ja'ay di'ibu Dios ja'ay'ajtudup. Yu'u mwin'ijxudu es xykajxwa'xut ja oybyu tuunk di'ibu yu'u tu tpujta'aky, mut ko mdukniwoodu'udyuty ko m'ijttu ma ja koots'át, es myajnejxyuty jiky'ajtpu ma ja jyájunu tsujpu. ¹⁰Tuuyup kyajpu Dios mja'ay'átudu, per tyam situy yu'u mja'ay'ajtudup; tuuyup kyaju Dios mba'ayoojudu, per tyam tu mba'ayówudu.

Ayo'on yajmumada'aky mut ja ma'xtujkun

¹¹Mugu'ugítuty, nmunu'xtáktupts miidsuty, éxtum jabye'xyjya'ay ma wiink nax wiink kajpn, katu xy'anujx xy'a'oogudu di'ibu ja nini'x kubajk tsyejpy, di'ibu myadsip'ajtypy ja n'anmujja'an'ajtum.

¹²Mudattu oybyu mjot mwinma'añ mut ja di'ibu kyaj t'ixy'attu Dios, es du'un yu'ujuty, oy tyam mjaniwaambajttubu nanatukukyujxm éxtumxyup m'axukja'ay'áttu, 'yixtup ja oy'ajtn di'ibu miits mduundup, es ko ja'ay yajpayo'oydyut, net t'awdátut ja Dios.

¹³Nindsun'ajtumgyujxm mumu-dowdu púnuty yajkutujkp ya naxwiin, du'un ja yajkutujkpukóp, mut ko yu'u waanu kujxm ja kyutujkun, ¹⁴es púnuty

ana'amdup kyutujkun patku'uy, púnuty kyejxypy es ttukkumudówt di'ibáty axuuk adúttup es oy tnmadya'agut di'ibáty oy tuundup. ¹⁵Mut ko Dios tsyejpy es miidsuty oy xytyúndut, es du'un xya'amóndut di'ibu nanatukukyujxm mniwaambajtudup.

¹⁶Jiky'attu miidsuty éxtumu di'ibu kyaj myaduñ ma wiink ja'ay, es katu mnaybyujta'agudu kujuun ma ti xytyuna'andut axuuk. Jiky'attu éxtum ja Diosu myaduumbu. ¹⁷Windsu'ugudu mujpu mutskpu. Tsoktu mmumubujkpty. Windsu'ugudu es awdattu Dios. Muj'ixtu ja yajkutujkp kopk.

¹⁸Miidsuty di'ibu mduundup, windsu'ugudu mwindsún mwindaj es mumadowdu, kyaj jya'ayuty je'eyu di'ibu oyjya'ayuty, nandu'un di'ibu ana'amp muk. ¹⁹Ja'a du'un oy ko xymyumada'aktu ko nanugoobu mya'ayówudu, ja'agyujxm ko xyñjáwudu ko Dios 'yijxypy. ²⁰Per pun miits mduundup ti oynu'unun axuuk, es mut ja ma'xtujkun xymyumada'aky ko mdukkumudóyuty, ¿ti oy'ajtnu dun taadu? Per pun m'ayoodup mut ko ti oy tu xytyuñ, es mmumadáktup mut ja ma'xtujkun, tyaadu du'unu Dios 'yoyjja'ap. ²¹Paadyu Dios xywyo'om es du'un nma'xtujkun, ja'a ko Kristu 'yayooy mut udsajtumgyujxm, es xymyo'oyam tu'ugu ijpajtn es nbadu'unum yu'u. ²²Jesukristu kyaj pyekytyuñ es ni na'a tkawin'u'ñ pún. ²³Ko pún wi'ixáty 'yanmaayu, kyaj wi'ixáty 'yadsoojumbijty; ko tsyaatsytyunudu, kyaj t'adsu'kudu, je'eyu ttukkudujku ja Dios, di'ibu pyaye'epy mut ja tui'ajtn. ²⁴Kristu ja nbojpu'ajtn myunujx ma ñini'x kruuzkujxm. Du'un ttuun es n'ijtn éxtumu o'kpu ko nbekytyuna'anum es njiky'ajtn éxtum pyaadyuty, es du'unu Kristu 'yo'kungyujxm oj

nwátsum mā ja nbojpū'ajtūm, es tyam njiky'ajtūm tūy'ajtūn mūut, éxtūmū Dios dyajniġutúku. ²⁵Tūyūp dū'un miits m'ijttu éxtūm ja borreeġu di'ibu tū 'yuxyo'oy, peru tū mjumbittu mā Kristu, di'ibu mgwentū'ajtudup éxtūm tu'uġu borreeġu kwentū'ajtpū.

Wi'ix jyiky'áttut ja kasaaduty

3 Nandu'un miidsuty kasaadu toxytyujkuty, naydyukkudákudu ja mña'ay, es dū'un, oy mña'ay tkamubaktu ja Diosu 'yayuk, mduk'axájjudup ja Jesukristu kyaj ja'agyujxm ko wi'ix xy'anūmudu, ²ja'a dū'un ko t'ixtut ko miits xyjiky'attu wa'atspū jiky'ajtūn es windsu'kun mūut. ³Nayya'oy nayyajpaadudu. Kyajts yū'u n'andijj es xymyūmay xymyudajtat ja mwit mġu'ugu jantsy oybyu, o wi'ixu mwaay mgubajkkujxy xyajtsujtákdut, o wi'ix ja mnini'x oy kyuxu'ugut mudu oorū. ⁴Ja tsuj'ajtūn di'ibu kyaj űaxy es ni'igu tsobatp Dios wyindum, ja'a yū'u ko ja'ay oyjyot oywyinma'añ tmudattu es jyiky'attu yuunk naxypyū. ⁵Pes dū'un űayya'ijttudu tsuj ja wa'atspū toxytyujk jékyup, wyindsu'kudu ja Dios es űaydyukkudujkudu ja űa'ay. ⁶Dū'unu Saaru, yū Abraanu űado'oxy, tmūmudooy ja Abraan, es ttijj "nwindsún". Miits mja'ttup dū'un éxtūmū Saaru pūn mduundup ja oybyu es kyaj ti xytsyū'ugudut.

⁷Es nandu'un miidsuty kasaadu yedyujkuty, mūma'xtúktu mñu-do'oxyuty. Windsu'ugu éxtūm yū'u pyaadyuty. Kyaj jye'eyuty mut ko toxytyujkuty 'yamaayuty, per mut ko nandu'un tmudattu mut miidsuty ja jiky'ajtūn di'ibu tū mmo'oyudu ja Dios mut ja kyū'ūmdsojkūn. Tundu dū'un, es net kudiibu ni tii mġa'adsípudut ko mġajxta'aktut.

Di'ibu ayoodup ko ttundu ja oybyu

⁸Di'ibats űj tū njatuk'ūxpuka'andu nidugekyū miidsuty di'ibu myubujktup ja Kristu, yū'u tyaadu: Ittu ti'igyu, naymyūma'xtúkudu nixim niyam, naydsyókudu nixim niyam mut winu mjot, pa''ayowdu ja'ay, es tuda'aky'áttu. ⁹Ni nā'a xykyayajjumbíttut axuuk ko pūn axuuk mdúnudut, es ni xykyā'oo-jumbíttut ko pūn m'oojudut. Nik ni'igu kunu'xtu, mut ko Dios mwoojudu es xy'axájjudut yū kunu'xun. ¹⁰Extūm jyū-na'añ ja Diosu jyaaybyajtūn:

Di'ibu tsyejpy jyiky'ata'añ oy es jeky, kyaj 'yanda'agut es kyaj axuk kajxy tkajxut;

¹¹kyaj t'oktuunnut ja axuk'ajtūn; ja'a tyúnup ja oybyu, 'yuxta'ayup ja ti'igyu'át, es kyaj jyiky'átut tsipoty.

¹²Mut ko Dios tam kywentū'átyuty ja ja'ay di'ibu jiky'ajtp tūy'ajtūn mūut, es myudo'oxuty ja kyajxtákn, per myudsip'ajtypy di'ibu axuuk adústup.

¹³Pūn amumdu'uk jot miidsuty dū'uñūm xytyundu oy tugékyuty, ¿pūn axuuk mdúnudup? ¹⁴Per pūn m'ayoodup mut ko mjiky'attu wa'ats, Dios mġunu'xánudup. Katu pūn xytsyū'ugudu es katū mmay mdajtu. ¹⁵Mut winu mjot awdattu Kristu éxtūmū mWindsún. Dū'uñūm jujp'ixy mnayya'ítudut es xy'adsówdut punaty myajttūjudup ti ko xymyubaktu Dios, es ti m'awijx mjujp'ijxtup. ¹⁶Mudattu ja mjot mwinma'añ wa'ats, es dū'un ko pūn mniwaambátudut nanatuku mut ko miits m'ūxpūjkpu'átyuty ja Kristu, yū'ūjuty ku'ūm wū'ūmda'aydyup tsoydyu'un mūut. ¹⁷Es pūn dū'unu Dios ttseky es m'ayówdut, ni'igu 'yóyuty m'ayówdut ko mjiky'attu wa'ats, es kyaj m'ayówdut mut ja tūdyu'unun ko mjiky'attu axuuk.

¹⁸ Mut ko Kristu, oy ni ti peky tkatuun, tugok je'eyu mut winu xuu winu tiempu 'ye'ky ma jyapatu n'o'kum udsajtam pekyjya'ayuty, es xytyukniwátsum ja nbojpu'ajtam es xyajnujxum wa'ats Dios wyindum. Oj 'yeeky ja Jesusu nini'x, per Espiritu Santukyujxm jyikypyejky. ¹⁹ Mada 'yanmuja'an oj ñejxy ma ja anmuja'anuty di'ibu tsimy ijtup, es jap oj tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk, ²⁰ ja anmuja'an di'ibu kyaj tmumadoodu ko Dios jya''awixudu ma'xtujkun muut esxyup jyodumbijttu maanum ja No'ee naty dya'oyu ja arku, ma oj je'eyu niduktujk ja ja'ay tsoyo'oktu ko ja ayo'onduu myiin. ²¹ Ja tadu nuu, du'un ja'a tpaty éxtumu nubajtan di'ibu xyajnutsókum. Ja nubajtan, kyaj yu'ujuty es nuugyujxm ja nini'x wya'atsut, ja'a du'un esu ja'ay jyot wyinma'añ wa'ats 'yíttut Dios wyindum. Ja nubajtungyujxm nnitsókum ja agyujxm ko Jesukristu jyikypye'ky ma 'ye'ky, ²² di'ibu patujku tsajpótm es tyam 'yity aga'añdsyoo ma Dios, es oytym di'ibu ánkusuty es oytym di'ibuty ja kyutujkunuty tmumadowdu ja Jesús.

Naybyudujkum nixim niyam

4 Es du'un éxtum 'yayooy ja Kristu ya naxwiiñ, nandu'un miits mudattu ja winma'añ éxtum ko 'yayooy, ja'a ko di'ibu du'un tu 'yayoy ma nini'x kyubajk, tu tmasuttu'ay ja pyeky ² es jyiky'áttut éxtum ja Dios ttseky mabaadu jyiky'ajtan, es kyaj éxtumu nini'x kyubajk ttseky. ³ Tsa'a nadu'un ko mjiky'ajttu éxtum jyiky'attu pánuty kyaj tmudundu Dios, mjiky'ajttu éxtum mnini'x mgubajk ttsojktu, m'adsojktup tii, ami'ikyjya'ay m'ijttu, je'eyu mgáxuty, es m'awdajttu ja agojwinnáx. ⁴ Di'ibu ijty mmugu'uk'ajttup ma tyadu axuukpu jiky'ajtan, du'uñ tyam wyu'umadya'aydu mut ko kyaj ja'a muut xyñakypyanujxtu ko kyaj ñayjyujwjtsumbítadu,

es mduk'ak'átadu. ⁵ Per yu'ujuty myugwentu'ajtypy ja Dios, mut ko Dios pyayo'oyaampy di'ibu jiky'ajttup es di'ibu o'ktu. ⁶ Paaty oj yajkajxwa'xy ja oybyu ayuk nandu'un ma di'ibáty o'ktu, es oy yajtuydyundu mada o'kun ma nini'x tmudajttu, du'un jyiky'áttut ja jya'ajun mada Dios.

⁷ Tuu wyingón esu ja'ay yajpayo'oydyut. Paaty miits ittu tuda'aky, wiy es mgajxta'áktut. ⁸ Paaty wa'an t'ity nan ni'igu tsojken ma miidsuty, mut ko ma ja'ay ñaydsyókudu, may ja peky ñaydyuknima'xudu. ⁹ Es naymyo'oyudu nixim niyam yu jajttákn esu ka'ay ukun mut winu mjoy. ¹⁰ Naybyudúkudu nixim niyam éxtum ja Dios tu mmo'oyudu nidu'ugátyuty ja madakun. Yajtundu yajxón ja kanak pekypyu madakun di'ibu Dios tu mmo'oyudu. ¹¹ Ko pún tkajxwíjt ja myugu'uk, wa'an t'anuumu éxtum ja Dios tu tyuk'expéyuty. Es ko pún ttukpuduku tii ja myugu'uk, wa'an ttuñ mut ja muk'ajtan di'ibu Dios tu myo'oyuty, es du'unu Dios awdaty 'yítut Jesukristukyujxm ma tugekyu di'ibu ijtp. Wa'anu Dios tmudaty ja muj'ajtan winu xuu winu tiempu. Wa'an du'unuty.

'Yayowdu pánudyu Kristu myubujktup

¹² Mugu'ugítuty, katu du'uñ mwa'umadu mut ja muk ayo'on di'ibu myajnajxtup. Katu xywyinmaydyu es kyaj du'un jyátut di'ibáty myubujktup ja Kristu. ¹³ Ni'igu mxonda'áktut, mut ko pún du'un miits xytyukmuktut ja Jesukristu 'yayo'on, nandu'un xytyukmúktut ni'igu ja xondakun ko naty myiñ jatugok. ¹⁴ Es pún ja ja'ayuty mduunadup axuuk mut ko xypyanujxtu Jesukristu, xonda'áktu, mut ko 'yity ma miidsuty ja Diosu Jya'ajun di'ibu ni'igu muj'ajtan myudajtypy. ¹⁵ Per ko m'ayówdut miidsuty, kyaj mut ko myajja'ay'ooktu, o mmaatstu, o

m'axukja'ay'áttu, o m'abi'ts'áttu, o mut ko oytyiity xytyuktákudu di'ibu kyaj mbaadudu. ¹⁶Mut ko pün m'ayoodup ko Kristu mja'ay'átudu, kyaj tyadu tsyoydu'unuty; ni'igu xy'awdáttut ja Dios mut ko miits mja'ay'átudu Kristu.

¹⁷Mut ko tü tpaaty ja tiempu ma Dios tpayo'oya'an ja jya'ayuty; es pün tsondakp ja Diosu pyayo'oyun mut ud-sajtum, tuy'ajtunu'u ko 'yakjata'andu di'ibáty kyaj tkupaktu ja oybyu ayuk di'ibu Dios kyajx. ¹⁸Yu'u dunu tyadu di'ibu 'yandijpy ja Diosu jyaabyajtun ma jyuna'an: "Pün tsip es nitso'ogut ja ja'ay di'ibu jiky'ajtp tuy'ajtun muut, žti jatánudup ja pekyjya'ay es púnuty kyawindsu'kudup ja Dios?" ¹⁹Paaty pün yu'u tsyokun'ajtypy ja Dios es n'ay-o'om, n'okjiky'ajtum yajxón, éxtum dya-jnigutúku ja Dios di'ibu xyajkójum es kyuydyiimpy di'ibu kyajxypy.

Wi'ix yajkajxwijtú ja mubujkputujk

5 Nmunu'xtáktupts ja mujja'ay-dyujkuty ma mnaymyúkudu. Pes uj nandu'un mujja'ay éxtum miidsuty. Taptu naty uj n'ixy ja Kristu ko 'yayooy ma ja kruuz es 'ye'ky, es uj nandu'un ndukmukaambyuts mut miidsuty ja muj'ajtun di'ibu óknum niguxu'ugaamp. ²Paaty nmunu'xta'aktu, ko éxtum ja borreegu kwentu'ajtpu dyajju'xe'eky yajxón ja byorreeguty, nandu'un miits xykywentu'áttut yu ja'ayuty di'ibu Dios tü mdukkadákudu. Tundu du'un xonda'aky'aa xonda'akyjyót, éxtumu Dios ttseky, es kyaj mut ko tü myajtuk'ana'amdu o mut ko mmeen'ook'áttu. ³Katu je'eyu xy'ana'ama'andu ja ja'ayuty di'ibu Dios tü mmo'oyuty es xykywentu'áttut, ni'igu yajxón m'íttut mut yu'ujuty éxtumu ijpajtun. ⁴Mut ko du'un xykyuydyúndut, es ko myínut ja Borreegu Kwentu'ajtpu Wyindsún, ja'a njuna'anum Nindsun'ajtum Jesukristu,

mmay'atánudup. Per kyaj mmo'oy-a'anudu ja ujs aaygyorónu éxtum di'ibu ya naxwiin naymyooyudup ja ja'ayuty ko gyanarattu ma pyuy'kkijxyudu. Tyadu koronu pójunu ni'xta'ay. Peru di'ibu Dios xymo'oyum, ijtp winu xuu winu tiempu.

⁵Miits una'ktujkuty, mumadowdu ja mujja'aydyujkuty; es nidugekyu miits mujja'aydyujkuty es una'ktujkuty, nay-byudákudu nixim niyam mut ja tuda'aky'át, mut ko Dios myudsip'ajtypy ja di'ibu mujpátup, per pyudujkup púnuty yuunk naxypy ja'ay'ajttup.

⁶Paaty yuunk náxypyudu Dios wyin-dum, es du'un ja'tup ja tiempu ma Dios mya'ita'anudu muj. ⁷Tukkaduku tugekyu Dios di'ibu mjetmay'ajtypy, mut ko yu'u naydyukjotmayduunup mut miidsuty.

⁸Jiky'attu miits tuda'aky es wijy, mut ko yu mmudsip, ja mujku'ugópk, du'un jyudity éxtum ja kaa myu'uy mut ja yuu es t'uxta'ay ti 'yokju'xup. ⁹Tukmu-mada'aktu ja mujku'ugópk ja'agyujxm ko xymyubaktu Dios, ja'a ko xyñjávudu ko du'un 'yayoodup ja mmamubujkputy oytyim maaty. ¹⁰Paaty ko naty miid-suty tü m'ok'ayowdu waanu, Dios nujx mjajwjtsumbítadu oy, myuj myáyut ja mmubujkunuty, es oy xyñjávudut ko Dios mdsókudu. Yu Dios xykyunu'xum muj wiin kajaa, es xywyo'om es ti'igyu n'ijtum madu Jesukristu ma myuj'ajtun winu xuu winu tiempu. ¹¹Myudajtypy yu Dios ja muj'ajtun winu xuu winu tiempu. Wa'an du'unuty.

Kajxo'xun

¹²Ma tyadu neky tü nnijáyudu miidsuty, nyajtúnuts ja Silvanu éxtumu uskribaan, nmamubujkpu'ajtum es nmegu'uk'ajtum di'ibu oy tmadún ja Nindsun'ajtum. Tü nnijáyudu tuk aa majtsk aa es mjetkujk'áttut, es

n'anamudu ko di'ibu nduknija'ayudap, ja'a da'un ja Diosu myay'ajtanu tay'ajtanbu, es ko da'un mjiky'attat.

¹³Es éxtam ja Dios tu mwin'ixudu miidsuty, nandu'un tu yajwin'ixtu yu mmamabujkpaty di'ibu naymyujkudap Babiloñu. Nidugékyaty yu'ujaty

mdukniğaxudu Dioskajxy. Esu Markus di'ibuts nja'ap éxtamdsu n'u'ungun, nandu'un mdukniğaxudu Dioskajxy.

¹⁴Naygyajxpo'xudu nixim niyam es naymyunánudu éxtam tukka'axpun. Wa'an ja Dios mmo'oyudu jotkujk'ajtan miidsuty di'ibu Jesukristu jya'ay'ajttap.

Myumajtskpu Neky Di'ibu Peedru Jyaay

1 Ej Simonk Peedru, Jesukristu myu-duumba esu 'yapóstulu, ja'a njananum ko tu xykyéxyuts. Ndukni-gajxtuptsu tyadu neky miits di'ibátyu nDios'ajtum esu Yajnutsókpu Jesukristu, di'ibu tyiimpy ja tuy'ajtn, tu xymyo'oyum yu mubujkun jantsy oybyu.

² Axájudu ni'igu ja kunu'xun esu agujk'ajt jotkujk'ajtn mut ko xy'ixy'attu Dios es ja Nindsun'ajtn Jesús.

Mubujkputajku jyiky'ajtnuty

³ Dios mut ja myuk'ajtn tu xymyo'oyum tugekyu di'ibu xytyugoy'ajtnum es njiky'ajtnum éxtumu Dios ttseky, yu'u xywyo'om mut ja myuj'ajtn esu 'yoy'ajtn. ⁴ Es mut yu'ugyujxmu tyaadadyu Dios tu xymyo'oyum ja oybyu tsujpu wandakun, es du'un n'ijtnum oy es wa'ats, éxtumu Dios 'yity oy es wa'ats, es du'un n'uxtijum di'ibáty ja nini'x kubajk tseyjpy es dyajma'aty di'ibáty ijtp ya naxwiiñ. ⁵ Paaty mut winu mjot naybyujta'agudu muk, es xy'ak'ya'ixudut ja mjiky'ajtnuty mut ja mmubujkun; es ko xymyudáttut ja mubujkun, nandu'un xymyudáttut ja oyjya'ay'ajtn; es ko xymyudáttut ja oyjya'ay'ajtn, nandu'un xymyudáttut ja wijy'ajt kejj'ajtn; ⁶ es ko xymyudáttut ja wijy'ajt kejj'ajtn, nandu'un xymyudáttut ja nayjyujwjtsumbítu; es ko xymyudáttut ja nayjyujwjtsumbítu, nandu'un xymyudáttut ja ma'xtujkun; es ko xymyudáttut ja ma'xtujkun, nandu'un xymyudáttut ja jiky'ajtn wi'ixu Dios 'yítut windsu'ugu; ⁷ es ko xymyudáttut ja jiky'ajtn wi'ixu Dios 'yítut windsu'ugu, nandu'un xymyudáttut ja tsojkun mut ja mmumubujkputy; es ko xymyudáttut

ja tsojkun mut ja mmumubujkputy, nandu'un ja naydsyoku nixim niyam.

⁸ Pn tugekyu tyadu oybyu winma'añ mmudajttup es xyajmuj xyajmáyuđu, kyaju naty nugoobu mnajiky'attu es nan kyaju naty nanatuku tu xy'ixy'attu ja Nindsun'ajtn Jesukristu. ⁹ Per di'ibu kyaj du'un tmudaty tyadu oybyu winma'añ, du'un yu'u éxtum tu'ugu wiints, o nandu'un éxtum tu'uk di'ibu mbaat 'yixy je'eyu wingón, mut ko tu tja'aydyugóy ti ko Dios tu yajwa'adsyuty ma yu pyojpu di'ibu tyuun. ¹⁰ Paaty mugu'ugítuty, ni'igu mnaybyujta'agudu muk es xya'ixudut ma yu mjiky'ajtn ko tyuy'ajtnuty ko Dios mwin'ijxadu es mwoojudu. Pn mduundubu du'un, ni na'a mgatu'udugóydyut, ¹¹ muj wiin myajni'awátsxudut es mdákudut ma yajkutíky winu xuu winu tiempu ja nYajnutsokpu'ajtn, ja Nindsun'ajtn Jesukristu.

¹² Paaty du'unum n'aktukjamyatstu tugekyu tyaadu, oy xyjanijáwudu es mya'ijxadup xykyuydyundu ja tuy'ajtn di'ibu tu myajtuk'expáktu. ¹³ Du'unuts nnasjawa ko xypyátputs esuts nyákt tyadu kajxwíjwn maanumts n'akyjyiky'aty. ¹⁴ Pes yu Nindsun'ajtn Jesukristu tats xytyuknijawa ko tsojkuts n'oogánnu. ¹⁵ Paaty n'akkajxwíjtu es du'unum xyjamyátstut tugekyu tyaadu óyuts nja'o'kpu.

Peedru mudu jyamyuut oj t'ixtu ja Kristu

¹⁶ Ko oj nduk'expáktu wi'ix ja Nindsun'ajtn Jesukristu myuk'ajtn es ko jyumbita'añ ya naxwiiñ, kyaj oj ndukmumadya'áktu anuu madya'aky di'ibu ja'ayadyu naty tu dya'óyudu, pes mududsu ngu'am wiinuts uudsuty tu n'ixtu Jesusu myuj'ajtn. ¹⁷ Mut ko uudsuty támudsu naty mut yu'u ko Dios Teety myooya windsu'kun esu muj'ajtn, ko myugajxu extu

tsajpótm, es jyunañ: “Tyaadudsu du'un ja n'U'unguts di'ibuts njantsytsyejpy, di'ibuts muut njotkujk'áty.” ¹⁸ Es uudsuty ku'um tu nmadowdu ko Dios oj du'un jyuna'añ, mut ko támudsu naty mut ja Jesús kuni'xykyopkkujxm.

¹⁹ Es du'un ni'igu oy yajnijáwu ko tyu'ajtunuty ja ayuk di'ibu Diosu kyugajxpu yajwu'umdu jaabyéty. Paaty miits xymyubáktut yajxón di'ibu yu'ujuty kyuxjaadyu, mut ko yu 'yaxpujknuty, du'un yu'u éxtum tu'ugu kuduxn di'ibu kyude'xypy ma ja koots it extu ko jyaju'ugut ja xuun'át es pyudsámut ja jayxyu es tkudu'xut ja mjot mwinma'añuty.

²⁰ Tim juip'am xyjaygyúkuu tyaadu: Ni tu'ugu Diosu kyugajxpu ku'um kyawinma'añbyaaty di'ibu jaabyéty ijtp ma Diosu jyaabyajtun, ²¹ mut ko kyaj ja Diosu kyugajxputy tyukjajtudu tii ja'ay wyinma'añgyujxm, ja Espíritu Santu winma'añmyooyudu.

Púnuty ya'uxpujktup ja andakun

2 Nandu'un ma ja israelitu kajpn ijttu andákpúty di'ibu janandu ko yu'adyu Diosu kyugajxpu, es du'un nandu'unu ya'uxpujkpu andákpúty mduknimínadup miidsuty yu uxpujkunu axuugátypyu. Es extu 'yuxtijtup yu Nindsun'ajtum di'ibu tu 'yeeky yu'ugyujxmuty, es du'un ñaydyuknimínadu ku'um pojun ja kutu-go'oyun. ² Oyu tyaadu jyadu'un'ajtpu, nimay di'ibu pyanuxaampy yu 'yaxuk jiky'ajtun, es paadyu ja'ayuty t'uxtijtu ja tuj'ajtun. ³ Tadu ya'uxpujkpu andákpúty nugoo 'yok'adsojknudu, es tsyoka'andup es miits xymyujúdyut yajxón ko naty mdukmumadya'agudu yu kya'oywyinma'añuty; per jantsy jékyup oj Dios tpujta'aky ja du'ambu ja'ay es yajtydyúndut.

⁴ Mut ko Dios kyaj oj tpojpame'xy ja ánkusuty di'ibu pekytyuundu

jékyup, es tkujabijpu ma muj koots'át, es jap oj dyajwe'emy kuwuuñ mut ja kadenu, es tpujke'ky extu ko yajpayo'oydyut. ⁵ Nan kyaj Dios oj tpojpame'xy ja jekyjya'ayuty, ni'igu tkejxy ja ayo'onduu es dyajji'xtaay nidugekyu tadu axuk ja'ayuty, je'eyu dyajtséky ja No'ee, di'ibu kyajxwa'x esu ja'ay wa'ats jyiky'attut, ja'a mut nijxutujkpu ja'ayuty. ⁶ Nandu'un ja Dios oj ttukkumadoy ja pekyjya'ayuty ma Sodomu kajpn esu Gomorra kajpn, taine'ky es extu wyu'umdaay jajm. Du'unu tyaadu oj wye'emy éxtumu ijpajtun wi'ix jya'ta'an kyubata'andu ja axuk ja'aydyujk; ⁷ per yajtsók ja Lot, tu'ugu ja'ay di'ibu jiky'ajt tuj'ajtun muut, di'ibu maay taj ko t'ijxy tadu axuk jiky'ajtun ma tadu axuk ja'ayuty. ⁸ Pes tadu ja'ay di'ibu jiky'ajt tuj'ajtun muut ma yu'ujuty, 'yayooy bom bom ma ja 'yaa jyot ko t'ijxy es tmadooy ja axuukpu tu'un kajxun. ⁹ Es du'un ya'ixy ko Nindsun'ajtum Dios ñija'ap wi'ix dyajnitso'ogut di'ibu muduunup, es wi'ix tpujku'uga'añ ja axuk ja'ayuty ko yajpayo'oydyut.

¹⁰ Dios tyukkumadowaampy waanu ni'igu di'ibáty yajtuundup ja 'yaxuk winma'añ es t'uxtijtu púnuty myudajitup ja kutujkun. Tadu ya'uxpujkpu andakpu, tsoydyu'undúkuty es kujuunuty, es kyaj tsyu'ugudu es twingajxpáttut di'ibáty muj ja kutujkun myudajitup. ¹¹ Oy ja ánkusuty di'ibu ni'igu tmudaty ja myuk'ajtun esu kyutujkun es kudi-inumu tyadu andákpúty, kyaj tkajxpóktu mut yu'ujuty Nindsun'ajtum wyindum.

¹² Per yu tyaadu du'ambu andákpúty kyajxtup di'ibu kyaj tjaygyúkuu, du'un tmudattu jyot wyinma'añ éxtumu ujts juyujk di'ibu 'yami'in 'yajajtu es ja ja'ay ya'oogudut. Paaty du'un 'yooktut éxtumu ujts juyujkun, ¹³ ayówdup éxtum tu dya'ayowdu myugu'uguty. Ni kytatsoydyundu xu'ám kyaya'an 'yuu-

ga'andu. Es yu'u dun ayo'on tsoydyu'un ko ñaymyúkadu mut miidsuty es kyaydyu, je'eyu kyax'attu, es je'eyu mwin'uu-na'anadu miidsuty.

¹⁴Per je'eyu du'un tjantsy'ixy tjantsy'itún ja toxytyujkuty es muut pyekytyúnut, mut ko je'eyumu du'un pyekytyuna'añ. Es du'un dyajtagóy ja ja'ayuty di'ibu mbaat twin'uañ. Tyadu andákpúty naydyukpanujxudup ja di'ibátyu ja'ay kyaj tmadaty kajaa ja myubujkun. Je'eyu myeeñ'ooguty. Dios tu kyajxpékuty. ¹⁵Tadu andákpúty tu dun tyugoydyu mut ko tu tmadu'udugódyu ja Diosu ñu'u tyu'u, es ja'a pyanujxtup ja wyinma'añ ja Balán, Beoru myaank, ko tjaganaratañ ja meen ko tkamumudooy ja Dios. ¹⁶Peru Dios yajkajx ja Balangu byurru éxtumu ja'ayun, es 'yooju mut ko kyaj oy ttunáñ.

¹⁷Tu'ugu nadajñ di'ibu tu tyutsnu kyaj mbaat dyajnaxy ja tudsu, esu yoots di'ibu yu poj wojpuyukup kyaj dyaky ja tuu; jajtpu du'un nandu'unu tyadu ya'uxpajkpú andakpu, paadyu Dios pyujta'aga'anudu ma agoots it winu xuu winu tiempu. ¹⁸Pes mut ja 'yanuu xupujkun dyajtún ja naxwínudu ja'ayadyu 'yaxuk winma'añ, es dyajtu'adíky di'ibaty apénunum tmastu'uty ma jyiky'aty pyojputún. ¹⁹Tyadu andákpúty je'eyu twanda'aktu ko ja'ay wa'ats jyiky'áttut, es ku'am 'yittu pekyoty. Pes nidu'uk nidu'uk 'yane'emyadyu tadu di'ibu tu myumada'agyuty. ²⁰Ko pún tmastu'uty ja 'yaxuk'ajtun ja'agyujxm ko t'ixy'attu Nindsun'ajtum éxtumu Yajnitsókpú Jesukristu, es óknum tnijumbity es ñaygyuyákyuty mut ja 'yaxuk'ajtun, waanu o'ktáy wyu'umut kadiinam jawyíñup. ²¹Nik óxyxup ko ni na'a tkadimnijawu yu oybyu nu'u tu'u, mut ko di'ibu myudsondak yu nu'u tu'u oybyu es óknum tmastu'uty es

tnijumbijnu ja 'yaxuk'ajtun, ²²ja'a tyukpatypy éxtum jyuna'añ ja ayuk: "Yu uk ñijumbijtypy ja 'yuutsy es tje'xy", es "ja udsam ko wya'atsnuudsiiida'ay, jumbijtp es najx myo'ontstsi'iy jatugok."

Mínup jatugok ja Nindsun'ajtum

3 Mugu'ugítuty, tyadu du'un ja myumajtskpu neky di'ibu nduknija'ayudup. Ma ja jawyiimbu neky es ma tyadu myumajtskpu nandu'un nduknijáyadu es xyja'aygyúkadut yajxon. ²Jamyatstu ja xupujkun di'ibu ja Diosu kyugajxputy ñigajxtu jékyup; es nandu'un ja Nindsun'ajtum Yajnitsókpú 'yana'amun di'ibu yu 'yapóstuluty mduk'xupjukadu.

³Tim jup'ám jamyatstu ko naty tyimminannu ja Jesús, mnija'tudup yu ja'ayuty di'ibu jiky'ajttup madu 'yaxuk winma'añ esu kyuumdsojken, es yu'ujuty mdukxi'igudup miidsuty ⁴es jyuna'ana'andu: "Jesús wyandak ko myina'añ jatugok, ¿kudii? Pes, ¿ma net? Yu n'aptujk'ajtum tu 'yo'knudu, per du'uñum wye'emy tugekyu nandu'un éxtumu naty ko yu naxwínudu tsyondaky." ⁵Tyaduty ja tukxíkpúty kyaj tjaygyukuya'andu es kyaj tjamyatsa'andu ko jantsy jékyup taayumu naty tsajp esu nax, di'ibu Dios mut ja 'yayuk pyujták esu nan ñuuwimbudsámut, es dya'ity nuugujkóty, ⁶es mut ja nuu, ja ayo'onduu, Dios dyajkutugooy ja naxwínudu ja'ayuty. ⁷Peru tsajp esu nax di'ibu jaa tyam, Dios tu jyuna'añ ko yajtoyaampy ko ja'ay yajpayo'oydyut es ko naty dyajkutugoya'añ ja pekyjya'ayuty.

⁸Katu xyja'aydyugódyu mugu'ugítuty, ko mut ja Dios tuk mil jumajt kyaj jyékyuty yu'u, es ni tu'ugu xuu kyapójunuty. Mut ja Dios, ti'igy yu'u, du'un éxtum tuk xuu o éxtum

tuk mil jumajt. ⁹Kyaj tyuy'ajtnuty éxtum naaguty jyuna'andu, ko Dios jajkp tkuydyúñ yu di'ibu wyandakypy. Ja'a du'un ko xymyuma'xtujkum, es ja'a du'un yajkypy ja tiempu es ja pojpu ja'ay jyodumbíttut, es t'axájudut ja Jesús, kudiibu kyutugódyut.

¹⁰Per ja'tup ja tiempu ma myina'añ ja Nindsun'ajtum Jesukristu ko ni nga''aw-ijx ngajup'ijxum, éxtum ja ma'tspu myiñ ni jawyiin tkanigajxy. Es ma tadu tiempu yu tsajp n'ijxtugo'oyum mut tu'ugu muk pumi'imun. Yu xuu esu po'o esu mudsa'ajuty tyoyu'kta'ayut, es wyingín wyinga'at ak juun, es yu naxwíñudu es tugekyu di'ibu ja yaa yajno'kta'ayut.

¹¹Es kom du'un tugekyu kyutugoy-a'añ, du'un miidsuty byeen yajxón xy'ix-tut wi'ix mjiky'áttut wa'ats es éxtum Dios ttseky ¹²maanum xy'aw-ixtu myina'añ tadu xuu, es xytyúndut wi'ix tsojk myínut. Ma tadu xuu yajno'oga'añ es kyutugoya'añ mut ja juun di'ibu ijtp tsajwínm, es di'ibu jaa'ajtp, tugekyu jyuywyaxta'ayut ko muk tyóyut. ¹³Peru Dios tu twanda'aky xymyo'oya'anum ja jembyu tsajp esu jembyu naxwíñudu ma tugekyu yajtúnut di'ibu tuy'ajtn.

¹⁴Paaty mugu'ugítuty, maanum miits xy'awix xyjajp'ixtu ko myina'añ jyata'añ tugekyu taadu, jiky'attu éx-

tum ja Dios ttseky, wa'atsti'knu, kyaj mdsiptúndut, es ni mgapekytyúndut, es du'un kyaj ti xyjáwudut di'ibu mjatánudup ko ja'a myínut. ¹⁵Jaygyukudu, es yu Nindsun'ajtumu mya'xtujkun ko kyaj tsojk myiñ, ja'a myeepy ja tiempu es jyodumbíttut ja pojpu ja'ayuty, es yu'u yajnitso'ogaampy. Du'un nandu'un tim mnijáyudu yu nmugu'uk'ajtum Paablu mut ja kyuwi-jy'át di'ibu Dios mooyu. ¹⁶Du'un ja Paablu tkajxwiy ja ja'ayuty ma tugekyu ñeky di'ibu jyaay. Tuy'ajtnu'u ko yu'u tu tkuxja'ay naaguty di'ibu tsip njaygyujkum. Taa yu ja'ayuty di'ibu kyaj yajxón t'axájudu ja Diosu jyaaybyajtn, es kyaj ñay'aguwítsudu mut ja Diosu 'yuxpajkun, yu'ujuty kyutajtp ja Paablu 'yuxpajkun di'ibu tsip es yajjaygyúkut, du'un éxtum tkutajtu di'ibu nandu'un jaybyety ijtp ma Diosu jyaaybyajtn. Du'un dyajtudyúkudu ku'um ko Dios tyuydyuna'anudu.

¹⁷Per miits mugu'ugítuty, tu xyñi-jáwudu tugekyu tyaadu. Paaty éxkum ko tyadu du'umbu ja'ayuty mwin'uunudu es xymyastu'udut yu mjiky'ajtnu wa'at-spu es ma xymyubeky ja Dios. ¹⁸Yajmaj yajmáyudu wi'ix ni'igu oy xy'ix'áttut ja Nindsun'ajtum Yajnitsókpú Jesukristu. Muj'ajtn muut yu'u 'yítut winu xuu winu tiempu. Wa'an du'unuty.

Myutu'ukpu Neky Di'ibu Fwank Jyaay

Jesús yajkypy ja jiky'ajtun

1 Ja'ats miits nduknija'ayudap púnu naty jaayum ijtp ko kyajnumu naty ja naxwínudu tsyonda'aky, di'ibu myooy ja jiky'ajtun nidugekyu di'ibu jiky'ajtp. Ja'ats uudsuty tu n'ix tu nmadowdu es tu ndoñ tu nmátstats mudadsu ngu'ajuty. ²Tu yajnijáwu yu jiky'ajtan, es uudsuty tu n'ixtu di'ibu yu jiky'ajtan yajkypy, es tyam miits nduknijáwudu es ja'a du'un ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu. Yu'u naty ijtp mudu Dios Teety es tu kyuxe'eky mut uudsuty. ³Paadyuts miits ndukmumadya'aga'andu di'ibuts tu n'ixy es tu nmudóyuts, es nandu'un miits mdi'igyudya'aydyut mut uudsuty es mut ja Dios Teety es mut ja 'yU'unk Jesukristu. ⁴Du'un nnijáyudu es udsajtum nxondákum nidugekyu ti'igyu es jotkuda'aky.

Diosu du'un ja Jajun

⁵Tyaadu du'un ja ayuk di'ibuts ja Jesukristu xytyuk'uxpajk es ngajxwa'xyuts ma miidsuty ko yu Dios yu'u du'un ja Jajun, es ma yu'u kyaj ti agoots'ajtan. ⁶Pun juna'anum ko ti'igyu n'ijtum mut yu Dios, es ndu'uyo'oyum agoots, andákum es kyaj ndu'unum ja tuy'ajtan. ⁷Per pun tu'uyo'oyum ma ja jajun, nmudajtum ja ti'igyu'at nixim niyam esu 'yU'unk Jesukristu ñe'pyñ xyajwátsum mut tugekyu nbojpu'ajtum.

⁸Pun njuna'anum ko kyaj nbojpu-ja'ay'ajtum, naywyin'u'unum ku'am es ni ti tuy'ajtan ngamudajtum. ⁹Per pun mayajtsum ko nbekytyu'unum, Dios di'ibu tyiimpy ja tuy'ajtan, xypyojpuma'xa'anum es xyajwátsum tugekyu nbojpu'ajtum. ¹⁰Per pun juna'anum ko ngapekytyu'unum, mut

yu'u ngakupujkum ja Diosu 'yayuk es ndíjum ko andakp ja Dios ko jyuna'añ: "Yu ja'ayuty pojputuundubu tugekyu."

Kristu udsajtum xyñikajxtútum

2 Nitítaty, tyámuts miits nnijáyudu kudiibu mbekytyúndut. Per pun jaa pún pyekytyúñ, nmudajtum tu'uk di'ibu xyñikajxtútum Dios windum. Yu'u du'un ja Jesukristu di'ibu tyiimpy ja tuy'ajtan. ²Pes yu'u ku'am naydyukwindsu'ku kruuzkajxy es du'un tkumudooy ja nbojpu'ajtum. Es kyaj 'yudsajtumaty je'eyu, nandu'un tkumudooy nidugekyu ja naxwínudu ja'ayudyu pyojpu.

³¿Wi'ix mbaat nmudajtum tuy'ajtan ko n'ixy'ajtum ja Dios? Pes mudu tyaadu ko nguydyu'unum ja 'yana'amun. ⁴Mut ko di'ibu junaamp: "Uj n'ixy'ajtypyuts ja Dios", es kyaj tkuydyúñ ja Diosu 'yana'amun, tyadu ja'ay andakp es ni ti tuy'ajtan tkamudaty. ⁵Per ja ja'ay di'ibu kyuydyiimpy ja Diosu 'yana'amun, kexy ka'pxy tmudaty ja Diosu tsojkon, es du'un nnija'am ko ti'igyu n'ijtum mudu Dios. ⁶Mut ko pun njuna'anum ko nbanujxum ja Jesukristu, xypyátum es njiky'ajtum éxtumu Jesukristu jyiky'ajty.

Jembyu ana'amun

⁷Mugu'ugítaty, kyajts miits ndukni-jáyudu ana'amunu jembyu. Di'ibu nduknija'ayudap, ja'ayum nmudajtp di'ibu jawyínup mya'anmaaydyu. Tyadu jeky ana'amun, ja'ayum ja ayuk di'ibu tu xymyudowdu. ⁸Oyu du'un, tyaadu di'ibu nduknija'ayudap, yu'u tu'ugu jembyu ana'amun, es ya'ijxup ko tuy'ajtanu'u ma Kristu es nandu'un ma miidsuty, mut ko najxp ja kugoots'at es jaj tu'xnup ja tuy'ajtan.

⁹Di'ibu junaamp ko 'yity ma ja jajun es kyaj tseky ja myugu'uk, taadu ijtpum kugoots. ¹⁰Di'ibu tsyejpy ja myugu'uk, jiky'ajtp ma ja jajun, es

ni ti kyayajpekykya'ayuty. ¹¹ Per di'ibu myudsip'ajtypy ja myugu'uk, jiky'ajtp es jyudity ma wyingoodsuty, es kyaj tni-jawu ma ñejxy, mut ko ja koots'át tu ya-jjambítyuty wiints.

¹² Nitítuty, nnijáyudats miidsuty mut ko Dios tu tme'xy ja mbojpty mut yu'u-gyujxm Jesukristu. ¹³ U'unkteedyuty, nnijáyudats miits mut ko tu xy'ixy'attu Jesukristu di'ibu taayum ko naxwínudu tsyondaky. Una'kuty, nnijáyudats miits mut ko tu xymyamadá'aktu ja majku'ugópk.

Nitítuty, nnijáyudats miidsuty mut ko tu xy'ixy'attu Dios. ¹⁴ U'unkteedyuty, nnijáyudats miits mut ko tu xy'ixy'attu Jesukristu di'ibu taayum ko naxwínudu tsyondaky. Una'kuty, nnijáyudats miits mut ko yajxón tu xy'axájudu ja Diosu 'yayuk mut winu m jot. Paaty xymyadattu muk'ajtun es tu xymyamadá'aktu ja majku'ugópk.

¹⁵ Katu xytsyoktu ja naxwínudu winma'añ, mut ko yu ja'ay di'ibu tsojktup ja naxwínudu winma'añ, kyaj tsoktu ja Dios Teety. ¹⁶ Mut ko tugekyu di'ibu jaa'ajtp naxwiiñ, ko ja'ay t'uxta'aydyu di'ibu nini'x kabajk tsyejpy, ko t'ad-soktu ko tii t'ixtu es ko myuj pyaadudu ko tii tmadat t'jagyaptu, tugekyu tyadu winma'añ esu du'umbu jiky'ajtun jaa myiñ ma yu naxwínudu, es kyaj myiñ ma Dios. ¹⁷ Peru Dios yajkutugoyaampy ja naxwínudu winma'añ mut tugekyu di'ibu ja'ay adsojktup naxwínudu winma'añgyujxm, per ja ja'ay di'ibu kyuy-dyiimpy ja Diosu tsojkan, jiky'ajtp winu xuu winu tiempu.

Tuy'ajtun esu andakun

¹⁸ Nitítuty, tu jya'ty ma tyam tu'uk óknum ja oorú. Tu xymyadowdu ko myina'añ di'ibu myudsip'ajtypy ja Kristu. Pes nugoo 'yokmay'ajnu di'ibu myudsip'ajttup ja Kristu. Paadyuts nnijawu ko tu net jya'ty ja tiempu

di'ibu tim ok. ¹⁹ Tamu ja'ay di'ibu pudsuumdu ma udsuty, per kyaj yu'u t'axájudu Kristu éxtumu Yajnitsókpu. Mut kots xyñikaktu, paaty ya'ixy ko kyaj t'axájudu Kristu es nan kyaj yu'adyu nmumabujkpu'ajtam.

²⁰ Per miidsuty kyaj mdu'un'áttu, mut ko Kristu mmooyadu ja Espiritu Santu es miidsuty nidugekyu mnija'adup ja tuy'ajtun. ²¹ Nnijáyudats miits mut ko yajxón xyñijawudu ja tuy'ajtun, kyaj nnijáyudu éxtum di'ibu kyaj tnijawu. Miidsuty yajxón xyñijawudu ko ma yu tuy'ajtun, kyaj myiñ ja andakun.

²² Yu'u du'un andakp di'ibu junaamp ko yu Jesús kyaj yu'adyu Kristu. Esu taadu yu'u du'un di'ibu myudsip'ajtypy ja Kristu, pes 'yuxtijpy ja Dios Teety es ja 'yU'unk. ²³ Es di'ibu 'yuxtijpy ja Diosu 'yU'unk, nan kyaj 'yity ti'igyu mmut ja Dios Teety. Per pán 'yaxájudu ja Diosu 'yU'unk, nan ijtp ti'igyu mut ja Dios Teety.

²⁴ Miidsuty, pes jiky'attu éxtumu Jesukristu 'yuxpukun di'ibu m'axájudu extu jawyíñup. Es ko du'un xytyúnut, m'íttup ti'igyu mut ja Dios Teety es mut ja 'yU'unk. ²⁵ Es tyadu du'un di'ibu Jesukristu tu xytyukwandákum, ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

²⁶ Tuts miits nnijáyudu es mnaygywentu'átudut mudu tadu di'ibuty mwin'aunánudup. ²⁷ Per miidsuty kyaj mdugoy'ajtxudu pán mduk'expúkudup, ja'a ko Jesukristu tu mmo'oyadu yu Espiritu Santu, es yu'u mduk'expúkudup tugekyu. Es yu'u du'un ja tuy'ajtun es kyaj tmudaty ja andakun. Paaty ittu ti'igyu mut ja Kristu, éxtum yu Espiritu Santu tu mya'expúkudu.

²⁸ Pes tyamu net nitítuty, ittu ti'igyu mut ja Kristu es mnayjotmukmo'oyudut ko yu'u kyuxu'ugut jatugok, es kyaj xymyudsoydyúndut ko myínut. ²⁹ Mni-ja'adup miidsuty ko Jesukristu tyiimpy

ja tų'ajtun. Pes nijáwudu nandu'un ko di'ibu tyuundup ja tų'ajtun, yu'u du'un u'unk'ajttup ja Dios.

Diosu 'yu'unguty

3 Jaygyúkudu éxtum ja Dios Teety xyjantsysojokum es xy'u'unkniwa'anum. Es tų'ajtnu'u xy'u'unk'ajttum. Paaty kyaj xy'ixy'ajttum púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajttudup, ja'a ko kyaj t'ixy'attu ja Dios.

² Mugu'ugítuty, udsajttum xy'u'unk'ajttum ja Dios. Es kyajnum xytyuk'ijxum wi'ix n'ak'ijttum, per ko Jesukristu kyuxu'ugut, du'un n'ijttum éxtum ja Kristu, mut ko n'ixa'anum wi'ixu du'un yu'u. ³ Es nidugekyu di'ibu du'un 'yaxájudup ja Kristu éxtumu Yajnutsókpu, yu'ujuty nayyajwátsup ku'am éxtumu Jesukristu wya'adsuty.

⁴ Per di'ibu pekytyuump myudageepy ja Diosu 'yana'amun. Yu'u ja peky ko kyaju Dios ja 'yana'amun yajpaduñ. ⁵ Es mnija'adup ko Jesukristu myiñ ya naxwíñ yajpojpnitugeebyu, es kyaj yu'u tmudaty ni ti peky. ⁶ Es nidugekyu di'ibu ijttup ti'igyu mut yu'u, kyaj jyudity mut ja pojpu. Per nidugekyu di'ibu pekytyuundup, kyaj t'ixy'aty ja Kristu, es nan kyaj yu'u jya'a'átyuty. ⁷ Nitítuty, éxkum mwin'uunudu pún. Pánu Kristu ja'a'ajttup, ja'a tyiimpy ja tų'ajtun éxtum ja Kristu ku'am. ⁸ Per di'ibu pekytyuump, yu'u ja'a'ajttup ja mųku'ugópku, ja'a ko yu mųku'ugópku pyekytiimpy jawyíñup extu tyambaat. Yu Diosu 'yU'unk tu myiñ naxwíñ es dyajkutugoya'añ di'ibu ja mųku'ugópku tyiimpy.

⁹ Ni tu'uk udsajttum di'ibu Dios xy'u'unk'ajttum njiky'ajttum éxtumu pojpu tuumbu, mut ko nmudajttum ja jiky'ajttun di'ibu Dios tu xymyo'oyum es kyaj mbaat ni'igu ndu'unum ja pojpu, mut ko xy'u'unk'ajttum ja Dios. ¹⁰ Es

mudu tyaadu ñiguxe'eky púnudyu Dios u'unk'ajttup es púnuty ja mųku'ugópku u'unk'ajttup. Mut ko di'ibu jiky'ajtp axuuk es kyaj ttseky ja myugu'uk, kyaj jya'a'átyuty ja Dios.

Naydsyokum nixim niyam

¹¹ Pes di'ibu Jesukristu xytyuk'ana'amum extu jawyíñup, tyaadu du'un ko naydsyokum nixim niyam, ¹² es kyaj ndu'unum éxtum ja Kaín di'ibu ja'a'ajttup ja mųku'ugópku es dya'e'ky ja myuga'ax Abel. ¿Es ti ko dya'e'ky? Mut ko Abel jyiky'aty tų'ajtun muut es ja Kaín kyaj.

¹³ Mugu'ugítuty, katu du'uñ mwa'umudu pún mduk'ak'ajttudup púnudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajttudup. ¹⁴ Mut ko ndsojokum ja nmugu'uk'ajttum, nnija'am ko yu Dios tu xyajjugákum ma yu o'kun es tu xyajmi'inum ma yu jiky'ajttun. Di'ibu kyaj ttseky yu myugu'uk, wu'amp yu'u ma ja o'kun. ¹⁵ Di'ibu kyaj ttseky ja myugu'uk, yu'u du'un yajja'ay'o'kpu. Es miits mnija'adup ko ja yajja'ay'o'kpu kyaj tmudaty ja jiky'ajttun winu xuu winu tiempu. ¹⁶ Nnija'am di'ibu dun tsojkun'ajtp, mut ko Jesukristu dya'ijxu ko jyiky'ajttun dyajky mut udsajttumgyujxm. Es du'un xypyátum udsajttum es nyajkum ja njiky'ajttun'ajttum mut ja'agyujxm ja nmugu'uk'ajttum. ¹⁷ Pan ja pún tmudaty tjaygyepy di'ibu ndukjiky'ajttum, es t'ixy ja myugu'uk tyugoy'ajtxuty, es kyaj tpa''ayoy, ¿wi'ix mbaat tmudaty ja Diosu tsyokkun?

Amumdu'uk jot naybyujtáku ma Dios

¹⁸ Nitítuty, kyaj naydsyokum je'eyu wingu'ay agu'ay, naydsyokum éxtum mbaat ya'ixy di'ibu ndu'unum mut ja tų'ajtun. ¹⁹ Du'un nnija'am ko xyja'a'ajttum ja Dios es n'ijttum jotkujk

Dios windum ²⁰ko nbekyja'am, Dios ni'igu myújuty es kudiinam ʔdsajtum nʔot'ajt nwinma'añ'ajtam, ñija'ap yu'u tugekyu. ²¹Mugu'ugítuty, pún kyaj ti nbekyja'am, nwinguwa'kam jotkujk ja Dios, ²²es yu'u xymyo'oyum di'ibu ʔdsajtum n'amdo'om, mut ko nguydyu'unum ja 'yana'amun es ndu'unum di'ibu yu'u tsyejpy. ²³Es ja Dios tni'ana'amun es nmubajkam ja 'yU'unk Jesukristu es nnaydsyojkam nixim niyam, éxtum ja Kristu xytyuk'ana'amun. ²⁴Pún nguydyu'unum ja Diosu 'yana'amun, jiky'ajtam mut yu'u, es yu'u jyiky'aty mut ʔdsajtum. Nnija'am ko yu'u jyiky'aty ma ʔdsajtam, mut ko tu xymyo'oyum ja Espiritu Santu.

Espiritu Santu esu ka'oybyu

4 Mugu'ugítuty, jaa may ja ja'ay di'ibu nayñigaxudup ko yu'u ya'uxpuktu es ko xytyuknimi'inum ja Diosu 'yayuk. Katu miits xymyubuktu, ja'a ko taa may di'ibu andáktup, je'eyu xywyin'uu-na'anum. Ixtu yaxónu tadu 'yuxpujkan es net xymyubúktut pún tuy'ajtan ko yu'u Dios tja'a'áty.

²Du'un xyñjáwudut ko yu'u Diosu Jya'ajun tja'a'áty: nidugekyu púnuty junándup ko yu Jesús yu'adyu du'un ja Kristu, Diosu 'yU'unk di'ibu miin ya naxwiin éxtumu naxwiinudu ja'ay, ja'a myudajttup ja Diosu Jya'ajun. ³Ja di'ibu junaamp ko Kristu kyaj du'un oj myiñ, kyaj ja Espiritu Santu tmudaty, ja'a taadu myudsip'ajtypy ja Kristu. Es tu xymyadowdu miidsuty ko myina'añ di'ibu myudsip'ajtypy ja Kristu. Pes ta net ya naxwiin.

⁴Nitítuty, miidsuty Dios mja'a'ajtudup. Tu xymyamadá'aktu tadu andakputy, mut ko yu Espiritu Santu di'ibu miidsuty maut m'ittu, ni'igu yu'u myújuty es kudiinamu ka'oybyu di'ibu ja ya naxwiin.

⁵Tadu andakpu yu'u ja'a'ajtudup ja naxwiinudu winma'añ, paaty tkajxwa'xtu ja naxwiinudu winma'añ, es myudoo'ijtudu ja ja'ay di'ibu naxwiinudu winma'añ ja'a'ajtudup. ⁶Per ʔdsajtum Dios xyja'a'ajtam. Di'ibu Dios 'yijxy'ajtypy, myudoo'ijtypy ja ayuk di'ibu ngajxwa'xum. Per di'ibu kyaj Dios jya'a'átyuty, kyaj xymyudoo'ijtam. Es du'un mbaat n'uxkajpum pún myudajtypy ja Espiritu Santu di'ibu tuy'ajtan yajkypy, es pún myudajtypy ja ka'oybyu di'ibu win'u'ump.

Dios yu'u du'un ja tsojkan

⁷Mugu'ugítuty, n'oknaydsyojkan nixim niyam, mut ko yu tadu tsojkan myiñ ma Dios. Nidugekyu di'ibu myudajttup ja tsojkan, yu'u Dios u'unk'ajtudup, es 'yixy'ajttup ja Dios. ⁸Di'ibu kyaj tmudaty ja tsojkan, kyaj yu'ujuty t'ixy'attu Dios, mut ko Dios yu'u du'un ja tsojkan. ⁹Dios xytyuk'ijxum ja tsojkan ʔdsajtam ko tkejxy ja tyu'uk U'unk ya naxwiin es nmudajtam ja njiky'ajtan'ajtam mut yu'ugyujxmu 'yU'unk. ¹⁰Kyaj 'yudsajtamuty jawyiin ndsojkan ja Dios, jawyiin'ajtp yu'u oj xytsyojkan es xytyuk'ijxum mut ko xytyuknigajxum ja 'yU'unk es xyajpojpanitugo'oyum.

¹¹Mugu'ugítuty, mut ko du'un ja Dios tu xytsyojkan, nandu'un nnaydsyojkan nixim niyam. ¹²Ni na'a púnu Dios tka'ixy. Per pún nnaydsyojkan nixim niyam, Dios ijtp ma ʔdsajtam es nmudajtam ja tsojkan. ¹³Es mut ko Dios tu xymyo'oyum yu Espiritu Santu, tu xytyuk'ijxum ko yu'u 'yity mut ʔdsajtam, es ʔdsajtam n'ijtam mut yu'u. ¹⁴Es tats n'ixyuts kum es ngajxte'xyuts ko Dios Teety tkejxy ja 'yU'unk ya naxwiin éxtumu Yajnitsókp. ¹⁵Oytyim púnuty di'ibu 'yijxkajpy ko Jesús yu'u Dios 'yU'unk'átyuty, jiky'ajtp mut ja Dios es ja Dios jyiky'aty mut yu'u.

¹⁶ Es du'un nniija'am es nmubajkam ko Dios xytsyoykam. Dios yu'u du'un ja tsojkan, es pun nnyaysyoykam nixim niyam, Dios jiky'ajtp mut udsajtum, es udsajtum njiky'ajtum mut ja Dios. ¹⁷ Es ko njiky'ajtum mut ja Dios, muj máyup es kexy ka'pxy 'yítut ja ndsojkun'ajtum es ndukmu'awdajtum ko Dios xypyayo'oyum, ja'a ko n'ijtum ya naxwiin éxtum Kristu. ¹⁸ Ma jyámutu ja tsojkan, kyaj jyámutu ja tsu'kun. Di'ibu myudajtypy kexy ka'pxy ja tsojkan, yajkeky ja tsu'ugu. Ja'a ko pun ndsu'kum tii, njajptsu'kum ko xytyukkumadowa'anum di'ibu tu ndu'undugo'oyum. Ko ti ndsu'kum, kyaj kexy ka'pxy nmudajtum ja tsojkan.

¹⁹ Dios jawyini xytsyoykam udsajtum. Paaty udsajtum ndsojkun ja Dios. ²⁰ Pun ja pún jyuna'añ: "Uj ndsejpyuts ja Dios", es kyaj ttseky ja myugu'uk, andakpu taadu. Pun di'ibu kyaj ttseky ja myugu'uk di'ibu yaa 'yixypy, nan kyaj mbaat ttseky ja Dios di'ibu kyaj t'ixy. ²¹ Mut ko Dios tu xytyuk'ana'amum ko di'ibu tsyejpy ja Dios, nandu'un ttsókut ja myugu'uk.

Wi'ix ja ka'oybyu nmumadákum

5 Nidugekyu di'ibu 'yaxájup ja Jesús éxtum Kristu, yu'u du'un ja Dios u'unk'ajtudup. Ja ja'ay di'ibu tsyejpy tu'ugu u'unkteety, nandu'un ttseky yu u'unkteedyu 'yu'unguty. ² Ko ndsojkun ja Dios es nguydyu'unum ja 'yana'amun, ndsojkumu naty nandu'unu 'yu'unguty. ³ Es ko ndsojkun ja Dios, nguydyu'unumu naty yu 'yana'amun. Es kom xy'u'unk'ajtum ja Dios es ndsojkun, kyaj muk nja'am es nguydyu'unum di'ibu yu'u xytyuk'ana'amum, ⁴ mut ko nidugekyu udsajtum di'ibu xy'u'unk'ajtum ja Dios, nmumadákum es kyaj ndu'unum ja naxwiinudu winma'añ. Nmumadákum mut ko nmubajkam ko ja Jesús

yu'u Kristu, Diosu 'yU'unk. ⁵ Pánuty myubajktup ko Jesús yu'u Diosu 'yU'unk, myumadáktup es kyaj ttúndut ja naxwiinudu winma'añ.

Jesús yajnigajxy ko Dios 'yu'unk'átyuty

⁶ Ko Jesús myiin ya naxwiin, oj ya'ijxwe'emy mut ja nuu es ja ne'pyñ, kyaj jye'eyuty ja nuu, ja'a mut ja nuu es ja ne'pyñ. Es ja Espíritu Santu ku'um dyajtydyáku, es ni na'a kya'anda'aky. ⁷ Tuguuk jyam'aty tsajpótm di'ibu yajtydyujkubu tyaadu: ja Dios Teety, ja Diosu 'yU'unk esu Espíritu Santu. Es ti'igyu ja tui'ajtan di'ibu yajktup. ⁸ Es tuguuk jyaa'áty naxwiin di'ibu yajtydyujkudubu tyaadu: ja Espíritu Santu, ja nuu es ja ne'pyñ. Es ti'igyu ja tui'ajtan di'ibu yajktup. ⁹ Nmubajkam ko tnikajxpátu ja'ayuty. Per yu Diosu ñikajxpajtan kanak nipat 'yóyuty. Yu Dios tu jyuna'añ ko Jesús yu'u 'yU'unk'ajtypy. ¹⁰ Di'ibu myubejkypy ja Diosu 'yU'unk, myudajtypy jyodoty wyinma'añóty di'ibu ñikajxpejtypy ko tyuy'ajtanuty. Per di'ibu kyaj tmubeky ja Dios, du'un t'ixy éxtum 'yanda'aky ja Dios, mut ko kyaj tmubeky ja Diosu ñikajxpajtan ko jyajunán: "Jesús uj n'U'unk'ajtypy." ¹¹ Tyadu nikajxpajtan yu'u du'un: ja Dios tu xymyo'oyum ja jiky'ajtan winu xu winu tiempu, esu tyadu jiky'ajtan 'yity mut ja 'yU'unkkyujxm. ¹² Di'ibu 'yaxájup ja Jesús éxtum ja Diosu 'yU'unk, myudajtypy tyadu jiky'ajtan. Per di'ibu kyaj t'axaju Jesús éxtum ja Diosu 'yU'unk, kyaj tmudaty tyadu jiky'ajtan.

Kajxwíjun esu kajxpo'xun

¹³ Nniija'ayudapts miits di'ibu myubajktup ja Diosu 'yU'unk, es xyñijáwudet ko xymyudattu ja jiky'ajtan winu xu winu tiempu.

¹⁴ Kyaj ndsu'k nja'am ko n'amdo'om tii ja Dios, mut ko nnija'am ko ti n'amdo'om di'ibu ijtp ti'igy di'ibu yu'u tsyepjy, yu'u xymyudo'om. ¹⁵ Es mut yu'uy ko xymyudo'om, nnija'am ko xymyo'oyumu naty di'ibu n'amdo'om.

¹⁶ Pun 'yijxypy ko tu'ugu myugu'uk ttuñ ja peky di'ibu kyaj myunejxyuty ma ja o'kun, wa'an tkajxta'aky ma Dios kudiibu 'yoogut. Ja'a ko taa yu peky di'ibu munajxp ma ja o'kun, es mudu tyadu peky kyajts njuna'an es kyajxta'agut yu'ugyujxm. ¹⁷ Tugekyu axuukpu yu'u dun peky. Es taa yu peky di'ibu kyaj myunejxy ma ja o'kun.

¹⁸ Nnija'am ko di'ibu myudajtypy ja Dios éxtumu Tyety, kyaj pyekytyu-

un'adu'atsy, mut ko Diosu 'yU'unk tkwentu'aty di'ibu Dios jya'a'ajtypy, es kyaj ja majku'ugópk wi'ix tyúñuty.

¹⁹ Nnija'am udsajtum ko Dios xyja'a'ajtum esu majku'ugópk yu'u ja'a'ajtudup tugekyu di'ibátyu naxwíñudu winma'an ja'a'ajtudup.

²⁰ Es nnija'am nandu'un ko ja Diosu 'yU'unk tu myiñ es tu xymyo'oyum yu nwinma'an'ajtum es n'ixy'ajtum ja Dios. N'ijtum ti'igy mut ja Dios es mut ja 'yU'unk Jesukristu. Tyay'ajtanuty ko yu'udyu Dios, es yu'u du'un yajkypy ja jiky'ajtan winu xu winu tiempu. ²¹ Nitítuty, éxkum ko xywyindsu'ugadut di'ibu kyaj Dyios'aty.

Myumajtskpu Neky Di'ibu Fwank Jyaay

Tuy'ajtn esu tsojkn

1 Uj, mujja'ay Fwank. Nduknigajx-tuptsu tyadu neky ja Kiiryu di'ibu Dios wyin'ijx, esu 'yu'unguty di'ibuts uj njantsytsyojktup; es kyaj jye'eyuty uj, nandu'un nidugekyu di'ibu tu tni-jawudu ja tuy'ajtn. ²Ndsóktuts miits mut yu'ugyujxmu tuy'ajtn di'ibu nmu-dajtnm njodoty nwinma'añóty, es 'yity mut udsajtnm winu xuu winu tiempu. ³Wa'anu Dios Teety es ja 'yU'unk Jesukristu mgunu'xudu, es mmo'oyudu ja pa''ayo'on esu aguik'ajt jotkujk'ajtn, es ja'a muut n'ijtnm ma ja tuy'ajtn esu tsojkn.

⁴Byeenuts tu njantsyxyonda'aky kots tu nnijawu m'u'unguty jyiky'attu mut ja tuy'ajtn, du'un éxtam ja Dios Teety xytyuk'ana'amum. ⁵Es tyam, mugu'ugítu Kiiryu, nmunu'xtákyptyts ko nnaydsy-ojkm nixim niyam. Tyaadu di'ibu nduknija'ayup, kyaj yu'ujuty ja Diosu 'yana'amunu jembyu, ja'ayumu'u di'ibu n'okmudajtnmbu extu jawyíñp; ⁶esu tyaadu du'un ja tsojkn ko nguy-dyu'unum du'un éxtam jyuna'añ ja Diosu 'yana'amun. Yu'u ja ana'amun di'ibu mmudoodu extu ko xymyubujkt-sondáktn Kristu, ja'a ko nnaydsy-ojkm nixim niyam.

Win'u'ambuty

⁷Pes may jaa jyudity ja win'u'ambutyk ma tyadu naxwíñudu di'ibu kyaj t'axájudu ja Jesús ko yu'adyu Kristu, Diosu 'yU'unk di'ibu kyajx ya naxwíñ éxtamu naxwíñudu ja'ay. Di'ibu du'un andakp, yu'u du'un myudsip'ajtypy ja Kristu. ⁸Naygywentu'átudu, kadiibu tyagóyat di'ibu tu xytyundu, es du'un kexy ka'pxy myajkumádyat.

⁹Di'ibu 'yaktimnikeempy ja Jesukristu 'yuxpajkn es kyaj wye'emy mut yu 'yuxpajkn, kyaj 'yity mut ja Dios; per di'ibu 'yaxájup es tkuydyún ja Jesukristu 'yuxpajkn, ijtp mudu Dios Teety es nandu'un mudu 'yU'unk Jesukristu. ¹⁰Pun ja pún mninujxudu mya'uxpuka'anudu wiink, es kyaj yu'ujuty ja Jesukristu 'yuxpajkn, katu xykyupuktú es mya'uxpúkudut ma miits mnaymyúkudu. ¹¹Es nan katú miits xyajjotkujk'áttu ni wi'ix tsoo.

¹²Máyñumts miits nja''anuumuya'andu, per kya-jts nja'aya'añ ma tyadu neky. Nujxaambuts ku'am ma miidsuty es nmutmadya'aga'andu ku'am, es du'un kya'pxut ja nxondakun'ajtnm.

¹³Yu mmuga'ax di'ibu Dios nandu'un win'ijxu, esu 'yu'unguty, mduknigáxudu Dioskajxy.

Myuduguukpu Neki Di'ibu Fwank Jyaay

Gayu oy yajnigajxy

1 Ej mujja'ay Fwank. Nduknige-jxypyudsu tyadu neky mij, Gayu di'ibuts njantsysyejpy tuy'ajtun muut. ²Pes mugu'ugitu, n'amdeebyuts ja Dios es oy muk m'itat, du'un extam oy m'ity mwe'emy madu Dios. ³Pes xondakputs muk ko myiindu nidu'ugaty ja nmugu'uk'ajtam es xytyukmumadya'aktuts ko mij xypyadun ja tuy'ajtun. ⁴Ni tits ni'igu xykyayajxonda'aky kots nnijawu ko n'u'ungadyuts 'yittu ma ja tuy'ajtun.

⁵Mugu'ugitu, oy xytyun ko xypyuduku ja nmugu'uk'ajtam, es ni'igu punaty wiink tsoo tso'ondup. ⁶Yu'ujaty ku'am tu tmadya'aktu ma mubujkputujk naymyukudu wi'ix xytsyojktu. Es oy xytyun mut ko xypyudukudu ma tyu'uyo'oydyu, mut ko Dios tsyejpy es du'un xytyunut. ⁷Pes yu'ujaty jyadittu tmadundu Jesukristu es tkajxwa'xtu Jesukristu 'yayuk majaty ja ja'ayuty, es ni tka'axajudu pudujkun ma tadu ja'ayuty di'ibu kyaj t'axajudu Jesukristu. ⁸Paaty udsajtam xypyatam es nbudujkun, mut ko du'un muut ti'igyu nmadu'unam ja Dios.

Diótrefes esu Demetryu

⁹Du'unuts tu nnijayu ja mubujkputujk di'ibu naymyujkadup ma mij, per

jap 'yityu tadu Diótrefes di'ibu tim'ana'amaamp es kyaj tkuydyuna'an extumts nja'anuumu. ¹⁰Paaty kots nujpta'agut, net ndukmumadya'aktut nidugekyu miidsuty extumts udsuty xyñibi'tskajxudu, xyñi'oo xyñiyaaxudu mut ja andakungyujxm; es madu tyaadu kyajyum jyotkuda'aky, nan ni ja'a tka'axaju ja nmugu'uk'ajtam di'ibu nujxtap ya'uxpujkpu, es kyaj tkupeky esu wiinkpu 'yaxajjudut. Es punaty 'yaxajuyandup, 'yuxwojppudseempy tsajptugoty.

¹¹Mugu'ugitu, katu xypyadun ja axuukpu ijpajtun. Padun ja oybyu. Di'ibu oy tyiimpy, Dios ja'a'ajtap; per di'ibu tyiimpy ja axuukpu, kyaj tka'ixy'aty ja Dios.

¹²Byeen yajxon tnmadya'aktu nidugekyu ko Demetryu jyiky'aty tuy'ajtun muut. Es tuy'ajtun yu'u, mut ko jyiky'aty extam ja Dios tteky. Nandu'un udsuty nnikajxpajttuptsu tyaadu, es mij mnija'ap ko kyajts n'anda'aktu.

¹³Maynumts miits nja'anuumuya'andu, per kya-jts nja'aya'an ma tyadu neky, ¹⁴najxaambuts ku'am ma mij es nmutmadya'aga'an wingu'am agu'am.

¹⁵Dios myajjotkujk'atudup. Nmugu'uk'ajtam di'ibu yam mduknigaxudu Dioskajxy. Tunu may'ajtun, mo'oydyu ni'amuku Dioskajxy di'ibaty jap ma mij.

Neky Di'ibu Juudas Jyaay

1 Ēj Juudas, Jesukristu myaduumbu, myuga'axu Santya'aga. Nduknigajxtuatsu tyadu neky ja ja'ay di'ibu Dios Teety tu twin'ixy es tja'a''ata'añ, es di'ibu Jesukristu kyuwaampy. ² Wa'an Dios mmo'oyadu pa'ayo'on, agujk'ajt jotkujk'ajtun esu tsojkun.

Pánuty tyuk'xpujktup ja andakun

³ Mugu'ugítuty, byeenats tu njantsyt-seky nduknijayaya'andu ja nitsokun di'ibu nmudajtum. Per nja'abats ko koonumts nnijáyut es nmunu'xta'aktut es xytyúndut wi'ix kyaj pán dyajtagátsut di'ibu nmubujkam, di'ibu tugok je'eyu yajmooy ja Diosu jya'ayuty. ⁴ Ja'a ko tu ja ja'ay andakungyujxm tyúkudu mā miidsuty. Yu'u ja Diosu 'yayuk 'yandijpy di'ibu extu jékyup mā yajjaaywyu'um ko du'umbu ja'ay windugoyándup, éxtum pyaadyuty. Mut ko 'yaxukja'ay'áttu, jy-nandu ko Dios myay'ajtungyujxm nyajpojpmə'xum, es paaty mbaat nmu'indu'unam, es 'yuxtijtup ja Nindsun'ajtum Jesukristu.

⁵ Paaty miits ndukjamyatsa'andu, oy xyjanijáwudu, ko oy ja Dios tjajajpudsuumdu Ejiptu nidugekyu israelitu ja'ayuty, óknam dyajkutugooy di'ibu majaty kyaj tmubujktu. ⁶ Es nija'ajuty ja anklus di'ibu kyaj tmumudooy ja Dios, es tmastuty ja tyuunk di'ibu Dios mooyu, Dios myudajtypy tsimy mā koots it es ttukkumudowa'añ ko ttpayo'oyut. ⁷ Nandu'un jyajtu Sodomu esu Gomorra mut ja wiingátypy kajpn di'ibu myuwingon'ajtypy. Tadu ja'ayuty naygyu'uyajkudu es myu'indúndut, es ttúndut di'ibu kyaj jyapaadyuty ttúndut. Paaty ja Dios dyajkudáky ja junya'ank tsajpótm es dyajtooydyaay tugekyu ja kajpn. Es du'un ja Dios xytyuk'ijxum wi'ix ttuydyuna'añ ja pekyjya'ayuty.

⁸ Per oy tjatimnijáwudu tugekyu tyaadu, nandu'unu tadu andakpu dya''axuugadu kyu'um nini'xuty es t'uxtijtu ja Diosu kyutujkun, es extu wyingajxpajttup púnuty ijtup jam tsajpótm. ⁹ Per extu yu arkanklus Migel kyaj du'un t'ooy ja majku'ugópk ko dyajtsiptáktu mut ko tjajajnujxáñ ja Moisesu nini'x, je'eyu t'anmaay: "Wa'an ja Nindsun'ajtum mwin'ooyuty." ¹⁰ Peru tadu andákpudy ni'o'odup di'ibu kyaj tnijáwudu. Du'un yu'ujuty éxtumu ujts juyujk, kyaj jyaygyúkudu es ñayyajtugóyudu.

¹¹ Puroobuty yu'ul, mut ko t'uxtijtu ja tui'ajtun es tpadundu ja kyu'um winma'añ éxtumu Kaín. Kyaj ttundu di'ibu Dios tsyejpy, mut ko myeeñ'ooguty éxtumu Balán, es éxtumu Koree, du'un 'yooktut ja'agyujxm ko tnibadu'uktu ja Dios. ¹² Ko mnaymyúkudu es mgay m'uuktu Dios tsyoykungyujxm, tyadu andákpudy tyúkudu mā miidsuty, es ni kyatsoydyundu es xymyutkay xymyut'uuktu. Du'un yu'ujuty éxtumu borreegu kwentu'ajtpu di'ibu naygywentu'ajtup ku'um, éxtumu yoots di'ibu kyaj tmudaty ja tuu es yajnejxyuty ja poj, du'un yu'ujuty éxtumu je'xykyépyun di'ibu kyaj tyuump'áty, éxtum tu'ugu kepy di'ibu tu tyutsnu mudu ñi'aats ñigoxy. ¹³ Tadu andákpudy, yu'u myunujxtup ja jiky'ajtunu axuukpu extu mbaat yajtsoydyúnudu. Du'un yu'ujuty éxtumu jikymyejyñ ñikapy es dyajpudsémy ja axuukpu mejyñbyu'aay, es nandu'un éxtumu mudsa'ada'atsy ko ñaxy tsajwínm ko tye'xy muk es waanu 'yity, ta pyi'itsy, esu du'unu tadu andákpudy wyu'umdu muk agootstuuy winu xuu winu tiempu.

¹⁴ Yu'adyu danu tyaaduty di'ibu tim jékyup myadyak ja Enok, ja Adanu 'yok myujuxtujk naska'axubu. Du'un

jyūnān ja Enok: "N'ijxuts ja Nindsun'ajtm ko myiñ mut kanak milu 'yánklusuty, ¹⁵es tpayo'oyut nidugekyu ja ja'ay es tkumudówt ja axuk ja'ayuty di'ibu tu ttundu tugekyu axuukpu, es mut ko nandu'an mut ja axuk ayuk tu tkajxpaattu ja Dios." ¹⁶Esu tyadu andákputy myu'u'undup ja Dios esu wiingátypyu, ni na'a kyajotkuda'aky mut ja di'ibu myudajttup. Ja'a tyuundup di'ibu yu'u ku'am tsyojktup, kyulawak'attu es ñayyajmujpajta'aga'anudu, es oy myadya'aktu mut ja wiinkpu ja'ayuty ko ti ttsoktu di'ibu ku'am tyuk'oy'attup.

Kajxwíjun mut ja mubujkputy

¹⁷Per miits mugu'ugítuty, jamyatstu wi'ixu Nindsun'ajtm Jesukristu 'yapóstuluty xytyukmumadyákum. ¹⁸Du'an jyūnandu: "Ja tiempu di'ibu tim okpu jaa'ataamp ja ja'ay di'ibu tyukxi'igaampy ja Diosu 'yuxpujkun es jyiky'ata'añ éxtum yu'u ja 'yaxuk winma'añ." ¹⁹Tyaadu du'umbu ja'ay yu'u yajnaywya'xup ja nmugu'uk'ajtm es jyiky'attu éxtum ja ñini'x kyubajk ttsoktu, es kyaj tmudattu ja Diosu Jya'ajun.

²⁰Per miits mugu'ugítuty, yajmujwiin yajkajaaju mmubujkun nixim niyam, es kajxta'aktu éxtum ja Espíritu Santu mnu'umo'oy mdu'umo'oyudu. ²¹Naymyudátudu mut ja Diosu tsyojkun es jujp'ixtu ko myina'añ ja Nindsun'ajtm Jesukristu, ko mut ja pya'ayo'on xymyo'oya'anum ja jiky'ajtm winu xuu winu tiempu.

²²Pa''ayowdu pánuty kyaj oy tni-jáwudu ti ja Dios tsyejpy. ²³Di'ibu tuu dun timnayajtugoyánunup, yajtso'ok éxtum jyawu xyjuuty jūnóty; esu wiingátypyu pa''ayow es yajtso'ok, per éxkum mya''axuugudu mut ja 'yaxuk jiky'ajtm.

²⁴Ja nYajnitsokpu'ajtm, ja Diosu tu'ukpu di'ibu myudajtypy ja muk'ajtm es kudiiu mbekykya'adut es myajkuxu'ugudut wa'ats Dios wyindum mā ja myuj'ajtm, es mut ni'igu xondakun, ²⁵wa'an ja'a tmudattu ja muj'ajtm, muk'ajtm, es ja kutujkun. Du'an 'yijty Nindsun'ajtm Jesukristukyujxm mā kyajnumu naty tsyonda'aky ja naxwíñudu, tyamu du'an 'yity, es winu xuu winu tiempu du'uñum 'yítut. Wa'an du'anuty.

Di'ibu Dios Myooy Ja Jesukristu Es Ttuknijáwudut Ja Myuduumbuty

1 Di'ibuts nguxjaapy mā tyadu neky, yu'u di'ibu Dios myooy ja Jesukristu es ttuknijáwudut ja myuduumbuty di'ibu tsojkup es tsojk tyuna'añ jyata'añuty. Jesukristu tkejxy nidu'ugu 'yanklus mā uj, Fwank, Jesukristu myuduumba, es tuts xytyuknijawu tugekyu tyadu. ²Paaty mā tyadu neky nnikajxpétyuts ko tyu'ajtanuty di'ibuts n'ijx nmudoo, ko yu'u ja Diosu 'yayuk es di'ibu Jesukristu xytyuk'ijx xytyuknija'ajuts.

³Dios kunu'xudup di'ibuty kyajxtup, es kunu'xudup nandu'un di'ibu myudeepy ja myadya'agy tyadu ayuk, es tmubéktut es tkuydyúndut di'ibu ijtp yaa kuxja'ay, mut ko tu wyingón ja tiempu mā tyuna'añ jyata'añuty.

Fwank tnijayu ja mubujkputujk nijuxtujk pekypyu

⁴Uj Fwank. Nnijáyuts yu mubujkputy di'ibu naymyujkudup mā juxtujkpu kajpn Asyu ñaaxóty. Wa'an ja Dios mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtan, ja Dios di'ibu ijtp, du'uñum 'yity, es du'uñum 'yita'añ. Nandu'un mgunu'xudut ja Espíritu Santu es mmo'oyudut ja agujk'ajt jotkujk'ajtan, ja Espíritu Santu di'ibu ijtp mā uñaybyajn mā Dios yajkutíky, es tuñ juxtujk naxu tuunk. ⁵Es nandu'un ja Jesukristu, di'ibu ñikajxpejtypy ja tuy'ajtan, mgunu'xudut es mmo'oyudut ja agujk'ajt jotkujk'ajtan, di'ibu jawyiin jikypyujk ko 'ye'ky, es tyam yajkutíky mā nidugekyu naxwíñudu ja'ayudyu ryey. Jesukristu xytsyojkum, tu xyajwátsum ja nbojp'u'ajtan mut ja ñe'pyñ, ⁶es tu xypyujtákm yajkutujkpu

es teedyuty, es nmadu'unum ja Dios Teety. ¡N'ok'awdajtum ja Jesukristu di'ibu winu xuu winu tiempu tmudaty ja muj'ajtan esu muk'ajtan! Wa'an du'unuty.

⁷Ixtu, Kristu miimp yoodsóty. Nidugekyu naxwíñudu ja'ay t'íxtut, es extu ja'ajuty di'ibáty yajkruuzpajtudu; es nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty jy'u'y yá'axtut ko t'íxtut. Es du'un jyata'añ. Wa'an du'unuty.

⁸Nindsun'ajtan Dios, di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy, yu'u du'un ja-naamp: "Ujtsu du'un éxtum ja A es éxtum ja Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu, di'ibu ijtp, du'uñum 'yity, es du'uñum 'yita'añ."

Fwank t'ixy ja Kristu

⁹Uj Fwank, mmumubujkputy. Mut yu'ugyujxmu Jesús uj n'ityuts mut miidsuty mā Diosu kyutujkun, ayo'on es ma'xtujkun. Tuts xyjapujta'aktu éxtumu tsimyjya'ay ya mā islu di'ibu xyu'ajtypy Patmus, mut ko ngajxwa'xyuts ja Diosu 'yayuk es nnigajxy nnimadya'agyuts ja Kristu. ¹⁰Mā tu'ugu domingu xuu ja Espíritu Santu xñigudákuts. Nétuts nmudooy éxtum pán muk kyajxy n'uxku'uyuts mut tu'ugu ayuk, du'un éxtum ya'axy ja trompetu, ¹¹es xy'anmaayuts:

—Kuxja'ay nekykyujxm di'ibu m'ijxypy, es tuknigaxu tadu neky ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup mā tyadu juxtujkpu kajpn: Éfesu, Esmirna, Pérgamu, Tyatiiru, Sardus, Filadelfyu esu Laodiseeu.

¹²Nwa'kumbijtyuts es n'ixa'añuts púndsu dun xymyugajxp. Nétuts n'ijxy juxtujku oorú kandaleeru, ¹³es kujk'aay mā tadu kandaleeru, n'ijxyuts kyuxe'eky éxtum tu'ugu yedyujk, es ñaywyítxuty yeñ, extu tekyjyujp'ambaat, es tmudaty tu'ugu 'yooru kaatswywun di'ibu jantsy muju 'yok. ¹⁴Yu wyaay poop éxtumu

lanu pooppu, es éxtumu tsajp'e'pyky, esu wyiin du'un kyuxe'eky éxtumu junya'angun. ¹⁵Yu tyeky jantsy tu'xp, éxtumu bronsu ko muk 'yambeky; esu kyajxy jantsy muk, éxtum 'yuutsy pyumimy ja muj nuudax. ¹⁶Ma yu 'yaga'aŋgyu'u tmdaty juxtujku mdsə'a, esu wyiin jyujp tu'xp éxtum ko tye'xy ja xuu mut winu myujaa. Es ma 'yaa pyudsemy éxtum tu'ugu espaadu jujpki'pyñ es majtsku 'yaa.

¹⁷Kots n'ijxy, ngudaayats tyeky'ujxy éxtumu o'kpu. Es yu'u tyunikooñts ja 'yaga'aŋgyu'u, es xy'anmaayats:

—Katu mdsu'ugu. Ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu. ¹⁸Ujtsu du'un di'ibu jiky'ajtp. Tuts n'ok'o'kpu, nétats njikypyejky, es njiky'átyuts winu xuu winu tiempu, es nmudajtypyuts ja kutujkun esuts nyajjikypyúkut ja o'kputy. ¹⁹Kuxja'ay di'ibu tu xy'ixy, di'ibu jaa tyam, es di'ibu ya'ixaamp óknm. ²⁰Yu'u du'un 'yandijpy ja ayu'udsyu winma'añ, ja juxtujkpu mdsə'a di'ibu tu xy'ixy madsu n'aga'aŋgyu'u es ja juxtujkpu oorū kandaleeru. Ja juxtujkpu mdsə'a ja'a 'yandijpy ja juxtujkpu n'ayuk kajxwa'xputs ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu, esu juxtujkpu kandaleeru ja'a 'yandijpy ja mubujkputy di'ibu naymyújkudup ma juxtujkpu kajpn.

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Éfesu

2'Du'un xyñijáyut yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu jam Éfesu. "Du'un jyuna'añ di'ibu myudajtypy juxtujku mdsə'a 'yaga'aŋgyu'ujóty es jyudity kujk'aay ma tadu juxtujkpu oorū kandaleeru: ²Uj nnija'abuts di'ibu mduundup, wi'ix mmuktundu, es ja ma'xtujkun di'ibu mmudajttup. Es nnija'abuts ko kyaj mbaat xymyuma'xtúktu ja axuk ja'ayuty. Nan

nnija'abuts ko tu xywyinma'añ'ixtu di'ibu nugoobu ñayñigajxadu ko yu'u 'yapóstuluty, es tu xyajnidu'xtu ko yu'udyu andákpudy. ³Tu xymyudánadu es xytyuknaxtu ja ayo'on mut ujtskyujxm, es ni tu mgatsipka'axtu. ⁴Per ma miidsuty tam tits nga'oyjya'ap, yu'u ko kyaj xy'oknakytsyojknaduts éxtum jawyíñup. ⁵Jamyatsta éxtum tuuyup xytsyojktats es yajxónuts xymyuduundu. Yajjambítta mjoyt es jiky'attu jatugok éxtumu naty jawyiin. Pun kyaj mjodumbittu, nninujxtap es nbujkudut ja mgandaleeru ma 'yity. ⁶Oyu du'un xytyundu ko xykyatsoktu ja nikoláytadyu 'yaxuk jiky'ajtun, mut ko uj nandu'un n'axuk'ijxpyuts. ⁷Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espírítu Santu 'yanmaaydyubu tadu mubujkputujk ma ñaymyúkudu. Pén madakp, tyaadu nmo'oyuups es tju'xut ja ujts tuump di'ibu yajjiky'ajtp es tsajpótm 'yity."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Esmirnu

⁸Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp ma yu mubujkputujk ñaymyúkudu jam Esmirnu: "Du'un jyuna'añ yu jawyiimbu esu tim okpu, di'ibu ok'o'kpu es net jyikypyejky. ⁹Uj nnija'abuts ko m'ayoodup. Per jotkujkudu mut ko Dios mdsókudu es mbudúkudu. Es nnija'abuts ko nugoo mni'ow mniyaaxadu di'ibáty naydyjfadup ko 'yisraelítuty, di'ibu sitay je'eyu ko myujku'umudúndu. ¹⁰Katu mdsu'ugudu mut ko m'ayowa'andu. Yu muijku'ugópk yu'u wyinma'añ myo'oyaampy ja myuduumbuty es mbujta'aga'añuty pujxndugóty miidsuty nidu'uguty, es waanu tiempu mya'ayowa'añuty muk, es du'un xymyastu'uttat ja mmubujkunuty. Yajti'igyadu mjoyt mwinma'añuty extu o'kunbyaaty, es

ujts miits nmo'oydyup yu jiky'ajtn winu xuu winu tiempu. ¹¹Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyukudu di'ibu 'yanmaaydyup ja Espiritu Santu tadu mubujkputy di'ibu naymyujukudup: Pún madakp, kyaj ja'a pyaadudut ja ayo'on di'ibu du'an éxtumu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Pérgamu

¹²Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp ma ja mubujkputy ñaymyúkudu jam Pérgamu: "Du'un jyuna'añ di'ibu myudajtypy ja espaadu jujpki'pymbyu es majtsku 'yaa: ¹³Uj nnija'abuts ko mdsuunudu ma ja Satanás 'yane'emy. Es nan nnija'abuts kots miits xypyanujxtu amumdu'uk jot, es kyajts xymyastu'uttu oy tjaya'o'ktu ja n'ayuk kajxwa'xpu Antipus ma miidsuty, jap ma ja Satanás tsyuuu. ¹⁴Per ma miidsuty tam tits nga'oyjya'ap, mut ko tam ñaymyíkyuty mut miidsuty di'ibu pyanujxtup ja Balamu 'yuxpukun. Tadu Balán yu'u wyinma'añmyooy ja Balak wi'ix dyajpekytyúnut ja israelítuty, ttuktsu'tsta ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugu ja agojwinnáxuty, es myu'induundu. ¹⁵Njuna'añudsu du'unu tyaadu mut ko ma miidsuty, ta di'ibu pyanujxtup ja nikoláytadyu 'yuxpukun, mut ko uj nandu'un n'axuk'ijxpyuts. ¹⁶Paaty jodumbittu. Pún kudii, nujxupts es nyajkutagóyuptsu tadu axuk ja'ayuty mut ja espaadu di'ibu pudsuump madsu n'aa. ¹⁷Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyukudu di'ibu ja Espiritu Santu 'yanmaaydyup ja mubujkputy di'ibu naymyujukudup: Pún madakp, ndukju'xupts ja ayu'udsyubu manaa. Es nandu'un nmo'oyupts tu'ugu poop tsaa di'ibu myudajtypy kuxja'ay yu xyuu jembyu di'ibu ni pún tkanijawu, ja'ayu ñija'ap di'ibuts nmeepy."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Tyatiiru

¹⁸Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu jam Tyatiiru: "Du'un jyuna'añ ja Diosu 'yU'unk di'ibu myudajtypy ja wyiin éxtumu janya'angun, esu tyeky du'an éxtum ja bronsu di'ibu jantsy tu'xp: ¹⁹Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Nnija'abuts ja mdsokunuty, yu mmubujkunuty, yu mma'xtujkunuty, es wi'ixu Dios xymyundudu. Es nnija'abuts ko tyam xytyundu oy waanu ni'igu kudiinam jawyíñup. ²⁰Per mdugooydyup mut ko xyña'ixtu tadu toxytyujk Jezabel di'ibu nayñigajxup ko yu'u Diosu 'yayuk tkajxwa'xu, per je'eyu 'yanda'aky es twin'uundu ja di'ibuts xymyuduundup, es myu'indúndut es nan tju'xtut ja di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáxuty. ²¹Uj tats njamo'oyu tiempu esxyup yu'u tu jyodumbity, esxyup tu dyajtagátsy ja wyinma'añ. Per kyajpu du'un tu ttuna'añ, kyaj tu tmastu'uty ja mu'induunk. ²²Ja'agyujxm ko kyaj tmastu'uty ja pekytyu'unun, ujtsuts nyajka'ap tu'ugu pa'am es 'yayówat muk, nandu'un 'yayówat pánuty muut pyekytyundu pún kyaj tmastu'uttu ja pyekytyu'unun. ²³Es nya'oogupts ja Jezabelu 'yu'unguty, es du'an nduknijáwaduts nidagekyu mubujkputujkuty kots uj n'ixy'aty ja jyot wyinma'añuty, es nidu'uk nidu'uk miits nduydyúndut o ngumádydyut éxtum mbaadudu. ²⁴Per miidsuty nija'ajuty di'ibu ak'ijttup Tyatiiru di'ibu kyaj tpanujxtu tadu axuk xupjukun es ni tkanijáwudu di'ibuty yu'ujuty tyijtp yu Satanasu 'yuxpukunu ayu'udsyubu, kyaj nnakymyo'oyuty wiinkpu ana'amun, ²⁵je'eyu ko xykywentu'áttut di'ibu mmudajttup extu kots uj

njumbítut. ²⁶Pán madakp es ttuñ di'ibuts uj ndsejpy, nmo'oyuyps uj ja kutujkun es 'yana'amut ma tugekyu ja naxwínadu, ²⁷es du'un 'yana'amut éxtum ko ja naxtu'ts yajtukwépy ja pujxndajk, es tyukpu'uju, du'un éxtumu nDeedyuts tu xymyo'oy esuts nyajkutúkat. ²⁸Nandu'un nmo'oyup ja jayxyuu. ²⁹Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmaaydyup ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Sardus

3 Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijpg ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu jam Sardus: "Du'un jyuna'añ di'ibu myudajtypy ja juxtujku mudsa'a es ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tuunk: Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Oy miits mjajiky'attá, du'un m'ittu éxtum eekypyun. ²Paaty wijtu es muk tundu ja mjot, mo'oydyu muk'ajtun di'ibu akwu'umpnum, di'ibu jawaanu kya'o'knu, ja'a ko tats n'ixy es kyaj tyim'óyuty di'ibu mduundup Dios windum. ³Jamyatstu ja oybyu n'uxpujkanuts di'ibu m'axaju. Kuydyundu es yajtugátstu mwinma'añuty es mjiky'áttut. Pán kyajpu du'un xytyundu, najxupts ti'in, éxtum tu'ugu ma'tspu, ma ni xykya"awíxyudsu naty. ⁴Per jap Sardus tap naagadyu ja'ay di'ibuts situy taayumts xymyuduundup amumdu'uk jot. Yu'u tyaaduty jyudíttut mut uj poop witxu, mut ko du'un ñitákudu. ⁵Pán madakp, nan ndukpuja'agupts ja poop wit, es kyajtsu xyuu njo'tsut ma 'yity kuxja'ay nekykuyjy ja xyuu'uty pánuty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu. Ni'iguts n'axájut éxtumdsu nja'ajun madsu nDeety 'yity mut ja 'yánklusuty. ⁶Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu

di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmaaydyup ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkputujk jap Filadelfyu

⁷Nijayu nandu'un ja n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijpg ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu jam Filadelfyu: "Du'un jyuna'añ di'ibu ni madsu pyojpu, di'ibu ja Tuy'ajtun es di'ibu myudajtypy ja rey Davitu 'yawatsn; es ko dya"awa'atsy tii, ni pán mbaat tkaya"adiky; es ko ti dya"adiky, ni pán mbaat tkaya"awa'atsy. ⁸Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Tats mbujta'aky tu'ugu tujk aa awa'ats ma miidsuty, di'ibu ni pán mbaat tkaya"adiky. Oy nugoo xykyamudajtpu mujaa, tu xykyuydyundu ja n'ayúkuts es kyajts tu xy'uxtijy. ⁹Ja muk'u'ugópuk muduumbuty, tadu andákpudy di'ibu nayñigajxadup ko yu'u 'yisraelítuty, per nugoo je'eyu 'yanda'akta, nyajkoxtánadupts mdeky'ujxy, es du'un tnijáwudut ko tats uj miits ndsoktu. ¹⁰Tu xykyuydyúnduts ja n'ana'amun ko tu xymyudattu ja ma'xtujkun, es mada tyáadu ujtsuts mij nguwa'anup ko naty myiñ ja ayo'on di'ibu mináamp ma tugekyu naxwínadu, es yajtukkumadowa'añ di'ibu jiky'ajttup naxwiiñ. ¹¹Uj mínupts tsojk. Mudattu mwinma'añóty es padundu ja n'uxpujkanuts di'ibu tu xy'axájudu, kudiibu pán mbujkudut yu mmay'aty. ¹²Pán madakp, nbujta'agupts uj es 'yítut éxtum tu'ugu pilaar madsu nDiosu tyujk. Jap wyu'umut winu xuu winu tiempu. Ni pán tkayajjuga'agut. Nguxja'ayuputs ma ja madákpudy ja nDiósudsu xyuu. Es nan nguxja'ayuduts ja nDiósudsu kyajpn xuu, ja jembyu Jerusalén di'ibu kudakp tsajpótm. Es nan nguxja'ayaambyuts yu jembyu nxuuts. ¹³Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espíritu Santu

'yanmaaydyup ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup."

**Ayuk yajtuknigéxy ja
mubujkputujk jap Laodiseeu**

¹⁴Nijayu nandu'un ja n'ayuk kajxwa'xputs di'ibu ijtp ma ja mubujkputujk ñaymyúkudu jam Laodiseeu: "Di'ibu du'uñum 'yity éxtum jaayam es di'ibu ñigajxypy es ttuñ ja tuy'ajtun, yu'u du'un di'ibu yajtsone'k yajtsondák tugekyu di'ibu Dios yajkoj, es du'un jyuna'añ: ¹⁵Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Tim tuy'ajtun ja'a du'un ko je'eyu mjokx'attu. Ni mgatutsn'attu es ni mga'an'attu. Ndsejpyuts es mdutsn'áttut o m'an'áttut. ¹⁶Kom je'eyu mjokx'attu, paaty n'ok'uxtijtu éxtum ja ja'ay ya'uudsuty di'ibu kyaj jyot tkupeky. Mudu tyaadu, ja'ats n'andijpy ko ni xykyadimtsóktuts es ni xykyadimtuk'ak'áttuts. Kyajts miits xymyutnaymyaayubu'áttu es ni xykyamudsip'áttuts, es kyajtsu du'umbu ndseky di'ibu du'un. ¹⁷Miits mjanándup: Mukja'ayudyuts uudsuty, kyajts ti xtyugoy'ajtxudu, extu nani'iguts nmudáttuts. N'anmaaydyupts miidsuty: Dios m'ijxudup éxtum tu'ugu muk ayoobu ja'ayun, es éxtumu niwa'ats uxwa'atspun, es éxtumu wiints. ¹⁸Paaty n'uwijy ngajxwiji esuts xyñimínduduts es xyjúdyut ja wa'ats oorú, es du'un situy mmukja'ay'áttut. Es nandu'un ma ujun min xyjuydyu mwitu pooppu, es mnaywyítxudut, kudiibu m'íttut niwa'ats uxwa'ats. Es nan ma ujun mmínut es xyjúdyut yu mwiindsooy, es du'un mbaat yajxón m'íxtut. ¹⁹N'oodupts es njujwijtsumbijttupts nidugekyu di'ibuts ndsejpy. Paaty jodumbittu es mut winu mjot xykyudyúndut di'ibuts miits n'anmaaydyup. ²⁰Madowdu, tyáputs tujk agu'ay ngugajxu. Pún pún myudeebyuts ja n'ayuk es

dya'awa'adsut ja tyujk aa, tákubuts es n'ítuduts mut yu'u, es ti'igyuys ngáyut. ²¹Pán madakp, nya'u'uñupts ti'igyu ma uj, es muut nyajkutúkuduts, du'un éxtumts uj nmamadaky ja pojpu es uñaaybyuts ti'igyu madsu nDeedyuts, es nyajkutíkyuts mut yu'u. ²²Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmaaydyup ja mubujkputy di'ibu naymyujkudup."

Wi'ixu Dios yajwindsu'ugu tsajpótm

4 Es óknum n'ijxyuts tu'ugu tujk aa awa'ats tsajpótm. Es xymyugajxyuts jatugok ja di'ibu myudajtypy ja 'yayuk éxtumu trompetu, es xy'anmaayuts:

—Ku't ja yam, es nduk'íxut di'ibu koonum tyuna'añ jyata'añuty óknum.

²Netyu ja Espíritu Santu xymyunejxyuts tsajpótm. Es jámut n'ijxy tu'uk 'yu'uñu ma 'yuñaaybyajn. ³Yu wyiin jyujp tye'xy éxtum ko tye'xy ja oybyu tsaa di'ibu xyu'ajtypy jaspe es kornalinu. Es jamu natyu i'tsy juwudity ma ja 'yuñaaybyajn, es jyantsytye'xy, éxtum tu'ugu tsuxk jajun es éxtum tye'xy ja oybyu tsaa di'ibu xyu'ajtypy esmeraldu. ⁴Es n'ijxyuts ma ja uñaaybyajn juwudity i'px majtáxku uñaaybyajn ma 'yu'uñudu es yajkutíky i'px majtáxku mujja'aydyujk, ak poobwítxu es mut ja 'yooru koronu kyubajkkujxm. ⁵Esu uñaaybyajn di'ibu itkiky pyudsemy ja anaa júdsuk. Es wyindum tyoy éxtum juxtujku tsinwaty, di'ibu 'yandijpy ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tuunk. ⁶Esu uñaaybyajn di'ibu itkiky, nan jam tu'uk éxtumu jikymeyeyñ, yajtuk'ijxnajxp éxtumu viidru. Es windujp uxku'p es pyu'aaybyu'aay 'yity nimajtáxku jiky'ajtpu di'ibu windiky ja ñini'x mut ja wiin. ⁷Tu'uk ja jawyiimbu kyuxe'eky éxtumu kaa, ja myumajtskpu kyuxe'eky éxtumu tooru, ja myudugaukpu du'un tmudaty éxtumu ja'ayu wyiin

jiyupun, es ja myumajtaxkpu kyaxe'eky éxtum witsnun kyaagudíty. ⁸Tyadu nimajtaxkpu jiky'ajtputy nidu'uk nidu'uk tmudaty ja kyakn tudujk. Esu kyakn nikujxy kyaknbatku'uy tmudaty ja wiin. Es xuuñ koots du'uñum jyuna'andu:

Nugoo 'yokwa'ats'ajnu yu
Nindsun'ajtum Dios,

di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy,
di'ibu du'uñum ijt, di'ibu ijt es
du'uñum 'yita'añ.

⁹Es tugok tugoku tadu nimajtaxkpu jiky'ajtputy t'awdattu es twindsu'ugudu es tja'aygyuda'aktu di'ibu uñaapy tsunaapy uñaaybyajnoty ma yajkutíky, es jyiky'aty winu xuu winu tiempu, ¹⁰net ja i'px majtaxkpu mujja'aydyujk twingox-tánudu di'ibu uñaapy tsunaapy uñaaybyajnoty, es t'awdattu di'ibu jiky'ajtp winu xuu winu tiempu, es tpujta'aktu ja kyoronu uñaaybyajn windum, es jyuna'andu:

¹¹Nindsun'ajtum Dios,
mijtsu du'un mbátup es xy'axájut
ja muj'ajtan, windsu'kun esu muk'ajtan,
mut ko mijtsu du'un tu xyajkojta'ay
tugekyu di'ibu ijt,
es mgu'umdsojkungyujxm mij xya'ity es
xyajkojy.

Neky di'ibu winjaye windujp uxku'p, es ja Borreegu'unk

5 Nétats n'ijxy ma Diosu 'yaga'añ-gyu'u tuk pityu neky di'ibu winjaye windujp uxku'p, es juxtujku seyu. ²Net tu'ugu muk anklus kyajxkéky:

—¿Pún pákup es dyajjunákut ja seyu es dya'awa'adsudu tyadu neky?

³Per ni tsajpótm, ni naxwiin es ni nax patku'p kyajáputy pún mbaat dya'awa'adsyu tadu neky, es ni mbaat tka'ixtu. ⁴Nétats uj njantsytyujku jibyu, ja'a ko kyaju naty pún yajpaaty pún pákup es dya'awa'adsut ja neky es t'ixut wi'ix jyuna'añ. ⁵Net

tu'uk ja ni'i'px majtaxkpu mujja'aydyujk xy'anmaayats:

—Katu mju'ay. Yu Judaa tyuump 'yaats di'ibu yajtijp Kaa, di'ibu nandu'un tuump'ajt aats'ajtp ja rey Davit, yu'u tu myada'aky. Yu'u mbaat dya'awa'adsyu tadu nekypyity es dyajjunákut ja juxtujkpu seyu.

⁶Nétats n'ijxy kujk'am ma ja ni'i'px majtaxkpu mujja'aydyujk es ma ja nimajtaxkpu jiky'ajtputy di'ibu ijtup ma Dios yajkutíky wyindum, es n'ijxyats tu'ugu Borreegu'unk tyanu di'ibu kuxu'kp éxtum tu 'yokwindsu'kun'ajtpu. Es tmudaty yu Borreegu'unk juxtujku wyaj es juxtujku wyiin. Es ja juxtujkpu wyiin, yu'u 'yandijpy ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tu-unk es di'ibu Dios tu tkexy ma tugekyu naxwínudu. ⁷Tadu Borreegu'unk yu'u oj ñejxy es t'axaju ja neky di'ibu naty ja Dios myudajtypy ma ja 'yaga'añgyu'u. ⁸Es ko t'axaju ja neky, ja nimajtaxkpu jiky'ajtputy es ja ni'i'px majtaxkpu mujja'aydyujk ñaygyoxtonaaydyáku Borreegu'unk wyindum. Nidu'uk nidu'ugu mujja'aydyujk tmudattu arpu esu oorú tsim ujts mudu poom, di'ibu 'yandijpy ja Diosu jya'ayudyu kyajxtákun, ⁹es t'awdu tyadu jembyu uy:

Mijtsu du'un mbátup es xy'axájut tyadu
neky es xyajjunákut ja juxtujkpu
seyu.

Paaty mut ko tu mnejxy windsu'kun,
es mut ja mne'pyñ xyjuuy
éxtum ja Diosu jya'ayuty,
púnuty jiky'ajttu ma maygyajpn, ma wi-
inkpu may ayuk kajxputy, es ma
mayñaxwínudu.

¹⁰Tu xypyujta'aktu yajkutujkputy esu teedyuty,
es tmudúndut ja Dios es yajkutúktut
naxwiin.

¹¹Nétats n'ijxy kanak miyongu áklusuty juwudity ma ja i'px majtaxkpu mujja'aydyujk, es ja

nimajtaxkpu jiky'ajtputy, es ma di'ibu uñaapy tsunaapy uñaaybyajnoty, ¹² es jyuna'andu muk:

Yu Borreegu'unk di'ibu tu ñejxy windsu'kun,

pátup winu xuu winu tiempu t'axájut ja kutujkun,

muj'ajtan, wiy'ajtan, muk'ajtan, windsu'kun, oy'ajtan esu awdajtan.

¹³ Es nmudooyuts nandu'un nidugekyu di'ibu jiky'ajttup tsajpótum, naxwíin, nax patku'p, es jikymyejyñóty jyuna'andu:

Pátadup ja Dios esu Borreegu'unk ja awdajtan, windsu'kun, muj'ajtan esu muk'ajtan winu xuu winu tiempu.

¹⁴ Ja nimajtaxkpu jiky'ajtpu jyuna'andu:

—Wa'an du'unuty.

Es ja ni'i'px majtaxkpu mujja'aydyuk ñaygyoxtonaaydyákudu es t'awdajttu Dios.

Juxtujkpu seyu

6 Nétats n'ijxy ja Borreegu'unk ko dyajjunáky myutu'ukpu seyu ma ja juxtujkpu. Es nmudoogajxyuts nidu'ugu nimajtaxkpu jiky'ajtputy, es jantsy muk kyajxy, éxtum ja anaa ñekyun:

—iMin!

² Nétats n'ijxy tu'ugu poop kwaay, es di'ibu tyuk'uñaapy tmadaty tu'ugu ti'pxn, es tpajtákudu tu'ugu koronu. Ta oj pyudsemy éxtum di'ibu madakp es myada'aga'añ.

³ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myumajtskpu seyu, nmudoogajxyuts ja myumajtskpu jiky'ajtpu kyajxy:

—iMin!

⁴ Es pyudsemy tu'ugu tsapts kwaay. Es di'ibu tyuk'uñaapy yajmooy ja kutujkun es yajtsiptákut ma tugekyu naxwíinudu, es ja ja'ayuty ñayya'oogudut nixim niyam. Es yajmooy tu'ugu muj espaadu.

⁵ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myudugaukpu seyu, nmudoogajxyuts ja myudugaukpu jiky'ajtpu jyuna'añ:

—iMin!

Nétats n'ijxy pyudsemy tu'ugu yuk kwaay. Es di'ibu tyuk'uñaapy, yu'u myudajtypy tu'ugu balanxu. ⁶ Es nmudooyuts kyajxy kujk'aay ma ja nimajtaxkpu jiky'ajtpu, es jyuna'añ:

—Je'eyu tuk kilu triigu xyákut tuk xuu nidún, es tuguk kilu sebaadu xyákut tuk xuu nidún, per ni je'eyu xykyatónut yu aseytu oliivu es ni yu vinu.

⁷ Ko yu Borreegu'unk dyajjunajky ja myumajtaxkpu seyu, nmudoogajxyuts ja myumajtaxkpu jiky'ajtpu jyuna'añ:

—iMin!

⁸ Nétats n'ijxy tu'ugu bayu kwaay. Es di'ibu tyuk'uñaapy, ja'a txu'aty O'kun. Es ux'aay pyamíñuty ja di'ibu ñiwind-sun'ajtypy ma ja o'kputujk. Yajmooydyu ja kutujkun es dya'oookut tuk peky ja di'ibu wa'xp taxk peky ja naxwíinudu ja'ay, dya'oogut mut ja espaadu, yuu, pa'am esu awa'an juyujkuty.

⁹ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myumugoxkpu seyu, n'ijxyuts artal patku'uy ja 'yanmujja'anuty ja ja'ayuty di'ibu naty tu 'yooktu mut yu'ugyujxm ja Diosu 'yayuk di'ibu naty yu'ujuty tu tkajxwa'xtu. ¹⁰ Tyaadu kyajxtu jantsy muk:

—Nindsun'ajtum Dios, mij situy mmudajtypy tugekyu kutujkun. Mjantsywy'a'adsuty es mduy'ajtanmuduty. ¿Extu na'anum xypyayo'oya'añ es xytyukkumudowa'añ ja naxwíinudu ja'ayuty mut kots tu xya'oooktu?

¹¹ Net yajmooydyu nidu'uk nidu'uk pyoop wit, es tyuk'ana'amudu:

—Awixtu mut ja ma'xtujkun jawaandi'knu. Nandu'un éxtum miidsuty oj m'oooktu, tuu dun tyimpatypy ma dun 'yooga'andu ja mmugu'uk di'ibuts uj nandu'un

nja'ay'ajttup. Yu'u yajka'pxaampy ja jyamyuut di'ibáty oogándup mut kots xymyadúñ.

¹²Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myadudujkpu seyu, nétuts n'ixy ko myiñ ja tugoymyuk ujx, ja xuu yukudyaay éxtamu yuk wit, yu po'o jyumbijttaay tsapts, du'un éxtamu ne'pyñ, ¹³esu mudsa'a kya'ay naxkujxy éxtam ja iigu tuump kya'ay ma ja kyepy ko myiñ ja muk poj. ¹⁴Du'un ja tsajp ya'ijxtugooy éxtamu neky ko ya"axaatsy. Tugekyu tun kópkuty esu naxwíñudu di'ibu jikymyejyñóty yajwijtsxijttaaydyu. ¹⁵Net yu naxwíñudu ja'ayuty ja ryey ñayyu'tsudu aangóty es muj kaadsóty, ti'igyu mut ja mukja'aydyujk, soldaadu wyindsúnuty, yajkutujkputy, yajmuduumbuty esu muduumbuty, ¹⁶es t'anuumudu ja tun kopk esu kaats:

—Nijijtpajtkuts uadsuty es yu'tskuts kudiibuts x'ixut ja di'ibu uñaapy uñaay-byajngujxm, es kudiibuts xpyaadut ja muk tuydyu'unun di'ibu yakaampy ja Borreegu'unk, ¹⁷ja'a ko tu net jya'ty ja muj xuu ma ja tuydyu'unun 'yita'añ, zes pún mbaat tmamada'aky?

Israelitu ja'ayuty di'ibu yajtsaaydyu

7 Oknumts n'ijxy nimajtáxku wiinkpu anklus tyánudu, tu'uk ma xuu pyudsemy, jatu'uk ma xuu tsyi'ity, jatu'uk ma jumboj myiñ, es jatu'uk ma yukpoj myiñ, es tmajtswu'umdu tugekyu pójuty, kudiibu pyójut ya naxwíñ ma tugekyu aay kepy, es ni ma jikymyejyñ.

²Nétuts n'ijxy jatu'ugu wiinkpu anklus di'ibu miimp ma xuu pyudsemy, mut ja syeyu Dios di'ibu winu xuu winu timpu ijtp. Tyadu anklus tmayaxykyeky ja nimajtáxkpu anklus, ja di'ibu Dios tu tmo'oy ja kutujkun es ttuydyúnut yu naxwíñudu esu jikymyejyñ, es 'yanmaayy:

³—Katu xytyuydyundu yu naxwíñudu esu jikymyejyñ, es ni yu aay kepy. Awixtu extu kots ndsa'ayutnum wyimbokkujxm nidugekyu yu Nindsun'ajtam Diosu myaduumba.

⁴Du'un nmudóyuts ko mugo'px ja-justyikxymyajtáxk mil yajtsaaydyu ja israelitu ja'ayuty, ja nimajmajtsk pekyppyu ja Israelu tyuump 'yaats: ⁵nimajmajtsk mil yajwinwijtsu ja Judaa tyuump 'yaats, nimajmajtsk mil ja Rubengu jya'a, nimajmajtsk mil ja Gaadu jya'a, ⁶nimajmajtsk mil ja Aseru jya'a, nimajmajtsk mil ja Neftalii jya'a, nimajmajtsk mil ja Manasesu jya'a, ⁷nimajmajtsk mil ja Simeongu jya'a, nimajmajtsk mil ja Leví jya'a, nimajmajtsk mil ja Isakaru jya'a, ⁸nimajmajtsk mil ja Zabulongu jya'a, nimajmajtsk mil ja Joseeju jya'a, es nan nimajmajtsk mil ja Benjamingu jya'a.

Mayjya'ay wyítxuty poop

⁹Oknumts n'ijxy tugoymyay ja ja'ay di'ibáty jiky'ajttu ma maygyajpn, ma wiinkpu may ayuk kajxputy, es ma mayñaxwíñudu. Es tamu naty tyánudu uñaaybyajn winduuy ma ja Dios yajkutíky, es Borreegu'unk wyinduuy, es wyítxuty poop, es tmudattu kyu'ujótmu tuuxy'aay. ¹⁰Es nidugekyu yaxkaktu muk:

Yu nitsokun myiñ ma yu Nindsun'ajtam Dios,

di'ibu uñaapy ma uñaaybyajn ma yajkutíky,

es nandu'un myiñ ma yu Borreegu'unk.

¹¹Nidugekyu ánkusuty wyu'umdaaydyu tanu juwudity ma ja mujja'aydyujk, es ma ja nimajtáxkpu jiky'ajtputy, es ma ja uñaaybyajn ma Dios yajkutíky. Net ñayjyujpudu naxkujxy wyinduuy ma Dios yajkutíky, es t'awdattu Dios, ¹²jyuna'andu du'un:

¡Wa'an du'anuty!

Yu awdajtn, muj'ajtn, wijy'ajtn,

ja'aygyudákun, windsu'kun, kutujkun
esu muk'ajtan,
wa'an tugekyu tyaadu tja'a'áty yu Nind-
sun'ajtan Dios winu xuu winu
tiempu.

Wa'an du'unaty.

¹³Net nidu'ugu mujja'aydyujk
xyajtuuyuts:

—¿Pánadyu dunu tyaadaty di'ibu ak
poop ja wyit, es māa dan tsoondú?

¹⁴Uj n'adsooyuts:

—Windsún, mij mnija'ap.

Yu'u 'yadsooy:

—Tyaadu du'un di'ibu tu dyajnáxtu
ja muk mā'ay tajun, di'ibu tu dya-
jwa'atstu es tu dyajpoobu ja wyit mut
ja Borreegu'ungu ñe'pyñ. ¹⁵Paaty 'yittu
uñaa'ybyajn winduuy mā ja Dios ya-
jkutíky, es tmudundu ja Dios xuuñ
koots mā tyujk. Es ja Dios yu'u kwen-
tu'atánudup es 'yítut mā yu'u. ¹⁶Ni
na'a kyanaky'ayówat mut ja yuu es
ja tuudsu, es ni ja xuu kyatsa'ayudut,
es ni kya'an'oogut, ¹⁷mut ko yu Bor-
reegu'unk di'ibu ijtp uñaa'ybyajn win-
dum mā Dios yajkutíky, yu'u kywen-
tu'ajttup éxtum ja byorreegu, es dya-
jnujxut mā myuxy ja nuu di'ibu yajkypy
ja jiky'ajtan. Es ja Dios yajtútsxadut
tugekyu ja wyinnuu.

Myujxutjukpu seyu

8 Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja
myujxutjukpu seyu mā ja neky, ta
du'uñu 'yamoondaay tsajpótm éxtum
kujm oorú. ²Nétats n'ijxyu tadu juxtu-
jukpu anklus di'ibu tunaaydyup Dios win-
dum. Yu'ujaty yajmoodyu kujktu'ugu
trompetu. ³Oknum myiñ jatu'ugu an-
klus mut tu'ugu oorú juunxijn. Ta tyu-
naay artal winduuy. Ta yajmooy mayu
poom es yajpoomjókat es ttukwind-
su'ugut mut ja kyajxtákun di'ibátyu
Diosu jya'ayuty, mā ja oorú artal di'ibu
ijtp uñaa'ybyajn winduuy mā Dios ya-
jkutíky. ⁴Es ja poom jok, ti'igyu mut ja

kyajxtákun di'ibáty ja Diosu jya'ayuty,
pyatuku mā Dios 'yity. ⁵Ta ja anklus
ttukko'uju ja juunxijn mut ja jumbajk
mā ja artal, es tjubijpe'ky naxwiiñ. Net
myiñ ja anaa judsuk esu ujj.

Juxtujkpú trompetu

⁶Ta ja juxtujkpú anklus ñayjyujp'i-
jxadu es ttukxu'uxa'andu ja trompétuty.

⁷Ta ja myutu'ukpu anklus ttukxuxy
ja trompetu. Ta oj myiñ ja tatsn,
junya'ank tuktuku mut ja ne'pyñ, es
kya'ay naxwiiñ. Ta tyooy tuk peky ja
naxwíñadu di'ibu wa'x tuguk peky, mut
nandu'un tuk peky ja aay kepy di'ibu
nandu'un wa'x tuguk peky. Es nan tyooy
tugekyu tsuxk mny.

⁸Ta ja myumajtskpú anklus ttukxuxy
ja trompetu. Ta yajjubijpe'ky jikymye-
jyñóty éxtum tu'ugu muj kopk di'ibu
winya'amp mut ja juun. Tuk peky
ja jikymyejyñ di'ibu wa'x tuguk peky
jyumbijty ne'pyñ. ⁹Es tuk peky 'yo'ktu
di'ibu wa'x tuguk peky di'ibu naty tsu-
naaydyup jikymyejyñóty, es tuk peky
tyugooy ja di'ibu wa'x tuguk peky ja
barku.

¹⁰Ta ja myuduguukpu anklus ttukx-
uxy ja trompetu. Ta oj kya'ay tu'ugu muj
mudsa'a tsajpótmadu, jantsy winya'amp
kya'ay mā tuk peky ja mujnuu di'ibu
wa'x tuguk peky, es mā nuu myuxy. ¹¹Ja
mudsa'a ja'a txu'ajty Ta'am. Es tuk peky
ja nuu di'ibu wa'x tuguk peky jyumbi-
jty ta'am. May ja ja'ay 'yo'ktu mut yu'u-
gyujxmu tadu nuu.

¹²Ta ja myumajtáxpú anklus ttukx-
uxy ja trompetu. Ta oj ñaywya'xyuty
tuguk peky ja xuu, ja po'o es ja mud-
sa'ajuty. Net tuk peky ja xuu, ja po'o es ja
mudsa'a oj jyumbity koots. Paaty xuuñ
myukwingoodsu taxk oorú es nandu'un
koots myukwingoodsu taxk oorú.

¹³Nétats n'ijxy tu'ugu witsn
kyaagudíty tsajwínm. Es nmadooyuts
ko muk ya'axy, es jyuna'añ:

—¡Ay! ¡Ay! ¡Ay! Puroobu yu naxwiñadu ja'ayuty ko jatugaukpu anklus t'aktukxu'uxtut ja trompétuty.

9 Ta ja myumugoxkpu anklus ttukxuxy ja trompetu. Nétuts n'ijxy tu'ugu madsa'a di'ibu ka'a naxwiñ. Tadu madsa'a yajmooy ja kuk jutu 'yawatsn. ²Net ja madsa'a dya'awatsy ja kuk jut, es jap jyantsypyudseemy ja jok éxtum ma tu'ugu muj jorñu. Esu tadu jok yu'u yajwingoodsu ja xuu, es kyoodsadyaay tugekyu ja tsajwinmudu it. ³Es ma tadu jok pyudsuumdu mu'u es ñaywya'xtaayadu naxwiñ. Esu tadu mu'u yajtuk'ana'amdu es ttáput ja ja'ayuty éxtum 'yadu'tstu jaybyu'uk, ⁴yajtuk'ane'emy es kudiibu dyajwindugóyut ja aay ujts, ni ja muiy es ni ja kepy, yu'uyu je'eyu tyápup ja ja'ayuty di'ibu kyaj yajtsaaydyu wyimbokkujxy mut ja Diosu syeyu. ⁵Per kyaj yajtuknipejky es dya'oogut, je'eyu dya'ayówut mugoxk po'o. Ko tyipy, du'un myákuty éxtum ko ja ja'ayuty tyápudu jaybyu'uk. ⁶Ma tadu tiempu ja'ayuty jyantsyja'oogándu, per kyaj mbaat ni wi'ix tsoo.

⁷Ja mu'ujuty du'un kyaxu'uktu éxtumu kwaay di'ibu tu ja'ay twu'unda'ay es dyajñajxa'añ tsiptuumbu. Yu kyubajk nandu'un kyaxe'eky tmudaty éxtumu oorú koronú, esu wyiin jyujp du'un éxtumu ja'ayun. ⁸Es yu wyaay du'un tmudaty éxtumu toxytyujku wyaay, esu tyuts du'un éxtumu kaadát. ⁹Yu ñini'x du'un jyuunuty éxtum tmudaty puñxn. Es ko kyaagudíty, yu kyakn du'un jyuna'añ éxtum ko yu maygyarrú 'yamu'uy ko ñujxtu tsiptuumbu. ¹⁰Yu pyi'ixy du'un éxtumu jaybyu'uk mut ja tyujpn, es mut yu'u dya'ayoy ja ja'ay mugoxk po'o. ¹¹Tadu mu'u tmudattu tu'ugu wyindsún, es yu'u du'un ja ka'oybyu anklus di'ibu windsun'ajtp ma ja kuk jut.

Tyadu ka'oybyu anklus txu'aty ebreeu ayuk Abadonk es grieegu ayuk Apolyonk, di'ibu 'yandijpy yajkutageebyu.

¹²Tu ñaxy tu'uk ja muk ayo'on, per tugoy'ajtp jamajtsk.

¹³Ta ja myududujkpu anklus ttukxuxy ja trompetu. Nétuts nmudooy éxtum pún kyajxy ma ja oorú artal di'ibu ijtp Dios windum, ¹⁴es t'anuumu ja myududujkpu anklus:

—Mugaju tadu nimajtáxkpu anklus di'ibu ijtp tsimy Eufrates majnuubu'aay.

¹⁵Es du'un oj yajnasmaatsudu tadu nimajtáxkpu anklus di'ibu naty tu yajjujup'ixy ma tadu oorú, xuu, po'o esu jumujt, es dya'oogut tuk peky ja ja'ayuty di'ibu wa'x tuguk peky. ¹⁶Es nmudooyuts nu'un ñiwínuty ja soldaadu kwaaygyujxypyuty, ja'a nidugékyuty majtsk mugopx miyonk.

¹⁷Es n'ijxyuts ixma'tunguyujxm ja di'ibu tyuk'uñaaadyup ja kwaay tmu-dattu kyaatsykyujxy ak puñxn, tuguk kolor: tsapts, azul es pu'ts. Es ja kwaayuty tmudattu kyubajk éxtumu kaa, es ma 'yaa pyudsemy ja junya'ank, jok esu azufrú. ¹⁸Ja tuk pekypyu ja'ayuty di'ibu wa'x tuguk peky 'yo'k-taaydyu mudu tadu junya'ank, jok esu azufrú, di'ibu pudsuum ma tadu kwaayu 'yaa. ¹⁹Mut ko tadu kwaayu myuk'ajtun tmudaty ma yu 'yaa es ma yu pyi'ixy. Pes yu pyi'ixyuty du'un kyaxe'eky éxtumu awa'andsa'añ mudu kyubajk. Es yu'u mut dyajtsayúty ja ja'ayuty.

²⁰Per di'ibu akwu'umdu ja ja'ayuty di'ibu kyaj 'yo'ktu mudu tadu ayo'on, nan kyaj tmastuttu es t'awdátut ja ka'oybyu es nandu'un ja agojwinnáx di'ibu oorú, platú, bronsu, tsaa, kepy, di'ibu ni na'a mbaat kya'ixy es kyamu-doy, es ni na'a mbaat kyayo'oy. ²¹Esu tadu ja'ayuty ni je'eyu tkamastuttu ja brujú'ajtun, mu'induunk esu ma'tsk.

Anklus mut tu'ugu nekypyity

10 Oknam n'ijxyuts jatugu muk anklus di'ibu kudakp tsajpótm, abity mut ja yoots. Es kyubajkkujxy tmudaty ja i'tsy. Yu wyiin jyujp jyantsytye'xy éxtumu xuu, esu tyeky du'un kyuxe'eky éxtum majtsku pilaar di'ibu winya'amp. ²Es kyu'ujóty tmudaty tu'ugu nekypyity. Es tpujtáky ja 'yaga'añdyéky ma yu jikymyejyñ, esu 'yanajñdyéky tpujtáky ma naxwíñdu. ³Net kyajxkéky muk éxtum tu'ugu kaa myu'uy. Es ko du'un yaxkeky, ta ja juxtujkpú anaa kyajxtu. ⁴Nétuts uj njaja'ayañ éxtum ja anaa jyunañ. Per tats nmudooy xymyugajxyuts tsajpótm, es xy'anuumuts:

—Katú xykyuxja'ay di'ibu ja anaa tu tkajxy. Mudat ayu'udsyu mjodoty mwinma'añóty.

⁵Nétuts n'ijxy ja anklus di'ibu naty tu ñaxwa'aky ma ja jikymyejyñ es ma ja nax, es tkone'ky ja 'yaga'añgyu'u, ⁶es jyunañ:

—Dios di'ibu jiky'ajtp winu xuu winu tiempu, es yajkoj ja tsajp, naxwíñdu, jikymyejyñ, es tugekyu di'ibu jaa'ajtp ma yu'u, yu'uts ndestiigu'ajtypyuts ko tuj'ajtun yu'u di'ibu tyam n'anmaaydyup. Dios kyaj ñakyjyaka'añ ma tkuydyuna'añ ja di'ibu wyandak. ⁷Per ko ja myujxutujkpú anklus ttukxu'uxa'añ ja trompetu, tu naty tyuñ jyátyuty di'ibu Dios kyaj dyajnija'aju ma ja ja'ayuty, éxtum jékypur t'awa'anadu ja myuduumbuty, ja kyugajxputy.

⁸Net di'ibudsu naty tu xy'okmugajxpu tsajpótm, jatugok xymyugajxyuts, es xy'anmaayuts:

—Nujx axaju tadu nekypyity di'ibu myudajtypy ja anklus kyu'ujóty.

⁹Nétuts nninejxy ja anklus, es n'amdooyuts esuts xymyo'oyut ja nekypyity. Tats ja'a xy'adsooy:

—Tyaa, mats, ju'x. Ma m'aa xyjáwut pa'ak éxtumu seeru pa'ak, per mjodoty jyumbítut ta'am.

¹⁰Nétuts n'axaju ja nekypyity, es oj nje'xyuts. Es n'aajótyuts nja'aju pa'ak éxtumu seeru pa'ak, per kots nju'x-taay, net jyumbijty ta'am njodótyuts. ¹¹Nétuts xy'anmaay:

—Mgajxwa'xup ja Diosu 'yayuk jatugok di'ibu pátur pánuty jiky'ajttup ma maygyajpn, ma mayñaxwíñdu, ma wiinkpu may ayuk kajxputy, es ma mayryéyuty.

11 Nétuts xymyoodyu tu'ugu tsajkápyñ di'ibu du'un éxtumu kijxn, es xy'anmaaydyuts:

—Nujx es xykiyxut ja Diosu tsyajptujk esu 'yartal, es madsyow naak jap di'ibu Dios awdajttup. ²Per katú xykiyxu ja tsajptujk taja'a, mut ko tu yajkuyáky mut ja naxwíñdu di'ibu kyaj 'y-israelítuty. Es yu'ujuty tyuktaanán tyukwa'agándup justyikxymyajtsk po'o ja Jerusalén kajpn. ³Esuts uj ngáxup majtsku ndestiiguts, u'xpu witxu, es yu'udsu n'ayuk kyajxwa'xup majmajtsk mugu'px jatugu'px xuu.

⁴Tyadu majtskpú testiigu yu'u du'un ja majtskpú oliivas kepy es ja majtskpú kandaleeru di'ibu ijtup Dios windum. ⁵Pun ja pún tyuna'anadu axuuk, yu'ujuty yajpudsúmdup ja junya'ank ma 'yaa, es tno'kta'ayut nidugekyu ja myudsip. Esu du'un 'yooktat oytyim pánuty di'ibu tunánup axuuk. ⁶Tyadu testiiguty myudajttup ja muk'ajtun es dya'adúkut ja tsajp kudiibu tyu'ujut ja tiempu ma tkajxwa'xudu ja Diosu 'yayuk. Es nan myudajttup ja muk'ajtun esu nuu dyajjumbítut ne'pyñ, es dya'ayówdut ja naxwíñdu ja'ayuty mut kanak naxu ayo'on naak ok yu'u ttsoktu. ⁷Per ko naty tu tkajxwa'xta'aydyu ja Diosu 'yayuk, net ja axuk juyujk di'ibu pudsúmp ma ja kuk jut

tmattsiptuna'añ yu nimajtsku testiiguty, esu axuk juyujk myada'aga'añ es ya'oogudut, ⁸es ja ñini'x wu'u'mut tu'ugijky ma tadu kajpn ma kyruuzpejty ja Nindsun'ajtam. Es mut ko yu kugajpnuty jyantsymyujpojpuja'ay'attu, yajxuuweyky Sodomu es nandu'un Ejiptu. ⁹Es tuguk xuu jakujm t'ixtat ja ja'ay púnuty jiky'ajttup ma maygyajpn, ma may ayuk kajxputy, es ma mayñaxwíñudu, es kyaj ñigutikyuty dyajnaxtúkudu tadu o'kputy. ¹⁰Nidugekyu naxwíñudu ja'ay xyondakta'ayut mut yu'ugyujxmu 'yo'kun, es jyantsyñayjyawudut jotkujk, extu naydyuknigáxudup ja may'aty nixim niyam mut ko tadu majtskpu Diosu kyugajxpu tu jyantsyya'ayóyuty. ¹¹Per ko ñajxy tuguk xuu jakujm, Dios yajjikypyujk es dyajpude'ky jatugok. Es nidugekyu di'ibáty ixxudu jyantsyñay'adsu'kudyaayudu. ¹²Net majtsk ja testiiguty tmudoodu kyajxy muk tsajpótm, es jyuna'añ:

—¡Ku'ttu yam!

Ta pyatujkudu tsajpótm yoodsóty, es yu myudsiputy 'yixxudu. ¹³Netyu myiiñ ja muk uyx, es tyugooy tuk peky ja kajpn di'ibu wa'x majk peky. Es juxtujk mil ja ja'ayuty 'yo'ktu mut ja uyx. Es nu'un ja ja'ayuty 'yaknadujku mut ja tsu'ugu t'awdajttu ja Dios.

¹⁴Du'un jyajty ja myumajtsk ok nibudu'uk ja ayo'on. Per tim tsojk myina'añ ja myaduguukpu.

Myujxutjukpu trompetu yajtukxu'uxy

¹⁵Ja myujxutjukpu anklus ttukxuxy ja trompetu. Net yajmudooy kajxy muk tsajpótm, es jyuna'añ:

Tyamu netu Nindsun'ajtam Dios esu Kyristu
tu dyajkutujktsoona'andu naxwiiñ,
es yajkutuka'añ winu xuu winu tiempu.

¹⁶Net ja ni'i'px majtaxkpu mujja'ay-dyujk di'ibu naty uñaaydyup uñaay-byajno'ty Dios windum, ñayjyujpudu es t'awdajttu Dios, ¹⁷es jyuna'andu:

Windsun Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan mmudajtypy,

mijtsu du'un m'ijt, es mijts du'un m'ijtp. Nja'aygyudákyptyts mij ko tu xyajtsonda'aky myajkutiky.

¹⁸Yu naxwíñudu ja'ayuty ajkudup mut mij.

Per tu jya'ty ja xuu ma mij xtyyukkumadówt.

Es nandu'un tu net tpaaty ma ja o'kputy xypyayo'oya'andu es xyajjumbita'añ oy ja mmuduumbuty di'ibu tu m'ayuk tkajxwa'xtu, es nidugekyu mja'ayuty, muj mutsk, di'ibu mij m'awdajtudup, es tu net tpaaty ma mij xyajtugoya'añ ja di'ibáty yajma'ttup ja naxwíñudu.

¹⁹Net 'yawatsy ja Diosu tsajptujk di'ibu tsajpótm, es kyuxe'ky tsajptugóty ja kaaxu ma 'yity ja kajxy'átypyu di'ibu Dios tyuun mudu jya'ay. Ta myiiñ ja muk uyx, anaa judsúkuty esu muk tatsnduu.

Toxytyujk esu sarpyentu

12 Es net kyuxe'ky tsajpótm tu'ugu muj ixxwu'umun: tu'ugu toxytyujk mut ja wyit éxtumu xuu tye'xy, es tyekypyatku'ay du'un kyuxe'eky éxtumu po'o, es kyubajkkajxm tmudaty ja koronu mut majmajtsku mudsa'a. ²Tyadu toxytyujk u'unkmuudu naty, es ya'axy mut ja pujkun, ja'a ko ayoop mut ko dyajja'ta'añ ja maxu'unk. ³Net kyuxe'ky tsajpótm jatu'ugu muj ixxwu'umun: tu'ugu sarpyentu di'ibu muj es tsapts, es juxtujku kyubajk es majku wyaj, es mut ja koronu ma tu'uk tu'ugu kyubajk. ⁴Yu pyi'ixy ttukpajadojte'ky tuk peky ja mudsa'a di'ibu wa'x tuguk peky. Ta tkujubijpnajxy naxwiiñ. Tyadu sarpyentu wya'kwu'umu ma ja toxy-

tyujk di'ibu naty jajja'taampy ja max-u'unk, es tjuna'añ ja maxu'unk jantsy netyu ko jya'tut. ⁵Ja toxytyujk dyajajty tu'ugu u'ungu'unk yedyujk di'ibu yajkutaamp mut ja pyujxndajk ma tugekyu naxwíñudu. Net ja 'yu'unk yajpujku es yajmunejxy ma Dios es ja uñaaybyajn ma yajkutiky. ⁶Es ja toxytyujk oj kyaknu ma muj it, ma naty ja Dios tu tyuknibuj-taaguty tu'ugu lugaar. Es jap yajmo'oyut ja kya'ay 'yukan majmajtsk mugu'px jatugu'px xuu.

⁷Net ja tsip tyuunu tsajpótm: ja Migel es ja 'yanklus tsiptuundu mut ja sarpyentu es mut ja sarpyentu 'yanklus. ⁸Per kyajyum myadaktu ja sarpyentu esu 'yanklus, kyaj ñakyyajna'ijxy ja sarpyentu esu 'yánklusuty 'yítut tsajpótm. ⁹Du'un oj yajkujubijpnáxyu tadu sarpyentu, di'ibu 'yandijpy mujku'ugópk es Satanás, di'ibu wyin'i'impny nidugekyu ja naxwíñudu ja'ay. Ta naxwíñ yajkujubijpnajx mut ja 'yánklusuty.

¹⁰Nétuts nmudooy kajxy muk tsajpótm, es jyuna'añ:

—Tu jya'ty ja Diosu ñitsokun, myuk'ajtun esu kyutujkun. Nan ana'amnaba net ja Diosu Kyristu, es tu yajkujubijpnáxy tsajpótm ja di'ibu ñi'u'unap ja nmugu'uk'ajtum. Xuuñ koots tmu'uuñ Nindsun'ajtum Dios. ¹¹Yu nmugu'uk'ajtum tu tmumada'aktu mut yu'ugyujxmu Borreegu'ungu ñe'pyñ, mut ja 'yayuk es mut ja tyuy'ajtun di'ibu tu yajkajxwa'xy. Pes kyaj tjujptsu'kudu 'yo'kun, ni'igu tmundundu Dios oytyim'ooktat. ¹²Paaty xonda'aktu miidsuty di'ibu ijttup tsajpótm. Per purooba miidsuty di'ibu jiky'ajttup naxwíñ es jikymeyjñóty, mut ko ja mujku'ugópk tu mnijunákudu awa'an es ñija'ap ko tyimpatypyu du'un ja timpu.

¹³Ko ja sarpyentu naty tu yajkujubijpnáxy naxwíñ, ta tjaya'ayowán ja toxy-

tyujk di'ibu naty tu tpaaty ja max-u'unk. ¹⁴Per ja toxytyujk yajmooy majtsku kyakn éxtum tu'ugu muj witsnu jya'a, es mbaat kyaagudíty ma ja muj it. Jap wyu'amut tuguk jumajt jakujm, es yajmo'oyut ja kya'ay 'yukan, es kudi-ibu mbaat wi'ix 'yadu'utsy ja sarpyentu. ¹⁵Ja sarpyentu t'u'tsy ja nuu, es oj dyajmujnuugooy es jyu'adut ja toxytyujk. ¹⁶Per yu naxwíñudu pyudujku ja toxytyujk, awats ja naxwíñudu es t'uktaay ja mujnuu di'ibu naty ja sarpyentu tu t'uutsy. ¹⁷Es mudu taadu ja sarpyentu ttukjot'ambejky ja toxytyujk. Ta oj ñejxy tsiptuumbu mut ja toxytyujku tyuamp 'yaats di'ibu akwu'umdup, ja'a nuna'anum di'ibu pyaduundup ja Diosu 'yana'amun es tpanujxtu ja Jesukristu 'yuxpujken. Es ja sarpyentu tyunaay pu'ujótm jikymeyjñbyu'aay.

Nimajtskpu axuk juyujk

13 Esats n'ijxy jikymeyjñóty pyud-semy tu'ugu axuk juyujk di'ibu myudajtypy juxtujku kyubajk es majku wyaj. Es tu'uk tu'ugu wyaj tmudaty ja koronu. Es ma yu kyubajkuty tmudaty tu'uk tu'uk kuxja'ay ja xyuuajuty di'ibu Dios myudageepy. ²Tyadu axuk juyujk di'ibuts n'ijx, du'un kyuxe'ky ja ñini'x éxtumu kuxyubyujy, esu tyeky éxtumu osu, esu 'yaa éxtumu kaa. Yu sarpyentu yu'u mooyu ja myuk'ajtun esu kyutujkun es 'yana'amut. ³Nidu'uguty ja axuk juyujku kyubajk, du'un éxtum jyawu tmudajty tu'ugu muj tsayut di'ibu ya'oogadup. Per ja tsayut oj 'yaguda'aky. Es ja naxwíñudu ja'ayuty du'uuñ jyantsywyu'umudyaaydyu es tpanujxtu ja axuk juyujk. ⁴Es nidugekyu ja'ay t'awdajttu ja sarpyentu mut ko tu tmo'oy ja kyutujkun ja axuk juyujk. Es t'awdajttu nandu'un ja axuk juyujk, jyuna'andu:

—¿Pánu du'un éxtumu tyadu axuk juyujk?, ¿es pánu mbaat muut tsyiptún?

⁵Es ja sarpyentu yajmooy ja tu'u es ñaymyujpajta'agudut esu Dios tma-gajxtugóyut. Nandu'un yajmooy ja tu'u es 'yana'amut justyikxymyajtsk po'o.

⁶Es du'un tmugajxtugooy ja Dios es twin'ubab twingajxpáta ma tsyuuu es di'ibáty ijtup tsajpótm. ⁷Nandu'un yajmooy es tsyiptúnut mut ja Diosu jya'ayuty, extu tmumadaktu, es yajmooy ja kutujkun ma tugekyu kajpnuty, ma tugekyu ayuk kajpnty, es ma tugekyu naxwínudu. ⁸Es nidugekyu ja'ayuty t'awdajtta'ayudu tadu axuk juyujk, ja'a njuna'anum ja di'ibáty kya-jpu xyuu 'yity kuxja'ay ma ja ñeky ja Borreegu'unk di'ibu Dios yajk windsu'kun. Esu tadu neky tmudaty kuxja'ay extu ma naty kyajnumu naxwínudu ky-ojy, ja xyuu nidugekyu di'ibáty myudajttup ja jiky'ajtn winu xuu winu tiempu.

⁹Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu. ¹⁰Di'ibu yajmunujxándup tsimy, tsimy yajmunujxtut, es di'ibu oogándup mudu espaadu, mudu espaadu 'yooktut. Paaty púnuty ijtup ja Diosu jya'ay, wa'an muk aa muk jot dyajnáxtu pun ti ayo'on tukkadákup, es du'uñum tmubúktut ja Dios.

¹¹Oknumts n'ijxy pyadsemy naaxóty jatu'ugu axuk juyujk, tmudaty majtsku wyaj éxtum ja borreegu, es du'un jyuna'añ éxtumu sarpyentu, ¹²es tmudaty tugekyu kyutujkun ja jawyiimbu axuk juyujk, es yu'u tmudúñ. Es du'un ttuñ esu naxwínudu ja'ayuty 'yawdátudut ja jawyiimbu axuk juyujk di'ibu yajtsók ja muj tsayut. ¹³Nandu'un ttuñ ja ijsxw'uñm di'ibu myudajtypy ja muj'ajtn, extu yajkadákypy ja junya'ank tsajpótm ja'ay wyinduuy, ¹⁴es du'un twin'uñ ja naxwínudu ja'ayuty mut ja muj'ajtn di'ibu ja jawyiimbu axuk juyujk tuktuunup. Es yajtuk'ane'emy es dyajnikojtu'uttut tu'ugu awinnax es twindsu'ugudut ja jawyiimbu axuk

juyujk di'ibu jyayajtsayujt mudu espaadu es 'yakjiky'ajty. ¹⁵Es ja myumajtskpu axuk juyujk yajmooy ja kutujkun es tmo'oyut ja jyiky'ajtnu tadu awinnax es dyajkajxut, es extu dya'oogut di'ibáty kyaj 'yawdátuty. ¹⁶Esu tadu myumajtskpu axuk juyujk tyukkuwa'anu es nidugekyu muj mutsk, mukja'ay esu ayoobu ja'ayuty, muduumbuty esu yajmuduumbuty, yajtsa'ayut ma 'yaga'añgyu'u o ma wyimbok. ¹⁷Es du'un ni pún mbaat kyajuy kyateegyuty pun kyaj tmudaty ja seyu, ja'a njuna'anum pun kyaj tsya'ayuty mut ja xyuu o ja ñumbru ja jawyiimbu axuk juyujk. ¹⁸Tyaadu yu'u tsojkup ja jaygyujkun. Es di'ibáty kuwiy mbaat tnijáwudu di'ibu 'yandijpy yu ñumbru tadu axuk juyujk, mut ko yu ñumbru ja'a 'yandijpy ja xyuu tu'ugu yedyujk. Yu ñumbru ja'a tudujk mugo'px jatugu'px tudujk.

Mugo'px jajustyikxymyajtáxk mil ja'ayuty di'ibu uudup

14 Oknumts n'ijxy ja Borreegu'unk ko naty jam tyanu ma Syon Kopk. Jamu naty muut mugo'px jajustyikxymyajtáxk mil ja ja'ayuty di'ibu naty tsá'ay wyimbokkujxy mut ja syeyu ja Borreegu'unk esu Dios Teety. ²Es nmudooyuts tsajwínm jyuna'añ éxtumu nuudáx 'yuutsy pyamimy, es éxtumu anaa muk ya'axy, du'un éxtumu may arpu koobu kyowdu. ³Es t'awdu jembyu uy uñaaybyajn winduuy ma Dios yajkutíky es ma nimajtáxkpu jiky'ajtputy es ma ja mujja'aydyujk. Ni pún mbaat tkajaty tadu uy, ja'ayu je'eyu tadu mugo'px jajustyikxymyajtáxk mil di'ibu oj ñitso'oktu naxwiiñ. ⁴Yu'u du'unuty di'ibu tsuj yajxón tu jya'ay'áttu, di'ibu naysajwa'ats'ajtudup éxtumu kixyudo'oxyuty, es tpanujxtu ja Borreegu'unk oytyim maaty ñejxy. Yu'u

du'unuty oj nitso'oktu ma naxwínudu ja'ay es ijttup éxtum ja tump di'ibu jawyiin tump'ajtp es yajtukmáyoxy ja Dios esu Borreegu'unk. ⁵Ni na'a oj kya'anda'aktu, ja'a ko wa'ats ja'ayuty yu'u.

Di'ibu kyajxtup ja niduguukpu anklus

⁶Nétats n'ijxy jatu'ugu anklus kyaagudity tsajpótm, es tmudaty ja oybyu ayuk di'ibu winu xuu winu tiempu wu'ump, es yajkajwa'xut ma tugekyu nax kajpn, ma tugekyu naxwínudu, es ma tugekyu wiinkpu ayuk kajxpu. ⁷Es jyuna'añ jantsy muk:

—Windsu'ugudu Dios es awdattu, mut ko tu net jya'ty ja ooru ma net tpay-o'oya'añ ja naxwínudu ja'ayuty. Awdattu di'ibu yajkoj ja tsajp, naxwínudu, jikymyejyñ, es ma nuu myuxy.

⁸Es ja myumajtskpu anklus tpanejxy ja jawyiimbu anklus, es jyuna'añ:

—Tu net, tu net jyijtá'ay ja Babiloñu muj kajpn di'ibu nidugekyu naxwínudu ja'ayuty tu dyajtugóy mut ja 'yaxuk tu'unun, éxtum ko pún dyajmi'igyuty ja myugu'uk.

⁹Es ja myuduguukpu anklus tpanejxy ja jawyiimbu nimajtsk, es jyuna'añ muk:

—Pun ja pún t'awdatyú tadu axuk juyujk, es pún naysajkup yajtsa'ayut wyimbokkujxy o ma ky'u'u, ¹⁰Dios jantsy tukkumadówudup muk ma ja lugaar mudu azufu junya'ank di'ibu yajtukjuj'ijxp, ma 'yayówdut Diosu 'yan-klus wyinduuy es Borreegu'unk wyinduuy. ¹¹Ja juun di'ibu tsa'ayudup, ja'a yajpudu'ugup ja jok winu xuu winu tiempu. Ja'a njuna'anum ko yajtukkumadowa'añ winu xuu winu tiempu nidugekyu di'ibáty 'yawdajttup ja axuk juyujk, o ja 'yawinnax, o ko tu yajtsa'aydyu mut ja syeyu. ¹²Wa'an yu'u dya-jjotkujku ja Diosu jya'ay es tmudanudut ma'xtujkun muut oytym ti ayo'onuty,

ja'a di'ibu kyuyduundup ja Diosu 'yana'amun es oy tmadundu ja Jesús.

¹³Nétats nmadooy tsajpótm, es xy'anmaayuts:

—Kuxja'ayu tyaadu: “Jotkujk di'ibu tyam o'ktup es di'ibu óknum oogaamp ja'agyujxm ko tmubaktu ja Nindsun'ajtum.” Ja Espíritu Santu du'un jyuna'añ: “Tuy'ajtan ko yu'ujuty jyotkujkuty, mut ko jabaadu du'un myuk'ayoy es tyuñ. Dios mo'oyudup ja pyo'xtákn es myay'ata'añuty mut ko oy tu tmadúñ naxwíñ.”

Ja'ay yajpayo'oydyu

¹⁴Nétats n'ijxy tu'ugu poop nima'a. Jam 'yu'uñu ma tadu nima'a kyuxe'eky éxtum ja Naxwínudu Ja'ayudyu Kyudu-naabyu. Jam tmudaty kyubajkkujxm tu'ugu ooru koronu, es tkukápyuty tu'ugu muudydyujkn jantsy jujp. ¹⁵Ta pyudseemy tsajptugóty jatu'ugu anklus, es muk tmugajxy di'ibu uñaapy nima'agujxm:

—Tu net tpaaty ja ooru. Yajpudu'uk ja mbujta'aky mudu tadu mmuudydyujkn, mut ko tu tsya'amy ja naxwínudu pyujta'aky.

¹⁶Ta ja di'ibu naty uñaapy nima'agujxm, ttsujkmijky ja naxwínudu pyujta'aky.

¹⁷Ta pyudseemy jatu'ugu anklus ma ja tsajptajk tsajpótm, tmunejxy nandu'un tu'ugu myuudydyujkn jantsy jujp. ¹⁸Ta pyudseemy jatu'ugu anklus ma ja artal di'ibu jam kywentu'ajtypy ja juun, es muk dyaxu ja di'ibu myudajtypy ja myuudydyujkn jujppe, es t'anuumu:

—Mut ja mmuudydyujkn tsujkmúk ja naxwínudu 'yuuvu, mut ko tu tsya'amy.

¹⁹Ta ja anklus dyajmijky ja uuvu ma ja naxwínudu. Ta tniko'obejty es twinma'adsa'añ. Ja'a tyaadu 'yandijpy ja muk tsaatsytyu'unun di'ibu Dios yakaampy. ²⁰Ja uuvu oj yajwinma'atsy kajpnbu'aay. Es ma ya'ama'tsu pyud-

seemy ja ne'pyñ tuk metru jakujm kyujxmuty es pyue'ky tuguk mugopx mil metrun.

Anklusuty mut ja juxtujkpu ayo'on

15 N'ijxyuts tsajpótm jatu'ugu muj ijxwu'amun di'ibu ja'ay du'uñu yajwe'empy. N'ijxyuts juxtujku anklus mut juxtujku óknumbu ayo'on. Es mudu tadu juxtujkpu ayo'on kyujxta'ay ja Diosu 'yajkun.

²N'ijxyuts nandu'un éxtum kyuxe'eky tu'ugu jikymyejyñ, éxtumu viidru tuk-tuka mut ja junya'ank. Es n'ijxyuts nandu'un ja di'ibu myumadaktu ja axuk juyujk mut ko kyaj t'awdajttu ja 'yawinnax es kyaj tkupujktu ja syeyu. Tamu naty yu'ujuty tyánudu jikymyejyñgyujxm, es tmudaty ja 'yarpu di'ibu natyu Dios tu myo'oyudu, ³es t'awdu ja Moisesu 'yuy, ja Diosu myaduumbu, es ja Borreegu'ungu 'yuy. Esu du'un 'yawdu:

Windsun Dios di'ibu tugekyu muk'ajtn myudajtypy,

jyantsymyújuty es jyantsy'oy jyantsyt-syújuty di'ibu mdiimpy.

Mij myajkutujkp mudu tuj'ajtn,

mij myajkutijkypy nidugekyu naxwíñudu ja'ay.

⁴Nindsun'ajtn, ¿pán mgawind-su'ugudup, pán mga'awdátudup?

Mut ko mijtsu dun je'eyu di'ibu wa'ats, paaty nidugekyu naxwíñudu ja'ay myíndut

ma mij es m'awdátudut,

mut ko tu t'ixtu ko tuj'ajtn tugekyu di'ibu mij mdiimpy.

⁵Oknumts n'ijxy jam tsajpótm 'yawa'atsy ja tsajptujk, ja Diosu tyujk.

⁶Jap tsajptugóty pyudsuumdu tadu juxtujkpu anklus di'ibu myunejxypy ja juxtujkpu ayo'on, es wa'ats poop ja wyit es jyantsytye'xy, es tmudaty ja 'yooru kaatsywyun di'ibu muj ja 'yok.

⁷Net nidu'ugu nimajtaxkpu jiky'ajtputy di'ibu ijttup Dios windum, yu'u myooyu kujktu'ugu anklus oorú tsim nidu'ugáty ujts mut ja muk tuydyu'unun di'ibu yajkypy ja Dios di'ibu ijtpum winu xuu winu tiempu. ⁸Es ja tsajptujk 'yujtspejty mut ja jok di'ibu miimp ma ja Diosu myuj'ajtn es ja myuk'ajtn. Es ni pán mbaat oj kyatuku extu ko kyujxtaayñum ja juxtujkpu ayo'on di'ibu myunujxtup ja juxtujkpu ánkusuty.

Ayo'ondsím

16 Nétuts nmudooy pyudsemy ja kajxy tsajptugóty di'ibu tyuk'ane'empy ja juxtujkpu anklus:

—Nujxtu es tuktaamdu'uttu ja juxtujkpu tsim di'ibu myudajtypy ja muk tuydyu'unun di'ibu Dios yajkypy naxwíñ.

²Ja jawyiimbu anklus oj ñejxy. Ta ttuktaamdúty ja tsyim naxwíñ. Net pyudsemy ja muk pu'uts ñikujxmuty di'ibu muk jantsy pujkp ma nidugekyu di'ibáty myudajttup ja axuk juyujku syeyu es di'ibáty nandu'un 'yawdajttup ja awinnax.

³Net ja myumajtskpu anklus ttuktaamdúty ja tsyim jikymyejyñóty. Ta ja jikymyejyñ jyumbijty éxtumu ne'pyñ, du'un éxtumu o'kpu ne'pyñ. Ta 'y-o'ktaaydyu nidugekyu di'ibu jiky'ajttup jikymyejyñóty.

⁴Ja myuduguukpu anklus ttuktaamdúty ja tsyim majatyu mujnuu es majatyu nuu myuxy. Ta jyumbijttaay ne'pyñ. ⁵Nétuts nmudooy ja anklus jyuna'añ:

—Dios, mijts m'ijt es mijts m'ijtpum. Wa'ats mij. Mdiimpy ja tuj'ajtn es du'un xytyukkumadówat, ⁶mut ko ttuktaam ttuk'yojktu miju m'ayuk kajxwa'xpu ñe'pyñ, es miju mja'ayuty. Es tyam mij xytyuk'iiky ja ne'pyñ. Pes du'un ñitákudu.

⁷Nétuts nmudooy nandu'un kyajxy extu ma artal, es jyuna'añ:

—Oyu du'an, Windsun Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy. Tu xypyayo'oy yajxon mut ja tuj'ajtan.

⁸Ja myumajtaxkpu anklus ttuktaamduty ja tsyim ma ja xuu. Es mut yu'u ni'igu oj myuju ja xu'an es tsa'aydyut ja naxwĩnuu ja'ayuty. ⁹Es du'an ja ja'ay jantsy muk tyoodyu mut ja xu'an. Per ni mut yu'u kyajodumbijttu, kyaj t'awdajttu Dios di'ibu yajkypyu tyadu tudyu'unun. Ni'igu tmu'udugoooy tmugajxtugoooy ja Dios.

¹⁰Ja myumugoxkpu anklus ttuktaamduty ja tsyim ma yajkutiky ja axuk juyujk. Ta kyoodsudyaay ma 'yane'emy. ¹¹Net ja ja'ayuty ñayya'andsu'udsudu mut ja muk pujkun di'ibu yajnajtup. Per ni mut yu'u tkamastuttu ja 'yaxuk winma'añ di'ibu tyuundup. Ni'igu tmu'udugoooy tmugajxtugoooy ja Dios.

¹²Ja myududujkpu anklus ttuktaamduty ja tsyim ma ja Eufates mujnuu. Ta ja nuu tyutsy es 'yawa'adsut ja tyu'u ja réyuty di'ibu miindup ma xuu pyadsemy.

¹³Nétuts n'ijxy ma ja sarpyentu 'yaa, es ma ja axuk juyujku 'yaa, es ma nandu'an ja kyugajxpu di'ibu andakpu 'yaa, pyadsemy tugugu mujku'u di'ibu kuxu'kp éxtumu nootsy. ¹⁴Tyaadu yu'u du'anu mujku'ujuty di'ibu tyuundup ijxwu'amun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtan, es nujx twowa'andu ja réyuty majatyu naxwĩnuu es ñaymyujkta'ayadut es tsiptuna'andu mut ja Nindsun'ajtan Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy, ko tpaadut ja tiempu. ¹⁵“Mudowdu es jaygyukudu. Uj, Diosu 'yU'unk, nmina'añuts ti'in, éxtum ko jya'ty ja ma'tspu. Jotkujk di'ibu naty wijy es witxu, kudiibu tsoydyu'un maut jydítut niwa'ats uxwa'ats ja'ay wyinduuy.”

¹⁶Ta ñaymyujkudu ja naxwĩnuu réyuty ma ja lugaar di'ibu ebreeu ja'ayuty tyukxu'ajttup Armajedón.

¹⁷Ja myujxujukpu anklus ttuktaamduty ja tsyim pojotm. Ta yajmudooy kajxy ma Dios yajkutiky es ma ja tsajptujk jam tsajpótm, es jynán muk:

—¡Tu net tyuñ jyátyuty!

¹⁸Net myiñ ja anaa judsuk, es ja naxwĩnuu jyantsypyamiimy mut ja muk uyx. Kyaj ni windii du'ambu uyx kyanaxy extu ma tsyondaky ja naxwĩnuu ja'ay. ¹⁹Ta ja Jerusalén kajpn tsa'pxwa'xy tuguk peky. Es majatyu kajpn naxwĩñ jya'adugooodyaay. Es ja Dios tjamejtsy ja Babiloñ muj kajpn es ttuk'uuga'añ ja vyinu, ja'a njuna'anum ja tudyu'unun di'ibu yajkypy mut ja 'yaku. ²⁰Net tugekyu islu es tugekyu kopk tyugooodyaay. ²¹Nandu'an kya'ay tsajpótm yu tutsn jantsy mujjátyuty, extu justyikxy kilu jye'emdsyuty tu'ugáty. Es ja naxwĩnuu ja'ayuty tmu'udugoy tmugajxtugoy ja Dios mut ja myuj ayo'onu tadu tutsn, mut ko muk ayo'onu du'an yu'u.

Kujeñdyo'oxyu 'yayo'on

17 Net myiñ nidu'ugu nijxujukpu anklus di'ibu myudajttu ja jaxtukpu tsim, es xy'anmaayuts:

—Min es nduk'ixut ja tyadyu'unun ja muj kujeñdyo'oxy di'ibu uñaapy mejyñwyngujxm. ²Yu naxwĩnuu ja'ayu ryéyuty tu ñaygyuyákudu es pyekytyundu mut yu'u, es ja naxwĩnuu ja'ayuty tu myu'uuk myumu'ugudu mut yu'u, ja'a njuna'anum t'uxtijtu ja Dios es tpanujxtu ja kujeñdyo'oxyu 'yaxuk winma'añ.

³Kodsu naty du'an tu xy'awanu, nétuts ja anklus xymyunejxy muj ittum. Jámuts n'ijxy tu'ugu toxytyujk ttuk'u'uñ tu'ugu tsapts axuk juyujk. Tadu axuk juyujk windiky ñini'x

tmudaty mudu axuk ayuk kuxja'ay di'ibu Dios muut twingajxpéty. Juxtujku kyubajk tmudaty es majku wyaj. ⁴Tadu toxytyujk ñaywyítxuty mut ja tsu'unk wit esu tsapts wit, es 'yoydyúñuty mut ja oorú, mut ja tsujjátypyu tsaa esu perlu. Es tmudaty kyu'ujóty tu'ugu oorú tsim ujts mut ja axuukpu. Ja'a tyaadu 'yandijpy ja 'yaxuk jiky'ajtun. ⁵Es wyimbokkujxy tmudaty kuxja'ay tu'ugu xuu di'ibu tsip yajmudoop: "Ja Babiloñu muj kajpn, naxwíñudu kujeñdyo'oxyudyu tyaak es nandu'un tyaak'átyty nidugekyu di'ibáty axuuk jiky'ajttup naxwiñ." ⁶Nétats nbejkyu kwentu ko tadu toxytyujk múkubu naty mut ja Diosu jya'ayudyu ñe'pyñ es mut ja ñe'pyñuty pánuty o'ktu mut ko t'awdajttu ja Nindsun'ajtum Jesukristu. Es kodsu taadu du'un n'ijxy, tats du'uñu oj njantsywyu'umu.

⁷Nétadsu tadu anklus xy'anmaay:

—¿Ti ko du'uñu mwe'emy? Tyam nduknijáwut di'ibu 'yandijpy yu ayu'udsyu winma'añ: tadu toxytyujk esu tadu axuk juyujk di'ibu tyuk'uñaapy, di'ibu myudajtypy juxtujku kyubajk es majku wyaj. ⁸Tadu axuk juyujk di'ibu tu xy'ixy, yu'u tu'uk di'ibu jékyup jiky'ajt, es tyam kyaj ñakyjyaa'áty, per pudsumaamp kuk jutoty, es ñe'jxy ma kyutugooyñut.

'Ja naxwíñudu ja'ay di'ibu xyuu kya'ity kuxja'ay nekykyujxy extu ma naty kyajnumu naxwíñudu kyoj, ja'a du'uñu wyu'umudyu'aydyut ko t'ixtut jatugok jya'ty ja axuk juyujk di'ibu jékyup jiky'ajt. Es yu xyuujuty di'ibu kuxja'ay ma ja neky, ja'a xyuujuty di'ibáty myudajttup ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

⁹Tyámuts nnigajxut di'ibu tsojkup ja wijy'át kejy'át es yajjaygyúkut. Ja juxtujkpu kubajk ja'a 'yandijpy ja juxtujkpu kopk ma tadu toxytyujk 'yu'uñu. ¹⁰Es nandu'unu tadu kubajk, yu'u 'yandijpy

ja juxtujkpu réyuty. Nimugoxk tu 'y-oooktu, ja myadudujkpu tam yajkutíky tyam, es ja myujxutujkpu, yu'u kyajnum myiñ. Es ko myínut, je'eyu waanu 'yítut. ¹¹Es ja axuk juyujk di'ibu jékyup ijt es tyam kyaj ñakyjyaa'ty, yu'u du'un rey ma tadu nijxutujkpu, es jya'ta'añ jatugok éxtum ja myaduktujkpu rey, per nujxpu du'un ma kyutugooyñut.

¹²'Ja majkpu wyaj di'ibu tu xy'ixy, yu'u du'un majku rey di'ibu kyaj dya-jtsonda'aktunum yajkutúktut. Per 'yax-ajuyándup ja kutujkun éxtumu rey tuk oorun mut ja axuk juyujk. ¹³Tyadu majkpu réyuty ti'igyu wyinma'añuty, es myo'oyup ja myuk'ajtun es ja kyutujkun ja axuk juyujk. ¹⁴Tsiptunaamp mut ja Borreegu'unk. Per ja Borreegu'unk mada'agudup, mut ko yu'u Windsun'ajtp ma windsúnuty es Rey'ajtp ma réyuty. Es di'ibáty yu'u muut, Dios wooju yu'ujuty, wyin'ix, es oy tmudundu Dios.

¹⁵Ja anklus xy'anmaayuts nandu'un:

—Tadu mejyñ di'ibu tu xy'ixy ma 'yu'uñu ja kujeñdyo'oxy, yu'u du'un 'yandijpy ja ja'ay pánuty jiky'ajttup ma maygyajpn, ma wiinkpu may ayuk kajxputy, es ma mayñaxwíñudu. ¹⁶Ja majkpu waj es ja axuk juyujk tyuk'ak'átup ja kujeñdyo'oxy, es dyajwu'umut niwa'ats uxwa'ats. Es extu tsyu'tsta'aydyup ja ñini'x, es ñino'kta'aydyup di'ibu wu'amp. ¹⁷Diosu du'un tu pyujta'agudu es dyajtuunudu Diosu wyinma'añ, ti'igyu ñaybyujta'agudu es dyaky ja kutujkun éxtumu rey ma ja axuk juyujk extu ko yajkuydyuunda'ayut di'ibu Dios ñaskajxu. ¹⁸Tadu kujeñdyo'oxy di'ibu tu xy'ixy, yu'u du'un 'yandijpy ja muj kajpn di'ibu 'yane'empy ja naxwíñudu ryéyuty.

Babiloñu kajpn kyutugoy

18 Nétats n'ijxy jatugu anklus jyunaky tsajpótm mut ja myuj kutu-

jkan. Ta ja naxwínadu wye'emy kude'xy mut ja jyajun, ²es muk kyajxy:

—Tu net, tu net jyijtta'ay ja Babiloñu muj kajpn, es tu jyumbity mujku'u tsunaadyákn. Ni pún jap kyanaky'ity. Yu'uyu je'eyu jap tsunaadyup ja ka'óbyuty, es jyap'attu ni'amuku axuk joon axuk juyujk. ³Du'un tu yajtyudyún mut ko ja Babiloñu kajpn tmastuty ja Dios, es wiinkpu t'awdaty, es nidugekyu naxwínadu ja'ayuty ti'igyu mut yu'u. Es ja naxwínadu réyuty pyekytyuundu mut ja Babiloñu ja'ayuty. Esu ajuuy ado'kpu di'ibuty majatyu naxwínadu, myukja'aydyáktu mut ko ttukmudeeky nidugekyu di'ibáty amdoop es ñayyajmupudsuma'añuty.

⁴Nétuts nmudooy jatu'ugu kajxy myiñ tsajpótm, es jyuna'añ:

—Pudsumdu ma tadu kajpn, miidsuty di'ibáty nja'ay'ajttap, kadiibu xymyut-pekytyúndut es kadiibu miits myajtyudyúndut mut yu'ujuty. ⁵Ja'a ko yu pyeky tu jyantsyñipajnu, extu myubát-nup ja tsajp, es tu ja Dios jyamyajt-sxuty ja pyojpu. ⁶Tuunambít nandu'un éxtumu wiinkpu tu t'axuktúñ. Muga-bat majtsk du'unun éxtum yu'u tu dyaky, es taam'yo'oy majtsk du'unun myúkaty di'ibu ya'ukp éxtum yu'u oj ttaam'yo'oy. ⁷Tudyún es ya''ayow nandu'un éxtum tu myuj tu pyaadu. Pes yu'u du'un jyuna'añ jyodoty wyin-ma'añoty: “Tyaats n'u'uñu éxtum tu'ugu reynu. Kyajts uj ngu'ekytyo'oxyuty, ni na'ats nga''ayówt.” ⁸Paaty ma tu'ugu xuu ti'in myínut ja pya'am, 'yayo'on, jyotmay, yuu, es mut ja junya'ank yajnino'ogut, mut ko Nindsun'ajtum Dios jyantsymyújuty di'ibu tu pyekymy-o'oyuty es tkumudówt.

⁹Yu naxwínadu réyuty di'ibu tu pyekytyundu mut yu'u es du'un tu dyajtugódyu jyiky'ajtun, ñiju'uy ñiya'axtup ko t'íxtadu tadu kajpn ko tyoy. ¹⁰Wu'umdaaydyup jagam

jyantsytsyu'ugut mut ja tyudyu'unun, es jyuna'andut:

—¡Ay, puroobu mij Babiloñu muj kajpn di'ibu tu 'yane'emy! Jantsy tuk po-jun tu myiñ ja mdudyu'unun.

¹¹Yu ajuuy ado'kputy majatyu naxwínadu ju'uydyup nandu'un es pya''ayówdubu tadu muj kajpn, mut ko kyaj tnakypyaadut pún jyúyup ja tyeeky yaky, ¹²mut ko ni pún tkanakjyuydyu ja oorú, ja platú, ja tsujjátypyu tsaa, ja perlú, ja oyatypyu wit di'ibu tsu'unk, tsaptspu, seedubu, kanak naxu oyatypyu kepy di'ibu pa'ak xu'kp, ja tsujjátypyu di'ibu kojpn mut ja marfil, bronsu, pujxn es ja mármol; ¹³es nandu'un ni pún tkanakjyuydyu ja kanelu, pa'ak xu'kpú, mirru, poom, vinu, aseytu oliivu, arinu, triigu, tsajkaajuty, borreegyty, kwaayuty, kárruty, es extu ja'ayuty ijty tyo'ktup. ¹⁴Es du'un yu ajuuy ado'kputy t'anuumadut tadu kajpn:

—Kyaj xyñakymyudaty tadu mje'xy mbeky es tugekyu tadu oyatypyu di'ibu tu xyjantsytsyeky. Tuu dun tyugooy-dya'ay winu xuu winu tiempu yu mmuk-ja'ay'át esu mdsuj'ajtun.

¹⁵Pánuty ajuuy ado'ktup ma ja Babiloñu kajpn es ñayyajmukja'ay-dya'agadu jap, jagam tyánudut mudu tsu'ugu ko du'un 'yayówt ja kajpn, es yu'u jy'u'uy ya'axtut:

¹⁶—¡Ay, puroobu muj kajpn! Tsuj tu 'yity éxtum tu'ugu toxytyujk mut ja wyitu oyatypyu, tsu'unkpu, tsaptspu, es 'yoydyúnty mut ja oorú, tsujjátypyu tsaa esu perlú; ¹⁷jes tuk pojun tu tyu-goyu tyadu jyiky'ajtun!

Es nandu'un yu barku yaj'ye'ebyuty esu di'ibáty tuundup jap barkoty, es di'ibáty maduundup jikymyejñóty, wu'umdu jagam ¹⁸ko t'íxtut pyude'eky ja jok ma tyoyu tadu muj kajpn, es jyuna'andut muk:

—Ni maa du'ambu kajpn éxtum tu 'y-ityu tyadu muj kajpn, ¿kudii?

¹⁹Es mut ja jyotmay ñay-dyukkuwujakudu naxway, es jyantsyju'ay jyantsyja'axtu:

—¡Puroobu tadu muj kajpn! Mut ja myukja'ay'át tu ñayyajmak-ja'aydya'agadu nidugekyu di'ibu myudajttup ja barku. ¡Es tuk pojun tu tyugooydya'ay!

²⁰Es ja kajxy 'yakjuna'añ tsajpótm:

—Miidsuty púnuty ijtup tsajpótm, es miidsuty apóstuluty esu Diosu 'yayuk kajxwa'xputy es nidugekyu di'ibu Dios jya'a'ajtypy, xonda'aktu mut ko Dios tu ttukkumudoy yu tadu kajpn éxtum tu mdúnadu.

²¹Net tu'ugu anklus kumujaabu tkone'ky ja tsaa di'ibu du'un éxtum tu'ugu muj paan, es tkujubijpu jikymyejyñóty, es jyunañ:

—Nandu'un mij Babiloñu muj kajpn, myajkujubipnaxa'añ, es ni na'a jatugok mgakuxu'ugut. ²²Ni na'a kyanakyajmudówut mgajpnóty ja trompet xuxpu, tsajkapyñxyúxpu esu arpu koobu. Es ni kyanakyjyap'átut ja mmuduumbuty di'ibu xpekýuty, es ni ma kyanakyajmudówut jap ja jujts tu'unan. ²³Kyaj jap ñakyjyájut ni tu'ugu lampru, es ni na'a jap kyanakyajmudówut yajtún ja xuu ma ja pujkputy. Ja m'ajuuy m'ado'kputy tu 'yittu naxwiñ jantsy muj, es tu twin'uundu nidugekyu naxwíñadu ja'ayuty mut ja byuruu winma'añuty.

²⁴Pes ma tadu kajpn tu yajpaaty temy yeky ja Diosu 'yayuk kajxwa'xputy ja ñe'pyñ, es ja ñe'pyñ di'ibu Dios jya'ay'a-jtypy, es nidugekyu ñe'pyñ ja ja'ay di'ibuty ja'ay ya'o'kudu naxwiñ.

19 Nétuts nmudooy jantsy muk ja ja'ayuty kyajxtu tsajpótm, es jyuna'andu:

¡Awdattu Dios!

Yu nitsokun, muj'ajtun esu muk'ajtan,

yu'u Dios jya'a'ajtypy.

²Pesu Dios paye'epy mut ja tuy'ajtan, es tu tmo'oy ja kumudo'on ja muj pekykyajpn es ñujxut ayodaknoty. Mut ko tu dyajpekytúñ ja naxwíñadu ja'ayuty

es dya'e'ky ja Diosu myuduumbuty, paadyu Dios yajumbijtxuty.

³Net jyunandu jatugok:

—Awdattu Dios. Pes timjókup winu xuu winu tiempu ma yajnine'egy taadu.

⁴Es ja ni'i'px majtáxkpu mujja'aydyujk es ja nimajtáxkpu jiky'ajtputy di'ibu ijtup Dios windum, ñaygyoxtonaaydyákudu, t'awdajttu Dios es jyuna'andu:

—Wa'an du'unuty. ¡Awdajtta'aydyu Dios!

⁵Nétuts nmudoogajxy ma uñaaybyajn ma Dios yajkutíky, es jyuna'añ:

Miidsuty di'ibáty myuduundup ja Nindsun'ajtum Dios, mujja'ay mutsk ja'ayuty, awdattu Dios.

Nixadún ja Borreegu'unk

⁶Nmudooyuts nandu'un ko nimayja'ay kyajxtu, du'unuts nmudooy éxtumu nuudax 'yuutsy pyumimy, es éxtumu anaa muk ya'axy, es jyuna'andu:

Awdajtta'aydyu ja Nindsun'ajtum Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy, mut ko yajkutíky.

⁷N'okxondákum, n'okjotkujkum es n'okwindsu'kum, mut ko Dios jyantsymyájuty es tu net tpaaty ma ja Borreegu'unk pyuka'añ,

es tu ja ñudo'oxy ñayjyujp'ixyuty.

⁸Tu yajmo'oy ja wit ja oybyu es ja wa'atpu di'ibu tu'x judsujkp, es ñayxyóxadut.

Pes ja oybyu wit ja'a 'yandijpy ja oybyu di'ibu tyuun kyajxtup ja Diosu jya'ayuty.

⁹Nétuts ja anklus xy'anmaay:

—Kuxja'ay: “Jotkujkuty di'ibáty tū yajwówdū mā tyadū xūu ko ja Bor-reegu'unk pyuka'añ.”

Es xy'ak'anmaayuts:

—Tyaadu du'un tuy'ajtun di'ibu Dios kyajxypy.

¹⁰ Njakoxtanuyáñuts anklus tyeky'ujxy, es nja'awdatáñuts, per yu'uts xy'anmaay:

—Katu du'un m'adu'utsy. Nmudiim-byuts ja Dios éxtum mij, es éxtumu mmugu'uguty di'ibu pyanujxtup ja Jesusu 'yuxpukun. Awdat ja Dios.

Pes ja tuy'ajtun di'ibu Jesús yajk, ja'a yu'u di'ibu wyinma'añmyeepy ja Diosu kyugajxpū.

Di'ibu tyuk'uñaapy ja poop kwaay

¹¹ Nétuts n'ijxy ja tsajp awa'ats, es kyuxe'eky tu'ugu poop kwaay. Es di'ibu tyuk'uñaapy txu'aty Di'ibu Kyuydyiimpy Ja 'Yayuk, es nandu'un txu'aty Tuy'ajtun, mut ko tuy'ajtun muut pyayo'oy es tsyiptuñ. ¹² Yu wyiin du'un éxtumu junya'ank jyantsytye'xy, es jam kyubajkkujxm tmudaty may ja koronū. Es tmudaty ja xyūu kuxja'ay di'ibu yu'uyū naydyi'igyu ñija'ap. ¹³ Es ja wyit ne'pyñ ne'pyñ. Es txu'aty Diosu 'yAyuk. ¹⁴ Es pyanujxudu tugoymyay nidsiptuumbaty di'ibu tsajpótm. Ak poop ja wyit, ja oybyū esu wa'atspū, es ak poop kwaaygyujxy. ¹⁵ Es di'ibu xyu'ajtypy Diosu 'yAyuk, jap 'yaajóty pyudsemy tu'ugu espaadu jajppū, es yu'u muut dyajtsayuta'añ ja naxwíñudu ja'ayuty. Es yajkutuka'añ mudu pujxndajk. Es ttukkumadowa'añ, mut ko Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy, jyantsy'ajkunū mut ja naxwíñudu ja'ay. Paadyu du'un ttukkumadowa'añ éxtum ko jyawu yajwinma'atsy ja uuvu tūamp. ¹⁶ Es tmūnejxy kuxja'ay mā ja kyapu es mā ja pyuuy tyadu xūu: “Rey'ajtp mā réyuty es Windsun'ajtp mā windsúnuty.”

¹⁷ Nétuts n'ijxy tu'ugu anklus tyanū jam xūu ñikujxm es t'anūmudu jantsy muk ja joon juyujk di'ibu ka'agudijtp:

—¡Min naymyúkudu mā ja muj xūu di'ibu Dios tyunaampy! ¹⁸ Min es xytsyu'utstat ja tsyu'udsyudyu réyuty esu soldaadu windsúnuty, ja jotmuk ja'ayuty, ja kwaayuty es mut ja di'ibu tuk'uñaayudap, nidugekyu ja'ay ja tsyu'udsyuty, pánuty yajjuuydyap es pánuty awa'atstuuy ijtup, nandu'un ja muj ja'ay mutsk ja'aybyu.

¹⁹ Nétuts n'ijxy ko ja axuk juyujk es ja naxwíñudu ryéyuty dyajnaymyúkudu syoldaaduty es tsyiptuna'añ mut ja di'ibu poop kwaaygyujxy es mut ja ñidsiptuumbaty. ²⁰ Per ja axuk juyujk yajtsuum ti'igyu mut ja kugajxpū di'ibu andakp, di'ibu naty tū ttuñ axuk juyujk wyinduuy ja muj ixxwū'mun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun. Es mudu tyadu muj ixxwū'mun ja kugajxpū di'ibu andakp tū twin'uundu naty di'ibáty tū ñayyákyuty es ja axuk juyujk tsya'ayudut, es t'awdajttu ja 'yawinnax. Net nimajtsk yajkujudu'uju jiigyuty mā yu mejyñ di'ibu teepy azufra. ²¹ Es yu syoldaaduty ya'o'ktaay mut ja 'yespaadu di'ibu pudsūamp 'yaajóty di'ibu tyuk'uñaapy ja poop kwaay. Es nidugekyu joon juyujk di'ibu ka'agudijtp 'yujts jyotkudaktu mudu tadu tsyu'udsyuty.

Mil jumujtpu

20 Nétuts n'ijxy tu'ugu anklus jyanaky tsajpótm mut ja kuk jutū 'yawatsn, es tkuwítsyuty tu'ugu muj kadenu. ² Ta tmajtsy ja sarpyentu, tadu mǝjku'ugóp̄k, ja Satanás, es tkuwū'uñ ttekywyu'uñ mut ja muj kadenu, es 'yítut tsimy tuk mil jumujt. ³ Ta tkujubijpu kuk jutoty, es dyajni'adijky ixxwū'mun muut kadiibu tnakywyin'uñut ja naxwíñudu ja'ayuty extu ko kya'pxut tuk mil jumujt. Ta

naty koonum 'yok'yajnasmatasya'añ waanu.

⁴Nétats n'ijxy uñaaybyajnaty, es jam 'yu'uñdu di'ibátyu naty tū t'axájudu ja kutujkun es pyayo'oydyut. Yu'adyu dū'un di'ibu yajnibo't ja kyubajkuty mut ko tpanujxtu ja Jesusu 'yuxpajkun es tkajxwā'xudu ja Diosu 'yayuk. Nandu'un kyaj t'awdajttu ja axuk juyujk es ni ja 'yawinnax, es ni tkakupujktu yajtsa'ayut wyimbokkajxy o mā kyū'u mut ja axuk juyujku syeyu. Es ja Dios yajjikypyujkudu, es 'yana'amdu mut ja Kristu tuk mil jumujt. ⁵Tyaadu dū'un mā tim jawyiinu Dios dyajjikypyejky ja ja'ayuty. Per di'ibu akwū'umdu ja o'kputy, yū'ujuty kyaj jyikypyúktut extu ko kya'pxut tuk mil jumujt. ⁶Kuni'xy es jotkujkuty di'ibátyu Dios yajjikypyúkdup mā tyadu jawyiimbu jikypyujkun. Kyaj pyaadudut ja ay-o'on di'ibu dū'un éxtumu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok, ja'a dū'un tmūdúndut ja Dios esu Kristu éxtumu teedyuty, es 'yana'amdu mut ja Kristu tuk mil jumujt.

⁷Ko naty tū ñaxy tuk mil jumujt, ta Satanás yajnasmatasya'añ mā tsy-imy'ity. ⁸Es net ñujxut naxwíñdu, ja Gook naxwíñdu esu Magook naxwíñdu. Ja Satanás yajnaymyujktā'ayudup nidugekyu naxwíñdu ja'ayuty di'ibu ni mbaat nga'okmadsyo'onu, dū'un éxtumu pu'u di'ibu jikymyejyñbyu'aay, es tsyiptuna'andu. ⁹Oytyim madsooty mā tugekyu naxwíñdu ta tsoy'ondu, es dyajnadujktu nidugekyu Dios ja jya'ayuty mā ja kajpn di'ibu Dios jyantsysyeypy. Peru Dios dyajjunajky tsajpótma junya'ank di'ibu muut tnino'ktaay nidugekyu tadu ja'ayuty. ¹⁰Net ja mǽjku'ugópik di'ibu naty ja'ay tū twin'uuñ, yajkujudu'uju mā ja mejyñ di'ibu teepy azufrā, mā naty nandu'un tū yajkujudúwu ja axuk juyujk es ja

kugajxpū di'ibu andakp. Jap 'yayówut xuuñ koots winu xuu winu tiempu.

Payo'oyun mā ja poop uñaaybyajn

¹¹Nétats n'ijxy ja Dios 'yu'uñu mā tu'ugu mǽj uñaaybyajn pooppū. Esu tsajp esu naxwíñdu jyugaktū mā naty 'yity, es ya'ijxtagoodyaay. ¹²Es n'i-jxyuts ja o'kputy, mǽj mutsk, tyánudu Dios winduuy. Ta ja neky oj ya'aya'p-wa'xy, es ya'ixy wí'ix tū tyundu nidu'uk nidu'uk. Es nandu'un wiinkpū neky ya'aya'pwa'xy mā 'yity kuxja'ay ja xyuujuty púnaty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu. Esu Dios tpayo'oy es ttukkumudooy ja o'kputy éxtum nidu'uk nidu'uk tū 'yadu'utstu, dū'un éxtumu naty 'yity kuxja'ay nekykyujxm. ¹³Tam 'yijttu tugekyu ja o'kputy, ja'a muut di'ibu o'ktu mejyñóty, es tugekyu yajpayo'oydyu éxtum tii tū ttundu. ¹⁴Yu o'kun esu infyernu tū naty nandu'un dyajktā'aydyu ja o'kputy tugekyu di'ibu naty yū'ujuty myudajttup. Net ja o'kputy yajkujudúwudu mā ja mejyñ di'ibu ya'amp éxtumu juun. Ko ja'ay jam 'yayowdu, dū'un ja'a éxtum 'yooktu myumajtsk ok. ¹⁵Ja'ayu ja'ay di'ibu xyuu kuxja'ay nekykyujxy mā yajjaaybyéty ja xyuujuty púnaty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu, yū'uyu kyaj yajkujudúwudu mā ja mejyñ di'ibu ya'amp éxtumu juun.

Jembyu tsajp esu jembyu naxwíñdu

21 Nétats n'ijxy ja jembyu tsajp esu jembyu naxwíñdu, mut ko yu jawyiimbu tsajp esu jawyiimbu naxwíñdu kyaj maanu, es kyaj maanu jikymyejyñ.

²Es n'ijxyuts nandu'un ja jembyu Jerusalén kajpn di'ibu tso'omp tsajpótma mā Dios, es kyada'aky, es jantsy tsuj oydyúñ éxtumu pajkpū toxytyujk ko pyuka'añ. ³Es nmudoogajxyuts jantsy

muk ma uñaaybyajn ma Dios yajkutíky, es jyuna'añ:

—Tyamu net ja Dios 'yity mut ja ja'ayuty, es jyiky'ata'añ mut yu'ujuty, es yu'ujuty tja'ay'ata'añ. Ku'am ja Dios 'yita'añ mut yu'ujuty, es Dyios'átudat. ⁴Esu Dios yajtátsxudat tugekyu ja wyin-nuu. Kyaj 'yok'ijnat ja o'kun, ja'uy yaxun o ja pujk ado'onun, ja'a ko tugekyu di'ibu tu 'yity, tu ja'a ñaxy kyexy.

⁵Net ja di'ibu uñaapy ma yajkutíky jyunañ:

—Ujts nyajkepy tugekyu ak jemy.

Nandu'un jyunañ:

—Kuxja'ay, mut ko tyaadu di'ibuts ngajxypy, tuy'ajtunu'u es mbaat xymyubeky.

⁶Nétuts xy'anmaay:

—Tu net yajkuyduunda'ay. Ujtsu du'un éxtum ja A es éxtumu Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu. Di'ibu tátsup, ujtsuts nnamo'oyup es t'uugut ja nuu di'ibu pudsuump ma myuxy es dyaky ja jiky'ajtun. ⁷Es di'ibu myumadakypy ja pojpu, yu'uts nmo'oyubu tyaadu éxtumu kyuma'añ, ujtsu du'un xyDyios'átup, es yu'uts n'u'unk'átut. ⁸Per di'ibáty jyujpja'adup, di'ibátyuts uj xykyamubujktup éxtumu Yajnitsókpü, di'ibáty jiky'ajttup axuuk, yajja'ay'o'ktup, mu'induundup, bruju'ajttup, 'yawdajttup di'ibu kyaj Dyiosuty, es nidugekyu di'ibu andáktup, taaduty nidugekyu pyaadudu es yajpujta'agut ma ja mejyn di'ibu teepy azufu. Ko ja'ay jam 'yayowdu, du'un ja'a éxtumu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok.

Jembyu Jerusalén

⁹Nétuts xyñimiiñ nidu'ugu anklus di'ibu tu ttuktaamdu'uty ja tsyim mut ja ayo'on, esuts xy'anmaay:

—Min es nduk'íxut di'ibu pyukaampy ja Borreegu'unk.

¹⁰Net mudu Espíritu Santu myuk'ajtun oj xyajnejxyuts ma tu'ugu muj kopk jantsy kujxm, es xytyuk'ijxyuts ja muj kajpn Jerusalén kuni'xypy ko kyuda'aky, jam tso'oñ tsajpótm ma Dios 'yity. ¹¹Esu tadu kajpn jantsy tu'xp mut ja Diosu jyajun. Esu tyu'xun du'un éxtumu tsujjátyppy tsaa, éxtumu tsajju'unk di'ibu xu'ajtypy jaspe, wa'ats éxtumu viidru. ¹²Es juwadity ja kajpn ñabotsyaty majpxy es kujxm, mut majmajtsku tyujk aa. Es tu'uk tu'ugu tujk aa tmudaty tu'ugu anklus di'ibu kywentu'ajtypy. Es ma tadu tu'uk tu'ugu tujk aa 'yity kuxja'ay tu'ugu xyuu ja majmajtskpu Israelu myaank. ¹³Tuguuk 'yixy ja tujk aa ma xuu pyudsemy, tuguuk 'yixy ma yukpoj myiñ, tuguuk 'yixy ma ja xuu tsi'i'ity es jatuguuk 'yixy ma myiñ ja jumboj. ¹⁴Ja potsy di'ibu ñabots'ajtypy ja kajpn, majmajtsku 'yujx tmudaty. Es ma ja majmajtskpu potsy ujx kuxja'ay 'yity tu'uk tu'ugu xyuu ja nimajmajtskpu Borreegu'ungu 'yapóstulu.

¹⁵Yu anklus di'ibuts xymyugajx tmudaty tu'ugu ooru kijxn, es tkijxa'añ ja kajpn, ja tyujk aa es ja ñabots. ¹⁶Ja kajpn kwadraadu 'yity, yu yeñ'ajtun ti'i-gyu mut ja wyooñ'ajtun. Ja anklus tki-jxy ja kajpn mut ja kyijxn, esu yeñ'ajtun wyinjajty majtsk mil jamajtsk mugo'px kilometru. Yu yeñ'ajtun, ti'igyu yu'u mut ja kyujxm'ajtun esu wyooñ'ajtun. ¹⁷Net tkijxy ja wyooñ'ajtun ja ñabots, es wyinjajty tugu'px mugoxk metru. Ja kijxn di'ibu ja anklus yajtiimpy, du'un ja yeñ'ajtun éxtum di'ibu ja'ay yajtiimpy.

¹⁸Ja kajpn nabots pyótsyadyu naty mut ja jaspe tsaa. Es ja kajpn, ak tim wa'ats ooru, du'un kyuxe'eky éxtumu viidru wa'atspu. ¹⁹Ja kajpn nabots pyotsy'ujx mut kanak naxu oyatypy tsaa. Ja jawyiimbu tsaa txu'aty jaspe. Ja myuma-jtskpu txu'aty zafiiru, ja myudugaukpü txu'aty ágatu, ja myumajtáxkpu txu'aty

esmeralda, ²⁰ ja myumugoxkpu txu'aty ónise, ja myududujkpu txu'aty kornal-inu, ja myujxutujkpu txu'aty krisólitu, ja myuduktujkpu txu'aty berilu, ja myudaxtujkpu txu'aty topasyu, ja myumajkpu txu'aty krisoprasu, ja myumajkpu txu'aty jasintu, ja myumajmajtskpu txu'aty amatistu. ²¹ Ja majmajtskpu tujk aa, majmajtsk je'eyu ja perlu. Tu'uk tu'ugu tujk aa, ti'igyu je'eyu t'agaj'áty ja perlu. Es ja muj tu'u di'ibu kajpngijky, ak tim wa'ats ooru, éxtamu wa'ats viidru.

²² Es kyajts n'ijxy ni tu'ugu tsajptujk jap, mut ko yu Nindsun'ajtum Dios di'ibu tugekyu muk'ajtum myudajtypy, esu Borreegu'unk, yu'u tsyajptujk'ajttubu tadu kajpn. ²³ Tadu kajpn kyaj tseky esu xuu es ni yu po'o ñi'ánudut, mut ko Dios esu Borreegu'unk, ja'a jyajun muut kyude'xyuty. ²⁴ Es ja jajun ma tadu kajpn, ja'a kyudu'xup nidugekyu naxwíñudu ja'ay, es ja naxwíñudu réyuty tmumíndut ja myukja'ay'át ma ja kajpn. ²⁵ Du'ũnum wyu'umut awa'ats yu kajpn nabots aa. Ni na'a kya"adúkut, mut ko jap kyaj kyoodsuya'añ. ²⁶ Es ja naxwíñudu ja'ay tmumíndut ja myuj'ajtum es ttukwindsu'ugudut ja Dios. ²⁷ Es ni na'a kytákudu di'ibu axuuk, o di'ibu tsoydyu'un muut, o win'u'umbuty, yu'uyu tákudup di'ibu xyuu ijtp kaxja'ay jap Borreegu'unk ñekykyujxy ma yajjaabybéty ja xyuujuty pánuty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu.

22 Nétuts ja anklus xytyuk'ijxy tu'ugu mujnuu di'ibu mujxp ma uñaabybyajn ma Dios esu Borreegu'unk yajkutúktu. Tadu nuu jantsy wa'ats éxtamu viidru, es yu'u du'un yajkypy ja jiky'ajtum winu xuu winu tiempu. ² Tadu nuu pyue'eky muj tu'ugijky ma tadu kajpn. Es mujnuubu'aay majtsk adu'um yon ja kepy di'ibu yajkypy ja jiky'ajtum es tyuump'áty

majmajtsk ok tuk jumajtpu, winduk po'ojuty tyuump'áty. Es ja kepy'aay yu'u tsooy'átup ja naxwíñudu ja'ayuty. ³ Es ni ma kyanaky'ítut ni tii di'ibu kajxpojky.

Ma tadu kajpn, Dios esu Borreegu'unk yajkutuka'andu, esu myuduumbuty 'yawdata'anudu, ⁴ es 'yixtup ja Dios ja wyiin jyujp, es tmudáttut ja Diosu xyuu ma wyimbok. ⁵ Jap kyaj kyoodsuya'añ. Es di'ibáty ijttup jap, kyaj ttsóktut ni ja lyampra es ni yu xuu ñijájudut, mut ko yu Nindsun'ajtum Dios kudu'xánu, es yajkutúktut winu xuu winu tiempu.

Tsojk ja Kristu myina'añ

⁶ Nétudsu anklus xy'anmaay:

—Tyadu ayuk, tuy'ajtanu'u es mbaat xymyubuktu. Paadyu Nindsun'ajtum Dios di'ibu wyinma'añmyeepy ja kyugajxputy, yu'u tu tkexy ja 'yanklus es yajtuk'ixa'andu ja myuduumbuty di'ibu tsojk tunán jatánu.

⁷ Du'un ja Jesukristu jyuna'añ:

—¡Mudoo'ítu! ¡Tsojkuts nmina'añ!

¡Jotkujk di'ibáty pyaduundup ja n'ux-pujkunuts di'ibu ijtp kaxja'ay ma tyadu neky!

⁸ Uj Fwank. N'ijx nmudoots tugekyu tyadu. Es kots n'ijxtaay nmudoodaay, taats nnaygyoxtonaaydyáku anklus tyeky'ujxy di'ibudsu naty tu xytyuk'ixy, es nja"awdatáñuts. ⁹ Per yu'uts xy'anmaay:

—Kátuts xy'awdaty. Nmudiimbyuts ja Dios, éxtam mij, es éxtamu mmugu'uguty di'ibu Dios ja 'yayuk kyajxwa'xadup, es nidugekyu di'ibáty pyaduundup ja Diosu 'yuxpujkan di'ibu ijtp kaxja'ay ma tyadu neky. ¡Awdat ja Dios!

¹⁰ Es ja anklus xy'ak'anmaayuts:

—Kajxwa'x yajxónu tyadu Diosu 'yuxpujkan. Katu xykyuyu'utsy, mut ko tu dun tyimpatypy ja tiempu ma yajkyudyuna'añ. ¹¹ Pánuty axuuk adút-

stap, wa'anu du'un t'aktimtuun'adu'ut-stu; es púnuty pyanujxtap ja ka'oy-byu winma'añ, wa'anu du'un t'aktimpanujx'adu'utstu; es púnuty pyanujxtap ja tuy'ajtun, wa'anu du'un t'aktimpanujx'adu'utstu; es púnuty kyuydyuundap ja Diosu wyinma'añ, wa'anu du'un t'aktimkuydyuun'adu'utstu.

¹² Du'unu Jesukristu jyuna'añ:

—Tsojkuts nmina'añ! Es kots nmínut, nmo'oya'añuts nidu'uk nidu'uk éxtam pyaadyuty wi'ixáty tu jyiky'attu.

¹³ Ujtsu du'un éxtam ja A es éxtamu Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu. Ujtsu du'un di'ibu tugekyu yajtsondák, es ujtsu du'un nandu'un di'ibu ya"abatudyaapy. ¹⁴ Jotkujkadyu taaduty di'ibáty tu tpujtu yajxónu wyit, ja'a njuna'anum di'ibu tu jyodumbittu es tu tmastu'uttu ja pyojpu. Yu'adyu dun je'eyu pátudap tyúkut ma tadu kajpn es tju'xut ja ujts tump di'ibu yajkypy ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu. ¹⁵ Mut ko ni na'a mbaat kyatúkudu jap di'ibu myudajttap ja axuk winma'añ, yu brújuty, mu'induumbuty, yajja'ay'o'kputy, yu di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyíosuty, es di'ibáty tsojktap tyuundap ja andakun.

¹⁶ 'Uj Jesús, tuts ngexy ja n'anklus es t'awánut nidugekyu ja mubujkputujk ma ñaymyúkudu. Ujtsu du'un ja Davitu tyuump 'yaats, es ujtsu du'un éxtamu jayxyuu di'ibu móñum pudsump.

¹⁷ Yu Espíritu Santu esu Borreegu'ungu ñado'oxy, ja'a njuna'anum ja ja'ay di'ibu myubujktap ja Jesukristu, ja'a junándap:

—¡Min!

Es di'ibu myumudeepy, wa'an nandu'un tjuna'añ:

—¡Min!

Es di'ibáty tútsudap, wa'an tmindu es t'axájudut nadu'uñu ja nuu di'ibu yajkypy ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

¹⁸ Uj n'anmaabyuts nidugekyu di'ibáty myudoo'ijttap yu Diosu 'yayuk di'ibu ijtp kuxja'ay ma tyadu neky, pun ja pún tnikón yu tyaadu di'ibu ijtp kuxja'ay, Dios nandu'un niko'onxudap ja 'yayo'on di'ibu ijtp kuxja'ay ma tyadu neky. ¹⁹ Es pun ja pún oynu'unun tpuwitsy yu ayuk di'ibu ijtp kuxja'ay ma tyadu neky, Dios nandu'un puwijtsxudap di'ibu naty pátap tju'xut ja kepytyuump di'ibu yajjiky'ajtp, es kyaj tyúkut ma ja Diosu kyajpn. Yu kepytyuump esu Diosu kyajpn kuxja'ay 'yity ma tyadu neky.

²⁰ Di'ibu tyaadu ñigajxypy, du'un jyuna'añ:

—Tsojkuts nmina'añ.

Es nandu'unuts njuna'añ:

—Wa'an du'unuty. ¡Min,

Nindsun'ajtam Jesús!

²¹ Wa'anu Nindsun'ajtam Jesús tkunu'xta nidugekyu ja Diosu jya'ayuty.